UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK WUPPERTAL
BERGISCHE UNIVERSITÄT WUPPERTAL

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddaeo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1094

Visual Library

Johs. Fassbender
Buchhandlung und Buchdruckerei
Elberfeld.

D 1
783

A. CIↃ IↃ CCCXVI.

INGENUO MAGNAEQUE SPEI

ADOLESCENTI,

JANO VAN PERSYN.

Ob ſingularem in Graecis literis induſtriam,

In Claſſe TERTIA,

Praemium hoc literarium lubentes dederunt ex decreto

Amplisſimi Scholarchae

AMSTELAEDAMENSES.

QUOD TESTOR. Herm. Boſſcha

Gymnaſii publici Amſtelaedamenſis Rector.

Examine verno XXII. Mart.

ARISTOPHANIS

COMOEDIAE UNDECIM,

GRAECE ET LATINE,

CUM NOTIS

STEPHANI BERGLERI.

ARISTOPHANIS
COMOEDIAE UNDECIM,
GRAECE ET LATINE,

Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis

STEPHANI BERGLERI

nec non

CAROLI ANDREAE DUKERI

ad quatuor priores.

Accedunt

DEPERDITARUM COMOEDIARUM
FRAGMENTA,

A THEOD. CANTERO ET GUL. CODDAEO COLLECTA,
earumque Indices a JOH. MEURSIO & JOH. ALB. FABRICIO digesti.

CURANTE

PETRO BURMANNO SECUNDO,

qui Praefationem praefixit.

TOM. I.

MUSEUM IN EUROPA

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud SAMUELEM ET JOANNEM LUCHTMANS,
Academiae Typographos. MDCCLX.

ARISTOPHANIS
COMOEDIAE SUPERSTITES,
GRAECE ET LATINE,
ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova ad Comoedias
Graecas Interpretatione Latina, & Notis ad Graecum Textum
STEPHANI BERGLERI
nec non
CAROLI ANDREAE DUKERI
ad praelum Parisiis.
Editionem
DEFERRO-ITARUM COMOEDIARUM
FRAGMENTA,
A THEOD. CANTERO ET GUIL. CODDAEO collecta,
cum Indice Locupletissimo GUILELMI ALEXANDRI absolvit.
TOMUS I.
PETRO BURMANNO SECUNDO,
qui Praefationem praefixit.

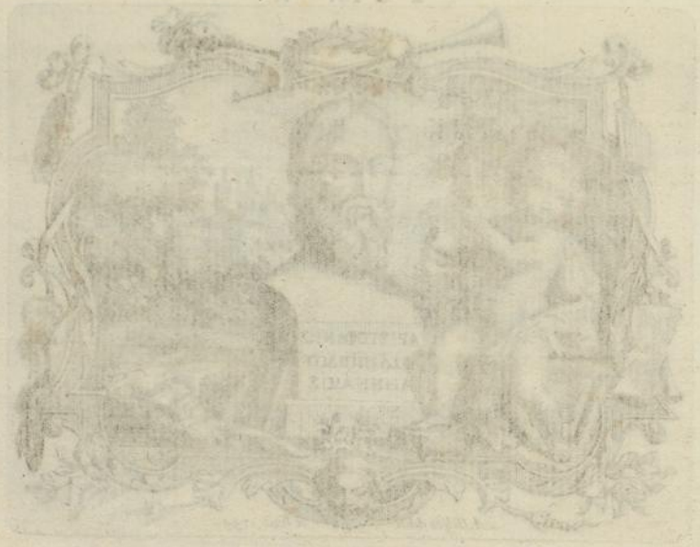

Apud SAMUELEM ET JOANNEM LUCHTMANS,
Academiae Typographos. MDCCLX.

VIRO.

CELEBERRIMO. ERUDITISSIMOQUE.

PETRO. WESSELINGIO.

ACADEMIAE. TRAJECTINAE.
AD. RHENUM.

ORNAMENTO. INSIGNI.

GRAECARUM. LITERARUM.
VINDICI. EGREGIO.

HUJUSQUE. ADEO. NOVAE.

ARISTOPHANIS. EDITIONIS.

EXACTORI. ET. ARBITRO.
PERITISSIMO.

ET.

ET.

VIRO.

NOBILISSIMO. CLARISSIMO.

GULIELMO. ROËLLIO.

M. D.

ANATOMES. IN. INLUSTRI. AMSTELAEDAMENSIUM.
ATHENAEO. PROFESSORI. HONORARIO.

SOCIETATIS. INDICAE. OCCIDENTALIS.
MODERATORI.

ETC. ETC.

PRO. COLLATIS. IN. COMICORUM. GRAECORUM.
PRINCIPEM. CURIS. DUKERIANIS.

IN. VENERATIONIS. GRATI. ANIMI.
ET. AMICITIAE. MONUMENTUM.

DEDICAT.
PETRUS. BURMANNUS.
SECUNDUS.

LECTORI BENEVOLO

S. D.

PETRUS BURMANNUS SECUNDUS.

nter insignes eruditione & ingenio Viros, qui Aristophanem, scenae Atticae principem, emendandum aut inlustrandum susceperunt, neminem hactenus repertum fuisse, qui singulas & omnes ex antiquitatis naufragio nobis superstites ejus Comoedias perpetuis animadversionibus suis aut notis exposuerunt, mirari certe licet. Quae enim Caroli Girardi in Plutum, & Sept. Florentis Christiani in Vespas, Pacem, & Lysistratam, in Genevensi Aemilii Porti editione habentur, quaeque iis in novissima & splendida Lud. Kusteri ἐκδόσει accesserunt Is. Casauboni ad Equites, Tanaquilli Fabri ad Ecclesiazusas, tum Ez. Spanhemii ad tres priores, & Rich. Bentleji ad Plutum & Ranas notae, non exiguam quidem Comico nostro inlustrando contulerunt lucem, quibus & ipse Kusterus suas etiam inseruit observationes, auctore doctissimo perquam dignas, non tamen in omnes poëtae fabulas; nam & Vespas & Pacem intactas reliquit. Idem de Interpretibus quoque dicendum est; nam sive Nicodemi Frischlini aut Florentis Christiani metricas, vel Tanaquilli Fabri aliorumque prosaicas versiones spectemus, illae propter obscuritatem parum probatae fuerunt, hae tantum tres nobis Comoedias Latino idiomate redditas exhibuerunt: solius quidem Andreae Divi Justinopolitani prosaicam singularum undecim Comoediarum interpretationem Veneti olim dederant, sed quam partim barbaram & nugacem, partim vitiis innumerabilibus ubique scatentem, merito ut indignam rejicerunt viri eruditi, cujus in ulla deinceps editione aliqua haberetur ratio.

 Quum

Quum igitur felici fortuna e latibulis ſuis excitatus in manus meas perveniſſet ineditus hic viri eruditiſſimi & Graecarum literarum peritiſſimi Stephani Bergleri, Tranſſilvani Coronenſis, in omnes Ariſtophanis Comoedias Commentarius, tum concinna ejus & ceteris elegantior octo fabularum verſio Latina, qua Plutum, Nubes, Ranas, Equites, Acharnenſes, Veſpas, Pacem, & Lyſiſtratam optime interpretatus eſt, reliquas enim tres, Eccleſiazuſas a Tanaquillo Fabro, Aves a Celeb. Tib. Hemſterhuſio, in hac editione ad incudem revocatas, & Thesmophoriazuſas a Ludolpho Kuſtero ita verſas exiſtimavit, ut Fabri tolerabilem, ceteras vero optimas aut novae interpretationis non indigas cenſuerit; nolui ego theſaurum hunc inventum ac meo aere mihi conparatum intra privatos parietes premere, & propriis ſcriniorum pluteis condere, ſed publicis Muſarum Graecarum commodis largiri, novamque Comici venuſtiſſimi editionem quanta potui diligentia adcurate caſtigatam poſt Kuſterianam in lucem emittere, cujus veſtigia quidem ſequi, ſed plurima contextui aliter a Berglero emendata reſtituere, e re viſum fuit. Cautum tamen ſedulo eſt, ne optima & ſuis meritis laudatiſſima editio per me aliquid detrimenti caperet, unde Scholia vetuſta, Aldina & Muſuriana vulgo dicta, a quibus diverſa ſunt, quae inedita laudat Lindenbr. ad Terent. Phorm. Act. IV. 4. p. 617. ut & recentiora Biſeti ac Bourdini, omittenda, neque virorum doctorum notas ab egregio editore Auctori ipſi adjunctas, denuo cum vulgari Variorum titulo Berglerianis inſerendas exiſtimavi, ut editioni Kuſterianae integra & inlibata conſtaret dos, poſthabito etiam Indice, quem addere conſtituerat Berglerus, ut in fine Praefationis monet, qui editionem ſuam ex Lipſienſis Bibliopolae Thomae Fritſchii officina, quantum ex primo ejus ſpecimine typographico mihi patuit, forma, quam vocant, octava deſcribendam auſpicatus fuerat, ſine ullis Scholiis Graecis, ſed nova octo Comoediarum verſione e latere adpoſita (plerarumque enim Comoediarum interpretationes valde inlepidas eſſe queritur in notis ad Alciphron. Lib. II. Epiſt. 4. p. 263.) & ſubjunctis notis brevioribus, in ſecundum forte volumen conjiciendis, non tantum ad palatum virorum doctorum, ſed etiam ad tyronum ſtudia & captum facientibus, textumque auctoris rite intelligendum adcommodatis: nam quum Kuſteriana ſumtibus ejusdem Fritſchii excuſa majoris eſſet pretii, quam ut ab omnibus Graecarum elegantiarum ſtudioſis conparari poſſet, idem Typographus laudabili ad literas promovendas ſtudio ductus minoris formae editionem opera & labore Bergleri exornatam publico eruditi orbis theatro ſiſtere cogitaverat, ut patet ex Actis Lipſienſ. menſ. Mart. ann. 1710. pag. 97 — ad p. 111. ubi Kuſterianae operoſa ſatis fit recenſio, quam a Ber-

Berglero ipso conscriptam non dubiis argumentis suspicari licet, & hanc a nostro paratam editionem in ultimis Praefationis suae verbis innuit Kusterus, licet paullo obscurius, neque expresso Bergleri nomine; quem ab eodem indicari opinor in notis ad Suidam voce λαῖμα pag. 420. per *virum* illum *doctum*, quem in emendando & inlustrando Aristophane, tunc cum ista scribebat, hoc est anno 1704. occupatum esse dicit; sed quem Fabricius in Biblioth. Graec. Vol. I. pag. 721. consilium illud deinde abjeciisse narrat, quum Kusterus ipse spartam hanc ornandam in se suscepisset. Et haec quidem praecipua differendae & in aliud tempus rejiciendae curae Aristophani inpendendae Berglero fuit causa, quemadmodum Herodoti novam editionem adornanti moras injecit exspectatio editionis Gronovianae sub idem tempus in Belgio prodituraе, ut indicare videtur in praefatione ante Alciphronis Epistolas his verbis: *Sed Aristophanes mihi tradebatur, cum notis meis curandus, & nova versione mea plerarumque Comoediarum; quae omnia inprimentur, ubi e re visum fuerit: quo labore absoluto Herodotum sumpsimus, cui emendando & adnotationibus meis illustrando postea vacavi. Sed cum remora injiceretur exspectatione novae editionis ex Belgio, ad Alciphronem rursus redii.* Hinc toties utriusque operis spem fecit in notis ad eumdem Epistolographum Eroticum, in quibus passim lectorem remittit ad observationes suas in Herodotum & Aristophanem. vide pag. 117. 206. 207. 214. 232. 233. 238. 239. 253. 255. 258. 322. 336. 353. 373. 383. 419. 427. & forte alibi. Haec & plura, quae meditabatur, dum in vivis esset, & Lipsiae moraretur Berglerus, quo minus ipse in lucem produxerit, obstitit non tantum laurea ab aliis praerepta, sed & moram injecerunt simultates, quae inter illum & Bibliopolam Lipsiensem Thomam Fritschium exortae, sed deinde tamen conpositae fuerunt, ut patet ex Epistola Bayeri in Thesaur. Epist. laCroziano Vol. I. pag. 30. Forte & operae Actis Lipsiensibus collatae nonnihil eum ab incepto avocarunt: sed praecipue, ni fallor, cogitationes has dein turbarunt sedes nunc mutatae, nunc alio translatae, abitus in Valachiam, & denique profectio Constantinopolitana ad ipsos Turcas, ubi & religionem Christianam ejurasse & Mahomedanae se emancipasse, fama fuit. Ita saltem de Berglero scribit Christoph. Wollius in notis ad S. Clarkii Dissert. de Verb. Med. pag. 240. & 241. *Est hic Stephanus Berglerus Transsilvanus, Hermanstadiensis, qui Homeri editionem Barnesianam erudite recensuit, atque in Acta nostra Latina retulit. Vivebat eo tempore vir hic Graece doctissimus in hac Academia* (Lipsiensi) *deque Graecis literis egregie merebatur. Ego ipse cognovi hominem, in Graecis quidem literis praecipuum, at*

moribus inpolitum, atque ex ejus usu, quum hanc linguam in hac Academia colerem, non parum profeci. Post aliquot annos hinc Hamburgum ad Fabricium, deinde Amstelodamum ad Kusterum ivit. Hinc vero Lipsiam rediens Graecos quosdam auctores, (Aristophanem nempe & Herodotum) *Th. Fritschii sumtu, praelo paravit, qui & Seren. Principis Valachiensis Alex. Maurocordati* τὰ περὶ τῆς καθημένης βιβλιον *Latine ipsi vertendum dedit, an.* 1722. *formis hic descriptum. Pro quo labore quum Princeps valde liberalis eximium ei pretium solvisset, consilium tandem Cl. Berglerus capiebat in Valachiam ad ipsum proficiscendi, commodam ibi plures hujusmodi libros convertendi nacturus occasionem. Hoc autem in vivis non amplius reperto, Constantinopolim se contulit, ac, si famae tunc emananti credendum, Mohammedicam adscivit religionem.* Quae verba eo libentius adscripsi, quia brevem nobis scriptorum & fatorum Bergleri suppeditant notitiam. Optandum certe fuisset, ut in statione commoda & literata apud Lipsienses vitae curriculum absolvisset, & labores eruditos ad posteritatem ipse transmisisset Berglerus, quem Graecarum elegantiarum peritissimum exactorem fuisse uno ore testantur viri docti, & quae reliquit scripta, abunde demonstrant. Merito igitur Berglerum *virum Graecae linguae callentissimum* commendat G. Arnaldus Conject. Variar. cap. XXX. & Cl. Trillerus in Observ. Critic. cap. XIV. *Berglerum* vocat *virum, si intimam Graecarum delitiarum peritiam & acutam in detegendis locis corruptis & emendandis depravatis sagacitatem spectes, cum pauciſſimis hodie comparandum, nulli vero plane postponendum.* Neque parum ad ejus honorem facit, quod scribit Christ. Sigism. Liebius in Thesaur. Epist. laCroziano Tom. I. pag. 242. ubi narrat Berglerum praefuisse corrigendae editioni Sexti Empirici Fabricianae, & miris modis extulisse notitiam Graeci sermonis exactam, quam in vertendo vel inlustrando eo auctore clarissimus editor prodidit, laudesque illas eo majorem mereri auctoritatem, utpote profectas a Viro, qui unus omnium inter Lipsienses optime ea de re judicium ferre poterat. Sed ingenium hominis difficilius & morosius, moresque inpolitos obstitisse opinor, quo minus & literatorum suae aetatis amorem & fortunae prosperioris benignitatem sibi confirmaverit, ad quae concilianda & stabilienda certe non sufficiebat, hominem Graecum esse. Ita enim Joh. Christoph. Wolfius eum nobis describit in Epistola ejusdem Thesauri laCroziani Tom. II. pag. 81. *Berglerum Graecum hominem dixeram ob Graecae linguae studium, cui ita se totum impendit, ut reliquarum artium, earum in primis, quae animum emendant, oblitus videatur.* & pag. 83. *Hominem Graecum non Graecam sed Punicam fidem Atticae tuae opposuisse mirarer magis, nisi idem mihi ita cognitus esset, ut pro homine tantum*

Grae-

Graeco, nec ullo alio disciplinae genere exculto habendus videatur. Alio enim sensu Berglerum hominem Graecum, natione nempe, perperam vocat Menckenius in vita Politiani pag. 158. sed Graecum hominem dixerat Wolfius, ut ipse interpretatur, pro sola tantum Graecarum literarum peritia, non autem comitate ac morum elegantia amabilem & conmendandum. Talem Graecum hominem, sed Dîs hominibusque magis invisum, nostro tempore novimus Joh. Corn. Pavonidem, nulla alia arte aut doctrinae cultu insignem, quam quod Graecus esset Grammaticus, ingenii truculenti, asperi, & ferocis, qui Bellerophontis instar ipse suum cor edens, neque ulla honoratorum, doctorum, aut elegantium hominum consuetudine ac commercio usus, id unice in omni egit vita, ut Graecos nonnullos auctores conmacularet jejunis & sterilibus, sed succo tamen atrae loliginis ubique adspersis notulis, quibus principes in literis humanioribus viros, etiam ob leviſſimos errores, capitali semper sententia ad furcas aut corvos tam inpotenti tyrannide damnavit, ut si huic homini Graeco regni alicujus sceptra, ac jus vitae & necis obtigissent, inhumano Busiride saevior quotidie multas insignes animas ad Orcum detrusisset. Non tamen cum isto Cyclope conparandus ullo modo est Berglerus, qui licet moribus minus politus nonnullos forte a se alienaverit, in scriptis tamen suis, eleganti eruditione refertis, ubique viris doctis meritum, ut par est, tribuit honorem, etiamsi ab illis in contraria discedat. Testes sint Alciphronis Epistolae, quas non modico ineditarum numero auctas, & optimis notis inlustratas edidit an. 1715. in quas licet censuras aliquot, & saepe justas, dederit ibidem Wolfius pag. 83. & 85. dignis tamen elogiis editionem hanc exornarunt docti Actorum Lipsiensium collectores mens. Maj. ejusd. anni pag. 218—222. ubi speciminibus eruditionis Berglerianae ex hac nova Alciphronis editione exhibitis eximia quaevis non inmerito augurantur, quae in Aristophane & Herodoto emendando & adnotationibus inlustrando praestare valeret, eaque omnia jam tunc perfecta & absoluta fuisse scribunt. Modestiores sane & sobriae magis sunt Bergleri in Alciphronem emendationes vel conjecturae illis, quas in Specimine emendationum ad Alciphronem Tomo XI. Hist. Crit. Reip. Liter. pag. 141. ad 151. inseruit Cl. Joh. Henr. Majus, Linguae Graecae Professor Giessensis, novam ejus editionem promittens, quas nimium audaces, minusque feliciter excogitatas, & infelicius adhuc probatas merito Wolfius judicavit in alia ad laCrozium Epistola pag. 111. ejusd. Volum. certe illis neminem dubito longe praeposituram esse notas, quas Georgius Arnaldus, literis elegantioribus nimis inmatura morte praereptus, inseruit Observationibus Miscellan. Vol. IV. Tom. III. pag. 445—453.

Vol. V. Tom. I. p. 55—63. & Tom. II. p. 273—296. Quae autem de Bergleri recenſione editionis Homeri Barneſianae conmemorat Wollius, ſpectant ea, quae auctorem agnoſcunt in Actis Lipſienſibus menſ. Januar. 1712. pag. 1—7. Febr. pag. 54—62. & Jul. pag. 308—318. ubi in ſequentibus ſubjunxit vindicias editionis ſuae Homericae Wetſtenianae, minori forma caſtigatiſſime excuſae an. 1707. quam a Joh. Henr. Lederlino inchoatam, ſed illo ad Profeſſionis Argentoratenſis cathedram mox evocato, continuavit & abſolvit, interpretationemque ſingulis fere verſibus emendavit Berglerus, cum in Belgio verſaretur: hae Actis Lipſienſibus inſertae obſervationes ſi curate expendantur cum optimis praefationibus ab eodem praefixis utrique Volumini editionis iſtius Homericae minoris, virum produnt in hac ſtudiorum parte conſummatum. Poſtquam vero patria relicta Lipſiam ſe contuliſſet, ut propter curtam ſupellectilem inſigni typographo Th. Fritſchio in emendandis optimorum librorum, qui in officina ejus excudebantur, vitiis typographicis operam daret, non diu poſt acceptis ab eo literis commendatitiis, inde Amſtelodamum emigravit, ubi non tantum editionem hanc Homericam minorem, in gratiam luculenti typographi Henr. Wetſtenii, ſed & ſplendidam Pollucis Onomaſtici editionem corrigendam, & Indicibus locupletandam curavit. In hac urbe Bergle-rum hoſpitio excepit mercator Graecus, Mercurium ἐμπολαῖον & ἐναγώνιον feliciter colens, Andreas Nicolai Condicas, quem inſigni elogio effert in Praef. ad Homeri Odyſſ. pag. 21. Hinc ſeceſſit Hamburgum, ubi Cel. Joh. Alb. Fabricio in conficiendo ac digerendo inmortali Bibliothecae Graecae opere ſocius & adjutor exſtitit; quo feliciter confecto Lipſiam ab eodem Fritſchio repetitus, ut Ariſtophani typis mandando praeeſſet, magno ſtudio & induſtria Graecis literis excolendis ibidem incubuit, & in illius Bibliopolae familia ac domo degens, diu ſibi privatus vixit, plurimaque ad rei literariae emolumenta, & adjuvanda eruditorum hominum ſtudia in perſcrutandis praeſertim vetuſtis Graecorum monumentis vel praeſtitit vel meditatus fuit, ut docemur ex J. Conr. Zeltneri Centuria eruditor. in Typograph. Corrector. pag. 87—90. ubi inter alia memorat codicem MS. Homeri ejuſque Scholiaſtae, induſtria Bergleri deſcriptum & emendatum, quem praelo mox committendum fore, operiſque laudes praecipuas Bergleri tribuendas ſcribit; eo enim adhuc vivente haec literis mandabat. Non dubito a Zeltnero indicari codicem Scholiaſtae Homerici in Bibliotheca Paulina Lipſienſi exſtantem, eumdem, quem recenſet Fellerus in Catalog. MSS. Bibl. Paulin. pag. 289. ſed quem propter notarum ſeu literarum compendia lectu valde difficilem teſtatur Struvius in Notit. Rei Liter. cap. IV. §. 32. ſumma tamen dexteritate & peritia inde ſe expedivit

Ber-

Berglerus, & Scholia ista, manu sua descripta ac diligenter castigata, luci publicae sistere destinaverat. vid. Act. Lipsi. 1712. mens. Jul. pag. 316. & Thesaur. Epist. laCrozian. Tom. I. pag. 64. ubi egregiam emendationem suam in Aristoph. Vesp. 129. Ὁ δ' ἀσπιγεὺ Κόρινθος &c. pro χολοὺς, recte firmat loco Eustathii, in notis his omisso. Sunt qui credunt, codicis hujus Lipsiensis Scholia eadem esse ac illa, quae e codice Florentino P. Victorii a Joh. Caselio descripta & a Conr. Hornejo edita sunt, de quibus legi merentur, quae Graevius novae Homeri editioni eadem inserere cogitans scribit Heinsio in Tom. IV. Syllog. Ep. XL. pag. 59. ita certe adfirmat Krausius ad Boecleri Bibliogr. Critic. pag. 847. Sed diversa esse egregie ostendit vir eruditissimus, sub Homerophili nomine latens, in Observ. Miscell. Vol. V. Tom. II. p. 154. & seqq. qui Caseliana contulit cum Lipsiensium Scholiorum codicis Bergleriani exemplo, Hornejana editione longe locupletiore, quod in ejus manus inciderat, cujus aliud apographum ad Joh. Burch. Menckenium, inter Germanos, & Rich. Bentlejum, inter Anglos virum Celeberrimum, etiam perveniisse addit. Quid vero de hoc opere Bergleriano sperandum fuisset, indicat, quum non tantum codicis scripti σφάλματα, sed & Scholiastem ipsum summa cura emendaverit, eumque cum Didymo & Eustathio frequenter contulerit, & quid ipsi cum iis commune aut peculiare, enotaverit Berglerus, simili instituto, quo in Scholiaste Homeri Vossiano quondam versatum fuisse Joh. Fred. Gronovium, patet ex illius Epistola ad N. Heins. Tom. III. Syllog. pag. 421. 424. Sed prolixius & adcuratius de tribus his Scholiastae Homerici codicibus, Florentino, Lipsiensi, & Vossiano, cujus apographum servo manu Jacobi Goyeri exaratum, egit Vir Celeberrimus, quem eruditionis & amicitiae nomine veneror ac diligo, Lud. Casp. Valckenarius in Dissert. de Scholiis in Homerum ineditis post Hectoris Ἀναίρεσιν, sive Iliad. Lib. XXII. cum Scholiis Porphyrii aliorumque anecdotis, ex luculento Bibliothecae Leidensis MS. productis, quorum specimen e singulis Homeri libris, qui quidem in illo codice integri exstant, dederat in Animadv. ad Ammon. Lib. III. cap. 20. sub finem. Berglerum porro auctorem habent Censurae & Animadversiones in Herodotum Jac. Gronovii, editae in Actis Lipsiens. ad an. 1716. mens. Aug. pag. 201. 377——381. & Septembr. pag. 417——424. merito laudatae a Klefekero in Biblioth. Erud. praecoc. pag. 126. quas ne ab ingenio hominis in eodem stadio decurrentis livido profectas quis criminetur, cavebit satis judicium Cel. Wolfii de Herodoto Gronovii in Thesaur. Epist. laCroziano Tom. II. pag. 97. Ex Bergleri etiam calamo profluxisse censuram ad emendationes Bentleji, seu Phileleutheri Lipsien-

ſienſis, in Menandri & Philemonis fragmenta, quam exhibent eadem Acta Lipſienſ. menſ. Jan. 1711. pag. 30. & ſeqq. indicant ejusdem Wolfii verba in Epiſt. ad laCrozium eod. Vol. II. pag. 23. *Mentionem nuper feciſti illius, qui emendationes Cl. Bentleji in Menandri & Philemonis fragmenta cenſura notavit. Eſt is Stephanus Berglerus, quem ſuperioribus annis Homerum in Belgio curaſſe noſti, nunc autem in Herodoto Lipſiae recenſendo totus eſt.* Neque dubito plura in eorumdem Actorum Lipſienſium Voluminibus a Berglero proveniſſe, quae facile deprehendere poſſunt illi, qui Viri ingenium & eruditionem propius perſpectam habent. Notas praeterea conſcripſiſſe ad Aeliani Epiſtolas indicat ad Ariſtoph. Nubes vſ. 311. ubi quae de voce αὐλεμένος notat, docent Berglerum reſpexiſſe illā, quae in Epiſtolarum Graecanicarum editione, Cujacio perperam adtributa, leguntur inter Epiſtolas Aeliani nomine inſcriptas pag. 419. αὐλεμένην πρός με ἀφάμενος μέσην, εἶτα ῥίψας εἰς τὸ κλινίδιον ἔχεσθαι τῆς σπυδῆς. Nonnullas Bergleri noſtri adnotationes & conjecturas ad Moeridis Atticiſtam quum nactus eſſem, eas nuper editioni ſuae inſeruit doctiſſimus Grammatici hujus editor Joh. Pierſonus, qui inſigni hoc eruditionis ſpecimine ſe digniſſimum Valckenario praeceptore diſcipulum, & non niſi praeclara quaevis ab ipſius induſtria exſpectanda eſſe probavit. Joſephi etiam Geneſii Hiſtoriam Byzantinam, libris quatuor Graece ſcriptam a Leone Armenio usque ad Baſilium Macedonem, quam inter Codices MSS. Lipſiae adſervari in eadem Bibliotheca Paulina patet ex Felleri Catalogo pag. 104. & Keysleri Itinerar. Tom. III. pag. 457. totam manu ſua deſcripſerat & in linguam Latinam verterat Berglerus, ut ex autographo ejus mihi conſtat, additis in margine notis brevioribus, ut ineditum ſuo tempore opus e tenebris vindicaret ipſe, vel Joh. Burchardo Menckenio opitularetur, qui illud commentario a ſe inluſtratum, adjectis aliis Conſtantinopolitanae hiſtoriae Scriptoribus, tamquam ſupplementum Corporis Byzantini luci publicae exponere deſtinaverat, ut ſcribit Bayerus in Theſaur. Epiſt. laCrozian. Tom. I. pag. 30. Eumdem hunc Geneſium ex unico illo membranaceo Lipſienſi codice deſcriptum inter Germanos quoque edere conſtituerant Joh. Andr. Boſius, B. Wagnerus, Georg. Schubartus, & Gotfr. Olearius, & cum Interpretatione Latina & notis Ludovici Neocori, ſive Kuſteri, Germanorum in Belgio noſtro decus eximium Joh. Georg. Graevius, qui iteratam omnium Hiſtoriae Byzantinae Scriptorum editionem ſumtibus Fr. Halmae curare conſtituerat, qua de re legi meretur Caſim. Oudini Diſſertatio Critica de adverſa Joſephi Geneſii, Hiſtoriae Byzantinae Scriptoris, fortuna, in Hiſt. Critic. Reip. Liter. Tom. XV. pag. 191—208. Nunc vero tandem illud

lud idem Geneſii opus ex Menckenianis cimeliis in recentatae apud Venetos Byzantinorum Scriptorum editionis Volumine XXIII. principem obtinet locum : ubi quae ſubjunguntur Notae in Geneſium a pag. 65— ad p. 86. ſine ullius Auctoris nomine editae, ut & tota verſio Latina, eique ſubjectae notae breviores, omnes auctorem habent Berglerum, ut ex ejus autographo mihi patuit, quod tamen lectorem admonitum oportebat, ne quis Menckenio aut noviſſimo editori adtribueret. vide Menckenii vitam, praefixam illius Diſſertt. Academ. pag. 47. ubi in nota addita Fr. Otto Menckenius exprobrat typographo oſcitantiam, quod patris ſui ampliſſimam praefationem, qua & vitam Geneſii & codicis MS. rationem enarraverat, praelo jam paratam exſpectare neglexerit, ſed potius inornatum atque inutile opus extrudere properaverit: quibus adjungere potuiſſet, peſſime a typographo habitum fuiſſe Auctorem ipſum, & plurimis operarum mendis inquinatum, adeo ut operae pretium foret, eumdem ad Bergleriani apographi fidem recognitum rurſus evulgari. Denique a Bibliopola eodem Lipſienſi Thoma Fritſchio, cui labores ſuos maxime locaſſe videtur Berglerus, Latine interpretandum quum accepiſſet Joh. Nic. Alexandri Fil. Maurocordati librum, biennio ante Graece tantum editum, περὶ καθηκόντων, ſeu de Officiis, eaque editio Celſiſſimo auctori, Valachienſi Principi, ita placuiſſet, ut ingenti pretio Interpretem remuneraretur, ſtatuit Berglerus in Valachiam migrare, vigilias ſuas ei addicturus in aliis Nicolai Maurocordati & patris ejus Alexandri ſcriptis Graecis interpretandis, quorum amplam ſatis ſeriem enumerant Acta Lipſienſ. menſ. Jul. 1722. p. 332. Berglero autem Bukureſti in Valachia degenti debentur luci vindicata Euſebii Caeſarienſis λείψανα Demonſtrationis Euangelicae, ſive proöemium & tria priora capita in editionibus Operis illius Euſebiani antea deſiderata, quae ex Bibliotheca Valachienſis Principis ab eo eruta edidit Cel. Fabricius ante librum de Scriptoribus, qui veritatem Relig. Chriſtianae adſeruerunt, Hamburg. 1725. ubi in praefatione ſingularem Bergleri hac in re benevolentiam laudat, & vide Reimari vitam Fabric. p. 170. Forte & plura Graecorum ſcriptorum monumenta ex inſigni Principis ejusdem Bibliotheca, Graecis codicibus refertiſſima, e tenebris protraxiſſet Berglerus, verum illo per calamitates bellicas ab hoſtibus circumvento & capto, mox pace facta dignitatibus quidem ſuis reſtituto, ſed non diu poſt extincto, orbatus Maecenate ſuo Berglerus, Conſtantinopolim ſe contulit, forte ut juventuti Graecae praeeſſet in Phrontiſterio ſeu Schola, quam non exiguo ſumtu illic condiderat Alexander Maurocordatus. An vero Mahomedanam illic amplexus fuerit religionem, ut ex famae rumore creditum fuiſſe narrat Wollius,

diemque ibidem obierit ſupremum, incompertum habeo, ac proinde temere id adfirmare non auſim. Id certum, Muſis Graecis earumque cultoribus praeclarius conſulturum fuiſſe Berglerum, ſi liberalitate illa Principis Maurocordati, ceteroquin laudanda, ineſcatus, hamata aurearum compedum catena ſe in Valachiam elici non paſſus fuiſſet, ſed in Germania vel Batavia ſubſtitiſſet, ut commentariis in Herodotum & Ariſtophanem adcuratius elucubrandis & cum orbe erudito communicandis ipſe operam dediſſet. Gratulandum tamen his induſtriae Berglerianae monumentis, & felicibus ingenii ejus foetibus, a parente ſuo derelictis & veluti expoſitis, tales contigiſſe adſertores, qui perniciem & interitum ab iis averterint, ſed tamquam triſtes naufragii tabulas in tutum delatas ſervaverint, uſibusve publicis expoſuerint. Et quoniam laboris Herodotei curam ſuo loco habiturus eſt vir ſummus & inmortalibus in literas noſtras meritis inclytus Petrus Weſſelingius, quem unicum Soſpitatorem ſuum avide jam exſpectat Herodotus, par eſt ut de his in Ariſtophanem notis Berglerianis, novaque plurimarum Comoediarum verſione, nunc tandem publici juris a me factis, & editionis hujus ratione nonnulla adjiciam.

Ut contextum poëtae quam emendatiſſimum caſtigaret, adhibuit vetuſtas editiones, Aldi Venetam omnium principem an. 1498. & Bernardi Juntae Florentinam 1515. diverſam ab illa, quae decennio poſt apud heredes Juntae prodiit ab Antonio Fracino recognita; tum Venetam Joh. Farrei 1538. & Francofurtenſem Petri Brubachii, an. 1544. e quibus Farreanam tanti fecit, ut paſſim in notis ſuis eam praedicet optimam ac codicis MS. inſtar habentem. Hujus tamen editionis nullam, quod miror, fieri mentionem videbis a Morhofio in Polyhiſt. Lib. VII. cap. 2. §. 8. neque a Menagio, in adcurato ceteroquin editionum Ariſtophanis indice, quem dedit in AntiBailleto Tom. II. 113. qui praeterea in eo errat, quod primam editionem Juntinam novem tantum Comoedias conplecti, duas reliquas a Junta in dedicatione promiſſas non conparuiſſe dicat; quum eodem anno eademque typorum forma illas ſeparatim excuſas ſubjunxerit, Theſmophoriazuſas nempe & Lyſiſtratam. Farreanam vero iſtam editionem Celeberrimus Hemſterhuſius, tunc cum Comici noſtri Plutum eruditis & elimatis animadverſionibus inluſtratam ederet, prae ceteris adhibere deſideravit, *quam videlicet magni fieri*, ut in praefatione ait, *inprimisque a Stephano Berglero, optimo illo Graecarum elegantiarum judice, eo in pretio haberi acceperat, ut Lipſienſem Ariſtophanis editionem ad illud exemplar maxime conformandam deſtinaret.* Kuſterianam tamen, multis licet aliter emendatis,

datis, se in sua editione secutum fuisse & repraesentasse, Praefationis initio testatur Berglerus. Sed opinionem ac spem Hemsterhusii minime inplevit editio ista Farreana, ex pretiosa Nobiliss. Matth. Roveri supellectile suppeditata; eam enim diligenter excussam ac conparatam deprehendit tam presso pede insistere vestigiis editionis Andr. Cratandri & Joh. Bebelii, quae Basileae (*Francofurti* apud Menag. & Fabricium) 1532. prodiit, ut mendas typographicas vitiorum accessione cumulaverit. Majoris, ut opinor, emolumenti fuisset, si Berglerus diversorum codicum, Vaticanorum nempe, Arundelliani, Bodlejani, ac Vossiani lectiones varias, adscriptas marginibus exemplarium, quibus uti solebat Kusterus, sed quarum minimam partem in Aristophane recensendo adhibuit aut notis intexuit, a viro eruditissimo, adhuc vivente, aut post ejus fatum, quod certe infelix fuit, si vera narrentur in Thesaur. Epist. laCrozian. Vol. III. pag. 152. a fratre superstite Bernardo Kustero, inpetrare adnisus esset, ut gemmis his a decessore neglectis suam editionem exornasset, vel notas utilissimo criticae opis adparatu instructas locupletasset. Illarum vero copiarum sive nunc deperditarum sive alicubi adhuc delitescentium non leve damnum aliqua ex parte conpensare licuisset lectionibus variantibus codicis optimi Dorvilliani, quem in Pluto castiganda abhibuit Hemsterhusius, ad reliquas etiam Comoedias exhibitis, nisi illius conferendi oportunitatem praeripuisset mors possessoris Celeberrimi, a cujus promtissima, cum viveret, amicorum literatorum studiis opitulandi voluntate haud difficulter ejus usum obtinuissem. Neque etiam in minima jacturae parte reposuerim, quod inter illos, qui ex adcurata codicum manu exaratorum conparatione tutissimam viam ad sananda veterum auctorum vulnera jure arbitrati fuerunt, duorum hominum eruditissimorum salutares manus non expertus fuerit Aristophanes, Isaaci nimirum Vossii, qui novam ejus editionem, saltem quum his literarum studiis adhuc caperetur, ad codd. MSS. castigatam notisque suis insignitam promisit in Observ. ad Pompon. Melam Lib. II. cap. 2. pag. 133. tum Emanuelis Martini, tam propter solidam doctrinam, judiciumque ex diligenti veterum auctorum lectione cultissimum, quam ob exactam Graecae linguae cognitionem viri inter Hispanos magni, qui egregium Aristophanis codicem nitida & antiqua manu scriptum aliquando nactus, etiam meditatus fuerat emendatiorem Comici, quem valde deperibat, editionem, sed cujus spes cum aliis viri praeclari lucubrationibus dudum quoque decolavit. vide Martini Epistolas Lib. VI. Ep. 12. p. 250. Lib. IX. pag. 122. & vitam ejus a Cel. Majansio scriptam §. 90. pag. 42. & §. 129. pag. 65. & 93. Altera notarum Berglerianarum nec minima dos est, quod non tantum locutiones adpositis aliorum au-

ctorum locis dextre explicuerit, ſenſumque poëtae perſpicaciorem ubique reddiderit, paſſim uſus Scholiaſte Graeco, cujus paraphraſes, ubicumque id requiri videbatur, vel confirmat vel rejicit, plerumque tamen ex eo lucem oportunam auctori adfundit, quapropter eo magis in hac editione praetermittenda eſſe cenſui Scholia Graeca, quia pleraque ex iis, quae ad locorum obſcuriorum intellectum faciebant, commode quidem produxerit, & notis ſuis inſeruerit Berglerus; non vero talem operam Scholiis vetuſtis inpenderit, quae conſtabat in iis expoliendis, enarrandis, & emendandis, indole eorum & uſu ad ipſum textum Ariſtophanicum emaculandum demonſtrando, aliisque ſubſidiis ad interiorem Graecarum literarum ſcientiam perſpiciendam ex hoc fonte derivandis, qualem Pluti Scholiis adhibuit Hemſterhuſius, & nuperrime in Scholiaſte ad Nubes praeſtitit inter Germanos Graecarum Latinarumque Muſarum decus elegantiſſimum Joh. Aug. Erneſti, cujus praefatione Nubibus auctoris noſtri & Scholiis ſeorſim ante ſexennium abhinc editis praefixa nihil hoc in genere conſummatius & elaboratum magis conmendari poteſt. Id vero in notis his Berglerianis, praeter optimam plurimorum locorum ex Scholiaſte antiquo inluſtrationem, majoris & eruditioris curae eſt, quam praecipue laudabunt gnari rerum judices, quia hoc ab aliis Commentatoribus tanta diligentia praeſtitum non fuit, quod ante omnia Comicum ex Tragicis inluſtrandum ideo ſibi ſumſerit, quia ſaepiſſime alienis verbis loquens ad eorum loca reſpicit, Euripidis prae ceteris, in quibus dictionem pravo filo decurrentem carpere, tumida nimis & adfectata ridere, humilia denique & ſanae menti contraria ludibrio exponere cogitabat: haec vero loca niſi quis ita in numerato teneat, ut verſus ex illorum tragoediis, acrius ab auctore notatos, quaſi ante oculos habeat & conferat, inobſervatus praeteribit omnis Comici ſalis lepos, poëticarum venerum elegantia vix percipietur, neque aut quo penetret argutiae Satyricae acumen, aut quem liberior pungat aculeus, facile ſentiet lector. Verſionem Bergleri Latinam ſi ſpectemus, admirabimur optimum interpretandi genus, qui auctorem ſuum ubique ſic vertit, ut ſincero & perſpicuo ſermone Latino, verſuum & verborum ordine ac numero diligenter obſervato, carmina Graeca reddiderit oratione ſoluta, & a genio Latinitatis minime aliena, licet ſumma harum linguarum ſit diſſimilitudo. Optimo enim artificio, fidi interpretis inſtar, verbum verbo reddere curavit, obſervata eadem collocatione vocum in utroque textu, quod perquam difficile facit linguae utriusque repugnantia & diverſitas, quae cogit ſaepe interpretes ab auctoris veſtigiis recedere & evagari, praeſertim ſi poëtas Graecos carmine Latino vertant, ut Friſchlinus ac Florens Chriſtianus noſtrum

Ari-

Ariſtophanem numeris metricis reſuderunt, ac proinde neceſſe habuerunt longius excurrere, & in remotas a ſingulis verſibus partes plus juſto exſpatiari, ut Comici ſententiam verſibus includerent. Alii liberiore verſione proſaica uſi, ſenſum & argumentum auctoris tantum exprimere adniſi ſunt, ut elegantiae Latini ſermonis ſic melius conſulere viderentur; quam viam ſi inſiſtamus, ſufficit certe Latina tantum ſeparatim edere, neque Graeco textui e regione opponere, ſed hac quidem ratione Graeci auctores etiam facilius e ſtudioſorum manibus excutiuntur, in quam claſſem referendae ſunt Lamberti Hortenſii verſiones quatuor Comoediarum Ariſtophanis, Pluti nempe, Nubium, Equitum, & Ranarum; perperam enim Menagius Graeca ſimul cum Interpretatione Hortenſii prodiiſſe notat: neque ſatis adcurate Fabricius tres priores tantum fabulas ab eo verſas junctim & eodem anno 1577. Ultrajecti excuſas refert, quum diverſis annis illic editae fuerint. vide Traject. Erud. p. 161. Quia igitur verſiones inſtituuntur in gratiam Graecae linguae ſtudioſorum, optimam hanc interpretandi viam jure probavit & in his ſecutus eſt Bergle-rus, quae verbum de verbo exprimat, vocumque ac verſuum ordinem eumdem retineat, quantum id patitur linguae ratio & facultas. Audiamus ipſum in Praefat. ad Homeri Iliad. pag. 11. *Quod ad verſiones adtinet, id etiam rectiſſime judicavit* (editor) *illas, quae verbum verbo exprimunt, aliis liberioribus eſſe praeferendas; nam iſtae plerumque dum ſolam elegantiam & proprietatem Latini ſermonis ſectantur, a Graeco longius recedunt: hinc fit ut lector rerum cognoſcendarum avidus, neglectis Graecis, quia difficile & longum eſt videre quid cui reſpondeat, ſolam verſionem captus ſimul ejus elegantia perlegat, putetque ſe recte legiſſe Auctorem, quia argumentum jam teneat; quo pacto ſatius erat Latina ſeorſim edi. Cum autem auctores edantur in gratiam eorum, qui Graece diſcere cupiunt, debent omnia ad verbum, quantum fieri poteſt, exprimi, ne lector abducatur a Graecis verbis longius, ſed facile cernat quae Latina illis reſpondeant. Exprimitur autem verbum verbo, quando reſpicitur etymologia & uſitatior vocis ſignificatio, minimeque inde receditur, niſi cum Latini ſermonis indoles cogit. Tales verſiones uti uſu faciliores ſunt, ita factu operoſiores deprehendentur periculum facienti.* Et hanc rectiſſimam vertendi rationem paſſim adprobant viri eruditi, atque in exemplum proponunt Angeli Politiani interpretationem Epicteti, duorum Idylliorum Moſchi in Amorem fugitivum & arantem; & Elegiae Callimachi in Lavacrum Palladis; ſecus ac in Herodiano feliciſſimus hic & cum paucis conparandus Latinae facundiae artifex majori diligentia circa ſenſum & indolem auctoris verſatus fuit, quam curam verborum,

ut elegantiori interpretatione Latina auctorem suum non adeo exprimeret, quam quidem superaret: unde novam Herodiani versionem, vestigiis auctoris presso pede propius insistentem, magisque studiosae juventuti quam maturioribus ingeniis adcommodatam, suscepisse & absolvisse nostrum Berglerum, dum Lipsiae ageret, patet ex ejus Epist. ad Fabric. edita a Reimaro post vitam Fabric. pag. 222. & 223. ubi & alios labores suos in Sexto Empirico castigando, Scholiaste Homeri & Genesio, de quibus supra, ex Bibliotheca Lipsiensi describendo & vertendo recenset. Illam vero Herodiani interpretationem chartis suis involutam in parentis Joh. Burchardi Menckenii Bibliotheca diu latitasse, sed deinde in manus forte indignas pervenisse scribit Fred. Otto Menckenius in Historia vitae Politiani pag. 158. Et certe in Poëtis Graecis vertendis sententiae majorem quam metri rationem haberi, utilius existimandum est, quod & in jambico Luciani Tragopodagrae carmine interpretando praetulit hoc seculo Vir Celeb. Joh. M. Gesnerus; nam licet pro utraque parte disputari posse non ignorem, prioris tamen generis interpretem magis fidelem & juventuti utiliorem, alterius elegantem magis & viris doctis oportuniorem arbitror. Legi merentur, quae de utroque interpretandi modo scripserunt Paulus Manutius Praefat. in IV. Philippicas Demosthenis, Latinitate ab eo donatas, & operosius Petrus Nannius Commentario ad Horat. A. P. 133. ubi tria quae requirit in optimo interprete, *religionem*, quae circa verba verbis reddenda versetur, *fidem*, ut sententiae reddatur sententia, nihilque addatur, dematur, aut mutetur, quod non apud auctorem reperias, & denique *indolem*, ut colores, dignitates, & adfectus, qui in Graecis fuerint, etiam in Latinis efferantur, suis numeris si inpleviſse dicamus Berglerum in hac versione Aristophanica, debitam ejus industriae laudem non denegabimus.

Et haec quidem non omnibus forte explorata de Stephano Berglero, ejusque ineditis ad Aristophanem notis ac nova versione Latina, aliisque viri doctissimi scriptis, quibus non vulgarem in modum de Graecis literis promeritus est, dicta sufficiant, ex quibus patebit, ni fallor, me non ingratam viris eruditis, aut juventuti Musarum Graecarum studiosae inanem collocasse operam in nova Comici editione adornanda, & ab interitu vindicando Commentario hoc Bergleriano. Huic accessit non exiguum novae hujus editionis ornamentum, Spicilegium nempe notarum in quatuor priores Comoedias, & emendationum Viri Celeberrimi, vel sola egregia Thucydidis editione, ut alia insignia ejus merita taceam, nomen inclytum in re literaria adepti, Caroli Andreae Duckeri, quo simul cum optimo & eruditissimo operis consorte Arn. Drakenborchio debita manium vene-

veneratione lubentissimus recordor neque in extremam felicitatis partem refero me praeceptoribus usum fuisse, quando praeclaris his linguae utriusque vindicibus, ac splendidis Lycei sui luminibus gloriabatur Trajectina Pallas, quae tunc visa diu felix, jam vero gloriae hujus dimidium sibi abesse queritur. Has autem Duckeri notas gratus agnosco me debere humanitati Viri Clarissimi & Collegae conjunctissimi Gulielmi Roëllii, Anatomes in illustri nostro Athenaeo Professoris nunc honorarii, dignissimi & munifici scriniorum Duckerianorum heredis, quae cum perlustranda pro jure amicitiae, qua me conplectitur, comiter concessisset, depromtas ex iis observationes has, quas utinam auctor in omnes pertexuisset fabulas, ultro editioni huic adnectendas permisit. Conscriptae autem fuerunt a Duckero post editum a Kustero Suidam, sed antequam ejusdem editio Aristophanis prodiret in lucem, si notas ad Equites excipiamus, quas postea scripsit, ut ipse in codice suo notaverat, & ex locis nonnullis patet, ubi a Kustero dissentit; quod ideo monendum, quia in ceteris ad priores tres Comoedias nonnulla occurrunt a Duckero animadversa, Kustero quidem jam observata, sed quae tamen propterea non omittenda fuerunt, quoniam vel emendationes ejus confirmant, vel vicissim a Kustero copiosius adstruuntur ea, in quibus idem forte Duckero in mentem venerat; unde ex mutuo isto duorum hominum doctissimorum consensu non exigua iisdem conjecturis & observationibus conciliatur auctoritas. Conplectebantur hae Adnotationes, quatuor diversis codicibus exaratae, optima Collectanea, in quibus congesserat Duckerus omnia, quae vel ad emendandum vel explicandum Aristophanis ejusque Scholiastae contextum pertinere videbantur: quibus chartis in ordinem digerendis, recensendis, & typo mandandis, quum ipse editionibus Anthologiae Latinae ac Claudiani producendis satis essem exercitus, operam suam inpendere non refugit vir eruditissimus amicissimusque Nicolaus Bondtius, cujus cura provisum fuit, ne quid nomine Duckeriano indignum prodiret, recisis atque omissis illis, quae vel non satis elaborata vel ab aliis jam ante animadversa fuerant, unde autographis ipsis longe quidem breviores evaserunt, sed quae tamen vel sic quoque plurima bonae frugis contineant, in quibus aut Comicus ipse, aut alii auctores velut in transcursu feliciter restituuntur vel illustrantur. Selegit autem illa, quae praecipue ad Aristophanem ipsum spectabant, quamquam maluissem plura exhibita, & praesertim illa, quae ad Scholiastae castigationem faciebant, ex quibus non parum subsidii accedere posset illi, qui Scholia Comici nostri emendatiora aliquando edere in animum induceret. Notis denique his Duckerianis fere subjunxissem, unice propter libri in his oris vix obvii raritatem,

emen-

emendationes Richardi Daweſii ad ſingulas Ariſtophanis Comoedias in ejus Miſcellaneis Criticis a pag. 195. ad pag. 347. editas. Sed, praeterquam quod jam ſatis excreverat editionis hujus volumen, deterruit me judicium Celeb. Dorvillii, qui exactiſſimus ingeniorum arbiter, quid de facultate Daweſii Critica cenſendum ſit, ſaepe in Animadv. ad Charitonem oſtendit; & prolixiores neque ſemper plus aequo ſeveriores cenſurae de his Daweſii Miſcellaneis exhibitae in Actis Lipſienſ. an. 1750. menſ. Jul. pag. 411. & ſeqq. quarum auctorem ſe profitetur Joh. Jac. Reiskius in ſuis ad Ariſtophanem noſtrum notis, editis poſt Animadv. ad Euripid. pag. 189. licet optimam tamen Daweſii Miſcellaneorum partem laudet illam, quae emendationes illas Ariſtophanicas conplectitur.

Quemadmodum vero editionis noviſſimae Kuſterianae pretio ne quid detraheretur, aut per hanc novam Berglerianam decreſceret, diligenter me caviſſe, in initio praefationis hujus profeſſus ſum, ita ſimul tamen procurandum exiſtimavi, ne, quod in illa deſideratum merito poſſit culpari, in hac quoque editione omiſſum aut neglectum notaretur. Fragmenta nimirum deperditarum Comoediarum, quarum nullam rationem habuiſſe Kuſterum, equidem mirari ſatis nequeo, cum potuiſſet vir in his literis verſatiſſimus ea, quae nunc a Cantero & Coddaeo collecta habentur in editione minoris formae excuſa Lugd. Bat. 1624. & recentata Amſtel. 1670. inſigni acceſſione ex Etymologo Magno, Suida, Athenaeo, Stobaeo, Scholiaſtis in alios auctores antiquis, Grammaticis editis atque ineditis, & aliunde aucta locupletare. Neque male etiam de literis, ipſoque adeo Ariſtophane, promeritus fuiſſet Jacobus Hertelius, ſi fragmenta Comici noſtri eadem diligentia in unum collegiſſet, qua tot veterum Comicorum, quorum integra perierunt opera, reliquias ſive ſententias congeſſit, libro, ut titulus praefert, Veronae edito 1616. labore absque controverſia laudabili, ſed qui majorem adhuc eruditi hominis curam mereretur: nam non omnium Comicorum Bibliothecam, ut inſcripſit, ſuppeditat, ut vel ex ſola Meurſii Bibliotheca Graeca Atticaque, & Fabricii Notitia Comicorum deperditorum, quam dedit Lib. II. Biblioth. Gr. cap. XXII. manifeſtum eſt. Haec autem Ariſtophanis Fragmenta primum collecta debentur Theodoro Cantero, non Gulielmo, ut perperam in iſtis editionibus titulus prae ſe fert, qui praeter haec Ariſtophanica ceterorum etiam Comicorum omnium, Tragicorum, & Lyricorum Fragmenta undique excerpta in tria aut quatuor volumina manu ſua exarata digeſſerat, quae Andreae Schotto edenda conmiſerat, ne perirent, ut ex illius praefatione Fragmentis praemiſſa liquet, ſed quibus typographi Petri Roverii tarditas & lentor obſtitit, quo minus lucem adſpexerint publicam. Non

tamen

tamen cum ipso Cantero interciderunt, ut opinabatur Graevius Orat. in L. Natal. Acad. Traject. pag. 396. eo enim defuncto per Hug. Grotium ab heredibus Roverii haec veterum Poëtarum Graecorum λείψανα extorsit Schottus; postea in Petri Francii Bibliothecam pervenerunt, ut ex illius Catalogo patet pag. 134. eademque me aliquando manu versasse memini in Bibliotheca Cel. Dorvillii, inter cujus gazas literarias adhuc adservantur. vide Amplissim. Patruelis Casp. Burm. Traject. Erud pag. 73. & Joh. Fr. Foppens. Biblioth. Belg. Tom. II. pag. 1121. Haec Aristophanis Fragmenta dein recensuit & nonnihil auxit Gulielmus Coddaeus, Hebraicarum quondam literarum post Franc. Raphelengii obitum in Academia patria Leidensi Professor, inter cujus scripta etiam memorantur a Meursio Lib. II. Athen. Bat. pag. 283. licet tamen Cantero collectionis hujus industria praecipue adscribenda videatur. Catalogum vero Comoediarum deperditarum praefationi suae quidem addidit Schottus, sed adcuratiorem earum Indicem quum exhibuerit idem Joh. Meursius in Bibliotheca Graeca Llb. I. pag. 1252. & seqq. & magis elaboratum in Biblioth. Attic. Lib. I. pag. 1436. ad pag. 1450. in Tom. X. Thesaur. Antiqq. Graecar. Gronov. hunc praecipue Fragmentis in hac quoque editione subjungendum censui, neque praetermittendum esse illum, quem vestigiis Schotti & Meursii insistens digessit Cel. Fabricius Biblioth. Graec. Lib. II. cap. 21. quemadmodum Kusterus ea, quae de Comoediis Aristophanis hodie superstitibus eodem in loco praemiserat Fabricius, suae editioni praefigenda curavit. Plura quidem Fragmenta, eaque valde multa se habuisse, sed in aliud tempus eorum editionem distulisse indicat Coddaeus tam in praefatione quam in nota post Fragmenta ἐκ Ὥρας; quod utinam praestitisset potius eadem opera, quam promissi reus ad retexenda pensa redire constituisset; vel nostro seculo eamdem curam his Aristophanis quam Callimachi Fragmentis adhibuisset Bentlejus: nam Fragmenta omnium Poëtarum Graecorum, eosque inter dramaticorum, notis & emendationibus suis instructa, edere meditatus fuerat, ut promisit in Epist. post Malalam pag. 20. & 50. a qua insigni collectione quid sperandum fuisset, plurima eidem Epistolae eruditissimae inserta specimina non tantum demonstrant, quam quidem praeclari operis desiderium conmovent. Haec autem Fragmenta Aristophanica ingenti numero augeri possent, & singula loca cum optimis Auctorum, e quibus producta sunt, codicibus & editionibus conferri mererentur, ut ex diversitate lectionum corrupta emendarentur, vel male dispositа concinnius degererentur, additis virorum doctorum conjecturis, ex scriptis eorum Criticis facile excerpendis. Paucula hic illic in notis suis Berglerus contulit, ubi ex iis lucem auctori suo adfundit, vel conparavit scripturae varietatem. Sic

fragmento ex Γεωργοῖς, apud Stobaeum exstante, Εἰρήνη βαθύπλουτε &c. optime illustrat versus, quibus commoda Pacis praedicantur in Εἰρήνη vs. 1131. & seqq. ad cujus Comoediae fragmenta notari oportuisset Harpocrationem in Σηκάγγιον tradere, Aristophanem loci illius Piraeei meminisse ἐν Γεωργοῖς. alterumque ex iis fragmentum apud eumdem in Κωδία ex cod. Vat. ita supplevit Maussacus Ἀγαθιύγε κωδίαν. In notis ad Plutum vs. 1198. observat Berglerus fragmentum ex Danaidibus illic a Scholiaste adferri hunc in modum,

Μαρτύρομαι δὲ Ζηνὸς Ἑρκείου χύτρας,
Παρ' αἷς ὁ βωμὸς ὅτος ἱδρύθη ποτέ.
Testificor Jovis familiaris ollas,
Apud quas ara haec dedicata est olim.

sensu non deteriore, quam quo apud eumdem Scholiastem ad Pacem vs. 922. legitur secundo in versu,

Μεθ' ὧν ὁ βωμὸς &c.
Cum quibus ara haec &c.

in hac autem Fragmentorum collectione mutilus habetur versus primus,

Μαρτύρομαι δὲ ἑρκίου χύτρας.

alter vero ex Suida sic producitur,

Μεθ' ὧν ὁ βωμὸς ὅτος ἱδρύθη ποτέ.

Ita primum ex Αἰολοσίκωνι mutilum, ut hic editur, fragmentum supplevit Casaub. ad Athen. Lib. III. cap. 15. hoc modo: καὶ μὴν ἐς τὸ δεῖπνον ἀκροκάλιά σοι τέτταρα ἥψησα ταχέως· & quintum ex eodem dramate apud Pollucem Lib. IX. Segm. 63. sic correxit Meurs. in Biblioth. Attic. Κοιτὼν ἁπάσαις εἷς, πύελος δ' ἑκάστῃ μία. quomodo sequentes versus —— ὅπερ λοιπὸν μόνον Ἐν τῇ γναθῳ διάβολον γενήταί μοι, aliter, ac hic editur, constituunt & optime interpretantur Jungermannus & Cl. Hemsterhusius ad Lib. IX. Segm. 63. hac vero Fabula exagitasse Aristophanem Siconem quemdam versipellem & levem, (quod nomen perperam alios in Sicyonem mutasse notat Casaub. ad Athen. Lib. IX. cap. 6.) eamque per filium Ararotem in scenam exhibuisse docent iidem interpretes Pollucis Lib. X. Segm. 24. qui fragmentum octavum in leges senarii sic restituerunt ad Lib. ejusd. Segm. 104. Δοῖδυξ, θυία, τυρόκνησις, ἐσχάρα. Ex Comoedia deperdita, Δαιταλεῖς inscripta, (quo titulo etiam Menander fabulam ediderat) in qua duos adolescentes, alterum frugi, alterum luxu perditum introduxerat, insigne fragmentum nobis servatum esse a Galeno, summo Medicorum veterum Critico, in Praefatione Lexici Hippocratici, indicat Kusterus ad Nubes vs. 529. quae nota Berglerianis inmixta est. fragmentum ipsum quum non adtulerit Kusterus, locumque Galeni pro parte tantum

tum

ipsum quum non adtulerit Kusterus, locumque Galeni pro parte tantum dederit Meursius in Bibl. Att. in Δαιταλεῖς, & in eo corrigendum monuerit Δαιταλέων pro Δεπαλέων, suppetias feret erudita Casauboni animadversio ad Athen. Lib. III. cap. 32. ubi integriora Galeni verba exhibet, ex quibus argumentum fabulae illius manifestum fit, conveniuntque cum Scholiaste ad Nubes, qui drama illud primum ab Aristophane conmissum ait, in quo σῶφρον μειράκιον εἰσάγῃ ὁ ἕτερον ἄχρηστον. Illustratum illic etiam videbis fragmentum illud ab Athenaeo recitatum,

Οὐκ αἰσχυνῇ τ' τεῖχον τυτονί
Πλύναν ἅπασιν ὅσα σύνοιδ' αὐτῷ κακά.

quod in his quoque a Cantero & Coddaeo collectis legitur, confirmantque hi versus praecipue argumenti modo indicati rationem, quia referendi sunt ad adolescentem nequam & sceleſtum, quam τεῖχον vocat, cujus vocis elegantiam optime exponit Casaubonus. Forte igitur eadem fuit Comoedia, in qua *Modestum* & *Luxuriosum* exhibuerat. vide Parabasin Chori, ejusque epitomen in notis Bergleri ad Νεφελ. vs. 517. pag. 144. male etiam *Convivas*, vel *Epulones*, a nonnullis verti monuit Casaubonus, & post eum Mauss. ad Harpocrat. in Ὑπέρπολον, & Jungerm. ad Polluc. VII. 33. Segm. 153. ex quibus discimus, Nunnesium valde se torsisse in explicanda Fabulae hujus epigraphe, atque emendandum censuisse ἐν Δαιδαλιδεῦσι, sed perperam, quum ab Atticae δῆμῳ nomen huic dramati fuerit inditum: frequens enim veteribus Comicis, fabulas suas ab Atticae populis denominare, ut saepe apud Pollucem Aristophanes ἐν τῷ ἐν Ἀναγύρῳ laudatur, licet ἐν Ἀγνῷ, ut in principio horum Fragmentorum, vel ἐν Ἀγύρῳ, in aliis habeatur codicibus. unde male in hac Fragmentorum ἐκδόσει Aristophanis ἐν Ἀναγύρῳ, & ἐν Ἀγυρῷ, ut diversae Comoediae recensentur, prolato Pollucis loco Lib. IX. 6. in quo recte Meursius ἐν Ἀναγύρῳ emendandum notavit. Nam Anagyrus erat pagus quidam tribus Erechtheidis, ut egregie docuit vir magnus ad Athen. Lib. IV. cap. 4. similiter ab Atticae pago vel demo nomen habent Aristophanis Ἀχαρνεῖς, Eupolidis Προσπάλτοι, (nam sic vocandas videbis apud Casaub. ad Athen. VII. cap. 22.) & Strattidis Πολίμοι; ut verum genuinumque titulum fabulae, quae in recensione dramatum Strattidis diligentiam Casauboni, Meursii, & Fabricii effugit, scribendum esse monet Cel. Hemsterh. ad Plutum pag. 470. Huc forte spectant Eupolidis Δῆμοι, non Δημόσιοι. nam apud Plutarchum in Pericle p. 165. ubi citatur ῥῆσις ex Eupolidis Δημοσίοις, recte suspicatur H. Stephanus legendum Δήμοις & sic Xylander, quo proinde *in Demis* vertit. vide Jungerm. ad Polluc. VII. 27. 123. &

Valckenar. ad Ammon. in Τύραννον p. 139. verosimiliorem tamen in notis ad Pollucem Lib. IX. Segm. 72. de titulo hujus Comoediae Anagyri sententiam dedit Cel. Hemsterhusius, inscriptam nimirum fuisse ab Heroe Anagyro, ut similes aliae sunt Aristophaneae, ab Heroibus nomen sortitae, Amphiaraus, Aesculapius, Glaucus, Daedalus, & tota Fabula *Heroum* nomine insignita, de qua vid. Casaub. ad Athen. IX. cap. 18. licet de Aesculapio dubitari possit, quem Comoediae titulum male existimabat Seberus apud Pollucem Lib. II. Segm. 59. cum Plutus illic dicatur ἐν Ἀσκληπιῷ, seu Aesculapii templo, visum recepisse; ut in Indice Pollucis notatum est, & a Fabricio in Catalog. Comoed. deperd. Aliud fragmentum ex iisdem Δαιταλεῦσι e Suida in στλεγγὶς exhibitum hic videbis,

Οὐδ' ἔστιν αὕτη στλεγγὶς ὐδὲ λήκυθος.

quod apud Scholiastem ad Equites vs. 577. sic legitur,

Οὐδὲ γὰρ αὐτὴ στλεγγὶς, ὐδὲ λήκυθος.

sed scribendum, ut Berglerus in notis suis habet, Οὐδὲν γὰρ αὐτὴ &c. vel ut Cel. Duckero placebat, Οὐ δὴ γὰρ αὐτὴ &c. ut sit senarius jambicus. illud quoque ex eadem hac fabula a Scholiaste Theocriti ad Idyll. II. 12. (nam loci indicium in hac collectione omissum est) adfertur, ubi legitur,

Τί δὲ κυνίδιον λευκὸν ἐπεία
Τῇ Θεσπὶ εἰς τὰς τελόδυς.

non εἰς τὰ τελόδυς. ut vitiose dederunt operae. ejusdem dramatis etiam mentionem facit Scholiast. ad Equit. vs. 1010. ubi oraculi de Athenarum potentia, eam aliquando Aquilam in nubibus futuram, meminisse nostrum ἐν Δαιταλεῦσιν adnotat: qui locus non tantum collectores fragmentorum, sed & Meursii industriam praeteriit. Ex Νήσοις, sive Insulis, versum e Suida & Polluce Lib. IX. Segm. 123. Λέξεις ἄρ' ὥσπερ τὰ παιδία· ἔξεχ' ὦ φίλε ἥλιε protulit Florens Christianus ad illustrationem loci e Vespis vs. 768. aliumque ex quarto fragmento, apud Stobaeum exstante, sic emendat Salmas. ad Solin. pag. 316.

Ὄψῳ δὲ λεπάδι σπινδίοις τε ὐ κίχλαις.

pro eo quod editum est,

Ὄψων δὲ λεπάδι, σπινδίοις τε ὐ κίχλαις.

Fabulam istam Νήσους (quod tamen δρᾶμα ὐ γνήσιον suspicatur Pollux Lib. IX. Segm. 89.) edidit Aristophanes, ut Insulanorum miseram sub imperio

perio Athenienſium conditionem populo huic ob oculos poneret, quorum lites dirimendas in urbem tranſtulerant, cum antea Athenienſium Neſiarchi de iis ſtatuendi jus habuiſſent. vid. Caſaub. ad Athen. Lib. II. cap. 15. & ad Lib. IX. cap. 17. in fin. qui recte ἐν Νήσοις correxit pro Νήσαις, quod receperunt eruditi Pollucis interpretes ad Lib. VI. Segm. 45. eodem ſpectabant Comici noſtri Holcades, in quibus ingentem rerum copiam, quae ab Inſulanis iſtis in urbem Athenas deportabantur, licet ſub duro haberentur jugo, ad populum Atticum leniendum & mitigandum, in memoriam iis revocabat, vel cives ſuos hortabatur ad retinendum maris imperium, ut idem docet Caſaubon. ad Lib. III. cap. 12. ex Holcadibus iſtis fragmentum adfert Scholiaſtes ad Nubes vſ. 699. ex quo legendum,

Ἰὼ Λακεδαίμον· Τί ἆρα πείσῃ τήμερα;

non Τὰ ἆρα πείσῃ, ut in hac Fragmentorum collectione excuſum eſt. Sic ex Scholiaſte Berglerus ad Acharn. 119. adfert fragmentum ex iisdem Holcadibus, παῖδες ἀγένειοι, Στράτων. *pueri imberbes, Straton.* quo verſu vitioſe in his Fragmentis editur, ἀγένειον πράτων. ſed in margine correctum eſt. Ex Comoedia etiam Γῆρας, *Senium*, qua depinxit ineptias ſenum inſtar juvenum laſcivientium, primum in his fragmentum eſt ex Athenaeo Lib. III. pag. 109. quod optime illuſtrant Bergleri noſtri notae ad Alciphron. lib. II. Epiſt. 2. init. a qua diverſa eſt alia Γηρυτάδης inſcripta, non Γυειτάδης, ut olim legebatur apud Polluc. Lib. IV. Segm. 181. quo nomine Ariſtophanes hanc fabulam ſcripſerat, Antiphani ab aliis perperam tributam. In priore enim Γῆρας de ſenectutis incommodis egiſſe, ex fragmentis ejus patere, ſed deinde inductos fuiſſe ſenes quosdam recoctos ſeu priori aetati reſtitutos, ſed fortuna ſua abuſos cuncta ex libidine patraſſe, cenſet Caſaub. ad Athen. III. cap. 25. ex eadem Γηρυτάδῃ in Fragmentis his neglectus eſt locus Scholiaſtae Sophocl. ad Electr. 283. ubi ad illa verba ὦ δύσθεον μίσημα, adnotat: ἐκ ταύτης Ἀριστοφάνης παρώδησεν ἐν Γηρυτάδῃ. Ex Πελαργοῖς etiam, ut ubique cum Meurſio & Jungermanno ad Polluc. VII. Segm. 105. non Πελασγοῖς, ſcribendum probant ipſa fabulae illius fragmenta, verſus hos ſic adferunt Scholia ad Veſpas vſ. 1231.

Ὃ μὲ ἤδειν Ἀδμήτῳ λόγοις τοῖς Μυρρίνην,
Ὁ δ' αὐτὸν ἠνάγκαζεν Ἁρμοδίου μέλος.

male enim in Fragmentorum Sylloge, Ὁ δ' αὐτὸς ἠνάγκαζεν &c. & hanc Scholiaſtae lectionem probaſſe videtur Berglerus ad Veſp. vſ. 1220. nam vertit, *Iſte autem jubebat eum canere carmen Harmodii.* ubi quae de Harmodii melo, & ſcoliis ſeu carminibus convivialibus erudite notat, con-

ferenda cum animadverſionibus Caſauboni ad Athen. Lib. XV. cap. 14. Μυρρίνην vero ſcribendum cum litera majori; nomen enim eſſe celebris apud Graecos meretricis, quod Scholiaſtae Ariſtoph. ad Plutum vſ. 149. pro corrupta ſcriptura Πυρρίνη reſtituit, conſtare illi, qui paullo familiariorem cum meretriculis antiquae Graeciae conſuetudinem habuerit, venuſte obſervat Cel. Hemſterhuſius. Praeterea animadverti etiam meretur, fragmenta nonnulla inter deperditarum reliquias relata, quae nunc in aliis Comoediis ſuperſtitibus exſtent, vel ex ſecundis Fabulis amiſſis adferri, quae in primis occurrant. e multis ſufficiat verſus, qui hodie exſtat in Thesmoph. vſ. 640. Σκάφιον ξένη μ' ἤτησεν· ἃ γὰρ ἦν ἀμίς. & tamen a Polluce Lib. X. cap. 9. in fin. producitur tamquam ex Ariſtophanis Polyido, unde inter illius dramatis fragmenta hic quoque legitur, ſed pro Ξένη μ' a Polluce adferri Ξένυλλ' ἤτησεν, meliori certe lectione, ut Xenylla ſit proprium feminae nomen, praetulit Kuſterus. quod Biſeto etiam placuiſſe, notavit Jungermannus. Huc refer fragmentum ex Thesmophoriazuſis ſecundis, ſervatum ab Athenaeo Lib. I. pag. 29. quodque ita ſcribendum eſt:

Οἶνον δὲ πίνειν οὐκ ἐάσω Πεγάμνιον,
Οὐ Χίον, ἃ Θάσιον, ἃ Πεπαρήθιον,
Οὐδ' ἄλλον, ὅστις ἐπεγείρει τ' ἔμβολον.

ubi ἔμβολοι dici ab Ariſtophane nervum, quem τειέμβολον vocat in primis, quae nunc exſtant, Thesmophoriazuſis, monet Berglerus ad Aves vſ. 1256. earum enim ſecundam periiſſe, & ſuperſtitem hodie eſſe primam videbis apud Mauſſac. ad Harpocr. in πύλαι, Hemſterh. in Addend. ad Polluc. pag. 1040. & G. d'Arnaud Animadv. Critic. ad Hephaeſt. cap. 25. in quam plurima ex Cratini Ἐμπιπραμένοις tranſtuliſſe Ariſtophanem, ex Clemente Alexandrino teſtatur Meurſius in Biblioth. Attica. Sed quod magis ad rem facit, Athenaeus Lib. IV. pag. 171. verſum, qui nunc in ſuperſtite ſecunda Nubium Comoedia legitur vſ. 1200. profert tamquam ἐκ ταῖς ὑστέραις Νεφέλαις. quod notandum indicavit Berglerus, quia idem ille exſtat in poſterioribus, quas habemus, Nubibus. Ut vero haec melius intelligantur a Muſarum ſtudioſis, ſciendum eſt, inter dramata Ariſtophanica, quod vel ex Indice eorum Fragmentis praefixo patet, nonnulla eſſe, quorum prima & ſecunda a veteribus memoretur edito, ut Αἰολοσίκων πρῶτος & δεύτερος, Thesmophoriazuſae, Nubes, Pax, & Plutus: ſaepe enim fabulae, quae prima conmiſſione populo minus placuerant, ad incudem revocatae denuo in ſcena exhibebantur, quod dilucidius adpareret, ſi alicujus ex iſtis Comoediis duplex hodie ſupereſſet exemplum, ut animadvertit Cel. Hermſterh. ad Plutum pag. 280. Tales autem limatiore cura perpolitas & recentatas fabulas vocabant ἀφασκευάς, vel ἐπιδιεσκευασ-

μένα.

μένα δράματα, etiam si idem retinerent nomen, vel diversum iis inponerent, quales Epicharmi, Antiphanis, & Diphili laudantur; si vero utrique fabulae nomen maneret commune, distinctionem addebant prioris & posterioris dramatis: ut sunt πρώτεραι & δευτέραι Nubes & Thesmophoriazusae, Pax prima & posterior, Plutus primus & secundus, quales Eupolidis Autolycus prior & secundus, Archippi Amphitryo prior & posterior, & inter Tragicos Euripidis Hippolytus uterque, & Phryxus, ut docuit Casaub. ad Athen. Lib. III. cap. 26. Thesmophoriazusas vero primas & secundas perperam olim inter Criticos veteres Demetrius Troezenius diversas faciebat, cui priores Θεσμοφοριάζουσαι, *festum Cereris celebrantes*, posteriores Θεσμοφοριάσασαι, *quae festum Cereris celebrarunt*, inscribendae videbantur, cum altera fabula prioris tantum emendatio seu cura secunda fuerit, non vero diversum drama. vide eumdem Casaub. ad Lib. I. cap. 23. cujus hac de re observationem totam, iisdem verbis transscriptam, suam fecit S. Petitus Lib. I. Miscell. cap. 13. unde non opus est cum Cel. Fabricio in Indice Comoed. Aristoph deperditarum, titulum hujus fabulae inscribere Θεσμοφοριάζουσαι *sive* Θεσμοφοριάσασαι. neque melius Schottus in Catalogo fragmentis praemisso, Θεσμοφοριάζουσαι, *Feminae Cereris festum celebrantes.* Θεσμοφοριάζουσαι δευτέραι, *secundae, quae Cerealia celebrarunt.* nam in altero praestitisset cum Demetrio, Θεσμοφοριάσασαι. Sed simplici titulo inscribendae sunt Θεσμοφοριάζουσαι, & Θεσμοφοριάζουσαι δευτέραι, quia prioris dramatis tantum δευτέραι Φροντίδες fuerunt Thesmophoriazusae secundae, quae interciderunt, inter quarum fragmenta id quod in hac collectione ex Clemente Alex. & Polluce primum obtinet locum, de mundo & ornatu muliebri, admodum insigne est, & cujus versibus depravatis ingeniose emendandis Salmasius aliique optimam collocarunt operam. vide Trilleri Observ. Critic. cap. XV. pag. 408. Recte vero de Aristophanis Heniocho dubitat Coddaeus, quo nomine Comoediam scripsit quidem Menander, sed non Aristophanes, cum cujus fabula forte confusum fuit Comici Heniochi nomen, cujus fragmenta nonnulla habet Hertelius pag. 598. & seqq. & dramata ejus recenset Fabricius Bibl. Gr. Lib. II. cap. 22. pag. 764. qui proinde in Catalogo Comoediar. deperd. pro Ἡνιόχῳ apud Pollucem Lib. X. Segm. 119. scribendum censuit ἢ Νιόβῃ. ut a viris doctis illic restitutum est. neque eam ceteris adnumerat Meursius. Male tamen Aristophanis Αὐλόλυκον idem Coddaeus suspicatur potius Eupolidi tribuendam, cum Erotiani & Scholiastae loca a Meursio in Bibl. Attic. exhibita doceant Aristophani fabulam hanc adserendam esse: a quo in seriem Comoediarum deperditarum etiam conjectae sunt Σίσυφοι, ex Scholiaste ad Vesp. vs. 74. quas

in

in hac collectione omisit Coddaeus. Sed & alio modo in titulis Comoediarum Aristophanis, quae interierunt, peccatum aut haesitatum fuit. Nam quod in Indice earum occurrant Δράματα, ἡ Νιόβη, ut apud Pollucem d. l. & Segm. 166. 185. tamquam titulus hic ab auctore fuisset inditus, *Fabulae, vel Niobe*; sciendum est, ne id alicui inponat, verissimam esse maximi in his rebus arbitri Casauboni observationem ad Athen. Lib. VII. cap. 14. fabulas olim quasdam Aristophanis, aut ei saltem adtributas, saepe praeter proprium sibi titulum communi Δραμάτων titulo a Criticis fuisse laudatas, vel etiam simpliciter adferri Aristophanem ὁι Δράμασιν, sine ulla Comoediae ipsius mentione adjecta aut expressa. non enim a Poëta ipso sic nominatae fuerant, sed a Criticis, qui illius fabulas recensuerant, earumque didascalias confecerant; & quatuor olim Fabulae inter Aristophanicas fuerunt, Niobe, Centaurus, insulae, Poësis, de quarum vero auctore dubitabant, quamquam de Centauro res minus incerta erat. Hae vero quia adjungi & una conpingi solebant veris & genuinis Aristophanis Comoediis, inde quia in unum conjectae fuerunt corpus, nomen iis inditum ΔΡΑΜΑΤΑ. & hinc obtinuit, ut sic laudarentur, Δράματα, ἡ Νιόβη, Δράματα, ἡ Κένταυρος, Δράματα, ἡ Νῆσοι, & ita porro; non vero, quod singulis istis nomen Δραμάτων ut titulum duplicem inscripserit Aristophanes. Quod autem in Indicem Comoediarum deperditarum non relatae sint Aristophanis Ποιήσεις, factum puto, quia Coddaeus eas in Fragmentis adtribuerit Phrynicho vel Eupolidi, permotus auctoritate Pollucis Lib. IX. 31. de quibus Phrynichi Ποιήσεις vide Casaub. ad Athen. Lib. III. cap. 27. Sed quid vetat, quo minus utrumque Poëtam ejusdem tituli Comoediam scripsisse statuamus? Saltem Aristophanis Ποιήσεις olim exstitisse, clare indicant verba Scholiastae ad Aves vs. 1297. si connectantur cum iis, quae ex alia Comici fabula Περιαγγῇ adfert: sic enim ille, δηλοῖ δὲ τοῦτο Ἀριστοφάνης ὁι Περιαγγεῖ. Χρηστὸν μὲν γὰρ Μειδίαν ὀρτυγοκόπον· λέγει δὲ ὁι Ποιήσεις ὁ αὐτὸς, ὡς ἡ τοῦ ἀλέκτορος αὐτῷ ἐσπυδακότος. ubi audiendum opinor Meursium, in titulo alterius dramatis emendantem, ὁι Περιαλγεῖ, *vehementer dolente*, non Περιαγγεῖ. Idem quoque dicendum de Aristophanis Πόλεσι, e quibus Coddaeus fragmenta nonnulla exhibet, sed ita ut Philyllio tribuendas conjiciat, quas in suo Catalogo omisit Schottus, & Meursius, qui recte inter dramata Philyllii eas recensuit Lib. V. Biblioth. Attic. p. 1590. quamvis enim fluctuet Athenaeus, dum uno in loco vel Philyllio vel Phrynicho vel Aristophani adscribit, alibi tamen sine ulla haesitatione laudat Φιλύλλιον ὁι Πόλεσι. & sic Polluci tribus quatuorve locis sine alterius auctoris indicio, Lib. VII. Segm. 108. & 110. & Lib. X. 58. 126. vide Casaub. ad Athen.

Lib.

Lib. III. cap. 9. circa fin. ubi nomen Philyllii indubitata emendatione reſtituit Clementi Alexandr. apud quem mendoſe dicitur Φιλύδε. nec melius Φιλύλι in Codicibus Pollucis, aliterque etiam confunditur ſaepe cum Phyllio, vel Philyrio. vid. Jungerm. ad Polluc. Lib. VII. 10. Segm. 32. Kuhnium ad Lib. X. 14. Segm. 58. Cl. Hemſterh. ad Ariſtoph. Plutum pag. 57. & Kuſter. ad Aves vſ. 1568. Eupolidis etiam Πόλεις ab Athenaeo, Polluce, aliisque ad partes ſaepe vocari, ex Indice ejus dramatum apud Meurſium & Fabricium conſtat. vid. Caſaub. ad Athen. Lib. IX. cap. XI. unde notanda eſt non levis hallucinatio Interpretis Pollucis ad Lib. II. cap. 4. Segm. 77. qui vertit *Eupolidis librum de Urbibus.* non aliter ac ſi ſimile fuiſſet Stephani Byzantini Operi de Urbibus, quum drama poëtae Comici fuiſſe, vel unicum illud inſigne doceat fragmentum, in quo emendando Salmaſius, Jungermannus, & Kuhnius valde laborarunt ad ejusdem Pollucis Lib. X. cap. 53. Segm. 192. In eodem Comoediarum Catalogo his Fragmentis praefixo advertit me alterius Fabulae deperditae titulus, ita a Schotto exhibitus, Σκηναὶ καταλαμβάνουσαι, *Tentoria incautos opprimentia.* quae verba ne ſagaciſſimus quidem aruſpex divinando adſequetur, aut explicabit, quid ſint *tentoria, quae incautos opprimant.* quod cum abſurdum deprehenderent, addiderunt cum aſteriſci ſigno, *quidam* Σκηνὰς καταλαμβάνουσαι, *tentoria ſibi deſignantes.* Neſcio quos intellexerint per illos *quosdam.* Sed id ſcio, primum Caſaubonum ad Athen. Lib. IV. cap. 20. optime monuiſſe ſic inſcribendum eſſe Σκηνὰς καταλαμβάνουσαι, *mulieres locum ad tentoria ſua occupantes.* ut σκηνὰς καταλαμβάνειν dicuntur, qui locum tentoriis ſuis defigendis occupant in foro ac viis publicis. quotieſcumque igitur apud Pollucem, Athenaeum, Heſychium, aliosque laudatur hoc drama, inſcribendum Ἀριστοφάνης δὲ Σκηνὰς καταλαμβανούσαις, non ἐν Σκηναῖς. vide Mauſſac. ad Harpocration. in δήμαρχος. & Hemſterh. ad Polluc. Lib. X. cap. 19. Segm. 67. ubi conjicit Ariſtophanem in hac fabula perſtrinxiſſe turbas & diſcurſus mulierum, quae ſcenas erant occupaturae, aliaque eo ſpectantia inmiſcuiſſe. Perperam quoque Coddaeus fragmentum illud unicum ex Κόραις, Διέφθορας τ' ὄγκον ἡμῶν; tamquam a ſolo Ammonio in διέφθας) ſervatum exiſtimavit, quum producatur etiam a Moſchopulo in Sylloge Diction. Atticarum, cujus locum habet Graevius ad Luciani Soloeciſt. p. 733. & quod intempeſtiva emendatione inſcribendum eſſe cenſuerit ἐν Ὥραις, id merito rejecit Valckenarius tamquam temerarium, quia Ammonius plures verſavit libros, quorum ne nomen quidem apud alios offendas: licet in Indice Auctorum, a Scholiaſte Ariſtophanis laudatorum, in fine editionis Kuſteri, nulla inveniantur fragmenta ex Κόραις Ariſtophanis. Quid-

* * * *

quid

quid sit, ad idem forte drama, ex quo Ammonius & Moschopulus illud fragmentum adferunt, conjicere liceret, spectasse etiam ῥῆσιν illam, in hac Fragmentorum collectione omissam, quam ex deperdita sed incerta Aristophanis Comoedia idem habet Ammonius in ὑπάγειν, Ἐγὼ δ' ὑπαίρω τ' ὄρκον. ubi verissime Valckenarius in egregiis suis Animadv. Lib. II. cap. 15. p. 219. emendat, Ἐγὼ δ' ὑπερῶ τ' ὄρκον, *Ego vero praeibo verba jurisjurandi.* Ad Ὥρας autem Aristophanis quod adtinet, (quo titulo fabulam Anaxilae, vel Anaxilai, memorat etiam Suidas in μᾶλλον) in iis introductos fuisse Deos tempestatum anni auctores, eosque inter Aeolum, qui Athenienſibus minabatur, posse se per breve tantum tempus flantem omnem iis felicitatem adimere, notat Casaub. ad Athen. Lib. IX. cap. 3. pag. 406. Sed si liceat in argumentis deperditarum Comoediarum divinandis liberiore conjectura, ut certe licet, uti, forte Horas inscripsit Comicus, quia Athenienses eas colebant ut Numina, unde & moris apud illos annui erat, pompam Soli & Horis simul ducere, iisque sacrificare. vid. Cel. Hemsterh. ad Scholiast. Pluti pag. 390. vel potius, quia Horarum maxima erat observatio coenae gratia, unde & servos ὡρολογιδὰς sive προδείπνους habebant, qui coenae horam adnuntiabant, ut ipse observat Casaub. ad Athen. Lib IX. cap. 17. Argumentum igitur fabulae fuerit forte in parasitos esurientes, quibus venter solarium est, ut in versibus Plauti apud Gellium Lib. III. cap. 3. sive quibus stomachus suo tempore epulis inhians horam coenae admonet: quo facit elegantissimum Menandri fragmentum ex Ὀργῇ, quod adfert Scalig. ad Manil. pag. 229. ubi prolato ex Aristophanis Γηρυτάδῃ fragmento docet jam illius tempore & serius horologia fuisse in Graecia, horasque in iis notatas & conputatas, ne coenae condictae deessent. licet dissentiat ab eo Salmas. ad Solin. pag. 446. & 447. qui fragmentum illud ex Γηρυτάδῃ longe aliter etiam constituit & emendat. Id vero certum, Cratini Ὥρας, a Polluce, Suida, Harpocratione, aliisque saepe laudatas, valde diversas fuisse ab his Aristophaneis, quas tamen iis similes statuisse videtur Coddaeus; nam illarum titulus fuit Πυλαίαι Ὧραι. ut idem docet Casaub. ad Lib. IX. cap. 4. Nescio etiam unde Coddaeus inter deperditas Comoedias retulerit Fabulam ἐν Ταύροις, & inde apud Fabricium recensetur Comoedia Σκύθαι, ἢ Ταῦροι: nam, ut omittam, quod ab aliis notatum est, versum ex fictitio illo dramate prolatum a Polluce Antiphani adscribi, a nullo veterum, quod sciam, Aristophanis Tauri laudantur. Originem errori forsitan dederint corrupta Hesychii verba, ut olim legebantur in excusis codicibus, quibus Canterus vel Coddaeus usi fuerunt; perperam enim in voce ᾠ γὼ ἀκάνθαι edebatur vulgo, ᾠ ἐν Δράμασιν ἥκει Ταύρῳ. sed verissime emendari jussit

Meur-

Meurſius in Biblioth. Attica, ἢ ἐν Δράμασιν, ἢ Κενταύρῳ. illa vero Comoedia aliquando ἐν Κενταύροις audit, ut apud Polluc. Lib. VIII. Segm. 24. unde ex vitioſa iſta ſcriptura conflari etiam potuit titulus ἐν Ταύρῳ vel ἐν Ταύροις. Similiter inter ſpuria Comici noſtri dramata referendae ſunt Φιάλαι, pro quibus apud Harpocrationem e Suida recte idem Meurſius Νεφέλαι repoſuit, quod extra omnem dubitationem facit non tantum vox ξυσὶς, de qua uterque agunt, ſed & verſus ipſe a Suida prolatus, qui nunc legitur in Nubibus vſ. 70. Male tamen a Meurſio in cenſum Ariſtophanis Comoediarum relatae ſunt Βοηθοὶ, quae Ariſtomeni tribuuntur a Scholiaſte ad Acharn. vſ. 3. ubi ex iis adfert partem verſus, ita ut apud Suidam & Phavornium quoque exſtat, ſed quem notavit Kuſterus integrum produci a Macrobio, in cujus ed. Londin. 1694. male pro Βοηθοῖς legitur Μύθοις. Sic & aliae Ariſtomenis & Ariſtophanis Fabulae fuerunt confuſae: nam ex hac Fragmentorum collectione eliminandae ſunt Γόητες, quas a Polluce adſcribi Ariſtomeni notat Caſaub. ad Athen. VII. 9. & vide Mauſſac. ad Harpocrat. in Φοείνης, qui de utraque hac Ariſtomenis fabula illic meretur legi, & Reineſ. Lib. III. Var. Lect. 3. cujus verba adpoſita ſunt in notis ad Polluc. VII. 211. ubi pariter Ariſtomenes ἐν Γόησι quum laudatur, in Cod. MS. Falkenb. Ariſtophanis nomen male exhibetur. Perperam quoque Coddaeus pro Ariſtophanis Διοναυάγῳ, *Jove naufrago*, conjicit legendum Διονύσῳ. pro quo alii praeferunt Διονυσίῳ. illud enim Ariſtomenis ejusdem drama eſſe videbis apud Caſaub. ad Athen. Lib. XIV. cap. 17. & Jungerm. ad Polluc. Lib. III. Segm. 150. qui tamen apud eumdem Lib. X. Segm. 33. ubi Ariſtophanes ἐν Διοναυάγῳ laudatur, Antiphanis nomen ſubſtituendum ſuſpicatur, & in epigraphe fabulae Kuhnius corrigendum cenſebat δὶς ναυάγῳ, *bis naufrago*, quod licet acutum laudet Cel. Hemſterhuſius, recipere tamen merito dubitavit. ſimiliter Archippi Ναύαγον & Ποίησιν male ad Ariſtophanem a nonnullis relatas fuiſſe indicat Meurſ. in Biblioth. Attica. Quod autem Berglerus in notis ad Veſpas vſ. 9. exiſtimet Ciceronem Lib. II. de Legg. cap. 15. illis verbis: *Novos vero Deos, & in his colendis nocturnas privigilationes, ſic Ariſtophanes, facetiſſimus Poëta veteris Comoediae, vexat, ut apud eum Sabazius & quidam alii Dii peregrini judicati e civitate ejiciantur*, reſpicere ad quamdam Comoediam deperditam, quod & Turnebus illic notavit, in dubium vocari poſſit, an non eumdem illum e Veſpis locum in animo habuerit, cum Sabazium Deum, ſeu Bacchum, ridiculi cauſſa vocet, & de barbaro ac peregrino deo interpretetur Scholiaſtes. Ciceronem tamen arbitror reſpexiſſe potius ad locum in Avib. vſ. 874. ubi Scholiaſtes de Sabazio

adfert Comici noſtri fragmentum ἐν Ὥραις; Τὸν Φρύγα, τὸν αὐλητῆρα, τὸν Σαβάζιον. Fruſtra vero in his Fragmentis quaeras illud, quod ex Euſtathio ad Homer. Il. A. p. 148. ed. Rom. profert Bergler. ad Thesmoph. init. Πύθι χελιδὼν πῆνικ' ἄπια φαίνεϑ'. eumdemque apud Harpocrationem in ἄπια verſum exſtare notavit. ubi vide Mauſſacum. neque hic invenias illud quod ex Comoedia incerta profert Scholiaſtes, & ex eo Berglerus, ad Equit. vſ. 137.

Ὥμην δ' ἐγὼ τ' Κυκλοβόρον καπέναι.

notatque Scholiaſtes Cycloborum Atticae torrentem eſſe. omiſſum hic etiam video fragmentum illud ex Cocalo, quod exſtat apud Harpocrat. in πώμαλα,

Λοιδορία τὶς ἐγένεϑ' ὑμῖν πώμαλα
Οὐδὲν εἶπον ὑδενί.

quod collocandum eſt poſt fragmentum quartum ex Suida in πώμαλα exhibitum. penultimum vero ex eadem Fabula ſic concinnavit Kuhnius ad Polluc. VII. Segm. 162.

—— κοφίνους δὲ λίϑων
Ἐκέλδυες ἡμᾶν ὅπη τὸν κέραμον.

longe aliter, ac in Fragmentorum collectione editum eſt. Similiter inter fragmenta ex Λημνίαις duo deſiderantur, ex Meurſii Bibliotheca Attica ſupplenda, quorum unum habetur apud Suidam in ψαμμοκοσιογάργαρα, ubi ex Lemniis Comici noſtri hic occurrit verſus,

Ἀνδρῶν ἐπάκτων πᾶσα γάργαρ' ἑστία.
Viris externis tota abundat domus.

quem eodem modo adfert Phavorinus in illa voce: ſed apud Scholiaſtem ad Acharn. vſ. 3. recte legitur πᾶσα γάργαρ' ἑστία. licet in editione Kuſteriana γάργαρ' ἑστία. Ceterum pro ἐν Λημνίαις apud Scholiaſtem ad d. l. habetur ἐν Λίμναις, apud Suidam Λήμναις, ſed apud Phavorinum Λεμνίαις. quod propius accedit ad veram lectionem Λημνίαις, ut e Meurſio notavit Kuſter. ad Suid. & Ariſtoph. ſic apud Pollucem VII. 31. 139. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Λήμναις εἴρηκε τὴ ναυφύλαξ. ubi in MSS. Λίμναις. ſed recte Kuhnius Λημνίαις. non enim dubitare debebat Jungermannus, an Λημνίαι & Λίμναι alia eſſent dramata, quum tantum diverſa codicum ſit ſcriptura. ut apud Ammonium in Τύραννον pro Ἀριστοφάνης ἐν Λημνίαις in vett. Edd. ἐν Λιμνίαις haberi notavit Cel. Valckenarius. Ex iisdem Lemniis fragmentum quartum e Suida ſic exhibet haec Canteriana collectio:

Τὼ' χρατῆρ' Δαίμονα, ἢ νῦν θερμὸς ἐϑ' ὁ βωμός.

ſed

sed quem versum sesquipedalem melius in duo hemistichia disposuit Meurs. in Bibl. Attica,

—— —— τὴν κρατίστην δαίμον', ἥτις
Νῦν θεσμός ἐσθ' ὁ βαμός. —— ——

alterum ex iisdem Lemniis de Doriallo, in Hesychii loco indicatum, apud quem pro Δοξύλλα correxit Δοριάλλα, his quoque fragmentis inserendum est,

Αἱ μὴ γυναῖκες τ' Δοριάλλον φάγωσι.

qui exstat etiam apud Scholiast. ad Ranas vs. 519. porro locum ex Tageniistis neglexerunt Collectores horum fragmentorum respici a Scholiaste ad Equit. vs. 642. ἐνικῶς δὲ ἔτος ἐν Ταγηνισταῖς εἶπεν ἀφήν. ἐν ἄλλοις δ' ἀεὶ πληθυντικῶς τὰς ἀφύας. versum enim, quem in animo habebat, servatum debemus Athenaeo Lib. III. pag. 96. Ἄλις ἀφύης μοι· ὀψαρτύσαμεν γὰρ τὰ λιπαρά. quem tamen a Scholiaste Comici ad Acharn. 640. aliter adferri monuit Berglerus, quippe qui ὀψαρτύσαμεν γὰρ ἐσθίων habet; sed illum eo modo a Scholiaste isto produci, quo saepe Grammatici veteres suis verbis adjectis, vel contra omissis auctorum ipsorum verbis, eorum χρείας corruperunt, servata tantum sententia, videbis apud Casaub. ad Athen. Lib. III. cap. 16. quemadmodum fragmentum ex Babyloniis, quod est apud Ammonium in χολάδες (non σχολάδες)

Ἢ βοϊδαείων τις ἀπέκλεινε ζεῦχ[ος]
Χολίκων ὀπθυμόν.

a Moschopulo etiam adferri, sed voce ζεῦχος omissa, notat Celeberrimus Valckenarius. pro Ἢ βοϊδαείων Coddaeus vel Canterus, vetustas Ammonii editiones secuti, Ἢ βοηδαείων dederunt. Iidem quoque Grammatici, quando loca ex deperditis Comoediis indicant tantum, mentionem facientes rei, de qua agatur, non autem verba ipsa proferentes, ingeniosis virorum doctorum conjecturis locum dederunt versus ipsos divinandi: quale est illud, cujus ex Aristophanis Amphiarao indicium facit Hesychius, quod in hoc quoque fragmentorum syntagmate praeteritum fuit: φησὶ δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Ἀμφιαράῳ θυγατέρα εἶναι Ἰασοῦς. unde versum, quem innuit Grammaticus, ita constituendum ex persona Amphiarai filiam Jasō sic adloquentis; Ἀλλ', ὦ θύγατερ, ἐλεξά τοί σοι πρόμυθον, conjecit Cel. Hemsterhusius ad Plutum pag. 233. Denique quam necesse esset illi, qui cum cura fragmentis his operam suam collocare vellet, singula Auctorum ipsorum loca, unde producta notantur, conferre, & ex iis vitiosa & corrupta castigare, unico tantum, ut innumera taceam, defungar exemplo ex nostri Phoenissis, epigraphe a Tragicis deducta, ut saepe Comici solebant Tragoediarum titulos suis Fabulis inscribere,

bere, & ſoccis aptare argumenta cothurni, ſive joci cauſſa, ſive ut cachinnis exponerent illarum Tragoediarum auctores, unde veroſimile fit, hoc dramate Ariſtophanem perſtrinxiſſe Phoeniſſas Euripideas; eodem modo ut in Polyido traduxiſſe Sophoclis Tragoediam pari titulo in ſcena exhibitam, obſervat idem Hemſterh. ad Polluc. Lib. IX. cap. 8. Segm. 130. Primum igitur, quod de Phoeniſſis Ariſtophanis in hac Canteriana ſylloge occurrit fragmentum ex Athenaeo, tale eſt,

Ἔχε τ' πρῶτον πάντων ἴφυα φῦναι,
Εἶτ' ἐξῆς τὰς χραναὰς ἀκαλήφας.

ſed ſi Athenaeum ipſum inſpiciamus Lib. III. cap. 12. pag. 90. ubi de ἀκαλήφῃ marina intelligit, videbimus hoc modo proferri; Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσαις ὅπως. ἔχε, τὸ πρῶτον πάντων & ſeqq. quae ſic diſtinguit Caſaubonus, Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσαις· ὅπως. ἔχε τὸ πρῶτον &c. diſtinguendum tamen & legendum quis opinetur, Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσαις ὅπως ἔχῃ, vel potius ὅπως ἔφη, ut ἔφε ſcripſerit librarius, quomodo ubique fere locis poëtarum adductis Athenaeus praemittit, ὅπως ἔφη, ὅπως φησὶ, vel ſim. Forte igitur initium fragmenti conſtituendum eſt, ita ut ab ipſo Athenaeo profertur Lib. II. pag. 62. ubi de planta accipit,

Τὸ πρῶτον πάντων ἴφυα φῦναι,
Εἶτ' ἐξῆς τὰς χραναὰς ἀκαλήφας.

ut verba depingant hominem ex iracundia ſubita primo incaleſcentem ac tumidum, ſeu ἴφυα vel bulbos gignentem, ſed deinde ἀκαλήφας, ſive urticas producentem, hoc eſt aſperiora minantem, ut χραναὰς ἀκαλήφας dicat, quomodo in Veſpis vſ. 879. Καὶ παυσάμενος τ' δυσκολίας Ἀπὸ τ' ὀργῆς Τὴν ἀκαλήφην ἀφελέσθαι. quae optime vertit Berglerus, *Et depoſita aſperitate ab iracundia ſua demat urticam.* hoc eſt, ut in notis exponit, *ab ira mordacitatem & aſperitatem demat.* Quod vero illic Scholiaſtes pro Ariſtophane in Phoeniſſis laudet Cratetem in cognomine dramate, ubi ἀκαλήφης mentionem faciat, & ex illo loco Meurſius Crateti Phoeniſſas adtribuerit in Biblioth. Attica, non adſentiebatur Cel. Duckerus in volumine MS., quo continebantur ejus notata ad Fragmenta Scriptor. Graecor. & praecipue Poëtarum, unde hoc mecum communicavit amiciſſimus Roëllius, ac proinde vel Comici noſtri nomen ſubſtituendum, vel pro Κράτης legendum Στράττις putabat; non enim ex uno iſto Scholiaſtae loco ſtatui poſſe Cratetem auctorem eſſe dramatis, cui Φοινίσσαι inſcriptae fuerint, arbitrabatur. quod ultimum praeferendum opinor, quia vulgatae veſtigia propius premit. Certe Strattidis Phoeniſſas a Suida, Polluce, aliisque

ſaepe

saepe laudari, patebit ex Indice Fabularum illius Comici, quem digesserunt eruditae & laboriosae manus Casauboni ad Athen. Lib. VII. cap. 23. & Joh. Meursii in Biblioth. Attic. Lib. VI. pag. 615. Quoniam vero de hoc ipso Aristophanis fragmento egregia ejusdem Duckeri observatio, quam inseruerat notis suis ad Equites vs. 420. in hac editione cum innumeris aliis, me invito, omissa est, coronidis loco eam hic subjiciam: „ Verba „ Aristophanis e Phoenissis ita laudat Athenaeus Lib. III. pag. 90. Ἔχε „ τὸ πρῶτον πάντων ἵφυα φῦναι· Εἶθ' ἑξῆς τὰς κραναὰς ἀκαλήφας. Suidas in „ ἀκαλήφη· Εἰκὸς δή πε πρῶτον ἁπάντων φύα φῦναι, Καὶ τὰς κραναὰς ἀκαλήφας. „ Kusterus putat anapaestica esse, & ita ordinat, —— ἵφυα φῦναι Εἰκὸς „ δή πε πρῶτον ἁπάντων Καὶ τὰς κραναὰς ἀκαλήφας. Mihi in his nihil videtur „ tentandum: nam quod Athenaeus ait εἶθ' ἑξῆς, suspicionem ingerit, „ non cohaesisse inter se haec fragmenta. nam illa εἶτα ἑξῆς, plerumque „ dici solent, cum significatur, quibusdam interjectis ea quae sequuntur „ fuisse scripta. Quia tamen Athenaeus etiam Lib. II. pag. 62. eamdem „ φησιν, sed omissis illis, quae sunt in principio, ἔχε τὸ, ex Aristophanis „ Phoenissis adfert, iisdem verbis adjectis, dubito an potius illa sint poë- „ tae quam Athenaei: quod si est, multo minus tentandus est is ordo, „ quem volebat Kusterus apud Scholiast. ad Vesp. vs. 879. laudatur Cra- „ tes Φοινίσσαις, qui de ἀκαλήφῃ egerit. Credo legendum esse Ἀριστοφάνης· „ nam nec Cratetem Phoenissas scripsisse invenio, & Aristophanem in „ Phoenissis de ἀκαλήφῃ egisse, constat e Suida h. v. & Athenaeo d. l. „ ubi & Casaubonus videtur in hoc Scholiastae loco pro *Crates* legisse „ *Aristophanes*. Propius quidem ad vulgatam illius loci scripturam con- „ veniret Στρατ̃ις Φοινίσσαις. nam & Strattin Φοινίσσαις scripsisse, ex Athe- „ naeo & Polluce constat. Sed quia de ἀκαλήφῃ nullum hujus testimo- „ nium laudatur, probabilius videtur reponere ibi Ἀριστοφάνης, cujus ver- „ ba Suidas & Athenaeus laudant. Addit Scholiastes de ἀκαλήφῃ mari- „ na egisse Theophrastum ἐν ἑβδόμῳ Φυτικῶν. Theophrastus quidem Lib. „ VII. Hist. Plant. c. 7. agit de herba ἀκαλήφῃ, *urtica*, quae huc non „ pertinet. nec video quomodo ἐν Φυτικοῖς de pisce marino e genere ostreo- „ rum agi potuerit. Sed fuerunt forte in libris de Causis Plantarum, „ qui Φυτικὰ plerumque adpellantur. & potuit propter similitudinem no- „ minis in ejusmodi libro etiam marinam ἀκαλήφην memorare. Kusterus „ apud Suidam recte correxit Φυτικῶν, pro Φυσικῶν, qui error saepe etiam „ in aliis admissus. vid. Meursii Theophrast. pag. 640. Tom. X. Antiq. „ Graec. & Menag. ad Diog. Laërt. V. 46. a quibus etiam hic locus Scho- „ liastae laudatur. " Haec Duckerus. ex quo solo specimine adparet, male illius notis, ipsique adeo Aristophani, consultum fuisse, nimiarum

in-

inpensarum praetextu rescissa & mutilata centesima fere optimarum animadversionum parte, tam ad poëtam ipsum, quam ad ejus Scholiastem, ut constaret prolixius, si pro libata hac parca promulside ac gustu, sobrie & maligne nimis ministrato, integriora & lautiora fercula harum deliciarum cupidis adponerentur.

Sed quia haec & plura similia, quae ad Fragmenta deperditarum Aristophanis Comoediarum observari possent, longius nos avocarent, quam Praefationis ratio pateretur, sufficiant ista levia, ut fateor, & tenuiora specimina, eo instituto a me prolata, ut aliorum eruditam industriam acuerem & excitarem ad majora tentanda ac perficienda, quam quidem Coddaeus collectioni huic Canterianae praestitit, qui promissis uberioribus curis, sed non exhibitis, posteritatem eluſit ac destituit. Praeterquam enim quod plurima in iis passim occurrant loca adfecta, & salutarem periti medici opem, ex fontibus ipsis, unde derivata sunt, petendam desiderantia, non exigua fragmentorum accessione recentata & suppleta adcumulari posse ex ipso Comici Scholiaste, probat Auctorum in Scholiis veteribus laudatorum a Kustero adcurate digestus Index, enotatis amissarum Comoediarum fragmentis apud Scholiastem exstantibus, qui in fine editionis illius conspicitur, & antea a Kustero ipso communicatus erat cum Cel. Fabricio, qui eum Bibliothecae suae Graecae Vol. I. pag. 721. & seqq. inseruit: quibus aliorum auctorum Scholiastae utilissima quoque subsidia conferre poterunt, & Grammaticorum veterum Onomastica vel Lexica, sive edita, sive adhuc nondum publici juris facta, qualia suppeditabit Montfauconii Bibliotheca Coisliniana P. I. pag. 231. 233. & 234. sed longe majori numero excerpenda e Photii Lexico inedito, ex cujus divite promtuario quot Aristophanis deperditarum fabularum fragmenta colligi vel cum editis conparari possint, indicio erit Index Scriptorum in Photii Lexico Graeco inedito laudatorum, quem Miscellaneis suis Criticis & Glossario ad sacros Novi Foederis libros Graeco subjunxit Vir Celeberrimus, & insigne literarum Graecarum decus, Johannes Alberti, qui si Lexicon illud Photianum post exantlatos ad Hesychium labores publicae luci exponeret, duplici beneficio praeclaris meritis accedente orbem literatum sibi devinciret. Speramus igitur & non vanis auguriis vovemus fore, ut inter tot egregios & de Musis Graecis hoc seculo feliciter merentes Viros, quibus patria nostra hodie floret, exoriatur aliquis, qui Fragmentis Aristophaneis augendis, emendandis, & illustrandis seriam adhibeat operam. His interim, Lector benevole, nunc in lucem productis curis Berglerianis, Comicorum Graecorum principi inpensis, & e tenebris atque oblivionis situ adsertis, fruere, ac vale.

Dabam e Santhorstiano, quinto Iduum Aug. CIↃIↃCCLIX.

STE-

STEPHANI BERGLERI

PRAEFATIO.

extum Graecum in hac Editione Ariſtophanis exhibemus ſecundum Editionem majorem, quam Cl. Kuſterus procuravit: ſed diligenter & multis in locis emendatum, adhibitis etiam Editionibus Aldina, Juntina, Farrei, & Brubachii. Ex his editio Farrei, quam ipſe poſſideo, quave ſemper utor, plurimum profuit. Eam non ab Aldina originem trahere, ut caeterae, haud dubiis iisque plurimis indiciis comperi, ita ut inſtar MSti fuerit. Plurima ſane loca primus emendavi & integritati ſuae reſtitui.

Verſionem octo Comoediarum novam, & ut puto perſpicuam, ipſe feci. Caeterarum trium verſiones, partim bonas, partim tolerabiles, retinere viſum eſt. illarum octo verſiones priores plerumque vel fallunt, vel nihil juvant. Friſchlinus pauca intellexit; quae & Comico ſtylo ſatis bene vertit. Sed debuiſſet labore verſificandi ſuperſedere. Florens Chriſtianus paullo plura intellexit; ſed tam obſcurus in plerisque eſt, ut interprete ipſe indigeat. Praeterea huic etiam illud vitium maximum eſt, quod verſibus loquitur & enecat.

* * * * *

In

In Notis nolui peccata interpretum recenſendo eoſque ſtuporis & inſcitiae ſexcenties arguendo ſpatia implere: ut non pauros vidi facere & admirationem captare. Sit aliorum haec gloria. Dedi autem operam, ut neceſſaria & ad rem facientia afferrem. Idque ubi fieri poterat ex Scholiis Graecis; quod & indicavi ſemper; nec exemplum Florentis Chriſtiani ſequi placuit, qui multa habet in ſuis Notis ad conciliandam admirationem & eruditionis reconditae opinionem utiliſſima. Ornatus autem eſt plumis Scholiaſtarum. Plura tamen Scholiaſte deficiente ex propriis obſervationibus contuli. Illud faciendum quam maxime putavi, ut ex Tragicis Poëtis noſter illuſtraretur: ut qui perpetuo ad illos, praeſertim ad Euripidem, reſpiciat, plerumque joci & ridiculi cauſa res & verba traducens; quod ad intelligentiam ſcitu prorſus neceſſarium. Indicem poſtremo Kuſterianum addidimus, quamvis neſciam pluſne proſint an noceant Indices. Hoc ſcio a multis diligentius evolvi Indices, quam ipſos Scriptores.

Lipſiae Cal. Maji MDCCXV.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΠΛΟΥΤΟΣ.

ARISTOPHANIS
PLUTUS.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΚΑΡΙΩΝ ΟΙΚΕΤΗΣ.
ΧΡΕΜΥΛΟΣ ΔΕΣΠΟΤΗΣ.
ΠΛΟΥΤΟΣ.
ΧΟΡΟΣ ΑΓΡΟΙΚΩΝ.
ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.
ΠΕΝΙΑ.
ΓΥΝΗ ΧΡΕΜΥΛΟΥ.
ΔΙΚΑΙΟΣ ΑΝΗΡ.
ΕΤΕΡΟΣ ΑΝΗΡ ΑΔΙΚΟΣ.
ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ.
ΓΡΑΥΣ ΦΙΛΗ ΤΟΥ ΜΕΙΡΑΚΙΟΥ.
ΝΕΑΝΙΑΣ.
ΕΡΜΗΣ.
ΙΕΡΕΥΣ ΔΙΟΣ.

FABULAE HUJUS

PERSONAE.

CARION SERVUS.
CHREMYLUS DOMINUS.
PLUTUS.
CHORUS RUSTICORUM.
BLEPSIDEMUS.
PAUPERTAS.
MULIER CHREMYLI.
JUSTUS VIR.
ALTER INJUSTUS VIR.
SYCOPHANTA.
ANUS, amica adoleſcentis.
JUVENIS.
MERCURIUS.
SACERDOS JOVIS.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΠΛΟΥΤΟΣ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Σ ἀργαλέον πρᾶγμ' ἐστὶν, ὦ Ζεῦ καὶ Θεοὶ,
Δῆλον γενέσθαι τοῖς ἀφρονοῦσι δεσπότην.
Ἢν γὰρ τὰ βέλτιστ' ὁ θεράπων λέξας τύχῃ,
Δόξῃ δὲ μὴ δρᾶν ταῦτα τῷ κεκτημένῳ,
Μετέχειν ἀνάγκη τ' θεράποντα τ' κακῶν.
Τῷ σώματι γὰρ οὐκ ἐᾷ τ' κύριον
Κρατεῖν ὁ δαίμων, ἀλλὰ τ' ἐωσμένον.
Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. τῷ δὲ Λοξίᾳ,

Ὁ

ARGUMENTUM.

Chremylus fingitur vir pius & justus, sed pauper: qui, animadvertens impios & injustos homines ditari, de unico filio sollicitus, Apollinem consulit, an Filius ille debeat, missis paternis moribus, fieri impius, injustus, improbus, ut sic ditescat. Apollo nihil aliud respondit, nisi ut Chremylus hominem, in quem primum templo egressus incidisset, sequatur, nec relinquat. Quod quamvis nihil ad rem illam pertinere videretur, Chremylus tamen faciendum putavit. & nunc cum servo suo Carione vagatur extra templum post hominem coecum, passibus ambiguis errantem, in quem primum inciderat egressus. Ob id servus Cario, responsi ignarus, stomachatur, herumque insanire putat: ac reprehendere vult; sed timet ne malum accipiat. Iste incipit. Quod autem perpetuo facit Aristophanes, ut seria Tragicorum in Comoediam transferat joci & ridiculi caussâ, praesertim ex Euripide, id hoc loco etiam fecit. In Ione Euripidis, Xuthus, cum esset sine liberis, Apollinem consulit. Cui similiter responsum, ut quem primum templo egressus obvium habuisset, filium sciret esse.

STE-

ARISTOPHANIS

PLUTUS.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CARIO, CHREMYLUS.

CAR. O Jupiter Diique, quam moleſta res eſt
Servum eſſe deſipientis domini!
Si enim optima *quaeque* ſervus dixerit,
Facienda autem non videantur iſta hero,
Participem malorum fieri neceſſe eſt ſervum;
Nam corporis non finit eum, qui *natura* dominus illius eſt,
Jus habere fortuna, ſed illum, qui id emerit.
Atque haec quidem hujuscemodi ſunt. Sed Loxiam,

Qui

STEPHANI BERGLERI

NOTAE AD ARISTOPHANEM.

vſ. 1. Ὡς ἀργαλέον] Videtur alluſiſſe ad Theognidis ſententiam, quae eſt apud illum vſ. 625.

Ἀργαλέον φρονέοντα παρ' ἄφροσι πάλλ' ἀγορεύειν.

Grave eſt ſapientem apud inſipientes multa loqui. In illam ſententiam & Herodotus Lib. IX. Segm. 16. ἐχθίστη δὲ ὀδύνη ἐστὶ τῷ ἐν ἀνθρώποισι αὐτῇ, πολλὰ φρονέοντα μηδενὸς κρατέειν. *Moleſtiſſimus autem dolor eſt eorum, qui hominibus accidunt, multum ſapere, nec ulla auctoritate praeditum eſſe.* Notum illud Euripidis in Phoeniſſis vſ. 350. Τὰς τῶν κρατούντων ἀμαθίας φέρειν χρεών. *Potentium ineptias tolerare oportet.* ubi plura huc pertinentia, etiam hoc: Δόλε τὸ δ' εἶπας μὴ λέγειν ἃ τις φρονεῖ. *Servi hoc eſt quod ais, non loqui quae ſentias.* item: Καὶ τῆτο λυπεῖν, συναισθοῖν τοῖς μὴ σοφοῖς. *Et hoc moleſtum, una deſipere cum deſipientibus.*

Ibid. ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ] Ita & Plato in Protagora ſub initium, & Demoſthenes pro Phormione p. 966. uterque ὦ Ζεῦ καὶ θεοί. Supplendum autem οἱ ἄλλοι, vel ἅπαντες, vel ſimile. Demoſthenes pro Phorm. paullo inferius: μὰ τὸν Δία καὶ τοὺς θεούς. deinde ibidem adhuc inferius: νὴ τὸν Δία καὶ τοὺς θεοὺς ἅπαντας. Idem contra Timarchum p. 273. πρὸς τῶ Διὸς καὶ τῶν θεῶν. qui ibidem p. 271. addit πρὸς τῶ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν. Sic in aliis. hic in Pluto vſ. 437. Ἄναξ Ἄπολλον καὶ θεοί. In Nubibus vſ. 412. ὦ Ἀθηναῖοις καὶ τοῖς Ἕλλησι.

vſ. 4. Τῶ κεκτημένω] Sic & dominam ſive heram dicit κεκτημένην ſubſtantive, in Eccleſ. vſ. 1118.

vſ. 6. Τὸ σῶμα τῶ γὰρ] Scholiaſtes: οἷον, αὐτὸν ἑαυτῶ τὸ δοῦλον δεῖ κρατεῖν. μάλιστα γὰρ κύριος τὸ σῶματος ἕκαστος ἑαυτῶ. *Quaſi* diceret, *ipſum ſibi ipſi ſervum non finit dominari. maxime enim dominus corporis quisque ſui eſt.* Non poteſt ſervus a domino vapulans dicere quod ille in Nubibus vſ. 1416. Πῶς γὰρ τὸ μὲν σὸν σῶμα χρὴ πληγῶν ἀθῶον εἶναι, τὸμὸν δὲ μή; καὶ μὴν ἴσον ἐλεύθερος κἀγώ. *Quomodo enim tuum quidem corpus oportet a plagis immune eſſe, meum vero non? equidem natus ſum liber & ego.*

vſ. 7. Ὁ δαίμων] Fortuna. Sophocles in Oedipo Coloneo vſ. 76. τῶ δαίμονος. ubi Scholiaſtes, τῶ τύχης. Vel genius, de quo ad Alciphronem.

vſ. 8. Ἀξία] Sæpe abſolute ſic vocatur Apollo. cum alibi tum apud Euripidem praeſertim in Jone, ad quam Tragoediam hic alludi paullo ante dictum. vide & ad vſ. 8, 10, 11.

Ὅς Θεσπιᾳδεῖ τείποθ' ἡ χρυσηλάτᾳ,
Μέμψιν δικαίαν μέμφομαι ταύτῃ, ὅτι
Ἰατρὸς ὢν ἡ μάντις, ὥς φασιν, σοφὸς,
Μελαγχολῶντ' ἀπέπεμψέ μ' ἔτ' δεσπότῃ·
Ὅς τις ἀκολουθεῖ κατόπιν ἀνθρώπῳ τυφλῷ,
Τἀναντίον δρᾶν, ἢ πεφυκ' αὐτῷ ποιεῖν.
Οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα·
Οὕτω δ' ἀκολουθεῖ, κἀμὲ πεφυσιάζεν.
Καὶ ταῦτ' ἀπεκεινόμην τὸ πρῶτόν γε δή.
Ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἔα' ὅπως σιγήσομαι,
Ἢν μὴ φράσῃς, ὅτι τῷδ' ἀκολουθοῦμέν ποτε,
Ὦ δέσποτ', ἀλλά σοι παρέξω πράγματα·
Οὐ γάρ με τυπτήσεις, στέφανον ἔχοντά γε.
ΧΡ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀφελὼν ἔτ' στέφανον, ἵν' λυπῇς πάνυ με,
Ἵνα μᾶλλον ἀλγῇς. ΚΑΡ. Λῆρος· ἐγὼ δ' παύσομαι,
Πρὶν ἂν φράσῃς μοι, τίς ποτ' ἐστὶν ἡ τρόπος·
Εὖνους γὰρ ὢν σοι πυνθάνομαι πάνυ σφόδρα.
ΧΡ. Ἀλλ' ἔγωγε κρύψω· ἔτ' ἐμοῦ γ' οἰκετῶν
Πιστότατον ἡγοῦμαί σε καὶ κλεπτίστατον.
Ἐγὼ θεοσεβὴς καὶ δίκαιος ὢν ἀνὴρ,
Κακῶς ἔπραττον καὶ πένης ἦν. ΚΑΡ. Οἶδά τοι.
ΧΡ. Ἕτεροι δ' ἐπλούτουν, ἱερόσυλοι, ῥήτορες,
Καὶ συκοφάνται, καὶ πονηροί. ΚΑΡ. Πείθομαι.
ΧΡ. Ἐπερησόμην οὖν ἐγὼ τὸν θεόν,
Τὸν ἐμὸν μὲν αὐτῶ τε ταλαιπώρου κεδνὸν
Ἤδη νομίζων ἐκπεποξεῦσθαι βίον·
Τὸν δ' υἱὸν, ὅσπερ ὢν μόνος μοι τυγχάνῃ,
Πευσόμην εἰ χρὴ μεταβαλόντα τὸν τρόπον,
Εἶναι πανοῦργον, ἄδικον, ὑγιὲς μηδέν,

Ὡς

vs. 9. Ὅς Θεσπιᾳδεῖ] Scholiastes: ἐτραγικεύσατο τῇ φράσει. *Hoc tragice dixit.* Θεσπιᾳδὸς dicitur Cassandra apud Euripidem in Hecuba vs. 677. quae Cassandra apud Aeschylum in Agamemnone vs. 1170. dicit: νῦν ἀμφὶ κωκυτόν τε καχερσαίας ὄχθας ἔοικα θεσπιῳδήσειν τάχα. *Jam vero apud Cocytum & Acherusio littore videor vaticinatura mox.* quae loca annotavit & Spanhemius.

Ibid. Χρυσηλάτᾳ] Haec etiam vox supra soccum Comicum. Utitur ea saepe Euripides, in Medea aliquoties.

vs. 8. 10. Τῶ δὲ Λοξίᾳ —— μέμφομαι] Sic & Euripides in Oreste vs. 275. Λοξίᾳ δὲ μέμφομαι. Herodotus Lib. I. Segm. 91. κεῖται δὲ τὸ μαντήϊον τὸ γενόμενον ἐκ ὀρθῶς Κροίσῳ μέμφεται. προηγόρευε γὰρ οἱ Λοξίης &c.

vs. 11. Ἰατρὸς ὢν καὶ μάντις] Aeschylus in Eumenidibus vs. 61. Ἀνδρὶ μελίσθων ΛΟΞΙΑΣ μεγασθένης· Ἰατρόμαντις δ' ἐστί. *Ipsi curae sit Loxiae praepotenti. medicovates enim est.* quem locum scivit & Spanhemius. Sunt autem non istae tantum artes Apollinis; sed & aliae duae. de his Plato in Cratylo. & Lucianus in Dialogo Junonis & Latonae. & alibi.

vs. 14. Τἀναντίον δρᾶν] Hoc etiam Euripides in Oreste vs. 932. Τἀναντίον δὲ δράσετ' ἢ δράσαι χρεών. *Contra autem facietis ac facere oportet.*

vs. 21. Στέφανον ἔχοντά γε] Scholiastes: ἔθος τὸν εἰς θεὸν ἀπιόντα στεφανοῦσθαι καὶ ἀνεύθυνον εἶναι. πρὸς τὸ ἔθος ἓν ἀνακομιζόμενοι ἐκ τοῦ μαντείου ἐστεφανηφόρουν. *Mos est ad deos abeuntem coronari & immunem esse. Pro more igitur, redeuntes ex oraculo coronas gerebant.* Sic Creon coronatus ab Oraculo redit apud Sophoclem in Oedipo Tyranno vs. 82. Sic apud Euripidem in Hippolyto The-

Qui vaticinatur è tripode aureo,
Accuſo hac juſta accuſatione: quod cum
Medicus ſit, & vates, ut ajunt, ſapiens,
Atra bile laborantem (*delirantem*) dimiſit *à ſe* herum meum:
Qui ponè ſequitur hominem coecum,
Contra faciens atque eum conveniebat facere;
Nam nos qui videmus, coecos ducimus:
Iſte autem hunc ſequitur, ac me inſuper *ſequi* cogit,
Idque cum ipſe prorſus ne gry quidem reſpondeat.
Quare non poteſt fieri ut taceam,
Niſi dixeris, cur hunc ſequamur tandem,
Here; ſed faceſſam tibi negotium.
Non enim me verberabis, qui coronam habeo.
CHR. Imo, detractâ prius coronâ, ſi mihi moleſtus eris,
Ut magis dolorem ſentias. CAR. Nugae! non enim quieſcam
Priusquam dicas mihi, quis tandem ſit iſte.
Animo namque prorſus benevolo haec interrogo.
CHR. Sed non celabo te *rem;* meorum enim vernarum
Fideliſſimum duco te & occultiſſimum.
Ego cum eſſem vir pius & juſtus,
Inopia laborabam, & pauper eram. CAR. Novi equidem.
CHR. Ceteri autem diteſcebant, ſacrilegi, cauſidici,
Et ſycophantae, & ſceleſti. CAR. Credo.
CHR. Scitatum igitur profectus ſum ad Deum;
Meam quidem, hominis miſeri, fere
Jam exiſtimans exhauſtam vitam,
De filio autem, qui mihi unicus eſt,
Interrogaturus, an eum oporteat, mutatis moribus,
Fieri improbum, injuſtum, omnis honeſtatis expertem:

Ut-

Theſens vſ. 792. ubi videnda Scholia, quae annotavit & Cl. Kuſterus.

vſ. 27. Κλεπτίσατον] Scholiaſtes inter alia: *μυστηριακώτατον, maxime arcanum, taciturnum.* κλέπτειν *celare.* Sophocles in Philoctete vſ. 57. Ὅταν σ' ἱκάνῃ, τίς τε καὶ πόθεν πάρει λέγειν Ἀχιλλέως παῖς. τόδ' οὐχὶ κλεπτέον. *Quando te interrogabit, quis & unde adſis? dicere* memento: *Achillis ſum filius. Iſtud haud celandum.* Utitur autem hac ambigua voce Noſter ut ſimul furacitatem ſervi indicet. Quod ad vocem attinet, ſcribit Euſtathius p. 867. lin. 61. duplicem ſuperlativi terminationem in ea eſſe, κλέπτιστος, κλεπτίστατος. quemadmodum ὀψοφάγιστος, βλάκιστος, λάγιστος, λάλιστος, augeantur ὀψοφαγίστατος, βλακίστατος, λαγίστατος, λαλίστατος. Adhuc licentius autem formavit Sophocles τολμίστατος in Philoctete vſ. 970. circiter. Utitur voce κλεπτίστατος elegantiſſimus Alciphron Lib. III. Epiſt. 20.

vſ. 32. Ἐπερησόμενος] Herodotus Lib. I. Segm. 174. ἔπεμπον ἐς Δελφούς, ἐπερησομένους τὸ ἀντίξοον.

vſ. 34. Ἐκτετοξεῦσθαι] Herodotus Lib. I. Segm. 214. τὰ βέλεα ἐξετοξεύσθη. Aeſchylus in Eumenidibus vſ. 679. Ἡμῖν μὲν ἤδη πᾶν τετόξευται βέλος, ſcil. λόγου. Plato in Theaeteto: ὥσπερ ἐκ φαρέτρας ῥηματίσκια αἰνιγματώδη ἀνασπῶντες ἀποτοξεύουσι. *Tanquam ex pharetra voculas prodigioſas revellentes jaculantur.* p. 83. lin. 40. Ed. B.

vſ. 37. Ὑγιὲς μηδέν.] Syneſius Epiſt. 104. ἦσαν δέ ἔτοι —— οὐδὲν ὑγιές. *Erant autem iſti homines nihili.* Idem Epiſt. 148. ἀνθρώπια —— ἀναιδῆ καὶ παμπόνηρα, καὶ οὐδὲν ὑγιὲς, (ſcil. ὄντα) ἀλλὰ λοίδορα καὶ κακορρήμονα εἰδότα.

Ὡς τῷ βίῳ τᾶτ' αὐτὸ νομίσας ξυμφέρειν.
ΚΑΡ. Τί δῆθ' ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τ' τεμμάτων;
ΧΡ. Πεύσῃ· σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἰπέ μοι τοδί·
Ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιὼν,
Ἐκέλευσε τύτᾳ μὴ μεθίεσθαί μ' ἔλη·
Παίθειν δ' ἐμαυτῷ ξυνακολυθεῖν οἰκάδε.
ΚΑΡ. Καὶ τῷ ξυναντᾷς δῆτα πρώτῳ; ΧΡ. Τυτωΐ.
ΚΑΡ. Εἶτ' ἀ ξυνίης τὸν ὄπνοιαν ἅ θεὸς,
Φράζυσαν, ὦ σκαιότατέ, σοι σαφέστατα,
Ἀσκεῖν τ' υἱὸν τ' ὀπτῶειον τρόπον;
ΧΡ. Τῷ τᾶτο κρίνεις; ΚΑΡ. Δηλονοτὶ τῷ τυφλῷ
Γνῶναι δοκεῖ τῦθ', ὡς σφόδρ' ἐστὶ συμφέρον
Τὸ μηδὲν ἀσκεῖν υἱὲς ὄντ' τῷ νῦν χρόνῳ.
ΧΡ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ χρησμὸς εἰς τῦτ' ῥέπῃ,
Ἀλλ' εἰς ἕτερόν τι μεῖζον. ἢν δ' ἡμῖν φράσῃ,
Ὅς τίς ποτ' ἐστὶν, ᾧτοσὶ, ᾧ ἅ χάριν,
Καὶ ἅ δεόμενος ἦλθε μᾶ νῶν οἰκαδὶ,
Πυθοίμεθ' ἂν τ' χρησμὸν ἡμῶν, ὅ, τι νοεῖ.
ΚΑΡ. Ἄγε δὴ, σὺ πρότερον σαυτὸν ὅς τις εἶ, φράσον.
Ἢ ταὐτὰ τύτοις ῥᾳῶ. ΧΡ. Λέγειν χρὴ ταχὺ πάνυ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγω σοι. ΚΑΡ. Μανθάνεις,
Ὅς φησιν εἶναι; ΧΡ. Σοὶ λέγῃ τᾶτ', ἀλλ' ἐμοί·
Σκαιῶς γὰρ αὐτᾷ ᾧ χαλεπῶς ὑπῳθάνῃ.

Ἀλλ'

vſ. 39. Τὶ δῆθ' ὁ Φοῖβος ἔλακεν] Euripides in Medea vſ. circiter 680: Τί δῆτα Φοῖβος εἰπέ σοι παίδων πάρι;

Ibid. Ἔλακεν] Scholiaſtes: Τραγικώτερον ἀπεφήναλο, περσδιασύρων, ὡς φασιν, Εὐριπίδην. *Magis Tragice pronunciavit ſimul cavillans, ut ajunt, Euripidem.* Videntur Scholia praecipue reſpicere ad hoc Euripidis in Iphigenia Taurica vſ. circiter 980. —— αὐδὴν τρίποδος ἐκ χρυσῆ λακὰν Φοίβου —— *vocem tripode ex aureo profatus Phoebus.* ad quod & ſupra Comicus ipſe reſpexiſſe videtur in τρίποδος ἐκ χρυσηλάτᾳ. Verbo λακεῖν ſaepe ita utitur Euripides. Dicit autem Euſtathius p. 950. lin. 11. & p. 1208. lin. 41. λακεῖν numquam de humana voce dici proprie, niſi apud Tragicos, quorum ſermone joci cauſa hic utatur Ariſtophanes. Occurrit quidem apud Ariſtophanem & alibi: ſed vel ubi de Euripide ſermo, vel ubi ipſe loquens introducitur, vel in Tragicis minis.

Ibid. Ἐκ τ' τεμμάτων] Opportune Cl. Kuſterus adducit ex Lucretii Lib. I. vſ. 740. *Pythia quae tripode ex Phoebi lauroque profatur.*

vſ. 41. Ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιὼν] In Euripidis Ione vſ. 540. Xuthus de oraculo ſibi dato: Τὸν συναντήσαντά μοι —— δόμων τῶνδ' ἐξιόνθ' τᾷ θεᾷ —— παῖδ' ἐμὸν πεφυκέναι. *Eum qui primus mihi occurriſſet exeunti ex aedi*

Utpote qui vitae id putarem conducere.
CAR. Quid ergo Phoebus profatus est ex coronis?
CHR. Audies. clare namque Deus dixit mihi hocce:
Nempe, cui occurrerem primùm egressus,
Hunc jussit ut numquam deseram:
Utque ei persuadeam, ut me una sequatur domum.
CAR. Cui ergo primo occurristi? CHR. Huic *scilicet*.
CAR. Ergone non intelligis mentem Dei,
Hominum perversissime, quae tibi dicit clarissime,
Ut filius tuus vivat vernaculo more.
CHR. Quonam *signo* istud *ita* judicas? CAR. Nimirum vel coecus
Cognoscere *sibi* videtur hoc, quam valde sit conducibile,
Nihil boni conari hoc tempore.
CHR. Non potest fieri ut oraculum huc propendeat;
Sed ad aliud aliquid majus *vergit*. Quod si nobis dixerit
Iste, quinam sit, & cujus rei causa,
Vel cujus indigens, venerit nobiscum huc,
Cognosceremus quaenam sit mens oraculi nostri.
CAR. Agedum tu teipsum indica quinam sis, prius
Quam faciam quae deinceps consecutura sunt. CHR. Dicere oportet
cito admodum.

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

PLUTUS, CARIO, CHREMYLUS.

PLUTUS. Equidem ejulare te jubeo. CAR. Intelligis
Quem se dicat esse? CHR. Tibi hoc dicit, non mihi;
Nam rustice & duriter eum interrogas.

aede ista dei, filium meum esse. Unde & nomen filio illi inferius, Ἴων, ἰὼ τὸ δαῖμον ὅτι συμβήσεται, *Ion, eunti scilicet quod occurrisset.*

vs. 44. Καὶ τῷ ξυνιλᾶς δῆτα πρώτῳ;] Hoc sic dixerat Eur. in Ione vs. 544. πρῶτα δῆτ' ἐμοὶ ξυνάψεις πόδα σόν; *Primo itaque mecum contulisti gradum?*

vs. 45. Εἶτ' οὐ ξυνίης τὴν ἀπίνοιαν τὴν θεοῦ;] Hoc sic dixerat Eur. in Ione vs. 539. ἐσφάλης ἄτιγμ' ἀκούσας. *erraſti aenigmate audito.*

vs. 47. Ἀσκεῖν —— τρόπον] Sic κακότεχνα ἀσκεῖν, apud Aeschylum in Prometheo vs. 1065. & ἀτέχνως ἀσκεῖν apud Euripidem in Bacchis vs. 416.

vs. 48. Διαναυτικὴ καὶ τυφλῷ γνώμῃ δοκεῖ] Pro τυφλῷ legendum puto τυφλὰς, ut sit δῆλον, ὅτι καὶ τυφλὰς δοκεῖ γνώμας. idque duplici sensu, vel ut sibi videatur scire coecus, vel ut nobis. Illud καὶ τυφλῷ δοκεῖ γνώμῃ, a ratione est alienum; quia scientia non est ἐν περιπατοῦσιν, ut v. g. τυφλῷ δοκεῖ περιπατεῖν. *Coeco visum esse ambulare.* Error videtur ortus a proverbio καὶ τυφλῷ δῆλον, quod saepe quidem alias occurrit, sed in hoc loco non. quamvis & Scholiastes ita putaverit.

vs. 55. Ὅ, τι νοεῖ] ταυτὶ, παταπὶ ἰητοίαν κρύπτει. Eustathius p. 737. lin. 62.

At

Ὡς τῷ βίῳ τᾶτ' αὐτὸ νομίσας ξυμφέρειν.
ΚΑΡ. Τί δῆθ' ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τ' τεμμάτων;
ΧΡ. Πεύσῃ· σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἰπέ μοι τοδί·
Ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιὼν,
Ἐκέλευσε τύτᾳ μὴ μεθίεσθαί μ' ἔλη·
Παίθειν δ' ἐμαυτῷ ξυνακολυθεῖν οἰκάδε.
ΚΑΡ. Καὶ τῷ ξυναντᾷς δῆτα πρώτῳ; ΧΡ. Τυτωΐ.
ΚΑΡ. Εἶτ' ἀ ξυνίης τὸν ὄπνοιαν ἅ θεὸς,
Φράζυσαν, ὦ σκαιότατέ, σοι σαφέστατα,
Ἀσκεῖν τ' υἱὸν τ' ὀπτῶειον τρόπον;
ΧΡ. Τῷ τᾶτο κρίνεις; ΚΑΡ. Δηλονοτὶ τῷ τυφλῷ
Γνῶναι δοκεῖ τῦθ', ὡς σφόδρ' ἐστὶ συμφέρον
Τὸ μηδὲν ἀσκεῖν υἱὲς ὄντ' τῷ νῦν χρόνῳ.
ΧΡ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ χρησμὸς εἰς τῦτ' ῥέπῃ,
Ἀλλ' εἰς ἕτερόν τι μεῖζον. ἢν δ' ἡμῖν φράσῃ,
Ὅς τίς ποτ' ἐστὶν, ᾧτοσὶ, ᾧ ἅ χάριν,
Καὶ ἅ δεόμενος ἦλθε μᾶ νῶν οἰκαδὶ,
Πυθοίμεθ' ἂν τ' χρησμὸν ἡμῶν, ὅ, τι νοεῖ.
ΚΑΡ. Ἄγε δὴ, σὺ πρότερον σαυτὸν ὅς τις εἶ, φράσον.
Ἢ ταὐτὰ τύτοις ῥᾳῶ. ΧΡ. Λέγειν χρὴ ταχὺ πάνυ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγω σοι. ΚΑΡ. Μανθάνεις,
Ὅς φησιν εἶναι; ΧΡ. Σοὶ λέγῃ τᾶτ', ἀλλ' ἐμοί·
Σκαιῶς γὰρ αὐτᾷ ᾧ χαλεπῶς ὑπῳθάνῃ.

Ἀλλ'

vſ. 39. Τὶ δῆθ' ὁ Φοῖβος ἔλακεν] Euripides in Medea vſ. circiter 680: Τί δῆτα Φοῖβος εἰπέ σοι παίδων πάρι;

Ibid. Ἔλακεν] Scholiaſtes: Τραγικώτερον ἀπεφήναλο, περσδιασύρων, ὡς φασιν, Εὐριπίδην. *Magis Tragice pronunciavit ſimul cavillans, ut ajunt, Euripidem.* Videntur Scholia praecipue reſpicere ad hoc Euripidis in Iphigenia Taurica vſ. circiter 980. —— αὐδὴν τρίποδος ἐκ χρυσῆ λακὰν Φοίβου —— *vocem tripode ex aureo profatus Phoebus.* ad quod & ſupra Comicus ipſe reſpexiſſe videtur in τρίποδος ἐκ χρυσηλάτᾳ. Verbo λακεῖν ſaepe ita utitur Euripides. Dicit autem Euſtathius p. 950. lin. 11. & p. 1208. lin. 41. λακεῖν numquam de humana voce dici proprie, niſi apud Tragicos, quorum ſermone joci cauſa hic utatur Ariſtophanes. Occurrit quidem apud Ariſtophanem & alibi: ſed vel ubi de Euripide ſermo, vel ubi ipſe loquens introducitur, vel in Tragicis minis.

Ibid. Ἐκ τ' τεμμάτων] Opportune Cl. Kuſterus adducit ex Lucretii Lib. I. vſ. 740. *Pythia quae tripode ex Phoebi lauroque profatur.*

vſ. 41. Ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιὼν] In Euripidis Ione vſ. 540. Xuthus de oraculo ſibi dato: Τὸν συναντήσαντά μοι —— δόμων τῶνδ' ἐξιόνθ' τᾷ θεᾷ —— παῖδ' ἐμὸν πεφυκέναι. *Eum qui primus mihi occurriſſet exeunti ex aedi*

Utpote qui vitae id putarem conducere.
CAR. Quid ergo Phoebus profatus est ex coronis?
CHR. Audies. clare namque Deus dixit mihi hocce:
Nempe, cui occurrerem primùm egressus,
Hunc jussit ut numquam deseram:
Utque ei persuadeam, ut me una sequatur domum.
CAR. Cui ergo primo occurristi? CHR. Huic *scilicet*.
CAR. Ergone non intelligis mentem Dei,
Hominum perversissime, quae tibi dicit clarissime,
Ut filius tuus vivat vernaculo more.
CHR. Quonam *signo* istud *ita* judicas? CAR. Nimirum vel coecus
Cognoscere *sibi* videtur hoc, quam valde sit conducibile,
Nihil boni conari hoc tempore.
CHR. Non potest fieri ut oraculum huc propendeat;
Sed ad aliud aliquid majus *vergit*. Quod si nobis dixerit
Iste, quinam sit, & cujus rei causa,
Vel cujus indigens, venerit nobiscum huc,
Cognosceremus quaenam sit mens oraculi nostri.
CAR. Agedum tu teipsum indica quinam sis, prius
Quam faciam quae deinceps consecutura sunt. CHR. Dicere oportet
cito admodum.

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

PLUTUS, CARIO, CHREMYLUS.

PLUTUS. Equidem ejulare te jubeo. CAR. Intelligis
Quem se dicat esse? CHR. Tibi hoc dicit, non mihi;
Nam rustice & duriter eum interrogas.

aede ista dei, filium meum esse. Unde & nomen filio illi inferius, Ἴων, ἰὼ τὸ δαῖμον ὅτι συμβήσεται, *Ion, eunti scilicet quod occurrisset.*

vs. 44. Καὶ τῷ ξυνιλᾶς δῆτα πρώτῳ;] Hoc sic dixerat Eur. in Ione vs. 544. πρῶτα δῆτ' ἐμοὶ ξυνάψεις πόδα σόν; *Primo itaque mecum contulisti gradum?*

vs. 45. Εἶτ' οὐ ξυνίης τὴν ἀπίνοιαν τὴν θεοῦ;] Hoc sic dixerat Eur. in Ione vs. 539. ἐσφάλης ἄτιγμ' ἀκούσας. *erraſti aenigmate audito.*

vs. 47. Ἀσκεῖν —— τρόπον] Sic κακότεχνα ἀσκεῖν, apud Aeschylum in Prometheo vs. 1065. & ἀτέχνως ἀσκεῖν apud Euripidem in Bacchis vs. 416.

vs. 48. Διαναυτικὴ καὶ τυφλῷ γνώμῃ δοκεῖ] Pro τυφλῷ legendum puto τυφλὰς, ut sit δῆλον, ὅτι καὶ τυφλὰς δοκεῖ γνώμας. idque duplici sensu, vel ut sibi videatur scire coecus, vel ut nobis. Illud καὶ τυφλῷ δοκεῖ γνώμῃ, a ratione est alienum; quia scientia non est ἐν περιπατοῦσιν, ut v. g. τυφλῷ δοκεῖ περιπατεῖν. *Coeco visum esse ambulare.* Error videtur ortus a proverbio καὶ τυφλῷ δῆλον, quod saepe quidem alias occurrit, sed in hoc loco non. quamvis & Scholiastes ita putaverit.

vs. 55. Ὅ, τι νοεῖ] ταυτὶ, παταπὶ ἰητοίαν κρύπτει. Eustathius p. 737. lin. 62.

At

Ἀλλ' εἴ π χαίρεις ἀνδρὸς θύρκυ πρόποις,
Ἐμοὶ φράσον. ΠΛ. Κλαίειν ἔγωγέ σοι λέγω.
ΚΑΡ. Δέχυ τ' ἄνδρα, καὶ τ' ὄρνιν τ' θεῦ.
ΧΡ. Οὗτοι, μὰ τ' Δήμητρα, χαιρήσεις ἐμοί.
Εἰ μὴ φράσεις γ', ἀπό σ' ὀλῶ κακὸν κακῶς.
ΠΛ. Ὦ τᾶν, ἀπαλλάχθηλον ἀπ' ἐμοῦ. ΧΡ. Πώμαλα.
ΚΑΡ. Καὶ μὲν ὁ λέγω, βέλτιόν ἐστι, δέσποτα·
Ἀπολῶ τ' ἄνθρωπον κάκιστα τυτονί.
Ἀναθεὶς γ' ὅπ κρημνόν τιν' αὐτὸν, κἆτα λιπὼν
Ἄπειμ', ἵν' ἐκεῖθεν ἑκατοντακισχιλιοστὴ πεσών.
ΧΡ. Ἀλλ' ἆρε ταχέως. ΠΛ. Μηδαμῶς. ΧΡ. Οὐκοῦν ἐρεῖς;
ΠΛ. Ἀλλ' ἢν πύθησθέ μ', ὅς τις εἰμί, εὖ οἶδ' ὅτι
Κακόν τι μ' ἐργάσεσθε, κοὐκ ἀφήσετε.
ΧΡ. Νὴ τοὺς θεούς ἡμεῖς γ', ἐὰν βούλῃ γε σύ.
ΠΛ. Μέθεσθε νυῦν μου πρῶτον. ΧΡ. Ἠνὶ μεθίεμεν.
ΠΛ. Ἀκούετον δή. δεῖ γ', ὡς ἔοικ', ἐμὲ
Λέγειν, ἀ κρύπτειν ἢ παρεσκευασμένον.
Ἐγὼ γάρ εἰμι Πλοῦτος. ΧΡ. Ὦ μιαρώταλε
Ἀνδρῶν ἁπάντων. εἶτ' ἐσίγας Πλοῦτος ὤν;
ΚΑΡ. Σὺ Πλοῦτος, οὕτως ἀθλίως διακείμενος;
Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, καὶ θεοὶ, καὶ δαίμονες,
Καὶ Ζεῦ, τί φῄς; ἐκεῖνος ὄντως εἶ σύ; ΠΛ. Ναί.
ΧΡ. Ἐκεῖνος αὐτός; ΠΛ. Αὐτόταλος. ΧΡ. Πόθεν ὤν, φράσον,
Αὐχμῶν βαδίζεις; ΠΛ. Ἐκ Παυσοκλέους ἔρχομαι,
Ὃς οὐκ ἐλούσατ' ἐξότου ἐγένετο.
ΧΡ. Τοῦ δὲ τὸ κακὸν πῶς ἔπαθες, κάτειπέ μοι.
ΠΛ. Ὁ Ζεύς με ταῦτ' ἔδρασεν ἀνθρώποις φθονῶν.
Ἐγὼ γὰρ ὧν μειράκιον ἠπείλησ', ὅπι
Ὡς τοὺς δικαίους καὶ σοφοὺς καὶ κοσμίους
Μόνους βαδιοίμην· ὁ δέ μ' ἐποίησεν, τυφλόν,
Ἵνα μὴ διαγιγνώσκοιμι τοὺς μοχθηρούς.
Οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι δεξιοῖσι φθονεῖ.

ΧΡ.

vſ. 63. Δέχου τ' ἄνδρα καὶ τ' ὄρνιν τοῦ θεοῦ.] Adhibet hunc verſum Procopius Epiſt. 36. ubi fruſtra imaginatus fuerat magnam felicitatem quam ipſi praedixerat Mathematicus. Illud τ' ὄρνιν τοῦ θεοῦ exponit Euſtathius p. 805. lin. 11. τὸ μαντικὸν σύμβολον. Vide Noſtrum in Avibus vſ. 725.

vſ. 77. Ἤ] Pro ἦν. Illud, licet minus uſitatum, eſt analogicum. quandoquidem εἰμὶ eſt ab ἔω. unde aor. 1. ἐnuſitatus ἔσα, deinde e ecto σ, ἔα, ut in ἔχεα a χέω. deinde per contractionem ᾖ.

vſ. 78. Ὦ μιαρώταλε ἀνδρῶν] Quaſi ad hominem. Sic in Avibus vſ. 1637. ὦ δαιμόνι' ἀνθρώπων Πόσειδον. nec abſurde. nam homines utique erant qui horum Deorum perſonas agebant.

vſ. 80. Ἀθλίως διακείμενος] Idem quod ἀθλίως ἔχων. quod apud Eurip. in Helena vſ. 1300. ἐπεὶ νῦν ἀθλίως ἔχονθ' ὁρᾷ.

vſ. 84. Ἐκ Παυσοκλέους ἔρχομαι] Scholiaſtes: εἷς ἦν τῶν τὸν Λακωνικὸν βίον ζηλούντων Ἀθηναίων. πλέοσι μὲν σφόδρα, ἄλλως δὲ κακόζηλός τις, καὶ φιλοχρήματος, καὶ σκληρὸς κωμῳδεῖται. *Erat unus illorum Athenienſium, qui Laconicam vivendi rationem aemulabantur, dives quidem valde; ſed*

At *tu*, si delectaris hominis candidi moribus
Mihi dic, *qui sis*. PL. Plorare equidem te jubeo.
CAR. Amplectere virum, & omen à deo tibi oblatum.
CHR. Haudquaquam gaudebis, ita Ceres mihi propitia sit, amplius;
Nisi enim dicas qui sis, male te malum perdam.
PL. O boni, discedite à me. CHR. Haudquaquam.
CAR. Equidem quod dico optimum est, here,
Perdam hominem hunc pessime;
Statuam enim *eum* in loco aliquo edito, post ibi relicto *homine*,
Abibo, ut inde delapsus cervices frangat.
CHR. Tolle vero sublimem ocyus. PL. Nequaquam. CHR. Dicesne igitur?
PL. Sed si audiatis ex me qui sim, sat scio,
Aliquid mali facietis mihi, nec me dimittetis.
CHR. Profecto nos quidem *dimittemus te*, si modo velis ipse.
PL. Omittite nunc me primum. CHR. Ecce omittimus.
PL. Audite jam. necesse est enim, ut videtur, me
Dicere, quae celare constitueram.
Ego enim sum Plutus. CHR. O impurissime
Hominum omnium! itane vero tacebas Plutus cum esses?
CAR. Tune es Plutus, tam aerumnoso statu?
O Phoebe Apollo, & Dii, & Daemones,
Et Jupiter! quid ais? illene revera es tu? PL. Etiam.
CHR. Ille ipse? PL. Ipsissimus. CHR. Unde igitur, dic mihi,
Squalidus incedis? PL. E Patroclis *aedibus* venio,
Qui non lavit postquam natus est.
CHR. Hoc autem malum *coecitatis* quomodo passus es? dic mihi.
PL. Jupiter ita me tractavit, quod hominibus invideret.
Ego enim cum essem adhuc adolescentulus, minatus eram, me
Ad justos & sapientes & modestos
Solos iturum; ille autem me fecit coecum,
Ut ne dignoscerem illorum quemquam:
Adeo ille probis *hominibus* invidet.

CHR.

sed tanquam duriter vivens, & avarus, & tenax notatur. Plures fuisse Athenis e usmodi Κακοζομανεῦσιας, πενῶσιας, ῥυπᾶσιας patet ex Avibus vs. 1281. ubi vide Notam.

vs. 85. Ὃς ἐκ ἐλέσατ'] In Nubibus vs. 835. ὧν ὑπὸ τῆ φειδωλίας ἀπεκείρατ' ἀδεῖς πώποτ', ἀσ|' ἐλεεῖφαλο, ἀσ|' εἰς ἑκλανεῖεν ἦλθε λεσόμενος.

vs. 90. Τυφλὸν] Scholiastes Euripidis ad Orest. vs. 246. Τὸν πλοῦτον τυφλὸν λέγουσιν, ὅτι ἀκρίτως ποιεῖ πλησίες. *Plutum coecum dicunt, quia sine judicio facit divites.*

vs. 92. Τοῖσι χρησοῖσι φθονεῖ] Ex mente impiorum invidiam, ejus rei causam dicit. Scholiastes philosophice causam edisserit. cujus verba Latine vertam: *Quomodo igitur Jupiter qui intelligitur esse prima causa, quique potius velit bonis bene esse, excoecavit Plutum haec dicentem? Dicimus igitur: Quod si necessario probis & virtutem colentibus obvenirent divitiae, fieret ut omnes ditescendi causa appeterent virtutem; Jupiter autem qui vult ut homines non propter utilitatem aliquam & emolumentum virtutem appetant, sed propter ipsam virtutem, iis qui hanc colunt, etiam repulsam circa adipiscendas opes quandoque dat in vita. ut quisque appetat virtutem propter ipsam virtutem, non autem sibi necessario consequendi opes ob virtutem.*

ΧΡ. Καὶ μὰ τὰς ἀρετάς γε πᾶσ' μόνας,
Καὶ τὰς δικαίας. ΠΛ. Ὁμολογῶ σοι. ΧΡ. Φέρε, τί δῆτα,
Εἰ πάλιν ἀναβλέψειας, ὥσπερ ἦσθα τότε,
Φθύσεις ἂν ἤδη τοὺς πονηρούς; ΠΛ. Φήμ' ἐγώ.
ΧΡ. Ὡς τὰς δικαίας δ' ἂν βαδίζοις; ΠΛ. Πάνυ μὲν δῆτα.
Πολλῷ γὰρ αὐτὰς ἦχ ἑώρακα ἥδιον.
ΧΡ. Καὶ θαυμά γ' οὐδέν· ἀλλ' ἐγὼ γὰρ ὁ βλέπων.
ΠΛ. Ἄφετόν με νυνί· ἦδη γὰρ ἦν τοῦτ' ἐμοί.
ΧΡ. Μὰ Δί', ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐξόμεσθά σε.
ΠΛ. Οὐκ ἠρόμην, ὅπως παρέξειν πράγματα
Ἐμέλλετόν μοι; ΧΡ. Καὶ σύ γ', ἀντιβολῶ, πιθοῦ,
Καὶ μή μ' ἀπολίπῃς, ἢν γὰρ εὑρήσεις ἐμοῦ
Ζητῶν ἔτ' ἄνδρα τοὺς τρόπους βελτίονα·
Μὰ τὸν Δί· οὐ γάρ ἐστιν ἄλλος, πλὴν ἐγώ·
ΠΛ. Ταυτὶ λέγουσι πάντες. ἡνίκ' ἂν δέ μου
Τύχωσ' ἀληθῶς, οἱ γένανθ' πλούσιοι,
Ἀτεχνῶς ἐμβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ.
ΧΡ. Ἔχε μὲ ὅπως· εἰσὶ δ' οἱ πάντες κακοί.
ΠΛ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀπαξάπαντες. ΚΑΡ. Οἰμώξῃ μακρά.
ΧΡ. Σὺ δ' ὡς ἂν εἰδῇς, ὅσα, παρ' ἡμῖν ἢν μένῃς,
Γενήσετ' ἀγαθὰ, προσέχε τὸν νοῦν, ἵνα πύθῃ.
Οἴμοι γὰρ οἴμοι (ξιὼ θεοὺς δ' εἰρήσεται)
Ταύτης ἀπαλλάξειν σε τὴν ὀφθαλμίας,
Βλέψαι ποιήσας. ΠΛ. Μηδαμῶς τοῦτ' ἐργάσῃ.
Οὐ βούλομαι γὰρ πάλιν ἀναβλέψαι. ΚΑΡ. Τί φῄς;
Ἀνθρωπος ἦτός ἐστιν ἄθλιος φύσει.
ΠΛ. Ὁ Ζεὺς μὲν οἶδ' εἰδὼς τὰ τῶν μωρῶν, ἔμ', εἰ
Πύθοιτ' ἄν, ὀπτείψειε. ΧΡ. Νῦν δ' ὁ τοῦτο δρᾷ,
Ὅς τις σε προσπταίοντα πρεινοστεῖν ἐᾷ;
ΠΛ. Οὐκ οἶδ'. ἐγὼ δ' ἐκεῖνον ὀρρωδῶ πάνυ.
ΧΡ. Ἄληθες, ὦ δειλότατε πάντων δαιμόνων.
Οἴᾳ γὰρ εἶναι τὼ Διὸς τυραννίδα,

Καὶ

vſ. 96. Φεύγεις ἂν τὲς] In Eccleſ. φεύξονται γὰρ τὲς αἰσχίες, ἐπὶ δὲ τὲς καλὲς βαδιεῦνται.

vſ. 114. Ξὺν θεῷ δ' εἰρήσεται] Euripides in Medea vſ. 625. Νύμφευ'. ἴσως γὰρ, σὺν θεῷ δ' εἰρήσεται, Ταμεῖς τοιοῦτον, ὥστε σ' ἀρεῖσθαι γάμον. quem locum & Cl. Kuſterus annotavit. Syneſius Epiſt. 131. ἔξῃ δὲ, σὺν θεῷ εἰρῆσθαι, σὲ μὲν δι' ἐμοῦ &c.

vſ. 115. Ταύτης ἀπαλλάξειν σε τὴν ὀφθαλμίας] Cum hic vox ὀφθαλμίας minus commode poſita eſſet, in altero Pluto hic verſus mutatus fuit: διὸ ἐν τῷ δευτέρῳ μετεποίησαν inquit Scholiaſtes, qui & verſum affert pro iſto ſubſtitutum.

Τῆς συμφορᾶς ταύτης σε παύσειν, ἧς ἔχεις.
Calamitate iſta, te liberaturum, quam habes.

vſ. 119. Εἰδὼς τὰ τῶν μωρῶν'] Ambiguitas hic eſt, nam illud μωρῶν' accipi poteſt & pro μῶρα ſubſtantive, ut apud Euripidem in Troadibus vſ. 1059. ὁ τὴν δι' ὀλέθρου εἰς φόβον καλεῖ τὰ τοῦτων μῶρον. *Hujus interitus intimorem conficiet ſtultitiam ipſarum*; & pro μῶρε in vocativo, hoc ſenſu: *Jupiter qui novit res iſtorum, ô ſtu-*

tue,

CHR. Atqui à probis honore afficitur ſolis,
Et à juſtis. PL. Aſſentior tibi. CHR. Age, quid ergo?
Si rurſus cerneres ut antehac,
Fugitaresne malos? PL. Ita ajo.
CHR. Iresne ad juſtos? PL. Maxime quidem;
Multo enim eos non vidi tempore.
CHR. Et nihil mirum ſane, nec enim ego, qui cerno.
PL. Dimittite nunc me, cognoviſtis enim jam ſtatum rerum mearum.
CHR. Non certe *dimittemus*, ſed multo magis te retinebimus.
PL. Nonne dicebam fore ut moleſtias exhibeatis
Mihi? CHR. At tu ſine, quaeſo, ut hoc tibi perſuadeam:
Et ne deſeras me, non enim invenies meipſo,
Si quaeras, hominem melius moratum.
Non, inquam, Jovem teſtor: nec enim eſt alius *bonus* praeterquam ego.
PL. Haec dicunt omnes; quando autem me
Adepti fuerint revera, & evaſerint divites,
Plane ſupra modum fiunt mali.
CHR. Ita quidem eſt; ſunt tamen non omnes mali.
PL. Non certe *omnes* modo, ſed ad unum omnes ſimul. CAR. Flebis largiter.
CHR. At tu ut ſcias, quanta, ſi apud nos maneas,
Eventura ſint bona, adverte animum, ut intelligas:
Arbitror enim, modo Deus annuat,
Iſta me liberaturum te coecitate,
Reſtituto viſu *tibi*. PL. Minime iſtud feceris.
Nolo enim rurſus viſum recipere. CAR. Quid ais?
Homo iſte eſt ingenio natus ad miſeriam.
PL. Jupiter enim, qui novit horum ſtultitias, me, ſi *haec*
Audiret, penitus perderet. CHR. Nunc vero nonne hoc facit,
Qui te paſſim offendentem errare ſinit?
PL. Neſcio; at ego illum formido maxime.
CHR. Itane? ô timidiſſime omnium deorum!
Putasne vero fore Jovis tyrannidem

Et

tur, me, ſi reſciſcat haec, perderet. & ita videtur accepiſſe Scholiaſtes, cujus haec eſt expoſitio: Τὰ τύπτων τ' ἀνθρώπων πάντα εἰδώς. ἐπεὶ οὐδὲν αὐτὸν λανθάνει [μεταπεποίηται δὲ καὶ τοῦτο ἐν τῷ δευτέρῳ.] τὸ δὲ, μῶρε, μεταξύ. *Res hominum omnes ſciens; quia nihil ipſum latet.* [*mutata ſunt autem & haec, in altero Pluto*] *vox autem* μῶρε *interpoſita eſt per parentheſin.* Nimirum in Scholiis iſtis lego, non μῶρε, ut in editionibus extat, ſed μῶρι. Si μῶρε ſcripſiſſet Scholiaſtes, non potuiſſet id pro parentheſi habere apud Comicum.

vſ. 120. Περιοσεῖν] νοσῶ non tantum *redeo* ſignificat, ut infra vſ. 610 τότε νοσήσεις. Sed & *venio, ambulo*, ut in Acharn. vſ. 29. εἰς ἐκκλησίαν νοσῶν καθῆμαι. ubi vide quae notavi. Verbo compoſito utitur etiam infra vſ. 494. & in Theſm. vſ. 810. Lucianus in Timone Plutum facit ſic loquentem: ἄνω κάτω πλανᾶσθαι περιεσῶν. *ſurſum deorſum obambulans erro.*

vſ. 124. Τυραννίδα] In Nubibus vſ. 564. Jovem vocat Deorum tyrannum: Θεῶν Ζῆνα τύραννον. Vide Aeſchylum in Prometheo.

Καὶ τὰς κεραμυὰς ἀξίας τριωβόλου,
Ἐάν γ' ἀναβλέψῃς σὺ κἂν μικρὸν χρόνον;
ΠΛ. Ἆ, μὴ λέγ', ὦ πάτερ, ταῦτ'. ΧΡ. Ἔχ' ἥσυχος.
Ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τῷ Διὸς πολὺ
Μεῖζον δυνάμενον. ΠΛ. Ἐμὲ σύ; ΧΡ. Νὴ τὸν ἐρανόν.
Αὐτίκα γάρ· ἄρχῃ ἀφ' ἡμῶν ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν;
ΚΑΡ. Διὰ τάχους· πλεῖστον γὰρ ἔστ' αὐτοῖς. ΧΡ. Φέρε,
Τίς ἂν ὁ παρέχων ἐστὶν αὐτοῖς τοῦτ'. ΚΑΡ. Ὁδί.
ΧΡ. Θύουσι δ' αὐτοῖς ἀφ' ἡμῶν; ὑφ' ἡμῶν τυτονί;
ΚΑΡ. Καὶ νὴ Δί', εὐχονταί γε πλουτεῖν ἄνακρυς.
ΧΡ. Οὐκοῦν ὅδ' ἐστὶν αἴτιος· ᾧ ῥᾳδίως
Παύσειεν, εἰ βούλοιτο, ταῦτ' ἄν. ΠΛ. Ὅπως δή;
ΧΡ. Ὅτ' οὐδ' ἂν εἷς θύσειεν ἀνθρώπων ἔτι,
Οὐ βοῦν ἄν, οὐχὶ ψαιστόν, οὐκ ἄλλ' οὐδενί,
Μὴ βουλομένου σοῦ. ΠΛ. Πῶς; ΧΡ. Ὅπως; οὐκ ἴσθ' ὅπως
Ὠνήσεται δι' ἡμῶν, ἢν σὺ μὴ παρῶν
Αὐτὸς διδῷς τ' ἄρχειν ὥσπερ τῷ Διὸς
Τιὼ δύναμιν, ἢν λυπῇ τι, καταλύσεις μόνος.
ΠΛ. Τί λέγεις; δι' ἐμὲ θύσουσιν αὐτοῖς; ΧΡ. Φημ' ἐγώ.
Καὶ νὴ Δί', εἴ τι γ' ἐστὶ λαμπρὸν καὶ καλόν,
Ἢ χάριεν ἀνθρώποισι, δι' ἐκεῖνόν γε.
Ἅπαντα τοῖς πλουτεῖν γὰρ ἔθ' ὑπῆρχε.
ΚΑΡ. Ἐγώ τοι δι' σμικρὸν ἀργυρίδιον,
Δῆλος γεγένημαι, δι' τὸ μὴ πλουτεῖν ἴσως.
ΧΡ. Καὶ τὰς χ' ἑταίρας φασὶ τὰς Κορινθίας,
Ὅταν μ' αὐτὰς τις πένης πειρῶν τύχῃ,
Οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐὰν δὲ πλούσιος,
Τὸν πρωκτὸν αὐτὰς εὐθὺς ὡς τοῦτον τρέπειν.
ΚΑΡ. Καὶ τοὺς γε παῖδας φασὶ ταὐτὸ τοῦτο δρᾶν,
Οὐ τὸν ἐραστῶν, ἀλλὰ τὰργυρίου χάριν.
ΧΡ. Οὐ τοὺς γε χρηστούς, ἀλλὰ τοὺς πόρνους· ἐπεὶ
Αἰτοῦσιν οὐκ ἀργύριον οἱ χρηστοί. ΚΑΡ. Τί δαί;

ΧΡ.

vs. 125. Τριωβόλου] Plautus in Poenulo: *Non ego triobuli sum.*

vs. 127. Ἆ] Interjectio. Vid. infra vs. 1052.

Ib. Ἔχ' ἥσυχος] Idem quod ἔχ' ἀτρέμας in Nubibus vs. 260. & ἔχ' ἀτρέμα σαυτόν in Thesm. vs. 235. & μέν' ἀτρέμας in Oreste Euripidis vs. 248. Noster per Synonymiam in Avibus vs. 1199. μέν' ἥσυχος, ἔχ' ἀτρέμας, αὐτῇ σαυτῇ, ἐτοίμας τοῦ δρόμου. *Mane quieta, sis tranquilla, istîc sta, cursum inhibe.*

vs. 129. Μεῖζον] Ed. Farrei & Brubachii μείζω quod magis hic placet.

vs. 131. Πλεῖστον] Infra vs. 580. dicit Plutum apud Jovem retineri & Paupertatem ad homines mitti.

vs. 134. Εὐχονται πλουτεῖν] In Thesmophoriazusis jubentur mulieres inter alios Deos & Pluto vota facere vs. 306. Et in Pace vs. 1323. jubentur rustici Deos precari ut divitias ipsis largiantur.

vs. 138. Ψαιστόν] *Libum*, *fertum* Glossæ. ἀδεῖν ut supra vs. 37. μηδεῖν.

vs. 140. Παρών] Horat. Serm. Lib. II. Sat. III. *Rejecta praeda quam praesens Mercurius fert.*

vs. 142. Ἤν λυπῇ τι] In Avibus vs. 1246. ἆρ' οἶσθ' ὅτι

Et fulmina trioboli,
Si visum recipias tu vel modico tempore?
Pl. Vah! ne dixeris ista, miser. Chr. Sis quietus.
Ego enim ostendam te Jove multo
Plus posse. Pl. Mene *plus posse* tu *ostendes*? Chr. Per Coelum juro.
Principio *dic mihi*, per quem imperat Jupiter Diis?
Car. Per argentum; plurimum enim est ei. Chr. Age,
Quis itaque est qui ei *hoc* praebet? Car. Iste *Plutus*.
Chr. Per quem vero sacrificant Jovi? nonne per hunc?
Car. Et quidem, ita me Jupiter amet, precantur palam ut ditescant.
Chr. Nonne igitur iste causa est, & facile
Finem imponat, si velit, his rebus? Pl. Quid ita?
Chr. Quia haud quisquam hominum sacrificaret amplius,
Nec bovem, nec libum, nec aliud quicquam
Te nolente. Pl. Quomodo? Chr. Quomodo? nullo modo fiet ut
Emat scilicet, nisi tu praesens
Ipse des argentum; itaque Jovis
Potentiam, si tibi molestus fuerit, tolles solus.
Pl. Quid dicis? per me sacrificant ei? Chr. Ajo ego.
Et profecto, si quid est praeclarum, aut pulchrum,
Aut venustum hominibus, *id* per te fit.
Omnia enim divitiis parent.
Car. Ego etiam propter pauxillum argenti
Servus sum factus, quod non aeque essem dives.
Chr. Quin & meretriculas ajunt Corinthias,
Si quando eas aliquis pauper attentaverit,
Nec advertere animum; si vero dives,
Culum eas statim illi obvertere.
Car. Quin & pueros ajunt idem istud factitare,
Non amatorum, sed pecuniae causa.
Chr. Non probos *inquam*, sed meritorios; quoniam
Non petunt pecuniam probi. Car. Quid ergo?

Chr.

ἴστι Ζεὺς εἴ με λυπήσει πόρα. *Num scis, si Jupiter mihi molestus esse pergat.*

vs. 146. Ἅπασα] Horat. Serm. Lib. II. Sat. III. —— *omnis enim res Virtus, fama, decus, divina humanaque pulchris Divitiis parent.*

vs. 147. Διὰ σμικρὸν] Ita Ed. Juntae. Aldi autem & Brubachii διὰ μικρὸν habent: Farrei διὰ τὸ μικρὸν cum articulo. Noster infra vs. 240. Αἰλὼν λαβεῖν τι μικρὸν ἀργυρίδιον. Vid. Variantes Lectiones.

vs. 149. Τὰς Κορινθίας] Plurimae Corinthi erant meretrices, sed pleraeque minime diobolares; quare non nisi divitibus ad illas adspirare licebat: hinc proverbium: ἐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἐσθ' ὁ πλοῦς. *Non cuivis hominum contingit adire Corinthum.* Ex Scholiaste.

vs. 150. Πειρῶν τυχὸν] Πειρᾶσ, *Sollicito, attento* Glossae i. e. *illicio in stuprum.* Infra vs. 1068. πειρᾶ μὲν οὖν ἴσως σὺ κἄτα τῶ τιτθίων ἐφάπτεσθαι. Lysias super caede Eratosthenis: ἵνα σύγ', ἔφη, πειρᾷς ἐκ παύθα τῶν παιδίσκων. καὶ πρότερον δὲ μεθύων εἶλκες αὐτήν. *Nempe ut tu, inquit, attentes hic ancillam; nam & antehac ebrius trahebas eam.*

ΧΡ. Ὁ μὲν ἵππον ἀγαθὸν, ὁ δὲ κύνας Θηρευτικάς.
ΚΑΡ. Αἰσχυνόμενοι γὲ δεῦρο αἰτεῖν ἴσως,
Ὀνόματι περιπέπεσε τῷ μοχθηρίᾳ.
ΧΡ. Τέχνας δὲ πᾶσας ἀφ' σὲ, ᾧ σοφίσματα,
Ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισιν εὗρ' εὑρήματα.
Ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν σκυτοτομεῖ καθήμενος·
Ἕτερος δὲ χαλκεύς τις, ὁ δὲ τεκταίνεται,
Ὁ δὲ χρυσοχοεῖ, χρυσίον ἀφ' σοῦ λαβών·
Ὁ δὲ λωποδυτεῖ γε, νὴ Δί'· ὁ δὲ τοιχωρυχεῖ·
Ὁ δὲ κναφεύς τις· ὁ δὲ πλύνει κώδια·
Ὁ δὲ βυρσοδεψεῖ γ'· ὁ δέ γε πωλεῖ κρόμμυα.
Ὁ δ' ἁλιεύς γε μοιχὸς ἀφ' σέ πως ἀπόλλυται.
ΠΛ. Οἴμοι τάλας, ταυτί μ' ἐλάνθανεν πάλαι.
ΧΡ. Μέγας δὲ βασιλεὺς οὐχὶ ἀφ' τοῦτον κομᾷ;
ΚΑΡ. Ἐκκλησία δ' οὐχὶ ἀφ' τοῦτον γίγνεται;
ΧΡ. Τί δέ; τὰς τριήρεις οὐ σὺ πληροῖς; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. Τὸ δ' ἐν Κοιλίθῳ ξενικὸν οὐχ οὗτος τρέφει;
ΧΡ. Ὁ Πάμφιλος δ' οὐχὶ ἀφ' τοῦτον κλαύσεται;
ΚΑΡ. Ὁ Βελοποπώλης δ' οὐχὶ μὴ οὗ Παμφίλου;
ΧΡ. Ἀγύρριος δ' οὐχὶ ἀφ' τοῦτον πέρδεται;
ΚΑΡ. Φιλέμων δ' οὐχ' ἕνεκά σου μύθους λέγει;
ΧΡ. Ἡ ξυμμαχία δ' οὐ διά σε τοῖς Αἰγυπτίοις;
ΚΑΡ. Ἐρᾷ δὲ Λαΐς οὐ διά σε Φιλωνίδου;
ΧΡ. Ὁ Τιμοθέου δὲ πύξις; ΚΑΡ. Ἐμπέσοι γέ σοι.
ΧΡ. Τὰ δὲ πράγματ' οὐχὶ ἀφ' σὲ πάντα πράττεται;
Μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἴτιος
Καὶ τῶν κακῶν, ᾧ τ' ἀγαθῶν, εὖ ἴσθ' ὅτι.
ΚΑΡ. Κρατοῦσι γοῦν καὶν τοῖς πολέμοις ἑκάστοτε,
Ἐφ' οἷς ἂν οὗτος ὀπισθοφυλακῇ μόνος.
ΠΛ. Ἐγὼ τοσαῦτα δυνατός εἰμ' εἰς ὢν ποιεῖν;

ΧΡ.

vſ. 159. Περιπέπλεκται] Horat. Serm. II. Sat. 7. —— *verbisque decoris Obvolvas vitium.* Lucianus de Gymnaſiis: περιπέπλεκται τὸ πρᾶγμα ἐν λόγοις. *oratione rem obvelare.* Theophylactus Simocata Epiſt. 65. πέπλεκται ἡμᾶς περιπέπλεκται τὴν πανουργίαν ὁ κάκιστος. *praetextu venationis tegit nequitiam peſſimus ille.* Alio verbo ad eandem rem uſus Lucianus de Amoribus: πάθεσιν αἰσχροῖς ὀνόματα ἐπιγράφοντες αἰδῆ. *inſcribentes nomina pudica turpibus affectibus:* alio & Theophyl. Sim. Epiſt. 28. κρύπτειν τὴν αἰτίαν πρόσχημα τῶν ἡμάτων προσχήματι. *Occultas offenſionem animi praetextu lenium verborum.*

vſ. 164. Ὁ δὲ χρυσοχοεῖ, χρυσίον παρὰ σοῦ λαβών.] Ita Edd. priſtinae Aldi, Juntae, Farrei & Brubachii quas contuli, nuper ὁ δὲ χρυσοχοεῖ τις —— addito τις propter verſum.

vſ. 170. Μέγας] Sic vocabant Regem Perſarum. In Avibus vſ. 486. in Acharnenſibus vs. 65. & alibi.

Ibid. Κομᾷ] *Superbit.* Infra vſ. 572. μηδὲν παύσῃ κομῶσα. & alibi. Sed vide quae ad Nubes vſ. 14. notavimus.

vſ. 174. Πάμφιλος] Foenerator fuit aliquis hoc nomine, aut depeculator aerarii, ut inquit Scholiaſtes.

vſ. 175. Βελοποπώλης] *Acuum inſtitorem* ſignificat; ſed hoc loco eſt nomen foeneratoris cujusdam, eodem teſte.

vſ. 176. Ἀγύρριος] Iſtum, ſive Argyrium, ut eſt in Orat. Andocidis de Myſteriis, ſive Agyrrium, ut in Orat. Trapezitica Iſocratis, & alibi, apparet divitem aliquando fuiſſe: Comicus hic dicit eum propterea *inſolentem*

CHR. Alius equum generosum, alius canes venaticos.
CAR. Namque dum pudet eos forte pecuniam petere,
Verbo involvunt malitiam.
CHR. Artes item omnes propter te & praestigiae
Inter homines sunt inventae;
Alius enim eorum corium secat *in sutrina* sedens:
Alius ferrum cudit, alius fabricatur e ligno:
Alius aurum fundit, quod à te acceperat:
Alius etiam grassatur profecto: alius parietes perfodit:
Alius fullonem agit: alius lavat pelles:
Alius corium macerat: alius vendit cepas:
Alius deprehensus in adulterio, propter te vulsuram patitur.
PL. Heu me miserum, haec me dudum latuerunt.
CHR. Magnus vero Rex nonne propter hunc superbit?
CAR. Concio nonne propter hunc agitur?
CHR. Quid? triremes nonne tu imples? dic mihi.
CAR. Conductum vero exercitum in Corintho nonne hic alit?
CHR. Pamphilus nonne propter hunc plorabit?
CAR. Nonne Belonopoles una cum Pamphilo?
CHR. Nonne Agyrrius propter hunc pedit?
CAR. Nonne Philepsius tui causa fabulas narrat?
CHR. Nonne propter te auxilia sunt Aegyptiis?
CAR. Annon propter te amat Lais Philonidem?
CHR. Timothei autem turris — CAR. Ea quidem te obruat.
Nonne omnia negotia propter te geruntur?
Solus enim tu es omnium causa
Et malorum & bonorum: hoc probe scias ita esse.
CAR. Itaque & in bellis superiores semper sunt,
Super quibus iste sessitaverit solus.
PL. Egone tanta possum solus efficere?

CHR.

lentem & *contumeliosum* fuisse, verbo πέρδεται utens, metaphora ab asinis ducta, qui saturi ludunt & pedunt: In Vespis vs. 1296. ἐπήλλατ', ἐσκίρτα, ἐπεπόρδει, κατεγέλα, ὥσπερ κεχρύων ὀνίδιον ἐυωχημένον. Vide tamen notam sequentem.

vs. 177. Φιλέψιος] Iste pauper erat & enarrandis historiis victum sibi quaeritabat. Ita Scholiastes; sed forte poterit hujus & Agyrrii mentionem hic fecisse, quia uterque propter peculatum vinctus fuit, ut est in Orat. Demosthenis contra Timocratem.

vs. 179. Λαΐς] Haec meretrix Corinthi habitabat. Infra vs. 303. eam allegorice Circen vocat.

vs. 183. Κακῶν] Vide Timocreontis Scolion apud Scholiastem in Ranis vs. 1337. & Sophoclem in Antigona vs. 301.

vs. 182. Μονώτατος] Etsi *solus* non potest esse magis vel minus talis; tamen, quia attributa quaedam possunt alicui *soli* magis vel minus convenire, Graeci hunc superlativum formarunt. Noster in Equitibus vs. 351. ἆρα γυνὴ ὑπὸ σοῦ μονωτάτη κατεγλωττίσμένη σκωτᾶν. Lycurgus contra Leocratem: Τοιγαροῦν μονώτατοι ἐπάνυμοι τῆ χώρας εἰσί. *Itaque vere solis nomina ab ipsis accepit regio haec.* & iterum idem: μονώτατος ἂν προσκαιντας ἂν ἐξεριθεῖν τῆ χώρας *Solus meritissimo ejiceretur ex hac regione.* Theocritus Idyllio XV. vs. 137. Ἔρπις, ὦ φίλ' Ἄδωνι, καὶ εὖτ' ἂς κ' εἰς Ἀχέροντα Ἡμιθέων, ὃς φαντί, μονώτατος. *Versaris, ô dilecte Adoni, & hic & in Acheronte solus ut ajunt omnium semideorum.*

ΧΡ. Καὶ ναὶ μὰ Δία τάττωγε πολλῷ πλείονα·
Ὡς τ' οὐδὲ μετρός σε γέγον' οὐδεὶς πώποτε.
Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἔστι πάντων πλησμονή·
Ἔρωτος. ΚΑΡ. Ἄρτων. ΧΡ. Μυσικῆς. ΚΑΡ. Τραγημάτων.
ΧΡ. Τιμῆς. ΚΑΡ Πλακούντων. ΧΡ. Ἀνδραγαθίας. ΚΑΡ. Ἰχάδων.
ΧΡ. Φιλοπμίας. ΚΑΡ. Μάζης. ΧΡ. Στρατηγίας. ΚΑΡ. Φακῆς.
ΧΡ. Σοῦ δ' ἐγένετ' οὐδεὶς μετρὸς οὐδεπώποτε.
Ἀλλ' ἢν τάλαντά τις λάβῃ τεττακαίδεκα,
Πολὺ μᾶλλον ὀπθυμεῖ λαβεῖν ἑκκαίδεκα·
Κἂν ταῦτ' ἀνύσῃ, πεπαρόκοντα βούλεται,
Ἢ φησιν, ὁ βιωτὸν αὐτῷ τ' βίον.
ΠΛ. Εὖ τοι λέγειν ἔμοιγε φαίνεσθον πάνυ·
Πλὴν ἓν μόνον δέδοικα. ΧΡ. Φράζε δῆτ' ἔμοι.
ΠΛ. Ὅπως ἐγὼ τ' δυνάμην, ἣν ὑμεῖς φατὲ
Ἔχειν με, ταύτης δεσπότης γενήσομαι.
ΧΡ. Νὴ τ Δί'. ἀλλὰ χ' λέγουσι πάντες, ὡς
Δειλότατον ἔστ' ὁ Πλοῦτος. ΠΛ. Ἦκιστ', ἀλλά με
Τοιχωρύχου τις διέβαλ'. εἰσδὺς γάρ ποτε,
Οὐκ εἶχεν, εἰς τ' οἰκίαν, οὐδὲν λαβεῖν,
Εὐρὼν ἁπάξαπαντα κατακεκλεισμένα·
Εἶτ' ὠνόμασέ με τὼ πονηρίαν, δειλίαν.
ΧΡ. Μὴ νῦν μελέτω σοι μηδέν· ὡς ἐὰν γένῃ
Ἀνὴρ πρόθυμος αὐτὸς εἰς τὰ πράγματα,
Βλέποντ' ἀποδείξω σ' ὀξύτερον δῆτ Λυγκέως.
ΠΛ. Πῶς δῆτ δυνήσῃ τοῦτο δρᾶσαι, θνητὸς ὤν;
ΧΡ. Ἔχω τιν' ἀγαθὴν ἐλπίδ', ἐξ ὧν εἶπέ μοι
Ὁ Φοῖβος αὐτὸς, Πυθικὴν σείσας δάφνην.
ΠΛ. Κἀκεῖνος ἦν ξύνοιδε ταῦτα; ΧΡ. Φήμ' ἐγώ.
ΠΛ. Ὁρᾶτε. ΧΡ. Μὴ φρόντιζε μηδέν, ὦ γαθέ.
Ἐγὼ γὰρ, εὖ τοῦτ' ἴσθι, κἂν δεῖ μ' ἀποθανεῖν,
Αὐτὸς διαπράξω ταῦτα. ΚΑΡ. Κἂν βούλῃ γ' ἐγώ.
ΧΡ. Πολλοὶ δ' ἔσονθ' χ' ἕτεροι νῷν ξύμμαχοι,

Ὅσοις

vſ. 193. Οὐδεὶς μετρός] Hunc locum videtur in memoria habuiſſe Ariſtoteles, cum Lib. II. Politicorum ſic ſcripſit: ἡ πενιρία τ ἀνθρώπων ἄπληστον, καὶ το μὲν πρῶτον ἱκανὸν διαβόλια μόνον. ὅταν δ' ἤδη τοῦτ' ᾖ πάτριον, ἀεὶ δ' ὄντας τοῦ πλείονος, ἕως εἰς ἄπειρον ἔλθωσι. *malitia hominum eſt inexplebilis: & primum ſufficiunt duo tantum oboli; ubi autem iſti proprii fuerint facti, ſemper pluribus indigent, donec in infinitum progrediantur.*

vſ. 197. Βιωτὸν] Gorgias Orat. Palamedis: Βίος δ' οὐ βιωτὸς πίστει ἐσήμανε. *Vita autem non eſt vitalis illi qui fide caret:* etiam ἀβίωτον βίον dicunt, ut idem in eadem oratione. Lyſias contra Andocidem: τοῦτ' ἐστὶ τὸ βιοῦν βίον ἀβίωτον. *hoc eſt vivere vitam non vitalem.* & alii ſaepiſſime. Vide plura infra vſ. 970.

vſ. 200. Τὴν δύναμιν] Talis forma orationis eſt: *Urbem quam ſtatuo veſtra eſt*, Virg. Item: *Iſtum quem quaeris ego ſum*, Plautus Epid. Act. III. Sc. IV. vſ. 12.

vſ. 202 Νὴ τ Δία] Repetendum ex antecedentibus verbum φράσω. ut ſit: *Profecto dicam, quomodo iſtam potentiam exercere poſſis:* dicet autem propoſita prius quaeſtione,

CHR. Et profecto istis multo plura.
Itaque nec plenus tui quisquam est factus unquam;
Nam aliarum rerum est omnium satietas:
Amoris. CAR. Panum. CHR. Musicae. CAR. Bellariorum.
CHR. Honoris. CAR. Placentarum. CHR. Virtutis. CAR. Ficuum.
CHR. Ambitionis. CAR. Pultis. CHR. Imperii. CAR. Lentis.
CHR. Tui autem plenus nemo unquam fuit;
Verum si quis talenta accipiat tredecim,
Multo magis cupit accipere sedecim;
Si haec confecerit, quadraginta vult,
Aut negat sibi vitalem esse vitam.
PL. Recte quidem mihi videmini dicere omnino;
Sed unum tantum timeo. CHR. Qua de re? dic.
PL. Quo pacto ego potentiae hujus, quam vos dicitis
Habere me, compos fiam.
CHR. Ita certe est, *times:* quin omnes etiam homines dicunt esse
Plutum (*divitias*) rem plenam timoris, PL. Minime; sed me
Parietum aliquis perfossor calumniatus est; cum enim irrepsisset aliquando
In domum, nihil potuit auferre,
Quod reperisset omnia occlusa;
Itaque nominavit meam providentiam, timiditatem.
CHR. Ne jam curae sit tibi quicquam; nam si eris
Promto & parato animo ad hanc rem,
Faxo, ut cernas acutius Lynceo.
PL. Quomodo *tu* poteris hoc efficere qui mortalis es?
CHR. Concepi bonam spem ex illis, quae mihi dixit
Phoebus ipse, Pythicam concutiens laurum.
PL. Ergone ille etiam horum est conscius? CHR. Ita inquam.
PL. Videte! CHR. Nihil sis solicitus, ô bone;
Ego enim, scias hoc velim, etiamsi me necesse sit mori,
Ipse haec efficiam. CAR. Et, si voles, ego etiam.
CHR. Multi autem erunt & alii nobis adjutores,

Qui-

stione, *cur divites sint timidi.*

vs. 203. Δειλόπατον] Pluto sive divitiis attribuit timiditatem, quae divitibus inest. Alludit autem ad locum Euripidis in Phoenissis vs. 554. Δειλὸν δ' ὁ πλοῦτ@ καὶ φιλόψυχον κακόν. *Est autem Plutus malum quoddam timidum & vitae amans:* sive ad hunc in Archelao ejusdem: Πλουτεῖς; ὁ Πλοῦτ@ δ' ἀμαθία, δειλὸν δ' ἅμα. *Ditescis? at Plutus est res inepta & timida.*

vs. 210. Βλέποντα] Nunc respondet ad quaestionem Pluti, *quomodo is potentia sua uti possit, nimirum si visum recipiat;* quod se effecturum dicit. Etiam ante dixerat: si Pluto visus restitutus fuerit, Jovis regnum & fulmina nihil fore ad Pluti potentiam vs. 124.

vs. 212. Ἔχω] In Vespis vs. 305. ἴσχις ἐλπίδα χρηστήν τινα. Ibid. Ἐξ ἂν] Pro ἐξ ἐκείνου ἃ εἶπε. Similia exempla ubique obvia.

vs. 213. Σείσας δαφνην] Callimachus Hymno in Apoll. init. Οἷον ὁ τῶ πόλλων@ ἐσείσατο δάφνιν@ ὄρπηξ, *quantopere ipse Apollinis concussus est laureus ramus!*

vs. 218. Ἀτηρὸς] Pro καὶ ἀτηρός.

Ὅσοις δικαίοις ἔστιν οὐκ ἦν ἄλφιτα.
ΠΛ. Παπαῖ. πονηρὸς γ' εἶπας ἡμῖν ξυμμάχους·
ΧΡ. Οὔκ· ἦν γε πλυτήσωσιν ἐξ ὀρχῆς πάλιν.
Ἀλλ' ἴθι σὺ μὴν ταχέως δραμών. ΚΑΡ. Τί δρῶ, λέγε.
ΧΡ. Τὸν ξυγγεώργους κάλεσον (εὑρήσεις δ' ἴσως
Ἐν τοῖσιν ἀγροῖς αὐτὸν παλαιπωρεμένους)
Ὅπως ἂν ἴσον ἕκαστος, σὐταυθοῖ παρὼν,
Ἡμῖν μετάσχῃ τῆδε τῇ Πλούτου μέρος.
ΚΑΡ. Καὶ δὴ βαδίζω· τοῦτο δὲ τὸ κρεάδιον
Τῶν ἔνδοθέν τις εἰσενεγκάτω λαβών.
ΧΡ. Ἐμοὶ μελήσει τοῦτό γ', ἀλλ' ἀνύσας τρέχε.
Σὺ δ', ὦ κράτιστε Πλοῦτε πάντων δαιμόνων,
Εἶσω μετ' ἐμοῦ δεῦρ' εἴσιθ'. ἡ γὰρ οἰκία
Αὕτη ἐστίν, ἣν δεῖ χρημάτων σε τήμερον
Μεστὴν ποιῆσαι, ᾗ δικαίως κἀδίκως.
ΠΛ. Ἀλλ' ἄχθομαι μὲν εἰσιὼν, νὴ τοὺς θεούς,
Ἐς οἰκίαν ἑκάστοτ' ἀλλοτρίαν πάνυ·
Ἀγαθὸν γὰρ ἀπέλαυσ' οὐδὲν αὐτῷ πώποτε.
Ἦν μὲν γὰρ εἰς φειδωλὸν εἰσελθὼν τύχω,
Εὐθὺς κατώρυξέν με κἀπὶ τῆς γῆς κάτω.
Κἂν τις πρόσελθῃ χρηστὸς ἄνθρωπος φίλος,
Αἰτῶν λαβεῖν τι μικρὸν ἀργυρίδιον,
Ἐξαρνός ἐστι μηδ' ἰδεῖν με πώποτε.
Ἦν δ' ὡς πολυπλοῦτ' ἄνθρωπον εἰσελθὼν τύχω,
Πόρναισι καὶ κύβοισι πολυβεβλημένος,
Γυμνὸς θύραζ' ἐξέπεσον οὐκ ἀκαρεῖ χρόνῳ.
ΧΡ. Μετείη γὰρ ἀνδρὸς οὐκ ἐπέτυχες πώποτε.
Ἐγὼ δὲ τοῦτον ὅτρόπῳ πῶς εἶμ' ἀεί·
Χαίρω τε γὰρ Φειδώμυος, ὡς οὐδεὶς ἀνήρ·
Πάλιν τ' ἀναλοῦν, ἡνίκ' ἂν τοῦτον δέῃ.
Ἀλλ' εἰσίωμεν, ὡς ἰδεῖν σε βούλομαι

Καὶ

vs. 219. Ἀνύσας τρίχε] *Properans curre: perge currere: fac curras.* paſſim.

vs. 220. Πονηρούς] Euripides in Troadibus vs. 469. ὦ Ζεῦ· κακοὺς μὲν ἀναπαλῶ τοὺς συμμάχους. *ô Dii! Ignavos quidem voco auxiliatores.*

vs. 233. Καὶ δικαίως κἀδίκως] *Qua jure, quave injuria.* Terent. id eſt: *quocumque pacto: quovis modo.* Andocides Orat. I. κακῶς ποιεῖν ἐκ παντὸς τρόπου καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως. *Laedere quovis modo, qua jure quave injuria.* Vide in Equitibus vs.256. & vs.795. item in Acharnenſibus vs. 372.

vs. 237. Εἰς φειδωλὸν εἰσελθών] Talis uſus particulae εἰς notandus. Simili plane modo Lyſias in Orat. de Bonis Ariſtophanis: εἰσελθὼν εἰς τὸ πατέρα τὸ ἐμὸν. *Ingreſſus ad patrem meum.* Iſaeus de haereditate Apollodori: ἐλθὼν εἰς τὴν ἐμὴν μητέρα. Aeſchines de Falſa Legatione: εἰσπλεῖν μέ φησιν ἐν μονοξύλῳ πλοίῳ κατὰ τὸν Λυδίαν ποταμὸν τὸ νυκτὸς εἰς Φίλιππον. *Ait me in lintre per Lydiam fluvium navigaſſe noctu ad Philippum.* Phalaris Epiſt. 64. εἰς ἐμὲ κομισθῆναι τοὺς λόγους, *ut ad me perferentur ſermones.* Syneſius Epiſt. 108. εἰς χρησάμενος ἂν ἥκειν

Quibus *scilicet*, cum justi essent, non erat farina.
Pl. Papae! miseros utique praedicas nobis adjutores.
Chr. Non; si modo diteſcant denuo.
Sed tu abi citato cursu. Car. Quid faciam? dic.
Chr. Socios nostros in colendis agris, accerse, (forte autem invenies
In agris ipsos, cum aerumnis conflictantes)
Ut quilibet hic se sistat, & aequalem
Nobiscum accipiat hujus Pluti partem.
Car. Jam eo; sed hanc carnem
Eorum aliquis, qui intus sunt, capiat, & intro auferat.
Chr. Mihi erit curae; sed perge currere.
Tu vero, Plute, deorum omnium praestantissime,
Intrò mecum huc ingredere; domus enim
Haec est, quam te opibus oportet hodie
Implere, qua jure, qua injuria.
Pl. At mihi aegre admodum est, Deos testor, quoties ingredior
In domum alienam;
Nam nihil boni mihi illic obtigit unquam;
Si enim ad parcum aliquem ingressus fuero,
Continuo me defodit in ima terra:
Tum si quis accedat probus homo & amicus
Rogatum, ut accipere possit paululum pecuniae;
Negat se vidisse me unquam;
Si vero ad insanum & prodigum hominem intravero,
Scortis & aleis objectus,
Nudus domo excido, brevissimo tempore.
Chr. Non enim in hominem moderatum incidisti unquam;
Ego vero his moribus semper soleo esse:
Nam & parcendo delector, ut nemo alius;
Et vice versa sumtus faciendo, quando ita opus est.
Sed ingrediamur; nam volo ut te videat

Uxor

θον εἰς σέ. *Quibus usus ad te proficisci potuissem.* Et Comicus noster in Avibus vs. 619. Κἀπ' εἰς Δελφοὺς, ἐπ' εἰς Ἄμμων' ἐλθόντες.

vs. 241. Ἔξαρνος ἦσι] In Nubibus vs. 1234. Andocides de Mysteriis: ἀντιλέγοντος δὲ Ἀλκιβιάδου καὶ ἐξαίφνης ἔστη. *Contradicente autem Alcibiade & negante.* & alii passim. Sophocles in Antigone paulo aliter vs. 441. ἄπαρνος ὁ' ἐδείκνυς καθίστατο.

vs. 242. Εἰς παραπλῆγα] Ita Edd. pristinae εἰς non ὡς. Subauditur vox διάνοιαν, quam expressit Aeschines Epist. 11. παραπλήξ τὴν διάνοιαν ἦν, *quia erat metae mentis:* potest etiam subintelligi vox φρὴν aut similis: hinc φρενόπληκτος apud Aeschylum in Prometheo vs. 11053. Idem est παραπεπληγμένος in Lysistrata vs. 833. De particula εἰς vide quae paullo ante notavi.

vs. 246. Πῶς] Non est hoc loco interrogativum. ἀεί πως idem valet quod ἀεί ποτε.

Καὶ τ' γυναῖκα, κ' τ' υἱὸν τ' μόνον,
Ὃν ἐγὼ φιλῶ μάλιστα μᾶ σέ. ΠΛ. Πείθομαι.
ΧΡ. Τί γὰρ ἄν τις οὐχὶ πρὸς σὲ ταληθῆ λέγοι;

ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Ἰαμβικοὶ, Καταληκτικοί· Δίμετροι Ἀναπαιστικοὶ, καὶ ἄλλοι τινές.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὦ πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ ταυτὸν θύμον φαγόντες,
Ἄνδρες φίλοι, κ' δημόται, κ' ξυγ πονεῖν ἐφετοί·
Ἴτ', ἐγκονεῖτε, σπεύδεθ', ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλλει,
Ἀλλ' ἕστ' ἐπ' αὐτῆς τ' ἀκμῆς, ἣ δεῖ παρόντας ἀμύνειν.
ΧΟΡ. Οὐκοῦν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως,
Ὡς εἰκὸς ἐστὶν, ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἤδη.
Σὺ δ' ἀξιοῖς ἴσως με θεῖν, πρὶν ταῦτα κ' φέρσαι μοι,
Ὅτ' χαλεπὸν γ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν πάλαι δήπου λέγω· σὺ δ' αὐτὸς οὐκ ἀκούεις.
Ὁ δεσπότης γὰρ φησιν, ὑμᾶς ἡδέως ἅπαντας
Ψυχρῷ βίᾳ κ' δυσκόλῳ ζήσειν ἀπαλλαγέντας.
ΧΟΡ. Ἔστιν δὲ δὴ τί; κ' πόθεν τὸ πρᾶγμα τοῦθ', ὅ φησιν;
ΚΑΡ. Ἔχων ἀφῖκ' δεῦρο πρεσβύτιόν τιν', ὦ πόνηροι,
Ῥυπῶντα, κυφὸν, ἄθλιον, ῥυσὸν, μαδῶντα, νωδόν·
Οἶμαι δὲ, νὴ τ' θεραπόν, κ' ψωλὸν αὐτὸν εἶναι.
ΧΟΡ. Ὦ χρυσὸν ἀγγέλας ἐπῶν, πῶς φῄς; φέρσον μοι.

Δη-

vſ. 252. Τί γάρ] Ita fere & Euripides Iphigenia in Aulide vſ. 1395. Τί γάρ τἀληθὲς ἂν εἴποι τις ἄν; *Cur enim non fateatur aliquis quod verum eſt?*

vſ. 253. Θύμον] Gloſſae: *Thumum.* Herba apibus grata. Virg. *Dumque thymo paſcentur apes.* Heſychius exponit θύμον, σκόροδον, *allium:* qui cibus eſt conveniens gregi ruſtico, qualis iſte eſt, quem hic adducit ſervus. Virgilius: —— *feſſis meſſoribus aeſtu Allia ſerpyllumque herbas contundit olentes.* Horat. Epod. 3. *Edat cicutis allium nocentius O dura meſſorum ilia!* Videtur autem Comicus alludere ad vocem θυμὸς, *animus, ira*, reſpiciens ad illud Homericum, ὃν θυμὸν κατέδων, *ſuum animum comedens.*

vſ. 255. Ἐγκονεῖτε] Gloſſae: ἐγκονία, *accelero.* metaphora ab athletis, qui ἐν κόνῃ, *in pulvere*, luctabantur; contrà ἀκονιτί, *ſine pulvere.* Eurip. in Hecuba vſ. 506. σκεύδομεν, ἐγκονοῦμεν, *feſtinemus, acceleremus gradum.* Vid. in Avibus vſ. 1324. Eccleſ. 490. & ibid. 290.

Ibid. Ὡς ὁ καιρὸς] In Theſmoph. vſ. 670. ὡς ὁ καιρὸς ἔστι μὴ μέλλειν ἔτι.

vſ. 256 Ἀκμῆς] ὁ καιρός ἐστιν ἐπ' αὐτῆς τ' ἀκμῆς. Sophocles in Electra vſ. 22. ὡς ἐνταῦθ' ἴσμεν ἔν' κλύειν καιρὸς, ἀλλ' ἔργων ἀκμή, *nam eo deveninus ubi non amplius cunctandi tempus eſt, ſed rerum gerendarum articulus.* Euripides in Phoeniſſis vſ. 1040. Jo. ἦλθον δὲ πρὸς κίνδυνον Ἀργεῖς δορός; Nun. Ἀκμὴν γ' ἐπ' αὐτήν. Joc. *veneruntne ad diſcrimen praelii Argolici.* Nun. *Imo ad ſummum.* [Horat. *venimus ad ſummum fortunae*] aliquando ἀκμὴ ſimpliciter pro

Uxor mea, & filius unicus,
Quem ego post te amo maxime. PL. Credo.
CHR. Cur enim tibi aliquis veritatem non dicat?

SCENA PRIMA.

Octonarii Jambici, Catalectici: Dimetri Anacreontii, & alii quidam.

CARIO, CHORUS.

CAR. O qui saepe jam cum hero meo commune allium edistis,
Amici Viri, & populares, & laboris amantes!
Ite, properate, festinate; nam tempus non est cunctandi,
Sed in summo est, in quo oportet vos opem ferre.
CHOR. Nonne vides nos jam dudum conari ire,
Ut par est viros imbecillos & jam senes?
At tu forte vis ut curram, priusquam istud dicas mihi,
Cujus rei causa herus tuus accersiverit nos.
CAR. Atqui jam dudum dico tibi; tu autem non audis:
Herus, *inquam*, meus dicit, vos jucunde omnes
Victuros, frigidâ *ista* & dura vivendi ratione solutos.
CHOR. Quaenam vero res est illa, aut unde, quam ille narrat?
CAR. Advenit huc habens secum senem quendam, ô miseri,
Squalidum, incurvum, aerumnosum, rugosum, calvum, edentulum,
Et profecto arbitror etiam verpum eum esse.
CHOR. O qui aureum nuncium adportas, quid ais? dic mihi;

Osten-

pro *occasione*. Euripides in Hecuba vs. 1042. ὡς ἀκμὴ καλεῖ Ἑκάβη παρεῖναι Τροίᾳ τε συμμάχους, *nam tempus vocat ut adsimus Hecubae & Troadibus auxiliatrices*: qui locus valde est similis Aristophaneo. Aeschylus in Persis vs. 407. κοὐκ ἦν ἔτ' ἦν μέλλειν ἀκμὴ, *& non amplius cunctandi tempus erat*. Sophocles in Ajace Mastigophoro vs. 818. Χωρῶμεν, ἴγκονῶμεν, ἐχθρὸς ἀκμὴ, *eamus, festinemus, non est sedendi tempus*. Idem in Philoctete vs. 12. ἀκμὴ γὰρ ἐ μακρῶν λέγων, *nam tempus non est multa fabulandi*. Euripides in Electra vs. 275. ἐ γὰρ νῦν ἀκμὴ, *non enim nunc occasio est*. Ib. vs. 684. εἰσχεῖν δ' ἀκμὴ, *eundi autem tempus est*. Vid. in Avibus vs. 1687. notata.

vs. 257. Οὐκοῦν ὁρᾷς] Senex Iolaus apud Euripidem in Heraclidis vs. 734. inquit: ἀκοῦν ὁρᾷς μὲ κᾶλον ἐς ὑπείγεται; cui servus: ὁρῶ δικαιοῦσά μᾶλλον ἢ σπεύδοντά σε. *Nonne vides ut festinet pes meus? Video te potius ita putare, quam revera festinare.*

vs. 260. Ὅτῳ χάριν] Hic versus mox iterum occurret mutata una voce.

vs. 262. Ἥδιστε] in Avibus vs. 755. ζῶν ἥδιστε.

vs. 265. Περοζώτην] Illos tantum characteres memorat qui Pluto huic cum plerisque senibus, atque adeo cum praesente senum choro sunt communes, ut eos cavillietur; nam Plutus insuper & coecus & claudus erat.

vs. 267. Νὴ τὸ ἀρσεν] Cui genitalia amputata.

vs. 268. Χρυσὸν] Aurum pro *bonitate eximia*, propter praestantiam illius metalli. Julianus Epist. II. ad hunc locum respicit. quod & Cl. Kusterus notavit.

Καὶ τ' γυναῖκα, κ' τ' υἱὸν τ' μόνον,
Ὃν ἐγὼ φιλῶ μάλιστα μᾶ σέ. ΠΛ. Πείθομαι.
ΧΡ. Τί γὰρ ἄν τις οὐχὶ πρὸς σὲ ταληθῆ λέγοι;

ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Ἰαμβικοὶ, Καταληκτικοί· Δίμετροι Ἀναπαιστικοὶ, καὶ ἄλλοι τινές.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὦ πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ ταυτὸν θύμον φαγόντες,
Ἄνδρες φίλοι, κ' δημόται, κ' ξυγ πονεῖν ἐφετοί·
Ἴτ', ἐγκονεῖτε, σπεύδεθ', ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλλει,
Ἀλλ' ἕστ' ἐπ' αὐτῆς τ' ἀκμῆς, ἣ δεῖ παρόντας ἀμύνειν.
ΧΟΡ. Οὐκοῦν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως,
Ὡς εἰκὸς ἐστὶν, ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἤδη.
Σὺ δ' ἀξιοῖς ἴσως με θεῖν, πρὶν ταῦτα κ' φέρσαι μοι,
Ὅτ' χαλεπὸν γ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν πάλαι δήπου λέγω· σὺ δ' αὐτὸς οὐκ ἀκούεις.
Ὁ δεσπότης γὰρ φησιν, ὑμᾶς ἡδέως ἅπαντας
Ψυχρῷ βίᾳ κ' δυσκόλῳ ζήσειν ἀπαλλαγέντας.
ΧΟΡ. Ἔστιν δὲ δὴ τί; κ' πόθεν τὸ πρᾶγμα τοῦθ', ὅ φησιν;
ΚΑΡ. Ἔχων ἀφῖκ' δεῦρο πρεσβύτιόν τιν', ὦ πόνηροι,
Ῥυπῶντα, κυφὸν, ἄθλιον, ῥυσὸν, μαδῶντα, νωδόν·
Οἶμαι δὲ, νὴ τ' θεραπόν, κ' ψωλὸν αὐτὸν εἶναι.
ΧΟΡ. Ὦ χρυσὸν ἀγγέλας ἐπῶν, πῶς φῄς; φέρσον μοι.

Δη-

vſ. 252. Τί γάρ] Ita fere & Euripides Iphigenia in Aulide vſ. 1395. Τί γάρ τἀληθὲς ἂν εἴποι τις ἄν; *Cur enim non fateatur aliquis quod verum eſt?*

vſ. 253. Θύμον] Gloſſae: *Thumum.* Herba apibus grata. Virg. *Dumque thymo paſcentur apes.* Heſychius exponit θύμον, σκόροδον, *allium:* qui cibus eſt conveniens gregi ruſtico, qualis iſte eſt, quem hic adducit ſervus. Virgilius: —— *feſſis meſſoribus aeſtu Allia ſerpyllumque herbas contundit olentes.* Horat. Epod. 3. *Edat cicutis allium nocentius O dura meſſorum ilia!* Videtur autem Comicus alludere ad vocem θυμὸς, *animus, ira*, reſpiciens ad illud Homericum, ὃν θυμὸν κατέδων, *ſuum animum comedens.*

vſ. 255. Ἐγκονεῖτε] Gloſſae: ἐγκονία, *accelero.* metaphora ab athletis, qui ἐν κόνῃ, *in pulvere*, luctabantur; contrà ἀκονιτί, *ſine pulvere.* Eurip. in Hecuba vſ. 506. σκεύδομεν, ἐγκονοῦμεν, *feſtinemus, acceleremus gradum.* Vid. in Avibus vſ. 1324. Eccleſ. 490. & ibid. 290.

Ibid. Ὡς ὁ καιρὸς] In Theſmoph. vſ. 670. ὡς ὁ καιρὸς ἔστι μὴ μέλλειν ἔτι.

vſ. 256 Ἀκμῆς] ὁ καιρός ἐστιν ἐπ' αὐτῆς τ' ἀκμῆς. Sophocles in Electra vſ. 22. ὡς ἐνταῦθ' ἴσμεν ἔν' κλύειν καιρὸς, ἀλλ' ἔργων ἀκμή, *nam eo deveninus ubi non amplius cunctandi tempus eſt, ſed rerum gerendarum articulus.* Euripides in Phoeniſſis vſ. 1040. Jo. ἦλθον δὲ πρὸς κίνδυνον Ἀργεῖς δορός; Nun. Ἀκμὴν γ' ἐπ' αὐτήν. Joc. *veneruntne ad diſcrimen praelii Argolici.* Nun. *Imo ad ſummum.* [Horat. *venimus ad ſummum fortunae*] aliquando ἀκμὴ ſimpliciter pro

Uxor mea, & filius unicus,
Quem ego post te amo maxime. PL. Credo.
CHR. Cur enim tibi aliquis veritatem non dicat?

SCENA PRIMA.

Octonarii Jambici, Catalectici: Dimetri Anacreontii, & alii quidam.

CARIO, CHORUS.

CAR. O qui saepe jam cum hero meo commune allium edistis,
Amici Viri, & populares, & laboris amantes!
Ite, properate, festinate; nam tempus non est cunctandi,
Sed in summo est, in quo oportet vos opem ferre.
CHOR. Nonne vides nos jam dudum conari ire,
Ut par est viros imbecillos & jam senes?
At tu forte vis ut curram, priusquam istud dicas mihi,
Cujus rei causa herus tuus accersiverit nos.
CAR. Atqui jam dudum dico tibi; tu autem non audis:
Herus, *inquam*, meus dicit, vos jucunde omnes
Victuros, frigidâ *ista* & dura vivendi ratione solutos.
CHOR. Quaenam vero res est illa, aut unde, quam ille narrat?
CAR. Advenit huc habens secum senem quendam, ô miseri,
Squalidum, incurvum, aerumnosum, rugosum, calvum, edentulum,
Et profecto arbitror etiam verpum eum esse.
CHOR. O qui aureum nuncium adportas, quid ais? dic mihi;

Osten-

pro *occasione*. Euripides in Hecuba vs. 1042. ὡς ἀκμὴ καλεῖ Ἑκάβη παρεῖναι Τροίᾳ τε συμμάχους, *nam tempus vocat ut adsimus Hecubae & Troadibus auxiliatrices*: qui locus valde est similis Aristophaneo. Aeschylus in Persis vs. 407. κοὐκ ἦν ἔτ' ἦν μέλλειν ἀκμὴ, *& non amplius cunctandi tempus erat*. Sophocles in Ajace Mastigophoro vs. 818. Χωρῶμεν, ἴγκονῶμεν, ἐχθρὸς ἀκμὴ, *eamus, festinemus, non est sedendi tempus*. Idem in Philoctete vs. 12. ἀκμὴ γὰρ ἐ μακρῶν λέγων, *nam tempus non est multa fabulandi*. Euripides in Electra vs. 275. ἐ γὰρ νῦν ἀκμὴ, *non enim nunc occasio est*. Ib. vs. 684. εἰσχεῖν δ' ἀκμὴ, *eundi autem tempus est*. Vid. in Avibus vs. 1687. notata.

vs. 257. Οὐκοῦν ὁρᾷς] Senex Iolaus apud Euripidem in Heraclidis vs. 734. inquit: ἀκοῦν ὁρᾷς μὲ κᾶλον ἐς ὑπείγεται; cui servus: ὁρῶ δικαιοῦσά μᾶλλον ἢ σπεύδοντά σε. *Nonne vides ut festinet pes meus? Video te potius ita putare, quam revera festinare.*

vs. 260. Ὅτῳ χάριν] Hic versus mox iterum occurret mutata una voce.

vs. 262. Ἥδιστε] in Avibus vs. 755. ζῶν ἥδιστε.

vs. 265. Περοζώτην] Illos tantum characteres memorat qui Pluto huic cum plerisque senibus, atque adeo cum praesente senum choro sunt communes, ut eos cavillietur; nam Plutus insuper & coecus & claudus erat.

vs. 267. Νὴ τὸ ἀρσεν] Cui genitalia amputata.

vs. 268. Χρυσὸν] Aurum pro *bonitate eximia*, propter praestantiam illius metalli. Julianus Epist. II. ad hunc locum respicit. quod & Cl. Kusterus notavit.

Δηλοῖς γ' αὐτὸν σωρὸν ἥκειν χρημάτων ἔχοντα.
ΚΑΡ. Πρεσβυτικῶν μὲν ἂν κακῶν ἔγωγ' ἔχοντα σωρόν.
ΧΟΡ. Μῶν ἀξιοῖς φενακίσας ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι
Ἀζήμιος, ἃ ταῦτ' ἐμοῦ βακτηρίαν ἔχων;
ΚΑΡ. Πάντως γ' ἄνθρωπον φύσει τοιοῦτον εἰς τὰ πάντα
Ἡγεῖσθέ μ' εἶναι· κἀδὲν ἂν νομίζεθ' ὑγιὲς εἰπεῖν;
ΧΟΡ. Ὡς σεμνὸς ὑπτιοπλοῖ· αἱ κνῆμαι δέ σε βοῶσιν
Ἰὰ, ἰώ, τὰς χόνικας ἃ τὰς πέδας ποθοῦσαι.
ΚΑΡ. Ἐν τῇ σορῷ νυνὶ λαχὸν τὸ γράμμα σε δικάζειν,
Σὺ δ' ἃ βαδίζεις· ὁ δὲ Χάρων τὸ ξύμβολον δίδωσιν.
ΧΟΡ. Διαῤῥαγείης· ὡς μόθων εἶ, ἃ φύσει κίβαλος,
Ὅστις φενακίζεις· φράσαι δ' ὅπως τέτληκας ἡμῖν,
Ὅτε χάειν μ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκε δεῦρο·
Οἳ πολλὰ μοχθήσαντες, οὐκ ἔστις ὀχολῆς ἀθυμώς
Δεῦρ' ἤλθομεν, πολλῶν θύμων ῥίζας διεκπεραῶντες.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔτ' ἂν κρύψαιμι. Τὸν Πλοῦτον γ', ὦ ἄνδρες, ἥκει
Ἄγων ὁ δεσπότης· ὃς ἡμᾶς πλουσίους ποιήσει.
ΧΟΡ. Οὕτως γάρ ἐστι πλουσίοις ἅπασιν ἡμῖν εἶναι;
ΚΑΡ. Νὴ τοὺς Θεούς, Μίδας μὲν ἦν, ᾧ ὅτ' ἄνω λάζητε.
ΧΟΡ. Ὡς ἥδομαι, ἃ τέρπομαι, ἃ βάλλομαι χαρεῖσα
Ὑφ' ἡδονῆς· εἶπες λέγεις ὄντως σὺ ταῦτ' ἀληθῆ.
ΚΑΡ. Καὶ μὴν ἐγὼ βαλήσομαι, Θρεττανελὸ τ' Κύκλωπα
Μιμήσομαι; ἃ τοῖν ποδοῖν ὠδὶ περινεναλθών,
Ὑμᾶς ἄγειν. Ἀλλ' εἶα, τέκεα θαμὶν' ἐπαναβρᾶντες,

Βλη-

vſ. 269. Σωρὸν χρημάτων] Theocritus Epigr. XVII. in Epicharmi ſtatuam: σωρὸν γάρ εἶχε χρημάτων. Achilles Tatius Lib.VI. ἥκω σοι φέρων σαρὸν ἀγαθῶν.

vſ. 270. Κακῶν σωρόν] Plautus Epidico I. 1. 78. *Itaque in te irruunt montes mali.* Bion apud Laërt. τὸ γῆρας ὁμοῖον κακῶν. *Senectus eſt navale malorum, in quod mala tanquam naves in portum appellunt* [ſic πλοῖα λιμένι apud Aeſchylum in Perſis vſ. 250.] Sophocles in Oedipo Coloneo vſ. 1232. ἀκεραίᾳ, ἀπροσόμιλον γῆρας ἄφιλον, ἵνα πρόπαντα κακὰ κακῶν ξυνοικεῖ, *imbecillis, deſerta à ſodalibus & amicis ſenectus, apud quam omnia malorum maxima mala habitant.* paullo poſt: πάντοθεν Βόρειος ὥς τις ἀκτὰ κυμάτων ἔκλυστος κλύζεται· *undique tanquam Boreale litus a fluctibus tunditur.* Ceterum *malorum multitudo* varie poteſt deſcribi: κακῶν πλῆθος Aeſchylus in Supplicibus vſ. 478. φέρτον ἀζήλωτον κακῶν Eurip. Iph. in Tauris vſ. 1311. Θησαυρὸς κακῶν Id. in Ione vſ. 923. κακῶν πηγή Aeſchylus in Perſis vſ. 745. κακῶν κῦμα Eurip. in Ione vſ. 927. χειμὼν κἀκ κακῶν τρικυμία Aeſch. Prom. vſ. 1014. κακῶν πέλαγος Aeſch. in Perſis vſ. 433. Eurip. Hippol. Steph. vſ. 820. Id. in Supplicibus vſ. 824. & in Hercule Furente vſ. 433.

vſ. 273. Φύσει εἰς τὰ πάντα] Euripides in Bacchis vſ. 315. ἀλλ' εἰ τῇ φύσει τὸ σωφρονεῖν ἔνεστιν εἰς τὰ πάντ' ἀεί. *ſed ſi naturae ineſt pudicitia conſtans.* Ita enim corrigo illum locum.

Ibid. Εἰς τὰ πάντα] Aeſchylus Agamemnone vſ. 690. ἀνόμαζεν ὧδε· εἰς τὸ πᾶν ἐτητύμως, *nominavit adeo veritati per omnia conſentaneè.* Idem in Eumenidibus vſ. 291. πιστὸν δικαίως εἰς τὸ πᾶν τε σύμμαχον, *fidum merito & in perpetuum durantem auxiliatorem.* Id. Ib. vſ. 673. ὅπως πιστὸς γένοιτο εἰς τὸ πᾶν χρόνος, *fidus ut fiat in omnem aetatem.* Noſter in Ranis vſ. 993. ἀστὸς εἰς τὰ πάντα. ad quem locum vide notata.

vſ. 276. Πεθοῦσαι] Ut hic pedes dicuntur deſiderare compedem, ſic apud Euripidem manus dicitur deſiderare haſtam in Hercule Furente vſ. 268. ὦ δεξιὰ χεὶρ ὡς ποθεῖς λαβεῖν δορυ.

vſ. 277. Σορῷ.] Perinde eſt ac ſi *capularem ſenem* vocaret Chorum, quaſi unum hominem compellans, ut ſaepe fieri ſolet: ſimul autem *litium dijudicandarum ſtudioſum* dicit Quod autem dicit, tale eſt: *Cum in ſortitione judicum, litera tua, qua ſortem tuam ſignaveras, loculum ſive capulum tibi aſſignaverit, ubi jus diceres; tu tamen ire ceſſas.* Nimirum ad mortem eum ire jubet, propoſita ipſe, fore ut ibi etiam judicia exerceat; nam ſi in hac vita judicandi amore captus eſt, libentius morietur, ſi ſciat ſe poſt mortem jus dicturum: ita in

Veſpis

Oſtendis enim ipſum habentem acervum pecuniarum advenire.
CAR. Imo ſenilium malorum ego *oſtendo* eum habentem *venire* acervum.
CHOR. Num putas, ſi nos deluſeris, te abiturum
Impunem, me praeſertim baculum habente?
CAR. Prorſusne vero hominem ingenio ejusmodi ad omnia
Putatis me eſſe: & arbitramini me nihil ſani dicere?
CHOR. Quam ſeverus eſt perditiſſimus ille! At tibiae tuae clamant
Io, Io, choenices & compedes deſiderantes.
CAR. Cum jam litera tua ſortita ſit jurisdictionem in loculo,
Tu ire ceſſas: at Charon jam ſignum dat.
CHOR. Disrumparis! ut moleſtus es, & ingenio verſipelli,
Qui deludis nos: & nondum dicere ſuſtinuiſti,
Cujus rei cauſa nos herus tuus vocaverit huc:
Qui multis laboribus exerciti, quamvis non eſſet otium, ſtrenue
Huc advenimus, multorum thymorum radicibus praeteritis.
CAR. Sed non celabo amplius; venit enim, ô amici, Plutum
Adducens herus: qui vos ditabit.
CHOR. An revera nos omnes poſſumus fieri divites?
CAR. Ita certe: & quidem Midae *fieri poteritis*, ſi aures aſininas ſumatis.
CHOR. Ut laetor, ut delector, ut cupio tripudiare
Prae gaudio! ſi quidem tu haec reipſa vera praedicas.
CAR. At ego volo, threttanelo, Cyclopem
Imitans, hoc modo pede impellens,
Vos agitare. Sed eja filioli clamitantes,

Et

Veſpis Judicum Chorus vſ. 636. dicit: καὶν μακάρων δικάζειν αὐτὸς ἔδοξα νύσοις. Ceterum λαχεῖν abſolute videtur poſitum, ut ſolet δίον, ἰξεῖν, δέξαν, εἰρημένον & alia ſaepiſſime; ponitur autem nominativus pro genitivo, ut patet ex hoc loco: ὥστε παῤῥησίας καὶξὸν λέγειν, *data libertate & fandi copia.* in Theſm. vſ. 547.

vſ. 278. Ξύμβολον] Judicibus ſymbolum ſive ſignum quoddam dabatur, quod erat baculum eodem colore & eadem litera inſignitum, quo inſignitum erat δικαστήριον, in quod ſorte ducebantur: hoc ſymbolum ſenibus iſtis Charontem ſive Mortem dare dicit.

vſ. 279. Μάθων καὶ κίσαλ☉] *Frivolum, vanum, & fallacem* iſtae voces ſignificant. Etiam in Equitibus vſ. 631. eas conjunxit, ubi Deos quosdam his nominibus confinxit, *ſeurrilitatis* & *fallaciarum* quaſi praeſides.

vſ. 283. Διεκπεραῶσιες] Aeſchylus in Perſis vſ. 485. διεκπεραῶσιεν ἐς τε Φωκίων Χθόνα Καὶ Δωρίδ' αἶαν, *transmus in Phocenſium regionem & Doricam terram.* Ex Hypſipyle Euripidis: τί ταῦτα δεῖ σίνεσι, ἄπερ δεῖ κατὰ φύσιν διεκπερᾶν; *Quorſum haec attinet lugere, per quae naturae neceſſitate transeundum eſt?*

vſ. 287. Μίδας] Nota eſt Midae fabula ex Ovidio Lib. XI.

vſ. 290. Θρεττανελὸ] Nihil ſignificat haec vox; ſed fuit excogitata à Philoxeno, qui amationem Cyclopis & Galateae ſcripſerat, ad exprimendum illius indocti miſerum carmen, quod ſtridenti cithara diſperderet, in gratiam amicae, cui ille placere ſtudebat arte muſica; quamvis eſſet ineptus: teſtis Euripides, qui etiam cognominem fabulam ſcripſit, apud quem Ulyſſes dicit: ᾀδῇ δὲ παρὰ κλαίουσι συοφαύταις ἐμοῖς ἄμουσα. *Cantat autem apud flentes ſocios meos indocte* vſ. 424. & vſ. 487. Chorus de eodem: ἄχαριν κίλαδον μισίζομεν☉, *ingratum ſtrepitum ciens muſicaſter.* Apud Lucianum etiam, cum Galatea laudaſſet eum tanquam bonum Muſicum, Doris inquit: σιώπα, ὦ Γαλάτεια, ἀκούσομεν αὐτοῦ ἆδοντ☉ ὁπότε ἐκάμασε ποιεῖν ἐπὶ σί. Ἀφροδίτη φίλη, ὄνον ἄν τις ὑγιαίνων ἔδοξε. *Tace, quaeſo, Galatea, audiemus eum cantantem, cum nuper ad te comiſſatum iret: ô amica Venus! aſinum quis rudere putaſſet.* Talis vox eſt & τὸ φλαττοβραττοφλαττόβρατ in Ranis vſ. 1312. Item Τάτταλα in Acharn. vſ. 1246. & alibi, niſi quod illae ludibrii cauſa ſunt fictae, haec autem non.

vſ. 292. Τίτια] a τίτ☉ quod idem eſt quod τίκνον. Filios ſuos vocat ſenes iſtos, quia ſeipſum aſſimilat paſtori Polyphemo, ipſos autem ovibus; nam ut pater ſobolis, ita paſtor gregis curam gerit: infra dicit ſe matrem eorum; eadem ratione. Dum autem oves vo-

cat

Βληχώμθμοί τε θεσβατίων,
Αἰγῶν τε κναβεώντων μέλη,
Ἔπειθ' ἀπεψωλημθμοι, τράγοι δ' ἀκεραπεῖθε.
ΧΟΡ. Ἡμεῖς δέ γ' αὖ ζητήσομθ, Θρεπανελὸ τ Κύκλωπα
Βληχώμθμοι, σὲ τωτονὶ πεινῶντα καταλαβόντες,
Πήξαν ἔχοντα, λάχανά τ' ἄγρια φροσερὰ, ϗ κεφαπαλῶντα,
Ἡγύμθμον τοῖς θεσβατίοις,
Εἰκῆ δὲ καπαδαρθέντα πυ,
Μέγαν λαβόντες ἡμιθνον σφηκίσκον, ἐκτυφλῶσαι.
ΚΑΡ. Ἐγὼ δὲ τὼ Κίρκω γε, τὼ τὰ φάρμακ' ἀνακυκῶσαν,
Ἢ τὺς ἑταίρυς ϗ Φιλωνίδυ ποτ' ἐν Κορίνθῳ
Ἔπεισεν, ὡς ὄνους κάπρυς,
Μεμαγμένον σκῶρ ἐσθίειν, αὐτὴ δ' ἔματζεν αὐτοῖς,
Μιμήσομαι πάντα τρόπον.
Ὑμεῖς δὲ χρυλλίζοντες ὑπὸ Φιλησίας,
Ἔπεσθε μητὲ χοῖροι.
ΧΟΡ. Οὐκ ἂν σε τὼ Κίρκω γε, τὼ τὰ φάρμακ' ἀνακυκῶσαν,
Καὶ μαγγανεύσαν, μολυνῦσαί τε τὺς ἑταίρυς,
Λαβόντες, ὑπὸ Φιλησίας
Τὸν Λεπίν μιμήμθμοι, ϗ ὄρχεων κρεμῶμθ,
Μινθώσομέν θ', ὥσπερ τράγυ,
Τὼ ῥῖνα· σὺ δ' Αἰτυλῶ ὑποχάσκων ἐρεῖς,
Ἔπεσθε μητὲ χοῖροι.
ΚΑΡ. Ἀλλ' εἶα νυῶ ϗ σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες ἤδη
Ὑμεῖς, ἐπ' ἀλλ' εἶδῶ τρέπε-
σθ'. ἐγὼ δ' ἰὼν ἤδη, λάθρᾳ
Βυλήσομαι ϗ δεσπότυ

Λαβὼν

cat eos, significare vult ipsos esse stolidos, ut sunt illae pecudes: & videtur noster Comicus imitatus Eupolidis locum, ubi iste dicit Hippocratis filios degeneres fuisse & fatuos: Ἱπποκράτες τε παῖδες ὑμβλιμοί τινες Βληχηδὰ τέκνα καὶ ἀδαμῶς τοῦ τεύπυ, *Hippocratis etiam filii subditicii: Soboles balans & nequaquam ejusdem cum patre ingenii.* Ostendemus autem ad Equites vs. 527. nostrum autorem Eupolideis verbis libenter usum esse.

vs. 294. Κιναβρώπων] κιναβρῶν, *bircum olens.* Lucianus κινάβρας ἀπίζων ὥσπερ τράγυ Dialogo Doridis & Galateae.

vs. 296. Ζητήσομεν] Est hyperbaton, nam versu demum 301. extat verbum quod huic respondet: ζητήσομέν σε ἐκτυφλῶσαι, *conabimur te excoecare*

vs. 298. Λάχανα ἄγρια] In Thesmoph. 463. ἅτ' ἐν ἀγρίοισι λαχάνοις αὐτὸς τρωσείς.

vs. 302. Κίρκων] —— *Circes pocula nosti, Quae si cum sociis stultus cupidusque bibisset* (Ulysses) *Vixisset canis immundus vel amica luto sus:* Horat. Quoniam Chorus dixerat, se Ulyssis exemplo excoecaturum Carionem, Polyphemum se profitentem; Cario vicissim se Circen imitaturum dicit, quae socios mutavit Ulyssis in porcos, & ipsis stercus daturum comedere.

vs. 303. Φιλωνίδυ] Pro Ulysse παρ' ὑπόνοιαν posuit Philonidem Laidis in Corintho amatorem. Vid. supra vs. 179.

vs. 307. Χρυλλίζοντες] Vox porcorum in Acharnensibus vs. 746. Ὅπως δὲ χρυλλιξεῖτε καὶ κοίξετε χ' ὑσεῖτε φωνὴν χοιρίαν, *facite ut grunniatis & Koï dicatis & mittatis vocem porcorum.*

vs. 312. Μιμήμενοι] Haec non eo dicit, quasi Ulysses Circen hoc pacto suspenderit, quod non potuisset fieri; sed quia Melanthium caprarium suspendi curaverat ille, dicit fore, ut & Cario, qui paullo ante se caprarium Polyphemum imitari dicebat, pendeat, & quidem testiculis revinctus.

vs. 312.

Et cum balatu cantantes ovicularum,
Caprarumque olentium, carmina,
Sequimini: & inſtar hircorum laſcivite.
CHOR. Nos autem conabimur, threttanelo, Cyclopem
Te, ubi balantes invenerimus eſurientem,
Peram habentem & olera agreſtia, vino gravem,
Ducentem oviculas,
Temere alicubi ſomno oppreſſum,
Excoecare, ſumentes ingentem & praeuſtam ſudem.
CAR. At ego Circen illam, quae medicamina miſcet,
Quae ſodalibus Philonidis aliquando Corinthi
Perſuaſit, ut tanquam apri
Subactam merdam comederent, quam ipſa ſubegerat illis,
Imitabor omnibus modis;
Vos autem grunnientes prae gaudio,
Sequimini matrem porci.
CHOR. Nos itaque te Circen, miſcentem medicamina,
Et praeſtigiis eludentem, atque contaminantem ſocios,
Comprehendentes prae gaudio,
Laërtis filium imitantes; à teſticulis ſuſpendemus:
Stercoreque tibi oblinemus, tanquam hirco,
Nares; tu vero, ut Ariſtyllus ore hiante *lambens*, dices:
Sequimini matrem porci.
CAR. Sed ohe! nunc cavillationes miſſas facite,
Et in aliam formam vos vertite;
Ego autem clam
Hero meo, volo

Su-

vſ. 312. Λαέρτιε] Pro Λαέρτα. Ut Sophocles Ajace vſ. 3. ἀεὶ μὲν ὦ παῖ Λαέρτιε δίδορκά σε. *Semper equidem ô Fili Laërtis video te.* Ubi Scholia: κτητικὸν ἀντὶ κυρίε, *poſſeſſivum pro nomine proprio.* nam ipſe Ulyſſes proprie Laërtius dicitur, non Laërtii Filius, ut apud Ovid. Lib XIII. vſ. 124.

vſ 313. Μιθώσομεν] *μίνθῳ ſtercore caprarum* inungemus tibi nares, ut paſtores ſolent morbo correptis capris.

vſ. 314. Ἀρίσυλλε] Iſte obſcena patrabat ore: quare in Eccleſ. vſ. 646. Blepyrus ejus oſculum averſatur.

vſ. 316. & 317. Ἀλλ' ἴα... ἐπ' ἄλλο] Similiter Chorus in Theſmoph. vſ. 994. ἀλλ' εἶ' ἐπ' ἄλλ' ἀνάστρεφε, niſi quod ibi Saltatrices videntur ſeſe hortari, ut in alium locum ſe convertant, aut ad aliud genus ſaltationis; hic autem jubet Cario, ut habitum ſive ſpeciem mutent: nam iſti Senes in ovium ſpecie videntur prodiiſſe, licet baculos geſtarent: nam & in Veſpis vſ. 31. ſtuporem Athenienſium notans fingit Soſiam per ſomnum vidiſſe, ut concionem egerint in Ranis πρίζαλα συγκαθήμενα βακτηρίας ἔχοντα καὶ τριζόντια. Ibidem Chorum ita perſonatum inducit, ut videatur Veſpis ſimilis: ſicut in Ranis ſpecie ranarum: in Avibus ſpecie Avium. ſed in iſtis comoediis non mutat habitum (nam in Ranis ſcenâ mutatâ non apparet an Chorus idem maneat): in Nubibus autem, ubi ſpecie Nubium primo apparebat, deinde aliam ſpeciem ſumit vſ. 287. ἀλλ' ἀποσεισάμενοι γέρε ὅμοιον ἀθανάτοις ἰδίοις ἐπιδώμεθα -- γαῖαν. etiam in Eccleſ. ubi mulieres habitu viros mentiebantur, eum poſtea deponunt, vſ. 495. πάλιν μετασκευάζε σαυτὴν αὖθις ἥπερ ἦσθα· mox: Ἀ αὗται γὰρ ἥκουσι πάλαι τὸ σχῆμα τοῦτ' ἐχουσαι in Acharn. vſ. 627. Sed forte non eſt plane neceſſe, ut in hoc Pluti loco chorum putemus habitum potius mutare, quam genus ſaltationis; aut potius carminis genus, ut in Ranis vſ. 380. ἄγε νυν ἑτέραν ὕμνων ἰδέαν — κελαδεῖτε. ubi ἑτέραν ἰδέαν idem videtur eſſe, quod in hoc Pluti loco ἄλλο εἶδος.

Λαβὼν τιν' ἄρτον, ὦ κρέας,
Μαντώμυθ', τὸ λοιπὸν ὅπως τῷ κόπῳ ξυνεῖναι.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Χαίρειν μοὶ ὑμᾶς ἔστιν, ὦ ἄνδρες δημόται,
Ἀρχαῖον ἤδη προσαγορεύειν, ὦ σαπρόν.
Ἀσπάζομαι δ', ὅπη προθύμως ἥκετε,
Καὶ συντεταγμένως, κ' ὦ καταβεβλακυῖαι.
Ὅπως δὲ μοι ὦ τἄλλα συμπαραστάται
Ἕστασθε, ὦ σωτῆρες ὄντες τοῦ θεοῦ.
ΧΟΡ. Θάρρει. βλέπειν γὰρ ἄντικρυς δόξεις μ' Ἄρηι.
Δεινὸν γάρ, εἰ τριωβόλου μὲν εἵνεκα
Ὠνιζόμεσθ' ἑκάστοτ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ·
Αὐτὸν δὲ τὸν Πλοῦτον παρεῖμεν τῷ λαβεῖν.
ΧΡ. Καὶ μὴν ὁρῶ γ' ὦ Βλεψίδημον τουτονὶ
Προσιόντα· δῆλος δ' ἐστίν, ὅτι γε πράγματος
Ἀκήκοέ τι, τῇ βαδίσει γ' ὦ τᾶν τάχα.

vſ. 324. Ἀσπάζομαι] Non quaſi in ſalutationibus hoc verbo nunquam uſi ſint (nam & infra vſ. 1043. & in Avibus vſ. 1378. occurrit) ſed quia erat blandius, aut minus forte uſitatum.

vſ. 325. Συντεταγμένως] *Quia veniſtis ita ut parati, inſtructi & ordinati ſitis quaſi ad prælium.* Hæc enim eſt vocis συντάττεσθαι ſignificatio: Demoſthenes de Syntaxi: περὶ τοῦ συνταχθῆναι καὶ παρασκευασθῆναι τὰ πρὸς πόλεμον. *de ordinandis & parandis rebus ad bellum neceſſariis.* Noſter in Lyſiſtrata vſ. 445. ὁμῶσε χωρῶμεν αὐταῖς, ὦ Σκύθαι, συνταξάμενοι *Adoriamur eas, ô Scythæ, inſtructa acie.* Nam quaſi ad pugnandum pro Pluto, ſi opus ſit, iſte grex agricolarum vocatus eſt: dicebat enim Chremylus vſ. 218. multos affore ipſis συμμάχους. nempe ruſticos iſtos, ad quos ſtatim ſervum mittebat accerſendos: & ſervus cum ad eos veniſſet, dicit: δεῖ παρόντας ἀμύνειν, *oportet vos ſuppetias advenire*, vſ. 255. & nunc poſtquam advenit Chorus, primo quidem eum laudat Chremylus, quod ſtrenue venerit & paratus: deinde rogat ut ſibi adeſſe & aſſiſtere velit in ſervando Pluto; qui ei reſpondet, ſe in defendendo Pluto Marti ſimilem fore. Ita & Scholiaſtes exponit: καθωπλισμένους μετὰ τάξεως καὶ ῥᾳθῶς καὶ μετὰ συγκροτήματος τινός. Demoſth. II. Olynth. συγκεκροτημένοι τὰ τῶν πολέμων.

vſ. 326.

Sumere nonnihil panis & carnis,
Atque ubi manducavero, sic postea intereſſe negotio.

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

CHREMYLUS, CHORUS.

CHR. Si verbo χαίρειν vos, ô populares,
Compellavero, id jam antiquum est & obsoletum;
Itaque verbo ἀσπάζομαι utor, & vos amplexor; quod strenue venistis
Et instructi atque parati, nec animo remisso.
Facite autem ut etiam in ceteris rebus mihi adjutores
Adsitis, simulque hujus Dei defensores.
CHOR. Confide, namque videbor tibi prorsus martium quiddam & bellicum intueri.
Esset enim absurdum, si propter tres quidem obolos,
Conflictamur identidem inter turbas in Concione,
Ipsum autem Plutum paterer ut quisquam mihi eripiat.
CHR. At enim video etiam Blepsidemum huncce
Accedentem. Satis apparet, eum aliquid harum rerum
Inaudivisse, ex incessu ejus & festinatione.

vs. 326. Συμπαραστάτης] Proprie παραστάτης est, qui in pugna alteri adest, adsistit. Ita Iolaus Herculis dicitur παραστάτης apud Euripidem in Heraclidis vs. 90. & 126. Sophocles in Antigone vs. 681. δορὸς τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον μένειν δίκαιον κ' ἀγαθὸν παραστάτην· & *in prœlii tempestate (puto eum) si hoc munus ei mandatum fuerit, manſurum juſtum & fortem opitulatorem.* Aeschylus in Perſis vs. 961. πῶῦ δέ σοι παραστάτης; Vide quae notavi ad Ranas vs. 382.

vs. 328. Βλέπειν μ' Ἄρη] Ambiguum; sensus enim aut est: *Putabis, me videns, te Martem videre;* aut iste: *Putabit mihi Martem ex oculis elucere:* sive, *me Martium quiddam tueri oculis*, quod est verosimilius: similiter Aeschylus in Septemthebana vs. 53. λεόντων Ἄρη δεδορκότα, *leonum Martis adſpectum ſive vultum habentium.* Noster saepe trucem vultum & torvum sic describit: in Avibus vs. 1169. Πυῤῥίχην βλέπων. in Acharn. vs. 565. βλέπων ἀστραπάς. & alibi.

vs. 329. Τριωβόλου] Tres obolos mercedem judices ferebant quodam tempore. Sed vide quae ad Eccles. notavi.

vs. 331. Ὠσιζόμεθα] ὠθίω & ὄθω *trudo.* cujus Fut. 1. ὄσω. Perf. act. ὦκα. Pass. ὦσμαι in tertia Perf. ὦσται. hinc ὄσις (in Compos. ἐξώσις) unde ὠσίζω. In Acharn. vs. 42. εἰς προεδρίαν πᾶς ἀνὴρ ὠσίζεται.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Τί αὖ ἦν τὸ πρᾶγμ' εἴη; πόθεν, ᾧ πίνι τρόπῳ
Χρεμύλος πεπλούτηκ' ἐξαπίνης; ὦ πειθομαί
Καί τοι λόγος γ' ἦν, νὴ τὴν Ἡρακλέα, πολὺς
Ἐπὶ τοῖσι κωμείοισι τῶν καθημένων,
Ὡς ἐξαπίνης ἀνὴρ γεγένηται πλούσιος.
Ἔστιν δέ μοι τοῦτ' αὐτὸ θαυμαστόν, χ' ὅπως,
Χρηστόν τι πράξαντ', τὸν φίλον μεταπέμπεται.
Οὔκουν ἐπιχώριόν τι πρᾶγμ' ἐργάζεται.
ΧΡ. Ἀλλ' ὦδέν ἀποκρύψας ἐρῶ, μὰ τὸν θεόν
Ὦ Βλεψίδημ'· ἄμεινον ἢ χθὲς πράττομεν.
Ὥστε μετέχειν ἔξεστιν· εἰ γοῦν τῶν φίλων.
ΒΛ. Γέγονας δ' ἀληθῶς, ὡς λέγουσι, πλούσιος;
ΧΡ. Ἔσομαι μὲν οὖν αὐτίκα μάλ', ἢν θεὸς θέλῃ.
Ἐνί γ' ὅς τις, ἔνι κινδυνος ὧν τῷ πράγματι.
ΒΛ. Ποῖός τις; ΧΡ. Οἷος; ΒΛ. Λέγ' ἀνύσας, ὅ, τι φής ποτε.
ΧΡ. Ἢν μὲν κατορθώσωμεν, οὗ πράττειν ἀεί.
Ἢν δὲ σφαλῶμεν, ὀπίτειλόν τοπαράπαν.
ΒΛ. Τυπὸ πονηρὸν φαίνεται τὸ φορτίον,
Καί μ' οὐκ ἀρέσκει. τό, τε γὰρ ἐξαίφνης ἄγαν
Οὕτως ὑπερπλουτεῖν, τό τ' αὖ δεδοικέναι,
Πρὸς ἀνδρὸς ὦδέν ὑγιές ἐστ' εἰργασμένου.

ΧΡ.

vs. 336. Χρεμύλος] Elegantissimus Procopius Epistolam 23, quae est ad Nestorium, quem recens ditatum ferociorem esse factum scribit, ab hoc versu exorditur, unde pauca excerpemus: Χρεμύλος, inquit, πεπλούτηκεν ἐξαίφνης, ἡ κωμῳδία φησί· καὶ σὺ νῦν πλουτεῖν δοκεῖς, ὃ πώποτε τοῦτο μαθών, Ἴρις δὲ πτωχότερος ὤν. *Chremylus repente factus est dives, inquit Comoedia: & tu nunc videris ditescere, nunquam antehac id expertus, cum esses Iro pauperior.* & interjectis paucis: ὅλως δὲ τὴν ὅλης γέγονας, τὴν φιλοσοφίαν χαίρειν εἰπών· τὸ δὲ πρᾶον ἐκεῖνο, ὃ σοι μόλις ἐνεποίησατο πρότερον, καὶ τὰς ἐπὶ σοὶ τοῦ προκόψειν ἐλπίδας, φροῦδα πάντα πεποίηκας· *totum te materiae mancipasti, philosophiae autem vale dixisti: tum vero mansuetudinem illam, & lenitatem, quam Philosophia vix tandem tibi indiderat, & spem illam proficiendi de te conceptam, haec inquam omnia ventis tradidisti.* Quibus verbis idem dicit quod Noster infra vs. 511. & 563.

vs. 338. Κωμείοισι] *In tonstrinis solebant ad confabulandum convenire.* Videndus Erasmus in Chiliadibus & Casaubonus ad Characteres Theophrasti c. XI. Noster in Avibus vs. 1441. ὅταν λέγωσιν οἱ πατέρες ἐκδοῦλε τοῖς μειρακίοις ἐν τοῖσι κυρείοις τυδί.

vs. 341. Χρηστόν τι πράξαντ'] *Rem bene gerens: prospera fortuna utens.* In Pace vs. 214. εἴ τι πράξαντ' ἀγαθόν. Hujus phraseos fine particula, τι, ubique obvia sunt exempla.

vs. 343.

SCENA TERTIA.

Senarii Jambici.

BLEPSIDEMUS, CHREMYLUS.

BL. Quid hoc rei sit? unde & quomodo
Chremylus dives factus est repente? non credo.
Tametsi, mehercule, sermones multi fuerint
Hominum in tonstrinis desidentium,
Eum repente factum esse divitem.
Est autem hoc ipsum mirandum, & quod,
Prospera utens fortuna, amicos accersit.
Non sane facit hoc pro recepto hic more.
CHR. Sed nihil caelando, ita me Dii ament, dicam,
O Blepsideme: melius quam heri nobiscum *nunc* agitur:
Adeoque participem te fieri *bonorum* nihil prohibet; es enim unus ex amicis.
BL. Verene es factus, uti praedicant, dives?
CHR. Fiam equidem jam statim, si deus volet.
Inest enim inest aliquod periculum in hac re.
BL. Quale? CHR. tale. BL. Perge dicere, quicquid dicturus es tandem.
CHR. Ut, si rem istam ex sententia geremus, simus perpetuo fortunati;
Sin aliquid fuerit offensum, ut funditus pereamus.
BL. Istud grave videtur onus,
Et mihi neutiquam placet. nam subito nimis
Sic ditari, & rursus in metu esse,
Hominis est, qui nihil boni patravit.

CHR.

vs. 343. Ἀλλ' ἀδὴν] Ut Euripides in Phoenissis vs. 460. ἐγὼ γὰρ ἀδὴν, μᾶτερ, ἀποκρύψας ἐμῶ.

vs. 347. Ἢν θεὸς θέλῃ] Vide supra vs. 114. Infra vs. 405. ἀλλ' ἢν θεοὶ θέλωσι τῦν ἀρίζεσθαι. In Ranis vs. 530. ἴσως γάρ τοι πολὺ ἡμᾶς διενθείης, εἰ θεὸς θέλοι. Plato Epist. 6. καὶ φημὶ ταῦθ' ἡμᾶς πάντ' ἀγαθὰ ποιήσειν, ἢν θεὸς θέλῃ. *Et dico nos haec facientes omnia bona facturos, deo volente.*

vs. 348. Ἔνι] pro ἔνεστι. Acharn. vs. 555. νοῦς ἄρ' ὑμῖν ἐν ἔνι. & alibi.

vs. 353. Καί μ' ἐκ ἀρίσκῃ] Pro καί με. Scholiastes ad Plutum vs. 69. adducens hunc Sophoclis versum: ἢ γάρ μ' ἀρίσκῃ γλῶσσά σου τεθυμένη· *non enim lingua tua mihi placet acuta*, subjungit: ἀντὶ τοῦ, ἢ γάρ με. Invenio autem illum locum in Ajace vs. 585. Aristophanes in Ranis vs. 103. σὲ δὲ ταῦτ' ἀρίσκῃ; In Lysistrata vs. 509. Κᾆτ' ἐκ ἠρίσκετό γ' ἡμᾶς. Usitatius est ἔ μοι ἀρίσκῃ.

vs. 355. Πρὸς ἀνδρὸς] Non quidem abundat praepositio, sed tamen potest deesse manente eodem sensu, quod patet ex hoc exemplo: τοῦτο γὰρ σκηπὼν θεατὼν ἴσχ παρ' ὑμῶν, in Vespis vs. 1016. Vide quae notavi ad Ranas vs. 530. Alius etiam est usus hujus particulae cum genitivo constructae, de quo vide quae ad Vespas notavi vs. 644.

ΧΡ. Πῶς δ' ὑδὲν ὑγιές; ΒΛ. Εἴ π κεκλοφὼς, νὴ Δία,
Ἐκεῖθεν ἥκεις, ἀργύριον ἢ χρυσίον,
Παρὰ γ' θεῶ· κἄπειτ' ἴσως σοι μεταμέλῃ.
ΧΡ. Ἄπολλον Ἀποτρόπαιε· μὰ Δί', ἐγὼ μὲ ἔ.
ΒΛ. Παῦσαι φλυαρῶν, ὦ γάθ'· οἶδα γ' σαφῶς.
ΧΡ. Σὺ μηδὲν εἰς ἐμ' τοιοῦτο. ΒΛ. Φεῦ,
Ὡς ὑδὲν ἀτεχνῶς ὑγιές ἐστιν ὑδενός·
Ἀλλ' εἰσὶ γ' κέρδος ἅπαντες ἥτιονες.
ΧΡ. Οὗτοι μὰ τ' Δήμητ' ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.
ΒΛ. Ὡς πολὺ μεθέστηχ', ὧν πρότερον εἶχε, τρόπων.
ΧΡ. Μελαγχολᾷς, ὦ ἄνθρωπε, νὴ τ' ἡρανόν.
ΒΛ. Ἀλλ' ὐδὲ τὸ βλέμμ' αὐτὸ χρὴ χρῆσιν ἔχειν·
Ἀλλ' ἔστιν ἐπίδηλόν π πεπανουργηκότι.
ΧΡ. Σὺ μὲ οἶδ', ὃ κράζεις· ὡς ἐμοῦ π κεκλοφότος,
Ζητεῖς μεταλαβεῖν. ΒΛ. Μεταλαβεῖν ζητῶ; πίνος;
ΧΡ. Τό, δ' ἐστὶν ὐ τοιοῦτον, ἀλλ' ἕτερος ἔχον.
ΒΛ. Μῶν ὐ κέκλοφας, ἀλλ' ἥρπακας; ΧΡ. Κακοδαιμονᾷς.
ΒΛ. Ἀλλ' ὐδεμιῶ ἀπετέρηκάς γ' ὐδένα;
ΧΡ. Οὐ δῆτ' ἔγωγ'. ΒΛ. Ὦ Ἡράκλεις· φέρε, ποῖ πς ἂν
Τράποιτο; ταληθὲς γ' οὐκ ἐθέλεις φράσαι.
ΧΡ. Κατηγορεῖς γ', πρὶν μαθεῖν τὸ πρᾶγμά μου.
ΒΛ. Ὦ ταῦ· ἐγώ σοι τοῦτ' ἀπὸ σμικροῦ πάνυ
Ἐθέλω διαφράξαι, πρὶν πυθέσθαι τ' πόλιν,
Τὸ φόμ' ὑπεύσας κέρμασιν τ' ῥητόρων.
ΧΡ. Καὶ μὴν φίλος γ' ἄν μοι δοκῇς, νὴ τὸν θεὸν,
Τρεῖς μνᾶς ἀναλώσας γε λογισαλφ δώδεκα.
ΒΛ. Ὁρῶ πν' ὑπὸ γ' βήματος καθεδούμενον,

Ἱκε-

vſ. 358. Παρὰ τοῦ θεοῦ] Delphis in templo Apollinis erant plurima donaria, quae furtificas & ſacrilegas manus allicere poterant. Ante Herodoti adhuc tempora incredibiles opes illic fuerunt, ut patet ex ejus Libro I. hinc Timo apud Lucianum: ὦ Μίδα καὶ Κροῖσε καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα.

vſ. 359. Ἀποτρόπαιε] Apollo vocatur ἀποτρόπαιος in Oraculo Dodonaeo apud Demoſth. contra Midiam: Ἀπόλλωνι ἀποτροπαίῳ βοῦν θύσαι *Apollini averruncatori mactandum bovem.* Noſter infra vſ. 855. In Veſpis vſ. 161. & alibi.

vſ. 363. Κέρδος ἥτιονες] idem dicit, ſed ex contrario, Euripides in Danaï vſ. 85. κρείσσων γὰρ ὀδεὶς χρημάτων πίσυκ' ἀνὴρ· *pecuniae cupiditatem qui vincat homo eſt nullus.* eſt autem elegans phraſis: εἰσὶ τὸ κέρδος ἅπαντες ἥτιονες. ut in Nubibus vſ. 1080. ἥττων ἐρωτὸς ἐστι ſuccumbit amori.

vſ. 365. Μεθέστηκ'] pro μεθέστηκε τὸ τρόπων, ἐς πρότερον εἶχεν. In Veſpis vſ. 1448. οἵ μετίσχε ξυρῶν τρόπων. vid. ib. vſ. 755. In Equitibus vſ. 396. κ' ἐ μεθίσταται τοῦ χρόμματος τὸ παρεστηκότος. Ubi vide quae notavi.

vſ. 369. Οἶδ' ὃ κράζεις] *Scio quid garrias.* In Lyſiſtrata vſ. 508. τοῦτο μὲν, ὦ γραῦ, σαυτῇ κράξαις. Proprie eſt cornicum κράζειν *crocitare* in Avibus vſ. 23.

vſ. 371. Τό, δ' ἐστὶν] Omnes quas vidi Edd. τόδ' ἐστὶν minus recte. Eſt autem τό pro τόδε, ut ſaepe.

vſ. 372. Οὐ κέκλοφας] Plautus Epidico I. 1. vſ. 10. Th. *Minus jam furtificus ſum atque antehac. Ep. Quid ita? Th. Rapio propalam.*

Ibid. Κακοδαιμονᾷς] Hoc Aeſchylus disjunctim expreſſit in Choephoris vſ. 564. δαιμονᾷ δόμος κακοῖς, *intemperie domus exagitatur.* Et paullo aliter in Septemthebana vſ. 1009. δαιμονῶντες ἐν ἄτᾳ, *intemperie exagitati.* Ubi Scholia: μαινόμενοι, ἀλόγως ὁρμῶντες κατ' ἀλλήλων, *furentes, caeco impetu inter ſe concurrentes.* Niſi forte κακοδαιμονᾷν eſt verbum deſiderii, ut, *cupis eſſe miſer,*

CHR. Quomodo nihil boni. BL. Si nimirum aliquid furatus
Inde venis, aut argentum aut aurum
Ab Apolline: & nunc forte facti te poenitet.
CHR. Proh averrunce Apollo! haud ego quidem. Jovem teſtificor.
BL. Deſine nugari, ô bone: novi enim clare.
CHR. Noli tu quicquam tale de me ſuſpicari. BL. Heu!
Quam nihil omnino ſani eſt apud quenquam,
Verum omnes ad unum ſerviunt lucro.
CHR. Profecto *tu homo* haud ſanus mihi videris.
BL. Quam multum receſſit à priſtinis moribus!
CHR. Mi homo, te certe atra bilis agitat.
BL. At neque vultu eſt ſatis compoſito & quieto,
Sed & is indicio eſt eum aliquid mali perpetraſſe.
CHR. Tu quidem quid garrias novi. nempe quaſi ego aliquid furatus fuerim.
Cupis particeps fieri. BL. Egone particeps fieri cupio? cujuſce rei?
CHR. Haec res non eſt ejusmodi, ſed aliter ſeſe habet.
BL. Num tu non furatus es, verum rapuiſti. CHR. Larvae te ac intemperiae agitant.
BL. At vero nec privaſti quenquam?
CHR. Non certe ego. BL. ô Hercules! age quonam igitur quis
Se vertat? nam verum non vis fateri.
CHR. Accuſas priusquam rem cognoveris.
BL. O amice! ego tibi haec exiguo admodum ſumtu
Volo curare ut recte ſint, priusquam audiant iſta cives,
Os Oratorum *nummis* obturans.
CHR. Et quidem amicus *eſſes ſcilicet*, ſi certe mihi videare
Tribus forte minis *ad corrumpendos Oratores* impenſis, computare duodecim.
BL. Video quendam qui ad tribunal ſedebit,

Et

ſer: ἀγαθὸν ἴσικας ἐδὲν ἐπιθυμεῖν παθεῖν· in Veſpis vſ. 1131. Sic *φονᾶν* apud Sophoclem in Philoctete vſ. 1205. quod Scholiaſtes ibi exponit per *θανατοῦν* & *θανάτε ἐπιθυμεῖν*. Vid. ad Nubes vſ. 183.

vſ. 377. *Ἀπὸ σμικρᾶ*] Aeſchylus in Choëphoris vſ. 260. *ἀπὸ σμικρᾶ δ' ἄν ἄρειας μέγαν δόμον δοκοῦνθ' κάρτα νῦν πεπτωκίναι· levi momento poteris altam extollere domum noſtram, quae nunc plane videtur cecidiſſe.* Scholia: *ἀπὸ μικρᾶς ἀϊλίας.* Noſter in Equitibus vſ. 784. *ὡς ἀπὸ μικρᾶν ἴυης ἀυλῶ θωπυμαλίων γεγένησαι.*

vſ. 379. *Τὸ σῆμ' ἐπιδύσας*] Rhetores non tantum linguam, ſed & ſilentium venale habebant: nota eſt *ἀργυράγχη* Demoſthenis. Noſter in Pace vſ. 644. *Χρυσίῳ δ' ταῦτα ποιοῦντων ἰδύκη τὸ σῆμα.* Theophylactus Simocata Epiſt. 17. *τὸ λοιπὸν τοῖς δώροις τῆ Λευκίππη ἐπίδυσον, Leucippi guttur donis obturavit.* In Equitibus vſ. 435. cum Cleon dixiſſet Iſiciarium decem talenta habere male parta; iſte inquit: *τί δῆτα, βέλῃ δ' ταλάντων ἓν λαβὼν σιωπᾶν;*

vſ. 381. *Τρεῖς μνᾶς*] Si pro me tres minas impenderis Rhetoribus, duodecim autem à me repetieris; amicus ſcilicet eris mihi. Ironice.

vſ. 382. *Ὁρῶ τινα*] *Video quendam* nempe iſtum Chremylum. Dicit autem ſe animo praevidere Chremylum ſacrilegii reum ſupplicem fore judicibus, ne condemnetur. Sic etiam in Acharnenſibus Lamachus in ſplendente Clypeo, tanquam in ſpeculo, dicit ſe Lenem videre, qui reus ſit futurus deſertae militiae, & intelligit illum, qui ibi aderat, pacis amantem Dicaeopolin vſ. 1158. *ἑτερῶ γέροντα δικλίας φευξόμενον.* Sic in Ranis vſ. 554. Indefinitum *τὶς* ad certam & definitam perſonam refertur: *κακὸν ἥκει τινὶ, malum imminet alicui* nempe Bacchо, qui ibi aderat, & vſ. 613. *ἥκει τι κακὸν* nempe Xanthiae, quem quaſi digito oſtendebat. Vid. ib. vſ. 635. & 671.

Ἱκετηρίαν ἔχοντα, μὴ τ̃ παιδίων,
Καὶ τ̃ γυναικός· κ' ὑ διοίσοντ' ἄνικρυς
Τῶν Ἡρακλειδῶν ὑδ' ὁπιῶν, τ̃ Παμφίλυ.
ΧΡ. Οὐκ, ὦ κακόδαιμον, ἀλλὰ τὺς λῃστὺς μόνυς
Ἔγωγε, ὑ τὺς δεξιὺς ὑ σώφρονας
Ἀπαρτὶ πλυτῆσαι ποιήσω. ΒΛ. Τὶ σὺ λέγεις;
Οὕτω πάνυ πολλὰ κέκλοφας; ΧΡ. Οἴμοι τ̃ κακῶν,
Ἀπολεῖς. ΒΛ. Σὺ μὲ ἓν σεαυτὸν, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
ΧΡ. Οὐ δῆτ'· ἐπεὶ τ̃ Πλοῦτον, ὦ μόχθηρε σὺ,
Ἔχω. ΒΛ. Σὺ Πλοῦτον; ὁποῖον; ΧΡ. Αὐτὸν τ̃ θεόν.
ΒΛ. Καὶ πῇ 'στιν; ΧΡ. Ἔνδον. ΒΛ. Πῇ; ΧΡ. Παρ' ἐμοί. ΒΛ. Παρὰ σοί; ΧΡ. Πάνυ.
ΒΛ. Οὐκ ἐς κόρακας; Πλοῦτον ὧδὶ σοί; ΧΡ. Νὴ τὺς θεύς.
ΒΛ. Λέγεις ἀληθῆ; ΧΡ. Φημί. ΒΛ. Πρὸς τ̃ Ἑσπίας;
ΧΡ. Νὴ τ̃ Ποσειδῶ. ΒΛ. Τὸν θαλάσσιον λέγεις;
ΧΡ. Εἰ δ' ἔστιν ἕτερός τις Ποσειδῶν, τὸν ἕτερον.
ΒΛ. Εἶτ' ὑ ἀπέμπεις ὑ πρὸς ἡμᾶς τὺς φίλυς;
ΧΡ. Οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ὧδὶ τύτῳ. ΒΛ. Τί φῄς;
Οὐ τῷ μεταδῶναι; ΧΡ. Μὰ Δία· δεῖ γὰρ πρῶτα. ΒΛ. Τί;
ΧΡ. Βλέψαι ποιῆσαι νῷ. ΒΛ. Τίνα βλέψαι; φράσον.
ΧΡ. Τὸν Πλοῦτον, ὥσπερ τοπρότερον, ἐνί γε τῷ τρόπῳ.
ΒΛ. Τυφλὸς γὰρ ὄντως ἐστί; ΧΡ. Νὴ τ̃ ἡφαιστόν.
ΒΛ. Οὐκ ἐτὸς ἄρ' ὡς ἔμ' ἦλθεν ὐδὲ πώποτε.
ΧΡ. Ἀλλ', ἢν θεοὶ θέλωσι, νιῦ ἀφίξεται.
ΒΛ. Οὐκ ἦν ἰατρὸν εἰσαγαγεῖν ἐχρῆν τινα;
ΧΡ. Τίς δῆτ' ἰατρὸς ὤφελ νιῦ ἐν τῇ πόλει;
Οὔτε γὰρ ὁ μισθὸς ὐδὲν ἐστ', ὐδ' ἡ τέχνη.
ΒΛ. Σκοπῶμεν. ΧΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν. ΒΛ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ.
ΧΡ. Μὰ Δί' ἀλλ' ὅπῃ πάλαι παρεσκευαζόμην

Ἐγὼ

vs. 383. Ἱκετηρίαν] Erat olivae ramus, quem supplices praetendebant. Statius ipsam etiam olivam supplicem vocat Lib. XII. Theb.

Ibid. Μετὰ τ̃ παιδίων] Solebant rei, ut judicibus misericordiam moverent, ad tribunal protrahere liberos suos lamentantes. Vid. in Vespis vs. 565. & 978.

vs. 385. Ἡρακλειδῶν] Heraclidae post Herculis excessum extorres errabant, civitatibus, quas adirent, eos hospitio prohibentibus, metu Eurysthei, qui extirpare hanc familiam volens, ne quis exoriretur inde ultor eorum, quae Hercules perpessus fuerat, quaquaversum mittebat legatos, pellentibus Heraclidas amicitiam offerens, recipientibus bellum denuncians: isti Athenas etiam confugerant, & supplicum habitu atque ritu ad aram Jovis forensis ibi sederunt. Vid. Not. seq.

Ibid. Παμφίλυ] Heraclidae Pamphili dicuntur esse opus, vel Pictoris, vel Tragici Poëtae: si Poëta hic intelligitur, fecit ille ejusdem nominis drama cum Euripide, cujus hodie extat tragoedia Heraclidae; si autem Pictor, videtur is in Poecila, aut alibi hanc historiam pinxisse, ut Micon bellum Amazonium, teste Aristophane in Lysistrata vs. 682. quem locum adducam, quia & hic in Plauto videtur potius picturam intelligere, ut in Lysistrata: Τὰς δ' Ἀμαζόνας σκίτῃ, ἃς Μίκων ἔγραψεν ἐφ' ἵπποις μαχομένας. Similiter in Acharnensibus vs. 990. respicit ad tabulam quandam pictam, ubi inerat Amor sive Cupido depictus: πῶς ἂν ἐμὲ καὶ σέ τις ἔτως συναγάγοι λαβὼν ὥσπερ ὁ γεγραμμένος.

vs. 386. Τὺς χρηστὺς] Si enim, ut ais, furatus fuissem; improbus essem: si autem improbus essem, nihil

darem

Et ſupplex olivae ramum protendet, cum liberis
Et uxore; qui prorſus non differet
Quicquam ab Heraclidis Pamphili.
CHR. Haud, ô inſane, *ita eſt*, *ſed probus ſum*, probosque ſolos
Ego & elegantes & modeſtos
Mox divites reddam. BL. Quid tu ais?
Adeone multa furatus es? CHR. Vah! tu iſtis malis commemorandis
Enecas me. BL. Tu quidem te ipſum, ut mihi videre, *perdis*, *qui ea patraſti*.
CHR. Non equidem; quoniam Plutum, ô improbe,
Habeo. BL. Tu Plutum? quemnam? CHR. ipſum Deum.
BL. Et ubinam eſt? CHR. Intus. BL. Ubi? CHR. Apud me. BL. Apud te?
CHR. Omnino.
BL. Quid? malum, Plutusne apud te eſt? CHR. Per Deos juro.
BL. Verane dicis? CHR. Aio. BL. Per Veſtam obſecro!
CHR. Teſtor Neptunum. BL. Marinum illum dicis?
CHR. Si eſt alius aliquis Neptunus, illum alium.
BL. Itaque nonne etiam ad nos amicos tuos eum transmittes?
CHR. Res nondum eo rediit. BL. Quid ais?
An non *eo rediit res*, *ut* nos participes facias? CHR. Non certe: oportet
prius. BL. Quid?
CHR. Curare nos ut ille videat. BL. Quisnam videat? dic mihi.
CHR. Plutus, & quidem ut antehac, quovis pacto.
BL. Eſtne autem vere caecus? CHR. Coelum teſtor.
BL. Non ſine cauſa ergo ad me nunquam venit.
CHR. At jam porro veniet, ſi Dii voluerint.
BL. Annon medicum oportet introducere aliquem?
CHR. Quis vero medicus eſt nunc in urbe?
Nam & merces nihili eſt, & ars.
BL. Videamus *an ſit aliquis*? CHR. At non eſt. BL. Neque mihi videtur.
CHR. Non certe. Verum, quod dudum parabam

Ego,

darem probis hominibus; nunc autem quia probis hominibus dare conſtitui, patet me probum eſſe: ſi autem ſum probus, furatus non ſum.

vſ. 394. Οὐκ ἐς κόρακας;] Subauditur verbum aliquod. Alciphron I. Epiſtola 17. ἐκ ἐς κόρακας ἀφικόμεθα; *Nonne in malam rem faceſſes?* idem eſt quod εἰς ὄλεθρον. Sophocles Oedipo Tyranno vſ. 1156. ἐκ εἰς ὄλεθρον; ἢ σιωπήσας ἔσῃ; *Fugisne hinc in malam rem; non tacebis;* Vide in Ranis vſ. 614. Infra vſ. 782.

vſ. 395. Τὸν Θαλάσσιον λέγεις;] Hic non ſatis appareret, cur Blepſidemus ſcire cupiat, utrum Chremylus per Neptunum Θαλάσσιον juraverit, an vero per Neptunum alio nomine vocatum; in Nubibus autem vſ. 82. perſpicuum eſt, cur Strepſiades nolit Phidonidem filium jurare per Neptunum ἵππιον· nam dicit: Ἔστ' γὰρ ὁ θεὸς ἀιτιός μοι τ' κακῶν. Niſi forte propterea id rogavit, quia, ſi conſtet eum per Θαλάσσιον juraſſe, concludi poſſit, Plutum ſive Opes illas fuiſſe mari advectas. Neptunus autem Θαλάσσιος in Lyſiſtrata vſ. 406. dicitur ἁλικός· in Theſmophoriazuſis vſ. 329. πόντιος. Aliud etiam habet Neptunus cognomen, nempe Ἀσφάλειος in Acharnenſibus vſ. 682.

vſ. 399. Οὐκ ἔστι πω] In Equitibus vſ. 838. paullo aliter: ἐκ, ὦ 'γαθοὶ, ταῦτ' ἐστί πω ταύτη.

Ibid. Ἐν τούτῳ] Sophocles in Antigona vſ. 39. εἰ τάδ' ἐν τούτοις· *ſi haec ita ſunt: ſi hoc in loco res eſt.*

vſ. 402. Ἐνιγε τρόπῳ] *aliquo modo.* Idem eſt μιᾷ γε τέχνῃ in Theſm. vſ. 437.

Ἐγὼ, κατακλινεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῦ,
Κράτιστόν ἐστι. ΒΛ. Πολὺ μὰ ἐγὼ, νὴ τὼ θεώ.
Μή νυν ἀφῆτε· ἀλλ' ἄνυε πρᾶττων ἔν γέ τι.
ΧΡ. Καὶ δὴ βαδίζω. ΒΛ. Σπεῦδέ νυν. ΧΡ. Τοῦτ' αὐτὸ δρῶ.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΕΝΙΑ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Ὦ θερμὸν ἔργον, καινόσιον, ὦ δαίνομον
Τολμῶντε δρᾶν ἀνθρωπαείω κακοδαίμονε.
Ποῖ ποῖ; τί φθύγετον; ὑ μενεῖτον; ΧΡ. Ἡράκλεις.
ΠΕΝ. Ἐγὼ γὼ ὑμᾶς ἐξολῶ κακὺς κακῶς·
Τόλμημα γὼ τολμᾶτον οὐκ ἀναχετόν,
Ἀλλ' οἷον οὐδεὶς ἄλλος οὐδεπώποτε,
Οὔτε θεὸς, οὔτ' ἄνθρωπος· ὥστ' ἀπολώλατον.
ΧΡ. Σὺ δ' εἶ τίς; ὠχρὰ μὰ γὼ εἶναί μοι δοκεῖς.
ΒΛ. Ἴσως Ἐρυννύς ἐστιν ἐκ τραγῳδίας·
Βλέπει γέ τοι μανικόν τι τραγῳδικόν.
ΧΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔχει γὼ δᾶδας. ΒΛ. Οὐκοῦν κλαύσεται.
ΠΕΝ. Οἴεσθε δ' εἶναί τίνα με; ΧΡ. Παυδοκυτείαν,
Ἢ λευκοπώλιν. ὑ γὼ ἂν τοσοῦτονὶ
Ἐνέκραγες ἡμῖν, οὐδὲν ἠδικημένη.
ΠΕΝ. Ἀληθες; ὑ γὼ δεινότατα δεδρακάλον,
Ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν;

ΧΡ.

vſ. 411. Εἰς Ἀσκληπιῦ] Similiter in Veſpis vſ. 122. διέπλευσεν εἰς Αἴγιναν· εἶτα συλλαβὼν νύκλως, κατέκλινεν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῦ.

vſ. 415. Ὦ θερμὸν ἔργον] Aelianus Epiſt. 15. τάχα τι καὶ θερμὸν δράσεις καὶ νεανικὸν ἔργον· *Forte etiam aliquod calidum facies & juvenile facinus.* ubi vide quae ego notavi, & quae ad Alciphronis Epiſtolam 37. Similis locus eſt Euripidis in Medea vſ. 1123. ὦ δεινὸν ἔργον παρανόμως εἰργασμένη· *O quae dirum facinus injuſte patraſti.* de voce θερμὸς vide etiam notata ad Veſpas vſ. 922. Intervenit autem hic Perſona Paupertatis, dum iſti Senes proficiſci parant ad Aeſculapium cum Pluto: deinde oritur diſputatio de paupertate, an ea ſit conducibilis humanae ſocietati; qua ſinita, quamvis Perſona paupertatis praeclare pro ſe ipſa dixiſſet, tamen ejicitur; Plutus autem ad Aeſculapium ducitur, unde mox redit videns.

vſ. 419. Τόλμημα] In Eccleſ. 106. Τόλμημα τολμῶμεν. In Pace vſ. 93. τόλμημα νέον παλαμησάμενος.

vſ. 422. Ὠχρὰ] Talem faciem tribuit Perſonae paupertatis, qualis ſolet eſſe pauperum & famelicorum. Sic *pallida mors* apud Horatium, quia mortui tales ſunt.

Ib. Δοκεῖς] Non tantum *videtur* eſſe pallida, ſed revera talis eſt. Interim tamen ita uſurpant Graeci hoc verbum quandoque; ita Sophocles in Oedipo Tyranno vſ. 410. εἰ δὲ μὴ δόκεις γέρων εἶναι, πάθοις ἂν οἷαπερ φρονεῖς· *Niſi viderem te ſenem eſſe, cum tuo malo ſentires quid affectes*; nam ibi Oedipus non putabat

Ego, ut collocemus eum in Aesculapii templum,
Illud optimum est. BL. Multo quidem certe, ita me Dii ament.
Ne igitur cunctare; sed da operam ut perficias aliquid.
CHR. Atqui jam vado. BL. Nunc festina. CHR. Hoc ipsum facio.

SCENA QUARTA.

Senarii Jambici.

PAUPERTAS, CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

PAUP. O qui facinus audax & impium, & nefarium
Facere sustinetis homunculi miseri.
Quo, quo? quid fugitis? nonne manebitis? CHR. ô Hercules.
PAUP. Ego enim vos perdam malos male:
Facinus enim audetis non tolerabile;
Sed quale nemo alius unquam *est ausus*
Neque Deus, neque homo; adeoque periistis.
CHR. Tu vero quaenam es mulier? Pallida namque mihi videris esse.
BL. Fortasse Erynnis est ex tragoedia.
Et quidem vultum prae se fert furibundum & tragicum.
CHR. At vero faces non habet. BL. Igitur plorabit *mox*.
PAUP. Quam vero putatis me esse? CHR. Cauponam,
Aut ovorum venditricem: non enim tanto
Clamore nos adorta fuisses, cum nulla injuria *à nobis* sis affecta.
PAUP. Siccine autem? annon vero gravissima perpetrastis,
Qui me cogitatis ex omnibus locis ejicere?

Ita-

tabat senem esse Tiresiam cum quo loquebatur, sed sciebat.

vs. 423. Ἐρινὺς ἐκ τραγῳδίας] Respicit ad Aeschyli Eumenides; nam ibi introducitur Chorus quinquaginta Furiarum; quarum adspectus tam terribilis fuit, ut infantes animo desicerent, & gravidae abortum paterentur, ut est apud illum, qui vitam Aeschyli scripsit; unde Julius Pollux Lib. IV. cap. 15. scribit, lege lata, ab illo tempore Chorum Tragicum esse ad minorem numerum redactum. Hunc locum Pollucis citaverat etiam Stanlejus ad vitam Aeschyli. Conjicit autem Blepsidemus Paupertatem esse Tragicam Furiam, ex lurido, tetro, & terribili ejus adspectu.

vs. 425. δᾷδας] Furiae, *atram cruentis manibus amplexae facem*, ut loquitur Seneca, gerebant, πυρὶδάπτῳ λαμπάδι τεθριμμέναι, *accensa lampade gaudentes*, ut est apud Aeschylum in Eum. vs. 1044. Paupertas ergo non est Erinnys, cum non habeat taedam: nec timendam itaque putat esse, sed male multandam dicit.

vs. 429. Ἄλληθες;] Ita omnes pristinae, recte. nuper Ἄλληθες. sine interrogatione.

vs. 431. Βάραθρον] *Locus profundissimus.* Athenienses in fossam quandam ipsis Βάραθρον dictam injiciebant maleficos, ut Lacedaemonii in puteum; illuc ab utrisque Darii legati fuerunt conjecti, cum venissent ad petendam aquam & terram. Herodotus in Polymnia: οἱ μὲν αὐτίων τοὺς αἰτίους ἐς τὸ βάραθρον, ὅσοι ἐς φρέας ἐμβαλόντες, ἐκέλευον γῆν τε καὶ ὕδωρ ἐκ τούτων φέρειν παρὰ βα-

Ἐγὼ, κατακλινεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῦ,
Κράτιστόν ἐστι. ΒΛ. Πολὺ μὰ ἐγὼ, νὴ τὼ θεώ.
Μή νυν ἀφῆτε· ἀλλ' ἄνυε πρᾶττων ἔν γέ τι.
ΧΡ. Καὶ δὴ βαδίζω. ΒΛ. Σπεῦδέ νυν. ΧΡ. Τοῦτ' αὐτὸ δρῶ.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΕΝΙΑ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Ὦ θερμὸν ἔργον, καινόσιον, ὦ δαίνομον
Τολμῶντε δρᾶν ἀνθρωπαείω κακοδαίμονε.
Ποῖ ποῖ; τί φθύγετον; ὑ μενεῖτον; ΧΡ. Ἡράκλεις.
ΠΕΝ. Ἐγὼ γὼ ὑμᾶς ἐξολῶ κακὺς κακῶς·
Τόλμημα γὼ τολμᾶτον οὐκ ἀναχετόν,
Ἀλλ' οἷον οὐδεὶς ἄλλος οὐδεπώποτε,
Οὔτε θεὸς, οὔτ' ἄνθρωπος· ὥστ' ἀπολώλατον.
ΧΡ. Σὺ δ' εἶ τίς; ὠχρὰ μὰ γὼ εἶναί μοι δοκεῖς.
ΒΛ. Ἴσως Ἐρυννύς ἐστιν ἐκ τραγῳδίας·
Βλέπει γέ τοι μανικόν τι τραγῳδικόν.
ΧΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔχει γὼ δᾶδας. ΒΛ. Οὐκοῦν κλαύσεται.
ΠΕΝ. Οἴεσθε δ' εἶναί τίνα με; ΧΡ. Παυδοκυτείαν,
Ἢ λευκοπώλιν. ὑ γὼ ἂν τοσοῦτονὶ
Ἐνέκραγες ἡμῖν, οὐδὲν ἠδικημένη.
ΠΕΝ. Ἀληθες; ὑ γὼ δεινότατα δεδρακάλον,
Ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν;

ΧΡ.

vſ. 411. Εἰς Ἀσκληπιῦ] Similiter in Veſpis vſ. 122. διέπλευσεν εἰς Αἴγιναν· εἶτα συλλαβὼν νύκλως, κατέκλινεν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῦ.

vſ. 415. Ὦ θερμὸν ἔργον] Aelianus Epiſt. 15. τάχα τι καὶ θερμὸν δράσεις καὶ νεανικὸν ἔργον· *Forte etiam aliquod calidum facies & juvenile facinus.* ubi vide quae ego notavi, & quae ad Alciphronis Epiſtolam 37. Similis locus eſt Euripidis in Medea vſ. 1123. ὦ δεινὸν ἔργον παρανόμως εἰργασμένη· *O quae dirum facinus injuſte patraſti.* de voce θερμὸς vide etiam notata ad Veſpas vſ. 922. Intervenit autem hic Perſona Paupertatis, dum iſti Senes proficiſci parant ad Aeſculapium cum Pluto: deinde oritur diſputatio de paupertate, an ea ſit conducibilis humanae ſocietati; qua ſinita, quamvis Perſona paupertatis praeclare pro ſe ipſa dixiſſet, tamen ejicitur; Plutus autem ad Aeſculapium ducitur, unde mox redit videns.

vſ. 419. Τόλμημα] In Eccleſ. 106. Τόλμημα τολμῶμεν. In Pace vſ. 93. τόλμημα νέον παλαμησάμενος.

vſ. 422. Ὠχρὰ] Talem faciem tribuit Perſonae paupertatis, qualis ſolet eſſe pauperum & famelicorum. Sic *pallida mors* apud Horatium, quia mortui tales ſunt.

Ib. Δοκεῖς] Non tantum *videtur* eſſe pallida, ſed revera talis eſt. Interim tamen ita uſurpant Graeci hoc verbum quandoque; ita Sophocles in Oedipo Tyranno vſ. 410. εἰ δὲ μὴ δόκεις γέρων εἶναι, πάθοις ἂν οἷαπερ φρονεῖς· *Niſi viderem te ſenem eſſe, cum tuo malo ſentires quid affectes*; nam ibi Oedipus non putabat

Ego, ut collocemus eum in Aesculapii templum,
Illud optimum est. BL. Multo quidem certe, ita me Dii ament.
Ne igitur cunctare; sed da operam ut perficias aliquid.
CHR. Atqui jam vado. BL. Nunc festina. CHR. Hoc ipsum facio.

SCENA QUARTA.

Senarii Jambici.

PAUPERTAS, CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

PAUP. O qui facinus audax & impium, & nefarium
Facere sustinetis homunculi miseri.
Quo, quo? quid fugitis? nonne manebitis? CHR. ô Hercules.
PAUP. Ego enim vos perdam malos male:
Facinus enim audetis non tolerabile;
Sed quale nemo alius unquam *est ausus*
Neque Deus, neque homo; adeoque periistis.
CHR. Tu vero quaenam es mulier? Pallida namque mihi videris esse.
BL. Fortasse Erynnis est ex tragoedia.
Et quidem vultum prae se fert furibundum & tragicum.
CHR. At vero faces non habet. BL. Igitur plorabit *mox*.
PAUP. Quam vero putatis me esse? CHR. Cauponam,
Aut ovorum venditricem: non enim tanto
Clamore nos adorta fuisses, cum nulla injuria *à nobis* sis affecta.
PAUP. Siccine autem? annon vero gravissima perpetrastis,
Qui me cogitatis ex omnibus locis ejicere?

Ita-

tabat senem esse Tiresiam cum quo loquebatur, sed sciebat.

vs. 423. Ἐρινὺς ἐκ τραγῳδίας] Respicit ad Aeschyli Eumenides; nam ibi introducitur Chorus quinquaginta Furiarum; quarum adspectus tam terribilis fuit, ut infantes animo desicerent, & gravidae abortum paterentur, ut est apud illum, qui vitam Aeschyli scripsit; unde Julius Pollux Lib. IV. cap. 15. scribit, lege lata, ab illo tempore Chorum Tragicum esse ad minorem numerum redactum. Hunc locum Pollucis citaverat etiam Stanlejus ad vitam Aeschyli. Conjicit autem Blepsidemus Paupertatem esse Tragicam Furiam, ex lurido, tetro, & terribili ejus adspectu.

vs. 425. δᾷδας] Furiae, *atram cruentis manibus amplexae facem*, ut loquitur Seneca, gerebant, πυρὶδάπτῳ λαμπάδι τεθριμμέναι, *accensa lampade gaudentes*, ut est apud Aeschylum in Eum. vs. 1044. Paupertas ergo non est Erinnys, cum non habeat taedam: nec timendam itaque putat esse, sed male multandam dicit.

vs. 429. Ἄλληθες;] Ita omnes pristinae, recte. nuper Ἄλληθες. sine interrogatione.

vs. 431. Βάραθρον] *Locus profundissimus.* Athenienses in fossam quandam ipsis Βάραθρον dictam injiciebant maleficos, ut Lacedaemonii in puteum; illuc ab utrisque Darii legati fuerunt conjecti, cum venissent ad petendam aquam & terram. Herodotus in Polymnia: οἱ μὲν αὐτίων τοὺς αἰτίους ἐς τὸ βάραθρον, ὅσοι ἐς φρέας ἐμβαλόντες, ἐκέλευον γῆν τε καὶ ὕδωρ ἐκ τούτων φέρειν παρὰ βα-

ΧΡ. Οὐκοῦν ὑπόλοιπόν σοι τὸ βάραθρον γίνεται.
Ἀλλ' ἤ πις εἶ, λέγειν ἐχρῆν σ' αὐτίκα μάλα.
ΠΕΝ. Ἦ σφὼ ποιήσω τήμερον δῆναι δίκην,
Ἀνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον ἐνθένδ' ἀφανίσαι.
ΒΛ. Ἆρ' ἐστὶν ἡ καπηλὶς, ἡ 'κ τῶν γειτόνων,
Ἡ ταῖς κοτύλαις ἀεί με διαλυμαίνεται;
ΠΕΝ. Πενία μὲ ἔνι, ἡ σφὼν ξυνοικῶ πολλὰ ἔτη.
ΒΛ. Ἄναξ Ἄπολλον, ὦ θεοί· ποῖ τις φύγοι;
ΧΡ. Οὗτος, τί δρᾷς; ὦ δειλότατον σὺ θηρίον,
Οὐ μενεῖς; ΒΛ. Ἥκιστα πάντων. ΧΡ. Οὐ μενεῖς;
Ἀλλ' ἄνδρε δύο γυναῖκα φθόρομεν μίαν;
ΒΛ. Πενία γάρ ἐστιν, ὦ πόνηρ'· ἧς οὐδαμοῦ
Οὐδὲν πέφυκε ζῶον ἐξωλέστερον.
ΧΡ. Στῆθ', ἀντιβολῶ σε, στῆθι. ΒΛ. Μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ.
ΧΡ. Καὶ μὴν λέγω, δεινότατον ἔργον ὠφελοῦ
Ἔργων ἁπάντων ἐργασόμεθ', εἰ τὸν θεὸν
Ἔρημον ἀπολιπόντε τοι φθεξόμεθα,
Τῷδὶ δεδιότε, μηδὲ ξυμμαχώμεθα.
ΒΛ. Ποίοισιν ὅπλοις, ἢ δυνάμει πεποιθότες;
Ποῖον γὰρ εὑράκα, ποίαν ἀσπίδα
Οὐκ εὐέχυρον τίθησιν ἡ μιαρωτάτη;
ΧΡ. Θάρρει. μόνος γὰρ οὗτος οἶδ' ὁ θεὸς, ὅπη
Τροπαῖον ἀιαφήσαιτο τῆ ταύτης τρόπων.
ΠΕΝ. Τρύζειν δὲ χὐ τολμᾶτον, ὦ καθάρματε,
Ἐπ' αὐτοφώρῳ δεινὰ δρῶντ' εἰλημμένω;
ΧΡ. Σὺ δ', ὦ κάκιστ' ἀπιλθυμένη, τί λοιδορεῖ
Ἡμῖν παρελθοῦσ', ἐξ ὅπου ἀδικουμένη;

ΠΕΝ.

βασιλέα. *Quorum illi eos, qui haec petebant, in barathrum, ipsi in puteum injicientes, jubebant terram & aquam inde ferre ad regem.* Ubi notandus est Eustathii error, qui scribit hoc passos esse Xerxis legatos. Aristophanes barathri mentionem facit infra vs. 1110. In Nubibus vs. 1452. in Ranis vs. 576. in Equitibus vs. 1356. Apud Theoph. Simocatam Epist. 64. ἰθι πρὸς βάραθρον idem est quod εἰς ὄλεθρον.

vs. 435. Ἐκ τῶν γειτόνων] Nicostratus apud Athenaeum Lib. XV. p. 700. ὁ κάπηλος γὰρ οὐκ ἂν τῶν γειτόνων ἂν τ' οἶνον, ἂν τ' ἔλαιον ἀποδῶται τινι, ἂν τ' ὄξος· ἀπέπεμψ' ὁ κατάρατος δὲ ὕδωρ. *Caupo iste ex vicinia, sive vinum, sive oleum vendat alicui, sive acetum; aquam dans, dimittere solet emtorem, execrabilis ille.* Plenius Alciphron Epist. 2. Libri II. ἐκ γειτόνων οἰκέσαν. ad quem locum vide quae notavi.

vs. 436. Ταῖς κοτύλαις] In Thesm. vs. 354. κεἴ τις κάπηλος ἢ καπηλὶς τὼ χοὸς ἢ τὼ κοτυλὼν τὸ νόμισμα διαλυμαίνεται· *tum si quis copo, aut si quae copa congii aut cotularum receptam lege mensuram adulterat.* in Ranis vs. 59. ἡμερός με διαλυμαίνεται. *desiderium me macerat.*

vs. 437. Ξυνοικῶ] Sic fere Alciphron Lib. I. Epist. 20. δόντε παρατρίπτειν τὴν ἀδίκου ταύτης τύχης, καὶ μὴ τὲς μὲν ἀεὶ δυνατοῖς φυλάττετε εὐτυχίαις, τὲς δὲ τῷ λιμῷ συνοικίζετε. *avertite hanc iniquam sortem, nec alios perpetuae felicitati reservate, alios autem fami date in contubernium.* (Potest etiam esse metaphora a conjugio. Glossae: σύνοικος, ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός. *conjux.* ibidem: συνοικίζω, *marito.* Ibidem tamen etiam: σύνοικος, ὁ ἅμα οἰκῶν, *cohabitator*) Apud eundem Alciphronem Lib. I. Ep. 8. μένειν δὲ πενίᾳ συζῶντα χαλεπὸν καὶ ἀφορητόν. *manere autem & cum paupertate vitam degere, grave est & non tolerabile.* Licebit etiam dicere: μετὰ πενίας συνεῖναι. vide Nostrum infra vs. 504.

vs. 438. Ποῖ τις φύγοι;] Euripides in Oreste vs. 581. ποῖ τις ἔτ' ἂν φύγοι;

vs. 439. Οὗτος, τί δρᾷς;] In Equitibus vs. 240. οὗτος, τί φεύγεις; ἐ μένεις;

Ibid.

CHR. Itaque Barathrum tibi reliquum fit.
Sed quaenam ſis, dicendum tibi eſt cito admodum.
PAUP. *Ego ſum*, quae efficiam hodie, ut vos detis poenas
Pro eo quod me quaeritis hinc penitus exſtirpare.
BL. Numquid eſt caupona iſta ex vicinia,
Quae menſuris ſuis ſemper mihi imponit?
PAUP. Paupertas ego quidem ſum, quae vobiſcum habito à multis annis.
BL. O praepotens Apollo, Diique! quo quis fugiat?
CHR. Heus tu quid agis? o timidiſſimum animal!
Annon manebis? BL. Minime omnium. CHR. Non manebis?
Sed viri duo mulierem fugimus unam?
BL. Paupertas enim eſt, ô miſer, qua nusquam
Ullum natum eſt animal peſtilentius.
CHR. Sta obſecro, ſta. BL. Non ego certe.
CHR. At ego tibi dico. Facinus multo peſſimum
Omnium facinorum patramus, ſi Deum
Solum relinquentes aliquorſum fugerimus,
Hanc metuentes: neque depugnaverimus.
BL. Quibus armis aut qua potentia freti?
Quam enim loricam, quem clypeum
Haec impuriſſima pignori non opponit?
CHR. Bono animo es. Scio ego ſolum hunc Deum
Facile hanc profligaturum.
PAUP. Etiamne vero hiſcere audetis, o piacula,
Cum manifeſte in facinore peſſimo deprehenſi ſitis?
CHR. Tu, vero, perditiſſima, quid convitiis inceſſis
Nos, nec tantillum injuriae paſſa?

PAUP.

Ibid. Ὦ δειλόταταν σὺ θηρίον] Totidem literis in Avibus vſ. 86.

vſ. 443. Ἐξωλέστερον] *perditius, profligatius, foedius nullum animal fieri poteſt.* In Pace vſ. 1073. ἐξώλης ἀπόλοιο *peſſimè pereas.*

vſ. 449. Πεποιθότες;] Ita omnes Edd. priſtinae; non πεποιθότε;

vſ. 451. Ἐνέχυρον τίθησι] *Pignori ponit.* In Eccleſ. vſ. 751. ἔτ' ἐγώ, τί τὰ σκευάρια ταυτὶ βέλεται; πότερον μετοικιζόμενον ἐξενήνοχας αὖτ', ἢ φέρεις ἐνέχυρα θήσων; Uno verbo ἐνεχυράζεσθαι in Nubibus vſ. 240. τὰ χρήματ' ἐνεχυράζομεν. Et alibi.

vſ. 453. Τροπαῖον] *Solus iſte Deus profligabit hujus mores* i. e. *ipſammet ita moratam, & victor tropaeum eriget.* Euripides in Andromache vſ. 762. ἀλλ' εἰς γε τοιοῦδ' ἀνδρ' ἀποβλέψας μόνον, τροπαῖον αὐτῷ στήσομαι πρόσθεν πυρὸς ὤν. *Sed in talem virum ſi tantum intuear, tropaeum erigam de ipſo, quamvis ſenex.* Phraſi autem hac uti Comicum in Thesmophoriazuſis, jam notaverat Scholiaſtes ad hunc in Pluto locum, nempe vſ. 707. Eſt & alius locus in Equitibus vſ. 517. νίκας ἵστασι τρόπαια.

Ibid. Ἀνασήσαιτο] Quamvis apud Suidam legatur ἄν στήσαιτο, tamen contra editionum fidem nihil temere mutandum: Euripides in Phoeniſſis vſ. 575. Τρόπαια πῶς ἀναστήσεις δορός; *quomodo eriges tropaea pugnae?* qua in re poſtea vſ. 1209. utitur verbo ὀρθώσαι. Edd. à nobis collatae ἀνασήσαιτο non ἂν στήσαιτο.

Ibid. Τρόπων] Alludit ad vocem τροπαῖον. talia multa ſunt apud Noſtrum & apud Plautum, ut: *Poeni poenas ſuſſerant* in Ciſtellaria.

vſ. 454. Γρύζειν τολμᾷτον] Iſaeus de Cironis Haered. οὐκ ἐτόλμησε γρύξαι τὸ παράπαν κόβν. *Nihil omnino ausus eſt mutire.* Noſter in Veſpis vſ. 748. σιγᾶ κὐδὲν γρύζει. Vide indicem. nam ſaepe occurrit.

456. Λοιδορεῖ] Ita Aldina. Juntae autem & Farrei & Brubacuii λοιδορεῖς.

ΠΕΝ. Οὐδὲν γὰ, ὦ πρὸς τ̃ θεῶν, νομίζετον
Ἀδικεῖν με, τ̃ Πλοῦτον ποιεῖν πειρωμένω
Βλέψαι πάλιν; ΧΡ. Τί δ̃ν ἀδικοῦμεν τοῦτό σε,
Εἰ πᾶσιν ἀνθρώποις πρίζομαι ἀγαθόν;
ΠΕΝ. Τί δ̃' ἄν γ' ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξεύροιθ'; ΧΡ. Ὅ, τι;
Σὲ πρῶτον ἐκβαλόντες ἐκ τ̃ Ἑλλάδος.
ΠΕΝ. Ἐμ' ἐκβαλόντες; ἢ τί ἂν νομίζετον
Κακὸν ἐργάσασθ' μεῖζον ἀνθρώπους; ΧΡ. Ὅ, τι;
Εἰ τοῦτο δρᾶν μέλλοντες, ὑπιλαθοίμεθα.
ΠΕΝ. Καὶ μὴν πρὸς τούτῳ σφῶν ἐθέλω δεῖναι λόγον
Τὸ πρῶτον αὐτοῖ· κἂν μὲν ἀποφήνω, μόνῳ
Ἀγαθῶν ἁπάντων ὄσαν αἰτίαν ἐμὲ
Ὑμῖν, δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς· εἰ δὲ μὴ,
Ποιεῖτον ἤδη τοῦθ', ὅ, τι γ' ἂν ὑμῖν δοκῇ.
ΧΡ. Τοῦτ' σὺ τολμᾷς, ὦ μαρωτάτη, λέγειν;
ΠΕΝ. Καὶ σύ γε διδάσκου· πάνυ γὰ οἴμαι ῥᾳδίως
Ἅπανθ' ἁμαρτάνοντά σ' ἐπιδείξειν ἐγὼ,
Εἰ τοὺς δικαίους φῆς ποιήσειν πλουσίους.
ΒΛ. Ὦ πύμπανα, ἢ κύφωνες, οὐκ ἐρεῖτε;
ΠΕΝ. Οὐ δεῖ σχετλιάζειν, ἢ βοᾶν, πρὶν ἂν μάθῃς.
ΒΛ. Καὶ τίς δύναιτ' ἂν μὴ βοᾶν, ἰὴ, ἰὴ,
Τοιαῦτ' ἀκούων; ΠΕΝ. Ὅρα ἐπὶν εὖ φρονῶν.
ΧΡ. Τί δῆτά σοι τιμῶ' ἐπιγράψω τῇ δίκῃ,
Ἐάν γ' ἀλῶς. ΠΕΝ. Ὅ, τι σοι δοκεῖ. ΒΛ. Καλῶς λέγεις.
ΠΕΝ. Τὸ γὰ αὐτό γ', ἂν ἡδέως, ἢ σφῶ δεῖ παθεῖν.
ΒΛ. Ἱκανὸς νομίζεις δῆτα θανάτους εἴκοσιν;
ΧΡ. Ταύτῃ γε· νῶν δὲ δὶς ἐποχρήσουσιν μόνω.
ΠΕΝ. Οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράξοντ'· ἢ τί γ' ἂν
Ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι.

ACTUS

vs. 461. Πορίζομεν ἀγαθόν] Vid. infra vs. 506. In Avibus vs. 460. ὁ γὰρ ἂν σὺ τύχῃς μοι ἀγαθὸν πορίσας τοῦτο κοινὸν ἔσῃ. Infra vs. 1137. πορίσας ἄρτον. In Acharn. vs. 385. πορίζεις τριῶδε.

vs. 466. Εἰ τοῦτο δρᾶν] Paupertas dixerat: *Quodnam majus malum patrare poteritis, quam si me ejiciatis?* Senes respondent: *Illud maximum malum fore, si non fuerint memores ut eam ejiciant.* Similiter fere Plautus in Aulularia IV. 4. 15. *Facisne injuriam mihi, an non?* alter respondet: *Facio, quia non pendes, maximam.*

vs. 468. Κἂν μὲν ἀποφήνω] *Atque, si ostendero, me solam omnium bonorum causam esse:* quid fieri debeat, si hoc ostenderit, non dicit; sed contra, vs. 470. dicit: *Si autem id non demonstravero, tum facite quod vobis lubet:* relinquitur ergo auditori cogitandum: contrarium fieri debere, si paupertas demonstraverit se bonorum causam esse; contrarium autem voluntati senum iftorum est, paupertatem non ejicere. Est ergo figura Ellipsis, quae ita supplenda est: κἂν μὲν ἀποφήνω μόνην ἐμὲ ὄσαν ἀγαθῶν αἰτίαν, ἐάσατε. Exempla talis ellipseos affert Scholiastes ad hunc locum. Ex Thucydide sub initium Lib. 3. & Homero Iliad. α. vs. 135. ubi Eustathius plura congessit. Sic apud Antiphontem περὶ χορευτῆς. εἰ μὲν αὐτῷ ἐρωτῶντι ταληθῆ δυκοῖεν λέγειν. εἰ δὲ μὴ, ἕτοιμοι εἶεν διδόναι βασανίζειν. *Si ipsi interroganti videantur vera dicere; sin minus, se adstare paratos, ad dandum illos torturae.* Subauditur autem: *certa res erit*, aut simile quid. Aristides in Panathenaico: εἰ μὲν δέχεσθε ἐπὶ τούτοις· εἰ δὲ μὴ, σκοπεῖτε, μὴ ὑμᾶς μείζοσιν, ἢ ἡμᾶς αὐτοὺς ἀποστερήσητε. *Si nostrum principatum hac conditione admittitis; sin minus, videte ne vosmet majoribus bonis, quam nos ipsos privetis.* Subintelligitur: *Be-*

PAUP. Nullane, obsecro, putatis vos
Me injuria afficere, qui Plutum facere conamini
Oculatum denuo? CHR. Quam igitur injuriam in hac re facimus tibi,
Si universis hominibus bona praebemus?
PAUP. Quid vero boni vos hominibus excogitare possitis? CHR. Quid?
Te si primum ejiciamus e Graecia.
PAUP. Me si ejiciatis? & quonam putatis
Vos malo majore mactaturos homines? CHR. Quonam?
Si nimirum hujus incepti obliviscamur.
PAUP. Atqui de ista re vobis volo rationem reddere
Hic primum. Et, si ostendero, solam
Esse me omnium bonorum causam
Vobis, meoque beneficio vos vivere, *recte est*; sin minus,
Facite jam id, quodcunque vobis videbitur.
CHR. Hoccine tu audes, impurissima, dicere?
PAUP. Patere modo te doceri, nam perquam facile arbitror
Me ostensuram, te tota via errare,
Si justos te ais redditurum divites.
BL. O fustes & nervi, nonne opem feretis?
PAUP. Non debes indignari & clamitare, priusquam rem intelligas.
BL. Et quis possit non exclamare, Io, Io!
Talia audiens? PAUP. Qui recte sapit. (qui mente est integra.)
CHR. Quam itaque multam tibi irrogabo,
Si victa fueris? PAUP. Quaecunque tibi videbitur. BL. Bene dicis.
PAUP. Idem enim, si vincamini, vos pati debebitis.
BL. Putasne sufficere mortes viginti?
CHR. Huic quidem: at nobis duae sufficient solae.
PAUP. Effugere non poteritis quin hoc patiamini. alioquin
Aliquis habebit, in quo mihi jure contradicere possit.

SCENA

ne vobis erit, aut simile quid.

vs. 476. Τύμπανα] Scholiastes: βάκλα· παρὰ τὸ τύπτειν· ἦγον ξύλα οἷς τύπτουσιν οἱ τιτωθέμενοι. *tympana* ἃ τύπτειν, *sunt* βάκλα *sive ligna, quibus caeduntur in judiciis qui puniuntur.* Glossae: βακλίον *Baculum.* βάκλον *Fustis.*

Ibid. Κύφωνες] Scholiastes dicit κλοιὸν vocari à quibusdam illud lignei vinculi genus, quod κύφων dicitur. Glossae: Κλοιὸς *Boia.* Chremylus infra vs. 606. Paupertatem abire jubet ἐς τὸ κύφωνα.

vs. 480. Τίμημα] Solebant in judiciis poenam definire, quae maneret eum qui victus foret. Sic in Vespis in illo ridiculo judicio duorum canum vs. 901. Τίμημα κλοιὸς σύκινος· θανάσιμος μὲν ἂν κύνει, ἢν ἅπαξ ἁλῷ.

vs. 485. Οὐκ ἂν φθάνειτον] Dictum erat, ut victa pars morte multaretur; Persona autem Paupertatis, quasi sciat senes illos vincendos esse, dicit: *Non poteritis effugere, quin id patiamini*, id est, *quin morte multemini.* Eurip. in Oreste vs. 930. Οὐ φθάνειτ' ἂν θύσκοντες, ἢ γυναιξὶ δικεύειν χρεών; qui locus valde est similis Aristophaneo.

Ibid. Περίεσεσθε] Hoc loco est idem quod πάσχοσθε. Euripides in Oreste vs. 537. Θυγάτης δ' ἐμὴ θανοῦσ' ἔπραξεν ἔνδικα. *Filia mea moriens passa est quod justum erat.* Ubi Scholiastes: ἔπαθε δικαίως· &: ἔπαθε δικαία. Videndus est index 2. in Euripidem Cl. Barnesii.

Ibid. Ἢ τί γ' ἄν] Potest etiam interrogative accipi: *An quidquam quis jam habet, in quo mihi contradicere jure possit?* Sive ita: *Aut, quid justi possit aliquis habere, quod mihi opponet contradicendo?* Ita autem Ed. Juntae, Farrei & Brubacnii ἢ τί γ' ἂν. sola Aldina ἢ τί γ' ἄν, quod jam non est interrogativum.

ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Καταληκτικοὶ, Ἀναπαιστικοὶ, Ἀριστοφάνειοι.

ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΠΕΝΙΑ.

Ἀλλ' ἤδη χρὴ π λέγειν ὑμᾶς σοφὸν, ᾧ νικήσετε τηνδί,
Ἐν τοῖσι λόγοις ἀντιλέγοντες· μαλακὸν δ' εἰδώσετε μηδέν.
ΧΡ. Φανερὸν μὲν ἔγωγ' οἶμαι γνῶναι τοῦτ' εἶναι πᾶσιν ὁμοίως,
Ὅτι τοὺς ζηλοῦς τ ἀνθρώπων δεῖ πράττειν ἔτι δίκαιον·
Τοὺς δὲ πονηροὺς κ τοὺς ἀθέους, τούτων τἀναντία δήπου.
Τοῦτ' ἐν ἡμεῖς ὀπιθυμοῦντες, μόλις εὕρομεν, ὥς τε γενέσθαι,
Βούλημα καλὸν, κ γενναῖον, κ ζητήσιμον εἰς ἅπαν ἔργον.
Ἢν γὰρ ὁ Πλοῦτος νυνὶ βλέψῃ, κ μὴ τυφλὸς ὢν τυγχάνῃ,
Ὡς τοὺς ἀγαθοὺς τ ἀνθρώπων βαδιεῖται, κοὐκ ἀπολείψει·
Τοὺς δὲ πονηροὺς κ τοὺς ἀθέους φθιξεῖται· καὶ ποιήσει
Πάντας ζηλοῦς κ πλουτοῦντας δήπου, τά τε θεῖα σέβοντας.
Καί τοι τοῦτο τοῖς ἀνθρώποις τίς ἂν ἐξεύροι πώποτ' ἄμεινον;
ΒΛ. Οὔπω. ἐγώ σοι τοῦτο μάρτυς· μηδὲν ταύτῃ γ' ἀνερώτα.
ΧΡ. Ὡς μὲν γὰρ νῦν ἡμῖν ὁ βίος τοῖς ἀνθρώποις διάκειται,
Τίς ἂν οὐχ ἥροιτ' εἶναι μανίαν, κακοδαιμονίαν τ' ἔτι μᾶλλον;
Πολλοὶ μὲν γὰρ τ ἀνθρώπων ὄντες πλουτοῦσι πονηροὶ,
Ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι· πολλοὶ δ' ὄντες πάνυ ζηλοῖ
Πράττουσι κακῶς, κ πεινῶσιν, μὴ σῦ τε τὰ πλείω σύνεισιν.
Οὐκοῦν εἶναί φημ', ἢ παύσει ταῦτ', ἢν βλέψῃ ποθ' ὁ Πλοῦτος,
Ὁδὸν, ἣν πιὼν, ἰὼν, τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθ' ἂν μείζω ποιήσειεν.
ΠΕΝ. Ἀλλ', ὦ πάντων ῥᾴστ' ἀνθρώπων ἀναπείθεντ' οὐχ ὑγιαίνειν,
Δύο πρεσβύτα, ξυνθιασώτα δ' ληρεῖν κ παραπαίειν·

Εἰ

„ vſ. 488. Μαλακὸν] Herodotus in Thalia: ἐνδιδόναι „ μαλακὸν ἑωυτόν. *nullam ſegnitiem prae ſe ferre.* Euripides „ in Helena vſ. 515. Ἢν δή τι ἐνδιδῷ τι μαλθακόν. *ſi autem nonnihil manſuetudinis prae ſe tulerit.* ex Notis Kuſteri."

vſ. 489. Φανερὸν] Ordo eſt: ἔγωγ' οἶμαι γνῶναι, τοῦτ' εἶναι φανερὸν πᾶσι.

vſ. 490. Τοὺς χρηστοὺς] Similis ſententia apud Euripidem in Hecuba vſ. 890. πᾶσι γὰρ κοινὸν τόδε, Ἰδίᾳ δ' ἑκάστῳ καὶ πόλει· τὸ μὲν κακὸν Κακόν τι φύσιν· τὸ δὲ χρηστὸν εὐτυχεῖν. *Omnibus enim commune hoc eſt, & uniquique hominum, & civitati: malum quidem hominem aliquid mali pati; bonum autem feliciter agere.* Apud eundem in Ione extat haec divina ſententia dramа concludens: ὅτῳ δὴ ἐλαύνεται συμφοραῖς οἶκος, σέβοντα δαίμονας δαρρεῖν χρεών· εἰς τέλος γὰρ οἱ μὲν ἐσθλοὶ τυγχάνουσιν ἀξίων, οἱ κακοὶ δὲ, ὥσπερ πεφύκασ', ἔστ' εὖ πράξειαν ἦν. *Cujus autem agitatur domus calamitatibus, eum oportet, deos colentem conſidere; tandem enim, boni quidem conſequuntur digna pietate praemia; mali autem, uti digni ſunt, ita nunquam erunt felices.*

vſ. 497. Πάντας] Si Plutus coeperit ad bonos ire, ne-

SCENA QUINTA.

Octonarii Catalectici, Anapaestici, Aristophanii.

CHORUS, CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS, PAUPERTAS.

CHOR. Sed jam oportet vos aliquid serium proferre, quo vincatis hancce,
Rationibus allatis ei contradicentes: minime autem cedite ei.
CHR. Ego me arbitror cognovisse, istud manifestum esse omnibus ex aequo
Nimirum, justum esse ut bonis hominibus bene sit;
Malis autem & impiis contra, scilicet.
Hoc ut fieret, cum nos cuperemus, vix tandem potuimus effectum dare
Istud nostrum consilium pulchrum, & egregium, & per omnia utile.
Si enim Plutus nunc cernat, neque coecus obambulet,
Ad bonos homines ibit, & eos non deseret;
Malos autem fugitabit. Atque sic deinde efficiet
Ut omnes fiant boni & divites, rerumque divinarum observantes.
Atqui, quod hominibus melius sit isto ipso, quis invenire possit.
BL. Nemo. ego tibi hujus rei testis ero. ne hanc interroges.
CHR. Ut enim nunc humana vita comparata est,
Quis non putabit insaniam esse vel potius furorem (*si quisquam est bonus & pius*)
Plurimi enim hominum, licet sint mali, opibus abundant,
Quas *injuste* collegerunt. Plurimi autem, quamvis homines probi,
Inopia, & fame laborant, & tecum plerumque degunt.
Ajo itaque, si Plutus cernat aliquando, esse aliam, quae his rebus finem imponat,
Rationem atque viam; qua (via) si incedat (Plutus) hominibus majora bona praebeat.
PAUP. At, ô qui facillime præter *ceteros* omnes homines adducti estis ut *sic* insaniretis,
Duo vetuli, in delirando & hallucinando socii,

Si

neglectis malis; hos, qui mali fuerant, facile adducet ut boni fiant & pii; si vidgant non gratis coli pietatem & probitatem; sed fructum earum esse Divitias: atque ita omnes sient boni & pii.

vs. 499. Οὕτις.] Ed. nupera post ὅτις habet ἀν. quod deest in Aldina, Juntae, Farrei & Brubachii.

Ibid. Ἀτεράστα] In loco simili in Ranis occurrit verbum simplex vs. 1038. μὴ τοῦτον ἐράστα.

vs. 503. Ἀδίκως] Infra vs. 755. ὃς ἐκ δικαίου τὸ βίον πεκτημένος.

vs. 505. Οὕτως] Ordo est: φημὶ εἶναι ὁδὸν ἥ ποτ' ταῦτα, ἤν τινα ὁ Πλοῦτος ἰὼν, πορίσειεν ἂν μείζω ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις.

vs. 506. Ὁδὸν ἥν τιν' ἰὼν] Demosthenes contra Timocratem: εἰ κατορθώσειεν ἐκεῖνος, ἥν ἐπ' ἐμ' ἦλθον, ὁδόν. *Si ejus conatus successum habuisset.* Noster in Lysistrata vs. 834. ἴθ' ὁρθὴν, ἥν περ ἔρχει, τὴν ὁδόν *Perge illa, quam instas, recta via.* In istis locis *via* significat *rationem* & *modum* agendi.

vs. 508. Ξυνθιασῶται] Similiter fere in Vespis vs. 727. ἀλλ' ὦ τ' ἡλικίας ἡμῖν τ' αὐτῆς συνθιασῶτα· Θίασος *coetus* sive *chorus*, plerumque sacrorum causa collectus,

Εἰ τοῦτο γένοιθ', ὃ ποθεῖθ' ὑμεῖς, ἔ' Φημ' ἂν λυσιτελεῖν σφῷν.
Εἰ γὰρ ὁ Πλοῦτος βλέψειε πάλιν, ἀφανείμειέ τ' ἴσον ἑαυτόν,
Οὔτε τέχνῃσιν ἂν τῶν ἀνθρώπων, οὔτε σοφίαν μελετῴη
Οὐδείς· ἀμφοῖν δ' ὑμῖν τούτοιν ἀφανισθέντοιν, ἐθελήσῃ
Τὶς χαλκεύειν, ἢ ναυπηγεῖν, ἢ ῥάπτειν, ἢ τεκτονεῖν,
Ἢ σκυτοτομεῖν, ἢ πλινθουργεῖν, ἢ πλωΐζειν, ἢ σκυτοδεψεῖν,
Ἢ γῆς ἀρότροις ῥίζας δαπέδου, καρπὸν Δηοῦς θερίσασθαι,
Ἢν ἐξῇ ζῆν ἀργοῖς ὑμῖν τούτων πάντων ἀμελοῦσιν;
ΧΡ. Λῆρον ληρεῖς. ταῦτα γὰρ ἡμῖν πάνθ', ὅσα νυνὶ κατέλεξας,
Οἱ θεράποντες μοχθήσουσι. ΠΕΝ. Πόθεν δὲν ἔξεις θεράποντας;
ΧΡ. Ὠνησόμεθ' ἀργυρίου δήπου. ΠΕΝ. Τίς δ' ἔσται πρῶτον ὁ πωλῶν,
Ὅταν ἀργύριον κἀκεῖνος ἔχῃ; ΧΡ. Κερδαίνειν βουλόμενός τις
Ἔμπορος ἥκων ἐκ Θετταλίας πολλῷ πλείστων ἀνδραποδιστῶν.
ΠΕΝ. Ἀλλ' οὐδ' ἔσται πρῶτον ἁπάντων οὐδείς, οὐδ' ἀνδραποδιστής,
Κατὰ τὸν λόγον, ὃν σὺ λέγεις, δήπου. τίς γὰρ πλουτῶν ἐθελήσῃ
Κινδυνεύων περὶ τῆς ψυχῆς τῆς αὑτοῦ, τοῦτο ποιῆσαι;
Ὡς αὐτὸς ἀργὸν ἐπαναγκασθείς, ᾗ σκάπτειν, τἄλλα τε μοχθεῖν,
Ὀδυνηρότερον τείψεις βίοτον πλοῦ γε νυνί. ΧΡ. Ἐς κεφαλήν σοι.
ΠΕΝ. Εἰ δ' ἐχ ἕξεις ὅτ' ὀνήσῃ καταδαρθεῖν· ὁ γὰρ ἔσονται
Οὔτε τάπησιν· τίς γὰρ ὑφαίνειν ἐθελήσῃ, λῃσίου ὄντος;
Οὔτε μύροισιν μυείσας σακίοις, ὁπόταν νύμφιον ἀγάγωσθον·
Οὔθ' ἱματίων βαφῇσιν δαπάνας κοσμήσας ποικιλομόρφων.
Καί τοι τί πλέον πλουτεῖν ὄφελον, πάντων τούτων ἀπορήσας;
Παρ' ἐμοῦ δ' ἔστιν ταῦτ' εὔπορα πᾶσιν ὑμῖν, ὧν δεῖσθον. ἐγὼ γὰρ

Τὸν

ctus, usitate, Bacchi; apud Euripidem in Bacchis vs. 56. Bacchus inquit: διασῶ ἐμὸς γενέσθαι. & vs. 115. βρόμιος ὅσιος ἁγὴ διάσους εἰς ὄρος. hinc διασώτης socius talis; in Ranis vs. 329. Ἴακχ' ὦ Ἴακχε ἐλθὲ σὸ δ' ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων ὁσίοις εἰς διασώτας.

Ibid. Παραπαίειν] In Pace vs. 90. ὦ δίστολ' ἄναξ ὡς παραπαίεις. Paullo post: τι πέτῃ; τί μάτην ἔχ ὑγιαίνεις; Aeschylus in Prometheo vs. 1053. τοιάδε μέντοι τ' φρενοπλήκτων ἐλελύμαθ' ἕτη τ' ἐστὶν ἀκέσαι· τί γὰρ ἐλλείπῃ μὴ παραπαίειν; *Tales nimirum phreneticorum cogitationes & voces licet audire; quid enim abest à delirio?*

vs. 510. Εἰ γὰρ ὁ Πλοῦτος] Si omnes fiant divites, ea res non conducet societati humanae; Euripides ex contrario dixit, si omnes sint pauperes non posse consistere societatem humanam: cujus verba describam quia egregie illustrant hunc locum; sunt autem ex Aeolo petita, qui hodie non extat: δοκεῖτ' ἂν οἰκεῖν γαῖαν, εἰ πένης ἅπας λαὸς πολιτεύοιτο πλουσίων ἄτερ; ἐκ ἂν γένοιτο χωρὶς ἐσθλὰ καὶ κακά· ἀλλ' ἔστι τις σύγκρασις, ὡς ἔχειν καλῶς· ἃ μὴ γὰρ ἔστι τῷ πένητι, ὁ πλούσιος δίδωσ'. ἃ δὲ πλουτοῦντες ἐκπλήμεθα, τοῖσιν πένησι χρώμενοι θηρώμεθα. *Putatisne vos terram habitaturos fuisse, si civilis societas careret divitibus? non possunt seorsim esse bona & mala; sed est quaedam eorum mixtura, quae facit ut omnia recte se habeant; quae enim non habet pauper, illa ei dat dives: quae autem non possidemus divites, illa acquirimus pauperum ope utentes.* apud Stobaeum Serm. 121. Cur θηράμεθα scripserim pro τιμώμεθα, quod in vulgatis extat, vide notata ad Thesmoph. vs. 161. Apparet autem Euripidem φιλοσοφικώτερον formasse hoc axioma universale: *Bona & mala non possunt seorsim esse.* Ita Chrysippus apud Gellium Lib. IV. cap. 1. *Nihil est prorsus istis, inquit, imperitius, nihil insubidius, qui opinantur, bona esse potuisse, si non essent itidem mala.* & quae ibi sequuntur. Hinc illud: ποιήσαμεν τὰ κακὰ, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά. Haec istorum opinio est.

vs. 511. Οὔτε τέχνην] Notum est illud Theocriti in Idyllio 21. ἁ πενία Διόφαντε μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει. Theophylactus Simoc. argumentum Epistolae X. ex hoc loco sumsit, unde pauca excerpam: λυσιτελεῖ λιμώττῃ χρυσὸς τὸ ἀνθρώπειον γένος, Σωσίπατρε· ἐντεῦθεν γὰρ καὶ τέχνας τῷ βίῳ εἰσήχθησαν, καὶ πόλεις ᾠκίσθησαν. mox: πᾶσης εὐκοσμίας ἐστίοπλο ἂν τὸ ἐπίχειον διαλῦμα, εἰ μὴ χρυσὸς τὰς ἀνθρώπας ἀλλήλων ἐπιδεεῖς ἐτεκτήνατο· ἐ γὰρ ἂν πλοῦς ἐναυτίλλετο· ἐχ ὁδοιπόρος ἐνεπορεύετο· ἐκ ἀροτῆρα βοῦν οἱ γεωργοῦντες ἐκέκτηντο. *Utiliter laborat aurum fame humanum genus, ô Solipater; hinc enim & artes in humanam vitam introductae sunt, & civitates habitatae*

Nul-

Si hoc fiat, quod vos cupitis, nego id vobis prodesse.
Si enim Plutus denuo cernat, seque aequaliter distribuat,
Nec ars ulla, nec sapientia curae erit hominum
Cuiquam; ambabus autem istis sublatis, voletne
Quisquam opera fabri ferrarii, aut navium compactoris, aut sartoris, aut rotarii,
Aut sutoris, aut laterum coctoris, aut fullonis, aut coriarii,
Aut aratoris, qui, aratris terra proscissa, fructum Cereris metit, facere
Si otiosis esse licebit omnibus, & ista omnia negligere.
Chr. Nugaris. Nam ista omnia nobis, quaecunque enumerasti,
Servi perficient. Paup. Unde igitur habebis servos?
Chr. Ememus scilicet pecunia. Paup. Quis erit primum qui vendat,
Quando pecuniam & ille habebit? Chr. Aliquis lucri cupidus
Mercator ex Thessalia veniens a plurimis plagiariis,
Paup. At primo nec plagiarius erit ullus,
Qua ratione tu dicis; quis enim dives volet,
Discrimine vitae proposito, istud facere?
Itaque ipse arare coactus, & fodere, & alia opera facere,
Multo aerumnosius teres aetatem quam nunc. Chr. In caput tuum vertat.
Paup. Praeterea non poteris aut in sponda dormire; quia non erit:
Aut in tapetibus; quis enim texere volet, cum aurum habeat?
Neque unguentis inungere *vos poteritis*, quando sponsam duxeritis:
Nec ornare *vosmet*, tinctis vestibus & versicoloribus magnô sumtu emtis.
At, quid prodest ditescere, istis omnibus egentes?
Apud me autem ista omnia in promtu sunt, quibus indigetis. Ego enim

Tan-

Nullus ordo esset in hac civili societate per orbem terrarum, nisi aurum fecisset alium hominem alterius indigum; non enim nauta navigasset: non viator peregrinatus fuisset: non aratorem bovem agricolae possedissent.

Ibid. Σοφίαν] Ex Polyido Euripidis: πενία δὲ σοφίαν ἔλαχε, διὰ τὸ δυσυχές. *Paupertas autem sapientiam sortita est propter iniquitatem fortunae.* Vide Lucianum in Timone, ubi Comitem paupertati dat Sapientiam.

vs. 515. ἀρότροις ῥίζας] Herodotus in Euterpe: ἔτι ἀρότρῳ ἀναῤῥηγνύντες αὔλακας ἔχουσι πόνες.

vs. 526. Τρίψεις βίοτον] Sophocles in Electra: τλήμων Ὀρέστης δυσυχὴ τρίβὰ βίον. *Miser Orestes infelicem terit aetatem.* Noster in Pace vs. 589. ἐπόσοι γεωργικὸν βίον ἐτρίζομεν. Vide quae infra ad vs. 924. notavi.

Ibid. Ἐς κεφαλήν σοι] Quia male ominabatur Persona Paupertatis, optat senex ut in caput illius id omen convertatur. Sic in Pace vs. 1064. cum Hierocles dixisset: ὦ μέλεοι θνητοὶ καὶ νήπιοι, Trygaeus subjungit: ἐς κεφαλήν σοι. Subintelligitur autem verbum τρέποιτο. quod expressit in Acharn. vs. 833. ἐς κεφαλὴν τρέποιτ' ἐμοί. Videtur autem haec formula petita ex Aegyptiorum sacris, qui boum quos immolassent capita praecidentes, illis mala imprecabantur, deinde vendebant alienigenis, vel in Nilum abjiciebant, teste Herodoto in Euterpe: formula autem imprecationis, ut idem refert, erat talis: εἴ τι μέλλοι ἢ σφισι τοῖσι θύουσι, ἢ Αἰγύπτῳ τῇ συναπάσῃ κακὸν γενέσθαι, ἐς κεφαλὴν τὰύτην τρέπεσθαι. *Si quid aut ipsis, qui tunc sacrificarent, aut universae Aegypto esset eventurum mali, ut in istud caput id abeat.* Usurpatur haec formula etiam citra imprecationem, ut in Nub. vs. 40. εἰς τὴν κεφαλὴν ἀπαγέλα τὴν σὴν τρέψεται. Phalaris Epist. 100. ἐκ οὐ λόγοις βελτιούμεθα μόνον, ἀλλ' ἐν ἔργοις δυνασόμεθα, ἅπερ εἰς ἡμᾶς ἁμάρτητε ἐξαμαρτάνειν, εἰς κεφαλὴν σοί τε καὶ τῷ σῷ γένει τρέψαι. *Non tantum dictis cupiemus, sed & factis poterimus, illa quae in nos peccare voluisti, in caput tibi & tuo generi convertere.* Imprecationis formulam Virg. ita effert: *Dii capiti ipsius generique reservent*, Aen. VIII. Item —— *Quod Dii prius omen in ipsum Convertant* Aen. II.

vs. 529. Μύροισι σαυτοῖς] Archestratus apud Athenaeum Lib. III. καὶ σαυτοῖσι μύροις ἁγαθοῖς χαίτην θεράπευε. *& stillatitiis unguentis bonis comam cura.* Hesychius: σαυτὸν, διυλισμένοι, *percolatum.* Glossae: σαυτὸν, *Gutta.*

vs. 532. Ἐγὼ γὰρ] Euripides in Alexandra: πενία δὲ δύστηνον μὲν, ἀλλ' ὅμως τρέφει μοχθοῦντ' ἀμείνω τέκνα καὶ δραστήρια. *Paupertas autem, esti quidem res misera, sed tamen educat subolem meliorem ad laborandum, & strenuam.*

Τὸν χειροτέχνην, ὥσπερ δέσποιν', ἐπαναγκάζουσα κάθημαι,
Διὰ τ' ἀρετὴν, ἢ τὴν πενίαν, ζητεῖν ὁπόθεν βίον ἕξῃ.
ΧΡ. Σὺ γὰρ ἂν ποείσαι τἀγαθὸν, πλὴν φῴδων ἐν βαλανείῳ;
Καὶ παιδαρίων ὑποπεινώντων, ἢ χρᾳδίων κολοσυρτὸν,
Φθειρῶν τ' ἀριθμὸν, ἢ κωνώπων, ἢ ψυλλῶν (ἃ δὲ λέγω σοι
Ὑπὸ βῃ πλήθους) ἃ βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν ἀνιῶσιν,
Ἐπεγείρουσαι ἢ φεύγουσαι, πεινήσεις· ἀλλ' ἐπανίστω.
Πρὸς δέ γε τούτοις, ἀνδ' ἱματίου μὴ ἔχειν ῥάκος· αὐτὴ δὲ κλίνης,
Σπυρίδα χοίνων κόρεων μεστὴν, ἢ τοὺς εὐδοντας ἐγείρῃ·
Καὶ φορμὸν ἔχειν αὐτὴ τάπητος σαπρόν· αὐτὴ δὲ περισκεφαλαίῳ,
Λίθον βυμεγέθη περὶς τῇ κεφαλῇ· σιτεῖσθαι δ' αὐτὴ μὴν ἄρτων
Μαλάχης πόρδας· αὐτὴ δὲ μάζης, φυλλεῖ' ἰσχνὰν ῥαφανίδων·
Ἀντὶ δὲ θεάνους, ζάμυς κεφαλὴν κατεαγότος· αὐτὴ δὲ μάκελλαν,
Πιθάκνης πλουτοῦν, ἐρρωγυῖαν ἢ ταύτην; ἔφαγε πολλῶν
Ἀγαθῶν πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις ὑποφαίνω σ' αἰτίαν οὖσαν;
ΠΕΝ. Σὺ μὴν' ἃ τ' ἐμὸν βίον εἵρηκας, τ' τ' πτωχῶν δ' ὑπερῴσω.
ΧΡ. Οὐκοῦν δήπου τ' πτωχείας πενίαν φαμὴν εἶναι ἀδελφήν.
ΠΕΝ. Ὑμεῖς γ', οἵῳ ἢ Θρασυβούλῳ Διονύσιον εἶναι ὅμοιον·
Ἀλλ' οὐχ οὑμὸς τοῦτο πέπονθεν βίος· ἃ μὰ Δί'· οὐδέ γε μέλλῃ.
Πτωχὸς μὴν' γ' βίος, ὃν σὺ λέγεις, ζῆν ὅστις μηδὲν ἔχοντα·
Τὸν δὲ πένητα, ζῆν φειδόμενον, ἢ τοῖς ἔργοις περιέχοντα·
Περιήγεται δ' αὐτῷ μηδὲν, μὴ μὴν τοι μηδ' ὀπτλείπειν.
ΧΡ. Ὡς μακαρίτην, ὦ Δάματερ, τ' βίον αὐτοῦ κατέλεξας·
Εἰ φεισάμην ἢ μοχθήσας καταλείψῃ μηδὲ ταφὴν.
ΠΕΝ. Σκώπτειν πειρᾷ, ἢ κωμῳδεῖν, ἃ σπουδάζειν ἀμελήσας·
Οὐ γινώσκων, ὅτι γε πλοῦτος παρέχει βελτίονας ἄνδρας,
Καὶ τὴν γνώμην, ἢ τὴν ἰδέαν· ᾧδε τῷ μὴν' γ' ποδαγρῶντες,

Καὶ

vs. 535. *Φώδων*] Φῶς est vitium in corpore, praecipue in pedibus, ab ardore ignis contractum. Derivatur autem a φῶς *ignis*, unde φώγω & φωγνύω *uro*: sicut φλύκταινα *pustula* a φλύζω, quod est a φλύω *uro*. Genitivus est φωδὸς, unde Genitivus pluralis, φώδων, ut χειρῶν, debebat τονίζεσθαι· sed hoc discedit a regula, teste Etymologo, & accentuatur ut παίδων & alia pauca. Dicit autem haec Chremylus, quia & ipse habebat ejusmodi φώδας ut conjicere licebit ex illis quae notavi ad vs. 784.

ibid. *Ἐν βαλανείῳ*] Pauperes ad Caminos balneorum accedere solebant, si frigerent. Infra vs. 953. εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχε· ἔπειτ' ἐκεῖ κορυφαῖος ἑστηκὼς θέρε. ubi vide quae notavi.

vs. 536. *Κολοσυρτὸν*] In superiore versu dixerat πλὴν φώδων· itaque hic debebat dixisse κολοσυρτῶ & in proxime sequenti ἀριθμῶ· sed ad vitandam multitudinem genitivorum, dixit κολοσυρτὸν & ἀριθμὸν. Idque plane non absurde; nam Genitivus φώδων ad πλὴν refertur: accusativi κολοσυρτὸν & ἀριθμὸν ad ποήσαι· hoc modo: σὺ γὰρ ἂν τι ἄλλο πλὴν κολοσυρτὸν ποήσαι παιδαρίων; Ceterum ut hic κολοσυρτὸν παιδαρίων, ita in Vespis vs. 664. Ἀθηναίων κολοσυρτὸν. & ibid. vs. 671. σύρφακα, & in Lysistrata vs. 170. Ἀσαναίων ῥυάκιον, dixit.

vs. 537. *Κωνώπων*] Ab ista voce pendent quae in sequentibus sunt, hoc modo: κωνώπων, αἳ βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν ἀνιῶσιν, ἐπεγείρουσαι. Imitatus autem est Comicus locum Aeschyli in Agamemnone vs. 900. ἐν δ' ὀνείρασιν λοχμαῖς ὑπαὶ κώπαι ἐξηγειρόμην ῥιπαῖσι θαύσσουσαι. *In somnis vero, a tenui culicis excitabar murmurantis motu.* Nemo autem putet αἳ βομβοῦσαι ad proximum ψυλλῶν referendum esse, quia cum isto conveniat genere, non autem cum κωνώπων· nam hic est enallage quaedam generis, per quam αἳ βομβοῦσαι convenit genere cum Synonymo τῷ κωνώπων, nempe cum ἐμπίδων· ut apud Homerum νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε —— τὸ μὲν

Tanquam Domina assideo cogens opificem,
Ut propter egestatem & penuriam quaerat, unde victum habeat.
Chr. Tune vero praebere boni quidquam possis, praeter pustulas è balneo?
Et puerulorum esurientium anicularumque turbas,
Numerumque pediculorum & culicum & pulicum, nec dico *quantum*
Prae multitudine, qui cum bombo stridentes circa caput, molesti sunt,
Expergefacientes & dicentes: esuries; sed surge.
Praeterea (*quid*? nisi) ut habeant pro veste pannos, pro sponda
Grabbatum junceum culicibus plenum; qui dormientes excitat.
Et stoream ut habeant pro tapete putridam, pro pulvino
Lapidem praegrandem sub capite: & ut pro pane comedant
Malvae germina: pro pulte folia exilium raphanorum.
Utque *habeant* pro scamno urcei fracti caput: pro mactra
Dolioli latus, idque etiam rimosum. Nunquid multorum
Bonorum te omnibus hominibus ostendo esse causam.
Paup. Tu quidem non de mea vita locutus es, verum eam, quae est mendicorum, exagitasti.
Chr. Atqui mendicitatis paupertatem dicimus esse sororem.
Paup. Vos sane, qui etiam Thrasybulo Dionysium esse similem *dicitis*.
Verum mea vita nihil tale experta est; nihil certe; neque experietur.
Mendici enim vita, de qua tu loqueris, est, vivere nihil habentem;
Pauperis autem vivere parce laboribus addictum,
Nihil quidem ei superesse, verum etiam nihil deesse.
Chr. Proh Ceres! quam beatae memoriae vitam ejus narras!
Si parcendo & laborando tantum non relinquat, unde sepeliri possit.
Paup. Deridere incipis & cavillari, seriis rebus posthabitis:
Ignorans, me homines meliores reddere, quam Plutus,
Et ingenio, & specie; nam apud hunc, podagrosi

Et

ἕ πόδε. nam & hic τὸ μὲν refertur ad νέος, non quasi id praecessisset, sed quia Synonymum est vocis νεοῖσι.

vs. 541. Ἢ τὸν εὐδοσίας ἐγείρε] Eupolis apud Athenaeum IX. τοιόνδε ταὼ ὃς τὸν εὐδοσίας ἐγείρει· *talem pavonem qui dormientes suscitat.*

vs. 545. Ἀντὶ δὲ ὀράνου] Non ad proximum σιτεῖσθαι referenda sunt, quae hic sequuntur, nam nihil eorum comedi potest, sed ad ἔχειν quod est in vs. 540.

vs. 548. Τὸν τ' πτωχὸν δ' ὑπε-] Ita Edd. pristinae recte, nupera τ' δὲ πλωχὸν ὑπε-

vs. 550. Ὑμεῖς γε] Vos, inquit, *paupertatem* esse sororem *mendicitatis* dicitis, qui res multum dissimiles putatis esse inter se similes; nam sic & Dionysium tyrannum Siciliae, putabitis similem esse Thrasybulo, qui victis XXX. tyrannis, Athenienses libertatem restituit. —— *Sic parvis componere magna soletis.*

vs. 553. Τοῖς ἔργοις] In Ranis vs. 1387. ἐγὼ δ' ἃ τάλαινα προσέχεσ' ἔντυχον ἐμαυτῆς ἔργοισι· *Intenta eram operi meo.*

vs. 555. Μακαρίτης] Apud Aeschylum in Persis vs. 635. de Dario mortuo: μακαρίτας ἰσοδαίμων βασιλεύς· *Beatae memoriae, Diis aequalis Rex.* Ubi Scholia: ἰσέτι δὲ ὅτι μακαρίτης ὁ τεθνεώς, μακάριος ὁ ζῶν. Apud Stobaeum Serm. 120. sub Aeschyli nomine: πᾶς γὰρ λέγει τις· ὁ μακαρίτας οἴχεται· *Nam singulis ita loqui moris est: Beatus mortem obiit.* Comicus noster, quoniam pauperes paucis vitae commoditatibus fruuntur, eorum vitam, quasi non esset vita, dixit βίον μακαρίτην, quod de mortuis dici solet.

vs. 556. Ταφῆναι] *Ut funus ei curari possit.* Senum Chorus in Acharnensibus vs. 691. dicit, se illa etiam pecunia multari, qua sibi loculum debuisset emere: ἕ μ' ἐχρὴν σορὸν πρίασθαι, τὴν' ὄφλων ἀπέχομαι. quod olim extremae paupertatis signum.

Καὶ γαστρώδεις, ᾗ παχύκημοι, ᾗ πίονές εἰσιν ἀσελγῶς·
Παρ' ἐμοὶ δ' ἰσχνοὶ, ᾗ σφηκώδεις, ᾗ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιαροί.
ΧΡ. Ὑπὸ γ' λιμῦ γ' ἴσως αὐτοῖς τὸ σφηκῶδες σὺ ποιεῖζεις.
ΠΕΝ. Περὶ σωφροσύνης ἤδη τοίνυν περαιῶ σφῶν, κἀναδιδάξω,
Ὅπ κοσμιότης οἰκεῖ μετ' ἐμοῦ· γ' πλύτ' δ' ὄφιν ὑβρίζειν.
ΧΡ. Πάνυ γοῦν κλέπτειν κόσμιόν ὄφιν, ᾗ τὺς τοίχυς διορύττειν;
ΒΛ. Νὴ τ' Δί', εἴ γε δεῖ λαθεῖν αὐτὸν, πῶς ἠχὶ κόσμιόν ὄφι;
ΠΕΝ. Σκέψαι τοίνυν γ' ἐν ταῖς πόλεσιν τὺς ῥήτορας· ὡς ὁπόταν μ
Ὦσι πένητες, ὦδὶ τ δῆμον ᾗ τ πόλιν εἰσὶ δίκαιοι·
Πλυτήσαντες δ' ἀπὸ τ κοινῶν, ὥσθ' ἁρπάζειν ἄδικοι γενέσθαι,
Ἐπιβουλεύουσί τε τῷ πλήθ, ᾗ τῷ δήμῳ πολεμοῦσιν.
ΧΡ. Ἀλλ' ᾗ φθύσῃ τύπτων γ' ὐδὲν, καίτοι σφόδρα βάσκανός ἐσσι.
Ἀτὰρ ἠχ ἥδιόν γ' ὐδὲν κλαύσῃ, μηδὲν ταύτῃ γε κομήσῃς,
Ὅπ γε ζητεῖς τοῦτ' ἀναπείσειν ἡμᾶς, ὡς ἔστιν ἀμείνων
Πενία πλούτου. ΠΕΝ. Καὶ σύ γ' ἐλέγξαι μ' οὔπω δυνάσαι ὦδὶ τάδε,
Ἀλλὰ φλυαρεῖς ᾗ περυγίζεις. ΧΡ. Καὶ πῶς φθύγοισί σ' ἄπαντες;
ΠΕΝ. Ὅτι βελτίους αὐτοὺς ποιῶ. σκέψασθ' δ' ἔτι μάλιστα
Ἀπὸ τ παίδων· τοὺς γ' πατέρας φθύγοισι, φρονοῦντας ἄμεινον
Αὐτοῖς ὅτω ἁβρογυνώσκειν χαλεπὸν φρᾶγμ' ἐστὶ δίκαιον.
ΧΡ. Τὸν Δία φήσεις ἆρ' οὐκ ὀρθῶς ἁβρογυνώσκειν τὸ κράτιστον;
Κἀκεῖνος γ' τ πλοῦτον ἔχει· ταύτῃ δ' ἡμῖν ἀποπέμπει.
ΠΕΝ. Ἀλλ', ὦ Κρονικαῖς γνώμαις ὄντως λημῶντες τὰς φρένας ἄμφω·
Ὁ Ζεὺς δήπου πένης. ᾗ τοῦτό γε δὴ φανερῶς σε διδάξω.
Εἰ γ' ἐπλούτει, πῶς ποιῶν αὐτὸς τ Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα,
Ἵνα τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἀεὶ δι' ἔτους πέμπῃ ξυναγείρει,
Ἀνεκήρυττεν τ ἀθλητῶν τοὺς νικῶντας, στεφανώσας
Κοτίνῳ στεφάνῳ· καί τοι χρυσοῦ μᾶλλον ἐλέσθαι, εἴπερ ἐπλούτει.
ΧΡ. Οὐκοῦν τούτῳ δήπου δηλοῖ τιμῶν τ πλοῦτον ἐκεῖνος.

Φει-

vs. 561. Ἐχθροῖς] Ita in Nubibus vs. 1161. σαλὺς δήμοις, ἐχθροῖς ἀνιαρός.

vs. 565. Κλέπτειν] Nam pauperes facile furantur. Euripides in Electra vs. 375. ἀλλ' ἐχεῖ νόζον πενία· διδάσκει δ' ἄνδρα τὴν χρεία κακόν· *Sed habet vitium paupertas; docet enim hominem ob egestatem mala.*

vs. 566. Πῶς ἐχὶ κόσμιον;] Apud antiquissimos Graecorum praedari non fuisse turpe, testatur Thucydides Lib. I. ἥρπαζον, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς βίας ἐντεῦθεν ἐποιοῦντο, οὐκ ἔχοντες πω αἰσχύνην τότε τῷ ἔργῳ, φέροντί γε δή τι καὶ δεξιᾷ μᾶλλον· ἐπλήθυε δὲ τὸ τε ἀπειρόκαλον τῶνδε ἔτι καὶ νῦν, καὶ ἐς ΚΟΣΜΟΝ καλῶς τὸ δρᾶν, καὶ οἱ &c. *Rapiebant, & victus majorem partem inde sibi parabant, quod nondum ea res cum pudore esset conjuncta, imo & nonnihil gloriae afferret potius; ostendunt autem hoc Epirotarum nonnulli nunc etiam, quibus decori est scite id facere.* &c. Dum autem dicit εἴγε δεῖ λαθεῖν, fine dubio respicit ad morem Lacedaemoniorum, apud quos furari licebat, si quis modo esset tam ἐξύχειρ ut non deprehenderetur. Vide Xenophontem in Anabasi & de Rep Laced.

vs. 567. Τὺς ῥήτορας] Demagogos quorum consiliis gerebatur Resp. saepe notat. Huic autem simillimus locus est in Oratione Demosthenis contra Timocratem: ὅτῳ δὲ καὶ ἔστι οἱ ῥήτορες, οὐκ ἀγαπῶσιν ἐκ πενήτων πλούσιοι ἀπὸ τ πόλεως γιγνόμενοι· ἀλλὰ καὶ προπηλακίζουσι τὸ πλῆθος· *Sic etiam isti oratores, non sunt contenti, quod divites de publico facti sunt ex pauperibus; sed etiam insultant multitudini.*

vs. 575. Πτερυγίζεις] Grammatici exponunt per οὐδὲν ἀνύεις, *nihil proficis*: ut sit metaphora a pullis avium, qui volare conantur, sed per aetatem adhuc vano nisu. Possit forte ita etiam exponi: *Fundis verba πλεονάζοντα, pondere carentia, levia.* Etiam alio modo: *Volitare conaris*, id est, *nihil certi dicis*; quia volatus avium est ἀτέκμαρτος, ἀσάθ-

Et ventricosi, & crassis suris, pinguesque sunt supra modum.
Apud me autem tenues, & graciles, hostibusque formidabiles.
CHR. Forte enim a fame ipsis hanc gracilitatem praestas.
PAUP. De temperantia jam sermonem persequar, vosque hoc docebo,
Mecum esse modestiam; Pluti autem esse injurias inferre.
CHR. Sane itaque furari modestum est, & parietes perfodere.
BL. Ita certe. Si enim latere tantum oportet haec facientem, *lege Laconica*,
cur non modestum?
PAUP. Adspice modo Oratores in urbibus, ut se, quamdiu
Sunt pauperes, populo & Reipublicae justos praestant,
Ast e publicis pecuniis ditati, mox injusti fiunt:
Et insidiantur plebi, popularisque status fiunt hostes.
CHR. At non mentiris horum quicquam, licet valde sis maledica.
Verum tamen nihilominus plorabis, ne propterea superbias;
Quoniam studes nobis persuadere, meliorem esse
Paupertatem divitiis. PAUP. Tu vero refutare me nondum potes in ista re
Sed nugaris & frustra strepis. CHR. Qui fit ergo, ut te omnes fugitent.
PAUP. Quoniam meliores eos reddo. Contemplari licet hoc maxime
In pueris; etenim isti patres fugitant, qui bene cupiunt
Ipsis. Adeo difficilis res est dignoscere id quod justum est.
CHR. Dices itaque Jovem non satis dignoscere quod sit optimum.
Nam & ille divitias habet, hanc autem ad nos dimittit. (*Paupertatem*)
PAUP. At ô qui mentem lippientem habetis Saturniis (*antiquis*) *opinionibus*
Jupiter inops est utique: idque jam clare te docebo;
Si enim dives est, quomodo ipse, instituens Olympiacum certamen,
Ubi Graecos universos quinto quoque anno congregat,
Citat victores athletas, coronatos
Oleastro: atqui auro potius oportebat, si esset dives.
CHR. Hoc ipso ergo ostendit ille, se magni facere divitias.

Dum

ἀσάθμητ@, ut est in Avibus vs. 170. vel etiam: *extra rem vagaris.* ita πίτνεθαι apud Euripidem in Bacchis vs. 332. νῦν γὰς πίτνῃ τι καὶ φρονῶν οὐκ φρονεῖς, *nunc enim volitas, & non sapis dum sapis.*

vs. 580. Τὸν πλοῦτον ἔχει] Supra vs. 131 dicebat plurimum argenti habere Jovem.

vs. 581. Κρονικαῖς] *Antiquis opinionibus*: stultis & ineptis, quales erant illorum hominum, qui Saturno regnante vivebant, quorum erat mira simplicitas. In Nubibus vs. 397. ὦ μᾶρε σὺ, καὶ Κρονίων ἄζῃ. & alibi.

Ibid. Λημῶντες] Λημᾶν *lippire.* Hoc loco metaphorice. Ut Lucretius: *O miseras hominum mentes, ô pectora caeca!* Vide Notas Doctissimi Hemsterhusii ad Lucianum p. 30. & p. 121.

Ibid. Λημῶντες] Ita Edd. Aldi & Juntae. Farrei autem & Brubachii, & nupera λημῶντε, quod metro repugnat, ut & Bentleius monuit.

vs. 586. Κοτίνῳ στεφάνῳ] Athletarum Coronam vocari κότινον testantur Hesychius & Etymologus. Sic Philostratus Epist. 28. ἀθλητῇ μὲν ἂν κότιν@ πρέποι· βασιλεῖ δὲ μεγάλῳ, πορθητῇ, τίαρα· *Athletae convenit oleaster; regi autem magno & urbium eversori tiara.* Non ergo per contemtum dixisse videtur κοτίνῳ pro ἐλαίᾳ τ κακλιστεφάνῳ, ut Scholiastes putat; nam oleagineae coronae qualescunque sint, nugae sunt ad aureas. Sic etiam Chion in Epist. ultima, quae est ad Platonem, non contemnens neque ridens vilitatem κοτίνου, refert ut in somnis visus sibi sit coronari κοτίνῳ· verba haec sunt: ἔδοξε γάς μοι γυνὴ θεῖόν τι χρῆμα κάλλει καὶ μεγέθει, ἀναδοῦσά με κοτίνῳ καὶ ταινίαις. *Visa est mihi mulier divina specie & statura, quae me coronaret cotino & vittis.* Sed alii etiam contradixerunt Scholiastae nostro in hac re.

Φειδόμεθ' γὰρ ἡμεῖν τούτων μηδὲν δαπανᾶσθαι,
Λήροις ἀναδοῦν τοὺς νικῶντας, τὸ πλοῦτον εἰς παρ' ἑαυτούς.
ΠΕΝ. Πολὺ τὸ πενίας φάρμακ' αἴσχιον ζητεῖς αὐτοῖς ἀφανίσαι.
Εἰ πλούσιοι ὄντες, ἀνελεύθεροι ἦσθ' ὑπνοι, καὶ φιλοκερδεῖς.
ΧΡ. Ἀλλά σέ γ' ὁ Ζεὺς ἐξολέσειεν, κοπίνῃ φεφάνῳ φανώσας.
ΠΕΝ. Τὸ γὰρ ἀπλέγειν τολμᾶν ὑμᾶς, ὡς ἡ πάντ' ἔστ' ἀγαθ' ὑμῖν
Διὰ τὴν πενίαν. ΧΡ. Παρὰ τὴν Ἑκάτης ἔξεστιν τοῦτο πυθέσθαι,
Εἴτε τὸ πλουτεῖν, εἴτε τὸ πεινῆν βέλτιον. Φησὶ γὰρ αὕτη,
Τοὺς μὲν ἔχοντας καὶ πλουτοῦντας δεῖπνον κατὰ μῆνα προπέμπειν·
Τοὺς δὲ πενήτας τὰ ἀνθρώπων ἅρπάζειν πρὶν καταθεῖναι.
Ἀλλὰ φθείρει καὶ μὴ χρίζῃς
Ἐπὶ μηδ' ὁπουοῦν.
Οὐ γὰρ πείσεις, ἐὰν μὴ πείσῃς.
ΠΕΝ. Ὦ πολῖται Ἄργους, κλύετ', οἷα λέγῃ;
ΧΡ. Παύσωνα καλῇ τὸ ξύσιτον.
ΠΕΝ. Τί πάθω τλήμων;
ΧΡ. Ἐρρ' ἐς κόρακας θᾶττον ἀφ' ἡμῶν.
ΠΕΝ. Εἶμι δὲ ποῖ γῆς;
ΧΡ. Ἐς τὸ Κύφων· ἀλλ' ἐμέλλειν
Χρίειν σ', ἀλλ' ἀνύειν.
ΠΕΝ. Ἦ μὴν ὑμεῖς γ' ἐπὶ μ' οὐταυθοῖ
Μεταπέμψεσθον.
ΧΡ. Τότε νοσήσεις· νυνὶ δὲ φθείρου.
Κρεῖττον γάρ μοι πλουτεῖν ὄζειν·
Σὲ δ' ἐᾶν κλάειν μακρὰ τὴν κεφαλήν.
ΒΛ. Νὴ Δί', ἔγωγ' οὐκοῦν ἐθέλω πλουτῶν
Εὐωχεῖσθαι μᾶλλον τὰ παίδων,

Τῆς

vs. 592. Ἀλλά γε] Chremylus mallet aurea corona coronari; cotino autem coronari Paupertatem optat & perire. & videtur alludere ad Proverbium: στέφανον μὲν ἔχων, δίψῃ δ' ἀπολωλώς· *coronam quidem habens, sed siti perditus.* Vide Scholiastem ad Equites vs. 531. itaque precaretur vetulae ut siti pereat. Sunt autem vetulae plerumque bibaciores. Hinc illa *vero nomine Dipsas anus* apud Ovidium.

vs. 593. Τὸ γὰρ ἀντιλέγειν] Ellipsis non infrequens. Vide in Nubibus vs. 267. deest autem ἐκ ἀνοήτου; aut ἐ δεινόν; aut simile quid. In Ranis vs. 533. τὸ δὲ προσδεκᾶσαι σ' ἐκ ἀνοήτου καὶ κενόν; In Eccles. vs. 401. ἐ δεινὰ τολμᾶν τῶνδε δημηγορεῖν;

vs. 594. Ἑκάτης] Hecatae sive Lunae coena est, quam solebant singulis mensibus tempore novilunii in triviis ei dedicatam collocare: huic famelica hominum quorundam natio insidiabatur; nec honestum erat eam rapere. Simile quid videtur fuisse *Mensa Solis* apud Aethiopas Macrobios, quam ita describit Herodotus in Thalia: ἡ δὲ τράπεζα τῷ ἡλίῳ, τοιήδε τις λέγεται εἶναι· λειμὼν ἐστὶ ἐν τῷ προαστείῳ, ἐπίπλεῳ κρεῶν ἑφθῶν πάντων τῶν τετραπόδων· ἐς τὸν, τὰς μὲν νύκτας ἐπιτηδεύοντας τιθέναι τὰ κρέα τὸν ἐν τέλει ἑκάστης ἐόντας τῶν ἀστῶν· τὰς δὲ ἡμέρας δαίνυσθαι, προσιόντα τὸν βουλόμενον· φάναι δὲ τὸν ἐπιχωρίους ταῦτα τὴν γῆν αὐτὴν ἀναδιδόναι ἑκάστοτε. *Mensa autem Solis talis fere dicitur esse: Pratum est in suburbio, plenum elixis carnibus omnis generis quadrupedum; in hoc pratum nocturnis temporibus cives dilectos data opera carnes illas deponere ajunt; interdiu autem illis vesci, quicunque voluerit, accedentem: homines autem illius loci praedicare: illa protuliſſe ipſam terram.* De Hecatae Coena vide quae notavit Doctiſſimus Tiberius Hemſterhuſius ad Dialogos Luciani p. 41.

vs. 596. Ἔχοντας] „ *Divites.* Sic Euripides in Alce-„ ſtide vs. 58. πρὸς τὸν ἔχοντων, Φοῖβε τὸν νέμων τίβεις· „ *Utilem divitibus, Phoebe, legem ponis.* Idem in Sup-„ plicibus vs. 242. εἰς τοὺς ἔχοντας κέντρ' ἀρίστοι κακά· „ *In divites aculeos emittunt malos.* & in fragmento Da-

„ naae:

Dum enim parcit, & nihil earum vult erogari,
Dumque rebus nihili victores ornat, divitias sibi servat.
PAUP. Rem multo turpiorem, quam est Paupertas, studes ei affingere.
Si dives cum sit, adeo est sordidus & lucri cupidus.
CHR. Sed te Jupiter perdat oleastro prius redimitam.
PAUP. Vos ne mihi ausos contradicere, quasi non omnia vobis bona eveniant
Propter Paupertatem? CHR. Ex Hecate hoc quaerere licebit,
An ditescere, an vero esurire sit melius: dicit enim haec
Eos, qui aliquid habent & sunt divites, coenam sibi quovis mense apponere;
Pauperes autem homines eam rapere, priusquam *illi* depositerint.
Sed dispereas & ne mutias
Quidquam amplius.
Non enim persuadebis tametsi persuadeas.
PAUP. O civitas Argos! auditis qualia dicat?
CHR. Pausonem invoca commensalem tuum.
PAUP. Quid faciam misera?
CHR. In malam rem abi ocyus a nobis.
PAUP. Quorsum autem eam?
CHR. In nervum î, sed cessandum
Non est, verum properandum.
PAUP. Profecto vos me aliquando hic
Accersetis.
CHR. Tunc redibis, nunc autem dispereas.
Melius est enim ut ego ditescam,
Tuo autem capiti male sit.
BL. Itaque certe volo ditescens
Convivari cum liberis meis

Et

„ naae: ἐν τοῖς δ' ἔχουσιν ἄζηται πεφυχ' ὅδε· *Inter divi-*
„ *tes autem vigere solet iste:* nempe *Amor.* Ex Notis Kusteri. Demosthenes Orat. I. in Stephanum conjunxit ἔχονία καὶ πλατῦνθα.

Ibid. Προσάγειν] Ita omnes Edd. Vett. nupera πρόπεμπειν.

vs. 597. Πρὶν καταθεῖναι] In Ranis vs. 166. πρὶν καταβίσθαι.

vs. 598. Φθείρε] *In malam rem hinc abi.* Euripides in Heraclidis vs. 285. φθείρε, τὸ σὸν γὰρ Ἄργος ἐ δίδοικ' ἐγώ· *Facesse hinc, tuum enim Argos non formido.* Alciphron in loco, quem supra citavi: ἐκ ἐς κόρακας φθαρησεῖ; In Equitibus vs. 888. ἐκ ἐς κόρακας ἀποφθερεῖ;

vs. 601. Ὦ πόλις Ἄργος] Haec ipsa verba occurrere etiam in Equitibus vs. 806. notavit & Cl. Kusterus. In Phoenissis Euripidis vs. 577. Polynices dicit: ὦ πόλις· cui frater: μολὼν ἐς Ἄργ' ἀνακάλει Δίρκης ὕδωρ. ad hunc locum respexit Scholiastes Comici, qui dicit haec inde petita esse. vide Not. seq.

vs. 602. Παύσανα καλεῖ] Invoca Pausonis opem pauperis, qui tecum solet una cibum capere. Sic in Vespis vs. 1268. cum vellet Amyniam ridere tanquam famelicum, dicit se eum vidisse δειπνοῦντα μετὰ Λεωγόρου· *coenantem cum Leogora*, homine itidem paupere. Pausonem autem pauperem fuisse patet ex Thesmoph. vs. 978. ubi dicit eum sacra Cereris & Proserpinae celebrantem jejunare, ut solebant mulieres in illo festo. Etiam in Acharnensibus conjungit eum cum Lysistrato, quem dicit frigere, & esurire plus quam triginta diebus, quovis mense vs. 854. Vox autem καλεῖ sumta est ex eodem Euripidis loco, quem paullo ante adduxi.

vs. 612. Σὺ δ' ἐᾶν κλαίειν] Praestat ut me ipsum bene curem; te autem sinam deplorare tuum ipsius caput longis fletibus. In Vespis vs. 581. κλαίειν εἰκὸς μακρὰ τὴν κεφαλὴν εἰπόντας τῇ διαθήκῃ. Vid. Eccles. vs. 426.

Τῆς τε γυναικὸς, ᾗ λυσάμην
Λιπαρὸς χωρῶν ἐπὶ βαλανείου,
Τῶν χειροτεχνῶν,
Καὶ τ' πενίας καταπαῦσαι.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Αὕτη μὲν ἡμῖν ἡ πίτυρα οἴχεται.
Ἐγὼ δὲ, ᾗ σύ γ', ὡς τάχιστα τ' θεὸν
Ἐγκατακλινῶντ' ἄγωμαι εἰς Ἀσκληπιῦ.
ΒΛ. Καὶ μὴ δῆτα γε, μὴ πάλιν τὶς αὖ
Ἐλθὼν διακωλύσῃ τι τ' ῥᾳδίως ποιεῖν.
ΧΡ. Ὦ παῖ Καρίων, τὰ χρήματ' ἐνφέρειν ἐχρῆν·
Αὐτόν τ' ἄγειν τ' Πλοῦτον, ὡς νομίζεται,
Καὶ τἄλλ', ὅσ' ἐστὶν ἔνδον ἡυτρεπισμένα.

ACTUS TERTII

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὦ πλεῖστα Θησείοις μεμυημένοι,
Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις,
Ὡς δ' τυχεῖθ', ὡς μακαρίως πεπράγατε,
Ἄλλοι θ', ὅσοις μέτεστι χρηστοῦ τρόπου.
ΧΟΡ. Τί δ' ἐστὶν, ὦ βέλτιστε τ' σαυτοῦ φίλων;
Φαύλη γὰρ ἥκειν ἄγγελος χρηστοῦ τινος.
ΚΑΡ. Ὁ δεσπότης πέφραγεν ὀλυγέστατα,

Μᾶλλον

vs. 623. Τῶν πεφραγμένων] In Eccles. vs. 782. ἵνα μὴ τ' πεφραγμένον τι ᾖ ἔνδον. Vid. Lysistr. vs. 20.

vs. 627. Θησείοις] Antehac quoties Thesei festo convivaremini, propter egestatem parcis cibis utebamini; nunc autem vobis non deerunt cibi; quia jam Plutus videt, qui ditabit omnes bonos, quos antehac non poterat invenire.

vs. 628. Ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις] Synesius Epistola 146. ἀμι-

Et uxore: & lotus
Atque nitidus procedens e balneo,
Opificibus
Et Paupertati oppedere.

SCENA SEXTA.

Senarii Jambici.

CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

CHR. Haec quidem abiit, perdita.
Nos autem, quam citiſſime Deum iſtum
Ducamus in Aeſculapii templum, ut illic decumbat.
BL. Et nequaquam ceſſemus, ne rurſus aliquis
Accedens impedimento ſit, quo minus faciamus quod ad rem pertineat.
CHR. Heus Cario ſerve, ſtragula oportet efferre,
Ipſumque Deum ducere, ut moris eſt,
Caeteraque ſimul quae intus parata ſunt.

SCENA PRIMA.

CARIO, CHORUS.

CAR. O qui ſaepe Theſei feſtis diebus tenuiter epulati eſtis,
Senes, pane modico admodum,
Quam nunc eſtis fortunati, quam beata eſt ſors veſtra!
Caeterique omnes, qui probis eſtis moribus.
CHOR. Quid eſt, optime tuorum ſodalium?
Videris enim adveniens nunciare aliquid boni.
CAR. Herus meus factus eſt fortunatiſſimus,

Vel

ἀριστῶμεν δὲ ἐπ' ὀλιγίστοις, ὀλίγοις μὲν ἐμοιγεῖν, ὀλίγοις δὲ ὑμῖνειν. ἐπ' ὀλιγίστοις autem eſt *in* aut *cum pauciſſimis*. Com. in Acharn. vſ. 835. πάλιν ἐφ' ὀλὶ σὰν μάδδαν. ubi Scholia: ἐσθίειν μετὰ τῶν ὀλλῶν. Sic apud Euripidem in Iphigenia Aulidis vſ. 541. ὡς ἐπ' ὀλαχίστοις δάκρυσι πρόσω κακῶν. *Ut cum pauciſſimis lacrymis ſim miſer.*

Τῆς τε γυναικὸς, ᾗ λυσάμην
Λιπαρὸς χωρῶν ἐπὶ βαλανείου,
Τῶν χειροτεχνῶν,
Καὶ τ' πενίας καταπαῦσαι.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Αὕτη μὲν ἡμῖν ἡ πίτυρα οἴχεται.
Ἐγὼ δὲ, ᾗ σύ γ', ὡς τάχιστα τ' θεὸν
Ἐγκατακλινῶντ' ἄγωμαι εἰς Ἀσκληπιῦ.
ΒΛ. Καὶ μὴ δῆτα γε, μὴ πάλιν τὶς αὖ
Ἐλθὼν διακωλύσῃ τι τ' ῥᾳδίως ποιεῖν.
ΧΡ. Ὦ παῖ Καρίων, τὰ χρήματ' ἐνφέρειν ἐχρῆν·
Αὐτόν τ' ἄγειν τ' Πλοῦτον, ὡς νομίζεται,
Καὶ τἄλλ', ὅσ' ἐστὶν ἔνδον ἡυτρεπισμένα.

ACTUS TERTII

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὦ πλεῖστα Θησείοις μεμυημένοι,
Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις,
Ὡς δ' τυχεῖθ', ὡς μακαρίως πεπράγατε,
Ἄλλοι θ', ὅσοις μέτεστι χρηστοῦ τρόπου.
ΧΟΡ. Τί δ' ἐστὶν, ὦ βέλτιστε τ' σαυτοῦ φίλων;
Φαύλη γὰρ ἥκειν ἄγγελος χρηστοῦ τινος.
ΚΑΡ. Ὁ δεσπότης πέφραγεν ὀλυγέστατα,

Μᾶλλον

vs. 623. Τῶν πεφραγμένων] In Eccles. vs. 782. ἵνα μὴ τ' πεφραγμένον τι ᾖ ἔνδον. Vid. Lysistr. vs. 20.

vs. 627. Θησείοις] Antehac quoties Thesei festo convivaremini, propter egestatem parcis cibis utebamini; nunc autem vobis non deerunt cibi; quia jam Plutus videt, qui ditabit omnes bonos, quos antehac non poterat invenire.

vs. 628. Ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις] Synesius Epistola 146. ἀμι-

Et uxore: & lotus
Atque nitidus procedens e balneo,
Opificibus
Et Paupertati oppedere.

SCENA SEXTA.

Senarii Jambici.

CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

CHR. Haec quidem abiit, perdita.
Nos autem, quam citiſſime Deum iſtum
Ducamus in Aeſculapii templum, ut illic decumbat.
BL. Et nequaquam ceſſemus, ne rurſus aliquis
Accedens impedimento ſit, quo minus faciamus quod ad rem pertineat.
CHR. Heus Cario ſerve, ſtragula oportet efferre,
Ipſumque Deum ducere, ut moris eſt,
Caeteraque ſimul quae intus parata ſunt.

SCENA PRIMA.

CARIO, CHORUS.

CAR. O qui ſaepe Theſei feſtis diebus tenuiter epulati eſtis,
Senes, pane modico admodum,
Quam nunc eſtis fortunati, quam beata eſt ſors veſtra!
Caeterique omnes, qui probis eſtis moribus.
CHOR. Quid eſt, optime tuorum ſodalium?
Videris enim adveniens nunciare aliquid boni.
CAR. Herus meus factus eſt fortunatiſſimus,

Vel

ἀριστῶμεν δὲ ἐπ' ὀλιγίστοις, ὀλίγοις μὲν ἐμοιγεῖν, ὀλίγοις δὲ ὑμῖνειν. ἐπ' ὀλιγίστοις autem eſt *in* aut *cum pauciſſimis*. Com. in Acharn. vſ. 835. πάλιν ἐφ' ὀλὶ σὰν μάδδαν. ubi Scholia: ἐσθίειν μετὰ τῶν ὀλλῶν. Sic apud Euripidem in Iphigenia Aulidis vſ. 541. ὡς ἐπ' ὀλαχίστοις δάκρυσι πρόσω κακῶν. *Ut cum pauciſſimis lacrymis ſim miſer.*

Τῆς τε γυναικὸς, ᾗ λυσάμην
Λιπαρὸς χωρῶν ἐπὶ βαλανείου,
Τῶν χειροτεχνῶν,
Καὶ τ' πενίας καταπαῦσαι.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Αὕτη μὲν ἡμῖν ἡ πίτυρα οἴχεται.
Ἐγὼ δὲ, ᾗ σύ γ', ὡς τάχιστα τ' θεὸν
Ἐγκατακλινῶντ' ἄγωμαι εἰς Ἀσκληπιῦ.
ΒΛ. Καὶ μὴ δῆτα γε, μὴ πάλιν τὶς αὖ
Ἐλθὼν διακωλύσῃ τι τ' ῥᾳδίως ποιεῖν.
ΧΡ. Ὦ παῖ Καρίων, τὰ χρήματ' ἐνφέρειν ἐχρῆν·
Αὐτόν τ' ἄγειν τ' Πλοῦτον, ὡς νομίζεται,
Καὶ τἄλλ', ὅσ' ἐστὶν ἔνδον ἡυτρεπισμένα.

ACTUS TERTII

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὦ πλεῖστα Θησείοις μεμυημένοι,
Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις,
Ὡς δ' τυχεῖθ', ὡς μακαρίως πεπράγατε,
Ἄλλοι θ', ὅσοις μέτεστι χρηστοῦ τρόπου.
ΧΟΡ. Τί δ' ἐστὶν, ὦ βέλτιστε τ' σαυτοῦ φίλων;
Φαύλη γὰρ ἥκειν ἄγγελος χρηστοῦ τινος.
ΚΑΡ. Ὁ δεσπότης πέφραγεν ὀλυγέστατα,

Μᾶλλον

vs. 623. Τῶν πεφραγμένων] In Eccles. vs. 782. ἵνα μὴ τ' πεφραγμένον τι ᾖ ἔνδον. Vid. Lysistr. vs. 20.

vs. 627. Θησείοις] Antehac quoties Thesei festo convivaremini, propter egestatem parcis cibis utebamini; nunc autem vobis non deerunt cibi; quia jam Plutus videt, qui ditabit omnes bonos, quos antehac non poterat invenire.

vs. 628. Ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις] Synesius Epistola 146. ἀμι-

Et uxore: & lotus
Atque nitidus procedens e balneo,
Opificibus
Et Paupertati oppedere.

SCENA SEXTA.

Senarii Jambici.

CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

CHR. Haec quidem abiit, perdita.
Nos autem, quam citiſſime Deum iſtum
Ducamus in Aeſculapii templum, ut illic decumbat.
BL. Et nequaquam ceſſemus, ne rurſus aliquis
Accedens impedimento ſit, quo minus faciamus quod ad rem pertineat.
CHR. Heus Cario ſerve, ſtragula oportet efferre,
Ipſumque Deum ducere, ut moris eſt,
Caeteraque ſimul quae intus parata ſunt.

SCENA PRIMA.

CARIO, CHORUS.

CAR. O qui ſaepe Theſei feſtis diebus tenuiter epulati eſtis,
Senes, pane modico admodum,
Quam nunc eſtis fortunati, quam beata eſt ſors veſtra!
Caeterique omnes, qui probis eſtis moribus.
CHOR. Quid eſt, optime tuorum ſodalium?
Videris enim adveniens nunciare aliquid boni.
CAR. Herus meus factus eſt fortunatiſſimus,

Vel

ἀριστῶμεν δὲ ἐπ' ὀλιγίστοις, ὀλίγοις μὲν ἐμοιγεῖν, ὀλίγοις δὲ ὑμῖνειν. ἐπ' ὀλιγίστοις autem eſt *in* aut *cum pauciſſimis*. Com. in Acharn. vſ. 835. πάλιν ἐφ' ὀλὶ σὰν μάδδαν. ubi Scholia: ἐσθίειν μετὰ τῶν ὀλλῶν. Sic apud Euripidem in Iphigenia Aulidis vſ. 541. ὡς ἐπ' ὀλαχίστοις δάκρυσι πρόσω κακῶν. *Ut cum pauciſſimis lacrymis ſim miſer.*

Μᾶλλον δ' ὁ Πλοῦτος αὐτός· ἀνὴ γὰ τυφλῶ,
Ἐξωμμάτω, ἁ λελάμπρωμ' κόρας,
Ἀσκληπιῶ παιῶν' ὐμφυᾶς τυχών.
ΧΟΡ. Λέγεις μοι χαρὰν· λέγεις μοι βοάν.
ΚΑΡ. Πάρεσι χαίρειν, ἰὼ τε βύλησθ', ἰὼ τε μή.
ΧΟΡ. Ἀναβοάσομαι τὸ εὔπαιδα, ἁ
Μέγα βροτοῖσι φάος, Ἀσκληπιόν.

ACTUS TERTII

ΓΥΝΗ, ΚΑΡΙΩΝ.

Τίς ἡ βοή ποτ' ἐστίν; ἆρα γ' ἀγγελεῖ
Χρηστόν τι; τοῦτο γὰ ποθοῦσ' ἐγὼ πάλαι,
Ἔνδον καθημαι ὠδινοῦσα τυτονί.
ΚΑΡ. Ταχέως, ταχέως φέρ' οἶνον, ὦ δέσποιν', ἵνα
Καὐτὴ πίῃς· φιλεῖς δὲ δρῶσ' αὐτὸ σφόδρα.
Ὡς ἀγαθὰ συλλήβδιν ἅπαντά σοι φέρω.
ΓΥΝ. Καὶ πῶ 'στιν; ΚΑΡ. Ἐν τοῖς λεγομένοις εἴσῃ τάχα.
ΓΥΝ. Πέραινε τοίνυν, ὅ, τι λέγεις, ἀνύσας ποτέ.
ΚΑΡ. Ἄκουε τοίνυν, ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα
Ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλὴν σοι πάντ' ἐρῶ.
ΓΥΝ. Μὴ δῆτ' ἐμοί γ' ἐς τὴν κεφαλήν. ΚΑΡ. Μὴ τἀγαθά,
Ἃ νῶ γεγένῃ; ΓΥΝ. Μὴ μὰ ἐν τὰ πράγματα.
ΚΑΡ. Ὡς γὰ τάχιστ' ἀφικόμεθα πρὸς τὴν θεὸν,
Ἄγοντες ἄνδρα, τότε μὰ ἀθλιώτατον,

Νῶ

vſ. 635. Ἐξομμάτωμαι] Haec vox habet duas contrarias ſignificationes; in Oedipo Euripidis ſignificat *oculos elidere*: ἡμεῖς δὲ Πολύβου παῖδ' ἐρείσαντες πέδῳ, ἐξομματοῦμεν· καὶ διόλλυμεν κόρας. *Nos autem Polybi filium humi deprimentes excoecamus: & ei pupillas perdimus.* hunc locum depromſi ex Scholiaſte Euripidis ad Phoeniſſas vſ. 61. Contra apud Aeſchylum ſignificat *illuſtrare, clarum reddere aliquid*; in Prometheo vſ. 498. καὶ φλογωπὰ σήματα ἐξωμμάτωσα, πρόσθεν ὄντ' ἐπάδηλα· *& ſigna flammea clariora feci, prius caligine obducta.* Ubi Scholia: τὰς διὰ πυρὸς μαντείας τυφλὰς ὔσας πρὶν, καὶ ἐ φαινομένας, διὰ τὸ μὴ γινώσκεσθαι, βλέψαι ἐποίησα, καὶ εἰς τὸ ἐμφανὲς ἤγαγον καὶ πᾶσιν ὑπέδειξα. In eadem ſignificatione utitur & verbo ſimplici in Supplicibus vſ. 476. ξυνῆκας· ὠμμάτωσα γὰρ σαφέστερον. *Intellexiſti; clariorem enim rem feci.*

vſ. 636. Παιῶν'] Pro medico accipitur Παιών. Aeſchylus in Agamemnone vſ. 99. Παιών τε γενὲ τῶ δὲ μερίμνης· *ſique medicus hujus ſolicitudinis.*

Ibid. Εὐμενὲς τυχών] Euripides in Danaë vſ. 9. τίν' θεῶν βροτῶν τε πεσυμενὲς τυχών; *quem deorum mortalium-ve ſibi propitium nactus?*

vſ. 639. Ἀναβοάσομαι] Dorice. ut in Nubibus vſ. 1155. βοάσομ' ἄρα τὰν ὑπέρτονον βοάν. Scholiaſtes ad hunc Pluti locum dicit hoc eſſe characterem Tragicum, & affert ſimile exemplum ex Euripidis Oreſte; vſ. 976. ἀναβοάσομαι πατρὶ Ταντάλῳ· qui locus hodie ibi aliter legitur, hoc modo: ἵν' ἐν θεόνοισιν ἀναβοάσω γήροντι πατρὶ Ταντάλῳ· *Ut flebilem clamorem tollam ſeni patri Tantalo.*

Ibid. Εὔπαιδα] Utrumque ſignificat, & bonum filium, & bono patre prognatum.

Vel potius ipſe Plutus. nam ex caeco
Factus eſt oculatiſſimus, habetque jam nitentes pupillas,
Aeſculapio uſus medico propitio.
CHOR. Nuncias mihi voluptatem, nuncias mihi *futuras* exclamationes.
CAR. Licet jam laetari, velitis nolitis.
CHOR. Alta voce laudabo optimi Patris filium, &
Ingens illud mortalibus jubar, Aeſculapium.

SCENA SECUNDA.

MULIER, CARIO.

MUL. Quisnam iſte clamor eſt? Num nunciabit
Aliquid boni? hoc enim cupiens ego dudum
Intus deſideo, hunc expectans.
CAR. Cito, cito, affer vinum, Hera,
Et bibas ipſa; libenter enim admodum hoc facis.
Nam omnia bona uno quaſi faſce comprehenſa tibi fero.
MUL. Ubi ergo ſunt? CAR. Ex illis quae dicam cognoſces mox.
MUL. Age igitur expedi, quicquid dicis, tandem.
CAR. Auſculta igitur, nam ego rem
Omnem a calce usque in caput tibi narrabo.
MUL. Ne quaeſo in caput mihi. CAR. Annon bona ea,
Quae modo evenerunt? MUL. Non res ipſas inquam.
CAR. Etenim ſimulatque pervenimus ad Deum,
Virum ducentes, tunc quidem miſerrimum,

At

vſ. 640. Μέγα βρυτεῖσι] Ex Electra Euripidis, ut inquit Scholiaſtes.

vſ. 641. Ἆρα γ' ἀγγελεῖ] Expreſſit locum Euripidis in Medea, ubi ſimiliter Medeae ſolicitae de eventu venit aliquis nuncius, vſ. 1118. & ſeqq. φίλαι, πάλαι τοι προσμένουσα τὴν τύχην, καραδοκῶ τἀκεῖθεν οἱ πρεσβεύσονται· καί τοι δέσποιν' ὁρῶ τινὰ τῷ Ἰάσονος σείχουσ' ὀπαδῶν, πνεῦμα τ' ἠρθισμένον· δείκνυσι δ' ὡς τι καινὸν ἀγγελεῖ· *Amicae, dudum equidem praeſtolans eventum fortunae expecto ab illa parte, quo res ſit caſura; ſed video iſtum, qui eſt unus ex Jaſonis miniſtris venientem, ſpiritusque (ejus eſt) concitatus: ſignificat autem ſe aliquid novi mali nunciaturum.*

vſ. 645. Πίῃς] Saepe notat bibacitatem mulierum, maxime in Theſmoph. vſ. 742. ὦ θεσμόταται γυναῖκες, ὦ πατίσταται, καὶ πάντες ὑμεῖς μαχαιρίναι πιεῖν, ὦ μίγα καπύλοις ἀγαθὸν, ἡμῖν δ' αὖ κακόν.

vſ. 650. Ἐκ τῆς πεδάλης] *Totam rem ab imo ad ſummum* metaphora ab homine; Plautus in Epidico: *Contempla Epidice ab unguiculo ad capillum ſummum.* Alias inverſo modo: *a capite ad calcem* dicimus. Horatius: *Candidus & talos a vertice pulcher ad imos.* Notum eſt illud Plauti: *Nec caput, nec pes ſermonum apparet.* Ceterum εἰς τὴν κεφαλὴν σοι eſt mali ominis etiam. Vid. not. ſeq.

vſ. 651. Μὰ δῆτα] In ſequiorem partem acceperat τὸ, ἐς τὴν κεφαλήν σοι. nempe ut ſupra occurrit vſ. 526. ubi vide notata.

vſ. 653. Ἀφικόμεθα] Euripides in Iphigenia Aulidis vſ. 1515. ἴστε γὰρ ἱκόμεθα τ' Διὸς κόρας Ἀρτέμιδός θ' ἁγνᾶς — mox: σὺν παιδ' ἄγοντες· *Poſtquam enim venimus ad Lucum Dianae Jovis Filiae — tuam filiam ducentes.*

Μᾶλλον δ' ὁ Πλοῦτος αὐτός· ἀνὴ γὰ τυφλῶ,
Ἐξωμμάτω, ἁ λελάμπρωμ' κόρας,
Ἀσκληπιῶ παιῶν' ὐμφυᾶς τυχών.
ΧΟΡ. Λέγεις μοι χαρὰν· λέγεις μοι βοάν.
ΚΑΡ. Πάρεσι χαίρειν, ἰὼ τε βύλησθ', ἰὼ τε μή.
ΧΟΡ. Ἀναβοάσομαι τὸ εὔπαιδα, ἁ
Μέγα βροτοῖσι φάος, Ἀσκληπιόν.

ACTUS TERTII

ΓΥΝΗ, ΚΑΡΙΩΝ.

Τίς ἡ βοή ποτ' ἐστίν; ἆρα γ' ἀγγελεῖ
Χρηστόν τι; τοῦτο γὰ ποθοῦσ' ἐγὼ πάλαι,
Ἔνδον καθημαι ὠδινοῦσα τυτονί.
ΚΑΡ. Ταχέως, ταχέως φέρ' οἶνον, ὦ δέσποιν', ἵνα
Καὐτὴ πίῃς· φιλεῖς δὲ δρῶσ' αὐτὸ σφόδρα.
Ὡς ἀγαθὰ συλλήβδιν ἅπαντά σοι φέρω.
ΓΥΝ. Καὶ πῶ 'στιν; ΚΑΡ. Ἐν τοῖς λεγομένοις εἴσῃ τάχα.
ΓΥΝ. Πέραινε τοίνυν, ὅ, τι λέγεις, ἀνύσας ποτέ.
ΚΑΡ. Ἄκουε τοίνυν, ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα
Ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλὴν σοι πάντ' ἐρῶ.
ΓΥΝ. Μὴ δῆτ' ἐμοί γ' ἐς τὴν κεφαλήν. ΚΑΡ. Μὴ τἀγαθά,
Ἃ νῶ γεγένῃ; ΓΥΝ. Μὴ μὰ ἐν τὰ πράγματα.
ΚΑΡ. Ὡς γὰ τάχιστ' ἀφικόμεθα πρὸς τὴν θεὸν,
Ἄγοντες ἄνδρα, τότε μὰ ἀθλιώτατον,

Νῶ

vſ. 635. Ἐξομμάτωμαι] Haec vox habet duas contrarias ſignificationes; in Oedipo Euripidis ſignificat *oculos elidere*: ἡμεῖς δὲ Πολύβου παῖδ' ἐρείσαντες πέδῳ, ἐξομματοῦμεν· καὶ διόλλυμεν κόρας. *Nos autem Polybi filium humi deprimentes excoecamus: & ei pupillas perdimus.* hunc locum depromſi ex Scholiaſte Euripidis ad Phoeniſſas vſ. 61. Contra apud Aeſchylum ſignificat *illuſtrare, clarum reddere aliquid*; in Prometheo vſ. 498. καὶ φλογωπὰ σήματα ἐξωμμάτωσα, πρόσθεν ὄντ' ἐπάδηλα· *& ſigna flammea clariora feci, prius caligine obducta.* Ubi Scholia: τὰς διὰ πυρὸς μαντείας τυφλὰς ὔσας πρὶν, καὶ ἐ φαινομένας, διὰ τὸ μὴ γινώσκεσθαι, βλέψαι ἐποίησα, καὶ εἰς τὸ ἐμφανὲς ἤγαγον καὶ πᾶσιν ὑπέδειξα. In eadem ſignificatione utitur & verbo ſimplici in Supplicibus vſ. 476. ξυνῆκας· ὠμμάτωσα γὰρ σαφέστερον. *Intellexiſti; clariorem enim rem feci.*

vſ. 636. Παιῶν'] Pro medico accipitur Παιών. Aeſchylus in Agamemnone vſ. 99. Παιών τε γενὲ τῶ δὲ μερίμνης· *ſique medicus hujus ſolicitudinis.*

Ibid. Εὐμενὲς τυχών] Euripides in Danaë vſ. 9. τίν' θεῶν βροτῶν τε πεσυμενὲς τυχών; *quem deorum mortalium-ve ſibi propitium nactus?*

vſ. 639. Ἀναβοάσομαι] Dorice. ut in Nubibus vſ. 1155. βοάσομ' ἄρα τὰν ὑπέρτονον βοάν. Scholiaſtes ad hunc Pluti locum dicit hoc eſſe characterem Tragicum, & affert ſimile exemplum ex Euripidis Oreſte; vſ. 976. ἀναβοάσομαι πατρὶ Ταντάλῳ· qui locus hodie ibi aliter legitur, hoc modo: ἵν' ἐν θεόνοισιν ἀναβοάσω γήροντι πατρὶ Ταντάλῳ· *Ut flebilem clamorem tollam ſeni patri Tantalo.*

Ibid. Εὔπαιδα] Utrumque ſignificat, & bonum filium, & bono patre prognatum.

Vel potius ipſe Plutus. nam ex caeco
Factus eſt oculatiſſimus, habetque jam nitentes pupillas,
Aeſculapio uſus medico propitio.
CHOR. Nuncias mihi voluptatem, nuncias mihi *futuras* exclamationes.
CAR. Licet jam laetari, velitis nolitis.
CHOR. Alta voce laudabo optimi Patris filium, &
Ingens illud mortalibus jubar, Aeſculapium.

SCENA SECUNDA.

MULIER, CARIO.

MUL. Quisnam iſte clamor eſt? Num nunciabit
Aliquid boni? hoc enim cupiens ego dudum
Intus deſideo, hunc expectans.
CAR. Cito, cito, affer vinum, Hera,
Et bibas ipſa; libenter enim admodum hoc facis.
Nam omnia bona uno quaſi faſce comprehenſa tibi fero.
MUL. Ubi ergo ſunt? CAR. Ex illis quae dicam cognoſces mox.
MUL. Age igitur expedi, quicquid dicis, tandem.
CAR. Auſculta igitur, nam ego rem
Omnem a calce usque in caput tibi narrabo.
MUL. Ne quaeſo in caput mihi. CAR. Annon bona ea,
Quae modo evenerunt? MUL. Non res ipſas inquam.
CAR. Etenim ſimulatque pervenimus ad Deum,
Virum ducentes, tunc quidem miſerrimum,

At

vſ. 640. Μέγα βρυτεῖσι] Ex Electra Euripidis, ut inquit Scholiaſtes.

vſ. 641. Ἆρα γ' ἀγγελεῖ] Expreſſit locum Euripidis in Medea, ubi ſimiliter Medeae ſolicitae de eventu venit aliquis nuncius, vſ. 1118. & ſeqq. φίλαι, πάλαι τοι προσμένουσα τὴν τύχην, καραδοκῶ τἀκεῖθεν οἱ πρεσβεύσονται· καί τοι δέσποιν' ὁρῶ τινὰ τῷ Ἰάσονος σείχουσ' ὀπαδῶν, πνεῦμα τ' ἠρθισμένον· δείκνυσι δ' ὡς τι καινὸν ἀγγελεῖ· *Amicae, dudum equidem praeſtolans eventum fortunae expecto ab illa parte, quo res ſit caſura; ſed video iſtum, qui eſt unus ex Jaſonis miniſtris venientem, ſpiritusque (ejus eſt) concitatus: ſignificat autem ſe aliquid novi mali nunciaturum.*

vſ. 645. Πίῃς] Saepe notat bibacitatem mulierum, maxime in Theſmoph. vſ. 742. ὦ θεσμόταται γυναῖκες, ὦ πατίσταται, καὶ πάντες ὑμεῖς μαχαιρίναι πιεῖν, ὦ μίγα καπύλοις ἀγαθὸν, ἡμῖν δ' αὖ κακόν.

vſ. 650. Ἐκ τῆς πεδάλης] *Totam rem ab imo ad ſummum* metaphora ab homine; Plautus in Epidico: *Contempla Epidice ab unguiculo ad capillum ſummum.* Alias inverſo modo: *a capite ad calcem* dicimus. Horatius: *Candidus & talos a vertice pulcher ad imos.* Notum eſt illud Plauti: *Nec caput, nec pes ſermonum apparet.* Ceterum εἰς τὴν κεφαλὴν σοι eſt mali ominis etiam. Vid. not. ſeq.

vſ. 651. Μὰ δῆτα] In ſequiorem partem acceperat τὸ, ἐς τὴν κεφαλήν σοι. nempe ut ſupra occurrit vſ. 526. ubi vide notata.

vſ. 653. Ἀφικόμεθα] Euripides in Iphigenia Aulidis vſ. 1515. ἴστε γὰρ ἱκόμεθα τ' Διὸς κόρας Ἀρτέμιδός θ' ἁγνᾶς — mox: σὺν παιδ' ἄγοντες· *Poſtquam enim venimus ad Lucum Dianae Jovis Filiae — tuam filiam ducentes.*

Νωῦ δ', εἴ τιν' ἄλλον, μακάριον κ' θὐδαίμονα,
Πρῶτον μὲν αὐτὸν ὑπὲ θάλατταν ἤγομεν·
Ἔπειτ' ἐλεῦμεν. ΓΥΝ. Νὴ Δί' θὐδαίμων ἄρ' ἦν
Ἀνὴρ γέρων ψυχρᾶ θαλάττῃ λούμενος·
ΚΑΡ. Ἔπειτα πρὸς τὸ τέμενος ἤιμεν ᾧ θεῷ.
Ἐπεὶ δὲ βωμοῖ πόπαπα κ' προθύματα
Καθωσιώθη, πέλανος Ἡφάστῳ φλογί,
Κατεκλίνομεν τ' Πλοῦτον, ὥσπερ εἰκὸς ἦν·
Ἡμῶν δ' ἕκαστος ῥιβάδα παρεκαθύετο·
ΓΥΝ. Ἦσαν δέ τινες κ' ἄλλοι δεόμενοι ᾧ θεῷ;
ΚΑΡ. Εἷς μέν γε Νεοκλείδης· ὃς ὅτι μὲν τυφλὸς,
Κλέπτων δὲ τοὺς βλέποντας ὑπερηκόντισεν·
Ἕτεροί τε πολλοὶ παντοδαπὰ νοσήματα
Ἔχοντες. ὡς δὲ τοὺς λύχνους ἀπεσβέσας
Ἡμῖν παρήγγειλεν καθθύδειν ᾧ θεῷ
Ὁ πρόπολος, εἰπών, εἴ τις αἴσθοιτ' ὄφιν,
Σιγᾷν, ἅπαντες κοσμίως κατεκείμεθα.
Κἀγὼ καθθύδειν οὐκ ἐδυνάμην· ἀλλά με
Ἀθάρης χύτρα τις ἐξέπληττε, κειμένη
Ὀλίγον ἄπωθεν τ κεφαλῆς τ γραΐδιν,
Ἐφ' ἣν ἐπεθύμουν δαιμονίως ἐφεσπύσαι·
Ἔπειτ' ἀναβλέψας ὁρῶ τ ἱερέα
Τοὺς φθοῖς ἀφαρπάζοντα, κ τὰς ἰσχάδας,
Ἀπὸ τ τραπέζης τ ἱερᾶς. μετ' τοῦτο δὲ
Περιῆλθε τοὺς βωμοὺς ἅπαντας ἐν κύκλῳ,
Εἴ πῦ πόπανον εἴη π καταλελειμμένον·
Ἔπειτα ταῦθ' ἥιζεν εἰς σάκκαν πυά·
Κἀγὼ νομίσας πολλοῦ ὁσίαν ᾧ πράγματος,
Ἐπὶ τοῦ χύτραν τοῦ τ ἀθάρης ἀνίσταμαι.
ΓΥΝ. Ταλάντατ' ἀνδρῶν, οὐκ ἐδεδοίκεις τ θεόν;

ΚΑΡ.

vſ. 655. Εἴ τιν' ἄλλον] Potuiſſet etiam dicere εἴ τις ἄλλος, ut Euripides in Phoeniſſis vſ. 1536. ὡς μ' ἔσωσας ἄθλιον, καὶ τλήμονʼ εἴ τις ἄλλος ἀνθρώπων ἔφυ· *quam me genuiſti miſerum, & infoelicem, ſi quis alius hominum fuit!* Qui locus & cetera non eſt diſſimilis Comici loco. Ita fuiſſet ſubintelligendum verbum ἐστὶ aut ἦν quod in Euripidis loco extat. Apud Sophoclem deeſſe ſolet vox ἄλλος, ut in Oedipo Coloneo vſ. 1660. ἀνὴρ γὰρ ὃ στενακτὸς, οὐδὲ σὺν νόσοις ἀλγεινὸς ἐξεπέμπετʼ, ἀλλʼ εἴ τις βροτῶν, θαυμαστός· *Vir enim ille non lugendus, nec morbis gravatus educebatur e vita, ſed, ſi quis mortalium, admirandus.* Vide quae notavi ad Theſmoph. vſ. 1187.

„ vſ. 661. Πέλανος Ἡφαίστῳ φλογί] Πέλανοι nimirum „ igni injici ſolebant, ut adolerentur; quod non ſolum „ ex hoc loco patet, ſed etiam ex Eurip. Ione vſ. 707. „ καλλίφλογα πέλανον ἐν πυρὶ καθαγνίσας· *pulchre ardentem pelanum igne adolens.* καθαγνίζειν enim per εὐφημεῖν dicebatur pro *igne cremare.* Sic apud eundem „ Eurip. in Oreſte vſ. 40. πυρὶ καθήγνισαι δέμας· *corpus „ igne crematum eſt.* Kuſterus."

vſ. 665. Νεοκλείδης] Hunc Neoclidem in Eccleſiaz. non *coecum* dicit, ſed γλαμῶνα *lippum*, duobus locis nempe vſ. 254 & 401.

Ibid. Ὃς ὅτι μὲν τυφλὸς] Similiter Sophocles in Oedipo Tyranno de Tireſia itidem coeco, vſ. 396. ὅστις ἐν τοῖς κέρδεσι μόνον δέδορκε, τὴν τέχνην δʼ ἔφυ τυφλός· *qui in lucro tantum videt, in arte autem eſt coecus.*

vſ. 666. Ὑπερηκόντισεν] Metaphora a ſagittariis. In

Avi-

At nunc felicem & beatum, si quisquam alius,
Primum quidem ipsum ad mare perduximus,
Deinde abluimus. MUL. Nae ille beatus erat,
Homo senex, frigido lotus mari.
CAR. Deinde ad delubrum Dei concessimus.
Postquam autem in ara panes & libamina
Et placentae consecrata essent flamma Vulcani,
In lecto reclinavimus Plutum, uti par erat.
Unusquisque autem nostrum lectulum sibi consarcinabat.
MUL. Aderantne alii etiam opem Dei desiderantes?
CAR. Unus quidem Neoclides; qui est quidem caecus,
At furando facile videntes superat;
Aliique multi omnis generis morbis
Impliciti. Postquam autem extinctis lucernis
Nos jussisset dormire Dei
Minister, edixissetque, ut, si quis sonitum sensisset,
Taceret, omnes placide decubuimus.
Ego autem dormire non poteram, sed me
Quaedam olla pulte referta percellebat, posita
Non procul a capite, erat autem aniculae cujusdam,
Ad quam misere cupiebam adrepere.
Deinde suspiciens, video sacerdotem
Liba rapere & caricas
De sacra mensa. Post haec
Circuibat aras omnes ordine,
Sicubi aliquod panificium esset relictum.
Deinde haec sacro ritu condebat in sacculum aliquem.
Ego autem existimans jam omnino fas esse talia facere,
Ad ollam illam pultis erigor.
MUL. Hominum miserrime! annon veritus es Deum?

CAR.

Avibus vs. 363. *ὑπερακοντίζεις σύ γ' ἤδη Νικίαν ταῖς μηχαναῖς.* Vid. Equit. vs. 655. Diphilus apud Athenaeum Lib. VI. *ἐνταῦθα γὰρ ἔστι τις ὑπερακοντικώς· Verum hic est aliquis, qui superat malitia ceteros.* Aeschylus in Supplicibus vs. 482. *μίασμ' ἐλέξας οὐχ ὑπερτοξεύσιμον· Scelus nominasti non superandum:* ubi Scholia: *ἀνυπέρβλητον.*

vs. 673. Χύτρα] Sic *βολβῶν χύτραν* dixit in Eccles. vs. 1087.

vs. 674. Ὀλίγον ἄπωθεν] Alciphron Epist. 1. *μικρὸν ἄπωθεν τῆ ἀκτῆς.*

Ibid. Τι] Hoc loco est indefinitum pro *τινός*. Edd. omnes τῦ male. deinde *γραῦτι* potius lego.

vs. 675. Δαιμονίως] Potest etiam verti: *mirifice*, nec aliter Alciphron Epist. 29. Lib. I. *ἐρωτικὸς γὰρ ἔστι δαιμονίως· Venereus enim est mirum in modum.*

vs. 677. τὰς φθοῖς] Similiter φθοῖς est & nom. sing. hujus vocis contractus, a φθόϊς, cujus Accus. pl. est φθόϊας, contracte φθοῖς, una syllaba φθοῖς. Glossae: φθόη, *libor, libus.*

vs. 679. Ἐν κύκλῳ] Infra vs. 708. in Vespis vs. 928. *περιπλεύσας τὴν θυείαν ἐς κύκλω.* In eadem aliquoties, & alibi; & sine praepositione ibidem vs. 430. *εἰ δὲ τῷ φθαλμῷ κύκλῳ κεντεῖτε.*

vs. 682. Ὅσια] Hesychius: ὅσιν, θέμις. *fas, licentia.* Vide quae notavi ad Lysistratam vs. 746.

ΚΑΡ. Νὴ τοὺς θεούς ἔγωγε, μὴ φθάσειέ με
Ἐπὶ τὴν χύτραν ἐλθών, ἔχων τὰ τέμαχα.
Ὁ γὰρ ἱερεὺς αὐτῇ με προὐδιδάξατο.
Τὸ ῥαίδιον δ', ὡς ἤδετό μ' ὑ τὸ ψόφον,
Τὴν χεῖρ' ὑφῆρε· κἄτα συείξας ἐγὼ
Ὀδάξ ἐλαβόμην, ὡς παρείας ὢν ὄφις.
Ἡ δ' εὐθέως ἧ χεῖρα πάλιν ἀνέσπασεν·
Κατέκειτο δ' αὐτὴν ἐντυλίξασ' ἡσυχῇ,
Ὑπὸ δ' ἕδος βλέψασα δειμώτερον γαλῆς.
Κἀγὼ τότ' ἤδη τ' ἀθάρης πολλὴν ἔφλων·
Ἔπειτ', ἐπειδὴ μεσὸς ἦν, ἀνεπαυόμην.
ΓΥΝ. Ὁ δὲ θεὸς ὑμῖν οὐ προσήειν; ΚΑΡ. Οὐδέπω.
Μετὰ τοῦτο δ' ἤδη γ' ὀλοιὸν δῆτά τι
Ἐποίησα. προσιόντ' γὰρ αὐτόν, μέγα πάνυ
Ἀπέπαρδον· ἡ γαστὴρ γὰρ ἐπεφύσητό μου.
ΓΥΝ. Ἦπού σε μᾶλλα τοῦτ' εὐθὺς ἐδελύτλετο·
ΚΑΡ. Οὐκ, ἀλλ' Ἰασὼ μέν τις ἀκολουθοῦσ' ἅμα,
Ὑπηρυθρίασε, χ' ἡ Πανάκεια ἀπεσφάγη,
Τὴν ῥῖν' ὀπλαβοῦσ'· οὐ λιβανωτὸν γὰρ βδέω.
ΓΥΝ. Αὐτὸς δ' ἐκεῖνος; ΚΑΡ. Οὐ μὰ Δί' οὐδ' ἐφρόντισεν.
ΓΥΝ. Λέγεις ἄρρικον ἄρα σύ γ' εἶναι τὸν θεόν;
ΚΑΡ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἀλλὰ σκατοφάγον. ΓΥΝ. Αἰ πάλαι.
ΚΑΡ. Μετὰ ταῦτά γ' εὐθὺς ἐγὼ μὲν σωκαλυφάμην,
Δείσας· ἐκεῖνος δ' οἰ κύκλῳ τὰ νοσήματα
Σκοπῶν ᾤχετο πάντα κοσμίως πάνυ.
Ἔπειτα παῖς αὐτῷ λίθινον θυείδιον
Παρέθηκε, καὶ δοίδυκα, καὶ κιβώτιον.
ΓΥΝ. Λίθινον; ΚΑΡ. Μὰ Δί' οὐδ' ὁτιοῦν τόγε κιβώτιον.
ΓΥΝ. Σὺ δὲ πῶς ἑώρας, ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε,
Ὅς ἐγκεκαλύφθαι φῄς; ΚΑΡ. Διὰ τῶν τειβωνίων·

Ὀπὰς γὰρ εἶχεν οὐκ ὀλίγας, μὰ τὸν Δία.
Πρῶτον δὲ πάντων τῷ Νεοκλείδῃ φάρμακον
Καταπλασὸν ἐπεχείρησε τείβειν, ἐμβαλὼν

Σκο-

vſ. 690. Παρείας] Quaſi dicas: *Bucculentus*. Etymologus: παρὰ τὸ πεφυσιωμένας ἔχειν τὰς γνάθους, ἤγουν τὰς παρείας· αἱ καὶ φάγναι λέγονται· *Quoniam inflatas habet maxillas ſive genas, quae & buccae dicuntur.* (quo in loco pro φάγναι, videtur ſcribendum βάκκαι. Gloſſae: Βακκίωνες, παράσιτοι *Buccones*. Id eſt *Gnathones*, ut in Eunucho Terentii.) Demoſthenes de Corona: τὰς ὄφεις τὰς πάρειας θλίβων· *bucculentos illos ſerpentes premens*. Morſus iſtorum ſerpentum eſt innoxius. Itaque non graviter momordit Cario vetulae manum, ne tumultus exoriretur.

vſ. 692. Ἐντυλίξασ'] In Nubibus vſ. 986. σὺ δὲ τὰς νῦν εὐθὺς ἐν ἱματίοισι διδάσκεις ἐντετυλίχθαι.

vſ. 694. Τῆς ἀθάρης πολλήν] Subaudiendum μοῖραν *partem*. In Pace vſ. 166. τ' γῆς πολλήν. in Acharn. vſ. 349. τ' μαζίλης συχνήν. Ex notis Kuſteri.

Ibid. Ἔφλων] Gloſſae: φλᾶν *contundo*, quo ſignificatu occurrit infra vſ. 718. Iſto autem in loco ſignificat *edendo comminuere, conſumere*: ita occurrit & in Pace vſ. 1307. φλᾶν τοῦτα πάντα καὶ σποδεῖν, καὶ μὴ κινᾶς παρέλκειν. Dicunt autem Grammatici φλᾶν & θλᾶν, *fran-*

CAR. Ita certe, ne prius *scilicet*
Ad ollam accederet, cum suis corollis:
Nam sacerdos ejus mihi documento fuerat.
Caeterum anicula cum jam strepitum meum sentiret,
Manum protendebat: ego autem, sibilo edito,
Mordicus eam arripiebam, non secus acsi Parias anguis essem.
Illa vero illico manum retrahebat.
Jacebat autem involuta stragulis quieta,
Prae metu pedens acerbius fele.
Et ego tunc bonam partem pultis consumsi,
Post impletus requiescebam.
MUL. An vero Deus ad vos non accedebat? CAR. Nondum.
Post haec etiam ridiculum quiddam
Feci; nam accedente ipso vehementer admodum
Pepedi, nam venter meus inflatus erat.
MUL. Certe ob hoc *factum* Deus te, credo, statim abominatus.
CAR. Minime. Verum Iaso quaedam, quae ipsum sequebatur,
Erubescebat: & Panacea sese avertebat,
Naribus compressis: nam thus ego non pedo.
MUL. Ipse autem Deus, *quid faciebat*? CAR. Ille certe nihil hoc curabat.
MUL. Dicis ergo rusticum esse hunc Deum?
CAR. Non certe, sed merdivorum. MUL. Hem scelus!
CAR. Post haec, me ipse etiam statim coöpericbam,
Timens. Ille autem circum circa, morbos
Inspiciens, ibat, omnes, modeste admodum.
Deinde puer ei e lapide mortariolum
Apponebat, & pistillum & capsulam.
MUL. E lapide? CAR. Non ipsam capsulam inquam.
MUL. At vero quomodo videbas, homo perditissime,
Quite coöpertum fuisse dicis? CAR. Per attritum meum pallium,
Nam non pauca certe habet foramina.
Primo itaque Neoclidi medicamentum
Ad illinendum *aptum* coepit parare, injectis

Allio-

frangere unum idemque verbum esse, sicut θὴρ & φήρ. unde Latinum *Fera*.

vs. 696. Προσσήειν] Tertiae personae, ut infra etiam vs. 709. προσῄειν. Sic ἤδειν in Pace vs. 1182. ubi Scholiastes: Ἀτλικῶς, ἀντὶ τῦ ἤδη· ὡς τὸ, ὁ δὲ θεὸς ὑμῖν ἐ προσήειν. Nimirum iste Pluti locus est, quem ibi dicit.

vs. 701. Ἰασοῦ] Conveniens filiae medici nomen ab ἰάομαι. Sicut & Παράκεια ab ἀκέομαι *sano* dicitur.

vs. 703. Οὐ λίθινατὸν βδέω] Diodorus Comicus apud Athenaeum VI. paratum faciens loquentem: ἐπειδὰν δ' ἀποπάσῃ μετά τινος κατακείμενος, πότερα προσάγων τὴ ῥῖνα δεῖ αὐτῷ φράσαι· πόθεν τὸ θυμίαμα πάτερ λαμβάνεις; *Si autem pepederit cum aliquo accumbens, huic admoventem nares oportet dicere: unde istud thus, sive fusfimentum accipis?*

vs. 704. Οὐ μὰ] Eadem in Ranis vs. 490.

vs. 717. Ἐνεχείρησε] Coepit. Glossae: ἐγχειρῶ *conor*. In Acharn. vs. 354. ἐγχειρῆ λέγειν. *Incipe dicere*. Vid. in Nubibus vs. 717.

Ibid. Καταπλάσειν] Quod illini potest, ut fiat emplastrum:

Σκορόδων κεφαλὰς τρεῖς Τηνίων. ἔπειτ' ἔφλα
Ἐν τῇ θυείᾳ συμπαραμιγνύων ὀπὸν,
Καὶ ὄξινον· εἶτ' ὄξει διέμυζ Σφηττίῳ,
Κατέπλασεν αὐτῷ τὰ βλέφαρ' ἐκτρέψας, ἵνα
Ὀδυρῆτο μᾶλλον. ὁ δὲ κεκραγὼς ᾗ βοῶν,
Ἔφθυ' ἀναΐξας· ὁ δὲ θεὸς γελάσας ἔφη·
Ἐνταῦθα νῦν κάθησο καταπεπλασμένος,
Ἵν' ἐπομνύμενον παύσω σε τὴν ἐκκλησίαν.
ΓΥΝ. Ὡς φιλόπολίς πις ἔοικ' ὁ δαίμων, ᾗ σοφός.
ΚΑΡ. Μετὰ τοῦτο τῷ Πλούτωνι παρεκαθέζετο,
Καὶ πρῶτα μὲν δὴ τὴν κεφαλὴν ἐφήψατο·
Ἔπειτα καθαρὸν ἡμιτύβιον λαβὼν,
Τὰ βλέφαρα ἀπεμόργνυσιν. ἡ Πανάκεια δὲ
Κατεπέτασ' αὐτῷ τῷ κεφαλίῳ φοινικίδι,
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον· εἶθ' ὁ θεὸς ἐπόησεν.
Ἐξηξάτην ἓν δύο δρακοντ' ἐν ᾗ νεᾷ,
Ὑπερφυεῖς τὸ μέγεθος. ΓΥΝ. Ὦ φίλοι θεοί.
ΚΑΡ. Τοῦτο δ' ὑπὸ τῷ φοινικίδ' ὑποδὺς ἡσυχῇ,
Τὰ βλέφαρα ἀπελείχον, ὡς γε μοι δοκεῖν·
Καὶ πείν σε κοτύλας ἑκπεῖν οἴνου δέκα,
Ὁ Πλοῦτος, ὦ δέσποιν', ἀνεφθὸς βλέπων·
Ἐγὼ δὲ τὼ χεῖρ' ἀνεκρότησ' ὑφ' ἡδονῆς,
Τὸν δεσπότην τ' ἤγειρον. ὁ θεὸς δ' ὑθέως
Ἠφάνισεν αὐτὸν, οἴτ' ὄφεις εἰς τὸν νεών.
Οἱ δ' ἐγκατακείμενοι παρ' αὐτῷ, πῶς δοκεῖς,
Τὸν Πλοῦτον ἠσπάζοντο, ᾗ τὴν νύχθ' ὅλην
Ἐξεγόρεσαν, ἕως διέλαμψεν ἡμέρα·
Ἐγὼ δ' ἐπῄνουν τὸν θεὸν πάνυ σφόδρα,
Ὅτι βλέπειν ἐποίησε τὸν Πλοῦτον ταχὺ,
Τὸν δὲ Νεοκλείδην μᾶλλον ἐποίησεν τυφλόν.

ΓΥΝ.

strum: sic χριστὸν ad ungendum aptum: πιστὸν sive πιστὸν vel πιστικὸν (u. πιστικὴ ταφὴ in Euangelio) ad bibendum. Vide etiam notata Clarissimo Barnesio ad Hippolytum Eurip. vs. 515.

vs. 718. Σκορόδων] Haec sane non sunt ἥπια φάρμακα nec mitius collyrium est, quod eidem Neoclidi praescribitur in Eccles. vs. 405. σκόρδ' ὁμοῦ τρίψαντ' ὀπῷ, τιθύμαλλον ἐμβάλλοντα τοῦ Λακωνικοῦ, σαυτῷ παραλείφειν τὰ βλέφαρα τὴ ἑσπέρας.

Ibid. Τηνίων] Tenos est insula inter Cycladas.

Ibid. Ἔφλα] Vid. supra vs. 694.

vs. 720. Διέμυζ ὄξει] Verbum διέμυζ ut τιθέμυζ, δίημι, unde δίεμαι ὑπομένω, Glossae. Cujus perfectum διειμένος ut τεθειμένος. Alexis: διειμένον ὀξεῖ. quem locum citaverat Cl. Kusterus ex Athenaeo Lib. IV. cap. 21.

vs. 723. Ἀναΐξας] Ed. Farrei ἀνήξας. unde ἀνήξας lego.

vs. 724. Ἐνταῦθα νῦν κάθησο] Sic apud Homerum postquam Ulysses Irum probe contudisset plagis, dicit: ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο. Et apud Aeschylum in Prometheo vs. 82. ille qui Prometheum affixerat Caucaso Scythio, dicit ad eum: ἐνταῦθα νὺν ὕβριζε· quem imitatus est Comicus in Thesmoph. vs. 1030. ubi Scytha dicit ad Mnesilochum, quem cruci affixerat: ἐνταῦθα νῦν οἰμώξῃ.

vs. 727. Πλούτωνι] Sine dubio ὑποκορισικῶς pro Πλούτῳ· & talis formae sunt apud nostrum δειλακρίων & γλισχρῶν in Pace vs. 193. nam Plutum a Plutone distingui patet vel ex Luciano in Timone, ubi Plutus ipse de Plutone loquens introducitur: οὐδὲ ὁ Ζεὺς, ἀλλ' ὁ Πλοῦτων ἀποστέλλῃ με παρ' αὐτοὺς, ἅτε πλουτοδότης καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὤν· *Et non Jupiter, sed Pluto mittit me ad illos, utpote qui*

Alliorum Teniorum tribus capitibus: deinde contudit *illa*
In mortario, admiſcens gummi
Et ſcillam: his deinde aceto perfuſis Sphettio
Oblevit ei palpebras extrorſum verſas; ut
Cruciaretur magis. at ille vociferans atque clamans
Exiliens fugit. ipſe autem Deus ridens dicebat:
Hic jam ſede perlitus,
Ut mea opera deſinas intereſſe concioni, poſſisque eam ejurare.
Mul. Quam amans reip. eſt ille Deus, & ſapiens.
Car. Poſtea Pluto aſſidebat.
Et primo quidem caput attrectavit:
Deinde puro ſudario ſumto
Palpebras circumabſterſit: Panacea vero
Obvelavit ei caput purpurea veſte,
Et faciem totam. deinde Deus poppysmum edidit:
Proſiliebant ergo duo ſerpentes e fano
Immani magnitudine. Mul. Dii boni!
Car. Iſti autem poſtquam purpuram tacite ſubiiſſent,
Palpebras circum lambebant, ut mihi quidem videbatur.
Et prius quam tu decem vini ſextarios exhaurires,
Plutus, Hera mea, ſurrexit videns.
Ego autem plaudebam prae gaudio,
Herumque excitabam; at Deus ſtatim
Abſcondit ſe ipſique ſerpentes in fanum.
Qui autem juxta ipſum jacebant, (quantopere exiſtimas)
Plutum amplexabantur, & nocte tota
Vigilabant, donec dies illuceſceret.
Ego autem laudabam Deum vehementer,
Quod cito Plutum feciſſet videntem,
Neoclidem autem magis feciſſet caecum.

Mul.

qui etiam eſt divitiarum & magnorum munerum argitor.

vſ. 729. Ἡμιτύζιον] Scholiaſtes: σκόλιον.

vſ. 733. Δράκοντε] Hippocrates Epiſtola X. narrat, per ſomnum ſibi viſum eſſe Aeſculapium, quem ſerpentes comitati ſint: εἵποντο δὲ αὐτῷ, inquit, δράκοντες· χρῆμα τι ἐκπλῆξαν ὑπερφυές· *ſequebantur eum ſerpentes ingentis magnitudinis.* quorum verborum ſimilitudinem cum Comici verbis vel Neoclides videre poſſit. Nimirum ſi illae Epiſtolae ſunt genuinae, Ariſtophanes Hippocratem imitatus eſt; ſi autem ſuppoſititiae & recentioris alicujus Sophiſtae, illarum auctor Ariſtophanem. Verbum autem ἐξηξάτην quod in hoc verſu occurrit, eſt ab ἀΐσσω quod & ἄσσω ſcribitur, unde Fut. 1. ἄξω, aor. 1. ἦξα. Ita autem ſcribendum non ut Edd. ἐξηξάτην.

vſ. 737. Καὶ πρίν σε] Hic etiam, ut ſupra, vſ. 645. tangit bibacitatem mulierculae.

vſ. 739. Ἐγὼ δὲ] Videtur imitatus Euripidem in Supplicibus vſ. 720. ubi Nuntius itidem ut hic: ἐγὼ δ' ἀνηλάλαξα, κἀνωρχησάμην, κἄκρυσα χεῖρας· *Ego autem exclamavi & exultavi & manus complosi.*

vſ. 742. Πῶς δοκεῖς;] Eſt admirantis. Euripides in Iphigenia Aulidis vſ. 1562. κἀν τῷδε Κάλχας, πῶς δοκεῖς χαίρων, ἔφη· *Tunc Calchas, quanto putas cum gaudio, dixit.* Noſter in Nubibus vſ. 882. κἀκ τῶν σοφῶν βατράχων ἐποίᾳ, πῶς δοκεῖς; In Acharn. vſ. 24. εἶτα κατ.ῦνλαι, πῶς δοκεῖς, ἐλθόντες ἀλλήλοισι.

vſ. 744. διέλαμψεν] In Pace vſ. 304. ἡμέρα γὰρ ἐξέλαμψεν.

ΓΥΝ. Ὅσιω ἔχεις τ̃ δυνάμιν, ὦ ναξ δέσποτα.
Ἀτὰρ φράσον μοι, πῦ ἀθ ὁ Πλῦτος. ΚΑΡ. Ἔρχεται.
ἀλλ' ἦν δεῖ αὐτὸν ὄχλος ὑφφυὴς ὅσος.
Οἱ μὲν δίκαιοι θᾶττερον ὄντες, ὦ βίον
Ἔχοντες ὀλίγον, αὐτὸν ἠσπάζοντο, ὦ
Ἐδεξιοῦνθ' ἅπαντες ὑπὸ τ̃ ἡδονῆς.
Ὅσοι δ' ἐπλούτουν, ὑσίαν τ' εἶχον συχνὴν,
Οὐκ ἐκ δικαίω τ̃ βίον κεκλημένοι,
Ὀφρῦς σιωπῶν, ἐσκυθρώπαζόν θ' ἅμα.
Οἱ δ' ἠκολούθουν κατόπιν ἐστεφανωμένοι,
Γελῶντες, θυφημοῦντες. ἐκτυπεῖτο δὲ
Ἐμβὰς γερόντων θυρύθμοις ποδήμασιν.
ἀλλ' εἶ, ἀπαξάπαντες ἐξ ἑνὸς λόγου
Ὀρχεῖσθε, ὦ σκυτᾶτε, ὦ χορεύετε.
Οὐδεὶς μὲν ἡμῖν εἰσιοῦσιν ἀγγελεῖ,
Ὡς ἄλφιτ' οὐκ ἔνεστιν οὐ τ̃ θυλάκῳ.
ΓΥΝ. Νὴ τ̃ Ἑκάτην, κἀγὼγ' ἀναδῆσαι βύλομαι
Εὐαγγελιά σ' ὡς κεβανωτῶν ὁρμαθῷ,
Τοιαῦτ' ἀπαγγείλαντα. ΚΑΡ. Μή νυν μέλλ' ἔτι,
Ὡς ἄνδρες ἐγγύς εἰσιν ἤδη τ̃ θυρῶν.
ΓΥΝ. Φέρε νυν, ἵνα ἐσω κομίσω καταχύσματα
Ὥσπερ νεωνήτοισιν ὀφθαλμοῖς ἐγώ.
ΚΑΡ. Ἐγὼ δ' ἀπαντῆσαί γ' ἐκείνοις βύλομαι.

vſ. 756. Ὀφρῦς] Antiphanes Comicus apud Athen. Lib. VI. ἰ δεινόν ἐϛι, προσφάτως μὲν ἂν τύχῃ πωλῶν τις ἰχθῦς, συνάγοντα τὰς ὀφρῦς τὸν τὸν, σκυθρωπάζοντ' ἡμῖν πεῖσαι λέγειν· ἐὰν σαπρὸς δὲ, κομιδῇ παίζειν καὶ γελᾶν· *Annon flagitium eſt, ſi recentes quidem aliquis piſces vendat, eum contrahentem ſupercilia & triſtem vultum prae ſe ferentem nos alloqui; ſi autem putres, eum oppido jocari & ridere?* Vide notata ad Lyſiſtr. vſ. 7.

vſ. 758. Ἐκλυπεῖτο] Euripides in Medea vſ. 1181. ἅπασα δὲ στέγη τυκνοῖσιν ἐκλύπῃ δρομήμασι· *tota vero domus reſonabat frequentibus curſitationibus.* E contrario apud eundem in Oreſte vſ. 140. σῖγα, σῖγα, λεπτὸν ἴχνος ἀσφαλὲς τιθεῖτε· μὴ κλυπεῖτε, μήδ' ἔσω κλύπος· *tacite, tacite, tenue veſtigium ſoleae ponite, ne ſtrepite, nec eſto ſtrepitus.*

vſ. 760. Ἐξ ἑνὸς λόγου] Ut ἐξ ἑνὸς κελεύσματος. item ἐξ ἑνὸς συνθήματος. Videri poſſunt Notae meae ad Alciphronis Epiſt. 22. Libri I.

vſ. 765. Εὐαγγέλια] „ Quod Comicus hoc loco dixit „ ἀναδῆσαι εὐαγγέλια· id infra Equit. vſ. 644. vocat „ εὐαγγέλια στεφανοῦν· id eſt *ob nuntium laetum aliquem* „ *coronare.* Ex notis Kuſteri.

ACTUS

MUL. Quantam habes potentiam, ô praepotens Deus!
Sed dic mihi, ubi est Plutus? CAR. Venit.
Verum circa eum erat ingens turba hominum.
Qui enim prius justi fuerant, victumque
Habuerant modicum, ipsum amplexabantur
Salutabantque omnes cum gaudio;
Quicunque autem fuerant divites, opesque multas habuerant,
Et victum sibi injusta ratione acquisiverant,
Supercilia contrahebant, vultumque prae se ferebant tetricum.
Illi autem pone sequebantur, sertis redimiti,
Ridentes, bona verba dicentes. Personabat autem
Calceus senum in numerum compositis passibus euntium.
Sed eja omnes pariter uno ordine
Saltate, tripudiate, choreas ducite.
Nemo enim nobis domum ingressis nunciabit,
Farinam non inesse in sacco.
MUL. Ego etiam, ita mihi Hecate propitia sit, volo coronare
Te ob laetum nuntium panum clibanariorum serie,
Qui talia nunciaveris. CAR. Ne jam cunctéris amplius,
Nam viri jam adsunt prope fores.
MUL. Age nunc jam domum ingressa, afferam missilia
Tanquam recens emptis oculis.
CAR. Ego autem obviam procedere illis volo.

Ibid. Ὁρμαθῷ] Glossae: ὁρμαθὸς, *series* quasi *catena* quaedam, *fascis*, *congeries*. In Lysistrata vs. 650. ἔχω' ὁρμάδων ὁρμαθόν. In Ranis: ἥρπασέν ὁρμαθὸς ἀν' ὑπῶν.

vs. 768. Καταχύσμαλα] Missilia, erant *ficus*, *nuces* & alia bellaria, quibus spargebatur servus in familiam recens introductus, & illa diripiebant conservi. Istorum missilium mentionem facit Demosth. Orat. I. in Stephanum: ἀλλ' αὐτος μὲν ἐκ ὠκησε τὴν δέσποιναν γήμας, καὶ ἃ τὰ καταχύσμαλα αὐτῷ κατέχεε τοῦ' ἡνίκα ἐωνήθη, ταύτην συνοικεῖν· *At non dubitavit dominam ducere uxorem, & habere eam in matrimonio, quae ipsum missilibus perfudit tunc cum esset emptus* (ubi forte leg. ἃ τὰ —— deinde τότῳ) Solebant & aliis occasionibus sparsiones missilium fieri, ut in Nuptiarum solennitatibus. Vid. notata ad vs. 789. Est & κατάχυσμα culinarium in Avibus vs. 535.

vs. 769. Ὀφθαλμοῖς] Praeter expectationem, παρ' ὑπόνοιαν, pro δήλοις posuit ὀφθαλμοῖς. Intelligit autem Pluti oculos; quos πονηρὸς vocat ex contrario; non enim dant pecuniam pro oculis Pluti; verum Pluti oculi restituti pecuniam & opes ipsis dant.

ACTUS TERTII

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΓΥΝΗ.

Καὶ προσκυνῶ γε πρῶτα μὲν τὸν Ἥλιον,
Ἔπειτα σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πέδον,
Χώραν τε πᾶσαν Κέκροπος, ἥ μ' ἐδέξατο.
Αἰσχύνομαι δὲ τοὺς ἐμαυτῷ ξυμφορᾷ,
Οἵοις ἄρ' ἀνθρώποις ξυνὼν ἐλάνθανον·
Τοὺς ἀξίους δὲ τῆς ἐμῆς ὁμιλίας
Ἔφθην, εἰδὼς ἡδὲν ὁ τλήμων ἐγώ.
Ὡς ἡδ' ἐκεῖν' ἄρ', ἡδὲ ταῦτ' ὀρθῶς ἔδρων·
Ἀλλ' αὖθις πάντα πάλιν ἀναστρέψας ἐγώ,
Δείξω τοιοῦτον πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι
Ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ὑπεδίδουν.
ΧΡ. Βάλλ' ἐς κόρακας· ὡς χαλεπὸν εἶσιν οἱ φίλοι,
Οἱ φαινόμενοι ῥᾳδιοχρῆμ', ὅταν πράξῃ τις εὖ.
Νύττουσι γοῦν καὶ φλῶσι ταὐπικνήμια,
Ἐνδεικνύμενοι ἕκαστος εὐνοιάν τινα.
Ἐμὲ γοῦν τίς ἂν προσεῖπε; ποῖος οὐκ ὄχλος
Περιεστεφάνωσεν οὐ λαμπρᾶς πρεσβυτικός;
ΓΥΝ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, καὶ σὺ καὶ σὺ χαίρετε.
Φέρε νυῦ, νόμος γάρ ἐστι, τὰ καταχύσματα

Ταυτὶ

vſ. 771. Προσκυνῶ] Adorat ſive ſalutat *Solem*, cujus lucem longo poſt tempore jam videt, ut ſolemus amicos ſalutare: deinde & *terram* Atticam quae eum quaſi hoſpitio excipiat. In Equitibus vſ. 156. τὴν γῆν πρόσκυσον.

vſ. 772. Κλεινὸν πέδον] Euripides in Ione vſ. 30. ἐλθὼν λαὸν εἰς αὐτόχθονα κλεινὰν Ἀθηνῶν, οἴσθα γὰρ θεᾶς πλοῦν· *Profectus ad indigenam populum inclytae urbis Athenarum, ſcis enim Deae urbem.* Sophocl. in Ajace vſ. 868. κλειναὶ τ' Ἀθῆναι. Gaudebant etiam Athenienſes, ſi eorum urbs vocaretur λιπαραὶ Ἀθῆναι. Vid. Acharn. vſ. 639.

vſ. 773. Κέκροπος] Cecrops primus & praecipuus eſt illorum, qui ἐπώνυμοι vocabantur, a quibus decem Tribus denominabantur: imo & tota regio ſive populus Atticus, ab illis, qui nobiliores erant ex iſtis, cognomen accipiebat; ita φυλὴ Κεκροπίς in Avibus vſ. 1408. Κεκροπίδης ipſe populus Athenienſis in Equitibus vſ. 1051. Quod autem hic dicit: Παλλάδος κλεινὸν πέδον χώραν τε Κέκροπος; id in Nubibus vſ. 299. dixit hoc modo: χθόνα Παλλάδος εὐανδρον, γᾶν Κέκροπος πολυήρατον.

vſ. 774. Αἰσχύνομαι] In Equitibus vſ. 1349. αἰσχύνομαί τοι ταῖς πρότερον ἁμαρτίαις.

vſ. 782. Βάλλ' ἐς κόρακας] Sic & in Nubibus vſ. 133. in Veſpis vſ. 841. Factus autem eſt nimis delicatus jam Chremylus noſter πεπλεῖος, qui cum eſſet antea, ut ceteri Agricolae, τῷ πονεῖν ἑρπυσης, nunc vice verſa, nec nimias amicorum gratulationes patienter ferre poteſt.

vſ. 784. Φλῶσι ταὐπικνήμια] Adulatores, ut ſuis regibus gratum facerent, ſolebant illis genua etiam fricare. Hinc apud Plautum in Aſinaria Act. III. Sc. III. vſ. 80. cum ſervus blanditiis & adulationibus vellet a ſe

SCENA TERTIA.

Senarii Jambici.

PLUTUS, CHREMYLUS, MULIER.

PL. Et quidem primum saluto solem,
Deinde almae Palladis inclytum solum,
Omnemque Cecropis regionem, quae me excepit.
Pudet autem me fortunae meae.
Hem cum hujusmodi hominibus fui imprudens!
Illos autem, qui digni erant meo consortio,
Fugitavi, omnium rerum ignarus, ego miser.
Quam non recte feci & hoc & illud!
Sed his omnibus in contrarium conversis
Ostendam deinceps omnibus hominibus, quam
Non volens meipsum improbis tradiderim.
CHR. Facesse in malam rem: quam molesti sunt amici,
Qui statim apparent protinus cum quis prospera utitur fortuna,
Fodicant, tibias fricant,
Declarantes benevolentiam quandam.
Nam me quis non salutavit? quanta autem turba
Senum in foro me non circumdedit!
MUL. Charissime Vir, & tu & tu salvete.
Age nunc, moris enim est, Bellaria.

Isthaec

se impetrari argentum, quod hero promiserat, inter alia dicit: *Atqui pol hodie non feres, ni genua fricantur.* Cui herus: *Quidnis egestas imperat; fricentur;* qui mox delusus dicit: *Furcifer etiam me delusisti?* cui servus: *Nunquam hercle facerem, genua ni tam nequiter fricares.* Hoc officium erat quandoque necessarium, si vel *femina invasissent in genua lassitudine.* ut loquitur Plautus in Epidico Act. V. Sc. II. vs. 5.; vel ardore ignis φῶδες atque papulae essent exortae; senibus maxime, qui tempore hyberno nunquam satis accedere ad ignem & ibi morari sessitando possunt, si tibiae ipsis vel semitostae sint. In Equitibus etiam Aristophanis, Adulator populi personae dat medicamentum ad inungenda τὰ 'ν τοῖσιν ἀντικνημίοισιν ἐλκώδεα. Chremylum etiam nostrum fricationis officio demereri studuerunt amici quidam, sed is eorum nimio studio offensus, dicit: *νύττεσι καὶ φλῶσι τἀντικνήμια· pungunt & frangunt tibias.* at illi tantum *fricuerant* περιέψηκαν· sed ita est ingenium fastidiosorum hominum, obtundi se statim putant. Locum hunc egregie imitatus est Plautus in Captivis Act. III. Sc. II. *Ubi quisque vident, eunt obviam, gratulanturque eam rem: ita me miserum restitando retinendoque lassum reddiderunt: vix ex gratulando miser jam eminebam.* Putares hominem ex mediis fluctibus maris cupide emersisse, & ereptum esse.

vs. 786. Τίς ἐ] Euripides in Rheso vs. 401. τίς γάρ σε κήρυξ ἢ γερυσία Φρυγῶν ἐλθὼν' ἀμύνειν ἐκ ἐπίσκηψιν πόλει; *Quis enim praeco aut quae legatio Phrygum non venit & te opem ferre jussit?*

vs. 789. Φέρε νῦν] Scholiastes supra ad vs. 768. adducit similem locum Theopompi: φέρε σὺ τὰ κατακύσματα ταχέως κατάχεε τῶ νυμφίω καὶ τῇ κόρῃ· *Age tu, missilia cito sparge in sponsum & sponsam.* Vide notata ad locum illum.

Ταυτὶ καταχέω σε λαβοῦσα. ΠΛ. Μηδαμῶς·
Ἐμοῦ γ' εἰσιόντος εἰς τὴν οἰκίαν
Πρώπτα, μὴ βλέψαντος, ἥδεν ἐκφέρειν
Πρεπῶδές ἐστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσφέρειν.
ΓΥΝ. Εἶτ' οὐχὶ δέξῃ ταῦτα τὰ καταχύσματα;
ΠΛ. Ἔνδον γε φλαῦρ' ἢ ἑτέραν, ὥσπερ νόμος.
Ἔπειτα μὴ 'κφύγωμεν ἄν.
Οὐ γὰρ πρεπῶδές ἐστι τοῖς διδασκάλοις,
Ἰαχάδα μὴ τραγάλια τοῖς θεωμένοις
Προβαλόντ', ἐπὶ τούτοισιν ἐπαναγκάζειν γελᾶν.
ΓΥΝ. Εὖ πάνυ λέγεις· ὡς δὲ Ξένικος ἑτοὶ
Ἀνίσθ', ὡς ἁρπασόμενος τὰς ἰαχάδας.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ.

Ὡς ἡδὺ πρᾶξαι, ὦ νεᾶνι, ἐς τὸ εὐδαιμόνως,
Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν.
Ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν
Ἐπεισπέπαικεν ἥδεν ἠδικημένοις.
Οὕτω τὸ πλουτεῖν ἐστιν ἡδὺ πρᾶγμά τι.
Ἡ μὲν σιπύη μεστή 'στι λευκῶν ἀλφίτων·
Οἱ δ' ἀμφορῆς, οἶνος μέλας ἀνθοσμίου.
Ἅπαντα δ' ἡμῖν χρυσίου καὶ ἀργυρίου
Τὰ σκεύεα πλήρη 'στίν, ὥστε θαυμάσαι.

Τὸ

vſ. 796. Φίξλον] *Ineptias.* In Pace vſ. 748. τοιαῦτ' ἀστλῶν κακὰ καὶ φίξλον, καὶ βωμολοχευμαῖ' ἀγαννῆ. *Talia poſtquam detraxit mala & ineptias & ſcurrilitates ignobiles.*

vſ. 797. Οὐ γὰρ] Dicit quidem & hic, & in Veſpis vſ. 58. ſe nihil projicere ſpectatoribus; tamen id facit in Pace vſ. 1033. τοῖσι θεαταῖσι ῥίπτε τι κριθῶν. Sed ſolens eſt Comicus in iſtis levior, & multa, quae in aliis Comicis, ſuis aemulis, reprehendit, ipſe alibi committit; ut oſtendam ad Parabaſin in Nubibus, & ad Parabaſin in Pace. Et alibi.

vſ. 800. Ὡς δὲ Ξένικος] Omnino videtur legendum Δεξίνικος, ut Cl. Kuſterus in quodam MS. invenit.

vſ. 802. Ὡς ἡδὺ] Plautus in Captivis Act. III. Sc. II. *Quid ſuavius quam bene rem gerere?* Narrat ſervus quantis bonis cumulaverit Plutus Chremyli domum. Eſt autem hic Cataſtrophe dramatis & rerum mutatio; nam boni deinceps ditescunt, mali ad paupertatem rediguntur, vidente jam Pluto.

vſ. 803. Μηδὲν ἐξενεγκόντα] Illud repetit quod Plutus dixerat paullo ante: ſe in domum ingrediente nihil exportandum eſſe ſed importandum.

vſ. 804 Ἀγαθῶν σωρὸς] Achilles Tatius Lib. VI. ἦκω σοι φέρων ἀγαθῶν σωρόν· Synetius Epiſt. 94. ἀγαθῶν ἐσμὸν dixit.

vſ. 805. Ἐπεισπέπαικεν] *Vi ſe intulit.* Xenarchus apud Athenaeum Lib. II. Ἀλλάσσῃ τ' εἰσπέπαικ' ἐς Πελοπιδῶν ἀσυλον οἶκον· *Peſtisque nervis languorem afferens ingruit in Pelopidarum domum.* Scholiaſtes: εἰσπηδήσαν· *inſiliit,* in-

Isthaec accipio & te iis perfundam. PL. Nequaquam.
Me enim ingrediente in domum
Primum, & jam vidente, nihil efferre
Decet, sed potius inferre.
MUL. Itaque non accipies haec missilia?
PL. Intus apud focum, uti mos est.
Deinde ineptias vitabimus.
Non enim decet Poëtam
Caricas, & bellaria Spectatoribus
Projicere, & istis cogere ut rideant.
MUL. Bene omnino dicis: nam Xenicus iste
Surrexit, quasi rapturus caricas.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CARIO.

CAR. Quam suave est, ô viri, divitem esse,
Praesertim si nihil domo extuleris.
Nobis enim bonorum acervus in domum
Irruit, nulla licet injuria quenquam affecerimus.
Sic scilicet ditescere jucundum est *demum*.
Panarium quidem plenum est alba farina.
Amphorae autem vino rubro fragranti:
Argento & auro omnia nobis
Vasa plena sunt, adeo ut mirari subeat.

Puteus

invasit, irrupit, ut est in Glossis. Scholiastes addit: ἐπὶ δὲ ἐπὶ στρατιᾶς πολεμίων· *proprie de irruptione hostili*: etiam de illis qui invocati se ingerunt in convivia extat proverbium: Μυκηνίων δίκην εἰσπίπτειν εἰς τὰ συμπόσια. Dicit ergo Plutum cum suis bonis, tanquam cum hostili exercitu ipsis ingruisse (Virg. *ingruit Aeneas Italis & praelia miscet*) Hoc vere est κατιὼν ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν, ut est in Avib. vs. 735. *Laborare & premi multitudine bonorum*: ita Chremylus paullo ante dicebat, cum multi benevolo animo *fricuissent* ipsi leviter genua, eos sibi tibias *compugisse & contudisse*.

Ibid. Οὐδὲν ἠδικηκότι] Duplex est sensus; primo iste: *quamvis non laeserimus ipsum nec alium quenquam, tamen tali modo in nos irruit, & nos oppressit*: deinde & iste: *quamvis nemini injuste bona sua abstulerimus, tamen supra modum facti sumus divites*. Cum alii plerique multa bona possideant ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι, ut loquitur supra vs. 503. sive ut vs. 755. ἐκ τῶν ἀδίκων τὸ βίον κεκτημένοι. Lucianus hunc locum imitatus est in Timone, ubi iste dicit: χρυσὸν ἄρτι τοσοῦτον λήψομαι, οὐδὲν ἀδικήσας· *tantum auri subito acceptarus sum, cum nemini fecerim injuriam*. Sed ibi alia de causa inique secum agi dicit Timo, si Plutus ipsi obtrudatur invito; nempe, quia potiorem ducebat paupertatem divitiis.

vs. 806. Οὕτω] Ironice: Tam suave est ut fere pereamus.

Ταυτὶ καταχέω σε λαβοῦσα. ΠΛ. Μηδαμῶς·
Ἐμοῦ γ' εἰσιόντος εἰς τὴν οἰκίαν
Πρώπτα, μὴ βλέψαντος, ἥδεν ἐκφέρειν
Πρεπῶδές ἐστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσφέρειν.
ΓΥΝ. Εἶτ' οὐχὶ δέξῃ ταῦτα τὰ καταχύσματα;
ΠΛ. Ἔνδον γε φλαῦρ' ἢ ἑτέραν, ὥσπερ νόμος.
Ἔπειτα μὴ 'κφύγωμεν ἄν.
Οὐ γὰρ πρεπῶδές ἐστι τοῖς διδασκάλοις,
Ἰαχάδα μὴ τραγάλια τοῖς θεωμένοις
Προβαλόντ', ἐπὶ τούτοισιν ἐπαναγκάζειν γελᾶν.
ΓΥΝ. Εὖ πάνυ λέγεις· ὡς δὲ Ξένικος ἑτοὶ
Ἀνίσθ', ὡς ἁρπασόμενος τὰς ἰαχάδας.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ.

Ὡς ἡδὺ πρᾶξαι, ὦ νεᾶνι, ἐς τὸ εὐδαιμόνως,
Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν.
Ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν
Ἐπεισπέπαικεν ἥδεν ἠδικημένοις.
Οὕτω τὸ πλουτεῖν ἐστιν ἡδὺ πρᾶγμά τι.
Ἡ μὲν σιπύη μεστή 'στι λευκῶν ἀλφίτων·
Οἱ δ' ἀμφορῆς, οἶνος μέλας ἀνθοσμίου.
Ἅπαντα δ' ἡμῖν χρυσίου καὶ ἀργυρίου
Τὰ σκεύεα πλήρη 'στίν, ὥστε θαυμάσαι.

Τὸ

vſ. 796. Φίξλον] *Ineptias.* In Pace vſ. 748. τοιαῦτ' ἀστλῶν κακὰ καὶ φίξλον, καὶ βωμολοχευμαῖ' ἀγαννῆ. *Talia poſtquam detraxit mala & ineptias & ſcurrilitates ignobiles.*

vſ. 797. Οὐ γὰρ] Dicit quidem & hic, & in Veſpis vſ. 58. ſe nihil projicere ſpectatoribus; tamen id facit in Pace vſ. 1033. τοῖσι θεαταῖσι ῥίπτε τι κριθῶν. Sed ſolens eſt Comicus in iſtis levior, & multa, quae in aliis Comicis, ſuis aemulis, reprehendit, ipſe alibi committit; ut oſtendam ad Parabaſin in Nubibus, & ad Parabaſin in Pace. Et alibi.

vſ. 800. Ὡς δὲ Ξένικος] Omnino videtur legendum Δεξίνικος, ut Cl. Kuſterus in quodam MS. invenit.

vſ. 802. Ὡς ἡδὺ] Plautus in Captivis Act. III. Sc. II. *Quid ſuavius quam bene rem gerere?* Narrat ſervus quantis bonis cumulaverit Plutus Chremyli domum. Eſt autem hic Cataſtrophe dramatis & rerum mutatio; nam boni deinceps ditescunt, mali ad paupertatem rediguntur, vidente jam Pluto.

vſ. 803. Μηδὲν ἐξενεγκόντα] Illud repetit quod Plutus dixerat paullo ante: ſe in domum ingrediente nihil exportandum eſſe ſed importandum.

vſ. 804 Ἀγαθῶν σωρὸς] Achilles Tatius Lib. VI. ἦκω σοι φέρων ἀγαθῶν σωρόν· Synetius Epiſt. 94. ἀγαθῶν ἐσμὸν dixit.

vſ. 805. Ἐπεισπέπαικεν] *Vi ſe intulit.* Xenarchus apud Athenaeum Lib. II. Ἀλλάσσῃ τ' εἰσπέπαικ' ἐς Πελοπιδῶν ἀσυλον οἶκον· *Peſtisque nervis languorem afferens ingruit in Pelopidarum domum.* Scholiaſtes: εἰσπηδήσαν· *inſiliit,* in-

Isthaec accipio & te iis perfundam. PL. Nequaquam.
Me enim ingrediente in domum
Primum, & jam vidente, nihil efferre
Decet, sed potius inferre.
MUL. Itaque non accipies haec missilia?
PL. Intus apud focum, uti mos est.
Deinde ineptias vitabimus.
Non enim decet Poëtam
Caricas, & bellaria Spectatoribus
Projicere, & istis cogere ut rideant.
MUL. Bene omnino dicis: nam Xenicus iste
Surrexit, quasi rapturus caricas.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CARIO.

CAR. Quam suave est, ô viri, divitem esse,
Praesertim si nihil domo extuleris.
Nobis enim bonorum acervus in domum
Irruit, nulla licet injuria quenquam affecerimus.
Sic scilicet ditescere jucundum est *demum*.
Panarium quidem plenum est alba farina.
Amphorae autem vino rubro fragranti:
Argento & auro omnia nobis
Vasa plena sunt, adeo ut mirari subeat.

Puteus

invasit, irrupit, ut est in Glossis. Scholiastes addit: ἐπὶ δὲ ἐπὶ στρατιᾶς πολεμίων· *proprie de irruptione hostili*: etiam de illis qui invocati se ingerunt in convivia extat proverbium: Μυκηνίων δίκην εἰσπίπτειν εἰς τὰ συμπόσια. Dicit ergo Plutum cum suis bonis, tanquam cum hostili exercitu ipsis ingruisse (Virg. *ingruit Aeneas Italis & praelia miscet*) Hoc vere est κατιὼν ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν, ut est in Avib. vs. 735. *Laborare & premi multitudine bonorum*: ita Chremylus paullo ante dicebat, cum multi benevolo animo *fricuissent* ipsi leviter genua, eos sibi tibias *compugisse & contudisse*.

Ibid. Οὐδὲν ἠδικηκότι] Duplex est sensus; primo iste: *quamvis non laeserimus ipsum nec alium quenquam, tamen tali modo in nos irruit, & nos oppressit*: deinde & iste: *quamvis nemini injuste bona sua abstulerimus, tamen supra modum facti sumus divites*. Cum alii plerique multa bona possideant ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι, ut loquitur supra vs. 503. sive ut vs. 755. ἐκ τῶν ἀδίκων τὸ βίον κεκτημένοι. Lucianus hunc locum imitatus est in Timone, ubi iste dicit: χρυσὸν ἄρτι τοσοῦτον λήψομαι, οὐδὲν ἀδικήσας· *tantum auri subito acceptarus sum, cum nemini fecerim injuriam*. Sed ibi alia de causa inique secum agi dicit Timo, si Plutus ipsi obtrudatur invito; nempe, quia potiorem ducebat paupertatem divitiis.

vs. 806. Οὕτω] Ironice: Tam suave est ut fere pereamus.

Τὸ φρέαρ δ' ἐλαίᾳ μεστόν· αἱ δὲ λήκυθοι
Μύρῳ γέμουσι· τὸ δ' ὑπερῷον, ἰχάδων.
Ὀξὶς δὲ πᾶσα, κἀ λοπάδιον, κἀ χύτρα,
Χαλκῆ γέγονε. τὰς δὲ πινακίσκους τὰς σαπρὰς,
Τὰς ἰχθυηρὰς, ἀργυρᾶς πάρεσθ' ὁρᾷν.
Ὁ δ' ἱππὸς ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος.
Σπατῶσι δ' οἱ θεράποντες ἀρπάζομαι
Χρυσοῖς· ἀπῳώμεθα δ' ἀ λίθοις ἔτι,
Ἀλλὰ σκορόδοις ὑπὸ τρυφῆς ἐκάστοτε.
Καὶ νυῦ ὁ δεσπότης μ' ἔνδον βεβυτεῖ
Ὑν' ἀ τράγον ἀ κριὸν ἐστεφανωμένον·
Ἐμὲ δ' ἐξέπεμψεν ὁ καπνὸς· οὐχ οἷός τε γὼ
Ἔνδον μένειν ἦν· ἔδακνε γὼ τὰ βλέφαρά μου.

ACTUS QUARTI

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

Ἔπου μετ' ἐμοῦ παιδάριον, ἵνα πρὸς τὴν θύραν
Ἴωμεν. ΚΑΡ. Ἔα, τίς ἔτ' ὁ πρωσιὼν ἑστώς;
ΔΙΚ. Ἀνὴρ πρότερον μ' ἄθλιον, νυῦ δ' εὐτυχής.
ΚΑΡ. Δῆλον, ὅτι τι χρηστῶν τις, ὡς ἔοικας, εἶ.
ΔΙΚ. Μάλιστ'. ΚΑΡ. Ἐπεῖτα γε δή. ΔΙΚ. Πρὸς τὴν θύραν
Ἥκω· μεγάλων γάρ μου 'στὶν ἀγαθῶν αἴτιος.
Ἐγὼ γὰρ ἱκανὴν οὐσίαν πρώην γε πατρὸς
Λαβὼν, ἐπέσχον τοῖς δεομένοις τι φίλων,
Εἶναι νομίζων χρήσιμον πρὸς τὸν βίον.
ΚΑΡ. Ἦπού σε ταχέως ἀπέλιπε τὰ χρήματα.
ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν. ΚΑΡ. Οὐκοῦν μὲ ταῦτ' ἦλθ' ἄθλιον;
ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν· κἀγὼ μὲν ᾤμην, ὡς τέως
Εὐηργέτησα δεομένους, ἕξειν φίλους

Or-

vs 813. Ὀξὶς] Acetabula dicit esse facta aerea. Atqui melius erat alias res in aes converti, quibus ex aere factis uti possumus; nam acetabula statim aeruginem sive rubiginem aeream contrahunt, si sint ex aere facta, & infundatur acetum. Paullo post etiam dicit τὸ ἐπὶν esse factum eburneum; per quam vocem sive *furnum* intelligat, sive *laternam*, nam utrumque illa significat, non nimiam felicitatem praedicat; nam & furnus utilior est caementitius aut ferreus, & laterna cornea pellucidior. Etiam puteum *oleo* impletum esse dicit; aqua ergo aliunde quaerenda erit. Videtur autem alludere ad fabulam Midae, cui omnia in aurum convertebantur, etiam quae minime voluisset, cibus & potus.

vs. 818. Ἀπῳώμεθα] Delicatissimum fastidium; nam allio jam abstergent culum, quod antea esitare solebant; non lapidibus. Solitos autem fuisse tunc lapidibus

Puteus oleo plenus: ampullae
Unguento pretioso refertae sunt: coenaculum, caricis.
Acetabula omnia, & patellae, & ollae,
Aereae jam sunt. tabellas vero illas putidas
Piscarias illas *inquam*, argenteas jam videre est,
Furnus autem nobis repente factus est eburneus.
Nos autem famuli ludimus par impar stateribus
Aureis. nates autem detergimus non lapillis amplius,
Sed semper alliis, prae luxuria.
Et nunc herus quidem meus intus immolat
Suem & hircum & arietem coronatus;
Me autem exire compulit fumus; nec enim poteram
Intus manere, nam palpebras mihi mordebat.

SCENA SECUNDA.

JUSTUS, CARION.

JUST. Sequere me puer ut ad Deum
Eamus. CAR. Eja, quis iste est, qui huc accedit.
JUST. Homo prius quidem miser, nunc autem fortunatus.
CAR. Apparet è numero bonorum te esse.
JUST. Maxime. CAR. Quid itaque vis tibi? JUST. Ad Deum istum
Venio; nam is mihi magnorum bonorum est causa.
Ego enim cum substantiam satis amplam à patre mihi relictam
Accepissem, succurrebam amicis, si qui opem meam desiderarent,
Existimans hoc in vita esse utile.
CAR. Itaque certe cito te defecit pecunia.
JUST. Omnino. CAR. Ergo postea miser eras scilicet?
JUST. Omnino. Et ego quidem arbitrabar, quibus interea
Bene fecissem indigentibus, eos me habiturum amicos

Vere

bus tergere podicem patet ex Comico nostro in Pace vs. 1229. Ubi Scholiastes adducit proverbium istud: τρεῖς εἰσὶν ἱκανοὶ πρωκτὸν ἐκμάξαι λίθοι, ἂν ὦσι τραχεῖς· ἂν δὲ λεῖοι τέτταρες· *tres ad tergendum podicem sufficiunt lapides, si asperi fuerint; si autem laeves, quatuor.* Cujus proverbii meminerunt alii etiam.

vs. 831. Ἐπῄρκουν] *Suppeditabam.* Euripides in Hecuba vs. 970. τί χρὴ τὸ τῶν πράσσοντα, μὴ πράσσειν εὖ φίλοις ἐπαρκεῖν; ὡς ἕτοιμος εἰμ' ἐγώ· *Quid oportet fortunatum infortunatis amicis praestare? nam ego sum paratus.* Alludit uterque ad proverbium: κοινὰ τὰ τῶν φίλων.

vs. 834. Ἀθλίως] In genere *aerumnosum* significat; sed quia pauperes tales sunt, τὸ, ἄθλιον εἶναι opponitur, τῷ, πλουτεῖν, ut in Eccles. vs. 590.

vs. 835. Κομιδῇ] Glossae: πάνυ, *perquam, valde, admodum, oppido, nimis.* a κομίζω *cure.*

Τὸ φρέαρ δ' ἐλαίᾳ μεστόν· αἱ δὲ λήκυθοι
Μύρῳ γέμουσι· τὸ δ' ὑπερῷον, ἰχάδων.
Ὀξὶς δὲ πᾶσα, κἀ λοπάδιον, κἀ χύτρα,
Χαλκῆ γέγονε. τὰς δὲ πινακίσκους τὰς σαπρὰς,
Τὰς ἰχθυηρὰς, ἀργυρᾶς πάρεσθ' ὁρᾷν.
Ὁ δ' ἱππὸς ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος.
Σπατῶσι δ' οἱ θεράποντες ἀρπάζομαι
Χρυσοῖς· ἀπῳώμεθα δ' ἀ λίθοις ἔτι,
Ἀλλὰ σκορόδοις ὑπὸ τρυφῆς ἐκάστοτε.
Καὶ νυῦ ὁ δεσπότης μ' ἔνδον βεβυτεῖ
Ὑν' ἀ τράγον ἀ κριὸν ἐστεφανωμένον·
Ἐμὲ δ' ἐξέπεμψεν ὁ καπνὸς· οὐχ οἷός τε γὼ
Ἔνδον μένειν ἦν· ἔδακνε γὼ τὰ βλέφαρά μου.

ACTUS QUARTI

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

Ἔπου μετ' ἐμοῦ παιδάριον, ἵνα πρὸς τὴν θύραν
Ἴωμεν. ΚΑΡ. Ἔα, τίς ἔτ' ὁ πρωσιὼν ἑστώς;
ΔΙΚ. Ἀνὴρ πρότερον μ' ἄθλιον, νυῦ δ' εὐτυχής.
ΚΑΡ. Δῆλον, ὅτι τι χρηστῶν τις, ὡς ἔοικας, εἶ.
ΔΙΚ. Μάλιστ'. ΚΑΡ. Ἐπεῖτα γε δή. ΔΙΚ. Πρὸς τὴν θύραν
Ἥκω· μεγάλων γάρ μου 'στὶν ἀγαθῶν αἴτιος.
Ἐγὼ γὰρ ἱκανὴν οὐσίαν πρώην γε πατρὸς
Λαβὼν, ἐπέσχον τοῖς δεομένοις τι φίλων,
Εἶναι νομίζων χρήσιμον πρὸς τὸν βίον.
ΚΑΡ. Ἦπού σε ταχέως ἀπέλιπε τὰ χρήματα.
ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν. ΚΑΡ. Οὐκοῦν μὲ ταῦτ' ἦλθ' ἄθλιον;
ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν· κἀγὼ μὲν ᾤμην, ὡς τέως
Εὐηργέτησα δεομένους, ἕξειν φίλους

Or-

vs 813. Ὀξὶς] Acetabula dicit esse facta aerea. Atqui melius erat alias res in aes converti, quibus ex aere factis uti possumus; nam acetabula statim aeruginem sive rubiginem aeream contrahunt, si sint ex aere facta, & infundatur acetum. Paullo post etiam dicit τὸ ἐπὶν esse factum eburneum; per quam vocem sive *furnum* intelligat, sive *laternam*, nam utrumque illa significat, non nimiam felicitatem praedicat; nam & furnus utilior est caementitius aut ferreus, & laterna cornea pellucidior. Etiam puteum *oleo* impletum esse dicit; aqua ergo aliunde quaerenda erit. Videtur autem alludere ad fabulam Midae, cui omnia in aurum convertebantur, etiam quae minime voluisset, cibus & potus.

vs. 818. Ἀπῳώμεθα] Delicatissimum fastidium; nam allio jam abstergent culum, quod antea esitare solebant; non lapidibus. Solitos autem fuisse tunc lapidibus

Puteus oleo plenus: ampullae
Unguento pretioso refertae sunt: coenaculum, caricis.
Acetabula omnia, & patellae, & ollae,
Aereae jam sunt. tabellas vero illas putidas
Piscarias illas *inquam*, argenteas jam videre est,
Furnus autem nobis repente factus est eburneus.
Nos autem famuli ludimus par impar stateribus
Aureis. nates autem detergimus non lapillis amplius,
Sed semper alliis, prae luxuria.
Et nunc herus quidem meus intus immolat
Suem & hircum & arietem coronatus;
Me autem exire compulit fumus; nec enim poteram
Intus manere, nam palpebras mihi mordebat.

SCENA SECUNDA.

JUSTUS, CARION.

JUST. Sequere me puer ut ad Deum
Eamus. CAR. Eja, quis iste est, qui huc accedit.
JUST. Homo prius quidem miser, nunc autem fortunatus.
CAR. Apparet è numero bonorum te esse.
JUST. Maxime. CAR. Quid itaque vis tibi? JUST. Ad Deum istum
Venio; nam is mihi magnorum bonorum est causa.
Ego enim cum substantiam satis amplam à patre mihi relictam
Accepissem, succurrebam amicis, si qui opem meam desiderarent,
Existimans hoc in vita esse utile.
CAR. Itaque certe cito te defecit pecunia.
JUST. Omnino. CAR. Ergo postea miser eras scilicet?
JUST. Omnino. Et ego quidem arbitrabar, quibus interea
Bene fecissem indigentibus, eos me habiturum amicos

Vere

bus tergere podicem patet ex Comico nostro in Pace vs. 1229. Ubi Scholiastes adducit proverbium istud: τρεῖς εἰσὶν ἱκανοὶ πρωκτὸν ἐκμάξαι λίθοι, ἂν ὦσι τραχεῖς· ἂν δὲ λεῖοι τέτταρες· *tres ad tergendum podicem sufficiunt lapides, si asperi fuerint; si autem laeves, quatuor.* Cujus proverbii meminerunt alii etiam.

vs. 831. Ἐπῄρκουν] *Suppeditabam.* Euripides in Hecuba vs. 970. τί χρὴ τὸ τῶν πράσσοντα, μὴ πράσσειν εὖ φίλοις ἐπαρκεῖν; ὡς ἕτοιμος εἰμ' ἐγώ· *Quid oportet fortunatum infortunatis amicis praestare? nam ego sum paratus.* Alludit uterque ad proverbium: κοινὰ τὰ τῶν φίλων.

vs. 834. Ἀθλίως] In genere *aerumnosum* significat; sed quia pauperes tales sunt, τὸ, ἄθλιον εἶναι opponitur, τῷ, πλουτεῖν, ut in Eccles. vs. 590.

vs. 835. Κομιδῇ] Glossae: πάνυ, *perquam, valde, admodum, oppido, nimis.* a κομίζω *cure.*

Ὄνπερ βλέπω, εἰ δεηθείλιν ποτέ·
Οἱ δ' ἐξετρέποντο, κοὐκ ἐδόκουν ὁρᾶν μ' ἔλι.
ΚΑΡ. Καὶ κατεγέλων γ', εὖ οἶδ' ὅλι. ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν.
Αὐχμὸς γὰρ ὢν τῶ σκιλαείων μ' ἀπώλεσεν.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐχὶ νῦν. ΔΙΚ. Ἀνθ' ὧν ἐγὼ πρὸς τὸν θεὸν
Προσβλιξόμενος ἥκω δικαίως ἀθάδε.
ΚΑΡ. Τὸ τελώνιον δὲ τί δυνατὸν πρὸς τῶν θεῶν,
Ὅ φέρε μὴ σῶ τὸ παιδάριον τυπί; φράσον.
ΔΙΚ. Καὶ τοῦτ' ἀναθήσων ἔρχομαι πρὸς τὸν θεόν.
ΚΑΡ. Μῶν οὖν ἐμύθης δῆτ' οὖν αὐτῷ τὰ μεγάλα;
ΔΙΚ. Οὔκ· ἀλλ' ἱερρίγωσ' ἔτη τελακάδεκα.
ΚΑΡ. Τὰ δ' ἐμβάδια; ΔΙΚ. Καὶ ταῦτα συνεχειμάζετο.
ΚΑΡ. Καὶ ταῦτ' ἀναθήσων ἔφερες οὖν; ΔΙΚ. Νὴ τὸν Δία.
ΚΑΡ. Χαλεπά γ' ἥκεις δᾶρα τῷ θεῷ φέρων.

ACTUS QUARTI

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣ.

Οἴμοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλα δείλαιος,
Καὶ τελσακοδαίμων, ὦ τετρᾶκις, ὦ πεντάκις,
Καὶ δωδεκάκις, ὦ μυριάκις. ἰώ. ἰώ.
Οὕτω πολυφόρῳ συγκέκραμαι δαίμονι;
ΚΑΡ. Ἄπολλον Ἀποτρόπαιε, καὶ θεοὶ φίλοι·
Τί ποτ' ἐστὶν ὅ, τι πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν;
ΣΥΚ. Οὐ γὰρ κέτλιχ πέποιθα νωὶ πεφυμαλα,

Ἀπ-

vſ. 838. Ἐξετρέποντο] Lucianus in Timone: οἱ δὲ πόρρωθεν ἰδόντες ἑτέραν ἐτρέποντο, οὐσάντιλον καὶ ἀποτρόπαιον θέαμα ὄψεσθαι ὑπολαμβάνοντες ἢ ἃ πρὸ πολλοῦ σωτῆρα καὶ εὐεργέτην αὐτῶν γεγενημένον. *Illi autem e longinquo me videntes, in aliam viam deflectunt, existimantes se inauspicatum & abominandum spectaculum visuros, si me videant, qui non ita pridem eorum servator & benefactor fueram.* Euripides in Medea vſ. 561. πένλα φεύγε πᾶς τις ἐκποδὼν φίλων· *Pauperem omnes amici procul fugiunt.*

vſ. 840. Αὐχμὸς] Scholiastes clare exponit: ἀντὶ τοῦ, ἀπώλεια· μεταφορικῶς δὲ ἀπὸ τοῦ σίτου· ὅταν γὰρ αὐχμὸς ἐπιγένηται ἤδη τῶν καρπῶν ἀδρυνομένων, ἀφανίζεται ὁ σῖτος καὶ κατακαίεται· εἰρηται δὲ παρ' ὑπόνοιαν, οἷον πυρὸν καὶ κριθήν. αὐχμὸς *ponitur pro perniciei sive interitu; per metaphoram a frumento; cum enim spicis augmentum capientibus siccitas aut uredo supervenit, perit frumentum & comburitur. Dicitur autem praeter expectationem sive inopinato* [*vasculorum uredo*] *quasi tritici & hordei.* In verſione uſus ſum nomine, quod & frumento convenit, & vaſis aereis aut ferreis.

vſ. 841. Ἀνθ' ὧν] Sophocles in Electra vſ. 587. δίδαξον ἀνθ' ὅτου ταῦτ' αἴσχιστ' ἀνδρῶν ἔργα δρᾶσα τυγχάνεις· *doce, quare nunc omnium turpiſſima facinora committas.* Vid. in Acharn. vſ. 285.

vſ. 846. Μῶν ἔν] Solebant veſtes in quibus eſſent initiati dedicare. Scholiaſtes ejus rei teſtimonium affert ex Melanthio: πάντων ἐσι ταῖς θεαῖς ἀνιερῶν καὶ τὰς στολὰς τὰς μύσας, ἐν αἷς τύχωσιν μυηθέντες· *Patrius mos eſt, ut deabus conſecrarent veſtes etiam myſtae, in quibus eſſent initiati.* Quia autem dixerat vir juſtus, ſe velle pallium ſuum dedicare deo; Chremylus dicit, alludens ad iſtum ritum: *num ergo in illis es initiatus?* Quaſi dicat: *Num Pluti myſteriis initiatus, ei vis pallium dedicare, ut ſolet ih Eleuſiniis ſacris fieri?*

Ibid.

Vere firmos, si quando egerem.
Illi autem meum occursum & adspectum aversabantur.
CAR. Etiam deridebant te, sat scio. JUST. Omnino.
Nam rubigo, quae supellectilem meam ederat, me perdidit.
CAR. Sed jam non *amplius*. JUST. Quam ob rem ad Deum
Jure huc veni, ut eum adorem.
CAR. Sed quid hoc detritum pallium sibi vult, obsecro,
Quod puer tecum fert? dic mihi.
JUST. Hoc etiam ut Deo dedicem, ad eum venio.
CAR. Num haec ea vestis est, in qua initiatus es majoribus mysteriis?
JUST. Non; verum in ea alsi annos tredecim.
CAR. Calcei vero? JUST. Et isti una perhiemarunt.
CAR. Ergo istos etiam dedicandos attulisti. JUST. Profecto.
CAR. Lepida sane dona ferens Deo, huc adveneris.

SCENA TERTIA.

SYCOPHANTA, CARIO, JUSTUS.

Hei, infortunatus ego! quam penitus perii miser.
O terque quaterque infortunatus, & quinquies,
Et duodecies, & decies millies. Io! Io!
Quam magno infortunio sum mersus.
CAR. Apollo Averrunce, & Dii servatores!
Quid est quod huic homini evenit mali.
SYC. Annon vero intoleranda mihi nunc evenerunt mala?

Qui

Ibid. Μεγάλα] Subauditur vox μυστήρια, quam expressit infra vs. 1014. μυστηρίοις δὲ τοῖς μεγάλοις. Dicuntur autem *magna*, ad distinctionem *minorum* mysteriorum: prius enim initiari oportebat *minoribus mysteriis*, deinde ire ad *majora*. ut qui e Scholis trivialibus ad Academias proficiscuntur. Hac similitudine utitur Aeneas Sophista Epist. 17. ubi quendam suorum discipulorum ad majora adspirantem commendat Dionysio Sophistae: διὰ ταῦτα καλὴν ἐλπίζω τὴν εὐπορίαν γενίσθαι τῷ νίῳ· ἄλλως τε, ὅτι προτετελεσμένῳ, καὶ τῷ παρ' ἡμῖν καλῶν εἰς παρασκευὴν γενομένῳ, ἀπῆρεν, οἷς Ἀθήνησιν οἱ τὰ μικρὰ μυστήρια προτελέσαντες τὰ μεγάλων· *Propterea fore rem bene successuram adolescenti; praecipue quia profectus est hinc praeinitiatus, & apud nos bonis artibus praeparatus, ut illi qui Athenis initiantur parvis mysteriis ante majora.*

vs. 854. Πολυφόρῳ] *Valido, vehementi.* metaphora a forti & robusto vino, quod multum aquae admistum *ferre* potest, nec amittit bonitatem; ut si duobus vini poculis tria aquae pocula misceantur: & tunc dicitur vinum τὰ τρία φέρειν καλῶς· ut in Equitibus vs. 1184. ἴχε καὶ πίεῖν κεκραμένον τρία καὶ δύο. deinde alter, postquam gustavit: ὦ νῦν, ὦ Ζεῦ, καὶ τὰ τρία φέρουσι καλῶς· *Cape & misturam, ut bibas, per tria & duo pocula factam.* Alter: *o Jupiter, quam suave est vinum, & facile fert tria aquae pocula!*

Ibid. Συγκέκραμαι] Manet in metaphora, & se ipsum instar aquae dicit commixtum esse cum infortunio quasi cum forti vino. Sophocles in Antigona vs. 1316. ἀθλίῳ ἐγὼ φεῦ φεῦ· δυσκλαῖα δὲ συγκέκραμαι δύᾳ· *Heu! heu! miser ego sum, & gravibus mersus malis.* Idem in Ajace vs. 900. τὴν ἀμείλικτον δόσμιον νύμφην ὁρῶ Τέκμησσαν, οἰκτρῶ τῷδε συγκεκραμένην· *Video infelicem puellam, captivam Tecmessam ejulatu confusam.*

Ὄνπερ βλέπω, εἰ δεηθείλιν ποτέ·
Οἱ δ' ἐξετρέποντο, κοὐκ ἐδόκουν ὁρᾶν μ' ἔλι.
ΚΑΡ. Καὶ κατεγέλων γ', εὖ οἶδ' ὅλι. ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν.
Αὐχμὸς γὰρ ὢν τῶ σκιλαείων μ' ἀπώλεσεν.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐχὶ νῦν. ΔΙΚ. Ἀνθ' ὧν ἐγὼ πρὸς τὸν θεὸν
Προσβλιξόμενος ἥκω δικαίως ἀθάδε.
ΚΑΡ. Τὸ τελώνιον δὲ τί δυνατὸν πρὸς τῶν θεῶν,
Ὅ φέρε μὴ σῶ τὸ παιδάριον τυπί; φράσον.
ΔΙΚ. Καὶ τοῦτ' ἀναθήσων ἔρχομαι πρὸς τὸν θεόν.
ΚΑΡ. Μῶν οὖν ἐμύθης δῆτ' οὖν αὐτῷ τὰ μεγάλα;
ΔΙΚ. Οὔκ· ἀλλ' ἱερρίγωσ' ἔτη τελακάδεκα.
ΚΑΡ. Τὰ δ' ἐμβάδια; ΔΙΚ. Καὶ ταῦτα συνεχειμάζετο.
ΚΑΡ. Καὶ ταῦτ' ἀναθήσων ἔφερες οὖν; ΔΙΚ. Νὴ τὸν Δία.
ΚΑΡ. Χαλεπά γ' ἥκεις δᾶρα τῷ θεῷ φέρων.

ACTUS QUARTI

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣ.

Οἴμοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλα δείλαιος,
Καὶ τελσακοδαίμων, ὦ τετρᾶκις, ὦ πεντάκις,
Καὶ δωδεκάκις, ὦ μυριάκις. ἰώ. ἰώ.
Οὕτω πολυφόρῳ συγκέκραμαι δαίμονι;
ΚΑΡ. Ἄπολλον Ἀποτρόπαιε, καὶ θεοὶ φίλοι·
Τί ποτ' ἐστὶν ὅ, τι πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν;
ΣΥΚ. Οὐ γὰρ κέτλιχ πέποιθα νωὶ πεφυμαλα,

Ἀπ-

vſ. 838. Ἐξετρέποντο] Lucianus in Timone: οἱ δὲ πόρρωθεν ἰδόντες ἑτέραν ἐτρέποντο, οὐσάντιλον καὶ ἀποτρόπαιον θέαμα ὄψεσθαι ὑπολαμβάνοντες ἢ ἃ πρὸ πολλοῦ σωτῆρα καὶ εὐεργέτην αὐτῶν γεγενημένον. *Illi autem e longinquo me videntes, in aliam viam deflectunt, existimantes se inauspicatum & abominandum spectaculum visuros, si me videant, qui non ita pridem eorum servator & benefactor fueram.* Euripides in Medea vſ. 561. πένλα φεύγε πᾶς τις ἐκποδὼν φίλων· *Pauperem omnes amici procul fugiunt.*

vſ. 840. Αὐχμὸς] Scholiastes clare exponit: ἀντὶ τοῦ, ἀπώλεια· μεταφορικῶς δὲ ἀπὸ τοῦ σίτου· ὅταν γὰρ αὐχμὸς ἐπιγένηται ἤδη τῶν καρπῶν ἀδρυνομένων, ἀφανίζεται ὁ σῖτος καὶ κατακαίεται· εἰρηται δὲ παρ' ὑπόνοιαν, οἷον πυρὸν καὶ κριθήν. αὐχμὸς *ponitur pro perniciei sive interitu; per metaphoram a frumento; cum enim spicis augmentum capientibus siccitas aut uredo supervenit, perit frumentum & comburitur. Dicitur autem praeter expectationem sive inopinato* [*vasculorum uredo*] *quasi tritici & hordei.* In verſione uſus ſum nomine, quod & frumento convenit, & vaſis aereis aut ferreis.

vſ. 841. Ἀνθ' ὧν] Sophocles in Electra vſ. 587. δίδαξον ἀνθ' ὅτου ταῦτ' αἴσχιστ' ἀνδρῶν ἔργα δρᾶσα τυγχάνεις· *doce, quare nunc omnium turpiſſima facinora committas.* Vid. in Acharn. vſ. 285.

vſ. 846. Μῶν ἔν] Solebant veſtes in quibus eſſent initiati dedicare. Scholiaſtes ejus rei teſtimonium affert ex Melanthio: πάντων ἐσι ταῖς θεαῖς ἀνιερῶν καὶ τὰς στολὰς τὰς μύσας, ἐν αἷς τύχωσιν μυηθέντες· *Patrius mos eſt, ut deabus conſecrarent veſtes etiam myſtae, in quibus eſſent initiati.* Quia autem dixerat vir juſtus, ſe velle pallium ſuum dedicare deo; Chremylus dicit, alludens ad iſtum ritum: *num ergo in illis es initiatus?* Quaſi dicat: *Num Pluti myſteriis initiatus, ei vis pallium dedicare, ut ſolet ih Eleuſiniis ſacris fieri?*

Ibid.

Vere firmos, si quando egerem.
Illi autem meum occursum & adspectum aversabantur.
CAR. Etiam deridebant te, sat scio. JUST. Omnino.
Nam rubigo, quae supellectilem meam ederat, me perdidit.
CAR. Sed jam non *amplius*. JUST. Quam ob rem ad Deum
Jure huc veni, ut eum adorem.
CAR. Sed quid hoc detritum pallium sibi vult, obsecro,
Quod puer tecum fert? dic mihi.
JUST. Hoc etiam ut Deo dedicem, ad eum venio.
CAR. Num haec ea vestis est, in qua initiatus es majoribus mysteriis?
JUST. Non; verum in ea alsi annos tredecim.
CAR. Calcei vero? JUST. Et isti una perhiemarunt.
CAR. Ergo istos etiam dedicandos attulisti. JUST. Profecto.
CAR. Lepida sane dona ferens Deo, huc adveneris.

SCENA TERTIA.

SYCOPHANTA, CARIO, JUSTUS.

Hei, infortunatus ego! quam penitus perii miser.
O terque quaterque infortunatus, & quinquies,
Et duodecies, & decies millies. Io! Io!
Quam magno infortunio sum mersus.
CAR. Apollo Averrunce, & Dii servatores!
Quid est quod huic homini evenit mali.
SYC. Annon vero intoleranda mihi nunc evenerunt mala?

Qui

Ibid. Μεγάλα] Subauditur vox μυστήρια, quam expressit infra vs. 1014. μυστηρίοις δὲ τοῖς μεγάλοις. Dicuntur autem *magna*, ad distinctionem *minorum* mysteriorum: prius enim initiari oportebat *minoribus mysteriis*, deinde ire ad *majora*. ut qui e Scholis trivialibus ad Academias proficiscuntur. Hac similitudine utitur Aeneas Sophista Epist. 17. ubi quendam suorum discipulorum ad majora adspirantem commendat Dionysio Sophistae: διὰ ταῦτα καλὴν ἐλπίζω τὴν εὐπορίαν γενίσθαι τῷ νίῳ· ἄλλως τε, ὅτι προτετελεσμένῳ, καὶ τῷ παρ' ἡμῖν καλῶν εἰς παρασκευὴν γενομένῳ, ἀπῆρεν, οἷς Ἀθήνησιν οἱ τὰ μικρὰ μυστήρια προτελέσαντες τὰ μεγάλων· *Propterea fore rem bene successuram adolescenti; praecipue quia profectus est hinc praeinitiatus, & apud nos bonis artibus praeparatus, ut illi qui Athenis initiantur parvis mysteriis ante majora.*

vs. 854. Πολυφόρῳ] *Valido, vehementi.* metaphora a forti & robusto vino, quod multum aquae admistum *ferre* potest, nec amittit bonitatem; ut si duobus vini poculis tria aquae pocula misceantur: & tunc dicitur vinum τὰ τρία φέρειν καλῶς· ut in Equitibus vs. 1184. ἴχε καὶ πίεῖν κεκραμένον τρία καὶ δύο. deinde alter, postquam gustavit: ὦ νῦν, ὦ Ζεῦ, καὶ τὰ τρία φέρουσι καλῶς· *Cape & misturam, ut bibas, per tria & duo pocula factam.* Alter: *o Jupiter, quam suave est vinum, & facile fert tria aquae pocula!*

Ibid. Συγκέκραμαι] Manet in metaphora, & se ipsum instar aquae dicit commixtum esse cum infortunio quasi cum forti vino. Sophocles in Antigona vs. 1316. ἀθλίῳ ἐγὼ φεῦ φεῦ· δυσκλαῖα δὲ συγκέκραμαι δύᾳ· *Heu! heu! miser ego sum, & gravibus mersus malis.* Idem in Ajace vs. 900. τὴν ἀμείλικτον δόσμιον νύμφην ὁρῶ Τέκμησσαν, οἰκτρῶ τῷδε συγκεκραμένην· *Video infelicem puellam, captivam Tecmessam ejulatu confusam.*

Ἀπολωλεκὼς ἅπαντα τὰκ τ' οἰκίας
Διὰ τὸν θεὸν τοῦτον, τὸν ἐσόμενον τυφλὸν
Πάλιν αὖθις, ἵνπερ μὴ λίπωσιν αἱ δίκαι;
ΔΙΚ. Ἐγὼ ἡδέως τὸ πρᾶγμα γνώσεσθαι δοκῶ.
Προσέρχεταί γάς τις κακῶς πεπραγὼς ἀνήρ.
Ἔοικε δ' εἶναι τῶν πονηρῶν κόμμάτων.
ΚΑΡ. Νὴ Δία, καλῶς τοίνυν ποιῶν ἀπόλλυται.
ΣΥΚ. Πῆ, πῆ 'στ' ὁ μόνος ἅπαντας ἡμᾶς πλουτίσας
Ὑποχόμενος ἔτος ποιήσειν εὐθέως,
Εἰ πάλιν ἀναβλέψειεν ἐξαρχῆς; ὁ δὲ
Πολὺ μᾶλλον οἴδε ἐστὶν ἐξολωλεκώς.
ΚΑΡ. Καὶ τίνα δέδρακε δῆτα ταῦτ'; ΣΥΚ. Ἐμὲ τυτονί.
ΚΑΡ. Ἦ τῶν πονηρῶν ἦσθα κἀ τοιχωρύχων.
ΣΥΚ. Μά Δί' ἔμειγε ἔσθ' ὑγιὲς ὑμῶν οὐδενός,
Κ' οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἐχετέ μου τὰ ῥήματα.
ΚΑΡ. Ὡς σοβαρὸς, ὦ Δάματερ, εἰσελήλυθεν
Ὁ συκοφάντης. ΔΙΚ. Δῆλον ὅτι βουλιμᾷ.
ΣΥΚ. Σὺ μὲν εἰς ἀγορὰν ἰὼν ταχέως οὐκ ἂν φθάνοις.
Ἐπὶ τῶ προχῶ γὰ δεῖ σ' ὀνεῖ τρεβλούμενον
Εἰπεῖν ἃ πεπανούργηκας. ΚΑΡ. Οἴμωζ' ἄρα σύ.
ΔΙΚ. Νὴ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα, πολλῶ γ' ἄξιος
Ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν ὁ θεὸς ἔσθ', ὅτι
Τοὺς συκοφάντας ἐξολεῖ κακοὺς κακῶς.
ΣΥΚ. Οἴμοι τάλας· μῶν κἀ σὺ μετέχων καταγελᾷς;
Ἐπεὶ πόθεν θοιμάτιον εἴληφας τοδί;
Ἐχθὲς δ' ἐχοντ' εἶδόν σ' ἐγὼ πριώνιον.
ΔΙΚ. Οὐδὲν σοφιμῶ σε· φορῶ γὰ πεπάμενος
Τὸν δικιλίου τονδὶ παρ' Εὐδάμου δραχμῆς.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔνεστι συκοφάντου δήγματος.

ΣΥΚ.

vs. 861. Ἐγὼ ἡδέως] Conjecturam facit *Vir justus*, quis ille sit, qui hic lamentatur fortunam suam, ex ejus statu & oratione. Concludit ergo illum esse oportere primo malum hominem; quia hoc tempore sit redactus ad paupertatem, cum omnes boni ditantur: deinde & Sycophantam; quia minatur, se velle efficere, ut Plutus denuo fiat coecus, si jura non deficiant. Sycophantae autem illo tempore suis delationibus, calumniis & falsis criminationibus multum valebant, Reip. statu corrupto.

vs. 863. Τῶ πονηρῶ κόμματος] Sic & infra vs. 957. ἰδὰν γὰρ αὐτὸν γνώσεταί, ὅτ' ἐς' ἐκεῖνα τῶ πονηρῶ κόμματος. Latine possis dicere: *malae monetae*, simili metaphora, quae semel iterumque occurrit apud nostrum Comicum. Videndus praecipue ille locus in Ranis vs. 724. ubi dicit, Athenienses, sicuti non utantur veteri pecunia quae proba est, ita nec probis viris uti ad remp. & spectatae fidei; sed contra.

vs. 864. Καλῶς] Ut in Pace vs. 271. εὖγε ποιῶν ἀπόλωλ' ἐκεῖνος.

vs. 867. Πάλιν ἐξαρχῆς] Est pleonasmus, ut apud Sophoclem in Oedipo Tyranno vs. 132. ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς αὖθις αὖτ' ἐγὼ φανῶ· *Sed denuo haec ostendam.*

vs. 875. Εἰς ἀγορὰν ἰὼν ἂν φθάνοις] Videtur haec solennis quaedam formula fuisse illorum, qui aliquem in jus raperent; ut conjicere licet ex Scholiaste Euripidis in Oreste vs. 934. quem citavi supra vs. 485. φθάνω, inquit, τὸ προλαμβάνω καὶ τὸ καταλαμβάνω· καθὸ λέγεται· εἰς ἂν φθάνοις εἰς τὸ δικαστήριον ἰών, καὶ δίδως δίκην· ἤγαγεν εἰς ἂν ἀρχοῖς· εἰς ἂν καταλαμβάνοις· ποσῶτόν σε ἔλεγεν

Qui amisi omnia, quae domi habebam,
Hujus Dei operâ, qui futurus est caecus
Denuo, si modo jura nos non deficiant.
JUST. Ego propemodum rem cognoscere me arbitror;
Accedit enim aliquis inopia laborans;
Et videtur esse homo non bonae notae.
CAR. Recte ergo certe ei fit, quod perit.
SYC. Ubi, ubi est iste, qui solus nos omnes opulentos
Pollicitus fuerat se statim facturum,
Si modo visum rursus recipiat? at ille
Perdidit potius nonnullos.
CAR. Et quemnam ille his malis affecit? SYC. Meipsum.
CAR. Utique unus ex improbis eras & parietum perfossoribus.
SYC. Profecto nihil sani vobis inest,
Et non est ut meam non habeatis pecuniam.
CAR. Proh magna Ceres! quam se ferocem intulit
Hic Sycophanta. JUST. Apparet eum fame urgeri.
SYC. Nunquam effugies quin illico ad forum eundum tibi sit;
Ibi enim tormentis cogeris in rota
Confiteri scelera tua. CAR. At tu ejula.
JUST. Ita me Jupiter servator amet ut magni faciendus
Est omnibus Graecis Deus ille, quod
Sycophantas perditurus est malos male.
SYC. Hei miser ego! num tu etiam hujus furti particeps, me jam derides?
Nam alioqui unde accepisti hanc vestem?
Heri enim ego vidi te detritum pallium habere.
JUST. Nihil te moror; gesto enim emptum
Ab Eudamo drachma huncce annulum.
CAR. Sed non inest ei *remedium* contra Sycophantae morsum.

Quid

ἔλεγξι συντόμως, ὡς μὴ δύνασθαι καταλαμβάνειν τὲς ἐλκοντας, ἀφ' ἧ κατὰ μεταφορὰν ἐνταῦθα. *Idem est* φθάνω *quod* προλαμβάνω *&* καταλαμβάνω, *id est, praevenio & occupo; ut dicitur:* ἐκ ἂν φθάνοις &c. *Non poteris praevertere illis in judicium ambulans, & poenam luens: sive non poteris satagere, non poteris occupare. Tam cito te trahent, ut non possis praeoccupare trahentes. Unde hic (in Euripidis loco) metaphora petita est.* Glossae: φθάνω, καταλαμβάνω, *Praevenio, Occupo, Adtingo, Anteverto.* Eaedem: φθάνω, παραγίνομαι, *Pervenio.* Vide notata ad vs. 1134. infra.

vs. 876. Ἐπὶ τῇ τροχῇ] Sic & in Lysistr. vs. 848. οἶμοι κακοδαίμων, οἵᾳ ὁ σπασμὸς μ' ἔχει χ' ὡ πέταν@ ὥσπερ ἐπὶ τροχῇ τριβελάμενον. Dicunt etiam ἐπὶ τῇ τροχῇ ἕλκεσθαι μαστιγόμενον, ut in Pace vs. 451.

vs. 885. Τὸν δακτύλιον τονδὶ] Versui huic simillimus est ille Antiphanis apud Athenaeum Lib. III. cap. I. p. 123. Παρὰ Φειδάτε δακτύλιός ἐστι μοι δραχμῆς. *A Phertato est mihi annulus emtus drachma.* Loquitur ibi Antiphanes de annulo magice consecrato; ut & hoc loco Aristophanes. *Kusterus.*

vs. 886. Συκοφάντε δήματ@] Sycophanta cum diceret, *Unde habes hanc vestem?* volebat furti reum agere illum qui eam habebat; sed is non timet minas Sycophantae, quia gerit annulum magicum: eum tamen Cario non jubet esse securum; quia *non sit amoenum dentis Sycophantae:* non tam ut illi contradicat, quam ut Sycophantam urat, cujus *malam linguam* comparat cum *morsu viperino.* Similiter in Thesmoph. vs. 539. ὑπὸ λίθῳ γὰς παντί πε χρὴ, μὴ δάκῃ ῥᾴτως, ἀθρεῖν.

ΣΥΚ. Ἆρ' ἐχ ὕβεις πολλὴ ταῦτ' ἐπὶ; σκώπτετον,
Ὅ, τι δὲ ποιεῖτον αὐθάδ', οὐκ εἰρήκατον·
Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰς αὐθάδ' ἐσὸν ὑδενί.
ΚΑΡ. Μὰ τὸν Δί' ὔκουν τῷ γε σῷ, σαφ' ἴσθ' ὅτι.
ΣΥΚ. Ἀπὸ τῶ ἐμῶν γὰς, ναὶ μὰ Δία, δειπνήσετον.
ΔΙΚ. Ὡς δὴ 'π' ἀληθείᾳ σὺ μᾶζ' ὕ μάςτυρ@
Διαῤῥαγείης, μηδενὸς ἐμπεπλησμέν@.
ΣΥΚ. Ἀρνεῖσθον; ἔνδον ἐστὶν, ὦ μιαρωτάτω,
Πολὺ ξένημα τμαγῶν, ᾗ χρεὼν ὠπημμένον.
Υ̓͂ ὖ, ὖ ὖ, ὖ ὖ, ὖ ὖ, ὖ ὖ, ὖ ὖ.
ΚΑΡ. Κακόδαιμον, ὀσφραίνῃ πί; ΔΙΚ. Τῦ ψύχες γ' ἴσως,
Ἐπεὶ τοιοῦτον ἀμπέχε@ τεῤῥώμενον.
ΣΥΚ. Ταῦτ' ὃν ἀνάγκετ' ἐστὶν, ὦ Ζεῦ ᾗ θεοὶ,
Τύτως ὑβείζειν εἰς ἔμ'. οἴμ', ὡς ἄχθομαι,
Ὅτι ξενὸς ὢν, ᾗ φιλόπολις, πάσχω κακῶς.
ΔΙΚ. Σὺ φιλόπολις ᾗ ξενός; ΣΥΚ. Ὡς ὐδεὶς ἀνής.
ΔΙΚ. Καὶ μὰν ἐπερωτηθεὶς ἀπόκειναί μοι. ΣΥΚ. Τὸ πί;
ΔΙΚ. Γεωργὸς εἶ; ΣΥΚ. Μελαγχολᾷν μ' ὕπως οἴᾳ;
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἔμπορ@; ΣΥΚ. Ναὶ; σκήπτομαί γ', ὅταν τύχω.
ΔΙΚ. Τί δαί; τέχνιν πὶν ἔμαθες; ΣΥΚ. Οὐ μὰ τὸν Δία.
ΔΙΚ. Πῶς ὃν διέζης, ἢ πόθεν, μηδὲν ποιῶν;
ΣΥΚ. Τῶν τ πόλεώς εἰμ' ὀπιμελητὴς πεαγμάτων,
Καὶ τ ἰδίων πάντων. ΔΙΚ. Σύ; πί μαθών; ΣΥΚ. Βέλομαι.
ΔΙΚ. Πῶς ὃν ἂν εἴης ξενὸς, ὦ τοιχωρύχε,
Εἴ σοι ωεφσῆκον μηδὲν, εἶτ' ἀπεχθάνῃ;
ΣΥΚ. Οὐ γὰς ωεφσῇ τ ἐμαυτῦ μοι πόλιν
Εὐεργετεῖν μ', ὦ κέπφε, καθ' ὅσον ἂν θένω;

ΔΙΚ.

vs. 891. Ναὶ μὰ Δία] Has particulas conjunxit & in Equitibus vs. 280. Item in Vespis vs. 133.

vs. 892. Ὡς δὴ 'π' ἀληθείᾳ] Pro ὡς δὴ ἐπ' ἀληθεία. Aeschylus in Supplicibus vs. 635. Ζεὺς δ' ἐφορᾷ ξένι@ ξενίᾳ σώματ@ τιμὰς ἐπ' ἀληθείᾳ· *Jupiter autem hospitalis inspectat vere preces nostri oris, quæ sumus peregrinæ.*

Ibid. Μετὰ τῦ μάςτυρ@] Nempe κατὰ τὸ σιωπώμενον testem adduxerat Sycophanta, ut hos ad judices citare posset: qui testis eum deinde deserit vs. 934. Sic in Vespis vs. 1405. foemina quaedam, in jus vocatura quendam senem, secum adducens testem, dicit: πρισκαλοῦμαί σ' ὅστις εἶ, πρὸς τὰς ἀγυρτόμους, βλάξης τ φορτίον, κλητῆρ' ἔχουσα Χαιρεφῶντα τοντονί.

vs. 893. Μηδενὸς ἐμπεπλησμέν@] Quia Sycophanta dixerat: *de meo coenabitis*; alter dicit: *Utinam ergo, dum nos coenam tuam consumimus, tu cum tuo tesse, vacuus cibi, disrumperis; non autem nos, pleni.* Nimirum occupat id dicere in Sycophantam, quod iste in ipsos dicere potuisset: potuisset autem dicere: διαῤῥαγείητε ἀπὸ τ ἐμῶν δειπνέντες. Ut in Pace vs. 31. ἴσθι· μὴ παύσαιο μήποτ' ἐσθίων τέως, ἕως σαυτὸν λάθῃς διαῤῥαγείς. Optat ergo, ut, quamvis nullo fartus cibo, nihilominus tamen ἐπ' ἀληθεία *vere* disrumpatur; nempe invidia, aut ira turgens. Plautus Casina Act. II. Sc. V. vs. 18. *Nunc in fermento tota est, ita turget mihi.* Deinde alter: *Aedepol ego illam mediam diruptam velim.*

vs. 898. Ἀμπέχεται] Theophylactus Simoc. Epist. 7. Τὸν ἀδελφιδῆν ὑπερορᾷς θύραν εἰς θύρας ἀμείβοντα· ἀθλιώτατον τριβώνιον ἀμπεχόμενον, ᾧ ἀλόγων ὄντως ἀλογώτερόν σοι τὸ φρόνημα· κύνας ἀλλοτρίας σιτίζεις· ἴτω γὰς τὰς περὶ σὲ πόλακας εἰπεῖν οἰκειότερον· *Fratris tui filium pateris ostiatim ire mendicantem, misello pallio amictum: mens certe tua est irrationabilior quam sunt animantes irrationales; canes autem alienos alis: sic enim adulatores tuos, vocare est magis aequum.*

vs. 899. Ταῦτ' ὃν] In Acharn. vs. 618. ταῦτα δῆτ' ἀναγκαῖα; Idem quod ἀναγκαῖα· Sophocles in Oedipo Tyranno

Syc. Annon insignis haec est contumelia? irridetis,
Quid autem hic faciatis nondum dixistis.
Nam nulli bono hic estis.
Car. Non tuo certe bono; scias hoc velim.
Syc. De meo enim utique coenabitis.
Just. Utinam tu (*si verum hoc est*) una cum tuo teste, *quem adduxisti*,
Disrumparis, nullo cibo repletus.
Syc. Negatis? intus est, ô impurissimi,
Ingens copia piscium in frusta conciforum, & carnium assarum.
Hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy.
Car. Ecquid odoraris, scelus? Just. Frigus fortasse,
Quoniam tantopere attrito amictus est pallio.
Syc. Haeccine toleranda sunt, ô Jupiter Diique ceteri!
Ut isti me contumeliis afficiunt? Heu! quam crucior,
Quod vir bonus & patriae amans haec mala suffero.
Just. Tune patriae amans & bonus vir? Syc. Ut nemo alius.
Just. Atqui responde mihi quod te interrogabo. Syc. Quidnam?
Esne agricola? Syc. Tu me adeo insanire putas?
Just. Sed mercator? Syc. Ita; eum me esse simulo quandoque.
Just. Quid ergo? num artem ullam addidicisti? Syc. Non certe.
Just. Quomodo igitur victitabas, aut unde, cum nihil ageres?
Syc. Publica negotia procuro
Et privata omnia. Just. Tune? Qua impulsus causa? Syc. Sic lubet.
Just. Quomodo igitur tu sis vir bonus, ô parietum perfossor,
Si in iis, quae nihil ad te attinent, odium tibi concilias?
Syc. Annon ad me attinet de mea ipsius patria
Me bene mereri pro meis viribus, ô fatue?

Just.

ranno vs. 437. ἃ ταῦτα δῆτ' ἀνεκτὰ πρὸς τούτοις κλύειν; *Anne ergo haec ex isto audienda & toleranda sunt?*

vs. 905. Σκήπτομαι] Tunc se simulat mercatorem, cum milites conscribuntur; nam mercatores erant immunes militia: ut docet Scholiastes ad hunc locum, & ad Eccles. vs. 1022. Ubi adolescens, cum quovis pacto vellet declinare concubitum vetulae, quae eum jure quodam cogebat, inter alia dicit: ἀλλ' ἐμπορ@ εἶναι σκῆψομαι, comparans concubitum illum cum militia.

vs. 907. Πῶς ἂν διίζοις] In Avibus, ubi Sycophanta exagitatur, itidem ut hic in Pluto, ille qui eum ad frugem redigere conatur, dicit vs. 1433. ἀλλ' ἔστιν ἕτερα νὴ Δί' ἔργα σώφρονα, ἐφ' οἷς διαζῆν ἄνδρα χρὴν τοσουτονί ἐκ τῶν δικαίων μᾶλλον ἢ δικορραφεῖν. Illud autem πῶς ἂν διίζοις, ἢ πόθεν; Euripides brevius extulit: πόθεν δ' ἐβόσκου in Phoenissis vs. 357.

vs. 906. Τί μαθών] Talem hujus participii usum saepe occurrere apud Comicum, & esse formulam exprobrantis imprudentiam sive insciliam, monuit Bisetus ad Nubes vs. 1507. qui & loca indicat omnia, praeter hunc in Pluto. Isocrates in Trapezitica: καί τοι τί μαθόντες, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσεπάτλομεν ἀπειθῆναι Σατύρῳ, ἐὰν μὴ διαλλαγῶμεν; *Sed quid nobis in mentem venit judices, ut juberemus reddi (fingraphum) Satyro, si non conciliati fuissemus?* Aelianus Epist. 14. τί γὰρ μαθὼν ῥυθμίζεις με; *Cur me corrigis?* Vide ad Nubes vs. 1507.

Ibid. Βέλομαι] Nemo putet propter hoc verbum, illud τί μαθών accipiendum esse pro *quid edoctus*, quasi altero interrogante τί μαθών; *quam artem edoctus?* Sycophanta respondeat: βέλομαι μαθέσθαι, *volo discere.* Nam hoc pacto sibi ipsi contradiceret infra vs. 925.

vs. 913. Κίτρος] Scholiastes: καλεῖται δὲ κοινῶς λάρ@. Glossae: Λάρ@, *Larus*, *Fulica*, *Gavia*, *Ardea*. Idem Scholiastes dicit in Proverbium abiisse, ut κίτρ@ dicatur de homine *stulto*. Comicus in Pace vs. 1067. καὶ κίτροι τρόφωνες. ubi Scholiastes aliud proverbium de eadem ave commemorat.

ΔΙΚ. Εὐεργετεῖν ἦν ὄντι τὸ πολυπραγμονεῖν;
ΣΥΚ. Τὸ μὲν ἦν βοηθεῖν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις,
Καὶ μὴ 'πιτρέπειν πότ', ἢν τις ἐξαμαρτάνῃ.
ΔΙΚ. Οὐκοῦν δικαστὰς ἐξεπίτηδες ἡ πόλις
Ἄρχειν καθίστησιν. ΣΥΚ. Κατηγορεῖ δὲ τίς;
ΔΙΚ. Ὁ βυλόμενος. ΣΥΚ. Οὐκοῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ.
Ὥστ' εἰς ἐμ' ἥκει τὰ πόλεως τὰ πράγματα.
ΔΙΚ. Νὴ Δία, πονηρόν γ' ἄρα περιάπτω ἔχει.
Ἐκεῖνο δ' ἡ βύλοι' ἂν, ἡσυχίαν ἔχων
Ζῆν ἀργός; ΣΥΚ. Ἀλλὰ περιβαπτὸν βίον λέγεις,
Εἰ μὴ φανεῖταί σμικρὰ βλαβή τις τῷ βίῳ.
ΔΙΚ. Οὐδ' ἂν μεταμάθοις; ΣΥΚ. Οὐδ' ἄν, εἰ δοίης γέ μοι
Τὸν πλοῦτον αὐτὸν, ἢ τὸ Βάττου σίλφιον.
ΔΙΚ. Κατάθου ταχέως θοιμάτιον. ΚΑΡ. Οὕτω, σοὶ λέγω.
ΔΙΚ. Ἔπειθ' ὑπόλυσαι. ΚΑΡ. Πάντα ταῦτα σοὶ λέγω.
ΣΥΚ. Καὶ μὴν περιελθέτω περὶς ἐμ' ὑμῶν εἰθαδί
Ὁ βυλόμενος. ΚΑΡ. Οὐκοῦν ἐκεῖνος εἰμ' ἐγώ.
ΣΥΚ. Οἴμοι τάλας, ἀποδύομαι μεθ' ἡμέραν.
ΚΑΡ. Σὺ γὰρ ἀξιοῖς τἀλλότρια πράττων ἐᾶσθαι.
ΣΥΚ. Ὁρᾷς, ἃ ποιεῖς; ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οἴχει φεύγων ὃν ἦγες μάρτυρα.
ΣΥΚ. Οἴ μοι, περιείλημμαι μόνος. ΚΑΡ. Νυνὶ βοᾷς;
ΣΥΚ. Οἴ μοι μάλ' αὖθις. ΚΑΡ. Δὸς σύ μοι τὸ τεμάχιον,
Ἵν' ἀμφιέσω τὸν συκοφάντην τυτονί.
ΔΙΚ. Μὴ δῆθ', ἱερὸν γάρ ἐστι τῆς Πλούτου πάλας.
ΚΑΡ. Ἔπειτα πῶς καλλίον ἀνατεθήσεται,
Ἢ περὶ πονηρὸν ἄνδρα τοιχωρύχον;
Πλοῦτον δὲ κοσμεῖν ἱματίοις σεμνοῖς πρέπει.
ΔΙΚ. Τοῖς δ' ἐμβάδίοις τί λήσεταί τις; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. Καὶ ταῦτα περὶς τὸ μέτωπον αὐτίκα δὴ μάλα,
Ὥσπερ κοπίνῳ περιπαταλθίσω τυτονί.
ΣΥΚ. Ἀπειμι· γνώσκω γὰρ ἥττων ὢν πολὺ

Ὑμᾶν.

vs. 915. Βοηθεῖν τοῖς νόμοις] Euripides in Hecuba vs. 882. ἐσθλὸν γὰρ ἀνδρὸς τὴν δίκην ὑπηρετεῖν, καὶ τὸν κακὸν δοκεῖν πανταχοῦ κακὸν εἶναι· *Boni enim viri est justitiae inservire & malos punire ubique & semper.*

vs. 924. Διατριβή] in Avibus vs. 156. (βίος) ἐκ ἀχαμῆς εἰς τὴν τριβήν. ubi vide notata.

vs. 925. Οὐδ' ἂν εἰ δοίης γέ μοι] Similiter in Nubibus vs. 108. ἐκ ἂν μὰ τὸν Διόνυσον, εἰ δοίης γέ μοι τὰς φασιανὰς, ἐστριφῇ Δεωγόρας. Et in Acharnensibus vs. 965. ἐκ ἂν μὰ Δί' εἰ δοίης γέ μοι τὴν ἀσπίδα.

vs. 926. Βάττου σίλφιον] Non minimam partem felicitatis Cyrenaeorum, quos Battus condiderat, faciebat silphii proventus, quod longe lateque exportabatur ob usum praestantem in culina & medicina.

vs. 927. Κατάθου] Non satis apparet, cur Sycophantam veste spolient, eumque vs. 936. pallio illo quod *vir justus* volebat Pluto dedicare, vestiant; nam ipse Sycophanta videtur male vestitus fuisse cum lacero pallio,

JUST. Eſtne, aliena curare, bene mereri de patria?
SYC. Legibus ſane ſuccurrere, quae poſitae fuerint,
Et non permittere ſi quis peccet, *bene mereri eſt.*
JUST. Ergo fruſtra judices civitas
Conſtituit, qui *his* praeſint. SYC. Quis autem accuſat?
JUST. Qui vult. SYC. Atqui is ego ſum.
Proinde in me recidunt civitatis negotia.
JUST. Improbum ergo certe praeſidem habet.
Illud autem nonne cuperes, *nempe* tranquillitate perfruens
In otio vivere. SYC. At tu oviculae vitam *mihi* narras,
Si nullum erit ſtudium, in quo aetatem teras.
JUST. Neque *ergo* dediſceres haec? SYC. Non, ſi mihi dares
Plutum ipſum, & Batti ſilphium.
JUST. Depone ocyus veſtem. CAR. Heus tu, tibi dicit.
JUST. Deinde calceos exue. CAR. Haec omnia tibi dicit.
SYC. Accedat ſane aliquis veſtrum huc ad me,
Quicumque volet. CAR. Atqui is ſum ego.
SYC. Hei miſer interdiu veſtibus ſpolior.
CAR. Tu enim vis, aliena negotia curans, cibum habere.
SYC. Viden' quid agas? hujus rei ego teſtem conſtituo.
CAR. Sed abiit fugiens quem adduxiſti teſtem.
SYC. Vae mihi, circumdatus ſum ab his ſolus. CAR. Nunc clamitas?
SYC. Vae iterum mihi. CAR. Da tu mihi penulam,
Ut amiciam Sycophantam huncce.
JUST. Minime vero, nam Pluto eſt conſecrata dudum.
CAR. Ubinam ergo melius dedicabitur,
Quam ſi homini nequam & parietum perfoſſori injiciatur?
Nam Plutum ornari decet honeſtis veſtimentis.
JUST. Calceis autem iſtis quid faciemus? dic mihi,
CAR. Et iſtos ad frontem jamjam,
Tanquam ad oleaſtrum, clavis affigam huic.
SYC. Abibo; nam video me multo inferiorem eſſe

Vo-

lio, adeo ut frigeret etiam, ut patet ex vſ. 897. niſi forte multo pejus ſuit *viri juſti* pallium, quod antea geſtaverat.

vſ. 930. Οὔκουν ἐκεῖνο] Repetit acerbe verba Sycophantae ex vſ. 919.

vſ. 931. Μεθ' ἡμέραν] Domoſthenes in Stephanum Orat. I. μεθ' ἡμέραν εἰ σὺ σάφρων· τὴν δὲ νύκτα τῷ οἷς θάνατον ἡ ζημία, ποιεῖς· *Interdiu es tu modeſtus; noctu autem ſcelera committis morte luenda.* Exaggerat Sycophanta facinus eorum; nam alii λωποδύται noctu graſſantur; iſti autem non verentur eum interdiu ſpoliare.

vſ. 934. Ὃν ἅγες μάρτυρα] Vide ſupra vſ. 892.

vſ. 941. Κοσμεῖν ἱματίοις] Aeſchylus Eumenidibus vſ. 55. καὶ κόσμῳ ἅτε πρὸς θεῶν ἀγάλματα φέρειν δικαίῳ, ἕτ' ἐς ἀνθρώπων σφάγας· *Ornatusque (Furiarum) talis eſt, qualis nec ad Deorum imagines recte inferatur, nec in aedes hominum.* Id eſt, *turpiſſimus.* In Agamemnone vſ. 93. Θεὸς τοι τοῖσδε τιμαλφεῖν χρεών· *quippe deos oportet hiſce honorare,*

Ὑμῶν· ἐὰν δὲ σύζυγον λάβω πινὰ
Καὶ σύκινον, τ' ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν
Ἐγὼ ποιήσω τήμερον δῆναι δίκιν,
Ὅλη καταλύσ' περιφανῶς εἰς ὢν μόνος
Τὴν δημοκρατίαν, ὅτε τ' βουλὴν πιθὼν,
Τὴν τ' πολιτῶν, ὅτε τ' ἐκκλησίαν.
ΔΙΚ. Καὶ μὴν ἐπειδὴ τ' πανοπλίαν τ' ἐμὴν
Ἔχων βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχε·
Ἔπειτ' ἐκεῖ κορυφαῖος ἐφήκως, θέρε.
Κἀγὼ γὰρ εἶχον τ' φασὶν ταύτην ποτέ.
ΚΑΡ. Ἀλλ' ὁ βαλανεὺς ἕλξῃ θύραζ' αὐτὸν, λαβὼν
Τῶν ὀρχιπέδων· ἰδὼν γὰρ αὐτὸν, γνώσεται
Ὅτ' ἐστ' ἐκείνου τοῦ ποτρῶ κόμμαι.
Νὴ δ' εἰσίωμεν, ἵνα φθάσωμεν τ' Θεόν.

ACTUS QUARTI

ΓΡΑΥΣ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἄρ', ὦ φίλοι γέροντες, ὅπῃ τ' οἰκίαν
Ἀφίγμεθ' ὄντως τοῦ νέου τούτου θεοῦ,
Ἢ τ' ὁδὸν τοπαρόπαν ἡμαρτήκαμεν;
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένη.
Ὦ μειρακίσκη· πιθάνη γὰρ εἶ κἀκῶς.
ΓΡ. Φέρε νυῦν ἐγὼ τ' ἔνδοθι καλέσω τινά;
ΧΡ. Μὴ δῆτ', ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα.
Ἀλλ' ὅλη μάλιστ' ἐλήλυθας, λέγειν ἐχρῆν.
ΓΡ. Πέπυσθα δεινὰ κἀπὸ τῶνδέ νὼ, ὦ φίλτατε.

Ἀφ'

vs. 946. Σύζυγον] Sic Oreſtes Pyladis dicitur *σύζυγος* in Iphigenia Taurica apud Eurip. vs. 251. *τῷ συζύγε δὲ τῷ ξένε τί τέκνον' ἦν; Illius autem, qui erat ſocius hujus hoſpitis, nomen quod erat?*

vs. 947. Σύκινον] Intelligit Sycophantam qualis ipſe eſt: alludit autem ad etymologiam: nam vox *συκοφάντης* componitur ex *σῦκον* & *φαίνω*, *oſtendo ficus*, nempe illas quae exportantur ex Attica; ſive, defero illos, qui ficus exportant, apud magiſtratum. Sic in Veſpis vs. 145. *καπνὸς ξύλα συκίνα*; ubi vide Notam. aliquando alludit ad vocem *φαίνω* ut in Acharn. vs. 726. *μήτ' ἄλλος ὅστις φασιανὸς ἐς' ἀνήρ*. & alibi. & in Avibus vs. 1693. *ἔστι δ' οἳ φατίσι πρὸς τῇ πλευρᾷ* &c.

vs. 949. Καταλύσ' περιφανῶς] *Demcratiam deſtruit palam.* Sic fere chorus in Veſpis vs. 461. *ἆρα δῆτ' ἐκ αὐτὰ δῆλα τοῖς πένησιν, ἡ τυραννὶς ὡς λαθρᾳ γ' ἐλάνθαν' ὑπῆσά με, εἰ σύγε — τ' νομων ἡμᾶς ἀπείργεις, ὧν ἔθηκεν ἡ πόλις, ὅτε τὴν' ἔχων πρέφασιν, ὅτε λόγον εὐτρέπελον' αὐτὸς ἔχων μόνος*. Statim autem ſi quis potentiorum aliquid novi moliretur, ſuſpectum habebant affectatae tyrannidis: *ὡς ἅπανθ' ἡμῖν τυραννὶς ἐστι καὶ ξυναμίτημ* in Veſpis vs. 485.

vs. 953. Εἰς τὸ βαλανεῖον] Superius vs. 335. dicebat Paupertatem dare ſolere *φῶδας ἐκ βαλανείε*, quia illuc ſoleant confugere pauperes hyeme: hic eodem ablegat Sycophantam jam pauperem. Alciphron Epiſt. 23. *δεσμὼν*

Vobis; si vero socium mihi adscivero aliquem
Quamvis siculneum, potens iste Deus
Ut mihi poenas det, ego efficiam hodie,
Quandoquidem dirimit (tollit) manifeste solus & unus
Populare imperium, nec impetrato prius consensu senatus,
Civium, aut plebis ipsius.
Just. *Tu* vero quoniam armaturam meam
Habens incedis, *age* in balneum curre;
Deinde ibi primam stationem occupans te calefacias:
Nam eandem & ego olim tenui.
Car. Sed balneator protrahet eum foras prehensum
Testiculis; nam ubi eum viderit, animadvertet
Ipsum esse ex sequioris notae hominibus.
At nos ingrediamur, ut adores Deum.

SCENA QUARTA.

Anus, Chorus, Chremylus.

An. Anne, optimi Senes, ad domum
Novi istius Dei vere pervenimus,
Aut tota via aberravimus?
Ch. At scito ad ipsum te perveniisse ostium,
Adolescentula; nam opportune sciscitaris.
An. Age nunc, egone ipsa e domo aliquem evocem foras?
Chr. Ne faxis, ego enim ipse egressus sum.
Sed quam ob rem maxime veneris, dicendum erat.
An. Perpetior gravia & nefaria, ô amice,

Nam

μαὶ ἐτὶ τὸ —— βαλανεῖον —— ἰθερέμιν.

vs. 956. Ἑλξῇ] In Equitibus vs. 768. καὶ τῇ κρεάγρᾳ τῇ ὀρχιπέδων ἑλκύμην ἐς Κεραμεικόν. In Avibus vs. 443. μήτ' ὀρχίπεδ' ἕλκειν, μήτ' ὀρύττειν. Sed & alibi saepe inclementer tractantur apud nostrum testes.

vs. 960. Ἆρ' ὦ οἶκοι] Ita solent percontari locorum ignari, cum aedes alicujus quaerunt: Sophocles in Electra vs. 1104. ἀλλ', ὦ γυναῖκες, ἐρθά τ' εἰσηκάσαμεν, ἐρθῶς δ' ἐπορῦμεν ἴχνια γρᾴζουσ'; *Num, ô mulieres, recte audivimus, & recta imus via qua debemus?* Idem in Oedipo Tyranno vs. 934. ἆρ' ἂν παρ' ὑμῶν, ὦ ξένοι, μάθοιμ' ὅπου τὰ τῦ τυράννου δώματ' ἐστὶ Οἰδίπου; *Possemne a vobis, optimi hospites, rescire, ubi sint aedes Oedipi regis.* Vide nostrum infra vs. 1172.

vs. 963. Ἀλλ' ἴσθι] Ut in Ranis vs. 434. ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὴν τὴν θύραν ἀφιγμένη.

vs. 964. Ὡραίως] Vel *lepide*, *decore*, *feste*, ut juvenculam decet scilicet, nam haec anus non volebat videri vetula, verum ὡραία μειρακίσκη. amabat enim, ἴσα ταῖς ὡραίαις φλεγομένη, ut cum Alciphrone dicam ex Epist. 13. Sic in Acharnen. vs. 271. ὡραία ὑλακτῇ· vel εὐκαίρως *opportune*. In Electra Sophoclis loco paullo ante citato respondetur: τὰ δ' ἔστι, ὦ ξέν', αὐτὸς εἰκάσας καλῶς· *haec sunt aedes, hospes, ipse recte conjecisti.* Ibidem vs. 1108. ἀλλ' εὖγ' ἱκάνεις· *sed recte, venisti.*

Ὑμῶν· ἐὰν δὲ σύζυγον λάβω πινὰ
Καὶ σύκινον, τ' ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν
Ἐγὼ ποιήσω τήμερον δῆναι δίκιν,
Ὅλη καταλύσ' περιφανῶς εἰς ὢν μόνος
Τὴν δημοκρατίαν, ὅτε τ' βουλὴν πιθὼν,
Τὴν τ' πολιτῶν, ὅτε τ' ἐκκλησίαν.
ΔΙΚ. Καὶ μὴν ἐπειδὴ τ' πανοπλίαν τ' ἐμὴν
Ἔχων βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχε·
Ἔπειτ' ἐκεῖ κορυφαῖος ἐφήκως, θέρε.
Κἀγὼ γὰρ εἶχον τ' φασὶν ταύτην ποτέ.
ΚΑΡ. Ἀλλ' ὁ βαλανεὺς ἕλξῃ θύραζ' αὐτὸν, λαβὼν
Τῶν ὀρχιπέδων· ἰδὼν γὰρ αὐτὸν, γνώσεται
Ὅτ' ἐστ' ἐκείνου τοῦ ποτρῶ κόμμαι.
Νὴ δ' εἰσίωμεν, ἵνα φθάσωμεν τ' Θεόν.

ACTUS QUARTI

ΓΡΑΥΣ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἄρ', ὦ φίλοι γέροντες, ὅπῃ τ' οἰκίαν
Ἀφίγμεθ' ὄντως τοῦ νέου τούτου θεοῦ,
Ἢ τ' ὁδὸν τοπαρόπαν ἡμαρτήκαμεν;
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένη.
Ὦ μειρακίσκη· πιθάνη γὰρ εἶ κἀκῶς.
ΓΡ. Φέρε νυῦν ἐγὼ τ' ἔνδοθι καλέσω τινά;
ΧΡ. Μὴ δῆτ', ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα.
Ἀλλ' ὅλη μάλιστ' ἐλήλυθας, λέγειν ἐχρῆν.
ΓΡ. Πέπυσθα δεινὰ κἀπὸ τῶνδέ νὼ, ὦ φίλτατε.

Ἀφ'

vs. 946. Σύζυγον] Sic Oreſtes Pyladis dicitur *σύζυγος* in Iphigenia Taurica apud Eurip. vs. 251. *τῷ συζύγε δὲ τῷ ξένε τί τέκνον' ἦν; Illius autem, qui erat ſocius hujus hoſpitis, nomen quod erat?*

vs. 947. Σύκινον] Intelligit Sycophantam qualis ipſe eſt: alludit autem ad etymologiam: nam vox *συκοφάντης* componitur ex *σῦκον* & *φαίνω*, *oſtendo ficus*, nempe illas quae exportantur ex Attica; ſive, defero illos, qui ficus exportant, apud magiſtratum. Sic in Veſpis vs. 145. *καπνὸς ξύλα συκίνα*; ubi vide Notam. aliquando alludit ad vocem *φαίνω* ut in Acharn. vs. 726. *μήτ' ἄλλος ὅστις φασιανὸς ἐς' ἀνήρ*. & alibi. & in Avibus vs. 1693. *ἔστι δ' οἳ φατίσι πρὸς τῇ πλευρᾷ* &c.

vs. 949. Καταλύσ' περιφανῶς] *Demcratiam deſtruit palam.* Sic fere chorus in Veſpis vs. 461. *ἆρα δῆτ' ἐκ αὐτὰ δῆλα τοῖς πένησιν, ἡ τυραννὶς ὡς λαθρᾳ γ' ἐλάνθαν' ὑπῆσά με, εἰ σύγε — τ' νομων ἡμᾶς ἀπείργεις, ὧν ἔθηκεν ἡ πόλις, ὅτε τὴν' ἔχων πρέφασιν, ὅτε λόγον εὐτρέπελον' αὐτὸς ἔχων μόνος*. Statim autem ſi quis potentiorum aliquid novi moliretur, ſuſpectum habebant affectatae tyrannidis: *ὡς ἅπανθ' ἡμῖν τυραννὶς ἐστι καὶ ξυναμίτημ* in Veſpis vs. 485.

vs. 953. Εἰς τὸ βαλανεῖον] Superius vs. 335. dicebat Paupertatem dare ſolere *φῶδας ἐκ βαλανείε*, quia illuc ſoleant confugere pauperes hyeme: hic eodem ablegat Sycophantam jam pauperem. Alciphron Epiſt. 23. *δεσμὼν*

Vobis; si vero socium mihi adscivero aliquem
Quamvis siculneum, potens iste Deus
Ut mihi poenas det, ego efficiam hodie,
Quandoquidem dirimit (tollit) manifeste solus & unus
Populare imperium, nec impetrato prius consensu senatus,
Civium, aut plebis ipsius.
Just. *Tu* vero quoniam armaturam meam
Habens incedis, *age* in balneum curre;
Deinde ibi primam stationem occupans te calefacias:
Nam eandem & ego olim tenui.
Car. Sed balneator protrahet eum foras prehensum
Testiculis; nam ubi eum viderit, animadvertet
Ipsum esse ex sequioris notae hominibus.
At nos ingrediamur, ut adores Deum.

SCENA QUARTA.

Anus, Chorus, Chremylus.

An. Anne, optimi Senes, ad domum
Novi istius Dei vere pervenimus,
Aut tota via aberravimus?
Ch. At scito ad ipsum te perveniisse ostium,
Adolescentula; nam opportune sciscitaris.
An. Age nunc, egone ipsa e domo aliquem evocem foras?
Chr. Ne faxis, ego enim ipse egressus sum.
Sed quam ob rem maxime veneris, dicendum erat.
An. Perpetior gravia & nefaria, ô amice,

Nam

μαὶ ἐτὶ τὸ —— βαλανεῖον —— ἰθερέμιν.

vs. 956. Ἑλξῇ] In Equitibus vs. 768. καὶ τῇ κρεάγρᾳ τῇ ὀρχιπέδων ἑλκύμην ἐς Κεραμεικόν. In Avibus vs. 443. μήτ' ὀρχίπεδ' ἕλκειν, μήτ' ὀρύττειν. Sed & alibi saepe inclementer tractantur apud nostrum testes.

vs. 960. Ἆρ' ὦ οἶκοι] Ita solent percontari locorum ignari, cum aedes alicujus quaerunt: Sophocles in Electra vs. 1104. ἀλλ', ὦ γυναῖκες, ἐρθά τ' εἰσηκάσαμεν, ἐρθῶς δ' ἐπορῦμεν ἴχνια γρᾴζουσ'; *Num, ô mulieres, recte audivimus, & recta imus via qua debemus?* Idem in Oedipo Tyranno vs. 934. ἆρ' ἂν παρ' ὑμῶν, ὦ ξένοι, μάθοιμ' ὅπου τὰ τῦ τυράννου δώματ' ἐστὶ Οἰδίπου; *Possemne a vobis, optimi hospites, rescire, ubi sint aedes Oedipi regis.* Vide nostrum infra vs. 1172.

vs. 963. Ἀλλ' ἴσθι] Ut in Ranis vs. 434. ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὴν τὴν θύραν ἀφιγμένη.

vs. 964. Ὡραίως] Vel *lepide*, *decore*, *feste*, ut juvenculam decet scilicet, nam haec anus non volebat videri vetula, verum ὡραία μειρακίσκη. amabat enim, ἴσα ταῖς ὡραίαις φλεγομένη, ut cum Alciphrone dicam ex Epist. 13. Sic in Acharnen. vs. 271. ὡραία ὑλακτῇ· vel εὐκαίρως *opportune*. In Electra Sophoclis loco paullo ante citato respondetur: τὰ δ' ἔστι, ὦ ξέν', αὐτὸς εἰκάσας καλῶς· *haec sunt aedes, hospes, ipse recte conjecisti.* Ibidem vs. 1108. ἀλλ' εὖγ' ἱκάνεις· *sed recte, venisti.*

Ἀφ' ὧ γ' ὁ θεὸς οὕτω ἤρξατο βλέπειν,
Ἀξίωτον εἶναί μοι πεποίηκε τὸ βίον.
ΧΡ. Τί δ' ἐστίν; ἦπου σὺ συκοφάντεια
Ἐν ταῖς γυναιξὶν ἦσθα; ΓΡ. Μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ.
ΧΡ. Ἀλλ' ἁλαχοῦσ' ἔπινες ὀν τῷ γράμματι;
ΓΡ. Σκώπτεις. ἐγὼ δὲ κατακέκνισμαι δεινά.
ΧΡ. Οὔκουν ἐρεῖς ἀνύσασα τὸ κνισμὸν τίνα;
ΓΡ. Ἄκουέ νυν. Ἦν μοί τι μειράκιον φίλον,
Πενιχρὸν μέν, ἄλλως δ' εὐπροσώπον καὶ καλόν,
Καὶ ζητόν· εἰ γάρ τι δεηθείην ἐγώ,
Ἅπαντ' ἐποίει κοσμίως μοι καὶ καλῶς·
Ἐγὼ δ' ἐκείνῳ πάντα ταῦθ' ὑπηρέτουν.
ΧΡ. Τί δ' ἰού, ὦ, τι σε μάλιστ' ἐδεῖθ' ἑκάστοτε;
ΓΡ. Οὐ πολλά· καί γ' ὀκνομίως μ' ἠρώτα·
Ἀλλ' ἀργυρίου δραχμὰς ἂν ἤτησ' εἴκοσιν
Εἰς ἱμάτιόν γ'· ὀκνῶ δ' ἂν εἰς ὑποδήματα.
Καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγοράσαι χιτώνιον
Ἐκέλθισεν ἂν, τῇ μητρί τε θοἰμαπίδιον·
Πυρῶν τ' ἂν ἐδεήθη μεδίμνων τεττάρων.
ΧΡ. Οὐ πολλὰ τοίνυν, μὰ τὸν Ἀπόλλω, ταῦτά γε
Εἴρηκας· ἀλλὰ δῆλον, ὅτι σ' ἠρώτα·
ΓΡ. Καὶ ταῦτα τοίνυν οὐχ ἕνεκεν μισητίας
Αἰτεῖν μ' ἔφασκεν, ἀλλὰ φιλίας οἵεκα,
Ἵνα τὸν ἱμάτιον φορῶν, μεμνῆτό μου.
ΧΡ. Λέγεις ἐρῶντ' ἄνθρωπον ὀκνομιώταται.
ΓΡ. Ἀλλ' οὐχὶ νυί γ' ὁ βδελυρὸς τὸν νοῦν ἔχει
Τὸν αὐτόν· ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ.

Ἐμοῦ

vs. 970. Ἀξίωτον] Aeschines de Falsa Legatione: ἀξίωτον εἶναί μοι τὸν βίον νομίζων. Gorgias Orat. Palamedis: πῶς ἂν ἀξίωτος ἦν ὁ βίος μοι πράξαντι ταῦτα; *quomodo mihi vita fuisset expetenda hoc facto?* Antipho: ἀξίωτον τὸ λειπόμενον τοῦ βίου διάξω (quod idem est quod in Oedipo Coloneo vs. 1688. ἔμοιγε ὁ μέλλων βίος ἐ βιωτός. de qua phrasi supra vs. 197.) Aliquando in neutro genere: Euripides Ione: εἰ μὴ γὰρ ἦσθε μ' ἔτεκεν, εὑρόσω, πάτερ, ἀξίωτον ἡμῖν· *Nisi enim invenissem, quae me peperit, pater, insuavis vita nobis erit.* Idem in Hercule F. vs. 1257. ἀναπτύξω δέ σοι, ἀξίωτον ἡμῖν νῦν τε καὶ πάροιθεν ὄν· *explicabo autem tibi, non vivendum mihi neque nunc, neque antea fuisse.* Aristides Panathenaico: ὡς ἀξίωτον ὂν ἠπιστοῦσι· *quasi vitâ vita expetenda non sit.* Utuntur & voce βιώσιμον. Sophocles Electra vs. 572. τί γὰρ μέλλῃ μοι τόδ' ἄτερ βιώσιμον; *quae enim vita mihi expetenda sine hac?* Euripides in Heraclidis vs. 606. χρησμοῖς τε μὴ κραυθέντος, ἐ βιώσιμον· *Et oraculo non perfecto, non potuissemus vivere.*

vs. 973. Ἐν τῷ γράμματι] Alludit ad sortitionem judicum, qui ut sors ferebat, in illo vel illo dicasterio judicia exercebant: distinguebantur autem dicasteria inscriptionibus certarum literarum, unde ἐν τῷ γράμματι idem est quod ἐν τῷ δικαστηρίῳ· & videbatur dicturus esse ἐδίκαζες, sed ex inopinato dixit ἔπινες, ut mulierum bibacitatem perstringeret; nam τὸ φιλόδικον virorum est. In Lysistrata ubi mulieres apud craterem vini conjurant, una earum vult bibendo prima jurare, sed altera non sinit, nisi prius sortiatur vs. 208. μὰ τὴν Ἀφροδίτην οὐκ, ἐάν γε μὴ λάχῃς. Ut autem hic ἐν τῷ γράμματι πίνειν, ita in Eccles. vs. 681. ἐν τῷ γράμματι δειπνεῖν. Vide supra vs. 277.

vs. 974. Κατακέκνισμαι] Verbum κνίζω apud Graecos, & apud Romanos verbum *uro*, de molestiis quas amor secum fert saepe accipitur. Amor ipse *urere* dicitur: Virg. Ecc. 2. *me tamen urit amor.* Herodotus Lib. VI. Τὸν δὲ Ἀρίστωνα ἔκνιζε ἄρα τὴ γυναικὸς ταύτης ὁ ἔρως, *Aristonem autem urebat amor hujus mulieris.* Etiam illi qui amantur, si amantibus aegre faciant, *urere* eos dicuntur; Terent. Eunucho: *Scin', si quando illa mentionem*

Nam ex quo Deus iſte coepit videre,
Non vitalem reddidit meam vitam.
CHR. Et quid eſt? Num tu etiam Sycophantria
Inter mulieres fuiſti? AN. Haud ego certe.
CHR. At nec bibiſti in illa litera, quae tibi ſortito obtigerat,
AN. Irrides. Ego vero perii, ita uror miſera.
CHR. Annon itaque perges dicere quid te tam male urat?
AN. Auſcultа: Erat mihi adoleſcentulus quem amabam,
Pauperculus quidem, ſed vultu venuſto & modeſto,
Probus item; nam ſi qua re mihi forte opus eſſet,
Omnia faciebat mihi decenter & pulchre;
Ego vero viciſſim inſerviebam ei in hiſce omnibus.
CHR. Quid autem erat, quod à te peteret maxime?
AN. Non multa *erant;* (etenim me impendio reverebatur,)
Sed *tantum* viginti drachmas petebat quandoque,
Pro veſte emenda: octo autem pro calceis.
Et tunicam ſororibus emere
Me jubebat, matrique pallam.
Praeterea opus ei erat quatuor modiis tritici.
CHR. Non multa ſane, ita me Apollo amet, iſta ſunt,
Quae commemoraſti; ſed apparet, illum te reveritum eſſe.
AN. Atque haec non propter avaritiam
Petere ſe à me dicebat, verum amicitiae cauſa,
Ut meam geſtans veſtem, mei recordetur.
CHR. Narras *hominem* ſupra modum tui amantem.
AN. Sed nunc ſceleſtus ille non habet animum in me.
Eundem, verum prorſus eſt immutatus.

Cum

nem Phaedriae facit, aut ſi laudat, te ut male urat. Alciphron Epiſt. 37. εἰ δὴ κνίσαι ποτὲ ἐκεῖνον ἐθελήσει. *Si nimirum illum aliquando urere voluerit.* Hinc, ſicut κνίδη, quae latine *urtica* dicitur, à κνίζω deſcendit, ita *urtica* ab *uro.* Vide & Notam ſequentem.

vſ. 975. Κνισμὸς] Alciphron Epiſt. 29. quae eſt Glycerae ad Bacchidem. ἄλλως τε κἂν μοι κνισμός τις πρὸς αὐτὸν ἢ διαφορὰ γένηται. *Praecipue ſi mihi contra illum aliqua injuria aut inimicitia orta fuerit.* Baſilius κνίσμα dixit Epiſt. 9. εἰ πρὸς τὸ βέλτιον ἔχοντες, ὡς τὰς φιλοκάλους εἰκὸς, ἐδὲ πρὸς αὐτὰς τὰς ἀκάνθας, ὧν τὸ ἀνθηρὸν ἐκφύεται, δυσχεραίνουσι· καί τινων ἤκουσα τοιοῦτόν τι περὶ αὐτῶν παίζοντων ταχὰ ἢ καὶ σπουδάζοντων· ὅτι καθάπερ ἐρωτικά τινα κνίσματα τοῖς ἐρωμένοις, τὰς λεπτὰς ἐκείνας ἀκάνθας ἡ φύσις τῷ ἄνθει προσέφυσε, πρὸς μείζονα πόθον τοῖς ἀπλήστοις κέντρους τὰς δρεπομένας ὑπεριζέσασα. *Qui ſtudent roſae, ut aequum eſt elegantes homines, illi nec ipſis ſpinis, in quibus ille flos naſcitur, offenduntur; & audivi quendam dicentem tale quid de illis, joco forte aut etiam ſerio: Nimirum, quaſi moleſtias quasdam ſuas amor ſecum fert amatoribus, tenues illas ſpinas naturam roſae addidiſſe, ad majus deſiderium, inacceſſis illis ſtimulis, carpentes irritantem.*

vſ. 982. Ἐκνομίους] Huc reſpicit vſ. 993. & vſ. 989.

vſ. 983. Δρεπανίδας εἴκοσι] Huc reſpicit vſ. 1021.

vſ. 984. Ὑποδήματα] Huc reſpicit vſ. 1013.

vſ. 990. Μισητὰς] In Avibus vſ. 1618. μισητίαν ἀναπεφάξομεν καὶ ταύτην. *ad abundantiam, ſive abunde, exigemus haec etiam.* Ubi Scholia: μισητίαν δὲ οἱ περὶ Ἀριστοφάνη τὴν εἰς τὰ ἀφροδίσια ἀκρασίαν —— ἐξηγεῖται· μήποτε μέν τοι γυναικωτέρον ἐστιν, ἀπληστία, ὃ καὶ νῦν ἐμφαίνεται. *Ariſtophanes Grammaticus μισητίαν dicit eſſe incontinentiam circa res venereas; ſed forte generalius inexplebilitatem ſive inſatiabilitatem ſignificat: quod hoc loco etiam apparet.* Heſychius: μισητὸς, μίσους ἄξιος, ἄπλητος —— *odio dignus, inexplebilis.* Hinc μισητὴ γυνὴ, *inſatiabilis libidinis mulier.*

vſ. 993. Ἐκνομιάταις] Supra vſ. 982.

Ἐμοῦ γ' αὐτῷ τ' πλακοῦντα τυτονί,
Καὶ τἄλλα τἀπὶ τῷ πίνακι τραγήματα
Ἐπόντα πεμψάσης, ὑπειπούσης θ', ὅτι
Εἰς ἑσπέραν ἥξοιμι. ΧΡ. Τί σ' ἔδρασ', εἰπέ μοι.
ΓΡ. Ἀμητά τε προσέπεμψεν ἡμῖν τυτονί,
Ἐφ' ᾧτ' ἐκεῖσε μηδέποτέ μ' ἐλθεῖν ἔτι·
Καὶ πρὸς ὀπὶ τούτοις εἶπεν ἀποπέμπων, ὅτι
Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
ΧΡ. Δῆλον, ὅτι τοὺς τρόπους τις ὑμοχθηρὸς ἦν.
Ἔπειτα πλουτῶν, οὐκ ἐθ' ἥδεως φακῆ·
Πρωτοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντα κατήθιεν.
ΓΡ. Καὶ μὴν πρωτοῦ γ' ὀσημέραι, νὴ τὼ θεώ,
Ἐπὶ τῇ θύρᾳ ἐβάδιζεν αἰεὶ τὴν ἐμήν.
ΧΡ. Ἐπ' ἐκφορήν. ΓΡ. Μὰ Δί', ἀλλὰ τῆς φωνῆς μόνον
Ἐρῶν ἀκοῦσαι. ΧΡ. Τοῦ λαβεῖν μὲ δῆν χάειν.
ΓΡ. Καὶ νὴ Δί', εἰ λυπεμβρίῳ γ' αἰθοιτό με,
Νιτάειον ἂν ᾠ Βάτιον ὑπεκοείζετο.
ΧΡ. Ἔπειτ' ἴσως ᾔτησεν ἄν σ' ὑποδήματα.
ΓΡ. Μυσηείοις δὲ τοῖς μεγάλοις ὀχεμβρίῳ
Ἐπὶ τῆ ἀμάξῃ, ὅτι προσέβλεψέ μέ τις,
Ἐτυπτόμην ἀφ' ἑσπέρας τοῦ ὅλου τ' ἡμέραν.
Οὕτω σφόδρα ζηλότυπος ὁ νεανίσκος ἦν.
ΧΡ. Μόνος γ' ἥδεθ', ὡς ἔοικεν, ἐδίων.
ΓΡ. Καὶ τάς γε χεῖρας παγκάλως ἔχειν μ' ἔφη.
ΧΡ. Ὁπότε προτείνοιέν γε δραχμὰς εἴκοσιν.
ΓΡ. Ὄζειν τε τῆ ἀρόας ἔφασκεν ἡδύ μου.
ΧΡ. Εἰ θάσιον ὀσφραίνεις, εἰκότως γε, νὴ Δία.
ΓΡ. Τὸ βλέμμα θ' ὡς ἔχιμι μαλακὸν ᾠ καλόν.
ΧΡ. Οὐ σκαιὸς ἦν ἄνθρωπος· ἀλλ' ἠπίστατο
Γραῦς καταφώσης τὰ φόδια κατεδίειν.
ΓΡ. Ταῦτ' ἦν ὁ θεὸς, ὦ φίλ' ἄνερ, οὐκ ὀρθῶς ποιεῖ,
Φάσκων βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις ἀεί.

ΧΡ.

vſ. 1001. Ἐφ' ᾧτε] In Acharnenſibus vſ. 722. ἀγοράζειν —— ἔξεστιν —— ἐφ' ᾧτε πωλεῖν. *In foro verſari licet ad vendendum.* In Theſmoph. vſ. 1193. σπονδὰς ποιήσασθαι πρὸς ἐμὲ τυτὶ πάρα, ἐφ' ᾧτ' ακέσαι μηδὲν ὑπ' ἐμοῦ μηδαμὰ κακὸν τὸ λοιπόν. *Pactionem mecum facere licet illa conditione, ut deinceps nulla in vos maledicta ex me audiatis.* & alibi. Phalaris Epiſt. 52. ἐγὼ πάντα —— πράττειν ἕτοιμός εἰμι, ἐφ' ᾧτε θεῖον ἄνδρα —— περισώσασθαι. *Ego omnia facere paratus ſum, ad ſervandum divinum virum.* Vide infra, vſ. 1142.

vſ. 1003. Μιλήσιοι] Proverbium hoc occurrit & apud Syneſium Epiſt. 80. De priſtina felicitate Mileſiorum Herodotus in Terpſichore: Καλὰ δὲ αὐτὸν χρόνον ἡ Μίλητος αὐτή τε ἐοῦσα μάλιστα δὴ τότε ἀκμάσασα, καὶ δὴ καὶ τῶν Ἰώνων ἦν πρόκριμα. *Eodem illo tempore Miletus cum quam maxime floreret, etiam Joniae erat tutamen.* Alludit ad hoc proverbium in Veſpis vſ. 1063. ὦ πάλαι ποθ' οἵτινες ἡμεῖς ἄλκιμοι μὲν ἐν χορείαις, ἄλκιμοι δ' ἐν μάχαις. Vide infra vſ. 1076.

vſ. 1009. Ἔπ' ἐκφορήν] Vel ad efferenda bona tua; vel ad efferendam teipſam, ſi mortua forte fueris; nam annoſa cum ſis, morti es vicina. In Eccleſ. ubi vetula itidem

Cum enim placentam iſtam,
Caeteraque bellaria, quae lanci huic
Impoſita ſunt, miſiſſem, & ſubindicaſſem
Me ad veſperam venturam. CHR. Quid fecit? dic mihi.
AN. Placentulam iſtam nobis inſuper miſit,
Ne amplius illuc venirem.
Praeterea, dum iſta remittit mihi, *hoc dicterium addidit:*
Olim fuere fortes Mileſii.
CHR. Apparet, non malis moratum fuiſſe moribus.
Poſt ubi jam dives eſt factus, non amplius capitur lenticula:
Antehac autem prae inopia omnia devorabat.
CHR. Atqui antehac quotidie, ita mihi deae ambae faveant,
Ad oſtium meum accedebat.
CHR. Efferendi cauſa. AN. Non certe, ſed tantum vocis *meae*
Audiendae cupidus. CHR. Aliquid accipiendi gratia ſcilicet.
AN. Tum ſiquando me eſſe triſtem ſentiret,
Nitarion ſubinde & Bation vocitabat.
CHR. Poſtea fortaſſis petiit calceos.
AN. Magnis autem Cereris ſacris vectam
Curru, quia me *forte* quis adſpexiſſet,
Ob id vapulabam (*verberabar conviciis*) toto die.
Tanta aemulatio inceſſerat illi adoleſcentulo.
CHR. Nam libenter, uti videtur, comedebat ſolus.
AN. Quin & manus me perpulchras habere dicebat.
CHR. Cum ſcilicet porrigerent viginti drachmas.
AN. Cutisque meae odorem dicebat eſſe ſuavem.
CHR. Merito ſane, ſiquando nimirum vinum Thaſium infunderes.
AN. Oculosque me habere molles & pulchros.
CHR. Non inficetus erat homo: ſed ſciebat
Vetulae ſubantis viatica comedere.
AN. Haec itaque Deus iſte, ô amice, non recte facit,
Cum profiteatur ſe opem laturum ſemper iis, qui afficiuntur injuriis.

CHR.

itidem ut haec, pruriens, dicit ad adoleſcentulam: ὦδὶς γὰρ ὡς σέ πρότερον εἴσισ' ἀνὴρ ἐμέ, haec reſpondet: ἔκκυ ἐπ' ἐκφοράν;

vſ. 1005. Οὐκ ἔθ' ἥδιστ' φακῆ] Pherecrates apud Athenaeum Lib. IV. p. 159. Μή μοι φακὲς, μὰ τὴ Δί' ἐγὼ γὰρ ἥδομαι· ἢν γὰρ τράγῃ τις, τὸ στόμα δοκεῖ κακόν. *Ne mihi lentem des, nam certe non delector ea: ſi enim quis comedat, os ipſi olet male.*

vſ. 1012. Νιτάριον] Tanaquil Faber legendum putat νιτάριον in Notis ad Lucretium, ut ſit blandimentum, quale eſt illud apud Plautum in Aſinaria: *Dic igitur me anaticulam, columbam* &c. Hac ratione pro Βάτιον etiam legi poſſet φάτλιον *palumbulum.*

vſ. 1020. Δραχμὰς] Ad vſ. 983.

vſ. 1022. Ἐνέχεις] Contractum ex ἐνέχεες.

vſ. 1023. Βλέμμα μαλακὸν] Aeſchylus in Agamemnone vſ. 752. μαλθακὸν ὄμμάτων θέλγητρ' *Blandum oculorum telum.* Philetaerus Comicus apud Athenaeum XIII. ὡς ταχέως, ὦ Ζεῦ, καὶ μαλακὸν τὸ βλέμμ' ἔχει· *O Jupiter quam lubricum & mollem adſpectum habet!*

vſ. 1025. Καπεδόσας] Gloſſae: καπεῖν *Prurio.* & καπρᾷ *Surit.* Eaedem: *Subo,* ὀχεῦω. & *Subo,* καπρίζω.

ΧΡ. Τί γ' ποιήσ', Φεάζε, ἢ πεφράξε;
ΓΡ. Ἀναγκάσαι δίκαιόν ἐστι, νὴ Δία,
Τὸν εὖ παθόνθ' ὑπ' ἐμοῦ, πάλιν μ' ἀντθοιεῖν·
Ἢ μηδ' ὁπῶν δίκαιον ἀγαθὸν ἐς' ἔχειν.
ΧΡ. Οὐκοῦν καθ' ἑκάστῳ ἀπεδίδου τ' νύκτα σοι;
ΓΡ. Ἀλλ' ἠδέποτέ με ζῶσαν ἀπολείψειν ἔφη.
ΧΡ. Ὀρθῶς γε. νυνὶ δέ γ' οὐκ ἔτι ζῆν σ' οἴε;
ΓΡ. Ὑπὸ γ' ἄλγους κατατέτηκ', ὦ φίλτατε.
ΧΡ. Οὔκ· ἀλλὰ καταισύπας, ὡς γέ μοι δοκεῖς.
ΓΡ. Διὰ δακλυλίου μὴν ἐν ἐμέ γ' ἂν διελκύσαις.
ΧΡ. Εἰ τυγχάνοι γ' ὁ δακτύλιος ὢν τηλία.
ΓΡ. Καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ ὠφσέχε,
Οὕπερ πάλαι κατηγορῶσα τυγχάνω.
Ἔοικε δ' ὅτι κῶμον βαδίζειν. ΧΡ. Φαίνε·
Στέφανόν γέ τοι ἢ δᾷδ' ἔχων πορθύε.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ, ΓΡΑΥΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἀσπάζομαι. ΓΡ. Τί φησιν; ΝΕΑΝ. Ἀρχαία φίλη,
Πολιὰ γεγένησαι ταχύ γε, νὴ τ' ἐρανόν.
ΓΡ. Τάλαιν' ἐγὼ τ' ὄψεως, ἧς ὑβρίζομαι.
ΧΡ. Ἔοικε δῆτα πολλῶ χρόνῳ σ' ἑωρακέναι.
ΓΡ. Ποίῳ χρόνῳ, ταλάνταθ', ὃς παρ' ἐμοὶ χθὲς ἦν.
ΧΡ. Τἀναντίον πέπονθε τοῖς πολλοῖς ἔρᾳ·
Μεθύων γ', ἂς ἔοικεν, ὀξύτερον βλέπῃ.

ΓΡ.

vs. 1035. Κατατέτηκα] Euripides Electra vs. 240. *Electra*: ἐκὼν ὁρᾷς με πρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας. *Orestes*: λύπαις τε συντέτηκας. *Ergo primum vides quam aridum sit meum corpus* —— *Dolore etiam contabuisti.* Scholia ad Hecubam vs. 434. κυρίως τὸ τήκεσθαι ἐπὶ χιόνος λέγεται, καὶ κηροῦ, καὶ τῶν καθ' ὀλίγον ἀναλισκομένων· καὶ ἀπὸ τούτου ἐπὶ τῶν καταπιπτόντων ὑπὸ λύπης, καὶ διαῤῥεομένων. *Proprie verbum τήκεσθαι de nive dicitur, & cera, illisque quae sensim consumuntur: hinc transfertur ad illos qui moerore macescunt & tabescunt.*

vs. 1038. Εἰ τυγχάνοι] Ita quidem omnes, sed debebat potius εἰ τυγχάνοι ——

Ibid. Τηλία] Etymologus: Ὠρος τηλίαν λέγει τὴν περιφέρειαν τῶν κοσκίνων. παρὰ τὸ σῶ τὸ δηλοῦν τὸ σείω καὶ κινῶ, τὸ σήθω. *Orus* τηλίαν *dicit circulum cribri. A verbo* σῶ *quod significat quatio, moveo, est verbum* σήθω. Glossae σήθω *cribro.* unde σηλία & Attice τηλία. ut σήμερον & τήμερον. Glossae: Τηλίαι *Incernicula.* Sunt & aliae significationes hujus vocis, sed nulla huic loco magis apta. Dicit autem anus: *Ita sum macie confecta, ut me per annulum trahere posses:* sed alter videns eam satis adhuc crassam, dicit *oportere annulum illum esse cribri circulum.*

vs. 1042.

CHR. Quid igitur faciat, dic, & effectum dabitur.
AN. Aequum utique est, cogere eum,
Qui à me beneficia acceperit, ut mihi vicissim benefaciat;
Aut nihil quicquam *meorum* bonorum *eum* habere justum est.
CHR. Annon igitur quavis nocte tibi reddidit?
AN. Imò dicebat se vivam me nunquam deserturum.
CHR. Recte quidem, at nunc non amplius vivere te putat.
AN. Nam prae moerore liquefacta sum, ô amicissime.
CHR. Non; sed putrefacta es, ut mihi videris.
AN. Per annulum me trahere posses.
CHR. Siquidem is annulus esset cribri circulus.
AN. Quin adolescentulus ipse accedit,
De quo dudum conqueror. (quem accuso)
Videtur comissatum ire. CHR. Apparet:
Coronam siquidem gestans & facem, incedit.

SCENA QUINTA.

Senarii Jambici.

JUVENIS, ANUS, CHREMYLUS.

JUV. Salvere jubeo. AN. Quid ait? JUV. Amica vetus,
Celeriter sane incanuisti, Coelum testificor.
AN. Misera ego, quanta contumelia afficior.
CHR. A multo tempore te non videtur vidisse.
AN. Quanto tempore, miser, qui heri apud me fuerit.
CHR. Ergo contra ei evenit atque *aliis* plerisque;
Ebrius enim, ut apparet, acutius cernit.

AN.

vs. 1042. Στέφανον] Coronam & facem gerebant comissatum euntes. Antiphanes apud Athenaeum VI. ἐπὶ κῶμον, εἰ δοκεῖ, ἴωμεν, ὥσπερ ἐχομεν· ἔκων καὶ δᾷδα καὶ στεφάνους λαβόντες· *comissatum, si videtur, eamus ut nunc sumus, non autem face sumta & corona.* & unguentati incedebant; Apollodorus Comicus apud eundem VII. ἐξίωμεν —— ἐπὶ κῶμον —— στεφάνους ἔχοντας καὶ μύρον· *exire comissatum coronas habentes & unguentum* Synesius Epist. 32. ἰδὼν δ' ποτὲ πορνότριβα σοβοῦντα διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐν στεφάνῳ καὶ μύροις, μεθύοντα καὶ κωμάζοντα καὶ πᾶσης ἀκολασίας ἐμπεπλεσμένον. *Videns scortatorem illum incedentem per forum coronatum & unguentatum, ebrium & comissantem & omnis flagitii plenum.*

vs. 1046. Διὰ πολλοῦ] In Vespis vs. 1474. ὡς ἥκει διὰ πολλοῦ χρόνου. Aeschylus in Persis vs. 743. φεῦ ταχεῖά γ' ἦλθε χρησμῶν πρᾶξις —— ἐγὼ δέ πω διὰ μακροῦ χρόνου τὰ δ' νῦχια ἐκτελευτήσειν ἔφης. *Heu velox venit oraculorum impletio —— ego autem autumabam longo post tempore haec perfecturos.* διὰ χρόνου sine adjectivo idem est. Lysias de caede Eratosthenis: ἀσμένῳ με ἑωρακυῖα ἥκοντα δι' διὰ χρόνου. *lubenti animo me videns redeuntem longo post tempore.* Vid. infra vs. 1056.

ΧΡ. Τί γ' ποιήσ', Φεάζε, ἢ πεφράξε;
ΓΡ. Ἀναγκάσαι δίκαιόν ἐστι, νὴ Δία,
Τὸν εὖ παθόνθ' ὑπ' ἐμοῦ, πάλιν μ' ἀντθοιεῖν·
Ἢ μηδ' ὁπῶν δίκαιον ἀγαθὸν ἐς' ἔχειν.
ΧΡ. Οὐκοῦν καθ' ἑκάστῳ ἀπεδίδου τ' νύκτα σοι;
ΓΡ. Ἀλλ' ἠδέποτέ με ζῶσαν ἀπολείψειν ἔφη.
ΧΡ. Ὀρθῶς γε. νυνὶ δέ γ' οὐκ ἔτι ζῆν σ' οἴε;
ΓΡ. Ὑπὸ γ' ἄλγους κατατέτηκ', ὦ φίλτατε.
ΧΡ. Οὔκ· ἀλλὰ καταισύπας, ὡς γέ μοι δοκεῖς.
ΓΡ. Διὰ δακλυλίου μὴν ἐν ἐμέ γ' ἂν διελκύσαις.
ΧΡ. Εἰ τυγχάνοι γ' ὁ δακτύλιος ὢν τηλία.
ΓΡ. Καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ ὠφσέχε,
Οὕπερ πάλαι κατηγορῶσα τυγχάνω.
Ἔοικε δ' ὅτι κῶμον βαδίζειν. ΧΡ. Φαίνε·
Στέφανόν γέ τοι ἢ δᾷδ' ἔχων πορθύε.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ, ΓΡΑΥΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἀσπάζομαι. ΓΡ. Τί φησιν; ΝΕΑΝ. Ἀρχαία φίλη,
Πολιὰ γεγένησαι ταχύ γε, νὴ τ' ἐρανόν.
ΓΡ. Τάλαιν' ἐγὼ τ' ὄψεως, ἧς ὑβρίζομαι.
ΧΡ. Ἔοικε δῆτα πολλῶ χρόνῳ σ' ἑωρακέναι.
ΓΡ. Ποίῳ χρόνῳ, ταλάνταθ', ὃς παρ' ἐμοὶ χθὲς ἦν.
ΧΡ. Τἀναντίον πέπονθε τοῖς πολλοῖς ἔρᾳ·
Μεθύων γ', ἂς ἔοικεν, ὀξύτερον βλέπῃ.

ΓΡ.

vs. 1035. Κατατέτηκα] Euripides Electra vs. 240. *Electra*: ἐκὼν ὁρᾷς με πρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας. *Orestes*: λύπαις τε συντέτηκας. *Ergo primum vides quam aridum sit meum corpus* —— *Dolore etiam contabuisti.* Scholia ad Hecubam vs. 434. κυρίως τὸ τήκεσθαι ἐπὶ χιόνος λέγεται, καὶ κηροῦ, καὶ τῶν καθ' ὀλίγον ἀναλισκομένων· καὶ ἀπὸ τούτου ἐπὶ τῶν καταπιπτόντων ὑπὸ λύπης, καὶ διαῤῥεομένων. *Proprie verbum τήκεσθαι de nive dicitur, & cera, illisque quae sensim consumuntur: hinc transfertur ad illos qui moerore macescunt & tabescunt.*

vs. 1038. Εἰ τυγχάνοι] Ita quidem omnes, sed debebat potius εἰ τυγχάνοι ——

Ibid. Τηλία] Etymologus: Ὠρος τηλίαν λέγει τὴν περιφέρειαν τῶν κοσκίνων. παρὰ τὸ σῶ τὸ δηλοῦν τὸ σείω καὶ κινῶ, τὸ σήθω. *Orus* τηλίαν *dicit circulum cribri. A verbo* σῶ *quod significat quatio, moveo, est verbum* σήθω. Glossae σήθω *cribro.* unde σηλία & Attice τηλία. ut σήμερον & τήμερον. Glossae: Τηλίαι *Incernicula.* Sunt & aliae significationes hujus vocis, sed nulla huic loco magis apta. Dicit autem anus: *Ita sum macie confecta, ut me per annulum trahere posses:* sed alter videns eam satis adhuc crassam, dicit *oportere annulum illum esse cribri circulum.*

vs. 1042.

CHR. Quid igitur faciat, dic, & effectum dabitur.
AN. Aequum utique est, cogere eum,
Qui à me beneficia acceperit, ut mihi vicissim benefaciat;
Aut nihil quicquam *meorum* bonorum *eum* habere justum est.
CHR. Annon igitur quavis nocte tibi reddidit?
AN. Imò dicebat se vivam me nunquam deserturum.
CHR. Recte quidem, at nunc non amplius vivere te putat.
AN. Nam prae moerore liquefacta sum, ô amicissime.
CHR. Non; sed putrefacta es, ut mihi videris.
AN. Per annulum me trahere posses.
CHR. Siquidem is annulus esset cribri circulus.
AN. Quin adolescentulus ipse accedit,
De quo dudum conqueror. (quem accuso)
Videtur comissatum ire. CHR. Apparet:
Coronam siquidem gestans & facem, incedit.

SCENA QUINTA.

Senarii Jambici.

JUVENIS, ANUS, CHREMYLUS.

JUV. Salvere jubeo. AN. Quid ait? JUV. Amica vetus,
Celeriter sane incanuisti, Coelum testificor.
AN. Misera ego, quanta contumelia afficior.
CHR. A multo tempore te non videtur vidisse.
AN. Quanto tempore, miser, qui heri apud me fuerit.
CHR. Ergo contra ei evenit atque *aliis* plerisque;
Ebrius enim, ut apparet, acutius cernit.

AN.

vs. 1042. Στέφανον] Coronam & facem gerebant comissatum euntes. Antiphanes apud Athenaeum VI. ἐπὶ κῶμον, εἰ δοκεῖ, ἴωμεν, ὥσπερ ἐχομεν· ἔκων καὶ δᾷδα καὶ στεφάνους λαβόντες· *comissatum, si videtur, eamus ut nunc sumus, non autem face sumta & corona.* & unguentati incedebant; Apollodorus Comicus apud eundem VII. ἐξίωμεν —— ἐπὶ κῶμον —— στεφάνους ἔχοντας καὶ μύρον· *exire comissatum coronas habentes & unguentum* Synesius Epist. 32. ἰδὼν δ' ποτὲ πορνότριβα σοβοῦντα διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐν στεφάνῳ καὶ μύροις, μεθύοντα καὶ κωμάζοντα καὶ πᾶσης ἀκολασίας ἐμπεπλεσμένον. *Videns scortatorem illum incedentem per forum coronatum & unguentatum, ebrium & comissantem & omnis flagitii plenum.*

vs. 1046. Διὰ πολλοῦ] In Vespis vs. 1474. ὡς ἥκει διὰ πολλοῦ χρόνου. Aeschylus in Persis vs. 743. φεῦ ταχεῖά γ' ἦλθε χρησμῶν πρᾶξις —— ἐγὼ δέ πω διὰ μακροῦ χρόνου τὰ δ' νῦχια ἐκτελευτήσειν ἔφης. *Heu velox venit oraculorum impletio —— ego autem autumabam longo post tempore haec perfecturos.* διὰ χρόνου sine adjectivo idem est. Lysias de caede Eratosthenis: ἀσμένῳ με ἑωρακυῖα ἥκοντα δι' διὰ χρόνου. *lubenti animo me videns redeuntem longo post tempore.* Vid. infra vs. 1056.

ΓΡ. Οὔκ· ἀλλ' ἀκόλαστός ἐστιν αἰεὶ τὼς τρόπως.
ΝΕΑΝ. Ὦ Ποντοπόσειδον, ὦ θεοὶ θρασύτροποι,
Ἐν τῷ προσώπῳ τῇ ῥυτίδων ὅσας ἔχει; ΓΡ. Ἆ, ἆ.
Τὴν δᾷδα μή μοι πρόσφερ'. ΧΡ. Εὖ μὰ τοί λέγεις.
Ἐὰν γὰρ αὐτὴν εἰς μόνον σπινθὴρ λάβῃ,
Ὥσπερ παλαιὰν εἰρεσιώνην καύσεται.
ΝΕΑΝ. Βάλλ' ἀφ' ἑαυτῆς πρός με παῖσαι; ΓΡ. Ποῖ, τάλαν;
ΝΕΑΝ. Αὐτὴ λαβοῦσα κάρυα. ΓΡ. Παιδιὰν τίνα;
ΝΕΑΝ. Πόσους ἔχεις ὀδόντας; ΧΡ. Ἀλλὰ γιώσομαι
Κἀγώ· ἔχει γὰρ τρεῖς ἴσως, ἢ τέτταρας.
ΝΕΑΝ. Ἀπόπαυσον· ἕνα γὰρ γόμφιον μόνον φορεῖ.
ΓΡ. Ταλάντατ' ἀνδρῶν, οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς,
Πλωύν με ποιῶν σὺ τοσούτοις ἀνδράσιν.
ΝΕΑΝ. Ὄναιο μὰ γ' ἄν, εἴ τις ἐκπλωύσειέ σε.
ΧΡ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ μὰ νεὼ καπηλικῶς ἔχει·
Εἰ δ' ἐκπλωεῖ τοῦτο τὸ ψιμύθιον,
Ὄψει καταδῆλα ᾧ προσώπῳ γε τὰ ῥάκη.
ΓΡ. Γέρων ἀνὴρ ὤν, οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.
ΝΕΑΝ. Πειρᾷ μὰ δῆτ' ἴσως σε, ὦ τῆ πτθίων
Ἐφάπτεταί σε, λανθάνειν δοκῶν ἐμέ.
ΓΡ. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην, οὐκ ἐμοῦ γ', ὦ βδελυρὲ σύ.
ΧΡ. Μὰ τὴν Ἑκάτην ὀρθῶς· μανοίμην γ' ἄν.
Ἀλλ', ὦ νεανίσκ', οὐκ ἐῶ τ' μείρακα
Μισεῖν σε ταύτην. ΝΕΑΝ. Ἀλλ' ἔγωγ' ὑπερφιλῶ.
ΧΡ. Καὶ μὴν κατηγορεῖ γέ σου. ΝΕΑΝ. Τί κατηγορεῖ;
ΧΡ. Εἶναί σ' ὑβριστὴν φησὶ, κἀ λέγειν, ὅτι
Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
ΝΕΑΝ. Ἐγὼ δὲ ταύτης ὀργῶμαί σοι. ΧΡ. Τὸ τί;
ΝΕΑΝ. Αἰσχυνόμενον τὴν ἡλικίαν τὴν σὴν, ἐπεὶ

Οὐκ

vſ. 1052. Ἆ ἆ] Interjectio. Eurip. Alceſtide vſ. 28. ἆ ἆ ἆ ἆ! τί σὺ πρὸς μελάθροις; *Ah ah quid tu apud aedes has fugis?*

vſ. 1055. Εἰρεσιώνην] Erat Ramus olivae ἔριον, *lana*, unde & nomen accepit, comptus. Qualis erat ſupplicum ramus, quem praetendebant, ἱκετῶν ἐρεσιπλοκον κλάδον, ut cum Aeſchylo dicam ex Supplicibus vſ. 22; vel ex Eumenidibus vſ. 43. ἐλαίας κλάδον λάνῃ ἐστεμμένον, ἀργῆτι μαλλῷ· *Olivae ramus lana coronatus, albo villo.* Exponebatur autem Athenis pro foribus aedium, in memoriam veteris cujusdam Supplicationis publicae. Vide Scholiaſten ad hunc locum, & ad Equites vſ. 724. & Lexicographos Graecos, & quos auctores ad Heſychium citavit Schrevelius.

vſ. 1056. Διὰ χρόνου] Vid. vſ. 1046. In Lyſiſtrata vſ. 905. σύ σ', ἀλλὰ κατακλίθητι μετ' ἐμοῦ διὰ χρόνου. In Veſpis vſ. 1251. ἵνα καὶ μεθυσθῶμεν διὰ χρόνου. & alibi. Euripides in Electra vſ. 504. μῶν τἀμὰ διὰ χρόνου σ' ἀνέμνησαν κακά; *Num mea mala longo poſt intervallo in memoriam tibi redierunt.*

Ibid. Ποῖ τάλαν;] Id quod vehementer cupiebat vetula, ſuſpicabatur etiam, adoleſcentem de ludo Venereo loqui; itaque dicit: *Ubinam ludes, an hic ante oculos hominum?* Ut in Lyſiſtrata vſ. 908. ὦ καταγέλαστ' ἐναντίον τοῦ παιδίου;

vſ. 1058. Πόσους ἔχεις ὀδόντας] Pervertit ludum illum, qui dicitur *Par Impar*; nam non erat quaerendum *quot ſint*; ſed utrum *Par*, *an impar* numerus: praeterea non illum interrogamus, qui nuces, aut tale quid aliud, manu tenet, ſcit enim; ſed ille nos interrogat. Quia vero edentulam anum vult ridere, ipſe interrogat. Quot illa habeat, non *nuces*, ſed *dentes*; ſciebat enim ipſam-

met

AN. Minime. Sed ſemper incompoſitis fuit moribus.
JUV. O rex maris Neptune, & Dii ſeniles,
Quantum rugarum in facie habet! AN. Ah ah!
Facem mihi ne admoveas. CHR. Recte ſane dicit;
Si enim ipſam vel unica ſcintilla comprehenderit,
Tanquam antiquum oleae ramum ipſam comburet;
JUV. Visne aliquantisper mecum ludere? AN. Ubi, miſer!
JUV. Iſthic, ſumtis nucibus. AN. Quemnam ludum?
JUV. Quot habes dentes? CHR. Sed cognoſcam
Ego etiam; habet enim tres fortaſſe aut quatuor.
JUV. Solve *nuces:* nam unicum tantum molarem geſtat.
AN. Homo miſerrime! non videris mihi eſſe ſanae mentis,
Qui labrum ex me facis coram tot viris.
JUV. Equidem tibi prodeſſet, ſi quis te lavaret.
CHR. Non ſane, quia nunc mangonice ſeſe habet;
Si vero abluatur iſta ceruſſa,
Videbis manifeſte faciei rugas.
AN. Cum ſis homo ſenex, inſanis, uti video.
JUV. Fortaſſe attentat te, & papillas
Contrectat tuas, exiſtimans haec ſe clam me facere.
AN. Haud meas quidem, non ſceleſte, ita me Venus amet.
CHR. Non ſane, ita mihi Hecate propitia ſit: nam utique inſanirem.
Verum tamen, o adoleſcens, non ſinam adoleſcentulam ut
Odio habeas iſtam. JUV. Ego vero etiam deperio.
CHR. Atqui te accuſat. JUV. Qua in re accuſat?
CHR. Ait te petulantem eſſe, & dicere,
Olim fortes fuiſſe Mileſios.
JUV. Ego de hac tecum non contendam. CHR. Quid ita?
JUV. Reſpectu aetatis tuae, nam

Nun-

met nunquam ſe daturam fuiſſe ludibrio ita, ut interrogaret: *Quot habeo dentes?* Ut quae nec interrogata deinde vult reſpondere.

vſ. 1060. Ἀπόπισον] Qui interrogatus non divinaverit, ſolvit totidem nuces, quot ille manu tenebat, qui interrogaverat; cum ergo Chremylus non divinaverit, quot habeat dentes vetula, quae unum tantum habebat; unus dens Chremylo elidendus erit, ut ſolvere poſſit. Talis eſt ſal Atticus.

Ibid. Τέμφιον] Pollux Lib. 19. ubi deſcribit Perſonas Comicas, dicit inter vetulas fuiſſe & τὸ οἰκεῖον γραιδίον, *Domeſticam ſive umbraticam vetulam*; & ita deſcribit: τὸ δὲ οἰκεῖον γραιδίον, σιμὸν, ἐν ἑκατέρᾳ τῇ σιαγόνι ἑκατέρωθεν ἀνὰ δύο ἔχει γομφίους —— *ſima eſt, & in utraque maxilla binos habet dentes molares.* Nempe & hinc patet hanc Comoediam proxime accedere ad novam: de qua ibi Pollux agit.

vſ. 1062. Πλυτόν] Ita me perfundis conviciis, quaſi eſſem labrum, in quo ſullones veſtimenta ſordidata perfundunt aqua. Ita uſurpatur verbum πλύνειν ab Atticis. Vide in Acharn. vſ. 381.

vſ. 1064. Καταλικῶς] Quia haec vetula erat ψιμυθίῳ καταπεπλασμένη, ut illa anus in Eccleſ. vſ. 875. *fuco oblita*; comparat illam cum *fucoſis*, ut Cicero loquitur, & *fallacibus mercibus* mangonum.

vſ. 1068. Πείσᾳ] Vide ſupra vſ. 150.

vſ. 1071. Μὰ τὴν Ἑκάτην] Quia vetula *invenuſta* & minime ἱπαφρόδιτος juraverat *per Venerem*; corrigit eam, & *per Hecaten* nocturnam Deam jurat.

vſ. 1076. Πάλαι ποτ'] Supra vſ. 1003.

Οὐκ ἄν ποτ' ἄλλῳ τοῦτ' ἐπέτρεπον ποιεῖν.
Νῦν δ' ἄπιθι χαίρων συλλαβὼν τὴ μείρακα.
ΧΡ. Οἶδ' οἶδα τὴν νεῦν· ἀκέτ' ἀξιοῖς ἴσως
Εἶναι μετ' αὐτῆς. ΓΡ. Ὁ δ' ὑπερέψων ἐπὶ πῆς;
ΝΕΑΝ. Οὐκ ἂν διαλεχθείην διεσπεκλωμένῃ
Ὑπὸ μυείων ἐτῶν γε χὴ τειχιλίων.
ΧΡ. Ὅμως δ', ἐπειδὴ χὴ τὴ οἶνον ἠξίους
Πίνειν, σιωπεκποτέ' ἐπί σοι χὴ τὴ πρύγα.
ΝΕΑΝ. Ἀλλ' ἔστι κομιδῇ τρυξὶ παλαιὰ χὴ σαπρά.
ΧΡ. Οὐκοῦν πρύγιπ@ ταῦτα πάντ' ἰάσεῖ.
ΝΕΑΝ. Ἀλλ' εἶσθ' εἶσω· τῷ θεῷ γὴ βύλομαι
Ἐλθὼν ἀναθεῖναι τὰς στεφάνας τύσδ', ἃς ἔχω.
ΓΡ. Ἐγὼ δέ γ' αὐτῷ χὴ φρύσαι π βύλομαι.
ΝΕΑΝ. Ἐγὼ δέ γ' οὐκ εἴσειμι. ΧΡ. Θάρρει, μὴ φοβοῦ.
Οὐ γὴ βιάσεῖ. ΝΕΑΝ. Πάνυ καλῶς τοίνυν λέγεις.
Ἱκανὸν γὴ αὐτὴν στρατὸν ὑπεπίπλην χρόνον.
ΓΡ. Βάδιζ' ἐγὼ δέ σε κατόπιν εἰσέρχομαι.
ΧΡ. Ὡς θυτόνως, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χραΐδιον,
Ὥσπερ λεπὰς τῷ μειρακίῳ στρυσιχεῖ.

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΕΡΜΗΣ.

Τὶς ἔσθ' ὁ κόπλων τὴν θύραν; τυτὶ τί ἦν;
Οὐδεὶς ἔοικεν· ἀλλὰ δῆτα τὸ θύριον
Φθεγξόμενον ἄλλως κλαυσιᾷ. ΕΡΜ. Σέ τοι, σέ τοι

Λέγω,

vſ. 1080. Συλλαβὼν] In Eccleſ. vſ. 1132. ὅμως δ' ἐκέλευε συλλαβεσθαι μ' ἡ γυνὴ ἄγειν σε. Sophocles in Trachiniis vſ. 1151. παίδων δὲ τὰς μὲν ξυλλαβὼν αὐτὰ τρίσσ· *Ex filiis autem quosdam ſecum abductos ipſa alit.* Idem in Philoctete vſ. 579. ἕκπλει, σαυτὸν ξυλλαβὼν, ἐκ τῆσδε γῆς· *corripe teipſum ex hac terra & aliorſum naviga.*

vſ. 1083. Οὐκ ἂν διαλεχθείην] In Nubibus vſ. 424. ἐγὼ δ' ἂν διαλεχθείην ἀτεχνῶς τοῖς ἄλλοις.

Ibid. Διεσπεκλωμένῃ] In Lyſiſtrata vſ. 152. σύοιντ' ἂν οἱ ἄνδρες κἀπιθυμοῖεν σπεκλεῖν. Ita enim legitur in Editione Farrei, non σπλεκεῖν.

vſ. 1086. Συγκεκοσίᾳ] Pluraliter. In Nubibus vſ. 726. ἐ μαλθακιεῖ', ἀλλὰ περικαλυπτέα· εὐρινῶ γὰρ νῦν ἀποστρητικῶς. & alibi.

Ibid. Τρύγα] Horatius: *Diffugiunt cadis cum faece ſiccatis amici.*

vſ. 1087. Σαπρὰ] Allegorice ſignificat ipſam *Vetulam.* ad quam ſupra etiam vſ. 1035. dicebat κατασίσπας· σαπρὰ autem derivatur à σάπω. In Eccleſiazuſis etiam Juvencula dicit ad vetulam: ὦ σαπρά, vſ. 882. In Veſpis vſ. 1378. aliquis ad Senem dicit: ἄγειν ταύτην λαβὼν [μέλλω] ἀφελόμενός σε, καὶ νομίσας εἶναι φαρμακόν, κοὐδὲν δύνασθαι δρᾶν.

vſ. 1094. Ὑπεπίπλην] Scholiaſtes: ἀντὶ τοῦ κατεφίλην. Etymologus afferens diverſorum opiniones, unde πάππας dicatur, inquit: οἱ δὲ, ὅτι καλὸν συνήθειαν πίπλα λέγουσιν ἀντὶ τοῦ φίλῃ. *Alii autem ajunt, quia ſoleant πίπλα dicere pro φίλῃ oſculare.* Gloſſae: πίπλα *Abba.* Eaedem: *Abba*

Nunquam alteri permisissem ut hoc faceret.
Nunc abi laetus accepta adolescentula.
CHR. Novi mentem tuam, novi; non amplius forte vis
Esse cum ipsa. AN. Quis autem est permissurus, *ut hic me accipiat?*
JUV. Non sollicitarem *sane anum* subagitatam
Inde a tredecies mille annis.
CHR. Attamen quoniam vinum non dedignatus es
Bibere, etiam fex tibi exhaurienda erit.
JUV. Sed haec fex est nimis vetus & putris.
CHR. Ergo colum istis omnibus medebitur.
JUV. Sed abi intro: Deo enim volo
Ingressus dedicare coronas istas, quas habeo.
AN. Ego vero ei etiam aliquid dicere volo.
JUV. At ego *jam* non intrabo. CHR. Bono animo es, nihil time.
Non enim tibi vim inferet. JUV. Recte ergo mones.
Nam satis multo tempore eam basiavi.
AN. I; at ego pone te ingrediar.
CHR. Quam pertinaciter, ô Rex Jupiter, haec anicula
Velut ostreum adolescenti adhaerescit.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CARIO, MERCURIUS.

CAR. Quis est, qui pulsat fores? Quid hoc est?
Nemo, ut videtur *pulsat:* sed nimirum ostiolum
Sic temere sonitu edito gemit. MERC. Tibi, tibi *inquam*

Dico,

Abba πίτλα, πίτλα. Itaque *πιτλᾶν* proprie esset *osculari patrem:* Sive, *Abbasiare* aut *Abasiare* ut ita dicam; aut usitate, *Basiare:* quod sane eadem ratione atque Graecum verbum videtur formatum esse, nisi quod prima litera sit ablata. Videtur autem in Aristophanis loco non *ὑπεπίτλων*, sed *ὑπεπίτλων* legendum esse, ut est apud Etymologum, qui adducit hunc versum, loco citato; nisi quod ibi pro verbo composito est simplex.

vs. 1097. Ὥσπερ λεπάς] Etiam in Vespis vs. 105. *ὥσπερ λεπὰς προσεχόμενος τῷ κίονι.* Synesius Epist. 4. *ἡ δὲ λεπὰς ὄστρεόν ἐστι κοῖλον· ὅπερ ὑπεισδὰν λάβηται πέτρας, ἀπιχυρίζεται. Lepas autem est ostreum cavum, quod ubi petram prehenderit, firmiter inhaerescit.*

vs. 1098. Τίς ἰσθ' ὁ] In Nubibus vs. 133. *βάλλ' ἐς κόρακας· τίς ἰσθ' ὁ κόψας τὴν θύραν;* In Ranis vs. 38. *τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν· ὡς κενταυρικῶς ἐκλαυ'· ὅστις, εἰπέ μοι, τὸτο τί ἦν;* & alibi. Apud Plautum etiam multa sunt loca, ubi miseris illis foribus exitium Comicum affertur: ubi toto convelluntur cardine: ubi nullum compendium fit pulsandi.

vs. 1100. Κλαυσιᾷ] *Flet janua*, quia Mercurius tam valide pulsaverat. Est autem prosopopoeia, qualis illa *αἱ κνῆμαί σου βοῶσιν.* supra vs. 276.

Ibid. Σέ τοι, σέ τοι λέγω ἀνάμενον] Apud Euripidem in Iphigenia Aulidis vs. 863. Servus: *ὦ ξέν' Αἰακῆ γένεθλον, μεῖνον, ὡς σέ τοι λέγω τὰ θεᾶς γεγῶτα παῖδα.* *O hospes Aeaci progenies, mane, nam te appello, te inquam Deae*

Οὐκ ἄν ποτ' ἄλλῳ τοῦτ' ἐπέτρεπον ποιεῖν.
Νῦν δ' ἄπιθι χαίρων συλλαβὼν τὴ μείρακα.
ΧΡ. Οἶδ' οἶδα τὴν νεῦν· ἀκέτ' ἀξιοῖς ἴσως
Εἶναι μετ' αὐτῆς. ΓΡ. Ὁ δ' ὑπερέψων ἐπὶ πῆς;
ΝΕΑΝ. Οὐκ ἂν διαλεχθείην διεσπεκλωμένῃ
Ὑπὸ μυείων ἐτῶν γε χὴ τειχιλίων.
ΧΡ. Ὅμως δ', ἐπειδὴ χὴ τὴ οἶνον ἠξίους
Πίνειν, σιωπεκποτέ' ἐπί σοι χὴ τὴ πρύγα.
ΝΕΑΝ. Ἀλλ' ἔστι κομιδῇ τρυξὶ παλαιὰ χὴ σαπρά.
ΧΡ. Οὐκοῦν πρύγιπ@ ταῦτα πάντ' ἰάσεῖ.
ΝΕΑΝ. Ἀλλ' εἶσθ' εἶσω· τῷ θεῷ γὴ βύλομαι
Ἐλθὼν ἀναθεῖναι τὰς στεφάνας τύσδ', ἃς ἔχω.
ΓΡ. Ἐγὼ δέ γ' αὐτῷ χὴ φρύσαι π βύλομαι.
ΝΕΑΝ. Ἐγὼ δέ γ' οὐκ εἴσειμι. ΧΡ. Θάρρει, μὴ φοβοῦ.
Οὐ γὴ βιάσεῖ. ΝΕΑΝ. Πάνυ καλῶς τοίνυν λέγεις.
Ἱκανὸν γὴ αὐτὴν στρατὸν ὑπεπίπλην χρόνον.
ΓΡ. Βάδιζ' ἐγὼ δέ σε κατόπιν εἰσέρχομαι.
ΧΡ. Ὡς θυτόνως, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χραΐδιον,
Ὥσπερ λεπὰς τῷ μειρακίῳ στρυσιχεῖ.

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΕΡΜΗΣ.

Τὶς ἔσθ' ὁ κόπλων τὴν θύραν; τυτὶ τί ἦν;
Οὐδεὶς ἔοικεν· ἀλλὰ δῆτα τὸ θύριον
Φθεγξόμενον ἄλλως κλαυσιᾷ. ΕΡΜ. Σέ τοι, σέ τοι

Λέγω,

vſ. 1080. Συλλαβὼν] In Eccleſ. vſ. 1132. ὅμως δ' ἐκέλευε συλλαβεσθαι μ' ἡ γυνὴ ἄγειν σε. Sophocles in Trachiniis vſ. 1151. παίδων δὲ τὰς μὲν ξυλλαβὼν αὐτὰ τρίσσ· *Ex filiis autem quosdam ſecum abductos ipſa alit.* Idem in Philoctete vſ. 579. ἕκπλει, σαυτὸν ξυλλαβὼν, ἐκ τῆσδε γῆς· *corripe teipſum ex hac terra & aliorſum naviga.*

vſ. 1083. Οὐκ ἂν διαλεχθείην] In Nubibus vſ. 424. ἐγὼ δ' ἂν διαλεχθείην ἀτεχνῶς τοῖς ἄλλοις.

Ibid. Διεσπεκλωμένῃ] In Lyſiſtrata vſ. 152. σύοιντ' ἂν οἱ ἄνδρες κἀπιθυμοῖεν σπεκλεῖν. Ita enim legitur in Editione Farrei, non σπλεκεῖν.

vſ. 1086. Συγκεκοσίᾳ] Pluraliter. In Nubibus vſ. 726. ἐ μαλθακιεῖ', ἀλλὰ περικαλυπτέα· εὐρινῶ γὰρ νῦν ἀποστρητικῶς. & alibi.

Ibid. Τρύγα] Horatius: *Diffugiunt cadis cum faece ſiccatis amici.*

vſ. 1087. Σαπρὰ] Allegorice ſignificat ipſam *Vetulam.* ad quam ſupra etiam vſ. 1035. dicebat κατασίσπας· σαπρὰ autem derivatur à σάπω. In Eccleſiazuſis etiam Juvencula dicit ad vetulam: ὦ σαπρά, vſ. 882. In Veſpis vſ. 1378. aliquis ad Senem dicit: ἄγειν ταύτην λαβὼν [μέλλω] ἀφελόμενός σε, καὶ νομίσας εἶναι φαρμακόν, κοὐδὲν δύνασθαι δρᾶν.

vſ. 1094. Ὑπεπίπλην] Scholiaſtes: ἀντὶ τοῦ κατεφίλην. Etymologus afferens diverſorum opiniones, unde πάππας dicatur, inquit: οἱ δὲ, ὅτι καλὸν συνήθειαν πίπλα λέγουσιν ἀντὶ τοῦ φίλῃ. *Alii autem ajunt, quia ſoleant πίπλα dicere pro φίλῃ oſculare.* Gloſſae: πίπλα *Abba.* Eaedem: *Abba*

Nunquam alteri permisissem ut hoc faceret.
Nunc abi laetus accepta adolescentula.
CHR. Novi mentem tuam, novi; non amplius forte vis
Esse cum ipsa. AN. Quis autem est permissurus, *ut hic me accipiat?*
JUV. Non sollicitarem *sane anum* subagitatam
Inde a tredecies mille annis.
CHR. Attamen quoniam vinum non dedignatus es
Bibere, etiam fex tibi exhaurienda erit.
JUV. Sed haec fex est nimis vetus & putris.
CHR. Ergo colum istis omnibus medebitur.
JUV. Sed abi intro: Deo enim volo
Ingressus dedicare coronas istas, quas habeo.
AN. Ego vero ei etiam aliquid dicere volo.
JUV. At ego *jam* non intrabo. CHR. Bono animo es, nihil time.
Non enim tibi vim inferet. JUV. Recte ergo mones.
Nam satis multo tempore eam basiavi.
AN. I; at ego pone te ingrediar.
CHR. Quam pertinaciter, ô Rex Jupiter, haec anicula
Velut ostreum adolescenti adhaerescit.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CARIO, MERCURIUS.

CAR. Quis est, qui pulsat fores? Quid hoc est?
Nemo, ut videtur *pulsat:* sed nimirum ostiolum
Sic temere sonitu edito gemit. MERC. Tibi, tibi *inquam*

Dico,

Abba πίτλα, πίτλα. Itaque *πιτλᾶν* proprie esset *osculari patrem:* Sive, *Abbasiare* aut *Abasiare* ut ita dicam; aut usitate, *Basiare:* quod sane eadem ratione atque Graecum verbum videtur formatum esse, nisi quod prima litera sit ablata. Videtur autem in Aristophanis loco non *ὑπεπίτλων*, sed *ὑπεπίτλων* legendum esse, ut est apud Etymologum, qui adducit hunc versum, loco citato; nisi quod ibi pro verbo composito est simplex.

vs. 1097. Ὥσπερ λεπάς] Etiam in Vespis vs. 105. *ὥσπερ λεπὰς προσεχόμενος τῷ κίονι.* Synesius Epist. 4. *ἡ δὲ λεπὰς ὄστρεόν ἐστι κοῖλον· ὅπερ ὑπεισδὰν λάβηται πέτρας, ἀπιχυρίζεται. Lepas autem est ostreum cavum, quod ubi petram prehenderit, firmiter inhaerescit.*

vs. 1098. Τίς ἰσθ' ὁ] In Nubibus vs. 133. *βάλλ' ἐς κόρακας· τίς ἰσθ' ὁ κόψας τὴν θύραν;* In Ranis vs. 38. *τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν· ὡς κενταυρικῶς ἐκλαυ'· ὅστις, εἰπέ μοι, τὸτο τί ἦν;* & alibi. Apud Plautum etiam multa sunt loca, ubi miseris illis foribus exitium Comicum affertur: ubi toto convelluntur cardine: ubi nullum compendium fit pulsandi.

vs. 1100. Κλαυσιᾷ] *Flet janua*, quia Mercurius tam valide pulsaverat. Est autem prosopopoeia, qualis illa *αἱ κνῆμαί σου βοῶσιν.* supra vs. 276.

Ibid. Σέ τοι, σέ τοι λέγω ἀνάμενον] Apud Euripidem in Iphigenia Aulidis vs. 863. Servus: *ὦ ξέν' Αἰακῆ γένεθλον, μεῖνον, ὡς σέ τοι λέγω τὰ θεᾶς γεγῶτα παῖδα.* *O hospes Aeaci progenies, mane, nam te appello, te inquam Deae*

Λέγω, Καείων, ἀνάμεινον. ΚΑΡ. Οὗτος, εἰπέ μοι,
Σὺ τἰὼ θύραν ἔκοπες ὑπωσὶ σφόδρα;
ΕΡΜ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔμελλον· εἶτ' ἀνέῳξάς με φθάσας.
Ἀλλ' ἐκκάλεϊ τ' δεσπότιν πρέχων ταχύ·
Ἔπειτα τ' γυναῖκα ὑ τὰ παιδία·
Ἔπειτα τὼς θεράποντας· εἶτα τἰὼ κυία·
Ἔπειτα σαυτόν· εἶτα τ' ὦ. ΚΑΡ. Εἰπέ μοι,
Τί δ' ἐστίν; ΕΡΜ. Ὁ Ζεύς, ὦ πόνηρε, βύλεϑ'
Ἐς ταυτὸν ὑμᾶς συγκυκήσας πρύβλιον,
Ἀπαξάπαντας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν.
ΚΑΡ. Ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι τύπτων τέμνεϑ'.
Ἀτὰρ ϑρασύ γε ταῦτ' ὀπιϑυλϑύϊ ποιεῖν
Ἡμᾶς; ΕΡΜ. Ὀπὴ δεινότατα πάντων πραγμάτων
Εἴργασϑ'. ἀφ' ᾧ γ' ἤρξατ' ἐξαρχῆς βλέπειν
Ὁ Πλοῦτος, ὑδεὶς ὑ λιβανωτὸν, ὑ δάφνιν,
Οὐ ψαιστὸν, ὐχ ἱερεῖον, ὅκ ἀλλ' ὐδενὸν
Ἡμῖν ὀπιϑύϊ τοῖς ϑεοῖς. ΚΑΡ. Μὰ Δί', ὐδέ γε
Θύσϊ· κακῶς γ' ἐπεμελεῖϑ' ἡμῶν τότε.
ΕΡΜ. Καὶ τ' μ' ἄλλων μοι ϑεῶν ἦλον μέλϊ.
Ἐγὼ δ' ἀπόλωλα κἀπιτέτριμμαι. ΚΑΡ. Σωφρονεῖς.
ΕΡΜ. Πρότερον γὰρ εἶχον μ' ὧδε ταῖς καπηλίσιν
Πάντ' ἀγαϑ' ἔωϑεν ϑὐθύς· οἰνᾶτον, μέλι,
Ἰχάδας, ὅσ' εἰκός ὄστιν Ἑρμῆν ἐδϊεῖν·
Νῦν δὲ πεινῶν, ἀναβάδην ἀναπαύομαι.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅς τις ἐποίεις ζημίαν
Ἐνίοτε, τοιαῦτ' ἀγαϑ' ἔχων. ΕΡΜ. Οἴμοι τάλας,
Οἴμοι πλακοῦντος, τὸν τετράδι πεπεμμέν.
ΚΑΡ. Ποϑεῖς τ' ὑ παρόντα ὑ μάτην καλεῖς.
ΕΡΜ. Οἴμοι δὲ κωλῆς, ἰὼ ἐγὼ κατήϑιον.
ΚΑΡ. Ἀσκωλίαζ' ὀπταῦϑα ϖοῖς τ' αἰϑέαν.
ΕΡΜ. Σπλάγχνων τε ϑερμῶν, ὧν ἐγὼ κατήϑιον.
ΚΑΡ. Ὀδύνη σε ϖοῖς τὰ σπλάγχν' ἔοικ' ὀπιτρέφειν.

ΕΡΜ.

Deae filium. Sophocles in Ajace vſ 1237. σέ τοι τ' ἐκ τ' αἰχμαλωτίδος λέγω· *Te captivae filium appello.* Euripides in Ione vſ. 219. σέ τοι τ' παρὰ ναὸν, αὐδῶ· *te aedituum compello.* Noſter in Avibus vſ. 407. ἰὼ ἔτοψ σέ τοι καλῶ. Ibidem vſ. 275. omittit verbum: ἔτος, ὦ σέ τοι. Videtur autem imitatus Aeſchylum in Prometheo, ubi Mercurius itidem ut hic a Jove miſſus dicit vſ. 943. σὲ τ' ϑρασίνειν —— τ' πυρὸς κλέπτην λέγω, πατὴρ ἄναγέ σε· *Te veteratorem —— te ignis furem dico, pater te juſſit* &c. Noſter pro πατὴρ infra dicit ὁ Ζεὺς vſ. 1108.

vſ. 1106. Τὴν κύνα] Aelianus Epiſt. 2. τὴν εἶν τὴν τὰ μαλακὰ ἔρια, ἣν ἐπαινῶ πρὸς σὲ, παρ' ἐμοῦ ποστεῖπε· καὶ τῶ ϐοϊδίω, καὶ τὴν κύνα· *Ovem illam, quae feri mollia vellera, quam tibi laudo, ſaluta meo nomine: & boves ambos & canem.*

vſ. 1110. Εἰς τὸ βάραθρον] Vide ſupra vſ. 431.

vſ. 1111. Ἡ γλῶττα] In Avibus vſ. 1701. κατὰ τ' ἐγγλωττογαστόρων κείνων, τ' φιλίππων παντα χῆ τ' Ἀττικῆς ἡ γλῶττα χωρὶς τέμνεται. Alias in Sacrificiis ἡ γλῶττα χωὶς τέμνεται, ut in Pace vſ. 1061.

vſ. 1117. Ἐπιϑύϊ] Etiam ſupra vſ. 137. verbum ϑύειν de rebus inanimatis uſurpavit: ἔτ' ἐδ' ἂν εἰς ϑύσειεν ἀνθρώπων

Dico, Cario, praestolare. CAR. Heus, dic mihi,
Tune fores pulsabas tam valide?
MERC. Non certe; sed volebam: deinde occupabas aperire.
Sed cito curre & evoca huc Herum,
Deinde & uxorem *ejus* & liberos,
Deinde & servos: deinde canem:
Deinde te ipsum, deinde porcum. CAR. Dic mihi,
Quid est? MERC. Jupiter, ô miserrime, vult
In eodem vos commixtos catino
Universos in barathrum injicere.
CAR. Lingua illi qui talia nunciat exciditur.
Sed cur haec facere cogitat
Nobis? MERC. Quia facinus gravissimum
Patrastis; ex quo enim denuo coepit videre
Plutus, nemo, nec thus, nec laurum,
Nec libum, nec victimam, nec aliud quicquam
Nobis Diis sacrificat. CAR. Non certe; neque
Sacrificabit: male enim nostri curam gerebatis tunc, *cum caecus esset Plutus.*
MERC. De ceteris quidem Diis minus anxie laboro.
Ego autem perii & interii. CAR. *Nunc demum* ad te redis.
MERC. Antea enim habebam apud cauponas
Omnis generis lautitias, mane statim offam vino subactam, mel,
Caricas, quae par est Mercurium edere:
Nunc autem esuriens in sublimi requiesco.
CAR. *Merito* sane, ut qui damno afficiebas *cauponas illas*
Quandoque, cum *tamen* ejusmodi bona *ab iis* haberes. MERC. Heu miser ego,
Heu placentam, quarto cujusvis mensis die pistam.
CAR. Desideras absentem, & frustra illam vocas.
MERC. Eheu colas, sive *victimarum* armos, quos ego comedebam.
CAR. Salta hic per culeos & utres sub dio jejunus.
MERC. Et intestina calida quae ego comedebam.
CAR. Tormina intestinorum te videntur vexare.

MERC.

πων ὅτι ἂ βᾶν ἂν ἐχὶ ψαισὸν ἐκ ἀλλ' ὐδίν.

vs. 1124. Ἀναζάδην] Scholiastes exponit per ἄνω ἔχω τὰς πόδας, ut sit: *sursum porrectis pedibus requiesco.* quod fessis de via conducit & levat lassitudinem; Mercurius autem est famulus & saepe huc illuc cursitat. Tamen forte tantum significat; *in sublimi.* Vide in Acharn. vs. 399. & 409.

vs. 1127. Πλακοῦντ@] In Pace vs. 870. ὁ πλακοῦς πίσσιπτα, σησαμῆ ξυμπλάσθητα. In Eccles. vs. 841. πίσπανα πίσθητα. Sed in Ranis: πλακοῦντας ἄπλα. vs. 504. Hic in Pluto mox: κρᾶτον εὖ πεπεμμένον.

vs. 1128. Πεθεῖς] Proverbium de *illis*, qui aliquid expectant frustra; cujus originem hanc esse volunt: cum Hercules in expeditione Argonautica Hylam amisisset, eumque assidue clamasset, *ut littus Hyla, Hyla omne sonaret:* tunc vocem ex aethere esse editam, quae diceret: πεθεῖς τ' ἐ παρέντα καὶ μάτην καλεῖς. Vide Paroemiographos.

vs. 1130. Ἀσκωλίαζε] Quia dixerat εἰμοι κωλῆς· paronomasiam inde fecit.

vs. 1132. Ὀδύνη] In Thesmoph. vs. 491. σφόδ@ μ' ἔχει τὴν γαστέρ', ὦ 'γαθέ, κἀδύνη. Vide notata ad Pacem vs. 175.

ΕΡΜ. Οἵμοι δὲ κύλικ' ἶσον ἴσῳ κεκραμβόης.
ΚΑΡ. Ταύτῃ 'βπιπὼν, ἀποτρέχων οὐκ ἂν φθάνοις;
ΕΡΜ. Ἆρ' ὠφελήσαις ἄν τι τ' σαυτῦ φίλον;
ΚΑΡ. Εἴ τι δέῃ γ', ὧν δυνατὸς εἰμί σ' ὠφελεῖν.
ΕΡΜ. Εἴ μοι ποείσας ἄρτον τίν' εὖ πεπεμμένον
Δοίης καταφαγεῖν, ἢ κρέας νεανικὸν,
Ὧν θύεθ' ὑμεῖς ἔνδον. ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔκφορα.
ΕΡΜ. Καὶ μὰ σ' ὁπότε τι σκυθάδιον ἔδεσπότε
Ὑφεῖλε, ἐγὼ σε λανθάνειν ἐποίουν ἀεί.
ΚΑΡ. Ἐφ' ᾧτε μετέχειν αὐτὸς, ὦ τοιχωρύχε.
Ἦκεν γὰρ ἄν σοι ναὸς εὖ πεπεμμένος.
ΕΡΜ. Ἔπειτα τοῦτόν γ' αὐτὸς ἂν κατήθιες.
ΚΑΡ. Οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοὶ,
Ὁπότε τι ληφθείῃ πανουργήσας ἐγώ.
ΕΡΜ. Μὴ μνησικακήσῃς, εἰ σὺ Φυλὴν κατέλαβες.
Ἀλλ' ἦν σώοικον θεὸς θεῶν δέξαθέ με.
ΚΑΡ. Ἔπειτ' ἀπολιπὼν τὰς θεὰς ὀνθάδε μενεῖς;
ΕΡΜ. Τὰ γὰρ παρ' ὑμῖν ἐστὶ βελτίω πολύ.
ΚΑΡ. Τί δέ γ' αὐτομολεῖν ἀξιον εἶναί σοι δοκεῖ;
ΕΡΜ. Πατεῖς γάρ ὅστι πᾶσ', ἵν' ἂν περάτῃ τις εὖ.
ΚΑΡ. Τί δῆτ' ἂν εἴης ὄφελος ἡμῖν ὀνθάδ' ὤν;
ΕΡΜ. Παρὰ τὴν θύραν τροφαῖον ἱδρύσαθέ με.
ΚΑΡ. Στροφαῖον; ἀλλ' οὐκ ἔργον ἔστ' ἐδὲν τροφῶν.

ΕΡΜ.

1133. Ἶσον ἴσῳ] In Acharnenſibus vſ. 353. metaphorice: ἐθέλειν τ' ἀκύσαι μηδὲν ἶσον ἴσῳ φέρον.

vſ. 1134. Οὐκ ἂν φθάνοις;] Ita cum ſigno interrogationis Ed. Farrei.

vſ. 1135. Ὠφελήσαις] In Equitibus vſ. 94. ὠφελεῖσι τὰς φίλας. Euripides in Phoeniſſis vſ. 359. φίλοι δὲ πατρὸς καὶ ξένοι σ' ἐκ ἀφέλουν; *Amici autem patris & hoſpites nonne juvabant te?*

vſ. 1138. Νεανικὸν] „ Hic eſt *ingens*, *magnum*; ut apud „ Athenaeum Lib. IV. cap. 21. λοπὰς νεανικὰ, *ingens pa-* „ *tina*: ut recte ibi monuit magnus Caſaubonus. ex „ Notis Kuſteri. "

vſ. 1139. Ἀλλ' ἐκ ἔκφορα] *Non efferenda*, in Neutro plurali. Poteſt etiam ſcribi: ἐκ ἐκφορά· *non eſt exportatio illarum rerum*, ut ſit ſubſtantivum foeminini generis. Scholiaſtes dicit in quibusdam ſacrificiis hanc formulam adhiberi ſolitam, & citat verſum Theopompi: εἶσω δραμὼν αἴτησον· ἀλλ' ἐκ ἐκφορά. *Curre intro & pete. Sed non datur exportatio.* Euphron Comicus apud Athenaeum IX. πέμπλην ἔθυον ἡμέραν οἱ Τήνιοι πολιοὶ γέροντες, πολὺν πολὺν πιτυοκόπτες, λεπτὸν ἔριφον καὶ μικρὸν· κἀ ἦν ἐκφορά· *Quinto die ſacrificabant Tenii ſenes cani, quod longa defuncti eſſent navigatione, gracilem & parvum hoedum; non licebat efferre quicquam.* Noſter in Theſmoph. vſ. 479. vocem ἔκφορος activa uſurpavit: αὐτὰ γὰρ ἐσωὼν, κἀδεμί' ἔκφορος λόγος· *Nos enim ſolae ſumus, nec eſt quae dicta foras eliminet.*

vſ. 1140. Καὶ μὴν] Quia Mercurius ipſe Fur erat ſubactus, ab incunabulis praeditus mira furandi ſubtilitate, ut teſtatur Homerus hymno in hunc Deum, & Horatius, unde & Δόλιος cognominabatur; dicit ſuo praeſidio Carionem latuiſſe ſi quando aliquid furaretur. Colebant autem fures Mercurium; in Pace vſ. 401. cum Trygaeus dixiſſet ad Mercurium: τῷ' ἀντιεῖλῶ σ' ἐλέσθαι αὐτῶν τὴν ὀπα, ἐπεί σε καὶ τιμῶσι μᾶλλον ἢ πρότε· ipſe reſpondet: κλέπλη γάρ εἰσι νῦν γε μᾶλλον ἢ πρότε.

vſ. 1142. Ἐφ' ᾧτε] Vide ſupra, vſ. 1001.

vſ. 1147. Μὴ μνησικακήσῃς] In Lyſiſtrata vſ. 592. σίγα μὰ μνησικακήσης. Alludit autem ad amneſtiam quae Athenis inſtituta fuit poſt expulſos XXX. dominos; de qua Juſtinus Lib. V. *Et ne qua diſſenſio ex anteactis nasceretur, omnes jurejurando obſtringuntur, diſcordiarum oblivionem fore.* Andocides de Myſteriis: καὶ κατέσησαν οἱ Τριάκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα Φυλήν τε κατελάβοσαν, Μουνυχίαν τε κατέλαβον. Poſtea: ἔδοξε μὴ μνησικακεῖν ἀλλήλοις τῶν γεγενημένων.

Ibid. Εἰ σὺ Φυλὴν κατέλαβες] Demoſthenes contra Timocratem: Μυρωνίδης ὁ Ἀρχίνου υἱὸς, τὸν καταλαβόντα Φυλὴν, καὶ μετά γε τοὺς θεοὺς αἰτιώτατόν ἐστι τῆς καθέ-

δε

MERC. Eheu calicem aequali portione vini & aquae temperatum.
CAR. Hoc insuper epoto nonne ocyus hinc ausugies?
MERC. Nunquid me amicum tuum ope tua juvares?
CAR. Si ejusmodi re tibi opus est, in qua tibi prodesse possum.
MERC. Si mihi praebens panem bene pistum
Dares comedendum, & bonum frustum carnis
De illis, quibus intus sacrificatis. CAR. At illa efferre non licet.
MERC. Atqui quando aliquod vasculum Heri *tui*
Surripiebas, semper ego faciebam ut latere posses.
CAR. Eo nimirum, ut ipse partem acciperes, ô parietum perfossor.
Nam obvenire tibi solebat grandis placenta bene pista.
MERC. Deinde hanc ipse comedere solebas.
CAR. Non enim partem aequam plagarum mecum accipiebas.
Si quando deprehendebar flagitio aliquo commisso.
MERC. Ne memineris veterum malorum, si tu castellum Phylen occupasti.
Sed saltem pro contubernali me recipite, per Deos obsecro.
CAR. Itane ergo Diis relictis hic manebis?
MERC. Vestra enim conditio est multo melior.
CAR. Quid? transfugere tibi lepidumne videtur?
MERC. Patria enim est omnis regio ubi homini bene est.
CAR. Quem itaque usum nobis praestabis, si hic sis.
MERC. Januae vertendae me praesidem facite.
CAR. Vertendae? atqui nihil opus est versutiis.

MERC.

δε τῷ δήμῳ· *Myronides Archini filius, illius qui Phylen occupavit, quique secundum Deos, praecipua causa fuit reditus populo.* Alii plerique Thrasybulum illius incepti ducem faciunt. Justinus Lib. V. *Erat inter exules,* (qui a XXX. tyrannis fuerant pulsi) *Thrasybulus vir strenuus, & domi nobilis, qui audendum aliquid pro patria, & pro salute communi etiam cum periculo ratus, adunatis exulibus, Castellum Phylen Atticorum finium occupat.* Demosthenes autem in eadem oratione, hunc tantum unum illorum fuisse dicit: Θρασύβουλος ὁ ἐκ Πειραιῶς καὶ ἀπὸ Φυλῆς ἦν. Debent autem verba Comici allegoricè accipi hoc modo: *Si tu Phylen occupasti, noli reminisci illarum injuriarum, quas perpessus es ab illis, qui favebant dominatui* XXX. *virorum;* id est: *Si tu dives factus es; noli reminisci injuriarum, quae tibi adhuc pauperi a me illatae sunt.*

vs. 1150. Βελτίω πολύ] In Avibus vs. 618. αἰζοῖ, ἃς πολλῷ κρείττους ἔποι τῶ Διὸς ἡμῖν βασιλεύειν.

vs. 1152. Πατρὶς γάρ] Lysias contra Philonem: καὶ γὰρ εἰ φύσει μὲν πολῖται εἰσὶ, γνώμῃ δὲ χρῶνται, ὡς πᾶσα γῆ πατρὶς αὐτοῖς ἐστιν, ἐν ᾗ ἂν τὰ ἐπιτήδεια ἔχωσιν· ἔτοι δοῦλοί εἰσιν, ὅτι ἂν πυθέσθαι τὸ τῆ πόλεως κοινὸν ἀγαθὸν, ἐπὶ τὸ ἑαυτῶν ἴδιον κέρδος ἦλθοτεν· *Etenim qui natura quidem cives sunt, ita autem sunt animati ut putent, omnem terram esse ipsis patriam, in qua res necessarias habeant: isti satis ostendunt, se facile omisso publico civitatis bono, ad proprium lucrum se conversuros.* Ita plane noster etiam Mercurius, qui nunc dicit: Ubique esse patriam, ubi bene sit; Superius dicebat: καὶ τὸ μὲν ἄλλων μοι θεῶν ἧττον μέλει, vs. 1119.

vs. 1154. Παρὰ τὴν θύραν στροφαῖον] Maluit στροφαῖον dicere, quam πυλαῖον, alludens ad *strophas* & *versutias*, quae Mercurio etiam placuerunt. Idem autem significant ambae istae voces hoc loco. Cur autem πυλαῖος & aliis quibusdam cognominibus vocatus fuerit, refert Laërtius, ex mente Pythagorae, qui rem suae metempsychosi applicabat: τὸ δὲ Ἑρμῆν ταμίαν εἶναι τῶ ψυχῶν· καὶ διὰ τοῦτο πομπαῖα λέγεσθαι, καὶ πυλαῖον καὶ χθόνιον· ἐπειδήπερ ἔστιν ἐκπέμπῃ ἀπὸ τῶ σωμάτων τὰς ψυχάς· ἀπό τε γῆς καὶ ἐκ θαλάττης· *Mercurium autem promum esse animarum, & propterea πομπαῖα vocari, & πυλαῖον & χθόνιον· quia iste immittat a corporibus animas: a terra & ex mari.* (de cognomine πομπαῖος vide infra vs. 1160. de χθονίῳ in Ranis vs. 1163.) Homerus πυλησόκον vocat.

vs. 1155. Οὐκ ἔχω ὅτ' ἀδὲν στροφῶν] In Eccles. vs. 1021. ἐ γὰρ δεῖ στροφῆς. In Ranis vs. 780. οἱ δ' ἀκροώμενοι τῶ ἀντιλογιῶν καὶ λυγισμῶν καὶ στροφῶν.

ΕΡΜ. Ἀλλ' ἐμπολαῖον. ΚΑΡ. Ἀλλὰ πλεστῶμφ· τί δῆτ'
Ἑρμῆν παλιγκάπηλον ἡμᾶς δεῖ τρέφειν;
ΕΡΜ. Ἀλλὰ δόλιον τοίνυν. ΚΑΡ. Δόλιον; ἥκιστά γε.
Οὐ γὰρ δόλῳ νεὼ ἔργον, ἀλλ' ἁπλῶν τρόπων.
ΕΡΜ. Ἀλλ' ἡγεμόνιον. ΚΑΡ. Ἀλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπω.
Ὥσθ' ἡγεμόνῳ γ' ἡδὲν δεησόμεσθ' ἔτι.
ΕΡΜ. Ἐναγώνιον τοίνυν γ' ἔσομαι. τί δ' ἔτ' ἐρεῖς;
Πλήθῳ γάρ ἐστι τοῦτο συμφορώτατον,
Ποιεῖν ἀγῶνας μουσικοὺς καὶ γυμνικούς.
ΚΑΡ. Ὡς ἀγαθὸν ἐστ' ἐπωνυμίας πολλὰς ἔχειν.
Οὕτω γ' ἐξεύρηκεν αὑτῷ βιότου.
Οὐκ ἐτὸς ἅπαντες οἱ δικάζοντες θαμὰ
Σπεύδουσιν ἐν πολλοῖς γεγράφθαι γράμμασιν.
ΕΡΜ. Οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις εἰσίω; ΚΑΡ. Καὶ πλουτεῖ γε
Αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ τὰς κοιλίας,
Ἵν' εὐθέως ἀγωνιστὴς εἶναί μοι δοκῇς.

vs. 1156. Ἐμπολαῖον] In Acharn. vs. 816. Ἑρμῆ ἐμπολαῖε. Idem & ἀγοραῖος in Equitibus vs. 297. sed istud cognomen latius patet; quia in foro non tantum mercatura exercetur: verum & judicia, & de rep. consultationes, unde & ἀγορεύειν· hoc ergo respectu ἀγοραῖος idem erit quod λόγιος, de quo mox vs. 1164. Lucianus in Bis accusato: σὺ γὰρ μοι τελευτᾷς ὦ Ἑρμῆ ἀν εἴτοις μόνος, ἅτε συνὼν αὐτοῖς τὰ πολλὰ, καὶ συνδιατρίβων, ἐν τε γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ· καὶ ἀγοραῖος γάρ εἶ, καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις κηρύττεις. Huc referendum & κερδῷος. Heliodorus Lib. VI. καὶ Ἑρμῆς μὲν κερδῷος, Ποσειδῶν δὲ ἀσφάλειος συνέμποροι καὶ πομποὶ γίγνοιντο. Sed & hoc latius videtur quam ἐμπολαῖος· nam κερδῷος non tantum propterea dicitur, quia is videatur nos, in noſtris mercimoniis emundis vendundisque, bono atque amplo auctare lucro, ſi adſit favens; verum etiam quia illius ope offerri creduntur quae ſubito obveniunt inſperata bona, unde Ἕρμαια dicuntur: Timo apud Lucianum cum inveniſſet Theſaurum, Ἑρμῆ κερδῶε, inquit, πόθεν χρυσίον τοσοῦτον. Praeterea, cum κέρδος ſignificet etiam *aſtutiam*, unde κερδαλέος *aſtutus*, & κερδὼ *vulpes*, quia eſt δολία, ut eſt Equitibus vſ. 1064. videtur κερδῷος Ἑρμῆς illo etiam ſignificatu dici poſſe, quo dicitur δόλιος.

vs. 1158. Δόλιον] In Theſmoph. vs. 1234. Ἑρμῆ δόλιε, ταυτὶ μὲν ἔτι καλῶς ποιεῖς· loquitur autem ibi Euripides, qui per dolum abducebat Mneſilochum ex cuſtodia Scythae. Sic apud Sophoclem, cum Ulyſſes dolum inſtrueret, quo Philoctetae arcus adimeretur, dicit: Ἑρμῆς σ' ὁ πέμπων δῆλος· ἠνήσατο νῶν, in Philocteta vſ. 133. Athenaeus Lib. VI. refert ex Hippia hiſtorico, Cnopum quendam regem, cujus vitae inſidias ſtruerent proprii adulatores, oraculum conſuluiſſe, & reſponſum accepiſſe: θύειν Ἑρμῇ δολίῳ.

vs. 1160. Ἡγεμόνιον] Affine eſt cognomen πομπαῖος, de quo vide ſupra, vſ. 1154. ſive πομπὸς. Sophocles in Oedipo Coloneo vſ. 1544. τῇδ' ἀγὰς μ' ἄναξ Ἑρμῆς ὁ πομπὸς· ſive πομπαῖος· Euripides in Medea vſ. 760. ἀλλά σ' ὁ Μαίας πομπαῖος ἀναξ πελάσειε δόμοις. Aeſchylus in Eumenidibus vſ. 90. Ἑρμῆ φύλαττε· κάρτα σ' ἦν ἐπώνυμος πομπαῖος ἴσθι. Ubi Scholia: ἐπεὶ καὶ γὰρ ὁ θεὸς· ergo & cognomen ἐπίδιος affine erit cognomini ἡγεμόνιος· Theocritus Idyllio XXV. vſ. 3. Duplici autem reſpectu pleraque haec cognomina Mercurio tribuuntur; quia & animas ducat, & viatores. cum animas ducit, idem eſt πομπαῖος & χθόνιος· apud Sophoclem cum Ajax mortem meditatur, dicit, in cognomini dramate vſ. 838. καλῶ σ', ἅμα πομπαῖον Ἑρμῆν χθόνιον εὖ με κοιμίσαι· ubi Scholia: ψυχοπομπόν. Vide locum ex Laërtio adductum ad vſ. 1154.

vs. 1162. Ἐναγώνιος] Simonides apud Athenaeum IX. Ἑρμᾶς ἐναγώνιος Μαίας εὐπλοκάμοιο παῖς· Pindarus Ode 2. Pythiorum vſ. 18. ὅτ' ἐναγώνιος Ἑρμᾶς· ubi Scholia: ἐναγώνιος δὲ Ἑρμῆς, ὡς τῶν ἀγώνων προεστώτης.

ACTUS

MERC. At mercatorem *me facite*. CAR. At nunc diteſcimus: ergo cur
Mercurium cauponarium alere debeamus?
MERC. Itaque doli artificem. CAR. Doli artificem? minime
Non enim opus eſt jam dolo, ſed ſimplicibus moribus.
MERC. At Ductorem. CAR. Sed Deus jam videt.
Adeoque Ductore non amplius indigebimus.
MERC. Itaque certaminum praeſes ero: & quid amplius dices?
Pluto enim *& divitiis* convenientiſſimum eſt
Inſtituere certamina Muſica & Gymnica.
CAR. Quam bonum eſt multa cognomina habere?
Iſte enim *hac ratione* invenit ſibi victum.
Non fruſtra omnes judices ſaepe
Student ut adſcribantur *in* multis literis tribunalium indicibus.
MERC. Itaque hac conditione ingrediar. CAR. Et quidem elue
Ipſe ad puteum accedens exta victimarum,
Ut ſtatim officioſum te mihi probes.

τις· ὡς καὶ Ἀγησίλ@· ἀναγώνιε Μαίας καὶ Διὸς Ἑρμᾶ. Idem autem eſt & ἀπαγώνι@· & ἀγώνι@· Aeſchylus in Agamemnone vſ. 521. νῦν δ' αὖτε σωτὴρ ἰσθι καπαγώνι@· ἄνακτ' Ἀπόλλω· τάς τ' ἀγωνίας Διὸς πάντας προσαυδῶ, τὸν τ' ἐμὸν τιμάορον Ἑρμῆν· ad quem locum non omiſit annotare locum praedictum Pindari doctiſſimus Stanlejus: qui & alium ibi citat de Agonio Mercurio ex eodem, Oda 1. Iſthmiorum vſ. 85. πάντα δ' ἐξαιτῶν ὅσ' ἀγώνι@· Ἑρμᾶς Ἱππόδοτο ἔπορεν. Apparet autem ex Aeſchyli loco, non tantum Mercurium eſſe Agonium, ſed & Apollinem, & alios Deos; ſane apud Sophoclem in Trachiniis etiam Jovi tribuitur hoc Epitheton, vſ. 26. τέλ@· ὃ' ἔθηκε Ζεὺς ἀγώνι@· καλῶς.

vſ. 1164. Ἀγῶνας μουσικούς] Reſpectu artis muſicae convenit in Mercurium etiam cognomen Λογί@· ut ſit Praeſes & arbiter certaminum eruditorum; quae Julianus Epiſt. 8. cum certaminibus Curſorum comparat: ὥσπερ γὰρ ἐν Ἑρμῇ λογίῳ γυμνίοις, δίδυμα τὰ ἆθλα προκειμένοις, ἅδην δὲ ὧν ἐν ὀλίγοις χρόνοις, τὸ ἄριστον ἐκκαλοῦσι. Idem Epiſt. 15. dicit ſe orationes ſuas Maximo tradere, ut judicium de illis ferat, tanquam Mercurio Logio: ἡμεῖς δὲ σοὶ καθάπερ Ἑρμῇ λογίῳ, τοὺς ἡμετέρους λόγους ἐγχειρίζομεν· κἂν μὲν ὑπομείνωσι τὴν ἀκοὴν τὴν σὴν, ἐπί σοι τὸ κρῖναι περὶ αὐτῶν. &c. Idem & alibi facit mentionem Mercurii Logii. Et Lucianus pro mercede conducto: τῷ Λογίῳ θύσομεν· & in Pſeudologiſta: κακὸν κακῶς σε ὁ λόγιος Ἑρμῆς ἐπιτρίψειεν αὐτοῖς λόγοις· & in Gallo: ἐγὼ δὲ Ἑρμῆ πάνυ@· ἂν λαλισάτῳ καὶ λογιωτάτῳ θεῶν ἁπάντων. Syneſius Epiſt. 100. πρόσειπε παρ' ἐμὲ πάνυ πολλὰ τὸ σαβασμιώτατον Μαρκιανόν· ὃν, εἰ προλαβὼν Ἀριστείδην, Ἑρμῆ λογίῳ τύπον εἰς ἀνθρώπους ἔφην ἐλλυθίναι, μέλλις ἂν ὄντως τῆς ἀξίας· ὅτι πλέον ἐστὶν ἢ τύπ@·.

Ibid. Καὶ γυμνικούς] Lucianus, loco quem citavi ad vſ. 1156. συναν αὐτοῖς τὰ πολλὰ καὶ συνδιατρίβων ἐν τε γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ· Syneſius Epiſt. 32. Mercurium & Herculem inſpectores palaeſtrae dicit: Ἑρμῆ μὲν γὰρ καὶ Ἡρακλεῖ τοῖς παλαίστραις ἐφόροις &c. Horatius τὸ λόγιον & τὰ παλαίστρας ἔφορον intelligit cum ita canit: *Mercuri facunde nepos Atlantis, qui feros cultus hominum recentum Voce formaſti catus & decorae More palaeſtrae.*

vſ. 1165. Ἐπωνυμίας πολλὰς] Habet autem adhuc plura cognomina, ſaltem apud Comicum noſtrum eſt adhuc, ut dixi, χθόνιος in Ranis vſ. 1163. ἐριούνης ibid. vſ. 1169. & τέλειος in Theſmoph. 1006. ubi vide notata; plura apud Homerum inveniuntur. Haec multitudo cognominum orta eſt, maximam partem, ex varietate officiorum Mercurii, quibus eſt diſtrictus. Vide Luciani Dialogum Mercurii & Majae.

vſ. 1168. Ῥάμμασι] Vide ſupra vſ. 973.

vſ. 1169. Πλοῦτε] In Equitibus vſ. 160. τί μ' ἀ 'γεὶς ὑ πλύνειν εἰς τὰς κολίας;

ACTUS QUINTI

ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

Τίς ἂν φράσειε πῦ 'στι Χρεμύλῳ μοι σαφῶς;
ΚΑΡ. Τί δ' ἐστίν, ὦ βέλτιστε; ΙΕΡ. Τί γὰρ ἄλλ' ἢ κακῶς;
Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Πλοῦτος οὗτος ἤρξατο βλέπειν,
Ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ. καταφαγεῖν γὰρ οὐκ ἔχω·
Καὶ ταῦτα δ' Σωτῆρος ἱερεὺς ὢν Διός.
ΚΑΡ. Ἡ δ' αἰτία τίς ἐστιν, ὦ πρὸς τῶν θεῶν;
ΙΕΡ. Θύειν ἔτ' οὐδεὶς ἀξιοῖ. ΚΑΡ. Τίνος ἕνεκα;
ΙΕΡ. Ὅτι πάντες εἰσὶ πλούσιοι· καίτοι τότε,
Ὅτ' εἶχον οὐδέν, ὁ μὲν ἂν ἦκων ἔμπορος
Ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθείς· ὁ δέ τις ἂν
Δίκῃ ἀποφυγών· ὁ δ' ἂν ἐκ πολλῶν ἱερεῖτό τις,
Καὶ μετεκάλει τὸν ἱερέα. νῦν δ' οὐδὲ εἷς
Θύει τοπαράπαν οὐδέν, οὐδ' εἰσέρχεται·
Πλὴν ὀπτησόμενοί γε πλεῖν ἢ μυρίοι.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν τὰ νομιζόμενα σὺ τῶν λαμβάνεις;
ΙΕΡ. Τὸν οὖν Δία τὸν Σωτῆρα κἀγὼ μοι δοκῶ
Χαίρειν ἐάσας, ὧδ' αὐτὸν καταμύειν.
ΚΑΡ. Θάρρει· καλῶς ἔσται γάρ, νὴ Διὸς θέλει.
Ὁ Ζεὺς ὁ Σωτὴρ γὰρ πάρεστιν ὧδε,
Αὐτόμολος ἥκων. ΙΕΡ. Πάντ' ἀγαθὰ τοίνυν λέγεις.
ΚΑΡ. Ἱδρυσόμεσθ' ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ θείμενε,
Τὸν Πλοῦτον, ὅσῳ πρότερον νῦν ἱδρυμένον,
Τὸν ὀπισθόδομον ἀεὶ φυλάττων τὸν θεόν.
Ἀλλ' ἐκδότω τις δεῦρο δᾷδας ἡμμένας,
Ἵν' ἔχων προηγῇ τῷ θεῷ σύ. ΙΕΡ. Πάνυ μὲν οὖν
Δρᾶν ταῦτα χρή. ΚΑΡ. Τὸν Πλοῦτον ἔξω τις καλῷ.

vſ. 1172. Τίς αν φρασειε] In Lyſiſtrata vſ. 1091. τίς ἂν φράσειε πῦ 'στιν ἡ Λυσιστράτη; In Ranis vſ. 419. ἔχοιεν ἂν ἔν φράσαι νῷν, Πλούτων ὅπου 'νθαδ' οἰκεῖ; ξένω γὰρ ἐσμὲν, ἀρτίως ἀφιγμένω. Euripides in Iphig. Aul. vſ. 309. πῦ τῶν Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ὁ στρατηλάτης; τίς ἂν φράσειε προσπόλων τὸν Πηλέως ζητοῦντά νιν παῖδ' ἐν πύλαις Ἀγιλλέα; Vide ſupra vſ. 960.

Ibid. Σαφῶς] Sophocles in Electra vſ. 662. ξένοι γυναῖες, πῶς ἂν εἰδείην σαφῶς, εἰ τῆδε τυράννου δάμαρτ' Αἰγίσθου τάδε;

vſ. 1173. Τί γὰρ ἄλλ' ἢ] Lyſippus Comicus apud Athenaeum Lib. III. Ἕρμων τί ἐστι; πῶς ἔχομεν; alter reſpondet: τί δ' ἄλλο γ' ἢ, ὁ πατὴρ —— δοκεῖ &c. *Hermon, quid eſt? quomodo res noſtrae ſe habent? Quid aliud niſi pater videtur* &c. In Eccleſ. vſ. 769. τί γὰρ ἄλλο γ' ἢ φέρειν παρεσκευασμένοι τὰ χρήματ' εἰσι; In Nubibus vſ. 1498. ὅ, τι ποιῶ; τί ἄλλο γ' ἢ, διαλεπτολογᾶσθαι ταῖς δικαίαις τὰ οἰκεῖα; Editio Farrei habet in hoc Pluti loco τί γὰρ ἀλλ' ἢ, ut non ſit ἄλλο, ſed ἀλλά. Sic etiam in Ranis vſ. 437. τοῦτ' ἔστι τί ἦν τὸ πρᾶγμ' ἀλλ' ἢ

SCENA SECUNDA.

SACERDOS JOVIS, CARIO.

SAC. Quis posset mihi certo indicare, ubi sit Chremylus,
CAR. Quid est, vir optime. SAC. Quid nisi male?
Ex quo enim Plutus iste coepit videre,
Pereo fame. nam quod comedam non habeo:
Idque cum sim Sacerdos Jovis Servatoris.
CAR. Quaenam vero est causa hujus rei, obsecro?
SAC. Nemo dignatur amplius sacrificare. CAR. Quam ob rem?
SAC. Quia omnes sunt divites: at tunc
Cum *adhuc* nihil haberent, alius qui mercator esset, quum revenisset
Salvus, mactabat victimam aliquam: alius aliquis
Quod judicio absolutus fuisset: alius vero quispiam litabat
Et accersebat sacerdotem; nunc nemo
Sacrificat prorsus quicquam, neque intrat, *in templum*,
Nisi cacatum plus quam decies milleni.
CAR. Itaque legitimam partem istorum accipis.
SAC. Igitur ipse etiam mihi videor, Jove Servatore
Deserto, hic mansurus.
CAR. Confide: nam bene erit, Deo volente.
Jupiter enim Servator hic adest,
Sponte adveniens. SAC. Omnia bona itaque nuncias.
CAR. Dedicabimus ergo statim, mane modo,
Plutum in eo loco, ubi antehac erat,
Aerarium Deae (*Palladis*) perpetuo custodiens.
Sed efferat aliquis huc faces incensas,
Ut *tu* eas tenens praecedas ante Deum. SAC. Omnino quidem
Hoc fieri oportet. CAR. Plutum aliquis evocet foras.

ὦ Διὸς Κόρινθος. Vide Notata ad Acharn. 1110.

vs. 1178. Θύειν] In Avibus vs. 1515. Θύῃ γὰς ἥδιὸς ἐδὼν ἀνθρώπων ἴτι.

vs. 1183. Τὸν ἱερία] In Avibus vs. 849. ἐγὼ δ' ἵνα Θύσω τοῖσι καινοῖσι θεοῖς τ' ἱερία ἀμφοῖν τὴν πομπὴν καλῶ.

vs. 1186. Οὐκοῦν τὰ νομιζόμενα] Victimarum pellem accipiebat sacerdos; ut Scholiastes monet. Comicus in Thesmoph. vs. 768. τέλλ τὸ δέρμα τ' ἱερέως γένεσθαι. Nunc autem cum non veniant sacrificaturi in templum homines, sed ἀποπλησόμενοι, Sacerdos nonnisi τ' ἀποκατημάλων poterit portionem accipere.

vs. 1188. Χαίρειν ἐάσας] In Thesmoph. vs. 69. ὦ δαιμόνιε τοῦτον μὲν ἐα χαίρειν.

vs. 1194. Τὸν ὀπισθόδομον] Ita vocabatur aerarium Athenis, & erat a tergo Fani Minervae in Arce. Ibi dedicabant isti Statuam Pluti, ut custos sit Thesaurorum. Demosthenes de Syntaxi, ἀνίκ' ἄν τινες στρώσῃ δόκας τ' ὀπισθόδομον. Lucianus in Timone: ἀλλὰ κἀκ τοῦ κλείθρου τ' ὀπισθοδόμου διορύξας.

SCENA

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι, καὶ Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΓΡΑΤΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ἐγὼ δὲ τί ποιῶ; ΚΑΡ. Τὰς χύτρας, αἷς τ' θεὸν
Ἱδρυσόμεθα, λαβὲ σὺ τὸ κεφαλῆς φέρε
Σεμνῶς. ἔχεσα δ' ἦλθες αὐτὴ ποικίλα.
ΓΡ. Ὧν δ' ἕνεκ' ἦλθον; ΚΑΡ. Πάντα σοι πεφράξεται.
Ἥξει γὰρ ὁ νεανίσκος· ὡς σ' εἰς ἐσπέραν.
ΓΡ. Ἀλλ' εἴγε μοὔστι, νὴ Δί', ἐγχυᾷ σύ μοι
Ἥξειν ἑκεῖνον ὡς ἔμ', οἴσω τὰς χύτρας.
ΚΑΡ. Καὶ μὴν πολὺ τἄλλων χυτρῶν ταὐναντία
Αὕτη ποιεῖ. ταῖς μὲν γὰρ ἄλλαις χύτραις
Ἡ γραῦς ἔπεσ' ἀνωτάτω· ταύτης δὲ νῦν
Τῆς γραὸς ὀπίσθης ἔνεισιν αἱ χύτραι.
ΧΟΡ. Οὐκ ἔστ' τοίνυν γ' εἰκὸς μέλλειν ὑφ' ἡμᾶς, ἀλλ' ἀναχωρεῖν
Ἐς τὸ πίσθεν· δεῖ γὰρ κατόπιν τῶν ᾀδόντας ἕπεσθ'.

vſ. 1198. Τὰς χύτρας, αἷς] Intelliguntur ollae cum leguminibus coctis, quas libare ſolebant, ſi erigerent & dedicarent aut aram aut ſtatuam. In Pace vſ. 922. ταύτην χύτραις ἱδρύσειν. Dicunt etiam μετὰ χυτρῶν ἱδρύειν· ut in Danaidibus Ariſtophanis teſte Scholiaſte: μαρτύρομαι Ζηνὸς ἑρκείᾳ χύτρᾳ, μεθ' ἣν ὁ βωμὸς ἑστῶς ἱδρύθη πολί. *Teſtificor Jovis familiaris ollam, cum qua ara haec dedicata eſt olim.* Ita legitur iſte locus in Scholiis ad Pacem. Hic autem ad Plutum pro μεθ' ἣν legitur παρ' αἷς *apud quas*, ſenſu non deteriore.

vſ. 1200. Ποικίλα] Sunt ἱμάτια βαπτὰ ποικιλόμορφα, ut loquitur ſupra vſ. 530. Apud Aeſchylum in Agamemnone, ποικίλα & ἀλκεννῆ, & ποδοῦραι de eadem re dicuntur vſ. 932. ἐν ποικίλοις δὲ ξυνὸν ὄνθ' ἁλλήσει βαίνειν, ἐμοὶ μὲν ἀδαμῶς ἄνευ φίλου· *Super variegatis autem ornamentis mortalem incedere, neutiquam eſt extra metum mihi.* vſ. 955. ὑπαὶ τις ἀρβύλας λύσει τάχος, περόδκλον ἔμβασιν ποδός· σὺν ταῖς δὲ μ' ἐμβαίνοντ' ἀλκεγήσιν, θεῶν μή τις πρόσωθεν ὄμμα βάλοι φθόνος· *Solvat aliquis calceos (mihi) ocyus, qui faciunt pedis inceſſum minus liberum, ne, ſi cum iſtis incedam ſuper oſtrinis veſtibus, aliqua invidia oculi Deorum me feriat.* (quo in

SCENA TERTIA.

Senarii, & Anapaestici Aristophanii.

ANUS, CARIO, CHORUS.

AN. Ego vero quid faciam? CAR. Ollas, quibus Deum
Dedicabimus, cape & in capite fer
Modeste. nam venisti varia veste induta.
AN. Sed *illa* quorum causa veneram? CAR. Omnia consient.
Veniet enim ad te adolescentulus ad vesperam.
AN. Certe tamen, si tu pro illo spondeas,
Eum ad me venturum, ita portabo ollas.
CAR. Sane istis ollis contra atque aliis
Evenit; nam caeteris ollis
Anus (id est, *spuma*) in summo est: huic autem nunc
Anui in superficie insunt ollae.
CHOR. Haud amplius itaque decet cunctari nos etiam, sed recedere
Retrorsum; oportet enim nos sequi istos a tergo, cantantes.

in loco ταῖς δὲ scripsi pro τοῖς δὲ· illud autem πρόδηλον non mutavi; nihil enim possim nunc reponere, nisi πρόσθεινε aut προσθεῖνε· ut θεῖνε βάσιν ποδὸς idem sit quod τίθεν ἴχνος· ἀξεύλης in Oreste Euripidis vs. 140.) vs. 966. Ἔτρεχ' εἰς δόμων μέλαθρα ποδρύρας πάλων· *Ibo in tecta domorum purpuras calcans.* Vult autem dicere, oportune adesse vetulam, cum varia, & forte purpurea, veste; ut quae hanc pompam, qua Plutus dedicandus erat, possit ornare; ποδρυροῖς γὰρ, inquit Scholiastes, καὶ ποικίλοις ἱματίοις ἐπόμπευον.

vs. 1207. Ἡ γραῦς] Hoc loco *spuma* in coctis cibis. ut apud Athenaeum Lib. XIII. Μενάνδρῳ τῷ ποιητῇ δυσημερήσαντι, καὶ εἰσελθόντι εἰς τὴν οἰκίαν, Γλυκέρα προσενέγκασα γάλα, παρεκάλει ῥοφῆσαι· ὁ δὲ, ἐ θέλω, εἶπεν· ἦν γὰρ ἐφεστηκυῖα γραῦς αὐτῷ· ἡ δὲ, ἀποφύσα καὶ τῷ κάτω χρῷ· *Menandro Poëtae adversa fortuna uso in comoedia quadam, & domum ingresso, Glycera, amica ejus, lac offerens, jussit eum sorbere; ille autem, Nolo, dicebat; stabat enim super lacte cana spuma: illa autem, desta spumam, inquit, & eo quod subtus est utere.*

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΝΕΦΕΛΑΙ.

ARISTOPHANIS
NUBES.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.
ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.
ΘΕΡΑΠΩΝ ΣΤΡΕΨΙΑΔΟΥ.
ΜΑΘΗΤΗΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.
ΣΩΚΡΑΤΗΣ.
ΧΟΡΟΣ ΝΕΦΕΛΩΝ.
ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ.
ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.
ΠΑΣΙΑΣ, ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ.
ΑΜΥΝΙΑΣ, ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ.
ΜΑΡΤΥΡ.
ΧΑΙΡΕΦΩΝ.

DRAMATIS
PERSONAE.

STREPSIADES, [Senex ruſticus.]
PHIDIPPIDES, [filius Strepſiadis.]
FAMULUS STREPSIADIS.
DISCIPULUS SOCRATIS.
SOCRATES.
CHORUS NUBIUM.
JUSTUS ORATOR.
INJUSTUS ORATOR.
PASIAS, FOENERATOR.
AMYNIAS, FOENERATOR.
TESTIS.
CHAEREPHO.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΝΕΦΕΛΑΙ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΘΕΡΑΠΩΝ.

ϛ, ἰϛ.

Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ μῆκος τῶν νυκτῶν, ὅσον
Ἀπέρατον; οὐδέποθ' ἡμέρα γενήσεται;
Καὶ μὰ τὸν πάλαι γ' ἀλεκτρυόνων ἥκουσ' ἐγώ·
Οἱ δ' οἰκέται ῥέγκουσιν, ἀλλ' οὐκ ἂν φθάνοι.
Ἀπόλοιο δῆτ', ὦ πόλεμε, πολλῶν ἕνεκα,
Ὅτ' οὐδὲ κολάσ' ἔξεστί μοι τὸν οἰκέτην.
Ἀλλ' οὐδ' ὁ μῆνός ἐστι νεανίας
Ἐγείρειν τὸν νυκτός, ἀλλὰ πέρδεται
Ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκοδυλημένος.

Ἀλλ'

ARGUMENTUM.

Strepsiades rusticus duxerat uxorem ex urbe, nobili familia prognatam, luxuriosam, sumtuosam; ex qua filium susceperat Phidippidem. Iste a matre impulsus, invito patre, maluit nobilium hominum vitam & studia sequi quam rusticorum; itaque equos alebat, ad certamina equestria. Strepsiades autem assiduis filii & uxoris sumtibus ad paupertatem redigebatur: & jam multum erat aeris alieni, ita ut nec usuram solvere posset foeneratoribus: qui semper cujusvis mensis die tricesimo, utpote, die pecuniarum, ei erant molesti suis flagitationibus, & rem ad judices minabantur se delaturos. Sollicitus ergo nocte dieque cogitat, quo pacto se ex illis molestiis extricare possit: tandemque putat se viam invenisse, qua creditores eludat; si nimirum possit adducere, ut is, mutata vivendi ratione, ad Philosophos animum adjungat, & apud illos Rhetoricam addiscat, quae est facultas in utramque partem dicendi, ita ut & justam quis causam, & injustam defendere possit; sic enim putabat fore, ut in jus vocatus, possit negare debitum, causam agente filio causidico. Iste Strepsiades exorditur Fabulam, & queritur fortunas suas ante diluculum, & quia non poterat dormire ob aes alienum, dicit sibi longam esse noctem.

ARISTOPHANIS
NUBES.

SCENA PRIMA.
Trimetri Jambici.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES, PUER.

TR. Io, Io!
O Rex Jupiter, nox haec quanta est!
Fine caret: nunquamne dies fiet?
Atqui dudum ego audivi gallum;
Servi tamen stertunt; at antehac id non *fecissent*.
Pereat itaque bellum, multis de causis;
Cum nec servos mihi castigare licet.
Sed neque bonus iste adolescens
Expergiscitur *tota* nocte, verum pedit
Quinque lodicibus involutus.

Sed,

NOTAE AD NUBES.

vs. 1. Ἰὲ ἰέ] Vide notata infra ad vs. 543. Ut autem hoc loco: ἰὲ ἰέ· τὸ χρῆμα ὅσον· ita & in Pace vs. 1192. ἰὲ ἰέ· ὅσον τὸ χρῆμ' ἐπὶ δεῖπνον ἦλθεν.

vs. 2. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ] Hippocrates Epist 12. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, λίγονται, βοηθεῖ, σῶσαι σπουδόν· *O Jupiter rex, dicentes, fer opem, salva.* In eadem Epist. iterum. Ut autem hoc loco: ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον· ita in Ranis vs. 1305. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν κόπων ὅσον.

Ibid. Τὸ χρῆμα τῶν νυκλῶν ὅσον] Cum voce χρῆμα modo pluralis Genitivus in hac formula jungitur, ut hoc loco, & in Acharn. vs. 150. ὅσον τὸ χρῆμα παρῆσαν προσέχειν· modo singularis, ut in Lysistrata vs. 1032. ἦ μήν', ὦ Ζεῦ, χρῆμ' ἰδεῖν τ' ἐμπίδῳ ἔνεστί σοι. Aliquando vox χρῆμα jungitur cum alio substantivo in eodem casu, ut apud Alciphronem Lib. II. Epist. ult. τῶν Αἰγύπλιων χρήματος μεγάλου· ad quem locum videri possunt quae notavi.

vs. 3. Ἀπείραλον] Infra vs. 392. legitur ἀπέρανλον cum ν. Sic apud Euripidem in Hippolyto, vs. quidem 331. est, δυσπέρανλον. vs. autem 677. δυσπλέρανλον.

vs. 5. Ἀλλ' ἂν ἂν προῖε] Integra oratio foret talis: ἀλλ' ἂν ἂν ἐρέγκειν προῖε· *non stertuissent.* Sive: ἀλλ' ἂν ἂν ἐπείκειν τῦτο προῖε. Sic in Pace vs. 908. ἦ δ' ὃς προθύμως ὁ πρύτανις παρεδίξατο· ἀλλ' ἂν ἂν, εἴπερ προῖκα προσαγαγεῖν σ' ἔμελλ.

vs. 7. Οὐδὲ πολάσω] Propterea optat ut bellum pereat, & nullum sit; quia tempore belli non liceat castigare servos: ne nimirum arrepta occasione transfugiant ad hostes irati; ut Lacedaemoniorum Hilotes, qui aliquando catervatim transfugiebant ad Athenienses, quia nimis duriter tractabantur. Contra autem servi, transfugium parantes optant ut bellum fiat; hinc Chorus in Pace vs. 450. inter alios, quibus malum imprecatur, bellum praeoptantibus, & servos tales nominat: κεἴ τις στρατηγεῖν βελόμενος, μὴ ξυλλάβῃ· ἢ δοῦλος αὐτομολεῖν παρεσκευασμένος· ἐπὶ πρυχὲ ἕλκοιτο μαστιγούμενος.

vs. 10. Σισύρας] Glossae: σισύρα, *Lodex.* In Avibus vs. 121. ὥσπερ σισύραν ἠκατακλιβῆναι μαλθακήν. In Eccles. vs. 838. κλίνας τε σισυρῶν καὶ δαπίδων νενασμένας.

Ibid. Ἐγκεκορδυλημένος] Glossae: κορδύλη, *Tuber.* Suidas & Etymologus οἴδημα περιπλεές. Quod idem est. Si autem in genere pro quovis tumore & eminentia sumatur, poterit ἐγκεκορδυλημένος dici, *qui quasi in acervo quodam absconditus est*, ut iste in quinque lodicibus. Est etiam κορδύλη *involucrum capitis* ut ajunt Grammatici.

Ἀλλ', εἰ δοκεῖ, ῥέγκωμεν ἐγκεκαλυμμένοι.
Ἀλλ' ἦ δύναμαι δεῖλαιος εὕδειν, δακνόμενος
Ὑπὸ τ' ἀπάνης, ἦ τ' φάτνης, ἦ τ' ἀγρεῶν,
Διὰ ταυτὶ τ' ἰόν. ὁ δὲ κόμαν ἔχων,
Ἱππάζεταί τε, ἦ ξυνωμοκυθύεται,
Ὀνειροπολεῖ θ' ἵππους· ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι,
Ὁρῶν ἄγουσαν τ' σελήνην εἰκάδας·
Οἱ γὰρ τόκοι χωροῦσιν. ἄπιθι παῖ λύχνον,
Κἄνφερε τὸ γραμματεῖον, ἵν' ἀναγνῶ λαβών,
Ὁπόσοις ὀφείλω, ἦ λογίσωμαι τὰς τόκους.
Φέρ' ἴδω, τί ὀφείλω; δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ.
Τῷ δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ; τί ἐχρησάμην;
Ὅτ' ἐφριάμην τ' Κοππατίαν. οἴμοι τάλας·
Εἶθ' ἑξεκόπην ποθ'τερον τ' ὀφθαλμὸν λίθῳ.
ΦΕΙΔ. Φίλων, ἀδικεῖς. ἔλαυνε τ' σαυτῷ δρόμον.
ΣΤΡ. Τοῦτ' ἔστι τοῦτο τὸ κακόν, ὅ μ' ἀπολώλεκεν.
Ὀνειροπολεῖ γὰρ ἦ καθεύδων ἱππικήν.
ΦΕΙΔ. Πόσους δρόμους ἐλᾷ τὰ πολεμιστήρια.
ΣΤΡ. Ἐμὲ μὲν σὺ πολλοὺς τ' πατέρ' ἐλαύνεις δρόμους.
Ἀτὰρ τί λέγων ἔβα με μοῦ τ' Πασίαν;
Τρεῖς μνᾶς διφείσκε ἦ τροχοῦν Ἀμυνίᾳ.
ΦΕΙΔ. Ἄπαγε τ' ἵππον ἐξαλίσας οἴκαδε.
ΣΤΡ. Ἀλλ', ὦ μέλ', ἐξήλικας ἐμέ γ' ὀπ τ' ἐμῶν·
Ὅτε ἦ δίκας ὤφληκα, χ' ἅτεροι τόκοι
Ἐνεχυράσεσθαί φασιν. ΦΕΙΔ. Ἐτεόν, ὦ πάτερ,
Τί δυσκολαίνεις, ἦ τρέφῃ τ' νύχθ' ὅλην;

ΣΤΡ.

vs. 14. Κόμην ἔχων] Quia erat Eques, comam alebat. Equitum Chorus in cognomini dramate vs. 576. inquit: μὴ φθονεῖθ' ἡμῖν κομᾶσι μηδ' ἀπεγλεγισμένοις. Homines liberi comam alebant: hinc in Avibus vs. 912. dicitur ad eum qui se servum dicebat esse: ἔπειτα δῆτα δῆλος ὢν κόμην ἔχεις; quasi servis id non sit licitum; hinc κομᾶν accipitur pro superbire, in Pluto vs. 170. μέγας δὲ βασιλεὺς ἀχὶ διὰ τέτον κομᾷ; ib. vs. 572. μηδὲν ταύτῃ κομήσῃς· hic in Nub. vs. 545 καὶγὼ μὲν τοιοῦτος ὢν ἀνὴρ ποιητὴς ἠ κομῶ, & alibi. Etiam illi qui incultum habent corpus & turpiter hirtum κομᾶν dicuntur, in Avibus vs. 1282. ἐλακωνομάνων πάντες ἄνθρωποι τότε· ἐκίμων, ἐπείνων, ἐρρύπων, ἐσωφράτουν. ad quem locum vid. notata. hic in Nubib vs. 837. de Socrate & ejus amicis: ὧν ὑπὸ τ' φειδωλίας ἀπεκείρατ' ἀεὶς πώποτ', οὐδ' ἠλείψατο &c.

vs. 15. Ἱππάζεται] Theophyl. Epist. 65. ὁ Γοργίᾳ παῖς ἡμᾶς ἀδικεῖ· ξυνωμοκύθιλα γάρ ἱππαζόμενος ὁ πάμμιαρος· *Gorgiae filius nobis injuriam facit, bigas enim agitat equitans impurissimus ille.*

vs. 16. Ὀνειροπολεῖ] Julianus Epist. 40. ἐδὲν ἄλλο ἦ σὲ καὶ τὰ παρὰ σᾶ πρὸς ἡμᾶς ὀνειροπολῶν γράμματα· *Nihil aliud nisi te somnians & tuas ad nos literas.* Noster in Equitibus vs. 805. ὀνειροπολεῖς περὶ σεαυτόν. Vide mox vs. 27.

vs. 17. Εἰκάδας] Cum non nisi decem dies restant, & reddendum est foenus, aut summa. nam in mensem locabant foeneratores argentum. Infra vs. 757. ὁτιὴ κατὰ μῆνα γ' ἀργύριον δανείζεται· & alibi.

vs. 22. Τῷ] Pro τίνι. Plenius infra vs. 1227. τῷ χρήματος; ubi Scholia: λείπει, χάριν, ἢ περὶ, Ἀττικῶς· ἕνεκα τοῦ.

vs. 23. Κοππατίαν] Scholiastes: κοππατίας ἵππους ἐκάλουν εἰς ἐγκεχάραντο τὸ κ στοιχεῖον· *Coppatias equos vocabant, quibus impressa erat litera κ.* Parmeno apud Athen. V. p. 221. ἔδε κόππα γινώσκων.

vs. 24. Ἐξεκόπην] Alludit ad vocem κοππατίας. In Avibus vs. 343. κλαύσῃ γὰρ ἂν ἅπαξ τὸ φθαλμὸν κακοπάτης· ibid. vs. 584. τὰς ὀφθαλμὰς ἐκκοψάντων, & alibi.

vs. 25. Φίλων ἀδικεῖς] Per somnum alloquitur Philonem

Sed, si videtur, ſtertamus obtecti.
At non poſſum dormire miſer, qui mordeor
A ſumtibus, & praeſepi, & debitis,
Propter iſtum filium. Ille vero comam alens,
Equitat, & bigas agit,
Et equos ſomniat; at ego pereo,
Quando video lunam adducere vigeſimos dies;
Nam uſurae procedunt. Accende, ſerve, lucernam,
Et effer tabulas, ut legam & ſciam
Quot ſint quibus debeo, & uſuras computem.
Age videam, quid debeo? Duodecim minas Paſiae.
Cujus rei cauſa *debeo* duodecim minas Paſiae; ad quid iis uſus ſum?
Cum Coppatiam emerem. Hei miſer!
Utinam excuſſus mihi prius fuiſſet oculus lapide.
PH. Philon, inique agis. Perfice tuum ipſius curriculum.
STR. Hoc illud eſt malum, quod me perdidit.
Nam etiam dormiens rem equeſtrem animo agitat.
PH. Quot curſibus peraguntur Equiria?
STR. Me quidem patrem tuum multis tu exagitas curſibus.
Quodnam vero debitum me invaſit poſt Paſiam?
Tres minae pro ſella curuli & rotis Amyniae *debentur*.
PH. Abduc equum domum in pulvere *prius* volutatum.
STR. At, ô miſer, evolviſti me e meis *bonis*.
Quando & poenas jam debeo quibusdam, & alii pro uſura
Ajunt ſe pignora capturos. PH. Dic verum, pater,
Quid ita moroſus es, & tota nocte huc illuc te verſas?

STR.

nem quendam itidem agitantem currus, aut *amicum* aliquem ſuum, quem ὑποκοριστικῶς vocat φίλτατα· (ut in Eccleſ. vſ. 980. γλύκιον, & vſ. 1053. μαλακίων) hunc dicit injurium eſſe, quia deflectens de ſuo curſu alios praepediat: quod ὑποσθεῖν Scholiaſtes hic vocat, & ipſe Comicus in Equitibus vſ. 1136. ὑποσθεῖν ἐκ τῶν.

vſ. 27. Ὀνειροπολεῖ] Sic apud Aeſchylum in Eumenidibus vſ. 130. Furiarum Chorus homines exagitare ſolitus, per ſomnum loquens ſingitur: Λάβε, λάβε, λάβε, λάβε, φράζου· *Prehende, prehende, prehende, prehende, obſerva*, ad quem Clytaemneſtra dicit: ὕπαρ σὲ διώκειν, ὄναρ κλαγγαίνεις δ' ἄπτερ κύων, μέριμναν ἔκπον' ἐκλιτὰν πόνου· *Per ſomnum inſectaris feram, clangisque tanquam Canis curam laboris nunquam relinquens.* Cato: *Dum vigilat ſperans, per ſomnum cernit id ipſum.*

vſ. 28. Πολεμιστήρια] Gloſſae: *Equiria*. Ovidius 2 Faſt. 170. *Marsque citos junctis curribus urget equos. Ex vero poſitum permanſit Equiria nomen.* Etiam *bellator Equus* dicitur πολεμιστήρ. Synefius Epiſt. 40. ἐκ οἶδ' ὅτι μᾶλλόν ἐστι, κυνηγέτης ἢ κλῆρος ἐναγώτερ, ἢ πομπεὺς, ἢ πολεμιστήρ.

vſ. 29. Ἐμὲ πολλὰς ἐλαύνεις δρόμους] Euripides in Iphigenia Taurica vſ. 80. διαδοχαῖς δ' Ἐριτύων ἐλαυνόμεσθα, δρόμους τε πολλοὺς ἐξέπλησα καμπίμους· *Perpetuis furiarum vicibus agitabamur exules, extra ſedes patriae, curſuſque multos perfeci flexuoſos.* Idem autem eſt δρόμους ſive δρόμοις ἐλαύνεσθαι quod διωγμοῖς ἐλαύνεσθαι. Idem in Oreſte vſ. 412. Οἴμοι διωγμῶν, οἷς ἐλαύνομαι πάλαι· *Heu perſecutiones quibus exagitor miſer.* Sic ἐλαύνεσθαι συμφοραῖς apud Sophoclem, in Trachiniis vſ. 1044. Noſter in Equitibus vſ. 883. οἷσις ταῖσδικισμοῖς με περιελαύνεις.

vſ. 30. Ἕξα] Pro ἕως Dorice. Euripides: τί χρὴ ἕως δῶμα, teſte Scholiaſte.

vſ. 32. Ἀπαγε] Xenophon in Oeconomico: ὁ παῖς ἐξελίσας τὸ ἵππον οἴκαδε ἀπῆγε.

vſ. 34. Τόκε] Subintelligitur ὄντα. ut ſupra vſ. 22.

vſ. 35. Ἔτσόν] Semper interrogationibus adhibetur ab Ariſtophane. Vid. Not. ad vſ. 818.

vſ. 36. Στρέφ' τὴν νύχθ' ὅλην] Amphis Comicus apud Athenaeum Lib. II. στρέφειθ' ὅλην τὴν νύκτα.

ΣΤΡ. Δάκνῃ με δήμαρχός τις ὐκ ἔ τρωμάτων.
ΦΕΙΔ. Ἔασον, ὦ δαιμόνιε, καταδαρθεῖν τί με.
ΣΤΡ. Σὺ δ' ἢν κάθησδε. τὰ δὲ λοιπὰ ταῦτ' ἰὼ ὤνδρες
Εἰς τ' κεφαλὴν ἅπαντα τ' σὴν τρέψει.
Φεῦ. Εἶθ' ὄφελ' ἡ ποιήσασ' ἀπολέσαι κακῶς,
Ἥτις με γῆμ' ἐπῆρε τ' σὴν μητέρα.
Ἐμοὶ γὰρ ἦν ἄγροικος ἥδιστος βίος,
Εὐρωπιῶν, ἀκόρητος, εἰκῇ κείμενος,
Βρύων μελίτταις, ἠ ποιβάτοις, ἠ τεμφύλοις.
Ἔπειτ' ἔγημα Μεγακλέους, ὃ Μεγακλέους
Ἀδελφιδῆν, ἄγροικον ὢν, ἐξ ἄστεος,
Σεμνὴν, τρυφῶσαν, ἐγκεκοισυρωμβίνην.
Ταύτην ὅτ' ἐγάμουν, συγκατεκλινόμην ἐγὼ,
Ὀζων τρυγὸς, τρασιᾶς, ἐλαίων ποιασίας·
Ἡ δ' ὦ, μύρα, κρόκα, καταγλωττισμάτων,
Δαπάνης, λαφυγμοῦ, Κωλιάδος, Γενετυλλίδος.
Οὐ μὴν ἐρῶ γ', ὡς δεινὸς ἦν, ἀλλ' ἐσπάθα.
Ἐγὼ δ' ἂν αὐτῇ θοιμάτιον δεικνὺς τοδὶ
Πρόφασιν, ἔφασκον· Ὦ γύναι, λίαν σπαθᾷς.
ΘΕΡ. Ἔλαιον ἡμῖν οὐκ ἔνεστ' ὀ τῷ λύχνῳ.
ΣΤΡ. Οἴμοι, τί γάρ μοι τ' πύτιν' ἦπες λύχνον;
Δεῦρ' ἔλθ' ἵνα κλάῃς. ΘΕΡ. Διατὶ δῆτα κλαύσομαι;
ΣΤΡ. Ὅτι τ παχειῶν ἐστίθεις Ψυλλίδων.
Μετὰ ταῦθ', ὅπως νῷν ἐγένεθ' υἱὸς ὥστε,
Ἐμοί τε δὴ κἠ τῇ γυναικὶ τῇ ἐμαυτοῦ,
Περὶ τοὔνομα δὴ ταῦτ' ἐλοιδορούμεθα.
Ἡ μὲν γὰρ ἵππον προσεπόθει τοῦ τοὔνομα,
Ξάνθιππον, ἢ Χάρητιππον, ἢ Καλλιππίδην·

Ἐγὼ

vs. 37. Δάκνῃ] Ex Scholiis: παίζει δὲ, ὡς εἰ ἔλεγε· κόρις ἢ ψύλλα· ὄνομα δὲ πολιτείας οἱ Δήμαρχοι, ἐξ ἐχεῖν ἐνεχυράζειν τοὺς ἀγνώμονας τ χρεωστῶν· *Jocatur quasi diceret: Cimex aut pulex* me mordet. *Demarchi autem nominantur magistratus, quos oportebat pignus capere ab ingratis debitoribus.* Demarchus, sive cogitatio de Demarcho, quem metuo ne a me pignus sumat, mordet me, tanquam cimex aut pulex in lecto.

vs. 41. εἶθ' ὤφελε] In Ranis vs. 1422. εἶθ' ὄφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτέσθαι σκάφος. Quem versum ibi recitat Euripides ex Medea sua in principio. Imitatus autem est Aristophanes illum locum; nam ut ibi nutrix, causas malorum Medeae altius repetit; ita hic Strepsiades suorum ipsius: & utrobique causa malorum sunt Nuptiae; nisi quod, apud Euripidem Nuptiae Jasonis cum Creontis Filia, sunt proxima causa malorum Medeae: hic autem Nuptiae & conciliatrix earum sunt causa remotior Strepsiadis malorum.

vs. 46. Μεγακλέους] Illius Megaclis qui a Megacle Alcmaeonis & Coesyrae filio genus ducebat.

vs. 48. Ἐγκεκοισυρωμένην] *Coesyrae moribus imbutam*, a qua & originem trahebat. Infra vs. 801. Phidippidem ex hac natum, dicit esse ἐκ γυναικῶν εὐπατρίδων τ Κοισύρας: In Acharnensibus vs. 614. ὁ Κοισύρας, notante Scholiaste, est *Megacles*, & perstringitur a Comico tanquam qui aliquando pauper fuerit, dilapidatis nimirum paternis bonis. Itaque non sine causa Puellam ex Nobili familia, sed ad Paupertatem redacta, collocarunt Rustico divite.

vs. 50. Ὄζων] Cum dicit: ὄζων τρυγὸς, τρασιᾶς· & ὄζουσα (quae vox in sequente versu subauditur) μύρα; κρόκα, proprie loquitur utpote de rebus odorem habentibus; cum autem addit: καταγλωττισμάτων, δοπάνης &c. metaphorice.

vs. 52. Κωλιάδος, Γενετυλλίδος] Etiam in Lysistrata

vs. 2.

STR. Mordet me tribunus aliquis e ſtragulis.
PH. Sine, ô bone, ut aliquantulum dormiam.
STR. Tu vero dormi; ſcito tamen, debita iſta
In tuum caput omnia redundatura.
Heu! utinam pronuba illa male periiſſet peſſimis modis,
Quae me impulit ut matrem tuam ducerem.
Mihi enim ruſtica vita erat ſuaviſſima,
Squalida, incomta, negligenter abjecta,
Redundans apibus, & ovibus, & fracibus.
Poſt uxorem duxi Megaclis, Megaclis *Filii*,
Ex ſorore neptem, ipſe ruſticus, *hanc* ex urbe,
Magnificam, luxurioſam, nobilem, a Coeſyra genus ducentem.
Hanc cum uxorem ducerem, una accumbebam, ego quidem
Olens fecem vini, ficus, lanarum copiam;
Illa vero unguentum, crocum, baſia laſciva,
Sumtus, ingurgitationem, Coliadem & Genetyllidem Venerem.
Non equidem dicam otioſam eam fuiſſe, ſed (ἰσπάθα) erat prodiga.
Ego autem ei pallium oſtendens iſtud
Hoc praetextu utens, dicebam: ô mulier valde (σπαθᾶς) prodiga es,
SER. Oleum nobis non ineſt in lucerna.
STR. Eheu! cur mihi illam bibulam accendiſti lucernam?
Huc accede, ut plores. SER. Cur plorem?
STR. Quia craſſa ellychnia indidiſti.
Poſt haec, cum nobis natus jam eſſet filius iſte,
Mihi ſcilicet & bonae illi mulieri,
De nomine primum tales rixae inter nos ortae ſunt;
Ipſa quidem (ἵππον) equum addebat nomini,
Xanthippum *eum vocans* aut Charippum, aut Callippiden;

Ego

vſ. 2. conjunxit haec nomina: ἢ 'πὶ Καλιάδ' ἢ 'ς Γνυπαλλίδος. Ubi vide Notam.

„ vſ. 53. Ὡς ἀργὸς ἦν] Pro ἀργὸ Attice. Epicrates „ Comicus apud Athenaeum Lib. XIII. p. 570. B. αὕτη „ δὲ Λαΐς ἀργός ἐστι καὶ πότις. Alexis apud eundem Lib. „ XIV. p. 642. D. κἀργὸς ἔχειν μηδέποτε τὰς εἰσιού- „ σας· pro ἀργάς. Sophocles Philoctete vſ. 97. γλῶσ- „ σαν μὲν ἀργὸν, χεῖρα δ' εἶχον ἐργάτιν· Lucianus de „ Gymnaſiis: ἐ πολυσαρκίαν ἀργὸν καὶ λευκήν· Ex notis Kuſteri. Ceterum magis analogicum eſt ἀργὸς quam ἀργή, quia eſt compoſitum in ος, quae ſunt communia.

vſ. 55. Ὦ γύναι λίαν σπαθᾶς] „ Ariſtaenetus Lib. II. „ Epiſt. 12. ἐγὼ δὲ θοιμάτιον αὐτῇ θοικνὺς, ὅπερ ἂν τύχω „ φορῶν, καμικρὸν τὴν ἄσωτον ὑπαινίττομαι, φάσκων, ὦ γύ- „ναι λίαν σπαθᾶς· Ceterum jocus hujus loci latet in am- „ biguitate vocis σπαθᾶν, quae tam *texere* vel *telam ſpatha denſare*, quam *dilapidare & prodigere* ſignificat." Ex notis Kuſteri.

vſ. 56. Ἔλαιον] In Avibus vſ. 1588. ἔλαιον ἐκ ἔνεστιν ἐν τῇ λυκύθῳ.

vſ. 57. Τὸν πώτην ἥπτες λύχνον] Lucernam quae multum olei bibit propter craſſa ellychnia. Lucianus dixit ex contrario, *ſiticuloſum ellychnium*, cui non ſatis olei affunditur: πρὸς ἀμαυρόν τι καὶ μικρίσκιον λυχνίδιον, καὶ διψαλέον θυελλίδιον ἐπαγευσάμενος ἰάσας τοῖς τόκοις· *ad obſcuram quandam & oris anguſti lucernulam, ac ſiticuloſum ellychnium, ſinens eum invigilare uſuris:* in Timone.

vſ. 61. Τῇ ἀγαθῇ] Ironice, ut ſupra vſ. 8. ὁ χρηστὸς ἑτοσὶ νεανίας.

vſ. 64. Ξανθιππον] Ex familia illa, unde erat haec muliercula, duxerat Xanthippus uxorem Agariſten filiam Megaclis III. ſi primum numeres Alcmaeonis Patrem, ex quo connubio natus eſt Pericles: inde petitum nomen

Ἐγὼ δὲ τῷ πάππῳ πθέμιλλυ Φειδωνίδιλλυ.
Τέως μὲ ἐν ὀκεμόμεθ' εἴζα τῷ χρόνῳ
Κοινῇ ξυνέβημεν, καὶ θέμεθα Φειδιππίδιλλυ.
Τοῦτον τὸν υἱὸν λαμβάνω ὀκοείζετο·
Ὅζαν σὺ μέγας ὢν ἅρμ' ἐλαύνῃς κατὰ πόλιν,
Ὥσπερ Μεγακλέης ξυσίδ' ἔχων· ἐγὼ δ' ἕφλυ,
Ὅζαν μὲ ἐν τὰς αἶγας ὀκ ἔ Φελλέως,
Ὥσπερ ὁ πατής σω διφθέραν ὠημμέν@.
Ἀλλ' οὐκ ἐπείθετο τοῖς ἐμοῖς ὠδὲν λόγοις,
Ἀλλ' ἱππερόν μω κατέχει τὰ χρημάτων.
Νῦν ἐν ὅλλυ τὰ νύκτα φροντίζων, ὁδῷ
Μίαν εὗρον ἀτραπὸν δαιμονίως ὑπερφυᾶ,
Ἣν, ἢν ἀναπείσω τουτονὶ, σωθήσομαι.
Ἀλλ' ἐξεγεῖραι πρῶτον αὐτὸν βύλομαι.
Πῶς δῆτ' ἂν ἥδιστ' αὐτὸν ἐπεγείραιμι; πῶς;
Φειδιππίδη, Φειδιππίδιον. ΦΕΙΔ. Τί, ὦ πάτερ.
ΣΤΡ. Κῦσόν με, καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν.
ΦΕΙΔ. Ἰδού, πὶ ἐστιν. ΣΤΡ. Εἰπέ μοι, φιλεῖς ἐμέ;
ΦΕΙΔ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ τουτονὶ τὸν Ἵππιον.
ΣΤΡ. Μή μοι γε τοῦτον μηδαμῶς τὸν Ἵππιον·
Οὕτ@ γὰρ ὁ θεὸς αἴτιός μοι τῶν κακῶν.
Ἀλλ' εἴπερ ὀκ ἐκ καρδίας μ' ὄντως φιλεῖς,
Ὦ παῖ, πιθοῦ. ΦΕΙΔ. Τί ἂν πιθοίμην δῆτά σοι.
ΣΤΡ. Ἐκφρενῶν ὡς τάχιστα τὰς σαυτοῦ τρόπους,
Καὶ μάνθαν' ἐλθὼν ἃ 'γὼ παραινέσω.
ΦΕΙΔ. Λέγε δή, πὶ κελεύεις. ΣΤΡ. Καὶ πὶ πείσῃ; ΦΕΙΔ. Πείσομαι,
Νὴ τὸν Διόνυσον. ΣΤΡ. Δεῦρό νυν γ' ἀπόβλεπε.
Ὁρᾷς τὸ θύριον τοῦτο καὶ τοὐκίδιον;
ΦΕΙΔ. Ὁρῶ· πὶ δὴ τοῦτ' ἐστὶν ἐτεόν, ὦ πάτερ.
ΣΤΡ. Ψυχῶν σοφῶν τοῦτ' ἐστὶ φροντιστήριον.
Ἐνταῦθ' οἰκοῦσ' ἄνδρες, οἱ τὸν οὐρανὸν

Λέ-

men volebat indere Filiolo suo, hoc omine forte, ut ipsa etiam olim fiat Periclis alicujus avia. De hac familia videndus Herodotus in Eratone. Erat & alius Xanthippus Periclis filius.

vs. 65. Τῷ πάππῳ] Intelligendus est avus pueri.; nam ipse Strepsiades erat Φειδων@ υἱος ut dicit infra vs. 134.

vs. 66. Τῷ χρόνῳ] Euripides in Medea vs. 1220. χρόνῳ δ' ἀπέστη· *tandem abscessit.* Idem in Hercule Furente vs. 607. χρόνῳ δ' ἀνελθὼν ἐξ ἀνηλίου μυχῶν· *tandem autem ascendens ex sole carentibus recessibus.*

vs. 70. Ξυσὶς] Hesychius dicit, secundum quosdam, esse *tenuem* vestem παρὰ τὸ ξύειν· *a verbo ξύειν radere.* Itaque *ralla* possit dici Latine; nam & Plautus in Epidico videtur opponere *tunicam rallam* & *tunicam spissam:* & *ralla* similiter a *rado* videtur dicta esse. Occurrit iterum in Lysistrata vs. 1194.

vs. 71. Φελλεύς] Mons in Attica, teste Stephano Byz. & Scholiaste Comici ad Acharn. vs. 71.

vs. 72. Διφθέραν ὠημμέν@] In Eccles. vs. 80. τὴν τῶ παντὸς διφθέραν ὠημμέν@. Est autem ἐναπόμαγμα διφθέραν *Cilicium apto mihi*, sive *cilicium indue.* In Ranis

vs.

Ego autem avi imponebam ei nomen, Phidonidem *appellans*.
Hactenus itaque disceptabamus: post interposito tempore
Convenit inter nos, & indidimus ei nomen Phidippidis.
Hunc filium manibus tenens blande alloquebatur:
Quando tu grandiusculus factus currum agitabis versus urbem,
Ut Megacles, purpurea veste amictus; ego autem dicebam:
Imo potius quando tu capras *agitabis* e Phelleo,
Ut pater tuus rhenone indutus.
Sed meis verbis non paruit,
Verum opibus meis offudit morbum equestrem, *consumsit eas in alendos equos*.
Nunc autem tota nocte cogitans, viae
Unam rationem inveni admirabiliter excellentem,
Quam si huic persuasero, salvus ero.
Verum excitare prius ipsum volo.
Quomodo ergo eum quam mollissime excitem? quomodo?
Phidippides, Phidippidule. PH. Quid est mi Pater?
STR. Osculare me & manum cedô dexteram.
PH. En! quid est? STR. Dic mihi, amas me?
PH. Juro tibi Neptunum hunc equestrem.
STR. Nequaquam mihi per equestrem juraveris;
Iste enim Deus est mihi caussa malorum.
Verum si me corde revera amas,
O fili, obtempera. PH. Quid ergo obtemperem tibi?
STR. Immuta quam ocyus mores tuos,
Et abi ut discas quae ego jubebo.
PH. Dic jam quid jubeas. STR. Sed quid? obsequeris? PH. Obsequar,
Per Bacchum juro. STR. Huc nunc specta,
Viden' ostiolum hoc & domunculam?
PH. Video: quid itaque est hoc, dic verum, ô Pater?
STR. Animarum sapientum haec est schola.
Hic habitant viri, qui coelum esse

Furnum

vs. 428. ἐνημμένῳ λεπτῶν · in Avibus vs. 1250. ἐνημμένοι παρδαλᾶς.

vs. 75. Ὅλην τὴν τύχλα φροντίζων] In Equitibus vs. 1285. ἢ πελλάκις ἐνυχίαισι φροντίσι συγγενόμην. Vide in Ranis vs. 956.

vs. 83. Ποσειδῶ τ' Ἵππιον] In Equitibus vs. 547. Ἵππι' ἄναξ Πόσειδον, ὦ χαλκοκρότων ἵππων κτύπῳ καὶ χειμετισμοῖς ἀνδάνῃ. Ubi vide notata. Videri etiam possunt quae ad Plutum notavi vs. 396.

vs. 91. Δεῦρό νυν ἀπόβλεπε] In Thesmophor. vs. 25. βάδιζε δευρὶ καὶ πρόσεχε τὸν νοῦν —

vs. 92. Ὁρᾷς τὸ θύριον τοῦτο] In Thesmoph. vs. 26. eadem verba.

vs. 95. Ἐνταῦθ' ἐνοικοῦσιν] In Thesm. vs. 29. ἐνταῦθ' Ἀγάθων ὁ κλεινὸς οἰκῶν τυγχάνει.

Ibid. Τὸν ἀέρα λέγουσι] Pro περὶ τοῦ ἀέρος λέγοντες. Vide notata ad Plutum vs. 55.

vs. 96. Ὡς ἔστι πτηνούς] In Avibus vs. 1001. Meton dicit Aërem habere speciem fornacis: κὐτίκα γάρ ὁ ἀὴρ ἐστὶ τὴν ἰδέαν ὅλῳ καμίνῳ πτηνοῖς μάλιστα.

Λέγοντες ἀναπείθουσιν, ὡς ἔστι πνιγεύς,
Κἄστιν περὶ ἡμᾶς ἔτος· ἡμεῖς δ' ἄνθρακες.
Οὗτοι διδάσκουσ', ἀργύριον ὅτῳ πις δίδῳ,
Λέγοντα νικᾶν κ' δίκαια κἄδικα.
ΦΕΙΔ. Εἰσὶν δ' ἔτι πνές; ΣΤΡ. Οὐκ οἶδ' ἀκριβῶς τοὔνομα·
Μεριμνοφροντισταί, καλοί τε κἀγαθοί.
ΦΕΙΔ. Αἰβοῖ. πόνηροί γ', οἶδα. τοὺς ἀλαζόνας,
Τοὺς ὠχριῶντας, τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις,
Ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης κ' Χαιρεφῶν.
ΣΤΡ. Ἦ, ἦ, σιώπα· μηδὲν εἴπῃς νήπιον.
Ἀλλ' εἴ τι κήδῃ τῶν πατρῴων ἀλφίτων,
Τούτων γενοῦ μοι, χασάμενος τὴν ἱππικήν.
ΦΕΙΔ. Οὐκ ἂν μὰ τὸν Διόνυσον, εἰ δοίης γέ μοι
Τοὺς Φασιανούς, οὓς τρέφῃ Λεωγόρας.
ΣΤΡ. Ἴθ', ἀντιβολῶ σ', ὦ φίλταθ' ἁνθρώπων ἐμοί,
Ἐλθὼν διδάσκου. ΦΕΙΔ. Καὶ τί σοι μαθήσομαι;
ΣΤΡ. Εἶναι παρ' αὐτοῖς φασὶν ἄμφω τὼ λόγω,
Τὸν κρείττον' ὅς τις ἐστί, κ' τὸν ἥττονα.
Τούτοιν τὸν ἕτερον τοῖν λόγοιν, τὸν ἥττονα,
Νικᾶν λέγοντα φασὶ τἄδικώτατα.
Ἢν οὖν μάθῃς μοι τὸν ἄδικον τοῦτον λόγον,

A

vs. 97. Κἄστι περὶ ἡμᾶς ἔτος] Euripides, Philosophus scenicus, in Bacchis vs. 292. τὸ χθὸν' ἐγκυκλεμένα αἰθέρος· *Aetheris terram ambitu suo cingentis.*

Ibid. Ἄνθρακες] In Editione Farrei est ἄνδρακες; quae etsi non sit vox bona, tamen non omnino debet rejici; potuit enim forte ἄνδρακες dixisse, voce corrupta, ut simul intelligantur ἄνδρες *homines*, qui sunt sub coelo; & ἄνθρακες *carbones*, qui sunt in fornace. Coelum autem fornaci esse simile dicit. Sic etiam in Lysistrata vs. 342. eadem Editio habet ἀνδρακεύειν pro ἀνθρακεύειν, ubi itidem data opera videtur fecisse Comicus confusionem harum vocum; nam mulieres ibi referunt viros dixisse: ὡς χρὴ ἀνδρακεύειν τὰς γυναῖκας πυρί· *igne cogendas esse ut redeant ad viros, aut misceantur viris, aut sentiant cum viris:* Ubi minus attentus auditor putaret: *in carbones redigendas esse igni*, ut ipsae etiam mulieres putabant. Sic etiam in Pace vs. 414. finxit vocem corruptam ἁρματωλίας· in qua & vox ἅρμα latet, & ἁμαρτωλία, ut significet *vitiosam currus agitationem.* Vide quae notavi ad Acharn. vs. 36.

vs. 98. Ἀργύριον ἤν τις δίδῳ] Sophistae ἐρασιχρήματοι, non nisi pro pecunia docebant illam artem, qua quis dicendo quidlibet posset persicere: quae dicitur Rhetorica, & ars persuadendi; cujus maximam esse potentiam in rebus humanis Hecuba dicit apud Euripidem: ac proinde operae pretium esse, ut quis ante omnia eam addiscat, sumtibus non parcens, in cognomini dramate vs. 803. τί δῆτα θνητοὶ τἄλλα μὲν μαθήματα μοχθοῦμεν ὡς χρὴ πάντα, καὶ μαστεύομεν· Πειθὼ δὲ τὴν τύραννον ἀνθρώποις μόνην, ἐάν τι μᾶλλον ἐς τέλος σπουδάζομεν, μάθοις διδάσκειν μανθάνειν· ἵν' ᾖ ποτε πείθειν ἃ τις βούλοιτο, τυγχάνειν θ' ἅμα· *Curnam nos mortales, circa ceteras artes laboramus cunctas, & eas quaerimus; suadelae autem, quae regina est inter homines sola, non magis studemus prae ceteris, merceadem dantes, ut discere possimus; & liceat aliquando persuadere, quae quis voluerit, & simul assequi.*

vs. 101. Μεριμνοφροντισταί] Euripides Philosophos vocat μεριμνητὰς λόγων in Medea vs. 1223. Quos ibi notat, quia statuant aliquam beatitudinem in hac vita, sive summum bonum: Τὰ θνητὰ δ' νῦν πρῶτον ἠγέμαι σκιάν· οὐδ' ἂν τοῦτας εὖ τοιμι τὰς σοφὰς βροτῶν δοκοῦντας εἶναι, καὶ μεριμνητὰς λόγων, τοῦτις μείζων μοῖραν ὀφλισκάνειν· Θνητῶν γὰρ οὐδεὶς ἔστιν εὐδαίμων ἀνήρ· Ὅλοι δ' ἐπιρρεῦντ', εὐτυχίσεως ἄλλα γένοιτ' ἂν ἄλλος· εὐδαίμων δ' ἂν ἦ· *Non nunc primum est, cum res mortalium umbram esse duxi: neque trepidans dixerim: illos homines, qui sapientes putantur esse, & cultores eruditionis, maximae stultitiae esse obnoxios; Nemo enim mortalium est beatus: Opibus quidem affluentibus, alius alio potest esse felicior; non autem beatus.* Componitur autem μεριμνοφροντισὴς ex μέριμνα & φρεντισὲς· posterior vox significat *studiosum & philosophum*, & occurrit infra vs. 455. & vs. 1038. prior, *curam & studium philosophicum*, infra vs. 1407. γνώμαις δὲ λεπταῖς καὶ λόγοις ξύνειμι, καὶ μεριμναις.

„ vs. 103. Τοὺς ὠχριῶντας, τοὺς ἀνυποδήτους] Theocri-
„ tus Idyllio XIV. vs. 6. τοιοῦτος πρᾶάν τις ἀφίκετο Πυ-
„ θαγορίσας· ὠχρὸς, κἀνυπόδητος· *Talis nuper quidam*
„ *venit Pythagorista, pallidus, & discalceatus.* Alciphron
„ Epist.

Furnum ut credant *homines*, eos verbis adducunt.
Idque esse circa nos: nos autem esse carbones.
Isti docent, si quis pecuniam det *ipsis*,
Quo pacto quis dicendo vincat & justam & injustam caussam.
PH. Quinam vero sunt? STR. Non satis novi nomen.
Sunt tamen viri boni meditationibus dediti.
STR. Au! miseri illi quidem; novi. Jactatores
Illos luridos & discalceatos dicis,
Quorum unus est perditus ille Socrates, itemque Chaerepho.
STR. Ah, ah! tace. nihil puerile dixeris.
Verum si qua te tangit cura paterni victus,
Fi mihi unus horum, & fac missam rem equestrem.
PH. Non facerem, ita me Bacchus amet, si dares mihi
Phasianos illos, quos alit Leogoras.
STR. Eja obsecro, hominum mihi charissime,
Abi, & te doceri sine. PH. Et quid tibi discam?
STR. Ajunt apud eos esse utrunque hunc sermonem,
Potiorem nempe & inferiorem.
Istorum sermonum alterum, hunc inferiorem
Ajunt vincere etiamsi injustissima dicat.
Si itaque disceres mihi hunc injustum sermonem,

Quae-

„ Epist. 3. Ἤκουά τινος τῶν ἐν τῇ Ποικίλῃ διατριβόντων „ ἀνυποδήτων καὶ ἐσθοχρώτων· *Audivi aliquem ex illis* „ *discalceatis & luridis, qui in porticu Poecila versantur.*" Ex Notis Kusteri.

vs. 104. Σωκράτης] Iste ergo est unus illorum, qui nudis pedibus ambulant, & qui Rhetoricam docent. Nudis pedibus eum ambulasse, etiam infra dicitur vs. 362. κἀνυπόδητ' κακὰ πόλλ' ἀτίζῃ· & ipse de se fatetur Epistola VI. cùm scribit: ὑποδήμασι πάμπαν ἐ χρῶμαι· *Calceis non utor omnino.* alii ex veteribus multi idem testantur, ut abunde ostensum a Viris Eruditissimis; artem autem dicendi eum etiam docuisse aliquando, probat Vir Illustriss. Ezechiel Spanhemius ex Laërt. p 91. & ex Xenophonte Memorabilium Cap. II. §. 31.

vs. 106. Ἀλλ' εἴ τι κἀδῇ] In Acharnensibus vs. 1027. ἀλλ' εἴ τι κἀδῇ Δεκέτη Φυλασίῳ ὑπάλειφον &c.

vs. 107. Σχασάμενος τὴν ἱππικήν] Synesius Epistola 128. τοῖς Φυκαντίων καπύσι δισίλυμα, χασάμενος ἱππικήν· *Phycuntiorum remiges convenî, sustensâ Equitatione.* De verbo autem χασασθαι sive χάσαι, Scholiastes adducit Euripidis locum, quem in Phoenissis invenio, vs. 411. χάσον δὲ δεινὸν ὄμμα καὶ θυμᾶ πνοάς· *Remitte truculentum vultum & iracundiae flatus*, ubi Scholia: καταπαυσον· καρτέρησον· ἄνες· ἡ μεταφορὰ ἀπο τῶν ἐρετῶν· χάσαι γάρ, τὸ ἐπισχεῖν τῶν κωπῶν τὴν εἰρεσίαν· *Compesce, sustine, remitte: metaphora a remigantibus: nam* χάσαι est ἐπισχεῖν· *inhibere, aut cohibere remigium tonsarum.* cum quo convenit & Comici Scholiastes: χάσαι γάρ, τὸ καπηλατεῖσα εἶπεν τὴν κάπην· *Nam* χάσαι· *est, remigantem sistere remum.* Atque ita usurpavit hoc verbum Pindarus, ut idem testatur: κάπαν ἤδη μοι χάσαι· *remum nunc mihi cohibe:* etiam Euripides in Troadibus vs. 810. Σιμόεντι δ' ἐπ' ὑγρᾷτα πλάταν ἔχασε πουτοπορον· *& ad pulchre fluentem Simoentem sitit remum*, id est, *navem pontigradam*; & Callimachus: οἱ μὲν ἐπ' Ἰλλυρικοῖο πόρῳ χάσαλος ἐρετμά· *Illi quidem in Illyrico mari sustinentes remos.*

vs. 108. Εἰ δεινὸς γέ μοι] Vid. ad Plutum vs. 925.

vs. 109. Διωγύρας] Istum ventri deditum fuisse, testatur apud Scholiastem Plato Comicus, qui de eo, & simul de *Glauceta*, atque *Morycho* dicit. οἳ ζῆτε τερπνῶς, ὦδὲν ἐνθυμούμενοι· *Qui jucunde vivitis, de nulla re solliciti.* Nempe hunc Leogoram cum talibus viris conjunxit, quorum gulositatem non semel perstringit Comicus noster; & junctim eorum mentionem facit in Pace vs. 1008. Μορύχῳ, Τελέᾳ, Γλαυκίτῃ, ἄλλοις τοιούτοις πολλοῖς. Ceterum dum dicit, hunc Leogoram Phasianos aluisse; galli utique Colchici intelligendi videntur, quos saginabat, ventri sacrificandos.

vs. 112. Ἅμα τὰ λόγω] Isocrates in Encomio Helenae, sub initium: δύο λόγω περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἀντειπεῖν. Vide notata infra, vs. 889.

vs. 114. Τὸν ἥττονα] Intelligit Sophisticam.

vs. 116. Ἦν ἓν μάθῃς] In Vespis v. 1261. μαθητέον γ' ἀφ' ἑτὶ πολλὰς τῶν λόγων, εἴπερ γ' ἀποτίσω μηδὲν, ἢν τι δρῶ κακόν. Etiam hic in Nubibus infra, vs. 433. Strepsiades dicit se propterea velle discere Sophisticam, ut elabi possit ex manibus creditorum: ἐπ' ἀμφοτέρω γὰρ ξυνῳδικῆσαι καὶ τὰς χρέως διολισθεῖν.

Ἃ νῷ ὀφείλω ἀφ' σὲ, τούτων τ' ἀργεῶν
Οὐκ ἂν ἀποδοίμ' ἐγὼ ἂν ὀβολὸν ἑνί.
ΦΕΙ. Οὐκ ἂν πιθοίμην. ἐγὼ γὰρ ἂν τλαίην ἰδεῖν
Τὰς ἱππέας τὸ ἀργῶμα ἀφανεκναισμένους.
ΣΤΡ. Οὐκ ἄρα, μὰ τ' Δήμητρα, τῶν γ' ἐμῶν ἔδει,
Οὔτ' αὐτὸς, εἰθ' ὁ ζύγιος, εἰθ' ὁ σαμφόρας·
Ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς κόρακας ἐκ τ' οἰκίας.
ΦΕΙ. Ἀλλ' ἐμὲ φειδωλαί μ' ὁ θεῖος Μεγακλέης
Ἄνιππον. ἀλλ' εἶσιμι, σοῦ δ' ἐφεσπῶ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΘΗΤΗΣ, ἢ ΠΑΙΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μὰ τοὺς θεοὺς κείσομαι,
Ἀλλ' ὀξάμενος τοῖσιν θεοῖς, διδάξομαι,
Αὐτὸς βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον.
Πῶς δῆτα γέρων ὢν, κἀπιλήσμων, καὶ βραδὺς,
Λόγων ἀκριβῶν σκινδαλμοὺς μαθήσομαι;
Ἰτητέον· τί ταῦτ' ἔχων ἑστηκόμαν;
Ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴ θύραν; παῖ, παιδίον.
ΜΑΘ. Βαλλ' ἐς κόρακας, τίς ἔσθ' ὁ κόψας τὴ θύραν;
ΣΤΡ. Φείδωνος υἱὸς Στρεψιάδης Κικυννόθεν.
ΜΑΘ. Ἀμαθής γε νὴ Δί', ὅς τις ὑπόσκληρα
Ἀσκεμμέλως τὴ θύραν λελάκηκας,
Καὶ φροντίδ' ἐξήμβλωκας ἐξθορυβήσας.

ΣΤΡ.

vs. 122. Σαμφόρας] A nota ita dictus equus, quae ei insita erat, nempe litera σῖγμα teste Scholiaste, quam Dorienses σὰν vocant. Herodotus in Clione: γράμμα, τὸ Δωριέες μὲν σὰν καλέουσι· Ἴωνες δὲ σίγμα. mutatur autem ν in μ ut in συμφωνία.

vs. 123. Ἐξελῶ] Infra vs. 800. ἐκ τοῦδ' ὅπως ἂν ἐξελῶ 'κ τ' οἰκίας.

vs. 124. Περιόψεται] In Futuro utuntur hoc verbo; alias verbis περιοράω & περιορᾶν. Significant autem *despicere, negligere, sinere, pati & permittere ut aliquid fiat.*

vs. 125. Πεσὼν κείσομαι] Metaphora videtur ducta a luctatoribus, qui victi jacent. Aeschylus in Eumenidibus vs. 592. Eum. ἢν μὲν τό σ' ἤδη τ' τριῶν παλαισμάτων. Oreſt. ἐ κειμένῳ πω τόνδε κομπάζεις λόγον· *Una quidem haec eſt ex tribus luctationibus, in quibus cecidiſti. Sed nondum jacenti mihi (tanquam victo) haec tam arroganter dicis.* Apud Comicum in Eccleſ. vs. 959. τὴν θύραν ἀνοίξον τήνδ', εἰ δὲ μὴ, καταπεσὼν κείσομαι, φίλεν, ἀλλ' ἐν τῷ σῷ βάλομαι κάλπῃ πληκτίζεσθαι μετὰ τ' σῆς πυγῆς. Nempe ibi adoleſcens dicit, ſe deſiderio quidem puellae dudum vinci, & fore ut proſtratus jaceat; interim tamen ſi intromittatur, ait, ſe velle adhuc luctari in certamine Veneris, ut Lucianus cum Palaeſtra ſua, paulo ante quam Aſinus fieret.

vs. 130. Σκινδαλμοὺς] Gloſſae: σκινδάλαμος Scrupulum, Scrupulus. Eaedem: σκινδαλμὸς Scindulum, aſſula. Lati-

Quaecunque nunc propter te debeo, iſtorum debitorum
Nihil quicquam ulli ſolverem, neque obolum.
PH. Non ſane obtemperarem tibi. Neque enim ſuſtinerem adſpicere
Equites, ſi mihi color faciei eſſet corruptus.
STR. Non itaque amplius de meis edes, per Cererem juro,
Neque ipſe, neque jugalis equus, neque Samphoras:
Sed exigam te domo in malam rem (ad corvos).
PH. Sed non patietur avunculus meus Megacles me
Eſſe ſine equis. Sed ingrediar, te vero negligam.

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES, DISCIPULUS, ſeu PUER SOCRATIS.

STR. Sed nec ego tamen, quamvis cecidi, jacebo.
Verum Diis invocatis, dabo me docendum
Ipſemet, & in ſcholam ibo.
Quomodo ergo, cum ſim ſenex & oblivioſus & tardus,
Sermonum accuratorum ſubtilitates addiſcam?
Eundum eſt. Quid multum tergiverſor,
Et non potius pulto fores? Puer, heus puer!
DISC. Faceſſe hinc in malam rem! quis eſt, qui fores pultavit?
STR. Phidonis Filius Strepſiades Cicynnienſis.
DISC. Indoctus utique es, qui tam valde
Inconſiderate fores calcitraſti,
Et cogitationem animo conceptam feciſti ut abortiret (velut abortum excuſſiſti.)

STR.

Latinae: *Scrupulum*, μέριμνα, φροντὶς, σκινδάλαμ@· eaedem: *Scrupulus*: σκινδάλαμ@, ψηφὶς. Scholiaſtes: σκινδαλμὸς δὲ, λεπτολογίας· ἀπὸ τ῀ σχίσεως τ῀ καλάμων. Nempe σχίζω, unde & Latinum *Scindo*. Vid. infra vſ. 192. Occurrit & in Ranis vſ. 829.

vſ. 131. Τί ταῦτ' ἴχων] In Theſmoph. vſ. 480. τί ταῦτ' ἴχσω κεῖνον αἰτιώμεθα; Ubi participium manente eodem ſenſu abeſſe poteſt; nam in Acharnenſibus vſ. 513. idem plane dicit omiſſo participio: τί ταῦτα τὰς Λάκωνας αἰτιώμεθα; utitur autem libenter hoc participio, cum *moram eſſe* vult ſignificare; in Eccleſ. vſ. 1146. τί δῆτα διατρίβεις ἴχων; ib. vſ. 850. ἐκὲν βαδιζέμαγ δῆτα· τί γὰς ἴσκ' ἴχων; Hic in Nubibus vſ. 309. χώρε· τί κοπιάζεις ἴχων περὶ τὴν θύραν;

vſ. 134. Κικυννέθεν] Infra, vſ. 210. dicit Strepſiades· καὶ πᾶ Κικυννεῖς εἰσιν οἱ 'μοὶ δημόται;

vſ. 135. Οὑτωσὶ σφόδρα] In Pluto vſ. 1101. Ἔτ@· εἰπέ μοι, σὺ τὴν θύραν ἔκοπλες οὑτωσὶ σφόδρα;

vſ. 136. Τὴν θύραν λελάκτικας] In Ranis vſ. 38. τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν; ὡς Κενταυρικῶς ἐκόλαστο.

vſ. 137. Ἐξώμοκλακας] Socrates erat obſtetricis filius: & dicere ſolebat, ſe quoque artem maternam exercere quodammodo, educentem foetus ingenii in cerebro conceptos; hinc iſte ſtudioſus increpat ruſticum, quod nimio ſtrepitu excuſſiſſet intus Philoſophis contemplationem ex animo, quaſi abortum aliquem.

Ἃ νῷ ὀφείλω ἀφ' σὲ, τούτων τ' ἀργεῶν
Οὐκ ἂν ἀποδοίμ' ἐγὼ ἂν ὀβολὸν ἑνί.
ΦΕΙ. Οὐκ ἂν πιθοίμην. ἐγὼ γὰρ ἂν τλαίην ἰδεῖν
Τὰς ἱππέας τὸ ἀργῶμα ἀφανεκναισμένους.
ΣΤΡ. Οὐκ ἄρα, μὰ τ' Δήμητρα, τῶν γ' ἐμῶν ἔδει,
Οὔτ' αὐτὸς, εἰθ' ὁ ζύγιος, εἰθ' ὁ σαμφόρας·
Ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς κόρακας ἐκ τ' οἰκίας.
ΦΕΙ. Ἀλλ' ἐμὲ φειδωλαί μ' ὁ θεῖος Μεγακλέης
Ἄνιππον. ἀλλ' εἶσιμι, σοῦ δ' ἐφεσπῶ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΘΗΤΗΣ, ἢ ΠΑΙΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μὰ τοὺς θεοὺς κείσομαι,
Ἀλλ' ὀξάμενος τοῖσιν θεοῖς, διδάξομαι,
Αὐτὸς βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον.
Πῶς δῆτα γέρων ὢν, κἀπιλήσμων, καὶ βραδὺς,
Λόγων ἀκριβῶν σκινδαλμοὺς μαθήσομαι;
Ἰτητέον· τί ταῦτ' ἔχων ἑστηκόμαν;
Ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴ θύραν; παῖ, παιδίον.
ΜΑΘ. Βαλλ' ἐς κόρακας, τίς ἔσθ' ὁ κόψας τὴ θύραν;
ΣΤΡ. Φείδωνος υἱὸς Στρεψιάδης Κικυννόθεν.
ΜΑΘ. Ἀμαθής γε νὴ Δί', ὅς τις ὑπόσκληρα
Ἀσκεμμέλως τὴ θύραν λελάκηκας,
Καὶ φροντίδ' ἐξήμβλωκας ἐξθορυβήσας.

ΣΤΡ.

vs. 122. Σαμφόρας] A nota ita dictus equus, quae ei insita erat, nempe litera σῖγμα teste Scholiaste, quam Dorienses σὰν vocant. Herodotus in Clione: γράμμα, τὸ Δωριέες μὲν σὰν καλέουσι· Ἴωνες δὲ σίγμα. mutatur autem ν in μ ut in συμφωνία.

vs. 123. Ἐξελῶ] Infra vs. 800. ἐκ τοῦδ' ὅπως ἂν ἐξελῶ 'κ τ' οἰκίας.

vs. 124. Περιόψεται] In Futuro utuntur hoc verbo; alias verbis περιοράω & περιορᾶν. Significant autem *despicere, negligere, sinere, pati & permittere ut aliquid fiat.*

vs. 125. Πεσὼν κείσομαι] Metaphora videtur ducta a luctatoribus, qui victi jacent. Aeschylus in Eumenidibus vs. 592. Eum. ἢν μὲν τό σ' ἤδη τ' τριῶν παλαισμάτων. Oreſt. ἐ κειμένῳ πω τόνδε κομπάζεις λόγον· *Una quidem haec eſt ex tribus luctationibus, in quibus cecidiſti. Sed nondum jacenti mihi (tanquam victo) haec tam arroganter dicis.* Apud Comicum in Eccleſ. vs. 959. τὴν θύραν ἀνοίξον τήνδ', εἰ δὲ μὴ, καταπεσὼν κείσομαι, φίλεν, ἀλλ' ἐν τῷ σῷ βάλομαι κάλπῃ πληκτίζεσθαι μετὰ τ' σῆς πυγῆς. Nempe ibi adoleſcens dicit, ſe deſiderio quidem puellae dudum vinci, & fore ut proſtratus jaceat; interim tamen ſi intromittatur, ait, ſe velle adhuc luctari in certamine Veneris, ut Lucianus cum Palaeſtra ſua, paulo ante quam Aſinus fieret.

vs. 130. Σκινδαλμοὺς] Gloſſae: σκινδάλαμος Scrupulum, Scrupulus. Eaedem: σκινδαλμὸς Scindulum, aſſula. Lati-

Quaecunque nunc propter te debeo, iſtorum debitorum
Nihil quicquam ulli ſolverem, neque obolum.
PH. Non ſane obtemperarem tibi. Neque enim ſuſtinerem adſpicere
Equites, ſi mihi color faciei eſſet corruptus.
STR. Non itaque amplius de meis edes, per Cererem juro,
Neque ipſe, neque jugalis equus, neque Samphoras:
Sed exigam te domo in malam rem (ad corvos).
PH. Sed non patietur avunculus meus Megacles me
Eſſe ſine equis. Sed ingrediar, te vero negligam.

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES, DISCIPULUS, ſeu PUER SOCRATIS.

STR. Sed nec ego tamen, quamvis cecidi, jacebo.
Verum Diis invocatis, dabo me docendum
Ipſemet, & in ſcholam ibo.
Quomodo ergo, cum ſim ſenex & oblivioſus & tardus,
Sermonum accuratorum ſubtilitates addiſcam?
Eundum eſt. Quid multum tergiverſor,
Et non potius pulto fores? Puer, heus puer!
DISC. Faceſſe hinc in malam rem! quis eſt, qui fores pultavit?
STR. Phidonis Filius Strepſiades Cicynnienſis.
DISC. Indoctus utique es, qui tam valde
Inconſiderate fores calcitraſti,
Et cogitationem animo conceptam feciſti ut abortiret (velut abortum excuſſiſti.)

STR.

Latinae: *Scrupulum*, μέριμνα, φροντὶς, σκινδάλαμ@· eaedem: *Scrupulus*: σκινδάλαμ@, ψηφὶς. Scholiaſtes: σκινδαλμὸς δὲ, λεπτολογίας· ἀπὸ τ῀ σχίσεως τ῀ καλάμων. Nempe σχίζω, unde & Latinum *Scindo*. Vid. infra vſ. 192. Occurrit & in Ranis vſ. 829.

vſ. 131. Τί ταῦτ' ἴχων] In Theſmoph. vſ. 480. τί ταῦτ' ἴχσω κεῖνον αἰτιώμεθα; Ubi participium manente eodem ſenſu abeſſe poteſt; nam in Acharnenſibus vſ. 513. idem plane dicit omiſſo participio: τί ταῦτα τὰς Λάκωνας αἰτιώμεθα; utitur autem libenter hoc participio, cum *moram eſſe* vult ſignificare; in Eccleſ. vſ. 1146. τί δῆτα διατρίβεις ἴχων; ib. vſ. 850. ἐκὲν βαδιζέμαγ δῆτα· τί γὰς ἴσκ' ἴχων; Hic in Nubibus vſ. 309. χώρε· τί κοπιάζεις ἴχων περὶ τὴν θύραν;

vſ. 134. Κικυννέθεν] Infra, vſ. 210. dicit Strepſiades· καὶ πᾶ Κικυννεῖς εἰσιν οἱ 'μοὶ δημόται;

vſ. 135. Οὑτωσὶ σφόδρα] In Pluto vſ. 1101. Ἔτ@· εἰπέ μοι, σὺ τὴν θύραν ἔκοπλες οὑτωσὶ σφόδρα;

vſ. 136. Τὴν θύραν λελάκτικας] In Ranis vſ. 38. τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν; ὡς Κενταυρικῶς ἐκόλαστο.

vſ. 137. Ἐξώμοκλακας] Socrates erat obſtetricis filius: & dicere ſolebat, ſe quoque artem maternam exercere quodammodo, educentem foetus ingenii in cerebro conceptos; hinc iſte ſtudioſus increpat ruſticum, quod nimio ſtrepitu excuſſiſſet intus Philoſophis contemplationem ex animo, quaſi abortum aliquem.

ΣΤΡ. Σύγγνωθί μοι· τηλῦ γ' οἰκῶ τ' ἀγρῶν.
Ἀλλ' εἰπέ μοι τὸ πρᾶγμα τὐξημβλωμένον.
ΜΑΘ. Ἀλλ' ὐ θέμις πλιὼ τοῖς μαθηταῖσιν λέγειν.
ΣΤΡ. Λέγε νιῦ ἐμοὶ θαῤῥῶν. ἐγὼ γ' ὑποσὶ
Ἥκω μαθητὴς εἰς τὸ φροντιστήριον.
ΜΑΘ. Λέξω· νομίσω δέ σε ταῦτα χρὴ μυστήρια.
Ἀνήρετ' ἄρτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης,
Ψύλλαν ὁπόσους ἄλλοιτο τὺς αὐτῆς πόδας.
Δακοῦσα γὰρ γ' ὑπ' Χαιρεφῶντος τ' ὀφρῦν,
Ἐπὶ τ' κεφαλιὼ γ' Σωκράτυς ἀφήλατο,
ΣΤΡ. Πῶς δῆτα τᾶτ' ἐμέτρησε; ΜΑΘ. Δεξιώταν.
Κηρὸν ἁλατήξας, εἶτα τ' ψύλλαν λαβὼν,
Ἐνέβαψεν εἰς τ' κηρὸν αὐτῆς τὼ πόδε·
Κἄτα ψυγείσ' ὠφείφυσαν περσικάς.
Ταύτας ὑπολύσας, ἀνεμέτρει τὸ χωρίον.
ΣΤΡ. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τ' λεπτότητος τ' φρενῶν.
ΜΑΘ. Τί δῆτ' ἂν, ἕτερον εἰ πύθοιο Σωκράτυς
Φρόντισμα; ΣΤΡ. Ποῖον; ἀντιβολῶ κἄτειπέ μοι.
ΜΑΘ. Ἀνήρετ' αὐτὸν Χαιρεφῶν ὁ Σφήττιος,
Ὁπότερα τὴν γνώμιν ἔχοι· τὰς ἐμπίδας
Κατὰ τὸ στόμ' ἄδειν, ἢ κατ' τεῤῥοπύγιον.
ΣΤΡ. Τί δῆτ' ἐκεῖνος εἶπε περὶ τ' ἐμπίδος;
ΜΑΘ. Ἔφασκεν εἶναι τὔντερον τ' ἐμπίδος
Στενόν· ἁλέπαθε δ' ὅλος αὐτῦ, τ' πνιὼ
Βίᾳ βαδίζειν θὐθὺ τεῤῥοπυγίᾳ·
Ἔπειτα κοῖλον περὶς τενὰ περισκέμμενον
Τὸν πρωκτὸν ἠχεῖν ὑπὸ βίας γ' πνεύματος.
ΣΤΡ. Σάλπιγξ ὁ πρωκτός ἐστιν ἄρα τ' ἐμπίδων.
Ὦ τελσμακάριος γ' διεντερεύματος.
Ἦ ῥᾳδίως φεύγων ἂν ἀποφύγοι δίκιν,

Ὅς

vs. 138. Τηλῦ γὰρ οἰκῶ τ' ἀγρῶν] Ruſtici plerumque ſunt ruſtici & rudes; unde & Hector, in Rheſo Euripidis vs. 266. ad ruſticum minus oportune tempore, ut videbatur, venientem, dicit: ἦ πόλλ' ἀγρέοισι σκαιὰ πρόσκειται φρενί· *Profecto multa ruditas ineſt animis ruſticorum.*

vs. 143. Μυσήρια] Ariſtaenetus Lib. II. Epiſt. 5. Μυσήρια σοι ταῦτα γεγράφθω· *Haec ad te ſcripta ſint tanquam arcana quaedam.* Aelianus Epiſtola I. ταῦτά σοι, πρὸς τῦ Πανος, μυσήρια τὰ μεγάλα ἔστω· *Per Panα obſecro, ut haec tibi ſint magna illa myſteria.*

„ vs. 145. Ψύλλαν ὁπόσους ἄλλοιτο] Ad hunc locum „ Ariſtophanis procul dubio reſpexit Lucianus Tom. I. „ p. 18. Edit. Amſtel. ἄρτι μὲν ἀεροβατοῦντας διακύπτων, „ καὶ νεφέλαις ξυνόντας· ἄρτι δὲ ψυλλῶν πηδήματα διαμε„τροῦντας &c. Item in Philopatride p. 770. σίγα τὰ „ νέρθε, καὶ τὰ σιγῆς ἄξια· ἐκ ἴσθ' ὅδε μετρεῖν τὰ „ ψυλλῶν ἴχνη. Et Xenophon in Sympoſ. p. 892. E. „ ubi Syracuſanus ſic ad Socratem: ταῦτα μὲν ἔα· „ ἀλλ' εἰπέ μοι, πόσους ψύλλα πόδας ἐμοῦ ἀπέχει· ταῦτα „ γάρ σε φασὶ γεωμετρεῖν". Kuſterus.

vs. 147. Ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀφήλατο] Athenaeus Lib. XI. p. 507. commemorat Socratis quoddam inſomnium de Platone: δοκεῖν γὰρ ἔφη Πλάτωνα κορώνην γενόμενον ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἀναπτῆσθαι, τὸ φαλακρόν μου κατασκαρίφᾶν· *Dixit enim Socrates: Plato mihi viſus eſt in car-*

Str. Ignoſce mihi: procul enim hinc habita ruri.
Sed dic mihi, quisnam ille ſit abortus? (quidnam illud ſit quod excuſſum eſt)
Disc. Sed fas non eſt haec cuiquam dicere niſi diſcipulis.
Str. Mihi dic ergo audacter: ego enim ipſe
Venio in ſcholam diſcipulus.
Disc. Dicam. ſed te oportet habere iſta pro myſteriis:
Modo interrogabat Chaerephontem Socrates,
Pulex quot pedes ſuos ipſius ſaltaret?
Cum enim momordiſſet Chaerephontis ſupercilium,
In caput Socratis inde ſaltavit.
Str. Quomodo ergo iſtud metiebatur? Disc. Scite admodum.
Cera liquefacta, deinde pulice prehenſo,
Immerſit in ceram pedes ejus:
Poſt, refrigerato adnatae ſunt crepidae Perſicae.
His detractis dimetiebatur locum.
Str. O rex Jupiter, quanta ſubtilitas mentis!
Disc. Quid vero, ſi aliud Socratis audias
Inventum? Str. Quale? obſecro dic mihi.
Disc. Interrogabat ipſum Chaerepho Sphettius,
Utrum putaret culices
Ore canere, an vero podice?
Str. Quidnam igitur ille dicebat de culice?
Disc. Inteſtinum culicis ajebat eſſe
Anguſtum. per illud autem tam tenue, flatum
Vi pergere verſus podicem,
Deinde anguſto *inteſtino* adjacentem cavum
Podicem ſonare vi flatus.
Str. Tuba itaque eſt podex culicum.
O ter beatus ob explicatam inteſtini naturam!
Facile certe reus abſolvetur,

Qui

cornicem mutatus, aſſultare capiti meo, & calvitiem meam ſcarificare. Nempe quia calvus erat Socrates, & Chaerephon hirſuta habebat ſupercilia, Comicus ridiculi cauſa, iſtum ſaltum pulicis commentus eſt: & praeterea vult traducere inanes & futiles nugas Philoſophorum.

vſ. 154. Τί δῆτ' ἂν] Sic & in Lyſiſtrata vſ. 402. τί δῆτ' ἂν εἰ πύθοιτο καὶ τὸν ταὼ ὕδειν;

vſ. 156. Χαιρεφῶν ὁ Σφήττιος] Strepſiades Cicynnienſis eſt tribulis Chaerephontis Sphettii; nam Cicynna & Sphettus erant ambo pagi Acamantidis tribus. Scholiaſtes ad vſ. 134. Κικυννόθεν· ἀπὸ δήμου τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς Κικύννα. Stephanus Byz. Σφηττὸς δῆμος Ἀκαμαντίδος φυλῆς. Scholiaſtes Comici ad hunc 156. verſum. Σφήττιος· ἀπὸ δήμου τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς.

vſ. 163. Κοίλον πρὸς στενῷ] Oratio eſt ſupplenda hoc modo: κοῖλον τὸ πρωκτὸν πρὸς στενὸν τῷ ἐντέρῳ· nam ampliorem vult eſſe podicem contiguo inteſtino, ut fiat quaſi tuba.

vſ. 165. Σάλπιγξ] Homerus in Batrachomyomachia: καὶ τότε κανάπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες, δεινὸν ἀϋσάλπιζον πολέμου κτύπον· *Atque tunc culices magnas tubas habentes, horribilis belli ſtrepitus ſignum dederunt clangore tubarum.*

Ὅστις δίοιδε τἄντερον τὴν ἐμπίδα.
ΜΑΘ. Πρώην δέ γε γνώμην μεγάλην ἀφῃρέθη
Ὑπ' ἀσκαλαβώτου. ΣΤΡ. Τίνα τρόπον; κάτειπέ μοι.
ΜΑΘ. Ζητοῦντι αὐτῷ τὴν σελήνης τὰς ὁδοὺς,
Καὶ τὰς τροπάς, εἶτ' ἄνω κεχηνότα,
Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν.
ΣΤΡ. Ἡδὺν γαλεώτην καταχέσαντ' Σωκράτους.
ΜΑΘ. Ἐχθὲς δέ γ' ἡμῖν δεῖπνον οὐκ ἦν ἐσπέρας.
ΣΤΡ. Εἶεν. τί δῆτ' ἐκεῖνος τἄλφιτ' ἐπαλαμήσατο;
ΜΑΘ. Καθ' ἑστιατορίδος καταπάσας λεπτὴν τέφραν,
Κάμψας ὀβελίσκον, εἶτα διαβήτην λαβών,
Εἶτ' ἐκ παλαίστρας ἱματίδιον ὑφείλετο.
ΣΤΡ. Τί δῆτ' ἐκεῖνον τὸν Θαλῆν θαυμάζομεν;
Ἄνοιγ', ἄνοιγ' ἀνύσας τὸ φροντιστήριον,
Καὶ δεῖξον ὡς τάχιστά μοι τὸν Σωκράτη.
Μαθητιῶ γάρ. ἀλλ' ἄνοιγε τὴν θύραν.
Ὦ Ἡράκλεις. ταυτὶ πόδαπα τὰ θηρία;
ΜΑΘ. Τί ἐθαύμασας; τῷ σοι δοκοῦσιν ἐοικέναι;
ΣΤΡ. Τοῖς ἐκ Πύλου ληφθεῖσι τοῖς Λακωνικοῖς.
Ἀτὰρ τί ποτ' ἐς τὴν γῆν βλέπουσιν ἀτενές;
ΜΑΘ. Ζητοῦσιν ὅτου τὰ κύτη γῆς. ΣΤΡ. Βολβοὺς ἄρα
Ζητοῦσι; μὴ νυῦν τοῦτόγε φροντίζετε.
Ἐγὼ γὰρ οἶδ', ἵν' εἰσὶ μεγάλοι καὶ καλοί.
Τί γ' οἵδε σκοποῦσιν, οἱ σφόδρ' ἐγκεκυφότες;
ΜΑΘ. Οὗτοι δ' ἐρεβοδιφῶσιν ὑπὸ τὸν Τάρταρον.
ΣΤΡ. Τί δῆθ' ὁ πρωκτὸς εἰς τὸν οὐρανὸν βλέπει;
ΜΑΘ. Αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἀστρονομεῖν διδάσκεται.
Ἀλλ' εἴσιθ', ἵνα μὴ κεῖνος ἡμῖν ὀπιτύχῃ.
ΣΤΡ. Μήπω γε, μήπω· ἀλλ' ὑπομελετάτω, ἵνα

Αὐ-

vs. 171. Τῆς σελήνης τὰς ὁδοὺς] Infra vs. 1510. καὶ τὴν σελήνης ἐσκοπεῖσθε τὴν ὁδὸν.

vs. 176. Πρὸς τἄλφιτα] Infra vs. 647. τί δέ μ' ὠφελήσουσιν οἱ ῥυθμοὶ πρὸς τἄλφιτα;

vs. 178. Διαβήτην] Meton Geometra dicit in Avibus vs. 1002. προσθεὶς ἓν ἐγὼ τὴν κανόν' ἄνωθεν τετονί τὴν Καμπύλον ἐνθεὶς διαβήτην &c.

vs. 179. Θριμάτιον ὑφείλετο] Satis acerba insectatio; si quidem Socrates Philosophus, non vulgarem alias gravitatem prae se ferens, in Palaestra, ubi pueri exercentur nudi, vestem furatus est. Comicus autem noster hic etiam videtur, ut alibi saepe, secutus Eupolin, qui & ipse furantem introduxit Socratem, ut testatur Scholiastes ad vs. 96. citans etiam Eupolidis verba: δεξάμενος δὲ Σωκράτης τὴν ἐπίδειξιν Στησιχόρᾳ οἰκοχόῃ ἐπαλεψεν.

vs. 180. Τὸν Θαλῆν] Plautus in Captivis Act. II. Sc. II. vs. 24. *Eugepae! Thalem talento non emam Milesium: nam ad hujus sapientiam ille nimius nugator fuit.* Contra, Avibus vs. 1010. ille, qui se simulat admirari sapientiam Metonis, dicit: ἀνθρωπος Θαλῆς.

vs. 183. Μαθητιῶ] Est verbum desiderii. Synesius Epist. 103. καί τισιν ἀπὸ τούτου ἔδοξε τις εἶναι· καὶ τὴν γε φύσιν ἐμακάριζον, καὶ ἐμαθητίων πολλοί· *Et quibusdam hominibus videbatur ille hanc ob causam vir esse, & beatum eum praedicabant propter tale ingenium, & cupiebant ab eo discere.* tale est φονᾶν. Sophocles in Philocrete vs. 1205. φονᾷ φονᾷ νοὸς ἄδη. Ubi Scholia: θανατοῖ· θανάτου ἐπιθυμεῖ. μάνητιαν in Lysist. vs. 717. Sic κερτιῶν in Hippocr. Epist. 2. & Σικυλλιᾶν in Equitibus vs. 61. ubi vide Notam. Est & alia forma verborum *voluntatem* significantium, ut θρασεῖα in Pace vs. 61.

vs. 186.

Qui perſpexerit inteſtinum culicis.
Disc. Nuper vero magno invento fuit privatus
A ſtellione. Str. Quomodo? dic mihi.
Disc. Quaerentem ipſum lunae vias,
Et motus, ſurſum ſpectantem ore hiante
Noctu de tecto percacavit ſtellio.
Str. O lepidum ſtellionem, qui Socratem percacavit.
Disc. Heri veſperi autem nobis coena non erat.
Str. Eſto. quid itaque ad cibum *inveniendum* excogitavit?
Disc. Menſam ubi conſperſiſſet tenui pulvere,
Et veru *quoddam* incurvaſſet, circino ſumto,
E palaeſtra veſtem ſurripuit.
Str. Quid ergo Thaletem illum miramur?
Aperi, aperi cito ſcholam,
Et oſtende quamprimum mihi Socratem.
Cupio enim ejus diſcipulus fieri. ſed aperi oſtium.
O Hercules! cujusmodi hae ſunt beſtiae?
Disc. Quid miraris; cui videntur eſſe ſimiles?
Str. Lacedaemoniis illis, qui e Pylo captivi adducti ſunt.
Sed quid terram intuentur iſti?
Disc. Hi quaerunt ſubterranea. Str. Bulbos ergo
Quaerunt; ne jam iſtud curetis;
Ego enim ſcio ubi ſint magni & pulchri.
Quid vero iſti faciunt, qui ſe tam valde incurvarunt?
Disc. Iſti perſcrutantur ima erebi & tartari.
Str. Quid ergo podex in coelum ſpectat?
Disc. Ipſe per ſe aſtronomiam diſcit.
Sed ingrediamini, ne ille in nos forte incidat.
Str. Nondum etiam, nondum. ſed maneant, ut

Cum

vſ. 186. Τοῖς ἐκ Πύλε] Proprie non in Pylo capti ſunt iſti Lacedaemonii, ſed in Sphacteria; in qua inſula, jacente prope Pylum, in continente ſitam, & ab Athenienſibus munitam, plusquam quadringentos Lacedaemoniorum Athenienſes obſidione cinxerant, tandemque expugnaverant, & ex iis fere trecentos captivos abduxerant. His autem Lacedaemoniis, ſimiles dicit eſſe Philoſophos illos, quos apertis ſoribus intus conſpicabatur; nempe ſqualidos & macie confectos; tales autem reddiderat Lacedaemonios in inſula illa deſerta fames diutina. Rem omnem accurate narrat Thucydides Libro tertio.

vſ. 192. Ἐρευνῶνται] Theophylactus Simocata Epiſt. 12. Ὅτε φλίβας χρυσὸν μεταλλεύοντι ἀνιχνεύοντες, ὅτε φρεωρύχοι τὰ ὑπὸ γῆς ἐρευνῶντες ἀπόῤῥητα, ὀφθαλμοὺς ὑδάτων ἀναζητοῦντες θεάσασθαι, ὅτω περὶ τὴν ἑαυτῶν ἐπιτήδευσιν τίκτων, ὡς ἐγὼ τὴν πόλιν ἐσκοπελαλάζειν ἅπασαν εἶπε, τὸ Ἀγησίλαον ἂν με θεάσασθαι· Neque metalli foſſores, auri venas ſcrutantes, nec aquileges, terrae arcana penitus rimantes, oculos aquarum requirentes, ut eos cernere poſſint, tam ſtudioſe ſunt occupati circa artem ſuam, ut ego omne oppidum ſcrupuloſe & minute perquiſivi, ſcubi poſſem Ageſilaum videre. In iſto autem loco videtur ἐσκοπελαλάζειν legendum, ut ſit a σκοπελάμβη, de quo ſupra, vſ. 130. Quam autem ſit facilis literae μ in β mutatio, norunt, qui legunt MSta.

vſ. 195. Ἀλλ' ἴσιτ'] Pro ἴσιτε. Loquitur ad diſcipulos, qui κατὰ τὸ σιωπώμενον foras prodierant.

vſ. 196. Ἐπιμειτάντων] Pro ἐπιμειτάτωσαν. ut infra vſ. 455. παιεσθέντων. vſ. 452. δρώντων. & alibi ſaepe.

Αὐτοῖσι κοινώσω τι πραγμάτιον ἐμόν.
ΜΑΘ. Ἀλλ' οὐχ οἷόν τ' αὐτοῖσι περὶ τοῦ ἀέρος
Ἔξω διατρίβειν πολὺν ἄγαν γ' ἐπὶ χρόνον.
ΣΤΡ. Πρὸς τῶν θεῶν, τί γ' ταῦθ' ἐστίν, εἰπέ μοι.
ΜΑΘ. Ἀστρονομία μὲν αὐτί. ΣΤΡ. Τουτὶ δὲ τί;
ΜΑΘ. Γεωμετρία. ΣΤΡ. Τοῦτ' ἦν τί δῆτι χρήσιμον;
ΜΑΘ. Γῆ' ἀναμετρεῖσθαι. ΣΤΡ. Πότερα τὴν κληρουχικήν;
ΜΑΘ. Οὐκ· ἀλλὰ τὴν σύμπασαν. ΣΤΡ. Ἀστεῖον λέγεις.
Τὸ γὰρ σόφισμα δημοτικὸν καὶ χρήσιμον.
ΜΑΘ. Αὕτη δέ σοι γῆς περίοδος πάσης· ὁρᾷς;
Αἵδε μὲν Ἀθῆναι. ΣΤΡ. Τί σὺ λέγεις; ἐγὼ πεπομαι·
Ἐπεὶ δικαστὰς οὐχ ὁρῶ καθημένους.
ΜΑΘ. Ὡς τοῦτ' ἀληθῶς Ἀττικὸν τὸ χωρίον.
ΣΤΡ. Καὶ ποῦ Κικυννεῖς εἰσὶν οἱ ἐμοὶ δημόται;
ΜΑΘ. Ἐνταῦθ' ἔνεισιν. ἡ δέ γ' Εὔβοι', ὡς ὁρᾷς,
Ἥδί· παρατέταται μακρὰ πόρρω πάνυ.
ΣΤΡ. Οἴμ' ὡς γὰρ ὑμῶν παρεταθη καὶ Περικλέους.
Ἀλλ' ἡ Λακεδαίμων ποῦ 'στιν. ΜΑΘ. Ὅπου 'στιν; αὐτί.
ΣΤΡ. Ὡς ἐγγὺς ἡμῶν. τοῦτο πάνυ φροντίζετε,
Ταύτην ἀφ' ἡμῶν ἀπαγαγεῖν πόρρω πάνυ.
ΜΑΘ. Ἀλλ' οὐχ οἷόν τε νὴ Δί'. ΣΤΡ. Οἰμώξεσθ' ἄρα.
Φέρε, τίς γὰρ οὗτος οὑπὶ τῇ κρεμάθρᾳ ἀνής;
ΜΑΘ. Αὐτός. ΣΤΡ. Τίς αὐτός; ΜΑΘ. Σωκράτης. ΣΤΡ. Ὦ Σώκρατες.
Ἴθ' οὗτος, ἀναβόησον αὐτὸν μοι μέγα.
ΜΑΘ. Αὐτὸς μὲν οὐ σὺ κάλεσον· ἐμοὶ γὰρ οὐ σχολή.

vs. 199. Ἐστὶ] Refertur ad οἷόν τε, ut sit, οὐχ οἷόντ' ἐστὶν αὐτοῖς.

vs. 201. Ἀστρονομία] Tabula aut Sphaera ubi sidera erant descripta.

vs. 208. Ἐπεὶ δικαστὰς] Quasi hoc praecipuum sit signum unde Athenienſium urbs a ceteris dignosci possit, si nempe judices in foro sedeant; perstringit autem hic etiam τὸ φιλόδικον eorum; de qua re ex professo edidit Vespas.

vs. 210. Κικυννεῖς] Vide supra, vs. 134. & notata ad vs. 156.

vs. 212. Μακρὰ] Euboea erat oblonga insula, unde & Μάκρις dicebatur, teste Stephano Byz. & Scholiaste. Vid. Spanhem. ad Callim. p. 336.

vs. 213. Παρατέθη] Aliter accipit Rusticus hanc vocem, hoc sensu: *Euboea, sive incolae ejus, extensa est*, &

ACTUS

Cum ipsis communicem meum quoddam negotium.
DISC. Sed non possunt in aëre
Foris commorari nimis longo tempore.
STR. Per Deos obsecro, quid haec sunt? dic mihi.
DISC. Haec quidem astronomia est. STR. Hoc vero quid?
DISC. Geometria. STR. Hoc itaque ad quam rem est utile?
DISC. Ad dimetiendam terram. STR. illamne quae forte distributa fuerit?
DISC. Non; verum universam. STR. Facete dicis.
Est enim hoc inventum populare & utile.
DISC. Haec autem est terrae descriptio universae: viden?
Hae quidem sunt Athenae. STR. Quid dicis; non credo.
Quoniam judices sedere non video.
DISC. Atqui revera hoc est Atticum solum.
STR. Et ubi sunt Cicynnienses mei populares?
DISC. Hic insunt. Euboea autem, ut vides,
Ista: protensa est longe admodum.
STR. Scio: nam a vobis protensa est & a Pericle.
Sed Lacedaemon ubi est? DISC. Ubi sit? Haec est.
STR. Quam prope a nobis! id omnino operam date,
Ut hanc a nobis abducatis quam longissime.
DISC. Sed hoc certe fieri nequit. STR. Ejulabitis ergo.
Age, quis vero est vir iste in carnario? *corbe pensili.*
DISC. Ipse. STR. Quis ipse? DISC. Socrates. STR. O Socrates.
I tu, voca eum mihi magna voce.
DISC. Tute ipse voca sane; nam mihi non est otium.

& prostrata, id est: *devicta & subjecta.*

Ibid. Περικλέους] Thucydides lib. I. καὶ Ἀθηναῖοι πάλιν ἐς Εὔβοιαν διαβάντες, Περικλέους στρατηγοῦντος, κατεστρέψαντο πᾶσαν· *Athenienses ut rursus in Euboeam trajecerunt, totam redegerunt in potestatem suam.*

vs. 218 Ἐπὶ τῇ κρεμάθρᾳ] Per machinam ostenditur Socrates ridiculi causâ, sublimis, in corbe pensili. Glossae: κρεμάθρα *carnalium.* Scholiastes: σκεῦος εἰς ὃ τὰ περιττεύοντα ὄψα εἰώθαμεν ἀποτίθεσθαι· *Vas, in quo reliquias obsoniorum solemus reponere.* Comicus ipse mox παῖδον vocat. Glossae: παῖδος, *Crates.*

vs. 219. Αὐτοῦ] Scholiastes: *Honoris causâ*, inquit, *non statim Socratis nomen profert.* Apud Platonem in Protagora, pulsantibus fores Calliae Sophistae respondet Janitor: ἐ σχολὴ αὐτῷ, id est, *doctori non vacat.* Ex notis Casauboni ad Theophr. Characteres.

ACTUS PRIMI

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Ὦ Σώκρατες.
Ὦ Σωκρατίδιον. ΣΩΚΡ. Τί με καλεῖς, ὦ ἐφήμερε;
ΣΤΡ. Πρῶτον μὲν ὅ, τι δρᾷς, ἀντιβολῶ, κάτειπέ μοι.
ΣΩΚΡ. Ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον.
ΣΤΡ. Ἔπειτ' ἀπὸ ταρροῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς,
Ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἶπες. ΣΩΚΡ. Οὐ γὰρ ἄν ποτε
Ἐξεῦρον ὀρθῶς τὰ μετέωρα πράγματα,
Εἰ μὴ κρεμάσας τὸν νόημα, καὶ τὴν φροντίδα
Λεπτὴν καταμίξας ἐς τὸν ὅμοιον ἀέρα.
Εἰ δ' ὢν χαμαί, τ' ἄνω κάτωθεν ἐσκόπουν,
Οὐκ ἄν ποθ' εὗρον. ἡ γὰρ ἀλλ' ἡ γῆ βία
Ἕλκει πρὸς αὑτὴν τὸν ἐκμάδα τῆς φροντίδος.
Πάσχει δὲ ταὐτὸ τοῦτο καὶ τὰ κάρδαμα.
ΣΤΡ. Τί φῄς; ἡ φροντὶς ἕλκει τὸν ἐκμάδ' εἰς τὰ κάρδαμα;
Ἴθι νυῦ, καταβήθ', ὦ Σωκρατίδιον, ὡς ἐμέ,
Ἵνα μ' ἐκδιδάξῃς ὧνπερ εἵνεκ' ἐλήλυθα.
ΣΩΚΡ. Ἦλθες δὲ χὤτι τί; ΣΤΡ. Βουλόμενος μαθεῖν λέγειν·
Ὑπὸ γὰρ τόκων, χρήστων τε δυσκολωτάτων
Ἄγομαι, φέρομαι, τὰ χρήματ' ἐνεχεζόμαι.
ΣΩΚΡ. Πόθεν δ' ὑπόχρεως σαυτὸν ἔλαθες γενόμενος;
ΣΤΡ. Νόσος μ' ἐπέτειψεν ἱππικὴ, δεινὴ φαγεῖν.
Ἀλλά με δίδαξον τὸν ἕτερον τῶν σῶν λόγων,

Τὸν

vſ. 223. Ὦ ἐφήμερε] *O homo.* quaſi Socrates ipſe non ſit homo; duplici ſenſu: vel quia res humanas contemnat ſcilicet, *ut nec humana videatur ſorte creatus*, ſed Deus aliquis: hinc etiam per machinam, ut Dii ſolent in tragoediis, apparebat, ſed ridicule in corbe penſili. Alexis apud Athenaeum VI. εἶτ' ἐς νέωτα φησὶ γράψειν κρεμαμένους· καὶ θᾶττον ἀποπέμψουσι τὰς ὠνουμένας, ἀπὸ μηχανῆς πωλοῦντες, ὥσπερ οἱ θεοί· *Deinde proxime ſequenti anno dicit ſe legem laturum, ut (piſcatores) pendentes vendant: & ſic citius dimittent emtores ſuos, ſi e machina, tanquam Dii, vendant;* quia machina ſubito apparere ſolet. Vel quia Sileno ſimilior videretur quam homini, utpote calvus & ſimus; quare & in Symposio Platonis adoleſcentulus aliquis in eum jocatur, & turpiorem dicit Silenis. Itaque Comicus facit eum loquentem, talibus verbis, qualibus Pindarus fecit loquentem Silenum, cujus haec ſunt verba apud Scholiaſten: ὦ πάλαι ἐφήμερε, νήπιε, βαδίζεις χρήματα' μοι κομπεύων; *O miſer homo! fatue, incedis opes mihi jactans?* Homines ἐφημέρους vocat Aeſchylus ſubſtantive, in Prometheo vſ. 82. Θεῶν γέρα συλῶν ἐφημέροισι προστίθῃ· *Deorum dona compilans da mortalibus.* & vſ. 253. καὶ νῦν φλογωπὸν πῦρ ἔχουσ' ἐφήμεροι; *Nunc ergo ignem flammeum habent mortales?* & vſ. 944. σὺ ἐξαμαρτὼν εἰς θεοὺς, σὺ ἐφημέροις πορεύσῃ τιμάς· *te qui deliquiſti adverſum deos, qui hominibus praebuiſti dona.* Euripides in Oreſte vſ. 973. Ἰὼ, ἰὼ, πανδάκρυτ' ἐφημέρων ἔθνη· *O nimium lacrymabiles mortalium gentes.* Vide notata ad Aves vſ. 688.

vſ. 225. Ἀεροβατῶ] Hunc verſum ſarcaſtice infra repetit Strepſiades numero 1506.

vſ. 227. Εἶπες] Subintelligitur: εἰ δεῖ ὑπερφρονεῖν. Ut in Ranis vſ. 74. τοῦτο γάρ τοι καὶ μόνον ἐστ' ἔτι λοιπὸν ἀγαθόν, εἰ καὶ τοῦτ' ἔρα. Nam ibi manifeſte ſubauditur: ἔστιν ἀγαθόν. Sic Lucianus de Conſcr. Hiſtoria:

φυ-

SCENA TERTIA.

STREPSIADES, SOCRATES.

STR. O Socrates.
O Socratiſce. SOCR. Quid me vocas mortalis?
STR. Primum obſecro dic mihi quid facis?
SOCR. Per aërem incedo, & ſolem inſpicio atque contemplor.
STR. Itane a crate deos deſpicis,
Non vero a terra, ſi modo *oportet eos deſpicere.* SOCR. Nunquam enim
Potui recte indagare res coeleſtes
Niſi animo ſuſpenſo, & meditatione
Permiſta cum aëre ſibi conſimili.
Si vero humi ſtans ſuperna ab inferiore loco ſpectarem,
Nunquam potui illa indagare. Non, inquam; verum terra vi quadam
Trahit ad ſe humorem meditationis.
Idem autem contingit naſturtio.
STR. Quid ais? num meditatio trahit humorem in naſturtium?
Deſcende, nunc mi Socratiſce, & ad me veni,
Ut me illa doceas quorum gratia veni.
SOCR. Quamobrem vero veniſti? STR. Cupiens addiſcere artem dicendi.
Nam ab uſuris, & creditoribus difficillimis
Agor, feror, bona mea pignus capiuntur.
SOCR. Quomodo non animadvertiſti te obaeratum factum?
STR. Morbus me perdidit equeſtris, vehemens in vorando.
Sed me doce alterum tuorum ſermonum,

Illum

φερτικὸν ὕδωρ μοι — τὸ εἰπεῖν· ὡς ἐξαίρετον τοῦτο ἔδει ὁ ἡμέτερος ἄρχων, ἤγε τὰς πράξεις καὶ φιλτάτους ἤδη συγγράφειν ἄξιοι· τὸ γὰρ ποιῆσαι, εἰπεῖν ἄρα, ἡμῖν ἔδει καταλιπεῖν λογίζεσθαι, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν· *Ineptum mihi viſum eſt, quod diceret: imperatorem noſtrum id eximium habiturum, cujus res geſtas etiam Philoſophi jam non dedignentur deſcribere; nam id, an etiam (eximium ſit,) nobis debebat reliquiſſe cogitandum potius quam ipſe dixiſſe.*

vſ. 232. Οὐ γὰρ ἀλλὰ] Loca in quibus hae particulae ſic junctae occurrunt apud Comicum, diligenter ſunt annotata in Indice in ἀ. Scholiaſtes hic dicit pro καὶ γὰρ poni Attice.

vſ. 238. Ἦλθες δὲ κατὰ τί] Similiter in Pace vſ. 192. ἦλθες δὲ κατὰ τί; & in Avibus 917. ἀτὰρ ὦ ποιητὰ κατὰ τί δῆτ' ἀνερθάρης; Scholiaſtes etiam monet ita locutum eſſe Comicum in Pace, nempe vſ. 191.

vſ. 240. Ἄγομαι, φέρομαι] Euripides in Troadibus vſ. 1310. ἀγόμεσθα, φερόμεσθα· *Agimur, ferimur.* Demoſthenes de Syntaxi: τοὺς μὲν συμμάχους ἄγουσι καὶ φέρουσι τοὺς δὲ πολεμίους μὴ δὲ ὁρῶσιν· *Ut ſocios quidem aganè & ferant; hoſtes ipſos nec videant.* Idem contra Timocratem: καλαθίων καὶ ἄγων καὶ φέρων ὑμᾶς· *Incurſiones faciens, agens ac ferens vos.* Ita uſurpant & Latini hanc proverbialem formulam, pro *vexare, populare.* vide Gellium Lib. II. cap. 6.

vſ. 241. Σαυτὸν ἔλαθες] In Pace vſ. 32. ὡς λάθοις σαυτὸν διαρραγείς. Aelianus Epiſt. 13. μηδέ σε ὁ θυμὸς οὕτω λάθοι προαγάγων· μὴ καὶ μανεὶς σαυτὸν λάθοις· *Neque te iracundia in oblitionem deducat; ne forte parum ſentias te dudum inſanire.* Quod ſi quis ejusmodi orationes invertat, idem erit ſenſus, hoc modo: πῶς σαυτὸν λαθὼν γέγονας ὑπόχρεως; ὡς λαθὼν σαυτὸν διαρρηγείς· μὴ καθὼν σαυτὸν μανείς. Ita Aelianus Var. H. Lib. I. cap. 7. ὅταν αὐτὰς λαθόντες ὑοσκυάμου φάγωσι· *Quando imprudentes hyoscyamum guſtaverint.*

Τὸν μηδὲν ἀποδιδόντα. μισθὸν δ', ὅτιν' ἂν
Πρᾶξῃ μ', ὀμεῖμαί σοι καταθήσειν τοὺς θεούς.
ΣΩΚΡ. Ποίους θεοὺς ὀμεῖ σύ; πρῶτον γὰρ θεοὶ
Ἡμῖν νόμισμ' οὐκ ἔστι. ΣΤΡ. Τῷ γὰρ ὄμνυτ'; ἢ
Σιδαρέοισιν, ὥσπερ οἱ Βυζαντίῳ;
ΣΩΚΡ. Βλὴ τὰ θεῖα πράγματ' εἰδέναι σαφῶς,
Ἀπ' ἐστὶν ὀρθῶς; ΣΤΡ. Νὴ Δί', εἴπερ ἐστί γε.
ΣΩΚΡ. Καὶ ξυγγενέσθαι ταῖς Νεφέλαισιν εἰς λόγους,
Ταῖς ἡμετέραισι δαίμοσιν; ΣΤΡ. Μάλιστά γε.
ΣΩΚΡ. Κάθιζε τοίνυν ἐπὶ τὸν ἱερὸν σκίμποδα.
ΣΤΡ. Ἰδοὺ κάθημαι. ΣΩΚΡ. Τουτονὶ τοίνυν λαβὲ
Τὸν στέφανον. ΣΤΡ. Ἐπὶ τί στέφανον; οἴμοι Σώκρατες·
Ὥσπερ με τὸν Ἀθάμανθ' ὅπως μὴ θύσετε.
ΣΩΚΡ. Οὐκ, ἀλλὰ πάντα ταῦτα τοὺς τελουμένους
Ἡμεῖς ποιοῦμεν. ΣΤΡ. Εἶτα δὴ τί κερδανῶ;
ΣΩΚΡ. Λέγειν γενήσῃ τολμηρὸν, κρόταλον, παιπάλην.
Ἀλλ' ἔχ' ἀτρέμας. ΣΤΡ. Μὰ τὸν Δί' οὐ ψηθήσῃ γέ με.
Καταπατήσομαι γὰρ παιπάλη γενήσομαι.

vſ. 244. Τὸν μηδὲν ἀποδιδόντα] *Sophiſticam Rhetoricam*, ad eludendos creditores.

Ibid. Μισθὸν ὅτιν' ἂν πράξῃ μ'] Apud Xenoph. in Apomn. I. aliquis ad Socratem dicit: ἀδέηα γὰν τῆς συνουσίας ἀζυήμιον πράξῃ· *A nemine exigis argentum ob converſationem.* de eodem ibid. τοὺς δ' ἰούσης ἐπιθυμοῦντας ἂν ἐπράξατο χρήματα· *ab iis autem qui ipſum deſiderarent non poſcebat pecuniam.* Vid. ad Ranas vſ. 569. Machon apud Athenaeum Lib. XIII. p. 581. ἐπυνθάνετο μίσθωμα πράσεως ὅσον· *Interrogavit, quantum mercedis poſceret.* In Ranis vſ. 563.

vſ. 245. Ὀμεῖμαί σοι καταθήσειν τοὺς θεούς] Sic infra, vſ. 1229. ἀποδώσειν γ' ἐπόμνυς τοὺς θεούς.

vſ. 247. Νόμισμα] *Nummus*, & aliud, quodcunque *lege receptum eſt.* Itaque bifariam poteſt accipi, vel: *Nos nummos non habemus, quibus impreſſa ſit Dei alicujus imago*, vel: *nos nullos ſtatuimus Deos*· ut atheum ſe prodat Socrates, nam illo ſe crimine quam maxime oneraverat.

vſ. 248. Σιδαρέοισι] Pro σιδηρέοισι. Dorice. Plato Comicus, apud Scholiaſten: χαλεπῶς ἂν οἰκήσαιμεν ἐν Βυζαντίοις, ὅτι σιδαρίοις νομίσμασι χρῶνται· *aegre habitaremus apud Byzantios, ubi ferreis nummis utuntur.*

vſ. 256. Τὸν Ἀθάμανθ.] Reſpicit ad Sophoclis Athamantem, qui in dramate cognomini, introductus fuerat *coronatus* a poëta, cum deberet immolari, ex reſponſo Apollinis, quia Phryxum filium, inſtigatus ab ejus noverca, voluiſſet occidere. Haec ex Scholiis ad hunc locum, & ex Herodoto in Polymnia. Sic etiam Demonactem Philoſophum Lucianus in ejus Vita, dicit *coronatum* prodiiſſe in concionem Athenienſium, & ſe tanquam victimam dediſſe immolandum, cum inique eſſet impietatis accuſatus, ubi eum haec verba dixiſſe refert: ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὲν ἱερεῖα ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη κάμὲ καταθύσατε, τὸ γὰρ πρότερον οὐκ ἐκαλλιερήσατε. *Mactate nunc, Athenienſes, me etiam, cum me videatis coronatum; nam prius non litaſtis.* intelligit autem Socratis mor-

Illum *inquam*, qui non reddit: mercedem vero quamcunque
Petieris a me, me depositurum Deos juro.
Socr. Per quos Deos juras tu? Primum enim Dii
Nobis nomisma non sunt. Str. Per quos ergo juratis? an
Per ferreos, ut in Byzantio?
Socr. Vis divinas res cognoscere clare
Et recte, quaenam sint? Str. Certe, si modo *ullae* sunt.
Socr. Et congredi ad colloquendum cum Nubibus,
Nostris Deabus? Str. Maxime.
Socr. Sede itaque in sacro grabbato.
Str. En! sedeo. Socr. Hanc itaque accipe
Coronam. Str. Quorsum coronam? heu Socrates,
Vide ne me sicut Athamantem sacrificetis.
Socr. Non *fiet*: verum omnia ista illis, qui initiantur,
Nos facimus. Str. Quid itaque lucri hinc capiam?
Socr. In dicendo fies tritus, crepitaculum, pollen.
Sed quiesce. Str. Certe quidem non falles me,
Nam si ita conspergar pollen futurus sum.

mortem, ab Athenienſibus interfecti. Lucretius Lib. I. de Iphigenia mactanda: *Cui simul infula virgineos circumdata comtus Ex utraque pari malarum parte profusa est: Et moestum simul ante aras adstare parentem Sensit.* Et apud Virgilium II. Aen. Sinon itidem immolandus dicit: *Jamque dies infanda aderat: mihi sacra parari: Et salsae fruges, & circum tempora vittae.*

vſ. 259. Τρίμμα] In Avibus vſ. 431. vocat hominem *callidum*, πυκνότριχον κίναδον, σόφισμα, κύρμα, τρίμμα, παιπάλημ' ὅλον. Vide etiam hic in Nub. vſ. 446. Idem autem eſt τρίβων, de quo infra vſ. 867. In Rheſo Euripidis vſ. 625. ad Ulyſſem dicitur: τρίβων γὰρ εἶ τὰ κομψὰ, καὶ νοεῖν σοφός· *Es enim exercitatus in calliditate & in excogitando ſolers.* Apud Syneſium Epiſt. 120. ad eundem Ulyſſem dicitur paullo aliter: δριμύτατον μὲν ἀνθρώπιον ἔοικας εἶναι καὶ ἐγκατατετριμμένον ἐς πράγματα· *Acerrimus homuncio videris eſſe & verſatus atque exercitatus in rebus*, id eſt, *veterator.*

Ibid. Κρόταλον] *Homo nimium tinniens*, tanquam *cymbalum*, quod levi impulſu ſonitum ingentem edit: *homo agilis*, *verſutus*, *vafer.* Ita Ulyſſem κρόταλον dicit Cyclops apud Euripidem in ejusdem nominis dramate vſ. 104. οἰδ' ἄνδρα κρόταλον, δριμὺ Σισύφου γόνον· *Novi hominem tinnulum*, *acrem Siſyphi prolem.* Idem ille Ulyſſes κρότημα dicitur in Rheſo Euripidis vſ. 499. ἴσι δ' αἱμυλώταλον κρότημ' Ὀδυσσεύς· *Eſt autem Ulyſſes vaſerrimum crepitaculum.* id eſt, *nimium callidus dicendi artifex.* Ita vox κρῦψις uſurpatur de *fallacia* infra vſ. 317. & κρυψιδημῶν, *qui plebem decipit*, in Equit. vſ. 855.

Ibid. Παιπάλη] Fies *pollen* ſive *tenuiſſima farina*, id eſt, *fies ſubtiliſſimus orator*, ſive λόγων τι παιπάλημα, ut Aeſchrion loquitur, cujus locum adducam ad Aves vſ. 430. Dum autem haec dicit, comminuit ſuper Strepſiadis capite lapides friabiles, aut eum farina conſpergit, ut victimae ſolebant *mola* conſpergi; nam & iſte tanquam victima coronatus erat.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ ιϛ'.

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Εὐφημεῖν χρὴ τὸν θρασύτλων, ᾗ τ' αὐχῆς ὑπακύειν.
Ὦ δέσποτ' ἄναξ, ἀμέτρητ' ἀήρ, ὃς ἔχεις τὴν γῆν μετέωρον,
Λαμπράς τ' αἰθὴρ, σεμναί τε θεαὶ Νεφέλαι βροντησικέραυνοι,
Ἄρθητε, φάνητ', ὦ δέσποιναι, τῷ φροντιστῇ μετέωροι.
ΣΤΡ. Μήπω, μήπω γε, πρὶν ἂν τυτὶ πίλιδιον, μὴ καταβρεχθῶ.
Τὸ δὲ μὴ κυνῆν οἴκοθεν ἐλθεῖν ἐμὲ τὸν κακοδαίμον' ἔχοντα.
ΣΩΚΡ. Ἔλθετε δῆτ', ὦ πολυτίμητοι Νεφέλαι, τῷδ' εἰς ἐπίδειξιν,
Εἴτ' ἐπ' Ὀλύμπου κορυφαῖς ἱεραῖς χορεύλητοισι κάθησθε·
Εἴτ' Ὠκεανοῦ πατρὸς ἐν κήποις ἱερὸν χορὸν ἵστατε Νύμφαις·
Εἴτ' ἄρα Νείλου ποτιχραῖς ὑδάτων λιγυσίοις ἀρύεσθε ποτόχυσιν·
Ἢ Μαιῶτιν λίμνην ἔχετ', ἢ σκόπελον νιφόεντα Μίμαντος.
Ἐπακούσατε δεξάμεναι θυσίαν, ᾗ τοῖς ἱεροῖσι χαρεῖσαι.

vſ. 262. Εὐφημεῖν χρὴ] In Equitibus vſ. 1310. εὐφημεῖν χρὴ καὶ σῶμα πλείειν.

vſ. 263. Ἀμέτρητ' ἀὴρ, ὃς ἔχεις τὴν γῆν μετέωρον.] Aërem & aetherem Socrates invocat tanquam Jovem. Hinc & Euripides, qui ſolebat Σωκράτη παρακαθήμενον καλεῖν, ut cum Comico dicam ex Ranis vſ. 1532. alicubi dixit: ὁρᾷς τὸ ὑψὲ τόδ' ἄπειρον αἰθέρα, καὶ γῆν περιῤῥεῖ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις· πότερον νομίζεις Ζῆνα, τὸ δι' ἠέρος θεόν. Quod ita vertitur apud Ciceronem Lib. II. de Nat. Deorum: *Vides ſublime fuſum, immoderatum aethera, qui tenero terram circumjectu amplectitur? hunc ſummum habeto divûm, hunc perbibeto Jovem.* Ubi vide Notam.

vſ. 264. Αἰθὴρ] In Ranis vſ. 793. Euripides precatur: Αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα. hic in Nubibus vſ. 569. καὶ μεγαλώνυμον ἠμίτερον πατέρ' αἰθέρα σεμνόταλον, βιοθρέμμονα πάντων.

Ibid. Νεφέλαι] Euripides in Alceſtide vſ. 242. ἄλιον, καὶ φάος ἡμέρας, ἀράνιά τε δίνας νεφέλας δρομαίας· *O ſol! & lumen diei & caeleſtes vortices nubis volantis.*

vſ. 266. Μήπω] Quia Socrates invocabat Nubes, ille timens, ne compluatur, veſtem conduplicatam imponit capiti.

vſ. 267. Τὸ δὲ μὴ] Ellipſis: vide ad Plutum vſ. 593. Ita in Ranis vſ. 747. τὸ δὲ μὴ παταξαι σε.

vſ. 269. Ὀλύμπου κορυφαῖς] Euripides in Bacchis vſ. 556. Πόθι Νύσας ἄρα θηροτρόφου θυρσοφορεῖς θιάσους, ὦ Διόνυσ', ἢ κορυφαῖς Κωρυκίαις· τάχα δ' ἐν πολυδένδρεσιν Ὀλύμπου θαλάμαις· *Ubi Nyſſae ferarum altricis thiaſos ducis cum thyrſis, o Bacche, an in Coryciis verticibus: an fortaſſis in Olympi nemoroſis cavernis?*

vſ. 270. Εἴτ' Ὠκεανοῦ πατρὸς] Ex diverſis locis vocat

SYSTEMA SECUNDUM PERICOPEN, VERSUUM XII.

Anapaestici Aristophanii.

SOCRATES, STREPSIADES.

SOCR. Ore favere decet senem & auscultare precibus.
O rex, immense aër, qui terram sublimem tenes:
Et Aether lucide; divaeque venerabiles, Nubes, quae fulminatis & tonatis,
Surgite & apparete, o Dominae, Philosopho sublimes.
STR. Nondum etiam nondum, priusquam hanc complicuero, ne compluar.
Mene vero infelicem domo venisse galerum non habentem?
SOCR. Adeste igitur, ô venerandae Nubes, ut vosmet hinc ostendatis.
Sive in Olympi vertice sacro nivali sedetis:
Sive Oceani patris in hortis sacram choream instituitis cum Nymphis:
Sive forte in ostio Nili aureis gutturniis hauritis aquam:
Sive Maeoticam paludem obtinetis: sive saxum nivosum Mimantis.
Exaudite & accipite hoc sacrificium, hisque sacris delectamini.

cat Nubes. Similiter apud Aeschylum in Eumenidibus vs. 292. Orestes invocans Palladem. ἀλλ' εἴτε χώρας ἐν τόποις Λιβυστικοῖς, Τρίτωνος ἀμφὶ χεῦμα γενθλίοις πόροις πίθησι —— πέδαι· εἴτε Φλεγραίαν πλάκα —— ἐπίσκοπεῖ, ἔλθοι· κλύοι δὲ καὶ πρόσωθεν, ὢν θεός· *Verum, sive in locis regionis Libycae circa fluentum Tritonis paterni fluvii ponit pedem: sive Phlegraeam adspectat plagam; veniat: audit enim etiam de longinquo, cum sit Dea.* Vocat autem *Oceanum Patrem* Nubium, quia inde maxime oriuntur; proinde nemo putet hoc ita accipiendum esse, ut illud Homericum: Ὠκεανός θ' ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

Ibid. Χορὸν ἱστᾶτε] Sophocles in Electra vs. 282. Χορὸν ἵστασι. Euripides in Iphigenia ad Aulidem vs. 683. στῆσομεν ἆρ' ἀμφὶ βωμὸν, ὦ πάτερ, χορούς· *Instituemus ergo choros circa aram, mi Pater?*

vs. 271. Νείλου προχοαῖς] Aeschylus in Supplicibus vs. 1031. μήδ' ἔτι Νείλου προχοὰς σέβωμεν ὕμνοις· *Neque amplius Nili ostia celebremus hymnis.* Grammatici volunt προχοὰς esse *ostia* fluviorum; Homerus Il. P. vs. 263. ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι διαπρύσιος ποταμοῖο. Vid. Scholia Apoll. Rhodii ad Lib. I. vs. 11.

Ibid. Πρόχυσι χρυσίοις] A πρόχυς, quod est a πρόχω, ut νῆς a νέω. Euripides in Ione vs. 434. ἀλλὰ χρυσέαις προχόοισιν ἐλθών, εἰς ἀποβραντήρια δρόσον καβῶ· *Sed ibo & aureis gutturniis infundam aquam in vasa lustralia.* Antimachus apud Athenaeum Lib. XI. p. 468. καὶ ἐς λοιβὴν χέον εἴθαρ χρυσείῃ προχόῳ· *& ad libationem fuderunt statim aureo gutto.* Philoxenus apud eundem Lib. XV. 685. καλὰ χειρὸς δ' ἄλυβ' ὕδωρ ἄπαλος παιδίσκος ἐν ἀργυρέᾳ προχόῳ φέρων· ἐπέχευεν· *Aquam lavandis manibus ferens venit tenellus puer in argenteo gutto; affudit.*

ACTUS PRIMI

ΧΟΡΟΣ, ἢ ΝΕΦΕΛΑΙ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Αέναοι Νεφέλαι
Ἀρθῶμεν Φανεραὶ,
Δροσερὰν φύσιν θ' ὑάγνων,
Πατρὸς ἀπ' Ὠκεανῦ βαρυαχέος,
Ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς ἐπὶ
Δενδροκόμους, ἵνα
Τηλεφανεῖς σκοπιὰς ἀφορῶμεθα,
Καρπούς τ', ἀρδομένην θ' ἱερὰν χθόνα,
Καὶ ποταμῶν ζαθέων κελαδήματα,
Καὶ πόντου κελάδοντα βαρύβρομον.
Ὄμμα γὰρ αἰθέρος ἀ-
καμάτου σελαγεῖται,
Μαρμαρέαισιν ἐν αὐγαῖς.
Ἀλλ' ἀποσείσαμέναι νέφος ὄμβριον,
Ἀθανάταις ἰδέαις ἐπιδώμεθα
Τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ ζ'.

ΣΩΚΡ. Ὦ μέγα σεμναὶ Νεφέλαι, φανερῶς ἠκούσατέ μου καλούσηι.
Ἦδη φωνῆς ἅμα καὶ βροντῆς μυκησαμένης θεοσέπτου;
ΣΤΡ. Καὶ σεβόμαί γ', ὦ πολυτίμητοι, καὶ βούλομαι ἀνταποδοῦναι
Πρὸς τὰς βροντάς· ἔστως αὐτὰς τετρεμαίνω καὶ πεφόβημαι.
Κἂν εἰ θέμις ἐστὶν νυί γ' ἤδη, κἂν εἰ μὴ θέμις ἐστί, χεσείω.

ΣΩΚΡ.

vs. 276. Δροσερὰν] Subauditur κοιλίαν.
vs. 277. Βαρυαχέος] Ab ἦχος sonus α in ω Dorice.
vs. 288. Ἰδέαις] Vide Notam ad Plutum vs. 317.
vs. 291. Βροντῆς μυκησαμένης] Virg. *tonitru coelum em-ne remugit.*
vs. 292. Ἀνταποδοῦναι πρὸς τὰς βροντάς] Apud Euripidem Cyclops periphraſtice idem dicit in cognomini dramate vs. 326. ἐκπιὼν γάλακτος ἀμφορέα, πίπλον κρύος.

SCENA QUARTA.

CHORUS, seu NUBES, SOCRATES, STREPSIADES.

CHOR. Jugiter natantes Nubes
Tollamur manifestae,
Roscida natura vique agili,
Patre ab Oceano graviter fremente
Ad celsorum montium vertices
Arboribus comantes, unde
Conspicuas longe lateque speculas despectamus
Fructusque & sacram tellurem, dum irrigatur,
Et fluviorum divinorum sonitus,
Et pontum sonantem gravi murmure.
Nam oculus Aetheris
Sine fine coruscat
Lucido jubare.
Sed decussa caligine imbrifera,
Immortali specie spectemus
Terram longe prospiciente oculo.

SYSTEMA SECUNDUM PERICOPEN, VERSUUM VII.

SOCR. O maxime venerabiles Nubes, manifesto audistis me vocantem.
Sensistine vocem simulque tonitru reboans divino honore afficiendum?
STR. Et veneror sane vos, ô sanctae Nubes, voloque oppedere
Vestris tonitrubus: adeo ipsa trepidus pavesco & timeo.
Et sive fas est jam, sive non est fas, volo cacare.

SOCR.

κρέω, Διὸς βροντᾶζον εἰς ἔριν κτυπῶν· *Epota lactis amphora, vestem pulso, cum Jovis tonitru certans strepitu.* Hic in Nubibus vs. 384. simili ratione dicitur fieri tonitru & crepitus ventris.

vs. 294. κτυπίω] Ut *δραττίω* in Pace vs. 62. id est μέλλω sive βόλομαι δρᾶν.

ΣΩΚΡ. Οὐ μὴ σκώψῃς, μηδὲ ποιήσῃς, ἅπερ οἱ τρυγοδαίμονες ἔτοι·
Ἀλλ' εὐφήμει· μέγα γάρ τι θεῶν κινεῖται σμικῷ ἀοιδαῖς.

ΑΝΤΩΔΗ, ΚΩΛΩΝ ιε'.

ΧΟΡ. Παρθένοι ὀμβροφόροι,
Ἔλθωμεν λιπαρὰν
Χθόνα Παλλάδος, εὔανδρον γᾶν
Κέκροπος ὀφόμφαν πολυήρατον,
Οὗ σέβας ἀῤῥήτων ἱερῶν, ἵνα
Μυστοδόκος δόμος
Ἐν τελεταῖς ἁγίαις ἀναδείκνυται,
Οὐρανίοις τε θεοῖς δωρήματα,
Ναοί θ' ὑψηρεφεῖς, ἠγάλματα,
Καὶ πρόσοδοι μακάρων ἱερῶται,
Εὐστέφανοί τε θεῶν
Θυσίαι, θαλίαί τε,
Παντοδαπαῖσιν ὠραις·
Ἥ τ' ἐπερχομένῳ Βρομία χάρις,
Εὐκελάδων τε χορῶν ἐρεθίσματα,
Καὶ μοῦσα βαρύβρομος αὐλῶν.

ΣΤΡ. Πρὸς θ' Διὸς ἀντιβολῶ σε, φράσον τίνες εἰσ', ὦ Σώκρατες, αὗται,
Αἱ φθεγξάμεναι τοῦτο τὸ σεμνόν; μῶν ἡρῳαί τινες εἰσιν;

ΣΩΚΡ. Ἥκιστ', ἀλλ' ὠδαὶ Νεφέλαι, μεγάλαι θεαὶ ἀνδράσιν ὀκνοῦσι,
Αἵπερ γνώμην ἠμῖν παρέχουσιν, καὶ νοῦν ἠμῖν παρέχουσιν,
Καὶ περατείαν ἠμῖν παρέχουσιν, ἠ κρῶσιν ἠ καταληψιν.

ΣΤΡ. Ταῦτ' ἄρ' ἀκούσας αὐτῶν τὸ φθέγμ' ἡ ψυχή μου πεπότηται,
Καὶ

vs. 295. Τρυγοδαίμονες] Pro κακοδαίμονες τρυγῳδοί. qui sunt κωμῳδοί, ut in Vespis vs. 647. μείζονος ἢ 'πὶ τρυγῳδοῖς. Sic τευγῳδία in Acharn. vs. 498. ibidem tamen vs. 349. cum dicit de Euripide: ἀναπαίδην ποιεῖ τρυγῳδίαν non loquitur de Comoedia.

vs. 299. Χθόνα Παλλάδος] In Pluto vs. 772. σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πέδον.

vs. 300. Γᾶν Κέκροπος] In Pluto vs. 773. Χώραν τε πᾶσαν Κέκροπος.

vs. 306. Πρόσοδοι] *Sacrificia publica, & solennes pompae ad delubra deûm.* In Pace vs. 396. καὶ σε θυσίαισιν ἱεραῖσι, προσόδοις τε μεγάλαισι διαπαῖδες, ὦ δέσποτ', ἀγαλλόμεθα. In Avibus vs. 854. πρόσοδοι μέγαλα, σεμνὰ θεοσέβεια θεοῖσιν, ἅμα δὲ —— πρόκαλόν τι θύειν. ubi de eadem re paullo ante loquens, dicebat: ἐγὼ δ' ἵνα θύσω τοῖσι καινοῖσι θεοῖς τ' ἱερὰ πέμψοντα τὴν πομπὴν καλῶ. ut idem sit πομπὴ quod πρόσοδος sive προσόδιον. Herodotus in Euterpe conjungit πανηγύρεις, πομπὰς & προσαγωγὰς, ubi etiam dicit, hos ritus ab Aegyptiis, primis eorum inventoribus, ad Graecos manasse. Πανηγύρεις δὲ ἄρα, inquit, καὶ πομπὰς, καὶ προσαγωγὰς πρώτοι ἀνθρώπων Αἰγύπτιοι εἰσὶ οἱ ποιησάμενοι· καὶ παρὰ τούτων Ἕλληνες μεμαθήκασι.

vs. 310. Βρομία χάρις] Festum Bromii sive Bacchi.

vs. 311. Εὐκελάδων] Euripides in Bacchis vs. 160. κωτίλα ὅταν εὐκελάδου ἱερὸς ἱερὰ παίγματα βρέμῃ· *Quando tibia sonora & sacra sacros ludos, sive choros sonat*, id est, *sonitu suo excitat.* Ceterum εὐκελάδων χορῶν ἐρεθίσματα, videtur Aristophanes dixisse pro, εὐκέλαδα χορῶν ἐρεθίσματα· *sonora chori incitamenta*, ut intelligatur *cantus tibiarum*

Socr. Ne illudas, neu facias quod perditi isti Comici;
Sed ore fave; magnum enim quoddam Dearum examen movetur cum cantu *dulci*.

ANTODE, VERSUUM XVI.

Chor. Virgines imbriferae
Eamus, ut pingue
Solum Palladis, fortium virorum feracem terram
Cecropis videamus amabilem:
Ubi cultus arcanorum sacrorum, ubi
Mystica domus
Inter initiationes sacras ostenditur,
Diisque coelestibus munera,
Templaque summis educta tectis, & simulacra
Et supplicationes beatorum sanctissimae,
Coronisque ornata Deorum
Sacrificia, epulaeque
Omni tempore anni.
Vere adventante Bromia festivitas
Et suaviter resonantium chororum incitamenta,
Et tibiarum gravis cantus.

Str. Obsecro per Deos, dic *mihi*, ô Socrates, quaenam sint istae,
Quae vocem istam miserunt majestate plenam? num Heroinae aliquae sunt?
Socr. Minime, verum Coelestes Nubes, magna numina hominibus otiosis,
Quae sensum, & dicendi peritiam, & mentem nobis suggerunt,
Et praestigias & loquacitatem, & fallaciam & perceptionem.
Str. Ob ista ergo anima mea ubi audivit earum vocem volitat,

Et

tibiarum, & ut quod sequitur μῆλα αὐλῶν βαρύβρομα fit explicatio horum verborum, ut in Pace vs. 155. χρυσοχάλινον πάπαγον ψαλίων pro χρυσοχαλίνων πάπαγον ψαλίων. Ita & Lucretius dixit: *Democriti quod sancta viri sententia suadet*; pro: *Democriti quod sancti viri sententia suadet*. Cujusmodi plura exempla invenîri possunt apud veteres. Possunt tamen εὐκίνδυνοι χόροι dici, *scite cantantes, & pedibus plaudentes*: vel etiam qui *ad suavem tibiae cantum saltant*, ut αὐλήμων, *cui canitur tibiis*, *qui audit tibiarum cantum*, ut dixi ad Aeliani Epist. 9.

Ibid. Ἐρεθίσματα] *Instigationes*. Euripides in Bacchis vs. 148. δρόμῳ καὶ χορείᾳ ἐρεθίζων· *cursu & choris* sive *tripudiationibus irritans*, sive *exercens*.

vs. 312. Μῆλα βαρύβρομα] *Gravis cantus* sive *sonitus tibiarum*. Euripides loco paullo ante citato: κατὰς βρέμει. Idem in eodem dramate vs. 156. βαρύβρομα τύμπανα dixit: μέλπεθ' ὁ Διόνυσον βαρυβρόμων ὑπὸ τυμπάνων. In Helena vs. 1367. idem etiam βαρύβρεμον αὐλὸν dixit, ut & Cl. Kusterus notavit. Ut autem hic μῆλα βαρύβρομα, ita in Acharn. vs. 666. μῆλα ἔντονα.

vs. 315. Ἀνδράζειν ἀργοῖς] Philosophis & μετεωρολόγοις.

vs. 317. Κρῖσιν καὶ κατάληψιν] Hinc rhetor quidam dicitur κριτικὸς & καταληπτικὸς in Equit. vs. 1373.

vs. 318. Ταῦτ' ἄρ'] Ita Edd. priscae; non τοῦτ' ἄρ'.

Ibid. Ταῦτ' ἄρα] Pro διὰ ταῦτα aut καλὰ ταῦτα, ut infra, vs. 334. ταῦτ' ἀρ' ἐποίουν ὑγρᾶν &c. & vs. 352. ταῦτ' ἄρα ταῦτα, Κλεώνυμον —— ἰδοὺ ἰδού —— ἅλαφοι διὰ τοῦτ' ἀγίνοντο. In Thesmoph. vs. 174. ταῦτ' ἄρ' ὁ Φίλιππος

κλαυσ.

Καὶ λεπτολογεῖν ἤδη ζητεῖ, κἀξ ὧδὶ καπνὸν τενολεχεῖν,
Καὶ γνωμιδίῳ γνώμιον νύξασ' ἑτέρῳ λόγῳ ἀντιλογῆσαι.
Ὥστ', εἴ πως ἔστιν, ἰδεῖν αὐτὰς ἤδη φανερῶς ὑπεθυμῶ.
ΣΩΚΡ. Βλέπε νυν δδὶ πρὸς τὸ Πάρνηθ'. ἤδη γὰρ ὁρῶ καπύσας
Ἡσυχ' αὐτάς. ΣΤΡ. Φέρε πῦ; δεῖξον. ΣΩΚΡ. Χωρῦσ' αὖται πάνυ πολλαί,
Διὰ τῶν κοίλων κἀτῶν δασέων αὖται πλάγιαι. ΣΤΡ. Τί τὸ χρῆμα;
Ὡς ἀκαθορᾷ. ΣΩΚΡ. Παρὰ τὴν εἴσοδον. ΣΤΡ. Ἤδη νῶν ἡ μόλις ἀθρῶ.
ΣΩΚΡ. Νῶν γέ τοι ἤδη καθορᾷς αὐτάς, εἰ μὴ λημᾷς κολοκυύταις.
ΣΤΡ. Νὴ Δί' ἔγωγ', ὦ πολυτίμητοι. πάνυ γὰρ ἤδη κατέχουσι.
ΣΩΚΡ. Ταύτας μέντοι σὺ θεὰς οὔσας οὐκ ἤδεις, ἀδ' ὑόμιζες;
ΣΤΡ. Μὰ Δί' ἀλλ' ὁμίχλιν ἀργόν γε καὶ σκιὰν εἶναι.
ΣΩΚΡ. Οὐ γὰ μὰ Δί' οἶδ' ὁπὴ πλείστους αὖται βόσκουσι σοφιστάς,
Θεσμοπάντεις, ἰατροτέχνας, σφαγιδονυχαργυρομήτας,
Κυκλίων τε χορῶν ἀσματοκαμπτάς, ἄνδρας μετεωροφένακας·
Οὐδὲν ἀργοῦσ βόσκουσ' ἀργούς, ὅτι ταύτας μουσοποιοῦσιν.
ΣΤΡ. Ταῦτ' ἄρ' ἐποίουν ὑγρᾶν Νεφελᾶν τραπάγλαν δαίων ὁρμάν,
Πλοκάμους θ' ἑκατογκέφαλα Τυφῶ, φρημαγόσας τε θυέλλας,
Εἶτ' ἀερίας, διερὰς, γαμψὰς οἰωνὰς, ἀερονηχεῖς,
Ὄμβρους θ' ὑδάτων δροσερᾶν Νεφελᾶν. εἶτ' ἀντ' αὐτῶν κατέπινον
Κεφᾶν τεμάχη μεγάλαν, ἀγαθᾶν, κρέα τ' ὀρνίθεια γε κιχλᾶν.
ΣΩΚΡ. Διὰ μοῦ τοι τασδ' ἀκὴ δικαίως; ΣΤΡ. Λέξον δή μοι, τί παθοῦσαι,

Εἶπες

καλῆς αἰσχρὸς ἂν αἰσχρῶς ποιεῖ. In Avibus vſ. 119. ταῦτ' ἂν ἐκίτας τῷ πρὶς σὲ δεῦρ' ἀφίγμεθα. Vide variantes Lectiones.

vſ. 320. Ἀντιλογῆσαι] Idem dicit paullo aliter infra, vſ. 1036. ἅπαλα ταῦτ' ἐναντίαις γνώμαισι συνταράξαι.

vſ. 322. Τὸν Πάρνηθα] Parnes mons Atticae. Scholia ad Acharn. vſ. 347. Steph. Byzant. dicit maſculini & foeminini generis eſſe hoc nomen: in foeminino dicit occurrere in hoc Ariſtophanis loco, quem etiam ibi citat, ut & Scholiaſtes ad hunc locum.

vſ. 325. Παρὰ τὴν εἴσοδον] Similis locus in Comoedia Comici noſtri, quam inſcripſerat Νῆσοι, *Inſulae*: τί σὺ λέγεις; εἰσὶ δὲ πᾶ; αἰδὼ κατ' αὐτὴν, ἣν βλέπεις, τὴν εἴσοδον· *Quid tu dicis? ubi ergo ſunt? Iſtae ſunt apud ipſum, quem vides, aditum.* Hunc locum citat Scholiaſtes ad Aves vſ. 297. ubi etiam docet εἴσοδον dici, ἢ ὁ χορὸς εἰσειζιν εἰ τῇ σκηνῇ· *locum in ſcena ſive in theatro, qua Chorus intrat.*

vſ. 330. Πλείστους βόσκουσι σοφιστάς] Quos hic Sophiſtas intelligat ipſe dicit in ſequentibus, nempe: Vates, medicos, & Dithyrambicos Poëtas; hos dicit ali a Nubibus, quia eorum artes circa Nubes occupatae ſint, per quas artes facile cibum inveniant.

vſ. 331. Θεσμοπάντεις] Hac voce notat praecipue Lamponem vatem; quem Athenienſes cum aliis quibusdam praefecerant Coloniae in Sybarin, quae poſtea *Thurium* dicta eſt, deducendae, ut teſtatur Diodorus Siculus Lib. XII. & Scholiaſtes Comici ad praeſentem locum: item ad Aves vſ. 521. ubi etiam addit, quod praecipue ad hanc rem facit: Eum videlicet de publico in Prytaneo cibum habuiſſe: ἔτυχε δέ, inquit, καὶ τὸ ἐν πρυτανείῳ σιτεῖσθαι· quod non niſi illuſtribus viris & de Rep. praeclare meritis alias contingebat: & tamen ut iſte, ita Hierocles quoque hunc honorem conſecutus eſt, qui & ipſe vates erat, quamvis non magni pretii; adeo ut Comicus eum etiam in Theatro auſus fuerit traducere, in *Pace*, ubi inter alia, quibus falſe ridetur, ad eum Trygaeus dicit vſ. 1085. ὅποτε ἀειπνήσεις τὰ λοιπῦ γ' ἐν Πρυτανείῳ· ubi vide Notam. Vult itaque Lamponem, & ſimiles homines perſtringere tanquam indignos illo honore. Quomodo autem vatum ſive haruſpicum ars circa Nubes verſetur id ſatis planum eſt; ſolent enim coelum contemplari, & ex volatu avium auſpicia capere.

Ibid. Ἰατροτέχνας] Medicos videtur intelligere eos, qui vel publice conducerentur, ut Democedes ante haec tempora conductus fuerat ab Athenienſibus, teſte Herodoto in Thalia: vel qui in Prytaneo etiam alerentur; ut Hippocrates & ejus poſteri; Soranus in Vita Hippocratis: καὶ παρ' Ἀθηναίοις (ἔτυχε τιμῶν), οἵ τινες καὶ δεύτερον αὐτὸν ἀφ' Ἡρακλέους δωδεκάτῳ τοῖς Ἐλευσινίοις ἐμύησαν, καὶ πολίτην ἔγραψαν, καὶ τὴν ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν ἔδωσαν εἰς ἐκγόνους· *Apud Athenienſes etiam conſecutus eſt honores: & iſte alter fuit (alienigena) poſt Herculem,*

Et de rebus subtilibus disputare, & de fumo garrire,
Et sententiola sententiolam pungendo alteri orationi contradicere.
Adeo ut cupiam, si quo pacto liceat, eas aperte videre.
Socr. Specta nunc huc ad Parnethem. jam enim cerno descendentes
Ipsas tacite. Str. Age ubi? ostende. Socr. Procedunt multae admodum, istae,
Per loca cava & densa, istae *inquam* obliquae. Str. Quid hoc rei?
Quod eas non video. Socr. Juxta aditum. Str. Jam demum vix eas video.
Socr. Nunc tandem vides ipsas, nisi gramias in oculis habeas instar cucurbitae.
Str. Ita profecto, ô venerandae. Omnia enim jam occuparunt.
Socr. Has tamen tu Deas esse nesciveras, neque eas pro deabus habebas.
Str. Non certe; verum nebulam & rorem, & umbram eas existimabam esse.
Socr. Non enim profecto scis, quam multos istae alant Sophistas;
Vates Thurinos; medicos; homines comtos & delicatulos:
Cyclicorum chororum poëtas, & flexores modorum, qui semper jactant res aethereas.
Hos *inquam* alunt otiosos & nihil agentes, quoniam ipsas celebrant.
Str. Propterea igitur versibus suis crepabant humidarum nubium, lucem avertentium celerem impetum,
Cirrosque centicipitis Typhonis, furentesque procellas:
Item aërias, udas, aduncas, in aëre natantes volucres:
Imbresque aquarum rorantium nubium. Deinde pro his *versibus* deglutiebant
Mugilum magnorum & bonorum frusta, carnesque turdorum.
Socr. Propter has tamen immerito. Str. Dic jam mihi, quid eis accidit,

Si

tulem, qui ab ipsis initiatus fuit sacris Eleusiniis: in civium etiam catalogum eum inscripserunt, & cibum in Prytaneo dederunt, ad posteros usque. Pertinet autem ad Medicos etiam Meteorologia; Hippocrates in Libro περὶ ἀέρων καὶ ὑδάτων καὶ τόπων, scribit: ἐκ ἐλάχιστον μέρος συμβάλλεται ἀστρονομίη ἐς ἰητρικήν· *Non parum confert Astronomia ad artem medicam.*

„ Ibid. Σοφιστοτυχαγοκομήτας] Vocem hanc Ety-„ mologus sic explicat: ἀπὸ τοῦ σοφιστὴς, καὶ ὄνυξ, καὶ „ ἀγὸς, καὶ κόμη· οἱονεὶ ὁ φέρων τοὺς δακτυλίους μέχρι τῶν „ ὀνύχων, καὶ ὁ ἀγὸς ἔστι καὶ κομᾶται." Kusterus.

vs. 332. Κυκλίων] Dithyrambici Poëtae docebant Choros ad Ludos Solennes, & a Chorago mercedem accipiebant: Scholiastes dicit etiam quosdam eorum in Prytaneo cibum habuisse, infra, ad vs. 338. istos etiam a Nubibus ali dicit Comicus; quia eorum ars, qua victum quaerunt, circa Nubes versetur, ut qui assidue de meteoris canere soleant: in Avibus vs. 1387. κρίμαλα μὲν ἔν ἐντεῦθεν ὑμῶν ἡ τέχνη· τῶ διθυράμβων γὰρ τὰ λαμπρὰ γινεῖαι ἄρτια, καὶ σκότια, καὶ κυανανγῆα καὶ πτεροδόνητα. Et in Pace vs. 830. dicit animas dithyrambodidascalorum in aëre volitare.

Ibid. Ἀσματοκάμπτας] Infra vs. 967. ἢ κάμψειέ τινα καμπὴν, οἵας οἱ κατὰ Φρῦνιν τὰς δυσκολοκάμπτας.

vs. 334. Ταῦτ' ἀρ' ἐτοίων] Hic jam exempla affert ex dithyrambicis poëtis, ut ostendat illos meteora cantare; de Nubibus volantibus, de fulminibus, de procellis, de avibus in aëre natantibus, de imbre: & utitur Dorica dialecto illorum more.

vs. 335. Τυφὼς] Est ventus vehemens, qui in vorticem contortus intra densam nubem luctatur; qui si ibi accendatur, fit πρηστὴρ, & aërem igne inficit, ut docet Aristoteles Lib. III. Meteor. Cap. I. Veteres, qui res naturales fabulis involvere solebant, unum ex Gigantibus, qui Diis bellum intulerint, faciunt hoc nomine; Aeschylus in Prometheo vs. 352. δαΐων πῖρας ἑκατοντακράνου Τυφῶνα θῆρον, πᾶζον ὃς ἀντίαν θεὸς —— ἐξ ὀμμάτων δὴ' ἀστραπὴς γοργωπὸν σέλας· *Horrendum prodigium, Centicipitem Typhonem impetuosum, qui omnibus se opposuit Diis —— ex oculis autem fulgurabat visu terribilem fulgorem.*

vs. 337. Κατέπινον] Lucianus Asino: μάζας ὅλας ποιῦσα κατέπινεν· *mazas fecit & integras absorpsit.* Plato in Euthyphrone: καὶ τοῦτον (τὸν Δία) ὁμολογοῦσι τὸν αὐτοῦ πατέρα δῆσαι, ὅτι τοὺς υἱεῖς κατέπινεν ἐκ οὐ δίκη· *& ipsum (nempe Jovem) fatentur suum patrem vinxisse, quia filios deglutiebat injuste.* Lucianus de eadem re in Saturn. ἐκεῖνα δὲ (ἡ Ῥέα) ὑφελομένη τὸν Δία, λίθον ὑποβαλλομένη ἀντὶ τοῦ βρέφους ἔδωκέ σοι καταπιεῖν· *Illa autem (nempe Rhea) Jove surrepto, lapidem supponens dedit tibi loco infantis deglutiendum.* Alciphron Epist. 22. Lib. I. πρὸς τὰς καταπόσεις (τοῦ πλακοῦντος) εὐτρεπιζόμενον· *ad absorbendam placentam meipsum paratus.* Ubi videri possunt quae annotavi.

Εἶπες Νεφέλαι γ' εἰσὶν ἀληθῶς, θηταῖς εἴξασι γυναιξίν;
Οὐ γὰρ ἐκεῖναί γ' εἰσὶ τοιαῦται. ΣΩΚΡ. Φέρε ποίαις γάρ τινές εἰσιν;
ΣΤΡ. Οὐκ οἶδα σαφῶς· εἴξασίν γ' ὧν ἐείοισιν πεπαμμένοισιν,
Κοὐχὶ γυναιξὶν μὰ Δί' ὀδ' ὁπῇ, αὗται δὲ ῥῖνας ἔχουσιν.
ΣΩΚΡ. Ἀπόκειναι νῦν ἄπ' ἂν σ' ἔρομαι. ΣΤΡ. Λέγε νῦν ταχέως ὅ, τι βούλῃ.
ΣΩΚΡ. Ἦλθ' ποτ' ἀναβλέψας εἶδες νεφέλιον Κενταύρῳ ὁμοίαν;
Ἢ παρδάλῃ, ἢ λύκῳ, ἢ ταύρῳ; ΣΤΡ. Νὴ Δί' ἔγωγ'. Εἶτα τί τοῦτο;
ΣΩΚΡ. Γίνονθ' πάνθ' ὅ, τι ἂν βούλωνθ'· κἂν μὲν ἴδωσι κομήτην
Ἄγριόν τινα τῶν λασίων τούτων, οἷόν περ τὸν Ξενοφάντην,
Σκώπτουσαι τὴν μανίαν αὐτοῦ, Κενταύροις εἴκασαν αὐτάς.
ΣΤΡ. Τί γὰρ ἰὼ ἅρπαγα τὸν δημοσίων καπήλων Σίμωνα, τί δρῶσιν;
ΣΩΚΡ. Ἀποφαίνουσαι τὴν φύσιν αὐτοῦ, λύκοι ἐξαίφνης ἐγένοντο.
ΣΤΡ. Ταῦτ' ἄρα, ταῦτα Κλεώνυμον αὗται τὸν ῥίψασπιν χθὲς ἰδοῦσαι,
Ὅλη δειλότατον τοῦτον ἑώρων, ἔλαφοι ἀφ' ὑπὸ τοῦτ' ἐγένοντο.
ΣΩΚΡ. Καὶ νῦν ὅλη Κλεισθένη εἶδον, ὁρᾷς, ἀφ' ὑπὸ τοῦτ' ἐγένοντο γυναῖκες.
ΣΤΡ. Χαίρετε τοίνυν γ', ὦ δέσποιναι, ἡ νῦν, εἶπες πινὰ κἄλλα,
Οὐρανομήκη ῥήξατε καὶ μοὶ φωνὴν, ὦ παμβασίλειαι.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ, ΣΤΙΧΩΝ νδ'.

ΧΟΡ. Χαῖρ', ὦ πρεσβῦτα παλαιγενὲς, ὦ θηρατὰ λόγων φιλομύθων,
Σύ τε λεπτοτάτων λήρων ἱερεῦ· φέρε πρὸς ἡμᾶς ὅ, τι χρῄζεις·
Οὐ γὰρ ἂν ἄλλῳ γ' ὑπακούσαιμὶν τῶν νῦν μετεωροσοφιστῶν,
Πλὴν ἢ Προδίκῳ· τῷ μέν, σοφίας καὶ γνώμης εἵνεκα· σοὶ δέ,
Ὅτι βρενθύῃ τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὼ φθαλμὼ παραβάλλῃ,
Κἀνυπόδητος κακὰ πολλ' ἀνέχῃ, κἀφ' ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖς.

ΣΤΡ.

vs. 348. Ἀγρίων] Harpocratio: ἀγρίας Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου τὰς σφόδρα ἐπιτεταμένας περὶ τὰ παιδικὰ, καὶ χαλεπὰς παιδεραστὰς φησί. καὶ ἄγριον κυβευτὴν Μένανδρος λέγει τὸν σφόδρα κυβεύειν ἐσπουδακότα.

Ibid. Τὸν Ξενοφάντα] Scholiastes Hieronymum dithyrambicum Poëtam dicit esse Xenophantis hujus filium, iste ergo unus est ex illis *hirsutis*. in Acharnensibus 388. λαβὲ δῆτ' ἐμοῦ γ' ἕνεκα παρ' Ἱερωνύμου σκοτεδασυπυκνότριχα τὴν Ἄϊδος κυνῆν. Ubi Scholia: ἐκωμῳδεῖτο δὲ ὡς πάνυ κομῶν.

vs. 349. Κενταύροις] Ifti parte illa, qua equi sunt, sunt hirsuti.

vs. 350. Σίμωνα] Hujus & infra vs. 398. meminit tanquam perjuri.

vs. 352. Κλεώνυμον τὸν ῥίψασπιν] Hunc saepe perstringit tanquam timidum, & qui arma abjecerit; inprimis autem in Pace vs. 1299. ubi ejus filium facit Distichon aliquod canentem in Convivio de Patre: Ἀσπίδι μὲν Σαΐων τις ἀγάλλεται, ἣν παρὰ θάμνῳ Ἔντοσθε ἀμώμητον κάλλιπεν ἐν θελάμοις.

vs. 354. Κλεισθένη] Hunc tanquam formae nimium studiosum instar mulieris, & mulierosum, non semel notat. In Thesmoph. vs. 581. introducit eum loquentem; φίλαι γυναῖκες ξυγγενεῖς τἀμὰ τρόπα· ὅτι μὲν φύ-

λ

Si revera sunt Nubes, ut similes sint factae mulieribus?
Non enim illae sunt tales. SOCR. Age, quales ergo sunt?
STR. Non satis certo scio: saltem similes videntur lanis expansis,
Non certe mulieribus, nec tantillum; hae autem nares habent.
SOCR. Responde mihi quod te interrogabo. STR. Dic cito quicquid vis.
SOCR. Vidistin' aliquando suspiciens Nubem Centauro similem,
Aut pardo, aut lupo, aut tauro? STR. Profecto: sed quid tum postea?
SOCR. Fiunt quicquid libitum est: &, si videant crinitum
Aliquem & ferum (paediconem) ex istis hirsutis, qualis est Xenophantis F.
Ejus insaniam ridentes Centauris se assimilant.
STR. Quid vero faciunt, si videant depeculatorem aerarii Simonem.
SOCR. Ut demonstrent mores ejus, lupi repente fiunt.
STR. Propterea ergo Cleonymum istae heri conspicatae, qui clypeum abjecit,
Quia istum timidissimum videbant, cervi factae sunt.
SOCR. Et nunc quia Clisthenem viderunt propterea, ut vides, mulieres sunt factae.
STR. Salvete itaque ô Dominae, atque jam, si cui alii *unquam*,
Etiam mihi vocem rumpite quae coelos feriat, ô praepotentes reginae.

SYSTEMA SECUNDUM PERICOPEN, VERSUUM LIV.

CHOR. Salve ô senex olim nate, investigator sermonum sapientium;
Tuque subtilissimarum nugarum sacerdos, dic nobis cujus rei indiges.
Neque enim facile obediamus alii eorum sophistarum, qui nunc coelestia contemplantur,
Excepto Prodico; huic quidem sapientiae & ingenii causa: tibi vero,
Quia superbe incedis & torve intueris, hac illac oculos versans
Et discalceatus multa mala pateris, & nobis fretus vultum ad gravitatem componis. STR.

λ@ εἶμ' ὑμῖν ἱππόκλ@ ταῖς γνάθοις· γυναικισμανῶ γάρ.
vs. 357. Χαῖρε] Strepsiadem salutant, deinde & Socratem.

vs. 360. Πρόδικῳ] Hoc loco quidem videtur honoris causa nominare hunc Prodicum; in Avibus tamen vs. 693. dicit Πρόδικῳ παρ' ἐμοῦ κλάειν εἰπεῖν τοιοῦτόν, satis inclementer.

vs. 361. Ὅτι βρενθύῃ] In Sympolio Platonis, ubi Alcibiades narrat, qualem se Socrates militiae gesserit, & quomodo, ceteris Athenienſibus, cum apud Delium victi essent, fugientibus, ipse receſserit; ad Comicum nostrum, qui in illo convivio aderat, se convertens Alcibiades dicit: ἔπειτα ἔμοιγε ἐδόκει, ὦ Ἀριστόφανες, τὸ σὸν δὴ τοῦτο, καὶ ἐκεῖ διαπορεύεσθαι ὥσπερ κἀνθάδε, βρενθυόμενόν@ καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων· *Et mihi quidem videbatur, o Aristophanes, ſecundum tuum illud dictum, ſic etiam incedere, quemadmodum & hic, magnifice inambulans & oculos huc illuc circumferens.* De hac voce videri possunt Notae Doctissimi Hemsterhusii ad Lucianum p. 54.

Ibid. Τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλ] Pro παραβάλλων. In Equitibus vs. 163. active: ἐ ὀφθαλμὸν παράβαλλ' εἰς Καρίαν ἐ δεξιάν, ἐ εἰ' ἕτερον εἰς Καρχηδόνα. Ubi vide notam.

vs. 362. Καινοπόδη@] Vide Notata ad vs. 103.

ΣΤΡ. Ὦ γῆ ὦ φθέγμαΘ· ὡς ἱερὸν, ᾗ σεμνὸν, ᾗ τερατῶδες.
ΣΩΚΡ. Αὗται γάρ τοι μόναι εἰσὶ θεαί· τἄλλα δὲ πάντ' ἐστὶ φλύαρΘ.
ΣΤΡ. Ὁ Ζεὺς δ' ἡμῖν, φέρε πρὸς τῆς γῆς, ὁ ὑλύμπιΘ ᾗ θεός ἐστιν;
ΣΩΚΡ. ΠοῖΘ Ζεύς; ᾗ μὴ ληρήσῃς, ὐδ' ἐστὶ Ζεύς. ΣΤΡ. Τί λέγεις σύ;
Ἀλλὰ πῖς ὕει; τοῦτὶ γὼ ἐμοί γ' ἀπόφηναι πρῶτον ἁπάντων.
ΣΩΚΡ. Αὗται δήπου, μεγάλοις δέ σ' ἐγὼ σημείοις αὐτὸ διδάξω.
Φέρε, πῶ γὼ πώποτ' ἄνευ Νεφελῶν ὕοντ' ἤδη τεθέασαι;
Καί τοι χρῆν αἰθρίας ὕειν αὐτόν, παύσας δ' ἀποδημεῖν.
ΣΤΡ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω, τοῦτο γέτοι τῷ νυὶ λόγῳ εὖ προσέφυσας·
Καί τοι πρότερον τὸν Δί' ἀληθῶς ὤμην ἀφ' κοσκίνου ὑρεῖν.
Ἀλλ' ὅς τις ὁ βροντῶν ἐστι, φράσον· τοῦτό με ποιεῖ τεθρεμαίνειν.
ΣΩΚΡ. Αὗται βροντῶσι κυλινδόμεναι. ΣΤΡ. Τῷ τρόπῳ, ὦ πάντλα σὺ τολμᾷς;
ΣΩΚΡ. Ὅταν ἐμπλησθῶσ' ὕδατΘ πολλοῦ, καἀναγκασθῶσι φέρεσθαι
Κατακρημνάμεναι πλήρεις ὄμβρου δι' ἀνάγκην, εἶτα βαρεῖαι
Εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσαι, ῥήγνυνται ᾗ παταγοῦσιν.
ΣΤΡ. Ὁ δ' ἀναγκάζων ἐστί τις αὐτάς, ὐχ ὁ Ζεύς, ὥς τε φέρεσθαι;
ΣΩΚΡ. Ἥκιστ', ἀλλ' αἰθέριΘ δῖνΘ. ΣΤΡ. ΔῖνΘ; τυπί μ' ἐλελήθει,
Ὁ Ζεὺς οὐκ ὤν, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ δῖνΘ νυὶ βασιλεύων.
Ἀτὰρ ὐδέπω τοῦτ' ἔγωγε πάτταλον ᾗ τὸν βροντῆς μ' ἐδίδαξας.
ΣΩΚΡ. Οὐχ ἥκουσάς μου, τὰς Νεφέλας ὕδατΘ μεγὰς ὄντ' φημὶ,
Ἐμπεπλῶσας εἰς ἀλλήλας παταγεῖν ἀφ' ὑπερφυᾶ πυκνότητα;
ΣΤΡ. Φέρε τοῦτὶ τῷ χρὴ πιστεύειν; ΣΩΚΡ. Ἀπὸ σαυτοῦ γώ σε διδάξω.
Ἦδη ζωμοῦ Παναθηναίοις ἐμπλησθεὶς, εἶτ' ἐταράχθης
Τὴν γαστέρα, ᾗ κλόνΘ ἐξαίφνης αὐτὴν διεκορκορύγησεν;
ΣΤΡ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω, ᾗ δεινὰ ποιεῖ γ' ὀρθῶς μοι, ᾗ τετάρακΘ,
Χ' ὥσπερ βροντὴ τὸ ζωμίδιον παταγεῖ, ᾗ δεινὰ κέκραγεν·
Ἀπρέμας πρῶτον παππάξ· καἄπειτ' ἐπάγῃ παπαπαππάξ.
Χ' ὅταν χέζω, κομιδῇ βροντᾷ παπαπαππάξ, ὥσπερ ἐκεῖνα.
ΣΩΚΡ. Σκέψαι τοίνυν γ' ἀπὸ γαστριδίου τουτὶ οἷα πέπορδας·

Τὸν

vs. 364. Τὰ δ' ἄλλα] Euripides in Cyclope vs. 315. ὁ πλεῖστΘ ἀνθρωπίσκος τοῖς σοφοῖς θεός· τὰ δ' ἄλλα κόμποι καὶ λόγων εὐμορφίαι· *Divitiae, homuncio, sunt sapientibus Deus; cetera autem sunt inanes strepitus & verborum lenocinia.*

vs. 369. Πῶ γὰρ πώποτε] Simili argumento negat & Lucretius Jovem fulminare, quamvis ille non neget exiſtentiam deorum, Lib. VI.

Denique cur nunquam coelo jacit undique puro
Jupiter in terras fulmen, ſonitusque profundit?

vs. 371. Τῶτο γέτοι τῷ νυνὶ λόγῳ εὖ προσέφυσας] Aeſchylus in Supplicibus vs. 284. καὶ ταῦτ' ἀληθῆ πάντα προσφύζω λόγῳ· *& haec omnia verbis meis fuciam vera.* προσφύειν eſt *facere ut aliquid accreſcat*, deinde metaphorice: *argumentis aliquid affirmare.* Forte autem *aſſertio* apud Latinos pro affirmatione, per ſimilem metaphoram dicitur, atque προσφύειν apud Graecos pro ἀποδεικνύειν. ita autem exponit hoc verbum Scholiaſtes Aeſchyli. Sic εὖ προσοιδάζεις in Equitibus vs. 35. Scripſi τῶτο in Comici loco, non autem ut alii τοῦτο, propter ſenſum & metrum.

vs. 374. Ὦ πάντλα σὺ τολμῶν] Sophocles in Oedipo Coloneo vs. 754. ὦ πάντλα τολμῶν κἀπὶ πανοῦργα ἀν φέρων λόγῳ δικαίῳ μηχάνημα ποικίλον· *O audax ad omnia qui ex qualibet re juſtae orationis ſpeciem comminiſceris?*

vs. 377. Εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσαι] Lucretius VI.

Principio tonitru quatiuntur coerula coeli,
Propterea, quia concurrunt ſublime volantes

Aethe-

STR. O terra, qualis haec vox est? quam sacra, quam venerabilis, quam prodigiosa:
SOCR. Enimvero istae solae sunt Deae: caetera omnia sunt nugae.
STR. Sed Jupiter Olympius nonne Deus nobis est, per terram te obtestor.
SOCR. Quis Jupiter? quaeso ne nugeris. Neque est Jupiter. STR. Quid tu dicis?
Quis pluit ergo? istud mihi demonstra primum omnium.
SOCR. Hae scilicet; magnis autem signis & argumentis hoc docebo.
Age, ubi tu Jovem unquam pluere vidisti sine nubibus?
Atqui oportebat coelo sereno eum pluere, has vero aliorsum proficisci.
STR. Recte, ita me Apollo amet, istud ratione tua adstruxisti.
Etenim antehac revera putabam Jovem per cribrum mejere.
Sed quis ille sit, qui tonat, dic; hoc facit me tremere.
SOCR. Hae tonant, cum volvuntur. STR. Quomodo, audacissime?
SOCR. Ubi repletae fuerint multa aqua, & vi impulsae ut ferantur,
Praecipites ruentes necessitate quadam, plenae imbris, inde graves
In se invicem incidentes, rumpuntur & edunt fragorem.
STR. Sed quisnam est, qui impellit eas ut ferantur? nonne Jupiter?
SOCR. Minime, verum aetherius turbo. STR. Turbo? Hoc me latuerat,
Jovem nimirum non esse, sed pro eo turbinem nunc regnare.
At de fragore & tonitru me nondum docuisti.
SOCR. An non audivisti quod dico, Nubes plenas aqua
Incidentes in se invicem fragorem edere propter densitatem?
STR. Age, quomodo hoc possim credere? SOCR. A teipso ego te docebo.
Si quando Panathenaeorum festis diebus esses impletus jure, fuitne tibi turbatus
Unquam venter, & tumultus subito ipsum pervasit cum murmure?
STR. Ita profecto. & quidem statim incipit me pessime tractare, & turbatus est.
Et jusculum sicut tonitru strepit, & acerrime vociferatur:
Primo sensim, pappax: mox deinde subjungit papapappax:
Et quando caco, plane tonat papapappax, ut illae.
SOCR. Considera igitur e tantillo ventre quam vehementer pepederis.

Aërem

Aetherene nubes contra pugnantibus, ventis.

vs. 379. Αἰθέρι δῖνος] Euripides in Alcestide vs. 243. ἐρέτιαί τε δίναι νεφέλας δρομαίας· *Coelestesque turbines nubis velocis.* Comicus infra vs. 829. & alibi: Δῖνος βασιλεύει Δι' ἐξελήλακε. Sumsit autem hanc vocem ridiculi causa; nam inter Δῖνος & Διός, qui est Genitivus à Ζεύς, non est magna differentia respectu literarum: est autem Δῖνος vox ambigua, nam & *vorticem* significat: & *poculi fictilis* quoddam genus *grandioris*, ut testatur Scholiastes ad hunc locum & alibi: Athenaeus etiam Lib. XI. commemorat inter Pocula Δεῖνον, qui nescio an idem sit. Apparet autem tale Poculum in Theatro positum fuisse in hac Comoedia, quasi statuam Dei scilicet, ut res videatur magis ridicula; nam infra vs. 1476. quasi digitum intendens ad illud Poculum, dicit: διὰ τουτονὶ τὸ δῖνον· οἶμαι δεινὸς ὅστις καὶ σὲ χυτρίνην ὄντα, θεὸν ἡγήσατ' ἂν.

vs. 384. Τῷ χρὴ πιστεύειν] Pro τίνι. Similiter Euripides in Ione vs. 1344. τῷ τόδε γνώσομαί με χρή; *Qua ratione possum hoc scire?*

vs. 386. Διεκεκορύγησεν] A κορκορυγὴ, quod significat *turbulentum motum*; in Lysistrata vs. 494. δεῖ τινα κορκορυγὴν ἐκβύκειν. In Pace vs. 992. λῦσον δὲ τὰς μάχας καὶ τὰς κορκορυγάς.

vs. 387. Δεινὰ ποιεῖ] Infra vs. 583. τὰς ὀφρῦς συνάγομεν καθεσθῶμεν δεινά. In Ranis vs. 1119. καὶ δεινὰ ποιεῖν.

Τὸν δ' ἀέρα τόνδ' ὄντ' ἀπέραντον, πῶς οὐκ εἰκὸς μέγα βροντᾶν.
Ταῦτ' ἄρα κἀ τὼ 'νόματ' ἀλλήλοιν βροντὴ κἀ ποδὴ ὁμοίω.
ΣΤΡ. Ἀλλ' ὁ κεραυνὸς πόθεν αὖ φέρεῖ, λάμπων πυρί; τοῦτο δίδαξον.
Καὶ καταφρύγῃ βάλλων ἡμᾶς, τὰς δὲ ζῶντας ᾤφλυῇ.
Τοῦτον γὼ δὴ φανερῶς ὁ Ζεὺς ἵησ' ἐπὶ τὰς ἐπιόρκους.
ΣΩΚΡ. Καὶ πῶς, ὦ μῶρε σὺ, κἀ Κρονίων ὄζων, κἀ βεκκεσέλινε,
Εἶπερ βάλλῃ τὰς ἐπιόρκους, πῶς δῆτ' οὐχὶ Σίμων' οἴσεται,
Οὐδὲ Κλεώνυμον, οὐδὲ Θέωρον· καί τοι σφόδρα γ' εἰσ' ἐπίορκοι;
Ἀλλὰ τ' αὐτῶ γε νεὼν βάλλῃ, κἀ Σούνιον ἄκρον Ἀθωνίων,
Καὶ τὰς δρῦς τὰς μεγάλας· τί παθών; ὁ γὼ δὴ δρῦς ἐπορκεῖ.
ΣΤΡ. Οὐκ οἶδ', ἀτὰρ εὖ σὺ λέγειν φαίνῃ. τί γάρ ἐστιν δῆθ' ὁ κεραυνώς;
ΣΩΚΡ. Ὅταν εἰς αὐτὰς ἄνεμος ξηρὸς μετεωρισθεὶς κατακλεισθῇ,
Ἔνδοθεν αὐτὰς ὥσπερ κύστιν φυσᾷ· κἄπειθ' ὑπ' ἀνάγκης
Ῥήξας αὐτὰς, ἔξω φερεῖ σοβαρὸς, ἅμ' τ' πυκνότητα,
Ὑπὸ τῆ ῥοίβδῃ κἀ τ ῥύμῃ αὐτὸς ἑαυτὸν κατακαίων.
ΣΤΡ. Νὴ Δί', ἔγωγ' ἦν ἀπεχνῶς ἔπαθον τοῦτ' ποτὲ Διασίοισιν.
Ὤπλων γαστέρα τοῖς συγγένεσιν, κἄτ' οὐκ ἔχων ἀμελήσας.
Ἡ δ' ἄρ' ἐφυσᾶτ'· εἶτ' ἐξαίφνης ἀμαλακήσασα τῆς αὐτῶ
Τὼ φθαλμώ μ' ἐπεστέλησεν, κἀ κατέκαυσεν τὸ πρόσωπον.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ κζ'.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Ὦ τῆς μεγάλης σοφίας ἐπιθυμήσας ἄνθρωπε παρ' ἡμῶν·
Ὡς εὐδαίμων ἂν Ἀθηναίοις κἀ τοῖς Ἕλλησι γένοιο,

Εἰ

vs. 394. Αὖ] Ita Edd. priſtinae, non ἄν, ut nuper.
vs. 397. Μῶρε] Ita Edd. priſtinae; non μωρὲ ut nuper.

Ibid. Βεκκεσέλινε] *Valde antiquum*, *anilem* ſignificat haec vox, & eſt Comice compoſita. Alludit autem ad hiſtoriam illam de rege Aegypti, qui ſcire volens, quinam eſſent primi hominum, duos infantes ita curaverat educari, ut nullius hominis vocem audirent: deinde cum fari per aetatem eos jam debere conjiceret; obſervavit, eos nihil potuiſſe dicere, niſi *beccos*, quod Phrygibus panem ſignificat; hos itaque antiquiſſimos homines eſſe putavit, quia iſti pueri, naturali inſtinctu, vocem Phrygiam ſonarent, ut tradit Herodotus in Euterpe, & Scholiaſtes ad hunc locum. Alludit etiam ad hiſtoriam de Arcadibus, qui dicebantur eſſe προσέληνοι, & fuiſſe antequam Luna eſſet; videndus Scholiaſtes Comici ad hunc locum, & Scholiaſtes Apollonii Rhodii ad Lib. IV. vſ. 264. ad haec verba: Ἀρκάδες οἱ καὶ πρόσθε σελήνης ὀδοῦσιν Ζείδωρον φηγὸν ἔδοντες ἐν ὄρεσσιν· *Arcades, qui celebrantur quaſi etiam ante lunam vixerint glandem edentes in montibus.*

vſ. 398. Πῶς οὐχὶ σύ γε] Lucretius VI.
Cur quibus incautum ſcelus averſabile cunque eſt,
Non faciunt (Dii), ibi flammas ut fulguris halent,
Pectore perfixo documen mortalibus acre?

vſ. 399. Κλεώνυμον] Hunc ſaepiſſime notat: alias tanquam timidum, ſi pugnandum ſit.

Ibid. Θέωρον] Et hunc aliquoties perſtringit, maxime in Veſpis tanquam adulatorem.

vſ. 400. Τὸν αὐτῶ γε νεὼν βάλλῃ] Lucretius VI.
Poſtremo cur ſancta Deum delubra, ſuasque
Diſcutit infeſto praeclaras fulmine ſedes:

Εἰ

Aërem autem hunc immensum quomodo non verosimile est tonare?
Hinc itaque & nomina ista, βροντὴ, πορδὴ, sunt similia inter se.
STR. Sed fulmen unde venit, igni coruscans? hoc doce;
Et comburit nos feriens, alios vivos amburit.
Hoc enim Jupiter manifesto jaculatur in perjuros.
SOCR. Et quomodo, ô fatue, & Saturni tempora redolens & Luna ipsa antiquior
Si perjuros jaculatur, quomodo, inquam, Simonem non incendit *fulmine*,
Et Cleonymum, nec Theorum, cum tamen valde isti sint perjuri?
Sed jaculatur suum ipsius templum & Sunium promontorium Athenienssium,
Et quercus magnas; quid ei accidit? non enim quercus utique pejerat.
STR. Nescio: recte tamen mihi dicere videris. quid itaque est fulmen?
SOCR. Quando ventus aridus sublime se tollens in ipsas inclusus fuerit,
Intus eas inflat tanquam vesicam: deinde ubi necessitate
Eas rupit, extrorsum fertur impetuosus, propter densitatem,
Stridore & impetu suo ipse se ipsum comburens.
STR. Profecto mihi idem omnino aliquando evenit Diasiorum festo die,
Torrebam ventriculum aliquem cognatis, quem aperire *cultro* neglexeram;
At ille inflabatur, deinde repente medius crepans in ipsos
Oculos mihi fartum mittebat, & faciem comburebat.

SYSTEMA SECUNDUM PERICOPEN, VERSUUM XXVII.

SOCRATES, STREPSIADES.

SOCR. O qui praeclaram sapientiam cupivisti comparare tibi nostra opera,
Quam beatus inter Athenienses & *omnes* Graecos eris,
Si

Et benefacta deum frangit simulacra? suisque
Demit imagiuibus violento vulnere honorem?
Aliaque cur plerumque petit loca? plurimaque hujus
Montibus in summis vestigia cernimus ignis?
Horat. *Feriuntque summos fulmina montes.*

„ Ibid. Σένιον ἄκρον Ἀθηναίων] Allusit ad versum il-
„ lum Homericum Odyss. γ. 278. ἀλλ' ὅτε Σένιον ἱρὸν
„ ἀφίκομεθ' ἄκρον Ἀθηνῶν· unde apparet apud Comicum
„ nostrum pro Ἀθηναίων scribendum esse Ἀθηνῶν· quam
„ lectionem & metrum aperte flagitat." Kusterus.

vs. 403. Ὅταν εἰς αὐτὰς ἄνεμος] Egregia interpretatio istius versus & duorum sequentium est apud Lucretium VI. ubi tonitrus rationem exponit:

Cum subito validi venti conlecta procella
Nubibus intorsit sese, conclusaque ibidem
Turbine versanti magis ac magis undique nubem
Cogit, uti fiat spissa cava corpore circum.
Post ubi commovit vis ejus, & impetus acer
Tum perterricrepo sonitu dat missa fragorem;
Nec mirum, cum plena animae vesicula parva
Saepe ita dat pariter sonitum dissplosa repente.

vs. 406. Ὑπὸ τῦ] Lucr. VI. de fulmine:

Insinuatus ibi vortex versatur in alto
Et calidis acuit fulmen fornacibus intus.
Nam duplici ratione accenditur; ipse suā nam
Mobilitate calescit: & e contagibus ignis.

Ibid. Τὰ ῥοιζδὲ καὶ τὸ ῥόμβος] Sophocles in Antigona vs. 1016. πλεράν γὰρ ἰοῖζος ἦν ἀκμᾶν· nam alarum tumultus non erat obscurus. Noster in Avibus vs. 1182. ῥόμβῳ τὸ καὶ πτερύγοιν καὶ ῥοιζήμασιν αἰθέρ· δονοῦντες.

Εἰ μήμων εἶ ἢ φρονιστὴς, ἢ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
Ἐν τῇ ψυχῇ, ἢ μὴ κάμνεις, μήθ' ἑστὼς, μήτε βαδίζων,
Μήτε γε ῥιγῶν ἄχθῃ λίαν, μήτε γ' ἀειγᾶν ὀπιθυμεῖς,
Οἴνῳ τ' ἀπέχῃ, ἢ γυμνασίων, ἢ τ' ἄλλων ἀνοήτων·
Καὶ βέλτιον τοῦτο νομίζεις, ὅπερ εἰκὸς δεξιὸν ἄνδρα,
Νικᾶν φράττων ἢ βυθῶν, ἢ τῇ γλώττῃ πολεμίζων.
ΣΤΡ. Ἀλλ' ἕνεκέν γε ψυχῆς σεσῳσμένος, δυσκολοκοίτου τε μεμίμνης,
Καὶ φειδωλῷ ἢ τρυσιβίῳ γαστρὸς ἢ θυμοσεπιδείπνου,
Ἀμέλῃ θαρρῶν, ἕνεκα τούτων ὀπταλικνύειν παρέχειμ' ἄν.
ΣΩΚΡ. Ἄλλο π δῆτ' ἢ νομεῖς εἶναι θεὸν ἢδέα, πλὴν ἅπερ ἡμεῖς,
Τὸ Χάος τυτὶ, ἢ τὰς Νεφέλας, ἢ τ' Γλῶτταν, τέλα ταυτί.
ΣΤΡ. Οὐδ' ἂν ἀμελεχθείην ἀτεχνῶς τοῖς ἄλλοις, οὐδ' ἂν ἁπάντων·
Οὐδ' ἂν θύσαιμ', οὐδ' ἂν σπείσαιμ', οὐδ' ὀπθείην λιβανωτόν.
ΧΟΡ. Λέγε νῦν ἡμῖν, ὅ, τι σοι δρῶμεν, θαρρῶν· ὡς οὐκ ἀτυχήσεις,
Ἡμᾶς πιὼν, ἢ θαυμάζων, ἢ ζητῶν δεξιὸς εἶναι.
ΣΤΡ. Ὦ δέσποινα, δέομαι τοίνυν γ' ὑμῶν τυτὶ πάνυ μικρὸν,
Τῶν Ἑλλήνων εἶναί με λέγειν ἑκατὸν σαδίοισιν ἄριστον.
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἔσται σοι τοῦτο παρ' ἡμῶν· ὥστε τολοιπόν γ' ἀπὸ τυδὶ
Ἐν τῷ δήμῳ γνώμας ἀδεὶς νικήσῃ πλείονας ἢ σύ.
ΣΤΡ. Μή μοί γε λέγειν γνώμας μεγάλας· ἀ γὰρ τούτων ὀπθυμῶ·
Ἀλλ' ὅσ' ἐμαυτῷ τρεφοδικῆσαι, ἢ τὰς ῥᾳδίας διολιθεῖν.
ΧΟΡ. Τοῦτ' ἔξεστί τοίνυν γ', ὧν ἡμεῖς ἀ γὰρ μεγάλων ἐπιθυμεῖς.
Ἀλλὰ σαυτὸν τῷδε θαρρῶν τοῖς ἡμετέροις τρεφοπόλοισιν.
ΣΤΡ. Δράσω τοῦθ' ὑμῖν πιστεύσας· ἡ γὰρ ἀνάγκη με πιέζει,
Διὰ τὰς ἵππους τὰς Κοππατίας, ἢ τ' γάμον, ὅς μ' ἐπέτειψεν.

vs. 416. Καὶ τ' ἄλλων ἀνοήτων] Non sum secutus Scholiastem, qui dicit vocem ἀνόητα hic notare τὰ ἀφροδίσια *res venereas*; nam si haec verba Comici, εἰ ἀπέχῃ γυμνασίων καὶ τ' ἄλλων ἀνοήτων, ita vertas: *Si abstines a gymnicis exercitiis & ab aliis rebus venereis*; illa exercitia etiam videbuntur esse res venereae: & perinde foret ac si quis dicat: *Si abstines a deambulationibus, & aliis hujusmodi cibi generibus.* Potest quidem illa vox quandoque ita accipi; ut etiam verbum μωραίνειν apud Euripidem in Andromache vs. 674. γυνὴ μωραίνουσα, ubi recte Scholiastes: ἀκολασταίνουσα, ἀσελγαίνουσα, πορνεύουσα. Vide etiam infra, ad vs. 1066. Sed hoc non ubique fieri debet.

vs. 419. Ἀλλ' ἕνεκεν] Ad illa omnia se paratum esse dicit, quae requirebat Socrates in suis Discipulis. In Aristophontis Pythagoristae apud Athenaeum VI. similes conditiones proposuerat, ut videtur, Pythagoras aut Pythagoricus aliquis, μαθητῶν τι cuidam, qui similiter paratum se dicit esse: πρὸς μέντοι τὸ πεινᾶν, ἐσθίειν τε μηδὲ ἓν, νόμιζ' ὁρᾶν Τιθύμαλλον, ἢ Φιλιππίδην· ὕδωρ δὲ πίνειν, βάτραχος· ἀπολαῦσαι θύμων, λαχάνων τε, κάμπη· πρὸς τὸ μὴ λοῦσθαι, ῥῦπος· ὑπαίθριος χειμῶνα διάγειν, κρύος· πίνος ὑπομεῖναι, καὶ μεσημβρίας λαλεῖν, τίτιξ· ἐλαίου μή τε χρῆσθαι, μήθ' ὁρᾶν, κονιορτός· ἀνυπόδητος ὄρθρου περιπατεῖν, γέρανος· καθεύδειν δὲ μικρὸν, νυκτερίς· *Quod autem dicis esuriendum esse, & nihil edendum, in eo puta te videre Tithymallum aut Philippidem* (homines macie confectos) *ad aquam vero hibendam, ero rana: ad fruendum thymo, & oleribus, eruca: ad abstinendum a lavacris, squalor: ad degendum sub dio*

ACTUS

Si memoria & ſtudium tibi non deeſt, & aerumnarum patientia ineſt
In corde: nec defatigaris, vel ſtando vel eundo:
Neque frigus moleſte fers, neque prandere cupis:
Vino etiam abſtines, & exercitiis corporis, & aliis ineptiis:
Et iſtud optimum eſſe putas, (quod quidem decet elegantem hominem)
Vincere nimirum agendo & conſultando, & lingua pugnando.
STR. Sed de corde duro & praefracto, ſtudioque & cura ſomnum obturbante:
Item ventre parco, vitamque diſcruciante, & vel thymbra contento,
Ne ſis ſollicitus; nam eo nomine me praebere poſſim, ut ferrum in me cudant.
SOCR. Itaque nihil aliud pro Deo habebis & neminem, praeter illa quae nos,
Chaos nimirum iſtud, & Nubes & Linguam: haec tria, inquam.
STR. Neque alloquerer certe alios, ſi vel obvius eis fierem:
Neque ſacrificarem, neque libarem, neque thus adolerem.
CHOR. Dic nunc audacter nobis quidnam tibi facere debeamus; nam fruſtra non eris,
Si nos colas, & admireris, & ſtudeas eſſe politus.
STR. O dominae, quod a vobis peto, id paululum quiddam eſt omnino,
Nimirum, ut Graecos in facultate dicendi anteire poſſim C ſtadiis.
CHOR. Imo erit hoc a nobis tibi: ita ut jam ab hoc tempore
In ſententiis pro concione dicendis nemo tam ſaepe vincat quam tu.
STR. Ne mihi contingat arduas ſententias dicere, hoc enim non cupio,
Sed pro me ipſo jura pervertere, & elabi e manibus creditorum.
CHOR. Adipiſceris igitur quae optas: non enim ardua cupis.
Sed te ipſum trade intrepidus noſtris miniſtris.
STR. Faciam iſtud vobis fretus; nam neceſſitas me urget
Propter illos Coppatias equos, & conjugium quod me perdidit.

dio hyeme, merula: ad tolerandum aeſtum, & ad fabulandum meridie; cicada: ad oleum nec utendum nec videndum, pulvis: ad ambulandum nudis pedibus mane, grus: ad parum dormiendum, veſpertilio.

vſ. 423. Τὸ χά@᾽] Infra, vſ. 627. Socrates tanquam per Deos jurat: *μὰ τὴν ἀναπνοήν, μὰ τὸ χά@᾽, μὰ τὸν ἀέρα.*

Ibid. Γλῶτταν] Euripides *σακεσπίζων* in Ranis Comici vſ. 913. eosdem Deos invocat: *Λεύσσε δ᾽ ἐμὸν βίοκτημα, καὶ γλῶσσαν ἐρέσσοντ᾽ &c.*

vſ. 424. Οὐδ᾽ ἂν] In Pluto vſ. 1083. *ὃν ἂν διαλεχθεῖσιν διασπεκλωμένην.*

vſ. 425. Οὐδ᾽ ἐπιθεῖναι] In Ranis vſ. 909. *ἐπίθες δὴ καὶ σὺ λιβανωτόν.* In Veſpis vſ. 96. *ὥσπερ λιβανωτὸν ἐπιτιθεὶς γνώμῃσι.*

vſ. 429. Σταδίοισι] Ridiculſe, quaſi ſtadiis metiremur eloquentiam. In Ranis vſ. 90. *Εὐριπίδῃ πλεῖν ἢ σταδίῳ λαλίσιμα.* Similiter Syneſius jocatur Epiſt. 134. *ἔστι μοι δοκῶ πλεῖν ἢ παλαιστῇ καὶ δακτύλῳ γεγονέναι σοφώτερος. Itaque mihi videor plus quam palma & digito factus ſapientior.*

vſ. 433. Στρεψοδικῆσαι] In Avibus vſ. 1468. *πικρὰν ταχ᾽ ἐξεῖ στρεψοδικοπανουργίαν.*

vſ. 435. Προπόλοισι] In Pluto vſ. 670. *τῷ θεῷ ὁ πρόπολ@.*

vſ. 436. Πείζῃ] Aeſchylus in Choëphoris vſ. 248 *τὸν δ᾽ ἀπαρρήκτοισιν ἥρως πείζῃ λιμός: hoc autem orbatos patre jejuna premit fames.*

vſ. 437. Κοππαλίας] Supra vſ. 23.

ACTUS PRIMI

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

Νωῦ ἦν χρήσθων ἀτεχνῶς ὅλη βύλον.
Τυτὶ τό γ' ἐμὸν σῶμ' αὐτοῖσι
Παρέχω τύπτειν, πεινῆν, διψῆν,
Αὐχμεῖν, ῥιγῶν, ἀσκὸν δέρειν·
Εἴπερ τὰ χρέα ἀμφοδυξόμην,
Τοῖς ἀνθρώποις τ' εἶναι δόξω
Θρασύς, δύγλωττος, τολμηρός, ἴτης,
Βδελυρός, ψηφῶν συγκολλητής,
Εὐρεσιεπής, ἀξίτεμμα δικῶν,
Κύρβις, κρόταλον, κίναδος, τρύμη,
Μάθλης, εἴρων, γλοιός, ἀλαζών,
Κέντρων, μιαρός,
Στρόφις, ἀγαλέος, ματιολοιχός·
Ταῦτ' εἴ με λέγουσιν ἅπαντῶντες,
Δρώντων ἀτεχνῶς ὅ, τι χρήζουσι·
Κ' εἰ βύλομαι, νὴ τὼ Δήμητρ', ἐκ μὺ χρεδήν
Τοῖς φρονίμοις ὠφελθέντων.

vſ. 438. Χρέσθων] Pro χρήσθωσαν.

vſ. 440. Παρέχω τύπτειν] Euripides Hercule Furente vſ. 319. ἰδὺ πάρεσιν ὅδε φασγάνῳ δέρη, κεντεῖν, φονεύειν, εἶνεχ' ἅπτρας ἄπο· *En adeſt haec cervix enſi, ut punctur, ut caedatur, ut de ſaxo deturbetur.*

vſ. 445. Συγκολλητὴς] Metaphorice, ut in Equitibus vſ. 460. ἀλλ' ἠπιστάμην γομφεύμενά τε πάντα καὶ κολλώμενα.

„ vſ. 446. Εὐρεσιεπὴς] Pindarus Olymp. Od. IX. vſ. „ 120. εἴην εὑρησιεπὴς ἀναγεῖσθαι· *utinam eſſem verbo-* „ *rum inventor ad narrandum.* Ex notis Spanhemii."

Ibid. Περίτριμμα δικῶν] Vide ſupra vſ. 259. In Acharn. vſ. 935. τριβῆς δικῶν. Sophocles in Antigona vſ. 183. νόμοισιν ἐντριβὴς *in legibus exercitatus.* Sic τρίβων λόγων· *dicendi artifex peritus* apud Eurip. in Bacchis vſ. 716. περίτριμμα eſt λάλημα. Sophocles in Antigona vſ. 326. εἶμ' ὡς λάλημα δῆλον ἐκπεφυκὼς εἶ· *Hei mihi, quam vafer orator videris eſſe:* ubi Scholiaſtes: λάλημα, τὸ περίτριμμα τῆ ἀγορᾶς, οἷον πανοῦργος· Monuit autem Scholiaſtes Comici ſupra vſ. 259. Aeſchinem a Demoſthene in Orat. de Corona dictum eſſe περίτριμμα ἀγορᾶς.

vſ. 447. Κύρβις] Ariſtaenetus Epiſt. 17. Lib. I. κύρβις γὰρ ἑταιρικῶν ἐστι κακῶν· *nam tabula quaedam eſt meretriciorum malorum.* κύρβις κακῶν eſt proverbium, de quo videndi Paroemiographi veteres, & Erasmus in Adag. *Cyrbes malorum.* Proprie uſurpavit hanc vocem de *tabulis legum* in Avibus vſ. 1354.

Ibid. Κρόταλον] Vide ſupra vſ. 259.

Ibid. Κίναδος] Andocides de Myſteriis: ἐπίτριπλον κίναδος. Sophocles in Ajace vſ. 103. ἦ τἀπίτριπλον κίναδος ἐξήυρε μ' ὅπτ; *Num ex me quaeris, ubi perditiſſima illa ſit beſtia?* Ubi Scholia: τὸ ἐξῶλες θηρίον καὶ πανοῦργον· κίναδος γὰρ ἡ ἀλώπηξ· *Perdita & nequam beſtia.*

ACTUS

SCENA QUINTA.

STREPSIADES SOLUS.

STR. Nunc ergo utantur me prorsus ut libet:
Istud meum corpus ipsis
Trado ad vapulandum, esuriendum, sitiendum,
Squalescendum, algendum, & excoriandum pro utre,
Si modo debita effugiam,
Et hominibus videar esse
Audax, loquax, temerarius, procax,
Scelestus, mendaciorum conglutinator,
Inventor verborum, tritus in causis forensibus,
Tabula legum, crepitaculum, vulpes, terebra,
Subactus, simulator, lubricus, arrogans,
Cento, impurus,
Versutus, molestus, frivolus.
His nominibus si me *homines* appellent,
Faciant *isti* plane quod libuerit:
Et, si volent, ita me Ceres amet,
Ex me lactes parent
Et *Scholasticis* apponant.

bestia. κνισᾶ enim est *vulpes.* Loquitur autem de Ulysse. Noster in Avibus vs. 430. πυκνότατον κνισᾶ.

vs. 448. Μάσθλης] In Equitibus vs. 269. ὡς δ' ἀλαζὼν, ὡς δὲ μάσθλης· *Quam arrogans, quam subactus!* μάσθλης proprie est ὁ μεμαλαγμένος ἢ μαλακός, teste Scholiaste; metaphorice ὁ μεμαλαγμένος ἐς πονηρίαν, ut idem loquitur. Glossae: μαλάσσω *subigo, mollio. Subegi. mollifico.*

Ibid. Γλοιὸς] Glossae: Γλοιὸς, *Strigmentum, destrigmentum, oleago.* —— *viscus. Lubricus:* quae postrema significatio est metaphorica.

„ vs. 449. Κίντραν] Athenaeus IV. p. 164. ex Sopho„ cle: μασιγίαι, κίντρωνες, ἀλλοτριοφάγοι. Verberones, „ centones, alienum cibum comedentes. Ex Notis „ Spanhemii."

vs. 450. Στρέφις] Ita est haec vox formata, ut κόπις, quae itidem de *oratore astuto* usurpatur ab Euripide in Hecuba vs. 135. ὁ ποικιλόφρων κόπις, ἡδυλόγος, δημοχάρισις Λαερτιάδης· *Ille versutus orator, suaviloquus, populi gratiam captans Laërtiades.* Est autem στρέφις qui *strophas* colit: aut qui scit γλωττοστροφεῖν, ut Comicus loquitur infra, vs. 790. unde γλώσσης στρέφιγξ in Ranis vs. 913.

Ibid. Ματιολοιχὲς] Suidas: ὁ περὶ τὰ μικρὰ πανοῦργος καὶ λίχνος. Hesychius iisdem istis verbis exponit vocem ματαιολοιχός.

vs. 452. Δρώντων] Pro δράσασαν, Attice. In Lysistrata vs. 494. εἰ δ' ἐν τῷ δ' ἕνεκα δρώντων ὅ, τι βούλομαι. Vide notata ad Acharn. vs. 185.

vs. 454. Χοιρὰν] De hoc cibi genere ex intestinis parato agit Athenaeus Lib. III. p. 94. ubi & Comici locum citat, ut Cl. Kusterus monuit.

ACTUS PRIMI

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Λῆμα μὴ πάρεστ' τῷδε
Οὐκ ἄτολμον, ἀλλ' ἕτοιμον. ἴθι δ' ὡς
Ταῦτα μαθὼν παρ' ἐμοῦ,
Κλέων' ὑφανόμενος
Ἐν βροτοῖσιν ἕξεις.
ΣΤΡ. Τί πείσομαι;
ΣΩΚΡ. Τὸν πάντα χρόνον μετ' ἐμοῦ
Ζηλωτότατον βίον ἀν-
θρώπων διάξεις.
ΣΤΡ. Ἆρά γε τοῦτ' ἄρ' ἐγὼ
Πότ' ὄψομαι;
ΣΩΚΡ. Ὡς τε σοῦ πολλοὶ
Ἐπὶ ταῖσι θύραις
Ἀεὶ καθῆνται,
Βουλόμενοι ἀνακοινοῦσθαί
Τε, καὶ εἰς λόγον ἐλθεῖν,
Πράγματα καὶ ποικιλφδὰς
Πολλῶν ταλάντων
Ἄξια σῇ φρενὶ
Συμβουλιόμενοι σοί.
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἐγχείρει τὸ προσβύτου, ὅ, τι περ μέλλεις, διδάσκειν,
Καὶ διακίνει τὸν νοῦν αὐτοῦ, καὶ τὸ γνώμης ἀποπειρῶ.
ΣΩΚΡ. Ἄγε δὴ κάτειπέ μοι σὺ τὸ σαυτοῦ τρόπον,
Ἵν' αὐτὸν εἰδὼς, ὅς πις ἐστὶ, μηχανὰς
Ἤδη 'πὶ τούτοις σοὶ καινὰς προσφέρω.
ΣΤΡ. Τί δέ, πιχμαχεῖν μοι διανοεῖ σοὶ τὸ θεᾶν;
ΣΩΚΡ. Οὔκ. ἀλλὰ βραχέα σε πυθέσθαι βούλομαι,

Εἰ

vs. 456. Λῆμα] Proprie *voluntas* a λῶ *volo*. Similiter in Ranis vs. 921. λῆμα δ' ἐκ ἄτολμον ἀμφοῖν, ἀλ' ἀκίνητοι φρένες.

vs. 466. Ὄψομαι] In Pace vs. 345. εἰ γάρ μοι γένοιτ' ἰδεῖν ταύτην τὴν ἡμέραν ποτέ.

vs. 467. Πολλοὶ ἐπὶ ταῖς θύραις] Euripides in Bacchis vs. 319. ἐρᾷς; εὖ χαίρεις ὅταν ἱρισῶσιν πύλας πολλοί, τὸ Πενθέως δ' ἔτεμα μεγαλώνυμος πόλις. *Vides? tu laetaris, quando ad portas tuas stant multi, nomenque Penthei urbs celebrat.*

vs. 474. Ἄξια σῇ φρενί] In Acharn. vs. ἄξιον γὰρ τῆ Ἑλλάδι. Ibid. vs. 204. τῇ πόλει γὰρ ἄξιον.

vs. 477. Διακίνει] Qui contulerit hunc, & praecedentem & postea 481. & 482. versum cum illo Sosipatri Co-

SCENA SEXTA.

SOCRATES, STREPSIADES, CHORUS.

SOCR. Animus quidem ineſt huic
Haud timidus, ſed promtus. Scias autem velim,
Si haec didiceris a me,
Famam, quae coelum attingat,
Inter homines te conſecuturum.
STR. Quid mihi eveniet?
SOCR. Omni tempore mecum
Beatiſſimam vitam
Ages unus omnium.
STR. Ecquando hoc ego
Viſurus ſum?
SOCR. Ita, ut multi
Ad fores tuas
Semper ſedeant,
Cupientes te convenire,
Et tecum colloqui, atque communicare:
Litium conteſtationes
Super multis talentis
Dignas tuo ingenio,
De quibus conſultabunt tecum.
CHOR. Sed incipe ſenem docere ea, quae in anteceſſum docere conſtituiſti.
Et pertenta animum ejus, & ingenii vires explora.
SOCR. Age nunc dic mihi tu ingenium tuum quale ſit.
Ut illo cognito machinas
Poſthac novas tibi admoveam.
STR. Quid? num me, obſecro, tanquam murum oppugnare cogitas?
SOCR. Non; verum pauca quaedam interrogare te volo,

An-

Comici loco, quem afferam ex Athenaei Libro IX. p. 378. ille ſimilitudinem quandam animadvertet. Loquitur autem coquus cum alio quodam: πρὸ τ' τίχης ἰσπιυδε ταῦθ' ἡμᾶς μαθεῖν· ἆρα σύ με κίπλειν οἴῳ τ' εἶ γε φίλτατε; ἢ κ ἀλλ' ἐν ὅσῳ προσίεχετ' ἐξ ἀγορᾶς ὁ παῖς, μικρὰ διακινήσω σε περὶ τὰ πράγματ'. *Ante artem ipſam, ut haec diſceremus urgebat: num tu me vis obtundere vir optime? Non, ſed interea dum puer accedit a foro, exercebo te nonnihil in hac re.*

vſ. 481. Τειχομαχεῖν] Socrates metaphorice locutus fuerat, ſed ruſticus proprie accepta voce μαχανὰ, putat illum de machinis bellicis loqui quibus muri deſtruuntur.

vſ. 482. Οὐκ' ἀλλὰ] Vide Notam ad vſ. 477.

Εἰ μνημονικὸς εἶ. ΣΤΡ. Δύο τρόπω, νὴ τὴν Δία.
Εἰ μὲν γ' ὀφείλεταί μοι, μνήμων πάνυ·
Ἐὰν δ' ὀφείλω, κἀτλιᾷς ὀπλήσμων πάνυ.
ΣΩΚΡ. Ἔνεστι δῆτά σοι λέγειν ἐν τῇ φύσει;
ΣΤΡ. Λέγειν μὲ οὐκ ἔνεστ', ἀποστερεῖν δ' ἔνι.
ΣΩΚΡ. Πῶς ἂν δυνήσει μανθάνειν; ΣΤΡ. Ἀμέλει καλῶς.
ΣΩΚΡ. Ἄγε νῦν, ὅπως, ὅταν τι προβάλωμαι σοφὸν
Περὶ τὰ μετεώρων, βὐθέως ὑφαρπάσει.
ΣΤΡ. Τί δαί; κυνηδὸν τὴν σοφίαν σιτήσομαι;
ΣΩΚΡ. Ἀνθρωπίνως ἀμαθὴς ἔτ' εἶ καὶ βάρβαρος.
Δέδοικά σ', ὦ πρεσβῦτα, μὴ πληγῶν δέῃ.
Φέρ' ἴδω τί δράς, ἤν τις σε τύπτῃ. ΣΤΡ. Τύπτομαι.
Καὖπειτ' ἐπιχὼν ὀλίγον, ἐπιμαρτύρομαι·
Εἶτ' αὖθις ἀκαρῆ διαλιπὼν, δικάζομαι.
ΣΩΚΡ. Ἴθι νῦν, κατάθου τοιμάτιον. ΣΤΡ. Ἠδίκηκά τι;
ΣΩΚΡ. Οὔκ, ἀλλὰ γυμνὸς εἰσιέναι νομίζεται.
ΣΤΡ. Ἀλλ' ἐχὶ φωράσων ἐγώ γ' εἰσέρχομαι.
ΣΩΚΡ. Κατάθου· τί λῆρεῖς; ΣΤΡ. Εἰπὲ δὴ νῦν μοι τοδί.
Ἢν ἐπιμελὴς ὦ, κἀθυμῶς μανθάνω,
Τῶν μαθητῶν ἐμφερὴς γενήσομαι;
ΣΩΚΡ. Οὐδὲν διοίσεις Χαιρεφῶντος τὴν φύσιν.
ΣΤΡ. Οἴμοι κακοδαίμων, ἠμυθὴς γενήσομαι;
ΣΩΚΡ. Οὐ μὴ λαλήσῃς, ἀλλ' ἀκολουθήσῃς ἐμοὶ,
Ἀνύσας τί, δεῦρο θᾶττον. ΣΤΡ. Ἐς τὸ χεῖρόν πως
Δός μοι μελιτῶσαν πρότερον· ὡς δέδοικ' ἐγὼ,
Εἴσω καταβαίνων, ὥσπερ ἐς Τροφωνίου.
ΣΩΚΡ. Χώρει· τί κυπάζεις ἔχων περὶ τὴν θύραν;

ΚΟΜ-

vs. 484. Μνήμων πάνυ] Ita Edd. priſtinae; non μνήμων ἂν πάνυ.

vs. 485. Ἐὰν δ' ὀφείλω] Atqui contra oportebat fieri: *Viro quippe decet memoriam adeſſe, ſi quid jucundum ipſi obtigerit:* ut dicit Sophocles in Ajace vs. 520.

vs. 490. Τὰ μετεώρων] 2. Perf. Fut. med. Att. Loquitur autem de *apprehenſione mentis*, ut infra vs. 776. ἄγε δὴ ταχέως τινὰ ξυνάρπασον. Sophocles in Ajace vs. 16. φάσθαι' ἀκόη καὶ ξυναρτάζω φρενί· *Vocem audio & mente corripio.* Sed ruſticus aliter accipit.

vs. 491. Κυνηδὸν] In Equitibus vs. 1029. ἰσθοιτῶν δ' ἐς τὰπιδάνιον λήσῃ σε κυνηδὸν νύκτωρ τὰς λοπάδας καὶ τὰς νήσους διαλείχων. Sic ἰαπτηδὸν in Pace vs. 81. ταυρηδὸν in Ranis vs. 816. κριηδὸν in Lyſiſtrata vs. 309. τετραποδηδὸν in Pace vs. 896.

Ibid. Τὴν σοφίαν σιτήσομαι] Sic ἐλπίδας σιτέμενοι apud Aeſchylum in Agamemnone vs. 1677. Antiphanes apud Athenaeum II. p. 47. Καπίοντες αὔρας, ἐλπίδας σιτέμενοι· *Qui vorant auras, & ſpe paſcuntur.* Comicus infra, vs. 921. γνάμας τραγών.

vs. 496. Ἀκαρῆ διαλιπών] Iſocrates de Pace: ὀλίγον χρόνον διαλιπόντες πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς καταστησόμεθα παραχάς· *Exiguo tempore interpoſito*, ſive, *ad breve tempus ceſſantes, in easdem turbas deveniemus.* De voce ἀκαρῆ videri poteſt Nota ad Plutum vs. 244. In Veſpis ἐκ ἀπολαύσις πλὴν τἀκῆ· ὃ φέρεις ἀκαρῆ. & alibi.

vs. 497. Κατάθου τοιμάτιον] Supra, vs. 179. dicebat Socratis quidam diſcipulus magiſtrum in palaeſtra furripuiſſe veſtem quandam. Hic etiam Socrates jubet ſenem veſtes exuere, ut eum facilius ſpoliare poſſit: quod & factum eſt; nam infra, vs. 857. apparet veſtem periiſſe, cum filius dicit ad Strepſiadem: διὰ ταῦτα δὴ καὶ τοιμάτιον ἀπώλεσας. & vs. 1501. cum diſcipulus aliquis quaereret, quis domum ipſis incendat, Strepſiades, qui id faciebat, dicit: ἐκεῖνος ἅπερ τοιμάτιον εἰλήφατε. & calceos eum amiſiſſe, patet ex vs. 718. ubi dicit: φρόδν ἐμόδς, & vs. 856. ubi ad ipſum

An polleas memoria. STR. Ita certe, gemino modo:
Nam si mihi debeatur, praepolleo memoria;
At si ipse debeam, oblivioſus prorſus ſum, infelix.
SOCR. Ineſtne tibi aliquis naturalis ad dicendum impetus?
STR. Ad dicendum quidem non, verum ad defraudandum ineſt.
SOCR. Quomodo igitur poteris diſcere? STR. Bene, ne ſis ſolicitus.
SOCR. Age nunc *da operam*, ut, ſi quando ſapientem aliquam quaeſtionem poſuero
De rebus coeleſtibus, eam ſtatim arripias.
STR. Quid? num canum in morem ſapientiam comedam?
SOCR. Homo iſte eſt rudis & barbarus.
Vereor, o Senex, ne plagis indigeas.
Age videam quid facias, ſi quis te verberet. STR. Verberor.
Deinde paululum ubi me repreſſi, atteſtor:
Deinde ubi rurſus pauxillum remiſi, in jus voco.
SOCR. Age nunc depone veſtem. STR. Quae tibi a me facta eſt injuria?
SOCR. Nulla, ſed mos eſt ut nudi ingrediantur.
STR. Atqui ego non ingredior ad res furtivas quaerendas.
SOCR. Depone: quid nugaris? STR. Hoc nunc dic mihi,
Si diligens fuero & cupide didicero,
Cuinam tuorum diſcipulorum ero ſimilis?
SOCR. Ingenio nihil differre te a Chaerephonte judicabo.
STR. Hei miſer, ſemimortuus futurus ſum.
SOCR. Ne multum loquaris, ſed ſequere me
Huc ocyus, properans nonnihil. STR. In manum
Da mihi placentam mellitam prius: nam timeo ego huc
Intro tanquam in Trophonii antrum deſcendens.
SOCR. Perge: quid ſic moraris circa oſtium?

COM-

ſum filius: τὰς δ' ἐμβάδας ποῖ τέτροπας;

vſ. 499. Φαρέσων] Illum eſſe ſenſum vocis, quem in verſione expreſſi, patet etiam ex Ranis vſ. 1402. ubi mulier, cui gallus furto ablatus erat ab alia muliere, dicit ſe velle in illius domum ingredi, ut furtum deprehendat: πάρεμι εἰς Γλύκης, ὅπως εἰσελθοῦσα φωράσω. Cogebantur autem nudi ingredi, qui venirent ad furtum detegendum; ne aut ipſi dum perluſtrant omnia, aliquid ſub veſte abſcondant & auferant: aut, furti aliquem ſuſpectum malo mactare cupientes, rem quaeſitam forte ſub veſte abſtrudentes ingrediantur, & deinde ibi ſe inveniſſe dicant, quam ipſi ſuppoſuerant: ut Scholiaſtes docet. Dicit ergo Strepſiades: *quia non ad deprehendendum furtum veniat, nihil opus eſſe ut nudus ingrediatur.*

vſ. 503. Οὐδὲν διοίσεις] Cratinus apud Athenaeum IX. p. 375. ἀλεκτρυόνῳ μηδὲν διοίσεις τὰς τρόπους· *ab ingenio gallinae nihil differes.*

Ibid. Χαιρεφῶντι] Chaerephon erat pallidus & macer, ut hinc patet, & ex Veſpis vſ. 1410. & aliunde. Julianus Epiſt. I. τὸ σῶμα τῷ Χαιρεφῶντι ὅδιν ἀσιδιότερον ἔχειν.

vſ. 507. Μελιτῖτταν] Offam mellitam projiciebant ſerpentibus in Trophonii antro obviis, qui illuc deſcendiſſent, ut eos placarent, ut teſtatur Pauſanias Lib. XI. & alii, quos cum iſto citavit illuſtriſſ. Spanhemius ad hunc locum. Videtur autem Strepſiadi domicilium Philoſophorum, qui erant famelici & triſtes, ſimile eſſe Trophonii antro; quia ille ibi fame erat mortuus, ut teſtatur Scholiaſtes: & quia illi, qui inde rediiſſent, ſemper poſt illa eſſent triſtes; ut etiam proverbio dicatur de homine tetrico: ἐς Τροφωνίου μεμάντευλαι· de quo Erasmus in Chiliadibus.

vſ. 509. ἴχων] Vide Notata ad vſ. 131. In Theſmoph. vſ. 242. ἀνίσας' ἵν' ἀφύσω σε κἀγκύφας ἴχε. In Ranis vſ. 202. & 521. ἃ μὰ φλυαρήσεις ἴχων, & alibi. Significat autem verbum ἴχειν *ſtatum* in ejuſmodi locis, cum illo vel illo modo ſe *habet*.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ, ΚΩΛΩΝ ή.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀλλ' ἴθι χαίρων· τ' ἀνδρείας
Εἵνεκα ταύτης,
Εὐτυχία γένοιτ' ἀν-
θρώπῳ, ὅτι πρῶτον
Ἐς βαθὺ τ' ἡλικίας,
Νεωτέροις τ' φύσιν αὐτῦ
Πράγμασι χρωτίζει,
Καὶ σοφίαν ἐπασκεῖ.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΧΟΡΟΥ, ΚΩΛΩΝ με'.

Τροχαϊκοὶ Καταληκτικοί.

Ὦ θεώμενοι, κατερῶ πρός γ' ὑμᾶς ἐλευθέρως
Τἀληθῆ, νὴ τ' Διόνυσον, τ' ἐπιθέψαντά μοι·
Οὕτω νικήσαιμ' ἔγωγε τῇ νομιζοίμην σοφὸς,
Ὡς ὑμᾶς ἡγούμην εἶναι θεατὰς δεξιοὺς,
Καὶ ταύτην σοφώτατ' ἔχειν τ' ἐμῶν κωμῳδιῶν,
Πρώτην ἠξίωσ' ἀναγεῦσ' ὑμᾶς, ἣ παρέσχε μοι
Ἔργον πλεῖστον· εἶτ' ἀνεχώρουν ὑπ' ἀνδρῶν φορτικῶν
Ἡττηθεὶς οὐκ ἀξίως ὧν. ταῦτ' οὖν ὑμῖν μέμφομαι
Τοῖς σοφοῖς, ὧν ἕνεκ' ἐγὼ ταῦτ' ἐπραγματευόμην.
Ἀλλ' ὅμως ὑμῶν ποθ' ἑκὼν πρόσθω τὰς δεξιάς.

Ἐξότε

vs. 515 & 516. Νεωτέροις τὴν φύσιν αὐτῦ πράγμασι χρωτίζει] In Vespis vs. 1463. βυλόμενος τὰς φύσαντας σεμνοτέροις κατακοσμῆσαι πράγμασι.

Epitome Parabaseos, in qua Poëta loquitur. Cum haec Comoedia sit elegantissima omnium quas edidi, & digna quae apud sapientes spectatores ageretur & probaretur: immerito quidem victus sum, cum primum acta est; verum tamen non alienabor a vobis propterea. Nam postquam alia quaedam mearum comoediarum, illa inquam de *Modesto* & *Luxurioso*, quam per alios edideram, vobis valde placuit; de vestro favore adhuc certus sum. Nunc itaque haec Comoedia iterum prodit, hac spe, ut etiam probetur, quemadmodum illa de *Modesto*; nam haec vere *modesta* est, nihil enim aliunde adscivit, quo placere posset, ut aliae plerae que, sed venit freta naturali sua venustate. Tales co-

COMMATION, VERSUUM VIII.

CHORUS.

CHOR. Sed abi laetus. Virtutem
Ob hanc
Feliciter eveniat huic
Homini, quod aetate
Multum provecta,
Recentioribus ingenium ſuum
Rebus exornat,
Et ſapientiam colit.

PARABASIS CHORI, VERSUUM XLV.

Trochaïci Catalectici.

Spectatores, dicam vobis libere
Veritatem, per Bacchum, cujus alumnus ego ſum, juro.
Ita vincam ego, & habear pro ſapiente,
Ut, quia vos putabam ſpectatores elegantes eſſe,
Iſtamque eſſe praeſtantiſſimam mearum Comoediarum,
Idcirco vobis primum eam volui guſtandam offerre, quae mihi exhibuit
Moleſtiam plurimam: deinde receſſi, ab hominibus ineptis
Victus, non meo quidem merito: ob haec incuſo vos,
Qui ſapientes eſtis, quorum cauſa commentatus iſta fueram.
Sed neque ſic tamen mea ſponte deſeram cordatiores.

Ex

Comoedias cum ego faciam, tamen *modeſtum* me praebeo; nam & Spectatores decipere vereor, obtrudendo illis ineptias quasdam, aut eadem inculcando: & quos perſtringo, illis non inſulto proſtratis, ut ceteri Poëtae, qui in Cleonem & Hyperbolum non ceſſant Comoedias ſcribere: in quibus etiam nihil novi dicunt, ſed illa, quae a me inventa ſemel ſunt.

vſ. 519. Τὸν ἐκβρίψαιδά με] Sic Aeſchylus in Ranis Comici noſtri vſ. 907. Cererem altricem ingenii ſui dicit: Δήμητερ ἣ θρέψασα τὸν ἐμὸν φρένα.

vſ. 523. Ἀναγιῦσαι] Active. Euripides in Cyclope vſ. 149. βούλῃ σε γεύσω πρῶτον ἀκρατον μέθυ; *Vis ne ut tibi prius dem guſtandum merum?*

vſ. 525. Οὐκ ἀξί' ὤν] *Cum id non eſſem commeritus, cum non eſſem illa injuria dignus*, ut loquitur Terentius. Sic in Acharn. vſ. 1061. ὅτιη γυνή γε τῆς πολίμου τ' ἦν ἀξία.

Ἐξότε γ' ἐιθάδ' ὑπ' ἀνδρῶν, οἷς ἡδὺ ᾽γὼ λέγειν,
Χ' ὡ σώφρων τε χ' ὡ καταπύγων ἄφιτ' ἠκουσάτην,
Κἀγὼ (παθέν᾽ γ' ἔτ' ἰοῦ, κοὐκ ἐξῆν πώ μοι τεκεῖν)
Ἐξέθηκα, παῖς δ' ἑτέρα τις λαβοῦσ' ἀνείλετο,
Ὑμεῖς δ' ἐξεθρέψατε γενναίως, κἀπαιδεύσατε,
Ἐκ τούτου μοι πιστὰ παρ' ὑμῖν γνώμης ἔβη ὄγκια.
Νῦν εἶν, Ἠλέκτραν κατ' ἐκείνην, ἣν ἡ κωμῳδία
Ζητοῦσ' ἦλθε, ἵνα πῶ τυχὴ θεατὴς ὕτω σοφοῖς.
Γνώσετ᾽ γάρ, ἰὼ πάτερ ἴδῃ, ταὐδελφῆ τ' βόφρυχον.
Ὡς δὲ σώφρων ἐστὶ φύσει, σκέψασθ'· ἥτις φροῦδα μὲν
Οὐδὲν ἦλθε ῥαψαμένη σκύτινον καθειμένον,
Ἐρυθρὸν ἐξ ἄκρου, παχύ· τοῖς παιδίοις ἵν' ᾖ γέλως·
Οὐδ' ἔσκωψε τὰς Φαλακρὰς, οὐδὲ κόρδακ' εἵλκυσεν·
Οὐδὲ φρεσβύτης ὁ λέγων ταῦτα, τῇ βακτηρίᾳ
Τύπτει τ' παρόντ', ἀφανίζων πονηρὰ σκώμματα·
Οὐδ' εἰσῆξε δᾷδας ἔχουσ'· ὦδ' ἰὼ, ἰὼ βοᾷ·
Ἀλλ' αὐτῇ γὰ τοῖς ἔπεσιν πιστεύσασ' ἐλήλυθεν.
Κἀγὼ μὲν τοιοῦτος ἀνὴρ ὢν ποιητὴς, ὃ κομῶ,
Οὐδ' ὑμᾶς ζητῶ ξαπατᾶν δὶς ἐν τρισὶ ταῦτ' εἰσάγων·
Ἀλλ' αἰεὶ καινὰς ἰδέας εἰσφέρω, σοφίζομαι,
Οὐδὲν ἀλλήλοισιν ὁμοίας ἰδὲ πάσας δεξιάς.
Ὃς μέγιστον ὄντα Κλέων' ἔπαισ' ἐς τ' γαστέρα,
Κἀκέτ' εἰσαῦθίς γ' ἐπεπίδησά γ' αὐτῷ κειμένῳ.

Οἵτοι

vs. 528. Οἷς ἡδὺ] *Quibus libenter probo ſtudium meum & eloquentiam.*

vs. 529. Χ' ὡ Σώφρων] Pro καὶ ὁ. Comoedia illa Δαιταλεῖς inſcripta fuit, in qua duos adoleſcentes, alterum frugi, alterum luxu perditum, introduxerat, ut docet Scholiaſtes; ex qua, ut monet Cl. Kuſterus, inſigne fragmentum conſervavit Galenus in Praefatione Lexici Hippocratei.

vs. 530. Παθέν᾽] Allegorice: *Quemadmodum puella, ſi clam conceperit, & tamen velit virgo haberi, partum exponit, quem alia tollit; ita & ego clam editum ingenii mei foetum expoſui quaſi, & aliis reliqui.* Nam Ariſtophanes initio Comoedias ſuas per alios agi curavit; unde etiam in Veſpis vs. 1021. dicit, ſe clam juvare alios Poëtas, qui ipſum quaſi in ventre ſuo concipiant, quemadmodum ἐγγαστρίμυθοι vates deum concipere creduntur, unde ipſe per ora illorum effundat Comoedias: ὑ φανερῶς· ἀλλ' ἐπικρύπτων κρύδδην ἑτέροισι ποιηταῖς, μιμησάμενος τὴν Εὐρυπλέης μαντείαν καὶ διάνοιαν, εἰς ἀλλοτρίας γαστέρας ἐνδὺς, καμιψδικὰ πολλὰ χέασθαι. Vide & Parabatin in Equitibus.

vs. 531. Ἐξέθηκα] De expoſitione infantium uſurpari hoc verbum probat Scholiaſtes ex hoc Euripidis loco: δίδωσι βουκόλοις ἐκθεῖναι βρέφος· *Dat bubulcis exponendum puerum:* eſt autem in Phoeniſſis vs. 23. & loquitur ibi de Oedipo; de quo & Comicus in Ranis vs. 1215. ἐξέθεσαν ἐν ὀστράκῳ, ἵνα μὴ κτανοῦσι, γένοιτο τοῖς πατρὶς φονεύς.

vs. 532. Ἐξεθρέψατε] *Educaſtis*, id eſt: *Excluſiſtis, ut nomen & fama poëtae propter illam Comoediam creſceret.*

vs. 534. Ἠλέκτραν κατ' ἐκείνην] Apud Aeſchylum in Choëphoris, cum forte Electra, Agamemnonis filia, patri inferias ferret, invenit in tumulo comam aliquam; qua viſa, putat fratrem ſuum Oreſtem domum rediiſſe, & eam pro more dedicaſſe in tumulo patris memoriae: idque conjicit ex ſimilitudine hujus comae cum fraterna; μάκις· inquit vſ. 176. ἐκείνῃ βοστρύχοις προσεοικυῖα· *maxime illius cincinnis ſimilis eſt.* ad quem locum videri poteſt Stanlejus. In hac autem comparatione, *Electra* eſt praeſens Comoedia, ut ipſe dicit Comicus: per *fratrem* autem Electrae ſive per Oreſtem, debet intelligi altera illa Comoedia, quam a cordatis Spectatoribus laudatam eſſe dixit: per *comam* autem, *fortuna* alterius Comoediae ſive plauſus, quem meruerat. Quod itaque hoc verſu & duobus ſequentibus dicit, tale eſt: *Haec Comoedia venit quaeſitum Spectatores tales & tam ſapientes, qualis habuit prior illa Comoedia: quos agnoſcet tales eſſe, ſi experta fuerit ſimilem fortunam & plauſum.* Breviter: *ſi ſapiunt Spectatores, laudabunt hanc Comoediam.*

vs. 538. Σκύτινον] Phallum deſcribit, qui erat coriaceus penis. In Lyſiſtrata introducit Praeconem Spartanum

Ex quo enim hic apud viros, apud quos jucundum est vel verba facere,
Et Modestus meus & Cinaedus non male audiverunt:
Egoque (nam virgo adhuc eram, & nondum licebat mihi parere)
Exposui foetum, quem alia quaedam puella acceptum sustulit,
Vos autem educastis ingenue, & instituistis,
Ex illo *inquam* tempore satis spectata mihi est vestra benevolentia.
Nunc itaque, ut Electra illa, Comoedia haec
Venit, quaerens an forte incidere possit in spectatores tam sapientes.
Nam facile cognoscet, si tantum videat Fratris cincinnum.
Quam vero modesta sit, videte: quae primum quidem
Non ingressa est consutum quiddam habens coriaceum, pendens,
Rubrum in summo, crassum: ut pueris risus excitetur.
Neque risit calvos; nec cordacem saltavit:
Nec senex, qui versus recitat, baculo
Verberat praesentes, dicta mordacia retundens,
Nec irrupit in theatrum faces habens: nec io, io, clamat.
Sed sibi ipsi & versibus fidens advenit.
Et ego quidem talis, qui Poëta sum, non superbio:
Neque studeo vos decipere bis terve eadem introducendo;
Verum semper novas formas comminiscor, quas introducam,
Nihil inter se similes, scitas & elegantes omnes.
Qui *etiam* magno illi Cleoni ventrem percussi,
Nec amplius tamen ei insultavi jacenti.

Isti

tanum cum ejusmodi Phallo, qui interrogatus: τί ἐστί σοι τοδί; respondet: σκυτάλα Λαμωνικά. alludens ad σκύτινον αἰδοῖον. Ceterum Scholiastes ad versum vs. 542. observavit, quae Comicus hic & in sequentibus negat se facere, tanquam reprehendenda scilicet, omnia in ipsum tendere, ut qui & phallos introduxerit, ut loco jam citato, & in Acharn. vs. 242. & cordacem, & calvos, & faces, & iu! iu! exclamantes, ut mox ostendam. Vide etiam notata ad Plutum vs. 797. Ita in Ranis in principio ridet Comicos, qui onere gravatos servos assidue introducant, ut πάλιν ἔρχομαι dicant, quod ipse ibidem facit.

vs. 540. Φαλακρὸς] Scholiastes dicit in Pace rideri calvos, & respicit sine dubio ad vs. 768. ubi & seipsum calvum dicit: καὶ τοῖς φαλακροῖσι παραινέσαι ξυντρυφᾶζειν παρὰ νύκτ'· πᾶς γάρ τις ἐρεῖ νικῶν[σ]· ἐμὲ κατὰ τραπέζῃ καὶ ξυμπόταισιν, φάσι τῷ φαλακρῷ, δὸς τῷ φαλακρῷ τὸ τραγήματον, καὶ μὰ ἀμυίξ γενναιοτάτη τ' ἐστὶν πόσιν, ἀνδρὸς τὸ μίσαπον ἔχοντ[σ]. Quin & hic in Nubibus videtur jocari in calvitiem Socratis, supra vs. 147.

Ibid. Οὐδὲ κόρδακα.] Hoc etiam Comicae saltationis petulantioris genus introduxisse Comicum in Vespis monet Scholiastes, nimirum in ultima fabula.

vs. 541. Οὐδὲ πρεσβύτης] Senem baculo percutientem alios, in Avibus introduxisse Scholiastes dicit Comicum; sed ibi quidem percutit Pisthetaerus quosdam, nempe vatem, vs. 986. Geometram vs. 1019. Plebiscitorum venditorem vs. 1043. Servum vs. 1327. & 1335. Cinesiam vs. 1402. & Sycophantam vs. 1465. Verum non propterea id facit, quia derisus erat ab illis; quale exemplum hic requiritur; extat autem & tale in Pluto vs. 271. ubi Senum Chorus ad Servum: μὰν ἀξιοῖς φενακίσας ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι ἀζήμι[σ], καὶ ταῦτ' ἐμὲ βακτηρίαν ἔχοντ[σ].

vs. 543. Εἰσπέτ[ε]ς] Pro εἰσπίπτ[ε]ς ab εἶσα. ut in Pluto vs. 723. ἀνάπτας, in Ranis vs. 465. ἀπῆξας.

Ibid. Δᾷδας] Facem introduxit hic in Nubibus vs. 1493. in Pluto vs. 1042. in Vespis vs. 1329.

Ibid. Ἰὲ ἰέ] Clamat in principio Nubium & circa finem. In Pluto vs. 276. 478. In Equit. vs. 1092. In Avibus vs. 306. & alibi.

vs. 545. Οὐ κομῶ] Facete ludit in ambiguitate verbi, quod & *superbire* significat, ut in Pluto vs. 170. & *comatum esse*, ut in Avibus vs. 1282. *Superbire* quidem potuisset Aristophanes; sed *comam* alere non potuisset, ut pote calvus, ut paullo ante notavi.

vs. 549. Κλέωνα] Sic etiam in Vespis vs. 62. dicit nolle se iterum Cleonem exagitare: ἐγὼ δὲ Κλέων' ἐλάμψε τ' αὖθις χάριν, αὖθις τ' αὖτὸν ἀνδρα μυττωτεύσομεν. Ex professo autem contra eum edidit Equites.

Οὗτοι δ', ὡς ἅπαξ παρέδωκεν λαβεῖν Ὑπέρβολον,
Τῶτον δείλαιον κολετρῶσ' ἀεὶ, τὴν τοῦ μητέρα.
Εὔπολις μὲν γὰρ Μαρικᾶν ὡρώτιφον παρείλκυσεν,
Ἐκφρέψας τὰς ἡμετέρας Ἱππέας κακὸς κακῶς.
Προθεὶς αὐτῷ γραῦν μεθύσειν, ὅτ' κόρδακα ὤρχει,
Ἣν Φρυνίχου πάλαι πεποίηκ', εἶτ' τὸ κῆτος ἤσθιεν.
Εἶθ' Ἕρμιππος αὖθις πεποίηκεν εἰς Ὑπέρβολον.
Ἄλλοι τ' ἤδη πάντες ἐρείδουσιν εἰς Ὑπέρβολον,
Τὰς εἰκὰς τῶν ἐγχέλεων τὰς ἐμὰς μιμούμενοι.
Ὅς τις οὖν τούτοισι γελᾷ, τοῖς ἐμοῖς μὴ χαιρέτω.
Ἢν δ' ἐμοὶ καὶ τοῖσιν ἐμοῖς θὠφραίνηθ' εὑρήμασιν,
Ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας εὖ φρονεῖν δοκήσετε.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ, ΚΩΛΩΝ ιβ'.

ΧΟΡ. Ὑμνέδοιτα μὲν θεῶν
Ζῆνα τύραννον, ἐς χορὸν
Πρῶτα μέγαν κικλήσκω·
Τόν τε μεγαθενῆ τελαί-
νης ταμίαν, γῆς τε καὶ ἁλ-
μυρᾶς θαλάσσης ἄγριον μοχλευτήν·
Καὶ μεγαλώνυμον ἡμέτερον πατέ-
ρ' Αἰθέρα, σεμνότατον βιοθρέμμονα πάντων.
Τὸν θ' ἱπποσώαν, ὃς ὑπερ-
λάμπρεσι ἀκτῖσιν κατέχει
Γῆς πέδον, μέγας ἐν θεοῖς,
Ἐν δυητοῖσί τε δαίμων.

ΕΠΙΡ-

vſ. 552. Καὶ τὴν μητέρα] Eupolis in Marica etiam matrem Hyperboli videtur riſiſſe, ut apparet ex Scholiis ad Plutum vſ. 1038. κἀκεῖ γὰρ τὴν Ὑπερβόλου μητέρα τηλία εἰκάζει, τῇ πλατείᾳ σανίδι.

vſ. 553. Μαρικᾶν] Heſychius: Μαρικᾶν, κίναιδον· οἱ δὲ, ὑποκόρισμα παιδίου ἀρρενικοῦ βαρβάρου· *Maricas, cinaedus eſt; alii volunt eſſe deminutivum nomen puſionis barbari.*

vſ. 556. Ἦν τὸ κῆτος κατέσθιεν] Sic etiam Plato Comicus in Cleophonte videtur vetulam expoſuiſſe piſcibus vorandam, apud Athenaeum VII. p. 315. σὲ γὰρ, γραῦ, συγκατοίκισε σαπρὰν ὀρφοῖσι σελαχίοις τὲ καὶ φάγροις βορὰν· *te enim, vetula, contubernalem fecit piſcibus, ut te vorent*: nempe ut Andromedam apud Tragicos; quemadmodum apud Comicum in Theſmoph. vſ. 1062. Mneſilochus veſte muliebri indutus & vetulam repraeſentans, vinctus in cruce, ſimulat Andromedam, & dicit: ἀλλ' ἐν πυκνοῖς δεσμοῖζιν ἐμπεπλεγμένη κήτει βορὰ Γλαυκίτῃ πρόκειμαι.

vſ. 558. Πάνλες ἐρείδουσιν εἰς Ὑπέρβολον] A multis Comicis exagitatum fuiſſe Hyperbolum teſtatur, ut docet Illuſtriſſ. Spanhemius, Cicero in Bruto: *Homo ſimillimus Athenienſi Hyperbolo, cujus improbitatem veteres Atticorum Comoediae notarunt.* & Plutarchus in Alcibiade: ἦν δέ τις Ὑπέρβολος, ὃν μέμνηται μὲν Θουκυδίδης· τοῖς δὲ Κωμικοῖς ὁμοῦ τε πᾶσι διατριβὴν ἀεὶ σκωπτόμενος ἐν τοῖς θεάτροις παρεῖχεν· *Erat quis Hyperbolus Peritioides, cujus meminit Thucydides: Comicis vero omnibus ſimul in theatris eum exagitandi materiam praebuit.*

Ibid. Ἐρείδουσι] Gloſſae: *Fulcio.* item: ἐρείδει *trudit.*

quae

Isti autem, postquam semel ansam dedit Hyperbolus,
Hunc miserum assidue conculcant, & matrem *ejus*.
Primum omnium Eupolis Maricam protraxit,
Cum nostros Equites malus male invertisset (evacuasset)
Addita ad saltandum cordacem vetula quadam temulenta:
Qualem olim introduxit Phrynichus; quam devoravit bellua marina:
Deinde Hermippus rursus in Hyperbolum fecit *quaedam*.
Sed jam omnes Hyperbolum infectantur,
Imitantes imaginem illam meam de anguillis.
Cuicunque ergo ista risum movent, is meis ne capiatur.
Si autem meis inventis & me ipso delectabimini,
In futurum tempus recte sapere videbimini.

ODE ET STROPHE, VERSUUM XII.

CHOR. Sublimem Deorum
Regem Jovem, choro,
Magnumque, *ut adsit*, invoco primum:
Deinde praepotentem tridentis
Dominum, terraeque &
Salsi maris acrem motorem:
Et celeberrimum nostrum patrem
Aetherem, maxime venerabilem Nutricium omnium:
Illumque equorum agitatorem, qui praelucidis radiis occupat (illustrat,)
Terrae solum, magnus apud Deos
Et apud mortales Deus.

EPIR.

quae posteriòr significatio hic locum habet, & in Equitibus vs. 623. ἐλασίζοντ' ἀναῤῥηγνὺς ἔπη, τερατευόμενον ἁρεσθὲς καλὰ τ' ἰαπτόμενον, ἀημένοις ἐρείδων.

vs. 559. Τὰς εἰκάς] Imago una sive similitudo de anguillis est in Equitibus vs. 859. ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηράμενοι πέπονθας. ut monet Scholiastes.

„ vs. 562. Ἐς τὰς ἄρας] Locus similis in Ranis vs. „ 717. ὑσίρου χρόνῳ ποτ' αὖθις σῦ φρονεῖν ἃ δέξομεν." Ex notis Kusteri. In Thesmoph. vs. 979. ἐκ τ' ἀρῶν ἐς τὰς ὥρας.

vs. 563. Ὑμιδοντα] Chorus invocat Jovem, Neptunum, Aetherem, & Phoebum.

vs. 564. Ζῆνα τύραννον] In Pluto vs. 124. τὴν Διὸς τυραννίδα. ubi vide notas Spanhemii.

vs. 569. Πατέρα Αἰθέρα] Lucretius Lib. I.

Postremo pereunt imbres, ubi eos pater Aether
In gremium matris terrai praecipitavit.

Locum Tragici cujusdam ex Sexto Empirico contra Mathem. p. 129. opportune hic adducit Illustriss. Spanhemius: Γαῖα μεγίστη καὶ Διὸς Αἰθὴς, ὁ μὲν ἀνθρώπων καὶ θεῶν γενέτας.

vs. 573. Γᾶς πάιδων] Medea Solis filio prognata, apud Euripidem dicit, in cognomini dramate vs. 747. ἐμοὶ πάιδων γᾶς, πατέρα θ' ἥλιον πατρὸς τ' ἐμοῦ. *Jura solum terrae, & Solem patris mei patrem.* Sic & Latini; Lucret. I.

Terraïque solum subigentes.

Virg. I. Georg. —

Terrae pingue solum.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ κ.

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

Ὦ σοφώτατοι θεαταί, δεῦρο τ' ἦν προσέχετε.
Ἠδικημένοι γὰρ ὑμῖν μεμφόμεθ' ὀνείδεσιν.
Πλεῖστα γὰρ θεῶν ἁπάντων ὠφελήσαις τ' πόλιν,
Δαιμόνων ἡμῖν μόναις ὐθὲτ' ὐδὲ σπένδεται,
Αἵ πινες τηρῆμεν ὑμᾶς. ἵν' γὰρ ἤ τις ἔξοδος
Μηδενὶ ξυνῇ ναῒ, τότ' ἢ βρονταῦμεν, ἢ ψακάζομεν.
Εἶτα τ' θεοῖσιν ἐχθρὸν βυρσοδέψιν Παφλαγόνα
Ἠνίχ' ἡρεῖσθε στρατηγόν, τὰς ὀφρῦς συνήγομεν,
Καὶ ποιοῦμεν δεινά· βροντὴ δ' ἐρράγη δι' ἀστραπῆς·
Ἡ Σελήνη δ' ἐξέλιπε τὰς ὁδούς· ὁ δ' Ἥλιος
Τὴν θρυαλλίδ' εἰς ἑαυτὸν εὐθέως συνελκύσας,
Οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν, εἰ στρατηγήσοι Κλέων.
Ἀλλ' ὅμως εἵλεσθε τοῦτον. φασὶ γὰρ δυσβουλίαν
Τῇδε τῇ πόλει προσεῖναι· ταῦτα μού τοι τὰς θεάς,
Ἃ δ' ἂν ὑμεῖς ἐξαμάρτητ', ὀρθὰ τὸ βέλτιον τρέπειν.
Ὡς δὲ καὶ τοῦτο ξυνοίσει, ῥᾳδίως διδάξομεν.
Ἢν Κλέωνα τ' λάρον δῶρον ἐλόντες καὶ κλοπῆς,
Εἶτα φιμώσητε τούτῳ τῷ ξύλῳ τ' αὐχένα,
Αὖθις ἐς τ' ἀρχαῖον, ὑμῖν εἴ τι καξημάρτηται,
Ἐπὶ τὸ βέλτιον τὸ πρᾶγμα τῇ πόλει ξυνοίσεται.

vs. 575. Ὦ] Chorus Nubium dicit sibi honores divinos deberi, quia multum commodet Reip. & perstringit Cleonem.

vs. 582. Ἠνίχ' ἡρεῖσθε] Videtur tempestas illo die, quo Cleo dux est factus, orta esse, quae in noctem duraverit; ut nec Luna nec Sol videri potuerit. Itaque in sequentibus non de eclipsi Lunae & Solis loquitur; nam post lunae eclipsin non potest fieri statim solis eclipsis, nec vice versa.

vs. 583. Βροντὴ] Sophocles in Teucris apud Scholiasten: Οὐρανὸς δ' ἄπο ἤστραψε, βροντὴ δ' ἐρράγη δι' ἀστραπῆς.

vs. 584. Ἐξέλιπε τὰς] Ita Edd. priſtinae; non ἐξελιπέ γε τὰς, quod γε metri causa additum videtur; cui satis consultum si scribatur ἐξέλειπε.

vs. 586. Οὐ φανεῖν ἔφασκεν] Alludit ad Homericum illud, ubi Sol dicit: δύσομαι εἰς Ἄϊδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω· descendam ad inferos & apud mortuos lucebo. quem locum adducit Scholiastes; est autem in Odyss. μ. vs. 383.

vs. 587. Φασὶ γὰρ δυσβουλίαν] Hoc dictum de stultis Atheniensium consiliis bene cadentibus, vulgi ore tunc tritum, repetit etiam in Eccles. vs. 475. λόγος γέ τοι τὶς ἐστι τῶν γεραιτέρων, ὅσ' ἂν ἀνοίκια καὶ μὴ καλῶς βουλευσώμεθα, ἅπαντ' ἐπὶ τὸ βέλτιον ἡμῖν ξυμφέρειν. hinc etiam in Equitibus

EPIRREMA VERSUUM XX.

Trochaici Octonarii Catalectici.

CHOR. O sapientissimi spectatores, huc advertite mentem.
Injuriam enim passae vos palam accusamus.
Nam, cum prae caeteris diis plurimum commodemus urbi,
Nobis tamen solis omnium Deorum nec sacrificatis, nec libatis,
Quae vos conservamus: si enim fiat expeditio aliqua
Sine judicio, tunc aut tonamus, aut stillamus;
Itaque Diis invisum illum coriarium Paphlagonem
Cum eligeretis ducem exercitus, supercilia contraximus,
Et indignabamur, tonitruque erupit per fulmen:
Luna autem deseruit vias: & sol
Ellychnio statim in se contracto, [*Cum subito ellychnium ad seipsum contraxisset*]
Negavit se lucere velle, si Cleo exercitum duceret;
Sed tamen eum elegistis. Ajunt enim stulta consilia
Inesse huic civitati: Deos tamen
Quaecumque peccaveritis in melius convertere.
Quomodo autem hoc etiam vobis profuturum sit, facile docebimus.
Si Cleonem, Larum illum furti & acceptorum munerum damnaveritis,
Deinde capistraveritis cervicem ejus nervo,
Rursus in pristinum vobis, si quid peccatum est,
Et in melius id cedet Reipublicae.

tibus vs. 1051. Κυροπίδη κακίζεται.

vs. 591. Κλίανα ϑ' λάρῳ] Matron. de Parasito edace, πεινῶντι λάρῳ ὄρνιθι ἴσιχας· *esurienti Laro aliti similis*, apud Athenaeum IV. ubi facetissimus ille Poëta convivium quoddam describit versibus Homericis ad ridiculum compositis: sunt autem omnino centum & viginti duo versus. Comicus hic *Cleonem* etiam *larum* vocat; quia avide rapiat civium bona, ut *vorax* illa avis escam, & in Equitibus vs. 952. tribuit Cleoni annulum signatorium ubi inest haec sculptura: Λάρ@ κεχηνὼς ἐπὶ πίστρας ἀμπυχορᾶν. Ibid. vs. 1288. ejusmodi rapacitatem describit quasi voracitatem: φασὶ γὰς αὐτὸν ἐρεπίζομενον τὰ ϑ' ἑχόντων ἀνέρων ἐκ ἂν ἐξελθεῖν ἀπὸ σιπύης. loquitur autem ibi de Cleonymo.

vs. 592. Φιμώσαις ξύλῳ ϑ' αὐχένα.] *Si ligno perforato sive numella constrinxeritis ei collum.* Glossae: φιμὸς, *incapistro.* Idem est δῆσαι ξύλῳ, ut in Equitibus de eodem Cleone vs. 1045. πατοῦ δῆσαί σ' ἐκέλευσε πινακοπρίστῳ ξύλῳ. ubi vide notata. Idem etiam est ἐγκαθαρμόσαι εἰς ξύλον, ut in Lysistrata vs. 683. ἀλλὰ πύτιον χρὴν ἅπασιν ἐς πεπιεσμένον ξύλον ἐγκαθαρμόσαι —— ϑ' αὐχένα. ubi etiam videri potest Nota.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ, ΚΩΛΩΝ ιβ'.

ΧΟΡ. Ἀμφί μοι αὖτε, φοῖβ' ἄναξ
Δήλιε, Κιωθίαν ἔχων
Ὑψικέραλα πέτραν·
Ἠ' Ἐφέσιά μάκαιρα παγ-
χρυσον ἔχεις οἶκον· ἐν ᾧ
Κόραι σε Λυδῶν μεγάλως σέβουσιν·
Ἠ' ὀπιχώριος ἡμετέρα θεὸς,
Αἰγίδος ἡνίοχος, πολιοῦχος Ἀθάνα·
Παρνασίαν θ' ὃς κατέχων
Πέτραν, σὺν πεύκαις σελαγεῖ,
Βάκχας Δελφίσιν ἐμπρέπων,
Κωμαστὴς Διόνυσος.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ κ'.

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

ΧΟΡ. Ἠνίχ' ἡμεῖς δεῦρ' ἀφορμᾶσθαι παρεσκευάσμεθα,
Ἡ Σελήνη σωτυχοῦσ' ἡμῖν, ἐπέστειλε φέρουσα,
Πρῶτα μὲ χαίρειν Ἀθηναίοισι, καὶ τοῖς ξυμμάχοις·
Εἶτα θυμαίνειν ἔφασκε· δεινὰ γὰρ πεπονθέναι,
Ὠφελοῦσ' ὑμᾶς ἅπαντας, οὐ λόγοις, ἀλλ' ἐμφανῶς.
Πρῶτα μὲν γὰρ μηνὸς εἰς ἑκάδ' οὐκ ἔλαθον, ἢ φραχμιώ·
Ὡς τε καὶ λέγειν ἅπαντας, ἐξιόντας ἑσπέρας,

Μὴ

vs. 595. Ἀμφί μοι] Chorus invocat iterum Phoebum, & deinde Dianam, & Palladem & Bacchum.

vs. 603. & seq. Παρνασίαν θ' ὃς] In Ranis Comici vs. 1242. Euripides recitat: Διόνυσος, ὃς θύρσοισι καὶ νεβρῶν δοραῖς καθαπλὶς, ἐν πεύκαισι Παρνασσὸν κατὰ Πηδῶ χορεύων παρθένοις σὺν Δελφίσι. ubi postremus versus suppletur ex Scholiis. Euripides in Ione vs. 713. ἵνα δειράδες Παρνασσὸ πέτρας ἔχουσι σκίπελον, ἐράνιον θ' ὕψαν· ἵνα Βάκχιος ἀμφιπύρες ἀνίσχων πεύκας λαμπὰ πηδᾷ νυκλιπόλοις ἅμα συμβάκχαις· *Ubi juga Parnassi, petrae habent scopulum, sedemque aetheriam: ubi Bacchus ardentes fustollens taedas, celeriter salit una cum bacchantibus mulieribus noctivagis.*

vs. 605. Δελφίσι] Euripides in Ione vs. 92. θάσσει δὲ γυνὴ τρίποδα ζάθεον Δελφὶς· *Sedet autem mulier Delphica super sacro tripode.* Ibidem vs. 44. εἴ τις θ' Δελφίδων πλαὶν κόρη· *Si qua puella Delphica auderet.*

vs. 607. Chorus commemorat beneficia Lunae erga Athe-

ANTODE ET ANTISTROPHE, VERSUUM XII.

CHOR. Huc ades Phoebe Rex,
Delie, qui obtines Cynthiam
Petram excelsam:
Et tu beata quae au-
reum Ephesi templum habitas, in quo
Puellae te Lydorum magnopere colunt:
Tuque vernacula nostra Dea,
Aegida quae moderaris, urbis Praeses Minerva.
Parnassiam item qui obtinens
Petram cum taedis fulget
Delphicas inter Bacchas conspiciendus
Comessator Bacchus.

ANTEPIRREMA VERSUUM XX.

Octonarii Trochaïci Catalectici.

CHOR. Cum nos huc proficisci pararemus,
Luna nobis occurrit & mandavit, ut jubeamus
Salvere Athenienses & eorum socios: hoc primum;
Deinde irasci se ajebat, etenim atrocia perpessam esse,
Ut quae vobis omnibus commodaret non verbis, sed re palam.
Primum quidem quovis mensi non multo minus quam drachmam pro taeda;
Adeo ut omnes dicant egressi vesperi;

Ne

Athenienses: quod nocte luceat, ut minus impensarum faciant in oleum ad lampades: & quod irregulari suo cursu anni rationem perturbet, ut statis diebus sacrificiorum non observatis, litibus forensibus, quibus delectabantur, vacare possint, cum sacrificandum erat.

vs. 610. Δεινὰ πάσχω] Si in eo sibi factam injuriam dicit Luna, quod Athenienses statis diebus non sacrificassent, non est quod irascatur: nam ipsa ejus rei causa est; cur enim perturbat rationem anni? Nisi forte vult exaggerare beneficium, ut dicat, se animo studio gratificandi Athenientibus, seipsam defraudare, cum ceteris diis; quos insuper & iratos sibi facit propterea. Sed forte aliam ob causam irascitur Luna; quia minirum omnino non sacrificent ei Athenienses: hinc & in Pace vs. 405. Luna & Sol prodere velle Graeciam Barbaris dicuntur; quoniam Barbari Lunae & Soli sacrificent, Graeci autem non.

Μὴ πείσῳ, παῖ, δᾷδ', ἐπειδὴ φῶς Σελιναίης καλόν.
"Αλλα τ' εὖ ὁρᾷν φησὶν ὑμᾶς, κοὐκ ἄγειν τὰς ἡμέρας
Οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' ἄνω τε κ' κάτω κυδοιδοπᾷν·
Ὡς τ' ἀπειλεῖν φησὶν αὐτῇ τοὺς θεοὺς ἐκάστοτε,
Ἠνίκ' ἂν ψηφῶσι δεῖπνα, κἀπίωσιν οἴκαδε,
Τῆς ἑορτῆς μὴ τυχόντες, κἀπὶ λόγον τ' ἡμερῶν.
Καθ', ὅταν θύειν δέῃ, τρέβλεῖτε κ' διηρίζετε.
Πολλάκις δ' ἡμῶν ἀγόντων τ' θεῶν ἀπαφίαν,
Ἠνίκ' ἂν πενθῶμεν ἢ τ' Μέμνον', ἢ Σαρπηδόνα,
Σπένδεθ' ὑμεῖς, κ' γελᾶτ', ἀνθ' ὧν λαχὼν Ὑπέρβολος
Τῆτες ἱερομνημονεῖν, κἄπειθ' ὑφ' ἡμῶν τ' θεῶν
Τὸν φέρανον ἀφηρέθη· μᾶλλον γ' ὥπως εἴσεται,
Καθ' Σελήνῃν ὡς ἄγειν χρὴ τ' βίβ τὰς ἡμέρας.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Μὰ τ' Ἀναπολιὼ, μὰ τὸ Χάος, μὰ τ' Ἀέρα,
Οὐκ εἶδον ὅτως ἄνδρ' ἄγροικον ὐδένα,
Οὐδ' ἄπορον, ὐδὲ σκαιὸν, ὐδ' ὁπλήσμονα·
Ὅς τις σκαλαθυρμάτι' ἅττα μικρὰ μανθάνων,
Ταῦτ' ὁπλέλησται πρὶν μαθεῖν. ὅμως γε μὴν
Αὐτὸν καλῶ θύραζε δηλαὶ πρὸς τὸ φῶς.
Πῦ Στρεψιάδης; ἔξει τ' ἀσκάντιν λαβών.
ΣΤΡ. Ἀλλ' οὐκ ἐῶσί μ' ἐξενεγκεῖν οἱ κόρεις.
ΣΩΚΡ. Ἀνύσας τι κατάθου, κ' πρόσεχε τ' νῷν. ΣΤΡ. Ἰδού.
ΣΩΚΡ. Ἄγε δὴ τί βούλῃ πρῶτα τοῦτί μανθάνειν,
Ὧν οὐκ ἐδιδάχθης πώποτ' ὐδέν; εἰπέ μοι.

Πότε-

vs. 616. Ἄνω κάτω] Aeschylus: δονοῦσα καὶ τρέπουσα τύρβ' ἄνω κάτω· agitans everteus turbide sursum deorsum, apud Athenaeum IX. p. 375. Comicus in Equitibus vs. 861. ἐὰν δὴ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸ βόρβορον κυκῶσιν. Vide in Avibus vs. 3.

vs. 620. Στρεβλᾶτε] Vide Notam ad Plutum vs. 875. & ad Ranas vs. 633.

vs. 622. Μέμνονα ἢ Σαρπηδόνα] Jovis filios, qui ad Trojam ceciderunt.

vs. 625. Τὸν φέρανον] Et in Equitibus vs. 1220. Cleoni adimitur Corona, quia non recte administraverat Remp. καταθὲς ταχέως τ' φέρανον, ἵν' ἐγὼ τοῦτοί αὐτὸν περιθῶ.

vs. 627. Μὰ τὸν ἀναπολῶν] Pythagoras apud Laërtium: μὰ τ' ἀέρα, ὃν ἀναπνέω. Prodit autem hic Socrates examinaturus Senem discipulum; quem postea, tanquam

Ne facem emas, puer, quoniam Lunae lux pulchra est.
Aliaque beneficia se vobis praestare dicit, & dies ducere
Non recte, verum sursum deorsum turbare.
Adeo ut minari dicat sibi Deos, quotiescunque
Coena fraudantur, & abeunt domum,
Postquam in ipsum festum non inciderant, diebus male computatis.
Deinde cum sacrificare oportet, vos secundum rationem dierum quaestionem & judicia exercetis;
Contra vero saepe, nobis Diis jejunia celebrantibus,
Quando nimirum lugemus aut Memnonem, aut Sarpedonem,
Vos libatis, & ridetis; quod Hyperbolus forte ductus sacer scriba
Hoc anno, a nobis Diis
Corona privatus est. & merito: sic enim magis sciet
Vitae dies traducendos esse secundum lunae cursum.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

SOCRATES, STREPSIADES.

SOCR. Per Respirationem, per Chaos, per Aërem juro,
Ut ego non vidi hominem tam agrestem ullum,
Nec tam intractabilem, nec tam perversum, nec tam oblivioſum:
Qui subtilitates quasdam parvas discens
Horum obliviscī solet antequam ea addidicerit: attamen
Ipsum foras vocabo huc in lucem.
Ubi Strepsiades? exi sumto grabbato.
STR. Sed non sinunt me efferre cimices.
SOCR. Properè depone, & adverte animum. STR. En!
SOCR. Age, quid vis nunc primum discere,
Quod antea nunquam didiceris? dic mihi.

Utrum

quam nimis incapacem disciplinae, negat se amplius docturum, & dimittit.

Ibid. Μὰ τὸ χάος] Per Chaos jurat quasi per deum. Supra vs. 423. νομιεῖς ἤδη θεὸν εἶναι πλὴν ἄπερ ἡμεῖς, τὸ χάος τελὶ &c.

vs. 630. Σκαλαθυρμάτια] A σκαλαθύραι, *carbones fodicare*, quod cum sit, illi *comminuuntur*: quare σκαλαθυρμάτια *minutiae* quaedam sunt.

vs. 632. Θύραζε πρὸς τὸ φῶς] In Thesmoph. vs. 74. ἢν μὴ προῖη θύραζε πρὸς τ' ἠλίου. Timocles Comicus apud Athenaeum VI. p. 245. ἀνοίγετ' ἤδη τὰς θύρας, ἵνα πρὸς τὸ φῶς ὦμεν κατοπτικοί, *Aperite jam fores, ut ad lucem conspicui simus.* Alias εἰς, ut Euripides in Phoenissis vs. 1535. τί μ', ὦ πεφυκώς, — ἐξήγαγες εἰς φῶς; *cur me, o virgo, in lucem eduxisti?*

Μὴ πείσῳ, παῖ, δᾷδ', ἐπειδὴ φῶς Σελιναίης καλόν.
"Αλλα τ' εὖ ὁρᾷν φησὶν ὑμᾶς, κοὐκ ἄγειν τὰς ἡμέρας
Οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' ἄνω τε κ' κάτω κυδοιδοπᾷν·
Ὡς τ' ἀπειλεῖν φησὶν αὐτῇ τοὺς θεοὺς ἐκάστοτε,
Ἠνίκ' ἂν ψηφῶσι δεῖπνα, κἀπίωσιν οἴκαδε,
Τῆς ἑορτῆς μὴ τυχόντες, κἀπὶ λόγον τ' ἡμερῶν.
Καθ', ὅταν θύειν δέῃ, τρέβλεῖτε κ' διηρίζετε.
Πολλάκις δ' ἡμῶν ἀγόντων τ' θεῶν ἀπαφίαν,
Ἠνίκ' ἂν πενθῶμεν ἢ τ' Μέμνον', ἢ Σαρπηδόνα,
Σπένδεθ' ὑμεῖς, κ' γελᾶτ', ἀνθ' ὧν λαχὼν Ὑπέρβολος
Τῆτες ἱερομνημονεῖν, κἄπειθ' ὑφ' ἡμῶν τ' θεῶν
Τὸν φέρανον ἀφηρέθη· μᾶλλον γ' ὥπως εἴσεται,
Καθ' Σελήνῃν ὡς ἄγειν χρὴ τ' βίβ τὰς ἡμέρας.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Μὰ τ' Ἀναπολιὼ, μὰ τὸ Χάος, μὰ τ' Ἀέρα,
Οὐκ εἶδον ὅτως ἄνδρ' ἄγροικον ὐδένα,
Οὐδ' ἄπορον, ὐδὲ σκαιὸν, ὐδ' ὁπλήσμονα·
Ὅς τις σκαλαθυρμάτι' ἅττα μικρὰ μανθάνων,
Ταῦτ' ὁπλέλησται πρὶν μαθεῖν. ὅμως γε μὴν
Αὐτὸν καλῶ θύραζε δηλαὶ πρὸς τὸ φῶς.
Πῦ Στρεψιάδης; ἔξει τ' ἀσκάντιν λαβών.
ΣΤΡ. Ἀλλ' οὐκ ἐῶσί μ' ἐξενεγκεῖν οἱ κόρεις.
ΣΩΚΡ. Ἀνύσας τι κατάθου, κ' πρόσεχε τ' νῷν. ΣΤΡ. Ἰδού.
ΣΩΚΡ. Ἄγε δὴ τί βούλῃ πρῶτα τοῦτί μανθάνειν,
Ὧν οὐκ ἐδιδάχθης πώποτ' ὐδέν; εἰπέ μοι.

Πότε-

vs. 616. Ἄνω κάτω] Aeschylus: δονοῦσα καὶ τρέπουσα τύρβ' ἄνω κάτω· agitans everteus turbide sursum deorsum, apud Athenaeum IX. p. 375. Comicus in Equitibus vs. 861. ἐὰν δὴ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸ βόρβορον κυκῶσιν. Vide in Avibus vs. 3.

vs. 620. Στρεβλᾶτε] Vide Notam ad Plutum vs. 875. & ad Ranas vs. 633.

vs. 622. Μέμνονα ἢ Σαρπηδόνα] Jovis filios, qui ad Trojam ceciderunt.

vs. 625. Τὸν φέρανον] Et in Equitibus vs. 1220. Cleoni adimitur Corona, quia non recte administraverat Remp. καταθὲς ταχέως τ' φέρανον, ἵν' ἐγὼ τοῦτοί αὐτὸν περιθῶ.

vs. 627. Μὰ τὸν ἀναπολῶν] Pythagoras apud Laërtium: μὰ τ' ἀέρα, ὃν ἀναπνέω. Prodit autem hic Socrates examinaturus Senem discipulum; quem postea, tanquam

Ne facem emas, puer, quoniam Lunae lux pulchra est.
Aliaque beneficia se vobis praestare dicit, & dies ducere
Non recte, verum sursum deorsum turbare.
Adeo ut minari dicat sibi Deos, quotiescunque
Coena fraudantur, & abeunt domum,
Postquam in ipsum festum non inciderant, diebus male computatis.
Deinde cum sacrificare oportet, vos secundum rationem dierum quaestionem & judicia exercetis;
Contra vero saepe, nobis Diis jejunia celebrantibus,
Quando nimirum lugemus aut Memnonem, aut Sarpedonem,
Vos libatis, & ridetis; quod Hyperbolus forte ductus sacer scriba
Hoc anno, a nobis Diis
Corona privatus est. & merito: sic enim magis sciet
Vitae dies traducendos esse secundum lunae cursum.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

SOCRATES, STREPSIADES.

SOCR. Per Respirationem, per Chaos, per Aërem juro,
Ut ego non vidi hominem tam agrestem ullum,
Nec tam intractabilem, nec tam perversum, nec tam oblivioſum:
Qui subtilitates quasdam parvas discens
Horum obliviscī solet antequam ea addidicerit: attamen
Ipsum foras vocabo huc in lucem.
Ubi Strepsiades? exi sumto grabbato.
STR. Sed non sinunt me efferre cimices.
SOCR. Properè depone, & adverte animum. STR. En!
SOCR. Age, quid vis nunc primum discere,
Quod antea nunquam didiceris? dic mihi.

Utrum

quam nimis incapacem disciplinae, negat se amplius docturum, & dimittit.

Ibid. Μὰ τὸ χάος] Per Chaos jurat quasi per deum. Supra vs. 423. νομιεῖς ἤδη θεὸν εἶναι πλὴν ἄπερ ἡμεῖς, τὸ χάος τελὶ &c.

vs. 630. Σκαλαθυρμάτια] A σκαλαθύραι, *carbones fodicare*, quod cum sit, illi *comminuuntur*: quare σκαλαθυρμάτια *minutiae* quaedam sunt.

vs. 632. Θύραζε πρὸς τὸ φῶς] In Thesmoph. vs. 74. ἢν μὴ προῖη θύραζε πρὸς τ' ἠλίου. Timocles Comicus apud Athenaeum VI. p. 245. ἀνοίγετ' ἤδη τὰς θύρας, ἵνα πρὸς τὸ φῶς ὦμεν κατοπτικοί, *Aperite jam fores, ut ad lucem conspicui simus.* Alias εἰς, ut Euripides in Phoenissis vs. 1535. τί μ', ὦ πεφυκώς, — ἐξήγαγες εἰς φῶς; *cur me, o virgo, in lucem eduxisti?*

Πότερα περὶ μέτρων, ἢ περὶ ἐπῶν, ἢ ῥυθμῶν;
ΣΤΡ. Περὶ τ' μέτρων ἔγωγ'. ἔναγχος γάρ ποτε
Ὑπ' ἀλφιταμοιβῶ παρεκόπτου δίχοινίκῳ.
ΣΩΚΡ. Οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ σ'· ἀλλ' ὅ, τι κάλλιστον μέτρον
Ἡγεῖ· πότερον τὸ τείμετρον, ἢ τὸ τετράμετρον;
ΣΤΡ. Ἐγὼ μὲν οὐδὲν πρότερον ἡμιεκτέου.
ΣΩΚΡ. Οὐδὲν λέγεις, ὦ ἄνθρωπε. ΣΤΡ. Πεῖσθί νυν ἐμοί,
Εἰ μὴ τετράμετρόν ἐστιν ἡμιεκτέον.
ΣΩΚΡ. Ἐς κόρακας, ὡς ἄγροικος εἶ καὶ δυσμαθής.
Ταχύ γ' ἂν ἄλλο μανθάνειν σὺ περὶ ῥυθμῶν.
ΣΤΡ. Τί δέ μ' ὠφελήσει' οἱ ῥυθμοὶ πρὸς τἄλφιτα;
ΣΩΚΡ. Πρῶτον μὲν εἶναι κομψὸν ἐν συνουσίᾳ·
Εἶτ' ἐπαίειν ὁποῖός ἐστι τ ῥυθμῶν
Κατ' ἐμπόλιον, κἀφ' ὁποίῳ αὖ κτλ. δάκτυλον.
ΣΤΡ. Κατὰ δάκτυλον; νὴ τ Δί' ἀλλ' οἶδ'. ΣΩΚΡ. Εἰπέ δή.
ΣΤΡ. Τίς ἄλλος ἀντὶ τουτί γ' δακτύλου;
Πρὸ γ μού, ἔτ' ἐμοῦ παιδὸς ὄντος, ὑτοσί.
ΣΩΚΡ. Ἀχρεῖος εἶ, καὶ σκαιός. ΣΤΡ. Οὐ γῶν, ὦ 'ζυρέ,
Τούτων ἐπιθυμῶ μανθάνειν οὐδέν. ΣΩΚΡ. Τί δέ;
ΣΤΡ. Ἐκεῖν', ἐκεῖνο, τ ἀδικώτατον λόγον.
ΣΩΚΡ. Ἀλλ' ἕτερά σε δεῖ πρότερα τούτου μανθάνειν,
Τῶν τετραπόδων ἅττ' ἐστὶν ὀρθῶς ἄρρενα.
ΣΤΡ. Ἀλλ' οἶδ' ἔγωγε τ' ἄρρεν', εἰ μὴ μαίνομαι·
Κριός, τράγος, ταῦρος, κύων, ἀλεκτρυών.
ΣΩΚΡ. Ὁρᾷς, ἃ πάσχεις; θῆλύ τε θήλειαν καλεῖς
Ἀλεκτρυόνα, κτλ. ταυτὸ καὶ τ ἄρρενα.
ΣΤΡ. Πῶς δή, φέρε; ΣΩΚΡ. Πῶς; ἀλεκτρυὼν καὶ ἀλεκτρυών.
ΣΤΡ. Νὴ τ Ποσειδῶ. νῦν δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν;
ΣΩΚΡ. Ἀλεκτρύαιναν· τ δ' ἕτερον, ἀλέκτορα.
ΣΤΡ. Ἀλεκτρύαιναν; εὖγε νὴ τ Ἥρα·

Ὦγ'

vs. 643. Ἡμιεκτέου] Rusticus, qui de mensuris & Choenicibus putabat Socratem loqui, convenienter suae opinioni respondet: se malle tetrametrum quam trimetrum, id est, quatuor Choenices potius quam tres; nam quatuor plus est. Utitur autem voce ἡμιεκτέον quae idem valet, ut ipse mox dicet, quod τετράμετρον, respectu medimni & Choenicum; cum enim medimnus habeat quadraginta & octo, sive sexies octo choenices; sequitur, ut sexta pars medimni sive τὸ ἕκτον, sint octo choenices; itaque τὸ ἥμισυ τε ἕκτου sive τὸ ἡμιεκτέον erunt quatuor choenices, ut dimidium octonarii, est quaternarius.

vs. 644. Οὐδὲν λέγεις] *Nugas blattis.* Sic infra vs. 782. & In Thesmoph. vs. 643. In Avibus vs. 987. οὐδὲν λέγειν οἰμαί σε. & alibi.

Ibid. Περίδε] In Acharn. vs. 772. περίδε νῦν μοι περὶ θυμιτιδῶν ἀλῶν. Ibid. vs. 1114. βέλτ' περιδόσθαι, κἀπιτρίψαι Λαμάχῳ, ποτεῖον &c. In Equitibus vs. 787. ἐθέλω περὶ τ κεφαλῆς περιδόσθαι. Est autem hoc verbum a δέω *ligo*, unde verbum in μι, δίδημι, cuius aor. 2. ἔδην; in media voce ἐδέμην, ἔδεσο, & abjecto σ, ἔδευ. in imperativo modo, δοῦ, comp. περίδυ. ut Scholiastes docet. περιδόσθαι ergo est *obligare*, *obstringere* se, nempe pignore depositio. Germanice, *Wetten.*

vs. 645. Εἰ μὴ] Vide Notam ad vs. 643.

Ibid.

Utrum de metris, aut de verſibus, an vero de rhythmis?
STR. De metris inquam & menſuris; quia nuper
A venditore farinae defraudabar duobus choenicibus.
SOCR. Non hoc te rogo, ſed quodnam pulcherrimum metrum eſſe
Putes; utrum trimetrum an tetrametrum?
STR. Ego quidem nullum praefero ſemiſextario.
SOCR. Nihil dicis tu homo. STR. Certa mecum pignore,
Ni tetrametrum eſt ſemiſextarium.
SOCR. Abi hinc in malam rem: quam agreſtis & indocilis es.
Cito tu de rhythmis aliquid diſceres ſcilicet.
STR. Quid autem mihi proderunt rhythmi ad victum?
SOCR. Primum quidem ut ſis commodus & facetus in convictu:
Deinde ut intelligas, quinam ſit rhythmus
Secundum enoplium pedem, & quinam ſecundum dactylum.
STR. Secundum dactylum? ſed novi profecto. SOCR. Dic ergo.
STR. Quis alius prae hoc dactylo? (*digito.*)
Antehac quidem, me adhucdum puero, iſte.
SOCR. Nequam es & ineptus. STR. Atqui, homo miſerrime,
Horum ego nihil cupio diſcere. SOCR. Quid vero?
STR. Illud, illud, inquam, ſermonem illum injuſtiſſimum.
SOCR. Sed alia oportet te prius diſcere;
Quadrupedum quaenam ſint vere maſculina.
STR. Atqui hoc ego novi, niſi inſanio. nempe
Κριὸς, aries, τράγος, hircus, ταῦρος, taurus, κύων, canis, ἀλεκτρυών, gallus.
SOCR. Vides quid facias? & foemellam vocas
Ἀλεκτρυόνα, itidem uti & maſculum.
STR. Quomodo autem? dic mihi. SOCR. Quomodo? ἀλεκτρυών & ἀλεκτρυών.
STR. Ita ſane: ſed jam, quomodo oportet nominare?
SOCR. Ἀλεκτρύαιναν. alterum autem illum ἀλέκτορα.
STR. Ἀλεκτρύαιναν inquis? Belle profecto.

Nam

Ibid. Ἡμιεκτέον] Integrum dicitur ἑκτεύς. In Eccleſiaz. vſ. 546 οἴσθ' ὃν ἀποκλεκτυᾶ πυρὸν ἑκτέα;
vſ. 647. Ῥυθμῶν] Gloſſae: ῥυθμὸς, *modulus.*
vſ. 648. Πρὸς τἄλφιτα] Supra vſ. 176. τί ἂν πρὸς ταῦλφιτ' ἐπαλαμήσαιο;
vſ. 653. Τίς ἀλλ' ἀλλ'] Sophocles in Aiace vſ. 444. ὃς ἂν τις αὐτ' ἁμαρψεν ἀλλ' ἀντ' ἐμοῦ· *Haud quisquam alius acceipiſſet illa prae me.* Ceterum in Comici verbis latet aliquid obſcoeni.
vſ. 655. Ὦ οἰζυρέ] In Veſpis vſ. 1502. ἀλλ' ὦ 'ζυρὲ, ἄτερ' — ἔχειν. In Lyſiſtrata vſ. 949. ἀλλ' ὦ 'ζυρὲ κατάκεισο καὶ μή μοι φίρε μηδίν.
vſ. 661. Ἀλεκτρυών] Magna eſt ruditas ruſtici, gallum ſive gallinam inter quadrupedes numerantis Quod tamen non animadvertit Socrates; ſed aliud reprehendit quod levius erat.
vſ. 662. Τὴν θήλειαν] Athenaeus IX. p. 373. affert exempla veterum auctorum, in quibus gallina ἀλεκτρυὼν vocatur; ex quibus unum afferam ex Strattide: ἅτι δ' ἀλεκτρυόνες ἅπασαι, καὶ τὰ χοιρίδια τίθηνε, *gallinae autem omnes & porcelli interierunt.* Ceterum hanc praeclaram doctrinam de gallo & gallina, proponit infra, vſ. 850. Strepſiades filio ſuo, tanquam magnam ſapientiae partem ſcilicet.

Ὥστ' ἀντὶ τούτου δι δάγμαλ@ μόνῳ
Διαλφιτώσω σε κἀκκῷ τἠὰ καρδοπον.
ΣΩΚΡ. Ἰδοὺ μάλ' αὖθις τοῦθ' ἕτερον. Τ καρδοπον
Ἄρρενα καλεῖς, θήλειαν οὖσαν. ΣΤΡ. Τῷ τρόπῳ
Ἄρρενα καλῶ 'γὼ καρδοπον; ΣΩΚΡ. Μάλιστά γε·
Ὥσπερ γε κ Κλεώνυμον. ΣΤΡ. Πῶς δή, φράσον.
ΣΩΚΡ. Ταυτὸν δύναταί σοι καρδοπ@ Κλεωνύμῳ.
ΣΤΡ. Ἀλλ', ὦ 'γαθ', οὐδ' ἰῷ καρδοπ@ Κλεωνύμῳ,
Ἀλλ' οὐ θυείᾳ τροχύλη γ' ἀνεμάττετο.
Ἀταρ τολοιπὸν πῶς με χρὴ καλεῖν; ΣΩΚΡ. Ὅπως;
Τἠὰ καρδοπη, ὥσπερ καλεῖς τὴν Σωστράτην.
ΣΤΡ. Τἠὰ καρδόπη θήλειαν ὀρθότερον λέγεις;
Ἐκεῖνο δ' ἰοῦ ἂν, καρδόπη, Κλεωνύμη.
ΣΩΚΡ. Εἰ δήτ' ἐθέλεις τῶν ὀνομάτων μαθεῖν σε δεῖ,
Ἃπ' ἄρρεν' ἐστὶν, ἄττα δ' αὐτῶν θήλεα.
ΣΤΡ. Ἀλλ' οἶδ' ἔγωγ', ἃ θήλε' ἐστὶν. ΣΩΚΡ. Εἰπὲ δή.
ΣΤΡ. Λύσιλλα, Φίλιννα, Κλειταγόρα, Δημητρία.
ΣΩΚΡ. Ἄρρενα δὲ ποῖα τῶν ὀνομάτων; ΣΤΡ. Μυρία.
Φιλόξεν@, Μελησίας, Ἀμυνίας,
ΣΩΚΡ. Ἀλλ', ὦ πόνηρε, ταῦτά γ' ἔστ' οὐκ ἄρρενα.
ΣΤΡ. Οὐκ ἄρρεν' ὑμῖν ὄφις; ΣΩΚΡ. Οὐδαμῶς γ', ἐπεὶ
Πῶς ἂν καλέσειας ἐντυχὼν Ἀμυνίᾳ;
ΣΤΡ. Ὅπως ἄν; ὦδί, δεῦρο δεῦρ' Ἀμυνία.
ΣΩΚΡ. Ὁρᾷς; γυναῖκα δὴ τ Ἀμυνίαν καλεῖς.
ΣΤΡ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅστις ὑ φρατθίζ@.
Ἀταρ τί ταῦθ', ἃ πάντες ἴσμεν, μανθάνω;
ΣΩΚΡ. Οὐδὲν μὰ Δί', ἀλλὰ κατακλινεὶς δδυεί. ΣΤΡ. Τί δρῶ;
ΣΩΚΡ. Ἐκφρόντισόν π τῶ σαυτῦ φραγμάτων.
ΣΤΡ. Μὴ δῆθ', ἱκετεύω σ', οὐδαδί· ἀλλ' εἴπερ γε χρὴ,
Χαμαί μ' ἔασον αὐτὰ ταῦτ' ἐκφροντίσαι.
ΣΩΚΡ. Οὐκ ἔστι τοῦδε ταῦτ' ἄμεινα. ΣΤΡ. Κακοδαίμων ἐγὼ,
Οἵαν δίκην τοῖς κόρεσι δώσω τήμερα.

ΣΩΚΡ.

vſ. 669. Τὴν καρδοπον] Idem eſt quod μάκτρα. In Ranis vſ. 1184. Χρῆσόν μοι μάκτραν, εἰ δὲ βούλῃ, καρδόπην.

vſ. 670. Τὼν καρδοπον ἄρρενα καλεῖς] Tantum propter terminationem. vult autem nomina appellativa ad normam nominum propriorum redigere, quae in ος deſinentia maſculina ſunt; alias ex articulo patet Strepſiadem in foemineno genere fumſiſſe hanc vocem. Etiam hoc δίδαγμα repetit Strepſiades infra vſ 1252. ubi negat ſe ſoluturum debitum creditori, quia indocte & ille dixiſſet καρδοτ@ pro καρδόπη.

vſ. 676. Ἀνεμάττετο] Infra, vſ. 789. τίς ἦν, ἐν ᾗ ματτύοιεν μάντοι πάλαι τα;

vſ. 690. Ἀμυνία] Vocativi terminatio in voce Ἀμυνίας & ſimilibus coincidit cum Nominibus propriis mulierum in α deſinentibus.

vſ. 694. Ἀλλὰ κατακλινεὶς] Ita & in Veſpis vſ. 1203. πῶς, ἀλλὰ δεῦρὶ κατακλινεὶς πρυμάνθανε ξυμποτικὸς εἶναι. Eſt autem κατακλινεὶς Aor. 2. participii paſſ. occurrit & aor. 1. hujus verbi in Avibus vſ. 121. ἐγκατακλι-

Nam pro ista doctrina sola
Opplebo farinis undique tuam κάρδοπον.
SOCR. Ecce autem rursus alterum hoc peccatum: κάρδοπον
Marem vocas, quae tamen foeminâ est. STR. Quomodo
Ego marem κάρδοπον voco? SOCR. Maxime quidem.
Sicuti Κλεώνυμον. STR. Qua ratione? dic.
SOCR. Idem valet tibi κάρδοπος & Κλεώνυμος.
STR. Sed, ô bone, nec erat Cleonymo κάρδοπος,
Verum in mortario rotundo depsebat.
At deinceps quomodo appellare decet? SOCR. Quomodo?
Καρδόπην sicuti Σωκράτην.
STR. Καρδόπην foeminam rectius vocas?
Illud enim rectum esset, si quis nempe Κλεωνύμη diceret itidem ut καρδόπη.
SOCR. Praeterea, de nominibus *hominum* discere te oportet,
Quaenam sint masculina & quae foeminina.
STR. Sed novi quae sint foeminina. SOCR. Dic ergo.
STR. Lysilla, Philinna, Clitagora, Demetria.
SOCR. Masculina vero nomina quae sunt? STR. Plurima:
Philoxenus, Milesias, Amynias.
SOCR. Atqui, ô miser, haec non sunt masculina.
STR. Non masculina vobis haec sunt? SOCR. Nequaquam, nam
Quomodo vocares, in Amyniam si incideres?
STR. Quomodo? Sic: ades, ades Amynia.
SOCR. Vides? mulierem jam Amyniam appellas.
STR. Merito quidem *illum*, utpote qui non militat.
STR. Sed quid juvat ista discere, quae omnes scimus?
SOCR. Nihil quidem certe, sed tu decumbens huc. STR. Quid faciam?
SOCR. Excogita aliquid circa negotia tua;
STR. Ne quaeso isthic *me jubeas decumbere*, sed si decumbendum est,
Humi eadem ista sinas me excogitare.
STR. Fieri aliter nequit. STR. Infelix ego,
Quas hodie poenas cimicibus dabo!

SOCR.

κλιθῆναι.

Ibid. Τί δρᾷ] Pro futuro. ut πεῶ, in Ajace Sophoclis vs. 461. πότερα — πέλαγος Αἰγαῖον περῶ, *utrum mare Aegaeum trajiciam?* & διασκιδῶ in Antigona ejusdem vs. 293. ναὸς πυρώσων — καὶ νέμας διασκιδῶν. *templa incensurus, & leges dispersurus.* Qualia exempla non pauca inveniri possunt, Vid. notata ad vs. 800. infra. Idem fit etiam in verbis ex ῶ contractis saepissime, ut καλῶ hic in Nubibus superius vs. 632. & infra, vs. 1090. τοῖς Ἱππικράτει ὑῶσιν εἶξαι, καὶ σε καλῶσι βλιτομάμαν. & τελῶ apud Sophoclem in Antigone vs. 1077. εὖ γάτοι κἀπίσθι μη πολλὰς ἔτι προχὰς ἀλὸς τελῶν· *Scias hoc, te non multos foliis circulos expleturum,* ubi Scholia: τελῶν δέ, ἀντὶ τοῦ τελέσων.

vs. 698. Οὐκ ἄρ᾽] Totus hic versus occurrit iterum in Vespis numero 1168. & pars ejus, excepis nempe duabus postremis vocibus, in Pace vs. 109.

vs. 699. Τόμοι] Aristophanes in Holcadibus apud Scholiasten: Ἰὼ Λακεδαίμον· τί δρᾶ, πιεῖ τύμμα; *Io Lacedaemon, quid te hodie fiet?*

ΣΩΚΡ. Φρόντιζε δὴ ᾗ ἀγάθῃ,
Πάντα τρόπον τε σαυτὸν
Στρόβει πυκνώσας·
Ταχὺς δ', ὅταν γ' εἰς ἄπορον πέσῃς,
Ἐς ἄλλο πίδα νόημα φρενός·
Ὑπνῳ δ' ἀπέστω γλυκύθυμος ὀμμάτων.
ΣΤΡ. Ἰαπαταῖ, ἰαπαταῖ.
ΣΩΚΡ. Τί πάσχεις; τί κάμνεις;
ΣΤΡ. Ἀπόλυμαι δείλαιος ἐκ δ' σκίμποδος
Δάκνουσί μ' ἐξέρποντες οἱ Κορίνθιοι,
Καὶ τὰς πλευρὰς δαρδάπτουσι,
Καὶ τὼ ψυχὼ ἐκπίνουσι,
Καὶ τὼς ὄρχεις ἐξέλκουσι,
Καὶ τ' ὠρωπὸν διορύττουσι,
Κἀμὲ ἀπολοῦσιν. ΣΩΚΡ. Μὴ νῦν βαρέως ἄλγει λίαν.
ΣΤΡ. Καὶ πῶς; ὅτε μου
Φροῦδα τἀγάθ' ἀγάθ', ἀπόλωλε δ' ἀγορά,
Φροῦδη δ' ἡ ψυχή, φροῦδη δ' ἐμβάς·
Καὶ ταῦτ' ἐγὼ τούτοις ἔπι τοῖσι κακοῖς,
Φροῦδος ἀΐδων
Ὀλίγου φροῦδος γεγένημαι.
ΣΩΚΡ. Οὗτος τί ποιεῖς; ἐχὶ φροντίζεις; ΣΤΡ. Ἐγώ,
Νὴ τὸν Ποσειδῶ. ΣΩΚΡ. Καὶ τί δῆτ' ἐφρόντισας;
ΣΤΡ. Ὑπὸ τῶν κόρεων εἴ μου τὶ ὠφελιφθήσε).
ΣΩΚΡ. Ἀπολεῖ κάκιστ'. ΣΤΡ. Ἀλλ', ὦ γάθ', ἀπόλωλ' ἀγαθός.
ΣΩΚΡ. Οὐ μαλθακιστέ', ἀλλὰ ὠφελυπέα.
Εὑρητέος γὰρ νῷν ἀποτερητικὸς,
Κἀπαιόλημ'. ΣΤΡ. Οἴμοι· τίς ἂν δῆτ' ὀβολός.

Ἐξ

vs. 700. Διαθῇ] In Equitibus vs. 539. τὰς ἀνίμους διαθρῆσαι. Ibid. vs. 433. ἄθρει καὶ τῶ ποδὸς παρίει. In Thesmoph. vs. 666. τὰς δισσὰς ἀθρῆσαι. hic in Nubibus etiam vs. 729. occurrit.

vs. 706. Ἰαπαταῖ] Est dolentis, ut in Ranis vs. 656. & alibi.

vs. 709. Κορίνθιοι] Pro κόριες, *cimices*, per Paronomasiam. Similiter ἀγγαλὶς pro ἄγγουρις paullo post.

vs. 710. Δαρδάπτουσι] *Lacerando vorant.* Proprie de bestiis, inquit Hesychius. Hippocrates Epist. 12. λύκος δὲ δαρδάψας τὸ πρόσθεσθν τῆς ἀναγκαίας τροφῆς, ἀναπέπαυται· *Lupus autem postquam devoravit oblatam escam solet requiescere.*

vs. 711. Τὴν ψυχὴν ἐκπίνουσι] *Sanguinem animae vehiculum.* Sophocles in Electra vs. 787. τεμοῦσ' ἐκπίνω σ' αἱ ψυχῆς ἄκρατον αἷμα· *exforbens assidue animae meae sanguinem purum.*

vs. 716. Φρόδη χρειὰ] Supra, vs. 502. quaerebat Strepsiades: si diligenter studeat, cuinam ex discipulis Socratis futurus sit similis: cumque audivisset, se Chaerephonti similem fore; ergo semimortuus ero, inquit. Itaque hic apparet eum sedulo navasse operam literis; nam amisit colorem: quamvis retinuerit pristinam stoliditatem. Infra etiam vs. 1175. ex colore Phidippidis mutato, colligit Strepsiades, eum magnos profectus fecisse in rhetorica.

vs. 717. Φρόδη ἐμβάς] Vide notata ad vs. 497. Eurip. Hecub. vs. 163. φροῦδος πέπλους, φροῦδοι παῖδες.

vs. 719. Φροῦδ' ἄϋπνον] Proverbium de illis, quos curae non sinunt dormire, ut dicit Scholiastes. nempe a custodibus nocturnis, qui cantu solantur vigiliam, aut somnum pellunt; ut ille speculator nocturnus apud Aeschylum in Agamemnone, qui dicit ibi vs. 16. ὅταν δ' ἀϋδὴν ἢ μινύρισθαι δόκῳ, ὕπνῳ τιθεὶς' ἀντίμολπον ἐντίμως

Socr. Meditare jam & dispice,
In omnes partes teipsum
Versa coarctatus. [*mente arcte constipata.*]
Celeriter, cum in aliquam difficultatem incideris,
Ad aliud commentum transili.
Somnus autem dulcis absit ab oculis.
Str. Jattatae, Jattatae!
Socr. Quid tibi accidit? quid doles?
Str. Pereo miser. e grabbato
Prorepentes mordent me cimices,
Et mihi latus dilaniant,
Et animam ebibunt,
Et testiculos evellunt,
Et culum perfodiunt,
Et me perdunt. Socr. Ne nunc nimis graviter doleas.
Str. At quomodo? cum mihi
Perierint opes, perierit color,
Perierit anima, perierit calceus,
Et ad haec mala etiam,
Pervigil cantans
Propedum ipse perierim.
Socr. Heus tu, quid facis? meditaris? Str. Ita ego
Certe. Socr. Quid itaque meditatus es?
Str. An cimices aliquid de me sint relicturi.
Socr. Peribis pessime. Str. Sed, ô bone, jam perii.
Socr. Non debes te mollem praebere, verum coöperire.
Inveniendum enim commentum defraudatorium,
Et aliqua pellacia. Str. Heu, quis itaque in me injiciat

E pel-

τίμων ἄκος, κλαίω τότε· *Cum autem mihi visum est cantare, aut minuriré, istud somno contrarium ex cantione remedium paranti, tunc ploro.* Utitur autem Strepsiades hoc proverbio, non quia vigilem & ipse nunc agat; sed tantum quia dixerat φρέδα & ter φρέδα. Propter similitudinem vocum φρεσὶ & φρέδα, infert: φρεσὶ δ' ἄδων φρέδ' γεγένημαι· praeter expectationem, pro: φρέδα ἄδων, φρέδ' γεγένημαι· *dum de rebus cantans quae mihi perierint, ipse perii.*

vs. 720. Ὀλίγα] Ut in Vespis vs. 825. ὡς ὀλίγα μ' ἀπώλεσας. Integra oratio foret: ὀλίγα δέων φρέδ' γεγένημαι. & ὀλίγα δέων ἀπώλεσάς με. Heliodorus VII. ὀλίγα μὲν καὶ ἐκθανεῖν ἐδόκουν· *parum aberat quin moreretur etiam.* Xenophon in Anabasi Lib. I. αὐτῷ ὀλίγα δεήσαι[ ] κατακυσθῆναι· *Cum parum abesset quin lapidibus obrueretur.* Sic μικρῷ. Demosthenes contra Timocratem: μικρῷ δεῖν παρὰ πάντας εἰπεῖν. potest etiam infinitivus subaudiri, ut sit ὀλίγα δεῖν φρέδ' γεγένημαι· ὀλίγα δεῖν με ἀπώλεσας. Isocrates Panegyrico: μικρῷ δεῖν τὴν ἐλλὰς Ἀλυ῀ χώρας ἀπάσης ἐκράτησε· *Parum aberat quin omnem intra Halyn regionem sibi subjiceret.* Videri possunt notae ad Alciphronis Epist. I.

vs. 725. Οὐ μαλθακιστέα] Aeschylus in Eumenidibus vs. 74. μηδὲ μαλθακὸς γένῃ· *nec ignavus aut remissus fias.* Euripides in Medea vs. 290. κρεῖσσον δέ μοι νῦν πρὸς σ' ἀπέχθεσθαι, γύναι; ἢ μαλθακισθὲν δυστρόπῳ μίσει σθένειν· *Satius enim est mihi, mulier, nunc in odium tuum incurrere, quam mitigatum, postea valde gemere.* dicunt etiam μαλθακὸν sive μαλακόν τι ἐσιδέναι. Vid. ad Plutum vs. 403. Ceterum, in Plurali dixit μαλθακιστέα Attice, ut in Acharn. vs. 479. ἀνὴρ σκληρὸς ἐμπορευτέα. & in Pluto vs. 1086. συνεκποτέα.

vs. 727. Ἀπαίολημα] Ab ἀπαιολεῖν, quo utitur Euripides in Ione vs. 549. τοῦτο κἀμὲ ἀπαιολεῖ· *hoc & me*

Ἐξ ἀγυιάδων γνώμιν ἀποστερητίδα;
ΣΩΚΡ. Φέρε νῦν, ἀθρήσω πρῶτον ὅ, τι δρᾷ τυτονί.
Οὗτος, καθεύδεις; ΣΤΡ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω, οὐκ ἔγωγ'. ΣΩΚΡ. Ἔχεις τί; ΣΤΡ. Μὰ Δί' οὐδὲν ἔγωγ'. ΣΩΚΡ. Οὐδὲν πάνυ;
ΣΤΡ. Οὐδέν γε, πλὴν ἢ τὸ πέος ὀν τῇ δεξιᾷ.
ΣΩΚΡ. Οὐκ ἐγκαλυψάμενος ταχέως τι φροντεῖς;
ΣΤΡ. Περὶ τοῦ; σὺ γάς μοι τοῦτο φράσον, ὦ Σώκρατες.
ΣΩΚΡ. Αὐτός, τι βούλῃ πρῶτος ἐξευρεῖν, λέγε.
ΣΤΡ. Ἀκήκοας μυριάκις ἃ ἐγὼ βούλομαι·
Περὶ τῶν τόκων, ὅπως ἂν ἀποδῶ μηδενί.
ΣΩΚΡ. Ἴθι νυν, καλύπτου, καὶ φράσας τὴν φροντίδα
Λεπτὴν, καὶ μικρὸν στρεψιφρόνει τὰ πράγματα,
Ὀρθῶς διαιρῶν καὶ σκοπῶν. ΣΤΡ. Οἴμοι τάλας.
ΣΩΚΡ. Ἔχ' ἀτρέμα· κἂν ἀπορῇς τι τῶν νοημάτων,
Ἄφεις ἄπελθε· κἄπειτα πάλιν τὸ γνώμιον
Κίνησον αὖθις αὐτὸ καὶ ζυγώθρισον.
ΣΤΡ. Ὦ Σωκρατίδιον φίλτατον. ΣΩΚΡ. Τί, ὦ γέρον;
ΣΤΡ. Ἔχω τόκος γνώμιον ἀποστερητικόν.
ΣΩΚΡ. Ἐπίδειξον αὐτήν. ΣΤΡ. Εἰπὲ δὴ νῦν μοι. ΣΩΚΡ. Τό, τί;
ΣΤΡ. Γυναῖκα φαρμακίδ' εἰ πεισάμην Θετταλῶν,
Καθέλοιμι νύκτωρ τὸν σελήνην· εἶτα δὴ
Αὐτὸν καθείρξαιμ' ἐς λοφεῖον στρογγύλον,
Ὥσπερ κάτοπτρον, κἄπειτα τηροίην ἔχων.
ΣΩΚΡ. Τί δῆτα τοῦτ' ἂν ὠφελήσειέ σ'; ΣΤΡ. Ὅ, τι;
Εἰ μηκέτ' ἀντέλλοι σελήνη μηδαμοῦ,
Οὐκ ἂν γ' ἀποδοίην τοὺς τόκους. ΣΩΚΡ. Τίη τί δή.
ΣΤΡ. Ὅτι κατὰ μῆνά γ' ἀργυρίων δανείζομεν.
ΣΩΚΡ. Εὖγ'· ἀλλ' ἕτερον αὖ σοι στρεβλῶ τι δεξιόν.
Εἴ σοι γράφοιτο πεντετάλαντός τις δίκη,
Ὅπως ἂν αὐτὸν ἀφανίσειας, εἰπέ μοι.
ΣΤΡ. Ὅπως; ὅπως οὐκ οἶδ'· ἀτὰρ ζητητέον.
ΣΩΚΡ. Μὴ νῦν στρεβλοῦ σαυτὸν εἶλλε τὸν γνώμιον ἀεὶ,
Ἀλλ' ἀποχάλα τὸν φροντίδ' ἐς τὸ ἄερα,

Λι-

in errorem ducit: aut ab ἀπαιολᾶν, quod Hesych. exponit per παραλογίζεσθαι· est autem ab ἀπαιόλη, quod idem exponit, ἀπάτη, ἀποστέρησις· & occurrit infra, vs. 1151. quem locum vide. Vox autem ἀπαιόλημα occurrit apud Aeschylum, ut notavit etiam Illustriss. Spanhemius, in Choëphoris vs. 1002. ξένων ἀπαιόλημα ubi Scholia: ἀπάτημα.

vs. 728. Ἀγυιάδων] Proprie ἀγυιὰς est *pellis ovina*, ut constat; sed quia huic voci similis est vox ἀγνοιὰς *negatio*, illam pro hac posuit comico joco. ita paullo ante Κορίνθιοι pro κόριες. Desiderat autem aliquod epichirema, quo negare possit debitum, & creditores fraudare: sive, cupit esse ἐξαρνητικὸς & ἀντιλογικός. qualis factus postea filius ejus est, vs. 1176.

Ibid. Ἀποστερητίδα] Pro ἀποστερητικήν. Finxit autem ἀποστερητίδα quasi θυμαιτίδα in Vesp. vs. 1133. quod est vestimenti genus, quia dixerat ἐξ ἀγυιάδων.

vs. 734. Σὺ γάς μοι τοῦτο φράσον] In Pace vs. 1280.

ἀλλὰ

E pellibus agninis commentum privativum.
Socr. Age nunc, videam primo, quid iſte faciat.
Heus tu, dormis? Str. Non utique ego quidem.
Socr. Habes ne aliquid? Str. Profecto nihil ego. Str. Nihil prorſus?
Str. Nihil, praeterquam penem in dextera.
Socr. Nonne te ipſum coöperiens ocyus aliquid meditaberis?
Str. De quibus rebus? tu mihi hoc dicas velim, ô Socrates.
Socr. Ipſemet quod primum vis invenire, dic.
Str. Plus millies audiviſti, quid ego velim.
De uſuris, *inquam*, ne *illas* ſolvam cuiquam.
Socr. Agedum, coöperias te, & cohibe apud te cogitationem
Subtilem; minutatim conſidera rem,
Recte dividens eam & contemplans. Str. Hei miſer!
Socr. Quieſce. &, ſi forte haeſitaveris in aliquo commento,
Omitte, & ab eo diſcede: deinde cogitationem rurſus
Commove, & denuo idem illud penſita.
Str. O Socratiſce chariſſime. Socr. Quid eſt, mi ſenex?
Str. Habeo commentum ad fraudandas uſuras.
Socr. Oſtende. Str. Dic jam mihi. Socr. Quid?
Str. Si mulierem veneficam Theſſalicam emerem,
Et noctu deducerem lunam: deinde
Concluſam in theca aliqua rotunda
Tanquam ſpeculum, aſſervarem.
Socr. Quid itaque hoc tibi prodeſſet? Str. Quid?
Quod ſi non amplius oriatur luna ullibi,
Uſuras non darem. Socr. Quid ita?
Str. Quia ſecundum menſes pecunia foenori datur.
Socr. Bene. Sed aliud rurſus tibi proponam callidum quippiam.
Si tibi ſcriberetur dica quaedam quinque talentorum,
Quomodo eam obliterares? dic mihi.
Str. Quomodo? neſcio quomodo; ſed quaerendum.
Socr. Ne jam circa teipſum coërceas & contineas cogitationem ſemper, (*ut antehac*)
Sed laxatam dimitte meditationem in aërem,

Tan-

ἀλλ' τί δῆτ' ἔδω; σὺ γὰρ εἰπέ μοι, οἷς τίσι χαίρεις. vſ. 747. Φαρμακίδα Θετταλήν] Lucianus Dial. Mer. Melittae & Bacchidis: εἰ τινα οἶσθα Βακχὶ γρηῢν, οἵας πολλὰς Θετταλὰς λέγονται ἐπάδειν· *Si quam noſti, Bacchis, vetulam, quales multae dicuntur Theſſalae incantatrices.* Plautus Amphitruone IV. 3. vſ. 10. *Ego pol illum ulciſcar hodie Theſſalum veneficum.* Scholiaſtes Euripidis, ad Phoeniſſas vſ. 1365. ὅτι δὲ καὶ φαρμακίδες ἦσαν αἱ Θετταλαὶ Ἀριστοφάνης φησί· γυναῖκα εἰ τρέφεις Θετταλήν. vſ. 752. Μηκέτ' ἀντίλλοι σελήνη] Sub initium fabulae dicebat Strepſiades: ἐγὼ δ' ἀπολωλὼς ἦμαν ἄγχουσαν τὴν σελήνην εἰκάδας. Quia nimirum in fine menſis, quem Luna determinat, erat dies uſurarum. Nunc itaque in mentem ei venit artibus magicis curare deducendam Lunam, ne ullus exiſtat menſis, ac proinde nec repetitio uſurarum.

Λινόδετον ὥσπερ μηλολόνθου ϱοδός.
ΣΤΡ. Εὕρηκ' ἀφάνισιν τ' δίκης σοφωτάτην,
Ὥστ' αὐτὸν ὁμολογεῖν σ' ἐμοί. ΣΩΚΡ. Ποίαν τίνα;
ΣΤΡ. Ἤδη ποθ' οἱ τοῖσι Φαρμακοπώλαις τ' λίθον
Ταύτην ἑώρας, τ' καλήν, τ' ἀμφανῆ,
Ἀφ' ἧς τὸ πῦρ ἄπτουσι; ΣΩΚΡ. Τὴν ὕαλον λέγεις;
ΣΤΡ. Ἔγωγε. ΣΩΚΡ. Φέρε, τί δῆτ' ἄν; ΣΤΡ. Εἰ ταύτην λαβὼν,
Ὁπότε γράφοιτο τ' δίκην ὁ γραμματεύς,
Ἀπωτέρω σὰς ὧδε ϱοῦς τ' ἥλιον,
Τὰ γράμματ' ἐκλίξαιμι τ' ἐμῆς δίκης.
ΣΩΚΡ. Σοφῶς γε, νὴ τὰς Χάριτας. ΣΤΡ. Οἴμ', ὡς ἥδομαι,
Ὅτι πεντετάλαντόν μ' ἀμγέγραπταί μοι δίκη.
ΣΩΚΡ. Ἄγε δὴ ταχέως τυτὶ ξυνάρπασον. ΣΤΡ. Τὸ τί.
ΣΩΚΡ. Ὅπως ἀποφρέψας ἀν' ἀντιδικῶν δίκην,
Μέλλων ὀφλήσειν, μὴ παρόντων μαρτύρων.
ΣΤΡ. Φαυλόταλα γ' ῥᾴτ'. ΣΩΚΡ. Εἰπὲ δή. ΣΤΡ. Καὶ δὴ λέγω.
Εἴ ϱοῦδεν ἐν μιᾶς ὀνεφώσης δίκης,
Πεὶν τ' ἐμὲ καλεῖσθ', ἀπαγξάμενον ϱέχων.
ΣΩΚΡ. Οὐδὲν λέγεις. ΣΤΡ. Νὴ τὼς θεώς ἔγωγ', ἐπεὶ
Οὐδεὶς κατ' ἐμοῦ τεθνεώτ' εἰσάξει δίκην.
ΣΩΚΡ. Ὑθλεῖς· ἄπερρ', οὐκ ἂν διδαξάμην σ' ἔτι.
ΣΤΡ. Ὀπὴ τί; ναὶ ϱοὺς τ' θεῶν, ὦ Σώκρατες.
ΣΩΚΡ. Ἀλλ' εὐθὺς ὀπλήθει σύ γ', ἅτ' ἂν ϱ' μάθῃς·
Ἐπεὶ, τί δή γε ϱῶτον ἐδιδάσκου, λέγε.
ΣΤΡ. Φέρ' ἴδω, τί μέν τοι ϱῶτον ἦν; τί ϱῶτον ἦν;
Τίς ἦν, ὃν ἧ ματτόμεθα μθ' οἱ ταλφίζα;
Οἴμοι τίς ἦν; ΣΩΚΡ. Οὐκ ἐς κόρακας ἀποφθερεῖ,
Ἐπλησμόστατον ϱ' σκαιόστατον γερόντιον;
ΣΤΡ. Οἴμοι· π' ἐν δηθ' ὁ κακοδαίμων πείσομαι;

Ἀπὸ

vs. 761. Λινόδετον] Euripides in Iphigenia Taurica vs. 1043. ἔ ναῦς χαλινοῖς λινοδέτοις ὁρμεῖ σέθεν· *Ubi navis tua stat alligata lineis vinculis.*

„ Ibid. Λινόδετον μηλολόνθου] Herodes in Mimiambis „ apud Steb. Floril. tit. 77. ἢ μηλολόνθης ποσὶν ἅμματ' „ ἐξάπλων· *aut melolonthae pedibus vincula nectens.*" ex Notis Spanhemii. Pollux Lib. IX. ἡ δὲ μηλολόνθη ζῶον πλῆνόν ἐστιν —— ἅτοι ἐκ τ' ἀνθήσεως τ' μήλων, ἢ σὺν τῇ ἀνθήσῃ γιγνόμενον· ἔ ζῷα λίνον ἐκδήσαντες ἁλίσκουσιν. Locum indicavit Kusterus.

„ vs. 766. Τὴν ὕαλον λέγεις] Intelligit lapidem cry- „ stallum. Plinius Lib. 37. cap. 2. medicos quosdam „ ait, *quae sunt urenda corporum, non aliter utilius id* „ *fieri putare, quam crystallina pila adversis posita solis* „ *radiis.*" Ex notis Kusteri.

vs. 770. Ἐκλίξαιμι] Ceram vult liquefacere, in qua scribebant. Alio modo obliteravit dicam Hegemoni scriptam Alcibiades: ῥήξας τ' δάκτυλον ἐκ τῦ σώματος, διήλειψε τὴν δίκην τῦ Ἡγήμονος· *madefacto oris saliva digito, delevit Hegemonis causam*, ut narrat Athenaeus IX. p. 407.

vs. 772. Πεντετάλαντον] Quia Socrates superius dixerat: εἰ σοι γράφοιτο πεντετάλαντός τις δίκη.

vs. 773. Ξυνάρπασον] Vide supra, vs. 490.

vs. 775. Μαρτύρων παρόντων] Infra, vs. 1153. κ' εἰ μάρτυρες παρῆσαν ὅτ' ἐδανειζόμην.

vs. 776. Φαυλόταλα] Lucianus in Pseudom. initio: σὺ μὲν ἴσως —— μικρόν τι τῦτο, καὶ φαῦλον οἷ τὸ πρόσαγμα —— τὸ δὲ —— ἐ μεῖόν ἐστιν ἢ τὰς Ἀλεξάνδρυ τῦ Φιλίππυ πράξεις ἀναγράψαι· *tu forte parvum & facile*

Tanquam lino ex pede ſcarabaeum revinctum.
STR. Inveni obliterationem dicae callidiſſimam,
Ut ipſe etiam fateberis. SOCR. Qualem?
STR. Apud Pharmacopolas lapidem
Illum vidiſtine unquam, pulchrum illum & pellucidum,
Quo ignem accendunt? SOCR. Cryſtallum dicis?
STR. Illud, inquam. SOCR. Cedo, quid faceres? STR. Si hoc ſumto,
Quando ſcribit dicam ſcriba,
Longius ego ſtans ſic ad ſolem,
Literas liquefacerem dicae mihi ſcriptae.
SOCR. Sapienter, ita me Gratiae ament. STR. O! quam laetor,
Quod quinque talentorum dicam delevi & obliteravi.
SOCR. Age nunc celeriter iſtud arripe. STR. Quidnam?
SOCR. Quo pacto, liti contradicens, removeres a te poenam,
Si eſſes eam debiturus, & contra te nulli teſtes adeſſent.
STR. Facillime, & leviſſimo negotio. SOCR. Dic jam. STR. Atqui dico:
Si nimirum prius, dum adhuc una adeſt lis decidenda,
Antequam mea introducatur, cito abirem & me ſuſpenderem.
SOCR. Nihil dicis. STR. Imo certe; nam
Nemo contra me mortuum introduceret litem.
SOCR. Nugaris: apage, non poſſum te amplius docere.
STR. Quid ita, mi Socrates, per Deos obſecro?
SOCR. Sed tu ſtatim obliviſceris quaecunque didiceris.
Nam dic mihi, quid erat quod primo docebaris?
STR. Age videam, quid erat primum? primum quid erat?
Quidnam erat hoc in quo ſubigimus farinam,
Hei mihi! quid erat? SOCR. Nonne in malam rem ibis hinc,
Oblivioſiſſime & perverſiſſime vetule?
STR. Hei infelix, quid me fiet?

Nam

facile putas eſſe hoc mandatum; at id non eſt minus, quam res ab Alexandro Philippi F. geſtas ſcribere. Vide Comicum in Equitibus vſ. 213. in Lyſiſtr. vſ. 14. & 568.

vſ. 778. Τὴν ἐμὴν καλεῖσθαι] In Veſpis vſ. 1439. ἵνας ἂν τὴν δίκην ἄρχων καλῇ. Ibid. vſ. 836. ἄνευ δρυφάκτε τὰν δίκην μέλλεις καλεῖν. & alibi.

Ibid. Ἀπαγξαίμην] Sic in Acharn. vſ. 755. cum quidam dixiſſet, id dare operam magiſtratus, ut cives ocyus pereant; alter dicit: cito ergo eritis ſoluti moleſtiis: ἄνδρες πρόξενοι τῶν᾽ ἐπιμέλειαν τῇ πόλει ὅπως τάχιστα καὶ κάκιστ᾽ ἀπολούμεθα. alter: αὐτίκ᾽ ἄρ᾽ ἀπαλλάξεσθε τῶν πραγμάτων.

vſ. 779. Οὐδὲν λέγεις] Supra, vſ. 644. In Veſpis 475. ἀλλ᾽ οὐδὲν λέγεις.

vſ. 780. Εἰσάξει δίκην] In Veſpis vſ. 831. τίν᾽ αὐτῷ πρῶτον εἰσαγάγω δίκην; Ibid. vſ. 845. τῶν᾽ ἄρα πρῶτον τ᾽ ἀδίκημα τῷ πατρὶ εἰσακλέον μοι. Ibid. mox: ἢν τις εἰσάγῃ γραφήν.

vſ. 786. Ἐν ᾧ μανθάνω] Reſpicit ad illam doctrinam de voce κάρδοπος ſupra, vſ. 670.

vſ. 788. Ἐπιλησμονέστατον γεγένησαι] Supra, vſ. 129. πῶς δ᾽ ἂν γέρων ὢν κἀπιλήσμων καὶ βραδὺς — μαθήσομαι; Euripidis Scholiaſtes ad Phoeniſſas vſ. 485. ἔστι γὰρ ὁ γῆρα ἐνια κακά· τὸ ἀσθενὲς, τὸ δυσκίνητον, τὸ ἐπίλησμον· *Inſunt enim in ſenectute mala quaedam: imbecillitas, torpedo, obliviofitas.* eſt autem in iſtis verbis ἐπίλησμον neutrum potius ab ἐπιλήσμων quam ab ἐπίλησμος, a quo formavit Comicus ſuperlativum ἐπιλησμόνεστατος pro ἐπιλησμονέστατος.

790 Ἀπὸ γὼ ὀλῦμαι, μὴ μαθὼν γλωττοτροφεῖν.
Ἀλλ' ὦ Νεφέλαι, λέγετόν τι συμβαλλόμενοι.
ΧΟΡ. Ἡμεῖς μέν, ὦ πρεσβῦτα, συμβαλλόμεθα,
Εἴ σοί τις ὑὸς ἔστιν ἐκλελαμμένος,
Πέμπειν ἑκεῖνον ἀντὶ σαυτοῦ μανθάνειν.
795 ΣΤΡ. Ἀλλ' ἔστ' ἐμοὶ γ' υἱὸς καλός τε κἀγαθός·
Ἀλλ' οὐκ ἐθελῶ γὼ μανθάνειν. Τί ἐγὼ πάθω;
ΧΟΡ. Σὺ δ' ὑπερέπεις; ΣΤΡ. Εὐσωματεῖ γὼ κὐ σφενδόνᾳ,
Κἀστ' ἐκ γυναικῶν ὑπέρων τῆ Κοισύρας.
Ἀτὰρ μέτειμί γ' αὐτόν. Ἰὼ δὲ μὴ θέλῃ,
800 Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἐξελῶ 'κ τᾶ οἰκίας.
Ἀλλ' ἐπανάμεινόν μ' ὀλίγον εἰσελθὼν ἔσω.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡΟΣ.

Ἆρά γ' αὐθάνᾳ πλεῖσα
Δὶ ἡμᾶς ἀγαθ' αὐτίχ'
Ἕξων μόνας θεῶν.
805 Ὡς ἕτοιμος ὅδ' ἐστὶν
Πάντα δρᾶν, ὅσ' ἂν κελεύῃς.
Σὺ δ' ἀνδρὸς ἐκπεπληγμένου,
Καὶ φανερῶς ἐπῃρμένου
Γνὺς ἀπολέψεις, ὅ, τι πλεῖστον δυνάσαι·
810 Ταχέως φιλεῖ γάρ πως τὰ τοι-
αῦθ' ἑτέρως τρέπεσθ.

vſ. 790. Γλωττοτροφεῖν] In Ranis vſ. 913. γλώττης ἐτρόιζε. Sic στρεψοδικῆσαι ſupra, vſ. 433.
vſ. 798. Ἐκ Κοισύρας] Vide ſupra, vſ. 48.
vſ. 799. Μέτειμι] Vide notata ad Pacem vſ. 279.
vſ. 800. Ἐξελῶ] Supra, vſ. 123. ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς κόρακας ἐκ τᾶ οἰκίας. In Equitibus vſ. 364. ἐγὼ δὲ τ' ἐξελῶ σε θύραζε. In Veſpis vſ. 1232. διαφθερεῖν καὶ τῆσδε γῆς ἐξελᾶν. Eſt autem ab ἐξελάω, pro quo dicitur ἐξελαύνω. & ponitur in iſtis locis omnibus pro futuro; Euripides in Phoeniſſis vſ. 567. ἐξελαυνόμεθα κατὰ πατρίδ'. ubi alter: καὶ γὰρ ἦλθες ἐξελῶν· *expellimur e patria. Etenim veniſti expulſurus nos.* ubi Scholia: ἐλάσων. Aeſchylus in Eumenidibus vſ. 75. ἐλᾶσι γάρ σε καὶ δι' ἠπείρου μακρᾶς βεβῶτα· *Agitabunt enim te eſſi per amplam*

ACTUS

Nam pereundum mihi erit, quia non didici loquax esse.
Sed vos ô Nubes date mihi bonum aliquod consilium.
CHOR. Nos quidem, ô senex, istud consilium tibi damus:
Si tibi est aliquis filius, quem educaveris,
Illum ut mittas qui pro te discat.
STR. At est mihi bonus quidam filius,
Verum is discere non vult. Quid faciam?
CHOR. An vero tu hoc ei permittis? STR. Namque bona est corporis habitudine & viget,
Et originem ducit ex mulieribus nobilibus de familia Coesyrae.
Sed eum accersam. Si autem noluerit,
Non est, quin eum extrudam domo.
Sed tu ingressus operire me paullisper.

STROPHE VERSUUM X.

CHORUS.

CHOR. Annon sentis quam multa
Bona mox propter nos
Sis habiturus solas Deas.
Num iste paratus est
Omnia facere quaecunque jusseris,
Tu vero de hominis attoniti
Et palam *spe* elati
Bonis lambes (*attondebis*) quam plurimum poteris, his ita cognitis.
Solent enim quodammodo hujusmodi res cito
Immutari.

plam eas continentem. ubi Scholia: ἀντὶ τῦ ἐλάσυσι. Vide notata ad vs. 694. supra.

vs. 807. Ἐκπεπλημμένε] Hesychius: ἐκπεπαταγμένῳ· ἐκπεπληγμένῳ, ἐκφρων. Vid. in Pluto vs. 242.

vs. 808. Ἐπημένε] Infra, vs. 1459. Strepsiades dicit ad Nubes: ἀνδρ' ἄγροικον ἐπήρατε. In Avibus vs. 1448. ἐπὶ λόγων ὁ τῦς τι μετεωρίζεται, ἐπαίρεταί τ' ἀνθρωπῳ.

vs. 809. Ἀπολίψεις] Proprie in Avibus vs. 674. ὥσπερ οὖν νὴ Δί' ἀπολίψαιλα χρὴ ἀπὸ τ κεφαλῆς τὸ λέμμα κἄθ' ἕτω φιλεῖν.

vs. 810. Φιλεῖ γάρ πως] Sophocles in Antigona vs. 733. φιλεῖ γάρ τῦτο μὴ ταύτῃ ῥέπειν· *solet enim hoc non eo cadere.*

SCENA

ACTUS TERTII

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Οὔτοι μὰ τὴν Ὁμίχλην ἔτ' ἀπαυθοῖ μενεῖς·
Ἀλλ' ἔσθι' ἐλθὼν τὰς Μεγακλέους κίονας.
ΦΕΙΔ. Ὦ δαιμόνιε· τί χρῆμα πάσχεις, ὦ πάτερ;
Οὐκ εὖ φρονεῖς μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον.
ΣΤΡ. Ἰδού γ', ἰδού, Δί' Ὀλύμπιον· τὸ μωρίας·
Τὸν Δία νομίζειν ὄντα τηλικουτονί.
ΦΕΙΔ. Τί δὲ τοῦτ' ἐγέλασας ἐτεόν; ΣΤΡ. Ἐνθυμούμενος,
Ὅτι παιδάριον εἶ, καὶ φρονεῖς ἀρχαϊκά.
Ὅμως γε μέντοι πρόσελθ', ἵν' εἰδῇς πλείονα,
Καί σοι φράσω πρᾶγμ', ὃ σὺ μαθὼν, ἀνὴρ ἔσῃ.
Ὅπως δὲ τοῦτο μὴ διδάξῃς μηδένα.
ΦΕΙΔ. Ἰδού π' ἔστιν; ΣΤΡ. Ὄμοσας νῦν νὴ Δία;
ΦΕΙΔ. Ἔγωγ'. ΣΤΡ. Ὁρᾷς οὖν ὡς ἀγαθὸν τὸ μανθάνειν;
Οὐκ ἔστιν, ὦ Φειδιππίδη, Ζεύς. ΦΕΙΔ. Ἀλλὰ τίς;
ΣΤΡ. Δῖνος βασιλεύει τὸν Δί' ἐξεληλακώς.
ΦΕΙΔ. Αἰβοῖ· π' ληρεῖς; ΣΤΡ. Ἴσθι τοῦθ' οὕτως ἔχον.
ΦΕΙΔ. Τίς φησι ταῦτα; ΣΤΡ. Σωκράτης ὁ Μήλιος,
Καὶ Χαιρεφῶν, ὃς οἶδε τὰ ψυλλῶν ἴχνη.
ΦΕΙΔ. Σὺ δ' εἰς τοσοῦτο τῆς μανιῶν ἐλήλυθας,
Ὥστ' ἀνδράσιν πείθῃ χλωσιν; ΣΤΡ. Εὐφήμει,

Καὶ

vs. 812. Οὔτοι] In Vespis vs. 1440. ἔτοι μὰ τὴν Δήμητρ' ἔτ' ἀπαυθοῖ μενεῖς· ἀλλ' &c. Jurat autem per ὁμίχλην quasi per Nubes Deas; quia Nebula est Nubi similis, aut idem, ut ipse dicebat supra, vs. 329.

vs. 813. Ἀλλ' ἔσθι] Jubet filium in Megaclis aedibus, magnificis illis quidem, sed quarum dominus ad paupertatem erat redactus, cibum capere, ubi nihil sit inventurus nisi columnas.

vs. 814. Τί χρῆμα πάσχεις;] In Vespis vs. 266. τί χρῆμ' ἔρα —— πέπονθεν; Euripides in Oreste vs. 379 τί χρῆμα πάσχεις; τίς σ' ἀπόλλυσι νόσος; *Quid tibi accidit? quis te morbus perdit.* Idem in Hippolyto vs. 907. τί χρῆμα πάσχει; τῷ τρόπῳ διόλλυται πάτερ; *Quid accidit ei? quo modo perijt pater?*

vs. 815. Μὰ τὸν Δία] Sic & infra vs. 1243. facit foeneratorem jurare per Jovem, & propterea derideri a Strepsiade.

vs. 817. Ὄντα τηλικουτονί] Pherecrates apud Stobaeum Serm. 115. εἰκῇ μ' ἐπῆρας ὄντα τηλικουτονί· *Frustra me impulisti qui tantae sum aetatis.*

vs. 818. Τί δὲ τοῦτ' ἐγέλασας ἐτεόν;] In Equitibus vs. 32. ποῖον βρετίτ]ας ἐτεόν; ἐγὼ γὰρ θεὸς; Dixi autem supra, vs. 35. particulam ἐτεόν extra interrogationem non occurrere apud Aristophanem.

vs. 819. Φρονεῖς ἀρχαϊκά] Infra Phidippides vs. 1472. Strepsiadi jam poenitentia ducto & abominanti impiam doctrinam, revocat in memoriam istud dictum, cum dicit: ἰδού γε Δία πατρῷον, ὡς ἀρχαῖος εἶ. Ζεὺς γάρ ἐστι τίς;

vs. 821. Ἀνὴρ ἔσῃ] In Equitibus vs. 179. εἰπέ μοι, πῶς ἐγὼ ἀλλαντοπώλης ὢν, ἀνὴρ γενήσομαι; Ibid. vs. 1249. μέμνησ' ὅτι ἀνὴρ γεγένησαι δι' ἐμέ.

vs. 826. Δῖνος βασιλεύει] Phidippides repetit hunc versum

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES, SOCRATES.

STR. Non amplius hic manebis per Nebulam juro;
Sed abi & comede Megaclis columnas.
PH. O bone! quid tibi accidit, mi pater?
Non recte ſapis, per Olympium Jovem juro.
STR. Ecce autem, ecce, Jovem Olympium. O ſtultitia!
Hunccine iſta aetate Jovem putare eſſe ullum?
PH. Dic mihi verum, quid ita rides? STR. Cum reputo,
Quod puer cum ſis, vetuſtam & obſoletam ſententiam obtines.
Attamen accede, ut plura ſcias:
Et aliquid tibi dicam, quo tu cognito, vir eris.
Vide autem ne iſtud quenquam doceas.
PH. Ecce adſum, quid eſt? STR. Juraſti nunc per Jovem?
PH. Ita ego quidem. STR. Videsne ergo quam bonum ſit diſcere?
Non eſt Jupiter, mi Phidippides. PH. Quis ergo?
STR. Turbo regnat, qui Jovem expulit.
PH. Ah, quid deliras? STR. Scias hoc ita ſe habere.
PH. Quis haec dicit? STR. Socrates ille Melius,
Et Chaerepho, qui novit pulicum veſtigia.
PH. Tune eo usque inſaniae es progreſſus,
Ut hominibus atra bile percitis credas? STR. Bona verba.

Ne

ſum infra numero, 1474. Videri poſſunt etiam quae notavi ad vſ. 379.

vſ. 828. Σωκράτης ὁ Μήλι@] Socratem Athenienſem fuiſſe, non autem ex inſula Melo, conſtat. Vocat autem eum Melium ſive Melienſem, ut unus ex Scholiaſtis dicit, propterea, quia perinde eſſet Atheus ut Diagoras Melius, de quo ad Aves vſ. 1073. Sic Amyniam, qui erat Pronapi filius, dicit Selli filium, quia ille Amynias perinde eſſet pauper, ut Selli filius Aeſchines, in Veſpis vſ. 1259.

vſ. 829. Τὰ ψυλλῶν ἴχνη] Vide ſupra vſ. 145.

vſ. 830. Εἰς τοσοῦτο δ' ἦλθες μανιῶν ἐλήλυθας] Lyſias contra Andocidem: εἰς τοσοῦτο δὲ τόλμης ἀφίκται· *eo uſque audaciae progreſſus eſt.* Euripides in Danaë vſ. 65. ἐκ σοῦ τοσοῦτ' ἦλθες εἰς τόδε θράσος. Idem in Medea vſ. 372. ἐκ δ' εἰς τοσοῦτον μωρίας ἀφίκετο· *Ille vero eo ſtultitiae pervenit.* Iſocrates Epiſt. 2. οὐ γὰρ εἰς τοῦθ' ἥκω μανίας, ὥσ' ἀγνοεῖν· *non enim ad eam inſaniam perveni, ut ignorem,*

vſ. 831. Χολᾶσι] Scholiaſtes ad Plutum vſ. 12. Χολᾶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ μαίνεσθαι, παρὰ δὲ τοῖς κωμῳδοῖς τὸ θυμοῦσθαι. Strato Comicus apud Athenaeum IX. p. 382. ubi cum coquus, inſolenti voce μίροπας utens, dixiſſet: πόσας κίκλικας μίροπας ἐπὶ δεῖπνον; λέγε. *Quos μίροπας vocaſti ad coenam? dic;* qui cum conduxerat dicit: ἐγὼ 'κίκλικα μίροπας ἐπὶ δεῖπνον; χολᾷς. *Egone μίροπας vocavi ad coenam? Inſanis.*

„ Ibid. Εὐσόμᾳ.] Sophocles Philoctete vſ. 204. ἴυσεμ' „ ἔχε, παῖ, ubi Scholia: εἰώθασιν ἔτω λέγειν, ἀντὶ τοῦ „ σίωπα. Phrynichus p. 90. εὐσεμεῖν ἀντὶ τοῦ εὐφημεῖν. „ Alias, κἂν τύχω μὲν' εὐσομῶν apud Aeſchylum „ Choëph. vſ. 997. *Et ſi valde diſertus forem.*" Spanhemius.

Καὶ μηδὲν εἴπῃς φλαῦρον ἄνδρας δεξιοὺς,
Καὶ νῦν ἔχοντας· ὧν, ὑπὸ τ᾽ Φειδωλίας,
Ἀπεκείρατ᾽ οὐδεὶς πώποτ᾽, οὐδ᾽ ἠλείψατο,
Οὐδ᾽ εἰς βαλανεῖον ἦλθε λουσόμενος. σὺ δέ
Ὥσπερ πεθνεῶτος καταλύσῃ με τὸ βίον.
Ἀλλ᾽ ὡς τάχιστ᾽ ἐλθὼν ὑπὲρ ἐμοῦ μάνθανε.
ΦΕΙΔ. Τί δ᾽ ἂν παρ᾽ ἐκείνων γ᾽ μάθοι χρηστόν τις ἄν.
ΣΤΡ. Ἀληθες, ὅσπερ ἔστ᾽ ἐν ἀνθρώποις σοφά·
Γνώσῃ δὲ σαυτὸν ὡς ἀμαθὴς εἶ καὶ παχύς.
Ἀλλ᾽ ἐπαναμενόν μ᾽ ὀλίγον ἐνταυθοῖ χρόνον.
ΦΕΙΔ. Οἴμοι· τί δράσω τῶν φρενοβλαβῶν ἔγ᾽ πατρός;
Πότερον ὠδῆς αὐτὸν εἰσαγαγὼν ἔλω;
Ἢ τοῖς σοροπηγοῖς τ᾽ μανίαν αὐτῷ φράσω;
ΣΤΡ. Φέρ᾽ ἴδω, σὺ τοῦτον τίνα νομίζεις; εἰπέ μοι.
ΦΕΙΔ. Ἀλεκτρυόνα. ΣΤΡ. Καλῶς γε. ταυτὶ δὲ τί;
ΦΕΙΔ. Ἀλεκτρυών. ΣΤΡ. Ἄμφω ταυτό; καταγέλαστος εἶ.
Μὴ νῦν τοιοῦτον· ἀλλὰ τόνδε μὲ καλεῖν
Ἀλεκτρύαιναν· τοῦτο δ᾽ ἀλέκτορα.
ΦΕΙΔ. Ἀλεκτρύαιναν; ταῦτ᾽ ἔμαθες τὰ δεξιὰ
Εἴσω παρελθὼν ἄρτι τῶνδὲ τοὺς γηγενεῖς;
ΣΤΡ. Χ᾽ ἅτερά γε πολλ᾽· ἀλλ᾽ ὅτι μάθοιμ᾽ ἐκάστοτε,
Ἐπελανθανόμην ἂν θὠθὺς ὑπὸ πλήθους ἐτῶν.
ΦΕΙΔ. Διὰ ταῦτα δὴ γ᾽ θοιμάτιον ἀπώλεσας;
ΣΤΡ. Ἀλλ᾽ οὐκ ἀπολώλεκ᾽, ἀλλὰ καταπεφόρτικα.
ΦΕΙΔ. Τὰς δ᾽ ἐμβάδας ποῖ τέτροφας, ὦ νόητε σύ;
ΣΤΡ. Ὥσπερ Περικλέης εἰς τὸ δέον ἀπώλεσα.
Ἀλλ᾽ ἴθι, βάδιζ᾽, ἴωμεν· εἶτα τῷ πατρὶ
Πειθόμενος ἐξάμαρτε. κἀγώ τοι ποτὲ
Οἶδ᾽ ἐξέτασί σοι τραυλίσαντι πειθόμενον,
Ὃν πρῶτον ὀβολὸν ἔλαβον Ἡλιαστικόν,
Τοῦτ᾽ πειράμην σοι Διασίοις ἀμαξίδα.

ΦΕΙΔ.

vs. 832. Μηδὲν εἴπῃς φλαῦρον] In Lysistrata vs. 1044. κἀδένα φλαῦρον εἰπεῖν ἐδίν.

vs. 834. Ἀπεκείρατο] In Avibus ex nomine Socratis verbum aliquod fecit, quod conjungit cum aliis verbis, quae in Philosophos istos conveniunt, vs. 1282. ἐκόμων, ἐπείνων, ἐρρύπων, ἐσωκράτων.

vs. 843. Παρανοίας] Sicut Iophon Sophoclem patrem jam senem dicitur apud judices accusasse dementiae. Videri potest Nota ad Ranas vs. 73.

vs. 844. Τοῖς σοροπηγοῖς] Quia pater dementit praesenectute, vult Phidippides rem indicare τοῖς σοροπηγοῖς, ut ei sandapilam concinnent, tanquam morti jam vicino. In Lysistrata vs. 599. ad Senum Chorum dicitur: σὺ δή τι μαθὼν ὦν ἀποθνήσκεις; καίριόν ἐστι, σεσὼν ἀνήσῃ.

vs. 549. Ἀλεκτρύαιναν] Ita docebat Socrates supra, vs. 665.

vs. 851. Τοὺς γηγενεῖς] Scholiastes: ἀσεβεῖς καὶ θεομάχους· διὰ τοὺς Γίγαντας. Nempe quia more Gigantum bellarent cum Diis, id est, quia opiniones de existentia deorum destruere conentur. Sic Euripides in Bacchis vs. 542. Pentheum, qui negabat deitatem Bacchi, comparat cum Gigante: Πενθεὺς, ὃν Ἐχίων ἐφύτευσε χθονὸς, ἀγριωπὸν τέρας, ὐ φῶτα βρότειον· φόνιον δ᾽ ἄτε Γίγαντ᾽ ἀντίπαλον θεοῖσι· *Pentheus, quem Echion genuit terra editus, immane monstrum, non hominem; sed tanquam cruentum Gigantem deorum hostem.* quem postea, ut Comicus istos, vocat γηγενῆ, licet non esset

Ne male dixeris de viris ſapientibus,
Et cordatis, quorum, prae parſimonia,
Nullus unquam eſt tonſus nec unguentis perlitus,
Neque in balneum ivit ut lavaret. Tu autem
In balnea conſumis mea bona, non ſecus ac ſi elato me mortuo luſtrare te velles
Sed abi quamprimum & pro me diſce.
PH. Quid boni quis ab illis diſcere poſſet?
STR. Imo omnem humanam ſapientiam.
Cognoſces etiam quam ipſe ſis indoctus & pinguis ingenii:
Sed praeſtolare me pauliſper hic.
PH. Eheu quid faciam, inſaniente patre?
Utrum in jus vocatum dementiae eum convincam?
Aut fabris loculorum indicem ejus dementiam?
STR. Age, videam, quid hoc putas eſſe? dic mihi.
PH. Ἀλεκτρυόνα. STR. Bene ſane. Hoc vero quid?
PH. Ἀλεκτρυόνα. STR. Idemne utrumque? ridiculus es.
Ne jam deinceps *ita dixeris;* ſed hanc voca
Ἀλεκτρύαιναν· iſtum ἀλέκτορα.
PH. Ἀλεκτρύαιναν inquis? haeccine tam praeclara didiciſti
Intro ingreſſus nuper *ad impios* illos telluris filios.
STR. Et alia multa: ſed quandocunque aliquid addiſcerem,
Statim obliviſcebar gravis annis.
PH. Propterea ergo etiam veſtem perdidiſti?
STR. Imo non perdidi, verum ſtudiis impendi.
PH. Calceos vero quo contuliſti, ô fatue?
STR. Ut Pericles, ad neceſſarios uſus perdidi.
Sed i quaeſo, eamus; &, modo patri
Sis obſequens *per me* pecca *ſane:* ego etiam me olim
Tibi adhucdum ſexenni ſcio obſecutum eſſe balbutienti,
Et illo obolo, quem primum mercedem acceperam judex,
Emiſſe tibi ploſtellum Jovis feſto.

PH.

e terra editus vſ. 993. Ἄθεον, ἄνομον, ἄδικον, Ἐχίονος γόνον, γηγενῆ· *Impium, ſceleratum, injuſtum, Echionis filium, terrigenam.* Comicus in Avibus vſ. 825. de Gigantibus: τὸ Φλέγρας πεδίον· ἵν' οἱ Θεοὶ τοὺς γηγενεῖς —— ὑπερηκόντισαν. Euripides in Phoeniſſis vſ. 1091. conjungit: Γίγας γηγενὴς. Ibidem vſ. 125. Γίγαντι γηγενέτα προσόμοι.

vſ. 854. Θοιμάτιον] Vide Notam ad vſ. 497.

vſ. 856. Τὰς σ' ἐμβάδας] Supra, vſ. 718. φρεῦδαι ἐμβάδες.

Ibid. Ποῖ τέτροφας] In Veſpis vſ. 663. καὶ ποῖ τρέπεσθ' ὅ' ἤπειτα τὰ χρήματα τἄλλα; In Eccleſ. vſ. 680. τὰ δὲ κληρωτήρια ποῖ τρέψεις;

vſ. 857. Εἰς τὸ δέον ἀπάλεσα] Pericles in reddenda ratione expenſarum publicarum, ſine uſſis circumſtantiis dixerat: εἰς τὸ δέον ἀνήλωσα· *ad res neceſſarias impendi.* ut dicit Scholiaſtes. Demoſth. de Syntaxi: ἃ νῦν ἐκ —— τῶν ἰδίων προσαναλίσκετε εἰς ἃδεον δέον· *quae nunc de propriis conſumitis ad res minime neceſſarias.* Ἐς δέον etiam eſt *opportune;* Sophocles Oedipo tyranno: ἐς δέον πάρεσθ' ὁδὸς Κρέων. Vide notam ad Aves vſ. 1687.

vſ. 862. Ἐπριάμην] In Veſpis rogat filius patrem Heliaſtam ſive judicem, ad judicia exercenda euntem, unde mercedem ſolitam erat accepturus, an ſibi de illa pecunia aliquid velit emere: *Fil.* ἐθελήσεις τί μοι ἐλθὼν ὦ πάτερ, ἢν σε τί δεῦρ' ὦ; *Pat.* —— εἰπὲ, τί βούλῃ μοι πρίασθαι καλόν; οἶμαι δὲ σ' ἐοῖν ἀσφαγάλες —— *Fil.* μὰ Δί' ἀλλ' ἰχάδας —— *Pat.* ἓκ ἂν —— ἀπὸ γὰρ τῶδε τῶ

ΦΕΙΔ. Ἦ μὰ σὺ τύτοις τῷ χρόνῳ ποτ' ἀχθέσῃ.
ΣΤΡ. Εὖγ' ὦ πεπάθης. Δεῦρο, δεῦρ', ὦ Σώκρατες,
Ἔξελθ'· ἄγω γάς σοι τὸν υἱὸν τυτονί,
Ἄκουτ' ἀναπείσας. ΣΩΚΡ. Νηπύτιος γάς ἐστ' ἔτι,
Καὶ τῆ κρεμαθρῶν ἀ τείβων τῆ οἰθάδε.
ΦΕΙΔ. Αὐτὸς σὺ τείβων εἴης ἄν, εἰ κρέμαιό γε.
ΣΤΡ. Οὐκ ἐς κόρακας; καταρᾷ σὺ τῷ διδασκάλῳ.
ΣΩΚΡ. Ἰδὲ, κρέμαιό γ'· ὡς ἠλίθιον ἐφθέγξατο,
Καὶ τοῖσι χείλεσιν διερρυηκόσιν.
Πῶς ἂν μάθοι πόθ' ὅτῳ ἀποφθύξιν δίκης,
Ἢ κλῆσιν, ἢ χαύνωσιν ἀναπειστηρίαν;
Καί τοι ταλάντυ τῦτ' ἔμαθεν Ὑπέρβολῳ.
ΣΤΡ. Ἀμέλᾳ, δίδασκε· θυμόσοφός ἐστι φύσᾳ.
Εὐθύς γέ τοι παιδάριον ὢν τυνθτονὶ,
Ἔπλαττεν ἔνδον οἰκίας, ναῦς τ' ἔγλυφεν,
Ἁμαξίδας δὲ σκυτίνας εἰργάζετο,
Κἀκ τῆ σιδίων βατράχυς ἐποίᾳ· πῶς δοκεῖς;
Ὅπως δ' ἐκείνῳ τῷ λόγῳ μαθήσεῖ,
Τὸν κρείττον' ὅστις ἐστὶ φῇ τ' ἤττονα.
Ἐὰν δὲ μὴ, τ γῦν ἄδικον πάσῃ τέχνῃ.
ΣΩΚΡ. Αὐτὸς μαθήσεῖ παρ' αὐτοῖν τοῖν λόγοιν.
ΣΤΡ. Ἐγὼ δ' ἀπέσομαι. τῦτο δ' ἦν μέμνησ', ὅπως
Πρὸς πάντα τὰ δίκαι' ἀντιλέγειν δυνήσεῖ.

τῇ μισθαρίᾳ νῦν τρίτον αὐτόν τ' ἔχειν ἄλφιτα δεῖ.

Ibid. Διασίοις] Festi hujus & supra facit mentionem vs. 407. Diipolia etjam vocabatur festum Jovis; in Pace vs. 419.

vs. 863. Ἦ μὲν σὺ] Infra vs. 1246. ἦ μὴν σὺ τέτων τῷ χρόνῳ δώσεις δίκην.

vs. 867. Τῶν κρεμαθρῶν] Forte ostendit digito corbem illum pensilem Socrates, in quo ipse primum apparebat sublimis, vs. 218.

Ibid. Τρίζων] In Vespis vs. 1427. ἐτύγχανε γὰς ἐ τρίζων ἀν ἰατικῆς. Ex Licymnio Euripidis: σοφίαν λέχης ἀτρίζωνα· *Sapientiam quae garrulitatem non exercet.* Euripides in Electra vs. 1127. Τρίζων γὰς ἐκ εἰμ' ἀτοκ῟ ἔσ' ἐ τῷ πάρ῟· *Perita enim non sum, quia nunquam antehac peperi.* Vide Norata hic in Nubibus ad vs. 259. & 446.

vs. 868. Εἰ κρέμαιό] In Vespis vs. 297. ἐκ ἂν μὰ Δῖ', εἰ κρέμοισθέ γ' ὑμεῖς.

vs. 875. Δίδασκε· Θυμόσοφός ἐστι φύσᾳ] In Vespis vs. 1278. Ἀριστάδην πολύ τι θυμοσοφικώτ᾽αλον, ὁτινά ποτ' ἄμοσε, μαθόντα παρὰ μηδενός, ἀλλ' ἀπὸ σοφῆς φύσεως ἀυτόμαλον ἐκμαθεῖν. Ceterum hunc in Nubibus locum usque ad vs. 882. imitatus est Lucianus in Somnio sive Vita sua: ἀλλὰ τῦτον ἄγε, δείξας ἐμὲ, καὶ δίδασκε παραλαβὼν λίθων ἐργάτην ἀγαθὸν εἶναι. —— δύτηθι γὰς τῦτο, φύσεώς γε ὡς εἴσθα ἔχων δεξιῶς. deinde ipse de se loquens

ACTUS

PH. Profecto tibi olim iſta moleſtiam parient.
STR. Bene ſane quod paruiſti. Ades huc ades, ô Socrates;
Egredere; adduco enim tibi filium iſtum,
Cui vel nolenti perſuaſi. SOCR. Nam puer adhuc eſt rerum imprudens,
Et corbibus hic pendentibus non aſſuetus.
PH. Tu ſane aſſuetus fies, ſi pendeas.
STR. Quid, malum, tune magiſtro maledicis?
SOCR. Ecce autem, ſi pendeas inquit: quam pueriliter locutus eſt,
Et labiis quidem diductis.
Quomodo iſte unquam diſceret, effugium poenae,
Aut teſtium citationem, aut rationem elevandi adverſarii dicta, aut aliquid perſuadendi.
Atqui haec pro talento didicit Hyperbolus.
STR. Ne ſis ſollicitus, doce modo; nam ingenioſus eſt,
Etenim cum adhuc puer tantillus eſſet, ſtatim
Intus fingebat domos, & naves ſculpebat,
Et ploſtella coriacea fabricabat,
Et ex putamine malorum punicorum ranas faciebat. quam ſcite cenſes?
Sed tu fac, ut illos ſermones addiſcat,
Potiorem illum inquam & inferiorem,
Si minus *ambos*, ſaltem inferiorem, quovis pacto.
SOCR. Ipſemet diſcet ab ipſis ſermonibus.
STR. Ego autem volo abeſſe. iſtud igitur memineris, ut
Ad omnia juſta contradicere poſſit.

loquens ſubjungit: ἐτεκμαίρετο δὲ ταῖς ἐκ τῆ κηρῆ παιδιαις· ὁπότε γαρ ἀφεθείην ὑπὸ τ διδασκάλων, ἀποξέων ἂν τ κηρὸν, ἢ ἔδας, ἢ ἵππας, ἢ καὶ τὸ Δία ἀνθρωπε: ἀπλατῆλον, εἰκότως, ἐς ἐδικει τῷ πατρί· *Pater meus dicebat ad Statuarium me oſtendens ei: ſed adhuc iſtum, & aſſumtum ad te, doce, ut fiat bonus lapidum opifex; valet enim in illa re, utpote bona indole praeditus, ut ſcis. Iſtud autem conjiciebat pater meus, de illis e cera ludicris; nam ſiquando eſſem dimiſſus a Praeceptoribus, ſolebam ceram ſcalpens, aut boves, aut equos, aut etiam omnino homines fingere, non abſurde, ut meus putabat pater.*

vſ. 876. Πεισάρτιον τυπτοντί] In Ranis vſ. 139. ἐν πλατείᾳ τυπτέμενοι.

vſ. 879. Πῶς δοκεῖς;] In Pluto vſ. 742. οἱ δ' ἐγκατακείμενοι παρ' αὐτῷ, πῶς δοκεῖς, ἢ Πλεῖστον ἥσπάζοντο. Euripides in Hippolyto vſ. 445. τοῦτον λαβοῦσα, πῶς δοκεῖς, κατοίκτισε· *Hunc arreptum, quam duriter tractat!* Alias: πῶς οἰεῖ σφόδρα; in Ranis vſ. 54.

vſ. 880. Ὅπως μαθήσεται] Ellipſis infra vſ. 1467. τῶν ἓν ὅπως —— τ μιαρὸν —— ἀπολεῖς μετ' ἐμοῦ. In Avibus vſ. 130. πρὸς τῆ Διὸς τελυμπίκ ὅπως παρέσῃ μοι. Videri poſſunt Notae ad Alciphronis Epiſt. 39. Lib. I.

vſ. 882. Πάσῃ τέχνῃ] In Eccleſ. vſ. 367. Ἀνίσθίτην τις κελεσάτω πάσῃ τέχνῃ. Idem eſt quod παντὶ τρόπῳ in Avibus vſ. 550. ut ἐπὶ τρόπῳ in Pluto vſ. 402. idem quod μιᾷ τέχνῃ in Theſm. vſ. 437.

ACTUS TERTII

Ἀναπαιστικοὶ Δίμετροι.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΑΔΙΚΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Χώρᾳ δθιεὶ, δεῖξον σαυτὸν
Τοῖσι θεαταῖς, καίφ θρασὺς ὤν.
ΑΔΙΚ. Ἴθ' ὅποι λῇζεις. πολὺ γὰ μᾶλλον
Σ' ἐν τοῖς πολλοῖσι λέγων ἀπολῶ.
ΔΙΚ. Ἀπολεῖς σύ; Τίς ὤν; ΑΔΙΚ. Λόγ. ΔΙΚ. Ἥττων γ' ὤν.
ΑΔΙΚ. Ἀλλά σε νικῶ, τ' ἐμῦ κρείττω
Φάσκοντ' εἶναι. ΔΙΚ. Τί σοφὸν ποιῶν;
ΑΔΙΚ. Γνώμας καινὰς ἐφευρίσκων.
ΔΙΚ. Ταῦτα γὰ ἀνθεῖ λῇ τυτυσὶ
Τὺς ἀνοήτυς ΑΔΙΚ. Οὐκ, ἀλλὰ σοφύς.
ΔΙΚ. Ἀπολῶ σε κακῶς. ΑΔΙΚ. Εἰπὲ, τί ποιῶν;
ΔΙΚ. Τὰ δίκαια λέγων. ΑΔΙΚ. Ἀλλ' ἀνατρέψω
Ταῦτ' ἀντιλέγων. ἀδὲ γὰ εἶναι
Πάνυ φημὶ δίκαιον. ΔΙΚ. Οὐκ εἶναι φῄς;
ΑΔΙΚ. Φέρε γὰ, πῦ 'στι. ΔΙΚ. Παρὰ τοῖσι θεοῖς.
ΑΔΙΚ. Πῶς δῆτα δίκης ὄντος, ὁ Ζεὺς
Οὐκ ἀπόλωλεν, τ' πατέρ' αὐτῦ
Δήσας; ΔΙΚ. Αἰβοῖ· τυτὶ γὰ δὴ
Χωρεῖ τὸ κακόν. δότε μοι λεκάνιον.
ΑΔΙΚ. Τυφογέρων εἶ κἀναίσμυτος.
ΔΙΚ. Καταπύγων εἶ, κἀναίσχυντος.

ΑΔΙΚ.

vs. 886. Χώρᾳ] Hic jam per prosopopoejam introducuntur duo λόγοι, alter justus, qui & Major sive Superior dicitur, quo disserimus de rebus justis & justam causam defendimus: atque iste agit virum modestum, verecundum, honestatis observantem, & antiquis moribus praeditum; alter Injustus, qui & Minor sive Inferior dicitur, jura pervertens, immodestus, impudens, honestatis expers, novator, corruptor juventutis. Isti duo λόγοι certant inter se & uterque vult adolescentem ad se allicere; ut *Virtus* & *Voluptas Herculem* apud Xenophontem in I. Apomn. & Philosophia atque Statuaria Lucianum in eius vita, sive Somnio. Repraesentant autem naturam Rhetoricae, quae in utramque partem de eadem re differere docet; Aristoteles Lib. I. Rhet. ubi agit de utilitate Rhetoricae: ἔτι δὲ ταὐαντία δεῖ δύνασθαι πείθειν· καθάπερ καὶ ἐν τοῖς συλλογισμοῖς· οὐχ ὅπως ἀμφότερα πράτλωμεν, ἢ γὰρ δεῖ τὰ φαῦλα πείθειν· ἀλλ' ἵνα μήτε λανθάνῃ πῶς ἔχει· καὶ ὅπως ἄλλα χρωνένα τοῖς λόγοις αὐτοῖς μὴ δικαίως, λύειν ἔχωμεν· *Praeterea oportet posse contraria persuadere· quemadmodum in syllogismis sive in dialectica: non ut utraque faciamus, non enim debemus malum suadere; sed ut sciamus quomodo sese habeant, & ut alio abutente dicendi facultate ad injusta defendenda, illius dicta solvere & refutare possimus.*

vs. 889. Ἐν τοῖς πολλοῖς] Contra orator justus & modestus apud Euripidem in Hippolyto vs. 984. dicit: ἐγὼ δ' ἀκμῇ εἰς ὄχλον ἄξιαν λόγον. & paullo post:

εἰ

SCENA SECUNDA.

Anapaestici Quaternarii.

JUSTUS, INJUSTUS, CHORUS.

JUST. Huc procede & ostende teipsum
Spectatoribus, licet audax sis.
INJ. I quo lubet; nam multo magis
Apud multitudinem dicendo te perdam.
JUST. Tu me perdas? quis es? INJ. Sermo. JUST. At inferior.
INJ. Sed te vincam, qui meipso potiorem
Te ais esse. JUST. Quo ingenio fretus?
INJ. Commenta nova inveniam.
JUST. Ista enim florent propter istos
Stultos. INJ. Non *stultos*, verum sapientes.
JUST. Perdam te pessime. INJ. Quid faciendo? dic.
JUST. Illa dicendo, quae justa sunt. INJ. Sed haec evertam
Contradicendo; nam esse justitiam
Omnino nego. JUST. Negas esse?
INJ. Cedo, ubi est ergo? JUST. Apud Deos.
INJ. Quomodo itaque, si justitia est, Jupiter
Non periit, qui patrem suum
Constrinxit? JUST. Au! istud sane
Malum procedit. date mihi pelvim.
INJ. Decrepitus es, & inconcinnus.
JUST. Cinaedus es & impudens.

INJ.

εἰ γὰρ ἐν συσσῖς φαῦλος παρ' ὄχλῳ μισικώτερος· *Ego vero sum ineptus ad verba faciendum apud turbam — qui enim apud sapientes nullius sunt pretii, illi apud turbam sunt aptiores ad loquendum.*

vs. 893. Καινὰς ἐφευρίσκων] Ita Edd. pristinae; non καινὰς μὲν ἐφευρίσκων ut postea.

vs. 900. Παρὰ τοῖς θεοῖς] Sophocles in Oedipo Coloneo vs. 1378. δίκη ξυνέδρῳ Ζηνὸς· *justitia Jovi assidens.*

vs. 903. Δήσας] Aeschylus in Eumenidibus etiam de Jove vs. 644. αὐτὸς δ' ἔδησε πατέρα πρεσβύτην Κρόνον. *Ipse autem vinxit patrem senem Saturnum.* Plato in Euthyphrone de eodem Jove: καὶ τοῦτον ὁμολογοῦσι σφῶν αὐτῶν πατέρα δῆσαι· ὅτι τοὺς υἱοὺς κατέπινεν ἐκ οὐ δίκης. *Et hunc fatentur suum patrem vinxisse, quia filios deglutiret injuste.*

Ibid. Τοῦτί καὶ δῆ] In Ranis vs. 1045. καὶ δὴ χωρεῖ τοῦτὶ τὸ κακόν.

vs. 904. Ἀσκάνην] Pelvim petit, ut in eam vomat; quia bilem ei movent verba adversarii, ut putat Scholiastes.

vs. 905. Τυφογέρων] In Lysistrata vs. 337. τυφογέροντας δίδρας. Ubi Scholia: τετυφωμένους γέροντας. Harpocratio: τετύφωμαι. ἀντὶ τοῦ ἐμβεβρόντημαι. Glossae: ἐμβρόντητος, *attonitus.* Cui mentem excussit *typho*, ventus vehemens, a τύφλω dictus, de quo supra, vs. 335. Ita ἐκπεπληγμένος, supra vs. 807.

ΑΔΙΚ. Ῥᾴδα μ' εἴρηκας. ΔΙΚ. Καὶ βωμολόχον.
ΑΔΙΚ. Κείνοισι τεφανοῖς. ΔΙΚ. Καὶ πατραλοίας.
ΑΔΙΚ. Χρυσῷ πάτλων μ' ὃ γνώσκεις.
ΔΙΚ. Οὐ δῆτα τουτῶ γ'· ἀλλὰ μολίβδῳ.
ΑΔΙΚ. Νυῖ δέ γε κόσμος τοῦτ' ἐστὶν ἐμοί.
ΔΙΚ. Θρασὺς εἰ πολύ. ΑΔΙΚ. Σὺ δέ γ' ἀρχαῖος.
ΔΙΚ. Διὰ σὲ δὴ φοιτᾷν
Οὐδεὶς ἐθέλει τὰ μειρακίων.
Γνωσθήσει ποτ' Ἀθηναίοισιν,
Οἷα διδάσκεις τοὺς ἀνοήτους.
ΑΔΙΚ. Αὐχμεῖς αἰσχρῶς. ΔΙΚ. Σὺ δέ γ' εὖ περάτλεις·
Καίτοι τουτέρου γ' ἐπάρχθυες,
Τήλεφον εἶναι Μυσὸς φάσκων,
Ἐκ πηριδίου
Γνώμας τρώγων Πανδελετείους.
ΑΔΙΚ Οἵ μοι σοφίας, ἧς ἐμνήσθης.
ΔΙΚ. Οἵ μοι μανίας τῆς σῆς, πόλεώς θ',
Ἥτις σε τρέφει
Λυμαινόμενον τοῖς μειρακίοις.
ΑΔΙΚ. Οὐχὶ διδάξεις τοῦτον Κρόνου ὤν;
ΔΙΚ. Εἴθ' γ' αὐτὸν σωθῆναι λέγειν,
Καὶ μὴ λαλιὰν μόνον ἀσκῆσαι.
ΑΔΙΚ. Δεῦρ' ἴθι, τοῦτον ἕα μαίνεσθαι.
ΔΙΚ Κλαύσει τὴν χεῖρ' ὑπεβάλλεις;
ΧΟΡ. Παύσασθε μάχης, ὦ λοιδορίας.
Ἀλλ' ὑπόδειξαι σύ τε, τὸν τουτέρου
Ἅτ' ἐδίδασκες· σύ τε τὴν καινὴν
Παίδευσιν· ὅπως ἂν ἀκούσας σφᾷν
Ἀντιλεγόντοιν, κείνας φοιτᾷ.
ΔΙΚ. Δρᾷν ταῦτ' ἐθέλω. ΑΔΙΚ. Κἄγωγ' ἐθέλω.
ΧΟΡ. Φέρε τίς λέξει τουτέρου ὑμῶν.

ΑΔΙΚ.

vſ. 907. Ῥᾴδα μ' εἴρηκας] Infra, vſ. 1334. diſcipulus τὸ ἀδίκου λόγου Phidippides, ingenium Praeceptoris referens, itidem maledicta, quae in ipſum inferebantur, pro ſparſione roſarum habet. Dicitur autem ῥᾴδα μὲ εἴρηκας, ut ἀγαθά μὲ ἔλεξας. In Eccleſ. vſ. 436. τὰς μὲν γυναῖκας πολλ' ἀγαθὰ λέγων· σὲ δὲ πολλὰ κακά.

vſ. 909. Χρυσῷ πάτλων] Infra, loco jam indicato: πάτλα πολλοῖς τοῖς ῥᾴδεσι.

vſ. 915. Γνωσθήσει ποτ' Ἀθηναίοισι] Nam ſi *injuſti* & improbi fuerint Oratores, quorum conſiliis Reſp. Athenienſium gubernatur; verbis ornantes perniciosa ſua conſilia, facile ad quidlibet impellent plebem, & multorum malorum erunt auctores. Euripides in Medea vſ. 581. ἐμοὶ γὰρ ὅστις ἄδικος ὢν, σοφὸς λέγειν πέφυκε, πλείστην ζημίαν ὀφλισκάνει· γλώσσῃ γὰρ αὐχῶν τἄδικ' εὖ περιστελεῖν, τολμᾷ πανεργεῖν· *Mihi enim quisquis injuſtus eſt, & tamen in dicendo ſapiens, maxima mulcta dignus videtur; nam cum glorietur ſe dicendo poſſe ornare injuſtas cauſas, audet fallere.*

vſ. 919. Τήλεφον] Haec in Euripidem tendunt, qui Telephum ſcripſerat tragoedium, in qua illum introduxerat tanquam mendicum, ſed facundum; quem ita deſcribit Comicus in Acharn. vſ. 428. Χαλᾶς, περσαιτᾶν, σωμύλος, δεινὸς λέγειν. Vult ergo & Euripidem perſtringere tanquam magiſtrum eloquentiae, quam putat eſſe perniciosam reip. Hinc & in Ranis vſ. 979.

cum

INJ. Mihi roſae videntur quae dicis. JUST. Et ſcurra.
INJ. Liliis me coronas. JUST. Et parricida.
INJ. Non animadvertis, ut me auro conſpergas.
JUST. Olim certe non auro; verum plumbo *conſpergebaris.*
INJ. At nunc illud eſt mihi ornamentum.
JUST. Nimirum es audax. JUST. At tu nimis obſoletus.
JUST. Propter te frequentare *palaeſtram*
Nullus vult adoleſcens.
Agnoſcent olim Athenienſes,
Qualia doceas ſtultos.
INJ. Turpiter ſqualles. JUST. Tu autem es dives;
Licet antehac mendicares,
Telephum illum e Myſia te eſſe praedicans,
E perula *depromtas*
Pandeleti ſententias rodens.
INJ. O quantam memoras mihi ſapientiam!
JUST. O quanta eſt ſtultitia & tua, & civitatis,
Quae te alit
Corrumpentem mores adoleſcentum.
INJ. Non docebis hunc cum ſis Saturnus.
JUST. Si modo ſervari eum oportet,
Et non loquentiam tantum exercere.
INJ. Huc accede, & iſtum ſine inſanire.
JUST. Plorabis. manum injicis *ei?*
CHOR. Deſinite rixari & conviciari.
Et oſtende potius, & tu majores noſtros
Qualia docueris: & tu novam hanc
Diſciplinam; ut audita veſtra
Contradictione, & dijudicata, eat in ludum *alterutrius.*
JUST. Facere iſta volo. INJ. Ego etiam volo.
CHOR. Age, quis veſtrum dicet prior?

INJ.

cum Euripide, quaſi praeceptorem rhetorum ſe ferens, dixiſſet, ἐπειτα τετρυσι λαλεῖν ἐδίδαξα, Aeſchylus certans ibi cum eo, dicit: φημὶ κἀγώ· ὡς πρὶν διδάξαι γ' ἀφεῖλες μισθὸν διπέραγῶνα. In Pace vſ. 533. Euripidem vocat ποιητὴν ῥημάτιων δικανικῶν. Admiſcet autem haec in Euripidem, quia eſſet Socratis familiaris, iisdem ſtudiis deditus, & ſoleret Σωκράτει παρακαθήμενον λαλεῖν, ut dixi ſupra vſ. 263. cum Comico ex Ranis vſ. 1532

vſ. 921. Γνάμας τραγῳδῶν] Sic ſupra, vſ. 491. σοφίαν σιτήσεμαι. In Veſpis vſ. 460. εἰ ἔτυχον ἢ μελίαν Φιλαλκίδες βεβρωκότες.

Ibid. Πανδελετείας] Pandeletus erat Sycophanta & litium forenſium ſectator, teſte Scholiaſte.

vſ. 926. Κρίνοντ' ἄν] Scholia: ἀρχαϊκῶς, λύοντ'. Paullo poſt eum vocat Κρίνιππον. In Veſpis vſ. 1478. τὰς τραγῳδὰς φησιν ἀποδείξειν Κρίνας τὸ νῦν.

vſ. 928. Καλιὰν ἀσκήσας] In Ranis vſ. 1095. ad Euripidem dicitur: εἶτ' αὖ καλιὰν ἐπιτηδεύσας καὶ σαμυλίαν ἐδίδαξας.

vſ. 930. Τὴν χεῖρ' ἐπικάλεις] In Lyſiſtrata vſ. 442. εἶτ' ἄρα —— ταύτην μόνον τὴν χεῖρ' ἐπικαλεῖς. Paullo aliter, ibid. vſ. 474. ὃ χρὴ περισφίγειν τοῖς πλησίοισιν εἰκῆ τὴν χεῖρα.

ΑΔΙΚ. Τύτῳ δώσω.
Κᾆτ' ἐκ τύπων, ὧν ἂν λέξῃ,
'Ρηματίοισι καινοῖς αὐτὸν
Καὶ διανοίαις κατατοξεύσω.
Τὸ πλευταῖον δ', ἢν ἀναγρύξῃ,
Τὸ πρόσωπον ἅπαν ᾧ τὠφθαλμὼ
Κεντήμων, ὥσπερ ὑπ' ἀνθρήνων,
'Υπὸ τ' γνωμῶν ἀπολεῖται.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ β'.

ΧΟΡΟΣ.

Νῦν δείξετον τὼ πισύνω
Τοῖς πρεσβυτικοῖσιν
Λόγοισι, ᾧ φρονοῦσι, ᾧ
Γνωμοτύποις μεμέλημαι,
'Οπποτέρος γ' αὐτοῖν λέγων
'Αμείνων φανήσε[ται].
Νῦν γ' ἅπας ὁ θάλε κίνδυνος
'Ανεῖται σοφίας,
Ἧς πέρι τοῖς ἐμοῖς φίλοις
'Εστιν ἀγὼν μέγιστος.
'Αλλ' ὦ πολλοῖς τὸς φρεσβυτέρους ἤθεσι χρησοῖς σωφρώσας,
'Ρῆξον φωνήν, ἢ πῦ χαίρεις, ᾧ τ' σαυτῦ φύσιν εἰπέ.

vs. 942. Ἢν ἀναγρύξῃ] In Vespis vs. 372. ἐγὼ τοῦτόν γ' ἐὰν γρύξῃ τι ποιήσω δακεῖν τὸν καρδίαν.
vs. 943. Τὼφθαλμὼ κεντέμενος] In Vespis vs. 423. ὦ συνδικασταί, σφῶϊν ὀξυκέρδειοι, οἱ μὲν εἰς τὴ πρακτὸν αὐτῶν εἰσπέτεσθ' ἀγχισμένοι, οἱ δὲ τὼ 'φθαλμὼ κύκλῳ κεντεῖσθ', οἱ δὲ τὰς δακτύλας.
vs. 946. Τὼ πισύνω] In Pace vs. 84. βώμη πίσυνος. Sic per verbum hic in Nubibus vs. 1039. σκέψαι δὲ τὸν παίδευσιν, ἣν πέποιθεν, ὡς ἀλέγξω.
vs. 949. Γνωμοτύποις] In Ranis vs. 896. λεπτολόγως ξυγε-

INJ. Isti permittam;
Deinde ex istis, quae dixerit,
Ipsum novis verbis
Et sententiis, quasi sagittis conficiam:
Postremo, si hiscere coeperit,
Totam faciem & oculos
Quasi a crabronibus compunctus
Sententiis *meis*, peribit.

STROPHE VERSUUM XII.

CHORUS.

CHOR. Nunc vos ambo ostendite freti
Callidis vestris
Orationibus, & meditationibus,
Et curis illis, quibus sententias procuditis,
Uter vestrum dicendo
Sit melior.
Nunc enim hic in discrimen
Venit sapientia,
De qua meis amicis
Maximum est certamen.
Sed, ô qui majores nostros moribus bonis decorasti,
Rumpe vocem, qua delectaris, & ingenium moresque tuos ostende.

ξυνετὰς φρένας — ἀνδρῶν γναμοτύπων. In Vespis vs. 1373. rhetor aliquis dicitur γναμοτυπικός.

vs. 952. Νῦν γὰρ] In Ranis vs. 903. νῦν γὰρ ἀγὼν ὅδε σοφίας μέγας ἀμφὶ πρὸς ἔργον ἄδη.

vs. 957. Ῥῆξον φωνήν] Supra vs. 356. ἀρασιμάκη ῥῆξατε κἀμοὶ φωνήν. In Equitibus vs. 623. ἐλασίζρουτ' ἀναῤῥηγνὺς ἔπη. Virg. *Composito rumpit vocem.*

ACTUS TERTII

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΑΔΙΚΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν ὡς διέκειτο,
Ὅτ' ἐγὼ τὰ δίκαια λέγων ἤνθων, καὶ σωφροσύνη νενόμιστο.
Πρῶτον μὲν ἔδει φωνὴν παιδὸς γρύξαντος μηδὲν ἀκοῦσαι.
Εἶτα βαδίζειν εἰς τοῖσιν ὁδοῖς εὐτάκτως εἰς κιθαριστοῦ
Τοὺς κωμήτας γυμνοὺς ἀθρόους, κἂν εἰ χριμώδη κατανίφοι.
Εἶτ' αὖ σῶφρονα θεῖν ἀσμὶ' ἐδίδασκε, τὸ μηρὸν μὴ ξυνέχοντας,
Ἢ Παλλάδα Περσέπολιν δεινάν, ἢ τηλέπορόν π βόαμα,
Ἐντεναμβύες τ' ἁρμονίαν, ἣν οἱ πατέρες παρέδωκαν.
Εἰ δέ τις αὐτῶν βωμολοχεύσαιτ', ἢ κάμψειέν τινα καμπὴν,
Οἵας οἱ νῦν τὰς ἐν Φρῦνιν ταύτας τὰς δυσκολοκάμπτους,
Ἐπετείβετο τυπτόμενος πολλὰς, ὡς τὰς μούσας ἀφανίζων.
Ἐν παιδοτρίβοις δὲ καθίζοντας, τὸ μηρὸν ἔδει θαλλόν,
Τοὺς παῖδας, ὅπως τοῖς ἔξωθεν μηδὲν δείξειαν ἀπρεπές.
Εἶτ' αὖ πάλιν αὖθις ἀνιταμβύες συμψῆσαι, καὶ θερμοῦσαι
Εἴδωλον τοῖσιν ἐραστοῖς τὴν ἕβην μὴ καταλείπειν γε.
Ἠλείφατο δ' ἂν τὸμφαλοῦ ὑδρὶς παῖς ὑπένερθεν τότ' ἄν, ὥστε
Τοῖς αἰδοίοισι θρόον καὶ χυῦσ, ὥσπερ μήλοισιν, ἐπῖνθει.
Οὐδ' ἂν μαλακὸν φυρασάμενος τὴν φωνὴν, θερμὸν τ' ἐρασθῆν
Αὐτὸς ἑαυτὸν θεραγωγεύων τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐβάδιζεν.
Οὐδ' ἂν ἐλέσθαι δειπνοῦντ' ἐξῆν κεφάλαιον τ' ῥαφανίδος,
Οὐδ' ἂν ἄνηθον τ' ὀρεσβυτέρων ἁρπάζειν, ὐδὲ σέλινον,
Οὐδ' ὀψοφαγεῖν, ὐδὲ κιχλίζειν, ὐδ' ἴσχειν τὼ πόδ' ὀλλάξ.
ΑΔΙΚ. Ἀρχαῖά γε καὶ Διϊπολιώδη, καὶ πεπίγων ἀνάμεστα,

Καὶ

vſ. 964. Παλλάδα] Initium cantici alicujus dicit eſſe Scholiaſtes, auctoris Lamproclis, quod etiam plenius adducit bis, primo ita: Παλλάδα περσέπολιν κλήζω πολεμαδόκον ἀγνὰν παῖδα Διὸς μεγάλα δαμάσιππον. deinde hoc modo: Παλλάδα περσέπολιν δεινὴν θεὸν ἐγρεκύδοιμον πτολιπλήζω πολεμαδόκον ἀγνὰν παῖδα Διὸς μεγάλα δαμάσιππον.

Ibid. Τηλέπορον] Etiam hoc dicit eſſe initium cantici, & ſupplet: τηλέπορόν τι βόαμα λύρας.

„ vſ. 966. Ἢ κάμψειέ τινα καμπὴν] Philoſtratus de „ Vit. Apoll. Lib. IV. cap. 13. ᾠδὰς ἐκάμπλην, ὑπὸσας „ ὁ Νέρων ἐλύγιζέ τε καὶ ἔστρεφε. *Carmina, quae & Ne-* „ *ro cum varia inflexione vocis modulabatur.* Cicero „ *flexiones modorum* appellat II. de Leg. Comicus ſupra „ in hac ipſa fabula vſ. 332. dithyrambicos poëtas, ut „ muſicae corruptores vocat ἀσματοκάμπλας. Plutar- „ chus in Libello, quomodo quis ſeipſum ſine invidia „ laudet, Phrynidem Muſicum (de quo ſtatim poſt) can- „ dem ob cauſam Ἰωνοκάμπλην appellat." Ex notis Kuſteri.

„ vſ. 967. Τὰς κατὰ Φρῦνιν] Apud Plutarchum *de* „ *Muſica*, extat Pherecratis fragmentum, ubi per Pro-

„ ſo-

SCENA TERTIA.

Anapaestici Aristophanii.

JUSTUS, INJUSTUS, CHORUS.

JUST. Dicam igitur quomodo vetus disciplina comparata fuerit,
Cum ego justa dicendo florerem, & modestia adhuc moribus recepta esset.
Primum quidem neminem decebat voci pueri mutientis auscultare:
Deinde incedere oportebat in via modeste ad Citharoedum
Vicanos nudos & confertos, etiamsi ningeret instar farinae,
Deinde cantilenam docebat, quam discerent femora non comprimentes,
Aut Palladem vastatricem urbium, aut penetrabilem quandam vocem,
Intendendo concentum & modum, quem patres tradidissent.
Si autem aliquis eorum scurriliter caneret, aut flexionem quandam modorum faceret,
Quales isti faciunt, qui Phrynin imitantur, difficiles,
Is peribat, multis plagis concisus, tanquam qui Musas aboleret.
In paedotribae autem domo oportebat sedere femore praetenso
Pueros, ne quid indecori ostenderent foris stantibus:
Deinde rursus quando surgerent, oportebat confundere arenam, & providere,
Ne aliquod pubis vestigium relinquant amatoribus.
Nullus tunc puer infra umbilicum ungebatur; itaque
In genitalibus ros & lanugo, sicut in malis, florescebat.
Nec voce molliter inflexa & modificata alloquens amatorem,
Aut adspectu alliciens ipse suus leno incedebat:
Nec sumere licebat coenanti caput raphani,
Neque anethum seniorum praeripere, nec apium:
Nec avidius vorare, nec cachinnari, nec pedem alterum alteri implicare.
INJ. Antiqua sane haec sunt & Diipoliis coaeva, plena cicadis,

Et

„ sopopoeiam quandam Musica de Phrynide loquitur: „ Φρῦνις δ' ἴδιον τρίζιλον ἐμβαλών τινα Κάμπτων με „ καὶ στρέφων, ὅλην διέθορεν. *Phrynis vero peculiarem* „ *quendam injiciens vorticem, flectens me & torquens to-* „ *tam perdidit.*" ex Notis Kusteri.

vs. 968. Τυπτόμεναι πολλὰς] Subintelligitur πληγὰς. In Ranis vs. 754. πληγὰς λαβὼν πολλάς. In Pace vs. 643. τὰς πληγὰς ὁρῶντες, ἃς ἔτυπτον.

vs. 973. Μηδὲν δείξειαν] Erant enim nudi.

vs. 975. Μαλακὴν φυρασάμενον τὴν φωνήν] In Avibus vs. 234. μαλθακὴν ἰύγξ γῆρυν.

vs. 980. Διιπολιάδη] a Διιπόλια, quod erat festum Jovis, unum ex antiquissimis, ut dicit Scholiastes. Vide in Pace vs. 419.

Ibid. Τεττίγων] In Equitibus vs. 1328. ubi populi Athenienſis personam ostendit in habitu antiquo, dicit: ὃθ' ἁνεῖν' ὁρᾶν τεττιγοφόρ', ἀρχαίῳ σχήματι λαμπρός. Cicadis autem aureis implicuisse Athenienses crines, testatur Thucydides Lib. I. circa initium, cujus & Scholiastes meminit.

Καὶ Κηκείδη γ' Βυφονίων. ΔΙΚ. Ἀλλ' ἔν ταῦτ' ἐστὶν ἐκεῖνα,
Ἐξ ὧν ἄνδρας Μαραθωνομάχους ἡ μὴ παίδευσις ἔθρεψεν.
Σὺ δὲ τὰς νῦν θύθυς ἐν ἱματίοισι διδάσκεις ὑπερτυλίχθαι·
Ὥστε μ' ἀπάγχεσθ', ὅταν ὀρχεῖται Παναθηναίοις δέον αὐτὰς,
Τὴν ἀσπίδα τ' κωλῆς προέχων, ἀμελῶν τ' Τριτογενείας.
Πρὸς ταῦτ', ὦ μειράκιον, θαρρῶν ἐμέ τ' κρείττω λόγον αἵρῃ·
Κἀπιτήδ μισεῖν ἀγορὰν, γ' βαλανείων ἀπέχεσθαι,
Καὶ τοῖς αἰσχροῖς αἰσχύνεσθαι, κἂν σκώπτῃ τίς σε φλέγεσθαι·
Καὶ τ' θακῶν τοῖς πρεσβυτέροις ὑπανίστασθαι πρεπόντως,
Καὶ μὴ δεῖ τὰς σαυτῆ γονέας κακοεργεῖν, ἄλλο τε μηδέν
Αἰσχρὸν ποιεῖν, ὅθ' τ' αἰδοῦς μέλλεις παῖγμ' ἀναπλήσειν·
Μήδ' εἰς ὀρχηστρίδος εἰσιέναι, ἵνα μὴ πρὸς ταῦτα κεχλιῶσι,
Μήλῳ βληθεὶς ὑπὸ πορνιδίου, τ' βύκλειας ἀποθραυσθῇς.
Μήδ' ἀντιπεῖν τῷ πατρὶ μηδέν, μήδ' Ἰαπετὸν καλέσαντα
Μηνιγκηπαγ τ' ἡλικίαν, ἐξ ἧς σ' εὐστοχήσῃς.
ΑΔΙΚ. Εἰ ταῦθ', ὦ μειράκιον, πείσῃ τούτῳ, νὴ τ' Διόνυσον,
Τοῖς Ἱπποκράτους ἰέσιν εἴξεις, καί σε καλέσι βλιτομάμαν.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἔν λιπαρός γε γ' θύανθις ἐν γυμνασίοις διατρίψεις,
Οὐ γομίλλων τιν' τῶν ἀγορᾶν περιολεκτράπελ', οἷάπερ οἱ νῦν,
Οὐδ' ἑλκόμενος δεῖ πραγματίου γλιχεραντιλογεξεπιτείπου·
Ἀλλ' εἰς Ἀκαδημίαν κατιὼν, ὑπὸ ταῖς μορίαις ἀποθρέξεις,
Στεφανωσάμενος καλάμῳ λευκῷ μετὰ σώφρονος ἡλικιώτου,
Μίλακος ὄζων, γ' ἀπραγμοσύνης, γ' λεύκης φυλλοβολήσης,
Ἦρος ἐν ὥρᾳ χαίρων, ὁπότ' ἂν πλάτανος πτελέᾳ ψιθυρίζῃ.
Ἢν ταῦτα ποιῇς, ἃ 'γὼ φράζω,
Καὶ πρὸς τούτοις προσέχῃς τ' νοῦν,
Ἕξεις αἰεὶ στῆθος λιπαρὸν,
Χροιὰν λαμπρὰν, ὤμους μεγάλους,
Γλῶτταν βαιὰν, πυγὴν μεγάλην,
Πόσθην μικράν. ἢν δ', ἅπερ οἱ νῦν,

Ἐπι-

vſ. 981. Κηκείδη] Hunc fuiſſe antiquum dithyrambicum Poëtam docet Scholiaſtes. Forte autem praeterea ejus hic meminit, quia unum ex canticis illis, quorum initia paullo ante recitabat alter, illius eſſet auctoris.

Ibid. Βυφονίων] Etiam Buphonia unum ex antiquis feſtis eſſe dicit Scholiaſtes.

vſ. 982. Μαραθωνομάχους] Non tantum Μαραθωνομάχοι, ſed & Μαραθωνομάχαι dicuntur.

vſ. 984. Ὥστε μ' ἀπάγχεσθαι] Pro *cruciari*, in Veſpis vſ. 693. ὃ μάλιστα μ' ἀπάγχει. In Acharn. vſ. 125. ταῦτα δῆτ' ἐκ ἀγχόνης. Sic & πίγεσθαι hic in Nub. vſ. 1035.

vſ. 985. Τὴν ἀσπίδα τ' κωλῆς προέχων] Clypeum praetendit; forte quia habet κωλὴν μεγάλην, qualem paullo poſt & Phidippidem habiturum dicit, ſi ſectetur diſciplinam τὴ ἥττονος λόγε. Ceterum cum inſeratur poſt plurale αὐτὰς, ſingulare ἔχων, ſubaudiendum eſt τις aliquis.

Ibid. Ἀμελῶν τ' Τριτογενείας] *Non reſpicit Palladem:* Nec pudet eum, ſaltantem in feſto Palladis cum armis, ad tegendum veretrum uti clypeo, non autem ad complementum ipſius *armatae ſaltationis*; cum enim Clypeus ſit geſtamen Palladis, ipſa dea dedecore afficitur, cum ejus arma ita dehoneſtantur.

vſ. 987. Βαλανείων] Contra, ὁ ἥττων λόγος probat & laudat balneas infra, vſ. 1040.

vſ. 992. Εἰς ὀρχηστρίδος] Attice. Subaudi οἶκον aut ſimile. Ita ſupra vſ. 961. εἰς κιθαριστοῦ.

vſ. 993. Μήλῳ βληθεὶς] Virg. *Malo me Galatea petit laſciva puella.* Theocrit. Idyll. VI. Plato apud Laërtium III, 32.

Τῷ

Et Cecida & Buphoniis. JUST. Attamen haec sunt illa,
Quibus mea disciplina viros educavit, qui in Marathone pugnarunt.
Tu autem nunc homines doces statim vestibus involvi.
Adeoque enecor indignatione, quando saltandum ipsis est in Panathenaeis.
Aliquis clypeum peni praetendens negligit Tritogeniam.
Proinde, ô adolescens, audacter me Potiorem Sermonem elige;
Et tunc disces odisse forum, & a balneis abstinere,
Et erubescere ob turpia, & ob cavillationes excandescere:
Et senioribus accedentibus loco cedere;
Nec male facere tuis parentibus, nec aliud quicquam
Turpe facere, si quidem vis verecundiae imaginem perfectam possidere:
Nec ad saltatricem ingredi, ne istis rebus inhiantem
Malo petat meretricula, famaque tua detrimentum capiat:
Nec contradicere patri quicquam, nec Japetum eum vocitando
Meminisse malorum illius aetatis, quae te educavit.
INJ. Si huic, ô adolescens, obsequeris, profecto
Similis eris Hippocratis filiis, & vulgo te vocabunt bliteum.
JUST. Imo nitidus & florens in ludis versaberis,
Non garries in foro nugas perditissimas, quales isti nunc;
Neque traheris in jus ob rem levem, quae te tum perdere possit propter calumnias adversariorum:
Verum in Academiam descendens, sub sacris oleis deambulabis,
Redimitus calamo albo cum aliquo aequali & modesto viro,
Milacem redolens, & otium, & albam populum folia protrudentem,
Verno tempore gaudens, quando platanus ulmo susurrat.
Quod si haec facias quae ego dico,
Et ad haec advertes animum,
Habebis semper pectus pingue,
Colorem nitidum, humeros magnos,
Linguam exiguam, nates magnas,
Penem parvum; si vero illis rebus, quibus isti,

Su-

Τῷ μὲλῳ βάλλω σι· σὺ δ' εἰ μὲν ἐκὼν φιλεῖς με. Δεξαμένη παρθενίης μετάδω· *Malo te peto; tu autem si me amas ultro, accipe & mihi virginitatem tuam imperti.*

vs. 994. Ἰαπετὸν] Eadem ratione qua Κρόνος vocant deliros senes, nam Iapetus est Saturni frater, ut constat ex Theogonia.

vs. 997. Ἱπποκράτης υἱέσι] De istis extat in Scholiis locus Eupolidis, quem adduxi ad Plutum vs. 292. De iisdem videtur loqui Comicus noster in Thesm. vs. 279. Opportune adducit Cl. Kusterus ex Libello Galeni; ὅτι τὰ τ' ψυχῆς ἤθη ταῖς τῦ σώματος κράσεσιν ἕπεται, hunc locum: Οἱ δὲ Ἱπποκράτης υἱεῖς, ὡς ἐπὶ μαρία σκώπτουσιν οἱ Κωμικοί.

Ibid. Βλιτομάμαν] *Fatuum.* βλίτον & Latine *blitum* oleris genus insipidi & fatui. Hinc Bliteus, *insulsus, vecors.* Plautus Truculento. *Blitea & lutea est meretrix, nisi quae sapit in vino ad rem suam.* Vid. Erasmi Chiliades.

vs. 1003. Ἀπραγμοσύνης] Hic etiam cum verbo ὄζειν conjungit vocem quae rem significat odoris expertem, ut supra, vs. 51. & in Pace vs. 530. ὄζει —— ὀπώρας, —— αὐλῶν, &c. In Vespis vs. 1062. eleganti metaphora dixit ὄζειν δεξιότητος.

vs. 1004. Ψιθυρίζῃ] Theocritus Idyllio 1. ἁδύ τι τὸ ψιθύρισμα, καὶ ἃ πίτυς αἰπόλε τήνα, ἃ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται· *Suave quid est susurrus ille, & pinus illa, quae apud fontes modulatur.* locum indicavit Scholiastes Comici.

vs. 1010. Πίσθην μικράν] In Thesmoph. vs. 522. πόσθιον,

Ἐπιτηδύης, ϖρῶϛα μ̓ ἔξεις
Χροιὰν ὠχρὰν, ὤμους μικρούς,
Στῆθος λεπτὸν, γλῶτταν μεγάλην,
Πυγὴν μικρὰν, κωλὴν μεγάλην,
Ψήφισμα μακρόν· καί σ' ἀναπείσ
Τὸ μ̓ αἰσχρὸν ἅπαν καλὸν ἡγεῖσθαι,
Τὸ καλὸν δ' αἰσχρόν· ϗ ϖρὸς τύτοις
Τῆς Ἀντιμάχης
Καταπυγοσύνης ἀναπλήσ.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιβ'.

ΧΟΡ. Ὦ καλλίπυργον σοφίαν
Κλεινοτάτην τ' ἐπασκῶν,
Ὡς ἡδύ σε τοῖσι λόγοις
Σωφρον ἔπεστιν ἄνθος.
Εὐδαίμονες δ' ἄρ' ἦσαν οἱ
Τότε ζῶντες, ἡνίκ' ἦς
Τῶν ϖρωτέρων. ϖρὸς ϑὴν τάδ', ὦ κομψο-
ϖρεπῆ μῦσαν ἔχων,
Δεῖ σε λέγειν τι καινὸν, ὡς
Εὐδοκίμηκεν ἀνὴρ.

Ἰαμβικοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

Δεινῶν δέ σοι βουλευμάτων ἔοικε δεῖν ϖρὸς αὐτὸν,
Εἴπερ τ' ἄνδρ' ὑπερβαλεῖ, ϗ μὴ γέλωτ' ὀφλήσης.
ΑΔΙΚ. Καὶ μὴν πάλ' ἔγωγ' ἐπιῤῥώμως τὰ σπλάγχνα, καὶ πεθύμεν
Ἅπαντα ταῦτ' ἐναντίας γνώμαισι συνταράξαι.
Ἐγὼ γὰρ ἤκουον μὲ λόγος δι' αὐτὸ τῦτ' ἐλήλυθεν
Ἐν τοῖσι φρονιστηρίοις, ὅτι ϖρώτιστ' ἐπενόησα

Καὶ

vs. 1018. Ἀντιμάχης] Hunc distinguit Scholiastes ab illo, cujus mentio in Acharn. vs. 1149.

vs. 1020. Σοφίαν ἐπασκῶν] Sic supra, vs. 517. καὶ σοφίαν ἐπασκεῖτ. Sic paullo ante, vs. 931. λαλιὰν ἀσκῆσαι. In Pluto vs. 50. ἀσκεῖν ἀδὲς ὑγιές.

vs. 1025. Ἡνίκ' ἦς] In Acharn. vs. 698. εἶτα Μαραθῶνι μὲν ὅτ' ἦμεν, ἐδιώκομεν, νῦν δ' ὑπ' ἀνδρῶν σφίσι ποιηρῶν διωκόμεθα. Ibid. vs. 708. ἡνίκ' ἦν Θεκυδίδης.

vs. 1030.

Studebis, primum quidem habebis
Colorem pallidum, humeros parvos,
Pectus tenue, linguam magnam,
Nates parvas, mentulam magnam,
Decretum longum: & persuadebit tibi,
Ut credas quicquid turpe est, illud esse honestum,
Quicquid honestum, illud turpe. Et ad haec
Antimachi
Mollitie oppleberis.

ANTISTROPHE VERSUUM XII.

CHOR. O sapientiae pulcherrimae
Et inclytae cultor,
Quam suavis orationi tuae
Et modestus quidam inest flos.
Beati ergo erant, qui
Tunc vivebant, cum tu adhuc eras,
Majores nostri. Nunc itaque te, cui molle
Atque facetum Musa annuit,
Oportet aliquid novi afferre, nam
Iste vir bene se gessit.

Jambici Octonarii Catalectici.

Solerti autem consilio videtur tibi opus fore adversus eum,
Si virum illum volueris superare, & non ludibrium debere.
INJ. Atqui dudum mihi praefocantur ilia, cupienti
Omnia ista contrariis sententiis conturbare.
Nam ego Inferior quidem Sermo ob id ipsum vocor
A scholasticis, quia primus excogitavi

Quo-

vs. 1030. Δεινῶν] Euripides in Rheso vs. 837. μακρᾷ γε δεῖ σε καὶ σοφᾷ λόγῳ, ὅπως με πείσεις· *longa & callida oratione tibi opus est, qua mihi persuadeas.*

vs. 1032. Ἐπιγόμην] Alexis apud Athenaeum VI. p. 224. ἐπὰν ἴδω κάτω βλέποντας, τὰς δ' ὀφρῦς ἔχοντας ἐπάνω κορυφῆς, ἀποπνίγομαι· *Quando video ipsos intuentes terram, supercilia autem attollentes supra verticem, enecor.* Vid. paullo ante, vs. 984. ἀπάγχεσθαι.

Καὶ τοῖσι νόμοις ᾗ ταῖς δίκαις ταὐναντί' ἀντιλέξω·
Καὶ τοῦτο πλεῖν ἢ μυρίων ἔτ' ἄξιον γατήρων,
Αἱρόμενον τὰς ἥδονας λόγους, ἔπειτα νικᾶν.
Σκέψαι δὲ τ' παίδιον, ἢ πέποιθεν, ὡς ἐλέγξω·
Ὅς τίς σε θερμῷ φησὶ λοῦσθαι ῥᾳδίως οὐκ ἐάσειν.
Καί τοι τίνα γνώμην ἔχων, φέρεις τὰ θερμὰ λουτρά;
ΔΙΚ. Ὅπη κάκιστόν ἐστι, τοῦτο δειλὸν ποιεῖ τ' ἄνδρα.
ΑΔΙΚ. Ἐπίσχες· εὐθὺς γάρ σε μέσον ἔχω λαβὼν ἄφυκλον·
Καί μοι φράσον, τ' ᾧ Διὸς παίδων τὸν ἄνδρ' ἄριστον
Ψυχρὰν νομίζεις, εἰπέ, ᾗ πλείστους πόνους πονῆσαι;
ΔΙΚ. Ἐγὼ μὲν οἶδεν' Ἡρακλέα βελτίον' ἄνδρα κείνω.
ΑΔΙΚ. Πῇ ψυχρὰ δῆτα πώποτ' εἶδες Ἡράκλεια λουτρά;
Καί τοι πὸς ἀνδρειότερος ἦν; ΔΙΚ. Ταῦτ' ἐπὶ ταῦτ' ἐκεῖνα,
Ἃ τ' νεανίσκων ἀεὶ δι' ἡμέρας λαλούντων
Πλῆρες τὸ βαλανεῖον ποιεῖ, κενὰς δὲ τὰς παλαίστρας.
ΑΔΙΚ. Εἶτ' οἰ ἀγορᾷ τ' Ἀφροδισίῳ φέγεις· ἐγὼ δ' ἐπαινῶ.
Εἰ γὰ πονηρὸν ἦν, Ὅμηρος οὐδέποτ' ἂν ἐποίᾳ
Τὸν Νέστορ' ἀγορητὴν ἄν· οὐδὲ τὰς σοφὰς ἄπαντας.
Ἄνειμι δῆτ' ἐντεῦθεν εἰς τ' γλῶτταν, ἣν ὀδὶ μὲ
Οὔ φησι ξῆναι τὰς νέας ἀσκεῖν· ἐγὼ δέ φημι.
Καὶ σωφρονεῖν αὖ φησι ξῆναι δύο κακὼ μείζω.
Ἐπεὶ σὺ Ἀφρο' τὸ σωφρονεῖν τῷ πώποτ' εἶδες ἤδη
Ἀγαθόν τι γενόμενον, φράσον, καί μ' ἐξέλεγξον εἰπών.
ΔΙΚ. Πολλοῖς. ὁ γοῦν Πηλεὺς ἔλαβε Ἀφρο' τοῦτο τ' μάχαιραν.
ΑΔΙΚ. Μάχαιραν; ἀτεῖον γε κέρδος ἔλαβεν ὁ κακοδαίμων.
Ὑπέρβολος δ' οὐκ ὀπ. λύχνων πλεῖν ἢ τάλαντα πολλὰ
Εἴληφε Ἀφρο' πωλείαν, ἀλλ' ᾗ μὰ Δί' ᾗ μάχαιραν.
ΔΙΚ. Καὶ τ' Θέτιν δ' ἔγημε Ἀφρο' τὸ σωφρονεῖν ὁ Πηλεύς.

ΑΔΙΚ.

vſ. 1036. Ταῖς *δίκαις*] Supra, vſ. 888. πρὸς πάντα τὰ *δίκαι'* ἀντιλέγειν. Infra vſ. 1343. τοῖσι *δικαίοις* ἀντιλέγειν. vſ. autem 1318. γνώμας εναντίας λέγειν τοῖσι *δικαίοις*.

vſ. 1040. Θερμῷ φησὶ λοῦσθαι] vſ. 987. ὁ Κρεσσῖνος λέγων dicebat: ἐπισπᾷ —— βαλανείων ἀπέχεσθαι.

vſ. 1042. Δειλὸν ποιεῖ τ' ἄνδρα] Hermippus Comicus apud Athenaeum I. p. 18. μὰ Δί' ᾗ μέν τοι μεθύειν τ' ἄνδρα χρὴ, λοῦσθαι δὲ θερμολουτεῖν, ἃ σὺ πιεῖς· *profecto inebriari non oportet virum fortem, nec calida lavari, quod tu facis.*

vſ. 1043. Εὐθὺς γάρ σε μέσον ἔχω] Metaphora a luctatoribus. In Equitibus vſ 386. τῶν γὰρ ἔχεται μέσου. In Ranis vſ. 472. ἀλλὰ νῦν ἔχ μέσου.

vſ. 1044. Τίν' ἄνδρ' ἄριστον] Apud Euripidem in Hercule Furente, de ipſo Hercule loquens dicit Amphitruo vſ. 183. ἐρᾷ τιν' ἄνδρ' ἄριστον ἐγκρίτειν ἀεί· ἢ ᾗ, παῖδα τ' ἐμὸν ὃν σὺ φῂς εἶναι δικεῖν; *Interroga, quemnam virum fortiſſimum judicarent? Annon, quem tu dicis videri filium meum?*

vſ. 1047. Ἡρακλεια λουτρά] Herodotus in Polymnia, ubi deſcribit ſitum Thermopylarum: ἔστι δὲ ἐν τῇ εἰσόδῳ ταύτῃ θερμὰ λουτρὰ, τὰ χώριος καλέουσι οἱ ἐπιχώριοι· καὶ βωμὸς ἵδρυται Ἡρακλέος ἐπ' αὐτοῖσι· *Sunt autem in iſto aditu calida lavacra, quae Chytros vocant illius loci homines: & ara Herculis poſita eſt ſuper illis.* Iſtas Thermas Herculi feſſo elicuiſſe Minervam teſtatur Piſander apud Scholiaſten: Τῷ δ' ἐν Θερμοπύλησι θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη Ποιῇ θερμὰ λέτρα παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης· *Huic in Thermopylis caeſa dea Minerva, Fecit calida lavacra, apud littus maris.*

vſ. 1049. Ἃ τ' νεανίσκων] Quae iſto ſequenti verſu dicuntur, gemina ſunt illis, quae in Ranis vſ. 1095.

Aeſ

Quomodo quis legibus & juri contradicere poſſit;
Sed hoc auro contra carum non eſt,
Si nimirum ſumas tibi cauſam debiliorem, & tamen vincas.
Sed ſpecta quomodo refellam diſciplinam hujus, cui confidit:
Qui negat ſe paſſurum te calida lavari.
Quo itaque argumento vituperas calida lavacra?
JUST. Quia peſſimum eſt *lavari calida*, & hominem reddit ignavum.
INJ. Quieſce; nam ecce te medium teneo ut elabi nequeas.
Dic mihi, quemnam ex Jovis filiis fortiſſimi
Animi putas fuiſſe, & labores plurimos exantlaſſe?
JUST. Meo judicio nemo potior fuit Hercule.
INJ. Et ubi unquam vidiſti frigidas Balneas Herculanas?
Et quis tamen erat fortior? JUST. Haec ſunt illa nimirum,
Quae adoleſcentibus quotidie in ore ſunt, &
Efficiunt ut balneum ſit plenum, palaeſtrae vacuae.
INJ. Vituperas deinde hanc in foro verſandi conſuetudinem; at ego laudo.
Nam ſi hoc malum eſſet, Homerus nunquam feciſſet
Neſtorem Oratorem, & caeteros ſapientes omnes.
Redeo nunc hinc ad linguam, quam iſte
Negat Juniores exercere debere; ego vero ajo.
Tum etiam modeſtiam colendam eſſe ait. Quae duo maxima ſunt mala.
Nam cui tu unquam propter modeſtiam vidiſti
Aliquid boni accidiſſe? dic mihi, & me verbis refelle.
JUST. Multis. Nam Peleus iſta de cauſa accepit enſem (a Diis)
INJ. Enſem? lepido ſane lucro auctus, miſerrimus ille.
At *Hyperbolus* an non ex lychnis vendendis plurima talenta
Accepit propter malitiam? non certe machaeram.
JUST. Thetidem etiam, quod modeſtus eſſet, duxit Peleus.

INJ.

Aeſchylus ad Euripidem juventutis mores corrumpentem dicit: εἶτ' οὐ καλιὰν ἐπιτεδεῦσαι καὶ σωμυλίαν ἰδίαν ἄξας, ἣ 'ξεκίνησε τάς τε παλαίστρας, καὶ τὰς πυγὰς ἐτέτριψε, τῶ μειρακίων σωμυλλομένων. In Equitibus vſ. 1372. τὰ μειράκια ταυτὶ λέγω τὰ 'ν τῷ μύρῳ, ἃ σωμυλεῖται τοιαδὶ καθήμενα.

vſ. 1050. Τὰς παλαίστρας] Laudi ducebatur, ſi quis a puero in palaeſtra ſe exercuiſſet; in Ranis vſ. 735. ὡς ἴσμεν εὐγενεῖς καὶ σώφρονας ἄνδρας ὄντας καὶ δικαίους, καὶ καλούς τε κἀγαθούς, καὶ τραφῆναι ἐν παλαίσταις, καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ.

vſ. 1051. Εἶτ' ἐν ἀγορᾷ] Dixerat ὁ δίκαιος λόγος ſupra, vſ. 987. ἐπισῆσαι μισεῖν ἀγοράν.

vſ. 1053. Τὸν Νέστορ' ἀγορητήν] Iliados α. vſ. 247. τοῖσι δὲ Νέστωρ ἡδυεπὴς ἀνόρουσε λιγὺς Πυλίων ἀγορητής· *Poſtea Neſtor ſurrexit ſuaviloquus Pyliorum argutus orator.* Quin & alias Homerus τὴν ἀγορὴν vocat κυδιάνειραν, *decus conciliantem viris*, & dicit ibi fieri ἀμιτητῆτας ἄνδρας, *illuſtres viros.* Id quod Syneſius immerito factum dicit Epiſt. 146. τὴν δὲ ἀγορὰν ἠγωμίῳ τοιούτῳ τετίμηκεν, ἀνθρώπους παρεχομένην ἀναιδῆ καὶ παμπόνηρα, καὶ οὐδὲν ὑγιές· ἀλλὰ λοίδορα καὶ κακοῤῥαφεῖν εἰδότα· *Forum autem tali laudatione honoravit; cum producat homunciones impudentes, & peſſimos, & quibus nihil ineſt ſani; ſed qui maledici ſunt, & mala conſuere ſciunt.*

vſ. 1054. Τὴν γλῶτταν] Dixerat ὁ δίκαιος λόγος vſ. 1005. ἣν ταῦτα πείθῃς ἃ 'γὼ φράζω —— ἕξεις —— γλῶτταν βαιάν, —— ἣν δ' ἄπῃ οἱ νῦν —— γλῶτταν μεγάλην.

vſ. 1061. Τἀνέζολος] Ὅτι τυγχάνει λυχνοπωλεῖς ὤν· ut in Pace de eo dicit vſ. 688. & in Equit. vſ. 13[illegible]. τὰς σαφὰς, ἐν αἷς ἐπώλει τὰς λύχνους.

ΑΔΙΚ. Κᾆτ' ἀπολιπῆσά γ' αὐτόν, ὦχετ'. ἐγὼ δ' ἦν ὑβριστής,
Οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς τρώμασι τὴν νύκτα παννυχίζειν.
Γυνὴ δὲ σπαμωρεμένη χαίρει. σὺ δ' εἰ Κρόνιππος.
Σκέψαι γάρ, ὦ μειράκιον, ἐν τῷ σωφρονεῖν ἅπαντα
Ἃ ἔνεστιν· ἡδονῶν τ' ὅσων μέλλεις ἀποστερεῖσθαι,
Παίδων, γυναικῶν, κοττάβων, ὄψων, πότων, κιχλισμῶν.
Καί τοι τί σοι ζῆν ἄξιον, τούτων ἐὰν στερηθῇς;
Εἶεν. πάρειμ' ἐντεῦθεν ἐς τὰς τῆ φύσεως ἀνάγκας.
Ἥμαρτες, ἠράσθης, ἐμοίχευσας. τί; κατελήφθης;
Ἀπόλωλας· ἀδυνάτως γάρ εἰ λέγειν. ἐμοὶ δ' ὁμιλῶν,
Χρῶ τῇ φύσει, σκίρτα, γέλα, νόμιζε μηδὲν αἰσχρόν.
Μοιχὸς γὰρ ἦν τύχης ἁλούς, τάδ' ἀντερεῖς πρὸς αὐτόν,
Ὡς οὐδὲν ἠδίκηκας· εἶτ' εἰς τὸ Διὶ ἐπανενεγκεῖν·
Καὶκεῖνον ὡς ἥττων ἔρωτός ἐστι γυναικῶν.
Καί τοι σὺ θνητὸς ὤν, θεῷ πῶς μεῖζον ἂν δύναιο;
ΔΙΚ. Τί δ' ἦν ῥαφανιδωθῇ πιθόμενός σοι, τέφρα τε πληθῇ;
Ἐξ ἑνὸς γνώμιον λέγειν, τὸ μὴ θρύπτεσθαι εἶναι;
ΑΔΙΚ. Ἦν δ' θρύπτεσθαι ᾖ, τί πείσεται κακόν;
ΔΙΚ. Τί μὴ ἂν ἔπ μεῖζον πάθοι τούτου ποτέ;
ΑΔΙΚ. Τί δῆτ' ἐρεῖς, ἢν τοῦτο νικηθῇς ἐμοῦ;
ΔΙΚ. Σιγήσομαι. τί δ' ἄλλο; ΑΔΙΚ. Φέρε δή μοι φράσον·
Σωφρονοῦσιν ἐν τίνων;

ΔΙΚ.

vs. 1065. Παννυχίζειν] Aristophanes apud Athenaeum II. p. 48. ὅστις ἐν ἡδυσμοῖς τρώματι παννυχίζων τὴν δέσποιναν ἐρεθίεις· *Qui in stragulis pernoctans bene olentibus dominam subagitas.* Paullo aliter Alciphron Epist. 38. ἐδὲ ἵλεως καὶ εὐμενὴς διανυκτερεύσῃ τοῖς ἡδίστοις ἐκείνοις κολάσμασι· *nec placidus & benignus noctem transiget inter jucundissima illa.*

vs. 1066. Σπαμωρεμένη] *Si ita eam exerceas τοῖς ἡδίστοις ἐκείνοις κολάσμασιν, ut sentiat te virum esse.* a σίνεμαι, *noceo*, ut est in Glossis, & a μωρόν. quod eandam vim hic obtinet, quam in ὑλακόμωροι, apud Homerum, id est, qui quasi *insaniunt studio latrandi.* Scholiastes aliter, qui dicit: σπάμωρον, τὸ πορνικόν. Nempe ut Scholiastes Euripidis, qui ad hunc in Hippolyto locum qui est vs. 644. ἢδ' ἐμίχην γυνὴ γάμῳ βραχεῖα μοίραν ἀφηιθη annotavit: τυτίσι, τῇ ἁμαρτίας ἀπεστερήθη· ἤτοι τῇ πορνείας· μοῖραν γὰρ τὴν πορνείαν. Vide etiam quae notavi supra, vs. 416.

Ibid. Κρόνιππος] Scholiastes: μέγας λῆρος· κατ' ἐπίστασιν λαμβανομένη τὸ ἴσπε. Nempe ut in voce ἱππόκομπα in Ranis vs. 960. & in ἱππόποθος apud Alciphronem Epist. 38. & ἱππόζυγος apud Comicum in Ranis vs. 432.

vs. 1070. Ζῆν ἄξιον] In Avibus vs. 549. ζῆν ἐκ ἄξιον ἡμῖν, εἰ μὴ κομιούμεθα —— τὴν —— βασιλείαν.

vs. 1075. Ἁλοὺς —— & seq. —— ἐπανενεγκεῖν] Euripides in Ione vs. 827. ἁλοὺς μὲν ἀνέρες· εἰς τὸ δαίμονα· *deprehensus, culpam conferebat in deum.* Tangit autem hic etiam occulte Euripidem, ut supra vs. 922. quia illius fere verbis utitur, ut amplius mox patebit: aut etiam illius exemplo jubet culpam in deos conferre.

vs. 1076. Εἰς τὸ Διὶ ἐπανενεγκεῖν] Euripides in Bacchis vs. 29. εἰς Ζῆν' ἀναφέρειν τὴν ἁμαρτίαν λέγεις· *In Jovem contulisse culpam stupri.* In Oreste vs. 76. εἰς Φοῖβον ἀναφέρουσα τὴν ἁμαρτίαν· *In Phoebum transferens crimen.* Apud eundem in Hippolyto Vetula adhortatur Phaedram occulto amore Hippolyti pereuntem, ne dubitet rem adolescenti significare, ut illa fiant quae amantes fieri cupiunt: idque exemplo deorum, vs. 450. ὅσοι μὲν ἐν γραφαῖς τε τῶν παλαιτέρων ἔχουσιν, αὐτοί τ' εἰσὶν ἐν Μούσαις ἀεί, Ἴασι μὲν, Ζεὺς ὡς ποτ' ἠράσθη γάμων Σεμέλης· ἴσασι δ' ὡς ἀνήρπασέν ποτε Ἡ καλλιφεγγὴς Κέφαλον εἰς θεὸς Ἕως, ἔρωτος ἕνεκα. —— ἐ γὰρ ἄλλο πλὴν ὕβρις τά δ' ἐσι, κρείσσω δαιμόνων εἶναι θέλειν· τόλμα δ' ἐρᾶσαι· θεὸς ἐζημίωται τάδε· *Quicunque scripta veterum tenent, & qui semper cum Musis sunt, sciunt ut Jupiter amaverit nuptias Semelae: sciunt etiam ut rapuerit olim pulchra Aurora Cephalum ad deos —— nihil enim aliud nisi contumelia haec est, potiorem velle Diis esse: perfer amorem; Deus haec voluit.*

vs. 1077. Ἥττων ἔρωτος] Axionicus Comicus apud Athen. VI. ἥττων εἰμὶ γὰρ τῆς ἡδονῆς. Quod ad rem attinet, Euripides in Troadibus introducit Helenam se expurgantem coram Menelao, quod Paridem secuta sit,

INJ. Deinde illa, relicto homine, abiit; non enim erat protervus,
Nec aptus ad transigendam cum ea noctem in lecto;
Mulier autem gaudet si probe subagitetur. Sed tu es magnus nugator.
Nam considera, ô adolescens, omnia quae in modestia
Insunt: quantisque voluptatibus sis carituras:
Pueris, mulieribus, opsoniis, compotationibus, cachinnationibus;
At si istis defraudareris, cur esset tibi vita expetenda?
Hoc ita est, uti dixi. Transeo hinc ad naturae necessitates:
Peccasti, amasti, constuprasti; quid factum? comprehensus es?
Periisti; causam enim orare nescis. at si mecum fueris,
Indulge genio, salta, ride, nihil putato turpe;
Si enim pro moecho fueris comprehensus, negabis
Te injuriam feciſſe: deinde *memento*, ut ad Jovem referas causam.
Quia & ille amori mulierum succubuit;
Tu vero mortalis qui sis, quomodo possis esse potentior Jove?
JUST. Quid vero si raphanismum & vulsuram patiatur tibi morem gerens?
Habebit ne aliquod argumentum quo ostendat, sibi non esse ampliatum podicem?
INJ. Quid tum si amplum habeat podicem? quid inde mali patietur?
JUST. Quodnam vero majus malum isto pateretur unquam?
INJ. Quid itaque dices, si in hac re victus fueris a me?
JUST. Tacebo: quid enim aliud *facerem?* INJ. Age nunc die mihi,
Patroni causarum ex quorum hominum ordine sunt?

JUST.

sit; ubi inter alia dicit, vs. 946. *τί δὴ φροντίσασ' γ' ἐκ δόμων ἅμ' ἑσπόμην ξένου προδοῦσα πατρίδα καὶ δόμους ἐμούς; τὴν θεὸν κάλαζε· καὶ Διὸς κρείσσων γαμεῖ, ὃς τ' μὲν ἄλλων δαιμόνων ἔχει κράτος, κείνης δὲ δοῦλός ἐστι· συγγνώμη σθ' ἑμοί· Quid igitur in mentem mihi venit, ut ex domo sequerer hospitem, relicta patria & familia mea? Deam (Venerem) puni: & fac te potentiorem Jove, qui in ceteros quidem deos habet imperium, illius autem est servus. Quare ignoscendum mihi.* In Ione vs. 449. *ἐκεῖ' ἀνθρώπους κακῶς λέγειν δίκαιον, εἰ τὰ θεῶν κακὰ μιμοῦμεθ', ἀλλὰ τοὺς διδασκόλους τάδε· Non jam homines accusare aequum est, si deorum vitia imitamur; sed illos qui docent haec (deos).*

vs. 1078. Καί τοι σὺ θνητός ὤν] Euripides in Hercule Furente vs. 1320. *καί τοι τί φήσεις; εἰ σὺ μὲν θνητὸς γεγὼς, φέρεις ὑπέρφευ τὰς τύχας, θεοὶ δὲ μή· Sed quid dices, si tu quidem qui es mortalis, nimium immoderate fers casus vitae, Dii autem non ita?*

vs. 1079. Ῥαφανιδωθῇ] Lucianus de Morte Peregrini: *μοιχεύων ἁλοὺς δίφυγε, ῥαφανίδι τὴν πυγὴν βεβυσμένος· in adulterio deprehensus aufugit, podicem fartus raphano.* quem locum citavit Cl. Kusterus ad Suidam.

Ibid. Τίφρα] In Thesmoph. vs. 544. *τίφραν πυθὲν λαβέσαι ταύτης ἀποψηλάσομεν τὸ χοῖρον.*

Ibid. Τιλθῇ] In Ranis vs. 421. *πρωκλὲν τίλλειν.* In Pluto vs. 168. *ὁ σθ' ἁλοὺς γε μοιχὸς διὰ σὲ πυραπίλλεται.*

vs. 1080. Τὸ μὴ —— εἶναι] Aeschylus in Agamemnone vs. 1181. *ἀλλ' σθ' ἐδὲν ἐπῆρκεσαν, τὸ μὴ πόλιν μὴν, ὥσπερ ἦν ἔχει, πυθέσθαι· Nullum remedium suppeditarunt, quominus urbs ita esset affecta ut est.* Sophocles in Trachiniis vs. 90. *ἐδὲν ἐλλείψω τὸ μὴ πᾶσαν πυθέσθαι τ' σθ' ἀλήθειαν πέρι· Nihil intermittam, quin omnem super istis rebus explorem veritatem.* Aliquando & ὰ additur. Aeschylus in Prometheo vs. 917. *ἐδὲν γὰρ αὐτῷ τοῦτ' ἐπαρκέσῃ τὸ μὴ ὰ πεσεῖν ἀτίμως· Nam id ei nihil opitulabitur, quo minus turpiter cadat.* Idem in Eumenidibus vs. 917. *ὰκ ἀνήσομαι τὸ μὴ ὰ πάνσθ' ἁσύλητον ὰ βροτοῖς τιμᾶν πόλιν· Non committam, quin hanc urbem victoriis celebrem faciam inter mortales.* Sophocles in Ajace vs. 735. *ὡς ὰκ ἀρκέσοι τὸ μὴ ὰ πέτροισι πᾶς καταξανθεὶς θανεῖν· Quod non prohibiturus esset quominus saxis totus concisus moriatur.* Comicus in Ranis vs. 68. *ἐδεὶς γ' ἐμ' ἂν πείσειεν τὸ μὴ ὰκ ἐλθεῖν.*

vs. 1085. Συνηγορῆσιν] Rhetores & advocatos tanquam cinaedos saepe perstringit; in Acharn. vs. 715. *ὅπως ἂν ἥ τῷ γέροντι μὲν γέλως καὶ νωθὴς ὁ ξυνήγορος· τοῖσι νέοισι σθ' εὐρύπρωκτος καὶ λάλος.* In Eccles. vs. 112. *λέγεσι γὰρ καὶ τ' ναυίσκων ὅσοι πλεῖστα σποδοῦνται δεσπότας εἶναι λέγειν.* In Equitibus vs. 875. cum Cleon rhetor dixisset se prohibuisse, ne cinaedi ulli essent, *ἔπουσα τὼς κιναίδους* inquiens; alter dicit ad eum: *ὰκ ἴσθ' ὅπως ἐκείνους ἐχὶ φθονῶν ἔπανσας, ἵνα μὴ ξήτορες γένωνται.* & alibi.

ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Πείθομαι.
Τί δαὶ τραγῳδῆσ' ἐκ τίνων;
ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Εὖ λέγεις.
Καὶ δημαγωγῆσ' ἐκ τίνων;
ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Ἆρα δῆτ' ἔγνωκας, ὡς ὑδὲν λέγεις;
Καὶ τ̃ θεατῶν ὁπότεροι πλείους, σκόπει.
ΔΙΚ. Καὶ δὴ σκοπῶ. ΑΔΙΚ. Τί δῆθ' ὁρᾷς;
ΔΙΚ. Πολὺ πλείονας, νὴ τὼς θεώς,
Τὼς θὐρυπρώκλεις.
Καὶ τοῦτονὶ γᾶν οἶδ' ἐγὼ, κἀκεινονί,
Καὶ τ̃ κομήτην τοῦτονί.
ΑΔΙΚ. Τί δῆτ' ἐρεῖς;
ΔΙΚ. Ἡττώμεθ'. ὦ κινήμενοι,
Πρὸς τ̃ θεῶν, δέξασθέ μου
Θοιμάτιον, ὡς
Ἐξαυτομολῶ πρὸς ὑμᾶς.

ACTUS TERTII

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Τί δῆτα, πότερον τοῦτον ἐπάγεσθ λαβὼν
Βύλῃ τ̃ υἱὸν, ἢ διδάσκω σοι λέγειν;
ΣΤΡ. Δίδασκε, καὶ κόλαζε, καὶ μέμνησ', ὅπως
Εὖ μοι σομιῶσεις αὐτόν· ὅπῃ μὲν θάτερα,
Οἵαν δικαίοις· τ̃ δ' ἑτέραν αὖτε γνάθον
Στόμωσον, οἵαν ἐς τὰ μείζω πράγματα.
ΣΩΚΡ. Ἀμέλει, κομιεῖ τοῦτον σοφιστὴν δεξιόν.
ΦΕΙΔ. Ὠχρὸν μὲν οὖν γε, καὶ κακοδαίμονα.
ΧΟΡ. Χώρει νῦν· οἴομαι δὲ
Σοὶ ταῦτα μεταμελήσειν.

ΕΠΙΡ-

vs. 1087. Τραγῳδῆσιν] Scholiastes refert ex aliorum opinione, haec tendere in Phrynichum Tragicum saltatorem. Sane & in Vespis vs. 1488. iste Phrynichus intelligendus est, de quo ibi senex aliquis tripudians dicit: πλήσασ δὲ Φρύνιχόν, ὡς τις ἀλέκτωρ —— σκέλοιν ἐράνιόν γ' ἐκλακτίζων· πρωκτὸς χάσκει. Sed tamen etiam ad Agathonem Tragicum Poëtam potest respexisse Comicus, quem in Thesmoph. in prima parte fabulae haud leviter perstringit tanquam effoeminatum, & mollem, & cinaedum, ubi inter alia ad eum dicit Mnesilochus vs. 206. καὶ μὴν σύ γ' ὦ καταπύγον εὐρύπρωκτον εἰ ἐ τοῖς λόγοισιν ἀλλὰ τοῖς παθήμασι.

vs. 1089. Δημαγωγῆσι] Vid. in Equit. vs. 422. Demagogi etiam sunt Rhetores, quare vide & ad vs. 1085.

vs. 1099. Κινέμενοι] Ita vocat cinaedos etiam in Equitibus vs. 872. & κινεῖν non semel occurrit pro βινεῖν, ut infra vs. 1375.

1100. Πρὸς τ̃ θεῶν] Hic in ed. Farrei praefixum ΦΕΙ. quasi Phidippides haec dicat.

vs. 1101. Θοιμάτιον] Scholiastes dicit propterea eum vestem tradere, ne in currendo impediatur; at contra in Vespis vs. 406. ἀλλὰ θοιμάτια λαβόντες ὡς τά-

χιστα

JUST. Ex illorum ordine, quibus amplus eſt podex. INJ. Credo.
Quid vero Tragici Poëtae? ex quorum ordine ſunt?
JUST. Ex illorum, quibus amplus eſt podex. INJ. Recte dicis.
Et Tribuni plebis ex quorum ordine?
JUST. Ex illorum, quibus amplus eſt podex. INJ. Ergone
Agnoſcis te nihil dicere?
Etiam ex ſpectatoribus utri ſint plures ſpecta.
JUST. Et ſane ſpecto. INJ. Quid itaque vides?
JUST. Multo plures profecto illos video eſſe,
Quibus amplus eſt podex.
Nam & iſtum novi ego, & illum,
Et crinitum huncce.
INJ. Quid itaque dices jam?
JUST. Vincimur. ô Cinaedi,
Per Deos obſecro, accipite meum
Pallium, nam
Ad vos transfugio.

SCENA QUARTA.

SOCRATES, STREPSIADES, PHIDIPPIDES, CHORUS.

SOCR. Quid itaque? utrum abducere prehenſum iſtum
Vis filium, aut ut eum doceam dicendi artem?
STR. *Doce, & caſtiga, & memento ut*
Bene mihi exacuas eum: ex altera parte
Ut ei bucca valeat ad leviores lites: alteram vero buccam ejus
Exacue, ut valeat ad majora negotia.
SOCR. Ne ſis ſollicitus, reduces eum argutatorem probum.
PH. Imo pallidum opinor, & miſerum.
CHOR. I nunc: arbitror autem
Fore ut te horum poeniteat.

EPIR-

χίσα παιδία δεῖτε.

vſ. 1106. Στομώσεις] Scholiaſtes: ὀξυνεῖς. Sed in Gloſſis: σομῷ *ferrumino.* σόμωμα *ferrum durum.*

vſ. 1108. Τὴν — γνάθον σόμωσον] Sophocles in Oedipo Coloneo, vſ. 789. τὸ σὸν δ' ἀείκλωτ' ὀδὺρ' ὑπόκλαυτον σόμα, πυλλὴν ἔχον σίμωσιν· *Tuum autem venit huc mendax os, multum habens acuminis.* ubi Scholia: δείνωσιν καὶ πανουργίαν· *atrocitatem, & vafritiem.*

Ibid. Ἐς τὰ μείζω πράγματα] Filium quidem ſuum vult bene inſtrui ad ardua etiam negotia; ipſe autem, cum ſe daret in diſciplinam Socrati, nolebat talia doceri, vſ. 432. μή μοι γνάμας μεγάλας· ἃ γὰρ πέτων ἐπιθυμῶ.

vſ. 1110. Ὀκχεῖν] De ſe conjecturam facit, nam & ipſe apud Philoſophos nitorem corporis amiſerat, ut dicit vſ. 717.

vſ. 1111. Οἶμαι δῆτ'] Surdo narrat fabulam chorus; nam nec filius eum deterrere potuit ab inſtituto, cum ei nihil boni praedixerit, vſ. 866. ἢ μὲν σὺ τούτοις τῷ χρόνῳ πότ' ἀχθέσῃ. ſed mox plagis emendabitur.

ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Πείθομαι.
Τί δαὶ τραγῳδῆσ' ἐκ τίνων;
ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Εὖ λέγεις.
Καὶ δημαγωγῆσ' ἐκ τίνων;
ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Ἆρα δῆτ' ἔγνωκας, ὡς ὑδὲν λέγεις;
Καὶ τ̃ θεατῶν ὁπότεροι πλείους, σκόπει.
ΔΙΚ. Καὶ δὴ σκοπῶ. ΑΔΙΚ. Τί δῆθ' ὁρᾷς;
ΔΙΚ. Πολὺ πλείονας, νὴ τὼς θεώς,
Τὼς θὐρυπρώκλεις.
Καὶ τοῦτονὶ γᾶν οἶδ' ἐγὼ, κἀκεινονί,
Καὶ τ̃ κομήτην τοῦτονί.
ΑΔΙΚ. Τί δῆτ' ἐρεῖς;
ΔΙΚ. Ἡττώμεθ'. ὦ κινήμενοι,
Πρὸς τ̃ θεῶν, δέξασθέ μου
Θοιμάτιον, ὡς
Ἐξαυτομολῶ πρὸς ὑμᾶς.

ACTUS TERTII

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Τί δῆτα, πότερον τοῦτον ἐπάγεσθ λαβὼν
Βύλῃ τ̃ υἱὸν, ἢ διδάσκω σοι λέγειν;
ΣΤΡ. Δίδασκε, καὶ κόλαζε, καὶ μέμνησ', ὅπως
Εὖ μοι σομιῶσεις αὐτόν· ὅπῃ μὲν θάτερα,
Οἵαν δικαίοις· τ̃ δ' ἑτέραν αὖτε γνάθον
Στόμωσον, οἵαν ἐς τὰ μείζω πράγματα.
ΣΩΚΡ. Ἀμέλει, κομιεῖ τοῦτον σοφιστὴν δεξιόν.
ΦΕΙΔ. Ὠχρὸν μὲν οὖν γε, καὶ κακοδαίμονα.
ΧΟΡ. Χώρει νῦν· οἴομαι δὲ
Σοὶ ταῦτα μεταμελήσειν.

ΕΠΙΡ-

vs. 1087. Τραγῳδῆσιν] Scholiastes refert ex aliorum opinione, haec tendere in Phrynichum Tragicum saltatorem. Sane & in Vespis vs. 1488. iste Phrynichus intelligendus est, de quo ibi senex aliquis tripudians dicit: πλήσασ δὲ Φρύνιχόν, ὡς τις ἀλέκτωρ —— σκέλοιν ἐράνιόν γ' ἐκλακτίζων· πρωκτὸς χάσκει. Sed tamen etiam ad Agathonem Tragicum Poëtam potest respexisse Comicus, quem in Thesmoph. in prima parte fabulae haud leviter perstringit tanquam effoeminatum, & mollem, & cinaedum, ubi inter alia ad eum dicit Mnesilochus vs. 206. καὶ μὴν σύ γ' ὦ καταπύγον εὐρύπρωκτον εἰ ἐ τοῖς λόγοισιν ἀλλὰ τοῖς παθήμασι.

vs. 1089. Δημαγωγῆσι] Vid. in Equit. vs. 422. Demagogi etiam sunt Rhetores, quare vide & ad vs. 1085.

vs. 1099. Κινέμενοι] Ita vocat cinaedos etiam in Equitibus vs. 872. & κινεῖν non semel occurrit pro βινεῖν, ut infra vs. 1375.

1100. Πρὸς τ̃ θεῶν] Hic in ed. Farrei praefixum ΦΕΙ. quasi Phidippides haec dicat.

vs. 1101. Θοιμάτιον] Scholiastes dicit propterea eum vestem tradere, ne in currendo impediatur; at contra in Vespis vs. 406. ἀλλὰ θοιμάτια λαβόντες ὡς τά-

χιστα

JUST. Ex illorum ordine, quibus amplus eſt podex. INJ. Credo.
Quid vero Tragici Poëtae? ex quorum ordine ſunt?
JUST. Ex illorum, quibus amplus eſt podex. INJ. Recte dicis.
Et Tribuni plebis ex quorum ordine?
JUST. Ex illorum, quibus amplus eſt podex. INJ. Ergone
Agnoſcis te nihil dicere?
Etiam ex ſpectatoribus utri ſint plures ſpecta.
JUST. Et ſane ſpecto. INJ. Quid itaque vides?
JUST. Multo plures profecto illos video eſſe,
Quibus amplus eſt podex.
Nam & iſtum novi ego, & illum,
Et crinitum huncce.
INJ. Quid itaque dices jam?
JUST. Vincimur. ô Cinaedi,
Per Deos obſecro, accipite meum
Pallium, nam
Ad vos transfugio.

SCENA QUARTA.

SOCRATES, STREPSIADES, PHIDIPPIDES, CHORUS.

SOCR. Quid itaque? utrum abducere prehenſum iſtum
Vis filium, aut ut eum doceam dicendi artem?
STR. *Doce, & caſtiga, & memento ut*
Bene mihi exacuas eum: ex altera parte
Ut ei bucca valeat ad leviores lites: alteram vero buccam ejus
Exacue, ut valeat ad majora negotia.
SOCR. Ne ſis ſollicitus, reduces eum argutatorem probum.
PH. Imo pallidum opinor, & miſerum.
CHOR. I nunc: arbitror autem
Fore ut te horum poeniteat.

EPIR-

χίσα παιδία δεῖτε.

vſ. 1106. Στομώσεις] Scholiaſtes: ὀξυνεῖς. Sed in Gloſſis: σομῷ *ferrumino.* σόμωμα *ferrum durum.*

vſ. 1108. Τὴν — γνάθον σόμωσον] Sophocles in Oedipo Coloneo, vſ. 789. τὸ σὸν δ' ἀείκλωτ' ὀδὺρ' ὑπόκλαυτον σόμα, πυλλὴν ἔχον σίμωσιν· *Tuum autem venit huc mendax os, multum habens acuminis.* ubi Scholia: δείνωσιν καὶ πανουργίαν· *atrocitatem, & vafritiem.*

Ibid. Ἐς τὰ μείζω πράγματα] Filium quidem ſuum vult bene inſtrui ad ardua etiam negotia; ipſe autem, cum ſe daret in diſciplinam Socrati, nolebat talia doceri, vſ. 432. μή μοι γνάμας μεγάλας· ἃ γὰρ πέτων ἐπιθυμῶ.

vſ. 1110. Ὀκχεῖν] De ſe conjecturam facit, nam & ipſe apud Philoſophos nitorem corporis amiſerat, ut dicit vſ. 717.

vſ. 1111. Οἶμαι δῆτ'] Surdo narrat fabulam chorus; nam nec filius eum deterrere potuit ab inſtituto, cum ei nihil boni praedixerit, vſ. 866. ἢ μὲν σὺ τούτοις τῷ χρόνῳ πότ' ἀχθέσῃ. ſed mox plagis emendabitur.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ις'

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι.

ΧΟΡ. Τὰς κριτὰς ἀ κερδανῶσιν, ἢν π τόνδε τ̓ χορὸν
Ὠφελῶσ' ὀρ τ̓ δικαίων, βυλόμεθ' ὑμῖν φράσαι.
Πρῶτα μὲν γὰρ, ἢν νεῶν βάληθ' ὁ ὥρα τὰς ἀρχάς,
Ὑσμῖν πρώτοισιν ὑμῖν, τοῖσι δ' ἄλλοις ὕστερον.
Εἶτα τ̓ καρπὸν τεκόσας ἀμπέλους φυλάξομεν,
Ὡς τε μήτ' αὐχμὸν πιέζειν, μήτ' ἄγαν γ' ἐπομβρίαι.
Ἢν δ' ἀπιμάσῃ τις ἡμᾶς, ἄνητος ὢν, ὕσας θεὰς,
Προσεχέτω τ̓ νοῦν ἡμῖν οἷα πείσε) κακὰ,
Λαμβάνων ὕτ' οἶνον, ὕτ' ἄλλ' ὁδὲν ἐκ τ̓ χωρίου.
Ἡνίκ' ἂν γὰρ αἴτ' ἐλαίαν βλαστάνωσ', αἴτ' ἄμπελοι
Ἀποκεκόφονε), τοιαύταις σφενδόναις παιήσομεν.
Ἢν δὲ πλινθεύοντ' ἴδωμεν, ὕσομεν· ἢ γὰρ πέτρος
Τὸν κέραμον αὐτῶ χαλάζαις τροχύλαις σωτείψομεν.
Κἂν γαμῇ ποτ' αὐτὸς, ἢ τ̓ ξυγγενῶν, ἢ τ̓ φίλων,
Ὑσμεν τ̓ νύκτα πᾶσαν· ὥστ' ἴσως βυλήσε)
Κἂν ὁ Αἰγύπτῳ τυχεῖν ὢν μᾶλλον, ἢ κρῖναι κακῶς.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Πέμπτη, τετρὰς, τρίτη, μεθ' ταύτην δευτέρα·
Εἶθ', (ἢν ἐγὼ μάλιστα πασῶν ἡμερῶν
Δέδοικα καὶ πέφρικα καὶ βδελύττομαι)

Εὐθὺς

vs. 1113. Τὰς κριτάς] Ordo est: *Βυλόμεθα φράσαι τὰς κριτάς*, id est, *περὶ τ̓ κριτῶν*. Ut supra vs. 961. Λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν. Vide Notam ad Plutum vs. 56. Captat autem Chorus benevolentiam judicum.

vs. 1115. Ἢν ἄρα] Xenophon in Oeconomico: καὶ γὰρ ἐν τῷ χώρῳ, καὶ ἐν τῷ ἄστει δεῖ ἐν ὥρᾳ αἱ ἐπικαιριμώταται πράξεις εἰσί· *Nam & ruri & in urbe, semper matutinae actiones sunt oportunissimae.* Virg. Georg. II, 408.

Primus humum fodito, primus devecta cremato
Sarmenta ——

vs. 1123. Παιήσομεν] Hoc futurum occurrit & in Lysistrata vs. 462. est a verbo παίω, & aor. 1. ἔπαισα, supra, vs. 549. nempe a fut. 1. παίσω· qui aoristus coincidit cum παΐσω a παΐζω.

vs. 1128.

EPIRREMA VERSUUM XVI.

Trochaïci Octonarii.

CHOR. Judices quid lucri ſint reportaturi, ſi hunc Chorum in aliqua
Re juſta juverint, volumus vobis dicere:
Nam, primum, ſi volueritis agrum novare mature,
Pluemus vobis primis; caeteris poſterius:
Deinde vites fructum jam enixas cuſtodiemus,
Ut neque ſiccitas (rubigo) eas premat, neque nimia pluvia.
Si vero aliquis contemſerit nos, ipſe mortalis, nos Deas,
Is advertat animum quanta ſit paſſurus mala,
Dum nec vinum accipit, nec aliud quicquam e fundo ſuo.
Nam quando germinaverint oleae, & vites
Amputabuntur, ejusmodi fundis eas caedemus.
Si vero lateres illum ſingere videbimus, pluemus: & tecti
Tegulas ejus grandine rotunda comminuemus.
Tum ſi quando nuptias aut ipſe, aut cognatorum & amicorum ejus aliquis
celebrabit,
Tota nocte pluemus: ut forſitan malit
Vel in Aegypto potius fuiſſe, quam judicaſſe perperam.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES.

STR. Quintus *dies*, quartus, tertius, poſt hunc alter
Deinde, quem ego maxime omnium dierum
Timeo & horreo, & abominor,

Statim

vſ. 1128. Κἂν ἐν Αἰγύπτῳ] Ubi non compluetur quidem, ſed erit apud homines malos; in Aegypto non fieri pluviam dicit & Comicus in Thesm. ex Euripide, vſ. 862. Νείλε — ῥοαὶ, ὃς ἀντὶ Διὸς ψακάδ' Αἰγύπτῳ πίδον — νοτίζῃ. Aegyptios autem male audiviſſe, notat Scholiaſtes ex Aeſchylo: Διὸτι πλάσιον τοῦ μιχθῆναι Αἰγύπτιοι· *Valent in dolis nectendis Aegyptii:* & ex Theocrito in Adoniazuſis: — ἔστιν κακοιζυὸς Δαλσίτᾳ ἢ ἰόντα παρίεπων Αἰγυπτιστί· *nullus maleficus laedet ambulantem obrepens Aegyptiaco more.*

vſ. 1129. Πέμπτη] Nempe ante illum diem qui dicebatur ἕνη καὶ νέα.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ις'

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι.

ΧΟΡ. Τὰς κριτὰς ἀ κερδανῶσιν, ἢν π τόνδε τ̓ χορὸν
Ὠφελῶσ' ὀρ τ̓ δικαίων, βυλόμεθ' ὑμῖν φράσαι.
Πρῶτα μὲν γὰρ, ἢν νεῶν βάληθ' ὁ ὥρα τὰς ἀρχάς,
Ὑσμῖν πρώτοισιν ὑμῖν, τοῖσι δ' ἄλλοις ὕστερον.
Εἶτα τ̓ καρπὸν τεκόσας ἀμπέλους φυλάξομεν,
Ὡς τε μήτ' αὐχμὸν πιέζειν, μήτ' ἄγαν γ' ἐπομβρίαι.
Ἢν δ' ἀπιμάσῃ τις ἡμᾶς, ἄνητος ὢν, ὕσας θεὰς,
Προσεχέτω τ̓ νοῦν ἡμῖν οἷα πείσε) κακὰ,
Λαμβάνων ὕτ' οἶνον, ὕτ' ἄλλ' ὁδὲν ἐκ τ̓ χωρίου.
Ἡνίκ' ἂν γὰρ αἴτ' ἐλαίαν βλαστάνωσ', αἴτ' ἄμπελοι
Ἀποκεκόφονε), τοιαύταις σφενδόναις παιήσομεν.
Ἢν δὲ πλινθεύοντ' ἴδωμεν, ὕσομεν· ἢ γὰρ πέτρος
Τὸν κέραμον αὐτῶ χαλάζαις τροχύλαις σωτείψομεν.
Κἂν γαμῇ ποτ' αὐτὸς, ἢ τ̓ ξυγγενῶν, ἢ τ̓ φίλων,
Ὑσμεν τ̓ νύκτα πᾶσαν· ὥστ' ἴσως βυλήσε)
Κἂν ὁ Αἰγύπτῳ τυχεῖν ὢν μᾶλλον, ἢ κρῖναι κακῶς.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Πέμπτη, τετρὰς, τρίτη, μεθ' ταύτην δευτέρα·
Εἶθ', (ἢν ἐγὼ μάλιστα πασῶν ἡμερῶν
Δέδοικα καὶ πέφρικα καὶ βδελύττομαι)

Εὐθὺς

vs. 1113. Τὰς κριτάς] Ordo est: *Βυλόμεθα φράσαι τὰς κριτάς*, id est, *περὶ τ̓ κριτῶν*. Ut supra vs. 961. Λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν. Vide Notam ad Plutum vs. 56. Captat autem Chorus benevolentiam judicum.

vs. 1115. Ἢν ἄρα] Xenophon in Oeconomico: καὶ γὰρ ἐν τῷ χώρῳ, καὶ ἐν τῷ ἄστει δεῖ ἐν ὥρᾳ αἱ ἐπικαιριμώταται πράξεις εἰσί· *Nam & ruri & in urbe, semper matutinae actiones sunt oportunissimae.* Virg. Georg. II, 408.

Primus humum fodito, primus devecta cremato
Sarmenta ——

vs. 1123. Παιήσομεν] Hoc futurum occurrit & in Lysistrata vs. 462. est a verbo παίω, & aor. 1. ἔπαισα, supra, vs. 549. nempe a fut. 1. παίσω· qui aoristus coincidit cum παΐσω a παΐζω.

vs. 1128.

EPIRREMA VERSUUM XVI.

Trochaïci Octonarii.

CHOR. Judices quid lucri ſint reportaturi, ſi hunc Chorum in aliqua
Re juſta juverint, volumus vobis dicere:
Nam, primum, ſi volueritis agrum novare mature,
Pluemus vobis primis; caeteris poſterius:
Deinde vites fructum jam enixas cuſtodiemus,
Ut neque ſiccitas (rubigo) eas premat, neque nimia pluvia.
Si vero aliquis contemſerit nos, ipſe mortalis, nos Deas,
Is advertat animum quanta ſit paſſurus mala,
Dum nec vinum accipit, nec aliud quicquam e fundo ſuo.
Nam quando germinaverint oleae, & vites
Amputabuntur, ejusmodi fundis eas caedemus.
Si vero lateres illum ſingere videbimus, pluemus: & tecti
Tegulas ejus grandine rotunda comminuemus.
Tum ſi quando nuptias aut ipſe, aut cognatorum & amicorum ejus aliquis
celebrabit,
Tota nocte pluemus: ut forſitan malit
Vel in Aegypto potius fuiſſe, quam judicaſſe perperam.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES.

STR. Quintus *dies*, quartus, tertius, poſt hunc alter
Deinde, quem ego maxime omnium dierum
Timeo & horreo, & abominor,

Statim

vſ. 1128. Κἂν ἐν Αἰγύπτῳ] Ubi non compluetur quidem, ſed erit apud homines malos; in Aegypto non fieri pluviam dicit & Comicus in Thesm. ex Euripide, vſ. 862. Νείλε — ῥοαὶ, ὃς ἀντὶ Διὸς ψακάδ' Αἰγύπτῳ πίδον — νοτίζῃ. Aegyptios autem male audiviſſe, notat Scholiaſtes ex Aeſchylo: Διὸτι πλάσιον τοῦ μιχθῆναι Αἰγύπτιοι· *Valent in dolis nectendis Aegyptii:* & ex Theocrito in Adoniazuſis: — ἔστιν κακοιζυὸς Δαλσίτᾳ ἢ ἰόντα παρίεπων Αἰγυπτιστί· *nullus maleficus laedet ambulantem obrepens Aegyptiaco more.*

vſ. 1129. Πέμπτη] Nempe ante illum diem qui dicebatur ἕνη καὶ νέα.

Εὐθὺς μ᾽ ταύτῃ ἔλθ᾽ ἔνη τε ᾖ νέα.
Πᾶς γάς τις ὄμνυσ᾽, οἷς ὀφείλων τυγχάνω,
Θεός μοι πρυτανεῖ᾽, ἀπολεῖν με φησὶ κἀξολεῖν,
Ἐμὲ μέτοικά τε ᾖ δίκῃ αὐτομόλῳ·
Ὦ δαιμόνιε, τὸ μὴ π νωὶ μὴ λάβῃς,
Τὸ δ᾽ ἀναβαλεῖ μοι, τὸ δ᾽ ἄφες. Οὔ φασίν ποτε
Οὕτως ἀπολήψεσθ᾽, ἀλλὰ λοιδορεῖσί με,
Ὡς ἀδικός εἰμι, ᾖ δικάσεσθαί φασί μοι.
Νεῖ ἢν δικαζέσθων· ὀλίγον γάς μοι μέλῃ,
Εἴτ᾽ μεμάθηκεν εὖ λέγειν Φειδιππίδης.
Τάχα δ᾽ εἴσομαι, κόψας τὸ φροντιστήριον.
Παῖ, ἠμὶ, παῖ, παῖ.

ACTUS QUARTI

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Στρεψιάδιν ἀσπάζομαι.
ΣΤΡ. Καίγωγέ σ᾽· ἀλλὰ τυτονὶ πρῶτον λαβέ·
Χρὴ γ᾽ θπιθαυμάζειν π τ διδάσκαλον.
Καί μοι τ ἰὸν εἰ μεμάθηκε τ λόγον
Ἐκεῖνον, εἴφ᾽, ὃν ἐτίως εἰσήγαγες.
ΣΩΚΡ. Μεμάθηκεν. ΣΤΡ. Εὖ γ᾽, ὦ παμβασίλεια ἀπαιόλη.
ΣΩΚΡ. Ὥσ᾽ ἀποφύγοις ἄν, ἢν πιν᾽ ἂν βύλῃ, δίκην.
ΣΤΡ. Κ᾽ εἰ μάρτυρες παρῆσαν, ὅτ᾽ ἐδανειζόμην;
ΣΩΚΡ. Πολλῷ γε μᾶλλον, κἂν παρῶσι χίλιοι.
ΣΤΡ. Βοάσομ᾽ ἄρα ταὶν ὑπέρτονον
Βοάν. Ἰὼ, κλαίετ᾽ ὦ βολοςάται,
Αὐτοί τε ᾖ τἀρχεῖα, ᾖ τόκοι τόκων·
Οὐδὲν γ᾽ ἄν με φλαῦρον ἐργάσασθ᾽ ἔτι,

Οἵ

vſ. 1134. Πρυτανεῖα] Julius Pollux Lib. VIII. dicit fuiſſe certam pecuniam, quam deponerent ligitantes utrinque in initio litis: & illum, qui victus foret judicio, dicit tantum dare, quantum ab utroque fuiſſet depoſitum: quod deinde judices accipiant. Scholiaſtes dicit eſſe *Sportulas* Romanorum, cum quo convenit Suidas, & Gloſſae Verborum Juris.

vſ. 1143. & ſeqq. Παῖ ἠμὶ παῖ παῖ. Στ. Στρεψιάδην ἀσπάζεμαι.] Ita edd. priſtinae. Friſchlinus violentam illam & ineptam nec neceſſariam diviſionem in Actus & Scenas faciens, coactus fuit hunc verſum dividere.

vſ. 1145. Τετονί] Τὸν θύλακον. dat ei faccum farinae; nam & ante dicebat: Διαλφιτόσω σε κύκλῳ τὴν κάρδοπον vſ. 669. Scholiaſtes.

vſ. 1147. Τὸν υἱὸν] Ordo eſt: εἰπέ μοι τ υἱόν. id eſt περὶ τε υἱε. ut ſupra vſ. 961. λέξω τὴν παιδείαν, ὡς διέκειτο, id eſt, λέξω περὶ τ παιδείας. Vid. Notam ad Plutum vſ. 56.

vſ.

Statim post hunc est vetus & novus.
Nam unusquisque eorum quibus debeo jurat,
Depositа mercede judiciaria, se me funditus perditurum;
Me interea, ut parcat, aequumque & justum se praebeat *sic* petente:
O bone, velis istud jam non accipere,
Illud differre, hoc remittere; at illi negant se unquam
Hoc pacto *sua* recipere posse, & mihi convicium faciunt.
Ajunt me injustum esse hominem, & se citaturos me.
Nunc itaque citent; non magnopere laboro,
Si modo Phidippides artem bene dicendi addidicit.
Sed mox sciam, ubi fores Scholae pulsavero.
Puer heus, puer, puer.

SCENA SECUNDA.

SOCRATES, STREPSIADES.

SOCR. Strepsiadem saluto.
STR. Et ego te: sed istum saccum farinae prius accipe.
Oportet enim Magistrum honorario aliquo afficere.
Et, an filius addidicerit sermonem
Illum, dic, quem nuper introduxisti.
SOCR. *Addidicit.* STR. *Bene sane, ô Fraus regina.*
SOCR. Adeoque cujuslibet criminis facile efficiet ut absolvaris.
STR. Etiamne si testes adfuissent, cum foenore acciperem?
SOCR. Multo magis, etiamsi mille adfuissent.
STR. Itaque exclamabo alte intensa
Voce: io! Nummularii, vae vobis: nunc pereatis
Et vos ipsi, & fors, & usurae usurarum.
Nihil amplius mihi nocebitis.

Talis

vs. 1148. Ἐκεῖνον] Nempe τὸ ἄδικον λόγον. Supra, vs. 885.

Ibid. Ὃν] Potest vel ad υἱὸν referri, ut sit: τὸ υἱὸν, ὃν εἰσήγαγες, nempe εἰς τὸ φροντιστήριον· *quem introduxisti in scholam tuam:* vel ad λόγον· ut sit τὸ λόγον, ὃν εἰσήγαγες, nempe εἰς τὰς ἀνθρώπους, *quem invexisti in humanam societatem.*

vs. 1149. Ἀπαιόλη] Vid. supra, vs. 727. ἀπαιόλημα. ἀπὸ ἀπολῶ, *varius, celer, versutus.* Comicus Ἀπαιόλη dixit quasi *Dea Fraudum.* ut in Equitibus vs. 630. Φέρακες &c. v. Eustath. ad Iliad. B. p. 267.

vs. 1153. Βοάσομαι] Dorice, ut in Pluto vs. 639. ἀναβοάσομαι τὸ εὔπαιδα. Est autem ὑπίερον βοά idem quod τηλέπορον βίαμα, vs. 967.

„ vs. 1155. Ἀρχεῖα] Sensus requirit, ut scribatur „ ἀρχαῖα id est *sortes*, vel *capita*, ut vocant, *pecuniae* „ *creditae:* ut monuit etiam Bisetus." ex Notis Küsteri.

Εὐθὺς μ᾽ ταύτῃ ἔλθ᾽ ἔνη τε ᾖ νέα.
Πᾶς γάς τις ὄμνυσ᾽, οἷς ὀφείλων τυγχάνω,
Θεός μοι πρυτανεῖ᾽, ἀπολεῖν με φησὶ κἀξολεῖν,
Ἐμὲ μέτοικά τε ᾖ δίκῃ αὐτομόλῳ·
Ὦ δαιμόνιε, τὸ μὴ π νωὶ μὴ λάβῃς,
Τὸ δ᾽ ἀναβαλεῖ μοι, τὸ δ᾽ ἄφες. Οὔ φασίν ποτε
Οὕτως ἀπολήψεσθ᾽, ἀλλὰ λοιδορεῖσί με,
Ὡς ἀδικός εἰμι, ᾖ δικάσεσθαί φασί μοι.
Νεῖ ἢν δικαζέσθων· ὀλίγον γάς μοι μέλῃ,
Εἴτ᾽ μεμάθηκεν εὖ λέγειν Φειδιππίδης.
Τάχα δ᾽ εἴσομαι, κόψας τὸ φροντιστήριον.
Παῖ, ἠμὶ, παῖ, παῖ.

ACTUS QUARTI

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Στρεψιάδιν ἀσπάζομαι.
ΣΤΡ. Καίγωγέ σ᾽· ἀλλὰ τυτονὶ πρῶτον λαβέ·
Χρὴ γ᾽ θπιθαυμάζειν π τ διδάσκαλον.
Καί μοι τ ἰὸν εἰ μεμάθηκε τ λόγον
Ἐκεῖνον, εἴφ᾽, ὃν ἐτίως εἰσήγαγες.
ΣΩΚΡ. Μεμάθηκεν. ΣΤΡ. Εὖ γ᾽, ὦ παμβασίλεια ἀπαιόλη.
ΣΩΚΡ. Ὥσ᾽ ἀποφύγοις ἄν, ἢν πιν᾽ ἂν βύλῃ, δίκην.
ΣΤΡ. Κ᾽ εἰ μάρτυρες παρῆσαν, ὅτ᾽ ἐδανειζόμην;
ΣΩΚΡ. Πολλῷ γε μᾶλλον, κἂν παρῶσι χίλιοι.
ΣΤΡ. Βοάσομ᾽ ἄρα ταὶν ὑπέρτονον
Βοάν. Ἰὼ, κλαίετ᾽ ὦ βολοςάται,
Αὐτοί τε ᾖ τἀρχεῖα, ᾖ τόκοι τόκων·
Οὐδὲν γ᾽ ἄν με φλαῦρον ἐργάσασθ᾽ ἔτι,

Οἵ

vſ. 1134. Πρυτανεῖα] Julius Pollux Lib. VIII. dicit fuiſſe certam pecuniam, quam deponerent ligitantes utrinque in initio litis: & illum, qui victus foret judicio, dicit tantum dare, quantum ab utroque fuiſſet depoſitum: quod deinde judices accipiant. Scholiaſtes dicit eſſe *Sportulas* Romanorum, cum quo convenit Suidas, & Gloſſae Verborum Juris.

vſ. 1143. & ſeqq. Παῖ ἠμὶ παῖ παῖ. Στ. Στρεψιάδην ἀσπάζεμαι.] Ita edd. priſtinae. Friſchlinus violentam illam & ineptam nec neceſſariam diviſionem in Actus & Scenas faciens, coactus fuit hunc verſum dividere.

vſ. 1145. Τετονί] Τὸν θύλακον. dat ei faccum farinae; nam & ante dicebat: Διαλφιτόσω σε κύκλῳ τὴν κάρδοπον vſ. 669. Scholiaſtes.

vſ. 1147. Τὸν υἱὸν] Ordo eſt: εἰπέ μοι τ υἱόν. id eſt περὶ τε υἱε. ut ſupra vſ. 961. λέξω τὴν παιδείαν, ὡς διέκειτο, id eſt, λέξω περὶ τ παιδείας. Vid. Notam ad Plutum vſ. 56.

vſ.

Statim post hunc est vetus & novus.
Nam unusquisque eorum quibus debeo jurat,
Depositа mercede judiciaria, se me funditus perditurum;
Me interea, ut parcat, aequumque & justum se praebeat *sic* petente:
O bone, velis istud jam non accipere,
Illud differre, hoc remittere; at illi negant se unquam
Hoc pacto *sua* recipere posse, & mihi convicium faciunt.
Ajunt me injustum esse hominem, & se citaturos me.
Nunc itaque citent; non magnopere laboro,
Si modo Phidippides artem bene dicendi addidicit.
Sed mox sciam, ubi fores Scholae pulsavero.
Puer heus, puer, puer.

SCENA SECUNDA.

SOCRATES, STREPSIADES.

SOCR. Strepsiadem saluto.
STR. Et ego te: sed istum saccum farinae prius accipe.
Oportet enim Magistrum honorario aliquo afficere.
Et, an filius addidicerit sermonem
Illum, dic, quem nuper introduxisti.
SOCR. *Addidicit.* STR. *Bene sane, ô Fraus regina.*
SOCR. Adeoque cujuslibet criminis facile efficiet ut absolvaris.
STR. Etiamne si testes adfuissent, cum foenore acciperem?
SOCR. Multo magis, etiamsi mille adfuissent.
STR. Itaque exclamabo alte intensa
Voce: io! Nummularii, vae vobis: nunc pereatis
Et vos ipsi, & fors, & usurae usurarum.
Nihil amplius mihi nocebitis.

Talis

vs. 1148. Ἐκεῖνον] Nempe τὸ ἄδικον λόγον. Supra, vs. 885.

Ibid. Ὃν] Potest vel ad υἱὸν referri, ut sit: τὸ υἱὸν, ὃν εἰσήγαγες, nempe εἰς τὸ φροντιστήριον· *quem introduxisti in scholam tuam:* vel ad λόγον· ut sit τὸ λόγον, ὃν εἰσήγαγες, nempe εἰς τὰς ἀνθρώπους, *quem invexisti in humanam societatem.*

vs. 1149. Ἀπαιόλη] Vid. supra, vs. 727. ἀπαιόλημα. ἀπὸ ἀπολῶ, *varius, celer, versutus.* Comicus Ἀπαιόλη dixit quasi *Dea Fraudum.* ut in Equitibus vs. 630. Φέρακες &c. v. Eustath. ad Iliad. B. p. 267.

vs. 1153. Βοάσομαι] Dorice, ut in Pluto vs. 639. ἀναβοάσομαι τὸ εὔπαιδα. Est autem ὑπίερον βοά idem quod τηλέπορον βίαμα, vs. 967.

„ vs. 1155. Ἀρχεῖα] Sensus requirit, ut scribatur „ ἀρχαῖα id est *sortes*, vel *capita*, ut vocant, *pecuniae* „ *creditae:* ut monuit etiam Bisetus." ex Notis Küsteri.

Οἵῳ ἐμοὶ πέφευ᾽
Τοῖσδ᾽ οἰκίδ᾽ ἀνδράσι παῖς,
Ἀμφήκει γλώττῃ
Λάμπων, περίβολος ἐμός,
Σωτὴρ δόμοις, ἐχθροῖς ἀνιαρός,
Λυσανίας πατρῴων μεγάλων κακῶν.
Ὃν χάλεσον πέλας
Ἔνδοθεν ὡς ἐμέ.
Ὦ τέκνον, ὦ παῖ, παῖ,
Ἔξελθ᾽ οἴκων.
Αἴσ᾽ σῦ πατρός.
ΣΩΚΡ. Ὅδ᾽ ἐκεῖνος ἀνήρ.
ΣΤΡ. Ὦ φίλος, ὦ φίλος.
ΣΩΚΡ. Ἄπιθι σὺ λαβών.

ACTUS QUARTI

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Ἰὼ, ἰώ, τέκνον.
Ἰοὺ, ἰού.
Ὡς ἥδομαί σε τρῶτα τὴν ἀρχαίαν ἰδών.
Νῦν μοὔστ᾽ ἰδεῖν εἰ τρῶτον ἐξαρνητικὸς,
Καὐπλογικὸς, ἢ τοῦτο τὐπιχώριον
Ἀπεχνῶς ἐπανθεῖ, τὸ, τί λέγεις σύ; ἢ δοκεῖν
Ἀδικοῦντ᾽ ἀδικεῖσθαι, ἢ κακουργοῦντ᾽ οἰδ᾽ ὅτι.
Ἐπὶ τοῦ τρόπου τ᾽ ἐστὶν Ἀττικὸν βλέπος.
Νῷν ἦν ὅπως σώσῃς μ᾽, ἐπεὶ καπώλεσας.
ΦΕΙΔ. Φοβεῖ δὲ δή πω; ΣΤΡ. Τιὴ ἔνιον τε ἢ νέαν.
ΦΕΙΔ. Ἐμὲ γάρ ἐστι ἢ νέα τις ἡμέρα;
ΣΤΡ. Εἰς ἥν γε θήσειν τὰ τρυτανεῖα φασί μοι.
ΦΕΙΔ. Ἀπολοῦντ᾽ ἄρ᾽ αὖθ᾽ οἱ θέντες· ἢ νὴ Ἔθ᾽ ὅπως
Μὴ ἡμέρα γένοιτ᾽ ἂν ἡμέραι δύο.

ΣΤΡ.

vs. 1162. Λυσανίας] Alias est nomen proprium viri; sed hic alludit ad etymologiam. Sic Ἀρισομάχη in Thesmoph. vs. 826. & Στρατονίκη & Εὐζέλη ibid. paullo post. & Λυσίστρατος in Lysistrata vs. 1110.

vs. 1165. & seq. Ὦ τέκνον] Euripides in Hecuba vs. 173. ὦ τέκνον, ὦ παῖ, δυσανοτάτας ματέρος, ἔξελθ᾽ ἔξελθ᾽ οἴκων· αἴσε ματέρος αὐδάν, ὦ τέκνον.

vs. 1169. Ὦ φίλος] Sophocles Oedipo Coloneo vs. 1698.

Talis mihi educatur
In istis aedibus filius,
Ancipiti lingua
Micans, columen meum,
Conservator domus, inimicis gravis, (hostibus infestus)
Profligator paternarum curarum & magnarum molestiarum;
Quem evoca ocyus
Foras ad me.
O fili, ô fili, fili,
Egredere domo.
Audi patrem *vocantem*.
SOCR. Hic vir ille est.
STR. O amice, ô amice!
SOCR. Accipe eum ad te & abi.

SCENA TERTIA.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

STR. Io! Io! mi fili.
Iu! Iu!
Ut laetor cum primum colorem tuum intueor.
Nunc facies indicat te paratum primo ad negandum,
Deinde ad contradicendum: & istud vernaculum
Revera in te apparet & viget: *nempe:* quid ais? item: videri
Illum injuriam accepisse, qui alteri intulerit, &, sat scio, malefecerit.
In vultu etiam tuo inest Atticus adspectus. (obtutus)
Nunc ergo da operam ut me conserves, quia perdidisti etiam.
PH. Quid ergo times? STR. Veterem & Novum diem.
PH. Quis autem est ille vetus & novus dies?
STR. In quem se ajunt mihi deposituros prytanea.
PH. Peribunt ergo qui deposuerint; non enim potest fieri
Ut unus dies biduum sit.

STR.

1698. ὦ πάτερ, ὦ φίλ☞. Idem in Oedipo Tyranno vs. 1330. Ἰὼ φίλ☞, σὺ μὲν ἐμὸς ἐπίπολ☞ ἔτι μόνιμ☞. vs. 1178. Βλίτ☞] Talis vox est & κλίτ☞ apud Scholiastem Aeschyli in Prometheo ad vs. 400. ubi Poëta utitur simili voce ῥί☞, quam exponit Scholiastes: ῥεῦμα, παρὰ τὸ ῥέω, ὡς κλίπλω κλίτ☞· Ὀιχήσαι τὸ κλίτ☞ αὐτὸς ἴχαν. Vide notata in Lysistr. vs. 707. ad vocem πρᾶγ☞.

Οἵῳ ἐμοὶ πέφευ᾽
Τοῖσδ᾽ οἰκίδ᾽ ἀνδράσι παῖς,
Ἀμφήκει γλώττῃ
Λάμπων, περίβολος ἐμός,
Σωτὴρ δόμοις, ἐχθροῖς ἀνιαρός,
Λυσανίας πατρῴων μεγάλων κακῶν.
Ὃν χάλεσον πέλας
Ἔνδοθεν ὡς ἐμέ.
Ὦ τέκνον, ὦ παῖ, παῖ,
Ἔξελθ᾽ οἴκων.
Αἴσ᾽ σῦ πατρός.
ΣΩΚΡ. Ὅδ᾽ ἐκεῖνος ἀνήρ.
ΣΤΡ. Ὦ φίλος, ὦ φίλος.
ΣΩΚΡ. Ἄπιθι σὺ λαβών.

ACTUS QUARTI

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Ἰὼ, ἰώ, τέκνον.
Ἰοὺ, ἰού.
Ὡς ἥδομαί σε τρῶτα τὴν ἀρχαίαν ἰδών.
Νῦν μοὔστ᾽ ἰδεῖν εἰ τρῶτον ἐξαρνητικὸς,
Καὐπλογικὸς, ἢ τοῦτο τὐπιχώριον
Ἀπεχνῶς ἐπανθεῖ, τὸ, τί λέγεις σύ; ἢ δοκεῖν
Ἀδικοῦντ᾽ ἀδικεῖσθαι, ἢ κακουργοῦντ᾽ οἰδ᾽ ὅτι.
Ἐπὶ τοῦ τρόπου τ᾽ ἐστὶν Ἀττικὸν βλέπος.
Νῷν ἦν ὅπως σώσῃς μ᾽, ἐπεὶ καπώλεσας.
ΦΕΙΔ. Φοβεῖ δὲ δή πω; ΣΤΡ. Τιὴ ἔνιον τε ἢ νέαν.
ΦΕΙΔ. Ἐμὲ γάρ ἐστι ἢ νέα τις ἡμέρα;
ΣΤΡ. Εἰς ἥν γε θήσειν τὰ τρυτανεῖα φασί μοι.
ΦΕΙΔ. Ἀπολοῦντ᾽ ἄρ᾽ αὖθ᾽ οἱ θέντες· ἢ νὴ Ἔθ᾽ ὅπως
Μὴ ἡμέρα γένοιτ᾽ ἂν ἡμέραι δύο.

ΣΤΡ.

vs. 1162. Λυσανίας] Alias est nomen proprium viri; sed hic alludit ad etymologiam. Sic Ἀρισομάχη in Thesmoph. vs. 826. & Στρατονίκη & Εὐζέλη ibid. paullo post. & Λυσίστρατος in Lysistrata vs. 1110.

vs. 1165. & seq. Ὦ τέκνον] Euripides in Hecuba vs. 173. ὦ τέκνον, ὦ παῖ, δυσανοτάτας ματέρος, ἔξελθ᾽ ἔξελθ᾽ οἴκων· αἴσε ματέρος αὐδάν, ὦ τέκνον.

vs. 1169. Ὦ φίλος] Sophocles Oedipo Coloneo vs. 1698.

Talis mihi educatur
In istis aedibus filius,
Ancipiti lingua
Micans, columen meum,
Conservator domus, inimicis gravis, (hostibus infestus)
Profligator paternarum curarum & magnarum molestiarum;
Quem evoca ocyus
Foras ad me.
O fili, ô fili, fili,
Egredere domo.
Audi patrem *vocantem*.
SOCR. Hic vir ille est.
STR. O amice, ô amice!
SOCR. Accipe eum ad te & abi.

SCENA TERTIA.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

STR. Io! Io! mi fili.
Iu! Iu!
Ut laetor cum primum colorem tuum intueor.
Nunc facies indicat te paratum primo ad negandum,
Deinde ad contradicendum: & istud vernaculum
Revera in te apparet & viget: *nempe:* quid ais? item: videri
Illum injuriam accepisse, qui alteri intulerit, &, sat scio, malefecerit.
In vultu etiam tuo inest Atticus adspectus. (obtutus)
Nunc ergo da operam ut me conserves, quia perdidisti etiam.
PH. Quid ergo times? STR. Veterem & Novum diem.
PH. Quis autem est ille vetus & novus dies?
STR. In quem se ajunt mihi deposituros prytanea.
PH. Peribunt ergo qui deposuerint; non enim potest fieri
Ut unus dies biduum sit.

STR.

1698. ὦ πάτερ, ὦ φίλ☞. Idem in Oedipo Tyranno vs. 1330. Ἰὼ φίλ☞, σὺ μὲν ἐμὸς ἐπίπολ☞ ἔτι μόνιμ☞. vs. 1178. Βλίτ☞] Talis vox est & κλίτ☞ apud Scholiastem Aeschyli in Prometheo ad vs. 400. ubi Poëta utitur simili voce ῥί☞, quam exponit Scholiastes: ῥεῦμα, παρὰ τὸ ῥέω, ὡς κλίπλω κλίτ☞· Ὀιχήσαι τὸ κλίτ☞ αὐτὸς ἴχαν. Vide notata in Lysistr. vs. 707. ad vocem πρᾶγ☞.

ΣΤΡ. Οὐκ ἂν γένοιτο; ΦΕΙΔ. Πῶς γὰρ, εἰ μήθ' ἅμα
Αὐτὴ γένοιτο γραῦς τε κἀ νέα γυνή;
ΣΤΡ. Καὶ μὴν νενόμικά γ'. ΦΕΙΔ. Οὐ δῆτ', οἶμαι, τὸν νόμον
Ἴσασιν ὀρθῶς, ὅ, τι νοεῖ; ΣΤΡ. Νοεῖ δὲ τί;
ΦΕΙΔ. Ὁ Σόλων ὁ παλαιὸς ἦν φιλόδημος τὴν φύσιν.
ΣΤΡ. Τοῦτ' οὖν ἐδέησέ που τοῖς ἕνδεκα τε κἀ νέαν.
ΦΕΙΔ. Ἐκεῖνος ἓν τὸ κλῆσιν εἰς δύ' ἡμέρας
Ἔθηκεν, εἵς τε τὸν ἕνδεκα τε κἀ νέαν,
Ἵν' αἱ θέσεις γίγνοιντο τῇ νομισίᾳ.
ΣΤΡ. Ἵνα δὴ τί τὸν ἕνδεκα προσέθηκεν; ΦΕΙΔ. Ἵν', ὦ μέλε,
Παρόντες οἱ φθάνοντες ἡμέρᾳ μιᾷ
Πρότερον, ἀπαλλάττοιντ' ἔχοντες· εἰ δὲ μή,
Ἔωθεν ὑπανιῷντο τῇ νομισίᾳ.
ΣΤΡ. Πῶς οὖν δέχον] δῆτα τῇ νομηνίᾳ
Ἀρχαὶ τὰ πρυτανεῖ', ἀλλ' ἕνη τε κἀ νέᾳ;
ΦΕΙΔ. Ὅθεν οἱ προτέρᾳ γ' ὤοντό μοι παθεῖν,
Ἵν' ὡς τάχιστα τὰ πρυτανεῖ' ὠφελοίατο,
Διὰ τοῦτο προὐτέθησαν ἡμέρᾳ μιᾷ.
ΣΤΡ. Εὖγ', ὦ κακοδαίμονες, τί κάθηδ' ἀβέλτεροι,
Ἡμέτερα κέρδη τῶν σοφῶν, ὄντες λίθοι,
Ἀριθμὸς, προβατ', ἄλλως ἀμφορῆς νεναρμένοι;
Ὡς εἰς ἐμαυτὸν, κἀ τὸν υἱὸν τουτονί,
Ἐπ' εὐτυχίαισιν ἀφέον μυγκώμιον.
Μάκαρ ὦ Στρεψίαδες,
Αὐτός τ' ἔφυς ὡς σοφὸς,
Χ' οἷον τὸν υἱὸν ἐκτρέφεις;
Φήσουσι δή μ' οἱ φίλοι,
Χ' οἱ δημόται ζηλοῦντες,
Ἡνίκ' ἂν σὺ νικᾷς λέγων τὰς δίκας.
Ἀλλ' εἰσαγαγών σε βούλομαι
Πρῶτον ἑπάσαι.

vs. 1189. Σόλων] Solonis Legislatoris Athenienſium facit mentionem etiam in Avibus vs. 1659. ἐρῶ δὲ δὴ καὶ τὸν Σόλωνός σου νόμον.

vs. 1194. Ἵνα δὴ τί] In Pace vs. 408. ἵνα τί δὲ τοῦτο δρᾶτον. Vid. in Eccleſ. vs. 717.

vs. 1200. Οἱ προτέρᾳ] Athenaeus IV. p. 171. προθύλην dicit vocari προγεύσιν, *praeguſtatorem*. & adducit Comici locum; ſed, quod notandum, dicit eſſe ἐν ταῖς προτέραις Νεφέλαις. Quaſi vero non extet in iſtis quas habemus Poſterioribus Nubibus.

vs. 1203. Τί κάθησθ' ἀβέλτεροι;] In Ranis vs. 1014. τίνος δ' ἀβελτερώτεροι κεχηνότες Μαμμάκυθοι καὶ Μελιτίδαι κάθηντο. In Eccleſ. vs. 297. ἠλίθιον καβέλτερον.

vs. 1204. Οὗτες λίθοι] Terentius in Hecyra Act. II. ſc. 1. *quae me omnino lapidem haud hominem putas.*

vs. 1205. Ἀριθμὸς] Euripides in Heraclidiis vs. 997. εἰδὼς μὲν οὐκ ἀριθμόν, ἀλλ' ἐντυμοις ἀνδρ' ὄντα τὸν παῖδα· *Quod ſcirem, non numerum, ſed vere virum eſſe tuum filium.* Horat. *Nos numerus ſumus & fruges conſumere nati.* Etiam de aliis rebus, non tantum de homine;

ACTUS

Str. Ne fiat ſane. Ph. Nam quo pacto? niſi ſimul
Eadem mulier & vetula ſit & juvencula?
Str. Atqui lex ita fert. Ph. Non enim, ut ego puto, legem
Intelligunt recte. Str. Quis ergo eſt ſenſus legis?
Ph. Solon ille antiquus erat ingenio populari.
Str. Hoc quidem nihil facit ad veterem & novum diem.
Ph. Ille igitur citationem in duos dies
Conſtituit; in veterem & novum,
Ut prytanea deponerentur novilunio.
Str. Cur itaque veterem addidit? Ph. Ut
Adſint rei uno die
Prius, & ſponte ſe a litibus diſſolvant, re compoſita; ſin minus
Ut mane, ipſo novilunio acrius poſtulentur.
Str. Quid? an non accipiunt itaque novilunio
Magiſtratus prytanea, verum die vetere & novo?
Ph. Idem enim mihi facere videntur, quae praeguſtatores,
Ut quam celerrime prytanea raperent;
Propterea uno die prius occuparunt (praeguſtarunt)
Str. Bene ſane. Sed vos miſeri, quid ſedetis ſtolidi,
Qui eſtis nobis lucrum, cum ſitis lapides,
Numerus, oves, amphorae temere coacervatae?
Quare in me ipſum & filium iſtum
Ob hanc felicitatem canendae ſunt mihi laudes.
O beate Strepſiades
Quam & ipſe es ſapiens,
Et qualem filium educas!
Talem utique me praedicabunt amici
Et populares admirabundi,
Quando tu cauſas viceris *in foro* perorando.
Sed introductum te volo
Prius convivio excipere.

mine; ut apud Sophoclem in Oedipo Coloneo vſ. 374. ταῦτ' ἐκ ἀριθμός ἐστιν, πάτερ, λόγων, ἀλλ' ἔργα δεινά. *Haec non numerus ſunt verborum, pater, ſed res atroces.* Vid. Not. ſeq.

Ibid. 'Αριθμὸς, πρόβατ' ἄλλως.] Euripides in Troadibus vſ. 476. ἀριστεύουσ' ἐγεινάμην τέκνα, ἐκ ἀριθμὸν ἄλλως· ἀλλ' ὑπερτάτους Φρυγῶν· *Praeſtantiſſimos peperi filios, non ſic temere numerum, ſed excellentiſſimos Phrygum.* ubi vid. not. Barneſ. Oves etiam dici homines ſtolidos notum eſt, & aliquid notavi ad Plutum vſ. 292. *Oves aureo vellere opertas* Demoſthenes appellavit divites, & rudes, ut auctor eſt Galenus, Suaforia ad artes cap. III. Quod Laërt. Diog. Cynico tribuit.

Ibid. Νενασμένοι] Gloſſae: νάσσω, *farcio.* unde fut. I. νάσω, ut a πλάνω, πλάσω. Perf. act. νένακα. Paſſ. νένασμαι. In Eccleſ. vſ. 836. πράπιζαι —— ἐπινενασμένα ἀγαθῶν ἁπάντων. Suidas: νασὸν, πυκνὸν, πλῆρες, μεστόν.

vſ. 1211. Φάσυοι] In Pace vſ. 915. σωτὴς γὰς ἅπασιν ἀνθρώποις γεγένησαι. Deinde alter: φάσις, τί δῆτ' ἐπεισὰν ἐκπίῃς οἶνο λεπαστήν;

SCENA

ACTUS QUARTI

Ἰαμβικοὶ Τρίμετροι.

ΠΑΣΙΑΣ Ο ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΤΥΡ.

Εἶτ' ἄνδρα τ' αὐτῷ τι λῇ ποιῆσαι;
Οὐδέποτέ γ'· ἀλλὰ κρεῖττον ἦν θὐθὺς τότε
Ἀπερυθριάσαι γε μᾶλλον, ἢ σχεῖν πράγματα,
Ὅτε τ' ἐμαυτῷ γ' ὕστερα νυνὶ λημάτων
Ἕλκω σε κλητθύσοντα, ᾧ γενήσομαι
Ἐχθρὸς ἕλκων ποῖς τύποισιν ἀνδρὶ δημότῃ.
Ἀπὰξ δ' δέποτέ γε τὼ πατείδα καταισχυνῶ
Ζῶν, ἀλλὰ καλῶμαι Στρεψιάδης. ΣΤΡ. Τίς ὕτοσί;
ΠΑΣ. Ἐς τ' ἔνδον τε ᾧ νέαν. ΣΤΡ. Μαρτύρομαι,
Ὅπ ἐς δύ' εἶπεν ἡμέρας. ᾧ λῆματον;
ΠΑΣ. Τῶν δώδεκα μηῶν, ἃς ἔλαβες, ὠνήμενον
Τὸν ψαρὸν ἵππον. ΣΤΡ. Ἵππον; οὐκ ἀκήκετε;
Οὐ πάντες ὑμεῖς ἴστε με μισῶθ' ἱππικόν;
ΠΑΣ. Καὶ νὴ Δί' ἀποδώσειν γ' ἐπώμνυς τὼς θεώς
Τὸ λεῖον. ΣΤΡ. Μὰ Δί' ὦ γάς πω τότ' ἐξηπίστατο
Φειδιππίδης μοι τ' ἀκατάβλητον λόγον.
ΠΑΣ. Νῦν δὲ μὰ τῶτ' ἔξαρνον εἶναι δοκεῖ;
ΣΤΡ. Τί γὰρ ἄλλ' ἢ ἀπολαύσαιμι ᾧ μαθήματον;
ΠΑΣ. Καὶ ταῦτ' ἐθελήσεις ἀπομόσαι μοι τὼς θεώς,
Ἰν' ἂν κελεύσω 'γώ σε; ΣΤΡ. Τὼς ποίους θεούς;

ΠΑΣ.

vſ. 1216. Εἶτα] Venit daniſta exacturus debita: deinde alius etiam eadem de cauſa venit; quibus negat ſe ſoluturum Strepſiades, quia ſint indocti homines & rudes literarum & Philoſophiae: tum etiam quia jam Phidippides calleat artem dicendi, nihilque adeo ſint effecturi ſi ipſum in jus vocent.

Ibid. Προΐέναι] A πρόημι *omitto*, *largior*, ut eſt in Gloſſis; a πρόειμι *prodeo* itidem eſt infinitivus προΐέναι. Demoſthenes a πρόημι προΐσθαι dixit loco προΐέναι, contra Dionyſiodorum circa finem, ubi etiam de foeneratore ſermo eſt: τίς γὰρ ἑθελήσει τὰ ἑαυτὰ προΐσθαι, ὅταν ὁρᾷ τὰς μὲν συγγραφὰς ἀκύρας, ἰσχύοντας δὲ τοὺς ποιητὰς λόγους; *quis enim volet e manibus dimittere bona ſua, cum videat Syngraphas quidem fieri irritas, valere autem ejuſmodi verba?*

vſ. 1218. Ἀπερυθριάσαι] Gloſſae ἀπερυθριῶ· *depudeſco, derubeſco.* id eſt, *Pudorem, ſive ruborem, pudoris indicem depono.* Suidas exponit: ἀπαναισχυντῆσαι. de qua voce vide Notas ad Alciphronis Epiſt. 33. Lib. I. Heliodorus Lib. VIII. p. 370. λαιθάνειν μὲν οἰόμενοι καὶ ἐρυθριῶσιν. ἁλισκόμενοι δὲ ἀπαναισχυντοῦσι. Dicit ergo apud Comicum Daniſta, ſatius futurum fuiſſe, ſi tunc cum primum peteretur ab ipſo pecunia, denegaſſet; nam nunc non cogeretur, hominem popularem flagitationibus ſuis ſibi infenſum reddere. Eſt autem difficile negare petentibus amicis: adeo ut nonnulli promittant, etiam quae praeſtare non poſſunt, vel non volunt: quae plane eſt praepoſtera humanitas & maxima imprudentia; nam ad extremum ſibi infenſiſſimos reddunt illos, quos vana ſpe lactant: quoniam iſti re patefacta non tantum propterea iraſcuntur, quia vident ſe deluſos, verum etiam quia fruſtra coluerunt & obſervarunt promiſſorem, quamdiu ſperabant: & quidem teneriore affectu, quam ſi initio rem petitam impetraſſent; minus enim

SCENA QUARTA.

Jambici Senarii.

PASIAS DANISTA, STREPSIADES, TESTIS.

PAS. Ergone quenquam oportet ſuorum quicquam aliis dare?
Nunquam ſane. ſed ſatius erat tunc ſtatim *cum peterent*
Depoſuiſſe frontem *negando* potius, quam moleſtias cepiſſe;
Cum nunc etiam ob mea ipſius bona
Te traho teſtem citationis, & futurus ſum
Inſuper inimicus homini populari.
Sed nunquam dedecorabo patriam,
Quoad vixero: verum voco Strepſiadem in jus. STR. Quis iſte?
PAS. Ad veterem & novum diem adeſto. STR. Teſtor,
In duos eum dixiſſe dies. Sed quamobrem me citas?
PAS. Propter duodecim minas, quas accepiſti, cum emeres
Equum illum varium. STR. Equumne? nonne auditis?
An non omnes vos ſcitis me odiſſe rem equeſtrem?
PAS. Quin etiam profecto per Deos jurabas te redditurum
Debitum. STR. Nondum enim certe tunc ſciebat
Mihi Phidippides invictum illum ſermonem.
PAS. *Nunc autem ob id inficias ire cogitas?*
STR. *Quem enim alium fructum caperem ex illa doctrina?*
PAS. *Etiamne haec voles per Deos abjurare,* [negare per Deos juratus]
Ubi ego juſſero? STR. Per quos Deos?

PAS.

enim veremur offendere illum, a quo ſperamus, quam illum a quo accepimus: quoniam ille laeſus non dabit, iſte non poteſt non dediſſe. De talibus promiſſoribus loquitur Charinus Terentianus: *Imo id genus eſt hominum peſſimum, in denegando modo quaeis pudor eſt paululum: poſt ubi jam tempus eſt promiſſa perfici, tum coacti neceſſario ſe aperiunt, & timent, & tamen res cogit eos denegare. Ibi tum impudentiſſima eorum oratio eſt. — Illic ubi opus eſt non verentur; illic ubi nihil opus eſt ibi verentur.*

vſ. 1222. Οὐδέποτε τὴν πατρίδα καταισχυνῶ] Hoc ironice dicit, quaſi res quaedam eſſet praeclara, quod Athenienſes aſſidue in foro litigent, a quorum ingenio negat ſe diſceſſurum Daniſta, ne dedecori ſit patriae; quod fieret ſcilicet, ſi Strepſiadem dubitaret in jus vocare. Ita in Avibus vſ. 1451. Sycophanta non vult honeſtam aliquam artem exercere, veritus ne melior fiat, quam fuerint majores ſui, & ſic genus ſuum dedecoret; τὸ γένος, inquit, ἃ καταίσχυνῶ· παππῷος ὁ βίος συκοφαντεῖν ἐστί μοι.

vſ. 1225. Τὼ χρήμαθ'] Deeſt χάριν aut περὶ, aut ἕνεκα, ut & Scholiaſtes notat. τὼ autem pro τινὸς Attice.

vſ. 1227. Ψαρούς] Heſych. Ψαροὶ, ποικίλοι, εἶδος χρώματος. item Ψάρον, ut ibi ſcriptum, ποικίλον, σποδοειδές.

vſ. 1229. Ἀποδώσειν γ' ἐπώμνυς τὼς θεούς] Supra, vſ. 245. μισθὸν δ' ὁτιὴν ἂν πρώτιστ' ἐπομόσῃ σοι καταβήσειν τὼς θεούς.

vſ. 1234. Ἔξαρνος] Vide ad Plutum vſ. 241.

vſ. 1235. Τὼς ποίους θεούς;] Haec a Socrate didicerat, vſ. 246.

ΠΑΣ. Τόν Δία, τ' Ἑρμῆν, τ' Ποσειδῶ. ΣΤΡ. Νὴ Δία,
Κἂν προσκαταθείλω γ', ὡς τ' ὀμύσαι, τειώβολον.
ΠΑΣ. Ἀπόλοιο τοίνυν ἕνεκ' ἀναιδείας ἔλη.
ΣΤΡ. Ἁλσὶ διασμηχθεὶς ὄναιτ' ἂν ὑποσί.
ΠΑΣ. Οἴ μ', ὡς καταγελᾷς. ΣΤΡ. Ἔξ χοᾶς χωρήσεται.
ΠΑΣ. Οὔ τοι μὰ τ' Δία τ' μέγαν, ἢ τὼ θεὼ,
Ἐμὲ καταπροΐξῃ. ΣΤΡ. Θαυμασίως ἥδιω θεοῖς,
Καὶ Ζεὺς γελοίῳ ὁμνύμενος τοῖς εἰδόσιν.
ΠΑΣ. Ἦ μὴν σὺ τύπτων τῷ χρόνῳ δώσεις δίκην.
Ἀλλ' εἴτ' ἀποδώσεις μοι τὰ χρήματ', εἴτε μή,
Ἀπόπεμψον ἀποκρινάμενος. ΣΤΡ. Ἔχε νῦν ἥσυχος.
Ἐγὼ γὰρ αὐτίκ' ἀποκρινοῦμαί σοι σαφῶς.
ΠΑΣ. Τί σοι δοκεῖ φράσειν; ΜΑΡΤ. Ἀποδώσειν σοι δοκεῖ.
ΣΤΡ. Πῇ 'δ' ἔτος, ὁ ἀπαιτῶν με τ' χρέως; λέγε,
Τετὶ τί ἐστι; ΠΑΣ. Τῆθ' ὅτ' ἐστί; κάρδοπος.
ΣΤΡ. Ἔπειτ' ἀπαιτεῖς τἀργύριον τοιοῦτος ὤν;
Οὐκ ἂν ἀποδοίμην ἐγὼ ὀβολοῦ ἂν ἑνί,
Ὅς τις καλέσειε κάρδοπον τ' καρδόπην.
ΠΑΣ. Οὐκ ἄρ' ἀποδώσεις; ΣΤΡ. Οὐχ, ὅσον γέ μ' εἰδέναι.
Οὔκουν ἀνύσας τι θᾶττον ἀπολιπαρεῖς
Ἀπὸ τ' θύρας; ΠΑΣ. Ἄπειμι. καίτοι γ' ἴσθ', ὅτι
Θήσω φρυτανεῖ', ἢ μικρὸν ζῆν ἐγώ.
ΣΤΡ. Προσαποβαλεῖς ἄρ' αὐτὰ πρὸς ταῖς δώδεκα.
Καίτοι σε τοῦτό γ' ἐκὶ βύλομαι παθεῖν,
Ὅπὴ καλέσας θὐηθικῶς τ' κάρδοπον.

vs. 1236. Ἑρμῆν] Edd. priſtinae Ἑρμῆ fine ν. infra 1280. & illae Ἑρμῆν.

vs. 1239. Ἁλσὶ διασμηχθεὶς] Cavillatur daniſtam tanquam pinguem & craſſum hominem. Dicit autem non exigui uſus eum fore, *ſi ſale perfricetur*, id eſt: *ſi ei corium detractum, ſale maceretur, ut ſolent coria, & praeparetur ad uſum utris vinarii:* quem utrem ſatis capacem dicit fore. Supra, vs. 441. ἀσκὸν δέρειν idem ſignificat: & in Equitibus vs. 369. δερῶ σε θύλακον κλοπῆς. ubi Scholia: ἐκδερῶ σε φησὶν, ὥστε ἀπὸ τοῦ σώματός σε θύλακον ποιῆσαι, εἰς ὑποδοχὴν κλεμμάτων· *excoriabo te, inquit, ut de tuo corpore fiat ſaccus, in quo condantur furta.* Bibaces etiam & helluones vocantur ἀσκοὶ & θύλακοι. Alexis Comicus apud Athenaeum XI. p. 470. Ἥιτησε κύλικα. καὶ λαβὼν ἐξῆς πυκνὰς ἕλκε, κατάντλει· καλά τε τὴν παροιμίαν, αἰεί ποθ' οὗ μὲν ἀσκὸς, οὗ δὲ θύλακός ἄνθρωπός ἐστι· *Petiit calicem, & ubi accepit, crebro haurit, ingerit: atque ſecundum proverbium, ſolet*

ACTUS

PAS. Per Jovem, per Mercurium, per Neptunum. STR. Ita profecto
Etiamſi inſuper deponerem tres obolos, ut jurem.
PAS. Pereas itaque adhuc propter impudentiam.
STR. Sale ſi perfricetur, melius ſe habeat iſte.
PAS. Vah! ut derides. STR. Sex congios capiet.
PAS. Ita me magnus amet Jupiter & Dii,
Ut tu iſtud haud impune dixeris. STR. Mirifice delector Diis tuis,
Et Jupiter juratus ridiculus eſt illis, qui aliquid ſciunt.
PAS. Nae tu pro his dictis aliquando poenas dabis.
Sed redditurus ne ſis, an non, pecuniam,
Reſponde, & me dimitte. STR. Maneas nunc quietus,
Ego enim mox tibi reſpondebo clare.
PAS. Quid tibi videtur facturus. TEST. Redditurus pecuniam videtur.
STR. Ubi iſte eſt qui a me repetit argentum? dic,
Hoc quid eſt? PAS. Hoc quid ſit? καρδοπος.
STR. Ergone repetis a me argentum qui talis es, & tam rudis?
Non redderem vel obolum cuiquam,
Qui καρδοπον vocaverit eam, quae eſt καρδόπη.
PAS. Non itaque reddes? STR. Non, quod ego quidem ſciam:
Nonne properabis ocyus hinc diſcedere
Ab janua? PAS. Abibo. ſcias tamen
Me depoſiturum prytanea, aut ne vivam amplius.
STR. Perdes itaque & illa una cum duodecim minis.
Quanquam ego nolim hoc tibi evenire,
Quia καρδόπην ſtulte vocaſti κάρδοπον.

ſolet fere homo commodus eſſe uter & ſaccus. Antiphanes Comicus apud eundem XII. p. 552. τοῦτον ἔν δι οἰνοφλυγίαν καὶ σάχος τῆ σαμαῖ ἀσκὸν κυλλῦσι πάντες οἱ ἐπιχώριοι· *Hunc igitur ob temulentiam & craſſitiem corporis, utrem vocant omnes indigenae.* Sic & daniſtam videtur Strepſiades ridere, non ſolum tanquam craſſum, verum etiam tanquam multi vini. In Acharn. vſ. 1001. ἀσκὸν Κτησιφῶντ· ubi Scholia: ὡς σαχὺς καὶ ἀργάτας ὁ Κτησιφῶν κωμῳδεῖται.

vſ. 1240. Ἐξ χοᾶς] Scribendam χοᾶς. Scholiaſtes ad Acharn. vſ. 960. τὸ δὲ χοᾶς, ὅτε ἐπὶ μέτρων τίθεται, σεσιωπᾶται· ὡς τὸ, ἐξ χοᾶς χαφήσῃς.

vſ. 1244. Ἢ μὴν] Supra, vſ. 866. ἢ μὴν σὺ τέτοις τῷ χρόνῳ σκυτ' ἀχθέσῃ.

vſ. 1245. Ἀλλ' εἴτε] Euripides in Alceſtide vſ. 135. εἰ δ' ἦτ' ἐσω ἴμψυχ· γυνὴ, εἴτ' ἂν ἄλλαιν, εἰδέναι βελοίμεθ' ἄν.

vſ. 1250. Κάρδοπ·] Hoc Socrates docuerat Senem vſ. 670.

ACTUS QUARTI

Ἰαμβικοὶ Τρίμετροι.

ΑΜΥΝΙΑΣ Ο ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΤΥΡ.

Ἰω μοί μοι.
ΣΤΡ. Ἔα,
Τίς ἀτοσί ποτ' ἔθ' ὁ θρηνῶν; ἢ π' πυ
Τῶν Καρκίνυ πις δαιμόνων ἐφθέγξατο;
ΑΜ. Τί δ', ὅς πις εἰμὶ, τοῦτο βύλεθ' εἰδέναι;
Ἀνὴρ κακοδαίμων. ΣΤΡ. Καλὰ σεαυτὸν νῦν τρέπυ.
ΑΜ. Ὦ σκληρὲ δαῖμον, ὦ τύχαι θρασυάντυγες
Ἵππων ἐμῶν· ὦ Παλλὰς, ὡς μ' ἀπώλεσας.
ΣΤΡ. Τί δαί σε Τληπόλεμός ποτ' εἴργασται κακόν;
ΑΜ. Μὴ σκῶπτέ μ', ὦ τᾶν, ἀλλά μοι τὰ χρήματα
Τὸν υἱὸν Ἀποδῶναι κέλθυσον, ἃ λαβεν,
Ἄλλως τε μέντοι γ' κακῶς πεπραγύι.
ΣΤΡ. Τὰ ποῖα ταῦτα χρήματ'; ΑΜ. Ἃ 'δανείσατο.
ΣΤΡ. Κακῶς ἄρ' ὄντως εἶχες, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
ΑΜ. Ἵππως γ' ἐλαύνων ἐξέπεσον, νὴ τὼ θεώ.
ΣΤΡ. Τί δῆτα ληρεῖς, ὥσπερ ἀπ' ὄνυ καταπεσών;
ΑΜ. Ληρῶ, τὰ χρήματ' ἀπολαβεῖν εἰ βύλομαι;
ΣΤΡ. Οὐκ ἔθ' ὅπως σύγ' αὐτὸς ὑγιαίνεις. ΑΜ. Τί δαί;
ΣΤΡ. Τὸν ἐγκέφαλον ὥσπερ σεσεῖσθαί μοι δοκεῖς.

ΑΜ.

vſ. 1264. Τῶν Καρκίνυ Δαιμόνιων] Pro παίδων, inquit Scholiaſtes, παρ' ὑπόνοιαν. Quoniam Tragicorum more dixiſſet ἰώ μοι μοι. nempe ut apud Sophoclem etiam in Ajace vſ. 897. & 946, & 948. & in Electra Eurip. 1167. & alibi. Erant autem Carcino Tragico poëtae tres filii, ex quibus duo erant Tragici Saltatores, unus Poëta Tragicus. Aut proprie accipiendum Δαιμόνων Καρκίνυ, quia Carcinus introduxerit alicubi Deos ita lamentantes ut Daniſta hoc loco, ut in iisdem eſt Scholiis.

vſ. 1266. Ἀνὴρ] Idem verſus legitur etiam in Acharn. vſ. 1018. Kuſterus.

Ibid. Καλὰ σεαυτὸν νῦν τρέπυ] Alciphron Epiſt. 28. lib. I. πέπαυσο Κέκροψ ἄθλιε, καὶ τρέπε καλὰ σεαυτὸν, ὦ πρέσβυ· *Deſine Cecrops miſer & ad te ipſum redi ſenex.* Comicus in Veſpis vſ. 1491. καλὰ σαυτὸν ἔρα.

vſ. 1267. Ὦ σκληρὲ δαῖμον] Euripidis Scholiaſtes ad Phoeniſſas vſ. 850. σκληρῷ δαίμονι καὶ ἀπανθρώπῳ χρωμένυς. Euripides in Alceſtide vſ. 496. καὶ τόνδε τὸν δαίμονα σκληρὸν φάτιν λέγεις· σκληρὸς γὰρ αἰεί· *Et hunc Fati mei laborem commemoras, quod durum ſemper eſt.* Antipho Tetralogia II. Orat. 3. τῇ δὲ σκληρότητι τὸ Δαιμόνιον· *duritiae autem fortunae ſuae diffidens.*

Ibid. Ὦ — Δαῖμον, ὦ τύχαι] Videntur iſtae voces idem ſignificare. Euripides in Troadibus vſ. 102. πλεῖ καλὰ Δαίμονα, μηδὲ πρόσιζε πρῴραν βιότυ πρὸς κῦμα, πλέκλα τύχαις· *Naviga ſecundum Δαίμονα, nec converte proram vitae contra fluctus, dum navigas arbitrio fortunae.* Sophocles Oedipo Coloneo vſ. 76. ἐπείπερ εἶ γενναῖος ὡς ἰδεῖν, πλὴν τοῦ Δαίμονος· *quandoquidem es vir egregius ut ego video, niſi quod obſtat ὁ Δαίμων.* ubi Scholia: τοῦ Δαίμονος, τ τύχης. Aliquando tamen videntur Δαίμονες ſive Dii & Fortuna diſtingui; Euripides in Cyclope vſ. 602. ἢ τὴν τύχην μὲν Δαίμονα ἡγεῖσθαι χρεών. τὰ Δαιμόνων δὲ τ τύχης ἐλάσσονα· *Aut Fortunam oportet exiſtimare Deam; Deos autem infra Fortunam.* Invocat autem ibi Ulyſſes Deos, & dicit, ſi ipſe pius interficiatur ab impio Cyclope, Fortunam Cyclopi ſaventem, potiorem fore Diis opitulatoribus Ulyſſis; aut Fortunam habendam eſſe pro vera Dea, non autem ipſos

SCENA QUINTA.

Jambici Senarii.

AMYNIAS DANISTA, STREPSIADES, TESTIS.

AM. Io! hei mihi!
STR. Eja!
Quisnam iste est ejulatus? Numquid
Aliquis Carcini Deorum vocem edidit?
AM. Quid? hoc scire vultis, quis ego sim?
Sum homo miser. STR. Ad teipsum redi, *te converte.*
AM. O genium iratum meum! ô fortunam quae rotas mihi perdit,
Et equos! ô Pallas, ut me perdidisti!
STR. Quid autem mali tibi fecit Tlepolemus?
AM. Ne me irrideas, ô bone, sed mihi pecuniam
Jube ut reddat Filius, quam accepit,
Praesertim cum malum aliquod sim passus.
STR. Quamnam pecuniam? AM. Quam ille foenore sumserat.
STR. Itaque revera male tibi fuit, ut videtur.
AM. Sane equos agitans lapsus sum.
STR. Quid itaque deliras tanquam ab asino delapsus?
AM. Deliro ego, si pecuniam recipere cupio?
STR. Non potest fieri ut tu sis sanus. AM. Qui ita?
STR. Nam cerebro quasi emoto esse mihi videris.

AM.

ipsos Deos. Aliquando Δαίμων & Θεὸς distinguuntur inter se, ut apud Eundem Ione vs. 1374. τὰ τὲ Θεῷ μὲν χρηστά, τῷ δὲ Δαίμονι βαρέα· *Deus quidem mihi bonus fuit, Daemon autem gravis.* Aliquando Δαίμων videtur quasi gubernator τῆ τύχης aut τῶν τυχῶν esse; Euripides in Heraclidis vs. 935. ἀλλὰ τὴν ἐναντίαν Δαίμων ἔθηκε, καὶ μετέστησεν τύχας· *Sed in contrariam Daemon rem vertit, & mutavit fortunas.* Idem in Medea vs. 672. ἄπαιδες ἐσμὲν Δαίμονός τινος τύχη· *Sine liberis sumus Daemonis alicujus sorte.* In Phoenissis vs. 416. ὁ Δαίμων μ' ἐκάλεσε πρὸς τὴν τύχην· *Daemon me ad hanc fortunam vocavit.* Ubi Scholia: τὸ εἱμαρμένον ἤγαγεν ἡμᾶς εἰς τοῦτο τὸ συνέχειας· *Fatum duxit nos in hanc fortunam.* Poterit ergo utra vox Latine verti: *Fortuna, fors, genius, fatum*, ut quaeque vox loco alicui magis convenit. Nisi quod Δαίμων aliquando simpliciter pro Deo accipitur. Glossae: τύχη — *Fors, Genius, Successus, Fatum, Fortuna.* qui significatus conveniunt etiam voci Δαίμων.

vs. 1269. Τληπόλεμος] Hujus mentionem fieri dicit Scholiastes, quia Xenocles Carcini, de quo paullo ante, filius, tragicus Poëta introduxerit Alcmenam illis verbis utentem, quae in superiore versu sunt: ὦ Παλλὰς, ὡς μ' ἀπώλεσας· cum nimirum Tlepolemus interfecisset Licymnium fratrem Alcmenae. Alius Scholiastes dicit, non de Heroë isto hic esse sermonem, sed de alio Tlepolemo, qui fuerit Sophoclis tragici histrio.

vs. 1276. Τί δῆτα λῆρεῖς] In Vespis vs. 1367. τί ταῦτα λῆρεῖς ὥσπερ ἀπὸ τύμβου πεσών; Vid. Not. seq.

Ibid. Ὥσπερ ἀπ' ὄνου καταπεσών] Ludit in ambiguitate; nam si scribas ἀπὸ τοῦ καταπεσών erit *a mente delapsus*, id est, *a mente alienatus.* Sic καινὸς & καὶ νῦ, apud Laërtium; qui refert Diogenem interrogatum ab aliquo, quibus rebus opus sit futuro Philosopho, respondisse: βιβλίου καινοῦ δεῖ. quae verba si scribantur hoc modo: βιβλίου καὶ νοῦ δεῖ, significant: *Libro & mente opus est*; si autem hoc modo: βιβλίου καινοῦ δεῖ· significant: *Libro novo opus est.* Dicitur autem proverbialiter ἀπ' ὄνου πεσών de *imperito homine*, quasi qui nec asinus uti possit, nedum ut equis; ut notat Scholiastes.

ΑΜ. Σὺ δέ, ὦ τὴν Ἑρμῆν, προσκεκλήσεταί γέ μοι,
Εἰ μὴ ἀποδώσεις ταὐργύριον. ΣΤΡ. Κάτιπέ νυν,
Πότερα νομίζεις καινὸν αἰεὶ τὴν Δίκα
Ὕειν ὕδωρ ἑκάστοτ', ἢ τὸν Ἥλιον
Ἕλκειν κάτωθεν ταυτὸ τοῦθ' ὕδωρ πάλιν;
ΑΜ. Οὐκ οἶδ' ἔγωγ' ὁπότερον, οὐδέ μοι μέλῃ.
ΣΤΡ. Πῶς οὖν ἀπολαβεῖν ταὐργύριον δίκαιός εἰ,
Εἰ μηδὲν οἶδα τῶν μετεώρων πραγμάτων;
ΑΜ. Ἀλλ' εἰ σπανίζεις ταὐργυρίου, μοὶ τὸν τόκον
Ἀπόδος γε. ΣΤΡ. Τοῦτο δ' ἔσθ' ὁ τόκος τί ἐστιν;
ΑΜ. Τί δ' ἄλλο γ', ἢ κτᾶ μῆνα, ἡ καθ' ἡμέραν,
Πλέον πλέον ταὐργύριον αἰεὶ γίνεται,
Ὑπορρέοντος τοῦ χρόνου; ΣΤΡ. Καλῶς λέγεις.
Τί δῆτα, τὴν θάλατταν ἔστ' ὂν πλείονα
Νυνὶ νομίζεις, ἢ πρότερον; ΑΜ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἴσως.
Οὐ γὰρ δίκαιον πλεῖον εἶναι. ΣΤΡ. Καὶ πῶς
Αὕτη μέν, ὦ κακόδαιμον, οὐδὲν γίνεται
Ἐπιῤῥεόντων τῶν ποταμῶν πλείων; σὺ δὲ
Ζητεῖς ποιῆσαι ταὐργύριον πλεῖον τὸ σόν;
Οὐκ ἀποδιώξεις σαυτὸν ὀκνεῖς τῆς οἰκίας;
Φέρε μοι τὸ κέντρον. ΜΑΡΤ. Ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
ΣΤΡ. Ὕπαγε, τί μέλλεις; οὐκ ἐλᾷς, ὦ Σαμφόρα;
ΑΜ. Ταῦτ' οὐχ ὕβρεις δῆτ' ἐστίν; ΣΤΡ. Ἄξεις; ἐπαλῶ
Κεντῶν σοὶ τὴν πρωκτόν σε τὴν σειραφόρον.
Φεύγεις; ἔμελλον ἆρα κινήσειν σ' ἐγώ,
Αὐτοῖς προχοῖς τοῖς σοῖσι καὶ ξυνωσίσιν.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιή.

ΧΟΡΟΣ.

Οἷον τὸ πραγμάτων ἐρᾷν φλαύρων.
Ὁ γὰρ γέρων ὅδ' ἐραστὴς
Ἀποτρῆσαι βάλλει

Τὰ

vs. 1293. Τὴν θάλατταν] Lucretius VI.
Principio mare mirantur non reddere majus
Naturam, quo tantu' fuat decursus aquarum:
Omnia quo veniant ex omni flumina parte.

vs. 1301. Οὐκ ἐλᾷς ὦ Σαμφόρα] Impellit & alloquitur eum tanquam equum; in Equitibus vs. 599. equus ad equum fingitur dixisse: τί δράσεις; οὐκ ἐλᾷς, ὦ σαμφόρα; Vid. ad Nubes vs. 122.

vs. 1302. Ἐπιπαλῶ] Fut. ab ἰάλλω, *mitto* = *jacio*. Sed mallem cum Cl. Kustero emendare ἐπεὶ ἐλῶ, *nam impellam*

AM. At tu, ita me Mercurius amet, videris in jus rapiendus,
Nisi reddis argentum. STR. Dic mihi nunc,
Utrum putas Jovem identidem recentem
Aquam pluere, aut Solem
Trahere ab imo sursum eandem istam aquam?
AM. Nescio ego utrum *fiat*, neque mihi curae est.
STR. Quomodo ergo recipere argentum te aequum est,
Si nihil nosti de meteoris? *de rebus coelestibus.*
AM. Sed si eges aeris, usuram
Saltem mihi da. STR. Usura vero quidnam animalis?
AM. Quid aliud, nisi quod mense & die quolibet
Magis magisque augetur argentum,
Sensim labente tempore. STR. Recte dicis.
Quid itaque? potest ne fieri ut mare plenius (*auctius*) esse
Nunc putes, quam antehac? AM. Non profecto, sed aequale:
Nec enim aequum est ut plenius fiat. STR. Quomodo ergo,
Homo perdite, cum mare nihilo fiat
Auctius fluentibus in id fluviis, tu
Studes argentum tuum multiplicare?
Nonne te hinc auferes ex aedibus?
Affer mihi stimulum. TEST. Hujus rei ego testis ero.
STR. Perge, quid cessas? nonne te movebis tu Samphora?
AM. Annon haec contumelia est? STR. Ibis? nam agitabo
Te funalem etiam pungens sub culum.
Fugisne? eram ergo te moturus loco
Una cum ipsis rotis tuis & bigis.

STROPHA VERSUUM XVIII.

CHORUS.

Hem quale est adamare res pravas!
Nam hic senex qui ejusmodi res adamavit,
Fraudare *hos* vult

Pecu-

pellam te. Intrat autem nunc Strepsiades ad Convivium, ubi mox a filio verberatur.

vs. 1304. Ἐμελλον ἆρα κινήσειν σε] In Vespis vs. 458. ἆρ' ἐμέλλομέν ποθ' ὑμᾶς ἀποσείσασιν τῷ χρόνῳ.

vs. 1306. Πραγμάτων ἰρᾶν φλαύρων] Infra, vs. 1462. πονηρῶν ὄντ' ἰρασιν πραγμάτων.

vs. 1308. Ἀποστρῆσαι] Infra, vs. 1466. ἐ γάρ μ' ἐχρῆν τὰ χρήματ', ἃ ἐδανεισάμην, ἀποστρεῖ.

Τὰ χρήματ', ἃ 'δανείσατο·
Κἀκ ἔοθ' ὅπως ὁ τήμερον λήψεθ'
Πρᾶγμ', ὃ τοῦτον ποιήσει
Τὸν σοφιστὴν, ὧν πανουργεῖν
Ἤρξατ', ἐξαίφνης τι κακὸν λαβεῖν.
Οἶμαι γὰρ αὐτίχ' εὑρήσειν, ὅταν
Πάλαι ποτ' ἐζητῇ,
Εἶναι τὸν υἱὸν δεινόν οἱ,
Γνώμας τ' ἐναντίας λέγειν
Τοῖσι δικαίοις,
Ὥστε νικᾶν ἅπαντας,
Οἷσθ' ἂν ξυγχέῃ,
Κἂν λέγῃ παμπόνηρα.
Ἴσως ἴσως βελήσεται
Κἄφωνον αὐτὸν εἶναι.

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Ἰὼ, ἰώ.
Ὦ γείτονες, ὦ ξυγγενεῖς, ὦ δημόται,
Ἀμύνατέ γε μοι τυπτομένῳ πάσῃ τέχνῃ.
Οἴμοι κακοδαίμων τὴν κεφαλῆς, ὦ τὴν γνάθου.
Ὦ μαρὲ, τύπτεις τὸν πατέρα; ΦΕΙΔ. Φήμ', ὦ πάτερ.
ΣΤΡ. Ὁρᾷθ' ὁμολογοῦντ', ὅτι με τύπτει; ΦΕΙΔ. Καὶ μάλα.
ΣΤΡ. Ὦ μαρὲ, ὦ πατραλοία, ὦ τοιχωρύχε.
ΦΕΙΔ. Αὖθίς με παῖε καὶ παῖε, ὦ πλείω λέγε.
Ἆρ' ἴσθ' ὅτι χαίρω πολλ' ἀκούων δὴ κακά.
ΣΤΡ. Ὦ λακκοσκῶληξ. ΦΕΙΔ. Πάτταλε πολλοῖς τοῖς ῥόδοις.
ΣΤΡ. Τὸν πατέρα τύπτεις; ΦΕΙΔ. Καὶ ποφανῶ γε, νὴ Δία,
Ὡς οὐ δίκῃ σ' ἔτυπτον. ΣΤΡ. Ὦ μιαρώτατε,

Καὶ

vs. 1317. Γνώμας ἐναντίας λέγειν] Supra, vs. 1036. ἅπαντα ταῦτ' ἐναντίοισι γνώμαισι συνταράξας.
vs. 1327. Καὶ τ' γνάθου] Nimirum, πατρὸς γνάθον ἐπάταξεν ut est in Ranis vs. 149.
vs. 1330. Πατραλοία] Ab ἁλοιᾶν. in Ranis vs. 149. μητέρ' ἤλοησεν.
vs. 1333. Λακκόσκωληξ] Ut λακκοκαταπύγων in Acharn. vs. 664. Eupolis apud Athenaeum I. p. 17. πολλὴ

Pecunia, quam foenore acceperat:
Nec fieri poterit, quin hodie eveniat ei
Aliquid, quod faciet ut iſte
Argutator, ob ea quae patrare
Coepit, mox aliquod malum accipiat.
Nam puto mox eum inventurum quod
Dudum quaerebat, nimirum
Ut filius ei poſſit docte
Contrariis ſententiis oppugnare
Jura,
Adeo ut omnes vincat,
Cum quibus congreſſus fuerit,
Quamlibet prava dicat.
Forte forte optabit
Vel mutum ipſum eſſe.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

STR. Io! Io!
O vicini & cognati & populares,
Ferte opem quovis pacto vapulanti.
Hei mihi miſero! ô caput meum, ô maxilla! (bucca)
Sceleſte! patrem verberas? PH. Ajo pater.
STR. Videte confitentem, quod me verberet. PH. Utique.
STR. O ſcelerate, & parricida, & parietum perfoſſor.
PH. Repete eadem haec & plura mala ingere.
Num tu etiam ſcis me libenter male audire (multa maledicta)?
STR. Cinaede. PH. Conſperge me *ut coepiſti* multis roſis.
STR. Patremne verberas? PH. Imo etiam oſtendam,
Jure te a me verberari. STR. O impuriſſime,

Quo-

λάν γε λυκκοπρωκτίαν ἐπίσταθ' ὑμῖν τοῦτο. *Multam ille norat cinaedicam turpitudinem, cum id excogitaret.*

Ibid. Τῶς ἡδύς] Supra, vſ. 910. ῥᾳδία μ' εἰρήκας. Delectatur autem maledictis, quae in ipſum ingeruntur, perinde ut loco jam dicto, ejus Magiſter.

vſ. 1335. Ἐν δίκῃ σ' ἐτυπτόν] In Equitibus vſ. 258. ὑπ' ἀνδρῶν τύπτομαι ξυναμοτῶν. deinde alter: ἐν δίκῃ γε.

Τὰ χρήματ', ἃ 'δανείσατο·
Κἀκ ἔοθ' ὅπως ὁ τήμερον λήψεθ'
Πρᾶγμ', ὃ τοῦτον ποιήσει
Τὸν σοφιστὴν, ὧν πανουργεῖν
Ἤρξατ', ἐξαίφνης τι κακὸν λαβεῖν.
Οἶμαι γὰρ αὐτίχ' εὑρήσειν, ὅταν
Πάλαι ποτ' ἐζητῇ,
Εἶναι τὸν υἱὸν δεινόν οἱ,
Γνώμας τ' ἐναντίας λέγειν
Τοῖσι δικαίοις,
Ὥστε νικᾶν ἅπαντας,
Οἷσθ' ἂν ξυγχέῃ,
Κἂν λέγῃ παμπόνηρα.
Ἴσως ἴσως βελήσεται
Κἄφωνον αὐτὸν εἶναι.

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Ἰὼ, ἰώ.
Ὦ γείτονες, ὦ ξυγγενεῖς, ὦ δημόται,
Ἀμύνατέ γε μοι τυπτομένῳ πάσῃ τέχνῃ.
Οἴμοι κακοδαίμων τὴν κεφαλῆς, ὦ τὴν γνάθου.
Ὦ μαρὲ, τύπτεις τὸν πατέρα; ΦΕΙΔ. Φήμ', ὦ πάτερ.
ΣΤΡ. Ὁρᾷθ' ὁμολογοῦντ', ὅτι με τύπτει; ΦΕΙΔ. Καὶ μάλα.
ΣΤΡ. Ὦ μαρὲ, ὦ πατραλοία, ὦ τοιχωρύχε.
ΦΕΙΔ. Αὖθίς με παῖε καὶ παῖε, ὦ πλείω λέγε.
Ἆρ' ἴσθ' ὅτι χαίρω πολλ' ἀκούων δὴ κακά.
ΣΤΡ. Ὦ λακκοσκῶληξ. ΦΕΙΔ. Πάτταλε πολλοῖς τοῖς ῥόδοις.
ΣΤΡ. Τὸν πατέρα τύπτεις; ΦΕΙΔ. Καὶ ποφανῶ γε, νὴ Δία,
Ὡς οὐ δίκῃ σ' ἔτυπτον. ΣΤΡ. Ὦ μιαρώτατε,

Καὶ

vs. 1317. Γνώμας ἐναντίας λέγειν] Supra, vs. 1036. ἅπαντα ταῦτ' ἐναντίοισι γνώμαισι συνταράξας.
vs. 1327. Καὶ τ' γνάθου] Nimirum, πατρὸς γνάθον ἐπάταξεν ut est in Ranis vs. 149.
vs. 1330. Πατραλοία] Ab ἁλοιᾶν. in Ranis vs. 149. μητέρ' ἤλοησεν.
vs. 1333. Λακκόσκωληξ] Ut λακκοκαταπύγων in Acharn. vs. 664. Eupolis apud Athenaeum I. p. 17. πολλὴ

Pecunia, quam foenore acceperat:
Nec fieri poterit, quin hodie eveniat ei
Aliquid, quod faciet ut iſte
Argutator, ob ea quae patrare
Coepit, mox aliquod malum accipiat.
Nam puto mox eum inventurum quod
Dudum quaerebat, nimirum
Ut filius ei poſſit docte
Contrariis ſententiis oppugnare
Jura,
Adeo ut omnes vincat,
Cum quibus congreſſus fuerit,
Quamlibet prava dicat.
Forte forte optabit
Vel mutum ipſum eſſe.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

STR. Io! Io!
O vicini & cognati & populares,
Ferte opem quovis pacto vapulanti.
Hei mihi miſero! ô caput meum, ô maxilla! (bucca)
Sceleſte! patrem verberas? PH. Ajo pater.
STR. Videte confitentem, quod me verberet. PH. Utique.
STR. O ſcelerate, & parricida, & parietum perfoſſor.
PH. Repete eadem haec & plura mala ingere.
Num tu etiam ſcis me libenter male audire (multa maledicta)?
STR. Cinaede. PH. Conſperge me *ut coepiſti* multis roſis.
STR. Patremne verberas? PH. Imo etiam oſtendam,
Jure te a me verberari. STR. O impuriſſime,

Quo-

λάν γε λυκκοπρωκτίαν ἐπίσταθ' ὑμῖν τοῦτο. *Multam ille norat cinaedicam turpitudinem, cum id excogitaret.*

Ibid. Τῶς ἡδύς] Supra, vſ. 910. ῥᾳδία μ' εἰρήκας. Delectatur autem maledictis, quae in ipſum ingeruntur, perinde ut loco jam dicto, ejus Magiſter.

vſ. 1335. Ἐν δίκῃ σ' ἐτυπτόν] In Equitibus vſ. 258. ὑπ' ἀνδρῶν τύπτομαι ξυναμοτῶν. deinde alter: ἐν δίκῃ γε.

Καὶ πῶς γένοιτ' ἂν πατέρα τύπτειν ὁ δίκη;
ΦΕΙΔ. Ἐγὼ 'πόδειξω, κἀν σε νικήσω λέγων.
ΣΤΡ. Τοῦτ' οὖν νικήσεις; ΦΕΙΔ. Πολύ γε κ' ῥᾳδίως.
Ἑλοῦ δ' ὁπότερον τοῖν λόγοιν βούλῃ λέγειν.
ΣΤΡ. Ποίοιν λόγοιν; ΦΕΙΔ. Τὸν κρείττον', ἢ τ' ἥττονα;
ΣΤΡ. Ἐδιδαξάμην μὲν οὖν σε, νὴ Δί', ὦ μέλε,
Τοῖσιν δικαίοις ἀντιλέγειν, εἰ ταῦτά γε
Μέλλεις ἀναπείσειν, ὡς δίκαιον κ' καλὸν
Τὸν πατέρα τύπτεσθ' ἑστὶν ὑπὸ τ' υἱέων.
ΦΕΙΔ. Ἀλλ' οἶμαι μὲν οὖν σ' ἀναπείσειν, ὥστε γε
Οὐδ' αὐτὸς ἀκροασάμενος ἁδὲν ἀντερεῖς.
ΣΤΡ. Καὶ μήν, ὅ, τι κ' λέξεις ἀκοῦσαι βούλομαι.

ACTUS QUINTI

ΧΟΡΟΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Σὸν ἔργον, ὦ πρεσβῦτα, φρονπίζειν, ὅπη
Τὸν ἄνδρα κρατήσεις.
Ὡς ὄντως, εἰ μή τῳ πέποιθεν, οὐκ ἂν ἦν
Οὕτως ἀκόλαστος.
Ἀλλ' ἔαθ' ὅτῳ θρασύνεται· δῆλόν γε τὸ
Λῆμ' ἐστὶ ταὐθρώπου.
Ἀλλ' ἐξότου τοιοῦτον ἤρξαθ' ἡ μάχη γενέσθαι,
Ἤδη λέγειν χρὴ πρὸς χρόν· πάντως δὲ τοῦτο δράσεις.
ΣΤΡ. Καὶ μὴν ὅθεν γε τοιοῦτον ἠρξάμεσθα λοιδορεῖσθαι,
Ἐγὼ φράσω. ἐπειδὴ γὰρ εἰσιώμεθ', ὥσπερ ἴστε,
Πρῶτον μὲ αὐτὸν τ' λύραν λαβόντ' ἐγὼ 'κέλευσα
Ἆισαι Σιμωνίδου μέλος, τ' κριὸν ὡς ἐπέχθη.
Ὁ δ' οὐθὺς ὡς ἀρχαῖον εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν,

Ἄδειν

vſ. 1342. Τοῖσιν δικαίοις ἀντιλέγειν] Supra, vſ. 887. dicebat Strepſiades, quidnam debeat Socrates docere ſibi filium: τοῦτο δ' ἔν μέμνησ' ὅπως πρὸς πάντα τὰ δίκαι' ἀντιλέγειν δυνήσεται.

vſ. 1350. ſeq. Ὡς —— εἰ μή τῳ πέποιθεν, οὐκ ἂν ἦν —— ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ] Videtur imitatus Sophoclem in Oedipo Coloneo vſ. 1022. ὡς ἔξοιδά σε ἐ φιλόν, ἐ σ' ἀσκεῦον μὲ τοσόνδ' ὕβριν ἥκοντα τόλμης τ' παρεσώσης τανῦν· ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ σὺ πιστὸς ὢν ἔβρας τάδε· *Nam ſcio te non adhuc nec imparatum ad hanc usque inſolentiam progreſſum eſſe, praeſenti hac audacia; ſed eſt aliquid, quo tu fretus haec feciſti.*

vſ. 1352. Ὅτῳ θρασύνεται] Potuiſſet etiam dicere: ἐφ' ᾧ θρασύνεται. In Acharn. vſ. 329. ἢ 'πὶ τῷ θρασύνεται;

vſ. 1359. Ἆισαι Σιμωνίδου μέλος] Scholiaſtes ad Veſpas vſ. 1217. ἀρχαῖον ἦθος, ἐσιωμένους ἄδειν ἀκολούθως τῷ πρώτῳ, εἰ παύσαιτο τ' ᾠδῆς· καὶ γὰρ ὁ ἐξ ἀρχῆς, δάφνην ἢ μυρρίνην κατέχων, ἦδε Σιμωνίδου ἢ Στησιχόρου μέλη, ἄχρις ἔ ἤθελε· καὶ μετὰ ταῦτα, ᾧ ἐβούλετο ἐδίδου·

ὥχ

Quomodo hoc jure fieri poteſt, ut quis patrem verberet?
PH. Equidem demonſtrabo & te vincam dicendo.
STR. In iſta re tu vinces? PH. Multis paſſibus & facili negotio.
Elige utrum ex duobus ſermonibus me velis perorare.
STR. Quibus ſermonibus? PH. Utrum *velis* potiorem an inferiorem?
STR. Equidem profecto curavi te doceri, ô perdite,
Juri contradicere, ſi hoc
Es perſuaſurus, ut juſtum & honeſtum
Sit patrem verberari a filiis.
PH. Imo arbitror me tibi ita perſuaſurum, ut,
Ubi audiveris, nec ipſe ſis mihi contradicturus.
STR. Atqui audire volo quid dicas.

SCENA SECUNDA.

CHORUS, STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

CHOR. Tuum eſt, ô ſenex, providere quo pacto
Virum hunc vincas;
Nam iſte ſi non fiduciam haberet in aliqua re, non eſſet
Tam protervus.
Sed eſt aliquid quod eum audacem facit: palam eſt ſane
Hominis animus audax.
Sed ex qua re primum coeperit haec pugna,
Oportet dicere Choro: & hoc tibi omnino erit agendum.
STR. Equidem unde primum coeperimus convitiari inter nos,
Ego dicam. Cum enim jam convivaremur, ut ſcitis,
Primo ipſum juſſi lyram capere &
Canere carmen quoddam Simonidis, de ariete quomodo ſit detonſus.
Ille vero ſtatim dicebat, obſoletum eſſe, citharam pulſare

Inter

ἀρχὴ ὡς ἦν τάξις ἀπάντῃ. καὶ ἔλεγεν ὁ δεξάμενος παρὰ τῷ πρώτου τὰ ἑξῆς· *Antiquus mos erat, convivas canere per ſucceſſionem ab illo, qui primus cecinerat, ſi panſam canendi feciſſet: etenim qui principio caneret, laurum aut myrtum tenens manu, canebat Simonidis aut Steſichori carmina, quoad vellet: poſtea cui volebat, illi tradebat, non ut ordo poſtebat: &, qui acceptiſſet, recitabat deinceps.* Hic locus minus recte legitur in editionibus.

Ibid. Τὸν κριὸν] Subauditur ᾆσαι· eſt autem ᾆσαι τὸν κριὸν, pro ᾆσαι περὶ τοῦ κριοῦ, ut in Pluto vſ. 56. σαυτὸν φράσον. Videtur de eodem iſto carmine loqui Syneſius Epiſt. 146. ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν καλόν τι χρῆμα ᾠδῆς, ἐπαινῶ δ' ἐπέχω κριοῦ· *Sed eſt nobis pulchra quaedam cantilena, Laus arietis non caſtrati.* Extat ejusdem Simonidis griphus, quales etiam conviviis ſolebant proponi, de Hirco apud Athenaeum Lib. X. p. 456.

Ibid. Ὡς ἐπέχθη] A πίκω. in Avibus vſ. 715 πίκειν ὥρα πεοδάτων πόκον κριοῦ.

Καὶ πῶς γένοιτ' ἂν πατέρα τύπτειν ὁ δίκη;
ΦΕΙΔ. Ἐγὼ 'πόδειξω, κἀν σε νικήσω λέγων.
ΣΤΡ. Τοῦτ' οὖν νικήσεις; ΦΕΙΔ. Πολύ γε κ' ῥᾳδίως.
Ἑλοῦ δ' ὁπότερον τοῖν λόγοιν βούλῃ λέγειν.
ΣΤΡ. Ποίοιν λόγοιν; ΦΕΙΔ. Τὸν κρείττον', ἢ τ' ἥττονα;
ΣΤΡ. Ἐδιδαξάμην μὲν οὖν σε, νὴ Δί', ὦ μέλε,
Τοῖσιν δικαίοις ἀντιλέγειν, εἰ ταῦτά γε
Μέλλεις ἀναπείσειν, ὡς δίκαιον κ' καλὸν
Τὸν πατέρα τύπτεσθ' ἑστὶν ὑπὸ τ' υἱέων.
ΦΕΙΔ. Ἀλλ' οἶμαι μὲν οὖν σ' ἀναπείσειν, ὥστε γε
Οὐδ' αὐτὸς ἀκροασάμενος ἁδὲν ἀντερεῖς.
ΣΤΡ. Καὶ μήν, ὅ, τι κ' λέξεις ἀκοῦσαι βούλομαι.

ACTUS QUINTI

ΧΟΡΟΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Σὸν ἔργον, ὦ πρεσβῦτα, φρονπίζειν, ὅπη
Τὸν ἄνδρα κρατήσεις.
Ὡς ὄντως, εἰ μή τῳ πέποιθεν, οὐκ ἂν ἦν
Οὕτως ἀκόλαστος.
Ἀλλ' ἔαθ' ὅτῳ θρασύνεται· δῆλόν γε τὸ
Λῆμ' ἐστὶ ταὐθρώπου.
Ἀλλ' ἐξότου τοιοῦτον ἤρξαθ' ἡ μάχη γενέσθαι,
Ἤδη λέγειν χρὴ πρὸς χρόν· πάντως δὲ τοῦτο δράσεις.
ΣΤΡ. Καὶ μὴν ὅθεν γε τοιοῦτον ἠρξάμεσθα λοιδορεῖσθαι,
Ἐγὼ φράσω. ἐπειδὴ γὰρ εἰσιώμεθ', ὥσπερ ἴστε,
Πρῶτον μὲ αὐτὸν τ' λύραν λαβόντ' ἐγὼ 'κέλευσα
Ἆισαι Σιμωνίδου μέλος, τ' κριὸν ὡς ἐπέχθη.
Ὁ δ' οὐθὺς ὡς ἀρχαῖον εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν,

Ἄδειν

vſ. 1342. Τοῖσιν δικαίοις ἀντιλέγειν] Supra, vſ. 887. dicebat Strepſiades, quidnam debeat Socrates docere ſibi filium: τοῦτο δ' ἔν μέμνησ' ὅπως πρὸς πάντα τὰ δίκαι' ἀντιλέγειν δυνήσεται.

vſ. 1350. ſeq. Ὡς —— εἰ μή τῳ πέποιθεν, οὐκ ἂν ἦν —— ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ] Videtur imitatus Sophoclem in Oedipo Coloneo vſ. 1022. ὡς ἔξοιδά σε ἐ φιλόν, ἐ σ' ἀσκεῦον μὲ τοσόνδ' ὕβριν ἥκοντα τόλμης τ' παρεσώσης τανῦν· ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ σὺ πιστὸς ὢν ἔβρας τάδε· *Nam ſcio te non adhuc nec imparatum ad hanc usque inſolentiam progreſſum eſſe, praeſenti hac audacia; ſed eſt aliquid, quo tu fretus haec feciſti.*

vſ. 1352. Ὅτῳ θρασύνεται] Potuiſſet etiam dicere: ἐφ' ᾧ θρασύνεται. In Acharn. vſ. 329. ἢ 'πὶ τῷ θρασύνεται;

vſ. 1359. Ἆισαι Σιμωνίδου μέλος] Scholiaſtes ad Veſpas vſ. 1217. ἀρχαῖον ἦθος, ἐσιωμένους ἄδειν ἀκολούθως τῷ πρώτῳ, εἰ παύσαιτο τ' ᾠδῆς· καὶ γὰρ ὁ ἐξ ἀρχῆς, δάφνην ἢ μυρρίνην κατέχων, ἦδε Σιμωνίδου ἢ Στησιχόρου μέλη, ἄχρις ἔ ἤθελε· καὶ μετὰ ταῦτα, ᾧ ἐβούλετο ἐδίδου·

ὥχ

Quomodo hoc jure fieri poteſt, ut quis patrem verberet?
PH. Equidem demonſtrabo & te vincam dicendo.
STR. In iſta re tu vinces? PH. Multis paſſibus & facili negotio.
Elige utrum ex duobus ſermonibus me velis perorare.
STR. Quibus ſermonibus? PH. Utrum *velis* potiorem an inferiorem?
STR. Equidem profecto curavi te doceri, ô perdite,
Juri contradicere, ſi hoc
Es perſuaſurus, ut juſtum & honeſtum
Sit patrem verberari a filiis.
PH. Imo arbitror me tibi ita perſuaſurum, ut,
Ubi audiveris, nec ipſe ſis mihi contradicturus.
STR. Atqui audire volo quid dicas.

SCENA SECUNDA.

CHORUS, STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

CHOR. Tuum eſt, ô ſenex, providere quo pacto
Virum hunc vincas;
Nam iſte ſi non fiduciam haberet in aliqua re, non eſſet
Tam protervus.
Sed eſt aliquid quod eum audacem facit: palam eſt ſane
Hominis animus audax.
Sed ex qua re primum coeperit haec pugna,
Oportet dicere Choro: & hoc tibi omnino erit agendum.
STR. Equidem unde primum coeperimus convitiari inter nos,
Ego dicam. Cum enim jam convivaremur, ut ſcitis,
Primo ipſum juſſi lyram capere &
Canere carmen quoddam Simonidis, de ariete quomodo ſit detonſus.
Ille vero ſtatim dicebat, obſoletum eſſe, citharam pulſare

Inter

ἀρχὴ ὡς ἦν τάξις ἀπάντῃ. καὶ ἔλεγεν ὁ δεξάμενος παρὰ τῷ πρώτου τὰ ἑξῆς· *Antiquus mos erat, convivas canere per ſucceſſionem ab illo, qui primus cecinerat, ſi panſam canendi feciſſet: etenim qui principio caneret, laurum aut myrtum tenens manu, canebat Simonidis aut Steſichori carmina, quoad vellet: poſtea cui volebat, illi tradebat, non ut ordo poſtebat: &, qui acceptiſſet, recitabat deinceps.* Hic locus minus recte legitur in editionibus.

Ibid. Τὸν κριὸν] Subauditur ᾆσαι· eſt autem ᾆσαι τὸν κριὸν, pro ᾆσαι περὶ τοῦ κριοῦ, ut in Pluto vſ. 56. σαυτὸν φράσον. Videtur de eodem iſto carmine loqui Syneſius Epiſt. 146. ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν καλόν τι χρῆμα ᾠδῆς, ἐπαινῶ δ' ἐπέχω κριοῦ· *Sed eſt nobis pulchra quaedam cantilena, Laus arietis non caſtrati.* Extat ejusdem Simonidis griphus, quales etiam conviviis ſolebant proponi, de Hirco apud Athenaeum Lib. X. p. 456.

Ibid. Ὡς ἐπέχθη] A πίκω. in Avibus vſ. 715 πίκειν ὥρα πεοδάτων πόκον κριοῦ.

Ἄιδειν τε πίνοντ' ὥσπερεὶ κάχρυς γυναῖκ' ἀλεῖσαν.
ΦΕΙΔ. Οὐ γὼ τότ' εὐθὺς χολῶ σέ γ' ἄρα τύπτεσθ' ὑπὸ πατρός,
Ἄιδειν κελεύσαντ' ὥσπερεὶ τέττιγας ἐσιόντα;
ΣΤΡ. Τοιαῦτα μὰ τοί τοι τότ' ἔλεγεν ἔνδον, οἷά περ νῦν,
Καὶ τὸ Σιμωνίδου ἔφασκ' εἶναι κακὸν ποιητήν.
Κἀγὼ μόλις μὲν ἀλλ' ὅμως ἠνεχόμην τοσοῦτον.
Ἐπεὶ δ' ἐκέλευσ' αὐτὸν, ἀλλὰ μυρρίνην λαβόντα,
Τῶν Αἰσχύλου λέξαι τί μοι· κἀνταῦθ' εὐθὺς εἶπεν·
Ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω σοφὸν ὑποιητήν,
Ψόφου πλέων, ἀσύστατον, φύσημα, κρημνοποιόν.
Κἀνταῦθα πῶς οἴεσθέ μου τὴν καρδίαν ὀρέχθειν;
Ὅμως δὲ τὸν θυμὸν δακὼν ἔφην, σὺ δ' ἀλλὰ τἀτοῦ
Λέξον τι τῶν νεωτέρων ἄτε ἐπὶ τοῖς σοφὰ ταῦτα.
Ὁ δ' εὐθὺς ἦσ' ἐξ Εὐριπίδου ῥῆσίν τιν', ὡς σκινὴ
Ἀδελφὸς, ὦ 'λεξίκακε, τὴν ὁμομητείαν ἀδελφοῦ.
Ἐγὼ δέ τ' οὐκ ἠνεχόμην· ἀλλ' εὐθὺς ἐξαράττω
Πολλοῖς κακοῖς κ' αἰσχροῖσι κἀτ' ὀνειδίσας, οἷον εἰκὸς,
Ἔπος πρὸς ἔπος ἠμειζόμεθ'. εἶθ' ὅτου ἐπαναπηδᾷ,
Κἄπειτ' ἔφλα με, κἀσπόδει, κἀπίτνα, κἀπέτριβεν.
ΦΕΙΔ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅς τις οὐκ Εὐριπίδου ἐπαινεῖς,
Σοφώτατον. ΣΤΡ. Σοφώτατόν γ' ὄντινον, ὦ τί σ' εἴπω;
Ἀλλ' αὖθις αὖ τυπήσομαι. ΦΕΙΔ. Νὴ τὸν Δί' οὐδὲν γάρ.
ΣΤΡ. Καὶ πῶς δικαίως; ὅς τις, ὦ 'ναίσχυντε, σ' ἐξέθρεψα,
Αἰθαλομόλπος σὺ πάντα τραυλίζοντος, ὅ, τι νοοίης·
Εἰ μή γε βοῦν εἶπῃς, ἐγὼ γνοὺς ἂν πιεῖν ἐπέσχον·
Μαμμᾶν δ' ἂν αἰτήσαντος, ἤκων σοι φέρων ἂν ἄρτον·
Κακᾶν δ' ἂν οὐκ ἔφθης φράσας, κἀγὼ λαβὼν θύραζε
Ἐξέφερον ἂν, ἢ πρόσχολόν σε. σὺ δέ με νῦν ἀπάγχου
Βοῶντα, ἢ κεκραγόντ', ὅτι

Χε-

vs. 1361. Γυναῖκ' ἀλεῖσαν] Quae canit ἐπιμύλιον ᾠδὴν, cantu solata laborem.

vs. 1363. Ὥσπερεὶ τέττιγας ἐσιόντα] In convivio bibendum potius esse putat, quam canendum; nam canere & non bibere cicadarum est. Videtur autem alludere ad Simonidis Epigramma:

Φημὶ τὸ μὴ θέλοντα φέρειν τέττιγα ἄθλον,
Τῷ Πανοπηίδᾳ δώσειν μέγα δεῖπνον Ἐπειῷ.

quod exstat apud Athenaeum Lib. X. p. 456. ubi etiam explicatur.

vs. 1366. Κἀγὼ μόλις] Sophocles in Oedipo Tyranno vs. 791. κἀγὼ βαρυνθεὶς, τὴν μὲν ἔσαν ἡμέραν μόλις κατέσχον· *& ego id graviter ferens, illo quidem die vix me continui.* Videtur autem hunc in animo habuisse Comicus, nam & ibi narratur res in convivio gesta, & de patre est sermo.

vs. 1367. Μυρρίνην] Quasi Scolion caneret; nam qui in convivio Scolion canebat, is myrti aut lauri ramum tenebat manu, ut patet ex illo Scholiastae loco, quem paulo ante adduxi. ibi autem Scholiastes de Scoliis loquitur. idem fere dicit in Ranis ad vs. 1337. ex Aristoxeno & Phyllide: etiam ad praesentem hunc in Nubibus locum, ex Dicaearcho.

vs. 1370. Κρημνοποιόν] In Ranis vs. 960. Euripides Aeschylo tribuit ῥήματ' ἐκπεπταμένα.

vs. 1372. Θυμὸν δακὼν] Nempe erat αὐτοδιδάξ ὀργισμένος, ut Comicus loquitur in Lysistr. vs. 690. In Vespis vs. 1078. ὑπ' ὀργῆς τὴν χολὴν ἐσθίων. ubi vide notata. De illis, qui affectum aliquem continere coguntur aut volunt, Sophocles in Trachiniis vs. 975. αἰγὰ πέμπει, μὴ κίνησις ἀχείαν ὀδύνην πατρὸς ὠμόφρονος —— ἀλλ' ἴσχε δακὼν στόμα σόν· *Tace fili, ne commoveas ferocem iram.*

Inter bibendum, & canere velut mulierem hordea molentem.
PH. Annon vero tunc ſtatim oportuit verberari te & conculcari,
Cantare jubentem non ſecus ac ſi cicadas convivio acciperes.
STR. Talia & intus tunc dicebat, qualia nunc,
Et Simonidem dicebat eſſe malum poëtam.
Et ego vix quidem, ſed tamen continebam me primo,
Deinde juſſi ipſum, ſed accepta myrto,
Ex Aeſchylo mihi aliquid recitare; poſt hic ſtatim dicebat:
At enim ego Aeſchylum habeo pro poëta
Strepitus pleno, incompoſito, duro, confragoſo;
Hic jam quomodo putatis cor meum commotum fuiſſe?
Tamen iracundia compreſſa dicebam, quin tu iſtorum
Recentiorum aliquid dic, quaecunque ſunt haec ſcita & elegantia.
At ille ſtatim cecinit ex Euripide verſus aliquos, quomodo ſubagitarit
Frater, proh averrunce! ſororem uterinam.
Ego autem non amplius me continebam, ſed confeſtim inceſſo
Multis & turpibus convitiis: poſtea, ut fieri ſolet,
Convicia conviciis cumulabamus: deinde iſte exilit,
Deinde tundebat, & caedebat & ſuffocabat, & me perditum ibat.
PH. Merito ſane tuo qui Euripidem non laudas
Sapientiſſimum. STR. Illumne ſapientiſſimum? ô quem te memorem!
Sed rurſus vapulabo. PH. Idque profecto jure.
STR. Et quo jure? qui te, ô impudens, educavi, *tam ſedulo*
Ut ſtatim omnia ſentirem quae velles, licet balbutiens.
Nam ſi bryn diceres, ego ſtatim bibere dabam:
Si mammam peteres, aderam ferens tibi panem:
Caccan vix prolocutus eras, & ego te acceptum foras
Efferebam, & ante me tenebam. Tu vero nunc angens me
Clamantem & vociferantem, quod

Caca-

iracundiam patris crudelis; ſed cohibe te, mordens os tuum. Sic & ille qui riſum continere non poteſt, in Ranis vſ. 42. ἔτοι —— δύναμαι μὰ γελᾶν. καί τοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν, ἀλλ' ὅμως γελῶ.

vſ. 1374. Ἥσε — ῥῆσιν] In Veſpis vſ. 578. πρὶν ἂν ἡμῖν ἐκ τῶ Νιόβης εἴπῃ ῥῆσιν τὴν καλλίστην ἀπολίξας.

vſ. 1375. Ἀδελφὸς] Reſpicit ad Acolum Euripidis, ut monet Scholiaſtes, in qua fabula tractaverat deneſario amore Canaches & Macarei fratris. Quam rem tangit etiam in Ranis Comicus vſ. 1110. ubi Aeſchylus dicit de Euripide: ποίων δὲ κακῶν ἐκ αἰτίας ἐς'; ἐκ προαγωγὸς κατέδειξ' ἔπος; καὶ τικίδους ἐν τοῖς ἔπεσι, καὶ μιγυμένας τοῖσιν ἀδελφοῖς; ubi vide notata.

vſ. 1376. Ἀλλ' οὐδὲ ἐξαυτῶ πολλοῖς κακοῖς] Sine dubio imitatus eſt Sophoclem in Philoctete, ubi vſ. 374. haec leguntur: κἀγὼ χολωθεὶς, οὐδὲν ἧκεν κακοῖς τοῖς πᾶσιν· *Atque ego iratus, ſtatim eum verberabam maledictis omnibus.* Idem Sophocles in Aiace vſ. 731. ὀνείδεσιν ἤρασσον ἔνθεν κἀνθεν· *Convitiis eum proſcindebant hinc & hinc.*

vſ. 1379. Ἔφλα με κἀπεσκ[] Haec verba conjunxit etiam in Pace vſ. 1307. φλᾶν ταῦτα πάντα καὶ σπεδεῖν.

vſ. 1383. Ὅσις —— σ' ἐξέβρεψε] Hoc etiam Clytemneſtra Oreſti filio ſuo obicit, cum eam eſt occiſurus, apud Aeſchylum in Choëphoris vſ. 908. ἐγὼ σ' ἐθρέψα.

vſ. 1385. Βρῦν εἶπες] Hoc una voce expreſſit in Equitibus vſ. 1121. βρύλλων. ubi Scholia: ἐπὶ μειράκων τῶν τὰ παίδια φαύλως· nimirum βρῦ eſt vox inarticulata infantium. Quemadmodum & μαμμᾶν· qua tamen voce pueruli matrem etiam appellant. In Lyſiſtr. vſ. 880. ἐκάλεις τὴν μαμμίαν;

Χεζηπφίλω, οὐκ ἔτλης
Ἔξω γ' ἐλέγχειν, ὦ μαρὲ,
Θύραζέ μ', ἀλλ' ἀποπιχρόμῳ αὐτῷ ποίησα κακκᾶν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΚΩΛΩΝ η'.

ΧΟΡ. Οἶμαί γε τῶν νεωτέρων τὰς καρδίας
Πηδᾶν, ὅ, τι λέξῃ.
Εἰ γὰρ τοιαῦτά γ' ἔστ' ἐξειργασμένος,
Λαλῶν ἀναπείσῃ,
Τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμεν ἂν
Ἀλλ' ἐδ' ἐρεβίνθου.
Σὸν ἔργον, ὦ καινῶν ἐπῶν κινητὰ καὶ μοχλευτά,
Πειθὼ πινα ζητεῖν, ὅπως δόξῃς λέγειν δίκαια.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ὡς ἡδὺ καινοῖς πράγμασι καὶ δεξιοῖς ὁμιλεῖν,
Καὶ τῶν καθεστώτων νόμων ὑπερφρονεῖν δύναζ.
Ἐγὼ γὰρ ὅτε μὲ ἱππικὴ μόνη τὸ νοῦν προσεῖχον,
Οὐδ' ἂν τρία εἰπεῖν ῥήματ' οἷός τ' ἦν, πρὶν ἐξαμαρτεῖν.
Νυνὶ δ' ἐπειδή μ' ὀτοτὶ τύπτων ἔπαυσεν αὐτὸς,
Γνώμαις δὲ λεπταῖς καὶ λόγοις ξύνειμι καὶ μερίμναις,
Οἶμαι διδάξειν, ὡς δίκαιον τὸν πατέρα κολάζειν.
ΣΤΡ. Ἵππους τρέφειν τέθριππον, ἢ τυπτόμενον ὀφθῆναι.
ΦΕΙΔ. Ἐκεῖσε δ', ὅθεν ἀπέχισάς με τῶν λόγων, μέτειμι,
Καὶ πρῶτ' ἐρήσομαί γε τωτὶ, παῖδά μ' ὄντ' ἔτυπες;
ΣΤΡ. Ἐγωγέ σ', οἶνοῦν τε καὶ κηδόμενον. ΦΕΙΔ. Εἰπὲ δή μοι,

Οὐ

vſ. 1395. & ſeq. Εἰ γάρ] Si, inquit, cauſam vicerit iſte, qui patrem verberavit, actum eſt de cute ſenum; nam omnes a filiis aut junioribus vapulabunt impune. Sine dubio reſpicit ad Aeſchylum in Eumenidibus vſ. 493. ubi Chorus de Oreſte, qui matrem occiderat, cauſam dicturo, ſic canit: *εἰ γὰρ κρατήσῃ δίκα καὶ βλάβαι τάδε μητροκλόνοι, πάντας ἤδη τόδ' ἔργον εὐχερεῖα συμπεμόσῃ βροτῶν. Si enim hujus matricidae cauſa & noxa vicerit, omnes jam homines haec res adducet, ut facile manum inferant parentibus.*

vſ. 1397. Τὸ δέρμα] Scholiaſtes ad hunc locum ſcribit: *ὥτως ἀφανισθήσεται πληγαῖς, ὡς νομίσαι ἡμᾶς καὶ τὸ δέρματον ἐρεβίνθου λεπτότερον αὐτὸς ἔχειν. Ita conſumetur (cutis ſenum) plagis, ut nos putaturi ſimus, eos tenuiorem cutem habere, ciceris cute.* Nempe verbum λάβοιμεν, quod eſt apud Comicum, ſic expoſuit, quaſi eſſet ὑπολάβοιμεν, nec abſurde. Quodſi autem verbum λάβοιμεν ſic accipiatur ut in Ranis vſ. 1261. λύψῃ γὰρ οὐδὲν πάνυ καλὸν γε κἀγαθόν, alius erit ſenſus, talis: *Nec cicerem dareimus pro cute ſenum*; nam vitioſae pelles vili emuntur. Non ergo cupiunt ſenum cutem, quae ita plagis contundatur; contra in Veſpis vſ. 1283. ſervus

Cacaturirem, non ſuſtinuiſti
Efferre, impuriſſime,
Foras me, ſed inter ſuffocandum ibidem cacavi.

ANTISTROPHE VERSUUM VIII.

Arbitror utique juniorum corda
Palpitare *expectatione*, quidnam dicturus ſit.
Si enim iſte, qui talia perpetravit,
Dicendo effecerit, ut haec credantur jure fieri,
Cutem ſeniorum acciperemus (*emeremus*)
Nec ſaltem pro cicere.
Tuum eſt, ô vibrator & quaſſator novarum ſententiarum,
Fidem conquirere, ut dicere videaris juſta.

PHIDIPPIDES, STREPSIADES, CHORUS.

PH. Quam ſuave eſt rebus novis & ſcitis imbui,
Et leges conſtitutas ſpernere poſſe.
Ego enim quamdiu rei tantum equeſtri ſtudui,
Nec tria verba profari poteram, quin peccarem;
At nunc poſtquam iſte ab illis rebus me abduxit ipſemet,
Et ego adſuevi ſubtilibus ſententiis & orationibus & meditationibus,
Arbitror fore ut edoceam, fas eſſe patrem caſtigare.
STR. Imo profecto equita; nam ſatius eſt me
Quadrigas alere, quam vapulantem peſſumdari.
PH. Illuc autem redibo, unde mihi ſermonem abrupiſti,
Et primum hoc te interrogabo: me puerum verberaſtine?
STR. Ita, inquam, ſed quod bene vellem & ſtuderem. PH. Die jam mihi,
Annon

vus quidam verberibus caeſus, teſtudines beatas judicat, quae craſſiorem & duriorem cutem habeant quam ipſe, qualem ſe etiam habere cuperet: ἰὼ χελώνης τῶν δέρματος τῶν ἐπὶ ταῖς πλευραῖς ἐμαῖς· ὡς εὖ κατηρτίασθε καὶ ἐυσυκῶς κεράμου τὸ νῶτον, ὥστε τὰς πλευρὰς σίγειν· ἐγὼ δ' ἀπόλαυσι σιζόμενος βακλησία.

vſ. 1398. Ἀλλ' ἴδι] Diphilus: ὅτι τοῦτό μοι τὸ δεῖπνον ἄλλ' οὐδ' αἷμ' ἔχει· *Nimirum haec coena nec ſaltem ſanguinem habet.* apud Athen. VI. p. 236.

vſ. 1401. Καὶ τί] Euripides in Oreſte vſ. 471. καὶ τί νέμων γε μὴ πρότερον εἶναι θέλειν· *Et legibus etiam non velle ſuperiorem eſſe.*

vſ. 1406. Ἀσπίδαις] Alexis apud Athenaeum IV. p. 161. Πυθαγορισμοί, καὶ λόγοι λεπτοὶ, διεσμιλευμένοι τε φροντίδες· *Pythagoricae rationes, & orationes ſubtiles, exactaeque ſcalpro cogitationes.*

vſ. 1410. Ἔκεισε] Herodotus in Polymnia: ἄνειμι δ' ἐκεῖσε τὸν λόγον, τῆ μοι πρότερον ἐξέλιπε· *Redibo ad illam orationis partem, in qua prius deſiit oratio mea.*

Οὐ κἀμέ σοι δίκαιόν ἐστιν θύνοειν ὁμοίως,
Τύπτειν τ'; ἐπειδήπερ τοῦτ' ἔστιν θύνοειν, τὸ τύπτειν.
Πῶς γὰρ τὸ μὲν σὸν σῶμα χρὴ πληγῶν ἀθῷον εἶναι,
Τὸμὸν δὲ μή; ἢ μιὰ ἔφυν ἐλεύθερός γε κἀγώ.
Κλάουσι παῖδες, πατέρα δ' ἢ κλάειν δοκεῖς; ΣΤΡ. Τίη δή;
ΦΕΙΔ. Φήσεις νομίζειν σὺ παιδὸς τοῦτο τοὔργον εἶναι;
Ἐγὼ δέ γ' ἀντείποιμ' ἄν, ὡς δὶς παῖδες οἱ γέροντες.
Εἰκὸς δὲ μάλιστα τοὺς γέροντας, ἢ νέους τι κλάειν,
Ὅσῳπερ ἐξαμαρτάνειν ἧττον δίκαιον αὐτούς.
ΣΤΡ. Ἀλλ' οὐδαμοῦ νομίζεται τὰ πατέρα τοῦτο πάσχειν.
ΦΕΙΔ. Οὔκουν ἀνὴρ, ὁ τὸν νόμον θεὶς τοῦτον, ἠὖ τοιοῦτος;
Ὥσπερ σὺ κἀγὼ, ἃ λέγων ἔπτηξε τοὺς παλαιούς;
Ἦ ἦν τι δῆτ' ἔξεστι κἀμοὶ καινὸν αὖ τοιοῦτον
Θεῖναι νόμον τοῖς υἱέσιν, τοὺς πατέρας ἀντιτύπτειν;
Ὅσας δὲ πληγὰς εἴχομεν, πεῖν τὸν νόμον τεθῆναι,
Ἀφεῖμεν, ἃ δίδομεν αὐτοῖς ὠφείλετο συγκεκόφθαι.
Σκέψαι δὲ τοὺς ἀλεκτρυόνας, ἃ τἄλλα τἀμὰ βοᾷ ταυτί,
Ὡς τοὺς πατέρας ἀμύνεται, καί τοι ἀφῄρηται' ὑδέν'
Ἡμῶν ἐκεῖνοι, πλὴν ὅτι ψηφίσματ' ἢ γράφουσι.
ΣΤΡ. Τί δῆτ', ἐπειδὴ τοὺς ἀλεκτρυόνας ἅπαντα μιμεῖ,
Οὐκ ἐσθίεις ἃ πρῶτον κόπτουσιν, καπὶ ξύλα καθθύδεις;
ΦΕΙΔ. Οὐ ταυτόν, ὦ τᾶν, ἐστὶν, οὐδ' ἂν Σωκράτης δοκοίη.
ΣΤΡ. Πρὸς ταῦτα μὴ τύπτ', εἰ δὲ μή, σαυτὸν ποτ' αἰτιάσῃ.
ΦΕΙΔ. Καὶ πῶς; ΣΤΡ. Ἐπεὶ σε μὰ δίκαιός εἰμ' ἐγὼ κολάζειν.
Σὺ δ', ἢν γένηταί σοι, τὸ υἱόν. ΦΕΙΔ. Ἢν δὲ μὴ γένηται,
Μάτην ἐμοὶ κεκλαύσεται, σὺ δ' ἐγχανὼν τεθνήξῃ.
ΣΤΡ. Ἐμοὶ μὰ, ὦ νέφη ἥλικες, δοκεῖ λέγειν δίκαια.
Καὶμοί γε συγχωρεῖν δοκεῖ τοῦτοισι τἀπιεικῆ.
Κλάειν γὰρ ἡμᾶς εἰκὸς ἐστ', ἢν μὴ δίκαια δρῶμεν.
ΦΕΙΔ. Σκέψαι δὲ χ' ἁτέραν ἔνι γνώμην. ΣΤΡ. Ἀπὸ γὰρ ὀλίγης.
ΦΕΙΔ. Καὶ μὴν ἴσως γ' οὐκ ἀχθέσῃ παθὼν, ἃ νῦν πέπονθας.
ΣΤΡ. Πῶς δή; δίδαξον γὰρ, τί δή μ' ἐκ τοῦτων ὠφελήσεις;

ΦΕΙΔ.

„ vſ. 1417. Κλαίουσι παῖδες] Scholiaſtes recte obſer-
„ vavit alludere hic poëtam noſtrum ad verſum illum
„ Euripidis *Alceſt.* 691. χαίρεις ὁρῶν φῶς, πατέρα δ' οὐ
„ χαίρειν δοκεῖς; quo verſu utitur Comicus noſter in-
„ fra in Theſmophor. vſ. 2010." Kuſterus. Quibus hoc tantum addam, eſſe apud Euripidem alium locum, qui ſimilior eſt Comici loco, ſaltem quod ad rem ipſam attinet, in Hecuba vſ. 1256. ἀλγεῖς; τί δαί με παῖδες ἐκ ἀλγεῖν δοκεῖς; *Doles? quid, me vero propter filium non dolere putas?*

vſ. 1419. Δὶς παῖδες οἱ γέροντες] Sophocles: Πηλέα τ' Αἰάκειον οἶκτρος μονηγερωνταγωγὸν καναπαιδοῦν· πάλιν γὰρ αὖθις πῖς ὁ γηράσκων ἀνήρ· *Peleum Aeaci filium ego ſola domum ſervans, curo ſenem, & quaſi puerum educo; nam iterum eſt puer, ſenex vir.* (In quo loco ſi ante πάλιν deleas punctum & ponas poſt illam particulam, & deinde ante γὰρ reſtituas ἔτεον cum Cl. Kuſtero, erunt tres iambi.) Theopompus Comicus: Δὶς παῖδες οἱ γέροντες ὀρθῶ τῷ λόγῳ· *Bis pueri ſenes, ſi verum fatearis.* Plato Comicus: ἀρ' ὡς ἔοικε, δὶς γενοιτ' ἂν

Annon & me tibi aequum eſt bene velle ſimiliter,
Et te verberare? ſi quidem bene velle, verberare eſt.
Quomodo enim decet tuum corpus plagis non eſſe obnoxium,
Meum autem eſſe? Equidem liber natus ſum ego etiam.
Plorant filii, at patri plorandum eſſe non cenſes? STR. Quid ita?
PH. Dices, lege receptum eſſe ut puer hoc patiatur.
At ego contra dicerem, ſenes bis pueros eſſe.
Et aequius multo eſt ſenes plorare quam juniores,
Quanto minus aequum eſt ipſos peccare.
STR. Sed nullibi lege receptum eſt, ut pater iſtud patiatur.
PH. Nonne ergo homo erat, qui primo legem illam tulit,
Sicut tu & ego, & dicendo perſuaſit veteribus *ut ei parerent.*
Minus itaque licet mihi etiam novam deinceps
Ferre legem filiis, ut patres *ſuos* contra verberent?
Plagas interim quascunque accepimus, priusquam lex haec daretur,
Miſſas facimus, & concedimus, ut impune flagris conciſi ſimus ab ipſis.
Specta vero Gallos & alias beſtias,
Quomodo patres ſuos ulciſcantur. Atqui nihil differunt
A nobis illi, niſi quod decreta non perſcribunt.
STR. Quid itaque, quando gallos per omnia imitaris,
Non ſtercus itidem comedis, & in pertica dormis?
PH. Non eadem ratio eſt, ô bone, nec ſane Socrati ita videretur.
STR. Quare noli verberare: alioqui, te ipſum olim culpabis.
PH. Quomodo vero? STR. Quia aequum eſt, ut ego te caſtigem,
Et tu filium tuum, ſi tibi aliquis fuerit natus. PH. Si vero non fuerit,
Fruſtrane ego ploravero? tuque me irriſo morieris?
STR. Mihi, ô aequales, aequum dicere videtur:
Et puto iſtis concedendum eſſe quod aequum eſt.
Nam plorare nos oportet, ſi non quod juſtum eſt faciamus.
PH. Specta etiam aliam ſententiam. STR. Peribo utique.
PH. Et forte non aegre feres, ſi idem tibi eveniat, quod jam evenit.
STR. Quomodo vero? doce, quid ex hac re mihi commodabis?

PH.

ὦν παῖς γέρων· *ergo, ut videtur, ſenex repuerafcere poteſt.* Antipho Comicus: γηροτροφία γὰρ τροφοῖκα παιδοτροφία· *Senes nutrire idem fere eſt quod pueros nutrire.* Haec omnia ex Scholiis.

vſ. 1428. Συγκεκόφθαι] Euripides in Cyclope vſ. 227. ὤμοι, πυρίσω συγκεκομμένον πάλαις· *Heu miſer, febricito contuſus plagis.*

vſ. 1429. Ἀλεκτρυόνας καὶ πάλλα βοτὰ ταυτί] In Avibus Chorus avium dicit vſ. 758. εἰ γὰρ ἐνθάδ' ἐστὶν αἰσχρὸν τὸ πατέρα τύπτειν νόμῳ· τὸν' ἐκεῖνο καλὸν παρ' ἡμῖν ἦν.

vſ. 1430. Διαφέρουσ' ἢ ὄρνις] Quia bipedes etiam ſunt.

vſ. 1431. Ψηφίσματ' ἐ γράφουσι] Nempe ut Athenienſes.

vſ. 1435. Σαυτὸν πετ' αἰτιάσῃ] Amphis Comicus apud Athenaeum II. p. 69. Μὴ παρατίθει μοι ξυδακίνας, ὦ γύναι, ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὸν αἰτιῶ *Ne apponito mihi lactucas in menſa, uxor, aut teipſum accuſato.*

vſ. 1443. Παθὼν ἃ νῦν πέπο θας] Si, ut nunc es victus oratione mea, iterum vincaris, & mihi denuo aſſentiaris.

ΦΕΙΔ. Τίω μητέρ', ὥσπερ κἀί σε, τυπήσω. ΣΤΡ. Τί δῆτα φὴς σύ;
Τῶθ' ἕτερον αὖ μεῖζον κακόν.
ΦΕΙΔ. Τί δ', ἢν ἔχων τ' ἤπιω
Λόγον, σὲ νικήσω λέγων,
Τίω μητέρ' ὡς τύπτειν χρεών;
ΣΤΡ. Τί δ' ἄλλο γ', ἢν ταυτὶ ποιῇς,
Οὐδὲν σὲ κωλύσ' σεαυτὸν ἐμβαλεῖν
Ἐς τὸ βάραθρον μᾶ Σωκράτης,
Κἀ τ' λόγον τ' ἤτίω;
Ταυτὶ δι' ὑμᾶς, ὦ Νεφέλαι, πέπονθ' ἐγὼ,
Ὑμῖν ἀναθεὶς ἅπαντα τἀμὰ πράγματα.
ΧΟΡ. Αὐτὸς μὲν ἓν σαυτῷ σὺ τύχων αἴτιος,
Στρέψας σεαυτὸν ἐς πονηρὰ πράγματα.
ΣΤΡ. Τί δῆτα ταῦτά γ' ἐτόθ' ἠρρθύετε;
Ἀλλ' ἄνδρ' ἄγροικον κἀ γέροντ' ἐπήρατε.
ΧΟΡ. Ἀεὶ ποιοῦμεν ταῦθ' ἑκάστοτ', ὅτ' ἄν τινα
Γνῶμεν πονηρῶν ὄντ' ἐραστὴν πραγμάτων,
Ἕως ἂν αὐτὸν ἐμβάλωμεν ἐς κακὸν,
Ὅπως ἂν εἰδῇ τοὺς θεοὺς δεδοικέναι.
ΣΤΡ. Οἴμοι, πονηρά γ', ὦ Νεφέλαι, δίκαια δέ.
Οὐ γάρ μ' ἐχρῆν τὰ ῥήματ', ἃ 'δανεισάμην,
Ἀποστερεῖν. νῦν δ' ὅπως, ὦ φίλτατε,
Τὸν Χαιρεφῶντα τ' μαρὸν, κἀ Σωκράτη
Ἀπολεῖς, μετ' ἐμοῦ γ' ἐλθ', οἵ σε κἀμ' ἐξηπάτων.
ΦΕΙΔ. Ἀλλ' οὐκ ἂν ἀδικήσαιμι τοὺς διδασκάλους.
ΣΤΡ. Ναὶ ναὶ, καταισθάνῃ πατρῷον Δία.
ΦΕΙΔ Ἰδού γε Δία πατρῷον· ὡς γελοῖός εἶ.
Ζεὺς γάρ τις ἐστί; ΣΤΡ. Ἔστιν. ΦΕΙΔ. Οὐκ ἔστ'· ἐπεὶ
Δῖνος βασιλεύει τ Δί' ἐξελήλακώς.
ΣΤΡ. Οὐκ ἐξελήλακ', ἀλλ' ἐγὼ τοῦτ' ὠόμην,
Διὰ τουτονὶ τὸν Δῖνον. οἴμοι δείλαιος,
Ὅτε κἀ σὲ χυτρεῦν ὄντα θεὸν ἡγησάμην.
ΦΕΙΔ. Ἐνταῦθα σαυτῷ σωφρόνει, κἀ φλήναφει.

ACTUS

vs. 1451. Ἐμβαλεῖν εἰς τὸ βάραθρον] In Equitibus vs. 1360. ὅρας μετέωρον εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ. Vid. ad Plutum vs. 431. Significat autem *in perniciem*. Archestratus apud Athenaeum III. p. 101. ἔτω τοι δεῖ ζῆν τ ἐλεύθερον, ἢ καλὰ τ γῆς καὶ καλὰ τὰ βάραθρα, καὶ ταρτάρι ἐς τ ὄλεθρον ἥκειν, αἰ κατορωρύχθαι σαδίας ἀναρίθμους. *Ita oportet vivere hominem liberum, aut sub terram, & sub barathrum, & tartarum in pernicie abire, & defossum esse in imo stadiis innumeris.*

vs. 1457. Στρίψας] Alludit ad nomen Strepsiadis.

vs. 1460. Ὅτ' ἄν τινα γνῶμεν] Haec non est inepta sententia. Secundum Ulpiani opinionem, in Comm. Orat. Demosthenis contra Timocratem, Homerus & Plato huius sententiae auctores sunt: διδάσκουσι, ut ipse loquitur, ἡμᾶς, ὁπόταν ὁρῶσιν οἱ θεοὶ τινα πονηρὸν, ἐμβάλλοντα αὐτῷ τοιαύτην τινὰ ἐπιθυμίαν, πρὸς

PH. Matrem, ſicut etiam te, verberabo. STR. Quid tu dicis?
Hoc jam aliud majus malum.
PH. Quid ſi inferiore illo adhibito
Sermone, evincam dicendo,
Matrem verberari oportere?
STR. Quid aliud, ſi hoc facias,
Niſi ut nihil obſtet quin teipſum injicias
In Barathrum cum Socrate,
Et illum inferiorem ſermonem.
STR. Haec propter vos, ô Nubes, paſſus ego ſum,
Qui vobis omnes res meas commiſi.
CHOR. Ipſemet tibi ipſi horum cauſa es,
Qui teipſum intricaſti malis facinoribus. *convertiſti ad fraudes.*
STR. Cur itaque haec mihi tunc non dicebatis?
Sed hominem ruſticum & ſenem ſpe extuliſtis?
CHOR. Semper iſtud factitamus quotiescunque
Cognoverimus aliquem fraudes adamare,
Usque dum ipſum conjiciamus in aliquod malum,
Ut diſcat Deos revereri.
STR. Heu acerba iſta ſunt, ô Nubes, ſed juſta.
Non enim oportebat me pecuniam, quam foenore acceperam,
Defraudare. Nunc igitur, mi cariſſime, ut
Chaerephontem illum impurum, & Socratem
Perdas, veni mecum, qui me & te deceperunt.
PH. Sed haud quaquam affecerim magiſtros aliqua injuria.
STR. *Imo*, revérere Jovem patrium.
PH. Ecce autem Jovem patrium! quam obſoletus es.
Eſtne vero aliquis Jupiter. STR. Eſt. PH. Non poteſt fieri, nam
Turbo regnat, Jovem qui expulit.
STR. Non expulit, ſed ego iſtud arbitrabar,
Propter hunc turbinem. Hei mihi miſero,
Cum te etiam qui fictilis es pro Deo habuerim.
PH. Iſthic tibi ipſi deſipe & nugare.

SCENA

τὸ δὶ αὐτῆς δέκα τιμωρίαν· *Qui nos docent: quando Dii videant aliquem improbum, eos huic indere ejusmodi cupiditatem, ut per eam poenas luat.*

vſ. 1464. Πατρά γε — δίκαια δί] In Acharn. vſ. 500. ἐγὼ δὲ λέξω δεινὰ μὲν, δίκαια δέ. Euripides in Electra vſ. 1051. δίκαι' ἐλεξας· ἡ δίκη δ' αἰχεῖς ἴχει· *Juſte dixiſti; ſed hoc jus turpiter habet.*

vſ. 1465. Τὰ χρήματ' ἃ 'δανεισάμην ἀποστερεῖν] Supra, vſ. 1309. ἀποστερῶν βέλτιον τὰ χρήματ' ἃ 'δανείσαλο.

vſ. 1473. Διὸς βασιλεύει] Repetit patris verba ex vſ. 829. Vid ad vſ. 379. & mox ad 1476.

vſ. 1476. Χωρεῖν σὺν] Nempe τὸν Δίνον intelligit *poculum teſtaceum*, quem paulo ante, ut alibi ſemel iterumque, regnare dixit, & expuliſſe τὸν Δία. qui Διὸς in ſchola Socratis poſitus fingitur tanquam ſtatua τοῦ Διὸς, ut intelligitur ex Scholiis ad hunc & proxime antecedentem locum.

ACTUS QUINTI

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

Οἴμοι φροντίδος, ὡς ἐμαυτόμιλλα ἄρα,
Ὅτ' ἐξέβαλον κἀπὸ τῶν θεῶν ἀφ' Σωκράτη.
Ἀλλ', ὦ φίλ' Ἑρμῆ, μηδαμῶς θύμαινέ μοι,
Μηδέ μ' ὀπτεύσῃς, ἀλλὰ συγγνώμιλλ' ἔχε
Ἐμοῦ φρονοῦντι ἀδολεσχίᾳ,
Καί μοι γενοῦ ξύμβουλος, εἴτ' αὐτὸς γραφῶ
Διωκάθω γραφάμενος, εἰθ' ὅ, τι σοι δοκεῖ.
Ὀρθῶς φρονεῖς, οὐκ ἐῶν δικορραφεῖν,
Ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐμπιπράναι τὴν οἰκίαν
Τῶν ἀδολεσχῶν. Δεῦρο, δεῦρ', ὦ Ξανθία,
Κλίμακα λαβὼν ἔξελθε, κἀμοῦ φέρων,
Κἄπειτ' ἐπαναβὰς ὅπῃ τὸ φροντιστήριον,
Ἕως ἂν αὐτοῖς ἐμβάλῃς τὴν οἰκίαν,
Τὸ τέγος κατάσκαπτ', εἰ φιλεῖς τὸν δεσπότην.
Ἐμοὶ δὲ δᾷδ' ἐνεγκάτω τις ἡμμένην,
Κἀγώ πιν' αὐτῶν τἡμερον δῦναι δίκην
Ἐμοὶ ποιήσω, κἂν σφόδρ' εἶσ' ἀλαζόνες.

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΜΑΘΗΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΧΑΙΡΕΦΩΝ.

Ἰού, ἰού.
ΣΤΡ. Σὺν ἕρκῳ, ὦ δᾶς, ἵνα πολλοῦ φλόγα.

ΜΑΘ.

locum. Fuisse autem τὸ δῖνος *poculi testacei* genus, testatur Scholiastes supra, ad vs. 389. κεραμεᾶν τινὰ βαθὺ ποτήριον, ὃ καλεῖται δῖνος. cujus mentionem facit Comicus etiam in Vespis vs. 616. τῷ σὺ δῖνε μέγα καὶ στράτιον κατέπαξδες. ubi Scholia: δῖνος δέ ἐστιν ἀγγεῖόν τι κέραμεον, βάσιν οὐκ ἔχον, ἀλλὰ στρογγύλον. Sumsit autem Comicus Δῖνον ridiculi causa ἀντὶ τοῦ Διὸς *pro Jove*, propter similitudinem vocum, ut dicit Scholiastes supra, ad vs. 380. alludens simul ad *δίνην* sive *δίνησιν vertiginem* sive *rotationem* aëris ac nubium, quam Socrates dicebat causam esse tonitruum & fulminum; non autem τὸν Δία, ut vulgo putarent homines. Potest etiam alia causa asserri, cur Comicus *vas testaceum* sumserit pro *Jove*; nimirum quia Jupiter etiam diceretur Στάμνος, ut ait Scholiastes Comici in Pluto ad vs. 545. cujus verba sunt: ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ στάμνου, ἢ τοῦ στάμνου, καὶ Ζεὺς λέγεται Στάμνος, δηλοῖ τε καὶ ὁ Κωμικὸς. *Quod vero a voce* στάμνος *quae & foeminini & masculi generis est, Jupiter dicitur* Στάμνος, *alicubi planum faciet Comicus.* est autem Στάμνος *Urceus* in Glossis. Locus ille, quem hic intelligit Scholiastes, est in Ranis vs. 22. ubi Bacchus Jovis Filius dicit: ἐγὼ μὲν οὖν Διόνυσος υἱὸς Σταμνίας. Sed si verum fatear, ex solo illo loco non debet colligi Jovem dictum fuisse Στάμνιον; nam

ibi

SCENA TERTIA.

STREPSIADES SOLUS.

STR. Hei mihi ob istam insaniam! quantum desipiebam,
Cum etiam Deos propter Socratem ejicerem.
At, ô chariſſime Mercuri, nequaquam mihi ſuccenſeas,
Neque me perdas, ſed da veniam mihi,
Quem garrulitas inſanum fecerat,
Et fias mihi conſultor, an ipſis dicam
Scribam, an *aliud faciam* quod tibi videtur.
Recte mones, quod non ſinis lites conſuere,
Sed quam primum incendere domum
His argutatoribus. Adesdum Xanthia,
Sumta ſcala egredere ligonem etiam ferens,
Deinde aſcende ſupra ſcholam,
Et, usque dum in ipſos injicias domum (*ruere facias*)
Everte tectum, ſi amas herum.
Mihi vero aliquis ferat facem accenſam,
Et ego, ut illorum nonnemo hodie det poenas
Mihi faxo, etiamſi valde ſint arrogantes.

SCENA QUARTA.

Senarii Jambici.

DISCIPULUS, STREPSIADES, SOCRATES, CHAEREPHON.

SOCR. Io! Io!
STR. Tuum eſt, ô fax, mittere multam flammam.

DISC.

ibi per jocum Comicus dicit *Bacchum* ſive *Vinum*, filium καμινίκ urcei; quia vinum ex urceo effunditur in pocula: & dici poteſt vinum editum urceo, ut filius editus ſive natus illo vel illo parente.

vſ. 1477 Φλυᾶσ] In Equitibus vſ. 660. ἰσλυήσω· nempe in ſecunda conjugatione contr. non ut hic in prima.

vſ. 1484. Διακάθω] Hoc verbum in ſignificatione propria uſurpavit in Veſpis vſ. 1198. κάπτον ἰδιώκαθις πρὸ᾽ ἡ λαγών.

vſ 1485. Ὀρθῶς] Aut vocem audivit Mercurii ſolus, aut ei Deus ille cogitationem talem in mentem indidit; ſic etiam in Pace vſ. 661. & ſeqq. Trygaeus refert Spectatoribus, quid ipſi ſoli Dea Pax dixerit.

vſ. 1492. Ἐμοὶ δὲ δαὶ᾽ ὁτιοῦν τις κἀμείνων] Similiter in Lyſiſtrata vſ. 318. τὴν κἀμπαὶ᾽ ἐμοίγε ὅπως πρῶτον ἐμοὶ ποτήσεις.

vſ. 1493. Κἀγὼ τιν᾽ αὐτῶν —— δώσω δίκην ἐμοὶ ποτήσω] In Ranis vſ. 556. δώσ᾽ τις δίκην. In Lyſiſtr. vſ. 449. παύσω τιν᾽ ὑμῶν τ᾽ ἀλ᾽ ἐγὼ τ᾽ ἐξόδε.

vſ. 1496. Σὸν ἔργον, ὦ δᾷς] In Lyſiſtrata vſ. 317. εἰφ ἔργον, ὦ χύτρα, τ᾽ ἀνθρακᾶ᾽ ἐξενέγκειν.

ACTUS QUINTI

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

Οἴμοι φροντίδος, ὡς ἐμαυτόμιλλα ἄρα,
Ὅτ' ἐξέβαλον κἀπὸ τῶν θεῶν ἀφ' Σωκράτη.
Ἀλλ', ὦ φίλ' Ἑρμῆ, μηδαμῶς θύμαινέ μοι,
Μηδέ μ' ὀπτεύσῃς, ἀλλὰ συγγνώμιλλ' ἔχε
Ἐμοῦ φρονοῦντι ἀδολεσχίᾳ,
Καί μοι γενοῦ ξύμβουλος, εἴτ' αὐτὸς γραφῶ
Διωκάθω γραφάμενος, εἰθ' ὅ, τι σοι δοκεῖ.
Ὀρθῶς φρονεῖς, οὐκ ἐῶν δικορραφεῖν,
Ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐμπιπράναι τὴν οἰκίαν
Τῶν ἀδολεσχῶν. Δεῦρο, δεῦρ', ὦ Ξανθία,
Κλίμακα λαβὼν ἔξελθε, κἀμοῦ φέρων,
Κἄπειτ' ἐπαναβὰς ὅπῃ τὸ φροντιστήριον,
Ἕως ἂν αὐτοῖς ἐμβάλῃς τὴν οἰκίαν,
Τὸ τέγος κατάσκαπτ', εἰ φιλεῖς τὸν δεσπότην.
Ἐμοὶ δὲ δᾷδ' ἐνεγκάτω τις ἡμμένην,
Κἀγώ πιν' αὐτῶν τἡμερον δῦναι δίκην
Ἐμοὶ ποιήσω, κἂν σφόδρ' εἶσ' ἀλαζόνες.

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΜΑΘΗΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΧΑΙΡΕΦΩΝ.

Ἰού, ἰού.
ΣΤΡ. Σὺν ἕρκῳ, ὦ δᾶς, ἵνα πολλοῦ φλόγα.

ΜΑΘ.

locum. Fuisse autem τὸ δῖνος *poculi testacei* genus, testatur Scholiastes supra, ad vs. 389. κεραμεᾶν τινὰ βαθὺ ποτήριον, ὃ καλεῖται δῖνος. cujus mentionem facit Comicus etiam in Vespis vs. 616. τῷ σὺ δῖνε μέγα καὶ στράτιον κατέπαξδες. ubi Scholia: δῖνος δέ ἐστιν ἀγγεῖόν τι κέραμεον, βάσιν οὐκ ἔχον, ἀλλὰ στρογγύλον. Sumsit autem Comicus Δῖνον ridiculi causa ἀντὶ τοῦ Διὸς *pro Jove*, propter similitudinem vocum, ut dicit Scholiastes supra, ad vs. 380. alludens simul ad *δίνην* sive *δίνησιν vertiginem* sive *rotationem* aëris ac nubium, quam Socrates dicebat causam esse tonitruum & fulminum; non autem τὸν Δία, ut vulgo putarent homines. Potest etiam alia causa asserri, cur Comicus *vas testaceum* sumserit pro *Jove*; nimirum quia Jupiter etiam diceretur Στάμνος, ut ait Scholiastes Comici in Pluto ad vs. 545. cujus verba sunt: ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ στάμνου, ἢ τοῦ στάμνου, καὶ Ζεὺς λέγεται Στάμνος, δηλοῖ τε καὶ ὁ Κωμικὸς. *Quod vero a voce* στάμνος *quae & foeminini & masculi generis est, Jupiter dicitur* Στάμνος, *alicubi planum faciet Comicus.* est autem Στάμνος *Urceus* in Glossis. Locus ille, quem hic intelligit Scholiastes, est in Ranis vs. 22. ubi Bacchus Jovis Filius dicit: ἐγὼ μὲν οὖν Διόνυσος υἱὸς Σταμνίας. Sed si verum fatear, ex solo illo loco non debet colligi Jovem dictum fuisse Στάμνιον; nam

ibi

SCENA TERTIA.

STREPSIADES SOLUS.

STR. Hei mihi ob istam insaniam! quantum desipiebam,
Cum etiam Deos propter Socratem ejicerem.
At, ô chariſſime Mercuri, nequaquam mihi ſuccenſeas,
Neque me perdas, ſed da veniam mihi,
Quem garrulitas inſanum fecerat,
Et fias mihi conſultor, an ipſis dicam
Scribam, an *aliud faciam* quod tibi videtur.
Recte mones, quod non ſinis lites conſuere,
Sed quam primum incendere domum
His argutatoribus. Adesdum Xanthia,
Sumta ſcala egredere ligonem etiam ferens,
Deinde aſcende ſupra ſcholam,
Et, usque dum in ipſos injicias domum (*ruere facias*)
Everte tectum, ſi amas herum.
Mihi vero aliquis ferat facem accenſam,
Et ego, ut illorum nonnemo hodie det poenas
Mihi faxo, etiamſi valde ſint arrogantes.

SCENA QUARTA.

Senarii Jambici.

DISCIPULUS, STREPSIADES, SOCRATES, CHAEREPHON.

SOCR. Io! Io!
STR. Tuum eſt, ô fax, mittere multam flammam.

DISC.

ibi per jocum Comicus dicit *Bacchum* ſive *Vinum*, filium καμινίκ urcei; quia vinum ex urceo effunditur in pocula: & dici poteſt vinum editum urceo, ut filius editus ſive natus illo vel illo parente.

vſ. 1477 Φλυᾶσ] In Equitibus vſ. 660. ἰσλυήσω· nempe in ſecunda conjugatione contr. non ut hic in prima.

vſ. 1484. Διακάθω] Hoc verbum in ſignificatione propria uſurpavit in Veſpis vſ. 1198. κάπτον ἰδιώκαθις πρὸ᾽ ἡ λαγών.

vſ 1485. Ὀρθῶς] Aut vocem audivit Mercurii ſolus, aut ei Deus ille cogitationem talem in mentem indidit; ſic etiam in Pace vſ. 661. & ſeqq. Trygaeus refert Spectatoribus, quid ipſi ſoli Dea Pax dixerit.

vſ. 1492. Ἐμοὶ δὲ δαὶ᾽ ὁτιοῦν τις κἀμείνων] Similiter in Lyſiſtrata vſ. 318. τὴν κἀμπαὶ᾽ ἐμοίγε ὅπως πρῶτον ἐμοὶ ποτήσεις.

vſ. 1493. Κἀγὼ τιν᾽ αὐτῶν —— δώσω δίκην ἐμοὶ ποτήσω] In Ranis vſ. 556. δώσ᾽ τις δίκην. In Lyſiſtr. vſ. 449. παύσω τιν᾽ ὑμῶν τ᾽ ἀλ᾽ ἐγὼ τ᾽ ἐξόδε.

vſ. 1496. Σὸν ἔργον, ὦ δᾷς] In Lyſiſtrata vſ. 317. εἰφ ἔργον, ὦ χύτρα, τ᾽ ἀνθρακᾶ᾽ ἐξενέγκειν.

ΜΑΘ. Ἄνθρωπε τί ποιεῖς; ΣΤΡ. Ὅ, τι ποιῶ; τί ἄλλο γ', ἢ
Διαλεπτολογῶμαι ταῖς δοκοῖς τ' οἰκίας.
ΜΑΘ. Οἴμοι, τίς ἡμῶν πυρπολεῖ τ' οἰκίαν;
ΣΤΡ. Ἐκεῖνος, ὅπερ θοιμάτιον εἰλήφατε.
ΜΑΘ. Ἀπολεῖς, ἀπολεῖς. ΣΤΡ. Τῦτ' αὐτὸ γὰρ ἐγὼ βούλομαι,
Ἤν ἡ σμινύη μοι μὴ ᾠδῇ τὰς ἐλπίδας,
Ἢ 'γὼ ᾠδτερόν πως ἐκπραχθείην πεσών.
ΣΩΚΡ. Οὕτως τί ποιεῖς ἔτεον, οὐπὶ γῆ τέγους;
ΣΤΡ. Ἀεροβατῶ, καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον.
ΣΩΚΡ. Οἴμοι τάλας, δείλαιος ἀποπνιγήσομαι.
ΧΑΙΡ. Ἐγὼ δὲ κακοδαίμων γε κατακαυθήσομαι.
ΣΙΡ. Τί γὰρ μαθόντ' ὑβρίζετόν γ' εἰς τοὺς θεούς;
Καὶ τὸ Σελήνης ἐσκοπεῖσθε τὸν ἕδραν.
Δίωκε, βάλλε, παῖε, πολλῶν ἕνεκα,
Μάλιστα δ' εἰδὼς, τοὺς θεοὺς ὡς ἠδίκεν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἠγεῖθ' ἕξω· κεχόρθυται γὰρ μετείως τόγε τήμερον ἡμῖν.

vs. 1498. Διαλεπτολογῶμαι ταῖς δοκοῖς] Supra, vs. 319. Strepsiades dicebat: ἡ ψυχή με λεπτολογεῖν ἤδη ζητεῖ καὶ περὶ κάππα στομφεῖν· quibus verbis videtur quasi praedixisse illud quod nunc facit; nam nunc reipsa στομφεῖ περὶ κάππα cum domum Socratis incendit. Dicit autem hoc loco διαλεπτολογῶμαι pro πυρῶσαι διανοῦμαι, *igni cremare cogito*; quia ignis est λεπτὸν, res tenuis, & comminuit atque consumit materiam.

vs. 1500. Θοιμάτιον] Supra, vs. 497. Dicebat Socrates: κατάθου θοιμάτιον.

vs. 1503. Ἐκπραχθείην πεσών] In Pluto vs. 70. ἵν' ἐκεῖθεν ἐκπραχθείην πιζών.

vs. 1505.

DISC. Tu homo quid facis? STR. Quid faciam? quid aliud quam
Diſputo de ſubtilibus rebus cum domus hujus trabibus.
DISC. Heu! quis nobis incendit domum?
STR. Ille cujus veſtem accepiſtis.
DISC. Perdes nos, perdes. STR. Hoc ipſum enim volo etiam,
Niſi ligo fallat ſpes meas,
Aut ego aliquo pacto delapſus cervicem fregero.
SOCR. Heu tu qui in tecto es, dic verum, quid facis?
STR. In aëre incedo & ſolem contemplor.
SOCR. Hei mihi miſero, ſuffocabor infelix.
CHAER. At ego perditus comburar.
STR. Nam quare contumelia afficiebatis Deos?
Et Lunae ſedem ſpeculabamini?
Pelle, jace, feri multis de cauſis,
Maxime vero cum ſcias eorum in Deos impietatem.

CHORUS.

Praeite foras: chorus enim commode nobis hodie quidem eſt actus.

vſ. 1505. Ἀεροβατῶ] Hunc verſum pronunciabat Socrates ſupra, 225.

vſ. 1508. Τί γὰρ μαθὼν] In Acharn. vſ. 826. τὶ μαθὼν φαίνεις ἄτυ θρυαλλίδῳ; Ubi vide Notam.

vſ. 1509. Τὰς σελήνας ἰσκαπείσθε τὰς ἑῴας] Supra, vſ. 171. ζητεῖτ' αὐτὰ τ' σελήνης τὰς ἑῴας.

vſ. 1510. Δίωκε, βάλλε, παῖε] In Equitibus vſ. 251. ἀλλὰ παῖε καὶ δίωκε, καὶ τάραττε, καὶ κύκα, καὶ βάλλυτε. In Acharn. vſ. 280. βάλλε, βάλλε, βάλλε, βάλλε, παῖε, παῖε τ' μιαρόν· ἃ βαλεῖς ἄν, ἃ βαλεῖς;

vſ. 1511. Κεχόρευμαι γὰρ μετρίως τό γε πάλαιον] In Avibus vſ. 1072. τῷδε μέντοι θ' ἁμίρα μᾶλις' ἐταναχορεύσαμεν.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΒΑΤΡΑΧΟΙ.

ARISTOPHANIS
RANAE.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.	DRAMATIS PERSONAE.
ΞΑΝΘΙΑΣ.	Xanthias.
ΔΙΟΝΥΣΟΣ.	Bacchus.
ΗΡΑΚΛΗΣ.	Hercules.
ΝΕΚΡΟΣ.	Mortuus.
ΧΑΡΩΝ.	Charon.
ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ.	Chorus Ranarum.
ΙΕΡΕΥΣ.	Sacerdos.
ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ.	Chorus Mystarum.
ΑΙΑΚΟΣ.	Aeacus.
ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ.	Famula Proserpinae.
ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑ.	Cauponaria Foemina.
ΠΛΑΘΑΝΗ, ΕΤΕΡΑ ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ.	Plathana, alia Famula.
ΟΙΚΕΤΗΣ ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ.	Famulus Plutonis.
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.	Euripides.
ΑΙΣΧΥΛΟΣ.	Aeschylus.
ΠΛΟΥΤΩΝ.	Pluto.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΒΑΤΡΑΧΟΙ.

ACTUS PRIMI

ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ἵππω π τ̃ εἰωθότων, ὦ δέσποτα,
Ἐφ' οἷς ἀεὶ γελῶσιν οἱ θεώμενοι;
ΔΙΟΝ. Νὴ τ̃ Δί', ὅ, π βάλῃ γε, πλὴν πέζομαι·
Τ̃το δὲ φύλαξαι· πάνυ γάρ ἐσ' ἤδη χολή.
Ξ ΑΝΘ. Μὴ δ' ἕτερον ἀφεῖόν π. ΔΙΟΝ. Πλὴν γ', ὡς θλίβομαι.
ΞΑΝΘ. Τί δαί, τὸ πάνυ γέλοιον εἴπω; ΔΙΟΝ. Νὴ Δία,
Θαῤῥῶν γ'· ἐκεῖνο μόνον ὅπως μὴ ῥῇς. ΞΑΝΘ. Τὸ π́;
ΔΙΟΝ. Μεταβαλλόμενον τἀνάφορον, ὅτι χεζηπᾷς.
ΞΑΝΘ. Μηδ' ὅτι τοσοῦτον ἄχθος ἐπ' ἐμαυτῷ φέρων,
Εἰ μὴ καθαιρήσῃ τις, ἀποπαρδήσομαι.
ΔΙΟΝ. Μὴ δῆτ', ἱκετεύω, πλὴν γ' ὅταν μέλλω ξενεῖν.
ΞΑΝΘ. Τί δῆτ' ἔδει με ταῦτα τἀσκεύη φέρειν;
Εἴτ' οὖν ποιήσω μηδέν, εἴτ' οὖν φρυάξομαι
Εἴωθε ποιεῖν, ᾗ Λύκις, κ' Ἀμειψίας·
Σκεύη φέρουσ' ἑκάστοτ' ἐν κωμῳδίᾳ;
ΔΙΟΝ. Μὴ νῦν ποιήσῃς· ὡς ἐγὼ θεώμενος,
Ὅταν π τ̃των τ̃ σοφισμάτων ἴδω,

Πλεῖν

ARGUMENTUM.

Bacchus, cui Ludi Scenici erant sacri, desiderat bonum aliquem Poëtam Tragicum, qui utilia doceat Cives, qualis mortuo Euripide, quo maxime delectabatur, supererat jam nullus: itaque ad inferos descendere vult, ut eum inde reducat. Quia vero ignorabat viam, prius Herculem adit, ut ab eo doceatur; nam is olim ibi fuerat, cum Cerberum educeret. Venit ergo nunc, ad iter paratus, cum servo Xanthia, qui asino invectus sarcinas habet in humeris graves admodum: & dum ambo tendunt ad aedes Herculis, Xanthias nimium gravatus, vult conqueri miserias suas, ut alii servi in Comoediis, qui suis querelis Spectatores ridere faciunt; interrogat ergo herum, an ipse etiam aliquid ridiculi debeat dicere: sed herus prohibet; quia nimis ineptum sit inde captare risum, aliique id faciant usque ad satietatem.

ARISTOPHANIS
RANAE.

SCENA PRIMA.

XANTHIAS, BACCHUS.

XANTH. Dicamne aliquid ex uſitatis iſtis, ô here,
Super quibus ſemper rident ſpectatores?
BACCH. Ita profecto quicquid vis, praeter illud premor, *inquam*.
Hoc vero cave dixeris; jam enim plane ſatietas me cepit.
XANTH. Neque aliud quiddam urbanum? BACCH. Modo ne dixeris: quam adflictor!
XANTH. Quid? numnam illud valde ridiculum dicam?
BACCH. Ita profecto,
Audacter ſane; illud tantum vide ne dicas. XANTH. Quodnam?
BACCH. Ut cacaturias, jactans lignum bajulatorium de humero in humerum.
XANTH. Nec ſaltem tantum onus ferens
Pedam, niſi aliquis id demat mihi?
BACCH. Nequaquam, obſecro, niſi cum vomiturus ſum.
XANTH. Quid ergo opus erat ut hanc ſarcinam ferrem?
Si nihil eorum fecero, quae Phrynichus
Solet facere, & Lycis, & Amipſias,
Qui ſemper ſarcinas bajulant in comoedia.
BACCH. Ne faxis: nam ego ſi ſpectator ſedeam,
Et iſtorum commentorum quoddam videam,

Plus-

NOTAE AD RANAS.

vſ. 1. ΞΑΝΘ.] Xanthiam Baccho dat famulum, ut in Comoedia; Scholia ad Acharn. vſ. 242. εἰσὶ δὲ τῇ Καμωδίᾳ οἰκέται, Ξανθίας, Τίτος, Σωσίας, Δάος, Γέτας. Alias Bacchi ſervus eſt Silenus.

vſ. 5. Θλίβομαι] Ridet alios in eo, quod ipſe facit alibi; nam in Lyſiſtrata etiam introducit onus geſtantem vſ. 255. εἰ καὶ τὸ ἅμιον ἀλγεῖς κορμὸν τοσουτονὶ φέρων βάδην. poſt, ille qui portat, dicit vſ. 316. ταυτὶ μὲν ἤδη τὴν ῥάχιν θλίβοντά μ' ἁπαντᾷ. Vid. Not. ad Nubes vſ. 538.

vſ. 8. Χιζάνιας] Nempe propter iniquum pondus. Sic ille in Equitibus ut oſtendat ſe onus vix portabile ferre, dicit vſ. 993. οἶμ' ὡς χαλεπόν· κοὐχ ἅπαντες ἐκφέρειν.

vſ. 13. Φρύνιχος] Ille fuit inter eos, qui Comoedias certabant, cum Ariſtophanis Ranae agerentur, ut teſtantur Didaſcaliae; itaque conciliare invidiam ei videtur voluiſſe Ariſtophanes.

vſ. 14. Λύκις] Hunc fuiſſe Poëtam frigidum dicit Scholiaſtes.

vſ. 15. Σκεύη φέρουσι] Pro σκευοφόρους εἰσάγουσιν, aut ποιοῦσιν. Schol.

Πλεῖν ἢ 'νιαυτῷ θρεσβύτερος ἀπέχρη.
ΞΑΝΘ. Ὦ τρισκακοδαίμων· ἆρ' ὁ τράχηλός σου ἑστοὶ
Ὅλη θλίβει μ', τὸ δὲ γελοῖον οὐκ ἐρεῖ;
ΔΙΟΝ. Εἶτ' οὐχ' ὕβρις ταῦτ' ἐστὶ καὶ πολλὴ τυφή;
Ὅτ' ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος, υἱὸς Σταμνίου,
Αὐτὸς βαδίζω κἀπονῶ, τοῦτον δ' ὀχῶ,
Ἵνα μὴ ταλαιπωροῖτο, μήδ' ἄχθος φέροι;
ΞΑΝΘ. Οὐ γὰρ φέρω 'γώ; ΔΙΟΝ. Πῶς φέρεις γ', ὅς γ' ὀχεῖ;
ΞΑΝΘ. Φέρων γε ταυτί. ΔΙΟΝ. Τίνα τρόπον; ΞΑΝΘ. Βαρέως πάνυ.
ΔΙΟΝ. Οὐκοῦν τὸ βάρος τοῦθ', ὃ σὺ φέρεις, ἵνα φέρῃ;
ΞΑΝΘ. Οὐ δῆθ', ὅ γ' ἔχω 'γὼ, κἀφέρω, μὰ τὸν Δί' ὦ.
ΔΙΟΝ. Πῶς γὰρ φέρεις, ὅς γ' αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου φέρῃ;
ΞΑΝΘ. Οὐκ οἶδ'. ὁ δ' ὦμος ἑστοὶ πιέζει.
ΔΙΟΝ. Σὺ δ' ὦν, ἐπειδὴ τὸν ὄνον ἃ φὴς σ' ὠφελεῖν,
Ἐν τῷ μέρει σὺ τὸν ὄνον ἀράμενος φέρε.
ΞΑΝΘ. Οἴμοι κακοδαίμων. τί γὰρ ἐγὼ οὐκ ἐναυμάχουν;
Ἦτ' ἄν σε κωκύειν ἂν ἐκέλευον μακρά.
ΔΙΟΝ. Κατάβα πανοῦργε· κἀγὼ γὰρ ἐγγὺς τὼ θύρα
Ἤδη βαδίζων εἰμὶ τῆσδ', οἳ τρῶτά με
Ἐδεῖ τραπέσθαι. Παιδίον, παῖ, ἠμὶ παῖ.

ACTUS PRIMI

ΗΡΑΚΛΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Τίς τὶν θύρᾳ ἐπάταξεν; ὡς κεναυμικῶς
Ἐκλαθ' ὅσις· εἰπέ μοι, τυτὶ τί ἰὼ;
ΔΙΟΝ. Ὁ παῖς. ΞΑΝΘ. Τί ὄζει; ΔΙΟΝ. Οὐκ ἀναθυμήθης;
ΞΑΝΘ. Τὸ τί;
ΔΙΟΝ. Ὡς σφόδρα μ' ἔδεισε. ΞΑΝΘ. Νὴ Δία, μὴ μαίνοιό γε.
ΗΡ. Οὔτοι μὰ τὸν Δήμητρα δύναμαι μὴ γελᾶν·

Καί

vs. 22. Τὶὸς Σταμνίου] Dicendum erat υἱὸς Διός· sed πας' ὑπόνοιαν dixit σαμνίου i. e. *urcei*, quia *Bacchus* sive *Vinum* in urceis conditur. Scholia. Vide quae notavi ad Nubes vs. 1476.

vs. 23. Τοῦτον δ' ὀχῶ] Scholia: ὀχεῖσθαι ποιῶ. ipse autem Xanthias ὀχεῖται.

vs. 27. Οὗτος] Pro ὁ ὄνος. Vehitur autem Asino Xanthias, ut Silenus Bacchi famulus, de quo Lucianus in Deorum Concilio: φαλακρὸς, σιμὸς τὴν ῥῖνα, ἐπὶ ὄνου τὰ πολλὰ ὀχούμενος Λυδὸς ἔτος· *Calvus, simis naribus, plerunque super asino equitans Lydus ipse.*

vs. 32. Ἐν τῷ μέρει] Infra, vs. 494. ἐγὼ δ' ἴσομαί σοι σκευοφόρος ἐν τῷ μέρει. In Lysistr. vs. 542. ὅπως ἂν ἐν μέρει χ' ἡμεῖς ταῖς φίλαις ξυλλάβωμεν. Euripides in Rheso vs. 473. ὡς ἂν μάθωσιν ἐν μέρει πάσχειν κακῶς· *ut & ipsi vicissim discant mala perpeti.* Idem in Supplicibus

Plusquam anno senior factus abeo.
XANTH. O me miserrimum. Ergone humerus hic
Afflictatur quidem, at ridiculum tamen illud non proferet?
BACCH. Annon haec insolentia est & mera mollitia?
Quod, cum ego, qui sum Bacchus Stamnii F.
Pedes incedam & delasser, hunc vehi sino,
Ut aerumnarum sit expers, & onus non ferat.
XANTH. Annon ergo fero ego? BACCH. Quomodo fers, qui veheris?
XANTH. Haec inquam ferens. BACCH. Quomodo? XANTH. Aegre admodum.
BACCH. Num itaque onus hoc, quod tu fers, non asinus fert?
XANTH. Non sane, quod ego habeo & fero, non, inquam, Jovem testor.
BACCH. At quomodo fers, qui quidem ab alio feraris?
XANTH. Nescio; sed humerus tamen iste premitur.
BACCH. Itaque, quandoquidem tu asinum te juvare negas,
Invicem tu asinum tollens ferto.
XANTH. Hei mihi misero! curnam ego praelio navali non interfui?
Tum certe plorare te longum jussissem.
BACCH. Descende sceleste; namque prope januam
Nunc ambulans incedo hancce, ubi me primum
Oportebat divertere. Puer! puer! heus puer!

SCENA SECUNDA.

HERCULES, BACCHUS, XANTHIAS.

HERC. Quis januam quassavit? quam Centaurice
Insultavit, quisquis est: dic mihi, hoc quid erat?
BACCH. Serve. XANTH. Quid est? BACCH. Non animadvertisti? XANTH. Quidnam.
BACCH. Quam vehementer me timuerit. XANTH. Ita profecto timebat ne insanires.
HERC. Ita me Ceres amet, ut ego non possum non ridere:

Etsi

cibus vs. 407. δῆμ@ δ' ἀνδρὶ διαδοχαῖσιν ἐν μέρ@· *Populus regnat successione per vices.* Alias ἀνὰ μέρ@. Eurip. in Phoenissis vs. 435. ὡς' αὐτὸς ἄρχειν αὖθις ἀνὰ μέρ@ λαβών· *ut ipse regnarem rursus per vices capessens regnum.* Vid. ad Vesp. 1317. ad Aves vs. 1228. ad Lysistr. 542.

vs. 33. Ἐναυμάχουν] Si enim interfuisset navali praelio ad Arginusas, libertatem consecutus fuisset, ut alii servi, qui ibi interfuerant; sed tunc miser ophthalmia laborabat, ut ipse infra dicit vs. 192. De servis libertate tunc donatis Comicus infra, vs. 705. τὰς μὲν, ναυμαχήσαντας μίαν καὶ Πλαταιᾶς εὐθὺς εἶναι, κἀντὶ δούλων δεσπότας.

vs. 38. Κενταυρικῶς] Pro *insolenter, ferociter.* Loquitur Hercules convenienter suae personae; cum Centauris enim pugnavit.

Πλεῖν ἢ 'νιαυτῷ θρεσβύτερος ἀπέχρη.
ΞΑΝΘ. Ὦ τρισκακοδαίμων· ἆρ' ὁ τράχηλός σου ἑστοὶ
Ὅλη θλίβει μ', τὸ δὲ γελοῖον οὐκ ἐρεῖ;
ΔΙΟΝ. Εἶτ' οὐχ' ὕβρις ταῦτ' ἐστὶ καὶ πολλὴ τυφή;
Ὅτ' ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος, υἱὸς Σταμνίου,
Αὐτὸς βαδίζω κἀπονῶ, τοῦτον δ' ὀχῶ,
Ἵνα μὴ ταλαιπωροῖτο, μήδ' ἄχθος φέροι;
ΞΑΝΘ. Οὐ γὰρ φέρω 'γώ; ΔΙΟΝ. Πῶς φέρεις γ', ὅς γ' ὀχεῖ;
ΞΑΝΘ. Φέρων γε ταυτί. ΔΙΟΝ. Τίνα τρόπον; ΞΑΝΘ. Βαρέως πάνυ.
ΔΙΟΝ. Οὐκοῦν τὸ βάρος τοῦθ', ὃ σὺ φέρεις, ἵνα φέρῃ;
ΞΑΝΘ. Οὐ δῆθ', ὅ γ' ἔχω 'γὼ, κἀφέρω, μὰ τὸν Δί' ὦ.
ΔΙΟΝ. Πῶς γὰρ φέρεις, ὅς γ' αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου φέρῃ;
ΞΑΝΘ. Οὐκ οἶδ'. ὁ δ' ὦμος ἑστοὶ πιέζει.
ΔΙΟΝ. Σὺ δ' ὦν, ἐπειδὴ τὸν ὄνον ἃ φὴς σ' ὠφελεῖν,
Ἐν τῷ μέρει σὺ τὸν ὄνον ἀράμενος φέρε.
ΞΑΝΘ. Οἴμοι κακοδαίμων. τί γὰρ ἐγὼ οὐκ ἐναυμάχουν;
Ἦτ' ἄν σε κωκύειν ἂν ἐκέλευον μακρά.
ΔΙΟΝ. Κατάβα πανοῦργε· κἀγὼ γὰρ ἐγγὺς τὼ θύρα
Ἤδη βαδίζων εἰμὶ τῆσδ', οἳ τρῶτά με
Ἐδεῖ τραπέσθαι. Παιδίον, παῖ, ἠμὶ παῖ.

ACTUS PRIMI

ΗΡΑΚΛΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Τίς τὶν θύρᾳ ἐπάταξεν; ὡς κεναυμικῶς
Ἐκλαθ' ὅσις· εἰπέ μοι, τυτὶ τί ἰὼ;
ΔΙΟΝ. Ὁ παῖς. ΞΑΝΘ. Τί ὄζει; ΔΙΟΝ. Οὐκ ἀναθυμήθης;
ΞΑΝΘ. Τὸ τί;
ΔΙΟΝ. Ὡς σφόδρα μ' ἔδεισε. ΞΑΝΘ. Νὴ Δία, μὴ μαίνοιό γε.
ΗΡ. Οὔτοι μὰ τὸν Δήμητρα δύναμαι μὴ γελᾶν·

Καί

vs. 22. Τὶὸς Σταμνίου] Dicendum erat υἱὸς Διός· sed πας' ὑπόνοιαν dixit σαμνίου i. e. *urcei*, quia *Bacchus* sive *Vinum* in urceis conditur. Scholia. Vide quae notavi ad Nubes vs. 1476.

vs. 23. Τοῦτον δ' ὀχῶ] Scholia: ὀχεῖσθαι ποιῶ. ipse autem Xanthias ὀχεῖται.

vs. 27. Οὗτος] Pro ὁ ὄνος. Vehitur autem Asino Xanthias, ut Silenus Bacchi famulus, de quo Lucianus in Deorum Concilio: φαλακρὸς, σιμὸς τὴν ῥῖνα, ἐπὶ ὄνου τὰ πολλὰ ὀχούμενος Λυδὸς ἔτος· *Calvus, simis naribus, plerunque super asino equitans Lydus ipse.*

vs. 32. Ἐν τῷ μέρει] Infra, vs. 494. ἐγὼ δ' ἴσομαί σοι σκευοφόρος ἐν τῷ μέρει. In Lysistr. vs. 542. ὅπως ἂν ἐν μέρει χ' ἡμεῖς ταῖς φίλαις ξυλλάβωμεν. Euripides in Rheso vs. 473. ὡς ἂν μάθωσιν ἐν μέρει πάσχειν κακῶς· *ut & ipsi vicissim discant mala perpeti.* Idem in Supplicibus

Plusquam anno senior factus abeo.
XANTH. O me miserrimum. Ergone humerus hic
Afflictatur quidem, at ridiculum tamen illud non proferet?
BACCH. Annon haec insolentia est & mera mollitia?
Quod, cum ego, qui sum Bacchus Stamnii F.
Pedes incedam & delasser, hunc vehi sino,
Ut aerumnarum sit expers, & onus non ferat.
XANTH. Annon ergo fero ego? BACCH. Quomodo fers, qui veheris?
XANTH. Haec inquam ferens. BACCH. Quomodo? XANTH. Aegre admodum.
BACCH. Num itaque onus hoc, quod tu fers, non asinus fert?
XANTH. Non sane, quod ego habeo & fero, non, inquam, Jovem testor.
BACCH. At quomodo fers, qui quidem ab alio feraris?
XANTH. Nescio; sed humerus tamen iste premitur.
BACCH. Itaque, quandoquidem tu asinum te juvare negas,
Invicem tu asinum tollens ferto.
XANTH. Hei mihi misero! curnam ego praelio navali non interfui?
Tum certe plorare te longum jussissem.
BACCH. Descende sceleste; namque prope januam
Nunc ambulans incedo hancce, ubi me primum
Oportebat divertere. Puer! puer! heus puer!

SCENA SECUNDA.

HERCULES, BACCHUS, XANTHIAS.

HERC. Quis januam quassavit? quam Centaurice
Insultavit, quisquis est: dic mihi, hoc quid erat?
BACCH. Serve. XANTH. Quid est? BACCH. Non animadvertisti? XANTH. Quidnam.
BACCH. Quam vehementer me timuerit. XANTH. Ita profecto timebat ne insanires.
HERC. Ita me Ceres amet, ut ego non possum non ridere:

Etsi

cibus vs. 407. δῆμ@ δ' ἀνδρὶ διαδοχαῖσιν ἐν μέρ@· *Populus regnat successione per vices.* Alias ἀνὰ μέρ@. Eurip. in Phoenissis vs. 435. ὡς' αὐτὸς ἄρχειν αὖθις ἀνὰ μέρ@ λαβών· *ut ipse regnarem rursus per vices capessens regnum.* Vid. ad Vesp. 1317. ad Aves vs. 1228. ad Lysistr. 542.

vs. 33. Ἐναυμάχουν] Si enim interfuisset navali praelio ad Arginusas, libertatem consecutus fuisset, ut alii servi, qui ibi interfuerant; sed tunc miser ophthalmia laborabat, ut ipse infra dicit vs. 192. De servis libertate tunc donatis Comicus infra, vs. 705. τὰς μὲν, ναυμαχήσαντας μίαν καὶ Πλαταιᾶς εὐθὺς εἶναι, κἀντὶ δούλων δεσπότας.

vs. 38. Κενταυρικῶς] Pro *insolenter, ferociter.* Loquitur Hercules convenienter suae personae; cum Centauris enim pugnavit.

Καί τοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν, ἀλλ' ὅμως γελῶ.
ΔΙΟΝ. Ὦ δαιμόνιε, προσελθε· δέομαί γάρ τί σου.
ΗΡ. Ἀλλ' οὐχ οἷός τ' εἰμὶ ὑποσβῆσαί τ' γέλων,
Ὁρῶν λεοντῆν ὑπὶ κροκωτῷ κειμένην.
Τίς ὁ νοῦς; τί κόθορνος ἢ ῥόπαλον ξυνηλθέτην;
Ποῖ γῆς ἀπεδήμεις; ΔΙΟΝ. Ἐπεβάτευον Κλεισθένει.
ΗΡ. Καὶ ναυμαχήσας; ΔΙΟΝ. Καὶ κατεδύσαμέν γε ναῦς
Τῶν πολεμίων, ἢ δώδεκ', ἢ τεισκαίδεκα.
ΗΡ. Σφώ; ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω. κἄτ' ἔγωγ' ἐξηγρόμην.
Καὶ δῆτ' ὑπὸ τοῦ νεὼς ἀναγινώσκοντί μοι
Τὴν Ἀνδρομέδαν πρὸς ἐμαυτὸν, ἐξαίφνης πόθος
Τὴν καρδίαν ἐπάταξε, πῶς οἴει σφόδρα;
ΗΡ. Πόθος; πόσος τις; ΔΙΟΝ. Μικρὸς, ἡλίκος Μόλων.
ΗΡ. Γυναικός; ΔΙΟΝ. Οὐ δῆτ'. ΗΡ. Ἀλλὰ παιδός; ΔΙΟΝ. Οὐδαμῶς.
ΗΡ. Ἀλλ' ἀνδρός; ΔΙΟΝ. Ἀπαπαῖ. ΗΡ. Ξυνεγένετ' Κλεισθένει;
ΔΙΟΝ. Μὴ σκῶπτέ μ', ὦ Δελφ'· ὀργὴ γὰρ ἀλλ' ἔχω κακῶς·
Τοιοῦτος ἵμερός με λαλυμαίνει.
ΗΡ. Ποῖός τις; ὦ Δελφίδιον. ΔΙΟΝ. Οὐκ ἔχω φράσαι.
Ὅμως γε μήν τοι σοὶ δι' αἰνιγμῶν ἐρῶ.
Ἦδη ποτ' ἐπεθύμησας ἐξαίφνης ἔτνους;
ΗΡ. Ἔτνους; βαβαιάξ, μυριάκις ὦ τὴν βίαν.
ΔΙΟΝ. Ἆρ' ἐνδιδάσκω τὸ σαφὲς, ἢ τέρα φράσω;
ΗΡ. Μὴ δῆτα νῦν ἔτνους γε· πάνυ γὰρ μανθάνω.
ΔΙΟΝ. Τοιοῦτοί τοίνυν με δαρδάπτει πόθος
Εὐριπίδου, κοὐ ταῦτα δῆτα τεθνηκότος.

Κἀγὼ εἰς

vſ. 43. Δάκνω γ' ἐμαυτόν] Linguam aut labra mordet, ne rideat. In Veſpis vſ. 785. de illo qui impatienter expectat: ἐγὼ πεινῶν ἀναμενεῖς δάκνων σεαυτόν. Vide notata ad Nubes vſ. 1372.

vſ. 46. Ἐπὶ κροκωτῷ] Scholiaſtes: Διονυσιακὸν φόρημα. *Bacchi geſtamen.* Jul. Pollux Lib. IV. cap. XVIII. ubi agit de veſtibus Comicis & Tragicis: ὁ δὲ κροκωτὸς, ἱματίου. Διόνυσος δὲ αὐτῷ ἐχρῆτο. Proprie mulierum eſt, in Lyſiſtr. vſ. 44. κροκωτὰ φορεῖσαι. Sed quia Bacchus erat formoſus, mollis & effoeminatus, ſimilem veſtitum gerit. De Agathone, homine delicatulo, in Theſmoph. vſ. 143. ποδαπὸς ὁ γύννις, τίς πάτρα, τίς ἡ σολὴ, τίς ἡ τάραξις τῆ ξίφ, τι βάζεις λαλεῖ κροκωτῷ; —— τίς δὲ καπνίζει καὶ ξίφος κοινωνία;

vſ. 47. Ῥόπαλον] Clavam & Leoninam, Herculis inſignia, conjunxit cum muliebri veſte, quod ridiculum eſt.

vſ. 48. Ἐπεβάτευον Κλεισθένει] De Cliſthene quaſi de navi loquitur, quae ita dicta ſit; ſed Spectatores, qui norant Cliſthenem, facile intelligunt, eum tale quid feciſſe, quale in Lyſiſtrata ſe facturos quidam minantur: ἢν ἐσθ' ὅπως ἐ Κλεισθένη βιήσομεν, vſ. 1097.

vſ. 49. Καὶ ναυμάχησας] Omnia haec duplicem habent ſenſum; cum enim loqui videatur de praelio navali, ſubindicat rem obſcoenam, ut recte conjicit Hercules mox ubi dicit: ξυνεγένετ' Κλεισθένει. Clarius infra, etiam allegorice vſ. 431. καὶ Καλλίαν δέ φασι τὸν τ' Ἱππόνικον κύσθῳ λεοντῆν ναυμαχεῖν ἐνημμένον. Qualis λεοντῆ Baccho etiam magis convenit, quam illa Herculis.

vſ. 51. Κἄτ' ἔγωγ' ἐξηγρόμην] Quaſi per ſomnum decertaſſet praelio navali, cum dormiret cum Cliſthene. Nam non ita ſtrenuus manu eſt Bacchus. Ceterum verba Perſonis ita tribuenda eſſe puto hic, ut in Verſione feci. Dum enim narrat fortia facta, ab ingenio ipſius abhorrentia, animadvertit ſomno illa, quam veritati eſſe ſimiliora. tali ingenio eſt praeditus & Silenus *Bacchi* famulus, qui apud Euripidem in Cyclope vſ. 8. jactat facinus quoddam ſuum, quod ipſemet cum rem reputat, & ad ſe redit, neſcit annon ſit inſomnium: Ἐγκέλαδον ἰτέαν εἰς μέσον Στέγων, δορὶ ἐκλέψαν. φέρ' ἴδω τὸ τῦτ' ἰδὼν ὄναρ λέγω; *Encladum in medio clypeo percutiens, haſta interfeci. Age videam hocne ſomnium a me viſum narro?*

vſ. 53. Ἀναγινώσκοντί μοι τὴν Ἀνδρομέδαν πρὸς ἐμαυτόν]

Etsi labra praemordeo, tamen rideo.
BACCH. O bone, accede; nam opera tua indigeo.
HERC. Sed non possum dispellere risum,
Quando pellem Leoninam crocoto injectam video.
Quae mens *istorum est*? Quid commercii cothurno & clavae?
Ubi terrarum peregrinatus es? BACCH. Clisthenem inscenderam.
HERC. Et decertasti praelio navali? BACCH. Et quidem naves depressimus
Hostium, duodecim, *ni fallor*, aut tredecim.
HERC. Vos ne? BACCH. Per Apollinem juro. deinde ego expergiscebar.
In nave itaque legenti mihi
Apud meipsum Andromedam, subito desiderium
Cor percussit, quam putas vehementer?
HERC. Desiderium? quantum? BACCH. Parvum instar Molonis.
HERC. An mulieris *dicis desiderium*? BACCH. Non sane. HERC. Ergo pueri.
BACCH. Nequaquam.
HERC. Ergo viri? BACCH. Attatae! HERC. Concubuisti cum Clisthene?
BACCH. Ne me irrideas, mi frater: enim vero male habeo.
Tale desiderium me discruciat.
HERC. Quale, mi frater. BACCH. Non possum dicere.
Attamen per imaginem tibi dicam.
Concupivistine unquam subito pultem?
HERC. Pultem? Papae decies millies in mea vita.
BACCH. Num rem ipsam perspicue edoceo? an cetera dicam?
HERC. De pulte quidem nihil amplius dixeris, nam satis intelligo.
BACCH. Tale, inquam, me dilaniat desiderium
Euripidis, idque mortui.

Et

τόν] Plato Comicus apud Athenaeum I. p. 5. ἐγὼ δ' ὡδὶ' ἐν τῇ ἐρημίᾳ τινὶ διελθεῖν βέλομαι τὸ βιβλίον πρὸς ἐμαυτόν· *Ego autem hic in solitudine hunc percurrere volo librum, apud meipsum.* Noster in Eccleſiaz. vſ. 929. ἄδω πρὸς ἐμαυτὸν Ἐπιγένη τῷ ἐμῷ φίλῳ.

vſ. 54. Πῶς οἷ σφόδρα] Alias etiam πῶς δοκεῖς; ut in Nub. vſ. 879.

vſ. 55. Μικρὸς ἀλλὰ Μόλων] Didymus apud Scholiaſtem, duos fuiſſe Molones ait, alterum hiſtrionem, alterum λωποδύτην *graſſatorem*. quos neceſſe eſt magno corpore fuiſſe. Dicit autem, *deſiderium ſuum tantae magnitudinis eſſe, quantae ſit corpus Molonis.* Sed ironice dicit, *tam parvum*; cum contrarium intelligatur; nam ſi tam parvum eſt, ut aequet inſignem magnitudinem, non eſt jam parvum. Alius Scholiaſtes de Milone hic eſſe ſermonem putat, qui ſine dubio fuit magnus.

vſ. 59. Ἵμερός με διαλυμαίνεται] Idem aliis verbis in Eccleſ. vſ. 954. ἄτοπον δ' ἐγκεῖσθαί μοι τὸν πόθον, ὃς με διακναίσας ἔχει.

vſ. 61. Δι' αἰτιγμῶν ἐρῶ] Euripides in Rheſo vſ. 754. ταῦ· ἐκ τῶν αἰτιγμοῖσι σημαίνῃ κακά· σαφῶς γὰρ αἰνῶ *συμμάχους ὀλωλότας*· *Haec mala non obſcure ſignificat iſte; clare enim dicit ſocios periiſſe.* Aeſchylus in Agamemnone vſ. 1192. φρασάτω δ' ἐκεῖνος ἐξ αἰνιγμάτων· *Docebo autem vos non jam per aenigmata.* Idem in Choëphoris vſ. 887. ξυνῆκα τοῦπος ἐξ αἰνιγμάτων· *intellexi dictum etiam ex aenigmate.* Videri poteſt Nota ad Equit. vſ. 196.

vſ. 62. Ἐπεθύμησας] Per ſimilitudinem indicat Herculi magnitudinem deſiderii ſui; quod tam magnum eſſe dicit, quam magnum fuerit Herculis deſiderium, ſi quando eſuriret. Introducitur autem Hercules tanquam nimium vorax a Poëtis; Comicus in Pace vſ. 841. τὰς δ' Ἡρακλέους τὰς μάττοντας, καὶ τὰς πεινῶντας. Hic in Ranis narrat ancilla, quo modo is aliquando in penum irruens, ſedecim panes comederit & viginti fruſta carnium, & plurimum ſalſamentorum, & caſeos unum cum corbibus. vid. mox vſ. 107.

vſ. 64. Ἡ πίρα] Ita Edd. priſtinae.

vſ. 67. Καὶ ταῦτα τὸν τεθνηκότ' ᾠήθη] Adeo ainat etiam mortuum Euripidem, ut Plutonis triſtia regna, & locum inamabilem inferorum adire velit illius cauſa. Philemon etiam ſuſpendere ſe volebat, ſi modo ſciret,

Κἄδεὶς γέ μ' ἂν πείσειεν ἀνθρώπων τὸ μὴ οὐκ
Ἐλθεῖν ἐπ' ἐκεῖνον. ΗΡ. Πότερον, εἰς Ἅιδου κάτω;
ΔΙΟΝ. Καὶ νὴ Δί', εἴ π γ' ἐστὶν ἔτι κατωτέρω.
ΗΡ. Τί βουλόμενος; ΔΙΟΝ. Δέομαι ποιητοῦ δεξιοῦ.
Οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔτ' εἰσίν, οἱ δ' ὄντες, κακοί.
ΗΡ. Τί δ'; οὐκ Ἰοφῶν ζῇ; ΔΙΟΝ. Τοῦτο γάρ τοι καὶ μόνον
Ἔτ' ἐστὶ λοιπὸν ἀγαθόν· εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα.
Οὐ γὰρ σάφ' οἶδ', ἢν αὐτὸ τοῦθ' ὅπως ἔχῃ.
ΗΡ. Εἶτ' οὐχὶ Σοφοκλέα πρώτιστον ὄντ' Εὐριπίδου
Μέλλεις ἀναγαγεῖν, εἴπερ ἐκεῖθεν δεῖ σ' ἄγειν;
ΔΙΟΝ. Οὔ, πρίν γ' ἂν Ἰοφῶντ' ἀπολαβὼν αὐτὸν μόνον
Ἄνθι Σοφοκλέους, ὅ, τι ποιεῖ κωδωνίσω.
Καὔλως ὁ μὲν γ' Εὐριπίδης, παντοῖος ὤν,
Καὶ ξυναποδρᾶναι δεῦρ' ὀπαδὸν ἐπιχειρήσειέ μοι.
Ὁ δ' οὐκολοῦν μὲν ὧδε, οὐκολοῦν δ' ἐκεῖ.
ΗΡ. Ἀγάθων δὲ πῶ 'στιν. ΔΙΟΝ. Ἀπολιπών μ' ἀποίχεται,
Ἀγαθὸς ποιητὴς, καὶ ποθεινὸς τοῖς φίλοις.
ΗΡ. Ποῖ γῆς ὁ τλήμων; ΔΙΟΝ. Ἐς μακάρων εὐωχίαν.
ΗΡ. Ὁ δὲ Ξενοκλῆς; ΔΙΟΝ. Ἐξόλοιτο, νὴ Δία.
ΗΡ. Πυθάγγελος δέ; ΞΑΝΘ. Περὶ ἐμοῦ δ' ὑδεὶς λόγος,
Ἐπιτεμοῦμαι δ' ὧμον ὑπωσὶ σφόδρα;
ΗΡ. Οὐκοῦν ἕτερ' ἕτ' ἐνταῦθα μειρακύλλια,
Τραγῳδίας ποιοῦντα πλεῖν ἢ μύρια,
Εὐριπίδου πλεῖν ἢ ταδὶ λαλίτερα.
ΔΙΟΝ. Ἐπιφυλλίδες ταῦτ' ἐστὶ, καὶ κωμῴδαται,
Χελιδόνων μυσταὶ, λωβηταὶ τέχνης,
Ἃ φοῦδα θᾶττον, ἢν μόνον χρὸν λάβῃ,
Ἅπαξ περισυρήσαντα τὴ τραγῳδία.

Γόνιμον

scire, manes habere sensum, ut Euripidis conspectu frui possit: εἰ ταῖς ἀληθείαισιν, inquit, οἱ τεθνηκότες αἰσθησιν εἶχον ἀνδρες, ὡς φασι τινες, ἀπηγξάμην ἄν, ὡς ἰδεῖν Εὐριπίδην· *Si revera homines postquam mortui sunt, haberent sensum, ut quidam ajunt; suspenderem me, ut videam Euripidem:* Talis amor eum tenebat: ut dicit Thomas Magister in Eurip. Vita.

vs. 68. Τὸ μὴ οὐκ] Vide Notata ad Nubes vs. 1080.

vs. 72. Οἱ μὲν γάρ] Iste versus est ex Oeneo Euripidis, ut notavit Scholiastes, qui locum plenius adducit: σὺ δ' ὧδ' ἔρημος ξυμμάχων ἀπόλλυσαι· οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔτ' εἰσιν, οἱ δ' ὄντες κακοί· *Tu autem sic desertus ab auxiliatoribus peris; nam alii eorum non amplius sunt, & qui sunt, illi sunt mali.*

vs. 73. Ἰοφῶν] Sophoclis filius, qui putabatur Patris Tragoedias pro suis venditare; quia ergo Sophoclis tragoediae laudabantur, Iophontem, qui eas tanquam suas proferebat, dicit bonum videri poëtam; sed non vult affirmare eum revera esse talem. ex Scholiis.

vs. 78. Οὐ, πρίν γ' ἂν Ἰοφῶντα] Si Sophocles educeretur ex inferis, plures Fabulas scriberet Iophonti filio, quas iste suas diceret esse; ut itaque Bacchus possit detegere impostura Iophontis, & videre an is absque patre aliquid scribat; vult Sophoclem apud inferos relinquere. ex Scholiis.

vs. 82. Ὁ δ' οὐκολοῦν μὲν ὧδε] Sophocles in Ajace vs. 1381. ἔστω δὲ κἀκεῖ, κἀνθάδ' ὤν, ἔμοι γε ὅμως ἔχθιστος ἐστω· *Iste vero & illic, & hic mihi pariter invisissimus.* Ad quem locum Comicus de Sophocle loquens, videtur allusisse. in utroque autem de inferis & superis sermo est.

vs. 84. Ποθεινὸς τοῖς φίλοις] Euripides in Phoenissis

vs.

Et nemo mihi perſuadere poſſet, quin
Eam ad illum. HERC. Num ad inferos deorſum?
BACCH. Etiam profecto ſi quid adhuc eſt inferius.
HERC. Cujus rei indigens? BACCH. Opus eſt mihi poëta bono.
Nam tales non ſunt amplius, & qui ſunt, illi ſunt mali.
HERC. Quid? annon Jophon vivit? BACCH. Hoc tamen, & ſolum
Adhuc ſupereſt bonum: ſi ſaltem bonum hoc eſt etiam;
Non enim ſatis ſcio quomodo id quoque comparatum ſit.
HERC. Nonne ergo Sophoclem, qui prior eſt Euripide,
Surſum es ducturus, ſi omnino inde aliquem educere debes.
BACCH. Non priusquam Jophontem ſeducam a patre, & ipſum ſolum
Absque Sophocle explorem quid (*rerum gerat*) faciat.
Praeterea Euripides quidem, homo vafer,
Vel aufugere una huc conaretur:
Ille autem (Sophocles) tam illic quam hic probus.
HERC. Agathon autem ubi eſt? BACCH. Reliquit me & abiit,
Bonus poëta & amicis deſiderabilis.
HERC. Quo terrarum miſer ille? BACCH. Ad Beatorum epulas.
HERC. Xenocles vero? BACCH. Pereat utique.
HERC. Pythangelus autem? XANTH. De me vero nulla fit mentio,
Cui tam valde premitur humerus?
HERC. Annon alii hic ſunt adoleſcentuli,
Qui tragoedias faciunt plusquam decies mille,
Euripide plusquam ſtadio loquaciores?
BACCH. Racemi *ſunt illi, loquaculi,*
Hirundinum muſea, contaminatores artis,
Qui gaudio mox emoriuntur, ſi chorus eorum tantum
Semel ſecunda utatur fortuna in tragoedia.

Ger-

vſ. 324. ὦ ποθεινὸς φίλοις; ὦ ποθεινὸς Θήβαις; *Quam deſideratus amicis, quam deſideratus Thebis!* Puto autem eum ποθεινὸν dici, quia erat formoſus, & habebat amatores; inter quos & Plato erat, ut teſtatur ejus Epigramma apud Laërtium; cujus principium: Τὴν ψυχὴν Ἀγάθωνα φίλων.

vſ. 86. Ξενοκλῆς] Carcini Filius, ut teſtatur ipſe Comicus in Theſmoph. vſ. 447. Ibidem vſ. 175. dicit eſſe malum Poëtam, & malum hominem: ὁ δ' αὖ Ξενοκλῆς ἀνὴρ κακὸς, κακῶς ποιεῖ.

vſ. 87. Πυθάγγελος] Poëta tragicus ignobilis, teſte Scholiaſte. Indignatur autem ſervus quod de talibus hominibus loquantur, ſui autem rationem non habeant, grave onus tenentis.

vſ. 90. Πλεῖν ἢ σταδίῳ λαλίστερα] In Nubibus vſ. 429. τῶ Ἑλλήνων εἶπᾷ μὲ λέγειν ἱκαλῶν σταδιώτην ἄριστον.

vſ. 93. Χελιδόνων μυσεῖα] Ex Euripidis Alcmena dicit eſſe Scholiaſtes. Dicit autem eos eſſe *hirundinum muſea*, quia ſint loquaces, & barbari. nam hirundo eſt *garrula*, ut loquitur Virg. IV. Georg. vſ. 307. & barbarorum lingua Graecis videtur eſſe avium voci ſimilis. Herodotus in Euterpe: ὡς δὲ ἐβαρβάριζε, ἐδόκεε σφι ὄρνιθος τρόπον φθέγγεσθαι· *quamdiu autem barbarico ſermone utebatur, viſa eſt ipſis loqui inſtar avis.* Maxime autem *hirundinum* voci aſſimilant barbaram linguam; quia Procne apud Thraces barbaros dicitur mutata in hirundinem; hinc de Cleophonte, quia non eſſet Graecus genuinus & barbariſmos admiſceret Graeco ſermoni, infra dicit Comicus vſ. 685. ἐφ' ᾧ δὲ χείλεσιν ἀμφιλάλοις δεινὸν ἐπιβρέμεσθαι Θρηϊκίαν Χελιδόνα, ἐπὶ μιξοβάρβαρον ἐξομένη πίταλον. ubi vide Notam.

Γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν ἁχ θύροις ἔλθ
Ζητῶν ἄν, ὅς τις ῥῆμα γενναῖον λάκοι.
ΗΡ. Πῶς γόνιμον; ΔΙΟΝ. Ὠδὶ γόνιμον, ὅς τις φθέγξεται
Τοιουτονί τι παρακεκινδυνευμένον·
Αἰθέρα Διὸς δωμάτων, ἢ χρόνου πόδα·
Ἢ φρένα μὲν οὐκ ἐθέλουσαν ὀμόσαι κατ' ἐρῶ,
Γλῶτταν δ' ἐπορκήσασαν ἰδίᾳ τ' φρενός.
ΗΡ. Σὲ δὲ ταῦτ' ἀρέσκει; ΔΙΟΝ. Καὶ μάλα πλεῖν, ἢ μαίνομαι.
ΗΡ. Ἦ μὴν κόβαλά γ' ἐστὶν, ὡς γ' σοὶ δοκεῖ.
ΔΙΟΝ. Μὴ τ' ἐμὸν οἴκῃ νῶν· ἔχεις γὰρ οἰκίαν.
ΗΡ. Καὶ μὴν ἀτεχνῶς γε παμπόνηρα φαίνεται.
ΔΙΟΝ. Δειπνεῖν με δίδασκε. ΞΑΝΘ. Περὶ ἐμοῦ δ' ἀδεὶς λόγος;
ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὥστε ἕνεκα τῶνδε τ' σκηνὴν φέρων
Ἦλθον, κἄν σὺ μίμησιν, ἵνα μοι τὰς ξένας
Τὰς σὰς φράσεις, εἰ δεοίμην, οἵσπ σὺ
Ἔχρῶ τόθ', ἡνίκ' ἦλθες ἐπὶ τ' Κέρβερον,
Τούτους φράσον μοι, λιμένας, ἀρτοπώλια,
Πορνεῖα, ἀναπαύλας, ὀκτρόπους, κρήνας, ὁδούς,
Πόλεις, διαίτας, πανδοκευτρίας, ὅπου
Κόρεις ὀλίγιστοι. ΞΑΝΘ. Περὶ ἐμοῦ δ' ἀδεὶς λόγος;
ΗΡ. Ὦ κέτλιε, τολμήσεις γ' ἴέναι γὰ σύ γε;
ΔΙΟΝ. Μηδὲν ἔτι πρὸς ταῦτ', ἀλλὰ φέρ' τ' ὁδὸν,
Ὅπως τάχιστ' ἀφίξομ' εἰς ἅδου κάτω·
Καὶ μήτε θερμὸν, μήτ' ἄγαν ψυχρὸν φέρῃς.
ΗΡ. Φέρε δὴ τίν' αὐτῶν σοι φέρω πρώτην; τίνα;
Μία μὲν γάρ ἐστιν ἀπὸ κάλω γ' θανεῖν,
Κρεμάσαντα σαυτόν. ΔΙΟΝ. Παῦε, πνιγερὰν λέγεις.

ΗΡ.

vſ. 96. Γόνιμον] *Qui fecundum habet ingenium, ingeniosus.* In Epiſt. Artaxerxis ad Hippocratem: γνώμην ἀκήκοα ἔχω μετ' ἀνδρῶν γονίμων βεβουλεύσασθαι.

vſ. 97. Λάκοι] Vide Notata ad Plutum vſ. 39.

„ vſ. 99. Παρακεκινδυνευμένον] Syneſius in Dione: ὅταν τι παρακεκινδυνευμένον καὶ νεανικὸν προσενέγκηται· „ *Cum dictum aliquod audacius, & juvenili temeritati affine protulerit.* Longinus Cap. XXXII. εἰ δὴ παρακεκινδυνευμένον τι λέξαι· *Si verbo audaciori utendum eſt.*" Ex notis Kuſteri.

vſ. 100. Αἰθέρα] Hic verſus occurrit & infra 314. Vid. Notam ad Theſm. vſ. 278.

Ibid. Ἢ χρόνου πόδα] Scholia: ἐξ Ἀλεξάνδρας Εὐριπίδου. Καὶ χρόνου περίσσωσον πόδα· *Ex Alexandra:* (Euripidis). *Et Temporis promove pedem.* Sed aptior locus eſt in Eurip. Bacchis vſ. 886. κρύπτουσι δὲ ποικίλως δαρὸν χρόνου πόδα· *Occultant autem (Dii) varie Diuturnum temporis pedem.* Ubi Barneſius: Ita Horat. *Cito pede labitur annus.* Et: *Tacito pede praeterit aetas.* &c.

vſ. 101. Φρένα μὲν] Alludit ad locum Euripidis in Hippolyto, ut & Scholiaſtes notavit, qui eſt vſ. 611. ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. Quod apud Ciceronem in Off. 3. vertitur: *Juravit lingua, mentem injuratam gero.* Vid. infra, ad vſ. 1512. & ad Theſm. vſ. 281.

vſ. 104. Κόβαλά γ' ἐστὶν] Didymus apud Scholiaſten: κατεσκωμμένα, ἀπατητικά. Comicus in Equit. vſ. 415. καὶ νὴ Δί' ἄλλα γ' ἐστί μ' κόβαλα παιδὸς ὄντος. ἐξηπάτων γὰρ τοὺς μαγείρους.

vſ. 105. Μὴ τ' ἐμὸν οἴκοι νῶν] Scholiaſtes: καὶ τοῦτο παρὰ τὸν ἐν Ἀνδρομάχῃ. Μὴ τ' ἐμὸν οἴκῃ νῶν· ἐγὼ γὰρ ἀρκέσω. Nempe putaret aliquis hunc verſum occurrere in Euripidis Andromacha, quem tamen ibi fruſtra quaeres. Dico itaque emendanda eſſe Scholia, ex Suida in Μὴ τ' ἐμὸν, hoc modo: καὶ τοῦτο παρὰ τὸν ἐν Ἀνδρομάχῃ· ἡ ἕτω. Μὴ τ' ἐμὸν οἴκῃ νῶν. ἐγὼ γὰρ ἀρκέσω·

Et

Germanum autem poëtam haud amplius invenias,
Quaeras licet, qui verbum generosum sonet.
HERC. Quomodo germanum? BACCH. Ita germanum, ut loquatur
Audacem sententiam quandam hujuscemodi:
Aethera Jovis aediculam, aut temporis pedem,
Aut, mentem quidem noluisse per sacra jurare,
Sed linguam pejerasse seorsim a mente.
HERC. Ergo tibi haec placent? BACCH. Plus utique quam insano modo.
HERC. Certe inepta sunt, vel te judice.
BACCH. Ne tu meum habites animum; nam habes domum.
HERC. Atqui prorsus mala videntur esse.
BACCH. Doce me *potius* coenare, *quam ista*. XANTH. De me autem nulla mentio?
BACCH. Sed propter quae cum hoc ornatu
Veni, te imitatus, *haec sunt: ut nempe* mihi hospites
Tuos enarres, si mihi opus sit illis, quibus tu
Usus es tunc cum ad Cerberum proficiscereris,
Hos, inquam, indica mihi, & portus, & ubi panis venalis,
Item lupanaria, & loca ubi requiescere & divertere a via possim, fontes, vias,
Urbes, coenacula, cauponas, ubi
Cimices pauciſſimi. XANTH. De me autem nulla mentio?
HERC. Tune etiam audebis ire miserrime?
BACCH. Nihil amplius de istis loquaris, sed de viis doce,
Quo pacto citissime ad inferos perveniam,
Et vide ut neque calidam nec nimis frigidam (*monstres*) dicas.
HERC. Age quamnam earum tibi primam dicam?
Una quidem est a scabello & reste,
Ut te ipsum suspendas. BACCH. Desine, nimis suffocatoriam dicis.

HERC.

Et istud secundum illud in Andromache: aut hoc sensu: Ne habita meam mentem; ego enim fatagam. Nimirum est haec explicatio verborum Aristophanis, non autem versus Euripidis: & indicat Scholiastes haec verba aliter posse accipi, quam illa Euripidis in Andromacha, ad quae alludat Comicus; quae autem sint illa verba, Scholiastes diligentem Euripidis lectorem non ignorare putabat, itaque nec adduxit: sed ego adducam, puto autem esse vs. 237. ὁ νοῦς ὁ σός μοι μὴ ξυνοικοίη, γύναι· *O mulier, nolim animum tuum mecum habitare.* Id est: *nolim ita sentire, ut tu.* Si secundum haec verba, explicetur Comici locus hoc modo: *Nolim te, sive tuum animum habitare in meo animo:* id est: *Nolim tuam sententiam fovere;* id non satis conveniens est; nam sic Bacchus reprehenderet Herculem vituperantem Tragicos, quos tamen & ipse paullo ante vituperabat. hoc cum animadverteret Scholiastes, dicit: ἢ ἄτοπ· μὴ &c. *Aut hoc modo: Ne regas, tanquam domum, mentem meam, habes enim domum.* ut jubeat eum alias res curare; nam se ad illa sufficere. Est & alius locus in Andromache vs. 581. πῶς; ἢ σὲ ἁμὸν οἶκον οἰκήσεις μολὼν δοῦρ'; ἦ χἄλις σοι τἀλὰ Σπάρτην κρατεῖν; *Quomodo? an nostram domum reges huc veniens? annon est tibi satis imperare Spartanis?* Et alius in Iphigenia ad Aulidem vs. 331. ἔχει δεινά; τἀμὸν οἶκον οἶκον ἁ ἐσόμαν; *Nonne haec sunt atrocia; annon finar regere meam domum.* Et alius etiam in Eiusdem Bacchis vs. 331. οἰκεῖ μεθ' ἡμῶν· μὴ θύραζε τἀ νόμων· *habita nobiscum, non extra legum praescriptum.*

vs. 107. Διεπτοῆσθαί με δίδασκε] Quia Bacchus ἔμπεσε τὰ τέχνης, ut de eo dicit infra, vs. 823. at Herculi πολλὴν ταυθεΐαν tribuit in Avibus vs. 1690. Vid. supra ad vs. 62. & ad Acharn. vs. 60.

vs. 122. Πνιγηρόν] Qui se suspendunt, illi πνίγονται *suffocantur.* &, *aestus* dicitur πνίγος· dixerat autem se nolle θερμὴν ὁδὸν· *calidam, aestuosam viam.*

ΗΡ. Ἀλλ' ἔστιν ἀτραπὸς σύντομος τετειμμένη,
Ἡ ἀφ' ὑείας. ΔΙΟΝ. Ἆρα κώνειον λέγεις;
ΗΡ. Μάλιστά γε. ΔΙΟΝ. Ψυχρὰν γε καὶ δυοχείμερον.
Εὐθὺς γὰρ ἀποπήγνυσι ταὐπικνήμια.
ΗΡ. Βάλε ταχεῖαν καταντησοί φέρω;
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Δί' ὡς ὄντως γε μὴ βαδιστικός.
ΗΡ. Καθέρπυσον νυνὶ ἐς Κεραμεικόν. ΔΙΟΝ. Κᾆτα τί;
ΗΡ. Ἀναβὰς ἐπὶ τὸ πύργον τὸ ὑψηλόν. ΔΙΟΝ. Τί δρῶ;
ΗΡ. Ἀφιεμένω τὴν λαμπάδ' ἐντεῦθεν θεῶ,
Κἄπειτ', ἐπειδὰν φῶσιν οἱ θεώμενοι
Ἔναγ', τότ' εἶναι κἀγὼ σαυτόν. ΔΙΟΝ. Ποῖ; ΗΡ. Κάτω.
ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκέφαλα θείω δύω.
Οὐκ ἂν βαδίσαιμι τὴν ὁδὸν ταύτην. ΗΡ. Τί δαί;
ΔΙΟΝ. Ἦναρ σὺ τότε κατῆλθες. ΗΡ. Ἀλλ' ὁ πλοῦς πολύς.
Εὐθὺς γὰρ ἐπὶ λίμνην μεγάλην ἥξεις πάνυ
Ἄβυσσον. ΔΙΟΝ. Εἶτα πῶς γε περαιωθήσομαι;
ΗΡ. Ἐν πλοιαρίῳ τυννουτοὶ σ' ἀνὴρ γέρων
Ναύτης ἄγει, δύ' ὀβολὼ μισθὸν λαβών.
ΔΙΟΝ. Φεῦ, ὡς μέγα δύναθον πανταχῇ τὼ δύ' ὀβολώ.
Πῶς ἠλθέτην κἀκεῖσε; ΗΡ. Θησεὺς ἦγε.
Μετὰ ταῦτ' ὄφεις καὶ θηρία δεινότατα. ΔΙΟΝ. Μή μ' ἐκπλήττε, μηδὲ δείματα.
Οὐ γάρ μ' ἀποτρέψεις. ΗΡ. Εἶτα βόρβορον πολύν,
Καὶ σκῶρ ἀεὶ νέον· ὃν δὲ τύπτῳ κειμένους,
Εἴ τις ξένον τις ἠδίκησε πώποτε,
Ἢ παῖδα κινῶν ταὐγύλιον ὑφείλετο,
Ἢ μητέρ' ἠλόησεν, ἢ πατρὸς γνάθον
Ἐπάταξεν, ἢ 'πίορκον ὄρκον ὤμοσεν,
Ἢ Μορσίμου τις ῥῆσιν ἐξεγράψατο.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὼ θεὼ ἔχειν γε ταῦτ' τούτοισι, κἀι
Τὸν πυῤῥίχιον τὶς ἔμαθε τὴν Κινησίου.
ΗΡ. Ἐντεῦθεν αὐλῶν τίς σε θέλουσι πνοὴ,
Ὀψὶς τε φῶς κάλλιστον, ὥσθ' ἑδάδε,

Καὶ

vſ. 125. Ψυχρὰν] Nec *frigidam viam* ſibi oſtendi volebat vſ. 119.

vſ. 131. Λαμπάδα] Nempe cum decurrunt cum lampade.

vſ. 133. Τόθ' εἶναι κἀὐ σαυτόν] Infinit. pro imperat. ut in Nubibus vſ. 1079. εἶτ' εἰς τὸν Δί' ἐπανενεγκεῖν. hic in Ranis vſ. 170. τότε μ' ἄγειν. & alibi ſaepe. Poteſt ſubintelligi μέμνησο, aut quandoque δεῖ, aut alia verba explendo ſenſui apta.

vſ. 134. Θρίῳ] Quia cerebrum hominis habet membranas foliis ficuum, quae θρία dicuntur, ſimiles: aut alludit ad illud cibi genus quod paratur ex cerebro animalium quorundam foliis ficuum involuto. ex Scholiaſte.

vſ. 140. Δύ' ὀβολὼ] Intelligit Charontis naulum, & alludit ad mercedem judiciariam. Schol.

vſ. 142. Θησεὺς] Hunc ad inferos deſcendiſſe cum Pirithoo ad rapiendam Proſerpinam notum eſt.

vſ. 147.

HERC. Sed est via compendiosa & trita,
Illa per mortarium. BACCH. Num cicutam dicis?
HERC. Maxime. BACCH. Frigidam illam quidem & algidam;
Statim enim gelascere facit tibias.
HERC. Visne celerem & declivem tibi dicam?
BACCH. Sane profecto, praecipue cum non sim nimis expeditus viator.
HERC. Perrepta igitur in Ceramicum. BACCH. Quid tum?
HERC. Ubi turrim illam excelsam inscenderis. BACCH. Quid faciam?
HERC. Illam lampadem specta dum mittitur,
Deinde, quando dicent spectatores
Ut mittant *facem*, tunc & tu mitte teipsum. BACCH. Quorsum? HERC. Deorsum.
BACCH. Sed perderem cerebri membranas duas.
Nolim hanc viam ire. HERC. Quid igitur?
BACCH. Illam, quam tu iivisti tunc. HERC. Sed longa est navigatio.
Primo enim venies ad paludem maximam
Et profundissimam. BACCH. Deinde illam quomodo transmittam?
HERC. In navicula tantilla senex aliquis
Navita te transportabit, mercede accepta duobus obolis.
BACCH. Heu quantum ubique valent duo illi oboli!
Quomodo pervenerunt illuc etiam? HERC. Theseus perduxit.
Post haec angues & feras videbis imnumeras
Horrendas. BACCH. Ne me terrefacias neu pavorem incutias;
Non enim me deduces *deterrebis*. HERC. Deinde coenum *videbis*
Et stercus, quod semper natat; in isto autem jacentes,
Sicubi aliquis aut hospitem injuria affecit aliquando,
Aut puero, quem subagitabat, pecuniam surripuit,
Aut matrem verberavit, aut patri maxillam
Percussit, aut pejeravit,
Aut sententiam aliquam Morsimi transcripsit.
BACCH. Oportebat utique, ita me Dii ament, insuper *ibi jacere* si
Quis Pyrrichen Cinesiae didicit.
HERC. Hinc jam tibiarum quidam flatus te cinget,
Videbisque lumen pulcherrimum, sicut hic,

Et

vs. 147. Εἶτα ξίνον τις ἀδικήσει] Repetendum ex antecedentibus ὄψῃ *videbis*. Aeschylus in Eumenidibus de inferis etiam, vs. 269. ὄψῃ σ' ἰκεῖ, τίς ἄλλον ἢ λίαν βροτῶν, ἢ θεὸν ἢ ξένον τιν' ἀσεβῶν. ἢ τοκέας φίλους, ἔχοντ' ἄκαιον τὴν δίκης ἐπάξια· *Ibi videbis, si quis mortalium injuria aliquem affecit, sive in Deum sive in hospitem aliquem impie agens, aut in charos parentes, unum quemque ferentem poenas facinori pares.*

vs. 151. Μορσίμου ῥῆσιν] Malos Poëtas etiam volutari in illo luto dicit. Illi autem forent pessimi poëtae, qui ex Morsimo Poëta futili, sententias describerent. In Equitibus aliquis sibi quasi magnum malum imprecans, dicit vs. 400. διδασκείμην προσᾴδειν Μορσίμου τραγῳδίαν.

vs. 151. Κινησίου] Cinesias dithyrambicus Poëta. Vid. infra ad vs. 1385.

Καὶ μυρρινῶνας, ᾗ θιάσους θὐδαίμονας
Ἀνδρῶν, γυναικῶν, ᾗ κρότον χειρῶν πολύ.
ΔΙΟΝ. Οὗτοι δὲ δὴ τίνες εἰσίν; ΗΡ. Οἱ μεμυημένοι.
ΞΑΝΘ. Νὴ τὸν Δί' ἔγωγ' ἓν ὄνῳ ἄχθος μυτίλια.
Ἀτὰρ ὑ καθέξω ταῦτα τὸ πλοῖον χρόνον.
ΗΡ. Οἵ σοι φράσουσ' ἀπαξάπανθ', ὧν ἂν δέῃ.
Οὗτοι γὰρ ἐγγύτατα παρ' αὐτὴν τὴν ὁδὸν
Ἐπὶ ταῖσι θύραις Πλούτωνος οἰκοῦσιν θύραις.
Καὶ χαῖρε πόλλ', ὦ ἀδελφέ. ΔΙΟΝ. Νὴ Δία ᾗ σύ γε
Ὑγίαινε. Σὺ δὲ τὰ χρώματ' αὖθις λάμβανε.
ΞΑΝΘ. Πρὶν ᾗ καταθέσθαι; ΔΙΟΝ. Καὶ ταχέως μέντοι πάνυ.
ΞΑΝΘ. Μὴ δῆτ', ἱκετεύω σ', ἀλλὰ μίσθωσαί τινα
Τῶν ἐκφερομένων, ὅς τις ἐπὶ τοῦτ' ἔρχεται.
ΔΙΟΝ. Ἐὰν δὲ μὴ ὕρω; ΞΑΝΘ. Τότε μ' ἄγειν. ΔΙΟΝ. Καλῶς λέγεις.
Καὶ γὰρ πένες ἐκφέρουσι τουτονὶ νεκρόν.

ACTUS PRIMI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΝΕΚΡΟΣ.

Οὗτος, σὲ λέγω μυῶ τοι, σὲ τὸ τεθνηκός.
Ἄνθρωπε, βύλῃ σκυλάκι' εἰς ᾅδου φέρειν;
ΝΕΚΡ. Πόσ' ἄττα; ΔΙΟΝ. Ταυτί. ΝΕΚΡ. Δύο δραχμὰς μισθὸν τελεῖς;
ΔΙΟΝ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔλαττον. ΝΕΚΡ. Ὕπαγε δὴ σὺ τὴν ὁδόν.
ΔΙΟΝ. Ἀνάμεινον, ὦ δαιμόνι', ἐάν ξυμβῶ τί σοι.
ΝΕΚΡ. Εἰ μὴ καταθήσεις δύο δραχμὰς, μὴ ᾄσῃ λέγε.
ΔΙΟΝ. Λάβ' ὦνέ' ὀβολούς. ΝΕΚΡ. Ἀναβιώσκου νυῦ πάλιν.
ΞΑΝΘ. Ὡς σεμνὸς ὁ κατάρατος; οὐκ οἰμώξεται;
Ἐγὼ βαδιοῦμαι. ΔΙΟΝ. Χρηστὸς εἶ, ᾗ γενάδας·
Χωρῶμεν ἐπὶ τὸ πλοῖον.

vs. 159. Ὄνῳ ἄχθος μυτήρια] Proverbium de illis, qui multo labore gravantur. Inde ortum, quia Athenienses tempore mysteriorum res ad illos ritus necessarias ope asinorum ex urbe portarent Eleusinem, ubi fiebant Mysteria; ut docet Scholiastes.

vs. 165. Σὺ δὲ τὰ χρώματ' αὖθις λάμβανε] In Avibus vs. 657. ἄγε δὴ, Ξανθία καὶ Μανόδωρε, λαμβάνετε τὰ σκάφια.

vs. 166. Πρὶν καὶ καταθέσθαι] In Pluto vs. 595. πρὶν καταθεῖναι.

vs. 170.

Et myrteta, & beatum coetum ſaltantium
Virorum & foeminarum, & crebros manuum plauſus.
BACCH. Iſti vero quinam ſunt? HERC. Initiati.
XANTH. Itaque profecto ego aſinus ſum vehens myſteria.
Sed non diu tenebo iſta.
HERC. Qui tibi indicabunt omnia, quibus opus tibi fuerit.
Iſti enim in proximo in ipſa via
Ad oſtium Plutonis habitant.
Sed multum vale, mi frater. BACCH. Tu quoque
Vale. At tu haec ſtragula rurſus accipe.
XANTH. Priusquam depoſuerim etiam? BACCH. Et quidem cito admodum.
XANTH. Haudquaquam, obſecro, ſed conduc aliquem mercede
Ex illis, qui mortui efferuntur, qui propterea venit, *ut illuc proficiſcatur.*
BACCH. Si vero non invenero aliquem? XANTH. Tunc ego ut feram.
BACCH. Bene dicis.
Etenim efferunt quidam hucce mortuum.

SCENA TERTIA.

BACCHUS, XANTHIAS, MORTUUS.

BACCH. Heus tu, equidem tibi dico, tibi inquam mortuo.
Vis ne tu homo reculas quasdam ad inferos ferre?
MORT. Quantae ſunt? BACCH. Iſtae. MORT. Duas drachmas mercedem pendesne?
BACCH. Non profecto, ſed minus. MORT. Vos, *bajulatores*, pergite.
BACCH. Expecta, ô bone, ſi poſſim tecum mercede paciſci.
MORT. Niſi duas drachmas depoſueris, ne loquaris.
BACCH. Accipe novem obolos. MORT. Reviviſcam potius.
XANTH. Quam ſuperbus eſt execrabilis iſte? annon plorabit?
Ego ibo. BACCH. Probus es & fortis.
Pergamus ad navem.

vſ. 170. Ἐὰν δὲ μὴ ὕρω] Pro ἐὰν δὲ μὴ εὕρω.
Ibid. Τότε με ἀγεῖν] Subintellige ἀνάγκη, aut χρὴ, aut κέλευε, aut ſimile. Infra, vſ. 914. εἶναί με τῶν σῶν ἄξιον μυστηρίων.
vſ. 178. Ἀναβιώην πάλιν] Cum viventes dicant: *emoriar, diſpeream*, ſi velint ſibi maximum malum imprecari; iſte mortuus contra, quaſi maximum malum ſibi imprecans dicit: *Reviviſcam denuo.*
vſ. 180. Χρηστὸς εἶ καὶ γενναῖος] Infra, vſ. 658. ἀκ ἐσθ' ὅπως οὐκ εἶ σὺ γενναῖος ἀνήρ.

SCENA

Καὶ μυρρινῶνας, ᾗ θιάσους θὐδαίμονας
Ἀνδρῶν, γυναικῶν, ᾗ κρότον χειρῶν πολύ.
ΔΙΟΝ. Οὗτοι δὲ δὴ τίνες εἰσίν; ΗΡ. Οἱ μεμυημένοι.
ΞΑΝΘ. Νὴ τὸν Δί' ἔγωγ' ἓν ὄνῳ ἄχθος μυτίλια.
Ἀτὰρ ὑ καθέξω ταῦτα τὸ πλοῖον χρόνον.
ΗΡ. Οἵ σοι φράσουσ' ἀπαξάπανθ', ὧν ἂν δέῃ.
Οὗτοι γὰρ ἐγγύτατα παρ' αὐτὴν τὴν ὁδὸν
Ἐπὶ ταῖσι θύραις Πλούτωνος οἰκοῦσιν θύραις.
Καὶ χαῖρε πόλλ', ὦ ἀδελφέ. ΔΙΟΝ. Νὴ Δία ᾗ σύ γε
Ὑγίαινε. Σὺ δὲ τὰ χρώματ' αὖθις λάμβανε.
ΞΑΝΘ. Πρὶν ᾗ καταθέσθαι; ΔΙΟΝ. Καὶ ταχέως μέντοι πάνυ.
ΞΑΝΘ. Μὴ δῆτ', ἱκετεύω σ', ἀλλὰ μίσθωσαί τινα
Τῶν ἐκφερομένων, ὅς τις ἐπὶ τοῦτ' ἔρχεται.
ΔΙΟΝ. Ἐὰν δὲ μὴ ὕρω; ΞΑΝΘ. Τότε μ' ἄγειν. ΔΙΟΝ. Καλῶς λέγεις.
Καὶ γὰρ πένες ἐκφέρουσι τουτονὶ νεκρόν.

ACTUS PRIMI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΝΕΚΡΟΣ.

Οὗτος, σὲ λέγω μυῶ τοι, σὲ τὸ τεθνηκός.
Ἄνθρωπε, βύλῃ σκυλάκι' εἰς ᾅδου φέρειν;
ΝΕΚΡ. Πόσ' ἄττα; ΔΙΟΝ. Ταυτί. ΝΕΚΡ. Δύο δραχμὰς μισθὸν τελεῖς;
ΔΙΟΝ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔλαττον. ΝΕΚΡ. Ὕπαγε δὴ σὺ τὴν ὁδόν.
ΔΙΟΝ. Ἀνάμεινον, ὦ δαιμόνι', ἐάν ξυμβῶ τί σοι.
ΝΕΚΡ. Εἰ μὴ καταθήσεις δύο δραχμὰς, μὴ ᾄσῃ λέγε.
ΔΙΟΝ. Λάβ' ὦνέ' ὀβολούς. ΝΕΚΡ. Ἀναβιώσκου νυῦ πάλιν.
ΞΑΝΘ. Ὡς σεμνὸς ὁ κατάρατος; οὐκ οἰμώξεται;
Ἐγὼ βαδιοῦμαι. ΔΙΟΝ. Χρηστὸς εἶ, ᾗ γενάδας·
Χωρῶμεν ἐπὶ τὸ πλοῖον.

vs. 159. Ὄνῳ ἄχθος μυτήρια] Proverbium de illis, qui multo labore gravantur. Inde ortum, quia Athenienses tempore mysteriorum res ad illos ritus necessarias ope asinorum ex urbe portarent Eleusinem, ubi fiebant Mysteria; ut docet Scholiastes.

vs. 165. Σὺ δὲ τὰ χρώματ' αὖθις λάμβανε] In Avibus vs. 657. ἄγε δὴ, Ξανθία καὶ Μανόδωρε, λαμβάνετε τὰ σκάφια.

vs. 166. Πρὶν καὶ καταθέσθαι] In Pluto vs. 595. πρὶν καταθεῖναι.

vs. 170.

Et myrteta, & beatum coetum ſaltantium
Virorum & foeminarum, & crebros manuum plauſus.
BACCH. Iſti vero quinam ſunt? HERC. Initiati.
XANTH. Itaque profecto ego aſinus ſum vehens myſteria.
Sed non diu tenebo iſta.
HERC. Qui tibi indicabunt omnia, quibus opus tibi fuerit.
Iſti enim in proximo in ipſa via
Ad oſtium Plutonis habitant.
Sed multum vale, mi frater. BACCH. Tu quoque
Vale. At tu haec ſtragula rurſus accipe.
XANTH. Priusquam depoſuerim etiam? BACCH. Et quidem cito admodum.
XANTH. Haudquaquam, obſecro, ſed conduc aliquem mercede
Ex illis, qui mortui efferuntur, qui propterea venit, *ut illuc proficiſcatur.*
BACCH. Si vero non invenero aliquem? XANTH. Tunc ego ut feram.
BACCH. Bene dicis.
Etenim efferunt quidam hucce mortuum.

SCENA TERTIA.

BACCHUS, XANTHIAS, MORTUUS.

BACCH. Heus tu, equidem tibi dico, tibi inquam mortuo.
Vis ne tu homo reculas quasdam ad inferos ferre?
MORT. Quantae ſunt? BACCH. Iſtae. MORT. Duas drachmas mercedem pendesne?
BACCH. Non profecto, ſed minus. MORT. Vos, *bajulatores*, pergite.
BACCH. Expecta, ô bone, ſi poſſim tecum mercede paciſci.
MORT. Niſi duas drachmas depoſueris, ne loquaris.
BACCH. Accipe novem obolos. MORT. Reviviſcam potius.
XANTH. Quam ſuperbus eſt execrabilis iſte? annon plorabit?
Ego ibo. BACCH. Probus es & fortis.
Pergamus ad navem.

vſ. 170. Ἐὰν δὲ μὴ ὕρω] Pro ἐὰν δὲ μὴ εὕρω.
Ibid. Τότε με ἀγεῖν] Subintellige ἀνάγκη, aut χρὴ, aut κέλευε, aut ſimile. Infra, vſ. 914. εἶναί με τῶν σῶν ἄξιον μυστηρίων.
vſ. 178. Ἀναβιώην πάλιν] Cum viventes dicant: *emoriar, diſpeream*, ſi velint ſibi maximum malum imprecari; iſte mortuus contra, quaſi maximum malum ſibi imprecans dicit: *Reviviſcam denuo.*
vſ. 180. Χρηστὸς εἶ καὶ γενναῖος] Infra, vſ. 658. ἀκ ἐσθ' ὅπως οὐκ εἶ σὺ γενναῖος ἀνήρ.

SCENA

ACTUS PRIMI

ΧΑΡΩΝ, ΔΙΟΝΤΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Ὄπ, ὦ Βδελυρόν.
ΔΙΟΝ. Τουτὶ τί ἐστι; ΞΑΝΘ. Τοῦτο λίμνη, νὴ Δία,
Αὕτη 'στὶν, ἣν ἔφραζε· καὶ πλοῖόν γ' ὁρῶ,
Νὴ τὸν Ποσειδῶ, κἀπὶ γ' ὁ Χάρων ἑστηκί.
ΔΙΟΝ. Χαῖρ', ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων.
ΧΑΡ. Τίς εἰς ἀναπαύλας ἐκ κακῶν κἀραγμάτων;
Τίς εἰς τὸ Λήθης πεδίον; ἢ 'ς ὄνου πόκας;
Ἢ 'ς Κερβερείους, ἢ 'ς κόρακας; ἢ 'πὶ Ταίναρον;
ΔΙΟΝ. Ἐγώ. ΧΑΡ. Ταχέως ἔμβαινε. ΔΙΟΝ. Πῆ χρήσειν δοκεῖς;
Ἐς κόρακας ὄντως; ΧΑΡ. Ναὶ μὰ Δία, σὲ γ' εἵνεκα.
Ἐμβαίνε δή. ΔΙΟΝ. Παῖ δεῦρο. ΧΑΡ. Δεῦρο δῆτα μὰ Δία.
Εἰ μὴ νεναυμάχηκε τἀμοὶ τοῖς κρεῶν.
ΞΑΝΘ. Μὰ τὸν Δί', οὐ γὰρ ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμιῶν.
ΧΑΡ. Οὐκοῦν καθεζόμενος δῆτα τὸν λίμνιον πρέχων.
ΞΑΝΘ. Πῆ δῆτ' ἀναμένω; ΧΑΡ. Παρὰ τὰν Αὐαίνου λίθον,
Ἐπὶ ταῖς ἀναπαύλαις. μανθάνεις; ΞΑΝΘ. Πάνυ μανθάνω.
Οἴ μοι κακοδαίμων, τἀμ' ξυνέτυχον ἐξιών;
ΧΑΡ. Κάθιζ' ὀπὶ κώπιον. Εἴ τις ὀπιπλεῖ, σπουδέτω.
Οὗτος, τί ποιεῖς; ΔΙΟΝ. Ὅ, τι ποιῶ; τί δ' ἄλλο γ' ἢ
Ἴζω 'πὶ κώπιον, οἷπερ ἐπέλθοσάς με σύ;
ΧΑΡ. Οὔκουν καθεδεῖ δῆτ' εὐθὺ, γάστρων; ΔΙΟΝ. Ἰδού.
ΧΑΡ. Οὔκουν παρεβαλεῖ τὼ χεῖρε, κἀκλενεῖς; ΔΙΟΝ. Ἰδού.

ΧΑΡ.

vs. 182. Παρεβαλέ] Scholia: ὅρμισον τῇ γῇ τὴν ναῦν· *appelle navem ad terram*; at in Equitibus ad vs. 759. τὴν ἄκατον παραβάλλε, aliter Scholia: ἑτοίμην ποίει· *fac paratam cymbam*. Hic in Ranis, vs. 271. παραβαλὲ τῷ κωπίῳ. Videtur autem recte exponi per ὅρμισον.

vs. 187. Εἰς ἀναπαύλας ἐκ κακῶν] Infra, vs. 1579. πάσχω γὰρ ἐκ μεγάλων ἀχέων παυσαίμαθ' ἂν ἅπαξ. Potuisset etiam omissa praepositione ἐκ dicere: εἰς ἀναπαύλας τῶν κακῶν. Sophocles in Electra vs. 879. φέρω γὰρ ἡδονάς τε κἀνάπαυλαν τῶν παρόντων εἴχες καὶ καπίστεγας νέας κακῶν· *Affero enim tibi voluptatem & requiem eorum malorum, quae hactenus habuisti & quibus ingemuisti.* Fingit autem talia loca esse apud inferos; quia in morte sit requies & oblivio malorum. Hercules moriturus, apud Sophoclem in Trachiniis vs. 1253. παῦλά τοι κακῶν αὕτη τελευτὴ τῶδε τἀνδρὸς ὕδατι· *requies enim malorum hujus viri ultima est haec mors.*

„ vs. 188. Ὅτε πόκας] Proverbium de re, quae non „ existit; asinus enim caret vellere. meminerunt „ Paroemiographi veteres, & Scholiastes ad hunc lo- „ cum." ex Notis Kusteri. Forte autem ita dicitur ut ὀρνίθων γάλα· de rebus quae ob raritatem majoris aestimantur.

vs. 189. Κερβερείους] A Cerbero nomen habentes

Ibid. Ταίναρον] Laconicae promontorium, ubi putabatur esse descensus ad inferos. Virg. IV. Georg. *Taenarias etiam fauces, alta ossia Ditis.*

vs. 190. Πῆ χρήσειν δοκεῖς] Rectius ποῖ, ut in quodam

MSto

SCENA QUARTA.

CHARON, BACCHUS, XANTHIAS.

CHAR. Oop! appelle cymbam ad littus.
BACCH. Hoc quid eſt? XANTH. Haec certe palus
Ipſa eſt, quam nobis dicebat; & navem etiam video,
Ita me Neptunus amet, atque iſte eſt Charon.
BACCH. Salve Charon. XANTH. Salve Charon. MORT. Salve Charon.
CHAR. Quis in requiem e miſeriis & moleſtiis?
Quis in oblivionis campos? aut ad Aſini vellera?
Aut ad Cerberios? aut ad Corvos? aut ad Taenarum?
BACCH. Ego. CHAR. Cito inſcende. BACCH. Quorſum conſtituiſti dirigere curſum?
Num revera ad corvos? CHAR. Ita profecto vel tui gratia.
Inſcende jam. BACCH. Puer huc ades. CHAR. Servum non veho,
Si non praelio navali una decertavit de carnibus.
XANTH. Non certe decertavi, quia lippiebam.
CHAR. Itaque paludem curriculo circumcurres.
XANTH. Ubi ergo te operiar? CHAR. Apud Auaeni lapidem,
Juxta Requiem: intelligis? XANTH. Omnino intelligo.
Hei miſero mihi! cuinam occurri primum domo egreſſus?
CHAR. Sede ad remum. Si quis praeterea navigaturus eſt, feſtinet.
Heus tu, quid facis? BACCH. Quid faciam? quid aliud, quam
Sedeo ad remum, ubi ipſe juſſeras.
CHAR. Nonne ergo huc ſedebis, ventricoſe. BACCH. En.
CHAR. Nonne protendes manus? BACCH. En.

CHAR.

MSto invenit Cl. Kuſterus, Theognis: Πᾶσίν τοι κίνδυν@ ἐπ' ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδε Ποῖ φήσειν μέλλῃ πρᾶγματ@ ἄρχόμενος· *Rebus omnibus periculum ineſt, nec quisquam novit, quo evaſurus ſit in principio negotii.*

vſ. 191. Ἐς κόρακας ὅλως;] Eurip. Hercule Furente vſ. 610. ἦλθες γὰρ οὐτως δώματ' εἰς ἅδα, τέκνον; *Verone deſcendiſti in domos Plutonis, ô fili?*

„ vſ. 193. Περὶ τὸ κρεὰν] Alludit ad proverbium illud: ὁ λαγὼς περὶ τὸ κρεῖον τρίχῃ. Quod dicitur in „ eos, qui de corpore ſuo tantum periclitantur, nec „ quicquam aliud quod amittere poſſint habent: veluti „ ſervi in Pugna navali ad Arginuſas; quo Comicus hic reſpicit. Ex Notis Kuſteri. Vid. ſupra ad vſ. 33." vſ. 195. Περιβρίξῃ — τρίχα] Intenſionem ſignificat; ut in Equit. vſ. 287. κατακικαξοῦμαί σε κρέζων.

vſ. 196. Παρὰ τὴ Αὐαίνε λίθον] Acute unus ex Scholiaſtis: τὸ μὲν φαινόμενον λίθ@ ἦν Αὐαίνε καλούμεν@· τὸ δ' ἀληθὲς ἕτερος ἔχει. παρὰ τὸν λίθον αὐαίνε καὶ ξηραίνε· *Videtur quidem lapis aliquis fuiſſe Αὐαίνε (Auaeni) dictus; ſed quod re vera dicit hoc eſt. Apud lapidem αὐαίνε· i. e. ſias aridus & ſiccus.* Nempe in Imperativo modo a verbo αὐαίνομαι.

vſ. 199. Κάθιζ' ἐπὶ κώπην] Euripides in Alceſtide vſ. 436. de Charonte: ὃς τ' ἐπὶ κώπα πηδαλίῳ τε χέρσῳν νεκροπομπὸς ἵζει· *Et qui ad remum, & ad gubernaculum ſenex, mortuorum deductor ſedet.*

vſ. 201. Ἵζε ἐπὶ] Supra remum ſedet.

vſ. 202. Γάστραν] Aqualicule: Gloſſ.

ΧΑΡ. Οὐ μὴ φλυαρήσῃς ἔχων, ἀλλ' ἀνπβὰς
ἐλᾶς τεθύμως. ΔΙΟΝ. Κἄτα πῶς διωκήσομεν
Ἄπειρον, ἀθαλάττωτος, ἀσαλαμίνιον
Ὤν, εἶτ' ἐλαύνειν; ΧΑΡ. Ῥᾴστ'. ἀκήσει γ' μέλη
Κάλλιστ', ἐπειδὰν ἐμβάλῃς ἅπαξ. ΔΙΟΝ. Τίνων;
ΧΑΡ. Βατράχων, κύκνων θαυμαστά. ΔΙΟΝ. Κατακέλευε δή.
ΧΑΡ. Ὠὸτοτοτο

CHAR. Ne nugas agas, ſed obnixus
Remum age ſtrenue. BACCH. At quomodo potero,
Imperitus, & inſuetus maris atque navigationis
Cum ſim, agere remum? CHAR. Facillime; audies enim
Cantus pulcherrimos, ubi ſemel remo incubueris. BACCH. Quosnam?
CHAR. Ranarum & Cygnorum admirandos. BACCH. Celeusma cane.
CHAR. Ooop op! Ooop op!

SCENA QUINTA.

CHORUS RANARUM, BACCHUS, CHARON.

CHOR. Brekekekex, coax, coax.
Brekekekex, coax, coax.
Paluſtris fontium ſoboles
Tibiarum cantu permiſtum clamorem
Edamus, ſonoram meam cantilenam.
Coax, coax.
Qua Nyſeum Jovis *Filium*
Bacchum in Limnis cantavimus,
Quando ebria,
In feſto ſacro chytrorum,
Hominum turba juxta meum nemus procedit.
Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Ego vero dolere incipio
Podicem, ô coax, coax.
CHOR. Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Vos autem nihil id ſcilicet curatis.
CHOR. Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Sed pereatis una cum veſtro coax.

Nihil

nae: & locus Athenis, ubi erat templum antiquiſſimum Bacchi, ut dicit Demoſthenes contra Neaeram; Thucydides etiam teſtatur ibi celebrata fuiſſe antiqua Dionyſia, Lib. II. cap. 15. καὶ τὸ ἐν Λίμναις Διονύσε (ἱερὸν) ὃ τὰ ἀρχαιότερα Διονύσια τῷ δωδεκάτῃ ποιοῦνται ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι· *& Bacchi templum in Limnis, ubi antiquiora Dionyſia fiunt, duodecimo die menſis Antheſterionis.*

vſ. 219. Κραιπαλόκωμος] Ex κραιπάλη *crapula*, & κῶμος *comiſſatio.*

vſ. 220. Χύτροισι] Feſtum Χύτροι cum Dionyſiis conjunctum fuit; cum enim Dionyſia agerentur duodecimo die menſis Antheſterionis, ut paullo ante dixi, altero ab inde die Chytri agebantur, ut teſtatur Philochorus apud Scholiaſten in Acharnenſibus ad vſ. 1075. & Harpocrationem in Χύτροι. cujus verba de hoc feſto ab utroque adducuntur iſta: ἤγετο δὲ ἡ ἑορτὴ Ἀνθεστηριῶνος τρίτῃ ἐπὶ δέκα,

Οὐδὲν γάρ ἐσ' ἀλλ' ἢ κοάξ.
ΧΟΡ. Εἰκότως ἔγωγ', ὦ πολλὰ πράτ[τ]ων.
Ἐμὲ γ' ἔτερξαν εὐλυροί τε Μῶσαι,
Καὶ κεροβάτας Πάν,
Ὁ καλαμόφθογγα παίζων.
Προστιπτέρπε[ν] δ' ὁ φορμικλὰς Ἀπόλλων,
Ἕνεκα δόνακος, ὃν ἔτρεφε λίμνας πέριξ.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Ἐγὼ δὲ φλυκταίνας γ' ἔχω,
Χ' ὡς πρωκτὸς ἰδίᾳ πάλαι·
Κἄτ' αὐτίκ' ἐγκύψας ἐρεῖ,
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Ἀλλ' ὦ φιλῳδὸν γένος, παύσασθε.
ΧΟΡ. Μᾶλλον μὴ δῆν φθεγξόμεθ', εἰ δήποτ' εὐ-
Ηλίοις ἐν ἀμέραισιν
Ἠλάμεθα μετὰ κυπείρου
Καὶ φλέω, χαίροντες ᾠδῆς
Πολυκολύμβοις μέλεσιν
Ἢ Διὸς φεύγοντες ὄμβρον,
Ἔνυδρον ἐν βυθῷ χορείαν
Αἰόλαν ἐφθεγξάμεθα
Πομφολυγοπαφλάσμασι.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Τοῦτ' παρ' ὑμῶν λαμβάνω.
ΧΟΡ. Δεινά γ' ἄρα πεισόμεθα.
ΔΙΟΝ. Δεινότερα δ' ἔγωγ' ἐλαύνων,
Εἰ μεμβράγησόμαι.
ΧΟΡ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Οἰμάζετ'· ὡς γάρ μοι μέλει.
ΧΟΡ. Ἀλλὰ μὴν κεκραξόμεθά
Γ' ὀπίσω τὴν φάρυγξ ἂν ἡμῶν

Χαν-

vs. 229. Οὐδὲν γάρ ἐσ' ἀλλ' ἢ κοάξ] Menander apud Stobaeum Serm. 115. τί δ' ἄλλο, φωνὴ καὶ σκιὰ γέρων ἀνήρ; *Quid aliud eſt ſenex quam vox & umbra?* Euripides in Hercule Furente vs. 229. ἄδην ὄνλα πλὴν γλώσσης ψόφου· *Qui nihil ſum niſi ſtrepitus linguae.*

vs. 230. Πολλὰ πράτ[τ]ων] De intempeſtiva curioſitate, cum illa quis curat, quae nihil ad ipſum attinent. Herodotus in Terpſichore: σοὶ δὲ καὶ πότεροι τοῦτοι πρήγμασι τί ἐστι; —— τί πολλὰ πρήσσεις; *Quid attinent ad te haec negotia?* —— *cur tam es curioſus?* Euripides in Hippolyto vs. 785. τὸ πολλὰ πράσσων οὐκ ἐν ἀσφαλεῖ βίῳ· *multarum rerum fatagere non eſt in vita tutum.* Vide infra ad vs. 755.

vs. 231. Εὔλυροι Μῶσαι] Dicitur eiam εὐλύρης, & Dorice εὐλύρας, in Theſmoph. vs. 978. de Apolline: ἃ εὐλύραν μέλπεσαι. ubi vid. Notam.

vs. 232. Κεροβάτας] Homerus Pana vocat Αἰγιπόδην δικέρατα φιλοκρέλον· *Capripedem bicornem ſtrepitu gau-*

Nihil enim aliud eſtis quam coax.
CHOR. Equidem merito, ô curioſe.
Me enim amarunt & Muſae lyra ſcite canentes,
Et cornipes Pan,
Qui ludit & delectatur ſono calamorum:
Delectatur inſuper & Citharoedus Apollo
Propter arundinem, quam lyrae idoneam
Alo ſub aqua in Limnis (*in paludibus.*)
Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Ego vero puſtulas habeo,
Et culus mihi dudum ſudat;
Atque mox incurvus dicet:
Brekekekex, coax, coax:
Sed ô cantus amans gens, deſiſtite.
CHOR. Imo magis canemus, ſi unquam
Serenis in diebus
Saltavimus per cyperum,
Et phleon (*herbas*) gaudentes carminibus,
Quae inter natandum cantantur:
Aut *ſi* Jovis fugitantes imbrem
Per choream ſub aqua in profundo
Celerem cantavimus
Cum bullarum ruptarum crepitu.
Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Iſtud, a vobis accipio. (*didici.*)
CHOR. Itaque male nobis erit.
BACCH. Imo mihi pejus agenti remum,
Si me rumpam.
CHOR. Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Pereatis: non enim curo.
CHOR. At nos vociferabimur (*clamorem edemus.*)
Quantum fauces noſtrae

Ca-

gaudentem. Hymno in Panem.

vſ. 235. Δόναξ, ὃν ὑπολύμιον] Homerus Hymno in Mercurium vſ. 47. de ſtructura Citharae: πῆξε δ' ἄρ' ἐς μέτροισι τμηθὲν δόνακας καλάμοιο· *Pepegit autem calamos arundinis ad certam menſuram inciſos.*

vſ. 240. Ἐγκύψας] Culus ſe non incurvat, ſed ipſe homo, ſi ſe incurvet, ſolet pedere, maxime ſi ſit pinguis; infra: βραδὺς ἄνθρωπός τις ἐθέλῃ κύψας, λευκὸς, πίων — ὑποπεδήσειν vſ. 1123. 1129. *Segnis quidam homo curvabit incurvus, albus, pinguis, identidem peaens.* erat autem & Bacchus pinguis, γάστεων ut ſupra, vſ. 200. Itaque per tropum quendam dicitur: ὁ πρωκτὸς ἐγκύψας ἐρεῖ· pro ἐμὲ ἐγκύψαντα, ὁ πρωκτὸς ἐρεῖ.

vſ. 246. Φλέω] Φλέω alias φλύω teſte Scholiaſte infra, ad vſ. 1331. Gloſſae: φλύω; *verbaſcum.*

vſ. 251. Πομφολυγοπαφλάσμασι] Ex πομφολυξ & πάφλασμα, *crepitus.* In Avibus vſ. 1243. παῦε τ' παφλασμάτων.

Χανδάνῃ δ' ἡμέρας,
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Τούτῳ γ' ἂ νικήσετε.
ΧΟΡ. Οὐδὲ μιὼ ἡμᾶς σὺ πάντως.
ΔΙΟΝ. Οὐδὲ μιὼ ὑμεῖς γε δή με
Οὐδέποτε κεκράξομαι γ',
Κἂν με δεῖ δι' ἡμέρας,
Ἕως ἂν ὑμῶν ἐπικρατήσω τῷ κοάξ.
ΧΟΡ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Ἐμελλον ἄρα παύσειν ποθ' ὑμᾶς ἅ κοάξ.
ΧΑΡ. Ὦ παῦε, παῦε, προβαλοῦ τῷ κωπίῳ.
Ἐκβαίνω, ἀπόδος τὸ ναῦλον. ΔΙΟΝ. Ἔχε δὴ τὼ βολώ.

ACTUS PRIMI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΙΕΡΕΥΣ.

Ὁ Ξανθίας, πῦ Ξανθίας; ἢ Ξανθίας;
ΞΑΝΘ. Ἰαῦ. ΔΙΟΝ. Βάδιζε δεῦρο. ΞΑΝΘ. Χαῖρ', ὦ δέσποτα.
ΔΙΟΝ. Τί ἐστι ταὐταυθοῖ; ΞΑΝΘ. Σκότος ὑ βόρβορος.
ΔΙΟΝ. Κατῖδες ἦ πω τὰς παραλοίας αὐτόθι,
Καὶ τὰς ἑπόρκους, ἃς ἔλεγεν ἡμῖν; ΞΑΝΘ. Σὺ δ' ἄ;
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, γώγε, ὑ νυί γ' ὁρῶ.
Ἄγε δὴ τί δρῶμεν; ΞΑΝΘ. Προϊέναι βέλτιστα νώ,
Ὡς ἔστος ὁ τόπος ἐπὶν, ἔ τἀ θηρία
Τὰ δεῖν' ἔφασκ' ἐκεῖνος. ΔΙΟΝ. Ὡς οἰμώξεται.
Ἠλαζονεύσ', ἵνα φοβηθείην ἐγώ,
Εἰδώς με μάχιμον ὄντα, φιλοπμύμος.
Οὐδὲν γ' ἔτω γαῦρον ἔσθ', ὡς Ἡρακλῆς.
Ἐγὼ δέ γ' ὀξαίμην ἂν οἱτυχεῖν τινι,
Λαβεῖν τ' ἀγώνισμ' ἄξιόν τ τοῦ ὀδοῦ.
ΞΑΝΘ. Νὴ τὸν Δία ὑ μιὼ αἰσθάνομαι ψόφου τινός.

ΔΙΟΝ.

vs. 261. Δι' ἡμέρας] Sic διὰ νυκτὸς, *tota nocte*. Athenaeus VII. p. 276. εἶτα πῶς δειπνήσομεν τοσαῦτα δεῖπνα; ἴσως διὰ νυκτὸς, ὡς ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν Αἰολοσίκωνι εἶπεν ἅπας λέγων, οἱονεὶ, δι' ὅλης τ νυκτός. Sic δι' ἔτους, toto anno, in Vespis vs. 1053.

vs. 270. Ἔμελλον ἄρα] Vide ad Nubes vs. 1305.

vs. 271. Παραβαλοῦ τῷ κωπίῳ] Vide supra ad vs. 180.

vs. 277. Οὓς ἔλεγεν] Nempe vs. 149.

vs. 278. Καὶ νυνί γ' ὁρῶ] Spectatores intelligit. In Nubibus vs. 1092. καὶ τῶ θεατῶν ὁπότεροι πλείους σκόπει. deinde alter: καὶ δὴ σκοτῶ· post prior: τί δητ' ὁρᾶς; alter: πολὺ πλείονας, νὴ τὰς θεάς, τὰς εὐρυπρώκτους. Infra etiam hic in Ranis vs. 789. spectatores intelligit, cum dicit: *paucos esse bonos apud inferos*, ὥσπερ ἐνθάδε.

vs. 280.

Capiunt, toto die.
Brekekekex, coax, coax.
BACCH. In isto quidem non vincetis.
CHOR. Neque tu nos certe.
BACCH. At nec vos tamen me
Unquam. vociferabor enim,
Si opus sit, vel toto die,
Usque dum vos coaxando superem.
CHOR. Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Eram tandem vestrum inhibiturus coax.
CHAR. Ohe desine, desine. appelle navem remo ad littus.
Egredere da naulum. BACCH. Accipe jam duos obolos.

SCENA SEXTA.

BACCHUS, XANTHIAS, SACERDOS.

BACCH. Xanthia! ubi Xanthias? eho Xanthia.
XANTH. Hau. BACCH. Accede huc. XANTH. Salvus sis, here.
BACCH. Quid isthic est? XANTH. Tenebrae & caenum.
BACCH. Vidistine ergo alicubi parricidas illic?
Et perjuros, quos nobis dicebat. XANTH. Tu vero non *vidisti*?
BACCH. Imo ita me Neptunus amet, nunc etiam video.
Age nunc quid faciamus. XANTH. Optimum erit nos progredi;
Nam iste locus est, ubi feras
Illas horrendas esse dicebat ille. BACCH. Quam valde plorabit.
Praestigias faciebat, ut ego timerem,
Data opera, cum tamen sciat me pugnacem esse.
Nihil enim ferocius Hercule.
Ego vero optem in aliquam incidere *feram*.
Et accipere praemium certaminis dignum isto itinere.
XANTH. Atqui profecto sentio strepitum aliquem.

BACCH.

vs. 280. Οὗ τὰ θηρία] Nempe vs. 143.
vs. 283. Εἰδώς με μάχιμον ὄντα] Res ipsa mox indicabit, quam sit μάχιμος.
vs. 284. Οὐδὲν γάρ] Euripides in Philoctete: ἐδὴν γὰρ ἦτω γαῦρον ὡς ἀνὴρ ἰδεῖν. ex Scholiis.
vs. 287. Αἰσθάνομαι ῥόθου] Qui per hostilem regionem soli iter faciunt, eos facile *omnes terrent aurae & sonus excitat omnis.* Sic Polynices apud Euripidem in Phoenissis vs. 275. ἀὴ τίς ἔτ'; ἢ κλύπον φοβούμεθα; ἅπαντα γὰρ τολμῶσι δεινὰ φαίνεται, ὅταν δι' ἠχθρὰς πᾶς ἀμείψηται χθονός· *O be! Quis iste? an strepitum timemus? Omnia enim periculosa videntur audentibus, quando per hostilem terram pes incedit.* Nunc ergo animis opus erit, o Bacche, nunc pectore firmo.

Χανδάνῃ δ' ἡμέρας,
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Τούτῳ γ' ἂ νικήσετε.
ΧΟΡ. Οὐδὲ μιὼ ἡμᾶς σὺ πάντως.
ΔΙΟΝ. Οὐδὲ μιὼ ὑμεῖς γε δή με
Οὐδέποτε κεκράξομαι γ',
Κἂν με δεῖ δι' ἡμέρας,
Ἕως ἂν ὑμῶν ἐπικρατήσω τῷ κοάξ.
ΧΟΡ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Ἐμελλον ἄρα παύσειν ποθ' ὑμᾶς ἅ κοάξ.
ΧΑΡ. Ὦ παῦε, παῦε, προβαλοῦ τῷ κωπίῳ.
Ἐκβαίνω, ἀπόδος τὸ ναῦλον. ΔΙΟΝ. Ἔχε δὴ τὼ βολώ.

ACTUS PRIMI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΙΕΡΕΥΣ.

Ὁ Ξανθίας, πῦ Ξανθίας; ἢ Ξανθίας;
ΞΑΝΘ. Ἰαῦ. ΔΙΟΝ. Βάδιζε δεῦρο. ΞΑΝΘ. Χαῖρ', ὦ δέσποτα.
ΔΙΟΝ. Τί ἐστι ταὐταυθοῖ; ΞΑΝΘ. Σκότος ὑ βόρβορος.
ΔΙΟΝ. Κατῖδες ἦ πω τὰς παραλοίας αὐτόθι,
Καὶ τὰς ἑπόρκους, ἃς ἔλεγεν ἡμῖν; ΞΑΝΘ. Σὺ δ' ἄ;
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, γώγε, ὑ νυί γ' ὁρῶ.
Ἄγε δὴ τί δρῶμεν; ΞΑΝΘ. Προϊέναι βέλτιστα νώ,
Ὡς ἔστος ὁ τόπος ἐπὶν, ἔ τἀ θηρία
Τὰ δεῖν' ἔφασκ' ἐκεῖνος. ΔΙΟΝ. Ὡς οἰμώξεται.
Ἠλαζονεύσ', ἵνα φοβηθείην ἐγώ,
Εἰδώς με μάχιμον ὄντα, φιλοπμύμος.
Οὐδὲν γ' ἔτω γαῦρον ἔσθ', ὡς Ἡρακλῆς.
Ἐγὼ δέ γ' ὀξαίμην ἂν οἱτυχεῖν τινι,
Λαβεῖν τ' ἀγώνισμ' ἄξιόν τ τοῦ ὀδοῦ.
ΞΑΝΘ. Νὴ τὸν Δία ὑ μιὼ αἰσθάνομαι ψόφου τινός.

ΔΙΟΝ.

vs. 261. Δι' ἡμέρας] Sic διὰ νυκτὸς, *tota nocte*. Athenaeus VII. p. 276. εἶτα πῶς δειπνήσομεν τοσαῦτα δεῖπνα; ἴσως διὰ νυκτὸς, ὡς ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν Αἰολοσίκωνι εἶπεν ἅπας λέγων, οἱονεὶ, δι' ὅλης τ νυκτός. Sic δι' ἔτους, toto anno, in Vespis vs. 1053.

vs. 270. Ἔμελλον ἄρα] Vide ad Nubes vs. 1305.

vs. 271. Παραβαλοῦ τῷ κωπίῳ] Vide supra ad vs. 180.

vs. 277. Οὓς ἔλεγεν] Nempe vs. 149.

vs. 278. Καὶ νυνί γ' ὁρῶ] Spectatores intelligit. In Nubibus vs. 1092. καὶ τῶ θεατῶν ὁπότεροι πλείους σκόπει. deinde alter: καὶ δὴ σκοτῶ· post prior: τί δητ' ὁρᾶς; alter: πολὺ πλείονας, νὴ τὰς θεάς, τὰς εὐρυπρώκτους. Infra etiam hic in Ranis vs. 789. spectatores intelligit, cum dicit: *paucos esse bonos apud inferos*, ὥσπερ ἐνθάδε.

vs. 280.

Capiunt, toto die.
Brekekekex, coax, coax.
BACCH. In isto quidem non vincetis.
CHOR. Neque tu nos certe.
BACCH. At nec vos tamen me
Unquam. vociferabor enim,
Si opus sit, vel toto die,
Usque dum vos coaxando superem.
CHOR. Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Eram tandem vestrum inhibiturus coax.
CHAR. Ohe desine, desine. appelle navem remo ad littus.
Egredere da naulum. BACCH. Accipe jam duos obolos.

SCENA SEXTA.

BACCHUS, XANTHIAS, SACERDOS.

BACCH. Xanthia! ubi Xanthias? eho Xanthia.
XANTH. Hau. BACCH. Accede huc. XANTH. Salvus sis, here.
BACCH. Quid isthic est? XANTH. Tenebrae & caenum.
BACCH. Vidistine ergo alicubi parricidas illic?
Et perjuros, quos nobis dicebat. XANTH. Tu vero non *vidisti*?
BACCH. Imo ita me Neptunus amet, nunc etiam video.
Age nunc quid faciamus. XANTH. Optimum erit nos progredi;
Nam iste locus est, ubi feras
Illas horrendas esse dicebat ille. BACCH. Quam valde plorabit.
Praestigias faciebat, ut ego timerem,
Data opera, cum tamen sciat me pugnacem esse.
Nihil enim ferocius Hercule.
Ego vero optem in aliquam incidere *feram*.
Et accipere praemium certaminis dignum isto itinere.
XANTH. Atqui profecto sentio strepitum aliquem.

BACCH.

vs. 280. Οὗ τὰ θηρία] Nempe vs. 143.
vs. 283. Εἰδώς με μάχιμον ὄντα] Res ipsa mox indicabit, quam sit μάχιμος.
vs. 284. Οὐδὲν γάρ] Euripides in Philoctete: ἐδὴν γὰρ ἦτω γαῦρον ὡς ἀνὴρ ἰδεῖν. ex Scholiis.
vs. 287. Αἰσθάνομαι ῥόθου] Qui per hostilem regionem soli iter faciunt, eos facile *omnes terrent aurae & sonus excitat omnis.* Sic Polynices apud Euripidem in Phoenissis vs. 275. ἀὴ τίς ἔτ'; ἢ κλύπον φοβούμεθα; ἅπαντα γὰρ τολμῶσι δεινὰ φαίνεται, ὅταν δι' ἠχθρὰς πᾶς ἀμείψηται χθονός· *O be! Quis iste? an strepitum timemus? Omnia enim periculosa videntur audentibus, quando per hostilem terram pes incedit.* Nunc ergo animis opus erit, o Bacche, nunc pectore firmo.

ΔΙΟΝ. Πῦ, πῦ 'στ'; ΞΑΝΘ. Ὄπισθεν. ΔΙΟΝ. Ἐξόπισθε νῦν ἴθι.
ΞΑΝΘ. Ἀλλ' ἔστιν οὐ τοῦ πρόσθε. ΔΙΟΝ. Πρόσθε νῦν ἴθι.
ΞΑΝΘ. Καὶ μὰ τὸν ὁρῶ, νὴ τὴν Δία, θηρίον μέγα.
ΔΙΟΝ. Ποῖόν π. ΞΑΝΘ. Δεινόν. παντοδαπὸν γῦν γίνεται·
Τοτὲ μὲν γὰρ βοῦς, νυνὶ δ' ὀρθός, τοτὲ δ' αὖ γυνὴ
Ὡραιοτάτη πις. ΔΙ. Πῦ 'στι; φέρ' ἐπ' αὐτὸν ἴω.
ΞΑΝΘ. Ἀλλ' οὐκέτ' αὖ γυνὴ 'στιν, ἀλλ' ἤδη κύων.
ΔΙΟΝ. Ἔμπουσα τοίνυν γ' ἐστί. ΞΑΝΘ. Πυρὶ γοῦν λάμπει
Ἅπαν τὸ πρόσωπον, κἀκ σιέλου χαλκοῦν ἔχει.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, κἀβολίπινον θάτερον.
ΞΑΝΘ. Σάφ' ἴσθι. ΔΙΟΝ. Ποῖ δῆτ' ἂν προποίμεν; ΞΑΝΘ. Ποῖ δ' ἐγώ;
ΔΙΟΝ. Ἱερόν, ἀφύλακτόν μ', ἵν' ὦ σοι ξυμπότης.
ΙΕΡ. Ἀπολώμεθ', ὦ 'ναξ Ἡράκλεις. ΔΙΟΝ. Οὐ μὴ καλῆς
Μ' ὦ Ἤθαφ', ἱκετεύω, μηδὲ κατερῇς τἄνομα.
ΙΕΡ. Διόνυσε τοίνυν. ΔΙΟΝ. Τοῦτο δέ γ' ἦτον θατέρου.
ΞΑΝΘ. Ἰθ', ἦπου ἔχει; δεῦρο, δεῦρ', ὦ δέσποτα.
ΔΙΟΝ. Τί δ' ἐστί; ΞΑΝΘ. Θάρρει· πάντα τἀγαθὰ πεπράγαμεν.
Ἔξεστ', ὥσπερ Ἡγέλοχος, ἡμῖν λέγειν·
Ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλήν' ὁρῶ.
Ἡ Ἄμπουσα φρύδι. ΔΙΟΝ. Κατόμοσον. ΞΑΝΘ. Νὴ τὴν Δία.
ΔΙΟΝ. Κἀγὼ κατόμοσον. ΞΑΝΘ. Νὴ Δί'. ΔΙΟΝ. Ὄμοσον.
ΞΑΝΘ Νὴ Δία.
ΔΙΟΝ. Οἴμοι τάλας, ὡς ὠχρίωσ', αὐτὴν ἰδών.
Ὁδὶ δὲ δείσας ὑπερπυρέτακέ μου.
Οἴ μοι, πόθεν μοι ταυτὶ τὰ κακὰ προσέπεσε;
Τίν' αἰπάσομαι θεῶν μ' ἀπολλύναι;
ΞΑΝΘ. Αἰθέρα, Διὸς δωμάτιον, ἢ χρόνιά πόδα.

Αὐλεῖ τις ἔνδον.

ΔΙΟΝ Οὗτος. ΞΑΝΘ Τί ἐστιν; ΔΙΟΝ Οὐ κατήκουσας; ΞΑΝΘ. Τίνος;
ΔΙΟΝ. Αὐλῶν πνοῆς ΞΑΝΘ. Ἔγωγε, κἀδάδων γέ με
Αὔρα τις εἰσέπνευσε μυστικωτάτη.
Ἀλλ' ἡρεμεῖ πήξαντες ἀκροασώμεθα.

ACTUS

vs. 288. Ὄπισθε νῦν ἴθι] Servum opponit periculis.
vs. 293. Φέρ' ἐπ' αὐτὴν ἴω] Cum audit spectrum in mulierem formosam esse mutatum, vult adire, quia est libidinosus; infra, vs. 751. ὅστις γε πίνειν οἶδε καὶ βινεῖν μόνον.
vs. 300. ΙΕΡ.] Ubi Sacerdotis persona in aliis Edd. ibi in Ed. Farrei, Xanthiae.
vs. 300. 301. Οὐ μὴ καλῆς — μηδὲ κατερῇς τἄνομα] In Avibus vs. 1505. σίγα, μὴ κάλῃ με τἄνομα.
vs. 303. Ἴθ' ἦπου ἔχει.] In Lysistrata vs. 836. ἴθ' ἐρᾶν ἦπερ ἔχῃ τὴν ὁδόν.
vs. 305. Ἡγέλοχος] Iste fuit histrio Euripidis, qui, quod aliquando inepte pronunciasset hunc Euripidis versum in Oreste 279. ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλήν' ὁρῶ, ita ut auditores nescirent utrum γαλῆν, *mustelam*, dixisset, an vero γαλήν', quod est pro γαληνὰ *tranquillitates maris*; Comicis ludibrio fuit, ut testatur Scholiastes Comici ad hunc locum, & Scholiastes Euripidis ad praedictum versum; quorum posterior adducit Stratidis locum talem: καὶ τὸ μὲν ἄλλων ἐκ ἐμέλησέ μοι μελῶν Εὐριπίδε· ὁ δὲ δρᾶμα δεξιώτατον διέκναισ' Ὀρέστην, Ἡγέλοχον Κινυρᾶ μισθωσάμενος, τὰ πρῶτα

BACCH. Ubi eſt? ubi eſt? XANTH. Pone. BACCH. Pone igitur eas.
XANTH. Sed eſt ante nos. BACCH. Praecede igitur.
XANTH. Atqui video profecto belluam magnam.
BACCH. Qualis eſt? XANTH. Horrenda. nam in omnes ſpecies ſe vertit:
Modo enim fit bos, modo mulus, modo mulier
Pulcherrima. BACCH. Ubi eſt? age, accedam ad eam.
XANTH. Sed non amplius mulier, verum canis nunc.
BACCH. Ergo ſpectrum eſt. XANTH. Sane igni coruſcat
Tota facie, & crus alterum aereum habet.
BACCH. Ita profecto, & ſtercoreum alterum.
XANTH. Scias hoc ita eſſe. BACCH. Quo me ergo convertam? XANTH.
Quo vero ego?
BACCH. O Sacerdos ſerva me, ut ſim compotor tuus.
SAC. Peribimus, o rex Hercules. BACCH. Ne me appelles,
Mi homo, obſecro, neu nomen meum indices.
SAC. O Bacche igitur. BACCH. Iſtud multo minus altero dixeris.
XANTH. Perge qua is. Huc ades mi Here.
BACCH. Quid eſt? XANTH. Bono animo es: optime nobiſcum agitur.
Licet enim nobis dicere, ut Hegelochus dicebat:
Poſt fluctus enim rurſus γαλήν' ὁρῶ, tranquillitatem cerno.
Spectrum diſparuit. BACCH. Jura. XANTH. Per Jovem juro.
BACCH. Iterum jura. XANTH. Per Jovem. BACCH. Jura. XANTH. Per Jovem inquam.
BACCH. Hei miſero mihi! ut expallueram viſo ſpectro.
At iſte exterritus plus quam ego expalluit.
Hei mihi! unde mala iſta mihi accidunt?
Quemnam deorum dicam me perditum ire?
XANTH. Aetherei Jovis aediculam, aut temporis pedem.

Intus aliquis tibia canit.

BACCH. Heus tu. XANTH. Quid eſt? BACCH. Non audiviſti? XANTH. Quidnam?
BACCH. Tibiam inflari. XANTH. Ita ego ſane, & quidem taedarum me
Aura quædam afflavit.
Sed tacite nos occultemus & auſcultemus.

SCENA

πρῶτα τἄ ἐπῶν λέγειν· *& alia quidem carmina Euripidis non curavi; ſed is drama elegantiſſimum diſperdidit Oreſtem; cum Hegelochum Cinyari filium conduxiſſet ad recitanda primaria carmina.* Uterque Scholiaſtes adducit hunc Samyrionis locum: τί ἂν γενόμεν' εἰς ὀπὴν ἐδύσομαι; φίλ' εἰ γενοίμην γαλῆ. ἀλλ' Ἡγέλοχός με μυτύσεται ὁ Τραγικός· ἀναπεφηνοί τ' ἂν ἔτ' εἰς ἐχθρὰς μάγα. ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλῆν ὁρῶ· *Quid fiam, ut in foramen aliquod intrem? age, quid ſi fiam γαλῆ? Sed Hegelochus Tragicus me indicaret; exclamaretque iſte apud inimicos meos: Ex fluctibus enim rurſus video γαλῆν.* qui locus ſatis facetus eſt.

vſ. 313. Λίθιρα] Vide ſupra vſ. 100.

vſ. 317. Αὖρα τις εἰσέπτευσε] Euripidis Scholiaſtes ad Hecub. vſ. 444. citat hunc verſum, ut probet in voce αὖρα poſteriorem ſyllabam quandoque eſſe longam; ſed ibi minus recte videtur ſic legi: αὖρα τις ἐξέπτευσε μυσιωτάτη.

vſ. 318. Ἀλλ' ἠρεμεῖ πλέξαντες] Sophocles in Aiace vſ. 170. τάχ' ἂν ἐξαίφνης εἰ σὺ φανείης, σιγῇ πλέξειεν ἄθωοι· *forte mox, ſi tu appareres, ſe tacite occultarent muti.* Vide ad Veſpas vſ. 1488.

ACTUS PRIMI

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ἰὰ Ἄκχ', ὦ Ἴακχε.
Ἴακχ', ὦ Ἴακχε.
ΞΑΝΘ. Τῦτ' ἐς ἐκεῖνο, δέσποθ', οἱ μεμνημένοι
Ἐνταυθά πω παίζουσιν, ὡς ἔφραζε νῷν.
Ἀίδουσιν ἢν τ' Ἴακχον, ὄντῳ Διαγόρᾳ.
ΔΙΟΝ. Καὐμοὶ δοκοῦσιν. ἡσυχίαν τοίνυν γ' ἄγειν
Βέλτιόν ἐστιν, ὡς ἂν εἰδῶμεν σαφῶς.
ΧΟΡ. Ἴακχ', ὦ πολυτιμήτοις
Ἕδραις ἐνθάδε ναίων·
Ἴακχ', ὦ Ἴακχε,
Ἐλθὲ τόνδ' ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων,
Ὁσίους ἐς θιασώτας,
Πολύκαρπον μὰν πινάσσων
Ἀμφὶ κραπὶ σῷ βρύοντα
Στέφανον μύρτων·
Θρασεῖ δ' ἐγκατακρύων
Ποδὶ τὰν ἀκόλαστον
Φιλοπαίγμονα πομπάν,
Χαρίτων πλεῖστον ἔχουσαν
Μέρος, ἁγνίῳ, ἱερᾷ,
Ὁσίοις μύσταις χορείαν.
ΞΑΝΘ. Ὦ πότνια πολυτίμητε Δήμητρος κόρη·
Ὡς ἡδύ μοι προσέπνευσε χοιρείων κρεῶν.
ΔΙΟΝ. Οὔκουν ἀτρεμεῖ ἔξεις, ἢν π' ᾠδῆς λάβῃς.
ΧΟΡ. Ἔγειρε φλογέας λαμπά-
δας· σὺ χερσὶ γὰρ ἥκεις
Τινάσσων Ἴακχε,
Νυκτέρου τελετῆς φωσφόρος ἀστήρ,

Φλογὶ

vs. 321. Τῦτ' ἐς ἐκεῖνο] In Acharnens. vs. 41. τῦτ' ἐκεῖν' οὐγὼ 'λεγον. Hippocrates Epist. 12. initio: τῦτο ἐκεῖνο, Δημάγητε, ὅπερ εἰκάζομεν· *Hoc illud est, Damagete, quod nos conjiciebamus.*

vs. 323. Ὄντῳ πῳ Διαγόρᾳ] Ironice, ut dicit Scholiastes ex auctoritate Aristarchi; nam Diagoras erat atheus, & non cantabat nec celebrabat deos. Vide in Avibus ad vs. 1073.

vs. 330. Θιασώτας] Vide ad Nubes vs. 508.

vs. 331. Τινάσσων ἀμφὶ κραπὶ —— στέφανον] Etiam Bacchantes

SCENA SEPTIMA.

CHORUS MYSTARUM, XANTHIAS, BACCHUS.

CHOR. Jacche, ô Jacche!
Jacche, ô Jacche!
XANTH. Hoc illud eſt, Here, nimirum initiati
Hic alicubi ludunt, quos nobis narrabat.
Nam Jacchum cantant, quem Diagoras ſolebat.
BAECH. Et mihi ita videntur, igitur ſilentium habere
Optimum eſt, ut rem perſpicue ſciamus. (*cognoſcamus*)
CHOR. Jacche, ô qui ſanctiſſimas
Sedes hic incolis (*habitas:*)
Jacche, ô Jacche,
Veni, ut tripudies in iſto prato,
Ad ſacrum coetum:
Quatiens illam, quae multis fructibus
Pullulat circa caput tuum,
Coronam myrti:
Et audaci ſaltans
Pede liberam illam &
Jocoſam, quae tuum decus eſt
Gratiarum & leporum plurimum
Habens, *illam inquam* ſacro ſanctam
Choream inter ſanctos myſtas *ſaltans*.
XANTH. O veneranda & ſanctiſſima Cereris filia:
Quam ſuavis odor porcinae carnis me afflavit.
BACCH. Igitur quietus eris, ſi nonnihil inteſtini accipias.
CHOR. Excita flammeas lampa-
das; nam advenis in manibus *eas*
Quatiens, ô Jacche,
Lucifer nocturnae initiationis,

Cum

chantes caput quatiebant. Eurip. in Bacchis vſ. 185. ποῖ δῆ χορεύειν — καὶ κρᾶτα σείσω;
vſ. 334. Ἐγκαταικρέων] Infra, vſ. 377. ἰγκρέων itidem de ſaltatione.
vſ. 341. Ὡς ἰδού] Servus famelicus cito ſentit nidorem porcinae.
vſ. 343. Ἔγειρε φλογέας] Euripides in Bacchis vſ. 145. ὁ Βακχεὺς δ' ἔχων πυρσώδη φλόγα πεύκας ἐκ νάρθηκος, αἴθων. *Bacchus autem habens igneam flammam piceae in ferula, ruit.* Vid. infra vſ. 1237.

ACTUS PRIMI

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ἰὰ Ἄκχ', ὦ Ἴακχε.
Ἴακχ', ὦ Ἴακχε.
ΞΑΝΘ. Τῦτ' ἐς ἐκεῖνο, δέσποθ', οἱ μεμνημένοι
Ἐνταυθά πω παίζουσιν, ὡς ἔφραζε νῷν.
Ἀίδουσιν ἢν τ' Ἴακχον, ὄντῳ Διαγόρᾳ.
ΔΙΟΝ. Καὐμοὶ δοκοῦσιν. ἡσυχίαν τοίνυν γ' ἄγειν
Βέλτιόν ἐστιν, ὡς ἂν εἰδῶμεν σαφῶς.
ΧΟΡ. Ἴακχ', ὦ πολυτιμήτοις
Ἕδραις ἐνθάδε ναίων·
Ἴακχ', ὦ Ἴακχε,
Ἐλθὲ τόνδ' ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων,
Ὁσίους ἐς θιασώτας,
Πολύκαρπον μὰν πινάσσων
Ἀμφὶ κραπὶ σῷ βρύοντα
Στέφανον μύρτων·
Θρασεῖ δ' ἐγκατακρύων
Ποδὶ τὰν ἀκόλαστον
Φιλοπαίγμονα πομπάν,
Χαρίτων πλεῖστον ἔχουσαν
Μέρος, ἁγνίῳ, ἱερᾷ,
Ὁσίοις μύσταις χορείαν.
ΞΑΝΘ. Ὦ πότνια πολυτίμητε Δήμητρος κόρη·
Ὡς ἡδύ μοι προσέπνευσε χοιρείων κρεῶν.
ΔΙΟΝ. Οὔκουν ἀτρεμεῖ ἔξεις, ἢν π' ᾠδῆς λάβῃς.
ΧΟΡ. Ἔγειρε φλογέας λαμπά-
δας· σὺ χερσὶ γὰρ ἥκεις
Τινάσσων Ἴακχε,
Νυκτέρου τελετῆς φωσφόρος ἀστήρ,

Φλογὶ

vs. 321. Τῦτ' ἐς ἐκεῖνο] In Acharnens. vs. 41. τῦτ' ἐκεῖν' οὐγὼ 'λεγον. Hippocrates Epist. 12. initio: τῦτο ἐκεῖνο, Δημάγητε, ὅπερ εἰκάζομεν· *Hoc illud est, Damagete, quod nos conjiciebamus.*

vs. 323. Ὄντῳ πῳ Διαγόρᾳ] Ironice, ut dicit Scholiastes ex auctoritate Aristarchi; nam Diagoras erat atheus, & non cantabat nec celebrabat deos. Vide in Avibus ad vs. 1073.

vs. 330. Θιασώτας] Vide ad Nubes vs. 508.

vs. 331. Τινάσσων ἀμφὶ κραπὶ —— στέφανον] Etiam Bacchantes

SCENA SEPTIMA.

CHORUS MYSTARUM, XANTHIAS, BACCHUS.

CHOR. Jacche, ô Jacche!
Jacche, ô Jacche!
XANTH. Hoc illud eſt, Here, nimirum initiati
Hic alicubi ludunt, quos nobis narrabat.
Nam Jacchum cantant, quem Diagoras ſolebat.
BAECH. Et mihi ita videntur, igitur ſilentium habere
Optimum eſt, ut rem perſpicue ſciamus. (*cognoſcamus*)
CHOR. Jacche, ô qui ſanctiſſimas
Sedes hic incolis (*habitas:*)
Jacche, ô Jacche,
Veni, ut tripudies in iſto prato,
Ad ſacrum coetum:
Quatiens illam, quae multis fructibus
Pullulat circa caput tuum,
Coronam myrti:
Et audaci ſaltans
Pede liberam illam &
Jocoſam, quae tuum decus eſt
Gratiarum & leporum plurimum
Habens, *illam inquam* ſacro ſanctam
Choream inter ſanctos myſtas *ſaltans*.
XANTH. O veneranda & ſanctiſſima Cereris filia:
Quam ſuavis odor porcinae carnis me afflavit.
BACCH. Igitur quietus eris, ſi nonnihil inteſtini accipias.
CHOR. Excita flammeas lampa-
das; nam advenis in manibus *eas*
Quatiens, ô Jacche,
Lucifer nocturnae initiationis,

Cum

chantes caput quatiebant. Eurip. in Bacchis vſ. 185. ποῖ δῆ χορεύειν — καὶ κρᾶτα σείσω;
vſ. 334. Ἐγκαταικρέων] Infra, vſ. 377. ἰγκρέων itidem de ſaltatione.
vſ. 341. Ὡς ἰδού] Servus famelicus cito ſentit nidorem porcinae.
vſ. 343. Ἔγειρε φλογέας] Euripides in Bacchis vſ. 145. ὁ Βακχεὺς δ' ἔχων πυρσώδη φλόγα πεύκας ἐκ νάρθηκος, αἴθων. *Bacchus autem habens igneam flammam piceae in ferula, ruit.* Vid. infra vſ. 1237.

Φλογί· φέγγει δὲ λειμών·
Γόνυ πάλλει γερόντων,
Ἀποσείει δὲ λύπας
Χρονίων τ' ἐτῶν
Παλαιὰς σὰυτὰς,
Ἱερᾶς ὑπὸ τιμῆς.
Σὺ δὲ λαμπάδι φλέγων,
Προβάδην ἔξαγ' ἐπ' ἀνθη-
ρὸν ἕλειον δάπεδον,
Χοροποιὸν, μάκαρ, ἴθαν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ.

ΗΜ. Εὐφημεῖν χρὴ καξίσασθ' τοῖς ἡμετέροισι χοροῖσιν,
Ὅς τις ἄπειρος τοιῶνδε λόγων, ἢ γνώμη μὴ καθαρθεί,
Ἢ γεναίων ὄργια Μουσῶν μήτ' ἴδε πω, μήτ' ἐχόρευσε·
Μηδὲ Κρατίνου θ' Ταυροφάγου γλώττης βακχεῖ' ἐτελέσθη·
Ἢ βωμολόχοις ἔπεσιν χαίρει, μή 'ν καιρῷ τοῦτο ποιοῦσιν·
Ἢ φασιν ἐχθρὰν μὴ καταλύειν, μηδ' εὐκόλος ὀφλεῖν πολίταις·
Ἀλλ' ἀνεγείρει, κἠρίζει, κερδῶν ἰδίων ὀρθυμῶν·
Ἢ δ' πόλεως χειμαζομένης ἄρχων καταδωροδοκεῖται·
Ἢ τοῦδίδωσι φρούριον, ἢ ναῦς, ἢ ταὐτὸ πρῆγμ' ἀποπέμπει
Ἐξ Αἰγίνης, Θωρυκίων ὢν, εἰκοστολόγος κακοδαίμων,
Ἀσκώματα κἠλίνα κἠπίθανα ξυμπέμπων εἰς Ἐπίδαυρον.
Ἢ χρήματα τοῖς τ' ἀντιπάλων ναυσὶν παρέχειν πρὰ πείθει·
Ἢ καταπλᾷ τ' Ἑκαταίων, κυκλίοισι χοροῖσιν ὑπᾴδων·

Ἢ

vſ. 348. Γόνυ πάλλεται γερόντων] Apud Euripidem in Bacchis vſ. 184. duo grandaevi ſenes, Cadmus & Tireſias, Bacchico furore correpti, etiam volunt ſaltare; ubi prior Cadmus dicit: Ποῖ δεῖ χορεύειν, ποῖ καθιστάναι πόδα, καὶ κρᾶτα σεῖσαι πολιόν; ἔχεσθέ μου χέρων γέροντι, Τειρεσία· σὺ γὰρ σοφός. ὡς ἐγὼ κάμοιμ' ἂν ἔτε νύκτ' ἔθ' ἡμέραν θύρσῳ κροτῶν γῆν. — deinde Tireſias: ταὐτά μοι πάσχεις ἀρα. κἀγὼ γὰρ ἥδω, κἀπιχειρήσω χοροῖς· *Ubi oportet choros agere, ubi firmare pedem, & caput quaſſare? praei tu mihi ſenex ſeni o Tireſia; tu enim es ſapiens. Nam ego non defatigarer nec noctu nec interdiu, thyrſo pulſans terram.* — *Idem igitur tibi accidit quod mihi; etenim & ego vigeo, & mala facere cornor.*

vſ. 349. Ἀποσείεται] In Lyſiſtrata v. 673. ἀποσείεσθαι τὸ γῆρας.

vſ. 351. Παλαιὰς σὰυτὰς] Ita edd. priſtinae, non παλαιὰς τ' σὰυτὰς, ut nuper.

vſ. 354. Ἔξαγ' ἐπ' ἀνθηρὸν δάπεδον] Infra, vſ. 376. χώρει δὴ νῦν πᾶς εἰς τὸν εὐανθῆ κόλπον. Edd. priſtinae hic non recte ἔξαγε πάνθηρον. Vide Not. Cl. Kuſteri.

vſ. 357. Εὐφημεῖν χρὴ καξίσασθαι] Arcet profanos a ſuis ſacris, ut ſolebant in Myſteriis Sacerdotes aut praecones.

Ibid.

Cum flamma: refulget autem pratum:
Et genu palpitat ſenum,
Excutitque moerores,
Et longaevae aetatis
Veteres annos,
Prae veneratione ſacra.
Tu vero qui lampade luces
Procedens educ in flo-
ridum & paluſtre ſolum
Saltatricem *juvenum* pubem, ô beate.

EPIRREMA.

SEMICHORION.

SEM. Lingua favere oportet & e noſtris choris excedere,
Quicumque imperitus eſt hujusmodi verborum, aut mentem non habet puram,
Aut germanarum orgia Muſarum nec ſcit adhuc, nec ſaltavit;
Nec Cratini Taurivori linguae Bacchanalibus eſt initiatus;
Aut ſcurrilibus verſibus delectatur, intempeſtive inquam ſcurrilibus:
Aut hoſtilem conjurationem non ſedat, nec benevolus eſt civibus,
Sed excitat eos & inflammat proprii lucri cupidus:
Aut muneribus corrumpitur praeſes urbis, dum ea ſeditionum jactatur tempeſtatibus,
Aut caſtellum prodit, aut naves, aut res vetitas mittit
Ex Aegina, Thorycion aliquis, viceſimarum collector perditiſſimus,
Coria & lintea & picem mittens in Epidaurum,
Aut pecuniam hoſtium navibus aliquam dare jubet:
Aut concacat Hecatae ſtatuas, choris dithyrambicis aliquis qui ſuccinit:
Aut

Ibid. Καθαρεύῃ.] Ita Ed. Farrei. Aldina & quae inde expreſſae καθαρεύει.

vſ. 360. Κρατίνε τᾦ Ταυροφάγῳ] Bacchi epitheton eſt ταυροφάγος, ut teſtatur Heſychius, Suidas & Scholiaſtes; tribuit autem Bacchi epitheton Cratino, tanquam vinoſo, & quaſi alteri Baccho. Hinc etiam dicit Βακχεῖα Κρατίνε pro Βακχεῖα Διονύσου. De Cratini vinolentia vid. ad Pacem vſ. 700.

Ibid. Μηδὲ —— βακχεῦ' ἐτελέσθη] Una voce ἀβάκχευτος. Eurip. in Bacchis vſ. 472. ἴδιον' ἀβακχεύτοισιν εἰδέναι βροτῶν· *Quae ſcire neſas illos homines, qui non ſunt initiati ſacris Bacchi.*

vſ. 365. Τὰ 'πόρρητ' ἀποπέμπει] In Equitibus vſ. 282. ἐξαγαγών γε τἀπόρρητα. In Theſmoph. vſ. 370. τἀπόρρητά τε τοῖσιν ἐχθροῖς τοῖς ἐμοῖσιν λέγωσιν.

vſ. 367. Πίτταν] Nempe ad naves illinendas. In Acharn. vſ. 189. ὄζεσι πίττης καὶ νεὼν παρασκευῆς. Illos ergo jubet abeſſe ab iſtis ſacris, qui mittunt hoſtibus res neceſſarias ad inſtruendas naves, ut ſunt coria ad muniendos remos, vela, pix.

vſ. 368. Χρήματα τοῖς τ' ἀντιπάλων νεωσί] In Equitibus vſ. 278. τουτοὶ τ' ἀνδρ' ἐγὼ δίκαιος, καὶ φάμ' ἐξάγειν ταῖσι Πελοποννησίων τριήρεσι ζωμεύματα.

vſ. 369. Κατατιλᾷ τ' Ἑκαταίαν, κυκλίοισι χοροῖσιν ὑπᾴ-

370 Ἢ τὺς μιθυὺς τ̃ ποιητῶν ῥήτως ὢν, εἶτ' ἀποτρώγῃ,
Κωμῳδηθεὶς ὀν ταῖς πατρίοις τελεταῖς ταῖς ϒ Διονύσυ.
Τύτοισιν ἀπαυδῶ, κ' αὖθις ἀπαυδῶ, καὖθις μαλ' ἀπαυδῶ,
Ἐξίστασθ' μύσταισι χορεῖς. ὑμεῖς δ' ἀνεγείρετε μολπιὼ,
Καὶ παννυχίδας τὰς ἡμετέρας, αἵ τ̃ῇδε πρέπυσιν ἑορτ̃ῇ.

375 ΗΜ. Χώρᾳ δὴ νῦν πᾶς ἀνδρείως
Εἰς τὺς θὐανθεῖς κόλπυς
Λειμώνων, ἐγκρύων,
Καὶ σκώπων, ϗ παίζων,
Καὶ χλευάζων. ἠείσῃ)
380 Δ' ἐξαρκύντως. ἀλλ' ἔμβα,
Χ' ὥπως αἴρῃς τὸν Σώτειραν γενναίως
Τ̃ῇ φωνῇ μολπάζων,
Ἣ τὸν χόρταν σώζειν φήσ' ἐς τὰς ὥρας,
Κἂν Θωρυκίων μὴ βύλῃ).

385 ΧΟΡ. Ἄγε νῦν ἑτέραν ὕμνων ἰδέαν τὸν καρποφόρον βασίλειαν
Δήμητρα θεὰν ὁπικοσμ̃ῶντες ζαθέαις μολπαῖς κελαδεῖτε.

ΜΕΛΟΣ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΗΜ. Δήμητερ ἁγνῶν ὀργίων
Ἄναασα, συμπαραστάτ̃ῃ,
Καὶ σῷζε τ̃ σαυτῆς χορόν·
390 Καί μ' ἀσφαλῶς πανήμερον
Παῖσαί τε ϗ χορεῦσαι,
Καὶ πολλὰ μὲν γελοῖά μ' εἰ-
πεῖν, πολλὰ δὲ σπυδαῖα, ϗ
Τ̃ῆς σ̃ῆς ἑορτ̃ῆς ἀξίως
395 Παίσαντα ϗ σκώψαντα, νι-
κήσαντα ταινιῶσ).

ΧΟΡ.

ὑτάδων] Scholiastes dicit Cinesiam hic intelligi, qui contumelia affecerit statuas Hecatae: iste in Avibus Comici vs. 1403. dicit se esse Κυκλιοδιδάσκαλον. ubi Scholia: ἀντὶ τ̃ε, διθυραμβοποιόν. De impietate ejus erga deos videri potest Harpocratio in Κινησίας. Potest autem verbum κατατιλᾶν accipi pro *contemnere*, ut καταπαρδεῖν non semel apud Comicum. Sed videtur Cinesias re ipsa percacasse simulacrum aut potius sacellum aliquod Hecatae, qualia vulgo ante aedes erant sita: hinc etiam Scholiastes supra ad vs. 153. de eo dicit: δοκεῖ δὲ κατηχημονηκέναι τὸ τ̃ Ἑκάτης ἀγαλματ☉· quo etiam alludere videtur Comicus in Eccles. vs. 330. τί τὸ τοῦτό σοι τὸ πυῤῥὸν ἐστιν; ἔτι πω Κινησίας σὲ κατατετίληκεν;

vs. 376. Εἰς εὐανθεῖς κόλπυς] Supra, vs. 354. ἐπ' ἀνθηρὸν δάπεδον. Infra vs. 444. ἀνθοφόρον ἀν' ἄλσ☉. vs. 451. ἐς πολυῤῥόδους λειμῶνας ἀνθεμοέσσας. Euripides in Bacchis vs. 864. Χλοηραῖς ἐμπαίζουσα λειμακ☉ ἡδοναῖς·

Aut mercedem Poëtarum, cum ipſe ſit Rhetor, arrodit,
Quia traductus fuerat in patriis Bacchi ſacris.
Iſtis iterum iterumque edico,
Ut excedant e myſtico choro. Vos vero excitate cantum,
Et pervigilia noſtra, huic feſto convenientia.
SEM. Procede nunc quisque ſtrenue
In floridos ſinus
Pratorum, tripudians,
Et ridens, & ludens,
Et ſubſannans; pranſum eſt
Enim ſatis. Sed ſalta,
Et vide, ut ſervatricem Divam egregie extollas
Voce eam cantans,
Quae regionem ſe conſervaturam profitetur in poſterum etiam,
Etſi Thorycion hoc nolit.
CHOR. Age nunc alio genere hymnorum frugiferam reginam
Cererem deam ornantes, divinis cantibus celebrate.

CANTICUM VERSUUM X.

SEM. Ceres orgiorum ſanctorum
Regina, ades nobis
Et conſerva tuum chorum;
Daque ut ego tuto omni tempore
Ludere & ſaltare poſſim:
Multaque ridicula dicere, & multa etiam ſeria: &
Quando condigne tuo feſto
Luſerim & riſerim, ut victor coroner.

CHOR.

in viridantibus prati deliciis ludens.

vſ. 383. Ἐς τὰς ὥρας] In Thesm. vſ. 959. ἐκ τῶν ὡρῶν ἐς τὰς ὥρας.

vſ. 384. Θαυκίων] Nam iſte hoſtibus Athenienſium favebat: ſupra vſ. 366.

vſ. 387. ΗΜ.] Aldina & ſequaces non habent ΗΜ. praemiſſum. Farrei autem Ed. habet.

vſ. 388. Συμπαραστάτῃ] Aeſchylus in Agamemnone vſ. 1088. ἢ σ' αὖτε δυσφημοῦσα τὸ θεῖον καλεῖ, εὐθὺ πρὸσκοπον ἐν γόοις παραστατῆν. *Haec vero rurſus male ominans deum invocat, cui minime convenit aſſiſtere in luctibus.* In Septemthebana vſ. 675. ἔτ' —— οἰμαί νιν (τὸν Δίκην) αὐτῷ συμπαραστατεῖν πέλας. *Neque puto ipſum (Juſtitiam) ei prope aſſiſtere.* ubi Scholia: βοηθήσαι, *auxiliari.*

Ibid. Συμπαραστάτῃ καὶ σώζε] In Pluto vſ. 326. ὅπως δέ μοι καὶ τἄλλα συμπαραστάτης ἔσεσθε, καὶ σωτῆρες ἔσεσθε τῆ θεῷ. Ubi vid. Notam.

ΧΟΡ. Ἄγ' εἶα νῦν γε ᾧ τ' ἀρχαῖον θεὸν
Παρακαλεῖτε δεῦρο
Ὠδαῖσι, τ' ξυνέμπορον
Τῆσδε τ' χορείας.

ΜΕΛΟΣ ΕΤΕΡΟΝ ΚΩΛΩΝ ιή.

ΗΜ. Ἴακχε πολυτίμητε, μέλος ἑορτῆς
Ἥδιστον θύρων, δεῦρο συνακολούθει
Πρὸς τὸν θεὸν, ᾧ δεῖξον, ὡς
Ἄνθυ πόνου πολλοῦ ὁδὸν περαίνεις.
Ἴακχε φιλοχορευτὰ συμπρόπεμπέ με.
Σὺ γὰρ κατεαγίσω μὲ ὀπὶ γέλωτι
Κἀπ' εὐτελείᾳ τόνδε
Τὸν σανδαλίσκον, ᾧ τὸ ῥάκος,
Κἀξεῦρες ὥστ' ἀζημίους
Παίζειν τε ᾧ χορεύειν.
Ἴακχε φιλοχορευτὰ συμπρόπεμπέ με.
Καὶ γὰρ προβλέψας τι μειρακίσκης
Νῦν δὴ κατεῖδον ᾧ μάλ' εὐπροσώπου
Συμπαιστρίας, χιτωνίου
Παραῤῥαγέντος, πτυχίον προκύψαν.
Ἴακχε φιλοχορευτὰ, συμπρόπεμπέ με.
ΞΑΝΘ. Ἐγὼ δ' ἀεί πως φιλακόλουθός εἰμι, ᾧ μετ' αὐτῆς
Παίζων χορεύειν βούλομαι. ΔΙΟΝ. Κἀγώγε προῖμι.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιε.

ΧΟΡ. Βούλεσθε δῆτα κοινῇ
Σκώψωμεν Ἀρχέδημον,
Ὃς ἐπέτης ὢν, οὐκ ἔφυσε φέτορας.

Νυνὶ

vs. 398. Τὸν ἀραῖον] Cui hoc anni tempore festum celebratur.

vs. 404. Ἄνευ πόνου] Euripides in Bacchis vs. 194. de Baccho: ὁ θεὸς ἀμοχθεὶ κεῖσε νῶν ἡγήσεται· *Ipse deus sine labore illuc nos ducat.* Etiam chorus mulierum Bacchantium non defatigatur cursu & saltationibus, ibidem vs. 64. Ἀσίας ἀπὸ γᾶς ἱερὸν Τμῶλον ἀμείψασα, θοάζω Βρομίῳ πόνον ἡδὺν, κάμαλλόν τ' εὐκάμπτου· *Ab Asiatica terra, sacrum Tmolum transiens, accelero Bromio jucundum laborem, fatigationemque facilem, atque levem.* Fertur autem ad Indos usque perveniſſe Bacchus.

vs. 406. Σὺ γὰρ κατεαγίσω] Scholia: διὰ σὲ κατεαγίσθη· *Propter te laceratus eſt calceus.* Nempe quia in Bacchi festo agebantur Comoediae, in quibus chorus saltabat.

vs. 407.

Chor. Eja age, nunc etiam festivum istum deum
Vocate huc
Cantibus, sodalem
Hujus choreae.

ALIUD CANTICUM VERSUUM XVIII.

Sem. Jacche sancte, carminis hoc festo cantari soliti
Suavissimi inventor, huc ades & nos comitare
Ad deam, & ostende quam
Longam viam sine labore conficias.
Jacche saltationis amans prosequere me:
Tu enim discidisti ad risum usque,
Et ad vilitatem hoc
Sandalium & istos pannos,
Et id excogitasti, ut impune
Ludere & saltare nobis liceat.
Jacche saltationis amans prosequere me.
Etenim limis adspectans puellae,
Modo vidi, & quidem admodum formosae
Colludentis, e tunica
Leviter scissa, promicantem papillam.
Jacche saltationis amans prosequere me.
Xanth. Ego vero libenter soleo comitari, & cum ipsa
Ludens saltare volo. Bacch. Et ego insuper.

STROPHE VERSUUM XV.

Chor. Vultisne ergo ut simul
Taxemus Archedemum,
Qui septennis nondum habebat phratoras

Nunc

vs. 407. Ἐπ' εὐτελείᾳ] Thucydides VIII. sub init. ἤ τι καὶἀ τὴν πόλιν τι ἐς εὐτέλειαν σκρονισαι· *Et quaedam res in urbe contrahere ad exilitatem:* dicitur etiam πρὸς εὐτέλειαν. Vid. in Avibus ad vs. 806.

vs. 413. & seq. Κατεῖδον —— χἰανίς —— τιτθίον προκύψαν] Idem dicit aliis verbis Euripides in Oreste vs. 834. φαρέων μασὸν ὑπεστέλλοσ' ἐσιδών· *ex vestibus videns mammam eminentem.*

vs. 421. Ἐπλέτης ἂν οὐκ ἔφυσε φράτορας] Si pro φράτορας dixisset φρατῆρας, sensus esset: *qui septennis nondum produxit dentes aetatis indices;* sed quia vult tanquam peregrinum perstringere Archedemum, ex inopinato φράτορας dixit pro φρατῆρας. Vide Suidam in φρατῆρες.

Νυνὶ δὲ δημαγωγεῖ
Ἐν τοῖς ἄνω νεκροῖσι,
Κἀπὶ τὰ πρῶτα τ' ἐκεῖ μοχθηρίας.
Τὸν Κλειθένη δ' ἀκήω
Ἐν ταῖς ταφαῖσι πρωκτὸν
Τίλλειν ἑαυτῆ, καὶ σπαράττειν τὰς γνάθους·
Κἀκόπετ' ἐγκεκυφὼς,
Κἄκλαε, κἀκεκράγει
Σεβῖνον, ὅστις ἐστὶν Ἀναφλύστιος.
Καὶ Καλλίαν γε φασὶ
Τῷτονι τ' Ἱπποβίνῃ,
Κύσθῃ λεοντιῷ ναυμαχεῖν ἐπιμηνίον.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ θ'.

ΔΙΟΝ. Ἔχειτ' ἂν ἓν φράσαι μοι,
Πλούτων ὅπου 'νθάδ' οἰκεῖ;
Ξένω γὰρ ἐσμὶ, δεῖσθαι ἀφιγμένω.
ΧΟΡ. Μηδὲν μακρὰν ἀπέλθῃς,
Μή δ' αὖθις ἐπανέρῃ με·
Ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτῷ τῷ θύραν ἀφιγμένος.
ΔΙΟΝ. Αἴρεις ἂν αὖθις αὖγε, παῖ, τὰ χρώματα.
ΞΑΝΘ. Τητὶ πί ἦν τὸ πρᾶγμα
Ἀλλ' ἢ Διὸς Κόσμῳ ὁ τοῖς χρώμασι;

ΜΕΛΟΣ

vs. 423. Ἐν τοῖς ἄνω νεκροῖς] Loquitur ex sententia mortuorum, quasi apud inferos demum sint vivi, apud superos autem sive in terris, mortui: & videtur mihi respexisse ad illud Euripidis: τίς οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστι κατθανεῖν· τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν; quod infra, vs. 1518. profert Comicus, & vs. 1114.

vs. 424. Τὰ πρῶτα τ' ἐκεῖ μοχθηρίας] Lucianus in Timone: ἀλλὰ καὶ κολάκων ἐσὶ τὰ πρῶτα. *sed & adulatorum primarius est.* Gorgias in Encomio Helenae: ὁτὶ μὲν ἐν φύσῃ καὶ γένει τὰ πρῶτα τῶν πρώτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἡ γυνὴ, περὶ ἧς ὁ λόγος, ἐκ ἄδηλον ἐδ' ὀλίγοις· *quin autem ortu & genere primaria ex primariis viris & foeminis sit haec mulier, de qua sermo est, plerisque non est ignotum.* Heliodorus X. p. 472. ὃ γὰρ ἐγχωρίους μόνον, ἀλλὰ καὶ γένους τὰ βασίλεια τὰ πρῶτα καὶ ἐγγύτατα· *Non enim indigenas tantum, sed & generis regii primarios & proximos.* Euripides in Oreste vs. 1247. Μυκηνίδες ὦ φίλαι. τὰ πρῶτα καλὰ πελασγικὰν ἐδος Ἀργείων· *O dilectae Mycenides, quae estis primariae in Pelasgico solo Argivorum.* Theocritus Idyllio XV. vs. 142. paullo aliter idem dicit: Οὐ Πτολοπτολίδαι τε καὶ Ἀργεῖοι ἄνδρα Πελασγοί. Lucretius I. *Ductores Danaum delecti, prima virorum.*

vs. 425. Κλειθένη] Ut mulieres solebant in funere sibi crines vellere, & genas lancinare, & plangere, ita hic Clisthenes dicitur facere mortuo Sebino Anaphlystio, quod est nomen fictum viri, quasi qui solitus esset ipsum βεσῖν ἀναπεπλασμένον.

vs. 428. Ἐκόπετο] Glossae: κόπτομαι, *plango.* In Lysistrata vs. 399. ἡ γυνὴ πὶ τὰ τείχη κόπτεσθ' Ἀδωνιν φησιν. ubi vid. notam.

vs. 430. Σεβῖνον] Nomen fictum, ut dicit Scholiastes. unde sit formatum facile apparet: videtur autem alludere simul ad vocem Σαβάζιος, quod est cognomen Bacchi, qui & ipse est κατωφερής.

Ibid. Ἀναφλύστιος] Quasi ex pago Attico Anaphlysto oriundus. Sed simul fit allusio ad verbum ἀναφλᾶν. est autem ἀναφλᾶν τὸ αἰδοῖον masturbare, & arrigere. unde ἀναπεπλασμένοι arrigentes in Lysistr. vs. 1101. Abutitur autem voce ἀναφλύστιος similiter etiam Ecclesiaz. vs. 974. Ἀναφλύστιον ζητῶν τιν' ἄνθρωπον, —— αὐτὴν σε βι-

Nunc autem dux populi est
Apud supernos manes,
Et principatum nequitiae illic obtinet:
Clisthenem autem audio
In sepulcris nates
Vellicare suas, & pilantem lacerare genas.
Et *sane* plangebat pronus,
Et plorabat, & inclamabat
Sebinum lascivum, quisquis esset Anaphlystius & masturbator.
Quin & Calliam ajunt,
Istum Hippobini petulci filium,
Cunni leonina indutum decertare praelio navali.

SYSTEMA VERSUUM IX.

BACCH. Possetisne nobis indicare
Pluto ubinam hic habitet?
Hospites enim sumus & modo huc advenimus.
CHOR. Ne longius abeas,
Neque iterum me interroges;
Sed scito ad ipsum ostium te perveniisse.
BACCH. Tollesne rursus puer, stragula.
XANTH. *Quid hoc erat*
Aliud quam ingeminare Jovis Corinthum. (aut, Cimices in stragulis.)

CAN-

βινῆντ', ὃν σὺ προσδικᾷς ἴσως.

vs. 432. & 433. Καλλίαν — τ' ἱππονίκην] Pro ἱππονίκην. vid. in Avibus vs. 284. Significat autem vox ἱππονίκης nimiam incontinentiam circa usum Veneris; eam vim habet vox ἵππος in compositione; Scholiastes: τὸ δὲ ἵππος πολλαχοῦ ἐπὶ τῆς μεγάλης καμψίνους. ἱππόπορνε. Vide Notam ad Nubes vs. 1066.

vs. 434. Ἔχειτε] Vid. ad Plutum vs. 960.

vs. 442. Διὸς Κόρινθος ἐν τοῖς γράμμασι] De illis qui *eadem verba iterant & identidem repetunt* proverbio dicebatur ὁ Διὸς Κόρινθος· quod nunc usurpat Xanthias; quia, cum semel supra, vs. 165. ad ipsum dixerit Bacchus: σὺ δὲ τὰ γράμματ' αὖθις λάμβανε· nunc iterum dicebat vs. 440. αἶρε δὲ αὖθις αὖ, παῖ, τὰ γράμματα. Utitur hoc proverbio Pindarus Nemeorum VII. in fine: ταῦτα δὲ τρὶς τετράκις τ' ἀμπολεῖν ἀπορία τελεθᾷ τέκνοισιν ἄτα, μαλυλάκας Διὸς Κόρινθος· *eadem ter quaterve repetere & inculcare, vehit parentes stultis solent, inopia verborum est, & nugator Jovis Corinthus.* Originem proverbii talem tradunt fuisse: Cum aliquando Corinthiorum legatus apud Megarenses Colonos Corinthiorum, minaciter expostularet, quod a Conditoribus suis defecissent, & aliquoties diceret: *dikaios tinaxei o Dios Korinthos, ei mi lados dikan· merito ingemiscat Jovis filius Corinthus (auctor urbis), ni poenas sumat*; tunc Megarenses iratos ei verbera intendisse & dixisse: παῖε, παῖε τὸ Διὸς Κόρινθον. Haec ex Scholiis Pindari & Aristophanis. In Pindari Scholiis alia etiam traditur origo, nempe: Mendicum aliquem olim consuluisse Oraculum Jovis Dodonaei de Corinthi regno invadendo: & responsum tulisse, ipsum tunc potiturum regno, cum quis ei daret glebam terrae: deinde mendicantem eum in Corintho petiisse a rustico quodam panem; qui ei glebam dederit: cumque usus esset felici successu in occupando regno, eum urbem vocasse *Jovis Corinthum*, propter oraculum illud Jovis. Sed haec non tam originem proverbii docent, quam cur *Corinthus* dicatur *Jovis*. Vide Erasmum. Oportune autem de stragulis dixit hoc proverbium Comicus, quia Corinthiaca stragula celebrabantur; Antiphanes

ΜΕΛΟΣ ΚΩΛΩΝ η'.

ΧΟΡ. Χωρεῖτε νῦν ἱερὸν ἀνὰ κύκλον θεᾶς,
Ἀνθοφόρον ἀν' ἄλσος
Παίζοντες, οἷς μετῆσία
Θεοφιλῶς ἑορτῆς.
ΔΙΟΝ. Ἐγὼ δὲ σὺν ταῖσι κόραις
Εἶμι χ' γυναιξίν,
Οὗ παννυχίζουσι θεαί,
Φέγγος ἱερὸν οἴσων.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ς'.

ΧΟΡ. Χωρῶμεν ἐς πολυῤῥόδους
Λειμῶνας ἀνθεμώδεις,
Τὸν ἡμέτερον τρόπον
Τὸν καλλιχορώτατον
Παίζοντες, ὃν ὄλβιαι
Μοῖραι ξυνάγουσι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ς'.

Μόνοις γὰρ ἡμῖν Ἥλιος
Καὶ φέγγος ἱλαρόν ἐστιν,
Ὅσοι μεμυήμεθ', εὐ-
σεβῆ τε διήγομεν
Τρόπον, ᾧπερ τε ξένους,
Καὶ τοὺς ἰδιώτας.

ACTUS

phanes Comicus apud Athenaeum I. p. 27. ἐξ Ἥλιδος μάγειρος, ἐξ Ἄργους λέβης, Φλιάσιος οἶνος, ἐκ Κορίνθου σφόμμαλα. *Ex Elide coquus, ex Argis lebes, Phliasium vinum, e Corintho ſtraguła.*

vſ. 443. Ἀνὰ κύκλον] In Avibus vſ. 1379. τί δεῦρο πόδα σὺ κυλλὸν ἀνὰ κύκλον κυκλεῖς;

vſ. 444

CANTICUM VERSUUM VIII.

CHOR. Ducite nunc sacram choream divae,
Per nemus floriferum
Ludentes, qui participes estis
Pii festi.
BACCH. Ego vero cum virginibus
Ibo & foeminis,
Ubi Dearum est pervigilium,
Facem sacram portaturus.

STROPHE VERSUUM VI.

CHOR. Eamus in rosis referta
Florida prata,
Nostro more
Pulcherrimis choreis
Ludentes, quem morem beatae
Horae quotannis reducunt.

ANTISTROPHE VERSUUM VI.

Solis enim nobis Sol
Et lux jucunda *hic* est,
Qui sumus initiati, pi-
osque nos gessimus
Et erga peregrinos,
Et erga cives.

SCENA

vs. 444. Ἀνθοφόρον ἀν' ἄλσος] Supra ad vs. 376.
vs. 445. Οἷς μετουσία θεοφιλὴς ἑορτῆς] In Pluto vs. 376.
vs. 451. Χωρῶμεν ἐς πολυῤῥόδους λειμῶνας] Supra ad vs. 376.
630. ὅσοις μέτεστι τῶν ἱερῶν τρόπων.

ACTUS SECUNDI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΑΙΑΚΟΣ.

ΔΙΟΝ. Ἄγε δὴ πίνα τρόπον τ' θύραν κόψω; πίνα;
Πῶς εἰθάδ' ἄρα κόπτουσιν οἱ πιχώριοι;
ΞΑΝΘ. Οὐ μὴ ληρήσῃς, ἀλλὰ γεῦσαι τ' θύρας,
Καθ' Ἡρακλέα τὸ σχῆμα καὶ τὸ λῆμ' ἔχων.
ΔΙΟΝ. Παῖ, παῖ. ΑΙΑΚ. Τίς ἔτ'; ΔΙΟΝ. Ἡρακλῆς ὁ κρατερός.
ΑΙΑΚ. Ὦ βδελυρὲ, καὶ ναίχωτε, καὶ τολμηρὲ σὺ,
Καὶ μιαρὲ, καὶ παμμίαρε, καὶ μιαρώτατε,
Ὃς τ' κύν' ἡμῶν ἐξελάσας τ' Κέρβερον,
Ἁπᾶξας ἄγχων, καὶ ποδοῖν ὤχου λαβών,
Οὐκ ἐγὼ 'φύλαττον ἀλλὰ νῦν ἔχῃ μέσ',
Τοία Στυγὸς σε μελανοκάρδι' πέτρα,
Ἀχερόντιός τε σκόπελ' αἱματοφαγὴς,
Φερῥῦσι Κωκυτῷ τε περίδρομοι κύνες,
Ἔχιδνά θ' ἑκατονταπέφαλ', ἣ τἀ σπλάγχνα σῷ
Διασπαράξῃ, πλθυμόνων τ' ἀνθάψεται
Ταρτησία μύραινα· τῷ νεφρῷ δέ σε
Αὐτοῖσιν οἰτέροισιν ἡματωμένῳ,
Διασπάσονται Γοργόνες Τιθράσιαι·
Ἐφ' ἅς ἐγὼ δρομαῖον ὁρμήσω πόδα.
ΞΑΝΘ. Οὕτ', τί δέδρακας; ΔΙΟΝ. Ἐγκέχοδα. καλῇ θεόν.
ΞΑΝΘ. Ὦ καταγέλαστ', ὑκῦν ἀναστὰς ταχὺ,
Πρίν πνά σ' ἰδεῖν ἀλλόκριον; ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὠρακιῶ.
Ἀλλ' οἶσε πρὸς τ' καρδίαν μου σπογγιάν.

ΞΑΝΘ.

vs. 465. Γεῦσαι τ' θύρας] Per Synecdochen speciei pro genere *gustare* ponitur pro *tangere*, *experiri*. Hesychius: γεύσασθαι, πειράσαι, ἅψασθαι. Sophocles in Trachiniis vs. 1099. μόχθων μυρίων ἐγευσάμην· *labores innumerabiles expertus sum.* Ubi Scholia: ἐπειράθην, πεῖραν ἔσχον. Pindarus Nemeorum VI. vs. 40. οἵτε πόνων ἐγεύσαντο, *qui labores attigerunt.* & Nemeorum III. vs. 67. μυρίαν δ' ἀρετὰν ἀτελεῖ νόῳ γεύεται· *Plurimas virtutes ineffacaci mente attingit.* ubi Scholia: πολλῶν ἀρετῶν ἀτελῶς ἅπτεται.

vs. 466. Καθ' Ἡρακλέα —— τὸ λῆμ' ἔχων] Infra vs. 503. κἀλὰ σὲ τὸ λῆμ' ἔχων.

vs. 468. ΑΙΑ.] Aeacus est Janitor Plutonis & servus; apud Lucianum in Dial. Menippi, Aeaci, Pythagorae &c. Menippus ad Aeacum dicit: οἶδα ταῦτα, καὶ σὲ ὅτι πυλωρεῖς· *Novi haec, & te scio esse Janitorem:* hic in Ranis vs. 749. introducitur tanquam servus & servili ingenio praeditus. Iste hoc loco aperuit ostium, Baccho pulsante: cumque audiret, & ex habitu conjiceret eum esse Herculem, qui Cerberum olim rapuerat, vehementer ipsum increpat & vult poenas sumere.

Ibid. & seq. Ὦ βδελυρέ] Non magis humaniter excipit deorum famulus Trygaeum, cui ostium pulsanti aperuerat in Pace vs. 182. ὦ μιαρὲ, καὶ τολμηρὲ, καὶ ναίχωτε σὺ, καὶ μιαρὲ, καὶ παμμίαρε, καὶ μιαρώτατε· πῶς δεῦρ' ἀνῆλθες, ὦ μιαρὸν μιαρώταλε.

vs. 472. Νῦν ἔχῃ μέσ'] Scholiastes: ἀντὶ τοῦ, μέσ' ἑλήφθης· *Pro, medius comprehensus es.* Comicus in Eccles. vs. 260. μέση γὰρ ἐξέπεστε ληφθήσομαι. Est metaphora

SCENA PRIMA.

BACCHUS, XANTHIAS, AEACUS.

BACCH. Agedum quomodo januam pulsabo? quomodo?
Quonam hic modo pulsant hujus loci homines?
XANTH. Ne conteras, sed gusta januam,
Quippe qui Herculis ornatum & animum habes.
BACCH. Puer, puer! AEAC. Quis iste? BACCH. Hercules ille fortis.
AEAC. ô Execrande, & impudens, & audax,
Et impure & perimpure, & impurissime,
Qui canem nostrum Cerberum protractum
Abegisti obtorto collo, & aufugisti postquam eum accepisses,
Quem ego custodiebam. sed nunc medius teneris.
Talis te Stygis atra petra
Et Acherontius scopulus sanguine manans
Asservant, & Cocyti circumcursantes canes,
Dracoque centiceps, qui viscera tua
Discerpet: pulmonesque tuos arripiet
Tartesia muraena: renes vero tuos
Cruentatos, una cum ipsis intestinis
Distrahent Gorgones Tithrasiæ:
Ad quas *accersendas* cursum incitabo.
XANTH. Heus tu quid feceris. BACCH. Cacavi: voca deum.
XANTH. Homo ridicule, nonne cito surges
Priusquam aliquis te videat alienus? BACCH. Sed animi deliquium patior.
Verum fer ad cor meum spongiam.

XANTH.

phora ab athletis, ut Scholiastes cit. vid. ad Nubes vs. 1053.

vs. 473. & seqq. Πίτρα. — Ἔχιδνα δ' — ἡ τὰ σπλάγχν' αὐτοῦ διασπαράξει, πλευμόνων τ' ἀνάψεται.] Sine dubio imitatus est Sophoclis in Trachiniis locum, quem adducam: εἶτα φοινίας ἐχίδνης ἰὸν ὡς ἰδαίνυτο, ὡς τἀντῦτα δὴ βύσσε, — καὶ διάδυν' σπαραγμὸς αὐτὸν πνευμόνων ἀνῦψατο· μέλεψε πλεύρ' ἄν — ἐπὶ πᾶσι πρὸς ἀμφίκλυστον ἐκ πόντου πέτραν· *deinde cruentae hostilis Echidnae venenum cum eum depasceretur; ibi tum clamabat: & dolorifica convulsio pulmones ejus invadebat: prehendens autem eum pede allidit petrae, quam maris fluctus undique ferunt.* Habentur ibi haec verba vs. 780. 789. & seq.

vs. 478. Ταρτησία Μύραινα] Propterea autem videtur mihi mentionem hic facere muraenae, quia haec cum echidna i. e. vipera creditur coire, de qua paulo ante loquebatur; vid. Athenaeum VII. p. 312. Vocat autem eam *Tartesiam*, quia illae in pretio erant; Pollux VI. cap. 10. παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐυδοκίμων μύραιναι ἐκ πορθμὸς καὶ μύραινα Ταρτησία· alludens simul, ut puto, ad vocem *Tartarus*.

vs. 480. Τιθράσιαι] Τίθρας est pagus Atticus, unde Τιθράσιοι teste Stephano Byz. Sed mihi videtur hic etiam alludere ad verbum θράσειν, quod exponitur a Suida: ταράσσειν, ἐνοχλεῖν, νύσσειν, κινεῖν· ut dicantur Τιθράσιαι quasi θράσσαιαι.

vs. 485. σπογγιάν] Nempe aquosam spongiam; in Vespis vs. 989. ubi etiam aliquis animae deliquium patitur: οἴμοι πῦ 'σῦ ὕδωρ.

ΞΑΝΘ. Ἰδὺ λαβέ. ΔΙΟΝ. Πρόσθε, πῦ 'στιν; ΞΑΝΘ. Ὦ ζεῦ τοῖ θεοί!
Ἐνταῦθ' ἔχεις τ' καρδίαν; ΔΙΟΝ. Δείσασα γ'
Εἰς τ' κάτω μου κοιλίαν καθείρπυσεν.
ΞΑΝΘ. Ὦ δειλότατε θεῶν σὺ κἀνθρώπων! ΔΙΟΝ. Ἐγώ;
Πῶς δειλὸς, ὅς τις σπογγιὰν ἤτησά σε;
Οὔκουν ἕτερόν γ' ταῦτ' εἰργάσατ' ἀνήρ. ΞΑΝΘ. Ἀλλὰ τί;
ΔΙΟΝ. Κατέκειτ' ἂν ὀσφραινόμενος, εἴπερ δειλὸς ἦν.
Ἐγὼ δ' ἀνέστην, κἠροσέτ' ἀπεψησάμην.
ΞΑΝΘ. Ἀνδρεῖά γ', ὦ Πόσειδον. ΔΙΟΝ. Οἴμοι νὴ Δία.
Σὺ δ' οὐκ ἔδεισας τ' ψόφον τ' ῥημάτων,
Καὶ τὰς ἀπειλάς; ΞΑΝΘ. Οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἐφρόντισα.
ΔΙΟΝ. Ἴθι νῦν ἐπειδὴ λημαπᾷς, κἀνδρεῖος εἶ,
Σὺ μὲν γενοῦ γὼ, τὸ ῥόπαλον τυτὶ λαβών,
Καὶ τ' λεοντῆν, εἴπερ ἀφοβόσπλαγχνος εἶ.
Ἐγὼ δ' ἔσομαί σοι σκευοφόρος ἐν τῷ μέρει.
ΞΑΝΘ. Φέρε δὴ ταχέως αὖτ'· ἀλλ' ἐγὼ τάδε πείσεσθον·
Καὶ βλέψον εἰς τ' Ἡρακλειοξανθίαν,
Εἰ δειλὸς ἔσομαι, κἀγκύψασ' τὸ λῆμ' ἔχων.
ΔΙΟΝ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀληθῶς οὐκ Μελίτης μαστιγίας.
Φέρε ἰοὺ, ἐγὼ τὰ χρώματ' αἴρωμαι τάδί.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Ὦφίλταθ' ἥκεις Ἡράκλεις; δεῦρ' εἴσιθι.
Ἡ γὼ θεὸς, σ' ὡς ἐπύθεθ' ἥκοντ', εὐθέως
Ἔπεμψεν ἄρτους· ἦψε κατεκλῶν χύτρας
Ἕτερος δὺ ἢ τρεῖς· βοῦν ἀπέθυσε κἀκύζ' ὅλον.

Πλα-

vs. 496. Οὐ μὰ Δί' ἐδ' ἐφρόντισα] Ita & in Pluto vs. 704.

vs. 500. Ἐσομαί σοι σκευοφόρος ἐν τῷ μέρει] Supra, vs. 32. ἐν τῷ μέρει — σὺ φέρε.

vs. 503. Καὶ σὲ τὸ λῆμ' ἔχον] Supra, vs. 466. καθ' Ἡρακλέα τὸ ὄγκωμα καὶ τὸ λῆμ' ἔχων.

vs. 504. Ὁ ἐκ Μελίτης μαστιγίας] Melite est pagus Atticus, ubi fertur fuisse Herculis sacellum. dixit autem μαστιγίας pro Ἡρακλῆς, quia servus mastigia gerebat habitum Herculis. Quidam putarunt hic rideri Calliam Hipponici F. in Melite habitantem, ut qui leonina sit usus in bello ut Hercules; de quo & supra, vs. 426. καὶ Καλλίαν γέ φασι τὸν τοῦ Ἱππονίκου κύσθ' λεοντῆν ναυμαχεῖν ἐνημμένον. Ex Scholiis.

vs. 506. ΘΕ.] i. e. Θεράπαινα. Prodit ancilla, quae Herculem istum invitat ad omnis generis lautitias, quas ei paraverit Ditis Domina audito illius adventu.

vs. 505. Αἴρωμαι] Ita Edd. priscae; non αἴρομαι.

vs. 508.

XANTH. En! accipe. BACCH. Admove, ubi est? XANTH. Dii boni!
Hic habes cor? BACCH. Nam prae metu
In inferiorem ventrem descendit.
O timidissime deorum tum atque hominum. BACCH. Ego?
Quomodo timidus essem, qui spongiam a te petii?
Nemo sane alius hoc fecisset. XANTH. Quid vero fecisset?
BACCH. Jacuisset ibi olfaciens, si timidus fuisset.
Ego autem surrexi, & ad haec abstersi nates.
XANTH. Fortia sane facta, ô Neptune. BACCH. Ita profecto arbitror.
At tu nonne timebas strepitum verborum
Et minas? XANTH. Nihili feci, ita me Jupiter amet.
BACCH. Age nunc, quandoquidem animosus & fortis es,
Tu fias ego, clava ista sumta,
Et leonina pelle, si nullus timor viscera tua tangit;
Ego vero in partem ero tibi bajulus.
XANTH. Cedo ea celeriter; mos enim gerendus est:
Et adspice Herculeum Xanthiam,
An timidus futurus sim, & tui similem habiturus animum.
BACCH. Non profecto *talis videris*, sed revera ille Melitensis mastigia.
Agedum, ego stragula tollam ista.

SCENA SECUNDA.

Trimetri.

FAMULA PROSERPINAE, BACCHUS, XANTHIAS.

FAM. O charissime Hercules venistine? Huc ingredere.
Nam dea ut audiverat te venisse, statim
Pinsebat panes: fervefecit leguminum fresorum ollas,
Et pultis duas aut tres: bovem assavit integrum:

Pla-

vs. 508. Ἥψε κατειχλῶν χύτρας] Epicharmus apud Athenaeum IV. p. 158. χύτραν δὲ φακίας ἥψε· *Ollam autem lentis coxit.* Ita enim ibi legendum videtur pro χύτρα — ἥψεῖο. Noster in Ecclesiaz. vs. 840. χύτρας ἕψεσι. Vide in Vespis vs. 239.

Ibid. Κατειχλῶν] A κατειχίκω, quod de mola dicitur frangente fruges. In Vespis vs. 647. μύλην ἀγαθὴν ὥρα ζητεῖν σοι καὶ νεόκοπτον — ἥτις δυναλὴ ἢ ἐμὸν θυμὸν κατειχίξαι. ubi Scholia: καταθραῦσαι. Verbo κατειχίειν respondet Latinum *frendeo*, sive *frendo*: & nomini κατειχλᾶ nomen *fressa*. Glossae: *Frendeo*, θλάω.

vs. 509. Ἕντες] Lentem coquit Proserpina in adventum Herculis, quia scit eum valde delectari lente; supra, vs. 62. Bacchus ad eum dicebat: ἦλθ' ποτ' ἐπιθύμησας ἐξαίφνης ἕντες; cui respondet: ἕντες; βαβαιάξ. μυριάκις ἐν τῷ βίῳ.

Ibid. Βᾶν — ὅλον] In Acharn. vs. 85. παριτίθεί σ' ἡμῖν ὅλως ἐκ πριάδια βᾶς.

ΞΑΝΘ. Ἰδὺ λαβέ. ΔΙΟΝ. Πρόσθε, πῦ 'στιν; ΞΑΝΘ. Ὦ ζεῦ τοῖ θεοί!
Ἐνταῦθ' ἔχεις τ' καρδίαν; ΔΙΟΝ. Δείσασα γ'
Εἰς τ' κάτω μου κοιλίαν καθείρπυσεν.
ΞΑΝΘ. Ὦ δειλότατε θεῶν σὺ κἀνθρώπων! ΔΙΟΝ. Ἐγώ;
Πῶς δειλὸς, ὅς τις σπογγιὰν ἤτησά σε;
Οὔκουν ἕτερόν γ' ταῦτ' εἰργάσατ' ἀνήρ. ΞΑΝΘ. Ἀλλὰ τί;
ΔΙΟΝ. Κατέκειτ' ἂν ὀσφραινόμενος, εἴπερ δειλὸς ἦν.
Ἐγὼ δ' ἀνέστην, κἠροσέτ' ἀπεψησάμην.
ΞΑΝΘ. Ἀνδρεῖά γ', ὦ Πόσειδον. ΔΙΟΝ. Οἴμοι νὴ Δία.
Σὺ δ' οὐκ ἔδεισας τ' ψόφον τ' ῥημάτων,
Καὶ τὰς ἀπειλάς; ΞΑΝΘ. Οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἐφρόντισα.
ΔΙΟΝ. Ἴθι νῦν ἐπειδὴ λημαπᾷς, κἀνδρεῖος εἶ,
Σὺ μὲν γενοῦ γὼ, τὸ ῥόπαλον τυτὶ λαβών,
Καὶ τ' λεοντῆν, εἴπερ ἀφοβόσπλαγχνος εἶ.
Ἐγὼ δ' ἔσομαί σοι σκευοφόρος ἐν τῷ μέρει.
ΞΑΝΘ. Φέρε δὴ ταχέως αὖτ'· ἀλλ' ἐγὼ τάδε πείσεσθον·
Καὶ βλέψον εἰς τ' Ἡρακλειοξανθίαν,
Εἰ δειλὸς ἔσομαι, κἀγκύψασ' τὸ λῆμ' ἔχων.
ΔΙΟΝ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀληθῶς οὐκ Μελίτης μαστιγίας.
Φέρε ἰοὺ, ἐγὼ τὰ χρώματ' αἴρωμαι τάδί.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Ὦφίλταθ' ἥκεις Ἡράκλεις; δεῦρ' εἴσιθι.
Ἡ γὼ θεὸς, σ' ὡς ἐπύθεθ' ἥκοντ', εὐθέως
Ἔπεμψεν ἄρτους· ἦψε κατεκλῶν χύτρας
Ἕτερος δὺ ἢ τρεῖς· βοῦν ἀπέθυσε κἀκύζ' ὅλον.

Πλα-

vs. 496. Οὐ μὰ Δί' ἐδ' ἐφρόντισα] Ita & in Pluto vs. 704.

vs. 500. Ἐσομαί σοι σκευοφόρος ἐν τῷ μέρει] Supra, vs. 32. ἐν τῷ μέρει — σὺ φέρε.

vs. 503. Καὶ σὲ τὸ λῆμ' ἔχον] Supra, vs. 466. καθ' Ἡρακλέα τὸ ὄγκωμα καὶ τὸ λῆμ' ἔχων.

vs. 504. Ὁ ἐκ Μελίτης μαστιγίας] Melite est pagus Atticus, ubi fertur fuisse Herculis sacellum. dixit autem μαστιγίας pro Ἡρακλῆς, quia servus mastigia gerebat habitum Herculis. Quidam putarunt hic rideri Calliam Hipponici F. in Melite habitantem, ut qui leonina sit usus in bello ut Hercules; de quo & supra, vs. 426. καὶ Καλλίαν γέ φασι τὸν τοῦ Ἱππονίκου κύσθ' λεοντῆν ναυμαχεῖν ἐνημμένον. Ex Scholiis.

vs. 506. ΘΕ.] i. e. Θεράπαινα. Prodit ancilla, quae Herculem istum invitat ad omnis generis lautitias, quas ei paraverit Ditis Domina audito illius adventu.

vs. 505. Αἴρωμαι] Ita Edd. priscae; non αἴρομαι.

vs. 508.

XANTH. En! accipe. BACCH. Admove, ubi est? XANTH. Dii boni!
Hic habes cor? BACCH. Nam prae metu
In inferiorem ventrem descendit.
O timidissime deorum tum atque hominum. BACCH. Ego?
Quomodo timidus essem, qui spongiam a te petii?
Nemo sane alius hoc fecisset. XANTH. Quid vero fecisset?
BACCH. Jacuisset ibi olfaciens, si timidus fuisset.
Ego autem surrexi, & ad haec abstersi nates.
XANTH. Fortia sane facta, ô Neptune. BACCH. Ita profecto arbitror.
At tu nonne timebas strepitum verborum
Et minas? XANTH. Nihili feci, ita me Jupiter amet.
BACCH. Age nunc, quandoquidem animosus & fortis es,
Tu fias ego, clava ista sumta,
Et leonina pelle, si nullus timor viscera tua tangit;
Ego vero in partem ero tibi bajulus.
XANTH. Cedo ea celeriter; mos enim gerendus est:
Et adspice Herculeum Xanthiam,
An timidus futurus sim, & tui similem habiturus animum.
BACCH. Non profecto *talis videris*, sed revera ille Melitensis mastigia.
Agedum, ego stragula tollam ista.

SCENA SECUNDA.

Trimetri.

FAMULA PROSERPINAE, BACCHUS, XANTHIAS.

FAM. O charissime Hercules venistine? Huc ingredere.
Nam dea ut audiverat te venisse, statim
Pinsebat panes: fervefecit leguminum fresorum ollas,
Et pultis duas aut tres: bovem assavit integrum:

Pla-

vs. 508. Ἥψε κατειχλῶν χύτρας] Epicharmus apud Athenaeum IV. p. 158. χύτραν δὲ φακίας ἥψε· *Ollam autem lentis coxit.* Ita enim ibi legendum videtur pro χύτρα — ἥψεῖο. Noster in Ecclesiaz. vs. 840. χύτρας ἕψεσι. Vide in Vespis vs. 239.

Ibid. Κατειχλῶν] A κατειχίκω, quod de mola dicitur frangente fruges. In Vespis vs. 647. μύλην ἀγαθὴν ὥρα ζητεῖν σοι καὶ νεόκοπτον — ἥτις δυναλὴ ἢ ἐμὸν θυμὸν κατειχίξαι. ubi Scholia: καταθραῦσαι. Verbo κατειχίειν respondet Latinum *frendeo*, sive *frendo*: & nomini κατειχλᾶ nomen *fressa*. Glossae: *Frendeo*, θλάω.

vs. 509. Ἕντες] Lentem coquit Proserpina in adventum Herculis, quia scit eum valde delectari lente; supra, vs. 62. Bacchus ad eum dicebat: ἦλθ' ποτ' ἐπιθύμησας ἐξαίφνης ἕντες; cui respondet: ἕντες; βαβαιάξ. μυριάκις ἐν τῷ βίῳ.

Ibid. Βᾶν — ὅλον] In Acharn. vs. 85. παριτίθεί σ' ἡμῖν ὅλως ἐκ πριάδια βᾶς.

Πλακοῦντας ὤπτα, κολλάβους. ἀλλ' εἴσιθι.
ΞΑΝΘ. Κάλλιστ', ἐπαινῶ. ΘΕΡ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω, ὃ μή σ' ἐγὼ
Περιόψομαι ἀπελθόντ'· ἐπεί τοι καὶ κρέα
Ἀνέβρασεν ὀρνίθεια, καὶ τραγήματα
Ἔφυγε, κῶνον ἀνεκεφάννυ γλυκύτατον.
Ἀλλ' εἴσιθ' ἅμ' ἐμοί. ΞΑΝΘ. Πάνυ καλῶς. ΔΙΟΝ. Ληρεῖς ἔχων.
Οὐ γάρ σ' ἀφήσω. ΘΕΡ. Καὶ γὰρ αὐλητρὶς γέ σοι
Ἦδ' ἔνδον ἔσθ' ὡραιοτάτη, κὠρχηστρίδες
Ἑτέραι δύ' ἢ τρεῖς. ΞΑΝΘ. Πῶς λέγεις, ὀρχηστρίδες;
ΘΕΡ. Ἡβυλλιῶσαι, κἄρτι ψωλοτεπιλμδύαι.
Ἀλλ' εἴσιθ', ὡς ὁ μάγειρος ἤδη τὰ τεμάχη
Ἤμελλ' ἀφαιρεῖν, χ' ἡ τράπεζ' εἰσήρετο.
ΞΑΝΘ. Ἴθι νυν, φράσον ταῦτα ταῖς αὐλητρίσι,
Ταῖς ἔνδον οὔσαις, αὐτὸς ὡς εἰσέρχομαι.
Ὁ παῖς, ἀκολούθει δεῦρο, τὰ σκεύη φέρων.
ΔΙΟΝ. Ἐπίσχες ὦτος. οἴσει πῦ σπυδίῳ ποεῖς,
Ὅπου σε παίζων Ἡρακλέα γ' ἐσκεύασα;
Οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων, ὦ Ξανθία,
Ἀλλ' ἀράμενός γ' οἴσεις πάλιν τὰ χρώματα.
ΞΑΝΘ. Τί δ' ἔστιν; ὃ δήπου μ' ἀφελέσθαι φανεῖ,
Ἃ 'δωκας αὐτός; ΔΙΟΝ. Οὐ τάχ', ἀλλ' ἤδη ποῶ.
Κατάθου τὸ δέρμα. ΞΑΝΘ. Ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι,
Καὶ τοῖς θεοῖσιν ἐπιτρέπω. ΔΙΟΝ. Ποίοις θεοῖς;
Τὸ δὲ προσδοκῆσαί σ' οὐκ ἀνόητον καὶ κενόν,
Ὡς δοῦλον ὢν καὶ ζητὸς, Ἀλκμήνης ἔσῃ;
ΞΑΝΘ. Ἀμέλει καλῶς· ἔχ' αὖτ'. ἴσως γάρ τοι ποτὲ
Ἐμοῦ δεηθείης ἄν, εἰ θεὸς θέλοι.

vſ. 515. Πάνυ καλῶς.] Scholia: παραιτέμενοι οἱ παλαιοὶ ἔλεγον· *Veteres ita dicebant, ſi ſe vellent (modeſte) excuſare.* ut vſ. 511. κέλλις· ἐπαινῶ. deeſt autem verbum ἔχῃ. Clearchus Comicus apud Athenaeum XIV. p. 642. λάβε ὕδωρ καὶ χειρός. μιδαμῶς· καλῶς ἔχῃ. λάβε ὦ γαθέ. ubi duo colloquuntur, qui jam A. & B. ſunto: A. *Sume aquam lavandis manibus.* B. *Nequaquam: benigne.* A. *Sume o bone.*

Ibid. Μὰ τὸν Ἀπόλλω, ὃ μή σ' ἐγὼ περιόψομαι ἀπελθόντα] In Eccleſ. vſ. 995. μὰ τὴν Ἀφροδίτην μὴ 'γώ σ' ἀφήσω.

vſ. 519. Ἡβυλλιῶσαι κἄρτι παρατετιλμέναι] Pherecrates apud Athenaeum VI. p. 269. κόραι δ' —— ἀρτίως ἠβυλλιῶσαι καὶ τὰ ῥόδα κεκαρμέναι· *Puellae jam primum pubeſcentes, quibus attonſae ſunt roſae.* Noſter in Eccleſ. vſ. 722. τὸ χοῖρον ἀποτετιλμένον.

vſ. 522. Ταῖς αὐλητρίσι] Virum egregium! qui pluris facit tibicinas, quam dominam ipſam, a qua illae con-

Placentas torruit, collabos. Sed ingredere.
XANTH. Facio tibi gratiam. FAM. Ita me Apollo amet, ut ego te nunquam
Sinam abire: quandoquidem & carnes
Avium elixavit, & bellaria
Frixit, & vinum diluit suavissimum.
Sed ingredere mecum. XANTH. Gratia est. BACCH. Nugas agis:
Non enim ego te sinam. FAM. Namque & tibicina tibi
Intus est pulcherrima, & saltatrices
Aliae duae aut tres. XANTH. Quid ais: saltatrices sunt intus?
FAM. Pubescentes, & recens depilatae.
Sed ingredere, nam coquus jam pisces
Erat detracturus foco, & mensa intro ferebatur.
XANTH. Age dum, dic primo tibicinis
Illis, quae intus sunt, me ipsum jam ingredi,
Tu puer sequere me huc, & fer tecum stragula.
BACCH. Heus tu mane. Num tu pro re seria habes,
Quod te jocans feci Herculem?
Ne nugeris, Xanthia,
Sed tolle & fer rursus stragula.
XANTH. Quid est? non cogitas *ut puto* mihi adimere,
Quae dederas ipse? BACCH. Non sane cogito, sed jam illud facio.
Depone pellem. XANTH. Ob haec ego testor,
Et eam Diis committo. BACCH. Quibus Diis?
Annon vero ineptum & vanum est, te sperare
Ut Alcmenae filius sis, qui servus es & mortalis?
XANTH. Bene sane; habe haec: forte enim aliquando
Me indigebis, si Deus volet.

conductae sunt.

vs. 527. Οὐ μὰ] Ut supra. vs. 204.

vs. 529. Τί δῆτ' ἐστιν; ἢ δόπτε μ' ἀφελέσθαι διανοεῖ] Contra apud Sophoclem in Philoctete, cum Neoptolemus arcum Philoctetae injuste ademtum, redderet, Ulysses, qui id nolebat fieri, dicit vs. 1227. τί λέξεις; ἔτι πε δῆτα γοῦς· *quid ais? nunquid reddere cogitas?*

vs. 533. Ἀνόητον κἀκάνον] Cratinus: οἰομαι μηδὲν' ἄλλως μωρὸν εἶναι κἀκάνον· *ego neminem arbitror tam stultum esse & vanum.*

vs. 534. Ὡς δόλῳ] Objicit hoc infra Xanthias Baccho vs. 590.

vs. 535. Ἴσως γάρ τοι ποτὲ ἐμοῦ δεηθείης ἄν] Aeschylus in Prometheo vs. 167. ἢ μὴν ἔτ' ἐμοῦ — χρείαν ἕξειν μακάρων πρύτανις· *Profecto me adhuc opus habebit deorum princeps.*

ACTUS SECUNDI

ΩΔΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΧΟΡ. Ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρός ἐστι
Νῷν ἕτοιμος ἐς φρένας, ἐᾶ
Πολλὰ πρεσβυπληκτεῖν,
Μετακυλινδεῖν αὐτὸν αἰεὶ
Πρὸς τ' εὖ πράττοντα τοῖχον
Μᾶλλον, ἢ γεγραμμένῳ
Εἰκὸν' ἐοικέναι, λαβόντ' ἐν
Σχήμα. τὸ δὲ μεταστρέφεσθ
Πρὸς τὸ μαλθακώτερον,
Δεξιᾶ πρὸς ἀνδρός ἐστι, καὶ φύσει Θηραμένης.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΔΙΟΝ. Οὐ γὰρ δὴ γελοῖον ἔμοιγ', εἰ
Ξανθίᾳ μὲν δοῦλος ὢν, σὺ
Στρώμασι Μιλησίοις
Ἀναπεταμένῳ, κιναῖς ὀρ-
χηστρίδ', εἶτ' ἤτησεν ἀμίδ'; ἐ-
γὼ δὲ πρὸς τοῦτον βλέπων,
Τἀ 'ρεβίνθε 'δραπόμην. ὃ-
τος δ', ἅτ' ὢν αὐτὸς πανοῦργος,
Εἶδε, κἀτ' ἐκ τἀγαθοῦ
Πυξ παταίξας μὴ ξέκοψε τὰς χρὰς τὰς πρεσβίας.

vs. 537. Ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρός ἐστι] In Vespis 368. ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρὸς ἐστιν ἀνοσίως ἐς σωτηρίαν. Euripides in Bacchis vs. 641. πρὸς σοφὸν γὰρ ἀνδρὸς, ἀσκεῖν σώφρον' εὐοργησίαν· *Sapientis enim viri est exercere moderatam iracundiam,* Vid. ad Plutum vs. 355.

vs. 541. Πρὸς τ' εὖ πράττοντα τοῖχον] Scholiastes dicit hunc locum similem esse Euripidis cuidam loco, quem etiam citat ex Alcmena; sed is nonnihil corruptus est: itaque eum describam ut est editus in fragmentis Euripidis a Cl. Barneso: ἐ γάρ ποτ' εἶαν Σθένελον εἰς τ' εὐτυχῆ χωροῦντα τοῖχον, τ' δίκης σ' ἀπεστερεῖν· *Nunquam tulissem Sthenelon ego partes sequi Felicitores & tibi esse injurium.* versio metrica est. Idem Scholiastes monet Proverbium esse πρὸς τ' εὖ πράττοντα τοῖχον ῥίπτειν· Sumtum a navigantibus, qui, cum navis forte ex una parte incipit inundari, in alteram se conferunt. Ex contrario dicitur: *In parietem caducum inclinare:* de quo videantur Notae Cl. Barnesii ad praedictum locum.

vs. 546. Θηραμένης] Joco hic laudatur Theramenes, quia tali sit ingenio; apud Xenophontem autem serio propterea vituperatur, Lib. II. Hell. ubi itidem adhibetur

ACTUS

SCENA TERTIA.

ODE VERSUUM X.

CHORUS, BACCHUS.

CHOR. Hoc viri eſt
Cordati & ſapientis,
Quique multum circumnavigaverit,
Convertere ſe ipſum ſemper
Ad illud latus *navis*, quod bono ſtatu eſt,
Potius, quam inſtar pictae
Imaginis ſtare, eodem retento
Habitu. At convertere ſe
Ad molliorem ſortem,
Sciti eſt hominis, & plane Theramenis.

SYSTEMA VERSUUM X.

BACCH. Annon vero ridiculum fuiſſet, ſi
Xanthias quidem, qui eſt ſervus, in
Mileſiis ſtragulis
Proſtratus, ſubagitans ſal-
tatricem, petiiſſet a me matulam? e-
go vero hunc adſpectans
Mentulam comprehendiſſem? i-
ſte vero utpote homo vafer,
Hoc vidiſſet, & e maxilla
Excuſſiſſet mihi anteriores choros dentium pugno impacto?

tur ſimilitudo a navigantibus, ſed alio quodam modo: Δεῖ δὲ, ὦ Θεράμενες, ἄνδρα τ' ἄξιον ζῆν ὑ προάγειν μὲν δεινὸν εἶναι τὰς ξυνόντας ἐς πράγματα· ἢν δέ τι ἀντικόπῃ, εὐθὺς μεταβάλλεσθαι· ἀλλ' ὥσπερ ἐν ναῒ διαπονεῖσθαι, ἕως ἂν ἐς ἦθος καταςῶσιν· εἰ δὲ μὴ, πῶς ἀφίκοιντο ποτὲ ἔνθα δεῖ, εἰ, ἐπειδάν τι ἀντικόπῃ, εὐθὺς ἐς τἀναντία πλέοιεν; *Decet vero, o Theramenes, virum vita dignum non id meditari, quo pacto ſocios ad pericula impellat: & ſi quid non ex animi ſententia ceſſerit, confeſtim immutari; ſed tanquam in navi labore ſe fatigare, quo usque aura ſecundior flare incipiat: id ſi minus quis fecerit, quo pacto unquam, quo tendit, pervenire poterit, ſi re quapiam levi impediente confeſtim in contrarium navigare velit?*

vſ. 549. Στρώμασι Μιλησίοις] Nempe ex lana Mileſia factis, quae erat in pretio. In Lyſiſtr. vſ. 732. οἶκοι γὰρ ἔστιν ἐρυθὰ μοι Μιλήσια. de tapetibus Mileſiis Theocritus citante Scholiaſte, Idyll. XV. 125. Περσόπολιν δὲ τάπητες ἄνω μαλακώτεροι ὕπνῳ Ἁ Μίλατος ἐρεᾶ χὠ τὰν Σαμίαν καταδέκνυ.

ACTUS SECUNDI

ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑ, ΠΛΑΘΑΝΗ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Πλαθάνη, Πλαθάνη· δεῦρ' ἔλθ', ὁ πανθεργος ὑτοσί,
Ὃς εἰς τὸ πανδοκεῖον εἰσελθών ποτε,
Ἐκκαίδεκ' ἄρτυς κατέφαγεν ἡμῶν. ΠΛΑΘ. Νὴ Δία,
Ἐκεῖνος αὐτὸς δῆτα. ΞΑΝΘ. Κακὸν ἅκῃ πνί.
ΠΑΝΔ. Καὶ κρέα γε πρὸς τούτοισιν ἀνάβρατ' εἴκοσιν,
Ἀνημιωβολιαῖα. ΞΑΝΘ. Δώσῃ τις δίκην.
ΠΑΝΔ. Καὶ τὰ σκόροδα τὰ πολλά. ΔΙΟΝ. Ἀπρεῖς, ὦ γύναι,
Κὐκ οἶδ' ὅ, τι λέγεις. ΠΛΑΘ. Οὐμενοῦν με προσδόκας,
Ὁπὴ κοθόρνους εἶχες, ἀναγνῶναί σ' ἔλιν;
ΠΑΝΔ. Τί δαί, τὸ πολὺ τάριχος οὐκ εἴρηκά πω,
Μὰ Δί' οὐδὲ τὸ τυρόν γε τὸ χλωρόν, τάλαν,
Ὅνπερ σὺν αὐτοῖς τοῖς ταλάροις κατήδιε·
Κἄπειτ', ἐπειδὴ τ' ἀργύριον ἐπραττόμην,
Ἔβλεψεν εἰς ἐμὲ δειμὼ, κἀμυκᾶτό γε.
ΞΑΝΘ. Τοῦτο πάνυ τοὔργον· ὅτι ὁ τρόπος πανταχοῦ.
ΠΑΝΔ. Καὶ τὸ ξίφος γ' ἐσπᾶτο, μαινέσθαι δοκῶν,
Νὴ Δία, τάλαινα. ΠΛΑΘ. Νὼ δὲ δείσασά γέ πω,
Ἐπὶ τὸ κατήλιφ' εὐθὺς ἀνεπηδήσαμεν.
Ὁ δ' ᾤχετ' ἐξάξας γε, τὰς ψάθας λαβών.
ΞΑΝΘ. Καὶ τοῦτο τοὔργον. ΠΛΑΘ. Ἀλλ' ἐχρῆν πη δρᾶν.
ΠΑΝΔ. Ἴθι δὴ κάλεσον τὸ πρόσω Κλεώνυμόν μοι.
Σὺ δ' ἔμοιγ', ἐάν πως ὀπτύχῃς, Ὑπέρβολον,
Ἵν' αὐτὸν ὀπτεύσωμεν. ΠΛΑΘ. Ὦ μιαρὰ φάρυγξ,
Ὡς ἡδέως ἄν σε λιθῳ τὼς γομφίους
Κόποιμ' ἄν, οἷς με κατέφαγες τὰ φορτία.

ΠΑΝΔ.

vs. 562. Ἀνημιωβολιαῖα] Pro ἀνὰ ἡμιωβολιαῖα. Scholiastes: ἕκαστον αὐτῶν ἥμισυ ὀβολοῦ ἦν, ἄξιον ἡμιωβολίου· *unumquodque illorum frustorum erat semiboli.* Eupolis apud Athenaeum VII. p. 328. ἡμιωβολίου κρέα. Aut potius ἀνημιωβολιαῖα sunt, *non-semiobolaria* i. e. quae pluris constiterint quam semiobolo; vult enim rem exaggerare.

vs. 569. Τ' ἀργύριον ἐπραττόμην] Xenoph. Apomn. I. ἐθαύμαζε δ', εἴ τις ἀρετὴν ἐπαγγελλόμενος ἀργύριον πράττοιτο· *Mirabatur autem si quis profiteretur se virtutem docturum & tamen argentum posceret.* Vid. ad Theſmoph. vs. 868.

vs. 571. Οὗτος ὁ τρόπος πανταχοῦ] In Veſpis vs. 1431. ὁμοιά σε καὶ ταῦτα τοῖς ἄλλοις τρόποις.

vs. 576. Καὶ] Ut magis appareat quomodo Comicus imitetur Sophoclis quendam locum; ex vs. 557. prima Pandoceutriae verba repetam; & cum illis conjungam quae hic habentur, & ſequenti verſu: ὁ πανοῦργος ὑτοσί. — τάτε τοῦργον. — κάλεσον — κλεωνά μοι. Sophoclis verba in Antigona vs. 390. haec ſunt: Ἥ σ' ἦς' ἐκεῖν' ἡ τοῦργον εἰργασμένη· τύνδ' εἴλομεν θάπτουσαν. ἀλλὰ πῶς Κρέων; *Haec illa eſt, quae facinus illud patravit:*

SCENA QUARTA.

PANDOCEUTRIA, PLATHANA, XANTHIAS, BACCHUS

PAND. Plathana, Plathana! huc ades, nam hic ille eſt ſceleſtus,
Qui in cauponium ingreſſus aliquando
Sedecim panes nobis comedit. PLATH. Ita profecto,
Ille ipſe eſt ſcilicet. XANTH. Malum imminet nonnemini.
PAND. Et carnium inſuper elixarum fruſta viginti,
Quorum ſingula erant ſemiobolaria. XANTH. Poenas dabit nonnemo.
PAND. Et multa illa allia. BACCH. Mulier nugas agis,
Nec ſcis quid dicas. PLATH. Non ſperabas utique,
Quod cothurnos haberes, me te amplius agnituram.
PAND. Quid? multa illa ſalſamenta nondum dixi,
Ita me Jupiter amet, neque caſeum illum recentem, miſera ego,
Quem una cum ipſis fiſcellis devoravit:
Deinde cum pecuniam ab ipſo exigerem,
Intuebatur me torve, & mugiebat.
XANTH. Hujus omnino facta haec ſunt: ita ſolet ubique.
PAND. Et gladium ſtringebat, furibundo ſimilis,
Ita me Jupiter amet: ah me miſeram. PLATH. Nos autem pavidae metu
In ſcalam ſtatim nos conjecimus:
Ille proripiens ſe abiit, acceptis ſtoreis.
XANTH. Et hoc hujus factum eſt. PLATH. Sed aliquid faciendum eſt.
PAND. Agedum voca Cleonem praeſidem mihi.
Tu vero mihi, ſi modo inveneris, Hyperbolum,
Ut ipſum funditus perdamus. PLATH. O faucem improbam!
Quam libenter tibi lapide dentes molares
Percuterem, quibus devoraſti meum peculium.

PAND.

vit: hanc deprehendimus ſepelientem. Sed ubi Creo? Feſtiva eſt alluſio inter vocem Κρέων & Κλέων: ut ſubindicet Cleonis tyrannicum ingenium, quale erat Creontis. Cleonem Thucydides Lib. III. dicit fuiſſε βιαιότατον τῶ πολιτῶν, quod etiam ex Comico ſatis apparet paſſim, maxime in Equitibus. Hunc etiam apud inferos facit προσάτην τῦ δήμυ, qualis erat vivus. In Veſpis ſimiliter, ſed vivus, accerſitur Cleo ad puniendum aliquem, vſ. 406. ἀλλὰ —— ὡς τάχιστα, παιδία, δεῦτε, καὶ βυστάσατε, καὶ Κλέωνι ταῦτ' ἀγγείλατε, καὶ κελεύετ' αὐτὸν ἥκειν ὡς ἐπ' ἄνδρα μισόπολιν ὄντα, κἀπολάμποντα.

vſ. 578. Ὑπέρβολον] Hic etiam vivus non melior fuerat Cleone, & ſaepe notatur a Comico; in Equitibus vſ. 1298. ἀνδρα μοχθηρὸν πολίτην ὄξινον Ὑπέρβολον. ubi vid. Not.

vſ. 580. Τὺς γομφίυς κόπλοιμι] Phrynichus Comicus apud Athenaeum II. p. 52. τὺς γομφίυς ἅπαντας ἐξέκοψεν· ὡς' ὐκ ἂν δυναίμην Ναξίαν ἀμυγδάλην κατάξαι· *dentes molares excuſſit omnes, ut jam non poſſim amygdalam frangere Naxiam.*

ΠΑΝΔ. Ἐγὼ δέ γ' εἰς τὸ βάραθρον ἐμβάλοιμί σε.
ΠΛΑΘ. Ἐγὼ δὲ τ' λάρυγγ' ἂν ἐκλέμοιμί σου,
Δρέπανον λαβὼν, ᾧ τὰς κόλικας κατέσπασας.
585 Ἀλλ' εἶμ' ὅπῃ τ' Κλεών', ὃς αὐτῷ τήμερον
Ἐκπιωιεῖται ταῦτα πρωκαλύμμ@.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΧΟΡΟΣ.

Κάκιστ' ἀπολοίμιν, Ξανθίαν εἰ μὴ φιλῶ.
ΞΑΝΘ. Οἶδ', οἶδα τ' νῦν· παῦε, παῦε δ' λόγων.
Οὐκ ἂν γενοίμιν Ἡρακλῆς ἄν. ΔΙΟΝ. Μηδαμῶς,
590 Ὦ Ξανθίδιον. ΞΑΝΘ. Καὶ πῶς ἂν, Ἀλκμήνης ἐγὼ
Υἱὸς γενοίμιν, δοῦλ@ ἅμα κ' θητὸς ὤν;
ΔΙΟΝ. Οἶδ', οἶδ' ὅτι θυμεῖ, κ' δικαίως αὐτὸ δρᾷς·
Κἂν εἴ με τύπτοις, οὐκ ἂν ἀντείποιμί σοι.
Ἀλλ' ἰὼ σε δ' λοιπὸν ποτ' ἀφέλωμαι λόγου,
595 Περίρριζ@ αὐτὸς, ἡ γυνὴ, τὰ παιδία,
Κάκιστ' ἀπολοίμιν, κ' Ἀρχέδημ@ ὁ Γλάμων.
ΞΑΝΘ. Δέχομαι τ' ὅρκον, κἀπὶ τούτοις λαμβάνω.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Νῦν σὸν ἔργον ἔστ', ἐπειδὴ
Τὼ φολὼ εἵληφας, ἥνπερ
600 Εἶχες ἐξαρχῆς, πάλιν

Ἀνα-

vs. 584. Ὧι τὰς κόλικας κατέσπασας] Pronomen relativum ᾧ non ad δρέπανον respicit, quasi falce detraxisset panes; sed ad λάρυγγα *guttur*, quo κατεδρύχθισε, ut Scholiastes loquitur, i. e. *deglutivit*. Ita enim usurpatur hoc verbum; in Equitibus vs. 714. μασάμεν@ γὰρ, τῷ μὲν ὀλίγον ἐντιθεῖς· αὐτὸς δ' ἐκεῖνα τριπλάσιον κατέσπακας. ubi vid. Notas.

vs. 586. Ἐκπνιεῖται] Fut. Atticum, pro ἐκπνίσεται. a πνίω; Hesychius: πνίον, παιάλιον, ἢ ἄτρακτ@ εἰς ὃν εἱλεῖται ἡ κρόκη· *Panicula sive fusus, cui filum involvitur*. Glossae: πνίον, *panicola*. Eaedem: παιάλια, *Panicula*.

vs. 590. Πῶς ἂν Ἀλκμήνης] Nam Bacchus ipse dicebat, absurdum esse si Xanthias velit fieri Hercules. vs. 528.

vs. 594. Τῶ λοιπῶ ποτε] In Pace, vs. 1085. ἔπαυτε δεινύοντες τῶ λοιπῶ γ' ἐν πουτανείω.

vs. 595. Περίρριζ@] Sophocles in Electra, vs. 766. φεῦ

PAND. Ego vero in barathrum velim te injectum.
PLATH. Ego vero guttur tibi vellem exscindere
Falce sumta, quo panes succineritios deglutisti.
Sed ibo ad Cleonem accersendum, qui hodie ex ipso
In jus vocato extricabit haec.

SCENA QUINTA.

Senarii.

BACCHUS, XANTHIAS, CHORUS.

BACCH. Pessime peream, nisi Xanthiam amo.
XANTH. Novi, novi mentem tuam, desine loqui.
Nolim Hercules fieri. BACCH. Minime hoc dixeris,
Mi Xanthisce. XANTH. Et quomodo ego Alcmenae
Filius fieri possem, qui simul servus & mortalis sum?
BACCH. Scio te irasci, & id non injuria.
Etiam si me verberares, non obloquerer tibi.
Imo si in posterum unquam tibi ea ademero,
Radicitus & ego, & uxor liberique
Pessimis modis pereamus, & Archedemus lippus.
XANTH. Accipio *jusjurandum*, & hac conditione ornatum assumo.

ANTODE VERSUUM X.

CHOR. Nunc tuum est officium, quoniam
Ornatum hunc sumsisti, quem
Habebas prius, rursus

Ju-

φεῦ φεῦ, τὸ πᾶν δὴ διεπέταισι τοῖς πάλαι πρόῤῥιζον, ὡς ἔοικεν, ἐρθαρμένα γένος. *Ebeu, nunc, ut videtur, radicitus est extinctum herile genus.* Euripides in Hippolyto vs. 682. Ζεύς σ' γεννήτωρ ἐμός, πρόῤῥιζον ἐκλιπεῖν σ' ἁπάσας πυρί. *Jupiter te, pater meus, radicitus perdat fulmine percutiens.* Paulo aliter Comicus in Pace vs. 1218. οἰμ' ὡς πεοβέλυμάν μ' —— ἀπόλεσας.

Ibid. Τὰ παιδία] Liberos devovet etiam Silenus Bacchi famulus, apud Euripidem in Cyclope dejerans, vs. 268. ἀπόμοσα, —— μὴ πέσῃ' ἐξοδὰν ἐγὼ ξένοισι χρήματ'. ἢ κακὸς ἔστω κακοὶ οἱ παῖδες ἀπόλοιντ', ἐς μάλις' ἐγὼ φιλῶ. *Juro, quod non vendidi ego has res hospitibus: aut male bi liberi pereant mali, quos ego maxime amo.*

vs. 597. Ἐπὶ τούτοις λαμβάνω] Euripides in Alcestide vs. 375. ἐπὶ τοῖσδε παῖδας χειρὸς ἐξ ἐμᾶς δέχου. *Hac conditione accipe liberos ex manu mea.*

ΠΑΝΔ. Ἐγὼ δέ γ' εἰς τὸ βάραθρον ἐμβάλοιμί σε.
ΠΛΑΘ. Ἐγὼ δὲ τ' λάρυγγ' ἂν ἐκλέμοιμί σου,
Δρέπανον λαβὼν, ᾧ τὰς κόλικας κατέσπασας.
585 Ἀλλ' εἶμ' ὅπῃ τ' Κλεών', ὃς αὐτῷ τήμερον
Ἐκπιωιεῖται ταῦτα πρωκαλύμμ@.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΧΟΡΟΣ.

Κάκιστ' ἀπολοίμιν, Ξανθίαν εἰ μὴ φιλῶ.
ΞΑΝΘ. Οἶδ', οἶδα τ' νῦν· παῦε, παῦε δ' λόγων.
Οὐκ ἂν γενοίμιν Ἡρακλῆς ἄν. ΔΙΟΝ. Μηδαμῶς,
590 Ὦ Ξανθίδιον. ΞΑΝΘ. Καὶ πῶς ἂν, Ἀλκμήνης ἐγὼ
Υἱὸς γενοίμιν, δοῦλ@ ἅμα κ' θητὸς ὤν;
ΔΙΟΝ. Οἶδ', οἶδ' ὅτι θυμεῖ, κ' δικαίως αὐτὸ δρᾷς·
Κἂν εἴ με τύπτοις, οὐκ ἂν ἀντείποιμί σοι.
Ἀλλ' ἰὼ σε δ' λοιπὸν ποτ' ἀφέλωμαι λόγου,
595 Περίρριζ@ αὐτὸς, ἡ γυνὴ, τὰ παιδία,
Κάκιστ' ἀπολοίμιν, κ' Ἀρχέδημ@ ὁ Γλάμων.
ΞΑΝΘ. Δέχομαι τ' ὅρκον, κἀπὶ τούτοις λαμβάνω.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Νῦν σὸν ἔργον ἔστ', ἐπειδὴ
Τὼ φολὼ εἵληφας, ἥνπερ
600 Εἶχες ἐξαρχῆς, πάλιν

Ἀνα-

vs. 584. Ὧι τὰς κόλικας κατέσπασας] Pronomen relativum ᾧ non ad δρέπανον respicit, quasi falce detraxisset panes; sed ad λάρυγγα *guttur*, quo κατεδρύχθισε, ut Scholiastes loquitur, i. e. *deglutivit*. Ita enim usurpatur hoc verbum; in Equitibus vs. 714. μασάμεν@ γὰρ, τῷ μὲν ὀλίγον ἐντιθεῖς· αὐτὸς δ' ἐκεῖνα τριπλάσιον κατέσπακας. ubi vid. Notas.

vs. 586. Ἐκπνιεῖται] Fut. Atticum, pro ἐκπνίσεται. a πνίω; Hesychius: πνίον, παιάλιον, ἢ ἄτρακτ@ εἰς ὃν εἱλεῖται ἡ κρόκη· *Panicula sive fusus, cui filum involvitur*. Glossae: πνίον, *panicola*. Eaedem: παιάλια, *Panicula*.

vs. 590. Πῶς ἂν Ἀλκμήνης] Nam Bacchus ipse dicebat, absurdum esse si Xanthias velit fieri Hercules. vs. 528.

vs. 594. Τῶ λοιπῶ ποτε] In Pace, vs. 1085. ἔπαυτε δεινύοντες τῶ λοιπῶ γ' ἐν πουτανείω.

vs. 595. Περίρριζ@] Sophocles in Electra, vs. 766. φεῦ

PAND. Ego vero in barathrum velim te injectum.
PLATH. Ego vero guttur tibi vellem exscindere
Falce sumta, quo panes succineritios deglutisti.
Sed ibo ad Cleonem accersendum, qui hodie ex ipso
In jus vocato extricabit haec.

SCENA QUINTA.

Senarii.

BACCHUS, XANTHIAS, CHORUS.

BACCH. Pessime peream, nisi Xanthiam amo.
XANTH. Novi, novi mentem tuam, desine loqui.
Nolim Hercules fieri. BACCH. Minime hoc dixeris,
Mi Xanthisce. XANTH. Et quomodo ego Alcmenae
Filius fieri possem, qui simul servus & mortalis sum?
BACCH. Scio te irasci, & id non injuria.
Etiam si me verberares, non obloquerer tibi.
Imo si in posterum unquam tibi ea ademero,
Radicitus & ego, & uxor liberique
Pessimis modis pereamus, & Archedemus lippus.
XANTH. Accipio *jusjurandum*, & hac conditione ornatum assumo.

ANTODE VERSUUM X.

CHOR. Nunc tuum est officium, quoniam
Ornatum hunc sumsisti, quem
Habebas prius, rursus

Ju-

φεῦ φεῦ, τὸ πᾶν δὴ διεπέταισι τοῖς πάλαι πρόῤῥιζον, ὡς ἔοικεν, ἐρθαρμένα γένος. *Ebeu, nunc, ut videtur, radicitus est extinctum herile genus.* Euripides in Hippolyto vs. 682. Ζεύς σ' γεννήτωρ ἐμός, πρόῤῥιζον ἐκλιπεῖν σ' ἁπάσας πυρί. *Jupiter te, pater meus, radicitus perdat fulmine percutiens.* Paulo aliter Comicus in Pace vs. 1218. οἰμ' ὡς πεοβέλυμάν μ' —— ἀπόλεσας.

Ibid. Τὰ παιδία] Liberos devovet etiam Silenus Bacchi famulus, apud Euripidem in Cyclope dejerans, vs. 268. ἀπόμοσα, —— μὴ πέσῃ' ἐξοδὰν ἐγὼ ξένοισι χρήματ'. ἢ κακὸς ἔστω κακοὶ οἱ παῖδες ἀπόλοιντ', ἐς μάλις' ἐγὼ φιλῶ. *Juro, quod non vendidi ego has res hospitibus: aut male bi liberi pereant mali, quos ego maxime amo.*

vs. 597. Ἐπὶ τούτοις λαμβάνω] Euripides in Alcestide vs. 375. ἐπὶ τοῖσδε παῖδας χειρὸς ἐξ ἐμᾶς δέχου. *Hac conditione accipe liberos ex manu mea.*

Ἀναπεάζειν σαυτὸν αἰεὶ,
Καὶ βλέπειν αὖθις τὸ δεινὸν,
Τῷ θεῷ μεμνημένον,
Ὥσθ' εἰκάζεις σεαυτόν.
Εἰ δὲ θᾶλλον ἀλώσῃ,
Καὶ βάλῃς τι μαλθακὸν,
Αὖθις αἴρεσθαί σ' ἀνάγκη 'τὶ πάλιν τὰ τρώματα.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΞΑΝΘ. Οὐ κακῶς, ὦ ἄνδρες, θᾶττ' ἐνεῖτ'.
Ἀλλὰ καὐτὸς τυγχάνω ταῦτ' ἄρτι συννοούμενος.
Οὐ μὰ τὸν, ἀλλ' ἴσως τι λῆμ' ἦν τοὐμόν,
Ταῦτ' ἀφαιρεῖσθαι πάλιν πειράσεταί μ', εὖ οἶδ' ὅτι.
Ἀλλ' ὅμως ἐγὼ παρέξω
Ἐμαυτὸν ἀνδρεῖον τὸ λῆμα,
Καὶ βλέποντ' ὀξίγανον.
Δεῖν δ' ἔοικεν, ὡς ἀκούω τ' θύρας ἠδὴ ψόφον.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί

ΑΙΑΚΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

ΑΙΑΚ. Ξυνδεῖτε ταχέως τυτονὶ τὸν κυνοκλόπον,
Ἵνα δῷ δίκην, ἀνύετον. ΔΙΟΝ. Ἥκει τῷ κακόν.
ΞΑΝΘ. Οὐκ ἐς κόρακας; μὴ θέησιτον. ΑΙΑΚ. Εἶεν, ἠμάχεῖ;

Ὁ

vſ. 605. Βάλῃς τὶ μαλθακὸν] In Pluto vſ. 488. μαλακὸν δ' ἐδώσετε μηδέν.

vſ. 616. Βλέποντα ὀρίγανον] Supra, vſ. 564. ἔδλεψεν εἰς ἐμὲ δριμύ. Solet ita obtutum acrem & torvum deſcribere: in Equitibus vſ. 627. κάδλεψε νάπυ. In Veſpis vſ. 453. ἀνδρῶν —— ὀξυθύμων —— καὶ βλεπόντων κάρδαμα. & alibi ſaepe ſimiliter. Vid. ad Plutum vſ. 328.

vſ. 618. ΑΙΑΚ.] Redit jam Aeacus cum infernalibus lorariis, qui ſe paulo ante dicebat currere ad accer-

Juvenilem animum oſtendere usque.
Et rurſus torvum tueri,
Dei memorem illius,
Cujus imaginem fers in te.
Quod ſi ſtulte rem gerere deprehenderis,
Et aliquid commiſeris, quod mollem & ignavum arguat,
Denuo tollere te ſtragula neceſſe eſt.

SYSTEMA VERSUUM X.

XANTH. Bene monetis, ô amici:
Ipſe etiam ea-
dem jam mecum cogitabam.
Nam eum, ſi aliquid boni evenerit,
Haec adimere rurſus co-
naturum mihi, ſat ſcio.
Sed tamen ego praebebo
Me fortem & animoſum,
Et acerbe velut origanum tuentem.
Ita faciendum erit ut videtur, nam audio jam ſtrepitum januae.

SCENA SEXTA.

Senarii Jambici.

AEACUS, BACCHUS, XANTHIAS.

AEAC. Conſtringite ocyus hunc furem canum,
Ut poenas det, properate. BACCH. Imminet nonnemini malum.
XANTH. Nonne in malam rem ibitis? ne accedite. AEAC. Eja etiam pugnare incipis?

Tu

cerſendam Echidnam & Muraenam; quae monſtra forte etiam in theatro jam apparent: forte etiam Cleon & Hyperbolus appare.it, quos vocari jubebat Pandoceutria.

vſ. 619. Ἠχὴ τῷ κακόν] Supra, vſ. 560. κακὸν ἠχὴ τινί. Idem eſt τῷ & τινί, niſi quod iſtud communi dialecto dicitur, illud Attica. Ita autem Edd. priſtinae; non ἠχὴ τῷ ut nupera.

Ἀναπεάζειν σαυτὸν αἰεὶ,
Καὶ βλέπειν αὖθις τὸ δεινὸν,
Τῷ θεῷ μεμνημένον,
Ὥσθ' εἰκάζεις σεαυτόν.
Εἰ δὲ θᾶλλον ἀλώσῃ,
Καὶ βάλῃς τι μαλθακὸν,
Αὖθις αἴρεσθαί σ' ἀνάγκη 'τὶ πάλιν τὰ τρώματα.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΞΑΝΘ. Οὐ κακῶς, ὦ ἄνδρες, θᾶττ' ἐνεῖτ'.
Ἀλλὰ καὐτὸς τυγχάνω ταῦτ' ἄρτι συννοούμενος.
Οὐ μὰ τὸν, ἀλλ' ἴσως τι λῆμ' ἦν τοὐμόν,
Ταῦτ' ἀφαιρεῖσθαι πάλιν πειράσεταί μ', εὖ οἶδ' ὅτι.
Ἀλλ' ὅμως ἐγὼ παρέξω
Ἐμαυτὸν ἀνδρεῖον τὸ λῆμα,
Καὶ βλέποντ' ὀξίγανον.
Δεῖν δ' ἔοικεν, ὡς ἀκούω τ' θύρας ἠδὴ ψόφον.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί

ΑΙΑΚΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

ΑΙΑΚ. Ξυνδεῖτε ταχέως τυτονὶ τὸν κυνοκλόπον,
Ἵνα δῷ δίκην, ἀνύετον. ΔΙΟΝ. Ἥκει τῷ κακόν.
ΞΑΝΘ. Οὐκ ἐς κόρακας; μὴ θέησιτον. ΑΙΑΚ. Εἶεν, ἠμάχεῖ;

Ὁ

vſ. 605. Βάλῃς τὶ μαλθακὸν] In Pluto vſ. 488. μαλακὸν δ' ἐδώσετε μηδέν.

vſ. 616. Βλέποντα ὀρίγανον] Supra, vſ. 564. ἔδλεψεν εἰς ἐμὲ δριμύ. Solet ita obtutum acrem & torvum deſcribere: in Equitibus vſ. 627. κάδλεψε νάπυ. In Veſpis vſ. 453. ἀνδρῶν —— ὀξυθύμων —— καὶ βλεπόντων κάρδαμα. & alibi ſaepe ſimiliter. Vid. ad Plutum vſ. 328.

vſ. 618. ΑΙΑΚ.] Redit jam Aeacus cum infernalibus lorariis, qui ſe paulo ante dicebat currere ad accer-

Juvenilem animum oſtendere usque.
Et rurſus torvum tueri,
Dei memorem illius,
Cujus imaginem fers in te.
Quod ſi ſtulte rem gerere deprehenderis,
Et aliquid commiſeris, quod mollem & ignavum arguat,
Denuo tollere te ſtragula neceſſe eſt.

SYSTEMA VERSUUM X.

XANTH. Bene monetis, ô amici:
Ipſe etiam ea-
dem jam mecum cogitabam.
Nam eum, ſi aliquid boni evenerit,
Haec adimere rurſus co-
naturum mihi, ſat ſcio.
Sed tamen ego praebebo
Me fortem & animoſum,
Et acerbe velut origanum tuentem.
Ita faciendum erit ut videtur, nam audio jam ſtrepitum januae.

SCENA SEXTA.

Senarii Jambici.

AEACUS, BACCHUS, XANTHIAS.

AEAC. Conſtringite ocyus hunc furem canum,
Ut poenas det, properate. BACCH. Imminet nonnemini malum.
XANTH. Nonne in malam rem ibitis? ne accedite. AEAC. Eja etiam pugnare incipis?

Tu

cerſendam Echidnam & Muraenam; quae monſtra forte etiam in theatro jam apparent: forte etiam Cleon & Hyperbolus appare.it, quos vocari jubebat Pandoceutria.

vſ. 619. Ἠχὴ τῷ κακόν] Supra, vſ. 560. κακὸν ἠχὴ τινί. Idem eſt τῷ & τινί, niſi quod iſtud communi dialecto dicitur, illud Attica. Ita autem Edd. priſtinae; non ἠχὴ τῷ ut nupera.

Ὁ Διπύλας, χὠ Σκεβλίας, χὠ Παρδόκας
Χωρεῖτε δευρὶ, κἀμάχεσθε τυπτί.
ΔΙΟΝ. Εἶτ' οὐχὶ δεινὰ ταῦτα; τύπτειν τυτονί,
Κλέπτοντα τοὐς τἀλλότρια; ΞΑΝΘ. Μάλ' ὑπερφυᾶ.
ΑΙΑΚ. Σχέτλια μὲν οὖν κἀ δεινά. ΞΑΝΘ. Καὶ μήν, νὴ Δία,
Εἰ πώποτ' ἦλθον δεῦρ', ἐθέλω τεθνηκέναι,
Ἢ 'κλεψα τῶν σῶν ἄξιόν τι κἀ τεμχός.
Καί σοι ποιήσω πρᾶγμα γενναῖον πάνυ·
Βασάνιζε γοῦν τὸ παῖδα τυτονὶ λαβών,
Κἄν ποτέ μ' ἕλῃς ἀδικοῦντ', ἀπόκτεινόν μ' ἄγων.
ΑΙΑΚ. Καὶ πῶς βασανίζω; ΞΑΝΘ. Πάντα τρόπον, ὁπόσα κλίμακι
Δήσας, κρεμάσας, ὑστριχίδι μαστιγῶν, δέρων,
Στρεβλῶν, ὁπόταν τε τὰς ῥῖνας ὄξει ἐγχέων,
Πλίνθους ὑπιθεὶς, πάντα ταῦτα· πλὴν φράσῳ
Μὴ τύπτε τοῦτον, μηδὲ γηθείῳ νέῳ.
ΑΙΑΚ. Δίκαιος ὁ λόγος. κἄν τι πιπρώσω γέ σοι
Τὸν παῖδα τύπτων, ταργύριόν σοι κείσεται.
ΞΑΝΘ. Μὴ δῆτ' ἔμοιγ'. ἴτω δὲ βασανίζ' ἀπαγαγών.
ΑΙΑΚ. Αὐτῷ μὲν οὖν, ἵνα σοι κατ' ὀφθαλμοὺς λέγῃ.
Κατάθου σὺ τὰ σκεύη ταχέως, χὤπως ἐρεῖς
Ἐνταῦθα μηδὲν ψεῦδος. ΔΙΟΝ. Ἀλλὰ θαρρῶ πάνυ,
Ἐμὲ μὴ βασανίζειν ἀθάνατον ὄντ'. εἰ δὲ μή,
Αὐτὸς σὺ σαυτὸν αἰτιῶ. ΑΙΑΚ. Λέγεις δὲ τί;
ΔΙΟΝ. Ἀθάνατος εἶναί φημι Διόνυσος Διός,
Τοῦτον δὲ δοῦλον. ΑΙΑΚ. Ταῦτ' ἀκούεις; ΞΑΝΘ. Φήμ' ἐγώ.
Καὶ πολύ γε μᾶλλον ἔστι μαστιγοῦσθαι.
Εἴπερ θεὸς γάρ ἐστιν, οὐκ αἰσθήσεται.
ΔΙΟΝ. Τί δῆτ', ἐπειδὴ γὰ σὺ φῂς εἶναι θεός;
Οὐ γὰ σὺ τύπτῃ πὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί;
ΞΑΝΘ. Δίκαιος ὁ λόγος. χὤπότερον ἂν ναῶν ἴδοις
Κλαύσαντα πρότερον, ἢ πρότιμήσαντά τι
Τυπτόμενον, εἶναι τοῦτον ἡγοῦ μὴ θεόν.
ΑΙΑΚ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἶ σὺ γεννάδας ἀνήρ.

Χωρεῖς

vs. 623. Οὐχὶ δεινὰ ταῦτα] In Vespis vs. 1359. δεινὰ ταῦτα πάσχειν σε, τὴν ξυλητρίδα τ' ξυμποτῶν κλέψαντα;
vs. 631. Ἐν κλίμακι δήσας] In Thesmoph. 956. δῆσον αὐτὸν εἰσάγων, ὃ τοξότ', ὡς τὴν σανίδα. In Equitibus vs. 366. οἷον σε δήσω ἐν τῷ ξύλῳ. ubi vide Notam.
vs. 632. Ὑστριχίδι μαστιγῶν] In Pace vs. 746. μὴν ὑστριχὶς εἰσέβαλεν εἰς τὰς πλευρὰς πολλῇ στρατιᾷ κἀδειροτόμησε τὰ νῶτα;
vs. 633. Στρεβλῶν] In Equitibus vs. 771. τὰς μὲν στρεβλῶν, τὰς δ' ἀγχων. In Pluto vs. 876. ἐπὶ τροχὸν γὰς δεῖ σ' ἐκεῖ στρεβλούμενον εἰπεῖν, ἃ πεπονηρεύμεσθα.
vs. 636. Δίκαιος ὁ λόγος] Ita & infra vs. 650. & Alexis apud Athenaeum III. p. 117.
vs. 641. Ἀγορεύω τινὶ ἐμὲ μὴ βασανίζειν] Euripides in

Tu Dityla, & tu Sceblia, tuque Pardoca
Accedite huc & depugnate cum isto.
BACCH. Nonne ergo indignum est hoc, ut iste verberet alios,
Qui furari aliena ipse solet? XANTH. Admodum sane.
AEAC. Indignum quidem & intolerandum, *fateor*. XANTH. Atqui per Jovem juro,
Si unquam veni huc, emori cupio,
Aut si quidquam tuorum furatus sum, quod vel pilo dignum sit.
Et ecce incipiam facinus generosum (magnum & memorabile)
Accipe istum servum & tormentis ex eo rem quaere,
Atque, si me injurium deprehenderis, abduc me & occidito.
AEAC. Quomodo ergo quaeram? XANTH. Omnibus modis: in scala
Eum ligans, suspendens, verbere setoso urens, caedens,
Torquens, naribusque acetum infundens,
Lateres imponens, ceteraque omnia fac: tantum
Ne porro verberes eum & novo allio.
AEAC. Quod aequum est dicis. Sed si mutilavero tibi
Servum, dum verbero eum, an pecuniam tibi debebo deponere?
XANTH. Non utique mihi: sed ita abduc hinc & eum quaestioni accipe.
AEAC. Imo in hoc ipso loco, ut ante oculos tibi dicat.
Tu depone sarcinas ocyus, at vide ut dicas
Hic nihil mendacii. BACCH. Edico
Ut me nemo quaestioni accipiat, qui sum immortalis. Sin minus,
Tua culpa tibi evenire putato, quicquid evenerit mali. AEAC. Quid ais?
BACCH. Dico me immortalem esse, Bacchum, *inquam*, Jovis filium,
Hunc autem esse servum. AEAC. Ista tu audis? XANTH. Audio inquam:
Et multo magis est flagris caedendus;
Si enim Deus est, non sentiet.
BACCH. Quid igitur? quoniam & tu ais te esse Deum,
Annon tu quoque pariter mecum plagas accipies?
XANTH. Justa est haec oratio: utrum autem nostrum videris
Plorare prius, aut magnopere curare
Verbera, hunc tu pro deo ne habeas.
AEAC. Procul dubio tu generosus es homo;

Nam

in Bacchis vs. 504. *αὐδῶ, 'μὲ μὴ δεῖν, σωφρονεῖν δ' σάφρονιν' Ego sanus vobis insanis edico ne me ligetis.* Indefinitum τις hoc loco ad certam personam refertur; ut supra vs. 554. *κακόν τινα ἢ τι τινί.* Vid. ad Plutum vs. 382.

Ibid. Κἄν τι πηρώσω] Solebant, qui servos aut servas alterius ad torturam poscebant, damnum praestare, si illi ex tortura mutilarentur; Demosthenes contra Neaeram: *ἕτοιμος ἦν τὰς θεραπαίνας παραλαμβάνειν, —— ἐφ' ᾧ τι βασανίσαι αὐτάς' —— καὶ εἴτι εἰς τὴν βασάνον βλαφθείησαν αἱ ἀνθρωποι, ἀποτίνειν ὁ, τι βλαβείησαν' Paratus quaestioni accipere ancillas, & si quid ex tormentis laesae essent, restituere damnum.*

vs. 649. Τύπτῃ] Secunda Persona pro τύπτῃ Attice.

vs. 651. Προτιμήσαιδ' τι] Infra, vs. 668.

Χωρεῖς γ' εἰς τὸ δίκαιον. ἀποδύεσθε δή.
ΞΑΝΘ. Πῶς ἂν βασανιεῖς νὼ δικαίως; ΑΙΑΚ. Ῥαδίως·
Πληγαὶ ὧδαὶ πληγαὶ ἑκάτερον. ΞΑΝΘ. Καλῶς λέγεις.
Ἰδοῦ, σκόπει γ', εἰ μὲ ὧδ' ἐγκινήσαντ' ἴδῃς.
ΑΙΑΚ. Ἤδη 'πάταξά σ'. ΞΑΝΘ. Οὐ μὰ Δί'. ΑΙΑΚ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖς.
Ἀλλ' εἶμ' ἐπὶ τονδὶ ἢ παταξω. ΔΙΟΝ. Πυΐνα;
ΑΙΑΚ. Καὶ δὴ 'πάταξα. ΔΙΟΝ. Καὶ πῶς οὐκ ἔπαρον;
ΑΙΑΚ. Οὐκ οἶδα· τυδὶ δ' αὖθις ἀποπειράσομαι.
ΞΑΝΘ. Οὔκουν ἀνύσεις; ἰαπαταῖ. ΑΙΑΚ. Τί δὴ ταταῖ;
Μῶν ᾠδυνήθης; ΞΑΝΘ. Οὐ μὰ Δί' ἀλλ' ἐφρόντισα,
Ὅπόθ' Ἡρακλεια τὰ 'ν Διομείοις γίνεται.
ΑΙΑΚ. Ἄνθρωπε ἱερός. δεῦρο πάλιν βαδιστέον.
ΔΙΟΝ. Ἰὼ, ἰώ. ΑΙΑΚ. Τί ἔστιν; ΔΙΟΝ. Ἱππέας γ' ὁρῶ.
ΑΙΑΚ. Τὶ δῆτα κλαίεις; ΔΙΟΝ. Κρομμύων ὀσφραίνομαι.
ΑΙΑΚ. Ἔπειτα πρωτιμᾶς γ' ᾠδήν; ΔΙΟΝ. Οὐδέν μοι μέλει.
ΑΙΑΚ. Βαδιστέον γ' ἄρ' ἔστιν ἐπὶ τονδὶ πάλιν.
ΞΑΝΘ. Οἴμοι. ΑΙΑΚ. Τί ἔστι; ΞΑΝΘ. Τιὼ ἄκανθαν ἔξελε.
ΑΙΑΚ. Τί τὸ πρᾶγμα τυτί; δεῦρο πάλιν βαδιστέον.
ΔΙΟΝ. Ἄπολλον, ὅς ποθ' Δῆλον ἢ Πυθῶν' ἔχεις.
ΞΑΝΘ. Ἤλγησεν, οὐκ ἤκουσας; ΔΙΟΝ. Οὐκ ἔγωγ', ἐπεὶ
Ἴαμβον Ἱππώνακτ' ἀνεμιμνησκόμην.
ΞΑΝΘ. Οὐδὲν πιεῖς γὰρ, ἀλλὰ τὰς λαγόνας σπόδει.
ΑΙΑΚ. Μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἤδη πάρεχε τὸ γαστέρα.
ΔΙΟΝ. Πόσειδον. ΞΑΝΘ. Ἤλγησέ πις.
ΔΙΟΝ. Ὅς Αἰγαίου πρῶνας, ἢ γλαυκᾶς μέδεις
Ἁλὸς ἐν βένθεσιν.
ΑΙΑΚ. Οὗτοι μὰ τὸν Δήμητρα δύναμαί πω μαθεῖν,
Ὁπότερον ὑμῶν ἐστὶ θεός. ἀλλ' εἰσίτον.
Ὁ δεσπότης γὰρ αὐτὸς ὑμᾶς γνώσεται,
Χ' ἡ Φερσέφαττ', ἅτ' ὄντε κἀκείνῳ θεώ.
ΔΙΟΝ. Ὀρθῶς λέγεις. ἐβουλόμην δ' ἂν τοῦτό σε
Πρότερον ποιῆσαι, πρίν με τὰς πληγὰς λαβεῖν.

ΣΤΡΟΦΗ.

vſ. 664. Ἐν Διομείοις] Pagus Atticus, in neutro genere pluraliter dictus Διόμεια, ubi fuit ſacellum Herculi dedicatum; quod Diomus, a quo pagus nomen habebat, Herculis deliciae fuiſſet. Ex Scholiis & Steph. Byzant. Ceterum uteroue & Xanthias & Bacchus, cum partim voce, partim lacrymis manifeſta ſigna edant doloris, tamen quaslibet potius cauſas miſere commiſcuntur, quam ut rem fateantur.

vſ. 667. & ſeq. Τί δῆτα κλαίεις; —— ἔπειτα πρωτιμᾶς γ' ᾠδήν;] Euripides in Alceſtide vſ. 527. τί δῆτα κλαίεις; τίς φίλων ὁ κατθανών; Ibidem vſ. 761. ὁ μὲν γὰρ ᾖδε, τὼ Ἀδμήτε κακῶν οὐδὲν πρωτιμῶν· οἰκτίται δ' ἐκλαίομεν δέσποιναν· *Quid ergo lacrymas? Quis amicus mortuus eſt? —— Ille enim* (Hercules) *cantabat, miſerias Admeti nihil curans; nos vero ſervi plorabamus.*

vſ. 671. Τί τὸ πρᾶγμα τυτί;] Simulat ſe non animadvertere, illos dolorem celare non poſſe, & ineptas cauſas ſuſpirii & fletus praetexere; nempe propterea id ſimulat, ut amplius eos verberet.

vſ. 674. Ἰαπώνακτ'] Scholiaſtes dicit, Bacchum perturbatum dolore neſcire, quid dicat; nam Iambum illum quem pronunciaverat, non eſſe Hipponactis,

Nam non refugis id, quod juſtum eſt: exuite jam veſtes.
XANTH. Quomodo igitur quaeſtionem exercebis ut par eſt? AEAC. Facile:
Alternis vicibus plagas accipietis. XANTH. Recte dicis:
Ecce, ſpecta, an me videas commoveri.
AEAC. Jam percuſſi te. XANTH. Non profecto. AEAC. Nec mihi videris *ſenſiſſe.*
Sed ad hunc ibo & percutiam. BACCH. Quando tandem?
AEAC. Atqui jam percuſſi. BACCH. Quomodo ergo non ſternutavi?
AEAC. Neſcio: hunc rurſus tentabo.
XANTH. Nonne igitur properabis? iattatae! *eheu!* AEAC. Quid iattatae eheu?
Num dolebat? XANTH. Non profecto, ſed cogitabam
Quando Heraclea in Diomeis fierent.
AEAC. Homo religioſus: huc rurſus eundum.
BACCH. Iu! iu! hei. AEAC. Quid eſt? BACCH. Equites video.
AEAC. Quid itaque fles? BACCH. Cepas olfacio.
AEAC. Ergone verbera iſta nihili facis? BACCH. Nihil curo.
AEAC. Eundum igitur eſt ad hunc rurſus.
XANTH. Hei mihi. AEAC. Quid eſt? XANTH. Spinam hanc mihi exime.
AEAC. Quid hoc rei eſt? huc rurſus eundum.
BACCH. ô Apollo, qui forte jam Delum aut Pythonem tenes.
XANTH. Indoluit; nonne audiviſti? BACCH. Haud ego quidem, nam
Jambi Hipponactis reminiſcebar.
XANTH. Nihil efficis, ſed ilia caede.
AEAC. Nihil profecto *efficio.* Sed jam praebe ventrem.
BACCH. Neptune. XANTH. Indoluit nonnemo.
BACCH. Qui Aegaei promontoria *tenes*, aut caerulei regnas
Maris in fundo.
AEAC. Nondum, ita me Ceres amet, poſſum cognoſcere
Uter veſtrum ſit Deus. Sed ingredimini:
Nam herus ipſe vos cognoſcet,
Et Proſerpina, utpote Dii ipſi etiam.
BACCH. Recte dicis, vellem autem hoc te
Prius feciſſe, antequam plagas acciperem.

STROPHE.

etis, ſed Ananiae.

vſ. 676. Μὰ τὸν Δία] Subaudiendum ἔδει ποιεῖν ex praecedente verſu. μὰ enim ſemper eſt negantis apud Ariſtophanem, & plerosque veterum.

vſ. 678. Ὃς Αἰγαίᾳ πρῶνας] Paulo ante Apollinem invocans dicebat: ὃς πᾶ Δῆλον ἢ Πυθῶν' ἔχεις· quae verba quia in Bacchi & in auditorum memoria adhuc haerere poterant, nunc, cum invocat Neptunum, dicit tantum: ὃς Αἰγαίᾳ πρῶνας, & verbum ἔχεις ſubaudiendum relinquit. Monet autem Scholiaſtes, hunc verſum eſſe ex Sophoclis Laocoonte, cujus locum adducit plenius: Ποσειδον, ὃς Αἰγαίᾳ * μίδεις πρῶνας, ἢ γλαυκᾶς μίδεις ξυνίεμα λίμνας, ἐφ' ὑψηλαῖς σπιλάδεσσι σοιμάτων· *Neptune, qui Aegaei maris littora tenes, aut coeruleum regis ventis agitatum mare, in altis ſcopulis oſtiorum.* Ubi pro priore μίδεις legendum puto ἔχεις· quia μίδεις non poteſt conſtrui cum accuſativo πρῶνας· & quia eiusdem verbi repetitio hoc loco ingrata foret.

vſ. 680. Οὗτοι] Non poteſt cognoſcere uter ſit Deus, quia ambo dolorem diſſimulare non poterant.

ΣΤΡΟΦΗ.

ΧΟΡ. Μῶσα χορῶν ἱερῶν ὀπάδηθι, ᾗ
Ἦλθ' ὀπὶ τέρψιν ἀοιδᾶς ἐμᾶς,
Τὸν πολιὸν ὀφομφὴν λαῶν ὄχλον,
Οὗ σοφίαν μωσίαν κάθιμ),
Φιλοπιμότεραι Κλεοφῶντ@, ἐφ' ᾧ
Δὴ χείλεσιν ἀμφιλάλοις
Δεινὸν ὀπάζρέμεται
Θρηϊκία χελιδών,
Ἐπὶ βάρβαρον ἐζομάμη πέταλον·
Κελαδεῖ δ' ὀπίκλαυτον ἀηδόνιον
Νόμον, ὡς ἀπολεῖται,
Κἂν ἴσαι γένων).

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ.

Τὸν ἱερὸν χορὸν δίκαιόν ἐστι λέγειν τῇ πόλει
Συμπαραινεῖν, ᾗ διδάσκειν. πρῶτον ἐν ἡμῖν δοκεῖ
Ἐξισῶσαι τὰς πολίτας, κἀφελεῖν τὰ δείματα.
Κ' εἴ τις ἥμαρτε σφαλείς π Φρυνίχῳ παλαίσμασιν,

Ἐγέ-

vſ. 690. Κλεοφῶντ@] Hunc tanquam peregrinum & barbarum perſtringit; & Aeſchines de Falſa legat. Κλεοφῶν δὲ ὁ λυροποιὸς, ὃν πολλοὶ δεδεμένον ἐν πίδαις ἐκπεμπόντων, παρεγραφεὶς αἰχρῶς πολίτης. Euripides etiam in Oreſte hunc occulte tangit, ut ibi Scholiaſtes putat, tanquam civem non germanum & oratorem turbulentum vſ. 900. κἀπὶ τῷδ' ἀνίσταταί τις ἀθυρόγλωσσ@, ἰσχύων θράσει, Ἀργεῖ@ οὐκ Ἀργεί@, ἐναγκισμέν@, θορύβῳ τε πίσυν@, κἀμαθεῖ πρέπουσα· *Poſt hunc ſurgit vir quidam loquax, temeritate valens, Argivus non Argivus, vi factus civis, tumultu & ſtulta fretus audacia.* Argivum propterea dixit, quia Scena eſt Argis: intelligitur autem facile de Athenienſi eſſe ſermonem, cum agatur Athenis fabula, & homo ſit ſat notus.

vſ. 692. Ἐπιδεδημέλαι] Scholiaſtes ſupra ad vſ. 93. hunc locum reſpiciens ſcribit περιδεδήμεται.

vſ. 693. Θρηϊκία χελιδών] Garrulitatem & ſimul barbariem hominis notat; quia Hirundo eſt *garrula*, & Cleophontis mater eſt oriunda ex Thracia, ut dicit Scholiaſtes, ubi etiam Philomela, ſive, ut alii volunt, Procne, in Hirundinem eſt mutata. Barbarorum lingua comparatur cum hirundinum voce; Aeſchylus in Agamemnone vſ. 1059. Χελιδὼν@ δίκην, ἀγνῶτα φωνὴν βάρβαρον κελαδήσαν· *Hirundinis inſtar barbaram, ignotam habens vocem.* Ubi Scholia: ὅτι βάρβαρον τὸ ὄρνεον διὰ τοῦτο παραβάλλει τοῦτο αὐτῇ· ἐν Θράκῃ γὰρ ἡ μεταμόρφωσις αὐτῆς ἱστόρηται· *Quoniam barbara eſt haec avicula, propterea comparat eam cum Caſſandra; nam in Thracia fertur facta eſſe tranſformatio illius aviculae.* Scholiaſtes Comici ad Aves vſ. 1680. Ἀισχύλ@ τὸ βαρβαρίζειν, χελιδονίζειν φησί· καὶ Ἴων ἐν Ὀμφάλῃ τὰς ἑαρδάρους χελιδόνας ἀρσενικῶς φησι· *Aeſchylus barbarizare vocat hirundinum more loqui. & Ion in Omphale tragoedia Barbaros*

STROPHE.

CHOR. Ades Muſa ad ſacros choros, &
Veni, ut delecteris carmine meo,
Viſura numeroſam populorum multitudinem,
Ubi ſapientiae innumerae ſedent
Ambitioſiores Cleophonte, in cujus
Labris garrulis
Acerbe fremit
Thracia hirundo
Super barbaro folio ſeſſitans.
Cantat autem lugubre luſciniae
Carmen, ut ſit periturus,
Etiamſi pares fuerint calculi.

EPIRREMA.

SEMICHORUS.

SEM. Aequum eſt, ut ſacer chorus, quod in rem eſt civitatis,
Moneat, & doceat. Primum itaque videtur nobis
Exaequandos eſſe cives cum civibus, & metus adimendos.
Tum ſi quis peccaverit ſupplantatus Phrynichi artibus

Ajo

baros vocat χελιδόνας *in maſculino genere.* Comicus ſupra, vſ. 93. ineptos & loquaces poëtas vocat χελιδόνων μουσεῖα. ubi vide Notam.

vſ. 695. Ἀηδονίων] Tribuit hirundini carmen Luſciniae, non quia hirundo aeque ſuaviter canat atque luſcinia; ſed quia erant ſorores, & utraeque materiam carminis habeant lugubrem. De Luſciniae cantu Ityn filium lugentis Comicus in Avibus vſ. 211. Χὕσον δὲ νύμας ἱερὰν ὕμναι, ὃς διὰ θρήνοις σὺν ἀηδόσι θρηνεῖς, ἃ ἐμὸν καὶ σὸν πολύδακρυν Ἴτυν ἐλελιζομένη διερὸς μέλεσι. ubi vid. Not.

vſ. 696. Ὡς ἀπολεῖται] Lugubre dicit eum canere, quia inſtet ei judicium, in quo vereatur ne propter multa facinora, quorum ſibi conſcius ſit, condemnetur. vid. infra ad vſ. 1552.

Ibid. & ſeq. Ἀπολεῖται κἂν ἴσοι γένωνται] Contra apud Aeſchylum in Eumenidibus vſ. 744. νικᾷ δ' Ὀρέστης, κἂν ἰσόψηφος κριθῇ· *Vincit autem Oreſtes, licet paria ſuffragia in judicio habeat cum adverſariis.* Reus ſemper abſolvitur, ſi plura habeat ſuffragia quam accuſator: imo tam favorabilis erat conditio ejus, ut etiam abſolveretur, ſi aequalem habeat numerum ſuffragiorum cum adverſariis. de quo videri poteſt Ariſtoteles Probl. Sect. 29. Num. 13. quem locum indicavit Stanlejus ad Aeſchylum, apud quem plura legi poſſunt. Ceterum Comicus dum dicit Cleophontem periturum licet aequalibus ſuffragiis; vult ſignificare illum omnino dignum eſſe morte.

vſ. 701. Παλαίσμασι] Metaphora a luctatoribus; dicit autem in plurali, ut ſubindicet, non illis tantum paratam eſſe debere veniam, qui ſemel peccaſſent; ſed etiam illis, qui iterum iterumque, ad majorem clementiam adhortans Athenienſes. In luctationibus, qui ter eſſet lapſus, omnino erat victus: Aeſchylus

Ἐγγενέας φημὶ χρῆναι τοῖς ὁπλιτεύσιν τότε,
Αἰτίαν ἐνθεῖσι, λῦσαι τὰς πρόσθεν ἁμαρτίας.
Εἶτ' ἄτιμον φημὶ χρῆναι μηδέν' εἶν' ἐν τῇ πόλει.
Καὶ γὰρ αἰσχρόν ἐστι τοὺς μὲ ναυμαχήσαντας μίαν
Καὶ Πλαταιᾶς θὠθὺς εἶναι, κἀντὶ δούλων δεσπότας.
Κἀδὲ τοῦτ' ἔγωγ' ἔχομ' ἂν μὴ ὀρθῶς φάσκειν ἔχειν,
Ἀλλ' ἐπαινῶ· μόνα γὰρ αὗται νῦν ἔχοντ' ἐφράσατε.
Πρὸς δὲ, τούτοις εἰκὸς ὑμᾶς, οἳ μετ' ὑμῶν πολλὰ δὴ
Χ' οἱ πατέρες ἐναυμάχησαν, ἐν τοσήκοισιν γένει,
Τιὺ μίαν ταύτην παρεῖναι ξυμφορὰν, αἰτιωμένοις.
Ἀλλὰ τῆς ὀργῆς ἀνέντες, ὦ σοφώτατοι φύσει,
Πάντας ἀνθρώπους ἐκόντες ξυγγενεῖς κλησώμεθα,
Κἀπιτίμους, ἐν πολίταις, ὅς τις ἂν ξυναυμαχῇ.
Εἰ δὲ ταῦτ' ὀγκωσόμεθα, κἀποσεμνυνούμεθα,
Τιὺ πόλιν ἐν ταῦτ' ἔχοντες κυμάτων ὀλίγα λαλεῖν,
Ὑστέρῳ χρόνῳ τότ' αὖθις εὖ φρονεῖν ἐν δόξομεν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Εἰ δ' ἐγὼ ὀρθὸς ἰδεῖν βίον ἀνήρ,
Ἢ τρόπον, ὅστις ἔτ' οἰμώξει,
Οὐ πολὺν, ἀλλ' ὁ πίθηκος ἔτος γ', ὁ
Νῦν ὀλοχλῶν, Κλεισθένης ὁ μικρὸς,
Ὁ πονηρότατος βαλανεὺς, ὀπίσω
Κρατῆσι κυκησιτέφρου,
Ψυδονίτου τε κονίας,

Καὶ

in Eumenidibus vſ. 592. eadem utitur metaphora, apud quem Oreſtes cum Eumenidibus contendit coram judicibus, qui cum faſſus eſſet ſe matrem occidiſſe; Eumenidum chorus dicit: ἓν μὲν τόδ' ἤδη τῶν τριῶν παλαισμάτων· *unus hic eſt ex tribus in luctâ lapſibus.* Ubi Scholia: ἐκπέπλωκας, *cecidiſti:* & addunt: μεταφορὰ δέ ἐστιν ἀπὸ τῶν παλαιόντων, οἳ ἐπὶ τοῖς τρισὶ πλάσμασιν ὁρίζουσι τὴν ἧτταν· *metaphora a luctantibus, qui in tribus lapſibus definiunt aliquem victum eſſe.*

vſ. 706. Καὶ Πλαταιᾶς] Pro Πλαταιᾶς a Πλαταιεύς. Scholiaſtes: τὸς συναυμαχήσαντας δῆλος Ἑλλάνικός φησιν ἐλευθερωθῆναι, καὶ ἐγγραφῆναι ἐς Πλαταιεῖς συμπολιτεύεσθαι· *Hellanicus dicit, ſervos, qui decertaſſent praelio navali, libertate donatos eſſe, & inter cives relatos, ut Plataenſes.* Intelligit autem praelium ad Arginuſas: Plataeenſibus jus civitatis fuiſſe Athenis conſtat.

vſ. 709. Οἳ μετ' ὑμῶν πολλὰ δὴ] Illos cives, qui ſaepe pugnaſſent pro patria & tamen honoribus eſſent exuti, opponit illis, qui cum ſemel tantum pugnaſſent, & inſuper fuiſſent ſervi, tamen & libertatem eſſent conſecuti & jus civitatis: vultque dicere, minus decorum eſſe, quod cives & viros de Rep. bene meritos ob levia peccata inclementer tractent; cum interea ſervos, (quamvis non plane immerito, propter utilem eorum ſemel navatam operam) tantis beneficiis ornent. Haec autem ſubobſcure dicuntur, cum oratio aliter coepta aliter deſinat; nam vſ. 705. dicebat: αἰσχρὸν ἐστι τοὺς μὲν ναυμαχήσαντας μίαν &c; itaque hic vſ. 709. debebat dicere: τοῖς δὲ πολλὰ δὴ —— ναυμαχήσασι, —— μὴ παρεῖναι μίαν ξυμφοράν· *Illis autem, qui ſaepe*

Ajo oportere facultatem esse illis, qui tunc lapsi sunt,
Causa dicta, diluendi priora peccata.
Deinde infamem ajo oportere nullum esse in Republica. (*in civitate.*)
Etenim turpe est illos, qui semel interfuerunt praelio navali,
Et Plataeenses statim fieri & dominos pro servis.
Equidem nec istud negare possim se recte habere,
Verum laudo. Haec enim sola sapienter feciſtis.
Praeterea aequum est vos illis, qui vobiscum saepe jam,
Ut & parentes eorum, interfuerunt praeliis navalibus, quique genere propinqui sunt,
Unam hanc noxam remittere, idque petentibus.
Sed ô sapientissimi, ira nonnihil laxata,
Demus operam ut omnes homines nobis quasi cognatos faciamus,
Et ut omnibus petere honores & esse civibus liceat, qui una decertarint praelio navali.
Si autem in hac re tumidos & superbos nos gesserimus,
Praesertim cum civitas nostra in ulnis fluctuum sit constituta,
In posterum non recte sapere videbimur.

ANTISTROPHE.

Quod si ego recte cognoscere possim vitam *ejusmodi* hominis,
Et mores, qui aliquando plorabit,
Non multo, vel simius iste
Qui nunc molestus est, Cligenes inquam parvus,
Iste balneator pessimus, omnium quotquot
Obtinent permixtum cinere
Et falso nitro pulverem,

Et

saepe jam ptignarunt, non remittere unam noxam: Nempe in orationis cursu convertit sese ad adhortationem.

Ibid. Πρὸς δὲ, τούτοις] Ita distinguo aliter quam omnes Edd. quae comma ibi non habent cum sit necessarium.

vs. 716. Τὴν πόλιν — κυμάτων ἐν ἀγκάλαις] Remp. comparat cum nave in mari fluctuanti, aut naufragis inter fluctus natantibus; sic Euripides in Rheso vs. 246. ὅταν ᾖ δυσάλιος ἐν πελάγει καὶ σαλεύῃ πόλις· *Quando civitas in pelago est inter tempestates sole carentes, & fluctuat.* Sophocles in Oedipo tyranno vs. 22. πόλις γὰρ, ὥσπερ καὐτὸς εἰσορᾷς, ἄγαν ἤδη σαλεύει, κἀνακυρίσαι κάρα ἐνθῶν ἔτ' οὐχ οἵα τε φοινὶξ σάλῳ· *Civitas enim, ut & ipse vides, valde nunc jactatur & erigere caput ex profundo non amplius potest, & ex fluctu pernicioso.* Scholiastes dicit ex quodam Aeschyli loco id esse, quem adducit: ψυχὰς ἐχούσῃς κυμάτων ἐν ἀγκάλαις.

vs. 717. Ὑστέρῳ χρόνῳ] Euripides: χρόνῳ γὰρ ἔστ' ὑστέρῳ δώσῃ δίκην· *Num iste poenas dabit post futura aetate.* ex fragm. in Phrixo. Aeschylus in Agamem. vs. 1675. ἀλλ' ἐγώ σ' ἐν ὑστέροισιν ἡμέραις μέτειμ' ἔτι· *sed ego te in diebus post futuris adhuc ulciscar.* Etiam ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ. Soph. in Oedipo Coloneo vs. 607. τοῖς μὲν γὰρ ἤδη, τοῖς δ' ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ τὰ πρόσπτα πικρὰ γίνεται· *Nam aliis in praesenti, aliis in futuro tempore, jucunda fiunt acerba.*

vs. 720. Ὁ πίθηκος ἔστ' γ' ὁ — Κλειγένης] Scholiastes dicit videri hunc etiam circa remp. versatum fuisse; erit itaque populi adulator, sive uno verbo δημοπίθηκος, ut Comicus loquitur infra vs. 1117.

Καὶ Κιμωλίας γῆς,
Χρόνον ὀιδιατείψῃ. εἰδὼς δὲ τάδ', οὐκ
Εἰρωνικὸς ἔασ', ἵνα μή ποτε κἀ-
ποδυθῇ μεθύων, ἄ-
νθυ ξύλα βαδίζων.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Πολλάκις γ' ἡμῖν ἔδοξεν ἡ πόλις πεπονθέναι
Ταυτὸν ἔς τε τ' πολιτῶν τὼς καλώς τε κἀγαθώς,
Εἴς τε τἀρχεῖον νόμισμα, κ' τὸ καινὸν ἀργύσιον·
Οὔτε γ' τύτοισιν ὄσιν ὀ κεκιβδηλθυμμένοις,
Ἀλλὰ καλλίστοις ἁπάντων, ὡς δοκεῖ, νομισμάτων,
Καὶ μόνοις ὀρθῶς κοπεῖσι, κ' κεκωδωνισμένοις,
Ἔν τε τοῖς Ἕλλησι κ' τοῖς Βαρβάροισι πανταχῆ,
Χρώμεθ' ὠδέν, ἀλλὰ τύτοις τοῖς πονηροῖς χαλκίοις,
Χθές τε κ' πρώην κοπεῖσι τῷ κακίστῳ κόμματι.
Τῶν πολιτῶν δ' ὃς μὴ ἴσμεν θύγενεῖς κ' σώφρονας
Ἄνδρας ὄντας κ' δικαίως, κ' καλώς τε κἀγαθώς,
Καὶ τραφέντας ὀν παλαίφραις, κ' χοροῖς κ' μυσικῇ,
Προσηλθόμην. τοῖς δὲ χαλκοῖς, κ' ξένοις, κ' Πυῤῥίαις,
Καὶ πονηροῖς, κἀκ πονηρῶν, εἰς ἅπαντα χρώμεθα,
Ὑχάτοις ἀφιγμένοισιν, οἷσιν ἡ πόλις πρώτοις

Οὐδὲ

vs. 738. Χθές τε καὶ πρώην] Proverbiale, de rebus nuperis & recentibus; dicitur autem fere cum contemtu. Demosthenes contra Leocharem, de Cive novitio: ἃ πρώην καὶ χθὲς ἐγραφέντα. Idem de Corona: οὐδὲ γάρ ποτε, οὐδὲ λίαν, χθὲς μὲν ἓν καὶ πρώην ἅμα Ἀθηναίῳ καὶ ῥᾴτωρ γέγονεν· quem locum citavit Camerarius, cum aliis tribus, in Sophoclis Antigonam ad haec verba vs. 462. ὁ γάρ τι νῦν γε κἀχθὲς, ἀλλ' ἀεί ποτε ζῇ ταῦτα· *non enim nunc aut nuper haec exiterunt, sed semper vigent ista.* Juncus apud Stobaeum: σὺ δὲ ἄκουε λόγου ἐκ ἐμοῦ ἐδὲ νεωτέρου, ἐχθὲς πω καὶ πρώην ἐυρεθέντα, καὶ μόλις εὐδοκιμήσαντα· παλαιῶν δὲ ἀνδρῶν σοφῶν τε, τεθαυμασμένων· *Tu vero audi orationem non meam, neque recentiorem, quasi heri aut nuper inventam, & vix approbatam; sed priscorum sapientumque virorum, magni aestimatam.*

Ibid. Τῷ κακίστῳ κόμματι] In Pluto vs. 863. ἔοικε δῆ' εἶναι τὲ ποτηρὲ κόμματ@. In Acharn. vs. 516. ἀνδράρια μοχθηρά, παρακεκομμένα, ἄτιμα, καὶ παράξενα καὶ παράσημα.

vs. 742. Προσηλθόμην] Ita scribendum puto propter metrum & sensum. Demosthenes contra Midiam: λειποτραξίς γε ἀσπίδων ἐκλωκένας, καὶ ἐφ' αἱμάτι φεύγειν, καὶ μονὸς προσηλθόμας· *deserti ordinis convictum esse, & caedis reum agi, & tantum non crucifigi.* ubi Scholia: τῷ δημοκίνῳ παραδίδοσθαι, τῷ σαυρῷ τοὺς ὅλους περιπήγνυσθαι· *carnifici tradi: cruci clavis affigi.* quae posterior significatio est propria; prior Synecdochica speciei pro genere. Proprie usurpavit Plutarchus de audiendis poëtis: τῷ τροχῷ προσηλῶσαι· *rotae affixisse:* Accipitur etiam latius pro, *exponere aliquem injuriae aliorum, contumelia afficere;* Aelianus Epist. 3. εἰ Εὐπειθίδης ὁ Κορυδαλλεὺς ἑμαυτὸν περιώψομαι προσηλούμενον· *Si ego, qui sum Eupithides Corydallensis, patiar meipsum ludibrio esse.* Videatur & Stanlejus ad Aeschyli Prom. vs. 437. Omnes autem Edd. & citationes προσελθμεν.

Ibid. Πυῤῥίαις] *Servis*, ut dicit Scholiastes. Imponebant autem servis nomina a colore quandoque, ut *Pyrrhias, Xanthias:* aut a Gente, ut *Cario, Syrus, Syra, Thratta:* aut ab officio, ut *Dromo, Sosias:* & alitunde, ut patet ex Terentio, Plauto, & Aristophane, apud quos omnia quae dixi occurrunt. Lucianus in Timone:

Cretamque,
Tempore illic morabitur. Hoc autem cum sciat, non
Erit pacatus *sed armatus*, ne forte vestibus
Spolietur ebrius, si-
ne ligno incedens.

ANTEPIRRHEMA.

Saepe animadvertimus civitati nostrae evenire
Idem circa bonos & probos cives,
Quod ei evenit circa veteres nummos & novos;
Nam & istis, quamvis non sint adulterini,
Sed optimi omnium, ut constat, nummorum,
Et soli probe cusi & tinnitu probati,
Ubique tam apud Graecos quam apud Barbaros,
Non utimur omnino; sed malis istis aeneis
Nuper cusis, notae pessimae:
Et cives illos, quos scimus esse ingenuos & modestos,
Virosque justos, bonos item & probos,
Et educatos in palaestris, & choris & musica,
Carnifici tradimus: istis autem aereis & peregrinis, & Pyrrhiis
Malis & malo genere prognatis ad omnia utimur,
Licet postremi venerint: quibus civitas antehac

Nec

πε: ἢ κατατύγων οἰκίτης, — ἀντὶ τᾶ τίως Πυῤῥίᾳ, ἢ Δρόμωνϑ', ἢ Τιβίᾳ, Μεγακλῆς, Μεγάβυζϑ', ἢ Πρωταρχϑ' μετονομασθείς. *aut Servus Cinaedus, — qui pro Pyrrhia, aut Dromone, aut Tibio, Megacles, Megabyzus, aut Protarchus nominatus est.*

vs. 743. Ἐκ πονηρῶν] Subintelligitur participium γεγονότων aut ὄντων aut simile; in Equitibus vs. 185. μᾶν ἐκ καλῶν εἶ κἀγαθῶν· deinde alter: μὰ τὸς Θεός, εἰμ' ἐκ πονηρῶν γε.

vs. 744. & seq. Οἵοιν ἡ πόλις πρότᾳ ἐδὲ φαρμακοῖσιν — ἐχρήσατ' ἄν] Imitatus est Eupolidem, ut solet saepe, cujus locus extat apud Athenaeum Lib. X. p. 425. ὃς δ' ἐκ ἂν εἵλετϑ' ἁδῆ' ἂν οἰνόπλατ προτᾶ, Νυνὶ στατηγὸς λύσομεν· ὦ πόλις, ὦ πόλις, Ὡς εὐτυχὴς εἶ μᾶλλον ἢ καλῶς φρονεῖς· *Quos nec oenoptas creassetis antehac, illos nunc imperatores summos videmus. Heu civitas, heu civitas, quanto es fortunatior quam prudentior!* Est & apud Stobaeum Serm. 41. ejusdem Eupolidis locus, qui adscribi & conferri meretur cum istis & praecedentibus Aristophanis verbis: Ἡμεῖς γὰρ ἔχ ἔτω τίως ἠκὔμεν, ὦ γέροντες· Ἀλλ' ἦσαν ἡμῶν τῇ πόλῃ πρωτον μὲν οἱ στρατηγοὶ Ἐκ τ̃ μεγίστων οἰκιῶν, πλύτῳ γένῃ τε πρώτοι, Οἷς ὥσπερεὶ θεοῖσιν ἠυχόμεσθα· καὶ γὰρ ἦσαν· Ὡς ἀσφαλῶς ἀπράττομεν· νυνὶ δ', ἐπεὶ τύχοιμεν Στρατηυόμεσθ', αἱρόμενοι καθάρματα στρατηγικ· *Nos enim antehac non ita administrabamus Remp. o Senes; sed primum quidem erant urbi nostrae duces exercituum, ex maximis familiis, divitiis & genere primarii: quibus tanquam diis vota faciebamus; nam erant etiam; itaque in tuto erant res nostrae. Nunc autem temere quorsumcumque mittimus exercitum eligentes purgamenta pro ducibus.* Notandum, Aristophanem φαρμακοὺς dixisse eos, quos Eupolis καθάρματα. & ita exponit Scholiastes Aristophanis; φαρμακοῖσι· τοῖς λεγομένοις καθάρμασι. Reprehendit & Isocrates illam imprudentiam Athenienſium circa eligendos magistratus, de Pace: τοιούτοις συμβούλοις χρώμεθα, ὧν ἐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν καταφρονήσειε· καὶ τὰς αὐτὰς τύχας κυρίας τ̃ κοινῶν ἀπάντων καθίσαμεν, οἷς ἕδεις ἂν τ̃ ἰδίων ἐδὲν ἐπιτρέψειε· τὸ δὲ πάντων χειλιώτατον, ὃς γὰρ ὁμολογήσαιμεν ἂν πονηροτάτους εἶναι τ̃ πολιτῶν, τούτοις πιστοτάτοις φύλαξι χρώμεθα τ̃ πολιτείας εἶναι.

Οὐδὲ φαρμακοῖσιν εἰκῇ ῥᾳδίως ἐχρήσατ' ἄν.
Ἀλλὰ κἀ νῦν, ὦ νόητοι, μεταβαλόντες τὰς τρόπους,
Χρῆσθε τοῖς ξυνοῦσιν αὖθις· κἀ κατορθώσαισι γὰν
Εὔλογον· κἂν π σφαλῆτ', ἐξ ἀξίας γᾶν ὦ ξύλα,
Ἤν π κἀ πάσχητε, πάσχειν τοῖς σοφοῖς δοκήσετε.

ACTUS TERTII

ΑΙΑΚΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

ΑΙΑΚ. Νὴ τ Δία τ Σωτῆρα, γεννάδας ἀνὴρ
Ὁ δεσπότης σϑ. ΞΑΝΘ. Πῶς γὰρ οὐχὶ γεννάδας,
Ὅς πς γε πίνειν οἶδε κἀ βινεῖν μόνον;
ΑΙΑΚ. Τὸ δὲ μὴ παταξαι σ' ἐξελέγξαντ' ἄπικρυς,
Ὅλ δᾶλ ὢν ἔφασκες εἶναι δεσπότης;
ΞΑΝΘ. Ὠιμωξε μὰ τ' ἄν. ΑΙΑΚ. Τᾶτο μέν τοι δηλικὸν
Εὐθὺς πεποίηκας, ὅτᾳ ἐγὼ χαίρω ποιῶν.
ΞΑΝΘ. Χαίρεις, ἱκετεύω; ΑΙΑΚ. Μάλα γ' ἐποπθύειν δοκῶ,
Ὅταν καταρράσωμαι λάθρα τᾷ δεσπότῃ.
ΞΑΝΘ. Τί δὲ, τονθορύζων, ἠνίκ' ἂν, πληγὰς λαβὼν
Πολλὰς, ἀπῇς θύραζε; ΑΙΑΚ. Καὶ τόθ' ἥδομαι
ΞΑΝΘ. Τί δὲ πολλὰ πράττων; ΑΙΑΚ. Ὡς μὰ Δί' οὐδὲν οἶδ' ἐγώ.
ΞΑΝΘ. Ὁμόγνιε Ζεῦ, κἀ τῶνδε κἀῶν δεσποτῶν,
Ὅταν λαλῶσι; ΑΙΑΚ. Μάλα γε πλεῖν, ἢ μαίνομαι.
ΞΑΝΘ. Τί δὲ τοῖς θύραζε ταῦτα καταλαλῶν; ΑΙΑΚ. Ἐγὼ
Μὰ Δί', ἀλλ' ὅταν δρῶ τᾶτο, κἀκμαίνομαι.
ΞΑΝΘ. Ὦ Φοῖϐ' Ἄπολλον, ἔμβαλέ μοι τ δεξιὰν,
Καὶ δὸς κύσαι, κἀὐτὸς κύσον, κἀ μοι φράσον
Πρὸς Διὸς, ὃς ἡμῖν ἐστὶν ὁμομαστιγίας,

Τίς

vſ. 746. Ἀλλὰ καὶ νῦν, ὦ νόητοι, μεταβάλοντες τὰς τρόπους] Similiter Eupolis & eodem carminis genere, apud Stobaeum Serm. IV. ἀλλ' ἐμοὶ πείθεσθε πάντως, μεταβαλόντες τὰς τρόπους, μὴ φθονεῖτε &c. *Sed mihi morem gerite omnino, mutatis moribus, ne invidete* &c.

vſ. 748. Ἐξ ἀξίας γᾶν τὰ ξύλα] Alludit ad proverbium: ἐξ ἀξίας τὰ ξύλα κἂν ἀπάγξασθαι· *digno ex ligno vel ſuſpendat ſe quis.*

vſ. 753. Τὸ δὲ μὴ παταξαι σε] Ellipſis: ſubintelligitur πῶς ἐ θαυμαστὸν; aut ſimile. In Avibus vſ. 5. τὸ δῆ' ἐμὲ κορώνῃ πειθόμενον —— περιελθεῖν. Vid. ad Plut. vſ. 593.

vſ. 755. Οἰμωξε] Ita Edd. Oportebat ᾤμωξε.

vſ. 757. Ἐποπθύειν] Plus erat epoptam eſſe in ſacris initiationum, quam myſtam; cum ergo myſtae ſint beati, epoptae multo magis.

vſ. 759. Τονθορύζων] In Veſpis vſ. 612. καταρασάμενος καὶ τονθορύσας.

vſ. 762.

Nec pro piacularibus facile usa fuisset.
Sed nunc saltem, ô stolidi, mutatis moribus
Utimini rursus bonis viris; nam hoc si bene vobis cesserit,
Laudem merebitur; sin aliquid fuerit offensum, saltem ab illis, qui lignum & locum honoratum obtinent,
Pati videbimini sapientibus, si quid patiamini.

SCENA PRIMA.

AEACUS, XANTHIAS.

AEAC. Egregius vero, ita me Jupiter servator amet, est vir
Tuus herus. XANTH. Quomodo non egregius,
Qui potare & futuere tantum scit.
AEAC. Illud vero annon mirum, quod te non verberaverit, cum palam ostendisset
Te dixisse quod sis herus, cum servus tu esses.
XANTH. Ploravisset utique. AEAC. Istud quidem servile
Illico feciisti, quod ego libenter facio.
XANTH. Libenter, obsecro? AEAC. Imo epopta mihi videor,
Quando clam hero maledico.
XANTH. Quid? num etiam libenter murmuras, quando acceptis plagis
Multis, foras abis? AEAC. Hoc etiam libenter facio.
XANTH. Quid? num etiam libenter es curiosus? AEAC. Adeo profecto ut non sciam libentius facere.
XANTH. Proh germane Jupiter! etiamne sermones libenter captas,
Quando heri colloquuntur? AEAC. Imo plusquam insano modo.
XANTH. Quid? num etiam dicta libenter eliminas? AEAC. Ego?
Imo profecto cum hoc facio semine pollui mihi videor.
XANTH. O Phoebe Apollo! injice mihi dexteram,
Et da osculandam, ipseque osculare meam: atque dic mihi,
Per Jovem obsecro, verberonem illum socium nostrum,

Quis

vs. 762. Ὁμόγνιε Ζεῦ] Fratrum est invocare Jovem ὁμόγνιον. Eurip. Schol. ad Hecubam vs. 346.

vs. 763. Πλεῖν ἢ μαίνομαι] Qui vehementer gaudent, illi quasi insaniunt; Euripides in Cyclope vs. 463. ἰὼ, ἰὼ· γίγνθε, μαινόμεσθα τοῖς εὑρήμασι· *Io, Io! delector, prae gaudio non sumus apud nos ipsos.* Comicus paulo post: ὑπερεμάνησαν, vs. 788.

vs. 766. Ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν] Sophocles in Trachiniis vs. 1179. ἔμβαλε χεῖρα δεξιὰν πρώτιστά μοι. Noster in Vespis vs. 550. ἐμβάλλ' μοι τὴν χεῖρα. Diphilus apud Athenaeum p. 292. τὴν δεξιὰν ἐμβάλλον. Sophocles Oedipo Coloneo aliter, vs. 1126. καί μοι χεῖρ', ὦ ταξ, δεξιὰν ὄρεξον, ὡς ψαύσω, φιλήσω τ', εἰ θέμις, τὸ σὸν κάρα· *Atque mihi manum dexteram, o domine, porrige, ut tangam eam, & si fas est, osculer caput tuum.*

vs. 768. Ὁμομαστιγίας] Verbero verberonem obsecrat per Jovem converberonem, ut frater fratrem oraret per Jovem ὁμόγνιον, sodalis sodalem per ἑταιρίον.

Οὐδὲ φαρμακοῖσιν εἰκῇ ῥᾳδίως ἐχρήσατ' ἄν.
Ἀλλὰ κἀ νῦν, ὦ νόητοι, μεταβαλόντες τὰς τρόπους,
Χρῆσθε τοῖς ξυνοῦσιν αὖθις· κἀ κατορθώσαισι γὰν
Εὔλογον· κἂν π σφαλῆτ', ἐξ ἀξίας γᾶν ὦ ξύλα,
Ἤν π κἀ πάσχητε, πάσχειν τοῖς σοφοῖς δοκήσετε.

ACTUS TERTII

ΑΙΑΚΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

ΑΙΑΚ. Νὴ τ Δία τ Σωτῆρα, γεννάδας ἀνὴρ
Ὁ δεσπότης σϑ. ΞΑΝΘ. Πῶς γὰρ οὐχὶ γεννάδας,
Ὅς πς γε πίνειν οἶδε κἀ βινεῖν μόνον;
ΑΙΑΚ. Τὸ δὲ μὴ παταξαι σ' ἐξελέγξαντ' ἄπικρυς,
Ὅλ δᾶλ ὢν ἔφασκες εἶναι δεσπότης;
ΞΑΝΘ. Ὠιμωξε μὰ τ' ἄν. ΑΙΑΚ. Τᾶτο μέν τοι δηλικὸν
Εὐθὺς πεποίηκας, ὅτᾳ ἐγὼ χαίρω ποιῶν.
ΞΑΝΘ. Χαίρεις, ἱκετεύω; ΑΙΑΚ. Μάλα γ' ἐποπθύειν δοκῶ,
Ὅταν καταρράσωμαι λάθρα τᾷ δεσπότῃ.
ΞΑΝΘ. Τί δὲ, τονθορύζων, ἠνίκ' ἂν, πληγὰς λαβὼν
Πολλὰς, ἀπῇς θύραζε; ΑΙΑΚ. Καὶ τόθ' ἥδομαι
ΞΑΝΘ. Τί δὲ πολλὰ πράττων; ΑΙΑΚ. Ὡς μὰ Δί' οὐδὲν οἶδ' ἐγώ.
ΞΑΝΘ. Ὁμόγνιε Ζεῦ, κἀ τῶνδε κἀῶν δεσποτῶν,
Ὅταν λαλῶσι; ΑΙΑΚ. Μάλα γε πλεῖν, ἢ μαίνομαι.
ΞΑΝΘ. Τί δὲ τοῖς θύραζε ταῦτα καταλαλῶν; ΑΙΑΚ. Ἐγὼ
Μὰ Δί', ἀλλ' ὅταν δρῶ τᾶτο, κἀκμαίνομαι.
ΞΑΝΘ. Ὦ Φοῖϐ' Ἄπολλον, ἔμβαλέ μοι τ δεξιὰν,
Καὶ δὸς κύσαι, κἀὐτὸς κύσον, κἀ μοι φράσον
Πρὸς Διὸς, ὃς ἡμῖν ἐστὶν ὁμομαστιγίας,

Τίς

vſ. 746. Ἀλλὰ καὶ νῦν, ὦ νόητοι, μεταβάλοντες τὰς τρόπους] Similiter Eupolis & eodem carminis genere, apud Stobaeum Serm. IV. ἀλλ' ἐμοὶ πείθεσθε πάντως, μεταβαλόντες τὰς τρόπους, μὴ φθονεῖτε &c. *Sed mihi morem gerite omnino, mutatis moribus, ne invidete* &c.

vſ. 748. Ἐξ ἀξίας γᾶν τὰ ξύλα] Alludit ad proverbium: ἐξ ἀξίας τὰ ξύλα κἂν ἀπάγξασθαι· *digno ex ligno vel ſuſpendat ſe quis.*

vſ. 753. Τὸ δὲ μὴ παταξαι σε] Ellipſis: ſubintelligitur πῶς ἐ θαυμαστὸν; aut ſimile. In Avibus vſ. 5. τὸ δῆ' ἐμὲ κορώνῃ πειθόμενον —— περιελθεῖν. Vid. ad Plut. vſ. 593.

vſ. 755. Οἰμωξε] Ita Edd. Oportebat ᾤμωξε.

vſ. 757. Ἐποπθύειν] Plus erat epoptam eſſe in ſacris initiationum, quam myſtam; cum ergo myſtae ſint beati, epoptae multo magis.

vſ. 759. Τονθορύζων] In Veſpis vſ. 612. καταρασάμενος καὶ τονθορύσας.

vſ. 762.

Nec pro piacularibus facile usa fuisset.
Sed nunc saltem, ô stolidi, mutatis moribus
Utimini rursus bonis viris; nam hoc si bene vobis cesserit,
Laudem merebitur; sin aliquid fuerit offensum, saltem ab illis, qui lignum & locum honoratum obtinent,
Pati videbimini sapientibus, si quid patiamini.

SCENA PRIMA.

AEACUS, XANTHIAS.

AEAC. Egregius vero, ita me Jupiter servator amet, est vir
Tuus herus. XANTH. Quomodo non egregius,
Qui potare & futuere tantum scit.
AEAC. Illud vero annon mirum, quod te non verberaverit, cum palam ostendisset
Te dixisse quod sis herus, cum servus tu esses.
XANTH. Ploravisset utique. AEAC. Istud quidem servile
Illico feciisti, quod ego libenter facio.
XANTH. Libenter, obsecro? AEAC. Imo epopta mihi videor,
Quando clam hero maledico.
XANTH. Quid? num etiam libenter murmuras, quando acceptis plagis
Multis, foras abis? AEAC. Hoc etiam libenter facio.
XANTH. Quid? num etiam libenter es curiosus? AEAC. Adeo profecto ut non sciam libentius facere.
XANTH. Proh germane Jupiter! etiamne sermones libenter captas,
Quando heri colloquuntur? AEAC. Imo plusquam insano modo.
XANTH. Quid? num etiam dicta libenter eliminas? AEAC. Ego?
Imo profecto cum hoc facio semine pollui mihi videor.
XANTH. O Phoebe Apollo! injice mihi dexteram,
Et da osculandam, ipseque osculare meam: atque dic mihi,
Per Jovem obsecro, verberonem illum socium nostrum,

Quis

vs. 762. Ὁμόγνιε Ζεῦ] Fratrum est invocare Jovem ὁμόγνιον. Eurip. Schol. ad Hecubam vs. 346.

vs. 763. Πλεῖν ἢ μαίνομαι] Qui vehementer gaudent, illi quasi insaniunt; Euripides in Cyclope vs. 463. ἰὼ, ἰὼ· γίγνθε, μαινόμεσθα τοῖς εὑρήμασι· *Io, Io! delector, prae gaudio non sumus apud nos ipsos.* Comicus paulo post: ὑπερεμάνησαν, vs. 788.

vs. 766. Ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν] Sophocles in Trachiniis vs. 1179. ἔμβαλε χεῖρα δεξιὰν πρώτιστά μοι. Noster in Vespis vs. 550. ἐμβάλλ' μοι τὴν χεῖρα. Diphilus apud Athenaeum p. 292. τὴν δεξιὰν ἐμβάλλον. Sophocles Oedipo Coloneo aliter, vs. 1126. καί μοι χεῖρ', ὦ ταξ, δεξιὰν ὄρεξον, ὡς ψαύσω, φιλήσω τ', εἰ θέμις, τὸ σὸν κάρα· *Atque mihi manum dexteram, o domine, porrige, ut tangam eam, & si fas est, osculer caput tuum.*

vs. 768. Ὁμομαστιγίας] Verbero verberonem obsecrat per Jovem converberonem, ut frater fratrem oraret per Jovem ὁμόγνιον, sodalis sodalem per ἑταιρίον.

Τίς ἔστ' οὐνδον ἐτὶ θόρυβος, χ' ἡ βοὴ,
Χὠ λοιδορησμός; ΑΙΑΚ. Αἰσχύλε κ' Εὐριπίδη.
ΞΑΝΘ. Ἆ. ΑΙΑΚ. Πρᾶγμα φρᾶγμα γ' κεκίνηται μέγα
Ἐν τοῖς νεκροῖσι, ἡ φάσις πολλὴ πάνυ.
ΞΑΝΘ. Ἐκ τοῦ; ΑΙΑΚ. Νόμος πις οἰθάδ' ἐτὶ κείμην
Ἀπὸ τ' τεχνῶν, ὅσαι μεγάλαι ἡ δεξιαὶ,
Τὸν ἄριστον ὄντα τ' ἑαυτοῦ συντέχνων,
Σίτησιν αὐτὸν ἐν Πρυτανείῳ λαμβάνειν,
Θρόνον τε τοῦ Πλούτωνος ἐξῆς ΞΑΝΘ. Μανθάνω.
ΑΙΑΚ. Ἕως ἀφίκοιτο τ' τέχνῃ σοφώτερος
Ἕτερός πις αὐτοῦ· τότε δὲ χωρεῖν ἔδει.
ΞΑΝΘ. Τί δῆτα τυτὶ πεθορύβηκεν Αἰσχύλον;
ΑΙΑΚ. Ἐκεῖνος εἶχε τ' τραγῳδικὸν θρόνον,
Ὡς ὢν κράτιστος τ' τέχνῃ. ΞΑΝΘ. Νῃὶ δὲ πίς;
ΑΙΑΚ. Ὅτε δὴ κατῆλθεν Εὐριπίδης, ἐπεδείκνυτο
Τοῖς λωποδύταις, ἡ τοις βαλαντιητόμοις,
Καὶ τοῖσι παραλοίσοισι, ἡ τοιχορύχοις,
Ὅστις ἐστ' ἐν ᾅδου πλῆθος. οἱ δ' ἀκροώμενοι
Τῶν ἀντιλογιῶν, ἡ λυγισμῶν, ἡ τροφῶν,
Ὑπερεμάνησαν, καὶ νόμισαν σοφώτατον.
Καὶ πειτ' ἐπαρθεὶς ἀντελάβετο τοῦ θρόνου,
Ἵν' Αἰσχύλος καθῆστο. ΞΑΝΘ. Κοὐκ ἐβάλλετο;
ΑΙΑΚ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὁ δῆμος ἀνεβόα κελεύειν ποιεῖν,
Ὁπότερος εἴη τ' τέχνῃ σοφώτερος.
ΞΑΝΘ. Ὁ τ' πανοῦργος; ΑΙΑΚ. Νὴ Δί' ὀργιλόν γ' ὅσον.
ΞΑΝΘ. Μετ' Αἰσχύλου δ' οὐκ ἦσαν ἕτεροι ξύμμαχοι;
ΑΙΑΚ. Ὀλίγον τὸ χρηστὸν ἐστιν, ὥσπερ οἰθάδε.
ΞΑΝΘ. Τί δῆθ' ὁ Πλούτων δρᾶν ἐθελοκακεῖ;
ΑΙΑΚ. Ἀγῶνα ποιεῖν αὐτίκα μάλα ἡ κελεύει,
Καὶ λέγειν αὐτῶν τ' τέχνης. ΞΑΝΘ. Καὶ πεῖσα, πῶς
Οὐ ἡ Σοφοκλέης ἀντελάβετο τοῦ θρόνου;
ΑΙΑΚ. Μὰ Δί' οὐκ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἔκυσε μὲν Αἰσχύλον,
Ὅτε δὴ κατῆλθε, καὶ ἐβάλε τ' δεξιάν,

Κἀ-

vs. 770. Λοιδορησμός] Ita Edd. Aldi, Juntae, Farrei & Brubachii, non λοιδορισμός. Tale est ὀρχησμός & μελλησμός. Vide ad Alciphronem p. 87. seq.

vs. 771. Πράγμα πρᾶγμα] Ita recte editio Farrei, & ita invenit in MS. Vaticano Kusterus, nisi quod ibi minus recte haec Aeaci personae tribuantur, quod & ipse animadvertit Vir Clarissimus; in ceteris editionibus semel est posita vox πρᾶγμα, quae res metrum faciebat mutilum.

vs. 776. Ἐν πρυτανείῳ] Nempe ut apud Superos Athenis.

vs. 783. Ἐπεδείκνυτο] Subaudiri potest τὴν τέχνην. Machon apud Athenaeum VIII. p. 348. ψάλλης κακὸς Στρατόνικον ἐσιῶν πότε ἐπεδείκνυτ' αὐτῷ τὴν τέχνην παρὰ

Quis iſte eſt tumultus intus, & clamor,
Et concertatio? AEAC. Aeſchyli & Euripidis.
XANTH. Ah! AEAC. Motus, motus ingens exortus eſt
Inter mortuos, & magna omnino ſeditio.
XANTH. Ex qua re? AEAC. Lex hic quaedam poſita eſt,
Ut ex artibus majoribus & elegantioribus
Ille, qui eſt praeſtantiſſimus inter artifices ſui generis,
Cibum ex Prytaneo capiat
Secundum Plutonem (proxime a Plutone) XANTH. Intelligo.
AEAC. Usque dum veniat in ea arte ſapientior
Ipſo alius aliquis; tunc autem loco cedere oportet.
XANTH. Cur itaque hoc turbavit Aeſchylum?
AEAC. Ille tenebat tragicum ſolium,
Ut qui eſſet praeſtantiſſimus in illa arte. XANTH. Nunc vero quis?
AEAC. Poſtquam deſcendiſſet Euripides, edidit ſpecimen artis
Graſſatoribus, & ſectoribus zonariis,
Et parricidis, & parietum perfoſſoribus,
Quorum hominum apud inferos eſt ingens multitudo; at illi audientes
Contradictiones, & flexuras, & ſtrophas,
Summopere inſaniebant ejus amore, & ſapientiſſimum judicabant.
Deinde *fiducia* elatus capeſſebat ſolium,
Ubi Aeſchylus ſederat. XANTH. Et non jaciebatur *lapidibus*?
AEAC. Non ſane, ſed multitudo clamabat ut judicium fieret,
Uter ſit potior in ea arte.
XANTH. Anne ſceleratorum *multitudo clamabat*? AEAC. Et profecto altiſſimo clamore.
XANTH. Cum Aeſchylo vero non erant alii aliqui ejus adjutores?
AEAC. Bonorum exiguus numerus eſt, quemadmodum hic etiam.
XANTH. Quid ergo Pluto (*facere cogitat*,) adornat?
AEAC. Certamen & judicium ut mox fiat,
Et examen eorum in arte peritiae. XANTH. Sed quî factum, ut
Non Sophocles capeſſeret ſolium?
AEAC. Haudquaquam ille profecto; ſed oſculabatur Aeſchylum,
Cum jam deſcenderet, & injiciebat ei dexteram,

Isque

ρὰ ἢ πότον· *Malus quidam fidicen, convivio excipiens Stratonicum, oſtentabat ei artem inter potandum.*

vſ. 788. Ὑπερμάνηται] Supra vſ. 763. πλεῖν ἢ μαίνεσθαι.

vſ. 793. Νὴ Δί' ἐράνιόν γ' ὅσον] Repete ex antecedentibus ἀκούεις. Euripides in Troadibus vſ. 519. ἵππου ἐράτια κρέμαστα· *Equum cujus fremitus coelum ferit.* Comicus in Veſpis vſ. 413. ἀλλὰ μὴ κεκράγατε. deinde alter: νὴ Δί' ἐς ἔρασόν γε. In Nubibus vſ. 355. ἐρανομάχη ῥήξατε κἀμοὶ φανῆν. Vid. hic in Ranis vſ. 1160.

vſ. 795. Ὥσπερ ἐνθάδε] Quaſi oblitus ſe eſſe apud inferos, loquitur tanquam eſſet apud ſuperos. vult autem ſeculi mores perſtringere.

Κἀκεῖνος ὑπεχώρησεν αὐτῷ θ' ἡδέως.
Νυνὶ δ' ἔμελλεν, ὡς ἔφη Κλεισθένης,
Ἔφεδρος καθεδεῖσθαι· κἀν μὲ Αἰσχύλος κρατῇ,
Ἕξειν τιν' χρέαν· εἰ δὲ μή, φεύξεσθ' ἐκ τέχνης
Διαγωνιοῦντ' ἔφασκε πρὸς γ' Εὐριπίδου.
ΞΑΝΘ. Τί δῆτ' ἄρ' ἔσται; ΑΙΑΚ. Νὴ Δί' ὀλίγον ὕστερον,
Κἀνταῦθα δή, τὰ δεινὰ κινηθήσεται·
Καί γ' ταλάντου μυσικὴ σταθμήσεται.
ΞΑΝΘ. Τί δέ, μεταγνῶσιν τ' τραγῳδίαν;
ΑΙΑΚ. Καὶ κανόνας ἐξοίσουσι, καὶ πήχεις ἐπῶν,
Καὶ πλάσια ξύμπτυκτα πλινθεύσουσί γε,
Καὶ ῥᾳδιούργους, καὶ σφίγας. ὁ γὰρ Εὐριπίδης
Κατ' ἔπος βασανιεῖν φησι τὰς τραγῳδίας.
ΞΑΝΘ. Ἦπου βαρέως οἶμαι τ' Αἰσχύλον φέρειν.
ΑΙΑΚ. Ἔβλεψεν ἓν ταυρηδὸν ἐγκύψας κάτω.
ΞΑΝΘ. Κεινεῖ δὲ δή πὶς ταῦτα; ΑΙΑΚ. Τῦτ' ἰοῦ δύσκολον.
Σοφῶν γὰρ ἀνδρῶν ἀποείαν θυσκέτλιον.
Οὔτε γὰρ Ἀθηναίοισι συνέβαινεν Αἰσχύλος.
ΞΑΝΘ. Πολλὰς ἴσως ὠόμοζε τὰς τοιχορύχους.
ΑΙΑΚ. Λῆρόν τε τἄλλ' ἡγεῖτο, θ' γνώμας πέρι
Φύσεις ποιητῶν. εἶτα τὰ σὰ δεσπότη
Ἐπέτρεψαν, ὁπὴ τ' τέχνης ἔμπειρος ἰοῦ.
Ἀλλ' εἰσίωμεν, ὡς ὅταν γ' οἱ δεσπόται
Ἑσπερδάκωσι, κλαύματ' ἡμῖν γίγνεται.

ΧΟΡΟΣ.

Ἦπου δεινὸν ἐπιβρεμέτας
Χόλον ἔνδοθεν ἐξεῖ,
Ἡνίκ' ἂν ὀξυλάλον ποῦ ἴδῃ
Θήγοντ' ὀδόντα
Ἀντιτέχνου τότε δὴ
Μανίας ὑπὸ δεινῆς
Ὄμματα τροβήσεται.

Ἕξει

vs. 804. Ἑφεδρος] Triclinius ad Sophoclis Ajacem vs. 611. Ἔφεδρος κυρίως ὁ παρεσκευασμένος, ὅταν δύο τινὲς παλαίωσιν, παλαίσει τῷ νικήσαντι. *Proprie is dicitur Ephedrus, qui, duobus luctantibus, paratus & instructus est decertare cum eo, qui ex illis duobus vicerit.*

vs. 811. Κανόνας —— ἐπῶν] In Avibus vs. 1000. κανόνες αἱρεῖ. Euripides in Hecuba vs. 601. οἶδεν τό γ' αἰσχρὸν, κανόνι τῷ καλῷ μαθών. *Novit quid sit turpe, ex regula honesti cognoscens.*

vs. 816. Ἔβλεψεν ἓν ταυρηδὸν] Euripides in Medea vs. 92. καὶ μὴ πέλαζε μητρὶ δισθυμουμένῃ· ἤδη γὰρ εἶδον ὄμμα νιν ταυρούμενον. *Neque adducas eos ad matrem iratam;*

Isque ceſſit ei locum.
Nunc autem erat, ut *mihi* Clidemides ajebat,
Seſſurus obſervator certaminis; &, ſi Aeſchylus vicerit,
Continebit ſe in ſuo loco; ſin minus, de artis gloria
Decertaturum ſe dixit cum Euripide.
XANTH. Quid ergo fiet? AEAC. Profecto paulo poſt,
Et quidem in eodem iſto loco, horrendum illud certamen exorietur:
Etenim in trutina examinabitur ars muſica.
XANTH. Quid? an tragoediam ad libram appendent?
AEAC. Et regulas efferent & ulnas carminum,
Et quadrata coagmentata formabunt inſtar laterum,
Et diametros, & cuneos. Nam Euripides
Singulos verſus examinaturum ſe ait tragoediae.
XANTH. Sane graviter arbitror Aeſchylum ferre iſta.
AEAC. Ideo torvum intuebatur inſtar tauri capite in terram demiſſo.
XANTH. Quis vero judex erit? AEAC. Hoc difficile erat.
Nam ſapientum virorum magnam deprehenderunt inopiam.
Neque enim Athenienſibus conveniebat Aeſchylus.
XANTH. Multos forte inter eos eſſe putabat perfoſſores parietum.
AEAC. Ceteros pro nugis habebat, in dignoſcendis
Ingeniis poëtarum. Deinde tuo hero
Commiſerunt rem, quia artis peritus erat.
Sed ingrediamur; nam cum noſtri heri
Majori ſtudio aliquid agunt, nobis parata ſunt verbera.

CHORUS.

Horrendam profecto vir grandiloquus
Iram intus apud ſe fovebit,
Quando viderit, ut acutiloquum
Dentem exacuat
Adverſarius. Tum demum
Prae furore acerrimo
Oculos diſtorquebit.

Exi-

tam; jam enim vidi eam oculis efferari. Ibid. vſ. 187. δίεγμα ἀτσταυρέτας· *edſpectus ei efferatur.*
Ibid. Ἐγκύψας] Idem quod κάτω κύψας. In Veſpis vſ. 279. πολὺ δριμύτα & γ' ἦν — ἐπότ' ἀντίδολόν τις, κάτω κύψαν, ἄτω λίθον ἕλεις ἕλκειν. Ubi vid. Not.
vſ. 826. Ἐμβρεμάτας] Aeſchylum ita vocat, propter illius grandiloquentiam.
vſ. 829. Θήγοι]& ὀδόντα] Metaphora ab Apris. In Lyſiſtrata vſ. 1257. αἴπερ τὰς κάπρους δάζοντας οἷδ' ἀ ὀδόντα. ubi vide Notam. Ita autem Edd. priſtinae ὀδόντα, non ὀδόντας.

Ἔστ' ἂν δ' ὑψιλόφων τε λόγων
Κορυθαίολα νείκη,
Σκινδαλμῶν τε ῥᾳδιούργια,
Σμιλεύματά τ' ἔργων,
Φωτὸς ἀμπνοὰς
Φρενοτέκτονος ἀνδρὸς
Ῥήματ' ἐπισταμένα.
Φείξας δ' αὐτοκόμου λοφιᾶς
Λασιαύχενα χαῖταν,
Δεινὸν ὀπισθοφυῶν ξυνάγων,
Βρυχώμενος ἠδὲ
Ῥήματα μορμολυκεῖα,
Πινακηδὸν ἐποπτῶν
Γηγενεῖ φυσήματι.
Ἔνθεν δὴ στοματουργὸς ἐπῶν
Βασανίστρια, λίσπη
Γλῶσσ' ἀνελισσομένη, φθονερὰς
Κινοῦσα χαλινούς,
Ῥήματα διαμοιρᾷ,
Καταλεπτολογήσει
Πλεῖστον πολὺν πόνον.

ACTUS TERTII

Τρίμετροι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

ΕΥΡ. Οὐκ ἂν μεθείμην τῷ θρόνῳ, μὴ νοθέτῃ·
Κρείττων γὰρ εἶναί φημι τούτου τὴν τέχνην.
ΔΙΟΝ. Αἰσχύλε, τί σιγᾷς; αἰδάνῃ γὰρ τῷ λόγῳ.
ΕΥΡ. Ἀποσεμνυνεῖται· ῥᾴων ἐκάστοτε

Ἐν

vs. 833. Ὑψιλόφων τε λόγων] Infra vs. 950. Euripides dicit Aeschylum proloqui ῥήματα βόεια ὀρρῶς ἔχοντα καὶ λόφους.

vs. 835. Σκινδαλμῶν] In Nubibus vs. 130. λόγων ἀκριβῶν σκινδαλμούς. ubi vid. Notam.

vs. 836. Σμιλεύματα] Antiphanes apud Athenaeum IV. p. 161. λόγοι λεπτοὶ, διεσμιλευμένοι τε φροντίδες· *orationes subtiles & exasciatae meditationes.*

vs. 837. Φωτὸς] Euripidem intelligit.

vs. 840. Φείξας δ' αὐτοκόμου λοφιᾶς —— χαῖταν] Empedocles apud Plutarchum in Quaest. Physicis: φρίξας εὖ λοφιὴν· πυρὶ ὀφθαλμοῖσι διόρχως. Soping. ad Hesych. in voce λοφιὴ.

vs. 843.

Exiſtent autem verborum altas criſtas erigentium
Galeatae & veloces concertationes,
Scindularumque ſubtilium audaces rotationes,
Et ramenta operum,
Dum refutat alter vir
Artificis ingenioſi
Verba ſesquipedalia.
Tum iſte erigens comantis cervicis
Hirſutam ſetam,
Horribile ſupercilium contrahens,
Rugiens, emittet
Verba compaginata,
Tanquam tabulas ea revellens,
Giganteo ſpiritu.
Hinc jam dicendi magiſtra, verſuum
Examinatrix, lubrica
Lingua volubilis invidioſos
Concutiens frenos,
Concidens adverſarii verba,
Minutatim refellet
Pulmonum gravem laborem. (*vehementi ſpiritu enunciata verba*)

SCENA SECUNDA.

Senarii.

EURIPIDES, BACCHUS, AESCHYLUS.

EUR. Nolim relinquere ſolium, ne adhorteris:
Nam iſto me potiorem ajo eſſe in arte noſtra.
BACCH. Aeſchyle, quid taces? ſentis enim haec dicta.
EUR. Cum gravitate aliquamdiu ſtabit tacitus primo, id quod ſemper

In

vſ. 843. Βρυχώμεν@] Aeſchylus intelligitur, quem paulo ante ἐριδεμίταν dicebat.
vſ. 846. Γηγενεῖ φυσήμαſι] Gigantes dicebantur γηγενεῖς. Vid. ad Nubes vſ. 851.
vſ. 852. Καταλεπτολογήσ{] In Nubibus vſ. 1499. διαλεπτολογῆμαι ταῖς δεκοῖς.
vſ. 854. ΕΥ.] Hic jam prodeunt Euripides, Aeſchylus, & Bacchus; deinde illi duo certant de primatu, Baccho judice.
vſ. 857. Ἀποσιμωνεῖται] Infra, vſ. 1046. Αἰχύλε λίξον, μὴδ' αὐθαδὲς σιμωνίδει@ χαλέπαινε.
Ibid. Ἄπιε ἑκάστοτε ἐν ταῖς τραγῳδίαισιν] Aeſchylus in

Ἐν ταῖς τραγῳδίαισιν ἐτερατθύετο.
ΔΙΟΝ. Ὦ δαιμόνι' ἀνθρῶν, μὴ μεγάλα λίαν λέγε.
ΕΥΡ. Ἐγ' ᾠδα τοῦτον, ᾧ διέσκεμμαι πάλαι,
Ἄνθρωπον ἀγριοποιόν, αὐθαδόφρονα,
Ἔχοντ' ἀχάλινον, ἀκρατές, ἀπύλωτον στόμα,
Ἀπεριλάλητον, κομποφακελορρήμονα.
ΑΙΣΧ. Ἄληθες, ὦ παῖ τῆ ἀρχαίας θεοῦ.
Σὺ δή με ταῦτ', ὦ στωμυλιοσυλλεκτάδη,
Καὶ πωχοποιέ, κακιοσυρραπτάδη.
Ἀλλ' εἶπ χαίρων ταῦτ' ἐρεῖς. ΔΙΟΝ. Παῦσ' Αἰσχύλε,
Καὶ μὴ θεὸς ὀργιεῖ σπλάγχνα θερμάνῃς κότῳ.
ΑΙΣΧ. Οὐ δῆτα, πρὶν γ' ἂν τοῦτον ἀποφήνω σαφῶς
Τὸν χωλοποιὸν, οἵῳ ὢν θρασύνεται.
ΔΙΟΝ. Ἄγε μέλαιναν παῖδες ἐξενέγκατε·
Τυφὼς γὰρ ἐκβαίνειν ὁμοσθυάζει.
ΑΙΣΧ. Ὦ Κρητικὰς μοι συλλέγων μοιφδίας,
Γάμους δ' ἀνοσίους εἰσφέρων εἰς τὴν τέχνην.
ΔΙΟΝ. Ἐπίσχες ἤτῳ, ὦ πολυτίμητ' Αἰσχύλε·
Ἀπὸ τῆ χαλαζῶν, ὦ πόνηρ' Εὐριπίδη,
Ἄπαγε σαυτὸν ἐκποδών, εἰ σωφρονεῖς,
Ἵνα μὴ κεφαλαίῳ τῆ κρόταφόν σε ῥήμασι
Θένων ὑπ' ὀργῆς, ἐκχέῃ τὴν τήλεφον.
Σὺ δὲ μὴ θεὸς ὀργὴν, Αἰσχύλ', ἀλλὰ φρονίως
Ἔλεγχ', ἐλέγχε· λοιδορεῖσθαι δ' ὑ φρέπει
Ἄνδρας ποιητὰς, ὥσπερ ἀρτοπώλιδας.
Σὺ δ' ὐθὺς, ὥσπερ ὀρτυγομήτρα ἐμφρηθεὶς, βοᾷς.

ΕΥΡ.

in Tragoediis introduxit saepe personas nimis diu tacentes; infra, vs. 936. de eo dicit Euripides: πρώτιστα μὲν δή γ' ἕνα τινὰ κάθισεν ἐκκαλύψας, Ἀχιλλέα τιν' ἢ Νιόβην, τὸ πρόσωπον ἐχὶ δεικνὺς, πρόσχημα τῆ τραγῳδίας, χεύζοσιας ἐδὲ τυτί.

„ vs. 861. Ἄιθρωτον] Hunc, & sequentes duos versus „ citat A. Gellius I. 15. ubi ait: *Hujuscemodi autem loquacitatem, verborumque turbam magnitudine inani vastam facetissimus Poëta Aristophanes insignibus vocabulis denotavit in his versibus.* Ex notis Kusteri."

vs. 862. Ἔχοντ' ἀχάλινον — στόμα] In Euripidis Fragmentis ex Menalippe: ἀχάλιν' ἔχστι στόμαλα. Vide Notas Cl. Barnesii ad Euripidem in Bacchis vs. 385. ad haec verba: ἀχαλίνων στομάτων, ἀνόμα τ' ἀφροσύνας τὸ τέλος δυσχία· *Effraenati oris & enormis dementiae finis est infortunium.* Theophylactus Simocata Epist. 67. ἐκ οἶδας, ἀχαλίνωτον γλῶτταν μείζονα τῆ πλημμελήματος εἰσπραττομένην τὰς κόλασιν· *Nec scis, ab effraeni lingua exigi supplicium majus ipso delicto.*

vs. 863. Κομποφακελορρήμονα] Infra, vs. 965. οἰδέσαν ὑπὸ κομπασμάτων καὶ ῥημάτων ἐσπαχθῶν (τὴν τέχνην.)

„ vs. 864. Ἄληθες ὦ] Est parodia versus Euripidei, „ quem profert Scholiastes: ἄληθες, ὦ παῖ τῆ θαλασσίας „ θεοῦ. Pro θαλασσίας θεῦ autem Aristophanes lepide „ dixit: ἀρχαίας θεοῦ i. e. *Ruralis deae*, ut nempe „ oblique indicaret Euripidem fuisse filium λαχανοπώλιδος i. e. Olerum venditricis." *Kusterus.* In Thesmoph. vs. 394. Εὐριπίδη τῆ τῆ καχανοπωλητρίας.

vs. 865. Στωμυλιοσυλλεκτάδη] Infra, vs. 1185. ad eundem dicit Aeschylus: ὦ κατισχυμυλμένε ἀνθρωπε. Ceterum illa vox est composita ad comicam licentiam. Similis vox occurrit apud Athenaeum IV. p. 157. ἀνδρες γενειοσυλλεκτάδαι· *Viri barbam colligere soliti.*

vs. 866. Πτωχοποιὲ] Euripidis Scholiastes ad Phoenissas vs. 1432. ὅλως δὲ πᾶσιν Εὐριπίδης πλωχοποιος ἐστιν· *Plane in omnibus Euripides est mendicorum faber.* Ubi autem Euripides introduxerit mendicos, ipse Comicus facete admodum docet in Acharn. ubi inter alia, vs. 423. ἀλλ' ἢ Φιλοκτήτα τὰς τῆ πλωχῆ λέγεις; deinde alter: ἐκ ἀλλὰ τάττα πολὺ πολὺ πλωχιστέρα.

Ibid. Ῥακιοσυρραπτάδη] Infra, vs. 1089. τὰς βασιλεύοντας ῥάκι' ἀμπισχομένους. Vid. in Acharn. loco jam citato, ubi fingit quendam pannos & habitum mendicorum mutuo petentem ab Euripide ex ejus Tragoediis.

vs. 870.

In tragoediis factitabat praestigiator iste.
BACCH. O bone, ne nimis magna loquaris.
EUR. Ego hunc novi, & dudum (*contemplatus sum*,) perspexi
Hominem crudelium Heroum fictorem, contumaci
Praeditum, effraeni, impotenti, & bipatenti ore,
Sine ullo modo loquentem, turgida verba cumulatim fundentem.
AESCH. Itane, ô fili rusticae Divae.
Tu in me haec dicis, ô blateramentorum collector,
Et mendicorum fictor, & pannorum consutor:
At faxo ut cum magno malo tuo dixeris. BACCH. Desine Aeschyle,
Neve excandescas iracundia.
AESCH. Minime vero, priusquam ostendero perspicue,
Qualis homo sit iste claudorum fictor, qui nunc adeo ferox.
BACCH. Agnum agnum nigrum pueri efferte,
Nam turbo erumpere conatur.
AESCH. O qui Cretenses colligis monodias,
Nuptiasque nefarias infers in artem.
BACCH. Reprime te, ô valde honorande Aeschyle.
Tu vero Euripides a grandinibus, miser,
Remove te hinc, si sapis,
Ne grandiori verbo tempora tibi
Feriens prae iracundia, excutiat Telephum.
Tu vero, Aeschyle, non iracunde, sed leniter
Argue & arguitor. Conviciari autem non decet
Poëtas, tanquam panarias (*panum venditrices.*)
Tu *vero* statim incensus quasi ilex vociferaris.

EUR.

vs. 870. Τὸν χωλοποιόν] In Acharn. vs. 410. ad Euripidem aliquis dicit: ἐκ ἐτὸς χωλὸς ποιεῖς. mox ibi, vs. 426. afferuntur exempla claudorum ex tragoediis illius: ἃ Βελλεροφόντας εἶχ' ὁ χωλὸς ἅτισί; deinde alter dicit: ἐ Βελλεροφόντης· ἀλλὰ κἀκεῖν@· μὲν ἦν χωλὸς, πρόσαιτος, σωμύλ@· deinde alter: οἶδ' ἄνδρα Μυσὸν Τήλεφον.

vs. 871. Ἄγν' ἄγνα —— τυφὼς γάρ] Ingentes motus animorum in istis poëtis comparat cum vento impetuosissimo; itaque *agnam nigram* jubet efferri tempestatibus immolandam. *Nigrae pecudes* tempestatibus immolabantur. Virg. Aen.

Nigram hyemi pecudem, Zephyris felicibus albam.

vs. 873. Ὦ Κρητικὰς μὲν] Unus ex Scholiastis putat Comicum respicere ad Phaedram in Hippolyto Euripidis, quae erat Cretensis, & infano amore deperibat Hippolytum privignum; sane haec monodias canit in praedicto dramate vs. 197. & seqq. Infra etiam reprehendit Euripidem quod tali modo de Phaedra scripsisset; ubi Aeschylus dicit, se fecisse fabulas, quae continerent exempla virtutum, non autem tales, quales Euripides; vs. 1075. ἀλλ' ἐ μὰ Δί' ἐ Φαίδρας ἐποίουν πόρνας. deinde vs. 1084. Euripides quaerit: πότερον δῆτ' ἐκ ὄντα λόγον ποιῶτον περὶ τ Φαίδρας ξυνέβηκα· cui Aeschylus: μὰ Δί' ἀλλ' ὅτ', ἀλλ' ἀποκμῆσαι χρὴ τὸ πονηρὸν τ γε ποιητήν.

vs. 874. Γάμας δ' ἀνοσίους] In Aeolo Euripidis Macareus fororem Canachen duxit: aut etiam ceteri illius fratres ceteras sorores; ut notavit Scholiastes in Nubibus vs. 1374. ad haec verba: ὁ δ' ὑὸς ἦσ' Εὐριπίδε φησίν τι' ὡς ἐκείνῃ ἀδελφὸς, ὦ 'λεξίκακε, τὴν ὁμομητρίαν ἀδελφήν. Vide hic in Ranis vs. 1107.

vs. 879. Ἐκχεῖν τ Τήλεφον] i. e. *Ne effundat aut excutiat tibi mentem & sapientiam, quam praecipue ostendere voluisti in Telepho dramate.* μὴ ἐκχεῖν τσ τῶν σοφισμα, ut cum Sophocle dicam ex Philoctete vs. 13. Introduxerat autem Telephum tanquam facundum & disertum; in Acharnensibus vs. 428. sic describitur: χωλὸς, πρόσαιτος, σωμύλ@, δεινὸς λέγειν. deinde alter dicit: οἶδ' ἄνδρα Μυσὸν Τήλεφον.

vs. 880. Μὰ πρὸς ὀργήν] Infra, vs. 1029. μὴ πρὸς ὀργὴν ἀντιλέξεις. ubi vid. Not.

vs. 881. Ἔλεγχ' ἐλέγχω] Mox: δίκαιον δίκαιόσθαι· revocavi autem hic quod Edd. habent ἐλέγχε pro ἐλέγχεις.

ΕΥΡ. Ἕτοιμός εἰμ' ἔγωγε, κοὐκ ἀναδύομαι
Δάκνειν, δάκνειν περίτερον, εἰ τύτῳ δοκεῖ,
Τἄπη, τὰ μέλη, τὰ νεῦρα τ' τραγῳδίας,
Καὶ νὴ Δία, τ' Πηλέα τε, κ' τ' Αἴολον,
Καὶ τ' Μελέαγρον, κἄτι μάλα τ' Τήλεφον.
ΔΙΟΝ. Σὺ δὲ δὴ τί βουλόμενος ποιεῖν; λέγ' Αἰσχύλε.
ΑΙΣΧ. Ἐβουλόμην μὲν οὐκ ἐπὶζειν ἐνθάδε.
Οὐκ ἐξ ἴσου γάρ ἐστιν ἀγὼν νῶιν. ΔΙΟΝ. Τιή;
ΑΙΣΧ. Ὅτι ποίησις ἐμοὶ συντέθνηκέ μοι·
Τύτῳ δὲ συντέθνηκεν· ὥστ' ἔξεστ λέγειν.
Ὅμως, ἐπειδή σοι δοκεῖ, σκοπῶν ταῦτα λέγε.
ΔΙΟΝ. Ἴθι νῦν λιβανωτὸν δεῦρό τις, κ πῦρ δότω,
Ὅπως ἂν βύξωμαι πρὸς τ' σοφισμάτων,
Ἀγῶνα κρῖναι τόνδε μουσικώτατα.
Ὑμεῖς δὲ ταῖς Μούσαις τ μέλον προσάσατε.

ΧΟΡΟΣ.

Διὸς ὀρνέα παρθένοι, ἀγναὶ
Μοῦσαι, λεπτολόγους
Σοφιστὰς φρένας αἳ καθορᾶτε
Ἀνδρῶν γνωμοτύπων,
Ὅταν εἰς ἔριν ὀξυμερίμνοις
Ἔλθωσι, κρεβλοῖσί
Τε παλαίσμασιν ἀντιλογῶντες.
Ἦλθετ' ἐποψόμεναι
Δύναμιν δεινοτάτοιν κομάτοιν·
Ποιήσασθε ῥήματα,
Παρατρίψατ' ἐπῶν· νῦν γὰρ ἀγὼν
Ὅδε σοφίας μεγας
Χωρεῖ περὶς ἔργον ἤδη.

ΣΥ-

vs. 885. Δάκνειν] In Equitibus vs. 493. μίμνησο νῦν δάκνειν, διαζάλλειν. Metaphora a gallis pugnantibus.

vs. 891. Οὐκ ἐξ ἴσου γάρ] Euripides in Iphigenia ad Aulidem vs. 804. οὐκ ἐξ ἴσου γὰρ μένομεν Εὐριπι πύλας· *Non enim ex aequo manemus ad Euripi oſtia.*

vs. 892. Ποίησις κ' συντέθνηκέ μοι] Nam etiam poſt mortem Aeſchyli agebantur ejus tragoediae ex decreto publico; Scholiaſtes Comici ad Acharn. vs. 10. τιμῆς δὲ μεγίστης ἔτυχε παρ' Ἀθηναίοις ὁ Αἰσχύλος, καὶ μόνῳ αὐτῷ τὰ δράματα ψηφίσματι κοινῷ μετὰ θάνατον ἐδιδάσκετο· *Honorem autem maximum conſecutus eſt Aeſchylus apud Athenienſes, & ſolius ipſius dramata publico decreto poſt mortem ejus docebantur.* Scriptor vitae Aeſchyli: Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον ἠγάπησαν Αἰσχύλον, ὡς ψηφίσασθαι μετὰ θάνατον αὐτῷ, τ ἐκλόμενον διδάσκειν τὰ Αἰσχύλε χορὸν λαμβάνειν· *Tanti fecerunt Athenienſes Aeſchylum, ut decretum ferrent poſt ejus mortem, quo ille, qui vellet Aeſchyli fabulas docere, chorum impetraret.* ubi vide Stanlejum etiam, quem non fugit praedictus Scholiaſtae locus.

vs. 893. Ὅσῳ ἔξεστ λέγειν] Quoniam res agitur apud mortuos, & Euripidis poëſis cum ipſo mortua eſt: Aeſchyli autem, licet etiam mortui, poëſis eſt apud vivos; dicit Aeſchylus Euripidi non defore verba; ſibi autem forte defore. Sed eventus docebit, Euripidem tamen vinci ab Aeſchylo, quamvis ipſe artem ad inferos ſecum detulerit, Aeſchylus autem non; itaque tanto major eſt gloria Aeſchyli: quid enim feciſſet, ſi

&

EUR. Equidem paratus sum & non refugio,
Quin mordeam, aut mordear prior, si huic videtur,
In versibus, in modulis, in tragoediae nervis,
Et profecto in Peleo, & Aeolo,
Et Meleagro, imo etiam in ipso Telepho.
BACCH. Tu vero quid cogitas facere? dic Aeschyle.
AESCH. Voluissem quidem hic non rixari;
Nam non ex aequo est nobis certamen. BACCH. Cur?
AESCH. Quia ars poëtica non est mecum mortua;
Cum hoc autem est intermortua; itaque habebit quae dicat.
Tamen, quoniam tibi videtur, facienda haec sunt.
BACCH. Agedum thus aliquis huc & ignem mihi det,
Ut preces concipiam ante argutationes horum (*praemittam argutationibus*)
Ut istud certamen musice decidam.
Vos vero Musis carmen aliquod accinite.

CHORUS.

Jovis novem *filiae* virgines, castae
Musae, subtiles in differendo,
Quae adspicitis solertes mentes
Virorum sententias procudentium,
Si quando in arenam cum suis acute excogitatis
Descendant, versutis-
que artibus luctatoriis, contradicendo inter se certaturi.
Adeste inspecturae
Vim duorum facundissimorum orium:
Praebete autem verba,
Et subtilem scobem versibus; nunc enim certamen
Istud sapientiae magnum
Initium capit.

SY-

& ipse artem secum detulisset? aut quid tunc demum fecisset, si ipse quidem detulisset secum artem, Euripides autem non? Forte devorasset hominem.

„ vs. 895. Ἴθι νῦν] Similis locus in Vespis vs. 856. „ ἀλλ' ὡς τάχιστα πῦρ τις ἐξενεγκάτω καὶ μυρίνας καὶ τ' „ λιβανωτὸν ἔνδοθεν, ὅπως ἂν εὐξώμεσθα. Vide etiam in „ Thesmoph. vs. 37. *Kusterus.*"

vs. 899. Παρθένοι] Musae pro castis virginibus habentur; apud Lucianum Venus dicit ad Cupidinem: αἱ δὲ Μῶσαι διὰ τί σοι ἀτρωτοι, καὶ ἐξω βελῶν; cui Cupido dicit: αἰδοῦμαι αὐτας, μῆτερ· σεμναὶ γάρ εἰσι καὶ αἰεί τι φροντίζουσι, καὶ περὶ ᾠδὴν ἔχουσι· *Musae vero cur tibi sunt invulnerabiles, & a tuis jaculis tutae degunt?* Cup. *Revereor ipsas, mater; sunt enim venerabiles, sempergue aliquid meditantur, & circa cantum occupantur.* Quomodo tamen famam virginitatis tueri possint, viderint ipsae; nam scimus quasdam earum periisse ex clandestino concubitu.

vs. 900. Ἀεπολόγας —— φρένας] In Nubibus vs. 153. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τ' λεπτότητ@ τ' φρενῶν.

vs. 902. Ἀνδρῶν γναμοτύπων] In Equit. Phaeax rhetor dicitur γναμοτυπικὸς, vs. 1376. In Thesmophoriazusis, Agatho poëta dicitur γναμοτυπεῖν, vs. 59.

vs. 909. ΠαραπρίσμαΤ' ἐπῶν] Supra, vs. 836. σμιλεύματά τ' ἐπῶν. In Nubibus vs. 130. λόγων ἀκριβῶν σκιν-δαλμούς.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΣΤΙΧΩΝ ι'.

ΔΙΟΝ. Εὔχεσθε δὴ γὰρ σφώ τι, πρὶν τἀ 'πη λέγειν.
ΑΙΣΧ. Δήμητερ, ἣ θρέψασα τὴν ἐμὴν φρένα,
Εἶναί με τῶν ἄξιον μυστηρίων.
ΔΙΟΝ. Ἐπίθες λαβὼν δὴ γὰρ σὺ λιβανωτόν. ΕΥΡ. Καλῶς.
Ἕτεροι γάρ εἰσιν, οἷσιν θὔχομαι θεοῖς.
ΔΙΟΝ. Ἰδιοί τινές σοι, κόμμα καινόν; ΕΥΡ. Καὶ μάλα.
ΔΙΟΝ. Ἴθι νῦν προσεύχου τοῖσιν ἰδιώταις θεοῖς.
ΕΥΡ. Αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα, γὰ γλώσσης τρόφιγξ,
Καὶ ξύνεσις, γὰ μυκλῆρες ὀσφραντήριοι,
Ὀρθῶς μ' ἐλέγχειν, ὧν ἀν ἅπωμαι λόγων.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ μὰν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν
Παρὰ σοφοῖν ἀνδροῖν ἀκοῦσαι
Τινὰ λόγων ἐμμέλειαν,
Ἐπί τε δαΐαν ὁδόν.
Γλῶσσα μὲν γὰρ ἠγείται,
Λῆμα δ' οὐκ ἄτολμον ἀμφοῖν,
Οὐδ' ἀκίνητοι φρένες.
Προσδοκᾶν ἦν εἰκὸς ὄντι,
Τὸν μὲν ἀστεῖόν τι λέξειν,
Καὶ κατερρινημμένον·
Τὸν δ' ἀνασπῶντ' αὐτοπρεμνοις
Τοῖς λόγοισιν ἐμπεσόντα
Συσκεδᾶν πολ-
λὰς ἀλιγδήθρας ἐπῶν.

ACTUS

vs. 913. Δήμητερ] Aeschylus vocat Cererem ingenii sui nutricem, quia Cereris initiationum sacra peragebantur in Eleusine, unde ipse erat oriundus; Scholiastes: παρίσον Ἐλευσινίῳ τὸ δῆμον ὁ Αἰσχύλος ἦν. Scriptor Vitae Aeschyli: Αἰσχύλος ὁ Τραγικος, γένος μὲν ἦν Ἀθηναῖος, Ἐλευσίνιος τὸ δῆμον· *Aeschylus Tragicus, genere Atheniensis fuit, pago Eleusinius.*

vs. 915. Ἐπίθες —— λιβανωτόν] In Nubibus vs. 425. ἢν μὲν θύσαιμ', ἢν δ' ἀν σπείσαιμι', ἢν δ' ἐπιθείην λιβανωτόν.

vs. 916. Ἕτεροι γάρ εἰσι] Euripidem facit novatorem circa divina, tanquam Socratis imitatorem, cujus erat studiosus. Socratem autem propterea maxime esse condemnatum, ὅτι καινὰ εἰσήγαγε δαιμόνια, constat ex Apologia Platonis & Xenophontis.

vs. 919. Αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα] Sic Nubes, quas Socratem pro deabus habuisse fingit, Sophistas pascere dicuntur in Nub. vs. 330. ἃ γὰρ μὰ Δί' οἶσθ' ὅτιὴ πλεῖστ' αὗται βόσκουσ' σοφιστάς. Ibid. vs. 263. Socrates etiam invocat Aërem & Aetherem: ὦ δέσποτ' ἀναξ ἀμέτρητ' ἀὴρ, ὃς ἔχεις τὴν γῆν μετέωρον, λαμπρός τ' Αἰθήρ. ubi vide Notam.

Ibid. Γλῶσσης τρόφιγξ] In Nubibus vs. 422. dicit Socrates: ἄλλο τι δῆτ' ἦν, νομιεῖς ἢδη θεὸν εἶναι, πλὴν ἢπερ

SYSTEMA VERSUUM X.

BACCH. Precamini jam vos etiam aliquid, priusquam versus recitetis.
AESCH. O Ceres, quae meam mentem aluisti,
Effice me dignum tuis mysteriis.
BACCH. Cape thus & impone tu etiam. EUR. Recte.
Sunt enim alii Dii, quos ego invoco.
BACCH. Peculiaresne aliqui & novae notae? EUR. Admodum.
Age ergo invoca peculiares Deos.
EUR. Aether meum pabulum, & linguae volubilitas,
Et intelligentia, & nares olfactoriae,
Date ut recte redarguam dicta, quae aggressus fuero.

CHORUS.

Equidem nos cupimus
Ex viris sapientibus audire
Aliquam sermonum concinnitatem,
Et ad haec hostiles utriusque insidias. (*Ut viam certandi ingrediantur*)
Etenim lingua eorum efferari coepit,
Animusque non ignavus ambobus est,
Neque pigra mens. (*Nec non concitatae mentes.*)
Par est igitur, ut speremus
Alterum quidem aliquid urbani dicturum,
Et limati atque politi;
Alterum autem convellendo illud, radicitus evulsis (*i. e. grandibus*)
Verbis, & irruendo
Dissipaturum mul-
tas tricas verborum.

SCENA

ὅτιῳ ἡμεῖς· τὸ Χά@ τουτὶ, καὶ τὰς Νεφέλας, καὶ τὴν Γλῶτταν, τρία ταυτί;

vs. 925. Δαΐαν ὁδὸν] Infra vs. 1053. *δρᾶμα πεισάσας Ἀτ@ μιστὸν· — ὃ θεασάμεν@ πᾶς τις ἡράσθη δαΐ@ εἶναι.*

vs. 926. Γλῶσσα μὲν γὰρ ἠγρίωται] Non aliis armis, nisi lingua pugnaturi sunt. In Nubibus vs. 418. *τῇ Γλώττῃ πολεμίζων.*

vs. 927. Λῆμα δ' ἐκ ἀτολμον] In Nubibus vs. 456. *λῆμα μὲν πάρεστι τοῦδε ἐκ ἀτολμον, ἀλλ' ἕτοιμον.*

vs. 931. Κατερρῑνημένον] Scholia: ἐξεσμένον· i. e. *politum, limatum*, a ῥίνη, *lima*. Haec autem de Euripide dicuntur.

vs. 932. Αὐτοπρίστοις] Metaphora ab arboribus. Antiphanes apud Athenaeum I. p. 23. *ὁρᾷς παρὰ ῥείθροισι χειμάῤῥους, ὅτα δένδρων ἀεὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν βρίχεσθαι, μέγιθ@ καὶ κάλλ@ οἷα γίνεται. Τὰ δ' ἀντιτείνονθ', εἰσνεῖ δίψαν τινὰ Ἠζηρασίαν ἔχοντ' αὐτοπρῖστ' ἀπόλλυται· Vides, quaecunque apud torrentes fluvios arbores semper nocte dieque rigantur, qua sint magnitudine & pulchritudine; contra autem quae quasi sitiunt, aut siccitatem habent, illae a stirpe pereunt.* Quae est Parodia ex Sophoclis Antigona vs. 723. & seq.

vs. 935. Ἀλισθήρας] Eustathius ad Homeri Il. p. 289. 28.

ACTUS QUARTI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὡς τάχιστα χρὴ λέγειν, εἶπω δ', ὅπως ἐρεῖτον
Ἀφεῖα, ᾧ μήτ' εἰκόνας, μήθ' οἷ' ἂν ἄλλῳ εἴποι.
ΕΥΡ. Καὶ μὴν ἐμαυτὸν μᾶλλόν γε, ἢ ποίησιν οἷός εἰμι,
Ἐν τοῖσιν ὑγιέσι φράσω· τοῦτον δὲ πρῶτ' ἐλέγξω,
Ὡς ἰδὼν ἀλαζὼν ᾖ φέναξ, οἷοις τε τοὺς θεατὰς
Ἐξηπάτα, μωρὸς λαβὼν πρόσχημα Φρυνίχου τραφέντας.
Πρώτιστα μέν γε δή γ' ἕνα πὶν ἐκάθισεν ἐγκαλύψας,
Ἀχιλλέα πίν', ἢ Νιόβην, τὸ πρόσωπον ἀχὶ δεικνύς,
Πρόσχημα τᾶς τραγῳδίας, χρύζοντας οὐδὲ τυπή.
ΔΙΟΝ. Μὰ τὸν Δί', οὐ δῆθ'. ΕΥΡ. Ὁ δὲ χορός γ' ἤρειδεν ὁμαθὲς ἀν'
Μελῶν ἐφεξῆς τέτταρας ξυνεχῶς ἄνω· οἱ δ' ἐσίγων.
ΔΙΟΝ. Ἐγὼ δ' ἔχαιρον τῇ σιωπῇ, καί με τοῦτ' ἔτερπεν
Οὐχ ἥττον, ἢ νυνὶ οἱ λαλοῦντες. ΕΥΡ. Ἠλίθιος γὰρ ἦθα,
Σάφ' ἴσθι. ΔΙΟΝ. Κἀμαυτῷ δοκῶ. τί δὲ ταῦτ' ἔδρασ' ὁ δεῖνα;
ΕΥΡ. Ὑπ' ἀλαζονείας, ἵν' ὁ θεατὴς προσδοκῶν καθῆτο,
Ὁπόθ' ἡ Νιόβη φθέγξαιτο δή· τὸ δρᾶμα δ' ἂν διῄει
ΔΙΟΝ. Ὦ παμπόνηρον, οἷ' ἄρ' ἐφεικιζόμην ὑπ' αὐτοῦ;
Τί σκορδινᾷ, ᾧ δυσφορεῖς; ΕΥΡ. Ὅτ' αὐτὸν ἐξελέγχω.
Κἄπειτ', ἐπειδὴ ταῦτα λῃρήσειε, τὸ δρᾶμα
Ἤδη μεσοῖ, ῥῆματ' ἂν βόεια δάδεκ' εἶπεν,
Ὀφρῦς ἔχοντα καὶ λόφους, δεινὰ ἄττα μορμορωπά,
Ἀγνῶτα τοῖς θεωμένοις. ΑΙΣΧ. Οἴμοι τάλας. ΔΙΟΝ. Σιώπα.
ΕΥΡ. Σαφὲς δ' ἂν εἶπεν οὐδέν. ΔΙΟΝ. Μὴ φρίε τοὺς ὀδόντας.
ΕΥΡ. Ἀλλ' ἢ Σκαμάνδρους, ἢ τάφρους, ἢ 'π' ἀσπίδων ἐπῶντας
Γρυπαιέτους χαλκηλάτους, ᾧ ῥῆμα δ' ἱππόκρημνα,

A

vs. 941. Φρυνίχου] Huic antiquam simplicitatem adhuc infuisse vult dicere, dum ei tribuit Spectatores stultos; major autem Aeschylo erat aetate: & videtur Aeschylus illum quandoque imitatus; Auctor argumenti in Persas Aeschyli: Γλαῦκος ἐν τοῖς περὶ Αἰσχύλου μύθοις, ἐκ τῶν Φοινισσῶν φησι Φρυνίχου τοὺς Πέρσας παραπεποιῆσθαι· *Glaucus in scriptis de Aeschyli fabulis tradit Persas e Phrynichi Phoenissis fuisse concinnatos.* Utriusque meminit Herodotus.

vs. 942. Ἐγκαλύψας] Quod in Aeschylo reprehendit Euripides, ipse etiam fecit; nam in Supplicibus Adrastum humi prostratum & obvelatum facit, ut nec agnosci possit; quare ibi Theseus vs. 104. dicit: τίς δ' ὁ σπαίρων οἰκτρὸν ἐν πύλαις ὅδε; *Quis iste qui tam lugubre gemit in portis?* deinde eum compellans dicit vs. 110. σὲ τὸ κατάπτερ' ἀνισωθὲν· λέγ' ἐκκαλύψας κράτα· *Te velatum vestimentis interroga. dic revelans caput.* Etiam Hecubam in cognomini dramate ita introduxit, vs. 485. αὕτη πίλας σε νῶτ' ἔχεσ' ἐπὶ χθονί, Ταλθύβιε, κεῖται, συγκεκλεισμένη πέπλοις· *Illa prope te tergum habens in terra, o Talthybie, jacet involuta vestibus:* hoc tantum interest, quod apud Euripidem iste personae

SCENA PRIMA.

BACCHUS, EURIPIDES, AESCHYLUS.

BACCH. Sed ocyus oportet orationes incipere, ita tamen ut dicatis
Urbana, & nec imagines, nec qualia possit alius dicere.
EUR. Equidem de me ipso, qualis poëta sim,
Dicam postremo loco: primo autem ostendam hunc
Fuisse arrogantem & impostorem, quibusque rebus spectatores
Deceperit, quos fatuos acceperat apud Phrynichum educatos.
Primo enim quendam collocabat obvelatum,
Achillem quendam, aut Nioben, faciem ejus non ostendens,
Praetextum tragoediae, nec tantillum mutientes.
BACCH. Non sane *mutiebant quicquam*. EUR. Chorus autem protrudebat series
Carminum continuas quatuor; at illi silebant.
BACCH. Ego autem voluptatem capiebam ex illo silentio: & hoc me delectabat
Non minus, quam si qui hodie loquuntur. EUR. Stolidus enim eras.
Scias hoc velim. BACCH. Et mihimet ipsi videor *talis:* cur autem hoc faciebat ille?
EUR. Nempe ex arrogantia, ut spectator sederet expectans
Quando Niobe loqueretur tandem: interea actus ipse procedebat.
BACCH. Hominem improbum! quam turpiter ergo deceptus sum ab illo.
Quid pandicularis, & haesitas? EUR. Quia eum convinco.
Deinde ubi ad hunc modum nugatus fuisset, actu
Jam adulto, verba quaedam grandia duodecim eloquebatur,
Superciliosa & cristata, horrenda quaedam terriculamenta,
Ignota spectatoribus. AESCH. Hei misero mihi! BACCH. Tace.
EUR. Clare autem & perspicue nihil dicebat. BACCH. Noli frendere dentibus
EUR. Sed aut Scamandros, aut fossas, aut clypeorum insignia
Gryphoaquilas, inquam, aere ductas, & verba grandia praerupta,

Quae

sonae loquantur, quod illae apud Aeschylum feciſſe non videntur.

vſ. 945. Ἡρεῖδεν ἐρμαθὲς ἂν μελῶν] In Equitibus vſ. 622. ἐλασίζοντ' ἀναῤῥηγνὺς ἔπη πεπατευγμένῳ ἤδεϊ κατὰ τὴ ἰαπτέαν, κρημνὸς ἐρείδων. de voce ἐρμαθὲς, ad Plutum vſ. 765.

vſ. 953. Τί σκορδινᾷ καὶ δυσφορεῖς;] In Acharn. vſ. 30. εἶναι, κέχηνα, σκορδινῶμαι —— ἀπορῶ.

vſ. 955. Βρεῖα] Scholiaſtes: μεγάλα, καὶ κλύπτα πλέα.

vſ. 956. Ὀφρῦς ἔχοντα] Dicitur de ſuperbis & ſeveritatem prae ſe ferentibus. Alexis apud Athenaeum VI. p. 237. σεμνοπαράσιτον —— ὀφρῦς ἔχοντά γε χιλιοταλάντου· *Magnificum parasitum supercilia habentem mille talentorum.* Noſter in Veſpis vſ. 135. ἔχων τρόπους ὀφρυγμοστεμμακτρίδας.

Ibid. Καὶ λόφας] Supra, vſ. 833. ὑψιλόφων λόγων.

Ibid. Μορμολυκεῖα] Scholiaſtes: καταπληκτικὰ, φοβερά· ἐκ μεταφορᾶς τῶν Μορμόνων, τὰ δεινὰ φοβοῦσας· *terribilia, timenda; per metaphoram a Mormone, quae infantes terrefacit.*

vſ. 960. Ῥηγμὰ' ἀποτόμημνα] Quaſi dicas: *verba fragorem edentia, inſtar ſaxorum ex alto praecipitio devolutorum.*

Ἀ ξυμβαλεῖν ᾗ ῥᾴδιον ἦν. ΔΙΟΝ. Νὴ τὼ θεώ, ἔγωγ' ἤν
Ἤδη ποτ' ἐν μακρῷ χρόνῳ νυκλὸς διηρύπνησα
Τὸν ξυθὸν ἱππαλεκτρυόνα ζητῶν, τίς ἐστιν ὄρνις.
ΑΙΣΧ. Σημεῖον ἐν ταῖς ναυσὶν, ὦ μαθέσατ', ἐγγέγραπται.
ΔΙΟΝ. Ἐγὼ δὲ τὸ Φιλοξένου γ' ὠμὸν Ἐρυξιν εἶναι.
ΕΥΡ. Εἶτ' ἐν τραγῳδίαις ἐχρῆν καλλεκτρυόνα ποιῆσαι;
ΑΙΣΧ. Σὺ δ', ὦ θεοῖσιν ἐχθρὲ, ποῖ' ἄττ' ἐστὶν, ἄττ' ἐποίεις;
ΕΥΡ. Οὐχ' ἱππαλεκτρυόνας μὰ Δί', ἀλλὰ τραγελάφους, ἄφρ' οἶσθ',
Ἃ 'ν τοῖσι σφραγιτάσμασι τοῖς Μηδικοῖς γράφουσιν·
Ἀλλ' ὡς παρέλαβον τὴν τέχνην σφῷν σῦ, τοιοῦτον μὲ θὔθυς
Οἰδοῦσαν ὄγκου κομπασμάτων, ἡμάτων ἐπαχθῶν,
Ἰαχναπα μοῦ σφῶιζον αὐτὴν, ἡ τὸ βάρος ἀφεῖλον,
Ἐπυλλίοις, ἡ σφενδάμνοις, ἡ τιτυλλίοισι μικροῖς,
Χυλὸν διδοὺς ῥωμυλμάτων, ἀπὸ βιβλίων, ἀπ' ᾠδῶν·
Εἶτ' ἀνέτρεφον μονῳδίαις, Κηφισοφῶν' μιγνύς.
Εἶτ' οὐκ ἐλήρουν, ὦ, τι τύχοιμ', ἐνδ' ἐμπεσὼν ἔφυρον,
Ἀλλ' ὀξυῶν σφῶιζα μοῦ μοι τὸ γένος εἶπεν θ' ὕθυς
Τῷ σφάλματος. ΑΙΣΧ. Κρεῖττον γ' ἢ σοί, νὴ Δί', ἢ τὸ σαυτῆς.
ΕΥΡ. Ἔπειτ' ἀπὸ τῶν σφῶιζων ἐπῶν, ἐνδὺς παρῆκ' ἂν ἀρχὸν,
Ἀλλ' ἔλεγεν ἡ γυνή τέ μοι, χὠ δοῦλος ἐνδὺς ἤλαυν,
Χὠ δεσπότης, χἡ παρθένος, χἡ γραῦς ἄν. ΑΙΣΧ. Εἶτα δῆτα
Οὐκ ἀποθανεῖν σε ταῦτα ποιοῦντα τολμᾶντα; ΕΥΡ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω
Δημοκρατικὸν γ' αὐτ' ἔδρων. ΔΙΟΝ. Τοῦτ' ἐμοῦ ἕασον, ὦ τᾶν.
Οὐ σοὶ γάρ ἐστι σκέπαρνος κάλλιστα σοῦ γε τούτου.
ΕΥΡ. Ἔπειτα τούτοισὶ λαλεῖν ἐδίδαξα. ΑΙΣΧ. Φημὶ κἀγώ·

Ὡς

rum. Significat autem ἱππος in compositione quandoque magnitudinem, ut dixi in Nubibus ad vocem Κρονιππος, vs. 1066. & hic in Ranis ad vocem Ἱππόδικος, vs. 432. Ceterum characterem Aeschyli similiter describit Phidippides Socrati & Euripidi addictus in Nubibus vs. 1371. ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω πρῶτον ἐν ποιηταῖς ψόφου πλέων, ἀσύστατον, ῥόμβακα, κρημνοποιόν.

vs. 962. Ἤδη ποτ' ἐν μακρῷ] Scholiastes: παρὰ τὰ ἐξ Ἱππολύτῳ· Ἤδη ποτ' ἄλλως νυκλὸς ἐν μακρῷ χρόνῳ· nempe ex Hippolyto Stephanophoro Euripidis, qui hodieque extat: est autem ille locus vs. 375. integer locus ita habet: ἤδη ποτ' ἄλλως νυκλὸς ἐν μακρῷ χρόνῳ, Θνητῶν, ἐφρόντισ', ἡ διέφθαρται βίος· *Aliquando noctis longo tempore otioso mecum cogitavi, quomodo corrupta sit mortalium vita.* Comicus in Equitibus vs. 1282. ἢ πολλάκις ἐννυχίοισι φροντίσι συνηγένημαι καὶ διεζήτηκα. quod hic in Ranis in praesenti loco breviter dicit: *διηρύπνησα ζητῶν.*

vs. 963. Τὸν ξυθὸν ἱππαλεκτρυόνα] Scholiastes ad Paecem vs. 1177. dicit ex Myrmidonibus Aeschyli esse.

vs. 965. Ἐρυξιν] Scholiastes: ἔστι γὰρ ὡς ἄμορφος καὶ ἀηδὴς διαβάλλεται· *Iste enim tanquam deformis & insicetus perstringitur:* etiam in Avibus hominem quendam comparat cum Hippalectryone, vs. 801. sed aliam ob causam. Ceterum dicatne Comicus Eryxin Philoxeni filium, ut plerumque in talibus ellipsibus *filius* subauditur; an vero Philoxeni patrem, hactenus incertum mihi est. Apud Aristotelem I. Nicom. cap. 10. est, Φιλόξενος Ἐρύξις. & apud Athenaeum, I. p. 6. Φιλόξενος Ἐρύξιδος.

vs. 968. Τραγελαφους] Philemon apud Athenaeum XI. p. 497. adhuc majus monstrum formavit: ἱπποτραγέλαφοι.

vs. 973. Τυτλίοισι] Nempe μητρόθεν δεδεγμένος, ut quidam dicit ad eum in Acharn. vs. 477. habuit enim mater Euripidis betas, ut quae esset λαχανοπώλις, ut est in Thesmoph. vs. 394.

vs. 974. Σπαυλμάτων] Supra, vs. 859. vocabat eum σωμυλιοσυλλεκτάδην.

Ibid. Ἀπὸ βιβλίων] Euripides studium suum in legendis veterum libris clare indicat in Alceste, sub no-

Quae conjectura assequi non erat facile. BACCH. Ita profecto, nam ego
Aliquando longo tempore noctis vigilavi
Quaerens mecum, quisnam sit ales flavus ille Equogallus.
AESCH. Insigne erat navibus inscriptum, homo ineptissime.
BACCH. Ego autem Eryxin esse putabam illum Philoxeni.
EUR. Ergone in tragoediis gallos decebat fingere?
AESCH. Tu vero Diis invise, quae fecisti, cedo qualia sunt?
EUR. Non certe Equigallos feci, nec Capricervos, ut tu,
Cujusmodi in aulaeis Persicis pingi solent;
Sed primum statim artem a te acceptam,
Turgentem inani fastu, & verbis insolentibus,
Attenuavi, & ei pondus detraxi
Substitutis versiculis & deambulationibus, & betis minutis,
Succum nugamentorum addens e libris & moribus:
Deinde eam nutrivi monodiis, admisto Cephisophonte.
Neque garriebam quidlibet, neque ut in aliquam rem inciderem eam sic temere miscebam.
Sed is, qui egrediebatur, primo statim genus mihi edisserebat
Fabulae. AESCH. Nam profecto praestabat istud dicere, quam tuum ipsius.
EUR. Deinde a primis inde versibus nullam personam permisi otiosam.
Sed & mulier mihi, & servus non minus loquebantur,
Atque herus, item virgo & vetula. AESCH. Ergone
Non eras morte dignus his ausis? EUR. Non certe,
Nam populare est istud meum factum. BACCH. Istud quidem, ô bone, fac missum;
Non enim pulchra tibi disputatio de eâ re.
EUR. Deinde istos artem dicendi docui. AESCH. Docuisti inquam,

Sed

nomine Chori, vs. 962. ἐγὼ καὶ διὰ Μέσας, καὶ μετάρσι' ἔξω· καὶ πλείονι ἀφάμιν' λόγων, κρεῖσσον ἢ δεῖν ἀνάγκας εὗρον· *Ego & per Musam i. e. Musicam artem, sive per Poëtarum scripta: & sublimis, i. e. per res sublimes, cucurri: & postquam haud leviter attigissem sermones, sive scripta eruditorum; nihil fortius necessitate inveni.*

vs. 975. Κηφισοφῶντα μιγνύς] Iste credebatur Euripidem adjuvare in scribendo, & cum uxore ejus rem habere, ut dicit Scholiastes; quod ad prius attinet, id satis clare indicat Comicus infra vs. 1493. ubi ex eo quaerit Bacchus: ταυτὶ πότερ' αὐτὸς εὗρες ἢ Κηφισοφῶν; de posteriore suspicari licet, quia conjux ejus videtur fuisse adultera, ut patet ex illis, quae ad eum dicit Aeschylus infra, vs. 1074. ἃ γὰρ ἐς τὰς ἀλλοτρίας ἐπείσε, αὐτὸς τούτοισιν ἐπλήγης, ubi vide Notam. Infra ad vs. 1455. Scholiastes: Καὶ διὰ τοῦτο δηλοῖ πάλιν χλευάζοντι τὸ συναμφότερον, ὡς Κηφισοφῶν συνεποίει τὰ δράματα, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἶχεν· *Etiam per istud significat fere utrumque, ut & una cum ipso fecerit fabulas Cephisophon, & ejus uxorem habuerit.*

vs. 983. Τυῖ μὲν ἔστον] ad Euripidem, ut vult Scholiastes.

vs. 984. Πειθοῖ] Scholiastes: διατριβῇ. quae vox inter alia & *disceptationem* significat in Glossis.

vs. 985. Τούτοι καλεῖν ἐδίδαξα] Intelligit Rhetoras; sunt autem Euripidis Tragoediae utiles ad causas forenses, nam apud illum saepe duae partes tanquam in foro disceptant. Sed Aeschylus Reip. perniciosam putat artem dicendi, nempe propter abusum; hinc etiam infra vs. 1095. ad eundem dicit: εἶτ' αὖ λαλιὰν ἐπιτηδεῦσαι καὶ στωμυλίαν ἐδίδαξας &c. Ipse Euripides in hanc rem praeclare dicit in Hippolyto vs. 486. τὰτ' ἐς ἃ ξυνιόντων εὖ πόλεις οἰκημένας, δόμους τ' ἀτόλλυσ', οἱ καλοὶ λίαν λόγοι· ἃ γάρ τι τοῖσιν αὐτὶ τερπνὰ δεῖ λέγειν, ἀλλ' ἐξ ὅτου τις εὐκλεὴς γενήσεται· *Hoc est, quod bene constitutas hominum civitates & familias evertit, nimis splendidae orationes; non enim oportet dicere jucunda auribus, sed id ex quo tandem & decus quis consequatur.* Vide notata ad Nubes vs. 915.

Ὡς πρὶν διδάξαι γ', ὠφελες μέσον ἁμάρταν᾽.
ΕΥΡ. Λεπτῶν τε κανόνων ἐσβολὰς, ἐπῶν τε γωνισμοὺς
Νοεῖν, ὁρᾶν, ξυνιέναι, τρέφειν, ἐρᾶν, τεχνάζειν,
Καμπτοποιεῖσθαι, δεινοεῖν ἅπαντα. ΑΙΣΧ. Φημὶ κἀγώ.
ΕΥΡ. Οἰκεῖα πράγματ᾽ εἰσάγων, οἷς χρώμεθ᾽, οἷς ξυέσμεν,
(Ἐξ ὧν γ' ἂν ἐξηλεγχόμην· ξυνειδότες γὰρ ἦτοι,
Ἠλεγχον ἄν με τ᾽ τέχνῃ) ἀλλ᾽ οὐκ ὀκομπολάκευν,
Ἀπὸ δ᾽ φρονεῖν ἀποσπάσας, ἐξέπληττον αὐτούς,
Κύκνους ποιῶν κἀμέμονας κωδωνοφαλαροπώλους.
Γνώσῃ δὲ τοὺς τούτω τε, κἀμοῦ γ' ἑκάτερα μαθητάς.
Τούτω μὲν ἦν Φορμίσιον, Μεγαίνετός θ᾽ ὁ Μάνης,
Σαλπιγολογχυπνάδαι, σαρκασμοπιτυοκάμπαι·
Οἱ ἐμοὶ δέ, Κλειτοφῶν τε, κἀθηραμβύης ὁ κομψός.
ΔΙΟΝ. Θηραμβύης; σοφός γ᾽ ἀνὴρ κἀδεινὸς εἰς τὰ πάντα,
Ὃς ἂν κακοῖς πω δειπέσῃ κἀπλησίον φθάσῃ,
Πέπαικεν ἔξω τ᾽ κακῶν, ὁ Χῖος ἀλλὰ Κῖος.

Ἰαμβικοὶ δίμετροι.

ΕΥΡ. Τοιαῦτα μέντοι 'γὼ φρονεῖν
Τούτοισιν εἰσηγησάμην,
Λογισμὸν ἐνθεὶς τῇ τέχνῃ,
Καὶ σκέψιν, ὥστ᾽ ἤδη νοεῖν
Ἅπαντα, κἀδιειδέναι
Τά τ᾽ ἄλλα, κἀς τὰς οἰκίας
Οἰκεῖν ἄμεινον, ἢ φρουρᾷ,
Κἀνασκοπεῖν, πῶς τοῦτ᾽ ἔχει;

Πῶ

vs. 994. Κωδωνοφαλαροπώλους] Sophocles in Oedipo Coloneo vs. 1063. ἀμπυκλήρια φάλαρα πώλων. Euripides de Rhesi equis, in Rheso vs. 306. Γοργὼ σὶ', ὡς ἐπ' αἰγίδος θεᾶς, χαλκῇ, μετώποις ἱππικοῖσι πρόσδεσον, πολλοῖσι σὺν κώδωσιν ἐκλύτῳ φέρειν. *Gorgo vero, tanquam in Deae (Palladis) clypeo, aerea, fronti equorum alligata, cum multis tintinnabulis sonum terribilem edebat:* etiam ex clypeis videntur tintinnabula suspendisse. ibid. vs. 383. κλύε δὲ κόμπους κωδωνοκρότους, παρὰ πορπάκων τὰς κελαδούσας. *Audi strepitus tintinnabulorum crepitantium, a scuti loris resonantes.*

vs. 995. Ἐκατέρα μαθητάς] Similiter apud Aristophanem Lib. I. Epist. 34. ex moribus discipulorum Thais jubet conjecturam facere de praeceptoribus: σύμπινον εἰ βούλῃ Ἀσπασίαν τὴν ἑταίραν, καὶ Σωκράτην τὸ σοφιστὴν, καὶ ὁπότερον ἄμεινον ἐπαίδευσεν ἄνδρας λόγισαι· τὸ μὲν γὰρ ὄψῃ μαθητὴν Περικλέα· τὸν δὲ Κριτίαν. *Confer si lubet Aspasiam meretricem, & Socratem Sophistam, atque considera, uter melius instituerit viros; nam illius quidem discipulum videbis Periclem: hujus autem Critiam.*

vs. 996. Φορμίσιον] Iste erat hirsutus, ut dicit Scholiastes ad Ecclesiaz. vs. 97. & propterea truculento adspectu; hinc eum facit discipulum Aeschyli, ut dicit Scholiastes ad praesentem locum; supra etiam vs. 861. Aeschylum Euripides dicebat esse ἀγριοποιόν.

Ibid. Μεγαίνετος ὁ Μάνης] Hunc stupidum fuisse tradit Scholiastes. Supra, vs. 941. dicit Euripides Aeschyli Spectatores fuisse μωρούς, *fatuos* & *stultos*, ita ut se ab illo decipi fuerint passi. Videtur iste dictus esse μάνης quod esset servili & stolido ingenio. In Avibus vs. 523. ἅπαντες ὑμᾶς πάντες πρότερον μεγάλως, ἀγίους τ' ἐνόμιζον· νῦν δ' ἀνδράποδ' ἀληθῶς, μανάς· ὥσπερ σὶ' ἤδη τοὺς μαγομένους βάλλετ' ὑμᾶς. Erat autem Μάνης sive Μανὸς vulgo servorum nomen, ut Μανία servarum, & utrumque occurrit apud Comicum non semel.

vs. 997. Σαλπιγολογχυπνάδαι] Haec ad Phormisium per-

Sed utinam medius fuisses disruptus, priusquam doceres.
EUR. Et subtilium regularum usum, verborumque circumductiones
Animadvertere, videre, intelligere, versare dolos, amare, technis fallere,
Suspicari, comminisci quidlibet. AESCH. Non equidem nego.
EUR. Res domesticas introducens, quibus utimur & adsuevimus;
Unde etiam facile reprehensus fuissem; nam isti harum rerum gnari
Reprehendissent artem meam; non autem fastuosum strepitum edidi
Populum ab intelligendo abducens, neque eum perterrefaciebam
Cygnos fingens & Memnonas equis utentes phaleris & tintinabulis ornatis.
Dignosces autem utriusque, hujus inquam, & meos discipulos:
Hujus enim sunt Phormisius, Megaenetusque Manes ille *servus* stolidus,
Tubis, hastis, & barbis ornati, qui Sinnidas simulant;
Mei autem sunt Clitophon & Theramenes ille scitus.
BACCH. Theramenes? prudens sane & acris ad omnia,
Qui si in aliquod periculum incidat aut inde prope absit,
Elabi solet e malis, non Chium sed Cium se dicens esse.

Jambici dimetri.

EUR. Talem equidem prudentiam
Istis induxi *hominibus*,
Ratiocinatione indita arti *Tragicae*,
Et consideratione; ut jam intelligant
Omnia, & perspiciant,
Et cum alia, tum rem familiarem
Administrent melius, quam antehac,
Speculentur singula, sic *dicentes:* quomodo istud se habet?

Ubi

pertinent, ut Scholiastes dicit; nempe propter vocem σάπην quae hic latet.

Ibid. Σαρκασμοπιτυοκάμπαι] Scholiastes: σαρκάζοντες καὶ προσποιούμενοι τὰ πολεμικά. *qui simulate affectant virtutem bellicam.* qui videri volunt tam fortes, quam fuit Pityocamptes, alias Sinnis dictus, latro. σαρκάζειν est *superficiaria opera aliquid agere* metaphora a canibus ossa rodentibus. In Pace vs. 480. ἐ δ' οἱ Μεγαρεῖς δῆθ' ὑδὼν, ἅλικτιν δ' ὅμως γλιχόμενα σαρκάζοντες, ὥσπερ κυνίδια. Ubi Scholia: ἅλικτις κατὰ κυτιδίων τρόπον, οἱ τὰ ὀστᾶ τρώγοντες, καὶ οὐκ ἔχοντες ἐμφορεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν τῷ δοκεῖν ἐσθίειν· *trahentes more catulorum, qui ossa rodentes, nec se ab illis satiare valentes, opinione comedendi.*

vs. 998. Κλειτοφῶν τε, καὶ Θηραμένης] Hos tanquam veteratores notat, ut dicit Scholiastes; de posteriore plus constat quam de priore. Vide supra vs. 540. Theramenis Praeceptorem Scholiastes Comici ad Nubes vs. 360. dicit fuisse Prodicum. διδάσκαλον δὲ ἦν ἕτον τῆ ἐπικαλουμένη Κοθόρνῳ, ὃς τ' ἦ Τριάκοντα τυραννίδ' μετέσχεν. Theramenem autem illum esse, qui Cothurnus fuerit dictus, constat. Vide Suidam in Πρόδικον.

vs. 1001. Οὐ Χῖον ἀλλὰ Κῖον] Scholiastes: ὅτι δοκεῖ προσγεγράφθαι τῇ πολιτείᾳ, Ἄγνωνος αὐτὸν ποιησαμένου ὡς Εὔπολις Πόλεσιν· *Quia* Theramenes *videtur adscriptus fuisse civitati, cum Agnon adoptasset eum, ut Eupolis* tradit *in Urbibus.* unus ex Scholiastis ad vs. 546. ὡς εἶναι δὲ γνήσιον ἀλλὰ ποιητὸν υἱὸν τοῦ Ἄγνωνος· *non esse eum genuinum sed adoptivum filium Agnonis.* ubi mox alia Scholia: ὅτε ἦν παρὰ Χίοις ὤν, Χῖον ἑαυτὸν ἐκάλει· ὅτε δὲ παρὰ Κίοις, Κῖον· τῇ δὲ ἀληθείᾳ Χῖος ἦν. *Cum ergo apud Chios esset, Chium se vocabat; cum autem apud Cios, Cium: revera autem erat Chius.* Sed Grammatici in explicatione horum verborum: ἐ Χῖον ἀλλὰ Κῖον, & in definienda patria Theramenis inconstantiores sunt ipso Theramene.

Πῶ μοι ποδί; πίς τῦτ' ἔλαβε;
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸς θεὸς, νῦν γῦν Ἀθη-
ναίων ἅπας πις εἰσιὼν,
Κέκραγε πρὸς τὸς οἰκέτας,
Ζητεῖ τε, πῦ 'στιν ἡ χύτρα;
Τίς τὴν κεφαλὴν ἀπεδήδοκε
Τῆς μαινίδος; τὸ πρύβλιον
Τὸ περυσινὸν τέθνηκέ μοι.
Πῦ τὸ σκόροδον τὸ χθεσινόν;
Τίς τ' ἐλάας παρέτραγε;
Τέως δ' ἀβελτερώτεροι,
Κεχηνότες Μαμμάκυθοι,
Καὶ Μελιτίδαι κἀθῶντο.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιε'.

ΧΟΡ. Τάδε μὴν λεύσεις, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ·
Σὺ δὴ τί φέρε πρὸς ταῦτα λέξεις; μάνον ὅπως
Μή σ' ὁ θυμὸς ἁρπάσας
Ἐκτὸς οἵσῃ τ' ἐλαιῶν·
Δεινὰ γὰρ κατηγόρηκεν.
Ἀλλ' ὅπως, ὦ γενάδα,
Μὴ πρὸς ὀργὴν ἀνπλέξεις,
Ἀλλὰ συστείλας, ἄχροισι
Χρώμενος τοῖς ἰσίοισιν·
Εἶτα μᾶλλον μᾶλλον ἄξεις,
Καὶ φυλάξεις, ἡνίκ' ἂν τὰ

Πνεῦμα

vſ. 1015. Τὴν κεφαλὴν ἀπεδήδοκε τ' μαινίδος] Anaxilas Comicus apud Athenaeum VIII. p. 342. τὸ κεφάλαιος κατεδήδοκε τὸ κρανίον· *mugilis devoravit caput.*

vſ. 1020. & 1022. ἀβελτερώτεροι — ἐκάθηντο] In Nubibus vſ. 1205. τί καθησθ' ἀβέλτεροι;

vſ. 1021. Μαμμάκυθοι, καὶ Μελιτίδαι] Didymus apud Scholiaſtem: ὅτι Μαμμάκυθος καὶ Μελιτίδης ἐπὶ μωρίᾳ διεβάλλοντο· καθάπερ καὶ ὁ Βυτάλιων καὶ ὁ Κόρυθος· *Quia Mammacuthus & Melitides pro ſtolidis habebantur, ut & Butalio & Corocbus.*

„ vſ. 1023. Τὰ δὲ μὴν] Sunt verba Aeſchyli, ex „ Myrmidonibus ſumta, ut non ſolum diſcimus ex „ Scholiaſte ad hunc locum, ſed etiam ex Harpocra- „ tione in Προπαπαῖτες, qui locum Aeſchyli auctio- „ rem ſic exhibet: ὁ δεχῆ τῶν Μυρμιδόνων Ἀισχύλος· „ Τάδε μὲν λεύσεις, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ, δορυμάντες „ Δαναῶν μόχθος, ὃς πρεπέπωκας εἴσω κλισίας· *In prin-* „ *cipio Myrmidonum Aeſchylus inquit: Haeccine ſpectabis* „ *inclyte Achilles; Bello illatas Danaorum clades? Quas* „ *prodidiſti intra tentorium.* Videntur haec verba fuiſſe „ legatorum, qui a Graecis ad Achillem miſſi erant, „ ut non ſolum clades Graecorum, & victorias Tro- „ janorum ei nunciarent, ſed etiam illi perſuadere „ conarentur, ut ira poſita Graecis laborantibus opem „ ferret. Hiſtoria eſt apud Homerum. Ex Notis Kuſteri.

vſ. 025. Ἐκτὸς — τ' ἐλαιῶν] Id eſt, *extra terminum orationis.* Loquitur autem quaſi de certaminibus equeſtribus;

Ubi illud est? quis hoc accepit?
BACCH. Ita profecto: proinde jam Athe-
nienſium quilibet, ut intravit in domum,
Vociferatur ad ſervos,
Quaeritque, ubi eſt olla? *inquiens*;
Quis caput praemordit
Maenae? catinus
Proximo anno emtus interiit mihi.
Ubi allium illud heſternum?
Quis arroſit olivam?
Hactenus autem ſtulti
Ore hiante, ut Mammacuthi quidam
Et Melitidae, ſederunt.

SYSTEMA VERSUUM XV.

CHOR. Haec quidem adſpicis, inclyte Achilles.
Agedum tu quid ad haec dices? hoc tantum vide
Ne iracundia te abripiat,
Et extra oleas ferat:
Nam acerba in te dixit.
Sed ô generoſe, vide
Ne iracunde contradicas,
Verum contractis velis, extrema
Eorum ora utere.
Deinde magis magisque veheris:
Et obſervabis, quando

Ventum

ſtribus; erant enim in extremo illius campi, ubi curſus equeſtres peragebantur, oleae plantatae, ut dicit Scholiaſtes, ubi flectendum erat. Eſt autem Proverbium.

vſ. 1029. Μὴ πρὸς ὀργὴν ἀντιλίξεις.] Sophocles in Electra vſ. 371. μηδὲν πρὸς ὀργὴν, πρὸς θεῶν· ὡς τοῖς λόγοις ἔνεστιν ἀμφοῖν κέρδος, εἰ σὺ μὲν μάθοις τοῖς τῆσδε χρῆσθαι· τοῖς δὲ σοῖς αὖτη πάλιν· *Nequid iracunde quaeſo dicas; nam ſermonibus utriusque veſtrum ineſt utilitas, ſi & tu diſcas illis uti, quae haec affert, & haec illis, quae tu.* Ubi Scholia: μηδὲν πρὸς ὀργήν· ἀντὶ τοῦ ὀργίλως. καὶ πρὸς βίαν, ἀντὶ τοῦ βιαίως· καὶ πρὸς εὐσέβειαν ἀντὶ τοῦ εὐσεβῶς· καὶ πρὸς ἀλήθειαν, ἀντὶ τοῦ ἀληθῶς. καὶ πολλὰ ἕτερα λέγεται ἅτινα ἀντὶ ἐπιῤῥήματός. nempe in iſtis phraſibus nomen cum praepoſitione ponitur pro adverbio. Ibidem Sophocles vſ. 466. πρὸς εὐσέβειαν ἡ κόρη λέγει· *Pie dicit puella.* Vid. ad Acharn. vſ. 73.

vſ. 1030. Ἄκροισι χαλάσειν τοῖς ἱστίοις] Metaphora a navigantibus, qui contrahunt vento nimio turgida vela. Euripides in Medea vſ. 522. δεῖ μ', ὡς δοικέ, μὴ κακὸν φῦσαι λόγον, ἀλλ' ὥστε ναὸς κέδνον οἰακοστρόφον ἄκροισι λαίφη κρασπέδοις ὑπεκδραμεῖν τὸν σὸν στόμαργον, ὦ γύναι, γλωσσαλγίαν· *Decet me, ut videtur, non malum eſſe oratorem; ſed velut navis prudentem gubernatorem, ſummis veli oris ſuperfugere tuam, o mulier, effraenem loquacitatem.* Vide Notam ad Equites vſ. 433. & hic in Ranis ad vſ. 1251.

Πνεῦμα λεῖον
Καὶ καθεκτικὸς λάβῃς.
Ἀλλ' ὦ φῶτ@ τ' Ἐλλιώων πυργώσας ῥήματα σεμνὰ,
Καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον, θαῤῥῶν τ' χρεὼν ἀφίξῃ.

ACTUS QUARTI

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΑΙΣΧ. Θυμοῦμαί σ' τῇ ξυντυχίᾳ, καί μ' τὰ σπλάγχν' ἀγανακτεῖ,
Εἰ σοὶ τοῦτον δεῖ μ' ἀντιλέγειν· ἵνα μὴ φάσκῃ δ' ἀπορεῖν με,
Ἀπόκεινά μοι, τίν@ ἕνεκα χρὴ θαυμάζειν ἄνδρα ποιητήν;
ΕΥΡ. Δεξιότητ@, ὦ ναθεσία, ὅτι βελτίους τε ποιοῦμεν
Τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς πόλεσιν. ΑΙΣΧ. Τοῦτ' ἂν εἰ μὴ πεποίηκας,
Ἀλλ' ἐκ. χρηστῶν ὦ γενναίων μοχθηροτάτους ἀπέδειξας,
Τί παθεῖν φήσεις ἄξι@ εἶναι; ΔΙΟΝ. Τεθνάναι· μὴ τοῦτον ἐρώτα.
ΑΙΣΧ. Σκέψαι τοίνυν γ' οἵους αὐτὸς παρ' ἐμοῦ παρεδέξατο φῶτον,
Εἰ γενναίους, ὦ τετραπίχεις, ὦ μὴ ἀλαζονοπολίτας,
Μήτ' ἀγοραίους, μήτε κοβάλους, ὥσπερ νῦν, μηδὲ πανοῦργους·
Ἀλλὰ πέονζας δόρυ ὦ λόγχας ὦ λοφοκόρυθας τυφαλείας,
Καὶ πλήκτας, ὦ κνημῖδας, ὦ θυμοὺς ἐπαβοείους.
ΕΥΡ. Καὶ δὴ χωρεῖ τοῦτ' τὸ κακόν. ΔΙΟΝ. Κρανοποιῶν αὖ μ' ὀπατεύῃ.
ΕΥΡ. Καὶ σὺ τί δὴ ῥάσας, αὐτὸς ὅπως ἀνδρείους ἐδίδαξας;
ΔΙΟΝ. Αἰχύλε λέξον, μηδ' αὐθαδῶς σεμνυόμεν@ χαλέπαινε.

ΑΙΣΧ.

vs. 1034. Τὸ πνεῦμα] Intelligit θυμὸν πνοὰς, ut loquitur Euripides in Phoenissis vs. 411. i. e. iracundiam Aeschyli vento vehementi similem, quae ipsum tanquam navem abreptura sit, nisi sederetur; itaque dum nimium flat ventus iracundiae, jubet Aeschylum vela contrahere; ubi autem remiserit, tum passis velis invehi.

vs. 1036. & seq. Ὦ πρωτ@ —— πυργώσας ῥήματα σεμνὰ, καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον] In Pace vs. 748. ἐποίησε τέχνην μεγάλην, κατέργων' οἰκοδομήσας. ubi vide Notam. Antipater Epigrammate in Aeschylum: Ὁ Τραγικὸν φάσγανον, καὶ αὐθέντην ἀοιδὴν πυργώσας ἐπάκτῳ πρωτ@ ἐν ὕψιπόνῳ. *Qui Tragicam orationem & asperum carmen, primus ante aedificavit grandi eloquio.*

vs. 1043. Μοχθηροτάτους ἀπέδειξας] In Pluto vs. 210. βελτίονς ἀπέδειξα σε. In Vespis vs. 1478. τοὺς τραγῳδοὺς φησιν ἀποδείξειν Κρόνες. Vide ad Equites vs. 314.

vs. 1044. Τεθνάναι] Quomodo morietur mortuus? Sed est Hyperbole, vultque significare illum dignissimum esse, ut vel bis moriatur; non enim curamus an aliquid sit possibile, cum rem exaggeramus; in Pluto, vs. 483. ἱκανὸς νομίζεις ὄντα θανάτου εἶκοσι; Forte etiam, ut Scholiastes putat, ridiculi caussa hoc dicitur. Quod si convenienti mortuum supplicio voluisset afficere, debebat dixisse, *revivisscendum illi esse*; ut ille mortuus supra, vs. 177. cum vellet sibi maximum malum imprecari, dicebat: ἀναβιῶναι πάλιν. sed talis

poena

Ventum lenem
Et placidum nactus fueris: *tunc licet passis velis curras.*
Sed ô qui primus Graecorum alte exstruxisti magnifica verba,
Et exornasti tragicas nugas, audacter emitte rivum.

SCENA SECUNDA.

Anapaetistici Aristophanii.

AESCHYLUS, EURIPIDES, BACCHUS.

AESCH. Equidem irascor fortunae, & mihi viscera indignantur,
Quod mihi contra hunc disputandum est; ne tamen dicant me non habere, quae afferam, *volo*;
Responde mihi, quid est quod admirationem & laudem conciliat poëtae?
EUR. Dexteritas ingenii, & disciplina, & quod homines efficimus
Meliores in Rep. AESCH. Hoc igitur si tu non fecisti,
Verum ex bonis & frugi eos improbissimos reddidisti,
Quo supplicio dices dignum te esse? BACCH. Morte; ne hunc interroga.
AESCH. Specta igitur quales ipsos a me primum acceperit;
An fortes & quadricubitales, nec detrectantes munia publica,
Neque litium amantes, nec versutos, nec vafros,
Verum spirantes hastam & lanceas & galeas cum albis cristis,
Et cassides, & ocreas, & animos Ajacis heroicos.
EUR. Sane hoc malum procedit. BACCH. Enecabit me galeas usque commemorans.
EUR. Tu vero quid fecisti, quo eos tam fortes esse docuisti?
BACCH. Dic Aeschyle, neque tam ferociter te jactans saevi tantopere.

AESCH.

poena Euripidi haud ingrata fuisset; quia non fuerat adeo perosus lucem, ut non vellet rursus vivere; hinc etiam infra, vs. 1571. increpat Bacchum, quod se patiatur mortuum: ὦ κάτθνις, περιῳφέ μ', ὃς τεθνηκότα; vs. 1048. Πίσυλλας λέσχας] Chion Epist. 3. καὶ μανθάνω ἔτι ἐκεῖνο τὸ ἀδίκως καὶ ἀσεβῶς Ἄρεα πίσυλλον· *& non amplius injustum & rapacem illum Martem spirantes.* Euripides in Phoenissis vs. 189. οἱ πίσυντες μεγάλα· *qui magna spirant.* Comicus in Equitibus vs. 435. ὡς ἔστ' ἤδη καλὰς καὶ συκοφαντίας πνεῖ.

Ibid. & seq. Πίσυντας —— Θυμόν] Sophocles in Electra vs. 612. ὁρῶ μὲν πίσυσαν· *video ardere illam irasundia.*

vs. 1049. Ἐπταδοσίους] Ovid. Metam. —— *clypei dominus septemplicis Ajax.*

vs. 1050. Καὶ δὴ χωρεῖ πρὸς τὸ κακόν] In Nubibus vs. 907. αἴδου, πρὸς κόν δὴ χωρεῖ τὸ κακόν.

Ibid. Κρουπτοῖσιν] Scholiastes: πρᾶγμα καὶ λόγους δυσγνώμονας. Similiter Virg. Ecl. VI. 62.

Tum Phaethontiadas musco circumdat amarae
Corticis, atque solo proceras erigit alnos.

i. e. canit illa esse ita facta.

Ibid. Αὖ] Commode adhibetur in indignatione, cum aliquem idem taedioso dicimus inculcare. Euripides in Rheso vs. 874. ὁ δ' αὖ τὰ αὐτὰν μῦθον ὃ λέξᾳ λέγων· *Iste vero eundem sermonem non desinet dicere.*

Πνεῦμα λεῖον
Καὶ καθεκτικὸς λάβῃς.
Ἀλλ' ὦ φῶτ@ τ' Ἐλλιώων πυργώσας ῥήματα σεμνὰ,
Καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον, θαῤῥῶν τ' χρεὼν ἀφίξῃ.

ACTUS QUARTI

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΑΙΣΧ. Θυμοῦμαί σ' τῇ ξυντυχίᾳ, καί μ' τὰ σπλάγχν' ἀγανακτεῖ,
Εἰ σοὶ τοῦτον δεῖ μ' ἀντιλέγειν· ἵνα μὴ φάσκῃ δ' ἀπορεῖν με,
Ἀπόκεινά μοι, τίν@ ἕνεκα χρὴ θαυμάζειν ἄνδρα ποιητήν;
ΕΥΡ. Δεξιότητ@, ὦ ναθεσία, ὅτι βελτίους τε ποιοῦμεν
Τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς πόλεσιν. ΑΙΣΧ. Τοῦτ' ἂν εἰ μὴ πεποίηκας,
Ἀλλ' ἐκ. χρηστῶν ὦ γενναίων μοχθηροτάτους ἀπέδειξας,
Τί παθεῖν φήσεις ἄξι@ εἶναι; ΔΙΟΝ. Τεθνάναι· μὴ τοῦτον ἐρώτα.
ΑΙΣΧ. Σκέψαι τοίνυν γ' οἵους αὐτὸς παρ' ἐμοῦ παρεδέξατο φῶτον,
Εἰ γενναίους, ὦ τετραπίχεις, ὦ μὴ ἀλαζονοπολίτας,
Μήτ' ἀγοραίους, μήτε κοβάλους, ὥσπερ νῦν, μηδὲ πανοῦργους·
Ἀλλὰ πέονζας δόρυ ὦ λόγχας ὦ λοφοκόρυθας τυφαλείας,
Καὶ πλήκτας, ὦ κνημῖδας, ὦ θυμοὺς ἐπαβοείους.
ΕΥΡ. Καὶ δὴ χωρεῖ τοῦτ' τὸ κακόν. ΔΙΟΝ. Κρανοποιῶν αὖ μ' ὀπατεύῃ.
ΕΥΡ. Καὶ σὺ τί δὴ ῥάσας, αὐτὸς ὅπως ἀνδρείους ἐδίδαξας;
ΔΙΟΝ. Αἰχύλε λέξον, μηδ' αὐθαδῶς σεμνυόμεν@ χαλέπαινε.

ΑΙΣΧ.

vs. 1034. Τὸ πνεῦμα] Intelligit θυμὸν πνοὰς, ut loquitur Euripides in Phoenissis vs. 411. i. e. iracundiam Aeschyli vento vehementi similem, quae ipsum tanquam navem abreptura sit, nisi sederetur; itaque dum nimium flat ventus iracundiae, jubet Aeschylum vela contrahere; ubi autem remiserit, tum passis velis invehi.

vs. 1036. & seq. Ὦ πρωτ@ —— πυργώσας ῥήματα σεμνὰ, καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον] In Pace vs. 748. ἐποίησε τέχνην μεγάλην, κατέργων' οἰκοδομήσας. ubi vide Notam. Antipater Epigrammate in Aeschylum: Ὁ Τραγικὸν φάσγανον, καὶ αὐθέντην ἀοιδὴν πυργώσας ἐπάκτῳ πρωτ@ ἐν ὕψιπόνῳ. *Qui Tragicam orationem & asperum carmen, primus ante aedificavit grandi eloquio.*

vs. 1043. Μοχθηροτάτους ἀπέδειξας] In Pluto vs. 210. βελτίονς ἀπέδειξα σε. In Vespis vs. 1478. τοὺς τραγῳδοὺς φησιν ἀποδείξειν Κρόνες. Vide ad Equites vs. 314.

vs. 1044. Τεθνάναι] Quomodo morietur mortuus? Sed est Hyperbole, vultque significare illum dignissimum esse, ut vel bis moriatur; non enim curamus an aliquid sit possibile, cum rem exaggeramus; in Pluto, vs. 483. ἱκανὸς νομίζεις ὄντα θανάτου εἶκοσι; Forte etiam, ut Scholiastes putat, ridiculi caussa hoc dicitur. Quod si convenienti mortuum supplicio voluisset afficere, debebat dixisse, *revivisscendum illi esse*; ut ille mortuus supra, vs. 177. cum vellet sibi maximum malum imprecari, dicebat: ἀναβιῶναι πάλιν. sed talis

poena

Ventum lenem
Et placidum nactus fueris: *tunc licet passis velis curras.*
Sed ô qui primus Graecorum alte exstruxisti magnifica verba,
Et exornasti tragicas nugas, audacter emitte rivum.

SCENA SECUNDA.

Anapaetistici Aristophanii.

AESCHYLUS, EURIPIDES, BACCHUS.

AESCH. Equidem irascor fortunae, & mihi viscera indignantur,
Quod mihi contra hunc disputandum est; ne tamen dicant me non habere, quae afferam, *volo*;
Responde mihi, quid est quod admirationem & laudem conciliat poëtae?
EUR. Dexteritas ingenii, & disciplina, & quod homines efficimus
Meliores in Rep. AESCH. Hoc igitur si tu non fecisti,
Verum ex bonis & frugi eos improbissimos reddidisti,
Quo supplicio dices dignum te esse? BACCH. Morte; ne hunc interroga.
AESCH. Specta igitur quales ipsos a me primum acceperit;
An fortes & quadricubitales, nec detrectantes munia publica,
Neque litium amantes, nec versutos, nec vafros,
Verum spirantes hastam & lanceas & galeas cum albis cristis,
Et cassides, & ocreas, & animos Ajacis heroicos.
EUR. Sane hoc malum procedit. BACCH. Enecabit me galeas usque commemorans.
EUR. Tu vero quid fecisti, quo eos tam fortes esse docuisti?
BACCH. Dic Aeschyle, neque tam ferociter te jactans saevi tantopere.

AESCH.

poena Euripidi haud ingrata fuisset; quia non fuerat adeo perosus lucem, ut non vellet rursus vivere; hinc etiam infra, vs. 1571. increpat Bacchum, quod se patiatur mortuum: ὦ κάτθνις, περιῳφέ μ', ὃς τεθνηκότα; vs. 1048. Πίσυλλας λέσχας] Chion Epist. 3. καὶ μανθάνω ἔτι ἐκεῖνο τὸ ἀδίκως καὶ ἀσεβῶς Ἄρεα πίσυλλον· *& non amplius injustum & rapacem illum Martem spirantes.* Euripides in Phoenissis vs. 189. οἱ πίσυντες μεγάλα· *qui magna spirant.* Comicus in Equitibus vs. 435. ὡς ἔστ' ἤδη καλὰς καὶ συκοφαντίας πνεῖ.

Ibid. & seq. Πίσυντας —— Θυμόν] Sophocles in Electra vs. 612. ὁρῶ μὲν πίσυσαν· *video ardere illam irasundia.*

vs. 1049. Ἐπταδοσίους] Ovid. Metam. —— *clypei dominus septemplicis Ajax.*

vs. 1050. Καὶ δὴ χωρεῖ πρὸς τὸ κακόν] In Nubibus vs. 907. αἴδου, πρὸς κόν δὴ χωρεῖ τὸ κακόν.

Ibid. Κρουπτοῖσιν] Scholiastes: πρᾶγμα καὶ λόγους δυσγνώμονας. Similiter Virg. Ecl. VI. 62.

Tum Phaethontiadas musco circumdat amarae
Corticis, atque solo proceras erigit alnos.

i. e. canit illa esse ita facta.

Ibid. Αὖ] Commode adhibetur in indignatione, cum aliquem idem taedioso dicimus inculcare. Euripides in Rheso vs. 874. ὁ δ' αὖ τὰ αὐτὰν μῦθον ὃ λέξᾳ λέγων· *Iste vero eundem sermonem non desinet dicere.*

ΑΙΣΧ. Δρᾶμα ποιήσας Ἄρεος μεσόν. ΕΥΡ. Ποῖον; ΑΙΣΧ. Τὸν ἐπὶ Θήβας.
Ὁ θεασάμενος πᾶς ἄν τις ἀνὴρ ἠράσθη δαΐου εἶναι.
ΔΙΟΝ. Τετὶ μού σοι κακὸν εἴργασται· θηβαῖος γὰρ πεποίηκας
Ἀνδρειοτέρους εἰς τὸ πόλεμον· ὦ τοῦτό γ' ἕνεκα τύπτου.
ΑΙΣΧ. Ἀλλ' ὑμῖν αὐτ' ἐξῆν ἀσκεῖν, ἀλλ' οὐκ ὀπὶ τοῦτ' ἐτράπεσθε.
Εἶτα διδάξας τοὺς Πέρσας μὴ τοῦτ', ὀπιθυμεῖν ἐδίδαξα
Νικᾶν αἰεὶ τοὺς ἀντιπάλους, κοσμήσας ἔργον ἄεισμα.
ΔΙΟΝ. Ἐχάρην γοῦν ἡνίκ' ἤκουσα τὸν Δαρεῖον τὸν τεθνεῶτα.
Ὁ χορὸς δ' εὐθὺς τὼ χεῖρ' ὠδὶ ξυγκρούσας, εἶπεν, ἰαυοῖ.
ΑΙΣΧ. Ταῦτα γὰρ ἄνδρας χρὴ ποιητὰς ἀσκεῖν. σκέψαι γὰρ ἀπ' ἀρχῆς
Ὡς ὠφέλιμοι τῶν ποιητῶν οἱ γενναῖοι γεγένηνται·
Ὀρφεὺς μὲν γὰρ τελετὰς θ' ἡμῖν κατέδειξε, φόνων τ' ἀπέχεσθαι·
Μουσαῖος δ' ἐξακέσεις τε νόσων, καὶ χρησμούς· Ἡσίοδος δὲ
Γῆς ἐργασίας, καρπῶν ὥρας, ἀρότους· ὁ δὲ θεῖος Ὅμηρος
Ἀπὸ τοῦ πιλίου τὸ κλέος ἔσχε, πλὴν τοῦθ' ὅτι χρήστ' ἐδίδαξε,
Τάξεις, ἀρετάς, ὁπλίσεις ἀνδρῶν; ΔΙΟΝ. Καὶ μὴν ὁ Πανταικλέα γε
Ἐδίδαξεν ὅμως τὸ σκαιότατον· φρύνου γοῦν, ἡνίκ' ἔπεμπεν,
Τὸ κράνος φρῶτον ἐνδησάμενος, τὸ λόφον ἥμελλ' ὀπυίσειν.
ΑΙΣΧ. Ἀλλ' ἄλλους τοι πολλοὺς ἀγαθούς, ὧν ἦν ὁ Λάμαχος ἥρως.
Ὅθεν ἡ μὴ φρὴν ὀπομαξαμένη, πολλὰς ἀρετὰς ἐποίησεν
Πατρόκλους, Τεύκρους, Θυμοιτάδας, ἵν' ἐπαίροιμ' ἄνδρα πολίτην
Ἀντεκλείνειν αὐτὸν τούτοις, ὁπόταν σάλπιγξ ἀκούσῃ.
Ἀλλ' ὦ μὰ Δί', ὦ Φαίδρας ἐποίουν πόρνας, οὐδὲ Σθενοβοίας.
Οὐδ' οἵδ' εἰς ἥν τιν' ἂν ἐρῶσαν πώποτ' ἐποίησα γυναῖκα.
ΕΥΡ. Μὰ Δί' ὦ γὰρ ἐπῆν τῆς Ἀφροδίτης οὐδέν σοι. ΑΙΣΧ. Μηδέγ' ἐπέῃ,
Ἀλλ' ὅτι σοί τοι ὦ τοῖς σοῖσιν πολλὴ πολλῶ πικαθοῖτο.
Ὡς τε γε καὐτόν σε κάτω νέβαλεν. ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Δία τοῦτό γέ τοι δή·
Ἃ γὰρ ἐς τοὺς ἀλλοτρίους ἐποίεις, αὐτὸς τούτοισιν ἐπλήγης.
ΕΥΡ. Καὶ τί βλάπτεσθ', ὦ σχέτλι' ἀνδρῶν, τὴν πόλιν αἰ μὴ Σθενέβοιαν;
ΑΙΣΧ. Οἵα γεναῖος ὦ γεναίας ἀνδρῶν ἀλόχους ἀνέπεισας
Κώνεια πίνειν, αἰσχυνθεῖσας ἅμ' τοὺς σοὺς Βελλεροφόντας.

ΕΥΡ.

vs. 1060. Δαρεῖον τὸν τεθνεῶτα] In Perſis Aeſchyli, qui hodie extant, Darii mortui umbra ab inferis evocatur & apparet; ſed ibi Chorus nullibi manus complodens dicit, ἰαυοῖ, ut & Scholiaſtes notavit: quare videntur duae editiones illius dramatis fuiſſe, ut etiam putarunt quidam veterum, eodem teſte; ut Comicus non ad iſtud reſpiciat, quod extat.

vs. 1064. ſeq. Ὀρφεὺς — τελετὰς — κατέδειξε. Μουσαῖος δὲ] Apud Euripidem in Rheſo vs. 943. Muſae dicunt: Μυστηρίων τε τῶν ἀπορρήτων φάσας ἔδειξεν Ὀρφεύς. — Μουσαῖόν τε σὸν σεμνὸν πολίτην, καπὶ πλεῖστον ἀνδρῶν ἦλθενἐλθόντα, Φοῖβος, σύγγονοί τ' ἠσκήσαμεν. Et myſteriorum arcanorum revelationes oſtendit Orpheus. — & Muſaeum, tuum venerandum civem, qui vir unus plurimum profecit, Phoebus & nos Sorores docuimus. Iisdem, quibus Comicus, verbis, de Orpheo Demoſthenes contra Ariſtogitonem: ὁ τὰς ἁγιωτάτας ἡμῖν τελετὰς καταδείξας Ὀρφεύς.

vs. 1069. Πανταικλέα] Hunc rudem & ineptum fuiſſe, teſtatur Eupolis apud Scholiaſten: Πανταικλέης σκαιός.

vs. 1072.

AESCH. Cum tragoediam feci Marte refertam. EUR. Quamnam? AESCH.
Septem Thebanam;
Quam quicunque spectasset, cupiebat bellator esse.
BACCH. Sane hoc male abs te factum est; nam Thebanos reddidisti
Fortiores ad bella; ideoque vapula.
AESCH. Atqui vobis licitum erat illa tractare, sed non eo vos convertistis.
Deinde post Persas a me editos, docui eos cupidos esse
Vincendi hostes perpetuo, adornavique opus pulcherrimum.
BACCH. Laetabar utique, cum audirem Darium interiisse.
Chorus autem statim manibus sic complosis, dicebat iavoe.
AESCH. Haec enim tractare decet poëtas. Namque considera inde ab initio,
Quam utiles fuerint praestantiores illi poëtae:
Orpheus enim initiationes docuit, & a caedibus abstinere:
Musaeus autem remedia morborum & vaticinia: Hesiodus vero
Agriculturam, fructuum tempora & sementis: at ille divinus Homerus
Unde gloriam & decus consecutus est, nisi ex hoc quod utilia doceret,
Acies, virtutes bellicas, & arma virorum? BACCH. Attamen Pantaclen non
Docuit ineptissimum illum; nam nuper, cum pompam duceret,
Galeae prius capiti impositae volebat cristam alligare.
AESCH. At alios docui multos & fortes, quorum unus est Lamachus heros.
Unde mens mea sumsit exempla, & multas virtutes effinxit
Patroclorum, Teucrorum, & Thymoleontum, eo fine ut erigerem cives,
Quo similes his esse studeant, quando tubam audiverint.
Non Phaedras certe faciebam meretrices, nec Sthenoboeas:
Nec scio an in ullam unquam foeminam amantem versus fecerim.
EUR. Non profecto, nam nihil Veneris tibi inerat. AESCH. Nec opto ut insit;
Tibi autem tuisque Venus plurima semper insideat,
Ut quae teipsum etiam huc demisit. BACCH. Profecto ita hoc est;
Nam de aliis quae finxisti, eadem tu passus es.
EUR. Et quid nocent, ô importune, civitati meae Sthenoboeae?
AESCH. Quia ingenuos & ingenuorum virorum uxores adduxisti,
Ut cicutam biberent, quod puderet eas propter tuos Bellerophontas.

EUR.

vs. 1072. Λάμαχός ἥρως] In Acharnensibus vs. 574. & 578. ὦ Λάμαχε ἥρως.

vs. 1075. Οὐ Φαίδρας ἐποίουν] Nempe non ut Euripides, de quo in Thesmoph. vs. 553. ξεπίτηδες εὑρίσκων λόγους, ὅτε γυνὴ πονηρὰ γένοιτο. Μισῶ ἅπασας ποιῶν, Φαίδρας τε· Πασιφάην δὲ κ' πάσαι ἐποίουν, ὅτι γυνὴ σώφρων οὐδεὶς εἶναι.

vs. 1080. Αὗται πάσαιν ἐπλήγης] Nam conjux ejus videtur adultera fuisse; Thomas Magister in Euripidis Vita: φωράσας δὲ τὸν αὐτὸ ὑπαιτιᾶται Κηφισοφῶντα ἐπὶ τῇ γυναικὶ, καὶ τὴν ἐντεῦθεν μὴ φέρων αἰσχύνην, σκωπτόμενον ὑπὸ τῶν κωμῳδοποιῶν, ἀφεὶς τὴν Ἀθήνησι διατριβὴν, εἰς Μακεδονίαν ἀπῆρε παρὰ τὸν βασιλέα Ἀρχέλαον. *Cum autem deprehendisset histrionem suum Cephisophontem cum uxore sua rem habere, pudorem ejus rei non ferens, quod a Comicis perstringeretur; missa habitatione Athenis, in Macedoniam profectus est ad Archelaum regem.* Comicus supra, vs. 975. Κηφισοφῶντα μιγύος. ubi vide Notam.

vs. 1083. Κάνεια πίνειν] Exemplo Sthenoboeae, quae cum Bellerophonti non potuisset persuadere, ut cum ipsa

ΕΥΡ. Πότερον δ' οὐκ ὄντα λόγον τοῦτον ἐξεῦρε τὴν Φαίδρας ξυνοίσθηκα;
ΑΙΣΧ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὄντ'· ἀλλ' ἀποκρύπτειν χρὴ τὸ πονηρὸν τόν γε ποιητήν,
Καὶ μὴ τοιάγειν, μηδὲ διδάσκειν· τοῖς μὲν γὰρ παιδαρίοισιν
Ἔστι διδάσκαλος, ὅστις φράζει· τοῖς δ' ἡβῶσιν γε ποιηταί.
Πάνυ δὴ δεῖ χρηστὰ λέγειν ἡμᾶς. ΕΥΡ. Ἦν οὖν σὺ λέγῃς Λυκαβητούς,
Καὶ Παρνασσῶν ἡμῖν μεγέθη, τοῦτ' ἐστὶ τὸ χρηστὰ διδάσκειν;
Οὐ χρὴ φράζειν ἀνθρωπείως; ΑΙΣΧ. Ἀλλ', ὦ κακόδαιμον, ἀνάγκη
Μεγάλων γνωμῶν καὶ μεγάλων ἴσα καὶ τὰ ῥήματα πίπτειν.
Καλλιστ' εἰκὸς τοὺς Ἡμιθέους τοῖς ῥήμασι μείζοσι χρῆσθαι.
Καὶ γὰρ τοῖς ἱματίοις ἡμῶν χρῶμαι πολὺ σεμνοτέροισιν.
Ἃ μὲν χρηστῶς καταδείξαι διελυμήνω σύ. ΕΥΡ. Τί δράσας;
ΑΙΣΧ. Πρῶτον μὲν τοὺς βασιλέας ῥάκι' ἀμπίσχων, ἵν' ἐλεεινοὶ
Τοῖς ἀνθρώποις φαίνωντ' εἶναι. ΕΥΡ. Τοῦτ' οὖν ἔβλαψα; τί δράσας;
ΑΙΣΧ. Οὔκουν ἐθέλοι γε τριηραρχεῖν πλουτῶν ἁδεὶς ἀφ' ταῦτα,
Ἀλλ' ὀ ῥακίοις περιειλόμενος κλάοι, καὶ φησὶ πένεσθαι.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὴν Δήμητρα, χιτῶνά γ' ἔχων ὑλῶν εἰλίων ὑπένερθε·
Κἀν ταῦτα λέγων ἐξαπατήσῃ, πρὸς τοὺς ἰχθῦς ἀνέκυψεν.
ΑΙΣΧ. Εἶτ' αὖ λαλιὰν ἐπιτηδεύσας καὶ τωμυλίαν ἐδίδαξας.
Ἣ ξεκένωσεν τὰς τε παλαίστρας, καὶ τὰς πυγὰς ὀρθεύει
Τῶν μειρακίων τωμυλλομένων, καὶ τὰς παλάας ἀνέπεισεν
Ἀνταγορεύειν τοῖς ἄρχουσιν. καί τοι τότε γ', ἡνίκ' ἐγὼ ζῶν,
Οὐκ ἠπίσταντ', ἀλλ' ἢ μάζαν καλέσαι, καὶ ῥυππαπαῖ εἰπεῖν.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω, καὶ πρωκτοπαρδεῖν γ' ἐς τὸ σῶμα τῷ θαλάμακι,
Καὶ μυθῶσαι τὸ ξύστιτον, κἀκβὰς πινὰ λωποδυτῆσαι.
Νῦν δ' ἀντιλέγῃ, κἀκέτ' ἐλαύνῃ,
Καὶ πλεῖ δθνεὶ καὶθις ὀπεῖσε.
ΑΙΣΧ. Ποίων δὲ κακῶν οὐκ αἴτιός ἐστ';
Οὐ τραγῳδὰς κατέδειξ' ὕστερος,
Καὶ πιθὼν ὀ τοῖς ἱεροῖς,

Καὶ

ipsa rem haberet, eum accusavit quasi vim esset ab ipso passa: cumque deinde illius innocentia apparuisset, haec prae pudore cicutam bibit. Sic etiam Phaedra, cum privignum suum Hippolytum frustra sollicitasset ad concubitum, seipsam suspendit. Puto autem haec a Comico non sine Ironia dici; non enim sit verosimile, adulteras propterea, quia Euripides docuisset Sthenoboeam & similes Tragoedias, sibi mortem conscivisse pudore ductas. Quod si Euripides id potuisset efficere suis Tragoediis, non reprehensionem, sed laudem maximam fuisset meritus.

vs. 1087. Ἡβῶσι] Ita Edd. pristinae; non ἡβῶσιν γε.

vs. 1088. Λυκαβητούς] Scholiastes: ἔστι δὲ Λυκαβητὸς ὄρος Ἀθηναίων.

vs. 1090. Οὐ χρὴ φράζειν ἀνθρωπείως] Strato Comicus apud Athenaeum IX. p. 383. de quodam, qui verbis utebatur a vulgari usu alienis: πλὴν ἐκεῖνόν γ' αὐτὸν, ἄλλα μεταζηλεῖν, ἀνθρωπίνως λαλεῖν τε. Sed oro eum, ut jam mutet morem illum, & humano more loquatur.

vs. 1094. Ἃ μὲ] Ita Edd. pristinae; non Ἃ ἐμὲ.

vs. 1093. Ῥακὶ ἀμπίσχων] In Acharnensibus vs. 414. Εὐριπίδη, δός μοι ῥακίον τι τῶν παλαιῶν δραμάτων· in illo loco satis multi recensentur pannosi, quos Euripides introduxerat in Tragoediis.

vs. 1101. Λαλιὰν ἐπιτηδεύσας] In Nubibus vs. 931. λαλιὰν μέτοι ἀσκήσω.

vs. 1102. Ἣ ξεκένωσεν τάς τε παλαίστρας] In Nubibus vs. 1052. ταῦτ' ἐστὶ, ταῦτ' ἐκεῖνα, ἃ τὴ παιδίσκων ἀεὶ

EUR. An non, uti extabat historia de Phaedra, ita composui?
AESCH. Imo ut extabat, inquam, sed Poëtam oportet caelare mala turpia.
Et non producere, nec docere. Nam uti pueros
Magister docet, ita adultos Poëtæ.
Omnino autem decet nos utilia dicere. EUR. Si ergo tu Lycabetos memores
Nobis & Parnassorum multitudines, hoc utilia est docere?
Quem oportebat humano more loqui. AESCH. ô perdite, necesse est
Magnarum sententiarum & cogitationum similia etiam verba producere.
Alias etiam verosimile Semideos grandioribus verbis uti,
Nam & vestibus multo splendidioribus utuntur, quam nos:
Quae cum ego pulchre ostendissem, tu foedasti. EUR. Quo facto?
AESCH. Primo cum reges pannis induisti, ut miserabiles
Hominibus videantur esse. EUR. Ergone in hac re nocui? quo facto?
AESCH. Itaque jam nemo dives vult triremes instruere suis sumtibus ob hanc rem,
Verum pannis sese involventes flent, & se esse pauperes ajunt.
BACCH. Et quidem, ita me Ceres amet, subtus habens tunicam cum vellere molli:
Atque haec dicentes postquam fefellerunt, apparent in foro piscatorio.
AESCH. Deinde loquacitatem excolere & argutias docuisti.
Quae & palaestras evacuavit, & culos perdidit
Adolescentulorum nugas garrientium: & nautis persuasit,
Ut refragarentur magistris. At tunc cum ego viverem,
Nihil aliud sciebant quam offam poscere, & rhyppapae dicere.
BACCH. Ita profecto, & oppedere etiam in os inferiori remigi,
Et foedare merda commensalem, & nave egressi veste aliquem spoliare.
Nunc autem obloquuntur, & non amplius agunt remos,
Et huc illuc navigant.
AESCH. Quorum hic scelerum non est auctor?
Nonne lenones ostendit iste,
Et mulieres in fanis (*templis*) parientes,

Et

ἀεὶ δὲ ἡμῖρας λαλέῖλαν πλῆρες τὸ βαλανεῖον ποιεῖ, κἀτὰς δὲ τὰς παλαίῖρας.

Ibid. Τὰς πυγὰς ἐρέτσιλαι] Rhetoras tanquam cinaedos perstringit; in Nubibus vs. 1088. συκηγορσιν ἐκ τίνων; ἐξ εὐρυπρώκλων. In Eccles. vs. 112. λέγεσι γὰρ καὶ τ' ναυτικῶν, ὅσοι πλεῖσα σποδεῖλαι, διωτάτως εἶναι λέγειν.

vs. 1105. Ῥυππαπαῖ] Acclamatio nautica, ut dicit Scholiastes. vid. & in Vespis vs. 912. & in Equitibus vs. 598.

vs. 1106. Θαλάμακι] Scholiastes: Ἦσαν δὲ τρεῖς τάξεις τ' ἐρετῶν· ἡ μὲν κάτω θαλαμῖται· ἡ δὲ μέση, ζυγῖται· ἡ δὲ ἄνω θρανῖται· *Tres ordines erant remigum: infimus ordo, erant thalamitae; medius, Zygitae: supremus, thranitae.* Ad Acharn. vs. 161. Ἡ γὰρ ἐρετλόντων οἱ μὲν ἄνω ἐρέτλοντες, θρανῖται· οἱ δὲ μέσοι, ζευγῖται· οἱ δὲ κάτω, θαλάμιοι. Itaque idem & θαλάμαξ dicitur, & θαλαμίτης, & θαλάμιος· imo & θαλαμακιὸς ut ex Suida apparet; etiam mediorum remigum nomen diverso modo dicitur, ut apparet ex istis locis, itemque ex Hesychio & Etymologo.

vs. 1112. Τίλλεσαι ἐν τοῖς ἱεροῖς] Scholiastes dicit Euripidem scripsisse Augen, quae in templo enixa sit. Apud Comicum in Lysistrata, mulier quae erat in loco sacro, & se parturire simulabat, invocat Lucinam, ut inhibeat partum, usque dum veniat in locum, ubi possit parere, vs. 745. ὦ πότνι' Εἰλείθυι, ἐπίσχες τὼ τόκω, ἕως ἂν εἰς ὅσον μόλω 'γὼ χωρίον.

Καὶ μιγυμένας τοῖσιν ἀδελφοῖς,
Καὶ φασκούσας ὦ ζῆν τὸ ζῆν;
Κᾆτ' ὀπ. τύπτων ἡ πόλις ἡμῶν
Ὑπὸ γραμματέων ἀνεμεστώθη,
Καὶ βωμολόχων δημοπιθήκων,
Ἐξαπατώντων τ' δῆμον ἀεί;
Λαμπάδα δ' ὠδεὶς οἷός τε φέρειν
Ὑπ' ἀγυμνασίας ἔπι νυί.
ΔΙΟΝ. Μὰ Δί' ὦ δῆτ', ὡς' ἀπεφαυάνθην
Παναθηναίοισι γελῶν, ὅτε δὴ
Βραδὺς ἄνθρωπός τις ἔθῃ κύφας,
Λθηνᾶς, πίων, ὑπολειπόμῳος,
Καὶ δειπὰ ποιῶν· καᾆθ' οἱ Κεραμῆς
Ἐν ταῖσι πύλαις παίουσ' αὐτῷ
Γαστέρα, πλευράς, λαγόνας, πυγιήν.
Ὁ δὲ τυπτόμῳος ταῖσι πλατείαις,
Ὑποπερδόμῳος,
Φυσῶν τ' λαμπάδ', ἔφυγε.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Μέγα τὸ ῥᾶγμα, πολὺ τὸ νεῖκος, ἁδρὸς ὁ πόλεμος ἔρχεται.
Χαλεπὸν ἦν ἔργον διαιρεῖν, ὅταν ὁ μὴ τείνῃ βιαίως,
Ὁ δ' ἐπαναχρέφειν δύνηται, κἀπερείδεται τορῶς.
Ἀλλὰ μὴ 'γ ταυτᾷ κάθησθον.
Ἐσχολαὶ γάρ εἰσι πολλαὶ χἀτέραι σοφισμάτων.
Ὅ, τι περ ἦν ἔχετον εἰπεῖν,
Λέγετον, ἔπιτον, ἀναδαίρετον.
Τά τε παλαιὰ, κἀτὰ καινά·
Κἀποκινδυνεύετον λεπτόν τι κἀσοφὸν λέγειν.

ANTI-

vſ. 1113. Μιγυμένας τοῖσιν ἀδελφοῖς] Scholiaſtes: ὡς αἱ τῆ Αἰόλη Δυγατέρες· *ut Aeoli filiae.* Scripſit autem Aeolum Euripides, ex quo Fragmenta quaedam extant. Homerus de Aeolo & ejus liberis Odyſſ. K. vſ. 5. τῆ καὶ δώδεκα παῖδες ἐν μεγάροις γεγάασιν· ἓξ μὲν Δυγατέρες· ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες. ἐνθ' ὅγε Δυγατέρας πόρεν υἱάσιν εἶναι ἀκοίτας· *Et duodecim erant in aedibus liberi: ſex filiae & ſex filii aetate vigentes: ibi ille filias dabat filiis uxores.* Vid. in Nub. vſ. 1375. Ceterum Euripides hoc Barbarorum eſſe dicit in Andromacha vſ. 173 —— τοιοῦτοι πᾶν τὸ βάρβαρον γένος· Πατήρ τε Δυγατρὶ, παῖς τε μητρὶ μιγνύμεν, Κόρη τ' ἀδελφῷ· *Tale eſt omne genus Barbarum; Pater miſcetur filiae, filius matri, puella fratri.*

vſ. 1114. Καὶ φασκούσας ὦ ζῆν] Scholiaſtes: ὅτι παρὰ τὰ ἐκ Φρύξω Εὐριπίδου. Τίς δ' οἶδ' εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστὶ κατθανεῖν, Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν· —— *Alludi ajunt ad illa ex Euripidis Phryxo: quis ſcit an vivere ſit mori; mori autem vivere.* deinde ſtatim ſubjungit Scholiaſtes: ἀλλ' ὁ λίγων [male vulgo ὀλίγας] ἐστὶ Φρύξω· ὃ πρὸς δὲ ὡς παρὰ γυναικὸς αὐτὸ λέγῃ εἰρημένον. ἰδεῖν ἂν χρὴ, μήποτε τὴν αὐτὴν τὴν παρ' Εὐριπίδῃ γυνὴ λέγῃ, καὶ μήποτε τὸ ὑπὸ τῆς προφ. ἐν Ἰαπολύτῳ λεγόμενον, Ἄλλό τι τῶ ζῆν φίλτρον, ἄλλο σκότος ἀμπίσχον κρύπτῃ τερπνὰς κἀ-

Et concubitu fratrum mistas,
Et quae dicerent vitam non esse vitam?
Hinc etiam civitas nostra
Scribis impleta est,
Et scurris & similis plebis,
Qui decipiunt populum.
Facem vero nemo scit ferre
Jam amplius propter exercitiorum neglectum.
BACCH. Nemo profecto; itaque emoriebar
Risu in Panathenaeis, cum
Tardus quidam homo curreret incurvus
Albus, pinguis, longo intervallo relictus,
Et misere se torquens: deinde Ceramicenses
In portis *stantes*, percutiebant ei
Ventrem, latera, ilia, nates;
Ille vero percussus palmis
Subinde pedendo,
Extincta lampade, currebat.

STROPHE VERSUUM X.

CHOR. Magnum negotium, vehemens concertatio, grave bellum instat.
Itaque operosum erit discernere, ubi alter contenderit valide,
Alter vero refutare possit & obniti scite.
Sed nolite in eodem consistere.
Sunt enim viae & aliae multae argutiarum.
Quicquid igitur habetis ad disceptandum
Hoc dicite, percurrite, & excutite
Tam vetera quam recentia;
Et audete dicere aliquid subtile & scitum atque argutum.

ANTI-

καὶ τὰ ἑξῆς· *Sed is, qui ibi loquitur, Phryxus est; iste autem ait quasi a muliere id dictum sit. Itaque oportet videre, annon apud Euripidem alicubi eandem sententiam mulier dicat, & annon illud sit, quod Nutrix in Hippolyto dicit: Sed aliud quiddam, aliud dulcius hac vita tenebrae involventes occultant nebulis. & anas ibi sequuntur.* Extat autem iste locus in Euripidis Hippolyto vs. 191. & ita recte est impressus in Aldina editione Euripidis, ut ego eum adduxi: de illo loco, qui dicebatur esse ex Phryxo Euripidis, vid. infra ad vs. 1518.

vs. 1121. Ἀπαφυσίδην] Si recte habet scriptura, videtur esse a φάος, φῶς *ignis*: unde & φαύω *uro*; ut pateret ex voce φαύσιγξ, quae significat idem quod φῦσις sive φυῖδις, nempe *maculas* sive *pustulas ab igne*: ab illo φαύω esset φαυάινω. unde aor. 1. pass. ἐφαυάδην. in Comp. ἀπεφαυάδην. Aut potius ἀπαφαυάδην legendum, ut sit sine augmento ab ἀπαφαυάινω ex ἀπὸ & ἀφαυάινω· unde ἀφαυανθήσομαι in Ecclesiaz. vs. 146.

vs. 1125. Κεραμῆς] Pro Κεραμεῖς Attice. Scholiastes: οἱ δὲ Κεραμεικὸν εἰκάζεις.

vs. 1128. Ταῖς πλατείαις] Subauditur χερσὶν aut μάστιξιν. aut ipsae plagae dictae sunt πλατεῖαι. Scholiastes.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

Εἰ δὲ τῦτο καταφοβεῖσθον, μή πις ἀμαθία προσῇ
Τοῖς θεωμδύοισιν, ὡς τὰ
Λεπτὰ μὴ γνῶναι λεγόντοιν,
Μηδὲν ὀρρωδεῖτε τῦθ'· ὡς ὁδὶ ἔτ' ὕπω ταῦτ' ἔχει.
Ἐφρατθυμδύοι γάρ εἰσι·
Βιδλίον τ' ἔχων ἕκαστος μανθάνει τὰ δεξιά.
Αἱ φύσεις δ' ἄλλως κράτιστα,
Νῦν δὲ καὶ παρηκόνηνται.
Μηδὲν ὧν δείσητον, ἀλλὰ
Πάντ' ἐπέξιτον, θεατῶν γ' ὕνεκ', ὡς ὄντων σοφῶν.

ACTUS QUINTI

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

ΕΥΡ. Καὶ μὴν ἐπ' αὐτὰς τὰς πρεσθύτας σε τρέψομαι,
Ὅπως τὸ πρῶτον ἡ τραγῳδία μέρος
Πρώτιστον αὐτῦ βασανιῶ θ' δεξιῶ.
Ἀσαφὴς γὰρ ἦν ἐν τῇ φράσει τὰ τραγμάτων.
ΔΙΟΝ. Καὶ ποῖον αὐτῦ βασανιεῖς; ΕΥΡ. Πολλὰς πάνυ.
Πρῶτον δέ μοι τὴν ἐξ Ὀρεστίας λέγε.
ΔΙΟΝ. Ἄγε δὴ σιώπα πᾶς ἀνὴρ. Λέγ' Αἰσχύλε.
ΑΙΣΧ. Ἑρμῆ Χθόνιε, πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη,
Σωτὴρ γενοῦ μοι, σύμμαχός τ' αὐτυμδύῳ.
Ἥκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε, καὶ κατέρχομαι.
ΔΙΟΝ. Τύπων ἔχεις φέγγειν τι; ΕΥΡ. Πλεῖν ἢ δώδεκα.
ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὧδε πάντα ταῦτά γ' ἔστ', ἀλλ' ἡ τελά.

ΕΥΡ.

vs. 1146. Αἱ φύσεις δ' ἄλλως κράτισται] Captat benevolentiam Spectatorum. Supra etiam vs. 680. Μᾶσα χορῶν ἱερῶν ἐπίσκοπε, καὶ ἐλθ' ἐπὶ τέρψιν ἀοιδᾶς ἐμᾶς, ἣ τολὺν ὀφομένη λαῶν ὄχλον, ἃ σοφίαν μυρίαν κάθηται. Habebantur autem Athenienses pro sapientissimis Graecorum; Herodotus Lib. I. οἱ Ἀθηναίοισι τοῖσι πρώτοισι λεγομένοισιν εἶναι Ἑλλήνων σοφίην. Apud Atheniensis, qui primatum sapientiae obtinere dicuntur inter Graecos. Demosthenes Epistola III. ἡ δῆμος ἡ Ἀθηναίων συνίσησι καὶ παιδεία πάντων προέχειν δοκεῖτε. Populum Atheniensium, qui prudentia & doctrina omnes praecellere judicatur.

vs. 1158. Ἀσαφὴς γὰρ ἦν ἐν τῇ φράσει] Supra, vs. 952.

σαφὴς

ANTISTROPHE VERSUUM X.

Si vero id veremini, ne inscitia quadam laborent
Spectatores, ut
Vos subtilia loquentes intelligere nequeant,
Ne timete: quoniam hoc non amplius ita se habet.
Nam exercitati sunt;
Et librum quisque habens discit sapientiam,
Praeterea ingenio maxime pollent,
Quod nunc ipsis acutius etiam est.
Nihil itaque timete, sed
Omnia percurrite, propter spectatorum causam, utpote sapientium.

SCENA PRIMA.

EURIPIDES, BACCHUS, AESCHYLUS.

EUR. Igitur ad prologos tuos me convertam,
Ut primam Tragoediae partem
Primo examinem, quid habeat boni.
Erat enim obscurus in rebus enunciandis.
BACCH. Et quem prologum examinabis? EUR. Multos admodum.
Primum recita mihi illum ex Orestea prologum.
BACCH. Silete jam omnes. recita Aeschyle.
AESCH. Mercuri terrene, patris qui spectas vim, (seu, *paternum interitum*)
Sis mihi servator & adjutor petenti:
Revenio enim in hanc terram & postliminio redeo.
BACCH. Ex istis habesne aliquid quod vituperes? EUR. Plusquam duodecim.
BACCH. Atqui omnia ista non sunt plura, quam tria.

EUR.

σαφὲς δ' ἂν εἴπειν οὐδὲν ἦν.

vs. 1157. Ἑρμῆ χθόνιε] Principium ex Choëphoris Aeschyli; ubi Orestes in patriam redux venit ad tumulum patris cum Pylade, ut patet ex illis quae hodie extant; quamvis ibi versus isti, quos Comicus adducit, desiderentur, & alii plures: in Editione autem Stanleji hinc ex Aristophane illud principium restitutum est.

vs. 1161. Ἀλλ' ἢ τρία.] Subintelligitur: ἔπη aut ἰαμβεῖα, ut dicit Scholiastes. Pherecrates: κἀμνύουσι μὴ πιεῖν ἀλλ' ἢ μίαν· Subaudi κύλικα. *& jurant, se non ebibisse nisi unum* calicem. apud Athen. XI. p. 481.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

Εἰ δὲ τῦτο καταφοβεῖσθον, μή πις ἀμαθία προσῇ
Τοῖς θεωμδύοισιν, ὡς τὰ
Λεπτὰ μὴ γνῶναι λεγόντοιν,
Μηδὲν ὀρρωδεῖτε τῦθ'· ὡς ὁδὶ ἔτ' ὕπω ταῦτ' ἔχει.
Ἐφρατθυμδύοι γάρ εἰσι·
Βιδλίον τ' ἔχων ἕκαστος μανθάνει τὰ δεξιά.
Αἱ φύσεις δ' ἄλλως κράτιστα,
Νῦν δὲ καὶ παρηκόνηνται.
Μηδὲν ὧν δείσητον, ἀλλὰ
Πάντ' ἐπέξιτον, θεατῶν γ' ὕνεκ', ὡς ὄντων σοφῶν.

ACTUS QUINTI

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

ΕΥΡ. Καὶ μὴν ἐπ' αὐτὰς τὰς πρεσθύτας σε τρέψομαι,
Ὅπως τὸ πρῶτον ἡ τραγῳδία μέρος
Πρώτιστον αὐτῦ βασανιῶ θ' δεξιῶ.
Ἀσαφὴς γὰρ ἦν ἐν τῇ φράσει τὰ τραγμάτων.
ΔΙΟΝ. Καὶ ποῖον αὐτῦ βασανιεῖς; ΕΥΡ. Πολλὰς πάνυ.
Πρῶτον δέ μοι τὴν ἐξ Ὀρεστίας λέγε.
ΔΙΟΝ. Ἄγε δὴ σιώπα πᾶς ἀνὴρ. Λέγ' Αἰσχύλε.
ΑΙΣΧ. Ἑρμῆ Χθόνιε, πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη,
Σωτὴρ γενοῦ μοι, σύμμαχός τ' αὐτυμδύῳ.
Ἥκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε, καὶ κατέρχομαι.
ΔΙΟΝ. Τύπων ἔχεις φέγγειν τι; ΕΥΡ. Πλεῖν ἢ δώδεκα.
ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὧδε πάντα ταῦτά γ' ἔστ', ἀλλ' ἡ τελά.

ΕΥΡ.

vs. 1146. Αἱ φύσεις δ' ἄλλως κράτισται] Captat benevolentiam Spectatorum. Supra etiam vs. 680. Μᾶσα χορῶν ἱερῶν ἐπίσκοπε, καὶ ἐλθ' ἐπὶ τέρψιν ἀοιδᾶς ἐμᾶς, ἣ τολὺν ὀφομένη λαῶν ὄχλον, ἃ σοφίαν μυρίαν κάθηται. Habebantur autem Athenienses pro sapientissimis Graecorum; Herodotus Lib. I. οἱ Ἀθηναίοισι τοῖσι πρώτοισι λεγομένοισιν εἶναι Ἑλλήνων σοφίην. Apud Atheniensis, qui primatum sapientiae obtinere dicuntur inter Graecos. Demosthenes Epistola III. ἡ δῆμος ἡ Ἀθηναίων συνίσησι καὶ παιδεία πάντων προέχειν δοκεῖτε. Populum Atheniensium, qui prudentia & doctrina omnes praecellere judicatur.

vs. 1158. Ἀσαφὴς γὰρ ἦν ἐν τῇ φράσει] Supra, vs. 952.

σαφὴς

ANTISTROPHE VERSUUM X.

Si vero id veremini, ne inscitia quadam laborent
Spectatores, ut
Vos subtilia loquentes intelligere nequeant,
Ne timete: quoniam hoc non amplius ita se habet.
Nam exercitati sunt;
Et librum quisque habens discit sapientiam,
Praeterea ingenio maxime pollent,
Quod nunc ipsis acutius etiam est.
Nihil itaque timete, sed
Omnia percurrite, propter spectatorum causam, utpote sapientium.

SCENA PRIMA.

EURIPIDES, BACCHUS, AESCHYLUS.

EUR. Igitur ad prologos tuos me convertam,
Ut primam Tragoediae partem
Primo examinem, quid habeat boni.
Erat enim obscurus in rebus enunciandis.
BACCH. Et quem prologum examinabis? EUR. Multos admodum.
Primum recita mihi illum ex Orestea prologum.
BACCH. Silete jam omnes. recita Aeschyle.
AESCH. Mercuri terrene, patris qui spectas vim, (seu, *paternum interitum*)
Sis mihi servator & adjutor petenti:
Revenio enim in hanc terram & postliminio redeo.
BACCH. Ex istis habesne aliquid quod vituperes? EUR. Plusquam duodecim.
BACCH. Atqui omnia ista non sunt plura, quam tria.

EUR.

σαφὲς δ' ἂν εἴπειν οὐδὲν ἦν.

vs. 1157. Ἑρμῆ χθόνιε] Principium ex Choëphoris Aeschyli; ubi Orestes in patriam redux venit ad tumulum patris cum Pylade, ut patet ex illis quae hodie extant; quamvis ibi versus isti, quos Comicus adducit, desiderentur, & alii plures: in Editione autem Stanleji hinc ex Aristophane illud principium restitutum est.

vs. 1161. Ἀλλ' ἢ τρία.] Subintelligitur: ἔπη aut ἰαμβεῖα, ut dicit Scholiastes. Pherecrates: κἀμνύουσι μὴ πιεῖν ἀλλ' ἢ μίαν· Subaudi κύλικα. *& jurant, se non ebibisse nisi unum* calicem. apud Athen. XI. p. 481.

ΕΥΡ. Ἔχῃ δ' ἕκαστον εἴκοσίν γ' ἁμαρτίας.
ΔΙΟΝ. Αἰσχύλε, φράσω σοι σωπᾶν· εἰ δὲ μή,
Πρὸς τεμσὶν ἰαμβείοισι φορτοφείλων φανεῖ.
ΑΙΣΧ. Ἐγὼ σιωπῶ τῷδέ γ'; ΔΙΟΝ. Ἂν πείθῃ γ' ἐμοί.
ΕΥΡ. Εὐθὺς γὰρ ἡμάρτηκεν ἑκατόν γ' ὅσον;
ΑΙΣΧ. Ὁρᾷς, ὅτι ληρεῖς; ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὀλίγον γέ μοι μέλῃ.
ΑΙΣΧ. Πῶς φῄς μ' ἁμαρτεῖν; ΕΥΡ. Αὖθις ἐξ ἀρχῆς λέγε.
ΑΙΣΧ. Ἑρμῆ Χθόνιε, πατρῴ' ἐποπτεύων κράτη.
ΕΥΡ. Οὐκοῦν Ὀρέστης τοῦτ' ὀπὶ τῷ τύμβῳ λέγῃ
Τῷ τοῦ πατρὸς τεθνεῶτος. ΑΙΣΧ. Οὐκ ἄλλως λέγω.
ΕΥΡ. Πότερ' ἦν τὸ Ἑρμῆν, ὡς ὁ πατὴρ ἀπώλετο
Αὐτοῦ βιαίως ἐκ γυναικείας χερός,
Δόλοις λαθραίοις, ταῦτ' ἐποπτεύειν ἔφη;
ΑΙΣΧ. Οὐ δῆτ' ἐκεῖνον, ἀλλὰ τὸ Ἐλευσῖνιον,
Ἑρμῆν Χθόνιον προσεῖπε, καὐδήλως λέγων,
Ὁπὴ πατρῷον τοῦτο κέκληται γέρας.
ΕΥΡ. Ἦ μεῖζον ἐξήμαρτες, ἢ 'γὼ βούλομαι·
Εἰ γὰρ πατρῷον τὸ χθόνιον ἔχῃ γέρας.
ΔΙΟΝ. Οὕτω γ' ἂν εἴη πρὸς πατρὸς τυμβωρύχος.
ΑΙΣΧ. Διόνυσε πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθοσμίαν.
ΔΙΟΝ. Λέγ' ἕτερον αὐτῷ. σὺ δ' ὀπτήρῃ τὸ βλάβος.
ΑΙΣΧ. Σωτὴς γενοῦ μοι σύμμαχός τ' αἰτυμάχῳ.
Ἥκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε, κἀκατέσχομαι.
ΕΥΡ. Δὶς ταυτὶ ἡμῖν εἶπεν ὁ σοφὸς Αἰσχύλος.
ΔΙΟΝ. Πῶς δίς; ΕΥΡ. Σκόπει τὸ ῥῆμ', ἐγὼ δέ σοι φράσω.
Ἥκω γὰρ ἐς γῆν φησὶ, κἀκατέσχομαι.
Ἥκειν δὲ ταυτὸν ἐστὶ τῷ κατέσχομαι.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Δί', ὥσπερ γ' εἴ τις εἴποι γείτοσι,
Χρῆσον σὺ μάκτραν, εἰ δὲ βούλει κάρδοπον.
ΑΙΣΧ. Οὐ δῆτα τοῦτό γ', ὦ κατεσκωμυλμένε
Ἄνθρωπε, ταύτῃ 'γ', ἀλλ' ἑτέρως ἔχον.
ΕΥΡ. Πῶς δή; δίδαξον γάρ με καθ' ὅτι δὴ λέγεις.
ΑΙΣΧ. Ἐλθεῖν μὲ ἐς γῆν ἔφ', ὅτῳ μετῇ πάτερας.

Χωρὶς

vs. 1166. Οὐρανίων γ' ὅσον] Vide supra ad vs. 793. In Vespis vs. 1520. βίπλεο κἀμὲ οὐρανίων. ubi vide Notam. Euripides in Alceſtide vs. 229. βρόχῳ δέρην ἐρατεῖῳ πελάσας· *laqueo collum ſublimi admovere.*

vs. 1175. Οὐ δῆτ' ἐκεῖνον] Scholiaſtes: ἢ Δόλιον δηλονότι, ἀλλὰ ἢ ἐρινεῖον. Nempe quia dixerat: δόλοις λαθραίοις. Erat autem Δόλιος cognomen Mercurii. Vide ad Plutum vs. 1158. ut & Ἐριούνιος apud Homerum.

vs. 1181. Πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθοσμίαν.] Scholiaſtes: οἶον κραιπαλᾶς ἱκανὰς, καὶ ληρεῖς, σκληρὸν οἶνον πίων, ἀλλ' ἐχ ἡδὺν οὐδὲ ἁπαλόν.

vs. 1183. Σωτὴς] Haec ab illis pendent, quae ex Choëphoris adducebat Aeſchylus ſupra, vs. 1167.

„ vs. 1192. Ἄνθρωπε, ταύτῃ 'γ', ἀλλ' ἑτέρως ἔχον] „ Verſus claudicat, utpote uno pede brevior, quem „ MS. Vatican. U. integrum nobis ſic exhibet: Ἄνθρω„ πε ταῦτα 'γ', ἀλλ' ἅμα τῶν ἔχῃ. Lectio haec vul„ gatae, utpote mutilae, longe praeſtat." Ex Notis Kuſteri.

Eur. Sed unumquodque eorum habet viginti peccata.
Bacch. Aeſchyle, auctor tibi ſum ut taceas; ſin minus,
Praeter hos tres jambos reus eris plurium.
Aesch. Egone ut taceam propter hunc? Bacch. Si me audis.
Eur. Quippe initio ſtatim peccavit immane quantum.
Aesch. Videsne ut nugeris? Bacch. Nil curo.
Aesch. Quomodo dicis me peccaſſe? Eur. Repete denuo.
Aesch. Mercuri terrene, patris qui ſpectas vim.
Eur. Annon Oreſtes hoc in tumulo dicit
Patris mortui? Aesch. Haud aliter dico.
Eur. Anne ergo Mercurium, ut pater interierit
Suus per vim manu muliebri,
Clandeſtinis dolis, ſpectaſſe dicit?
Aesch. Non illum inquam *doloſum*, ſed Eriunium
Mercurium vocavit terrenum, & declaravit
Eum paternum iſtud munus obtinere.
Eur. Adhuc majus peccatum commiſiſti, quam ego volebam.
Si enim terrenum munus paternum habet.
Bacch. Hoc pacto eſſet tumulorum ſuffoſſor.
Aesch. Bacche, non uteris vino fragrante.
Bacch. Recita ei alium; tu vero obſerva vitium.
Aesch. Sis mihi ſervator & adjutor petenti,
Redeo enim in terram hanc & redux factus ſum.
Eur. Bis idem nobis dixit ſapiens Aeſchylus.
Bacch. Quomodo bis? Eur. Conſidera verbum; ego tibi dicam:
Nam redeo in terram hanc, inquit, & redux factus ſum.
Jam autem redire idem eſt, quod reducem fieri.
Bacch. Ita profecto, quaſi dicas:
Concede mihi mactram, aut ſi vis magidem.
Aesch. Non utique iſtud, ô garrule
Homo, ſic ſe habet, ſed aliter comparatum eſt.
Eur. Quomodo ergo? doce quomodo iſtud dicas.
Aesch. Venire in patriam licet illi, qui non exul ejus eſt particeps,
Nam

ſteri. Pro vulgato ταύτη minus recte tamen Vaticanus ταῦτα. Et ſic iſte verſus cum praecedenti recte cohaeret hoc modo: Οὐ δάτα τῶτό γ', ὦ κατεσαμυλμένε Ἀνθρωπε ταύτη 'ς', ἀλλ' ἄρις' ἐπῶν ἔχῃ· *Haud ſane iſtud, o garrule Homo, hoc modo eſt comparatum; ſed optime* omnium *verſuum* iſte *ſe habet.* Alias in praecedenti verſu pro τῶτο foret ὅτως ſcribendum cum Cl. Kuſtero. Biſetus in quibusdam vetuſtis exemplaribus invenit hunc verſum ita ſcriptum: — ταῦτ' ἴς', ἀλλ' ἄμις' ἐπῶν ἴχον. Quae lectio eſt non mala, ſi modo hic etiam ταύτη ſcribatur hoc modo: Οὐ δῆτα τῶτό γ', ὦ κατεσαμυλμένε Ἀνθρωπε ταύτη 'ς', ἀλλ' ἄμις' ἐπῶν ἴχον· *Haud ſane iſtud* carmen, *o garrule Homo, ita comparatum eſt, ſed omnium optime ſe habet.* ἴσιν ἴχον pro ἴχῃ. ut in Pace vſ. 334. ἴς' ἀναγκαίως ἴχον. Biſetus tamen ſic emendat verſum: Ἀνθρωπε, ταύτη γ' ἴσιν, ἀλλ' ἐτέρως ἴχον. nec male.

Χωεὶς γὰ ἄλλης συμφορᾶς ἐλήλυθε.
Φθύγων δ' ἀνὴρ ἥκει τε κατέρχεται.
ΔΙΟΝ. Εὖ νὴ τ' Ἀπόλλω. Τί σὺ λέγεις Εὐριπίδη;
ΕΥΡ. Οὐ φημὶ τ' Ὀρέστῃ καταλθεῖν οἴκαδε·
Λάθρᾳ γὰ ἦλθεν, ὡ πιθὼν τὰς κυρίας.
ΔΙΟΝ. Εὖ νὴ τ' Ἑρμῆν· ὅ, τι λέγεις δ', ὡ μανθάνω.
ΕΥΡ. Πέραινε τοίνυν ἕτερον. ΔΙΟΝ. Ἴθι πέραινε σὺ,
Αἰσχύλ', ἀνύσας. σὺ δ' ἐς τὸ κακὸν ἀπόβλεπε.
ΑΙΣΧ. Τύμβῳ δ' ἐπ' ὄχθῳ τάδε γε κηρύσσω πατρὶ
Κλύειν, ἀκέσαι. ΕΥΡ. Τἀδ' ἕτερον αὖθις λέγει,
Κλύειν, ἀκέσαι, ταυτὸν ὂν σαφέστατα.
ΔΙΟΝ. Τεθνηκόσι γὰ ἔλεγεν, ὦ μόχθηρε σύ,
Οἷς ἡδὲ τελὶ λέγοντες ἐξικνούμεθα.
ΑΙΣΧ. Σὺ δὲ πῶς ἐποίεις τὰς προλόγους; ΕΥΡ. Ἐγὼ φράσω·
Κἄν τι δὶς εἴπω ταυτὸν, ἢ σοιβεῖ' ἴδῃς
Ἐνέσαν, ἔξω γ' λόγου, κατάπυσον.
ΔΙΟΝ. Ἴθι δὴ λέγ'. ὡ γὰς μὰ 'γίν· ἀλλ' ἀκουτέα
Τῶν σῶν προλόγων τ' ὀρθότητ' τ' ἐπῶν.
ΕΥΡ. Ἦν Οἰδίπους τοπρῶτον δύτυχὴς ἀνήρ.
ΑΙΣΧ. Μὰ τ' Δί' ὡ δῆτ', ἀλλὰ κακοδαίμων φύσει,
Ὀπιπά γε, πρὶν μ' ἢ φῦναι, Ἀπόλλων ἔφη
Ἀποκτενεῖν τ' πατέρα, πρὶν γεγονέναι.
Πῶς γ' τοῦτ' ἦν τοπρῶτον δύτυχὴς ἀνήρ;
ΕΥΡ. Εἶτ' ἐγένετ' αὖθις ἀθλιώτατ' βροτῶν.
ΑΙΣΧ. Μὰ τ' Δί' ὡ δῆτ', ἤμβλην ἐπαύσατο.
Πῶς γάς; ὅτε δὴ πρῶτον μ' αὐτὸν γεγόμβλον
Χειμὼν' ὄντος ἐξέθεσαν οἱ πατέρες,
Ἵνα μὴ κτανθεὶς, γένοιτο γ' πατρὸς φονεύς·

Εἶθ'

vſ. 1196. Κατίεχεν] Scholiaſtes: *ἰδίως δὲ ἐπ' τ φυγάδων χρῶνται τ, κατίεχεν· Proprie de exulibus utuntur verbo κατίεχεν.* De omnibus, qui in patriam veniunt, poſſumus uti verbis ἐλθεῖν & ἥκειν, & de exulibus; ſed de iſtis peculiariter uſurpatur verbum κατελθεῖν ſive κατίεχεσθαι. Demoſthenes contra Ariſtocratem: *ὅθεν γὰς μηδὲ ἐξέπεσέ τις τὴν ἀρχὴν, ἐκ ἂν δύνατο κατελθεῖν εἰς ταύτην· Unde enim quis in exilium non eſt actus omnino, in hanc regionem redux fieri*, ſive, *tanquam exul revocatus redire non poteſt.* Apud Aeſchylum in Eumenidibus vſ. 465. Oreſtes, de quo hic ſermo eſt, dicit: *Κἀγὼ κατελθὼν, τ πρόσθ φεύγων χρόνον· Et ego redux factus, cum antehac eſſem exul.* Sophocles in Antigona vſ. 206. de Polynice: *Φυγὰς κατελθών.*

vſ. 1199. Λάθρᾳ γὰς ἦλθεν] Apud Euripidem in Electra vſ. 88. Oreſtes dicit: — *ἀφίγμαι δ' ἐκ δίας χερσηρίου Ἀργείου ἔδας, ἀδύτοις ξυνειδὼς· Veni autem ex oraculis Dei in Argivum ſolum, nemine conſcio.*

Ibid. Τὰς κυρίας] Aegiſthum & Clytaemneſtram intelligit.

„ vſ. 1202. Σὺ δ' ἐς τὸ κακὸν ἀπόβλεπε] Hoc ſupra „ vſ. 1182. dixit: *σὺ δ' ἐπιτήρει τὸ βλαβερόν*. Kuſterus.“

vſ. 1203. Τύμβῳ] Haec cum illis cohaerent, quae recitabat vſ. 1183.

„ vſ. 1207. Οἷς ἡδὲ τελὶ λέγοντες] Alludit ad anti„ quum morem, mortuos ter inclamandi; Hom. Odyſſ. „ 9. vſ. 65. *Πρίν τινα τ δισσῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦ„ σαι· Priusquam aliquis unumquemque ſociorum miſerorum „ ter inclamaſſet.* Virg. VI. Aen. vſ. 506. — *& magna „ manes ter voce vocavi.*“ Stanlejus ad Aeſchylum.

vſ. 1209. Κἄν τι δὶς] Hoc propterea Comicus facit Euripidem dicere, ut contra ſeipſum ſententiam ferat; nam Euripides ſaepius eandem rem bis dicit; ut v. g. in Phoeniſſis vſ. 1371. de Eteocle & Polynice: *Διοσὼ σφαλῆναι, καὶ δικλὼ σφαπελάτα·* ubi duae priores voces plane idem ſignificant, quod duae poſteriores

Nam ejusmodi homo sine calamitate *exilii* venit.
At exul & venit & redux fit.
Bacch. Bene, ita me Apollo amet: quid tu dicis Euripides?
Eur. Nego Orestem reducem factum esse domum;
Clam enim venit, non impetrata venia ab iis qui in eum imperium habebant.
Bacch. Bene, ita me Mercurius amet. quid tu dicas, non intelligo.
Eur. Recita jam alium. Bacch. Age tu recita,
Aeschyle, festinans: tu vero ad vitium respice.
Aesch. In sepulcri ora haec dico patri,
Ut audiat & auscultet. Eur. Hoc jam aliud rursus:
Nam audire & auscultare idem est planissime.
Bacch. Mortuis enim loquebatur, ô improbe,
Quibus nec si ter dicamus, sufficimus.
Aesch. Tu vero quomodo faciebas prologos? Eur. Ego dicam.
Et, si alicubi bis idem dixero, aut si farturam videris
Inesse, quae nihil ad rem pertineat, me despue.
Bacch. Agedum dic: auscultandum jam est,
Quam recte se habeant carmina tuorum prologorum.
Eur. Erat Oedipus initio fortunatus homo.
Aesch. Non profecto, non inquam: sed ingenio ad miserias natus.
De quo Apollo praedixit, priusquam satus esset,
Ut sit occisurus patrem, & priusquam natus,
Quomodo is initio fortunatus homo fuit?
Eur. Deinde factus est miserrimus mortalium.
Aesch. Non certe ita est, nam non desiit esse infortunatus.
Nam quo pacto? quando ipsum recens jam editum
Hiberno tempore in testa exposuerunt,
Ne educatus, fieret patris interfector:

Dein-

res: & alterutrae hoc loco sunt prorsus supervacaneae; nam nulla exaggeratione opus ibi est: in qua alias cumulari possunt voces ejusdem significationis, aut etiam eaedem repeti. Hinc rectissime ad illum locum Cl. Barnesius: *inanis*, inquit, *& frivola* ταυτολογία. Stanlejus ad illum Aeschyli locum, quem Euripides sugillat: *Ab hoc vitio* δὶς ταυτὸ λέγειν, *quod Aeschylo impingit, immunem sese gloriatur Euripides apud Aristophanem in Ranis: an satis recte, haereo; quid enim aliud in Oreste* vs. 140? Σίγα σίγα, λαπλὴν ἰχνῶ ἀϋτᾶς Τιθύτης, μὴ κλυτεῖτε, μὴ δ' ἐσακούσῃ· deinde pergit: *Nec vero idem tantum est* μηδ' ἔσω κλύσῃ, *quod* μὴ κλυτεῖτε, *sed, quod frigidius, minus est.* Haec ille. Sed non animadvertit Vir acutissimus, quam optime & decore id ibi fecerit poëta; nam illa verba dicuntur ab Electra, quae fratri aegro & jam dormienti assidet, ad Chorum venientem non sine strepitu, adeo ut periculum sit ne excitetur dormiens, quod Electra minime voluisset, nam dicit ibi: ἐμοὶ τὰ δ' ἐξεγεῖραι συμφορὰ γενήσεται. itaque vix potest satis verborum invenire, ut ostendat quantopere cupiat silentium esse. Non debuit ergo ille locus reprehendi, cum sit longe elegantissimus; quod fatebitur qui & sequentia ibi legerit. Praeterea cur dicit minus esse μηδ' ἔσω κλύσῃ quam μὴ κλυτεῖτε; imo etiam plus est; nam potest esse strepitus, etiamsi ego non strepam.

vs. 1213. Ἦν Οἰδίπους] Scholiastes: ἐξ Ἀντιγόνης Εὐριπίδου. ἴσει δὲ ἀρχὴ τῶν δραμάτων. Non extat hodie.

vs. 1214. Κακοδαίμων φύσει] Sane & ipse Euripides aliter in Phoenissis vs. 1589. ubi Oedipus dicit: Ὦ μοῖρ' ἀπ' ἀρχῆς ὡς μ' ἔφυσας ἄθλιον· *O Sors quam me ab initio fecisti miserum.* Confer totum illum locum; nam ibi usque vs. 1605. eadem fere dicuntur, licet aliter, quae hic apud Comicum usque vs. 1226.

Εἶθ' ὡς Πόλυβον ἤρρησεν οἰδῶν τὼ πόδε·
Ἔπειτα χαῦν ἔγημε αὐτὸς ὢν νέος·
Καὶ πρός γε τούτοις, τὼ ἑαυτοῦ μητέρα.
Εἶτ' ἐξετύφλωσεν αὐτόν. ΔΙΟΝ. Εὐδαίμων ἄρ' ἦν,
Εἰ κἀστρατήγησέν γε μετ' Ἐρασινίδου.
ΕΥΡ. Ληρεῖς. ἐγὼ δὲ τὼς πρεσβύτας καλῶς ποιῶ.
ΑΙΣΧ. Καὶ μὴν μὰ τὸν Δί' ὅ κατ' ἔπος γέ σου κνίσω
Τὸ ῥῆμ' ἔχασον, ἀλλὰ σωὶ τοῖσιν θεοῖς
Ἀπὸ ληκυθίου σε τὼς πρεσβύτας ἀφθερεῖ.
ΕΥΡ. Ἀπὸ ληκυθίου σὺ τὼς ἐμούς; ΑΙΣΧ. Ἑνὸς μόνου.
Ποιεῖς γὰρ ὕπως, ὥστ' εἰσερμόσθειν ἅπαν
Καὶ κωδάριον, ὦ ληκύθιον, ὦ Θυλάκιον,
Ἐν τοῖς ἰαμβείοισι. δείξω δ' αὐτίκα.
ΕΥΡ. Ἰδοὺ σὺ δείξεις; ΑΙΣΧ. Φημί. ΔΙΟΝ. Καὶ δὴ χρὴ λέγειν.
ΕΥΡ. Αἴγυπτος, ὡς ὁ πλεῖστος ἔσπαρται λόγος,
Ξὺν παισὶ πεντήκοντα ναυπήλῳ πλάτῃ
Ἄργος κατασχών. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙΟΝ. Τουτὶ τί ἰοῦ τὸ ληκύθιον; ὦ κλαύσεται;
Λέγ' ἕτερον αὐτῷ πρόλογον, ἵνα γ' ὦ γνῶ πάλιν.
ΕΥΡ. Διόνυσος, ὃς θύρσοισι καὶ νεβρῶν δοραῖς
Καθαπὸς ὁ πρύκαισι Παρνασσὸν κάτα
Πηδᾷ χορεύων. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙΟΝ. Οἴμοι πεπλήγμεθ' αὖθις ὑπὸ τοῦ ληκύθου.
ΕΥΡ. Ἀλλ' ὑδὲν ἔσται πρᾶγμα· πρὸς γὰρ τοῦτονὶ
Τὸν πρόλογον ὐχ ἕξει πρόσαψαι λήκυθον.
Οὐκ ἔστιν, ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ·
Ἦ γὰρ πεφυκὼς ἐσθλὸς, οὐκ ἔχει βίον,

Ἦ

vs. 1223. Οἰδῶν τὼ πόδε] Ὅθεν καὶ Ἕλλας ὠνόμαζεν Οἰδίπουν· *Unde ipsum Graecia vocavit Oedipum.* In Phoenissis Eurip. vs. 27.

vs. 1227. Εἰ ἐστρατήγησε μετ' Ἐρασινίδου] Si unus ex decem illis ducibus fuisset, qui pugnarunt ad Arginusas, ex quibus plerique, nempe qui Athenas redierant, vincti condemnati ad mortem fuerunt, quod illos, quos in praelio amiserant, sepulturae non dedissent, ut est apud Xenophontem I. Hell. & apud Scholiastem. Dicit autem Ironice; nam minime fuisset beatus, si unus illorum fuisset.

vs. 1229. Κνίσω τὸ ῥῆμα] Infra, vs. 1259. ἵνα μὴ διακναίσῃ τὼς προλόγους.

vs. 1233. Ὡς εἰσερμόσθειν] *Ita facis prologos, ut quibusdam versibus applicari possint voces istae:* ληκύθιον, κωδάριον, Θυλάκιον *& similes, salvo metro, & sensu alio evadente ridiculo:* nempe cum verbo aliquo tertiae personae, ut ἀπώλεσεν, quod commode construi possit cum aliquo nomine tertiae personae extante in verbis Euripidis. Duo ergo observanda sunt, si quis velit alicubi applicare voces ληκύθιον ἀπώλεσεν, ut & metrum constet, & sensus fiat non ineptus. Male itaque applicarentur Prologo Phoenissarum illae voces hoc modo: Ὦ τὴν ἐν ἄστροις ἱερὰν τίμιον ἕδραν, καὶ χρυσοκολλήτοισιν ληκύθιον ἀπώλεσεν. nam & sensus nullus est, & versus alter abundat uno pede; commodius autem possunt applicari prologo Hecubae hoc modo: Ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας Λιπών, ἵν' ἅβης ληκύθιον ἀπώλεσεν. Hic & versus constat, & est aliquis sensus: *Venio, inferorum recessu & tenebrarum portis relictis, ubi Pluto ampullam perdidit.* Nam credibile est illos qui in tenebris degunt ampullam perdidisse; si enim haberent ampullam cum oleo, accenderent lucernam.

vs. 1234. Θυλάκιον] Ne quis miretur quomodo haec vox eodem modo possit ingredi in versum, quo ληκύθιον aut κωδάριον, cum in istis prima syllaba sit longa, in Θυλάκιον autem, in hoc ipso versu brevis; scien-

Deinde cum magno malo suo pervenit ad Polybum tumentibus pedibus.
Post, ipse juvenis vetulam duxit uxorem,
Et adhaec suam ipsius matrem:
Denique seipsum excaecavit. BACCH. Beatus sane fuisset,
Si una cum Erasinida exercitum duxisset.
EUR. Deliras: ego vero prologos recte facio.
AESCH. At jam profecto non vellicabo versuum
Singula verba, sed diis propitiis
A Lecythulo (*parva ampulla*) prologos tuos perdam (*evertam.*)
EUR. A Lecythulo tu meos? AESCH. Unico tantum.
Nam sic facis versus, ut possint applicari voces istae
Κωδάριον *pellicula*, ληκύθιον *ampullula*, & θυλάκιον *culeolus*,
Tuis jambis: mox autem id ostendam.
EUR. Ecce vero! tune id ostendes? AESCH. Ajo. BACCH. Recitare jam oportet.
„ EUR. Aegyptus, ut fama hujus rei percrebuit,
„ Cum filiis quinquaginta rate nautica
„ Argos prehendens. AESCH. Lecythulum jam deperdidit.
BACCH. Quid hoc erat? Lecythulus non plorabit?
Recita ei alium prologum, ut rursus cognoscat.
„ EUR. Dionysus, hasta & hinnulorum pellibus
„ Instructus in piceis Parnassi per juga
„ Qui saltitabat. AESCH. Lecythulum jam perdidit.
BACCH. Heu! rursus percussi sumus a Lecythulo.
EUR. Sed nihil periculi est; nam ad istum
Prologum non poterit applicare lecythum.
„ Beatus haud est ullus ab omni parte; nam
„ Aut non habet victum, licet vir sit bonus:

„ Aut

sciendum est illam alias produci, ut in Pluto vs. 763. Ὡς ἄλφιτ' ἐν ἐστιν ἐν τῷ θυλάκῳ.

vs. 1237. Ἀργυπῖ] Ex Archelao Euripidis principium, ut quidam dixerunt, teste Scholiaste.

vs. 1242. Διόνυσ, ὃς] Hypsipylae principium, teste Scholiaste.

Ibid. & seq. Θέρσοις καὶ νεβρῶν δοραῖς καθαπλὶς] Euripides in Bacchantibus vs. 137. de Baccho: νεβρίδ ἔχων ἱερὸν ἐνδυτόν· *ex hinnuli pelle gestans sacrum indumentum.* Ibid. vs. 176. Θύρσους ἀνδάλειν, καὶ νεβρῶν δοραὶς ἔχειν· *thyrsos aptare & hinnulorum pelles habere.* Ceterum ut hic καθαπλὶς, ita in Eccles. vs. 504. συναπλὶς. ab ἄπλειν est & ἐπιμίν, de quo ad Nubes vs. 72.

vs. 1243. Ἐν πεύκαισι Παρνασσὸν κάτα] In Nubibus vs. 603. Παρνασσίαν θ' ἃς κατέχων πέτραν, σὺν πεύκαις σελαγεῖ. ubi vide Notam.

vs. 1244. Πηδᾷ χιρσὶν] Reliqua pars versus apud Euripidem fuit: παρθένοις σὺν Δελφίσιν. ut testatur Scholiastes.

vs. 1248. Οὐκ ἔστιν ὅστις] Sthenoboeae principium, teste Scholiaste ad vs. 1250. Ceterum hunc primum versum laudat Nicostratus Comicus apud Stobaeum Serm. CIII. Οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ. Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν συντόμως γε φίλταστε Εὐριπίδη τὸ βίον ἤνυκας εἰς στίχον· *Non est homo ullus, qui per omnia sit beatus: Breviter sane, ita me amet Minerva, o charissime Euripides, in unum versum contulisti vitam humanam.* Et Diphilus apud eundem Serm. CVI. Ὅταν ἀτυχεῖν σοί συμπίσῃ τι, δέσποτα, Εὐριπίδε μνήσθητι, καὶ κούφως ἔσῃ. Οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ· *Quando tibi aliquod infortunium obvenerit, here, Memor esto Euripidis, & levaberis: Nemo est ab omni parte beatus.* Qui Diphilus & apud Athenaeum X. p. 422. egregio encomio ornat Euripidem: Εὖ γ' ὁ κατάχρυσος εἶπε πολλὰ Εὐριπίδης· *Optime aureus ille Euripides dixit multa.*

Ἡ δυσγενὴς ὤν. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙΟΝ. Εὐριπίδη. ΕΥΡ. Τί ἐστιν; ΔΙΟΝ. Ὑφέσθαί μοι δοκεῖς.
Τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτό γε πνεῦσεῖται πολύ.
ΕΥΡ. Οὐδ' ἂν, μὰ τὴν Δήμητρα, φροντίσαιμί γε·
Νυνὶ γὰρ αὐτῷ τοῦτον ἐγκεκόφειν.
ΑΙΣΧ. Ἴθι δὴ λέγ' ἕτερον, κἀπέχου τοῦ ληκύθου.
ΕΥΡ. Σιδώνιόν ποτ' ἄγων Κάδμον ἐκλιπών,
Ἀγήνορος παῖς. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙΟΝ. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, ἀποπείου τοῦ λήκυθον,
Ἵνα μὴ ξυκναύσῃ τοὺς ποιητὰς ἡμῶν. ΕΥΡ. Τὸ τί;
Ἐγὼ ποιήσω ταῦθ'; ΔΙΟΝ. Ἐὰν πείθῃ γ' ἐμοί.
ΕΥΡ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ πολλοὺς ποιητὰς ἔξω λέγων,
Ἵν' ὅτου ἔχω ἔξω ποησάμην λήκυθον.
Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πίσαν μολὼν
Θοαῖσιν ἵπποις. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙΟΝ. Ὁρᾷς, ποησὶν αὖθις αὖ τὸ ληκυθον.
Ἀλλ', ὦ γάθ', ἕλκε νῦν ἀπόδοσιν πάσῃ τέχνῃ·
Λήψῃ γὰρ ὀβολοῦ πάνυ καλήν γε καὶ γαθήν.
ΕΥΡ. Μὰ τὸν Δί' οὔπω γ'· ἕλκε γὰρ εἰσί μοι συχνοί.
Οἰνεύς ποτ' ἐκ γῆς. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΕΥΡ. Ἔασον εἰπεῖν πρῶτ' ὅλον με τὸν στίχον.
Οἰνεύς ποτ' ἐκ γῆς πολύμετρον λαβὼν σάγην,
Θύων ἀπαρχάς. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσε.
ΔΙΟΝ. Μεταξὺ θύων; κἀπὸ τίς αὐτὸν ὑφείλετο;
ΕΥΡ. Ἐ' αὐτὸν, ὦ τᾶν· πρὸς τοδὶ γὰρ εἰπάτω.
Ζεὺς ὡς λέλεκται τοῦ ἀληθείας ὕπο.
ΔΙΟΝ. Ἀπολεῖ σ'· ἐρεῖ γὰρ ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτ' ὀπὶ τοῖς ποιηταῖσί σε,
Ὥσπερ τὰ σῦκ' ὀπὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖς ἔφυ.
Ἀλλ' ἐς τὰ μέλη πρὸς τοῦ θεῶν αὐτῷ τράπου.
ΕΥΡ. Καὶ μὴν ἔχω γ', ὡς αὐτὸν ἀποδείξω κακὸν
Μελοποιὸν ὄντα, κἀποιβῶσα ταυτ' ἀεί.

ΣΤΡΟΦΗ

vſ. 1250. Ἡ δυσγενὴς ὤν] Integer Jambus fuit: Ἡ δυσγενὴς ὢν πλησίαν ἀρεῖ πλάκα· *Aut ignobili genere natus divitem agrum arat.*

„ vſ. 1251. Ὑφέσθαί μοι δοκεῖς] Metaphora a navigantibus. Sophocles in Electra vſ. 337. Νῦν δ' ἐν κακοῖς μοι πλεῖν ὑφειμένα δοκεῖ· *Nunc in malis mihi navigandum videtur ſubmiſſis velis.* Ubi Scholia: μὰ ὅλον τὸ ἱστίον ἀναπετασάσῃ· ἀντὶ τοῦ, δοκεῖ μοι ταπεινῶς διαλέγειν καὶ ὑποκώως· μεταφορικῶς δὲ λέγεται ἀπὸ τῶν πλεόντων, οἱ πρὸς τὴν βίαν τῶν ἀνέμων ἐκ ἀντίχοντες ὑφιᾶσι τὸ ἱστίον· *Videtur ita mihi navigandum ut non totum pandam velum. Pro, videtur mihi humiliter & ſummiſſe loquendum. Metaphora vero ſumta eſt a navigantibus, qui cum venti violentiam ferre non poſſunt, vela ſummittunt.* Poſtquam autem voce ὑφίσθαι, eo quo diximus ſenſu, uſus eſt, verſu ſequenti continuat coeptam metaphoram, dum ait: τὸ ληκύθιον γάρ πνεῦσεῖται πολύ. Ex Notis Kuſteri.” Vide quae notavi ſupra ad vſ. 1030.

„ vſ. 1256. Σιδώνιόν ποτ'] Principium ex Euripidis Phryxo

„ Aut non generosus. AESCH. Lecythulum jam perdidit.
BACCH. Euripides. EUR. Quid est? BACCH. Vela submittere videris mihi.
Nam lecythulus iste validum emittet ventum.
EUR. Nihil curo, ita me Ceres amet.
Nunc enim hic ei excutietur.
AESCH. Age recita alium, & abstine a lecytho.
„ EUR. Sidoniam cum Cadmus urbem linqueret
„ Agenore natus. AESCH. Lecythulum jam perdidit.
BACCH. O bone, vende lecythum,
Ne nobis corrumpat prologos. EUR. Quid ita?
Egone huic vendam. BACCH. Si me audis.
EUR. Minime vero, nam multos prologos potero dicere,
Ubi iste non poterit aptare lecythum.
„ Pisam profectus Tantalo natus Pelops
„ Velocibus equis. AESCH. Lecythulum jam perdidit.
BACCH. Videsne, rursus aptavit lecythum.
Sed, ô bone, adhuc nunc vende quovis pacto.
Emes enim obolo pulchram omnino & bonam.
EUR. Nondum profecto: sunt enim adhuc multi mihi.
„ Oeneus ab agro. AESCH. Lecythulum jam perdidit.
EUR. Sine recitem prius totum versum.
„ Oeneus ab agro colligens spicam uberem
„ Cum sacrificaret. AESCH. Lecythulum jam perdidit.
BACCH. Inter sacrificandum? quis illum ei abstulit? (*furripuit?*)
EUR. Mitte ipsum ô bone: dicat sane ad hunc
„ Jupiter, ut ab ipsa veritate dicitur.
BACCH. Perdet te; dicet enim: Lecythulum perdidit;
Lecythulus enim iste prologis tuis,
Tanquam ficus oculis, adnatus est.
Sed obsecro per Deos, ad carmina ejus te converte.
EUR. Equidem possum demonstrare ipsum esse
Malum carminum autorem, atque eadem subinde repetere.

STROPHE

„ Phryxo posteriore, ut Scholiastes dicit. Eurip. in Bac-
„ chis vs. 170. — Κάδμου ἐκκάλεϊ δόμων Ἀγήνορ-
„ παῖδ', ὃς πόλιν Σιδωνίαν λιπὼν ἐπύργωσ' ἄστυ Θηβαίων·
„ *Cadmum evoca ex aedibus Agenoris filium, qui urbe Sido-*
„ *nia relicta aedificavit urbem Thebanorum.* Ex Notis
„ Kusteri."

vs. 1259. Ἵνα μὴ διακναίσῃ τὰς προλόγους] Strattis: Εὐριπίδου δὲ δρᾶμα δικιώτατον διέκναισε· *Euripidis autem drama elegantissimum corrupit.* Apud Scholiastem Eurip. ad Orestem. vs. 269.

vs. 1263. Πέλοψ ἐ] Principium ex Iphigenia apud Aulidem, ut dicit Scholiastes, & extat hodienum.

vs. 1264. Θοαῖσιν ἵπποις] Reliqua pars Iambi: οἰστ-μάχᾳ γαμεῖ κόρην.

vs. 1269. Οἰνεὺς ἐκ] Ex Meleagro Euripidis sub initium, ut dicit Scholiastes.

vs. 1274. Ἔ' αὐτὸν] Ita Edd. pristinae; non ἔα αὐτὸν.

vs. 1275. Ζεὺς ἀς] Ex Menalippe, Sapiente dicta, principium, ut ait Scholiastes.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Τί ποτε ϖρᾶγμα γενήσε͵ ;
Φροντίζειν γὰ ἔγωγ' ἔχω,
Τίν' ἄρα μέμψιν γ' ἐποίσ͵
Ἀνδρὶ τῷ πολὺ πλεῖςα δὴ
Καὶ κάλλιςα μέλη ποιή-
Σαντι τ' ἔπι νῦν ὄντων.
Θαυμάζω γὰ ἔγωγ', ὅπη
Μέμψαιτό ποτε τὸν τὸν
Τὸν βακχεῖον ἄνακτα,
Καὶ δέδοιχ' ὑπὲς αὐτοῦ.

ACTUS QUINTI

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

ΕΥΡ. Πάνυ γε μέλη ϑαυμαςά! δείξ͵ δὴ τάχα.
Εἰς ἓν γὰ αὐτοῦ πάντα τὰ μέλη ξυντεμῶ.
ΑΙΣΧ. Καὶ μιῶ λοιϖῷ ταῦτα, τ' ψήφων λαβών.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ.

ΕΥΡ. Φθιῶτ' Ἀχιλεῦ, τί ποτ' ἀνδροδαΐκλοι ἀχῶν,
Ἰήκοπον ὑ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;
Ἑρμᾶν μὲν ϖρόγονον
Τίομεν γένος οἱ ϖρὸ λίμναν.
Ἰήκοπον ὑ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.

ΔΙΟΝ.

vſ. 1292. Δείξ͵ δὴ τάχα.] Plenius in Lyſiſtrata vſ. 877. τᾶγον τάχ' αὐτὸ δείξ͵. ubi vide Notam.

vſ. 1295. Φθιῶτ' Ἀχιλεῦ] Ex Myrmidonibus Aeſchyli: ſuntque verba legatorum ad Achillem, quem vocabant ad opem ferendam ceteris Graecis, cum a Trojanis jam premerentur: ex Scholiaſte. Notandum autem quod mox ibi Scholiaſtes ſcribit: ϖροείρ͵ καὶ Εὐριπίδης εἰς γέλωτα ἄλλα ἐξ ἄλλων δραμάτων συναγαγών.

SYSTEMA VERSUUM X.

CHOR. Quid tandem fiet?
Nam ego ſane ſollicitus cogitō,
Quamnam reprehenſionem conferet
In virum, qui multo plurima jam
Et pulcherrima carmina fe-
cit, prae omnibus iſtis, qui nunc ſunt poëtae.
Miror ſane, quomodo
Reprehenſurus hunc ſit
Baccheum regem:
Et ei timeo.

SCENA SECUNDA.

EURIPIDES, BACCHUS, AESCHYLUS.

EUR. Admiranda carmina, ſcilicet. res ipſa mox indicabit.
Nam in unum omnia ejus carmina concidam.
BACCH. At ego computabo iſta, ſumtis calculis aliquot.

ODE ET SYSTEMA.

EUR. Achilles Phthiota, cur his auditis, lethiferum,
Heu laborioſum non accedis ad auxilium?
Mercurium genitorem
Honoramus gens circa paludem.
Heu laborioſum non accedis ad auxilium.

BACCH.

γὼν· διὸ καὶ ἀσαφῆ, μίαν ἀρμονίαν οὐκ ἔχοντα· οὐκ ἄρα τὰ μὴ ξυνιστὰ ζητητέον· *Profert & Euripides ad riſum movendum diverſa ex diverſis* Aeſchyli *dramatibus colligens: hinc & obſcura ſunt, quia non cohaerent; non ergo inveſtiganda, quae non ſunt intelligibilia.*

vſ. 1297. Ἑρμᾶν μὲν πρόγονον] Ex Aeſchyli Pſychagogis, ut ait Scholiaſtes.

vſ. 1299. Ἰάκχιον] Athenaeus IX. p. 363. τὸ δαιμόνιον,

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Τί ποτε ϖρᾶγμα γενήσε͵ ;
Φροντίζειν γὰ ἔγωγ' ἔχω,
Τίν' ἄρα μέμψιν γ' ἐποίσ͵
Ἀνδρὶ τῷ πολὺ πλεῖςα δὴ
Καὶ κάλλιςα μέλη ποιή-
Σαντι τ' ἔπι νῦν ὄντων.
Θαυμάζω γὰ ἔγωγ', ὅπη
Μέμψαιτό ποτε τὸν τὸν
Τὸν βακχεῖον ἄνακτα,
Καὶ δέδοιχ' ὑπὲς αὐτοῦ.

ACTUS QUINTI

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

ΕΥΡ. Πάνυ γε μέλη ϑαυμαςά! δείξ͵ δὴ τάχα.
Εἰς ἓν γὰ αὐτοῦ πάντα τὰ μέλη ξυντεμῶ.
ΑΙΣΧ. Καὶ μιῶ λοιϖῷ ταῦτα, τ' ψήφων λαβών.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ.

ΕΥΡ. Φθιῶτ' Ἀχιλεῦ, τί ποτ' ἀνδροδαΐκλοι ἀχῶν,
Ἰήκοπον ὑ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;
Ἑρμᾶν μὲν ϖρόγονον
Τίομεν γένος οἱ ϖρὸ λίμναν.
Ἰήκοπον ὑ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.

ΔΙΟΝ.

vſ. 1292. Δείξ͵ δὴ τάχα.] Plenius in Lyſiſtrata vſ. 877. τᾶγον τάχ' αὐτὸ δείξ͵. ubi vide Notam.

vſ. 1295. Φθιῶτ' Ἀχιλεῦ] Ex Myrmidonibus Aeſchyli: ſuntque verba legatorum ad Achillem, quem vocabant ad opem ferendam ceteris Graecis, cum a Trojanis jam premerentur: ex Scholiaſte. Notandum autem quod mox ibi Scholiaſtes ſcribit: ϖροείρ͵ καὶ Εὐριπίδης εἰς γέλωτα ἄλλα ἐξ ἄλλων δραμάτων συναγαγών.

SYSTEMA VERSUUM X.

CHOR. Quid tandem fiet?
Nam ego ſane ſollicitus cogitō,
Quamnam reprehenſionem conferet
In virum, qui multo plurima jam
Et pulcherrima carmina fe-
cit, prae omnibus iſtis, qui nunc ſunt poëtae.
Miror ſane, quomodo
Reprehenſurus hunc ſit
Baccheum regem:
Et ei timeo.

SCENA SECUNDA.

EURIPIDES, BACCHUS, AESCHYLUS.

EUR. Admiranda carmina, ſcilicet. res ipſa mox indicabit.
Nam in unum omnia ejus carmina concidam.
BACCH. At ego computabo iſta, ſumtis calculis aliquot.

ODE ET SYSTEMA.

EUR. Achilles Phthiota, cur his auditis, lethiferum,
Heu laborioſum non accedis ad auxilium?
Mercurium genitorem
Honoramus gens circa paludem.
Heu laborioſum non accedis ad auxilium.

BACCH.

γὼν· διὸ καὶ ἀσαφῆ, μίαν ἀρμονίαν οὐκ ἔχοντα· οὐκ ἄρα τὰ μὴ ξυνιστὰ ζητητέον· *Profert & Euripides ad riſum movendum diverſa ex diverſis* Aeſchyli *dramatibus colligens: hinc & obſcura ſunt, quia non cohaerent; non ergo inveſtiganda, quae non ſunt intelligibilia.*

vſ. 1297. Ἑρμᾶν μὲν πρόγονον] Ex Aeſchyli Pſychagogis, ut ait Scholiaſtes.

vſ. 1299. Ἰάκχιον] Athenaeus IX. p. 363. τὸ δαιμόνιον,

ΔΙΟΝ. Δύο σοι κόπω Αἰσχύλε τήπω.
ΕΥΡ. Κύδις' Ἀχαιῶν, Ἀτρέως
Πολυκοίρανε μάνθανέ μυ παῖ.
Ἰήκοπον ὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
ΔΙΟΝ. Τείτ@ Αἰσχύλε σοι κόπ@ ἔτ@.
ΕΥΡ. Εὐφαμεῖτε μελιαγονόμοι
Δόμων Ἀρτέμιδ@ πέλας οἴγειν.
Ἰήκοπον ὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
Κύριός εἰμι θρονεῖν ὅσιον κράτ@
Αἴσιον ἀνδρῶν.
Ἰήκοπον ὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
ΔΙΟΝ. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῆ κόπων ὅσον!
Ἐγὼ μὲν ἐς τὸ βαλανεῖον βάλομαι·
Ὑπὸ τῆ κόπων γὰρ τὼ νεφρὼ βεβωνιῶ.
ΕΥΡ. Μὴ, πρίν γ' ἀκούσης χἀτέραν φάσιν μελῶν,
Ἐκ τῆ κιθαρῳδικῶν νόμων εἰργασμένην.
ΑΙΣΧ. Ἴθι δὴ πέραινε, κὐ κόπον μὴ προσατίθει.
ΕΥΡ. Ὅπως Ἀχαιῶν
Δίθρονον κράτος Ἑλλάδ@ ἥβαν
Τὸ φλαπθεραπθοφλαπθόθρατ,
Σφίγξα δυσαμερίαν
Πρύτανιν κύνα πέμπει
Τὸ φλαπθεραπθοφλαπθόθρατ·
Σὺν δορὶ κὐ χρεὶ πράκτορι
Θούρι@ ὄρνις,
Τὸ φλαπθεραπθοφλαπθόθρατ.
Κυρεῖν πεδαχῶν
Ἰταμαῖς κυσὶν ἀεροφοίτοις,
Τὸ φλαπθοφλαπθόθρατ.
Τὸ συγκλινὲς ἐπ' Αἴαντι;

Τὸ

σιον Ἕλλων ἄξιον γίνεσθαι, ἐπιφωνοῦντες ἰὴ ἰή· *cum deum sibi propitium esse cuperent acclamabant iè iè.* Ceterum hic versus intercalaris est in sequentibus; proprie autem ad praecedentia Aeschyli verba pertinet, ut dicit Scholiastes ad vs. 1297.

Ibid. Οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;] Eurip. in Rheso vs. 557. τί ποτ' ὐ πελάθῃ σκοπός· *Cur non appropinquat speculator?*

vs. 1301. Κύδις' Ἀχαιῶν,] Aristarchus & Apollonius apud Scholiastem videndum esse ajunt unde haec sint depromta: ibidem refertur, alium Grammaticum putasse ex Telepho Aeschyli haec esse; alium ex eiusdem Iphigenia. Ego invenio in Supplicibus Aeschyli vs. 14. κύδις' ἀχαιῶν ἐπίκρανε. Quod fere simile est illis, quae apud Comicum sunt: κύδις' Ἀχαιῶν —— πολυκοίρανε, sed longe aliud significat.

vs. 1308. Κύριός εἰμι θρονεῖν ὅσιον κράτ@ αἴσιον ἀνδρῶν] Ex Agamemnone Aeschyli, ut & Scholiastes vidit, nempe vs. 104. ubi pro ὅσιον legitur ὅδιον, & integer locus ita habet: κύριός εἰμι θρονεῖν ὅδιον κράτ@ αἴσιον ἀνδρῶν ἑκατέλειον· *Potis sum enarrare visum in itinere potentiam auspicatam virorum Praefectorum.*

vs. 1311. Ὦ Ζεῦ] In Nubibus vs. 2. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῆ νυκτῶν ὅσον.

vs. 1312. Ἐς τὸ βαλανεῖον βάλομαι.] Subintelligitur τρέχειν aut simile. In Pluto vs. 953. Ἐς τὸ βαλανεῖον τρέχε.

vs. 1317.

BACCH. Duo isti jam sunt labores tibi, Aeschyle.
EUR. Inclytissime Achaeorum, Atrei
Fili, ausculta mihi.
Heu laborioſum non accedis ad auxilium.
BACCH. Tertius, Aeschyle, tibi labor iste.
EUR. Bona verba dicite apiarii,
Domum Dianae aperite.
Heu laborioſum non accedis ad auxilium.
Potestas est mihi commemorandi sacrum robur
Justum virorum.
Heu laborioſum non accedis ad auxilium.
BACCH. Proh Jupiter, quot labores isti sunt!
Equidem in balneum volo ire,
Prae laboribus enim renes mihi exulcerati sunt.
EUR. Ne *abeas*, priusquam audiveris & aliam carminum compoſitionem,
More citharoedicorum modorum confectam. (*lege citharoedica.*)
AESCH. Age recita, & laborem ne adde. (*mentionem laboris ne fac.*)
EUR. Ut Achaeorum
Duplex imperium Graeciae juventutem.
To phlattothrattophlattothrat.
Sphingem tristificam, (*immitem*)
Dominum canem, mittit.
To phlattothrattophlattothrat.
Cum hasta & manu strenua.
Bellicus ales,
To phlattothrattophlattothrat,
Inveniendum dedit
Audacibus canibus aëra pervagantibus. (*aquilis.*)
To phlattophlattothrat.
Quod inclinabat ad Ajacem una

To

vſ. 1317. Ὅπως Ἀχαιῶν] Ex Agamemnone, ut & Scholiastes indicavit, sunt autem haec non longe ab illis, quae paullo ante adducebat inde, & plenius ita leguntur vſ. 109. Ὅπως Ἀχαιῶν δίθρονον κράτος, Ἑλλάδος ὄλβον, ξύμφρονα ταγάν, πέμπει ξὺν δορὶ δίκας πράκτορι θήρι' ὄρνις Τευκρίδ' ἐπ' αἶαν· *Quo pacto Achivorum geminos duces* Agamemnonem & Menelaum, *juventutemque Graeciae, exercitum unanimem miserit, cum armis poenam exacturis, bellicus ales in Teucrorum terram.* Quae postrema verba, paucis aliunde interpositis, mox citabit Euripides.

vſ. 1319. Τὸ φλαττοθραττοφλαττόθρατ] Hac voce ficti-tia videtur voluisse significare inanem strepitum verborum Aeschyli. Simile est Θρεττανιλὸ in Pluto vſ. 290. & ῥομβαλοσομβάξ, in Thesmoph. vſ 50.

vſ. 1320. Σφίγα δυσαμερίαν] Ex Sphinge Aeschyli, ut ait Scholiastes.

vſ. 1323. Ξὺν δορὶ καὶ χειρὶ πράκτορι] Apud Aeschylum, loco, quem citavi ad vſ. 1317. ξὺν δορὶ δίκας πράκτορι.

vſ. 1327. Ἰταμαῖς κυσί] Scholiastes: τοῖς ἁρπακτικοῖς ἀετοῖς· *rapacibus aquilis.* & observa quae statim Scholiastes ibidem dicit: ταῦτα δὲ ὡς ἀσαφῆ πάρελθε· *Haec autem praeteri, tanquam obscura.*

vſ. 1329. Τὸ συγκλινὲς ἐπ' Ἀιαντι] Apollonius apud Scholiastem ex Thressis Aeschyli ait esse.

Τὸ φλαττοφλαττόθρατ.
ΔΙΟΝ. Τί τὸ φλαττόθρατ; τοῦτ' ἐστὶν ὀκ. Μαραθωνος; ἢ
Πόθεν συνέλεξας ἰμωνιστρόφα μέλη;
ΑΙΣΧ. Ἀλλ' εἰ ἐγὼ μὴ ἐς τὸ καλὸν ὀκ. ὦ καλῶ
Ἤνεγκον αὐτὴ, ἵνα μὴ 'π αὐτὸν φρυνίχῳ
Λειμῶνα Μουσῶν ἱερῶν ὀφθείλω δρέπων.
Οὕτω δ' ἀπὸ πάντων μὲ φέρῃ τορνιδίων,
Σκολιῶν Μελίτου, ἢ Καινέων αὐλημάτων,
Θρηνώδων, χρείων. τάχα δὲ δηλωθήσεται.
Ἐνεγκάτω τις τὸ λύριον. καί τοι τί δεῖ
Λύρας ὅπου τοῦτον; ποῦ 'στιν ἡ τοῖς ὀφρύοις
Αὕτη κροτοῦσα; δεῦρο Μοῦσ' Εὐριπίδου,
Πρὸς ἥνωρ ὀπτήδεια ταῦτ' ᾄδειν μέλη.
ΔΙΟΝ. Αὕτη πόθ' ἡ Μοῦσ' οὐκ ἐλεσβίαζεν; ὅ';

ΑΙΣΧ.' Αλκυόνες, αἳ παρ' ἀενάοις θαλάσσης
Κύμασι τωμύλλετε,
Τέγξασαι πτερῶν πτερῶν
Ῥανίσι χρόα δροσιζόμεναι.
Αἵ θ' ὑπωρόφιοι κτύπου γωνίας
Εἰ εἰ εἰ εἰ εἰλίσσετε δακτύλοις φάλαγγες
Ἰφθίτους πτερύσματα, ἢ
Κερκίδος ἀοιδοῦ μελέτας,
Ἵν' ὁ φίλαυλος ἔπαλλε δελφὶς
Πρῴραις κυανεμβόλοις
Μαντεῖα ἢ γαμίους.

Οἰνάνθας

vs. 1332. Ἰμωνιστρόφα] Scholiastes: οἷον, χοιτιστρόφα μέλη. Glossae: *Restio:* χοιτιστρόφος. Videtur autem vocem illam φλαττοθρατ φλαττόθρατ *restionis carmen* dicere; quia *restis* instar longa est: & quia quasi ex voce φλὲς est composita, quae *scirpum* significat, ut est in Glossis; possunt autem ex scirpo ἰμωνιὼ sive funes fieri a restionibus. In Ecclesiazusis vs. 352. facete dicit, illum qui diu cacabat, quasi longum funem cacare: ἀλλὰ σὺ μὲν ἰμωνιὼ ἀποπατεῖς. Ceterum videtur ille φλὲς in campo Marathonio praecipue provenisse; hinc versu praecedenti dicit: ἐκ Μαραθῶνος ἃ πίθων συνέλεξας &c.

vs. 1334. Τὸν αὐτὸν Φρυνίχῳ λειμῶνα] Comparat hunc Phrynichum cum apicula; clarius in Avibus vs. 741. & 749. νάπαισι, κορυφαῖσί τ' ἐν ὄρεσσιν — ἔνθεν ὦπτες ἃ μέλιττα, Φρυνίχου ἀμβροσίαν μελίαν ἀπεδώσατο καρπὸν, αἰὲι φέρων γλυκείαν ᾠδήν.

vs. 1337. Μελίτου] Hunc frigidum poëtam fuisse dicit Scholiastes.

vs. 1342. Ἐλεσβίαζεν] Quasi de Meretrice, ita loquitur de Euripidis Musa, & paulo ante dicebat eum a meretriculis sumere cantilenas; nota est obscoenitas Lesbidum: in Vespis vs. 1344. μέλλουσαν ἤδη λεσβιᾶν τὰς ξυμπότας. ergo idem fere esset, ac si dixisset ejus μέλη esse καταγλωττισμένα, ut Agathonis in Thesm. vs. 137. Aut alludit ad Proverbium: Λέσβιος ᾠδὸς quod de eo dicebatur, qui Musicam corrumperet & ad scurrilitatem flecteret. Vid. H. Stephan. Schediasm. cap. IX. p. 244. & Schrevel. ad Hesych. in Λέσβιος ᾠδός. Infra, vs. 1534. dicit Euripidem abjecisse Musicam, ἀπεβαλόντα τὴν Μουσικήν.

vs. 1344. Ἀλκυόνες αἱ παρ' ἀενάοις θαλάσσης κύμασι τωμύλλεσθε] Priusquam ostendam unde hoc ex Euripide sumserit Aeschylus, adscribam ex Scholiis quaedam:

To phlattophlattothrat.
BACCH. Quid to phlattothrat iſtud eſt? ex Marathone, aut
Unde collegiſti reſtionis carmina?
AESCH. At ego ex bono in aliud bonum
Traduxi haec, ne idem cum Phrynicho
Muſarum ſacrarum pratum viderer carpere.
Sed iſte (*Euripides*) ſumit (*cantica ſua*) ab omnibus meretriculis,
Scoliis Meliti, & Caricis tibiarum modis,
Leſſis, choricis cantilenis: id quod mox palam fiet.
Ferat aliquis lyram. Sed quid
Lyra ad hunc? ubi eſt iſta, quae teſtulis
Crepitantibus ludit? adesdum Euripidis Muſa,
Ad quam cantari apte poſſunt.
BACCH. Haec Muſa nunquamne Lesbias imitata eſt?

AESCH. Alcyones, quae apud perennes maris
Fluctus cantillatis,
Tingentes humidis alarum
Guttis corpus, rore humectatae.
Et vos quae ſub tectis in angulis habitantes
Araneae e e e e e evolvitis digitis
In jugo textorio extentas telas, &
Curas (*opera*) pectinis textorii carmen amantis.
Ubi (*apud maris fluctus*) tibiarum amans delphin ludit
Proris caerulea roſtra habentibus
Oracula ex ſtadia.

Uvae

dam: Χαρακτῆρές τὰ Εὐριπίδου μέλη, ὡς ἐκλελυμένα· *Characterem odarum Euripidis oſtendit, quaſi illae ſint diſſolutae*; deinde ad verſum ſeq. ἐξ ἄλλων καὶ ἄλλων Εὐριπίδου δραμάτων κόμματα τίθησι, καὶ οὐδὲν κατὰ τὸ ἑξῆς λέγει μέλος. ἔστι δὲ τὸ προκείμενον ἐξ Ἰφιγενείας τῆς ἐν Αὐλίδι· *Ex aliis atque aliis dramatibus Euripidis adponit verſus, & nullam odam recitat ordine. Eſt autem praeſens iſte locus ex Iphigenia in Aulide.* Ubi etiam debuiſſet addere: *Haec non ad verbum ita referri ut habentur in Euripide, ſed mutata.* Quod autem ait iſtum locum eſſe ex Iphigenia in Aulide, in eo fallitur, ut puto; nam ibi hodie nihil tale eſt: ſed in Iphigenia Taurica eſt aliquid ſimile, nempe vſ. 1089. Ὄρνις, ἃ παιὰ τὰς πετρίνας Πόντου διυάδας, Ἀλκυὼν, Ἔλεγον οἶτον ἀείδεις· *O Avis, quae circa ſaxeos Ponti ſcopulos, Halcyon, lugubre fatum canis.* In ſequentibus & alia quaedam inde eſſe ſumta patebit. Etiam paulo poſt in Comico eſt εἰλίσσετε, & Tragico quoque paulo poſt praedictum locum εἰλίσσεσαν.

vſ. 1351. Κηρίδ@] Ex Meleagro Euripidis, ut ait Scholiaſtes.

Ibid. Ἀοιδᾷ] *Cantatorem* dicit radium textorium; quia, ut ait Scholiaſtes: αἱ ὑφάντριαι —— γυναῖκες ἐν τῷ ὑφαίνειν ᾄδουσιν· *mulieres inter texendum cantant.* Virg. I. Georg. vſ. 293.

Interea longum cantu ſolata laborem
Arguto conjux percurrit pectine telas.

vſ. 1352. Ἵν' ὁ φίλαυλ@] Scholiaſtes monuit ad vſ. 1350. hoc eſſe ex Electra; integer locus ibi ſic habet, vſ. 435. Ἵν' ὁ φίλαυλ@ ἅλλεται δελφὶς, πρῴραις κυανεμβόλοις εἰλισσόμεν@· *Ubi tibiae amans delphinus exultabat proris caeruleis circumvolutus.*

Οἰνάνθας γάρ ἀμπέλω,
Βότρυ ἔλιχα παυσίπονον.
Περίβαλλ', ὦ τέκνον, ὠλένας.
Ὁρᾷς τ' πόδα τῦτον; ΔΙΟΝ. Ὁρῶ.
ΑΙΣΧ. Τί δαί; τῦτον ὁρᾷς; ΔΙΟΝ. Ὁρῶ.
ΑΙΣΧ. Τοιαῦτα μή τοι σὺ ποιῶν
Τολμᾷς τἀμὰ μέλη ψέγειν,
Ἀνὰ τὸ δωδεκαμήχανον
Κυρίνης μελοποιδν;
Τὰ μὲ μέλη σε ταῦτα. βάλλομαι δ' ἔλε
Τὸν τ' μονῳδιῶν διεξελθεῖν τρόπον.
Ὦ νυκτὸς κελαινοφαὴς
Ὄρφνα, τίνα μοι δύσλιον
Ὄνειρον πέμπεις ἐξ ἀφανῦς,
Ἀΐδα παρέσπολον,
Ψυχὰν ἄψυχον ἔχοντα,
Μελαίνας νυκτὸς παῖδα,
Φοινικώδη δεινὰν ὄψιν,
Μελανονεκυείμονα,
Φόνια φόνια δερκόμενον,
Μεγάλως ὄνυχας ἔχοντα;
Ἀλλά μοι ἀμφίπολοι λύχνον ἅψατε,
Κάλπιδί τ' ἐκ ποταμῶν δρόσον ἄρατε,
Θέρμετε δ' ὕδωρ,
Ὡς ἂν θεῖον ὄνειρον ἐκκλύσω.
Ἰὼ πάνπαι δαῖμον,
Τῦτ' ὀνεῖν' ἰὼ ξυνοικοι,
Τάδε πέρατα θεάσασθε.

Τὸν

vſ. 1355. Οἰνάνθας] Scholiaſtes ait eſſe ex Hypſipyle Eurip. & quod ſequitur παίβαλλ' ὦ τέκνον etiam.

vſ. 1358. Τὸν πόδα] Scholiaſtes: ἢ ῥυθμὸν, ἢ τὸ μέλος· ἀπὸ μέρους· *Rhythmum, aut carmen: per Synecdochen partis pro toto.*

vſ. 1362. Ἀνὰ τὸ] Ex Hypſipyle, ut ait Scholiaſtes, ubi: ἀνὰ τὸ δωδεκαμήχανον ἄντρον.

vſ. 1363. Κυρίνης] Haec valde ſubacta fuit meretrix, & profitebatur duodecim ſchemata coitus. Cum iſtis Schematibus componit carmina Euripidis; ſupra etiam, vſ. 1336. a meretricibus dicebat Euripidem ſumere carmina: ἔστιν δ' ἀπὸ πάντων μὲν σίρφ περιδίων. deinde vſ. 1342. de Euripidis Muſa dicit: αὕτη ποῦ ἢ Μὸ' ἐκ ἐλευσίζειν; ἔ; Cyrenes hujus mentionem facit etiam in Theſm. vſ. 103.

vſ. 1364. Τὰ μὲν μέλη σε ταῦτα] Pro τοιαῦτα. Vid. ad Plutum vſ. 8.

vſ. 1366. Ὦ νυκτὸς κελαινοφαὴς ὄρφνα] Aſclepiades apud Scholiaſtem putat haec ad imitationem illorum eſſe facta, quae ſunt in Hecuba Eur. vſ. 68. ὦ στεροπὰ Διὸς· ὦ σκοτία νύξ. τί ποτ' αἴρομ' ἰννυχος ἵππω δείμασι, φάσμασι; *O fulgur Jovis, o tenebroſa nox, quid tandem excitor de nocte ſic terroribus, ſpectris?* Ego autem, & huc puto Comicum reſpexiſſe, & ſimul, propter voces νυκτὸς ὄρφνα, ad illud in Iphigenia Taurica vſ. 151. Οἷαν ἰδόμαν ὄψιν ὀνείραν νυκτὸς, τὰς ἐξῆλθ' ὀρφνα; *Item qualem vidi imaginem ſomniorum hac nocte, cujus praeteriit caligo!*

Ibid. Κελαινοφαὴς] Ita Edd. priſtinae; non κελαινοφανὴς, niſi Aldina in Scholiis.

vſ. 1368. & ſeq. Πέμπεις — — αἴδα] In Iph. T. vſ. 159. ἀΐδα πέμψας· *Plutoni mittens.*

vſ. 1370. Ψυχὰν ἄψυχον] Vid. ad, vſ. 1376.

vſ. 1371. Μελαίνας νυκτὸς παῖδα] Hic ſomnum vocat noctis filium; at in Hecuba Somniorum mater dicitur terra,

Florentis vitis laetitiam, (*vinum*)
Uvae capreolum curas levantem.
Circumda mihi brachia, fili.
Videsne hunc pedem? BACCH. Video.
AESCH. Quid? an hunc vides? BACCH. Video.
AESCH. Hujuscemodi cum tu facias,
Audes mea carmina reprehendere,
Qui duodecim artes
Cyrenae imitaris in pangendis carminibus?
Carmina quidem tua hujuscemodi sunt. Volo autem adhuc
Monodiarum tuarum percurrere rationem.
ô Noctis nigram speciem habens
Caligo, quodnam mihi infelix (*triste*)
Insomnium mittis ex occulto,
Orci ministrum,
Animam inanimem habentem,
Nigrae noctis filium,
Horribili specie,
Nigris vestibus indutum,
Cum trucibus oculis,
Magnos ungues habentem.
Sed mihi ô famulae lucernam accendite,
Et in situlis e fluviis rorem date,
Et aquam calefacite
Ut divinum insomnium abluam. (*expiem*, sive *lustrem.*)
Io! maris Deus!
Hoc illud est: Io! contubernales,
Ista prodigia spectate.

Gallum

terra, vs. 70. ὦ πότνια χθὼν, μελανοπλεύρων μάτερ ὀνείρων· *O veneranda terra, nigras-alas-habentium somniorum mater.* Haec ex Scholiaste.

vs. 1376. & seq. Ἀλλά μοι ἀμφίπολοι —— καλπισί τ' ἐκ ποταμῶν δρόσον ἄφατε] Aliis verbis idem dicit Eur. in Hecuba vs. 609. Σὺ δ' αὖ λαβοῦσα τεύχεσιν, ἀρχαία λάτρι, βάψασ' ἔνεγκε δεῦρο ποντίας ἁλὸς, Ὡς παῖδα λευτρὸς τοῖς πατρῴοις ἐμὴν, Νύμφην τ' ἄνυμφον, παρθένον τ' ἄπαρθενον Λύσω· *Tu autem accipiens urnam, antiqua ministra, intingens eam, affer huc de aqua marina, ut filiam lavacris postremis meam, Sponsam non-sponsam, virginem non-virginem lavem.* Quem locum adduxi totum, propter illud Comici, ψυχὰν ἄψυχον vs. 1370.

„ vs. 1379. Ὡς ἀν θοῦον ὄνειρον ἀποκλύσω] Veteres lavabant se, si vidissent insomnia minus laeta; Hinc „ Anna Soror Didonis apud Silium Italicum VIII. diro „ somnio exterrita dicit: —— *sub lucem ut visa secundent, Ore Coelicolas, ac vivo purgor in amni.* Ex Notis Kusteri. Persius Sat. 2. —— *& noctem flumine purgat.* quem locum citavit Stanlejus ad Persas Aeschyli vs. 200. ubi Atossa insomniis territa, dicit se, lotis prius manibus, sacrificare Diis, ut avertant mala: Καὶ ταῦτα μὲν δὴ νυκτὸς εἰσιδεῖν λέγω. Ἐπεὶ δ' ἀνέστην, καὶ χεροῖν καλλιῤῥόῳ Ἔψαυσα πηγῆς, σὺν θυηπόλῳ χερὶ Βωμοῦ προσίστην, ἀποτρόπαισι δαίμοσι Θέλουσα θῦσαι πέλανον· *Et haec quidem noctu me vidisse dico; postquam vero surrexi, & manibus pulchrifluum tetigi fontem; sacrifica manu altari adstiti, avercuncis Diis oblatura libum.*

vs. 1380. Ἰὼ πόντιε δαῖμον] Iph. T. vs. 157. Ἰὼ δαῖμον, ὃς τὸ μόνον μοι κασίγνητον συλᾷς· *O Sors, quae me fratre spolias unico.*

vs. 1381. Τἄτ' ἐκεῖνο.] Hoc illud est, quod mihi per somnum portendebatur; nempe Glyce mihi furata est gallum. Ridicule autem majestati Tragicae tribuit humilitatem plebejam, quae Comicis propria est. de τἄτ' ἐκεῖνο vide ad Aves vs. 853.

Τὸν ἀλέκτρυόνα μὲ ξυναρπά-
σασα Φρύδη Γλύκη.
Νύμφαι ὀρεσίγονοι,
Ὦ μανία ξύλλαβε·
Ἐγὼ δ' ἃ τάλαινα τοῦσδέχομ' ἔτυχον
Ἐμαυτῆς ἔργοισιν,
Λίνα μεσὸν ἄτρακτον
Εἰ εἰ εἰλίσσουσα χεροῖν,
Κλωστῆρα ποιῶν, ὅπως κνεφαῖος
Ἐς τ' ἀγορὰν φέρουσ' ἀποδοίμαν.
Ὁ δ' ἀνέπλατ' ἀνέπλατ' ἐς αἰθέρα
Κυφοτάταις πτερύγων ἀκμαῖς·
Ἐμοὶ δ' ἄχε' ἄχεα κατέλιπεν.
Δάκρυα δάκρυά τ' ἀπ' ὀμμάτων
Ἔβαλον ἔβαλον ἁ τλάμων.
Ἀλλ', ὦ Κρῆτες, Ἴδης τέκνα,
Τὰ τόξα λαβόντες ἐπαμύνατε,
Τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε κυκλώμυοι
Τιὺ οἰκίαν. ἅμα δὲ
Δίκτυννα παῖς Ἄρτεμις
Καλὰ, ταὺς κυνίσκας
Ἔχουσ' ἐλθέτω σχολὴ δόμων
Πανταχῆ. σὺ δ', ὦ Διὸς,
Διπύρους ἀνέχουσα λαμπάδας
Ὀξυτάταιν χεροῖν, Ἑκάτα,
Παρέφιλον εἰς Γλύκης, ὅπως
Εἰσελθοῦσα φωράσω.
ΔΙΟΝ. Παύσασθον ἤδη τῶν μελῶν.
ΑΙΣΧ. Κἀμοί γ' ἅλις.

Ἐπὶ

vs. 1384. Φρύδη] Iph. T. vs. 155. οἶμοι φρυδῶν γόνος· *Ebeu interiit meum genus.* In Hecuba vs. 163. φρυδῶν πρόσωπος, φρυδοὶ παῖδες. Haec quidem vox alibi etiam saepe occurrit; sed haec loca propterea adduxi, quia & antecedentia inde erant.

vs. 1385. Νύμφαι ὀρεσίγονοι] Ex Euripidis Xantriis, ut ait Asclepiades apud Scholiastem.

vs. 1386. Ὦ Μανία ξύλλαβε] Est nomen mulieris, & forte ancillae; in Thesmoph. vs. 738. ἰαμὼν ἐπὶ τὰς κληματίδας, ὦ Μανία. Machon apud Athenaeum XIII. p. 578. Ἴσως δ' ἂν ἀπορήσαι τις, εὐλόγως δ' ἅμα, Τῶν νῦν ἀκροατῶν, ἥτις Ἀττικὴ γυνὴ Προσηγορεύετ', ἢ ἐνομίσθη Μανία. Αἰσχρὸν γὰρ ἦτμα Φρυγιακὸν γυναῖκ' ἔχειν. Καὶ ταῦθ' ἑταῖραν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος· *Forte incertus quaeret, idque merito, aliquis ex auditoribus praesentibus, quaenam Attica mulier dicta sit aut habita Mania; turpe enim est habere mulierem nomen Phrygium: praesertim meretricem ex media Graecia.* Sic & *Manes* servi nomen Phrygium videtur fuisse. Scholiastes aliter exponit Comici locum: τὸ δὲ, μανία ξύλλαβε, νῦν λέγει διὰ τὸ ἄτοπον ὄνειρον, εὐχομένη μανίας τυχεῖν, ἵνα μηδενὸς τούτων αἰσθάνηται· *Rabies occupa me, inquit, propter mirum insomnium optans ut rabiosa fiat, ut nihil sentiat.* Cujus expositionis mentionem feci, si forte alicui placeat.

vs. 1389. & seq. Λίνα μεσὸν ἄτρακτον —— εἰλίσσουσα] Euripides in Oreste vs. 1431. Ἃ δὲ λίνον πλακάτα Δακτύλοις ἕλισσεν· *Illa vero linum in colo digitis volvebat.*

vs. 1391. Κνεφαῖος] Ita legendum pro κνεπαίας, cum Scho-

Gallum meum ra-
piens Glyce diſparuit. (*evanuit. abiit. evaſit.*)
Nymphae montigenae.
ô Mania *famula mea*, comprehende *eam.*
At ego miſera tum forte intenta eram
Operi meo,
Lineis filis plenum fuſum
E e e evolvens manibus,
Glomerem parans, ut mane
In forum ferrem & venderem.
At illud *inſomnium* ſubvolabat in aetherem
Leviſſimo alarum motu,
Mihique dolores dolores reliquit:
Lacrymas lacrymas oculis
Mittebam mittebam miſera.
Sed, ô Cretenſes, Idae filii,
Jaculis ſumtis, ſuccurrite,
Cruraque leviter movete, & cingite
Domum. Simulque
Dictynna virgo Diana
Formoſa canes
Habens ſecum pervagetur domum
Quaquaverſum. Tu vero Jove nata
Duplices faces tenens (*geminam facem protendens*)
Velociſſimis manibus, ô Hecate,
Praeluceas mihi in domum Glycae, ut
Ingreſſa detegam furtum.
ΒΑΚΧΗ. Miſſa jam facite carmina.
ΑΕΣΧΗ. Et mihi ſatis.

Nam

Scholiaſte; editio Farrei etiam habet κτεφαί@, ſed ſic accentus non recte habet. Hom. Hymno in Merc. vſ. 17. Ἠ@ γεγονὰς, μέσῳ ἤματι ἐγκιθάριζεν, Ἑσπέρι@ βόες κλέψεν· *Cum eſſet natus matutino tempore, meridie jam citharam pulſabat, veſperi boves furatus eſt.* Virg.

Nec minus Aeneas ſe matutinus agebat.

Idem: *Nocturnus ebambulat.*

Ibid. Κυφαί@] Ita Edd. priſtinae; non κτεφαίως.

vſ. 1397. Ἔβαλον ἔβαλον] Imitatur in iſtis repetitionibus earundem vocum Euripidem, qui multus eſt in illis; ut v. g. in Helena vſ. 195. τίς ἔμολεν ἔμολεν, δάκρυα δάκρυσί μοι φέρων. ibid. mox vſ. 208. ἀφανὲς ἀφανὲς. In Iphigenia Taurica vſ. 138. τί με πρὸς ναὸς ἄγαγες ἄγαγες; & alibi ſaepiſſime.

vſ. 1398. Ἀλλ' ὦ Κρῆτες] Ex Cretenſibus Eurip. ut ait Scholiaſtes.

vſ. 1400. Τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε] Pro ἀναπάλλετε, Euripides in Bacchis vſ. 149. δρόμῳ καὶ χοροῖς ἐρεθίζων πλευράτας, ἰυγαῖς τ' ἀναπάλλων· *Curſu & choris irritans vagantes clamoribusque eos excitans.* Apud eundem in Troadibus vſ. 325. verbum ſimplex eandem vim habet, quam apud Comicum compoſitum: πάλλε ποδ' αἰθέριον· *vibra pedem ſublimem.* quem locum indicavit Cl. Kuſterus. hic in Ranis vſ. 348. γόνυ πάλλεσθαι γερόντων Comicus in Lyſiſtrata vſ. 1315. verbum compoſitum conſtruit cum dativo: ἀμπάλλοντι πυκνὰ ποδοῖν.

vſ. 1406. Διπόρες ἀνέχουσα λαμπάδας] Euripides in Ione vſ. 716. ἵνα Βάκχι@ ἀμφιπόρους ἀνέχων πεύκας λαιψηρὰ πηδᾷ· *Ubi Bacchus ardentes ſuſtollens taedas velociter ſaltat.*

Ἐπὶ τ' ςαθμὸν γὰρ ἀγαγεῖν βούλομαι,
Ὅσπερ γ' ἐλέγξῃ τ' ποίησιν ναῦν μόνον·
Τὸ γὰρ βάρος νῶν βασανιεῖ τ' ῥημάτων.
ΔΙΟΝ. Ἴτε δεῦρο νυνί, εἶπερ γε δεῖ κἀ τοῦτό με
Ἀνδρῶν ποιητῶν τυροπωλῆσαι τ' τέχνιν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐπίπονοί γ' οἱ δεξιοί.
Τόδε γὰρ ἕτερον αὖ τέρας
Νεοχμὸν, ἀτοπίας πλέων,
Ὅ τι ἂν ἐπενόησεν ἄλλος;
Μὰ τ', ἐγὼ μὲν οὐδ' ἄν, εἴ τις
Ἔλεγέ μοι τ' ὀπτυχόντων,
Ἐπειθόμην, ἀλλ' ᾠόμην ἂν
Αὐτὸν αὐτὸν ληρεῖν.

ACTUS QUINTI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ΔΙΟΝ. Ἴθι νῦν παείσαθον τῶνδε τὼ πλάστιγγ'. ΑΙΣΧ. Ἰδού.
ΔΙΟΝ. Καὶ λαβομένω τὸ ῥῆμ' ἑκάτερος εἴπατον,
Καὶ μὴ μεθεῖσθον, πρὶν ἂν ἐγὼ σφῷν κοκκύσω.
ΑΙΣΧ. Ἐχόμεθα. ΔΙΟΝ. Τοῦπος νῦν λέγετον ὅπι τ' ςαθμόν.
ΕΥΡ. Εἶτ' ὄφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτᾶσ' σκάφος.
ΑΙΣΧ. Σπερχειὸς ποταμὲ, βόσκομαί τ' ὀπιφοράς.
ΔΙΟΝ. Κόκκυ, μεθεῖτε, κἀ πολύ γε καπωτέρω
Χωρεῖ τὸ τοῦδε. ΕΥΡ. Καὶ τί ποτ' ἐστὶ τ' αἴτιον;
ΔΙΟΝ. Ὅτ' εἰσέθηκε ποταμὸν, ἐκποπωλικῶς
Ὑγρὸν ποιήσας τοῦπος, ὥσπερ ταῶνα.
Σὺ δ' εἰσέθηκας τοῦπος ἐπερωμένον.
ΕΥΡ. Ἀλλ' ἕτερον εἰπάτω τι, καὶνιςησάτω.
ΔΙΟΝ. Λάβεσθε τοίνυν αὖθις. ΕΥΡ. Ἠν' ἰδού. ΔΙΟΝ. Λέγε.

ΕΥΡ.

vs. 1418. Τόδε] Edd. omnes τὸ δὲ. male.
vs. 1427. Κοκκύσω] In Eccles. vs. 31. ὁ πόρνος ἀστίως — δεύτερον κεκοκκυκεν. est cuculorum. In Avibus vs. 506. ἐπὶδ' ὁ κίκκυς εἶπεν κόκκυ.
vs. 1429.

Nam ad ſtateram volo *hunc* ducere,
Quae ſola oſtendet utriusque noſtrum poëſin, qualis-ſit.
Examinabit enim pondera verborum.
BACCH. Adeſte huc, ſiquidem hoc etiam mihi faciendum eſt,
Ut poëtarum artem ad libram tanquam caſeum vendam.

CHORUS.

CHOR. Induſtrii ſunt ſapientes.
Nam iſtud aliud eſt monſtrum
Novum abſurditatis plenum,
Cujusmodi quis alius excogitaſſet?
Profecto ego, neque ſi quis id mihi
Dixiſſet homo vulgaris,
Credidiſſem, ſed putaſſem
Ipſum delirare.

SCENA TERTIA

BACCHUS, AESCHYLUS, EURIPIDES.

BACCH. Agite jam, accedite ad lances. AESCH. En adſum.
BACCH. Easque prehendentes uterque ſententiam proferat (*recitet*,)
Nec dimittatis, priusquam ego vobis ſignum dedero voce.
AESCH. Prehendimus. BACCH. Verſum jam recitate ad ſtateram.
EUR. Utinam Argo nunquam pervolaſſet.
AESCH. Sperchie fluvie, & paſcua in quibus boves verſantur.
BACCH. Cucu dimittite, multo ſane inferius
Vergit hujusce *verſus*. EUR. Quamobrem?
BACCH. Quia impoſuit fluvium, illorum more, qui lanas vendunt,
Madefecit verſum tamquam lanam;
Tu vero verſum alatum impoſuiſti.
EUR. Sed alium aliquem recitet contraque appendat.
BACCH. Itaque prehendite rurſus. EUR. En prehendo. BACCH. Recita.

EUR.

vſ. 1429. Εἰθ' ἄφελε] Medeae principium, quod & Scholiaſtes indicavit.

vſ. 1430. Σπερχειέ] Ex Philoctete Aeſchyli, teſte Scholiaſte.

Ἐπὶ τ' ςαθμὸν γὰρ ἀγαγεῖν βούλομαι,
Ὅσπερ γ' ἐλέγξῃ τ' ποίησιν ναῦν μόνον·
Τὸ γὰρ βάρος νῶν βασανιεῖ τ' ῥημάτων.
ΔΙΟΝ. Ἴτε δεῦρο νυνί, εἶπερ γε δεῖ κἀ τοῦτό με
Ἀνδρῶν ποιητῶν τυροπωλῆσαι τ' τέχνιν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐπίπονοί γ' οἱ δεξιοί.
Τόδε γὰρ ἕτερον αὖ τέρας
Νεοχμὸν, ἀτοπίας πλέων,
Ὅ τι ἂν ἐπενόησεν ἄλλος;
Μὰ τ', ἐγὼ μὲν οὐδ' ἄν, εἴ τις
Ἔλεγέ μοι τ' ὀπτυχόντων,
Ἐπειθόμην, ἀλλ' ᾠόμην ἂν
Αὐτὸν αὐτὸν ληρεῖν.

ACTUS QUINTI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ΔΙΟΝ. Ἴθι νῦν παείσαθον τῶνδε τὼ πλάστιγγ'. ΑΙΣΧ. Ἰδού.
ΔΙΟΝ. Καὶ λαβομένω τὸ ῥῆμ' ἑκάτερος εἴπατον,
Καὶ μὴ μεθεῖσθον, πρὶν ἂν ἐγὼ σφῷν κοκκύσω.
ΑΙΣΧ. Ἐχόμεθα. ΔΙΟΝ. Τοῦπος νῦν λέγετον ὅπι τ' ςαθμόν.
ΕΥΡ. Εἶτ' ὄφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτᾶσ' σκάφος.
ΑΙΣΧ. Σπερχειὸς ποταμὲ, βόσκομαί τ' ὀπιφοράς.
ΔΙΟΝ. Κόκκυ, μεθεῖτε, κἀ πολύ γε καπωτέρω
Χωρεῖ τὸ τοῦδε. ΕΥΡ. Καὶ τί ποτ' ἐστὶ τ' αἴτιον;
ΔΙΟΝ. Ὅτ' εἰσέθηκε ποταμὸν, ἐκποπωλικῶς
Ὑγρὸν ποιήσας τοῦπος, ὥσπερ ταῶνα.
Σὺ δ' εἰσέθηκας τοῦπος ἐπερωμένον.
ΕΥΡ. Ἀλλ' ἕτερον εἰπάτω τι, καὶνιςησάτω.
ΔΙΟΝ. Λάβεσθε τοίνυν αὖθις. ΕΥΡ. Ἠν' ἰδού. ΔΙΟΝ. Λέγε.

ΕΥΡ.

vs. 1418. Τόδε] Edd. omnes τὸ δὲ. male.
vs. 1427. Κοκκύσω] In Eccles. vs. 31. ὁ πόρνος ἀστίως — δεύτερον κεκοκκυκεν. est cuculorum. In Avibus vs. 506. ἐπὶδ' ὁ κίκκυς εἶπεν κόκκυ.
vs. 1429.

Nam ad ſtateram volo *hunc* ducere,
Quae ſola oſtendet utriusque noſtrum poëſin, qualis-ſit.
Examinabit enim pondera verborum.
BACCH. Adeſte huc, ſiquidem hoc etiam mihi faciendum eſt,
Ut poëtarum artem ad libram tanquam caſeum vendam.

CHORUS.

CHOR. Induſtrii ſunt ſapientes.
Nam iſtud aliud eſt monſtrum
Novum abſurditatis plenum,
Cujusmodi quis alius excogitaſſet?
Profecto ego, neque ſi quis id mihi
Dixiſſet homo vulgaris,
Credidiſſem, ſed putaſſem
Ipſum delirare.

SCENA TERTIA

BACCHUS, AESCHYLUS, EURIPIDES.

BACCH. Agite jam, accedite ad lances. AESCH. En adſum.
BACCH. Easque prehendentes uterque ſententiam proferat (*recitet*,)
Nec dimittatis, priusquam ego vobis ſignum dedero voce.
AESCH. Prehendimus. BACCH. Verſum jam recitate ad ſtateram.
EUR. Utinam Argo nunquam pervolaſſet.
AESCH. Sperchie fluvie, & paſcua in quibus boves verſantur.
BACCH. Cucu dimittite, multo ſane inferius
Vergit hujusce *verſus*. EUR. Quamobrem?
BACCH. Quia impoſuit fluvium, illorum more, qui lanas vendunt,
Madefecit verſum tamquam lanam;
Tu vero verſum alatum impoſuiſti.
EUR. Sed alium aliquem recitet contraque appendat.
BACCH. Itaque prehendite rurſus. EUR. En prehendo. BACCH. Recita.

EUR.

vſ. 1429. Εἰθ' ἄφελε] Medeae principium, quod & Scholiaſtes indicavit.

vſ. 1430. Σπερχειέ] Ex Philoctete Aeſchyli, teſte Scholiaſte.

ΕΥΡ. Οὐκ ἔστι πειθῆς ἱερὸν ἄλλο, πλὴν λόγου.
ΑΙΣΧ. Μόνου θεῶν γὰρ θάνατος ὐ δώρων ἱερᾶ.
ΔΙΟΝ. Μεθεῖτε, μεθεῖτε, ὦ τὸ τῆδέ γ' αὖ ῥέπει.
Θάνατον γὰρ εἰσέθηκε βαρύτατον κακῶν.
ΕΥΡ. Ἐγὼ δὲ πειθώ γ', ἔπου ἄειτ' εἰρημένον.
ΔΙΟΝ. Πειθὼ δὲ κὐφόν ὄστι, ὦ νῦν οὐκ ἔχον.
Ἀλλ' ἕτερον αὖ ζήτει τι τ' βαρυςάθμων,
Ὅν σοι καθέλξει, κατερόν τε ὦ μέγα.
ΕΥΡ. Φέρε πῦ τοιοῦτο δῆτα μὴτι; πῦ φέρω;
ΔΙΟΝ. Βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κίβω ὦ τέτταρε.
Λέγοιτ' ἄν, ὡς αὕτη τι λοιπὴ σφῷν ςάσις.
ΕΥΡ. Σιδηροβελέες τ' ἔλαβε δεξιᾷ ξύλον.
ΑΙΣΧ. Ἐφ' ἅρματος γὰ ἅρμα, ὦ νεκρῷ νεκρός.
ΔΙΟΝ. Ἐξηπάτηκεν αὖ σε ὦ νῦν. ΕΥΡ. Τῷ τρόπῳ;
ΔΙΟΝ. Δύ' ἅρματ' εἰσέθηκε ὦ νεκρὼ δύω,
Οὓς οὐκ ἂν ἄραιντ' ὐδ' ἑκατὸν Αἰγύπτιοι.
ΑΙΣΧ. Καὶ μηκέτ' ἔμοιγε κατ' ἔπου, ἀλλ' ἐς τ' ςαθμὸν
Αὐτὸς, τὰ παιδία, χ' ἡ γυνὴ, Κηφισοφῶν
Ἐμβὰς καθήσθω, ξυλλαβὼν τὰ βιβλία·
Ἐγὼ δὲ δύ' ἔπη τ' ἐμῶν ἐρῶ μόνα.

ACTUS QUINTI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ΔΙΟΝ. Ἄνδρες φίλοι, καίγὼ μὲν αὐτὸς ὐ κεινῶ·
Οὐ γὰρ δ' ἔχθρας ὐδετέρῳ γενήσομαι·
Τὸν μὲν γὰρ ἡγοῦμαι σοφὸν, τῷ δ' ἥδομαι.
ΠΛ. Οὐδὲν ἄρα πεάξεις, ὥνθρ' ἦλθες ὕνεκα.
ΔΙΟΝ. Ἐὰν δὲ κείνω; ΠΛ. Τὸν ἕτερον λαβὼν ἄπει,

Ὅπό-

vſ. 1438. Οὐκ ἔστι πειθῆς] Ex Antigona Eurip. teſte Scholiaſte.

vſ. 1439. Μόνου θεῶν γὰρ] Ex Niobe Aeſchyli, teſte Scholiaſte: unde & Stobaeus Serm. 117. locum adducit plenius: Μόνου θεῶν γὰρ θάνατος ὐ δώρων ἱερά. Οὔ τ' ἄν τι θύων, ἔτ' ἐπισπένδων κλύοις. Οὐ βωμὸς ἔστι, ὅτε ποιωνίζεται. Μόνα δὲ πειθὼ δαιμόνων ἀπεςατεῖ. *Sola mors ex Diis, non amat dona: Nec vel ſacrificans vel libans eam capies: non eſt ei ara, non hymnos audit: ab hac ſola recedit Suadela.* Ubi in ſecundo verſu κλύοις ſcripſi pro ναοῖς, quia ita legitur, & commodius, apud Euſtathium ad Iliados IX. quem locum indicavit Stanlejus.

vſ. 1449. Σιδηροβελέες] Ex Meleagro Euripidis, ut ait Scholiaſtes.

vſ. 1450. Ἐφ' ἅρματος] Ex Glauco Potnienſi Aeſchyli, ut ait Scholiaſtes. Scholiaſtes Euripidis ad Phoeniſſas vſ. 1201. adducit locum plenius: Ἐφ' ἅρματος γὰρ ἅρμα, καὶ νεκρὸς νεκρὸς, Ἵπποι δ' ὑφ' ἵπποις ὧσαν ἐκπεπτωκότες· quem ibi locum imitatus fuerat Euripides: Τροχοὶ τ' ἰπήδων, ἄξονες δ' ὑπ' ἄξοσι, Νεκροὶ δὲ νεκροῖ

EUR. Non est Suadae sacellum aliud, quam oratio.
AESCH. Sola enim ex Diis Mors dona non appetit.
BACCH. Dimittite, dimittite, hujus *versus* rursus vergit deorsum;
Mortem enim indidit gravissimum malorum *omnium*.
EUR. At ego Suadam, & versum egregium plane.
BACCH. Sed Suada res levis est, & mente caret.
At tu alium quaere ex illis, qui sunt majoris ponderis,
Robustum aliquem & magnum, qui lancem trahat deorsum.
EUR. Age ergo ubi est mihi talis, ubi esse dicam?
BACCH. Fecit Achilles duo puncta & quatuor.
Recitate, nam haec ultima est appensio.
EUR. Lignum grave instar ferri comprehendit dextera.
AESCH. Super curru currus, super cadavere cadaver.
BACCH. Circumvenit te nunc etiam. EUR. Quomodo?
BACCH. Duos currus indidit & duos mortuos,
Quos nec centum Aegyptii tollerent.
AESCH. Ne mihi amplius cum singulis versibus, sed in stateram
Ipsemet, liberi & uxor & Cephisopho
Ingressus sedeat, assumtis etiam libris:
Ego vero duos tantum meorum versuum recitabo.

SCENA QUARTA.

BACCHUS, PLUTO, AESCHYLUS, EURIPIDES.

BACCH. Amici, equidem judicium suspendam:
Nam neutrum illorum volo mihi infensum reddere;
Alterum enim sapientem judico, altero delector.
PL. Nihilne ergo eorum facies, quorum causa venisti?
BACCH. Si vero sententiam pronunciavero, quid tum? PL. Accepto altero abi,
Quem

ευκροῖσιν ἐξεσαρεύσηθ' ἁμᾶ.

vs. 1453. Ἑκατὸν Αἰγύπτιοι] Qui adsueti erant gestandis oneribus, cum assidue cogerentur a Regibus portare materiam, ad extruendas praecipue pyramides. In Avibus vs. 1138. Αἰγύπτι@ πλινθερόκ@.

vs. 1455. Γυνὴ, Κηφισοφῶν] Simul mentionem facit uxoris Euripidis, & Cephisophontis; quia iste eum in scribendo adjutabat, & cum ejus uxore rem habebat; Scholiastes: ὡς ὁ μόνον συμποιῶντ@ αὐτῷ τὰ Κηφισοφωντ@ τὰ δράματα, ἀλλὰ ὡς συνόντ@ αὐτοῦ τῇ γυναικί. Vide supra ad vs. 1080.

vs. 1459. Δι' ἔχθρας ἥκιστά γ' ἂν ἔλθοιμι] Aeschylus in Prometheo vs. 120. ἐ πᾶσι θεοῖς δι' ἀπεχθείας ἐλθόντα· *Qui omnium deorum odium incurrit.* Sic δι' ἡσυχίας εἶναι· *quiescere* apud Herodotum in Clione. Δι' ἀπεχθείας ἐλθεῖν, idem est quod εἰς ἔχθ@ ἐλθεῖν. Euripides in Phoenissis vs. 886. εἰς ἔχθ@ ἦλθὲν παισὶ τοῖσιν Οἰδίπου· *Veni in odium filiorum Oedipi.* Ibidem vs. 482. Καὶ μὰ δι' ἔχθρας τῶνδε κἀμὲ μολεῖν· *Et me infensus huic, nec per eandem veniens.*

ΕΥΡ. Οὐκ ἔστι πειθῆς ἱερὸν ἄλλο, πλὴν λόγου.
ΑΙΣΧ. Μόνου θεῶν γὰρ θάνατος ὐ δώρων ἱερᾶ.
ΔΙΟΝ. Μεθεῖτε, μεθεῖτε, ὦ τὸ τῆδέ γ' αὖ ῥέπει.
Θάνατον γὰρ εἰσέθηκε βαρύτατον κακῶν.
ΕΥΡ. Ἐγὼ δὲ πειθώ γ', ἔπου ἄειτ' εἰρημένον.
ΔΙΟΝ. Πειθὼ δὲ κὐφόν ὄστι, ὦ νῦν οὐκ ἔχον.
Ἀλλ' ἕτερον αὖ ζήτει τι τ' βαρυςάθμων,
Ὅν σοι καθέλξει, κατερόν τε ὦ μέγα.
ΕΥΡ. Φέρε πῦ τοιοῦτο δῆτα μὴτι; πῦ φέρω;
ΔΙΟΝ. Βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κίβω ὦ τέτταρε.
Λέγοιτ' ἄν, ὡς αὕτη τι λοιπὴ σφῷν ςάσις.
ΕΥΡ. Σιδηροβελέες τ' ἔλαβε δεξιᾷ ξύλον.
ΑΙΣΧ. Ἐφ' ἅρματος γὰ ἅρμα, ὦ νεκρῷ νεκρός.
ΔΙΟΝ. Ἐξηπάτηκεν αὖ σε ὦ νῦν. ΕΥΡ. Τῷ τρόπῳ;
ΔΙΟΝ. Δύ' ἅρματ' εἰσέθηκε ὦ νεκρὼ δύω,
Οὓς οὐκ ἂν ἄραιντ' ὐδ' ἑκατὸν Αἰγύπτιοι.
ΑΙΣΧ. Καὶ μηκέτ' ἔμοιγε κατ' ἔπου, ἀλλ' ἐς τ' ςαθμὸν
Αὐτὸς, τὰ παιδία, χ' ἡ γυνὴ, Κηφισοφῶν
Ἐμβὰς καθήσθω, ξυλλαβὼν τὰ βιβλία·
Ἐγὼ δὲ δύ' ἔπη τ' ἐμῶν ἐρῶ μόνα.

ACTUS QUINTI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ΔΙΟΝ. Ἄνδρες φίλοι, καίγὼ μὲν αὐτὸς ὐ κεινῶ·
Οὐ γὰρ δ' ἔχθρας ὐδετέρῳ γενήσομαι·
Τὸν μὲν γὰρ ἡγοῦμαι σοφὸν, τῷ δ' ἥδομαι.
ΠΛ. Οὐδὲν ἄρα πεάξεις, ὥνθρ' ἦλθες ὕνεκα.
ΔΙΟΝ. Ἐὰν δὲ κείνω; ΠΛ. Τὸν ἕτερον λαβὼν ἄπει,

Ὅπό-

vſ. 1438. Οὐκ ἔστι πειθῆς] Ex Antigona Eurip. teſte Scholiaſte.

vſ. 1439. Μόνου θεῶν γὰρ] Ex Niobe Aeſchyli, teſte Scholiaſte: unde & Stobaeus Serm. 117. locum adducit plenius: Μόνου θεῶν γὰρ θάνατος ὐ δώρων ἱερά. Οὔ τ' ἄν τι θύων, ἔτ' ἐπισπένδων κλύοις. Οὐ βωμὸς ἔστι, ὅτε ποιωνίζεται. Μόνα δὲ πειθὼ δαιμόνων ἀπεςατεῖ. *Sola mors ex Diis, non amat dona: Nec vel ſacrificans vel libans eam capies: non eſt ei ara, non hymnos audit: ab hac ſola recedit Suadela.* Ubi in ſecundo verſu κλύοις ſcripſi pro ναοῖς, quia ita legitur, & commodius, apud Euſtathium ad Iliados IX. quem locum indicavit Stanlejus.

vſ. 1449. Σιδηροβελέες] Ex Meleagro Euripidis, ut ait Scholiaſtes.

vſ. 1450. Ἐφ' ἅρματος] Ex Glauco Potnienſi Aeſchyli, ut ait Scholiaſtes. Scholiaſtes Euripidis ad Phoeniſſas vſ. 1201. adducit locum plenius: Ἐφ' ἅρματος γὰρ ἅρμα, καὶ νεκρὸς νεκρὸς, Ἵπποι δ' ὑφ' ἵπποις ὧσαν ἐκπεπτωκότες· quem ibi locum imitatus fuerat Euripides: Τροχοὶ τ' ἰπήδων, ἄξονες δ' ὑπ' ἄξοσι, Νεκροὶ δὲ νεκροῖ

EUR. Non est Suadae sacellum aliud, quam oratio.
AESCH. Sola enim ex Diis Mors dona non appetit.
BACCH. Dimittite, dimittite, hujus *versus* rursus vergit deorsum;
Mortem enim indidit gravissimum malorum *omnium*.
EUR. At ego Suadam, & versum egregium plane.
BACCH. Sed Suada res levis est, & mente caret.
At tu alium quaere ex illis, qui sunt majoris ponderis,
Robustum aliquem & magnum, qui lancem trahat deorsum.
EUR. Age ergo ubi est mihi talis, ubi esse dicam?
BACCH. Fecit Achilles duo puncta & quatuor.
Recitate, nam haec ultima est appensio.
EUR. Lignum grave instar ferri comprehendit dextera.
AESCH. Super curru currus, super cadavere cadaver.
BACCH. Circumvenit te nunc etiam. EUR. Quomodo?
BACCH. Duos currus indidit & duos mortuos,
Quos nec centum Aegyptii tollerent.
AESCH. Ne mihi amplius cum singulis versibus, sed in stateram
Ipsemet, liberi & uxor & Cephisopho
Ingressus sedeat, assumtis etiam libris:
Ego vero duos tantum meorum versuum recitabo.

SCENA QUARTA.

BACCHUS, PLUTO, AESCHYLUS, EURIPIDES.

BACCH. Amici, equidem judicium suspendam:
Nam neutrum illorum volo mihi infensum reddere;
Alterum enim sapientem judico, altero delector.
PL. Nihilne ergo eorum facies, quorum causa venisti?
BACCH. Si vero sententiam pronunciavero, quid tum? PL. Accepto altero abi,
Quem

ευκροῖσιν ἐξεσαρεύσηθ' ἁμᾶ.

vs. 1453. Ἑκατὸν Αἰγύπτιοι] Qui adsueti erant gestandis oneribus, cum assidue cogerentur a Regibus portare materiam, ad extruendas praecipue pyramides. In Avibus vs. 1138. Αἰγύπτι@ πλινθερόκ@.

vs. 1455. Γυνὴ, Κηφισοφῶν] Simul mentionem facit uxoris Euripidis, & Cephisophontis; quia iste eum in scribendo adjutabat, & cum ejus uxore rem habebat; Scholiastes: ὡς ὁ μόνον συμποιῶντ@ αὐτῷ τὰ Κηφισοφωντ@ τὰ δράματα, ἀλλὰ ὡς συνόντ@ αὐτοῦ τῇ γυναικί. Vide supra ad vs. 1080.

vs. 1459. Δι' ἔχθρας ἥκιστά γ' ἂν ἔλθοιμι] Aeschylus in Prometheo vs. 120. ἐ πᾶσι θεοῖς δι' ἀπεχθείας ἐλθόντα· *Qui omnium deorum odium incurrit.* Sic δι' ἡσυχίας εἶναι· *quiescere* apud Herodotum in Clione. Δι' ἀπεχθείας ἐλθεῖν, idem est quod εἰς ἔχθ@ ἐλθεῖν. Euripides in Phoenissis vs. 886. εἰς ἔχθ@ ἦλθὲν παισὶ τοῖσιν Οἰδίπου· *Veni in odium filiorum Oedipi.* Ibidem vs. 482. Καὶ μὰ δι' ἔχθρας τῶνδε κἀμὲ μολεῖν· *Et me infensus huic, nec per eandem veniens.*

Ὁπότερον ἂν κείνης, ἵν' ἔλθῃς μὴ μάτην.
ΔΙΟΝ. Εὐδαιμονοίης. Φέρε δὴ πύθεσθέ μου τάδε,
Ἐγὼ κατῆλθον ὅπως ποιητοῦ. ΑΙΣΧ. Τῷ χάριν;
ΔΙΟΝ. Ἵν' ἡ πόλις σωθεῖσα τὰς χορὰς ἄγῃ.
Ὁπότερος ἂν οὖν τῇ πόλει ξυμφέρειν
Μέλλῃ τι χρηστόν, τοῦτον ἄξειν μοι δοκῶ.
Πρῶτον μὲν οὖν ἆρ' Ἀλκιβιάδην τὸν ἔχετον
Γνώμην ἐχάτερος; ἡ πόλις γὰρ δυστοκεῖ.
ΑΙΣΧ. Ἔχει δὲ αὐτῶν τίνα γνώμην; ΔΙΟΝ. Τίνα;
Ποθεῖ μέν, ἐχθαίρει δὲ, βούλεται δ' ἔχειν.
Ἀλλ' ὦ, τι νοεῖτον, εἴπατον τούτου πέρι.
ΕΥΡ. Μισεῖ πολίτην, ὅστις ὠφελεῖν πάρεστιν
Βραδὺς πέφυκε, μάλα δέ γε βλάπτειν ταχύς,
Καὶ πάσιμον αὐτῷ, τῇ πόλει δ' ἀμήχανον.
ΔΙΟΝ. Εὖ γ', ὦ Πόσειδον! σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;
ΑΙΣΧ. Οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν,
Μάλιστα μὲν λέοντα· μὴ 'ν πόλει τρέφειν·
Ἢν δ' ἐκτραφῇ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα, δυσκρίτως γ' ἔχω.
Ὁ μὲν σοφῶς γὰρ εἶπεν· ὁ δ' ἕτερος σαφῶς.
Ἀλλ' ἓν μίαν γνώμην ἑκάτερος εἰπάτον,
Περὶ τῆς πόλεως ἥν τιν' ἔχετον σωτηρίαν.
ΕΥΡ. Εἴ τις περάσαι Κλεόκριτον Κιτησίᾳ,
Αἴροιεν αὖραι πελαγίαν ὑπὲς πλάκα.
ΔΙΟΝ. Γελοῖον ἂν φαίνοιτο· νῆα δ' ἔχει τινά;
ΕΥΡ. Εἰ ναυμαχοῖεν ἄν, κατέχρυτές τ' ὀξίδας
Ῥάνοιεν ἐς τὰ βλέφαρα τῶν ἀνταίων.
Ἐγὼ μὲν οἶδα, ἃ θέλω φράζειν. ΔΙΟΝ. Λέγε,

ΕΥΡ.

vſ. 1472. Ποθεῖ μὲν] Alludit ad locum Ionis Tragici, quem Scholiaſtes adducit: Σιγᾷ μὲν, ἐχθαίρει δὲ, βούλεται γε μήν *Tacet quidem, ſed odit, vult tamen.*

vſ. 1474 ſeq. Ὠφελεῖν — βραδὺς — βλάπτειν ταχύς] Euripides in Hecuba vſ. 862. — Θέλοντα μὲν μ' ἔχεις Σὲ ξυμπονῆσαι, καὶ ταχὺν προσαρκέσαι· Βραδὺν σὲ', Ἀχαιοὶ εἰ διαβλήθησομαι· *nam volentem quidem habes me Adjutare te, & promtum ad ſuccurrendum; ſed tardum, ſi a Graecis culpabor.*

vſ. 1476. Ἀμήχανον] Eurip. in Medea vſ 408. — εἰς μὲν ἔσθλ' ἀμηχανώτατοι, Κακῶν δὲ πάντων τεχνίται σοφώτατοι· *Ad bona quidem ineptiſſimae; ad mala vero artifices peritiſſimae.* Syneſius Epiſt. 47. ὦ πρὸς τὰ καλὰ πάντων σὺ πορριώτατε.

vſ. 1478. Οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν.] Etſi hanc ſententiam Aeſchylus hic pronunciet, tamen illa occurrit apud Euripidem; nudis verbis, non allegorice, in Troadibus vſ. 718. de Aſtyanacte, Hectoris filio, occidendo: Λέξας, ἀρίστου παῖδα μὴ τρέφειν πατρός· *Cum dixiſſet, non eſſe alendum fortiſſimi patris filium.* Allegorice autem, ut hic apud Comicum, in eiusdem Euripidis Heraclidis vſ. 1005. ubi Euryſtheus, qui Herculis liberos ſibi interficiendos putabat, dicit ad Alcmenam: Οὐκοῦν σόγ' ἀναλαβοῦσα τὰς ἐμὰς τύχας, Ἐχθρᾶς λέοντος δυσμενῆ βλαστήματα Ἥλαυνες ἂν κακοῖσιν; ἀλλὰ σωφρόνως Εἶασας εἰκεῖν Ἄργος; ἦ τιν' ἂν πίθοις· *Nonne vero tu, ſi meam fortunam experta fuiſſes, infeſti leonis inviſos catulos exagitaſſes malis? Sed humaniter eos ſiviſſes habitare Argis? Nemini poteris perſuadere.*

vſ. 1481. Δυσκρίτως ἔχω] Euripides in Erechtheo apud Clem. Alex. Strom. 6. Ἀιδὲς γὰρ αὐτὲς δυσκρίτως ἔχω πέρι. Καὶ δεῖ γὰρ αὐτῆς· κἄστιν ἡ κακὸν μέγα· *De pudore difficulter judico; nam & opus eſt eo, & quandoque nocet valde.* Aeſchylus in Prometheo vſ. 663. Χρησμοὺς ἀσήμους δυσκρίτως τ' εἰρημένους· *Oracula obſcure & intricate pronunciata.*

vſ. 1485.

Quem ſapientiorem judicaveris, ne fruſtra huc veneris.
BACCH. Dii te ament. Agite vos auſcultate mihi,
Ego huc veni propter Poëtam. AESCH. Cur?
BACCH. Ut civitas ſervetur, & ſalva choros inſtituat.
Uter itaque veſtrum civitati ſuaſerit
Aliquid utile, hunc abducere conſtitui,
Primum ergo de Alcibiade qualem fovetis
Utrique ſententiam? nam civitas male habet. (*malos partus edit.*)
AESCH. Quid autem de illo ſentit? BACCH. Quid ſentiat?
Et deſiderat eum & odit, & cupit habere.
Sed dicite, quid ſentiatis de illo.
EUR. Odi civem, qui ad juvandam patriam
Tardus eſt, ad laedendam velox,
Quique ſibi facile conſulere & proſpicere poteſt, civitati difficulter.
BACCH. Enge ô Neptune! tu vero quam habes ſententiam?
AESCH. Non oportet leonis catulum in urbe alere,
Maxime autem ipſum leonem ne in urbe nutrias.
Si vero aliquis nutritus fuerit, moribus ejus obſecundandum.
BACCH. Difficulter, ita me Jupiter Servator amet, dijudicare poſſim;
Nam alter ſapienter dixit, alter perſpicue.
Sed adhuc unam uterque ſententiam dicite,
Ecquam ſalutem ſperetis de civitate. (*civitatis poſſitis indicare*)
EUR. Si quis pro alis Cleocrito applicaret Cineſiam,
Auraè utrumque tollerent ſuper maris aequor.
BACCH. Ridiculum quidem videretur, ſed quid ſibi vult?
EUR. In praelio navali acetabula manibus tenentes
Spargerent *acetum* in oculos hoſtium.
Scio equidem & volo indicare *aliam ſalutem*. BACCH. Dic.

EUR.

vſ. 1485. Εἴ τις πλεράσαι] Eſt 3. Perſ. aor. 1. Opt. Edd. omnes εἴ τις πλεύσας.

Ibid. Κλεόκριτον Κινησίαν] Haec ſatis faceta ſunt; ſed oportet prius ſcire quales iſti duo fuerint: Cleocritus erat valde vaſtus & magnus; hinc in Avibus vſ. 877. matrem ei tribuit Stuthiocamelum, quam facit Magnam Deum Matrem: καὶ Στιυθὼ μεγάλη μητρὶ θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Δίσποινα Κυβέλη, Στυθὼ, μῆτερ Κλεοκρίτη. Si ergo talis fuit, minus facile potuiſſet volare, quam alius aliquis qui eſſet leviſſimo corpore; ut erat Cineſias, qui licet etiam eſſet procerus, tamen ſupra modum erat gracilis; Athenaeus XII. p. 551. ἦν δ' ὅλως μακρότατός τε καὶ λεπτότατος Κινησίας· *erat autem omnino longiſſimus & tenuiſſimus Cineſias.* Hujus ergo tantam levitatem corporis eſſe vult dicere, ut, ſi iſte Cineſias, loco alarum, applicetur Cleocrito, quamvis magnae molis homini, utrumque venti ſint in ſublime ſublaturi. Quam rem per jocum dicit utilem fore Athenienſium Reip. nam ſi iſti duo ſublime volantes, in praeliis navalibus aceto conſpergant hoſtium oculos, ut videre non poſſint; facilius eos vincent Athenienſes.

vſ. 1488. Κατέχοντές τ' ἐξίδας] Lego κατέχοντες ἐξίδας ſine coni. τε, ut Scholiaſtes.

vſ. 1490. Ἐγὼ μὲν] Quaſi illud commentum de aceto ſpargendo, non ſit ipſius Euripidis, ſed alius cujusdam; nunc dicit ſe velle proprium ſuum commentum afferre. Facit autem Comicus id Euripidem dicere, quia vult eum notare, quaſi non proprio Marte faciat Fabulas & praemunit viam ad illa, quae infra vſ. 1500. ad Euripidem Bacchus dicturus eſt: ταυτὶ πότερ' αὐτὸς εὗρες, ἢ Κηφισοφῶντος; Cui Euripides dicit, iſtud de aceto ex acetabulis ſpargendo, eſſe Cephiſophontis commentum.

ΕΥΡ. Ὅζαν τὰ νῦν ἄπιστα πάθ' ἡγώμεθα,
Τὰ δ' ὄντα πίστ' ἄπιστα. ΔΙΟΝ. Πῶς; ὑ μανθάνω.
Ἀμαθέστερόν πως εἶπε, κ σαφέστερον.
ΕΥΡ. Εἰ τ πολιτῶν, οἷσι νῦν πιστεύομεν,
Τούτοις ἀπιστήσαιμεν· οἷς δ' ὐ χρώμεθα,
Τούτοισι χρησαίμεθ', ἴσως σωθῶμεν ἄν.
Εἰ νῦν γε δυστυχοῦμεν ὐ τούτοισι, πῶς
Ταναντία πράττοντες ὐ σωζοίμεθ' ἄν;
ΔΙΟΝ. Εὖ γ', ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη Φύσις,
Ταυτὶ πότερ' αὐτὸς εὗρες, ἢ Κηφισοφῶν;
ΕΥΡ. Ἐγὼ μόνος, τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν.
ΔΙΟΝ. Τί δαὶ λέγεις σύ; ΑΙΣΧ. Τὴν πόλιν νῦν μοι φράσον
Πρῶτον, πότερα τοῖς χρηστοῖς; ΔΙΟΝ. Πόθεν;
Μισεῖ κάκιστα. ΑΙΣΧ. Τοῖς πονηροῖς δ' ἥδεται;
ΔΙΟΝ. Οὐ δῆτ' ἐκείνη γ', ἀλλὰ χρῆται πρὸς βίαν.
ΑΙΣΧ. Πῶς ἔν τις ἂν σώσειε τοιαύτην πόλιν,
Ἥτις μήτε χλαῖναν, μήτε σπυρὸν ξυμφέρῃ.
ΔΙΟΝ. Εὕρισκε νὴ Δί', εἰ σοφὸν ἀναδύσῃ πάλιν.
ΑΙΣΧ. Ἐκεῖ φράσαιμ' ἄν, ἀνθαδὶ δ' ὐ βούλομαι.
ΔΙΟΝ. Μὴ δῆτα σύγ', ἀλλ' ἐνθένδ' ἀνίει τἀγαθά.
ΑΙΣΧ. Τὴν γῆν ὅταν νομίσωσι τ τ πολεμίων
Εἶναι σφετέραν, τ δὲ σφετέραν τ πολεμίων·
Πόρον δὲ τὰς ναῦς, ἀπορίαν δὲ τ πόρον.
ΔΙΟΝ. Εὖ, πλεῖν γ' ὁ δικαστὴς αὐτὰ καταπίνῃ μόνον.
ΠΛ. Κείνοις ἄν. ΔΙΟΝ. Αὕτη σφῶϊν κεῖσε γενήσεται.
Αἱρήσομαί γ', ὅταν ἡ ψυχὴ θέλῃ.
ΕΥΡ. Μεμνημένον νῦν τ θεᾶν, ὃς ὤμοσας,
Ἢ μὴν ἀπάξειν μ' οἴκαδ', αἰρεῖ τὰς φίλας.
ΔΙΟΝ. Ἡ γλῶττ' ὀμώμοκ', Αἰσχύλον δ' αἱρήσομαι.

ΕΥΡ.

vs. 1492. & seq. Οὐ μανθάνω· Ἀμαθέστερόν πως εἶπε καὶ σαφέστερον] Haec imitatus est Strato Comicus apud Athenaeum IX. p. 382. —— ὐ μανθάνω τάτων ὐδέν, ὐδὲ βούλομαι. ἀγροικότερός εἰμι. ἁπλῶς δ' ἀπλῶς μοι διαλέγου· *Nihil quicquam horum intelligo, nec volo; agreſtior ſum; itaque mecum ſimplicius loquiter.*

vs. 1499. Ὦ Παλάμηδες] Scholiaſtes: πρὸς Εὐριπίδην. ὅτι εἴκος ἐκ Παλαμήδους πεπλάσθαι ταῦτα, ἢ ἐπειδὴ ὁ Παλαμήδης μηχανητικὸς καὶ ἐφευρετὴς ἦν —— διὰ τοῦτο Παλαμήδην τοῦτον καλεῖ· *Ad Euripidem; quia videntur haec ex ejus Palamede efficta: aut, quoniam Palamedes erat ſalers & ſagax, —— propterea hunc vocat Palamedem.* Poſterius videtur veroſimilius. Eupolis apud Athenaeum I. p. 17. Παλαμηδικόν γε τοῦτο τεῦξόημα καὶ σοφόν· *Palamedicum hoc inventum eſt, & ſapiens.*

vs. 1503. Πόθεν;] Haec interrogatio idem valet quod μηδαμῶς, *minime*, ut & Scholiaſtes dicit. In Eccleſiaz. vs. 971. ἔτ' τί κόπλεις, μῶν ἐμὲ ζητεῖς; deinde alter: πόθεν; Ibid. vs. 331. addit particulam ὐ· ἔτι πρὸς Κηφισίας σὺ κατατετίλκεις; alter: πόθεν; ὐκ. ἀλλὰ —— Vide ibi Notata.

vs. 1505. Πρὸς βίαν] In Eccleſiaz. vs. 468. ἀναγκάσει πρὸς βίαν. ubi vide Notam: nec non ſupra ad vs. 1029. & ad Acharn. vs. 73.

vs. 1510. Τὴν γῆν ὅταν νομίσωσι τὴν τ πολεμίων εἶναι σφετέραν] Ariſtides Panathenaico: Μόνοι γὰρ ἀνθρώπων τ εἰς τὸ κοινὸν πολιτευσαμένων, τὴν μὲν οἰκείαν, ὥσπερ ἀλλοτρίαν ἐνέμησαν· τὴν δὲ ἀλλοτρίαν, ὐχ αὑτῶν ἀλλοτρίαν, ἀλλὰ τ σὺν κακίᾳ νεμομένων· *Soli enim omnium eorum qui Remp. communiter adminiſtrarunt, ſuam terram quaſi pro aliena habuerunt; alienam autem, non ipſis alienam, ſed illis, qui eam male poſſiderent.*

vs. 1513.

EUR. Si illa, quae nunc infida sunt, pro fidis habeamus,
Et illa, quae fida sunt, pro infidis. BACCH. Quomodo? non intelligo:
Rudius aliquanto dic & planius.
EUR. Si civibus, quibus nunc fidimus,
Illis diffidamus: & quibus non utimur,
Istis utamur, forte salvi essemus.
Si enim nunc infelices sumus cum istis, quomodo
Non servaremur contraria istis agentes?
BACCH. Bene sane, ô Palamedes, ô ingenium solertissimum,
Num ipse haec inveniſti, an Cephisopho.
EUR. Ego solus, sed acetabula Cephisopho.
BACCH. Quid tu dicis? AESCH. Dic mihi nunc, civitas
Qualibus primum viris utatur; num probis? BACCH. Nequaquam.
Sed odit pessime. AESCH. Anne ergo malis delectatur?
BACCH. Non sane illa quidem, sed necessitate coacta illis utitur.
AESCH. Quomodo ergo aliquis ejusmodi urbem servaverit,
Cui nec laena, nec lodix convenit?
BACCH. Quaeso reperi aliquid, an emergat *e malis* denuo.
AESCH. Illic dicam, hic autem nolo.
BACCH. Minime, sed hinc mitte sursum bona.
AESCH. Quando terram hostium putaverint
Suam esse, & illam, quae ipsorum est, esse hostium:
Copiamque bonorum esse naves, inopiam autem esse copiam.
BACCH. Bene quidem, sed judex haec deglutit solus.
PL. Judicium pronuncia. BACCH. Hoc erit judicium vestrum.
Eligam enim eum, qui animo arridet meo.
EUR. Memor itaque Deorum, per quos jurasti
Te me profecto domum abducturum, elige amicos (*tuos*, id est, *me.*)
BACCH. Lingua juravit, sed Aeschylum eligam.

EUR.

vs. 1513. Ἀπολλὰν ἡ πόρος] Illos reditus & quaestus, quos tunc percipiebat civitas, non haberi debere pro reditibus aut quaestibus dicit; sed pro contrario. Intelligit autem, ut Scholiastes dicit, τὰ θεωρικὰ, ἢ δικαστικὰ, ἢ ἐκκλησιαστικὰ i. e. *Pecuniam, aut illam quae ad res sacras & festa celebranda plebi distribuebatur, aut quae ex judiciis redibat, aut quam accipiebant, qui in concionem veniſſent.* Sed praecipue illam pecuniam videtur intelligere, quae ex judiciis redibat, ut patet ex versu sequenti. Athenienses enim Civitatibus illis, quae ipsis erant subjectae, jus dicebant: & oportebat illos, qui litem aut controversiam de re aliqua inter se haberent, Athenas proficiscī, & ibi rem in judicium adducere: & Sycophantae, quorum Athenis erat magnus proventus, sexcentas inveniebant causas, ut litibus involverent, & peregrinos Athenienſibus subjectos, & incolas & Cives; hinc Athenienſium civitas assidue erat occupata in judicando: nec id ingratum erat plebi; nam ex mercede judiciaria alebantur plerique. Hos ergo reditus pernicioſos esse Reip. vult dicere Aeschylus apud Comicum.

vs. 1519. Ἡ γλῶτ' ὀμώμοχε] Euripides jugulatur proprio gladio; dum enim Bacchum jubet juramentum observare; Bacchus, quasi ab Euripide doctus, contemnit juramentum. Alludit enim, ut & Scholiastes notavit, ad illud in Hippolyto, vs. 611. Ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοσ(Φ'. Vid. supra, vs. 101. Similiter in Thesmoph. vs. 201. Euripidem capit ipsius Euripidis verbis; cum enim ibi rogaret Euripides Agathonem, ut sua causa vellet aliquid facere; Agathon videns id periculosum esse, dicit: Εὐριπίδη, —— ἱκέσιός ποτε, Χάριτος ὁρῶν φῶς, πατέρα σὲ ἡ χαίρειν

ΕΥΡ. Τί δέδρακας, ὦ μιαρώτατ' ἀνθρώπων; ΔΙΟΝ. Ἐγώ;
Ἔκεινα νικᾷν Αἰσχύλον· πῇ γὰρ ἔ;
ΕΥΡ. Αἴσχιστον ἔργον μ' ἐργασάμενος προσβλέπεις;
ΔΙΟΝ. Τί δ' αἰσχρόν, ὦ μὴ τοῖς θεωμένοις δοκεῖ;
ΕΥΡ. Ὦ κατάπτυστε, θεόψυ με δὴ τεθνηκότα;
ΔΙΟΝ. Τίς οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μὲν ἔστι κατθανεῖν,
Τὸ πνεῖν δὲ δειπνεῖν, κ' τὸ καθεύδειν κώδιον;
ΠΛ. Χωρεῖτε τοίνυν, ὦ Διόνυσ', εἴσω. ΔΙΟΝ. Τί δαί;
ΠΛ. Ἵνα ξενίσω σφὼ, πάνυ γ' ἀπελθεῖν. ΔΙΟΝ. Εὖ λέγεις,
Νὴ τὸν Δί'· κ' γὰρ ἄχθομαι τῷ φρύγματι.

ΧΟΡΟΣ.

Μακαρίου γ' ἀνὴρ ἔχων
Ξυνέσιν ἠκριβωμένην.
Πάρα δὲ πολλοῖσι μαθεῖν.
Ὅδε γὰρ εὖ φρονεῖν δοκήσας,
Πάλιν ἄπεισιν οἴκαδ' αὖθις,
Ἐπ' ἀγαθῷ μὲν τοῖς πολίταις,
Ἐπ' ἀγαθῷ δὲ τοῖς ἑαυτοῦ
Ξυγγενέσι τε, κ' φίλοις,
Διὰ τὸ ξυνετὸς εἶναι.
Χαίρειν ἐῶν, μὴ Σωκράτη
Παρακαθήμενον λαλεῖν,
Ἀπολόντα μουσικήν,
Τά τε μέγιστα παραλιπόντα
Τῆς τραγῳδικῆς τέχνης.
Τὸ δ' ἐπὶ σεμνοῖσι λόγοις,
Καὶ σκαιφισμοῖσι λήρων
Διατριβὴν ἔχον ποιεῖται,
Παραφρονοῦντ' κ' ἀνόητον.

ACTUS

μιαν δοκεῖς; ubi cum Euripides dixisset, ἔγωγε, Agatho inquit: μὴ νῦν ἐλπίσῃς τὸ σὸν κακὸν ἡμᾶς ὑφέξειν. Vid. mox ad vſ. 1523.

vſ. 1520. Ὦ μιαρώτατ' ἀνθρώπων] Oblitus eſt, ſe ad Deum loqui; ſic in Avibus vſ. 1637. Hercules ad Neptunum dicit: ὦ δαιμονιώτατ' ἀνθρώπων Ποσειδόν.

vſ. 1522. Αἴσχιστον ἔργον εἰργασμένος προσβλέπεις;] Demoſthenes contra Dionyſodorum: τοιαῦτα διαπεπραγμένος ἔδει ἅτιλον τολμᾷ βλέπειν εἰς τὰ ὑμέτερα πρόσωπα· *Cum talia perpetraverit, nihilominus audet vultus veſtros intueri.* Eſt autem impudentis, turpi facinore commiſſo, non vereri conſpectum aliorum; in Acharnenſibus vſ. 286. ἀναίσχυντος εἶ, καὶ βδελυρός, ὦ πρόβατα τὴν πατρίδα, ὅστις ἡμῶν μένων σπουδάμενος, εἶτα δύνασαι πρὸς ἡμᾶς ἀποβλέπειν. Vide ad Equites vſ. 1234.

vſ. 1523. Τί δ' αἰσχρόν, ἢν μὴ] Alludit ad illud ex Aeolo Euripidis, quod Scholiaſtes adducit: Τί δ' αἰσχρὸν εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκεῖ; Capitur ergo hic etiam Euripides propriis verbis, ut ſupra, vſ. 1519. Eodem iſto verſu & Lais meretrix uſa eſt contra Euripidem, apud Machonem, referente Athenaeo, XIII. p. 582. —— ἀπόκρινού μοι, ὦ ποιητά, μοι. Τί βουλόμενος γράψας ἐν τραγῳδίᾳ. Ἐρῖ αἰσχροποιεῖ; καταπλαγεὶς δ' Εὐριπίδης Τὴν τόλμαν αὐτῆς· σὺ γὰρ εἶναί τις, ἔφη, δοκεῖς Αἰσχροποιός· ἡ δὲ γελάσασ' ἀπεκρίθη. Τί δ' αἰσχρὸν εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκεῖ; *Reſponde mihi, o poëta*, inquit Lais: *quid tibi in mentem venit ut ſcriberes in tragoedia:* ἐρῖ αἰσχροποιεῖ; *Faceſſe turpium patratrix? Admonitus Euripides*

EUR. Quid feciſti, impuriſſime hominum? BACCH. Egone?
Cenſeo viciſſe Aeſchylum; nam cur non?
EUR. Turpiſſimum facinus cum in me admiſeris, adhuc adſpicis?
BACCH. Cur turpe, ſi ſpectatoribus non ita videatur.
EUR. Improbe, patierisne ut mortuus maneam?
BACCH. Quis ſcit an vivere ſit mori:
Spirare vero caenare: & dormire vellus.
PL. Ite ergo intro, Bacche. BACCH. Cur?
PL. Ut coenam hoſpitalem vobis apponam, priusquam abeatis. BACCH. Bene dicis
Profecto, nam haec res mihi non eſt moleſta.

CHORUS.

Beatus vir eſt, qui habet
Sapientiam conſummatam.
Nam copia eſt multis ab eo diſcendi:
Etenim iſte, quia ſapere videbatur
Rurſus redibit domum,
Bono civium
Et bono ſuo ipſius,
Et cognatorum, & amicorum;
Quia cordatus vir eſt.
Pulchrum itaque eſt, non cum Socrate
Sedentem garrire,
Abjecta arte Muſica,
Idque omittere quod praecipuum (*caput*) eſt
Artis Tragicae.
Sermonibus autem ſplendidis
Et ſubtilitatibus nugarum
Immorari otioſum
Deſipientis eſt hominis.

SCENA

des ob ejus audaciam: tu vero, inquit, videris eſſe αἰσχροτεὺς. Turpium patratrix. At illa ridens reſpondit: quid eſt turpe, ſi illis non ita videtur, qui eo utuntur? Abſurde autem & inepte uſurpaverat, vocem αἰσχροτοις Euripides in Medea vſ. 1348. ubi Iaſon dicit ad Medeam: ἐοῦ αἰσχροτοιϛ. nam illa vox tantum de rebus obſcenis uſitate capitur.

vſ. 1525. Τίς εἶδεν] Scholiaſtes ad hunc locum & ſupra ad vſ. 1114. dicit eſſe ex Phryxo Euripidis. Scholiaſtes Euripidis ad Hippolytum vſ. 191. dicit eſſe ex illius Polyido; forte in utraque fabula eadem ſententia inventa eſt: ut videmus in Hippolyto vſ. 191. quem locum adduxi ſupra ad vſ. 1114. Locus integrior profertur variè; Scholiaſtes ita: Τίς οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐϛι κατθανεῖν. Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν· ὑπνῶν δὲ τὸ κατθανεῖν. Apud Laërtium in Pyrrhone ſic: Τίς οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μέν ἐϛι κατθανεῖν. Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν νομίζεται βροτοῖϛ. Apud Stob. Serm. 119. ſic: Τίς οἶδεν, εἰ ζῆν τὸθ', ὃ κέκληται θανεῖν, Τὸ ζῆν δὲ θνήσκειν ἐϛί; πλὴν ὅμως βροτῶν Νοσοῦσιν οἱ μὲν πλείονϛ· οἱ δ' ὀλιγόϛτες Οὐδὲν νοσοῦσιν· ἐδὲ κέκληται κακά.

vſ. 1530. Μακάριον] Vulgare eſt quod notat Scholiaſtes; ſed tamen obſervandum: λείπει δὲ τὸ πρᾶγμα. ἵν' ᾖ μακάριον πρᾶγμα.

vſ. 1533. Εὖ φρονεῖν] Ita Edd. Aldi & Juntae; non ὑφρονεῖν, ut poſteriores.

ACTUS QUINTI

ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΠΛ. Ἄγε δὴ χαίρων Αἰσχύλε χώρει,
Καὶ σῶζε πόλιν τ' ἠμετέραν
Γνώμαις ἀγαθαῖς, καὶ παίδευσον
Τοὺς ἀνοήτους, (πολλοὶ δ' εἰσὶ)
Καὶ δὸς τουτὶ Κλεοφῶντι φέρων,
Καὶ τούτοις τοῖσι πομφαῖς,
Μύρμηκί θ' ὁμοῦ καὶ Νικομάχῳ·
Τόδε δ' Ἀρχενόμῳ·
Καὶ φράζ' αὐτοῖς, ταχέως ἥκειν
Ὡς ἐμὲ δεῖ, καὶ μὴ μέλλειν·
Κἂν μὴ ταχέως ἥκωσι,
Νὴ τ' Ἀπόλλω πίξας αὐτοὺς,
Καὶ συμποδίσας,
Μετ' Ἀδειμάντου τοῦ Λευκολόφου,
Κατὰ γῆς ταχέως ἀποπέμψω.
ΑΙΣΧ. Ταῦτα ποιήσω· σὺ δὲ τὸ θρόνον
Τὸν ἐμὸν τῷδε Σοφοκλεῖ τηρεῖν
Καὶ σώζειν, ἢν ἄρ' ἐγώ ποτε
Δεῦρ' ἀφίκωμαι. τοῦτον γὰρ ἐγὼ
Σοφίᾳ κείνῳ δεύτερον εἶναι.
Μέμνησο δ', ὅπως ὁ πανοῦργος ἀνὴρ,
Καὶ ψευδολόγος, καὶ βωμολόχος,
Μηδέποτ' εἰς τὸ θᾶκον τὸ ἐμὸν,
Μηδ' ἄκων ἐγκαθεδεῖται.
ΠΛ. Φαίνετε τοίνυν ὑμεῖς τούτῳ
Λαμπάδας ἱερὰς, χάριν τοῦ πέμποντος,
Τοῖς τοῦτο τοῦτον μέλεσι
Καὶ μολπαῖς κελαδοῦντες.

ΧΟΡΟΣ.

vſ. 1552. Καὶ δὸς τοῦτο Κλεοφῶντι] Reſtim mittit Cleophonti, ut ſe ſuſpendat, ut putat Scholiaſtes. Supra, vſ. 690. de iſto tamquam omnino perituro dicebat: ὡς ἀπολεῖται κἂν ἴσα γίνωνται. Ceteri etiam, ad quos dat mandata, ut cito veniant ad inferos, videntur homines fuiſſe luce non digni.

vſ. 1561. Λευκολόφου] Apud Platonem in Protagora Adimantus vocatur filius Λευκολοφίδου, ut notavit Cl. Kuſterus ad Suidam in A. p. 5. num. 13. Ibi tamen Scholiaſtes noſter videtur legiſſe Λευκολοφίου. Apud Xenophontem Hell. I. p. 258. editionis H. Stephani, Λευκοφρυοειδοῦ, ubi in margine rectius: Λευκολοφοειδοῦ. In Eccleſiazuſis vſ. 644. Λευκόλοφος. Apud Scholiaſtem ad hunc in Ranis locum Eupolis de Adimanto: οὐκ ἀγαλλόν

SCENA QUINTA.

PLUTO, AESCHYLUS, CHORUS.

PL. Agedum, Aeſchyle, laetus abi,
Et ſerva urbem noſtram
Praeceptis utilibus: & caſtiga
Stultos, ſunt autem multi:
Atque iſtud trade Cleophonti,
Et quaeſtoribus iſtis
Myrmeci atque Nicomacho:
Hoc autem da Archenomo:
Et dic ipſis ut cito veniant
Ad me huc, & ut non cunctentur;
Si vero non cito venerint,
Fodicabo ipſos, ita me Apollo amet,
Et quadrupedes conſtrictos
Una cum Adimanto Leucolophi filio
Mox huc demittam.
AESCH. Faciam haec. Tu autem ſolium
Meum da Sophocli cuſtodiendum
Et ſervandum, ſi forte aliquando
Huc redeam: nam hunc mihi
Secundum eſſe judico in ſapientia.
Memineris vero, ut vafer ille homo
Et falſiloquus, & ſcurra
Nunquam in ſede mea
Vel invitus ſedeat.
PL. Praelucete igitur vos huic
Lucernis ſacris ſimulque proſequimini,
Ipſum ſuis canticis
Et carminibus celebrantes.

CHORUS.

γαλέον δῆτ' ἐσι πάσχειν τῦτ' ἐμὲ Τὸν Λευκολόφε παῖδα. vſ. 1572. & ſeq. Φαίνετε —— λαμπάδας ἱερὰς, χ' ἅμα πρεπίμπετε] De Aeſchylo ab *inferis educendo* loquens, videtur reſpexiſſe ad locum in Eumenidibus illius, ubi de iſtis Deabus *ad inferos deducendis* vſ. 1008. πρὸς φῶς ἱερὸν τῶνδε προπομπὸν ἴτε· —— *Ad lucem ſacram, harum deductricem ite.* Ibid. vſ. 1025. Πέμψω τε φέγγη λαμπάδων σελασφόρων εἰς τὲς ὑπεςδε καὶ κάτω χθονὸς τόπυς· *Mittamque lumina lampadum lucentium ad infernos & ſubterranea loca.*

vſ. 1574. Τοῖς τάτε τῦτον μέλεσι] Non quod omnes illi verſus, qui mox recitabuntur, ſint Aeſchyli: nam in illis Cleophontis eſt mentio, qui fuit poſt Aeſchylum; ſed quia quaedam ex illo depromta ſunt.

ΧΟΡΟΣ.

Πρῶτα μὲν εὐοδίαν ἀγαθὴν ἀπὸ νηητῆς
Κὲς φάος ὀρνυμένῳ δότε δαίμονες οἱ χθὶ γαῖαν,
Τῇ τε πόλει μεγάλων ἀγαθῶν ἀγαθὰς ὀπυίας.
Πάγχυ γὰρ ὧν μεγάλων ἀχέων παυσάμεθ' ἂν ὕτως,
Ἀργαλέων τ' ὀπλοις ξυνόδων. Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω,
Καλλο ὁ βυλόμενος τύπτων πατρίοις ὀν ἀρότροις.

vſ. 1576. Πρῶτα μὲν εὐοδίαν] Ex Aeſchyli Glauco Potnienſi, ut notat Scholiaſtes, qui locum adducit: Εὐοδίαν μὲν πρῶτα ἀπὸ στόματος χέομεν· *Carmina felix iter precantia primum ab ore fundimus.*

vſ. 1578. Τῇ τε πόλει μεγάλων ἀγαθῶν ἀγαθὰς ὀπυίας] Ex Eumenidibus Aeſchyli vſ. 1015. εἰη δ' ἀγαθῶν ἀγαθὴ διάνοια πολίταις· *Sit autem bonarum rerum bona voluntas civibus.*

CHORUS.

Principio felix iter abeunti poëtae
Et in lucem tendenti date dii inferi:
Deinde civitati magnorum bonorum bonas excogitationes.
Nam ex magnis malis liberaremur hoc pacto,
Et acerbo armorum conflictu. Pugnet autem Cleopho
Et alius quisque istorum voluerit, in patrio suo solo.

vs. 1580. Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω] Aristoteles apud Scholiastem dicit, hunc adversatum esse paci, cum Lacedaemonii eam peterent aequissimis conditionibus. Supra, vs. 684. tanquam barbarum hunc perstringebat & peregrinum; propterea hic addit: πατρίοις ἐν ἀρούραις.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΙΠΠΕΙΣ.

ARISTOPHANIS
EQUITES.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.	DRAMATIS PERSONAE.
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ.	Demosthenes.
ΝΙΚΙΑΣ.	Nicias.
ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ, Ο ΚΑΙ ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ,	Agoracritus, qui & Allantopola.
ΚΛΕΩΝ.	Cleo.
ΧΟΡΟΣ ΙΠΠΕΩΝ.	Chorus Equitum.
ΔΗΜΟΣ.	Populus Atheniensis.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΙΠΠΕΙΣ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΝΙΚΙΑΣ.

ΗΜ. Ἰαπαπαιὰξ τ̃ κακῶν, ἰαπαπαῖ.
Κακῶς Παφλαγόνα, τ̀ νεώνητον κακὸν,
Αὐταῖσι βυλαῖς ἀπολέσειαν οἱ θεοί.
Ἐξ ὧ γ̓ εἰσήρρησεν εἰς τ̀ οἰκίαν,
Πληγὰς ἀεὶ ποιεῖσθ̓ τοῖς οἰκέταις.
ΝΙΚ. Κάκιζα δῆθ̓ ὅτός γε πρῶτος Παφλαγόνων,
Αὐταῖς βυβολαῖς. ΔΗΜ. Ὦ κακόδαιμον, πῶς ἔχεις;
ΝΙΚ. Κακῶς, καθάπερ σύ. ΔΗΜ. Δεῦρό νυν πρόσελθ̓, ἵνα
Ξυναυλίαν κλαύσωμθ̓, Οὐλύμπου νόμον.
Μὺ μῦ, μὺ μῦ, μὺ μῦ, μὺ μῦ, μὺ μῦ, μὺ μῦ.
Τί κινυρόμεθ̓ ἄλλως; οὐκ ἐχρῆν ζητεῖν πρὰ

Σωτη-

ARGUMENTUM.

Demosthenes, non orator ille celebris, sed praefectus militiae, occupaverat Pylum, locum maritimum in Peloponneso, & muniverat. Quod cum sensissent Lacedaemonii, Pylum oppugnant; in tres partes diviso exercitu, quarum una erat in continente, altera in navibus, tertia in proxime adjacente insula Sphacteria. Commisso deinde praelio navali, victisque Lacedaemoniis; illi, qui erant in Insula, intercepti ab Athenienſibus jam obsidebantur. Cum autem obsidio illa diutius duraret, Athenis Cleo Demagogus coepit criminari praefectos militiae, in primis Niciam, cui erat infensus, quod non proficiscerentur ad expugnandam insulam, quae facile capi possit, dicens, si ipse sit imperator, se intra viginti dies id facturum. Factus itaque imperator proficiscitur: & conjunctis cum Demosthene viribus, qui jam Lacedaemonios ad deditionem fere coëgerat, facile capit Insulam: captivosque ducit Athenas fere trecentos. Hanc gloriam sibi soli adscribebat Cleo, & ceteros duces assidue calumniabatur. De quo hic in prima Fabula queruntur Demosthenes & Nicias, qui tan-

ARISTOPHANIS
EQUITES.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

DEMOSTHENES, NICIAS.

DEM. Jattataeax! hem mala! jattatae!
Ut Paphlagonem hunc recens emtum malum male
Dii perdant una cum ejus consiliis.
Ex quo enim irruit hoc malum in domum,
Plagas assidue infligit servis.
NIC. Pessime sane *pereat* iste primarius Paphlago
Una cum suis calumniis. DEM. Infelix! quomodo te habes?
NIC. Male sicut tu. DEM. Agedum huc ades, ut
Una cantemus naeniam, Olympi cantilenam.
My my, my my, my my, my my, my my, my my.
Quid lamentamur frustra? nonne oportebat nos quaerere aliquam
Salu-

tanquam Servi introducuntur, & ferre non possunt contumelias Cleonis conservi, qui Herum, sive Populum Athenienssem suis adulationibus ceperat; itaque consultant, quo pacto ab istis molestiis liberentur.

NOTAE AD EQUITES.

vs. 1. Ἰατταταιάξ] Est dolentis; in Ranis vs. 656. qui verberatur, clamat: Ἰατταταῖ, cui alter: τί δὲ, ταττά; μῶν ἀδυνήθης;

vs. 2. Παφλαγόνα] Cleonem ita vocat, partim quod esset peregrinus, barbarus & civis non genuinus, de qua re vide ad Vespas vs. 1215. partim quia erat homo turbulentus, clamoribus suis omnia miscens: παφλάζειν enim significat *ebullire cum fremitu*, ut ollae nimium ferventes: & metaphorice ad similia transfertur; Infra, vs. 914. de Cleone: ἀνὴρ παφλάζει· παῦε παῦ ὑπερζέων, ὑφελκίλιον δὲ τ' ξύλων, ἀπαρυσίον τὸ τ' ἀπειλῶν ταυτί. Ubi vide Notam. In Pace vs. 314. de eodem Cleone: παφλάζων καὶ κεκραγώς.

vs. 4. Εἰσήρπασεν] Glossae: Ἐρῶ *pereo*. unde εἰσήρπασεν, *intravit cum pernicie*.

vs. 6. Πρῶτος] Euripides in Andromacha vs. 1237. Ἀχιλλέα τεκοῦσα πρῶτον Ἑλλάδος· *Cum Achillem peperisset principem Graeciae.*

vs. 7. Διαζολαῖς] Infra, vs. 45. Cleonem vocat παντεργότατον καὶ διαζολώταλον.

vs. 9. Ξυναυλίαν κλαύσωμεν] Theophylactus Epist. 32. δεῦρο ξυναυλίαν, γερσῖλιον, κλαύσωμεν. Synesius Epist. 4. sub initium: νῦν πρὸς ἐρήμοις ἀκταῖς συναυλίαν ὀλοφυρόμεθα· *Nunc in litoribus desertis una lamentamur.* Ad verbum συναυλία & *concentus tibiarum*, aut *tibiae cantus permistus aliis cantibus.* In Ranis vs. 212. ξύναυλον ὕμνων βοάν. Olympus autem fuit Musicus.

vs. 10. Μὺ μῦ] Est flentis. In Thesmoph. vs. 237. μὺ μῦ clamat ille, cui barba ad vivum resecabatur: ubi vide Notam.

vs. 11. Ἄλλως] In Vespis vs. 924. Ἵνα μὴ κεκλάγω διακενὴς ἄλλως ἐγώ. ubi vide Notam.

Σωτηρίαν ναΐ, ἀλλὰ μὴ κλάειν ἔμε;
ΝΙΚ. Τίς ἂν γένοιτ' ἄν; λέγε σύ. ΔΗΜ. Σὺ μὲν οὖν μοι λέγε,
Ἵνα μὴ μάχωμαι. ΝΙΚ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μέν οὔ.
ΔΗΜ. Ἀλλ' εἰπὲ θαῤῥῶν, εἶτα κἀγώ σοι φράσω.
ΔΗΜ. Πῶς ἄν σύ μοι λέξειας, ἃ 'με χρὴ λέγειν;
ΝΙΚ. Ἀλλ' οὐκ ἔνι μοι τὸ θρέπτε πῶς ἂν οὖν ποτε
Εἴποιμ' ἂν αὐτὸ δῆτα κομψοτριβικῶς;
ΔΗΜ. Μή μοιγε, μή μοι, μὴ διασκανδικίσῃς,
Ἀλλ' θύρε τιν' ἀπόκινον ἀπὸ σ' δεσπότου.
ΝΙΚ. Λέγε δὴ μόλωμεν ξυνεχὲς, ὠδὶ ξυλλαβών.
ΔΗΜ. Καὶ δὴ λέγω, μόλωμεν. ΝΙΚ. Ἐξόπιθέ νυν
Αὐτὸ φάθι θ' μόλωμεν. ΔΗΜ. Αὐτό. ΝΙΚ. Πάνυ καλῶς.
Ὥσπερ δεφόμεν & νῦν ἀτρέμα πρᾶττον λέγε,
Τὸ μόλωμεν· εἶτα δ' αὐτὸ κατεπάγων πυκνόν.
ΔΗΜ. Μόλωμεν αὐτό· μόλωμεν· αὐτομολῶμεν. ΝΙΚ. Ἦ
Οὐχ' ἡδύ; ΔΗΜ. Νὴ Δία, πλὴν γε τῷ δέρματι
Δέδοικα τυτονὶ τὸν οἰωνόν. ΝΙΚ. Τί δαί;
ΔΗΜ. Ὅπὴ τὸ δέρμα τῶν δεφομένων ἀπέρχεται.
ΝΙΚ. Κεφάλαιον τοίνυν τῶν παρόντων ἐστὶ ναΐ,
Θεῶν ἰόντε πρόσπεσεῖν σφῷν τὼ βρέτα.
ΔΗΜ. Ποῖον βρετέτθας; ἑτέον ἡγεῖ γὰ θεός;
ΝΙΚ. Ἔγωγε. ΔΗΜ. Ποίῳ χρόμενοι & πειθοῖ;
ΝΙΚ. Ὅτὴ θεοῖσιν ἐχθρός εἰμ' οὐκ εἰκότως.
ΔΗΜ. Εὖ προσβιβάζεις μ'. ΝΙΚ. Ἀλλ' ἕτερά τοι σκεπτέον.
ΔΗΜ. Βάλε τὸ πρᾶγμα τοῖς θεαταῖσι φράσω;
ΝΙΚ. Οὐ χεῖρον. ἐν δ' αὐτὰς ἀθαιτησώμεθα,
Ἐπίδηλον ἡμῖν τοῖς προσώποισιν ποιεῖν,
Ἢν τοῖς ἔπεσι χαίρωσι τοῖς πράγμασι.

vs. 16. Πῶς ἂν σύ μοι λέξειας] Ex Euripidis Hippolyto vs. 345. ut & Scholiastes dicit, ubi Phaedra non audet indicare amorem, cuperetque ut nutrix per conjecturam rem assecuta dicat, quod ipsam dicere pudebat: Φεῦ, πῶς ἂν σύ μοι λέξειας ἃ 'μ' ἐχρῆν λέγειν. Scholiastes Euripidis ad illum locum: Κεκωμῴδηται δὲ ὁ στίχος ὑπὸ Ἀριστοφάνους.

vs. 17. Τὸ θρίπτε] Scholiastes: θρίπτε δὲ, βαρβαρικὸν, ἀντὶ τοῦ θαῤῥεῖν· παρὰ τὸ θρασύ· Quasi barbarizans θρίπτε dixit, a θρασὺ pro θαῤῥεῖν audere.

vs. 19. Διασκανδικίσῃς] Scholiastes: διευριπιδίσῃς· ἢ γὰρ μήτηρ Εὐριπίδου σκάνδικας ἐπίπρασκεν· Euripidiffes; mater enim Euripidis scandices vendebat. Hinc & in Acharn. vs. 477. quidam ad Euripidem dicit: σκάνδικά μοι δὸς μητρόθεν δεδιγμένα. In Thesmoph. vs. 394. Εὐριπίδου τὸ τ' λαχανοπωλητρίας Est autem σκάνδιξ, εἶδος λαχάνου· oleris quaedam species, ut ait Scholiastes.

vs. 20. Ἀπόκινον] Scholiastes: φυγὴν, ἀποχώρησιν. ἔστι δὲ καὶ εἶδος ὀρχήσεως φορτικῆς. οἱ δὲ μίμου. Fugam, receffum. Eft & species saltationis impudentioris. Alii Canticum esse ajunt. Λ κινῶ. In Avibus vs. 1012. ὑποκινῆ τ' ἰδὲ.

vs. 21. Λίχε δὴ μόλωμεν] Αὐτομολεῖν eft transfugere. Et Niciae consilium eft, ut transfugiant ad hoftes; sed non audet rem palam enunciare, timens ne prodatur.

ΔΗΜ.

Salutem nobis, & non flere amplius?
Nic. Quaenam igitur evenire nobis poſſit ſalus? tu dic. Dem. Imo tu dic mihi,
Ut ne pugnem *amplius*. Nic. Nolo equidem, per Apollinem juro.
Sed dic audacter, deinde ego etiam dicam tibi.
Dem. Poſſesne aliqua ratione mihi dicere, quae ego dicere volo?
Nic. Sed mihi non ineſt audacia. Videam tamen, an
Poſſim id dicere ſcite & Euripideo more.
Dem. Ne mihi Euripidem, neve olitores imiteris.
Sed inveni aliquam cantilenam receſſus, ut fugiamus ab hero.
Nic. Dic ergo continenter, fugiamus.
Dem. Age, dico: fugiamus. Nic. Nunc ſubjunge
Vocem trans voci fugiamus. Dem. Trans. Nic. Bene ſane;
Quaſi maſturbares nunc primo ſenſim dic
Fugiamus: deinde frequenter ſubjuncto trans.
Dem. Fugiamus trans: fugiamus, transfugiamus. Nic. Hem,
Annon jucundum eſt? Dem. Ita profecto: ſed propter cutem
Timeo iſtud augurium. Nic. Quid ita?
Dem. Quia cutis abſcedit maſturbantibus.
Nic. Optimum igitur nobis eſt pro praeſenti rerum ſtatu,
Ut ſupplices accedamus ad aliquod Deorum ſimulacrum.
Dem. Quale ſimulacrum? dic verum, ſtatuisne eſſe Deos?
Nic. Equidem ſtatuo. Dem. Quo argumento vero edoctus?
Nic. Quia enim Diis inviſus ſum ultra, quam decet.
Dem. Facile me adducis in tuam ſententiam. Nic. Sed diſpiciamus aliam rationem.
Dem. Visne, ut hanc rem ſpectatoribus indicemus?
Nic. Non abs re fuerit. Unum hoc eos rogemus,
Manifeſtum ut nobis vultu faciant,
An verbis noſtris & rebus delectentur.

datur. Itaque id machinatur, ut Demoſthenes inſcius dicat, quod ipſe Nicias non audebat dicere: atque hac ratione efficit, quod Demoſthenes paulo ante optabat, cum diceret: πῶς ἂν σὺ μοι λέξειας ἃ μὲ χρὴ λέγειν; Nam dum Nicias Demoſthenem jubet pronunciare vocem μόλωμεν & αὖτε, easque crebro & cito ita proferre, ut una alteram ſequatur, facit, ut Demoſthenes dicat αὐτομολῶμεν.

vſ. 30. Κράτιστα τοίνυν τ' παρίντων] Aeſchylus in Prometheo vſ. 216. Κράτιστα δή μοι τ' παρισώτων τότε Ἐφαίνετ' εἶτα· *Ideo mihi tunc in illo rerum ſtatu conſultiſſimum videbatur eſſe.*

vſ. 34. Ὅτιὴ] Hunc verſum ita diſtinguo: ὅτιὴ θεοῖσιν ἐχθρός εἰμ'. ἐκ εἰκότως; *Quia nempe Diis inviſus ſum. Annon merito?* Id eſt: *Propterea puto Deos eſſe, quia illis inviſus ſum. Nonne merito puto Deos eſſe?* Qui credit, ſe, aut alium inviſum eſſe Diis; ille praeſupponit Deos eſſe. „ Sic apud Laërtium in Diogenis Vita: „ Λυσίᾳ τῷ φαρμακοπώλῃ πυθομένῳ, εἰ θεοὺς νομίζῃ; πῶς „ δέ, εἶπεν, ἃ νομίζω, ὅτε καὶ σὲ θεοῖς ἐχθρὸν ὑπολαμ„ βάνω; *Cum Lyſias Pharmacopola interrogaſſet Diogenem,* „ *an Deos crederet? Quomodo non crederem, inquit, cum* „ *& te Diis inimicum putem?*" Hunc locum citaverat Cl. Kuſterus & alium ex eodem Laërtio.

ΔΗΜ. Λέχοιμ' ἂν ἤδη· νῷν γάρ ἐστι δεσπότης
Ἀγροικος ὀργήν, κυαμοτῳξ, ἀκφάχολος,
Δῆμος Πυκίτης, δύσκολον γερόντιον,
Ὑπόκωφον ἔτος τῇ πρωτέρᾳ νεμηνίᾳ
Ἐπρίατο δᾶλον, βυρσοδέψιν Παφλαγόνα,
Πανυργότατον, καὶ βδελυρώτατόν τινα.
Οὗτος καταγνὺς ἕν γέροντος τὼ τρόπω,
Ὁ βυρσοπαφλαγὼν, ὑποπεσὼν τὸν δεσπότην
Ἤκαλλ', ἐθώπευ', ἐκολάκευ', ἐξηπάτα,
Κοσκυλματίοις ἄκροισι, τοιαυτὶ λέγων·
Ὦ δῆμε, λῦσαι πρῶτον ἐνδικάσας μίαν,
Ἔνθα, ῥόφησον, ἔντραγ', ἔχε τριώβολον.
Βάλε πρόσθεν σοὶ δέρμ'; εἶτ' ἀναρπάσας
Ὅ, τι ἄν τις ἡμῶν σκυτάσῃ, τῷ δεσπότῃ
Παφλαγὼν κεχάρισται τοῦτο. κἀγὼ γ' ἐμοῦ
Μάζαν μεμαχότος ἐν Πύλῳ Λακωνικὴν,
Πανυργοτάτου πως πεισθεὶς, ὑφαρπάσας
Αὐτὸς παρέθηκε τὸν ὑπ' ἐμοῦ μεμαγμένην.
Ἡμᾶς δ' ἀπελαύνει, κοὐκ ἐᾷ τὸν δεσπότην
Ἄλλον θεραπεύειν, ἀλλὰ βυρσίνην ἔχων,
Δειπνοῦντος, ἕως ἀποσβεῖ τὰς ῥήτορας·
Ἀεὶ δὲ ξηρμύς· εἶθ' ὁ γέρων σιβυλιᾷ.
Ὁ δ' αὐτὸν ὡς ὁρᾷ μεμακκοακόλα,
Τέχνῃ πεποίηθ· τὰς γὰρ ἔνδον ἄνπερυς
Ψοδῇ βδελύττει· κἀγὼ μαγειρεύομαι
Ἡμεῖς· Παφλαγὼν δὲ πείθων τὰς οἰκέτας,

Αἰτεῖ,

vs. 41. Κυαμοτρώξ] Id est, κυαμους τρώγων, ut est in Lysistrata vs. 537. Scholiastes in istis duobus locis exponit: δικαστικὸς & δικάζων· quia fabis utebantur in ferendis suffragiis. Describit autem ingenium Populi Athenienſis.

vs. 42. Πυκίτης] Ita Edd. Juntae & Farrei; non πυκνίτης.

vs. 43. Τῇ πρωτέρᾳ νουμηνίᾳ] Initio menſis fiebat mercatus Athenis. In Veſpis vs. 169. ἀποδόσθαι βέλομαι τὸν ἄγων ἀγῶνα αὐτοῖσι τοῖς καυθηλίοις· νουμηνία γάρ ἐστι. Ubi Scholia: ἔθος ἦν Ἀθήνησιν ἐν νουμηνίᾳ πιπράσκειν.

vs. 49. Κοσκυλματίοις] Quia Cleo erat orator, debebat Comicus de eo dixiſſe, quod Populi favorem ſibi conciliaverit λογαρίοις αἰμύλοις, ut loquitur Scholiaſtes, id eſt, *verbulis blandis*. Sed quia idem erat & Coriarius, dicit eum *fruſtulis coriorum* demeruiſſe Populum.

vs. 50. Πρῶτον ἐνδικάσας μίαν.] Scholiaſtes ellipſin eſſe dicit vocis ἡμέραν. In Veſpis vs. 593. πρώτιστα μίαν δικάσαντας. Ibi Scholiaſtes ſubintellexit vocem δίκην. quod rectius puto.

vs. 51. Ἔντραγε] In Veſpis vs. 608. φάγε τυτὶ, ἔντραγε τυτί.

Ibid. Τριώβολον] Nempe, τὸ δικαστικὸν μισθὸν, Scholiaſtes.

vs. 55. Μάζαν μεμαχότος] Haec allegorice dicuntur; quomodo res geſta ſit, dixi in principio Notarum ad hanc Comoediam. Feſtive autem μάζαν μεμαχότος dicit, pro μάζην μεμαχηκότος.

vs. 56. Ὑφαρπάσας, αὐτὸς παρέθηκε] Infra, vs. 773. dicit adverſarius Cleonis ad Populum de iſto facinore: τοῦτο μέν, ὦ Δῆμ', οὐκέτι σημεῖόν· κἀγὼ γάρ ταῦτά σε δράσω· ἀρπάζων γὰρ τὰς ἀρτῦς σοὶ τὰς ἀλλοτρίας παρα-

θήσω.

DEM. Jam dicam. Nobis est herus *quidam*
Efferatus iracundia, fabas esitans, ad bilem proclivis, *cerebrosus*.
Populus, inquam, Pnycem & forum amans, senex morosus,
Surdaster: iste superioribus calendis
Emit servum, coriarium Paphlagonem,
Vaserrimum, calumniatorem quendam maximum.
Iste cognitis senis moribus,
Coriarius, inquam, Paphlago, circumvenit herum,
Adulabatur, blandiebatur, assentabatur, decipiebat
Praesegminibus quibusdam, haec dicens:
ô Populе, abi in balneum, ubi prius unam litem dijudicaveris,
Sume offam, sorbe, jenta, cape triobolum.
Visne ut coenam tibi anteponam? Deinde rapiens
Quodcunque nostrum aliquis paraverit, hero
Illud donat Paphlago. Nuper etiam, cum ego
Mazam ei pinsuissem in Pylo Laconicam,
Astutissima quadam ratione me circumvenit, surreptamque
Ipse antepositi hero, quam ego pinsueram.
Nos autem abigit, nec sinit ut herum
Alius colat, sed lorum manibus tenens
Stat, hero coenante, & rhetoras abigit:
Canitque oracula: inde senex intentam Sibyllis habet mentem:
Ille vero ubi eum videt studio jam stupidum,
Opus aggreditur; nam domesticos plane (*aperte*)
Falsis criminibus accusat: deinde flagris caedimur
Nos. Ipse vero Paphlago cum clamore cursitat circum servos,
Petit,

θάσω. Quod ille etiam facit postea; nam Cleoni leporinas carnes surripit, & Populi Personae offert, quas ipse Cleo erat oblaturus. Ubi cum dixisset Cleo vs. 1195. οἴμοι τάλας, ἀδίκως γε τἀ 'μ' ὑφήρπασας· alter respondet: Νὴ τὸ Ποσιδῶ. καὶ σὺ γὰρ τὰς ἐκ Πύλ.

vs. 59. Βυρσίνην] Debebat dixisse *μυρσίνην myrtum*; nam myrti ramos in conviviis habebant; sed quia Cleo erat *βυρσοδέψης*, fingit similem vocem a *βύρσα corium* & dicit eum *βυρσίνην* habentem adstare Populo coenanti. Quod & Scholiastes animadvertit. Etiam infra lepidissime ludit in his vocibus; ubi, cum adversarius Cleonis vellet dicere, avum Cleonis fuisse unum ex satellitibus *Myrrhinae*, quae erat Hippiae tyranni uxor; sic loquitur, vs. 446. τὸ πάππον εἶναί φημί σε τὸ δουρίου τὸ Βυρσίνης τὸ Ἱππίς.

Ibid. & seq. Βυρσίνην ἔχων —— ἰσὰς ἀποσιδεῖ] Menander apud Athenaeum XI. p. 486. Πέρσαι δ' ἔχοντες μυστίδας ἑστήκεσαν· *Persae autem stabant habentes mustaria.*

vs. 60. Ἀποσιδεῖ τὰς ῥήτορας] Pro *μυίας muscas*. ut & Scholiastes notavit. In Vespis vs. 593. Chorus Judicum dicit: Αὐτὸς δ' ὁ Κλέων ὁ κυναξιδάκας, μύιας ἡμᾶς ἀ περιτράγῃ, Ἀλλὰ φυλάττῃ διὰ χειρὸς ἔχων, καὶ τὰς μυίας ἀπαμύνῃ.

vs. 61. Σιβυλλιᾷ] Scholiastes: χρησμῶν ἐρᾷ καὶ ἐπιθυμεῖ· *Oracula (Sibyllina) amat & desiderat.* Est verborum quaedam species in *αω* desiderium consignificantium. ut στρατηγιᾷν *ducatum ambiens*, apud Xenophontem Lib. VII. ἀναζάσιος. & μαθητιῶ apud Comicum in Nubibus vs. 183. ubi vide Notam.

vs. 62. Μιλλακοακόπτα] Infra vs. 394. καὶ τὸ τῆ δήμου πρόσωπον μακκοᾷ καθήμενον.

Αἰτεῖ, παράβλ, δωροδοκεῖ, λέγων τάδε·
Ὁρᾶτε τ' Ὕλαν δι' ἐμὲ μαστιγούμενον;
Εἰ μή μ' ἀναπείσετ', ἀποθανεῖσθε σήμερον.
Ἡμεῖς δὲ δίδομεν. εἰ δὲ μή, πατούμενοι
Ὑπὸ γ' ἑκόντος ὀκλαπλάσιον χέζομεν.
Νῦν ἐν ἀνύσαντες φροντίσωμεν, ὦ γαθέ,
Ποίαν ὁδὸν νῷ τρεπτέον, ἢ τοῖς πίνα.
ΝΙΚ. Κράτιστ' ἐκείνην, τὴν μόλωμεν, ὦ γαθέ.
ΔΗΜ. Ἀλλ' οὐχ οἷόν τε τ' Παφλαγόν' ὄντ' λαθεῖν·
Ἐφορᾷ γὰρ αὐτὸς πάντ'· ἔχει γὰρ τὸ σκέλος,
Τὸ μὲν ἐν Πύλῳ, τὸ δ' ἕτερον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.
Τοσόνδε δ' αὐτῷ βῆμα διαβεβηκότος,
Ὁ πρωκλὸς ὅσον αὐτέχρημ' ἐν Χαόσιν·
Τὼ χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς· ὁ νοῦς δ' ἐν Κλωπιδῶν.
ΝΙΚ. Κράτιστον ἂν νῷν ἀποθανεῖν. ἀλλὰ σκόπει,
Ὅπως ἂν ἀποθάνωμεν ἀνδρικώτατα.
ΔΗΜ. Πῶς δῆτα; πῶς γένοιτ' ἂν ἀνδρικώτατα;
ΝΙΚ. Βέλτιστον ἡμῖν αἷμα ταύρειον πιεῖν·
Ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἱρετώτερος.
ΔΗΜ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἄκρατον οἶνον Ἀγαθοῦ Δήμου.
Ἴσως γὰρ ἂν λήσειν τι βυλθυσώμεθα.
ΝΙΚ. Ἰδού γ' ἄκρατον. ᾧδὶ ποτῶ γῦν ἐστί σοι;
Πῶς δ' ἂν μεθύων λήσειν τι βυλθύσαιτ' ἀνήρ;
ΔΗΜ. Ἀληθὲς ὄντος κρυνοχοπρολήραιον εἶ.
Οἶνον σὺ τολμᾷς εἰς ὀπώπιον λοιδορεῖν;

Οἶνο

vſ. 67. Ὁρᾶτε] In Pace vſ. 643. Οἱ δὲ, τὰς πληγὰς, ὁρῶντες ἂς ἔτυπτον, εἰ ξένοι, χρυσίῳ τ' ταῦτα ποιοῦντων ἐδόκουν τὸ σῶμα.

vſ. 69. & ſeq. Πατούμενοι —— χέζομεν.] In Lyſiſtrata vſ. 443. ἐπιχισεῖ πατούμενος.

vſ. 73. & 74. Ποίαν ὁδὸν —— κράτιστ' ἐκείνην] Euripides in Medea vſ. 376. Πολλὰς δ' ἔχουσα δαιτσίμους αὐτοῖς ὁδούς, Οὐκ οἶδ' ὁποίᾳ πρῶτον ἐγχειρῶ. deinde vſ. 384. Κράτιστα τὴν εἰθεῖαν, ἣ πεῖρώμεν σοφὰ μάλιστα, φαρμάκοις κτανεῖν· *Cum multas habeam vias interficiendi eos, neſcio quam primum ingrediar. —— Optimum eſt recta via ingredi, qua ſumus ſapientes maxime, venenis ut eos interficiamus.*

Ibid. Τὴν μόλωμεν] Pro αὐτομολῶμεν. Reſpicit ad ſuperiora, vſ. 20. & ſeqq.

vſ. 74. Τὸν Παφλαγόν' ἔδδν λίληθεν] Infra, vſ. 857. ipſe Cleo dicit: καί μ' ἔδδν λέληθεν ἐν τῇ πόλῃ συτιζόμενον, ἀλλ' εὐδέως κέκραγα.

vſ. 78. Ἐν Χαόσιν] Si vertas: *In Chaonibus*, non aſſequeris vim verborum Graecorum; alludit enim Comicus ad verbum χαίνω *bio*; quaſi podex hiaret, tam valde diductis cruribus. Sic ἐν Αἰτωλοῖς, reſpicit ad αἰτεῖν *petere*; hinc non inepte Friſchlinus vertit: *Petiliae*. Eſt autem Petilia nomen urbis Virgilio memoratae.

vſ. 79. Ἐν Κλωπιδῶν] Pro ἐν Κραπιδῶν. Subauditur autem τῷ δήμῳ. Erat pagus Atticus Κραπία, teſte Stephano Byz. Comicus quaſi balbutiens literam ρ in λ mutavit, alludens ad vocem κλέψ *fur*, ad indicandam *furacitatem* Cleonis. Vide infra ad vſ. 205. Liceat autem in Latino etiam ſermone fingere vocem *Clepidae*, a *clepo*.

vſ. 80. Κράτιστον ἂν νῶν ἀποθανεῖν] Sic Euripides in Medea vſ. 401. καθανεῖν ἔδοξέ μοι κράτιστον.

vſ. 80. & 81. Κράτιστον —— ἀποθανεῖν· ἀλλὰ σκόπει ὅπως ἂν ἀποθάνωμεν] Euripides in Helena vſ. 305. Θανεῖν κράτιστον· πῶς θάνοιμ' ἂν ἓν καλῷ;

vſ. 81. Ὅπως ἂν ἀποθάνωμεν ἀνδρικώτατα] Euripides in Iphigenia Taurica vſ. 321. ἀλλ' ὅπως θανούμεθα κάλλιστα.

vſ. 83. Αἷμα ταύρειον πιεῖν] Scholiaſtes ex Sophoclis Helena: Ἐμοὶ δὲ λῶστον, αἷμα ταύρου γ' ἐκπιεῖν· Καὶ μήγε πλείω τῶνδ' ἔχειν δυσφημίας· *Mihi optimum eſt cibere ſanguinem tauri, & non amplius ob hanc habere malam famam.* Herodotus in Thalia de Pſammenito: αἷμα

Petit, turbat, munera captat, haec dicens:
Videtis, ut Hylas propter me flagris caeditur?
Nisi me placaveritis, hodie moriemini.
Nos vero illi damus. si non, conculcati
A sene octuplum cacamus.
Nunc itaque studiose consideremus, ô bone,
Quonam nos convertamus & ad quem *hominem*.
NIC. Optimum fuerit, si ad fugam, uti dixi, nos convertamus, ô bone.
DEM. Sed nihil clam Paphlagone fieri potest;
Nam ipsemet omnia inspectat: habet enim crus
Alterum in Pylo, alterum in foro:
Cruribus itaque ejus tanto spatio divaricatis,
Culus reapse est in Hiantia:
Manuum utraque in Petilia: mens in Clepidûm tribu.
NIC. Optimum itaque erit ut moriamur. sed vide
Ut moriamur quam maxime viriliter.
DEM. Quomodo itaque possimus quam maxime viriliter?
NIC. Optimum est nos taurinum sanguinem potare:
Nam Themistoclis mors magis expetenda est.
DEM. Non profecto sanguinem, sed potius merum Boni Genii (*potabimus*)
Forte enim aliquid boni excogitaverimus.
NIC. Ecce vero merum, inquit! ergone de potu tibi agitur?
Quomodo vir ebrius aliquid boni excogitaverit?
DEM. Vere tu potor aquae nugax es.
Tune vinum audes vituperare ut inutile ad aliquid boni excogitandum?

Po-

μα ταῦρε πιὼν ἀπίθανε παραχεῦμα. Vid. Not. seq.

„ vs. 84. Ὁ Θεμιστοκλέες γὰρ θάνατον] Cicero de „ Claris Orat. ad M. Brutum: *Nam quem (Themistoclem „ puta) Thucydides, qui & Atheniensis erat, & summo „ loco natus, summusque vir, & paulo aetate posterior, „ tantum mortuum scripsit, & in Attica clam humatum; „ addit fuisse suspicionem veneno sibi conscivisse mortem: „ hunc isti (Rhetores) ajunt, cum taurum immolasset, ex- „ cepisse sanguinem patera, & eo poto mortuum concidis- „ se.*" Ex Notis Kusteri.

vs. 85. Ἄκρατον οἶνον ἀγαθῷ δαίμονι] Theopompus Comicus apud Athenaeum XI. p. 485. ἐκπίεσα ἄκρατον ἀγαθῷ δαίμονι.

vs. 86. Ἴσως γὰρ ἂν χρηστόν] Hedylus apud Athenaeum XI. 472. Πίνωμεν· καὶ γάρ τι νέον, καὶ γάρ τι παρ' οἶνον Εὑρεῖμεν λεπτὸν καί τι μελιχρὸν ἔπος· *Bibamus; etenim aliquod novum inter pocula, & aliquod subtile fortasse inveniemus, & aliquod mellitum carmen.*

vs. 88. Πῶς ἂν μεθύων] Annotavit Scholiastes morem Persarum ex Herodoto, qui in Clione scribit c. 133. μεθυσκόμενοι δὲ ἐνθαῦτα βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιότατα τῶν πρηγμάτων· τὰ δ' ἂν ἄδην σφι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ οἰκήιος, ἐν τοῖσι ἂν ἔωσι βουλεύμασι· καὶ ἢν μὲν ἄδῃ καὶ νήφουσι, χρέωνται αὐτοῖς· ἢν δὲ μὴ ἄδῃ, μετιᾶσι· τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιθαυμάζουσι· *Solent autem ebrii consultare de rebus maxime seriis; & quod consultantibus placuerit, illud postridie dominus aedium, in cujus domo fuerant, proponit: atque, si sobriis placeat, id in usum convertunt; sin minus, missum faciunt. De quibus autem sobrii prius consultaverint, ea recognoscunt ebrii.* Vide in Lysistrata vs. 1232.

vs. 89. Κρουνοχυτρολήκυθον] Ulpianus in III. Olynthiacam, ad haec Demosthenis verba: κρήνας καὶ λήρους, scribit: οἱ μέν φασι τὰς κρουνὰς λέγειν, παρὰ τὸ λίαν ῥεῖν· οἱ δὲ τὰ λῆρα ἄξια πραγμάτων· ἐκεῖθεν γὰρ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης παρὰ τὸ λαρεῖν ἐποίησε τὸν σύνθετον Θέωνα τινὰ ὑφέντα, ἐν τῷ κρουνοχυτρολήκυθον· *Quidam ajunt oratorem per vocem λῆρος significare aquaeductus, ita dictos Graece a λιαν ῥεῖν· alii res nugatorias; hinc etiam a λαρεῖν Aristophanes fecit compositionem, cum vellet aliquem notare, voce κρουνοχυτρολήκυθον.*

Οἶνῳ γ' ὗροις ἄν τι φρακτικώτερον;
Ὁρᾷς; ὅταν πίνωσιν ἄνθρωποι, τότε
Πλουτοῦσι, ᾄδουσ', νικῶσιν δίκας,
Εὐδαιμονοῦσιν, ὠφελοῦσι τοὺς φίλους.
Ἀλλ' ἐξένεγκέ μοι ταχέως οἶνον χοᾶ,
Τὸν νοῦν ἵν' ἄρδω, ᾧ λέγω τι δεξιόν.
ΝΙΚ. Οἴμοι, τί ποθ' ἡμᾶς ἐργάσῃ τῷ σῷ ποτῷ;
ΔΗΜ. Ἀγάθ', ἀλλ' ἔνεγκ'· ἐγὼ δὲ κατακλινήσομαι.
Ἤν γ' μεθυσθῶ, πάντα ταυτὶ καταπάσω
Βωλυματίων, ᾧ γνωμιδίων, ᾧ νοϊδίων.

ΝΙΚ. Ὡς δ' ὐτυχῶς, ὅτ' οὐκ ἐλήφθην ἔνδοθεν,
Κλέπτων τ' οἶνον. ΔΗΜ. Εἰπέ μοι, Παφλαγὼν τί δρᾷ;
ΝΙΚ. Ἐπίπαγα λείξας δημόσιος' ὁ βάσκανος,
Ῥέγκει μεθύων ἐν ταῖσι βύρσαις ὕπνῳ.
ΔΗΜ. Ἴθι νῦν, ἄκρατον ἐγκάναξόν μοι πολύ.
ΝΙΚ. Σπουδῇ λαβὲ δή, ᾧ σπεῖσον Ἀγαθῷ Δαίμονος,
Ἕλκ', ἕλκε τοῦ δαίμονος τοῦ Πραμνίου.
ΔΗΜ. Ὦ δαῖμον ἀγαθὲ, σὸν τὸ βάλθυμ', οὐκ ἐμόν.
ΝΙΚ. Εἶπ', ἀντιβολῶ, τί ἐστί; ΔΗΜ. Τὰς χρησμὰς ταχύ
Κλέψας ἔνεγκε τοῦ Παφλαγόνος ἔνδοθεν,
Ἕως καθεύδῃ. ΝΙΚ. Ταῦτ' ἀπὸ τοῦ δαίμονος;
Δέδοικ' ὅπως μὴ τεύξομαι κακοδαίμονος.
ΔΗΜ. Φέρε νῦν ἐγὼ 'μαυτῷ περισαγάγω τὸ χοᾶ,
Τὸν νοῦν ἵν' ἄρδω, ᾧ λέγω τι δεξιόν.
ΝΙΚ. Ὡς μεγάλ' ὁ Παφλαγὼν πέρδει καὶ ῥέγκει·
Ὥστ' ἔλαθον αὐτὸν, τὸ ἱερὸν χρησμὸν λαβὼν,
Ὅνπερ μάλιστ' ἐφύλαττεν. ΔΗΜ. Ὦ σοφώτατε,
Φέρ' αὐτὸν, ἵν' ἀναγνῶ. σὺ δ' ἔγχεον πιεῖν
Ἀνύσας τι. Φέρ' ἴδω, τί ἄρ' ἔνεστιν αὐτόθι.
Ὦ λόγια· δὸς σύ μοι τὸ ποτήριον ταχύ.
ΝΙΚ. Ἰδοὺ, τί φησιν ὁ χρησμός; ΔΗΜ. Ἐτέραν ἔγχεον.

ΝΙΚ.

vs. 97. Τῷ σῷ ποτῷ] In Vespis vs. 1391. διὰ τὸν οἶνον.
vs. 99. Πάντα ταυτὶ] Cratinus apud Scholiastem Comici in Equit. ad vs. 523. Ἅπαντα ταῦτα κατακλύσῃ ποιήμασι· *Omnia haec inundabit poëmatibus.*
vs. 103. Ἐπίπαγα λείξας] Infra, vs. 1085. λείχων ὑπίπαγα.
vs. 105. Ἐγκάναξόν] Hesychius: ἴσχε, ἔκπιε. Sed „ is τὸ ἐγκάναξον videtur confundere cum ἐκκάναξον. „ Aelianus Epist. IV. τρεῖς ἀδρὰς ἐξεκάναξα κύλικας· „ *tres grandes exhausi cacices.*" Ex notis Kusteri.
vs. 107. Ἕλκ' ἕλκε τοῦ τὸ δαίμονος] Subintelligitur κύλικα, aut simile; Euripides in Cyclope vs. 416. ἵσπασεν τ' ἀμυστιν ἑλκύσας· *Hausitque tractim amyssidem, poculum.*

Ibid.

Potesne vino aliquid invenire efficacius?
Vides? cum potant homines, tunc
Diteſcunt, negotia peragunt, vincunt lites,
Beati fiunt, proſunt amicis.
Sed effer mihi cito vini congium,
Mentem ut irrigem, & dicam aliquid boni.
NIC. Hei mihi! quid nobis facies cum tuo potu?
DEM. Aliquid boni. ſed affer; ego vero decumbam.
Si enim inebriatus fuero, omnia iſta conſpergam
Conſiliolis, ſententiolis, & ratiunculis.

NIC. Quam proſpere evenit, quod intus non fui deprehenſus,
Cum vinum furarer. DEM. Dic mihi, quid facit Paphlago?
NIC. Poſtquam liguriverat publicatos cibos mola conſperſos, improbus ille
Stertit ebrius in corio ſupinus jacens.
DEM. Agedum infunde jam merum largiter.
NIC. Cape jam libamen, & liba bono Genio,
Trahe, trahe potionem Genii Pramnii.
DEM. ô Bone Geni! tuum eſt hoc conſilium, non meum.
NIC. Dic obſecro quid id eſt? DEM. Oracula cito
Paphlagonis clam effer domo,
Dum dormit. NIC. Haec illa ſunt. ſed ego propter hunc Genium
Timeo ne potiar malo Genio. (*infortunio*)
DEM. Agedum ego mihi admovebo congium,
Ut mentem irrigem & dicam aliquid boni.
NIC. Quam valde Paphlago pedit & ſtertit:
Itaque facile clam ipſo ſacrum oraculum abſtuli,
Quod ipſe maxime cuſtodiebat. DEM. ô Sapientiſſime,
Cedo illud, ut legam. Tu vero, ut bibam, infunde
Properans nonnihil: age videam, quidnam hic inſit.
ô Vaticinia: da tu mihi poculum cito.
NIC. En, quid ait oraculum? DEM. Aliud infunde.

NIC.

Ibid. Πραμνίε] De Pramnio vino vide ſaltem Athenaeum I. p. 30.

vſ. 108. Σὲν τὸ βάϑευμ', ἐκ ἐμόν.] Infra, vſ. 1198. τὸ μὲν νικᾶν σ' ϑεῖ, τὸ δὲ κλέμμ' ἐμόν. & vſ. 1250. Ἑλλάνιε Ζεῦ σὸν τὸ νικητήριον.

vſ. 111. Ταῦτ'] Haec ita diſtinguo: ταῦτ'. ἀτὰρ τὸ δαίμον' δίδοιχ' ὅπως μὴ τύξομαι κακοδαίμων'. *Ilaeccine? Sed iſte (bonus) Genius, timeo ne fiat mihi malus Genius.* ut admirabundus dicat ταῦτα. Sic in Avibus vſ. 802. ϑαῦμ' τοιαῦτ'. Aut ſubauditur ἐκεῖνα, ut ſit ταῦτα ἐκεῖνα. nempe illa, quae alter dicebat ſe excogitaturum, ſi bibat vinum; in Acharn. vſ. 40. τἄτ' ἐκεῖ, οὐγὼ 'λεγον. In Ranis vſ 321. τατ' ἐς' ἐκεῖνο, δίσποθ', οἱ μεμυημένοι, ἐνταῦθά που παίζουσιν, ἔξ ἱερᾶς ὁδοῦ.

ΝΙΚ. Ἐν τοῖς λογίοις ἔνεστιν, ἑτέραν ἔγχεον;
ΔΗΜ. Ὦ Βάκι. ΝΙΚ. Τί ὄζει; ΔΗΜ. Δὸς τὸ ποτήριον ταχύ.
ΝΙΚ. Πολλῷ γ' ὁ Βάκις ἐχρῆτο τῷ ποτηρίῳ.
ΔΗΜ. Ὦ μιαρὲ Παφλαγών, ταῦτ' ἄρ' ἐφυλάττου πάλαι,
Τὸν περὶ σεαυτῷ χρησμὸν ὀρρωδῶν. ΝΙΚ. Τίν';
ΔΗΜ. Ἐνταῦθ' ἔνεστιν, αὐτὸς ὡς Ἀπόλλων.
ΝΙΚ. Καὶ πῶς; ΔΗΜ. Ὅπως; ὁ χρησμὸς ἀντικρυς λέγει,
Ὡς πρῶτα μὲν συπωειοπώλης γίνεται,
Ὃς πρῶτος ἔξει τὰ πόλεως τὰ πράγματα.
ΝΙΚ. Εἰς ὑποσὶ πώλης. πῇ τύντευθεν; λέγε.
ΔΗΜ. Μετὰ τοῦτον αὖθις πωλοπωλης δεύτερος.
ΝΙΚ. Δύω πάδε πώλα· κἀγὼ τί τοῦτον χρὴ παθεῖν;
ΔΗΜ. Κρατεῖν, ἕως ἂν ἕτερος ἀνὴρ βδελυρώτερος
Αὐτοῦ γένοιτο· μοῖ δὲ ταῦτ' Ἀπόλλων.
Ἐπιγίνεται γὰρ βυρσοπώλης Παφλαγών,
Ἄρπαξ, κεκραγώς, Κυκλοβόρα φωνὴν ἔχων.
ΝΙΚ. Τὸν πωλοπωλίου ἦν ἄρ' Ἀπολέσθαι χρεών
Ὑπὸ βυρσοπώλου; ΔΗΜ. Νὴ Δί'. ΝΙΚ. Οἴμοι δείλαιος.
Πόθεν ἂν ἔτι γένοιτο πώλης εἷς μόνος;
ΔΗΜ. Ἔτ' ἐπὶ εἷς, ὑπερφυᾶ τέχνην ἔχων.
ΝΙΚ. Εἶπ', ἀντιβολῶ, τίς ὄζιν; ΔΗΜ. Εἴπω; ΝΙΚ. Νὴ Δία.
ΔΗΜ. Ἀλλαντοπώλης ἔσθ' ὁ τοῦτον ἐξολῶν.
ΝΙΚ. Ἀλλαντοπώλης; ὦ Πόσειδον, ἡ τέχνης!
Φέρε πῇ τὸ ἄνδρα τοῦτον ἐξευρήσομεν;
ΔΗΜ. Ζητῶμεν αὐτόν. ΝΙΚ. Ἀλλ' ὁδὶ παρέρχεται,
Ὥσπερ κατ' θεῖον, εἰς ἀγορᾶν. ΔΗΜ. Ὦ μακάριε
Ἀλλαντοπῶλα, δεῦρο δεῦρ', ὦ φίλτατε,
Ἀνάβαινε σωτὴς τῇ πόλει καὶ ναῦν φανείς.

vs. 123. Ὦ Βάκι.] Apparet Bacidis quaedam oracula habuisse Cleonem, quae Nicias clam extulit a Cleone, ut illius fata inde cognoscant. Infra Cleo & adversarius ejus certant coram Populo de multitudine & praestantia oraculorum, quae uterque habebat; ibi Populus dicit vs. 997. Φέρ' ἴδω τίν' γάρ εἰσιν οἱ χρησμοί ποτε; deinde Cleo: si μοι μὲν εἰσι Βάκιδος· adversarius autem ejus dicit sua oracula esse Γλανιδοῦ, ἀδελφοῦ τοῦ Βάκιδος γεραιτέρου.

„ vs. 132. Πρωτοπώλης] Scholiastes monet, tangi „ hic Calliam, vel secundum alios Lysiclem. Poste- „ riorem certe fuisse πρωτοπώλην, ex aliis auctorum „ locis etiam constat. Hesychius: Πρωτοπώλης· ὕστε- „ ρος ἐκωμῳδεῖτο Λυσικλῆς, γήμας Ἀσπασίαν τὴν πόρνην. „ Plutarchus in Pericle p. 165. C. Αἰσχίνης δέ φησι, καὶ „ Λυσικλέα τὸν πρωτοκάπηλον, ἐξ ἀγενοῦς καὶ ταπεινοῦ „ τὸν

NIC. In vaticiniisne ineſt hoc, aliud infunde?
DEM. ô Bacis! NIC. Quid eſt? DEM. Da mihi poculum cito.
NIC. Saepicule Bacis uſus eſt poculo.
DEM. ô Impure Paphlago, ab iſtis ergo tibi cavebas dudum
Metuens oraculum, quod de te eſt editum. NIC. Quid eſt?
DEM. Hic extat, quo pacto ipſe pereat.
NIC. Et quomodo? DEM. Quomodo? oraculum planiſſime dicit,
Ut primo exiſtat ſtuparum venditor,
Qui primus Rempublicam tenebit.
NIC. Unus iſte jam eſt venditor. quid poſthaec? dic.
DEM. Poſt hunc rurſus ovium alius venditor.
NIC. Duo iſti jam ſunt venditores: & quid iſto fiet?
DEM. Dominabitur, usque dum alius homo ſceleratior
Ipſo exiſtat. poſtea perit.
Succedit enim coriorum venditor Paphlago,
Rapax, vociferator, Cyclobori *torrentis* vocem habens.
NIC. Interimendus ergo erat ovium venditor
A coriorum venditore? DEM. Ita profecto. NIC. Hei miſero mihi!
Unde adhuc unus exiſtet venditor?
DEM. Adhuc eſt unus, mirificam artem habens.
NIC. Dic obſecro quis eſt? DEM. Dicam? NIC. Certe inquam.
DEM. Botulorum venditor eſt, qui hunc perdet.
NIC. Botulorumne venditor? inſignem vero artem, ô Neptune!
Age ubi iſtum hominem inveniemus?
DEM. Quaeramus eum. NIC. Sed ipſe accedit
In forum non ſine Numine. DEM. ô Beate
Botulorum venditor, ades, ades, chariſſime,
Aſcende, qui civitati & nobis ſervator huc prodiiſti.

„ τὴν φύσιν, Ἀθηναίων γενέσθαι πρῶτον. Dio Pruſaeenſis Orat. LV. de Socrate: Αὐτὸς διαλεγόμενος ἔλεγεν οἷον ἐμίμητο· εἰ δὲ Λυσικλεῖ διαλέγοιτο, προβάτων καπήλων. Vide etiam Scholiaſtem infra ad vſ. 736. *Kuſterus.*"

vſ. 137. Κυκλοβόρᾳ] Torrentis nomen eſſe ait Scholiaſtes ad hunc locum: & ad iſtum in Acharn. vſ. 380. ubi de eodem Cleone loquens dicit: Ψευδῆ καπηλεύτριζέ μα κακυκλοβόρᾳ, κάπτουσιν. Idem Scholiaſtes adducit de Cycloboro verſum Ariſtophanis: Ὤμην δ' ἐγὼ Κυκλόβορον καπήλων· *Putabam autem ego Cycloborum deſcendere.*

vſ. 147. Ὥσπερ καλὰ θεῖον] In Avibus vſ. 545. σὺ δέ μοι καλὰ δαίμονα καὶ συντυχίαν ἀγαθὴν ἥκεις ἡμῖν σαυτῆς

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, Ο ΚΑΙ ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΝΙΚΙΑΣ.

ΑΛΛ. Τί ἐστι; πί με καλεῖτε; ΔΗΜ. Δεῦρ' ἔλθ', ἵνα πύθῃ,
Ὡς θὐτυχὴς εἶ, κ' μεγάλως θ' δαιμονεῖς.
ΝΙΚ. Ἴθι δή, κάθελ' αὐτῆ τὐλεὸν, κ' θ' θεῆ
Τὸν χρησμὸν ἀναδίδαξον αὐτὸν, ὡς ἔχῃ
Ἐγὼ δ' ἰὼν σκεψομαι τ Παφλαγόνα.
ΔΗΜ. Ἄγε δὴ σὺ κατάθου σκῦλα τὰ σκυθῆ χαμαί·
Ἔπειτα τ γῆν σκύσον, κ' τὺς θεύς.
ΑΛΛ. Ἰδὺ, τί ἐστι; ΔΗΜ. Ὦ μακάρι', ὦ πλύσιε·
Ὦ νῦν μὲν ὐδεὶς, αὔριον δ' ὑπέρμεγας·
Ὦ τ Ἀθηναίων ταγὲ τ θὐδαιμόνων.
ΑΛΛ. Τί μ', ὦ γάθ', ἀ πλωύειν ἐᾷς τὰς κοιλίας,
Πωλεῖν τε τὺς ἀλλᾶντας, ἀλλὰ καταγελᾷς;
ΔΗΜ. Ὦ μᾶρε, ποίας κοιλίας; δεῦρο βλέπε·
Τὰς πίχας ὁρᾷς γε τῶνδε τ λαῶν; ΑΛΛ. Ὁρῶ.
ΔΗΜ. Τύπων ἁπάντων αὐτὸς δεξέλας ἔσῃ,
Καὶ τ ἀγορᾶς, κ' τ λιμθώνων, κ' τ Πυκνός·
Βυλὴν πατήσεις, κ' φρατηγὺς κλαύσεις,
Δήσεις, φυλάξεις, ὀν Πρυτανείῳ λαικάσεις.
ΑΛΛ. Ἐγώ; ΔΗΜ. Σὺ μθύτοι, κ' δέπω γε πάνθ' ὁρᾷς.
Ἀλλ' ἐπαύθηθι κἀπὶ τὐλεὸν τοδί,
Καὶ κάπδε τὰς νήσους ἁπάσας ὀν κύκλῳ.
ΑΛΛ. Καθορῶ. ΔΗΜ. Τί δαί; τὰ μπόρια, κ' τὰς ὁλκάδας;

ΑΛΛ.

vſ. 156. Τὴν γῆν πρόσκυζεν] Terram adorare etiam apud Sophoclem jubet Neoptolemus Philoctetem, in Philoctete vſ. 1404. σεῖχε, προσκύζας χθόνα· *ambula Tellure prius adorata.* Et apud Comicum in Pluto adorat terram Plutus vſ. 771. Καὶ προσκυνῶ γε πρῶτα μὲν τ ἥλιον· Ἔπειτα σεμνὴς Παλλάδ' κλειτὸν πέδον.

vſ. 158. Ὦ νῦν μὲν ὐδείς] Dicunt etiam in neutro genere; Euripides in Supplicibus vſ. 425. Ὅταν πονηρὸς ἀξίωμ' ἀνὴρ ἔχῃ, Γλώσσῃ καταχὼν δῆμον, ὐδὲν ὢν τὸ πρίν· *Quando improbus homo dignitatem habet, Detinens populum lingua, cum prius nihil fuiſſet.* Idem Euripides etiam maſculino genere hoc dixit, in Andromacha vſ. 700. Σεμνοὶ δ' ἐν ἀρχαῖς ὄντες καὶ πόλιν φρονοῦσι δόμῳ μεῖζον, ὄντες ὐδένες· *Cum gravitate autem in magiſtratu ſedentes, in civitate majores ſe putant plebe, cum ſint homines nihili.* Vid. ad Aves vſ. 800. Contra, τις Euripides in Ione vſ. 596. Μηδὲν χρῃ ὐδὲν αὐτὰρ ὢν κεκλήσομαι Ἦν δ' εἰς το πρῶτον πόλιν ἐσκυθὲς ζυγὸν Ζηλῶ τις εἶναι· *Nullius pretii homo ibi vocabor & contemnar, Si vero in primum civitatis ordinem ruens contendam aliquis eſſe.* Idem in Electra vſ. 939. Ἤυχεις τις εἶναι, τοῖζι χρήμαζι σθένων. Τά δ' ὐδέν· —— *Gloriabaris te aliquem eſſe, quia valebas opibus; at illae nihil ſunt.*

vſ. 159. Ἀθηναίων ταγέ] Aeſchylus in Prometheo

vſ. 96.

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

ALLANTOPOLA, qui & AGORACRITUS, DEMOSTHENES, NICIAS.

BOT. Quid est? cur me vocatis? DEM. Huc ades ut audias,
Quam sis felix & valde fortunatus.
NIC. Agedum deme ipsi mensam fartoriam, & Dei
Oraculum ipsum edoce, quomodo se habeat.
Ego autem ibo & speculabor, quid faciat Paphlago.
DEM. Agedum tu, depone prius haec vasa in terram.
Deinde tellurem adora & Deos.
BOT. En! quid est? DEM. ô Beate, ô opulente,
ô Qui nunc quidem nullus es: cras autem eris maximus!
ô Athenienſium dux fortunatorum!
BOT. Cur, ô bone, non finis me abluere istos ventriculos,
Botulosque vendere, sed me derides?
DEM. Quos ventriculos, stulte? huc adspice:
Ordines istos videsne horum populorum? BOT. Video.
Istorum omnium tu dux & princeps eris,
Et fori, & portuum, & concionis:
Senatum calcabis; & praetores amputabis,
Constringes, in carcerem conjicies, ipse in prytaneo scortaberis.
BOT. Egone? DEM. Tu quidem, & nondum omnia vides;
Sed ascende etiam in hanc mensam fartoriam,
Et specta insulas omnes circum circa.
BOT. Specto. DEM. Quid vero? emporia & naves onerarias?

BOT.

vs. 96. de Jove: ὁ νέος ταγὸς μακάρων· *Novus iste Deorum imperator.* Idem in Persis, vs. 23. ταγοὶ πεζῶν· apud Aeschylum occurrit & ταγεῖν, & ταγεύειν· & ταγή, quod est etiam apud Comicum in Lysistrata vs. 105. Occurrit & apud Sophoclem in Antigona vs. 1069.

vs. 160. Οὐ πλύνειν ἐᾷς τὰς κοιλίας] In Pluto vs. 1169. καὶ πλῦνά γε, αὐλὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ, τὰς κοιλίας.

vs. 165. Πυκνός] Scholiastes: τῆ ἐκκλησίας· μεταθέσει ἐστὶ τῆ στοιχείων, εἰ γὰρ πύξ ἐστιν, ἔδει πυκνός· νῦν δὲ πυκνός· *Concionis. Est autem transpositio literarum; si enim nominativus est πυξ, oportebat genitivum esse πυκνός· sed nunc πυκνὸς est.*

vs. 167. Ἐν πρυτανείῳ λαικάζεις] Pro δειπνίζεις· ita dixit παρ' ὑπόνοιαν, ut & Scholiastes monet. In Pace vs. 1085. ἅπαξ δειπνίζεις τὸ λοιπὸν γ' ἐν πρυτανείῳ.

vs. 170. Ἐν κύκλῳ] In Avibus vs. 117. καὶ γὰρ ἐπόπτης καὶ θαλαττίαν ἐν κύκλῳ. In Vespis vs. 132. τὴν αὐλὴν καταπεπάσαλεύσεις ἐν κύκλῳ. Ibid. vs. 1521. ἐπὶ πέδῃ ἐν κύκλῳ σείσεις. In Thesm. vs. 670. τείχειν κύκλῳ. sine praepositione. Vide ad Plutum vs. 679.

ΑΛΛ. Ἔγωγε. ΔΗΜ. Πῶς ἂν ὑ μεγάλως θὐδαιμονεῖς;
Ἔλι νῦν τ' ὀφθαλμὼ παράβαλλ' εἰς Καείαν
Τὸν δεξιὸν, τ' δ' ἕτερον εἰς Καρχηδόνα.
ΑΛΛ. Εὐδαιμονήσω γ', εἰ διαγραφήσομαι.
ΔΗΜ. Οὐκ, ἀλλὰ διὰ σῦ ταῦτα πάντα πέρα.
Γίγνῃ γὰ, ὡς ὁ χρησμὸς ὑτοσὶ λέγῃ,
Ἀνὴς μέγις. ΑΛΛ. Εἰπέ μοι, ὑ πῶς ἐγὼ
Ἀλλαντοπώλης ὢν, ἀνὴς γενήσομαι.
ΔΗΜ. Δι' αὐτὸ γάς τοι τῦτο ὑ γίγνῃ μέγας,
Ὅτιὴ πονηρὸς, κἀξ ἀγορᾶς εἶ, ὑ θεασύς.
ΑΛΛ. Οὐκ ἀξιῶ 'γὼ 'μαυτὸν ἰσχύειν μέγα.
ΔΗΜ. Οἵ μοι, τί ποτ' ἔᾳ', ὅτι σαυτὸν ὑ φὴς ἄξιον;
Ξυνειδέναι τί μοι δοκεῖς σαυτῷ καλόν;
Μῶν ὀκ καλῶν εἶ κἀγαθῶν; ΑΛΛ. Μὰ τὺς θεύς,
Εἰμ' ὀκ πονηρῶν γ'. ΔΗΜ. Ὦ μακάρι τ' τύχης,
Οἷον πέπυθας ἀγαθὸν εἰς τὰ πράγματα;
ΑΛΛ. Ἀλλ', ὦ 'γάθ', ὑδὲ μυσικὸς ὑπῆμαι,
Πλὴν γραμμάτων, ὑ ταῦτα μὰ τὸν κακὰ κακῶς.
ΔΗΜ. Γυπί σε μόνον ἔβλαψεν, ὅτι κακὰ κακῶς.
Ἡ δημαγωγία γ' ὑ πρὸς μυσικῆ
Ἔτ' ἐστὶν ἀνδρὸς, ὑδὲ λῃστῆ τὺς τρόπυς,
Ἀλλ' εἰς ἀμαθῆ ὑ βδελυρόν. ἀλλὰ μὴ παρῇς,
Ἃ σοι δίδασ' ὁ τοῖς λογίοισιν οἱ θεοί.
ΑΛΛ. Πῶς δῆτα φὴσ' ὁ χρησμός; ΔΗΜ. Εὖ, νὴ τὺς θεύς,
Καὶ ποικίλως πως, ὑ σαφῶς ἰνιγμῷ.
Ἀλλ' ὁπόταν μάχῃ βυρσαίτ ἀγκυλοχείλης,
Γαμφηλῇσι δράκοντα κοίλεμον, αἱματοπώτιν,
Δὴ τότε Παφλαγόνων μ' ἀπόλλυ' ὁ σκοροδάλμη.
Κοιλιοπώλησιν δὲ θεὸς μέγα κυδ ὀπάζῃ,
Αἴκεν μὴ πωλεῖν ἀλλᾶντας μᾶλλον ἔλων'.

ΑΛΛ.

vs. 173. Τὸν ὀφθαλμὸν παράβαλλε] In Nubibus vs. 361. τὸν ὀφθαλμὸν παραβάλλ. Euripides ad eandem fere rem verbo διαρίπτειν utitur in Oreste vs. 1261. δίχμια νῦν κόρας διάφυσ' ὁμμάτων ἐκτόπ', εἶτ' ἐπ' ἄλλην σκοπιάν. *Oblique nunc pupillas oculorum differ, ipsi hinc huc, deinde ad aliam speculam.* utuntur & verbo κυκλῶν & στρέφειν & διαβλέπειν. Vide ad Thesmoph. vs. 674.

„ vs. 175. Εὐδαιμονήζω γ' εἰ διαγραφήσομαι] In A- „ vibus vs. 177. ἀπολαύσομαί γ' ἔν, εἰ διαγραφήσομαι. ex Notis Kusteri."

vs. 178. & seq. Καὶ πῶς ἐγὼ — ἀνὴς γενήσομαι;] Infra, vs. 1252. ad istum dicit Chorus: μιμνάζ' ὅτ' ἀνὴς γιγνήζει δ' ἐμί. In istis autem locis ἀνὴς non tam sexum virilem, quam qualitates quasdam illustres significat. In Acharn. vs. 77. οἱ Βάρβαροι γὰς ἄνδρας ἡγοῦντ' εἶναι τὺς πλεῖστα δυναμένους καταφαγεῖν τε καὶ πιεῖν. ubi Scholia: ἀνδρας νῦν ἀντὶ τῦ ἀνδρείυς καὶ γενναίυς. Euripides in Oreste vs. 1351. ἄνδρας, ἃ φεύγας κακὸς ἰυρών. *Viros, non ignavos Phrygas inveniens.* Ubi Scholia: ἄνδρας, ἀνδρείυς. Vid. hic in Equit. vs. 391.

vs. 181. Κἀξ ἀγορᾶς] Ubi vendebant, & judicia exercebant.

vs. 186. Εἰμ' ὀκ πονηρῶν γε] In Ranis vs. 737. τοῖς δὲ χαλκοῖς, καὶ ξύσεις, καὶ Πυῤῥίσεις καὶ πονηροῖς κἀκ πονηρῶν, εἰς ἅπαντα χρώμεθα. Sophocles in Philoctete vs. 334.

Bot. Equidem video. Dem. Quomodo igitur non es valde fortunatus?
Etiam oculum detorque in Cariam
Dexterum, alterum autem in Carthaginem.
Bot. Sane fortunatus ero, si strabo fiam.
Dem. Imo haec omnia per te veneunt:
Fies enim, ut oraculum hoc indicat,
Vir maximus. Bot. Dic mihi quomodo ego,
Qui botulorum venditor sum, vir fiam?
Dem. Ob id ipsum enim fies magnus,
Quia malus es, & unus e foro, itemque audax.
Bot. Non postulo ego me esse potentem, neque dignum judico.
Dem. Hei mihi, quid est quod te negas esse dignum?
Videris mihi aliquid boni tibi conscire.
Num ex bonis & probis es prognatus? Dem. Imo per Deos juro,
Sum ex malis prognatus. Dem. ô Fortunate (*beate hac fortuna*)
Quanta tibi commoditas accidit ad res gerendas (*rempublicam administrandam*)
Bot. Sed ô bone, nec musicam (*artes liberales*) scio,
Praeterquam legere, nec id satis bene.
Dem. Hoc solum nocet tibi, quod vel male legere scis.
Tribunitia enim potestas non doctum
Amplius competit in hominem, nec bene moratum,
Sed in rudem & sceleratum: tu vero noli negligere,
Quae tibi dant in vaticiniis Dii.
Bot. Quomodo itaque dicit oraculum? Dem. Bene, ita me Dii ament,
Variisque modis & perspicue per imaginem subindicat rem:
Verum cum prehenderit coriaria aquila unco rostro praedita
Maxillis draconem stupidum, potorem sanguinis,
Sane tunc Paphlagonum quidem muria alliata peribit.
Botulorum autem venditoribus Deus magnam gloriam largitur,
Nisi forte maluerint botulos vendere.

Bot.

vs. 384. πρὸς τῦ κακίστ᾽ κἀκ κακῶν Ὀδυσσίως· *A pessimo illo & ex improbis prognato Ulysse.*

vs. 188. Οὐδὲ Μουσικὴν ἐπίσταμαι] Scholiastes: ὅτι Μουσικὴν τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν φησί· γράμματα δὲ, τὰ πρῶτα στοιχεῖα· *Musicam dicit, triviales scientias; literas autem, prima elementa.*

vs. 189. Κακὰ κακῶς] Proverbiale esse dicit Scholiastes. Supra, vs. 2. & alibi saepe.

vs. 196. Σαφῶς ἰνιγμάτ᾽] Bene & Frischlinus vertit: *Perspicuis ambagibus*, id est, *Palam obscure.* σαφῶς λέγειν & αἰνίσσεσθαι contraria sunt; Aeschylus in Prometheo vs. 832. Ἐφ᾽ ὧν σὺ λαμπρῶς κ᾽ οὐκ αἰνικτηρίως Προσηγορεύθης ὦ Διὸς κλεινὰ δάμαρ μέλλουσ᾽ ἴστασθαι — *A quibus tu clare & non aenigmatice salutata es inclyta Jovis futura conjux.* Ibid. vs. 611. Λέξω τοιῶς σοι πᾶν, ὦ, τι χρήζεις μαθεῖν, οὐκ αἰνικτῶν αἰνίγματ᾽, ἀλλ᾽ ἁπλῷ λόγῳ, Ὥστοις δίκαιον πρὸς φίλους εἶναι σφᾶς· *Dicam tibi plane rem omnem, quam scire expetis, non ambages nectens, sed sermone simplici, ut aequum est ad amicos os aperire.* Hinc ἀσαφὴς & αἰνικτὸς idem est; Sophocles in Oedipo Tyranno vs. 447. Ὡς πάντ᾽ ἄγαν γ᾽ αἰνικτὰ κἀσαφῆ λέγεις. Vide ad Ranas vs. 61.

vs. 198. Ταμφιλήσει] Scholiastes: σιαγόσι.

vs. 199. Δὴ τότε] Ita Edd. priores, non Νὴ τότε.

ΑΛΛ. Πῶς ἂν πρὸς ἐμὲ ταῦτ' ἐστὶν, ἀναδίδασκέ μέ.
ΔΗΜ. Βυρσαίετ' ἦ, ὁ Παφλαγὼν ἔνδ' ὑτοσί.
ΑΛΛ. Τί δ' ἀγκυλοχείλης ἐστίν; ΔΗΜ. Αὐτό πε λέγει,
Ὃν ἀγκύλαις ταῖς χερσὶν ἁρπάζων φέρει.
ΑΛΛ. Ὁ θράκων δὲ πρὸς τί; ΔΗΜ. Τοῦτο φιλτάτιστον.
Ὁ θράκων γάρ ἐστι μακρὸν, ἀλλᾶς τ' αὖ μακρόν.
Εἶθ' αἱματοπώτης ἐστὶν ὅ, τ' ἀλλᾶς, χὠ θράκων.
Τὸν ἂν θράκοντα φησὶ τ' βυρσαίετον
Ἤδη κρατῆσαι, αἴκε μὴ θαλφθῇ λόγοις.
ΑΛΛ. Τὰ μὲν λόγι' αἰκάλλει με· θαυμάζω δ' ὅπως
Τὸν δῆμον οἷός τ' εἶμ' ὑπηροπεύειν ἐγώ.
ΔΗΜ. Φαυλότατον ἔργον· ταῦθ' ἅπερ ποεῖς, πόει,
Τάρασσε, κἀνάστρεφε, κἀνακύκα τὰ πράγματα
Ἅπαντα, κἀπὶ τὸν δῆμον αἰεὶ πρόσποιῶ,
Ὑπογλυκαίνων ῥήματοις μαγειρικοῖς.
Τὰ δ' ἄλλα σοι πρόσεστι δημαγωγικά,
Φωνὴ μιαρὰ, γένους κακοῦ, ἀγορᾶ θ' εἶ·
Ἔχεις ἅπαντα τὰ πρὸς τ' πολιτείαν, ἃ δεῖ,
Χρησμοί τε συμβαίνουσι, κἀ τὸ Πυθικόν.
Ἀλλὰ στεφανῶ κἀπίνδα τῷ Κοαλέμῳ,
Χὥπως ἀμυνεῖ τ' ἄνδρα. ΑΛΛ. Καὶ τίς ξύμμαχος
Γενήσεταί μοι; κἀ γὰρ οἵ τε πλούσιοι
Δεδίασιν αὐτὸν, ὅ, τε πένης βούλεται λεώς.
ΔΗΜ. Ἀλλ' εἰσὶν ἱππῆς ἄνδρες ἀγαθοὶ χίλιοι,
Μισοῦντες αὐτὸν, οἳ βοηθήσουσί σοι,
Καὶ τ' πολιτῶν οἱ καλοί τε κἀγαθοὶ,
Καὶ τ' θεατῶν ὅσοις ἐστὶ δεξιός,
Κἀγὼ μετ' αὐτῶν, χὠ θεὸς ξυλλήψεται·
Καὶ μὴ δέδιθ'· ἁ γὰρ ὄψις ἐξικάσμενος.

Ὑπὸ

vs. 205. Ἀγκύλαις ταῖς χερσίν] Ita exponit vocem ἀγκυλοχείλης quasi composita sit, non. ex χεῖλος, ut revera est; sed quasi ex χείρ· nempe quasi balbutiens dixisset ἀγκυλοχείλης· ut supra Κλεωτίδου pro Κλεωτίδου vs. 79. In Vespis vs. 42. Ἐδόκει δέ μοι θέσθαι αὐτῆς σκηζόν Χαμαὶ καθῆσθαι, τὴν κεφαλὴν κάρα ἔχων. Εἶτ' Ἀλκιβιάδης εἶπε πρὸς μὲ τραυλίζας. Ὅλας θέλω τὴν κεφαλὴν πλάκα ἔχειν.

vs. 211. Τὰ μὲν λόγια αἰκάλλει με] Euripides in Ione vs. 685. Οὐ γάρ με σαίνει θέσπισμ'. *Non enim mihi blandiuntur* (*non placent*) *haec oracula*. Verbum αἰκάλλειν cum Synonymis occurrit supra vs. 43. In Thesmoph. vs. 894. Ἀλλ' ἄσπερ αἰκάλλει τι καρδίαν ἐμὴν· Μὴ ψεῦσαι, ὦ Ζεῦ, τ' ἐπαίδισας ἐλπίδι.

vs. 217. Τὰ δ' ἄλλα σοι πρόσεστι] Locum hunc imitatus est Nicolaus, (Damascenus in Comoedia quadam, ut videtur) apud Stobaeum XIV. loquitur autem Parasitus: Οἶμαι δ' ἐμαυτὸν εὔθετον τοῖς πράγμασι, Παῖδες, γεγονέναι· πάντα γὰρ πρόσεστί μοι ὅσα δεῖ ἔχειν τἀλλότρια διαπίνοντα δεῖ. Limos, *desperatio*, τόλμα, γαστὴρ, ἀργία *Puto me aptum ad has res, o pueri, esse; omnia enim adsunt mihi, quaecunque habere oportet de alieno coenantem: fames, desperatio, audacia, venter, desidia.*

vs. 218. Φωνὴ μιαρὰ] Ad hunc locum respexit Greg. Naz. Epist. LVII. τὸ γὰρ αἰσχύνεσθαι εἰδέναι δ' καλὰ ῥήτορας· ἀλλ' ἔδει σε δ' μιαρά σοι, ὦδε γέγονας κακὸς, δ' ἀγοραῖος εἰ. εἰδὼ τε τέτοιο ἔχεις, ἵν' εἰσω συντόμως, εἰς πλατεῖ τ' ἀγορᾶν Δημήτριον εἰς δη-

μα-

Bot. Quomodo ergo haec ad me pertinent? edoce me.
Dem. Coriaria quidem aquila est Paphlago iste.
Bot. Quid vero significat, est adunco rostro praedita? Dem. Idem quodammodo dicit;
Quia iste curvis manibus, quod rapit, aufert.
Bot. Sed draco quorsum spectat? Dem. Illud quidem planissimum est,
Draco enim est longum quiddam, botulus itidem longum.
Deinde sanguinis potor & botulus est, & draco.
Itaque draconem ait coriariam aquilam
Jam superare posse, si maledictis non cedat.
Bot. Vaticinia quidem ista mihi favent; miror autem qua ratione
Aptus sim ad reipublicae curam sustinendam ego.
Dem. Levissimum est negotium: ea quae nunc facis, fac,
Turba, implica, ut intestina soles, ita res
Omnes, semper fac plebem tuam,
Adhibitis verbis coquinariis quasi condimentis.
Cetera omnia tibi adsunt ad conciliandam plebem:
Vox dira, natura malus es, forensis es:
Habes omnia, quae necessaria sunt, ad rempublicam administrandam.
Oracula conveniunt, & ipsum Pythicum *Phoebi*.
Sed indue coronam & lita Coalemo,
Et vide, ut probe obsistas huic homini. Bot. Et quis adjutor
Erit mihi? nam & divites
Metuunt eum, & paupercula tremiscit plebs.
Dem. At sunt equites mille, viri boni,
Qui oderunt ipsum, & opem ferent tibi,
Et civium quotquot boni sunt & probi,
Et ex spectatoribus quisquis est cordatus,
Et ego cum ipsis, & Deus adjutor erit.
Et cave timeas; non enim repraesentatur ipse:

Prae

„ μαγαγίαι 'Αριστοφάνης· *Nam posse erubescere non est* „ *rhetorum; sed nec vox tetra tibi est, nec male natus,* „ *nec forensis es: nec quicquam horum habes, ut breviter* „ *dicam, quibus format Agoracritum ad Plebem regendam* „ *Aristophanes.* Pro ἀγοραίων Δημόκριτον legendum esse „ hic Ἀγοράκριτον, id quod ex Comico vs. 1252. pa„ tet, monuit Cl. Kusterus, qui haec annotaverat ex „ Pauli Leopard. Emend. Lib. XV. cap. 20."

vs. 220. Τὸ Πυθικὸν] Subintelligitur μαντεῖον. Sophocles Oedipo Tyranno vs. 250. — ὡς τὸ Πυθικὸν θεῶ Μαντεῖον ἐξέφηνε σαφῶς ἐμοί· *Ut mihi Pythicum Dei oraculum jam significavit.*

vs. 221. Κτίνδει τῷ Κοαλέμῳ] Nempe quasi stultitiae Deo alicui. Infra vs. 630. plures Deos fictitios hujus farinae invocat iste ad quem haec dicuntur: Ἄγε δὴ Σκίταλοι καὶ Φῆναξ, ἴτ' ὦ ἐγώ, Βρεχθεῖ τε, καὶ Κόζακοι καὶ Μίθωνες.

vs. 225. Ἱππεῖς ἄνδρες ἀγαθοὶ χίλιοι] Scholiastes infra ad vs. 624. ubi de tribus ordinibus agit, in quos Populus Atheniensis dividebatur: Ἱππεῖς δὲ αὐτὰς ὠνόμαζον, διὰ τὸ δύνασθαι, εἴ ποτε αὐτοῖς χρεία γένοιτο, ἵππον ἕκαστον αὐτῶν τρέφειν. ἦσαν δὲ τὸ μὲν πρότερον χ' ἢ ἀριθμόν· ὕστερον δὲ μετὰ ταῦτα, τῆς πόλεως πληθυνθείσης, ἐγένοντο διακόσιοι πρὸς τοῖς χιλίοις· *Equites autem eos vocabant, quia posset, siquando ipsis opus sit, unusquisque eorum alere equum. Erant autem prius numero mille; sed isti postea, civitate crescente, facti sunt ducenti supra mille.*

Ὑπὸ δ' δέους γ' αὐτὴν ἑδεὶς ἠθελε
Τῶν σκυλοποιῶν εἰκάσαι. πάντως γε μὴν
Γνωσθήσε]αι τὸ γ' θέατρον δεξιόν.
ΝΙΚ. Οἴμοι κακοδαίμων, ὁ Παφλαγὼν ἐξέρχε].

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοὶ, καὶ Τετράμετροι Τροχαϊκοὶ Καταληκτικοὶ, καὶ ἄλλοι.

ΚΛΕΩΝ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΚΛ. Οὔ τοι, μὰ τὼς δώδεκα θεώς, χαιρήσετον,
Ὁπὴ 'πὶ τῷ δήμῳ ξυνώμνυτον πάλαι.
Τωτὶ τί δρᾷ τὸ Χαλκιδικὸν ποτήριον;
Οὐκ ἔστιν ὅπως ὁ Χαλκιδέας ἀφίξατον.
Ἀπολεῖσθον, ἀπαθανεῖσθον, ὦ μιαρωτάτω.

ΔΗΜ. Οὗτος, τί φεύγεις; ἐ μενεῖς, ὦ γεννάδα
Ἀλλαντοπῶλα; μὴ τεθφὼς τὰ τράγματα.
Ἄνδρες ἱππῆς τεθαλίγνεσθε· νῦν ὁ καιρός. ὦ Σίμων,
Ὦ Παναίτι', οὐκ ἐλᾶτε τεὸς τὸ δεξιὸν κέρας;
Ἄνδρες ἐγγύς· ἀλλ' ἀμύνε, καὶ παναφρέφε πάλιν.
Ὁ κονιορτὸς δῆλος αὐτῶν, ὡς ὁμῦ τεθσκειμμένων.
Ἀλλ' ἀμύνε ἐ δίωκε, ἐ τροπὴ αὐτῦ ποῦ.
ΧΟΡ. Παῖε παῖε τ' πανῦργον, ἐ ταραξιπώστατον,
Καὶ τελώνιον, ἐ φάραγγα, ἐ χάρυβδιν ἁρπαγῆς,
Καὶ πανῦργον, ἐ πανῦργον· πολλάκις γ' αὖτ' ἐρῶ.
Καὶ γ' ὅτος ἦν πανῦργος πολλάκις τ' ἠμέρας.
Ἀλλὰ παῖε, ἐ δίωκε, ἐ τάραττε, ἐ κύκα.

Καὶ

vs. 234. Οἴμοι] Euripides in Cyclope vs. 192. Οἴμοι. τί Κύκλωψ ὁδ' ἐχεῖνα· τί δράσομεν; Ἀπολώλαμεν γὰς, ὦ γέρον. ποῖ χεὼ φυγεῖν;

vs. 240. Οὗτος, τί φεύγεις; ἐ μενεῖς;] In Pluto vs. 439. ἔτος, τί δρᾷς; ὦ διπλοῦν σὺ θηρίον, ἐ παραμενεῖς;

vs. 243. Οὐκ ἐλᾶτε πρὸς τὸ δεξιὸν κέρας;] Quasi de acie instructa loquitur; sic in Avibus vs. 353. πᾶ 'σθ' ὁ ταξίαρχος; ἐπαγίτω τὸ δεξιὸν κέρας.

vs. 249.

Prae metu enim ejus nullus voluit
Artifex perſonam effingere: perfacile tamen
Cognoſcetur; nam ſpectatores cordati ſunt.
Nic. Hei miſero mihi, Paphlago egreditur.

SCENA TERTIA.

Senarii Jambici, & Septenarii Trochaïci Catalectici, & alii.

Cleo, Demosthenes, Allantopola, Chorus.

Cl. Haud impune, ita me duodecim illi Dii ament, feretis,
Quod in plebem conjuraſtis dudum.
Iſtud Chalcidicum poculum quid vult ſibi?
Non poteſt fieri, quin Chalcidenſibus defectionis auctores ſitis.
Peribitis, moriemini, ſceleratiſſimi.

Dem. Heus tu, cur fugis? non manebis, ô egregie
Botulorum venditor? ne prodas negotium.
ô Equites adeſte, tempus eſt. ô Simon,
ô Panaeti, nonne agitabitis equos ad dextrum cornu?
Prope adſunt viri: ſed defende, & revertere rurſus.
Apparet pulvis, quem prope imminentes excitant.
Sed defende, pelle, & in fugam eum conjice.
Chor. Caede, caede veteratorem & perturbatorem ordinis equeſtris,
Et publicanum, & abyſſum malitiae, & gurgitem rapinarum,
Et veteratorem, & veteratorem: identidem enim hoc dicam:
Nam iſte nequam & veteratorem egit ſaepe quotidie. (*uno die*)
Sed verbera, pelle, perturba, age, rue,

Et

vſ. 249. Πολλάκις γὰρ αὖτ' ἐρῶ] Euripides in Hippolyto vſ. 664. Ὀλοισθε. μισῶν σ' ἔπος' ἐμπλησθήσομαι Γυναῖκας, εἰ δ' εἰ φησί τις μ' αἰεὶ λέγειν. Αἰεὶ γὰρ εἰσὶ πως αἱ κακαῖναι κακαί. *Pereatis; nunquam enim ſatiabor odio mulierum, nec, ſiquis dicat me id ſemper dicere; nam ſemper illae ſunt malae.*

vſ. 250. Ἀλλὰ παῖε] In Nubibus vſ. 1511. δίωκε βάλλε, παῖε, πολλῶν ἕνεκα. Vide Acharn. vſ. 280.

Ὑπὸ δ' δέους γ' αὐτὴν ἑδεὶς ἠθελε
Τῶν σκυλοποιῶν εἰκάσαι. πάντως γε μὴν
Γνωσθήσε]αι τὸ γ' θέατρον δεξιόν.
ΝΙΚ. Οἴμοι κακοδαίμων, ὁ Παφλαγὼν ἐξέρχε].

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοὶ, καὶ Τετράμετροι Τροχαϊκοὶ Καταληκτικοὶ, καὶ ἄλλοι.

ΚΛΕΩΝ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΚΛ. Οὔ τοι, μὰ τὼς δώδεκα θεώς, χαιρήσετον,
Ὁπὴ 'πὶ τῷ δήμῳ ξυνώμνυτον πάλαι.
Τωτὶ τί δρᾷ τὸ Χαλκιδικὸν ποτήριον;
Οὐκ ἔστιν ὅπως ὁ Χαλκιδέας ἀφίξατον.
Ἀπολεῖσθον, ἀπαθανεῖσθον, ὦ μιαρωτάτω.

ΔΗΜ. Οὗτος, τί φεύγεις; ἐ μενεῖς, ὦ γεννάδα
Ἀλλαντοπῶλα; μὴ τεθφὼς τὰ τράγματα.
Ἄνδρες ἱππῆς τεθαλίγνεσθε· νῦν ὁ καιρός. ὦ Σίμων,
Ὦ Παναίτι', οὐκ ἐλᾶτε τεὸς τὸ δεξιὸν κέρας;
Ἄνδρες ἐγγύς· ἀλλ' ἀμύνε, καὶ παναφρέφε πάλιν.
Ὁ κονιορτὸς δῆλος αὐτῶν, ὡς ὁμῦ τεθσκειμμένων.
Ἀλλ' ἀμύνε ἐ δίωκε, ἐ τροπὴ αὐτῦ ποῦ.
ΧΟΡ. Παῖε παῖε τ' πανῦργον, ἐ ταραξιπώστατον,
Καὶ τελώνιον, ἐ φάραγγα, ἐ χάρυβδιν ἁρπαγῆς,
Καὶ πανῦργον, ἐ πανῦργον· πολλάκις γ' αὖτ' ἐρῶ.
Καὶ γ' ὅτος ἦν πανῦργος πολλάκις τ' ἠμέρας.
Ἀλλὰ παῖε, ἐ δίωκε, ἐ τάραττε, ἐ κύκα.

Καὶ

vs. 234. Οἴμοι] Euripides in Cyclope vs. 192. Οἴμοι. τί Κύκλωψ ὁδ' ἐχεῖνα· τί δράσομεν; Ἀπολώλαμεν γὰς, ὦ γέρον. ποῖ χεὼ φυγεῖν;

vs. 240. Οὗτος, τί φεύγεις; ἐ μενεῖς;] In Pluto vs. 439. ἔτος, τί δρᾷς; ὦ διπλοῦν σὺ θηρίον, ἐ παραμενεῖς;

vs. 243. Οὐκ ἐλᾶτε πρὸς τὸ δεξιὸν κέρας;] Quasi de acie instructa loquitur; sic in Avibus vs. 353. πᾶ 'σθ' ὁ ταξίαρχος; ἐπαγίτω τὸ δεξιὸν κέρας.

vs. 249.

Prae metu enim ejus nullus voluit
Artifex perſonam effingere: perfacile tamen
Cognoſcetur; nam ſpectatores cordati ſunt.
Nic. Hei miſero mihi, Paphlago egreditur.

SCENA TERTIA.

Senarii Jambici, & Septenarii Trochaïci Catalectici, & alii.

Cleo, Demosthenes, Allantopola, Chorus.

Cl. Haud impune, ita me duodecim illi Dii ament, feretis,
Quod in plebem conjuraſtis dudum.
Iſtud Chalcidicum poculum quid vult ſibi?
Non poteſt fieri, quin Chalcidenſibus defectionis auctores ſitis.
Peribitis, moriemini, ſceleratiſſimi.

Dem. Heus tu, cur fugis? non manebis, ô egregie
Botulorum venditor? ne prodas negotium.
ô Equites adeſte, tempus eſt. ô Simon,
ô Panaeti, nonne agitabitis equos ad dextrum cornu?
Prope adſunt viri: ſed defende, & revertere rurſus.
Apparet pulvis, quem prope imminentes excitant.
Sed defende, pelle, & in fugam eum conjice.
Chor. Caede, caede veteratorem & perturbatorem ordinis equeſtris,
Et publicanum, & abyſſum malitiae, & gurgitem rapinarum,
Et veteratorem, & veteratorem: identidem enim hoc dicam:
Nam iſte nequam & veteratorem egit ſaepe quotidie. (*uno die*)
Sed verbera, pelle, perturba, age, rue,

Et

vſ. 249. Πολλάκις γὰρ αὖτ' ἐρῶ] Euripides in Hippolyto vſ. 664. Ὀλοισθε. μισῶν σ' ἔπος' ἐμπλησθήσομαι Γυναῖκας, εἰ δ' εἰ φησί τις μ' αἰεὶ λέγειν. Αἰεὶ γὰρ εἰσὶ πως αἱ κακαῖναι κακαί. *Pereatis; nunquam enim ſatiabor odio mulierum, nec, ſiquis dicat me id ſemper dicere; nam ſemper illae ſunt malae.*

vſ. 250. Ἀλλὰ παῖε] In Nubibus vſ. 1511. δίωκε βάλλε, παῖε, πολλῶν ἕνεκα. Vide Acharn. vſ. 280.

Καὶ βδελύττῃ, ᾧ γ' ἡμεῖς, καὶπικείμῳ βόᾳ·
Εὐλαβοῦ δέ, μὴ 'κφύγῃ σε· ᾧ γ' οἶδε τὰς ὀδούς,
Ἄστωρ Εὐκράτης ἔφυγεν θἠθὺ τ' κυρηβίων.

ΚΛ. Ὦ Γέροντες Ἡλιασταί, φεάτορες τριωβόλου,
Οὓς ἐγὼ βόσκω, κεκραγὼς ᾧ δίκαια κἄδικα,
Παρεβοηθεῖθ', ὡς ὑπ' ἀνδρῶν τύπομαι ξυωμοτῶν.
ΧΟΡ. Ἐν δίκῃ γ'· ἐπεὶ τἀ κοινὰ, πεῖν λαχεῖν, καπεδίεις,
Καὶ ποσυκάζεις πίζων τὰς ὑπθυθύνας, σκοπῶν,
Ὅπις αὐτῶν ὠμός ἐστιν, ἢ πέπων, ἢ μὴ πέπων.
Κἦν πι' αὐτῶν γνῷς ἀπράγμον' ὄντα ᾧ κεχηνόθα,
Καταγαγὼν ὀκ Χερρόνησου, ἀμφβαλὼν, ἀγκυρίσας,
Εἶτ' ἀπιπρέψας τ' ὦμον, αὐτὸν ἐνεκολάβησας·
Καὶ σκοπεῖς γε, τ' πολιτῶν ὅπις ἐστὶν ἀμνοκῶν,
Πλῄσιον, ᾧ μὴ πονηρὸς, ᾧ πρέμων τὰ πράγματα.
ΚΛ. Ξυωμοτικεισθ' ὑμεῖς· ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, δι' ὑμᾶς τύπομαι,
Ὅτι λέγειν γνώμιν ἔμελλον, ὡς δίκαιον ἐν πόλῃ
Ἐφάνην μνημεῖον ὑμῶν ὄντ', ἀνδρείας χάριν.
ΧΟΡ. Ὡς δ' ἀλαζὼν, ὡς δὲ μάσθλης· εἶδες, οἷ ὑπέσχεθ',
Ὥσπερεὶ γέροντας ἡμᾶς ἐγκυβαλικεύειν.
Ἀλλ' ἐὰν ταύτῃ γε νικᾷ, ταυτῇ πεπλήξεται·
Ἢν δ' ὑπεκκλίνῃ γε δοκεῖ, πρὸς σκέλος κυρηβάσῃ.
ΚΛ. Ὦ πόλις, ᾧ δῆμ', ὑφ' οἵων θηρίων γατρίζομαι;
ΧΟΡ. Καὶ κέκραγας, ὅστις αἰεὶ τ' πόλιν καταστρέφεις;

vſ. 254. Εὐκράτης] De iſto Comicus alibi: Καὶ σὺ Κυρηζιοπάλα Εὔκρατες σύπεξ. referente Scholiaſte, qui dicit eum molas poſſediſſe; hinc furfurum mentio.

vſ. 255. Ἡλιασταὶ, φεάτορες τριωβόλου] Socios & Sodales trioboli vocat Heliaſtas, ſive eos, qui in *Heliaea*, loco publico ita dicto, judicia exercerent; quia illo tempore merces judicialis eſſet tres oboli: quae antea fuerat unus obolus. In Nubibus vſ. 861. ὃν πρῶτον ὀβολὸν ἔλαβον Ἡλιαστικόν. Idem clarius in Veſpis vſ. 197. ὃ συνδικασταὶ καὶ Κλέων ἀμύνατε.

vſ. 256. Οὓς ἐγὼ βόσκω] Quod hic Cleo dicit, non vanum eſt; nam ipſe Judicum Chorus in Veſpis vſ. 593. gratus agnoſcit merita Cleonis: αὐτὸς δ' ὁ Κλέων, ὃν κεκραξιδάμας, μόνος ἡμᾶς ἐ περιτράγῃ· ἀλλὰ φυλάττῃ διὰ χειρὸς ἔχων, καὶ τὰς μυίας ἀπαμύνῃ.

Ibid. Καὶ δίκαια καὶ ἄδικα] Eſt proverbiale; in Acharn. vſ. 372. Ἐάν τις αὐτὸς εὐλογῇ, καὶ τὴν πόλιν Ἀνὴρ ἀλαζὼν, καὶ δίκαια κἄδικα. In Pluto vſ. 233. Ἢν δὲ χρημάτων σε τύμενον μεσὴν ποιῆσαι, καὶ δικαίως κἀδίκως. ubi etiam vide Notam.

vſ. 258. Ἐν δίκῃ γε] In Nubibus vſ. 1336. κἀποφανῶ γε νὴ Δία, ὃς ἐν δίκῃ σ' ἔτυπτ' ἐγώ.

vſ. 259. Καπεσυκάζεις] Metaphora a ficubus, quas decerpturi premendo experiuntur an ſint maturae. Simul alludit ad verbum συκοφαντεῖν. ex Scholiis.

vſ. 260. Ἢ πέπων ἢ μὴ πέπων] Immatura ficus dicitur ὀλυνθος & φήλλος, de qua matureſcente uſurpavit vocem πέπων Comicus in Pace vſ. 1167. τέν τε φήλλαχ' ὁρᾶν εἰδέναι τ', εἴθ' ὁπόταν ἢ πέπων, ἰσθίειν. Hic in Equitibus per metaphoram πέπων eſt homo *mitis*; Aeſchylus in Eumenidibus vſ. 67. Ἐχθροῖσι τοῖς σοῖς ἐ γενήσομαι πέπων. *Inimicis tuis non fiam mitis.*

vſ. 262. Καταγαγὼν ἐκ Χερσονήσου] Thraciae Cherſoneſus intelligitur Athenienſibus ſubjecta, ut recte Scholiaſtes. Cleon itaque, ſi quem ibi ſciret idoneum injuriis, illum Athenas evocatum calumniabatur, inſimulans

ΑΛΛ.

Et execrare eum, uti nos facimus, eique inſtans clama.
Et cave ne effugiat: etenim novit vias,
Per quas Eucrates fugit ad furfures.

CL. ô Senes Heliaſtae, trioboli participes,
Quos ego paſco clamore meo, quo jure, qua injuria;
Succurrite, nam ab hominibus conjuratis vapulo.
CHOR. Merito ſane: nam communia bona, priusquam ſorte diſtributa fuerint, devoras:
Et pertrectas premisque reos tanquam ficus, ſpectans
Ecquis eorum ſit crudus, aut maturus, aut non maturus:
Tum ſi quem videas a litibus abhorrentem & oſcitantem,
Huc evocatum ex Cherſoneſo, calumniis circumventum,
Humero retorto, deglutire ſoles;
Et obſervas, ſi quis civium eſt ſimplex, inſtar agni,
Opulentus & non improbus, ſed abhorrens a litibus.
CL. Vos una in me inſurgitis: at ego propter vos vapulo,
Quia ſententiam dicturus eram in ſenatu, ut aequum ſit in urbe
Extare monumentum veſtrae fortitudinis.
CHOR. Quam arrogans, quam ſubactus eſt, vides ut ſe inſinuat,
Quaſi ſenes nos decipit.
Sed ſi hac *manu* (*parte*) vicerit, iſta percutietur.
Si vero declinaverit huc, in crus impinget.
CL. ô Cives, ô populе, quales mihi beſtiae ventrem percutiunt.
CHOR. Etiam clamitas, qui ſemper urbem vaſtas?

mulans eum crimine laeſae maieſtatis & proditionis, aut alio quocunque. Cherſoneſus autem tantum exempli gratia hic nominatur; nam & alibi erant Civitates Athenienſibus ſubjectae, non minus calumniis Sycophantarum expoſitae: aut propterea Cherſoneſi fit mentio, quia forte nuper inde aliquem accuſaverit Cleo.

Ibid. Ἀγκυρίσας] Scholiaſtes: ἀγκύρισμα εἶδος παλαίσματος. Heſychius: ἀγκύρισμα, σχῆμα τι ἐν πάλῃ. *Species & figura quaedam in luctа.* Idem Scholiaſtes ἀγκύρισμα dicit etiam eſſe σκεῦος ἀγρευτικὸν σύκων. *inſtrumentum quo ficus prehenduntur*; nempe cum decerpuntur: Heſychius: ἄγκυρα, ἐν ᾗ τὰ σῦκα λαμβάνεσι· ἄγκυρα ἐστί, *qua ficus capiuntur*; itaque ἀγκυρίζειν τινὰ erit prehendere aliquem, ut ficus prehendi ſolent illo inſtrumento: quae ſignificatio hic locum habere videtur; ut perſiſtat in metaphora; nam paulo ante dicebat ἀποσυκάζειν.

vſ. 269. Μάσθλης] In Nubibus vſ. 448. μάσθλης, εἰρων, γλοιὸς, ἀλαζὼν. ubi vide notam.

Ibid. Ὑπιέχουσι] Gloſſae: ὑπιέχουσι, *obrepo*, quod de occultis fallaciis dicitur Latine; Plautus in Trinummo Act. I. Sc. II. vſ. 23. *Neque enim tu, crede, mihi imprudenti obrepſeris.*

vſ. 270. Ἐκκοβαλικεύσῃ] Scholiaſtes: ἀπατᾷ. Comicus infra, vſ. 414. καὶ νὴ Δί' ἄλλα γ' ἢ μὲ κίβδηλα —— ἐξαπάτων γὰρ τὰς μαγείρους. Heſychius: κίβδηλος, πανοῦργος. Comicus conjungit: ut infra, vſ. 331. σὺ πανουργία τις καὶ θοίνῃ, καὶ κοβαλικεύμασι. vſ. 447. κίβδηλος εἶ· deinde alter: πανοῦργος εἶ. In Ranis vſ. 1041. μή τι κοβάλεις ἄσπερ νῦν, μὴ δὲ πανούργει.

vſ. 271. Ἐὰν ταῦτα γε νικᾷ] Infra, vſ. 337. ἐὰν δὲ μὴ ταῦτα ὑπείκῃ.

vſ. 272. Κυρσάσῃ] Hinc κυρσασία, quod Grammatici exponunt: ἡ διὰ τῶν κεράτων μάχη· nempe cum animantia quaedam cornibus inter ſe concurrunt: dicit ergo: ſi Cleo in me cornua verterit, crus ei opponam, in quod impinget.

ΑΛΛ. Ἀλλ' ἐγώ σε τῇ βοῇ ταύτῃ γε φῶστον τρέψομαι.
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἐὰν μέντοι γε νικᾷς τῇ βοῇ, τήνελλος εἶ·
Ἢν δ' ἀναιδείᾳ παρέλθῃς, ἡμέτερος ὁ πυραμοῦς.
ΚΛ. Τουτονὶ τὸν ἄνδρ' ἐγὼ δείκνυμι, κἀφῆμ' ἐξάγειν
Ταῖσι Πελοποννησίων τριήρεσι ζωμεύματα.
ΑΛΛ. Νὴ μὰ Δία, κἀγώγε τοῦτον, ὅτι κενῇ τῇ κοιλίᾳ
Ἐσφραμὼν ἐς τὸ Πρυτανεῖον, εἶτα πάλιν ἐκθεῖ πλέα.
ΔΗΜ. Νὴ Δί' ἐξαγαγών γε τἀπόρρηθ', ἅμ' ἄρτον, κἀ κρέας,
Καὶ τέμαχος, ᾧ Περικλέης οὐκ ἠξιώθη πώποτε.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιθ'.

ΚΛ. Ἀποθανεῖσθον αὐτίκα μάλα.
ΑΛΛ. Τειπλάσιον κεκεράξομαί σου.
ΚΛ. Καταβοήσομαί σου βοῶν σε.
ΑΛΛ. Κατακεκεράξομαί σου κεράζων.
ΚΛ. Διαβαλῶ σ', ἐὰν γρατταγῇς.
ΑΛΛ. Κωνωπήσω σου τὸ νῶτον.
ΚΛ. Περιελῶ σ' ἀλαζονείας.
ΑΛΛ. Ὑποτεμοῦμαί σου τὰς ὁδούς.
ΚΛ. Βλέπω εἰς ἐμὲ ἀσκαρδαμυκτί.
ΑΛΛ. Ἐν ἀγορᾷ κἀγὼ τέθραμμαι.
ΚΛ. Διαφορήσω σ', εἴ πι γρύξεις.
ΑΛΛ. Κοτταφορήσω σ', εἰ λαλήσεις.
ΚΛ. Ὁμολογῶ κλέπτειν· σὺ δ' ἠχί;

ΑΛΛ.

vs. 276. Τήνελλος εἶ.] Scholia: νικηφόρος· Τήνελλος δὲ κιθαρίτου ἐπίκλιον. *Victor*, Τήνελλος *autem est fortitus lyrae aut tibiae, index victoriae:* hinc τέτελλα καλλίνικος in Acharn. & in Avibus in fine.

vs. 277. Ἡμέτερος ὁ πυραμοῦς] In Thesmoph. vs. 99. τῇ γὰρ τεχνάζειν ἡμέτερος ὁ πυραμοῦς· *nostrum est victoriae praemium.* Scholiastes ad hunc in Equitibus locum: εἰώθασι δὲ ἐν τοῖς συμποσίοις ἀμιλλᾶσθαι περὶ ἀγρυπνίας, καὶ ὁ διαγρυπνήσας μέχρι τῆς ἕω ἐλάμβανε τὸν πυραμοῦντα· *Solti sunt in convivüs certare pervigilando, & qui pervigilasset usque ad auroram, ille accipiebat pyramuntem.* quae erat placenta ex melle & farina triticea, ut idem dicit. „Callippus Comicus in Pannychide: Ὁ δ' „ἀγρυπνήσας τὸν πυραμοῦντα λήψεται· apud Athenaeum „XV. p. 668. Ex notis Kusteri."

vs. 279. Ζωμεύματα] Scholiastes: τὰ λεγόμενα ὑποζώματα· εἰσὶ δὲ ξύλα τῶν νεῶν· ἀπὸ τῶν εἰρεῖν ὑποζώματα, εἶτεν ὡς παρὰ μέζονος παίζων, ζωμεύματα· *Intelligit illa, quae dicuntur ὑποζώματα. Sunt autem ligna navium (quibus naves succinguntur & muniuntur). Dixit autem pro ὑποζώματα jocolariter tanquam ad coquum ζωμεύματα.* nam coqui jusculla parant. Erat autem vetitum materiam navium exportare ad hostes; in Ranis vs. 360. ἢ τὰ πίσσιν' ἀποπέμψεις, — ἀσκώμαλα καὶ λίνα καὶ πίτταν διαπέμπων εἰς Ἐπίδαυρον· ἢ χρέμαλα ταῖς τῶν ἀντιπάλων ναυσὶ παρέχειν τινὰ πειθῇ.

vs. 282.

Bot. At ego te isto meo clamore primum fugabo.
Chor. At siquidem eum clamore viceris, triumphum duces Musicum:
Si vero impudentia ipsum superaveris, nostra est placenta (i. e. *vicimus.*)
Cl. Hunc ego hominem defero, ajoque eum extulisse
Triremibus Peloponnesiorum juscula.
Bot. Et ego hunc, ita me Jupiter amet, quia ventre vacuo
Currit in prytaneum, post revertitur inde currens pleno.
Dem. Quin etiam, ita me Jupiter amet, effert inde res vetitas: panem & carnem
Et piscium frusta, quae nec Pericli obtigerunt unquam.

SYSTEMA VERSUUM XIX.

Cl. Moriemini jamjam.
Bot. Triplo plus vociferabor.
Cl. Clamando superabo te.
Bot. Vociferando te superabo.
Cl. Calumniabor te, ubi praetor eris.
Bot. Concidam tibi tergum.
Cl. Exagitabo te propter tuam arrogantiam.
Bot. Obstruam vias tuas.
Cl. Adspice me oculis non conniventibus.
Bot. In foro & ego sum educatus.
Cl. Differam & vexabo te, si mutis.
Bot. Stercore te oblinam, si loqueris.
Cl. Ego fateor me esse furem, tu vero non.

Bot.

vs. 282. Τὰ 'πφίρατ'] Ita Edd. pristinae; non τ' ἀπείρατ'.

Ibid. 'Απείρατ'] Quoniam Cleo dixerat, Allantopolam exportare materiam navium hostibus, quod vetitum erat; etiam Allantopola nunc dicit Cleonem ex Prytaneo res vetitas exportare. Ex Scholiaste.

vs. 290. Περιελῶ σ' ἀλαζονείας] Vel a περιαίρω, ut sit, *adimam tibi tuas arrogantias & compescam:* vel a περιελαύνω, περιελῶ pro περιελάσω. Infra, vs. 882. οἷσιν πιθανοῖσί με περιελαύνεις. quod potest etiam ita dici, ut διώκομαί σε δεινὰς.

vs. 291. Ὑποτεμῶμαι τὰς ὀδάς σου] Xenophon I. Hell. ὑποτεμνόμενος δὲ εἰς Σάμον πλεῖν· & metaphorice idem II. Hell. ὑποτέμοι ἂν τὰς ἐλπίδας.

vs. 292. Βλέψον εἰς ἐμ' ἀσκαρδαμυκτί] Hoc propterea dicit, quia non credit, alterum tam audacem & impudentem fore, ut oculis rectis intueri possit magnae auctoritatis virum. Vide notam ad Ranas vs. 1522.

vs. 293. Ἐν ἀγορᾷ] Quasi dicat: *Et ego sum impudens*, ut Rhetores, qui in foro versantur. Infra, vs. 323. ἐθέλω ἀναίδειαν, ἥτις μόνη πεφυκεῖ τ' ἐντόρνου.

vs. 294. Γρύζεις] Ita Edd. Juntina, Farrei & Brubachii; Aldina γρύζεις· male.

ΑΛΛ. Νὴ τ' Ἑρμῆν τ' Ἀγοραῖον,
Κἀπορκῶ γε βλεπόντων.
ΚΛ. Ἀλλότρια τοίνυν σοφίζῃ,
Καί σε φανῶ τοῖς Πρυτάνεσιν,
Ἀδεκατεύτους τ' θεῶν ἱε-
ρὰς ἔχοντα κοιλίας.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ϑ'.

ΧΟΡ. Ὦ Μιαρὲ, κ' βδελυρὲ,
Καὶ κεκραγὼς, ὃ σὺ θεάσῃ
Πᾶσα μὲν γῆ πλέα,
Πᾶσα δ' ἐκκλησία,
Καὶ πέλη, κ' γραφαὶ,
Καὶ δικαστήρι', ὦ
Βορβοροταράξι, κ'
Γὴ πόλιν ἅπασαν ἡ-
μῶν ἀνατετυβακώς.

Ὅστις ἡμῶν τὰς Ἀθήνας ἐκκεκώφηκας βοῶν,
Καὶ πὸ τ' πετρῶν ἄναθεν τὰς πόρας ξυνοσκοπῶν.
ΚΛ. Οἰδ' ἐγὼ τὸ πρᾶγμα τοὔθ', ὅθεν πάλαι κατῄνεῖ).
ΑΛΛ. Εἰ δὲ μὴ σύ γ' οἶσθα κἄτυμ', ἐδ' ἐγὼ χρῄζω μαθεῖν,
Ὅστις ἐστὶ τἀποτέμνων ἐπώλεις δέρμα μοχθηρὸν βοός
Τοῖς ἀγροίκοισιν πανύργως, ὥς τε φαινεῖ παχύ,
Καὶ πεῖν ἡμέρας φορῆσαι, μεῖζον ἢ δυοῖν δοχμαῖν.
ΔΗΜ. Καὶ νὴ Δία, κἀμὲ τοῦτ' ἔδρασε ταὐτόν, ὥστε κατάγελων
Πάμπολιν τοῖς δημόταισι κ' τοῖς φίλοις ὠδυχέθειν.
Πεῖν γ' εἶναι Περγασῆσιν, ἔνεον ὂν ταῖς ἐμβάσιν.

Σ Υ-

vſ. 297. Νὴ τ' Ἑρμῆν τ' Ἀγοραῖον] Scholiaſtes: ἐν μέσῃ γὰρ τῇ ἀγορᾷ ἵδρυται Ἑρμῆς Ἀγοραῖος ἄγαλμα. *In medio enim foro poſita eſt ſtatua Mercurii Agoraei.* In Pluto vſ. 1156. dicitur ἐμπολαῖος. Erat & Ζεὺς Ἀγοραῖος, de quo in ſequentibus.

vſ. 299. Ἀλλότρια] Quaſi Cleoni ſit proprium furari & pejerare.

vſ. 302. Κοιλίας] Sic πας' ὑπόνοιαν dixit pro ἐσίας, utpote ad lanionem & coquum. Schol.

vſ. 314. Κατῄδεσμαι] Utitur hoc verbo Coriarius ex arte ſutoria petito.

vſ. 319. Καὶ νὴ Δία] Metrum turbatum eſt, quod ſic

Bot. Imo ita me Mercurius forenſis amet,
Etiam pejero, licet viderint me furantem.
Cl. Alienas ergo artes (*i. e. meas*) imitaris.
Et te deferam apud magiſtratus,
Quod non decimatos Diis ſacros poſſides ventriculos.

SYSTEMA VERSUUM IX.

Chor. ô Impure & ſcelerate,
Et vociferator, audacia tua
Omnem terram implevit,
Omnemque concionem
Et telonia (portitoria), & tabulas,
Et tribunalia, ô
Qui ut coenum omnia confundis, &
Univerſam urbem noſtram
Perturbaſti.

TROCHAICI OCTONARII CATALECTICI.

Qui Athenas noſtras obtudiſti clamitans,
Et qui e ſublimi publica vectigalia, ut piſcatores e ſpecula thynnos, obſervas,
Cl. Novi ego, unde res iſta conſuitur dudum.
Bot. Si tu non noſti rationem ſuendi calceos, nec ego rationem farciendi inteſtina,
Qui oblique incidens corium infelicis bovis, vendebas
Agricolis aſtute, ut videretur craſſum,
Et priusquam uno die id geſtaverant, duobus palmis majus erat.
Dem. Et profecto mecum etiam ita egit, itaque riſum
Magnum meis popularibus & amicis movebam;
Nam priusquam Pergaſis eſſem, natabam in calceis.

SY-

„ ſic in ordinem rediges: Καὶ νὴ Δία, τῦτ' ἴδρασε „ ταυτὶ, ὥστε καταγελᾶν. Kuſterus."

„ vſ. 320. Τοῖς φίλοις] Articulus τοῖς tenorem verſus interpellat; qui proinde delendus. *Idem.*"

vſ. 321. Περγασῖζι] Nomen pagi Attici Περγασὴ, & Περγασαί. Vid. Stephan. Byz. & Schol.

„ vſ. 321. Ἔνιον ἐν ταῖς ἐμβάσι] Ovidius:
„ *Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet.*
„ Sidonius Apollinaris:
„ *Laxo pes natet altus in cothurno.* Kuſterus.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιϚ'.

ΧΟΡ. Ἆ ἆ δῆτ' οὐκ ἀπ' ἀρ-
χῆς εὐήλιος ἀναί-
δεια, ἥπερ μόνη
Προστατεῖ τ' ῥητόρων;
Ἦ, σὺ πιθὼν ἀμέλγεις τ' ξένων τὰς καρπίμους,
Πρῶτ' ὢν· ὁ δ' Ἱπποδάμου λέβης θεώμεθ'.
Ἀλλ' ἐφάνη γὰρ ἀνὴρ ἕτερος πολὺ
Σοῦ μαρώτερος, ὥστε με χαίρειν,
Ὅς σε παύσει, κἀπάρσει, δῆλός ἐστιν αὐτόθεν,
Ἐν πανουργίᾳ τε, κἀθράσει, κἀκβαλικεύμασιν.
Ἀλλ' ὦ τραφείς, ἔνθεν πέρ εἰσιν ἄνδρες, οἵπερ εἰσί,
Νῦν δεῖξον, ὡς ἁδὲν λέγεις, τὸ σωφρόνως τραφῆναι.

ΑΛΛ. Καὶ μὴν ἀκούσαθ', οἷός ἐστι κἀτοσὶ πολίτης.
ΚΛ. Οὐκ αὖ μ' ἐάσεις; ΑΛΛ. Μὰ Δί', ἐπεὶ κἀγὼ ποτρός εἰμι.
Ἀλλ' αὐτό, εἰ γ' ἐθέλεις εἰπεῖν, πρῶτα ξυμμαχοῦμεν.
ΧΟΡ. Ἐὰν δὲ μὴ ταύτην γ' ὑπείκῃ, λέγ' ὅτι κἀκ ποτρῶν.
ΚΛ. Οὐκ αὖ μ' ἐάσεις; ΑΛΛ. Οὐ μὰ Δία. ΚΛ. Ναὶ μὰ Δία.
ΑΛΛ. Μὰ τὸν Ποσειδῶ.
ΚΛ. Οἴμοι, ξυμφραγήσομαι. ΑΛΛ. Καὶ μὴν ἐγώ σ' ἁπαρήσω.
ΧΟΡ. Πάρες, πάρες πρὸς τῶν θεῶν αὐτῷ ξυμφραγῆναι.
ΚΛ. Τῷ κἀπεποιθὼς ἀξιοῖς ἐμοῦ λέγειν σαυτία;
ΑΛΛ. Ὅπη λέγειν οἷός τε κἀγὼ, κἀκαρυκοποιεῖν.
ΚΛ. Ἰδοὺ λέγειν! καλῶς γ' ἂν ἦν τι πρᾶγμα πρόσπεσόν σοι,

Ὠμο-

vs. 327. Πρῶτ' ὢν] Supra, vs. 6. de Cleone: ὅτις γε πρῶτ' ἠμελγέναν.

Ibid. Ὁ δ' Ἱπποδάμου] Scholia: λυπεῖται, φησιν, ὁ Ἀρχεπτόλεμος. Itaque in contextu subintelligeretur εἰσε. In iisdem Scholiis aliter: λείπει δὲ, ὁ ὀφθαλμός· ut sit, *lacrymis liquitur.*

vs. 337. Ἐὰν δὲ μὴ ταύτην ὑπείκῃ] Supra, vs. 271. ἐὰν ταύτην νικᾷ.

vs. 340. Πάρες] In MS. quodam invenit Cl. Kusterus πάρες, πάρες, & haec scriptura integrum facit metrum, quod erat mutilum.

vs. 343. Καλῶς γ' ἂν] Ironice; in Avibus vs. 138.

κα-

SYSTEMA VERSUUM XII.

CHOR. Annon ergo inde a princi-
pio exseruisti impu-
dentiam, quae unicum
Praesidium est Rhetorum?
Qua tu fretus mulges peregrinos opulentiores,
Ipse facile inter eos princeps. At Hippodami filius indignatur haec spectans.
Verum enim vero exortus jam est homo alius multo
Te impurior, id quod laetor,
Qui adest, & te statim, ut satis apparet, superabit
Versutia, & audacia & assentationibus.
Sed ô qui ibi nutritus es, unde viri sunt, qui quidem sunt,
Nunc ostende, vanum esse illud verbum, quod jubet modeste educari.

JAMBICI OCTONARII CATALECTICI.

BOT. Audite ergo, qualis iste sit civis.
CL. Nonne me sines verba facere? BOT. Non certe, nam & ego malus sum.
Sed de hoc ipso primum decertabo tecum, quis debeat prior verba facere.
CHOR. Quod si non cesserit, adde etiam, quia sis malis prognatus.
CL. Nonne mihi permittes? BOT. Non certe. CL. Imo certe. BOT. Non; ita me Neptunus amet.
CL. Hei mihi, disrumpar. BOT. At ego non sinam.
CHOR. Sine disrumpatur, per Deos obsecro.
CL. Qua fiducia postulas ut ante me verba facias?
BOT. Quia dicendi peritus & ego sum atque condiendi.
CL. Ecce vero dicendi! pulchre sane tu negotium aliquod tibi oblatum

In

καλῶς γέ μοι τὸ νῦν —— ἐκ ἴκυσας, ἀ προσῆκας. Demosthenes Philippica III. καλὸν γ' οἱ πολλοὶ νῦν ἀπεῖλήφασιν Ὠρειτῶν χάριν, ὅτι τοῖς Φιλίππε φίλοις ἐπέτρεψαν αὐτοὺς, τὸ δ' Εὐφραῖον ἐάσαν. καλὸν γ' ὁ δῆμ@ ὁ Ἐρετριέων, ὅτι τὰς ὑμετέρας μὲν πρέσβεις ἀπήλασε, Κλειτάρχῳ δ' ἐπείθετο αὐτός· δουλεύζι γε μαστιγόμενος, καὶ σπουδάζομεν· καλῶς Ὀλυνθίων ἐρίσαλο, τὸ τὸ μὲν Λασθένην ἐκπαρέχον χειροτονητόν ἐσν, τὸ δ' Ἀπολλωνίδην ἐκβαλλόμενον· μωρία καὶ κακία τὰ τοιαῦτα ἐλαύζειν *Egregiam vero plerique nunc receperunt Oritarum gratiam, quod Philippi amicis seipsos commisissent, Euphraeum autem repulissent: egregiam vero Populus Eretriensium, quod ve-*

stros

Ὠμισπάρακτον Θρᾳλαβῶν, μεταχειείσαιο ἀρητῶς.
ΑΛΛ. Ἀλλ' οἶσθ' ὅ μοι πεπονθέναι δοκεῖς; ὅσῳ τὸ πλῆθος·
Εἴ πω δικίδιον εἶπας εὖ κἀγ' ξένω μετοίκω,
Τἠμὴ νύκτα θρυλλῶν, ἢ λαλῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς σαυτῷ,
Ὕδωρ τε πίνων, κἀπιδεικνὺς, τὼς φίλως τ' ἀνιῶν,
Ὡς ἐν δυνατὸς εἶναι λέγειν. ὦ μῶρε τ' ἀνοίας.
ΑΛΛ. Τί δαὶ σὺ πίνων τ' πόλιν πεποίηκας, ὥστε νυνὶ
Ὑπὸ σῦ μονωτάτης κατεγλωτισμένην σιωπᾶν;
ΚΛ. Ἐμοὶ γὰ ἀντέθηκας ἀνθρώπων τιν'; ὅστις θὐθὺς
Θωυκεῖα θερμὰ καταφαγὼν, κἄτ' ὀππιῶν ἄκρατον
Οἴνου χᾶ, κἀσαλεύσω τὼς ἐν Πύλῳ στρατηγούς.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δέ γ' ἤνυστρον βοὸς ἢ κοιλίαν ὑείαν
Καταβρεχθίσας, κἄτ' ἐκπιὼν τ' ζωμὸν ἀναπόνιπτον,
Λαρυγγιῶ τὼς ῥήτορας, ἢ Νικίαν ταράξω.
ΧΟΡ. Τἀ μὲν ἄλλα μ' ἤρεσας λέγων· ἓν δ' ἢ στρεψίεταί με
Τῶν πραγμάτων, ὁπὴ μόνον τ' ζωμὸν ἐκροφήσεις.
ΚΛ. Ἀλλ' ἢ λάβρακας καταφαγὼν, Μιλησίως κλονήσεις.
ΑΛΛ. Ἀλλὰ χελιδὰς ἐδιδοκὼς, ὠνήσομαι μέταλλα.
ΚΛ. Ἐγὼ δ' ἐπεισπιδῶν γε τ' βυκὴν βία κυκήσω.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ κυκήσω γε σῦ τ' στρωκλὸν ἀντὶ Φύσκης.
ΚΛ. Ἐγὼ δέ τ' ἐξελῶ σε τῇ πυγῇ θύραζε κίδδα.
ΧΟΡ. Νὴ τ' Ποσειδῶ, κἀμὲ γ', ἤνπερ γε τοῦτον ἕλκῃς.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιε'.

ΚΛ. Οἷόν σε δήσω τῷ ξύλῳ.
ΑΛΛ. Διώξομαί σε δειλίας.
ΚΛ. Ἡ βύρσα σε θρανθύσει.

ΑΛΛ.

first quidem legatos repulisset, Clitarcho autem dedidisset seipsum, imo servientes verberibus & tormentis exercentur: bene Olynthiis pepercit, quod Lasthenem Equitum praefectum creassent, Apollonidem autem ejecissent; stultitia & malitia est talia sperare.

vs. 347. Τὴν νύκτα θρυλλῶν] Graphice describit eum, qui meditatur orationem & sese exercet; plane ut Euripides in Electra vs. 909. Κἀγὼ μὲν δὴ ὄρθρου γ' ἕκαστ' ἐξιλιμαινον Θρυλλοῦσ', ἀγ' εἰ σοῦστιν ἄπτερον κατ' ὄμμα σὸν· *Equidem nunquam mane intermittebam Susurrare, quae volebam in conspectu tuo dicere.*

vs. 348. Ὕδωρ τε πίνων] In eo etiam Demosthenem Oratorem derisit Aeschines. Demosthenes II. Philippica: λίγουσιν, ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων, εἰκότως δύσκολος καὶ δυστροπός εἰμί τις ἄνθρωπος· *Qui dicunt, me, qui aquam potarem, merito difficilem & morosum quendem esse hominem.* Pytheas apud Athenaeum II. p. 44. Ἀλλὰ τὼς νῦν δημαγωγὼς ὁρᾶτε, Δημοσθένη καὶ Δημάδην, ὡς εὐαρίστως τοῖς βίοις διάκεινται· ὁ μὲν γὰρ ὑδροποτῶν καὶ μεριμνῶν τὰς νύκτας, ὡς φασίν· ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην, προσαγορεύεται ἐν ταῖς ἐκκλησίαις διακονικῶς· *Sed hujus temporis Demagogos Demosthenem & Demadem videte, quam contrario modo vivant; ille aquam potans & noctu meditabundus, ut ajunt; iste lenonem agens, & quotidie ebrius, ventrosus nobis in concionibus obversatur.*

Ibid. Κἀπιδεικνὺς] Vide in Ranis vs. 777. ad ἐπεδείκνυτο.
Ibid. Ἀνιῶν τὼς φίλως] Horat.
Indoctum doctumque fugat recitator acerbus.

vs. 351.

In frusta discerptum in te suscipiens tractares, ut par est.
Sed scinne, quid ego tibi evenisse putem? quod plerisque solet. (*inquam*)
Si forte unam liticulam bene defendisti contra advenam aliquem,
Nocte tota susurrans, & tecum in viis loquens,
Aquam potans, & speciminis gratia recitans, amicisque molestiam exhibens,
Putabasne propterea te peritum esse dicendi, ô fatue.
Bot. At tu quo usus potu effecisti, ut civitas nunc
Tua solius opera obstupuerit muta?
Cl. Mihine vero opposueris hominum quemquam? qui simul ac
Thynni frusta calida devoravero, & post ebibero meracioris
Vini congium, vexabo omnes in Pylo duces.
Bot. Ego vero omasum bovis & ventrem suillum
Deglutiens, deinde jusculum superimbibens illotus,
Guttur praecidam rhetoribus, & Niciam commotum reddam.
Chor. Cetera quidem quae dixisti placent mihi, unum tamen non probo
Eorum, quod solus jusculum exsorbebis.
Cl. Sed non turbabis Milesios devoratis lupis.
Bot. At costis devoratis, emam argenti fodinas.
Cl. Ego vero irruens senatum turbas ciebo.
Bot. Ego vero podicem tuum movebo pro botulo.
Cl. Ego vero extrudam te impulsum podice cernuum.
Chor. Quin trahe me etiam, siquidem hunc trahis.

SYSTEMA VERSUUM XV.

Cl. Quibus modis ego te in nervo constringam.
Bot. Timiditatis reum te agam.
Cl. Corium tuum sellis obducetur.

Bot.

vs. 351. Μοιχατάτε] Vide in Pluto ad vs. 182.

vs. 360. Ἀλλ' ἢ λάβρακας] Puto cum Casaubono, haec a Cleone dici, hoc sensu: *Tu quidem talibus cibis devoratis, dicis te hoc & hoc facturum: sed Lupis piscibus devoratis non poteris turbare Milesios: ego vero potero.* Ut infra, vs. 1187. cum Isiciarius ad Populum dixisset: παῤ ἡμᾶς δ' ὅλον γε τ' πλακοῦλα τετονὶ (λαβεῖ). Cleo ad Isiciarium dicit: ἀλλ' ἢ λαγῶ' ἔξεις ὀπίσθιον δύο, ἀλλ' ἐγώ Ceterum in hoc loco luporum piscium & Milesiorum simul facit mentionem; quia circa Miletum erant egregii Lupi, teste Scholiaste & Athenaeo VII. p. 311. quem locum citavit Cl. Kusterus.

vs. 363. Φύσκης] Glossae: φύσκη, *Botulus.*

vs. 364. Κύζδα] Adverbium a κύπτειν *inclinare, pronum esse.* Ut ἐξελᾶ σε κύζδα sit, ἐξελᾶ σε ὑπτιάζοντα. In Lysistrata vs. 575. ἐκ τ' πόλεως ὑπτιάσεις ἐκπαζδίζειν τὰς μοιχθηράς. De κύζδα vide ad Thesmoph. vs. 496.

vs. 365. Καμὲ γὰρ ἥπτις τοῦτον ἕλκει] Sophocles in Ajace vs. 1317. Εὖ νῦν τὸ δ' ἴσθι, τοῦτον εἰ βαλεῖτέ που, βαλεῖτε χ' ἡμᾶς τρεῖς ὁμοῦ συγκειμένους· *Plane nunc hoc scias: hunc si quo projeceritis, Projicietis & nos tres simul jacentes.*

vs. 366. Οἷον σε δήσω τῷ ξύλῳ] Alias cum praepositione ἐν ut infra, vs. 392. & vs. 701. ubi Cleo ad eundem istum: ἐν τῷ ξύλῳ δήσω σε νὴ τ' ἀραιόν. & cum Praepositione εἰς, in Lysistrata vs. 683. ἐς τετραμμένον ξύλον ἐγκαθαρμόσω. ubi vid. Notam. Sine Praepositione, hic in Equitibus vs. 1045. δῆσαι σ' ἐκέλευσα πεπισυρισζῳ ξύλῳ.

ΑΛΛ. Δερῶ σε θύλακον κλοπῆς.
ΚΛ. Διαπαλθθήσῃ χαμαί.
ΑΛΛ. Περικόμματ' ἐκ σῦ σκυθάσω.
ΚΛ. Τὰς βλεφαρίδας σε θρύψω.
ΑΛΛ. Τὸν φρηγορεῶνά σε κτεμῶ.
ΔΗΜ. Καὶ νὴ Δί' ἐμβαλόντες αὐτῷ πάπαλον μαγειρικῶς
Εἰς τὸ στόμ', εἶτά γ' ἔνδοθεν Τιὼ γλωττὰν ἐξείροντες αὐτῆ, σκεψόμεθ' εὖ κἀνδρικῶς
Κεχηνότα
Τὸν φρικῶδη, εἰ χαλαζᾷ.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ θ'.

ΧΟΡ. Ἦν ἄρα πυρός γ' ἕτερα θερμότερα·
Καὶ λόγων ἐν πόλει
Τῶν ἀναιδῶν ἀναιδέστεροι·
Καὶ τὸ φᾶγμ' οὐκ ἦν φλαῦρον ὧδ'.
Ἀλλ' ἔπιθι ἐς πρόβλει,
Μηδὲν ὀλίγον πόει·
Νῦν γὰρ ἔχει μέσα.
Ὡς ἂν νικᾷ μαλάξῃς αὐτὸν ἐν τῇ στροβολῇ,
Δειλὸν θύρησις. ἐγὼ γὰρ τὰς πρόπας ὀπίσαμαι.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιζ'.

ΑΛΛ. Ἀλλ' ὅμως ὅτα τοιοῦτα ὢν ἅπαντα τ' βίου,
Καθ' ἡνὴς ἔδοξεν εἶναι, τἀλλότριον ἀμῶν θέρα.
Νῦν δὲ τὰς ῥάχις ἐκείνας, ἃς ἐκεῖθεν ἤγαγεν,

Ἐν

vſ. 369. Θύλακον κλοπῆς] Vide ad Nubes vſ. 1239.
vſ. 374. Ἐμβεκλίνῃς αὐτῷ πάπαλον] In Theſmoph. vſ. 229. τί κέκραγας; ἐμβαλῶ σοι πάπαλον, ἢν μὴ σιωπᾷς.
vſ. 386. Μηδὲν ὀλίγον πόει.] Thucydides VIII. πολλὴ ἦν προθυμία, καὶ ὀλίγον ἐπράσσετο ἑκάτερον. *Magnum erat ſtudium, & nihil parvi moliebantur.* Idem II. ὀλίγον τε ἐφρόντισαν, & nihil parvi animis verſabant. Idem VII. καὶ ὀλίγον ἑκάτερον ἐς ἑκάτερον ἐνενόουν. *Et in nulla re quicquam parvum animo agitabant.* Ibid. in fine; καὶ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες, καὶ ὀλίγον ἑκάτεροι κακοπαθήσαντες, παναλεθρία δὴ τὸ λεγόμενον, καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν ὅτι οὐκ ἀπώλετο. *Nam omnibus in rebus prorſus victi, nec ulla in re leviter affligi, ſed funditus everſi fuerunt & peditatus & claſſis, denique nihil fuit quin periret.*
vſ. 387. Νῦν γὰρ ἔχει μέσα] Scholiaſtes: ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν παλαιόντων, ὧν τὸν ἀντιπάλους μεσολαβοῦντων· *metaphora a luctantibus, qui adverſarios medios prehen-*

Bot. Excoriabo te & faciam ex te saccum furtorum.
Cl. Distenderis humi paxillis affixus.
Bot. Minutalia ex te faciam.
Cl. Palpebras tuas evellam.
Bot. Ingluviem tuam exscindam tibi.
Dem. Et profecto immisso ei
Palo more coquorum & lanionum
In os, deinde ex ore
Linguam extrahentes e-
jus, spectabimus probe,
Ipso hiante,
An ei culus strumas habeat.

SYSTEMA VERSUUM IX.

Chor. Erant ergo igne alia quaedam calidiora
Et in urbe verbis
Impudentibus alia impudentiora.
Et haec res non est adeo contemnenda.
Sed insta & versa,
Nihil fac modicum;
Nunc enim medius tenetur.
Nam ubi primo congressu infirmiorem feceris,
Timidum reperies: ego enim novi ejus mores.

SYSTEMA VERSUUM XVII.

Bot. Attamen iste, qui talis fuerit per omnem vitam,
Visus est vir esse & fortis, cum falcem in alienam messem immisisset.
Et nunc spicas illas, quas inde adduxit

In

bendunt. Comicus Nubibus vs. 1043. ἐπίχες, ὡθὺς γάρ σε μίσον ἔχω λαβὼν ἄφυκλον.

vs. 391. Κἄτ' ἀνὴρ ἰδοξεν εἶναι] Euripides in Alcestide vs. 957. ἰδὼν τ' αἰσχρὰς ζωὰς, ὃς κἀκ ἴτλη θανεῖν, Ἀλλ' ἢ ἐγκλεὴς ἀντίδικος, ἀψοχία πίζωγρει ἄδην. κἄτ' ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ· *Vide illum turpiter viventem, qui non sustinuit mori, sed suam conjugem pro se objiciens prae timiditate Effugit mortem; & tamen sè virum putat esse.* Terentius in Eun. Act. IV. Sc. VII.

Sane quod tibi nunc vir videatur esse, hic nebula magnus est.

Vide hic in Equit. vs. 178.

Ibid. Ἀλλότριον ἄμαξαν] Allegoria, qua significatur, Cleonem alieno labore, id est, Demosthenis, partam gloriam in te transmovisse. Vide initium Notarum.

vs. 392. Τὰς σάχας] Intelligit milites captivos ex Sphacteria, quos pretio reddere volebat Cleo Lacedaemoniis, ut infra etiam vs. 467. indicat.

Ἐν ξύλῳ δήσας ἀφαύῃ, κἀποδόλῃ βάλῃ.
ΚΛ. Οὐ δέδοιχ' ὑμᾶς, ἕως ἂν ζῇ τὸ βωλβυτήϊον,
Καὶ τὸ γ' ἐμὲ πρόσωπον μακκοᾶν καθήμενον.
ΧΟΡ. Ὡς δὲ πρὸς πᾶν ἀναισθύῃ,
Κ' ὑ μεθίστησι γ' χρώματ' γ' παρεστηκότα.
ΚΛ. Εἴ σε μὴ μισῶ, γενοίμην ἐν Κρατίνου κώδιον,
Καὶ διδασκοίμην πρὸς ᾠδὴν Μορσίμου τραγῳδίαν.
ΧΟΡ. Ὦ πρὸς πάντ', ὅπῃ πᾶσί τε πράγμασι,
Δωροδόκοισιν ἐπ' ἄνθεσιν ἴζαν,
Εἴθε φαύλως, ὥσπερ εὖρες, ἐκβάλοις ἢ ἔνθεσιν·
Ἄσαιμι γὰ τότ' ἂν μόνον, Πῖνε, πῖν' ὅπῃ συμφοραῖς·
Τὸν Ἰβλίν τ' ἂν οἴομαι γέροντα Πυῤῥοπίπλιν,
Ἡδέως, ὦ Παιῶνα δή, ὦ Βακχεβακχαῖ ἆσαι.

ΚΛ. Οὕτοι μ' ὑπερβαλεῖσθ' ἀναιδείᾳ, μὰ τὸν Ποσειδῶ·
Ἢ μήποτ' Ἀγοραίου Διὸς σπλάγχνοισι πρόσω γενοίμην.
ΑΛΛ. Ἐγώγε νὴ τὼ κονδύλω, ὃς πολλὰ δὴ πὶ πολλοῖς
Ἠνεχόμην ἐκ παιδίων, μαχαιριδίων τε πληγάς,
Ὑπερβαλεῖσθαί σ' οἴομαι τούτοισιν, ἢ μάτην γ' ἂν
Ἀπὸ μαγδαλιᾶς σιτύμβῳ τοσοῦτος ἐκτραφείην.
ΚΛ. Ἀπὸ μαγδαλιᾶς, ὥσπερ κύων, ὦ παμπόνηρε; πῶς ἂν
Κυὼς βορᾶν σιτύμβῳ μάχοι σὺ Κυνοκεφάλῳ;
ΑΛΛ. Καὶ νὴ Δί' ἄλλα γ' ἐπὶ μυ κόβαλα παιδὸς ὄντος.
Ἐξηπάτων γὰ τὼς μαγείρους, ὑπολέγων τοιαυτί·

Σκέλα-

vſ. 393. Ἀφαύῃ] Illi captivi macie & ſqualore conficiebantur in vinculis diuturnis.

vſ. 397. Οὐ μεθίστησι τὸ χρῶμα] Euripides in Alceſtide vſ. 172. — οὐδὲ τὸ πρίν Κακὸν μεθίστη χρωτὸς εὐειδῆ φύσιν· *Nec venturum malum mutabat cutis pulchram ſpeciem.*

vſ. 399. Γενοίμην ἐν Κρατίνου κώδιον] Scholiaſtes: ἵνα κατασήπωμαι σκηρνὶς αὐτῷ· *ut putreſcam, ipſo immeiente.* Quod iſte immeieret velleribus in lecto ſibi ſubſtratis, fiebat ex immoderato potu; ejus vinolentiam tangit Comicus in Pace vſ. 700. Ceterum ſimiliter ſe devovit aliquis apud Alexidem: — εἴ τινας μᾶλλον φιλῶ Ξένης ἑτέρας ὑμῶν, γενοίμην ἰχθύς, Ἵνα Καλλιμέδων ὁ κάραβος πρίαιτό μ'· *Si quos magis amo prae vobis hoſpites alios, fiam anguilla, ut Callimedon ille Carabus emat me.* Ex Athenaei Lib VII. p. 340.

vſ. 400. Μορσίμου τραγῳδίαν] Hunc tanquam malum Poëtam perſtingit etiam in Ranis vſ. 151.

vſ. 402. Ἐπ' ἄνθεσιν ἴζαν] Nempe inſtar apis. In Avibus vſ. 749. ὥσπερ ἡ μέλιττα, Φρύνιχος ἀμβροσίων μελῶν ἀπεθέσατο καρπόν.

vſ. 404. Ἄσαιμι] Scholiaſtes: τότε γάρ, φησιν, ἐπάσαιμί σοι τὸ Σιμωνίδου μέλος· Πῖνε, πῖνε ἐν ταῖς συμφοραῖς. — τὸ δὲ συμφοραῖς, ἐπ' ἐσθλοῖς· ἢ μέσαν γὰρ ἡ συμφορά· *Tunc inquit accinerem tibi illud Simonidis carmen: Bibe, bibe in rebus commodis: illud autem συμφοραῖς eſt, in bonis; nam haec vox eſt ex illis quae dicuntur mediae.* Comicus infra, vſ. 651. ἐπὶ συμφοραῖς ἀγα-

In nervo constrictas arefacit, & vult vendere.
CL. Non metuo vos quamdiu senatus vivit,
Et populi persona sedet stupida.
CHOR. Vah! ut impudens est ad omnia,
Et non mutat colorem praesentem.
CL. Nisi te odi, opto ut fiam una de pellibus Cratini, *quibus indormit:*
Et docear accinere Morsimi tragoediam.
CHOR. ô Qui circa omnia, & in omnibus,
Munera captans sessitas ut apis in floribus,
Utinam facile, ut inveniisti, ita ejicias bucceam,
Tum demum cantarem: Bibe, bibe secundis rebus.
Arbitror etiam Julii F. senem illum dardanarium
Prae laetitia Paeanem & Bacchebacchum cantaturum.

JAMBICI OCTONARII CATALECTICI.

CL. Ita me Neptunus amet, ut vos me non superabitis impudentia.
Aut nunquam Jovis Forensis interstim sacris.
BOT. Ita me pugni juvent, quos saepe & multis de causis
Perpessus sum inde a puero, & plagae gladiolis mihi inflictae,
Ut ego spero me te superaturum in hac re; aut frustra
Nutritus pane, quo manus absterguntur, in hanc molem excreverim.
CL. Ejusmodine pane es nutritus, ut canis, ô scelerate? quomodo ergo,
Qui canis cibum esitas, mecum pugnabis, qui habeo caput caninum?
BOT. Sunt profecto & aliae fraudes, quas puer feci.
Nam decipiebam coquos, sic dicens:

Spe-

ἀγαθαῖσιν εἰσηγμέναις. Nihil impedit tamen quominus ἐπὶ συμφοραῖς cum Frischlino vertas: *in calamitatibus*; sive ita: *Bibe malo tuo.*

vs. 405. Πυρρόπιπτον] Ut παρθενοπίπτης & παιδοπίπτης· *qui virgines & qui pueros speculatur lascive.* Scholiastes πυρρόπιπτον exponit, τὸ φύλακα τὸ σῖτο· *qui triticum observat.* quasi scriptum esset πυροπίπτον, ex πυρὸς, *tritici*, & ὀπτεύω, quod est ab ὀπτεύω *speculor.*

vs. 408. Διὸς ἀγοραίου] In foro fuit hujus Jovis statua, teste Scholiaste. Infra vs. 498. καί σε φυλάττοι Ζεὺς ἀγοραῖος. ubi vide Notam.

vs. 409. & seq. Τὰς κοιδύλας, ἃς —— ἀνοχόμην —— μαχαιριδίοις πλαγάς] Axionicus Comicus apud Athenaeum VI. p. 239. Πλαγὰς ὑπομένων κοιδυλίων καὶ τρυφλίων Ὀφῶν τε —— *Ictus tolerans pugnorum, & catinorum ossiumque.* loquitur autem Parasitus.

vs. 409. Πολλὰ δή] Adverbialiter, ut in Pluto vs. 253. ἃ πολλὰ δὴ τῶν δισπότην ταὐτὸν θύμον φαγόντες. Euripides in Alcestide vs. 185. Καὶ πολλὰ θάλαμον ἐξέβη' ὑπεστράφη· *Et saepe egressa ex thalamo reversa est.* Sophocles in Electra vs. 417. —— πολλά τοι σμικροὶ λόγοι ὄφελαν ἤδη καὶ κατάρδασαν βροτούς· *Saepe enim breves sermones plurimum & obfuere & profuere mortalibus.* ubi Scholia: ἀντὶ τοῦ κατακόλου, ἐπιρρηματικῶς.

vs. 412. & 413. Ἀπὸ μαγδαλιᾶς] Legendum ἀπομαγδαλιᾶς, vel ἀπομαγδαλιᾶς una voce.

Σκέψασθε παῖδες, ἐχ ὁρᾶθ'; ὥρα νέα, χελιδών.
Οἴδ' ἔβλεπον· κἀγὼ 'ν τοσύτῳ τ' κρεῶν ἔκλεπτον.
ΧΟΡ. Ὦ δεξιώτατον κρέας, ὡς σοφῶς γε φρῠνοήσω·
Ὥσπερ ἀκαλήφας ἐαθίων, ὣδὲ χελιδόνων ἔκλεπτες.
ΑΛΛ. Καὶ ταῦτα ὁρῶν ἐλάνθανόν γ'. εἰ δ' ἦν ἴδοι τις αὐτῶν,
Ἀποκρυπτόμενον εἰς τὰ κόχλια, τὼς θεὼς ἀπώμνυον·
Ὡς' εἶπ' ἀνὴρ τ' ῥητόρων ἰδών με τᾶτο ὁρῶντα,
Οὐκ ἔθ' ὅπως ὁ παῖς ὅδ' ὁ τ' δῆμον ὑπεροπτύσῃ.
ΧΟΡ. Εὖγε ξυνέβαλεν αὖτ'· ἀτὰρ δῆλόν γ', ἀφ' ὧ ξωμέγνω·
Ὁπὴ 'πίορκεις θ' ἡρπακὼς, κ' κρέας ὁ πρωκτὸς εἶχεν.
ΚΛ. Ἐγὼ σε παύσω θρᾴσος· οἶμαι δὲ μᾶλλον ἄμφω.
Ἔξειμι γάρ σοι λαμπρὸς ἤδη, κ' μέγας καθιείς,
Ὁμᾶ ταράττων τὴν τε γῆν, κ' τὴν θάλατταν εἰκῇ.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ συσχίλας γε τὰς ἀλλᾶντας, εἶτ' ἀφήσω
Καθ' κῦμ' ἐμαυτὸν ἅλιον, κλάειν σε μακρὰ κελεύων.
ΔΗΜ. Κἄγω, ἐάν τι θωρακᾶς, τὴν ἀντλίαν φυλάξω.
ΚΛ. Οὗτοι, μὰ τ' Δήμητρα, καταφρῑξῇ, τάλαντα πολλὰ
Κλέψας Ἀθηναίων. ΧΟΡ. Ἄθρει, κ' σ' ὀδὸς παείῃ·
Ὡς ὑτῑ ἤδη γε κακίας, κ' συκοφαντίας πνεῖ.
ΚΛ. Σὲ δ' ἐκ Ποπδαίας ἔχοντ' εὖ οἶδα δέκα τάλαντα.
ΑΛΛ. Τί δῆτα; βύλῃ τ' ταλάντων ἓν λαβὼν σιωπᾶν;
ΧΟΡ. Ἀνὴρ ἂν ἡδέως λάβοι. τὼς δὲ θεὼς παείῃ.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιε'.

ΑΛΛ. Τὸ πνεῦμ' ἔλαττον γίγνεθ'.
ΚΛ. Φθύῃ γραφὰς ἑκατονταλάντως τέτταρας.
ΑΛΛ. Σὺ δ' ἀφρατείας γ' εἴκοσι,

Κλο-

vſ. 419. Ὦ δεξιώταλον κρέας] Infra, vſ. 455. ad eundem: ὦ γεννικώταλον κρέας, ψυχὴν τ' ἄριστε.

vſ. 420. Ὥσπερ ἀκαλήφας] Qui urticas eſitant, quod adhuc in quibusdam locis faciunt, eas colligunt primo vere, adhuc teneras: hic dicit, ante adventum hirundinum; nam adultae non ſunt eſui.

vſ. 426. Καὶ κρέας ὁ πρωκτὸς εἶχεν] Hoc jam cum obſcoenitate conjunctum eſt; nam non tantum illam carnem intelligit, quam Allantopola ſub podicem abſconderat; ſed illam etiam, quae Latinis *nervus* dicitur, quam viri Pathicis pueris illuc abſtrudunt. Saepe Demagogos & Rhetoras perſtringit tanquam pathicos. In Nubibus vſ. 1088. συναγορεῦσιν ἐκ τίνων; ἐξ ὑμπρώκλων. —— Δημαγωγῶν' ἐκ τίνων; ἐξ ὑρυπρώκλων.

vſ. 428. Ἔξειμι γάρ σοι λαμπρὸς ἤδη καὶ μέγας] Euripides in Heraclidis vſ. 28. Λαμπρὸς δ', αὐτὰς σὺν ὕδρει, φανήσεται Σοὶ καὶ πολίταις —— *Lucullentus autem, audita inſolentia tua, apparebit tibi & civibus.* Loquitur autem Legatus Euryſthei minacibus verbis ad Theſeum de Euryſtheo, bellum illaturo Athenienſibus quaſi cum magno apparatu. Bene Caſaubonus de voce λαμπρὸς· qui eam peculiariter de *vento* uſurpari dicit; ſic enim Aeſchines Epiſt. 1. λύσαντες ἐκ Μαραθῶνος ἱσπείρας λαμπρῷ σφόδρα Σκίρωνι. Vide hic in Equitibus ad vſ. 757.

vſ. 430. & 431. Εἶτ' ἀφήσω καθ' κῦμ' ἐμαυτὸν ἅλιον] Dicit ſe Cleoni futurum pro vento. Euripides in Andromacha vſ. 554. Πρῶτόν γε μὲν κατ' ἄρον ὥσπερ ἱστίοις ἐμ-

Spectate pueri, annon videtis? ver novum adest, hirundo venit:
Tum illi spectabant; ego vero interea carnium aliquam partem furabar.
CHOR. ô Astutissimum corpus, quam sapienter providisti!
Quasi urticas esitans ante adventum hirundinum surripuisti.
BOT. Idque faciebam illis non animadvertentibus. Quod si quis eorum id videret,
Abscondens *carnem* inter coxas, per Deos furtum abjurabam:
Itaque Rhetor quidam cum id me facientem vidisset, dicebat:
Non potest fieri, quin iste puer olim Tribunus plebis fiat.
CHOR. Bene sane conjectavit: atque satis apparet unde documentum ceperit,
Quod nimirum dejerabas, cum carnem rapuisses, & culus tuus carnem tenebat.
CL. Ego tuam audaciam compescam, imo utriusque, ut puto.
Nam prodibo splendidus & magnificus, *vela* pandens,
Terram simul & maria perturbans temere.
BOT. Ego vero botulis contractis, committens
Meipsum fluctibus, te premam quasi ventus a tergo, multumque plorare jubebo.
DEM. Et ego si quid botuli laxatum fuerit, antliam observabo. (*sentinam*)
CL. Non tu, ita me Ceres amet, impune abibis, quod multa talenta
Furatus es Athenienssium. CHOR. Specta, & pedem *veli* nonnihil laxa:
Nam iste jam malitias & sycophantias (*calumnias*) spirat.
CL. At ego certo scio te ex Potidaea habere decem talenta.
BOT. Quid? visne accepto uno istorum talentorum tacere?
CHOR. Homo iste libenter acciperet. sed tu extremos funes laxa.

SYSTEMA VERSUUM XVI.

BOT. Ventus remittit.
CL. Lites quatuor tibi intendentur quadringentorum talentorum.
BOT. Tibi autem viginti desertae militiae.

Pecu-

ἐμπνεύσομαι τῇδε· *Primum quidem a tergo, tanquam velis huic adspirabo.*

vs. 433. Οὗτοι] In Thesmoph. vs. 574. ἕτοι μὰ τὸν Διὸ σὺ καταπρίξῃ λίγνσα ταυτί.

vs. 434. Τὴ πόδε παρίῃ] Ad hanc rem verbo χαλᾶν usus est Euripides in Oreste vs. 705. Καὶ ναῦς γὰρ ὑπαθεῖσα πρὸς βίαν ποδὶ ἴδωψεν· ἔστη δ' οὖθις, ἢν χαλᾷ πόδα· *Num & navis vi intensa per pedem (veli) submergit; contra vero si laxet pedem, manet (tuta.)* Sophocles in Antigona vs. 726. verbo ὑπείκειν usus est: Αὖτως δὲ, ναὸς ὅστις ἐγκρατὴς, πόδα Τείνας ὑπείκῃ μηδὲν, ὑπλίσις κάτω Στρέψας τολοιπὸν σὺλμασι ναυτιλλέται· *Similiter, qui navem habet in sua potestate, & pedem (veli) intendens, nihil cedit; is resupinis, inversa nave, postea transtris navigat.* Euripidis Scholia ad locum citatum de voce πούς in hac significatione: λέγεται δὲ ἕτω τὸ κοινὸν τὸ κάτωθεν τῆ ἱστίῳ· *Sic vocatur autem funis in ima parte veli.*

vs. 437. Τί δῆτα] In Avibus vs. 1026. τί, βέλῃ δῆτα τὸ μισθὸν λαβὼν μὴ πράγματ' ἔχειν, ἀλλ' ἀπιέναι;

vs. 438. Θρίας] Scholiastes: οἱ ἔχοντες κάλοι, ὃς ἐκφόρους καλοῦσιν οἱ ναῦται· ὃς ὅταν ἐνδιδῷ τὸ πνεῦμα, πρώτους ἐκ πρώρας χαλῶσι· *Extremi funes: quos ecphoros vocant nautae, quos, cum ventus remittit, primos laxant a prora.* Contra autem *pedem* laxabant, si ventus saeviret, ut patet ex vs. 434.

Κλοπῆς δὲ πλεῖν ἢ χιλίας.
ΚΛ. Ἐκ τ̃ ἁλιτηρίων σε φημὶ γεγονέναι τ̃ τ̃ θεοῦ.
ΑΛΛ. Τὸν πάππων εἶναί φημί σε
Τῶν δορυφόρων. ΚΛ. Ποίων φράσον;
ΑΛΛ. Τῶν Βυρσίνης τ̃ Ἱππίου.
ΚΛ. Κόβαλ' εἶ. ΑΛΛ. Πανοῦργ' εἶ.
ΧΟΡ. Παῖ' ἀνδρικῶς. ΚΛ. Ἰὼ, ἰώ.
Τύπτουσί μ' οἱ ξυνωμόται.
ΧΟΡ. Παῖ' αὐτὸν ἀνδρικώτατα,
Γάργιζε καὶ τοῖς ὀπτέροις,
Καὶ τοῖς κόλοις,
Χὤπως κολᾷ τ̃ ἄνδρα.

VERSUS QUATUOR JAMBICI

ΧΟΡ. Ὦ Γεννικώτατον κρέας, ψυχὴν τ' ἄειτε πάντων,
Καὶ τῇ πόλει σωτὴς φανεὶς, ἡμῖν τε τοῖς πολίταις,
Ὡς εὖ τ̃ ἄνδρα ποικίλως θ' ὑπῆλθες ὀ λόγοισιν!
Πῶς ἄν σ' ἐπαινέσαιμὶ ὅπως, ὥσθ' ἡδόμεθα;

JAMBICI

ΚΛ. Ταυτὶ μα' τ̃ Δήμητρά μ' οὐκ ἐλάνθανε
Τεκταινόμενα τὰ πράγματ', ἀλλ' ἠπιζάμην
Γομφούμενά γε τὰ πάντα καὶ κολλώμενα.
ΧΟΡ. Οἵ μοι, σὺ δ' ἐδὲν ἐξ ἀμαξυργῦ λέγεις.

ΑΛΛ.

vſ. 443. Ἐκ τ̃ ἁλιτηρίων] Reſpicit ad ἄγος Κυλώνειον, de quo Thucydides Lib. I. ubi inter alia: καὶ ἀπὸ τύχης ἐλαχεῖς καὶ ἁλιτήριοι τ̃ θεοῦ, ἐκεῖνοί τε ἐκαλέντο, καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ' ἐκείνων. *Atque inde ſceleratí & impii ob ſcelus & piaculum in Deam admiſſum, & illi & eorum poſteri ſunt appellati.*

vſ. 447. Βυρσίνης] Ita dixit, voce a βύρσα formata, ut ſupra, vſ. 59. quia Cleo erat Βυρσοδέψης, pro Μυρσίνη ſive Μυρρίνη, quae erat Hippiae uxor. Thucydides Lib. VI. Ἵππιας δὲ πέντε (παῖδας)· οἱ αὐτῷ ἐκ Μυρρίνης τ̃ Καλλίου τοῦ Ὑπερεχίδου θυγατρὸς ἐγένοντο· *Hippiae autem quinque (filii); qui ei ex Myrrhina, Filia Calliae Hyperochidis filii, ſunt nati.* Subintelligitur ergo in verbis Comici γυναικὸς. ut in Eccleſiazuſis vſ. 46. Τὴν Σμικυθίωνος· οὐχ ὁρᾷς Μιλησίαν; ubi Scholia: λείπει γυναῖκα. Ceterum, dum dicit Βυρσίνης τ̃ ἱππίου, alludit ad βύρσαν ἵππου, *corium equi.*

vſ. 454. Κολᾷ] Fecit verbum a praecedente voce κόλοις, alludens ad verbum κολάζειν.

vſ. 445. Ὦ γεννικώτατον κρέας] Allantopola erat vaſto

Peculatus autem lites plus quam mille.
Cl. Ajo te ex illis, qui se piaculo contaminarunt
Minervae, genus ducere.
Bot. Avum tuum ajo unum fuisse
Ex satellitibus. Cl. Dic quibusnam?
Bot. Bursinae, inquam, matris Hippiae.
Cl. Impostor es. Bot. Versipellis es.
Chor. Probe verbera *ipsum*. Cl. Ju! ju!
Verberibus me caedunt conjurati.
Chor. Verbera ipsum validissime,
Tunde ejus ventrem intestinis,
Et colis *illis quae manibus tenes*
Et vide ut castiges hominem.

OCTONARII CATALECTICI.

Chor. ô Vastissimum corpus, animique fortissimi,
Qui servator apparuisti Reip. nobisque civibus,
Quam probe & versute supplantatum oratione vicisti!
Quomodo te laudemus ita ut gestimus?

SENARII.

Cl. Non clam me erat, ita me Ceres amet, ista
Omnia strui, sed sciebam
Quasi clavis ista omnia compingi, & conglutinari.
Chor. Hei mihi! tu vero nihil ex plaustrorum fabrica dicis.

Bot.

Ro corpore, ut ipse indicat vs. 412. εἰ μάτην γ' ἂν ἀπὸ μαγδαλιᾶς σιτέμενος τοσοῦτος ἐκτραφείην. & infra, vs. 838. ad eum dicit Chorus: πλευρὰς ἔχων τοιαύτας. Hinc *Carnem* vocat eum, ut vs. 419. ὦ δεξιώτατον κρέας. & quidem *maximam carnem* hoc loco; nam ld significat vox γεννικώτατον. Eubulus Comicus apud Athenaeum II. p. 63. Κρέας βόειον ἑφθὸν ἀσύλεικον, μίγα, Ἀφυκώλειόν τε γεννικόν. — *Frustum carnis bovinae coctum, non absurdum, magnum: Armumque ingentem.*

vs. 457. Ὡς οὗ τ' ἀνδρα — ὑπῶλθες] Euripides in Iphig. Aulidis vs. 66. — εὖ δέ πως γέρων ὑπῶλθεν αὐτὸς Τυνδάρειος πυκνῇ φρενί· *Belle autem senex Tyndareus obrepsit ipsis.* Vide supra, vs. 269.

vs. 461. Κολλάμενα] In Nubibus vs. 445. ψευδῶν συγκολλητάς.

vs. 462. Ἐξ ἀμαξευγοῦ] *Ex officina fabri plaustrorum.* alludit ad Proverbium ἐξ ἀμάξης λέγειν· cujus meminit Scholiastes infra, ad vs. 544.

ΑΛΛ. Οὔκουν μ', ὦ Ἀργῆ οἷα φράσεις, λαθάνῃ.
Πρόφασιν μὲ Ἀργείους φίλους ἡμῖν ποιεῖ·
Ἰδίᾳ δ' ἐκεῖ Λακεδαιμονίοις ξυγγίνεσθ.
Καὶ ταῦτ' ἐφ' οἷσιν ἐπὶ συμφυσώμεθα,
Ἐγ' ὧδ'· ὅπου γὰρ τοῖς δεδεμένοις χαλκεύεσθ.
ΧΟΡ. Εὖγ', εὖγε, χάλκευ' ἀντὶ τῆς κολλωμένων.
ΑΛΛ. Καὶ ξυγκροτοῦσιν ἄνδρες αὖτ' ἐκεῖθεν αὖ.
Καὶ ταῦτά μ' ἔτ' ἀργύριον, ἔτε χρυσίον
Δίδως ἀναπείσεις, ἔτε πρεσπέμπων φίλους,
Ὅπως ἐγὼ ταῦτ' οὐκ Ἀθηναίοις φράσω.
ΚΛ. Ἐγὼ μὲν ἂν αὐτίκα μάλ' εἰς βυλεὺ' ἰὼν,
Ὑμῶν ἁπάντων τὰς ξυνωμοσίας ἐρῶ,
Καὶ τὰς ξυνόδους τὰς νυκτερινὰς ὅπῃ τῇ πόλει,
Καὶ πάνθ', ἃ Μήδοις κἀ Βασιλεῖ ξυνόμνυτε,
Καὶ τἀ 'κ Βοιωτῶν ταῦτα συντυρήματα.
ΑΛΛ. Πῶς ἂν ὁ τυρὸς σὺ Βοιωτοῖς ὄνιος;
ΚΛ. Ἐγώ σε, νὴ τὴν Ἡρακλέα, ῥᾳδιουργῶ.
ΧΟΡ. Ἄγε δὴ σὺ πίνα νῶν, ἢ πίνα ψυχὼ ἔχεις,
Νεωὶ διδάξεις· εἶτ' ἀπεκφύψω τότε
Ἐς τὰς κοιλίας τὸ κρέας, ὡς αὐτὸς λέγεις.
Θαῤῥεῖς γὰρ ἄξας ἐς τὸ βυλευτήριον·
Ὡς ὅταν ἐμπεσὼν ἐκεῖσε ἀλγαλεῖ
Ἡμᾶς ἅπαντας, κἀ κεραλγὴν κεκεφάξεσθ.
ΑΛΛ. Ἀλλ' εἶμι. ῥᾴστον δ', ὡς ἔχω, τὰς κοιλίας,
Καὶ τὰς μαχαίρας ἐνθαδὶ καταθήσομαι.
ΧΟΡ. Ἔχε νῦν, ἄλειφον τὸ τεράχηλον τυτί,
Ἵν' ἐξολισθαίνειν δύνῃ τὰς ἀλγόλας.
ΑΛΛ. Ἀλλ' εὖ λέγεις, κἀ παιδοτελεικῶς ταῦτά γε.
ΧΟΡ. Ἔχε νῦν, ἐπέγκαλον λαβὼν ταδί. ΑΛΛ. Τί δαί;
ΧΟΡ. Ἵν' ἄμεινον, ὦ τᾶν, ἐσκοροδισμένος μάχῃ·
Καὶ σπεῦδε ταχέως. ΑΛΛ. Ταῦτα δρῶ. ΧΟΡ. Μέμνησο νῦν
Δάκνειν, ἀλγαλλειν, τὰς λόφας κατεδίειν,
Χὤπως τὰ κάλλα' ἀποφαγὼν ἥξεις πάλιν.

vs. 467. Ἐπὶ γὰρ τοῖς δεδεμένοις] Nempe illis ex Sphacteria, de quibus & supra vs. 392. allegorice: νῦν δὲ τὰς σφῆκας ἐκείνας, ὃς ἐκείθεν ἄγαγεν, ἐν ξύλῳ δήσας ἀφανῇ, καποδόσθαι βέλειν.

vs. 477. Συντυρήματα] A τυρὸς caseus. est & hoc tale, qualia paulo ante, γεμφέματα, κολλάματα, συμπυσάματα & similia, in quibus ridet Oratores illius temporis, qualis erat Cleo, quia assidue talibus uterentur metaphoris.

vs. 478. Πῶς ἂν ὁ τυρὸς ἐν Βοιωτοῖς ὄνιος; In Acharn. vs. 758. Μιγαρεῖ πῶς ὁ σῖτος ὄνιος;

vs. 482. Ὡς αὐτὸς λέγεις] Id dicebat supra, vs. 416. vs. 495.

ΚΟΜ-

Bot. Non clam me eſt, quid rerum geras Argis.
Per ſpeciem conciliandi nobis Argivos,
Privatim Lacedaemonios convenis.
Atque haec quamobrem conflentur
Ego novi; nam propter captivos cuduntur.
Chor. Bene ſane, tu contra cude, cum ille conglutinat.
Bot. Atque illinc etiam homines quidam eadem ſtruunt.
Neque tu, ſi vel argentum & aurum
Dederis, vel etiam amicos ad me oratum miſeris, me adduces,
Ut ego haec Athenienſibus non ſignificem. (*indicem*)
Cl. Equidem illic illico in ſenatum ibo,
Et veſtras conjurationes deferam,
Et coitiones nocturnas contra Remp.
Et ut conſpiretis cum Perſis & Magno rege:
Et iſta quae apud Boeotos coagulaſtis negotia.
Bot. Quanti ergo venditur apud Boeotos caſeus?
Cl. Ego te, ita me Hercules juvet, differam.
Chor. Agedum tu, quo ſis animo & qua mente praeditus,
Nunc doce: ſiquidem occultaſti tunc
Intra coxas carnem, ut ipſe fateris;
Nam celeriter currendum tibi erit in ſenatum:
Iſte enim eo irruens calumniabitur
Omnes nos, & clamorem tollet.
Bot. Ego ibo: ſed primo ſtatim hos ventriculos,
Et cultros hic deponam.
Chor. Cape hoc, & eo unge tibi collum,
Ut elabi poſſis e calumniis.
Bot. Recte dicis, & ut ludi magiſtrum decet.
Chor. Cape haec etiam & devora. Bot. Quamobrem?
Chor. Ut melius pugnes allio devorato:
Et feſtina ocyus. Bot. Id equidem ago. Chor. Memento jam,
Ut mordeas, calumnieris, & criſtas rodas:
Et vide ut palearibus gallorum devoratis redeas.

vſ. 485. Κραγὼν] Scholiaſtes: ἀντὶ τοῦ, κραυγαστικῶς.
vſ. 486. Ὡς ἔχω] In Lyſiſtrata vſ. 613. ἐμαυτὸν ἐπιθλίβω βαδίζων, ὡς ἔχω. In Nubibus vſ. 532. ὥσπερ εἶχον, ἐχόμην. ubi vide Notam.
vſ. 488. Ἔχε νῦν, ἄλειφον] Dat ei adipem, ut putat Scholiaſtes.
vſ. 491. Τάδι] Dat ei allia, ut patet vſ. ſeq.
vſ. 492. Ἐσκοροδισμένῳ] Qui gallos ad certamen committunt, eis dant allium, ut acrius pugnent. Vino etiam ſublimato reddunturque acriores.
vſ. 495. Κάλλαια] Scholiaſtes: κάλλαια δὲ, τὰς πάγωνας τῶν ἀλεκτρυόνων· *barbas gallorum*, quae ſunt carnoſae.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

ΧΟΡ. Ἀλλ' ἴθι χαίρων, ὦ πράξεως
Καλῆς ἐμόν, καί σε φυλάττοι
Ζεὺς Ἀγοραῖος· ὦ νικήσας,
Αὖθις ἐκεῖθεν πάλιν ὡς ἡμᾶς
Ἔλθοις στεφάνοις κατάπαστος.
Ὑμεῖς δ' ἡμῖν προσέχετε τὸν νοῦν,
Τοῖς ἀναπαίστοις, ὦ παντοίας
Ἤδη μόσης πειραθέντες καθ' ἑαυτούς.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΧΟΡΟΥ.

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

Εἰ μή τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμῳδοδιδάσκαλος ἡμᾶς
Ἠνάγκαζεν ἔπι λέξοντάς γ' ἐς τὸ θέατρον βαδίζειν,
Οὐκ ἂν φαύλως ἔτυχεν τότε. νῦν δ' ἄξιος ἔδ' ὁ ποιητής,
Ὃς τοὺς αὐτοὺς ὑμῖν μισεῖ, τολμᾷ τε λέγειν τὰ δίκαια,
Καὶ γενναίως πρὸς τὸ Τυφῶ χωρεῖ, καὶ τὴν ἐριώλιν.
Ἃ δὲ θαυμάζειν ὑμῶν φησὶν πολλοὺς αὐτῷ προσιόντας,
Καὶ βασανίζειν, ὡς ἐχὶ πάλαι χρὸν αἰτοίη καθ' ἑαυτόν,
Ἡμᾶς ὑμῖν ἐκέλευσε φράσαι περὶ τούτου. φησὶ γὰρ ἀνὴρ
Οὐχ ὑπ' ἀνοίας τοῦτο πεπονθὼς θρασυνέσθαι, ἀλλὰ νομίζων
Κωμῳδοδιδασκαλίαν εἶναι χαλεπώτατον ἔργον ἁπάντων.
Πολλῶν γὰρ δὴ πειρασάντων αὐτήν, ὀλίγοις χαρίσασθ'.

Ὑμᾶς

vſ. 498. Ζεῦς ἀγοραῖος] Jovis hujus etiam ſupra, vſ. 407. mentio ſit. Aeſchylus in Eumenidibus vſ. 977. ἀλλ' ἐκράτησε Ζεὺς ἀγοραῖος. Euripides in Heraclidis vſ. 70. ἐκύρσαμ' ὄντες Ἀγοραῖε Διός.

vſ. 500. Στεφάνοις κατάπαστος] In Nubibus vſ. 1334. πατὴρ πολλοῖς τοῖς ῥήσεις.

„ vſ. 504. Εἰ μή τις] His anapaeſtis Poëta reddit „ rationem, cur tantopere eſſet cunctatus in producen- „ dis in medium fabulis. Duas affert cauſas: quod „ ſcribere comoediam ſit res difficillima: & quod non „ valde animum ei facerent Athenienſes, ſoliti frui „ laboribus magnorum Poëtarum, nulla aut tenui mer- „ cede propoſita; ut plerique illorum, facti grandae- „ vi, multa ex paupertate ſint paſſi, quod ingenioſis- „ me poëta illis exprobat. *Caſaubonus.*"

vſ. 505. Εἰς τὸ θέατρον παραβῆναι] In Acharn. vſ. 628. κἄπω παρῆλθ πρὸς τὸ θέατρον. In Pace vſ. 734. πρὸς τὸ θέατρον παραβάς. In iſtis locis παραβαίνειν idem eſt quod παριέναι, quod uſurpatur de Oratoribus, qui ad dicendum prodeunt; Demoſthenes II Philippica: ἡμεῖς μὲν οἱ παριόντες &c. aliud eſt παραβαίνειν εἰρήνην, quod ibidem occurrit paulo ante, ſub initium; &

COMMATIUM CHORI.

Chor. Sed abi laetus, & rem gere,
Ut ego cupio: & te custodiat
Jupiter forensis: victorque
Inde rursus nobis
Venias coronis onustus.
Vos autem advertite animum nobis
Et nostris anapaestis, qui omnigenam
Doctrinam experti estis.

PARABASIS CHORI.

Anapaestici Aristophanii.

Si veterum comicorum aliquis nos
Coëgisset in theatrum prodire ad recitanda ejus carmina,
Vix effecisset aliquid; noster autem poëta dignus, *qui id impetret*,
Quoniam eosdem vobiscum odit, & non veretur dicere quod justum autumat.
Et forti animo it obvius typhoni vortici, & circio.
Quod autem multi ad ipsum accedentes mirentur, ut ait,
Et quaerant, cur non dudum chorum sibi ipsi popposcisset,
Ejus rei causam nos vobis jussit edisserere. Ait autem
Se non dementia adductum, ut cunctaretur, verum quod existimaret
Artem comicam rem esse omnium difficillimam;
Nam cum multi jam ipsam tentarint, paucis eam sui copiam feciisse:

Prae-

& apud Comicum in Avibus vs. 331. *παρῆν μὲν ἡμῖν ἡμὰς ἀρχαίως, παρῆν δ' ὀρχεῖτο.*

vs. 508. Τυφὼ] Cleonem comparat cum vento illo turbinoso & vehementissimo.

Ibid. Ἐριόλην] Ab ἔλλυμι perdo, ut ἐξώλης· ἴρι est valde in compositione, ut in ἰερόμισθος & aliis. Comicus in Vespis vs. 1150. ridiculi causa, ab ἔριον deducit. Scholiastes: Τυφὼς, ἀνέμου συστροφὴ, ἢ πυρός· ἢ κλίνατα δὲ λέγει. Ἐριόλη δὲ, ἀναθυμιάσεως συστροφὴ, πρὶν ἐκπυρωθῆναι τὸ ἄέρα· *Typhos est venti globus sive turbo, aut ignis. (loquitur autem de Cleone.) Eriole autem, exhalationis globus, antequam inflammetur aër.*

Ibid. Γενναίως] Ita Edd. Aldi & Brubachii. Farrei γενναῖον. nuper γενναῖῳ.

vs. 510. Χορὸν αἰτοῖη] A Chorago, qui sumtus suggerebat.

vs. 514. Πειρασάμενον· —— χαίρασθαι] Quasi de superba meretrice ita loquitur de Comoedia; nam haec verba etiam de re Venerea dicuntur, ut notavit Scholiastes, & constat.

Ὑμᾶς τε πάλαι Μαγνώσκων ἐπετείως τῷ φύσιν ὄντας,
Καὶ τὼς ποητὰς τῶν ποιητῶν ἅμα τῷ γήρᾳ ποδιδόντας.
Τοῦτο μὲ εἰδὼς ἃ ’παθεν Μάγνης ἅμα ταῖς πολιαῖς κατιδόσαις,
Ὅς πλεῖστα χορῶν τῶν ἀντιπάλων νίκης ἔστησε τρόπαια·
Πάσας δ’ ὑμῖν φωνὰς ἰείς, ὠ ψάλλων, ὠ περυγίζων,
Καὶ λυδίζων, ὠ ψιττίζων, ὠ βαπτόμυρ᾽ βατραχείοις,
Οὐκ ἐξήρκεσεν· ἀλλὰ τελθιτῶν, ὅπ᾽ γήρως (ὠ γὼ ἐφ’ ἥδης)
Ἐξεβλήθη ποεσβύτης ὢν, οὐκ ὦ σιώπειν ἀπελείφθη.
Εἶτα Κρατῖνυ μεμνημέν᾽, ὃς πολλῷ ῥύσας πότ’ ἐπαίνῳ,
Διὰ τῶν ἀφελῶν πεδίων ἔρρᾳ, ὠ τῶ ῥάσεως ποδασύρων
Ἐφόρᾳ τὰς δρῦς, ὠ τὰς πλατάνυς, ὠ τὼς ἐχθρὼς ποθελύμνυς·
Ἅσαι δ’ οὐκ ἦν ὁ ξυμποσίῳ, πλὴν Δωροῖ συκοπέδιλε,
Καὶ, Τέκλονες θὐπαλάμων ὕμνων· ὕπως ἤνθησεν ὁκεῖν᾽.
Νυνὶ δ’ ὑμεῖς αὐτὸν ὁρῶντες ποδαληρῦντ’ οὐκ ἐλεεῖτε,
Ἐκπιπλυσῶν τῶν ἠλέκτρων, ὠ τῷ τόνυ οὐκ ἔτ’ ὄντ᾽,
Τῶν θ’ ἁρμονιῶν ποδιαχασκυσῶν· ἀλλὰ γέρων ὢν ποδιέρρᾳ,
Ὥσπερ Κοννᾶς, τέφανον μὲ ἔχων αὖον, δίψῃ δ’ ἀπολωλὼς,
Ὃν χρῆν ποδ᾽ τὰς ποητέρας νίκας πίνειν ὁ τῷ Πρυτανείῳ,
Καὶ μὴ ληρεῖν, ἀλλὰ θεᾶσθ᾽ λιπαρὸν ποδ᾽ τῷ Διονύσῳ.
Οἵας δὲ Κράτης ὀργὰς ὑμῶν ἠνέσχετο ὠ τυφελισμούς;
Ὅς ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης ὑμᾶς ἀεισίζων ἀπέπεμπεν,
Ἀπὸ κραμβοτάτυ τόματ᾽ μάθων ἀσειοτάτας ὀπυίας.
Χ’ ὕτ᾽ μόνοι μὲν ἀντήρκη, τοτὲ μὲ πίπτων, τοτὲ δ’ ὀχί.
Ταῦτ’ ὀρρωδῶν διέτελεν ἀεὶ, ὠ ποὸς τύτοισιν ἔφασκεν,
Ἐρέτιν λῆναι ποῶτα γενέσθ᾽, πρὶν πηδαλίοις ἐπιχειρεῖν,
Κἄτ’ ὀπιθεν ποωρατεῦσαι, ὠ τὼς ἀνέμυς ποαθῆσαι,
Κἄτα κυβερνᾶν αὐτὸν ἑαυτῷ. τύτων ἕνεκα πάντων,

Οὐ

vſ. 519. Ψάλλων] Quia Magnes fecerat Comoediam *Barbitiſtae* dictam. Scholia.

Ibid. Πτερυγίζων] Quia Magnes fecerat Comoedias, quae inſcriptae fuerant: Λυδοὶ, Ψῆνες, & Βάτραχοι, teſte Scholiaſte; hinc illa apud Comicum: λυδίζων, ψιττίζων, βαπτόμενον᾽ βατραχείοις.

vſ. 521. Τελευτῶν] Hoc loco non eſt *moriens*; ſed ut apud Iſocratem in Areopagitico: τελευτῶντες εἰς τραχύτερα πράγματα ἢ πότε γενομένων ἐξεκείμεθ᾽· *ad extremum in aſperiora delabamur.*

vſ. 523. Ῥεύσας] Cratinum comparat cum Fluvio. Scholiaſtes: δοκεῖ δέ μοι Ἀριστοφάνης ἀφ᾽ ὧν εἶπε Κρατῖνον περὶ αὐτῦ μεγαληγορῶν, ἀπὸ τύτων καὶ ἔτ᾽ τὴν τροπὴν εἰληφέναι· *Videtur mihi Ariſtophanes, inde hanc metaphoram ſumſiſſe, ubi Cratinus, de ſeipſo magnifice dicit.* Verba Cratini ſunt: Ἄναξ Ἄπολλον, ἢ ἐπῶν ἢ ῥευμάτων· Καταχῶσι πηγαί· δωδεκάκρηνος στόμα· Ἰλισσὸς εἰ φλύαρος. τί ἂν εἴποιμί σοι; Εἰ μὴ γὰρ ἐπιβύσῃ τις αὐτῦ τὸ στόμα, Ἅπαυστα ταῦτα κατακλύσῃ ποιήματι· *Proh Apollo, quantum flumen carminum! Sonant fontes: os habet duodecim canales: Iliſſus (fluvius) eſt in gutture. quid tibi dicam? Niſi enim quis ei obturaverit os, omnia haec inundabit poëmatis.*

vſ. 526. Δωροῖ συκοπέδιλε] Initium cantilenae Cratini; perſtrinxit autem illis verbis ſycophantam, qui muneribus corrumpebatur, ut notat Scholiaſtes. Δωροῖ eſt vocativus a Δωρὰ. quod habet ſpeciem nominis proprii, quaſi *Deae* alicujus *Munerariae*, a Cratino fictae; ut verſimiliter putat Caſaubonus. Voce autem συκοπέδιλε alludit ad etymologiam τῦ συκοφάντης.

vſ. 527. Τέκλονες] Ex Eumenidibus Cratini, ut ait Scholiaſtes.

vſ. 530. Ἁρμονιῶν διαχασκυσῶν] Concinnitate carminum ſatiſcente. Metaphorice de Laide jam vetula Epicrates: Ἐπεὶ δὲ δολιχὸν τοῖς ἔτεσιν ἤδη τρίχα, Τὰς ἁρμονίας τε διαχαλᾷ τῦ σώματ᾽· *Sed poſtquam dolichum, ſive,*

Praeterea quod veſtrum ingenium cognoviſſet commutari in horas,
Et veteres poëtas, ſimulac conſenuerant, deſeruiſſetis.
Primo quidem non ignorans, quid eveniſſet Magneti, cum jam caneſceret,
Qui licet multas victorias a choris adverſariorum reportaverit:
Omnigenas voces mittens, pſallens, introducens Aves,
Lydos, Pſenas *impudicos*, & Ranas *quaſi ranunculis peruncto*s;
Non potuit durare; ſed aetate ſenecta (non enim in juventute) demum
Ejectus eſt, ſenex factus, quod joci & riſus eum deſererent.
Deinde recordabatur noſter poëta etiam Cratini, qui quondam multa laude abundans,
Per planos campos fluitabat, & ſede revulſas
Ferebat quercus, & platanos, & ſuos funditus adverſarios:
Quin & canere tunc in convivio nihil licebat, niſi iſtud Cratini: Doro ficulneos calceos habens:
Item: Fabri ingenioſorum hymnorum: adeo ille florebat.
Sed nunc, cum videatis eum delirare, non miſeramini,
Poſtquam labant clavi, nec ineſt chorda,
Harmoniis fatiſcentibus; ſed jam ſenex obambulat perditus,
Ut Connas, coronamque aridam gerens ſiti perit,
Quem decebat ob victorias illas priores bibere in Prytaneo,
Et non delirare; verum ſpectare apud ipſum Bacchum in theatro.
Crates item, quas non iras veſtras, & vexationes pertulit?
Qui vos parvo ſumtu paſtos dimittebat,
Ore delicatiſſimo perquam urbanas ſententrias pinſens;
Iſte tamen ſolus durabat: aliquando cadens, aliquando non.
Haec metuens (*noſter poëta*) ſemper ceſſavit: & praeterea dicebat:
Oportere remigem fieri, priusquam aliquis clavum teneat,
Deinde proretam, & ſpeculatorem ventorum,
Tum demum gubernatorem. Quare,

Cum

ſive, *longum ſtadium, jam currit, aetate longe provecta, & concinnitates corporis perdit jam flacceſcentes.* Apud Athenaeum XIII. p. 570.

vſ. 531. Ὥσπερ Κοννᾶς] Nam & iſte, cum eſſet in ſua arte praeſtantiſſimus, erat autem tibicen, in ſumma paupertate vivebat, & nihil habebat ex arte ſua niſi corollas, quas victor in certaminibus muſicis ſaepe tulerat. De iſto extat Parodia verſus cujusdam Heſiodei: Ἔσθιε καὶ σῇ γαστρὶ δίδε χάριν, ὄφρα σε λιμὸς Ἔχθαιρῃ. Κοννᾶς δὲ πολυσίφαι@ νικήσῃ· *Ede, & ventri tuo gratificare, ut tibi fames infenſa fiat; ceterum Connas ille coronis onuſtus victor eluet.* Scholiaſtes etiam dicit Proverbium eſſe illud: σίφωνι μὲν ἴχαν, διψῇ δ' ἀπολωλάς. In his autem omnibus Cratini notat bibacitatem, ut alibi etiam.

vſ. 532. Πίνειν ἐν τῷ Πρυτανείῳ] Pro σιτεῖσθαι aut δυνεῖν· hoc etiam in Cratini bibacitatem.

„ vſ. 535. Ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης] Pro σμικρᾷ τῇ δα„ πάνῃ. Sic apud Heliodorum Aeth. Lib. VII. p. 329. „ ἀπὸ τ' αὐτῶν ᾠδίν τι ῥημάτων καὶ νοημάτων ἀπολο„ ῥύραιο· pro: τοῖς αὐτοῖς ῥήμασι καὶ νοήμασι. Idem „ eodem Lib. p. 337. ἀπὸ γυμνῆ τῆ σώματ@· *nudo „ corpore.* Dio Chryſoſt. Orat. LXV. ἀπὸ θαλλοπεριδε„ γοῖσι τὰ πρόβατα· *Fronde oves circumducentes.*" Idem „ Dio hac ipſa phraſi, ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης, uſus eſt Orat. VII. *Kuſterus.*

„ vſ. 539. Ἐρέτην] Huc reſpexit Greg. Nazianz. „ Orat. XX. in Baſil. M. ubi ait: ἐπαινῶ τὸ νηίτην νό„ μον, ὃς τὴν κώπην πρότερον ἰσχειρίσας τῷ νῦν κυβερνή„ τῃ, κἀκεῖθεν ἐπὶ τὴν πρῴραν ἀγαγὼν, καὶ πιστεύσας „ τὰ ὑμπροσθεν, ὅπως ἐπὶ τ' εἰκάκων καθίζῃ μεῖζα τὴν „ πολλὴν τυρθεῖσαν θάλασσαν, καὶ τὰν ἀνέμων διάσκε„ ψιν· *Nauticam legem laudo, quae gubernatori futuro „ primum remos tradit: deinde proretam eſſe jubet: &*

„ poſ-

Οὐ σωφρονικῶς, κὐκ ἀνοήτως ἐσπηδήσας ἐφλυάρῃ,
Αἴρεσθ' αὐτῷ πολὺ τὸ ῥόθιον, ὦ ξυμπέμψατ' ἐφ' ἕνδεκα κώπαις,
Θόρυβον ληναΐτιον,
Ἵν' ὁ ποιητὴς ἀπίῃ χαίρων,
Κατὰ νῶν πρᾴξας,
Φαιδρὸς λάμπουλι μετώπῳ.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιδ'.

Ἵππαι' ἄναξ, Πόσειδον, ὦ
Χαλκοκρότων ἵππων κλύπ
Καὶ ξεμεπισμὸς ἀνδάνῃ,
Καὶ κυανέμβολοι θοαὶ
Μισθοφόροι τελήρεις,
Μειρακίων θ' ἅμιλλα λαμ-
πρυνομένων ὐν ἅρμασιν,
Καὶ βαρυδαιμονούντων·
Δεῦρ' ἔλθ' ἐς χορὸν, ὦ χρυσοτείαν, ὦ
Δελφίνων μελέων, Σεμνάρχα,
Ὦ Γεραίστιε, παῖ Κρόνου,
Φορμίωνί τε φίλτατ', ὦ
Τῶν ἄλλων τε θεῶν Ἀθη-
ναίοις ἐπὶ τὸ παρεστώς.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ιε'.

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

Εὐλογῆσαι βουλόμεθα τὼς πατέρας ἡμῶν, ὅτι
Ἄνδρες ἦσαν τῆσδε τ' γῆς ἄξιοι, οἳ δ' πέπλου,
Οἵ τινες πεζαῖς μάχαισιν, ἔν τε ναυφεκλῳ φρατῷ

Πάν-

„ *postquam ei in prioribus istis fidit; sic gubernaculis assi-*
„ *dere jubet post diuturnam remigationem, & ventorum*
„ *observationem.*" *Ex Notis Kusteri.*

vs. 543. Ἐφ' ἕνδεκα κώπαις] Celeusma nauticum, quo inclamantur undecim remiges. ex Scholiis.

vs. 544. Ληναΐτιον] A festo Lenaeorum.

vs. 548. Ἵππαι' ἄναξ Πόσειδον] Aeschylus in Septemthebana vs. 133. Ἵππιε πεντομέδων ἄναξ — Ποσειδῶν.

vs. 555. Βαρυδαιμονούντων] Sorte iniqua dicit gravari eos qui alunt equos, nempe propter nimios sumtus. Est autem figura παρ' ὑπόνοιαν· cum enim dixisset, istorum certamina placere Neptuno; debebat intulisse εὐδαι-

Cum modeſte & non imprudenter nugans ingreſſus ſit,
Plauſum ipſi excitate multum, & eum undenis remis proſequimini
Acclamatione feſtiva,
Ut poëta laetus abeat,
Re ex ſententia geſta,
Hilari fronte nitens.

STROPHE VERSUUM XIV.

Equeſtris Neptune, cui
Aeripedum equorum ſtrepitus
Et hinnitus placet;
Nec non veloces, caerulea roſtra habentes,
Mercenariae triremes:
Juvenumque certamina, gloriantium curruum agitatione,
Quos perdit cura equorum;
Huc ades in chorum, ô aurei tridentis domine, ô
Delphinorum rex, qui in Sunio adoraris,
Et in Geraeſto, nate Saturno,
Phormioni amice, prae
Caeteris diis & Athenienſibus in praeſenti.

EPIRRHEMA VERSUUM XVI.

Trochaïci Octonarii Catalectici.

Laudare volumus majores noſtros, qui
Viros ſe praeſtabant dignos hoc ſolo, & ut eorum facta in peplo pingerentur,
Qui terreſtribus & navalibus praeliis

Ubi-

ὠδαιμονέστατον· nam cui Deus favet, ille eſt felix: ſed res ipſa cogebat eum dicere contrarium.

vſ. 559. Φορμίωνι] Iſto duce Athenienſes praeliis navalibus rem bene geſſerunt; hinc ei Neptunum dicit eſſe amicum.

„ vſ. 562. Εὐλογῆσαι] In hoc Epirrhemate poëta carpit ſui temporis proceres, qui in praemiis deposcendis nimii eſſent; quaſi remp. juvarent, non ut boni cives, virtutis amore: ſed ut rei faciendae ſtudioſi, ſpe remunerationis. *Caſaubonus.*"

Παντα χῦ νικῶντες αἰεὶ, τήνδ' ἐκόσμησαν πόλιν,
Κὐδεὶς ὐδεπώποτ' αὐτῶν τὼς ὀναπίους ἰδὼν,
Ἠείθμησεν· ἀλλ' ὁ θυμὸς θὐθὺς ἦν ἀμυίας.
Εἰ δέ πᾳ πέσοιεν ἐς τ' ὦμον ὀν μάχη τινὶ,
Ταῦτ' ἀπεψήσαντ' ἂν, εἶτ' ἠρῦγετο μὴ πεπλωκέναι,
Ἀλλὰ διεπάλαιον αὖθις· ὐ γρατηρὸς ὐδ' ἂν εἷς
Τῶν πρότῦ σίτησιν ἤτησ' ἐρόμῦ Κλεαίνετον.
Νῦν δ' ἐὰν μὴ πρεσβείαν Φέρωσι, ὐ τὰ σιτία,
Οὐ μαχεῖσθαί Φασιν. ἡμεῖς δ' ἀξιῶμῦ τῇ πόλῃ
Προῖκα γενναίως ἀμυνεῖν, ὐ θεοῖς ἐγχωρίοις.
Καὶ πρὸς, ὀκ αἰτῶμῦ ὐδὲν, πλὴν τοσουτονὶ μόνως,
Ἢν ποτ' εἰρήνη γένηθ', ὐ πόνων παυσώμεθα,
Μὴ Φθονεῖθ' ἡμῖν κομῶσι, μηδ' ἀπεκλεγισμένοις.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιδ'.

Ὦ Πολιοῦχε Παλλὰς, ὦ
Τῆς ἱερωτάτης ἀπα-
σῶν πολέμῳ τε, ὐ ποιη-
ταῖς, δυνάμῃ θ' ὑπερφερού-
σης μεδέουσα χώρας·
Δεῦρ' ἀφίκου λαβοῦσα τὴν
Ἐν φαπαῖς τε ὐ μάχαις
Ἡμετέραν ξυνεργὸν
Νίκην, ἣ χρεικῶν ἐστιν ἑταίρα,
Τοῖς τ' ἐχθροῖσι μεθ' ἡμῶν φασιάζῃ·
Νῦν θὶ δεῦρο Φάνηθι· δεῖ
Γὰρ τοῖς ἀνδράσι τοῖσδε πά-
σῃ τέχνῃ πρεῖσαί σε νί-
κην, εἴπερ ποτὲ, ὐ νῦν.

ΑΝ-

vs. 567. Ἠείθμησεν] Non curabant numerum hostium, an sint multo plures quam ipsi; ut in Marathone praecipue.

Ibid. Ἀμυίας] Nomen proprium pro participio, ut infra, vs. 612. Νικόβολον.

vs. 569. Ἀπεψήσαντο] Abstergebant pulverem. loquitur autem quasi de luctantibus in Palaestra allegorice. Aliter Demosthenes idem dicit, in Olynth. I. ἵνα ταῦτ' ἐπανορθωσάμενοι, τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις ἀδοξίαν ἀποτρίψαίμεθα· *Ut his vitiis correctis impressam ob res sic administratas infamiae notam deleamus.*

vs. 571. Κλεαίνετον] Hic auctor legis fuerat, quae publicum in Prytaneo cibum Ducibus adimebat, ut est in Scholiis. Patrem Cleonis Cleaenetum dicit Thucydes Lib. III. & IV.

„ vs. 572. Προεδρίαις] Inter honores, qui viris fortibus decernebantur, praemii loco fuit & jus προεδρίας, quasi dicas jus *praesidendi*, sive *sedendi ante alios*. Hoc jus vim hanc habuit, ut in theatris & aliis publicis locis, eo praediti, possent quemvis excitare, nisi esset par dignitate, & ejus locum occupare. *Casaubonus & Schol.*

„ vs. 577.

Ubique semper victores, huic urbi decus conciliarunt:
Neque quisquam eorum unquam hostibus visis
Eorum numerum curavit: sed animo erant ad pugnandum parato.
Quod si forte caderent in humerum in praelio aliquo,
Hac labe absterſa, negabant se lapsos esse;
Et denuo luctabantur: neque quisquam ductor exercitus
Antehac cibum e prytaneo petebat compellans Cleaenetum.
At nunc nisi locum honoratum obtineant & cibum *publicum*,
Negant se pugnaturos. Nos autem volumus pro focis
Et aris gratis & fortiter pugnare:
Praeterea nihil petimus, nisi hoc unicum,
Ut si quando pax fiat, & a bello sit ocium,
Ne nobis invideatis, cum nosmet ipsos nitide & splendide curaverimus.

ANTISTROPHE VERSUUM XIV.

ô Praeses urbis Pallas, ô
Quae sanctissimam o-
mnium, belloque & poë-
tis, potentiaque excel-
lentem regis terram:
Huc ades & adduc tecum illam
In exercitibus & praeliis
Nostram adjutricem
Victoriam, choro nostro amicam,
Quae nobiscum hostes oppugnat.
Hic igitur nunc appareas: oportet
Enim viris istis quo-
vis pacto tribuere te vi-
ctoriam nunc etiam, si unquam alias.

A N-

„ vſ. 577. Ἀπεσταλαγμένους] Στλαγὶς est *strigil*, in-
„ strumentum Graecis & Plauto cum ampulla jungi
„ solitum, in mentione eorum, quae in balneas venie-
„ bant. Ideo sensus est, petere Equites, ut sibi li-
„ ceat balneis saepius uti pace facta." Haec Casau-
bonus; loca autem ad quae respicit, videntur esse,
Aristophanis apud Scholiastem: ἐδεῖτο γὰρ αὐτὸ στλαγὶς
ἐλαίου λάκυθος. & Plauti in Sticho & Persa. Vid. Thes.
Rob. Stephan.

vſ. 578. Πολιοῦχε] Vide ad vſ. 586. Dicitur autem
παρὰ τὸ ἔχειν τὴν πόλιν. In Thesmophoriaz. vſ. 1151.
de Pallade: ἡ πόλιν ἡμετέραν ἔχεις.

vſ. 582. Μεδίουσα χώρας] Infra, vſ. 759. τῆς μὲν δι-
σπείρης Ἀθηναίης τῆς τ' πόλεως μεδέουσα σύγκαμα.

vſ. 586. Νίκην] Hic Victoriam distinguit a Minerva,
ut alias etiam distinguitur; sed Sophocles in Philocte-
te vſ. 134. ipsam Minervam vocat Victoriam: Ἑρμῆς
σφ' ὁ πάμπαν δολιοῦ ἡγήσαιτο νῶιν, Νίκη δ' Ἀθηνᾶ πο-
λιάς, ἡ σώζει μ' ἀεί· *Mercurius autem deductor ducat
nos, & Victoria Minerva, urbium praeses, quae servat me
semper.* Ubi Scholia: Πολιάς, πολιοῦχος· ὅτως ἡ πο-
λιοῦχος Ἀθηνᾶ Νίκη καλεῖται ἐν τῇ Ἀττικῇ.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ις'.

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

Χ. Ἀξύνισμεν τοῖσιν ἵπποις, βουλόμεθ' ἐπαινέσαι.
Ἄξιοι δ' εἰσὶ θύλογεῖσθαι· πολλὰ γὰρ δὴ πράγματα
Ξυνδιήνεγκαν μεθ' ἡμῶν, ἐσβολάς τε καὶ μάχας.
Ἀλλὰ τἀν τῇ γῇ μὲ αὐτῶν οὐκ ἄγαν θαυμάζομεν,
Ὡς ὅτ' εἰς τὰς ἱππαγωγὰς εἰσεπήδων ἀνδρικῶς,
Πειράσθμοι κάθωνας, οἱ δὲ καὶ σκόροδα, καὶ χρόμμυα.
Εἶτα τὰς κώπας λαβόντες, ὥσπερ ἡμεῖς οἱ βροτοί,
Ἐμβαλόντες ἀνεβρύαξαν, ἱππαπαῖ, πῖς ἐμβαλεῖ;
Ληπτέον μᾶλλον· τί δρῶμεν; οὐκ ἐλᾷς, ὦ Σαμφόρα;
Ἐξεπήδων τ' εἰς Κόρινθον· εἶτά γ' οἱ νεώτεροι
Ταῖς ὁπλαῖς ὤρυττον θύρας, καὶ μετήεσαν χρόμμυα.
Ἤθιον δὲ τὰς παγίδας ἀντὶ πόας Μηδικάς,
Εἴ πῃ ἐξέρποι θύραζε, κἀκ βυθοῦ ἀνῃρώμεθα.
Ὡς ἔφθη Θέωρος εἰπεῖν καρκίνον Κορίνθιον,
Δεινά γ', ὦ Πόσειδον, εἰ μήτ' ἐν βυθῷ δυήσομαι,
Μήτ' ἐν γῇ, μήτ' ἐν θαλάττῃ ζῆν φυγεῖν τὰς ἱππέας.

vs. 592. Ἀξύνισμεν] Quod sequitur Antepirrhema, est totum licentiae poëticae. Introducuntur Equites, suos equos dilaudantes, ut praemia illis possentes. Quorsum hoc? Poëta traducere vult Equites ipsos, qui amore equorum caeco ferrentur, & saepe non minus eos curarent quam homines." *Ex Notis Casauboni.*

vs. 597. Κάθωνας] Scholiastes ad hunc locum & ad Pacem vs. 1094. ἐπειδὴ μεριστὸν ὕδωρ ἐλάμβανον οἱ ναῦται, κάθωνας εἶχον· *Quoniam dispartitam aquam accipiebant nautae, habebant cothonas, pocula sic dicta.*

vs. 599. Ἐμβαλόντες] De remigantibus etiam Ranis vs. 206. πῶς δυήσομαι —— ἐλαύνειν; deinde alter· ἔμπα —— ἐπειδὰν ἅπαξ ἐμβάλῃς.

Ibid. Ἱππαπαῖ] Scholiastes: τὸ δὲ ἱππαπαῖ, ἐπαίξει παρὰ τὸ ῥυππαπαῖ, εἰρηκὼς ὡς ἐπὶ ἵππων. ἔστι δὲ ῥυππαπαῖ ἐπιφώνημα ναυτικόν· *Dum de equis loquens, dicit* ἱππαπαῖ (*quod est ab* ἵππος, *equus*) & *alludit ad* ῥυππαπαῖ, *quod est acclamatio nautica.* Vide in Ranis vs. 1099.

vs. 600. Οὐκ ἐλᾷς, ὦ Σαμφόρα] Equus equum sic compellat. Verbum ἐλαύνειν de equo neutraliter usurpavit in Nubibus vs. 1302. ὕπαγε· τί μέλλεις; οὐκ ἐλᾷς, ὦ Σαμφόρα; *nonne te agis? nonne pergis?* alias de auriga equos agitante, active; ibid. vs. 1276. ἵππευε γ' ἐλαύνων ἐξέντασιν. Hic in Equitibus in praesenti loco, de remigatione; unde etiam κωπηλατεῖν ab hoc verbo. Sic ἐλαύνειν ναῦς infra, vs. 1179.

vs. 601. Εἰς Κόρινθον] Post res apud Pylam, Demosthenis & Cleonis auspiciis gestas, de quibus in hac Comoedia passim fit mentio; Athenienses statim expeditionem in Corinthios susceperunt. Thucydides Lib. IV. ταῦτα μὲν τὰ περὶ Πύλον γενόμενα. Τῷ δ' αὐτῷ θέρει μετὰ ταῦτα οἱ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Κόρινθον ἐστράτευσαν, ναυ-

ANTEPIRRHEMA VERSUUM XVI.

Octonarii Trochaïci Catalectici.

Quorum conſcii ſimus de equis, ea volumus laudare:
Digni autem ſunt laudatione; multas enim res
Communiter geſſerunt nobiſcum, irruptionibusque & praeliis interfuerunt.
Sed quae in terra fecerunt, ea non adeo miramur,
Ut cum in hippagines inſiliebant fortiter,
Et emebant pocula militaria, itemque allia & caepas:
Deinde acceptis remis, uti nos homines,
Incumbentes hinniebant: hippapae, quis incumbet remis?
Magis capeſſendum opus: quid facimus? nonne ages remum, Samphora?
Exiliebantque in Corinthum: deinde juniores
Ungulis fodiebant cubilia, & accerſebant ſtragula.
Edebant autem cancros pro herba Medica,
Si quis proreperet foras, quin & in profundo eos venabantur.
Itaque Theorus dicebat ſic locutum eſſe cancrum Corinthium;
Grave & intolerabile eſt, ô Neptune, ſi nec in profundo potero,
Nec in terra, nec in mari effugere equites.

ναυσὶν ὠγδοήκοντα, καὶ διχιλίοις ὁπλίταις ἑαυτῶν· καὶ ἐν ἱππαγωγοῖς ναυσὶ, διακοσίοις ἱππεῦσι· *Atque haec quidem circa Pylum geſta ſunt. Eadem aeſtate, ſtatim poſt haec, Athenienſes in agrum Corinthium profecti ſunt cum octoginta navibus, & duobus millibus gravis armaturae militum nominis Attici, & cum ducentis Equitibus, qui in Hippaginibus vehebantur.*

vſ. 602. Μετήισαν στράμαλα] Ibant ad ferenda ſtragula, id eſt, accerſebant. In Acharn. vſ. 728. ἐγὼ δὲ τὴν στάλαν — μέτειμι. Sic μετελθεῖν, μεθήκειν, μεταστείχειν, μετατείχειν· ire, currere ad aliquem adducendum, vel aliquid ferendum. Vide in Pace vſ. 261.

vſ. 605. Ὡς' ἦσθ'] Ita recte Edd. Juntae & Farrei & Brubachii; non ἦθ', quod ex Aldina nuper retentum.

ibid. Ὡς' ἦσθ' Θέωρος] Scholiaſtes dicit, hunc tanquam moechum perſtringi, & ἰχθυοφάγον, & improbum; & in Corintho verſatum eſſe, propter meretrices, quae ibi erant plurimae; itaque audire ibi potuit, quid dixerit Cancer Corinthius. Sed magis placet, quod ibi additur de Theoro iſto: ἦν δὲ καὶ κόλαξ· ταῦτα δὴ λέγει, ἴσως κολακεύων τοὺς ἱππέας· *Idem iſte erat & adulator; haec ergo dicit forte adulans Equitibus.* Vide in Veſpis vſ. 45.

Ibid. Καρκίνου] Scholiaſtes: προσκεῖταί τις τοῦ Καρκίνου· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τοὺς ἱππέας, καὶ οὐχ ἵππους· *Tangit quendam Carcinum dictum hominem; propterea enim* (vſ. 607.) ἱππέας *equites, & non* ἵππους *equos dixit.* Nempe, Carcino iſti tanquam improbo homini inſenſus videtur fuiſſe ordo Equeſtris. Sed ſatius eſt per cancros intelligi Corinthios, ut per equos intelliguntur Athenienſium equites.

vſ. 607. Ἱππέας] Pro ἵππους praeter expectationem. Vide Notam praeced.

ACTUS SECUNDI

ΧΟΡΟΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, Η ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ.

ΧΟΡ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν ᾧ νεανικώτατε,
Ὅσιν ἀπὼν παρέσχες ἡμῖν Φθονπίδα;
Καὶ νῦν ἐπειδὴ σῶς ἐλήλυθας πάλιν,
Ἄγγειλον ἡμῖν πῶς τὸ πρᾶγμ' ἠγωνίσω.
ΑΛΛ. Τί δ' ἄλλο γ', εἰ μὴ νικόβυλον ἐγενόμην;

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ή.

ΧΟΡ. Νῦν ἄρ' ἄξιόν γε πᾶσιν ἐστὶν ἐπολολύξαι.
Ὦ καλὰ λέγων, πολὺ δ' ἄμεινον ἢ τὸ λόγων
Εἰρασμένε, εἶθ' ἑπέλ-
θοις ἅπαντά μοι σαφῶς·
Ὡς ἐγώ μοι δοκῶ
Κἂν μακρὰν ὁδὸν διελθεῖν, ὥστ' ἀκοῦσαι.
Πρὸς ταῦτ', ὦ βέλτιστε, θαρσήσας λέγ', ὡς ἅ-
παντες ἡδόμεθά σοι.

Ἰαμβικοὶ Τρίμετροι.

ΑΛΛ. Καὶ μὴν ἀκοῦσαί γ' ἄξιον τὰ πραγμάτων.
Εὐθὺς γὰρ αὐτῆ κατόπιν ᾠχόμην ἰέμενος·
Ὁ δ' ἄρ' ἔνδον ἐλασίβροντ' ἀναῤῥηγνὺς ἔπη,
Τετραθυόμβου πρεσβὺς ἐν τῇ ἱππέων,
Κρημνὸς ἐρείδων, ᾗ ξυνωμότας λέγων.

Πιθα-

„ vſ. 608. Ὦ φίλταλε] Chorus convertit ſermonem „ ad Iſiciarium, quem videt venientem e Senatu, ubi „ cauſam ſuam egerat contra Cleonem. Ex Notis Ca„ ſauboni."

vſ. 612. Νικόβυλον] Quaſi dicat, ſe jam non amplius eſſe *Allantopolam* ſed *Nicobulum*: nempe ex ipſa re ſumto nomine; quia ἐν τῇ βουλῇ, *in ſenatu*, a Cleone reportaverit νίκην, *victoriam*: aut quia *Senatum* antea Cleoni faventem quaſi *vicerit*, & ad ſuas partes pertraxerit; ipſe dicit infra, vſ. 678. ἆρα τὴν Βουλὴν ὅλην ὀδοῦσι κοριάννοις ἀναλαβὼν ἐλήλυθα. Saepe fingit nomina propria hominum ex rebus; ut in Theſmophoriaz. vſ. 315. ἀλλ' Εὐβούλης τί παίρυσι, τίς βουλευτὴς ἐστὶ ἀμείνων; Sic Ἀμυνίας hic in Equit. vſ. 567. & in Pace vſ. 991. λῦσον δὲ μάχας, ἵνα Λυσιμάχην σε καλῶμεν. ubi vide Notam.

vſ. 613. Ἐπολολύξαι] Eſt *clamorem fauſtum tollere*. Aeſchylus in Septemthebana vſ. 831. πότερον χαίρω κἀπολολύξω πόλεως ἀσφαλῆ σωτῆρι· ἢ τὰς μογερὰς καὶ δυσδαί-

μονας

SCENA PRIMA.

CHORUS, ALLANTOPOLA, vel AGORACRITUS.

CHOR. ô Chariſſime hominum & ſtrenuiſſime,
Quantam mihi abſens exhibuiſti curam!
Nunc itaque poſtquam ſalvus rediiſti,
Narra nobis quomodo rem geſſeris.
BOT. Quid aliud, quam victor ſenatus ſum factus.

STROPHE VERSUUM VIII.

CHOR. Nunc ergo par eſt, ut omnes fauſtum clamorem tollant.
ô Qui praeclara nuncias, multo autem praeclariora, quae nuncies,
Feciſti, utinam re-
cenſeas mihi omnia perſpicue;
Nam ego mihi videor
Vel longam viam confecturus, ut auſcultem.
Itaque, vir optime, audacter dic, nam o-
mnes gratulamur tibi.

Jambici Senarii.

BOT. Equidem operae pretium eſt audire res iſtas.
Nam ſtatim a tergo hinc eum ſequebar.
At ille intus tonantem rumpens vocem
Equites increpabat monſtra & portenta loquens,
Confragoſis verbis inceſſens, & conjuratos memorans.

Quae

μονας ἀτίκνυς κλαύσω πολυμάχους· *Utrum gaudeam & bimum canam urbem incolumem ſervanti (Deo); an miſeros & infelices deſlebo duces?* Euripides in Electra vſ. 691. Ὡς ἦν ἐλθὼν τύχις εὐτυχὴς σίθεν, ὁλολύξομαι πᾶν δόμοι· Σὺ δ' αὖ τἀναντία ἴσα τ' ἔσται — *Nam ſi laeta de te fama venerit, tota domus jubilabit; ſed te caeſo, contraria his fient.* Idem in Medea vſ. 1176. Εἶτ' ἀντίμολπον ἦκεν ὁλολυγᾶς μίγαν Κακοῖσιν· *Deinde contrarium fauſtae exclamationi emiſit magnum ejulatum.* Vide tamen Notam infra ad vſ. 1321.

vſ. 614. Ἄμεινον ἴτι] Ita quidem Editiones; ſed mallem ἄμεινον' ἴτι propter antecedens καλά.

vſ. 624. Ἡρειδε καὶὰ τ' ἱππέων] In Nubibus vſ. 558. ἄλλοιτ' ἤδη πάντες ἱρεῖδοντι εἰς Τυρρηνίαν.

vſ. 625. Κεκμηκὼς ἱρεῖδων] In Ranis vſ. 939. ὁ δὲ χαμὸς γ' ἤρειδεν ὁρμαθὸς ἂν μελάθρων ἑφθῶν τετταράκοντ'.

Πιθανώτατα δ' ἡ Βουλὴ γ' ἅπασ' ἀκροωμένη,
Ἐγένετ' ὑπ' αὐτῆ ψευδατραφάξι πλέα,
Κἄβλεψε νάπυ, καὶ τὰ μέτωπ' ἄνεσπασε.
Κἄγωγ', ὅτε δὴ 'γνων ἀδεχομένην τὰς λόγους,
Καὶ τοῖσι φενακισμοῖσιν ἐξαπατωμένην,
Ἄγε δή Σκίταλοι, καὶ Φένακες, ἦν δ' ἐγώ,
Βερέχεθοί τε, καὶ κόβαλοι, καὶ μέθωνες,
Ἀγορά τ', ἐν ᾗ παῖς ὢν ἐπαιθύθιν ἐγώ·
Νῦν μοὶ θεάσω, καὶ γλῶσαν θ' πορον δότε,
Φωνήν τ' ἀναδῆ. ταῦτα φρονπίζοντί μοι
Ἐκ δεξιᾶς ἀπέπαρδε καταπύγων ἀνήρ·
Κἀγὼ προσέκυσα· κἄτα τῷ φρυκτῷ θένων
Τὴν κιγκλίδ' ἐξέρηξα, κἀναχανὼν μέγα
Ἀνέκραγον· Ὦ Βουλή, λόγους ἀγαθοὺς φέρων
Εὐαγγελίσασθ' πρῶτον ὑμῖν βούλομαι·
Ἐξ οὗ γὰρ ἡμῖν ὁ πόλεμος κατέρραγη,
Οὐ πώποτ' ἀφύας εἶδον ἀξιωτέρας.
Τῶν δ' εὐθέως τὰ πρόσωπα διεγελάσθησαν·
Εἶτ' ἐσεφάνων μ' εὐαγγέλια· κἀγὼ φράσω
Αὐτοῖς ἀπόρρητον, ποιησάμενος ταχύ,
Ἵνα τὰς ἀφύας ὠνοῖντο πολλὰς ἔνδοθεν,
Τῶν δημιοργῶν ξυλλαβεῖν τὰ πρύβλια.
Οἵδ' ἀνεκρότησαν, καὶ πρὸς ἐμ' ἐπεχείρησαν.
Ὅδ' ὑπονοήσας ὁ Παφλαγών, εἰδὼς ἄρα
Οἷς ἥδετ' ἡ Βουλὴ μάλιστα ῥήμασι,
Γνώμην ἔλεξεν· Ἄνδρες, ἥδη μοι δοκεῖ,
Ἐπὶ συμφοραῖς ἀγαθαῖσιν εἰσηγελμένοις,

Εὐαγ-

vs. 627. Ψευδατραφάξι πλέα] Scholiastes: *Plenus mendaciorum.* Ἀτράφαξις *autem est species oleris, celeriter in magnam altitudinem crescentis. Cum itaque Cleo falsis criminibus accusaverit Equites, Senatusque visus sit ei credere; dicit Senatum repletum esse pseudatraphaxi, quasi dicas, falsa atriplice: taxans Cleonem, quia sit mendax; Senatum autem, quia mentientibus & calumniantibus facile credat; nempe quam facile illud olus crescit.* De olere illo Glossae: Ἀτράφαξις, τὸ χρυσολάχανον, *Atriplex.*

vs. 628. Ἔβλεψε νάπυ] Νάπυ est *Sinapi*, cujus nota est acrimonia. Per metonymiam subjecti pro adjuncto, νάπυ ponitur pro δριμύ, *acerbum:* & deinde per enallagen partium orationis, δριμὺ pro δριμέως, ut in isto: ἔβλεψεν οἷς ἐμὲ δριμύ, in Ranis vs. 564. Sic, βλιτύλλων κέρδαμα in Vespis vs. 453.

vs. 631. Σκίταλοι] Fingit Deorum nomina ridicula: pleraque ab usu abhorrentia, ut & hoc est, a Σκίτων formatum, quod Scholiastes dicit fuisse Fullonis cujusdam nomen, hominis nihili, & improbi. Φίναξ autem est vox bona, & *imposterum* significat: Βερίχετοι plane ficta, ut Διτύλας & Σκιλλίας in Ranis vs. 615. in quibus nihil fere ineft Graecitatis. Κόβαλος vox usitata Comico, ut & Μέθων, quas conjunxit etiam in Pluto vs. 279. διαῤῥήγνυσιν, ὡς μέθων εἶ, καὶ φύσει κόβαλος. De μέθων vide infra, vs. 693.

vs. 636. & seq. Ἀπέπαρδε καταπύγων ἀνὴρ. κἀγὼ προσέκυσα] Ridiculum omen. Ad imitationem eorum, qui si aliquid dicant, quod maxime vellent auspicato ab ipsis dictum esse, &, si forte interea aliquis sternutat, bonum omen inde capiunt; ut apud Homerum Odyss. cum Penelope de reditu Ulyssis loqueretur: eaque vix verbum elocuta, Telemachus sternutasset; bonum signum habebatur, & erat. Sic apud Xenophontem Lib. III. Ἀνάβ. cum Xenophon consolaretur milites, atque spem reditus in patriam & salutis superesse diceret; statim, aliquo sternutante, omnes bonum & divinitus missum omen agnoscebant: verba haec sunt: τοῦτο λέγοντος αὐτοῦ, πταρνύσαί τις. ἀκούσαντες δὲ οἱ στρατιῶται, πάντες μιᾷ ὁρμῇ προσεκύνησαν τὸν θεόν. καὶ Ξενοφῶν εἶπε, δοκεῖ μοι, ὦ ἄνδρες, ἐπεὶ περὶ σωτηρίας ἡμῶν λε-

Quae cum omnia tanquam vero ſimillima Senatus audiviſſet,
Mendaciis tam facile impletus eſt, quam atriplex naſcitur,
Et acerbe intuebatur, frontemque corrugabat.
Atque ego, cum jam cognoſſem eum illius verba admittere,
Et fallaciis decipi,
Agite, inquam, Dii praeſides ignobilitatis & fraudum,
Et ſtultitiae, & hominum vafrorum atque ſcurrilium:
Tuque, ô forum, in quo puer eruditus ſum ego:
Nunc mihi audaciam, nunc mihi linguam expeditam date,
Et vocem impudentem. Haec meditanti mihi
A dextra pepedit cinaedus quidam:
Et ego adoravi: deinde podice verberans
Diſcuſſi cancellos, & magno hiatu oris
Exclamabam: famam bonam apportans
Bona renunciare vobis primum volo:
Ex quo enim hoc bellum ingruit,
Nunquam vidi apuas viliores;
Illorum autem vultus ſtatim fiebat ſerenus:
Deinde me coronabant ob fauſtum nuncium: & ego indicabam
Eis rem ſecretam, operae compendium faciens,
Ut apuas emant multas uno obolo,
Arriperent trullas opificum.
Illi vero plaudebant, & me ore hiante ſpectabant.
Ille animadvertens, Paphlago inquam, non ignarus
Cujusmodi verbis maxime capiatur Senatus,
Sententiam pronunciavit: Auditores, jam cenſeo,
Quia res laetae annunciatae ſunt,

Ut

λεγόντων, οἰωνὸς τῷ Διὶ τῷ Σωτῆρι ἐφάνη, εὔξασθαι τῷ θεῷ τούτῳ θύσιν σωτήρια· *Iſtud dicente ipſo, ſternutat aliquis; quod cum milites audirent, omnes uno impetu adorabant Deum. Tum Xenophon dicebat: Mihi, ô Viri, placet, quoniam, nobis de Salute loquentibus, omen Jovis Servatoris apparuit; vovere huic Deo ſacrificium pro ſalute.* De omine ſternutamenti Comicus in Avibus vſ. 721. πλαεμόν τ' ὄρνιν καλεῖτε. Crepitum ventris Homerus etiam non minus jocoſe quam Comicus, omen facit: & expreſſe vocat οἰωνόν Hymno in Mercurium vſ. 295. ubi ſimul & ſternutamenti fit mentio. — τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης Οἰωνὸν προέηκεν, ἀείρομένῳ μετὰ χερσὶ Τλήμονα γαστρὸς ὀρθὸν ἀτάσθαλον ἀγγελιώτην· Ἔσυμένως δὲ μετ' αὐτὸν ἐπέπαρε. — ubi mox Apollo dicit: Εὑρήσω καὶ ἔπειτα βοῶν ἐφθίμα κάρηνα, Τούτοις οἰωνοῖς. — *Tunc fortis Mercurius omen emiſit, dum manibus tollitur, miſerum ventris operarium, peſſimum nuncium: ſtatimque poſtea ſternutavit.* — Apollinis verba: *Inveniam poſthaec boves, bis ominibus.*

vſ. 641. Ὁ πόλεμος κατεῤῥάγη] Acharn. vſ. 527. ἀρχὴ τῷ πολέμῳ κατεῤῥάγη. ubi vide Notam.

vſ. 642. Οὐπώποτ' ἄνυας εἶδον ἀξιωτέρας] Diphilus apud Athenaeum VI. p. 226. Οὐ πώποτ' ἰχθῦς οἶδα τιμιωτέρους Ἰδών. — *Numquam piſces cariores memini me vidiſſe.* Eubulus Comicus apud Eundem II. p. 47. — καὶ γὰρ ἀξιωτέρως Παλλᾶσιν, ὡς ἔοικε, τὰς ἅρπας ἐκεῖ· *Namque, ut videtur, viliori pretio ibi vendunt panem.*

vſ. 644. Ἐσταίνει μ' ὑγιεία] In Pluto vſ. 765. κἀγώ γ' ἀναδῆσαι βέλομαί σοι ὑγιείᾳ σε.

vſ. 647. Δημιεργῶν] Gloſſae: Δημιεργός, *opifex. moderator.* Vide in Pace vſ. 428.

vſ. 649. ſeq. Εἰδὼς ἆρα οἷς ἤδιθ' ἡ βυρσή] Ipſe Cleo infra de Populo Athenienſi dicit: ἐπίσταμαι γὰρ αὐτόν, οἷς ψαμίζεται, vſ. 711.

vſ. 652. ſeq. Ἐπὶ συμφοραῖς ἀγαθαῖσι —— Θύειν ἑκατὸν βοῦς.] Euripides in Alceſtide vſ. 1155. Χορὸς ἐπ' ἰσθλαῖσι συμφοραῖσιν ἱστάναι, Βωμούς τε κιονᾶν βεβύσθαι πρόσπολοις· *Choros ob felicem rerum eventum inſtituere: arasque perfundere (imbuere) nidore victimarum in ſupplicationibus.*

Εὐαγγέλια θύειν ἑκατὸν βοῦς τῇ θεῷ.
Ἐπένθησεν εἰς Κλεῶνον ἡ Βουλὴ πάλιν.
Κἄγωγ', ὅτε δὴ ἤγνων τοῖς βουλίτοις ἡττημένῳ,
Διηκοσίοισι βουσὶν ὑπερηκόντισα
Τῇ δ' Ἀγροτέρᾳ χἠ χιλίων παρήνεσα
Εὐχὴν ποιήσασθ' χιμάρων ἐσαύριον,
Αἱ τειχίδες εἰ γενοίαθ' ἑκατὸν βοῦς βολῆς.
Ἐκαραδόκησεν εἰς ἐμ' ἡ Βουλὴ πάλιν.
Ὁ δὲ ταῦτ' ἀκούσας, ἐκπλαγεὶς ἐφλυάφα·
Κἀθ' εἷλκον αὐτὸν οἱ Πρυτάνεις, χ' οἱ τοξόται.
Οἵδ' ἐθορύβουν ἀεὶ τ' ἀφύων ἐπιπόται·
Ὁ δ' ἠπιόλῃ γ' αὐτὸς, ὀλίγον μεῖναι χρόνον,
Ἵν', ἅτθ' ὁ κήρυξ οὐκ Λακεδαίμονος λέγῃ,
Πύθηθ'· ἀφῖκται γὰρ ἀεὶ σπονδῶν λέγων.
Οἱ δ' ἐξ ἑνὸς στόματος ἅπαντες ἀνέκραγον,
Νωὶ ἀεὶ σπονδῶν; ἐπειδή γ', ὦ μέλε,
Ἤθοντο τὰς ἀφύας παρ' ἡμῖν ἀξίας;
Οὐ δεόμεθα σπονδῶν· ὁ πόλεμος ἑρπέτω·
Ἐκκεκράγεσάν τε τὰς Πρυτάνεις ἀπίεναι·
Εἶθ' ὑπερεπίδων τὰς δρυφάκτους πανταχῇ.
Ἐγὼ δὲ τὰ κοίλαν' ἐπειάμην ὑποδραμών,
Ἅπαντα, τά τε γήτει', ὅσ' ἦν ἐν τῇ ἀγορᾷ.
Ἔπειτα ταῖς ἀφύαις ἐδίδουν ἡδύσματα
Ἀποδῶσιν αὐτοῖς ἀεῖκα, κἀχαιζόμην.
Οἱ δ' ὑπερεπῄεσαν, ὑπερεπύπαζόν τέ με
Ἅπαντες ἅπαξ, ὥστε τὴν Βουλὴν ὅλην
Ὀβολῆς κοιλάννοις ἀναλαβὼν ἐλήλυθα.

vs. 653. Εὐαγγέλια θύειν] Xenophon Lib. I. Hell. p. 262. ἔθυε εὐαγγέλια, καὶ τοῖς στρατιώταις παρέγγελε δειπνοποιεῖσθαι· *Sacrificavit, quasi ob laetum nuncium, & milites jussit convivari.* Isocrates in Areopagitico: ἐπὶ τοσαύταις πράξεσιν εὐαγγέλια μὲν δὶς ἤδη τεθύκαμεν· *In tantis rebus bis jam boni nuncii sacrificia fecimus.*

vs. 655. Βουλίτοις] Pro ipsis *Bovibus* ponit, ut fit: *Cum viderem me vinci a Cleone, centum boves, sive hecatomben sacrificare jubente.*

vs. 656. ὑπερηκόντισα] In Avibus vs. 363. ὑπερακοντίζεις σύγ' ἤδη Νικίαν μαχαίραις. Vide ad Plutum vs. 666.

„ vs. 657. Τῇ δ' Ἀγροτέρᾳ] Alludit ad votum illud, de quo Xenophon III. Exped. Cyri: εὐξάμενοι „ τῇ Ἀρτέμιδι, ὁπόσους ἂν κατακάνωσιν „ τῶν πολεμίων, „ τοσαύτας χιμαίρας κατεύθυσειν τῇ θεῷ· ἐπεὶ δὲ εἶχον „ ἱκανὰς εὑρεῖν, ἔδοξεν αὐτοῖς κατ' ἐνιαυτὸν πεντακοσίας „ θύειν· καὶ ἔτι καὶ νῦν ἀποθύουσι· *Postquam votum fe- „ cissent Dianae, se, quot hostes interfecissent, totidem „ capras Deae immolaturos esse: cum tot capras invenire „ non possent, visum est quotannis quingentas mactare; „ quod etiam nunc observatur.* Ex Notis Kusteri.

„ Ibid. Καλὰ χιλίων] Plutarchus in Quaest. Gr. καὶ „ διέφυγεν εὐξάμενος τῷ Ἀπόλλωνι καθ' ἑκατόμβας· *Et „ effu-*

Ut ob bonum nuncium immolentur centum boves Minervae.
Inclinabat ad illum Senatus denuo.
At ego animadvertens me fimo bovino victum esse,
Ducentas boves insuper addidi.
Praeterea autor eram ut Dianae mille
Capellae voverentur in crastinum,
Alosae (*Sardinae*) centum si veneant obolo.
Mentem rursus mihi advertebat Senatus.
At ille his auditis perculsus nugas caepit agere.
Deinde ipsum trahebant prytanes & satellites.
Ceteri autem tumultuabantur circum apuas stantes:
Ille vero orabat ut paullulum expectarent,
Ut *illa*, quae Praeco ex Lacedaemone veniens dicturus esset,
Audiatis, *inquiens;* adest enim de pace ineunda verba facturus.
At illi uno ore omnes clamabant: (*vociferabantur*)
Jam de pace *verba fecerunt*, postquam
Senserunt apuas apud nos vili pretio venire.
Non opus est nobis pace: sed repat bellum
Et cum clamore jubebant prytanes abire:
Deinde transiliebant cancellos undique.
Ego vero clam cursitans coëmebam coriandrum
Omne & porrum, quantum erat in foro.
Deinde ad apuas condiendas dabam *illa*
Indigentibus ipsis, & gratis largiebar;
Illi vero supra modum laudabant, & mihi blandiebantur
Omnes, adeo ut Senatu universo
Unius oboli coriandris ad meas partes adducto, adsim.

„ *effugit postquam Apollini hecatomben vovisset.* Ex ejusdem Notis. Sic ὁμιλεῖν καθ' ἱερῶν τελείων. apud Thucydidem Lib. IV.

vs. 662. Εἶλκον] In Eccles. vs. 258. ἢν σε τοξῖται ἕλκωσι, τί δράσεις ποτέ; Ibid. vs. 143. Καὶ τὰ παροινοῦντ' ἀφίεσο' οἱ τοξῖται.

vs. 668. Νυνὶ περὶ σπονδῶν;] Ita solebant Athenienses, si res ipsis meliuscule se haberent, respuere Pacem oblatam. Egregie de ea re Comicus in Pace vs. 215. εἰ δ' αὖτε πράξαιτ' ἀγαθὸν Ἀτλακικοί, καλθοιεν εἰ Λάκωνες εἰρήνης πέρι, ἐλέγετ' ἂν ὑμεῖς αὐτοὺς· ἐξαπατώμεθα &c. deinde: ὁ γὰρ Χαρακλῆς ὑμεδαπὸς ὢν ῥημάτων.

vs. 670. Ἀλλ' ὁ πόλεμος ἐστίν] In Lysistr. vs. 129. οὐκ ἂν ποιήσαιμ', ἀλλ' ὁ πόλεμος ἐστίν.

vs. 671. Τὰς πρυτάνεις ἀπιέναι] In Acharn. vs. 171. τὰς Θράκας ἀπιέναι, παρεῖναι δ' εἰς ἄπαντ· οἱ γὰρ πρυτάνεις λύσαι τὴν ἐκκλησίαν.

vs. 674 & 675. Τά τε χύτλια — ταῖς ἀφύαις — ἀδύσμαλα] In Vespis vs. 493. ἢν δὲ χύτλιον προσαιτῇ ταῖς ἀφύαις ἄδυσμά τι.

vs. 677. Ὑπερπύαπταζον] Scholiastes: Πύαπαξ ἐπιφώνημα, ὃ ἡμεῖς ποππύζειν λέγομεν· *Pyppax*, *acclamabant*, *quod nos dicimus* ποππύζειν· unde *Poppysma*, quo equisones demulcent equos. Vide ad Vespas vs. 623.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ή.

ΧΟΡ. Πάντα δὴ πέπραχας, οἷα χρὴ τ' εὐτυχοῦντα·
Εὗρε δ' ὁ πανοῦργος ἕτερον, πολὺ πανουργίαις
Μείζοσι κεκασμένον,
Καὶ δόλοισι ποικίλοις,
Ῥήμασί θ' αἱμύλοις.
ἀλλ' ὅπως ἀγωνεῖ φρόντιζε τὰ πίλοιπ' ἄειρε· ξυμμάχους δ' ἡμᾶς ἔχων θύνους ὀπίσασαι πάλαι.

Ἰαμβικοὶ Τρίμετροι.

ΑΛΛ. Καὶ μὴν ὁ Παφλαγὼν ἔτοιμος ἐστὶν ἤδη,
Ὠθῶν κολόκυμα, καὶ παρᾴδων, καὶ κυκῶν,
Ὡς δὴ καταπίομαί με. Μορμὼ δ' ἄρασον.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΚΛ. Εἰ μή σ' ἀπολέσαιμ', εἴ τι τῶν αὐτῶν ἐμοὶ
Ψευδῶν ἐνείη, ἀμφέσοιμι πανταχῆ.
ΑΛΛ. Ἥδιον ἀπειλαῖς, ἐγέλασα ψολοκομπίαις,
Ἀπεπυδάρισα μόθωνα, παρεκόκκυσα.
ΚΛ. Οὔτοι, μὰ τὴν Δήμητρ', ἐὰν μή σ' ἐκφάγω

Ἐκ

vs. 681. Εὗρε δ' ὁ πανοῦργος ἕτερον] Homerus Hymno in Mercurium, vs. 319. Λυτὰς ἐπεὶ πολύμητις ἐὼν πολυμήχανον εὗρεν.

„ vs. 682. Κεκασμένον] Poëticum verbum κάζειν pro „ ornare. Apud Pind. ἀγαθαῖς πραπίσι κεκασμένος id „ est: *Bona mente instructus.* Casaubonus."

vs. 689. Ὠθῶν κολόκυμα] Potamios ὠθεῖ κῦμα, Metagenes apud Athenaeum VI. p. 269. Comparat Cleonem cum fluvio.

„ vs. 690. Μορμὼ τὴ θράσει] Deest in hoc loquendi genere ἵνεκα. Μορμὼ autem fingebatur Dea, quae „ infantes devoraret. Apud Theocritum in Adoniaz. „ mater plorantem infantem sic alloquitur: Μορμώ· „ δάκοι ἵππος· *Vae tibi, mordet equus.* Ex Notis Casaubonus.

ANTISTROPHE VERSUUM VIII.

CHOR. Ita omnino rem geſſiſti, uti decebat hominem fortunatum:
Invenit autem nequam ille alium nequitiis multo
Majoribus ornatum,
Et omnigenis dolis,
Et verbis blandis.
Sed meditare, ut quam optime perficias reliquam partem certaminis: adjutores autem nos te habere benevolos ſcis dudum.

Jambici Senarii.

BOT. Quin Paphlago iſte accedit,
Propellens fluctus abruptos, & turbans, & miſcens,
Non ſecus ac ſi me deglutire velit. vah confidentiam!

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS.

CL. Niſi te interimam, ſi quid veterum mihi
Mendaciorum ineſt, omnibus modis intercidam.
BOT. Suave eſt mihi audire tuas minas, rideo fumos tuae jactantiae,
Saltito mothonem, ronchiſſo.
CL. Ita me Ceres amet, niſi te exedam

Ex

„ ſauboni."

vſ. 692. Διαπίσσιμι] Gloſſae: διαπίπτῃ, *intercidit*. Heſychius; διάπτασιν, διάβασιν.

vſ. 694. Ἀπεπυδάρισα] Scholiaſtes: πυδαρίζειν, ἐπὶ τῇ ἄλλεσθαι, *de ſaltatione*. Quaſi πεδαρίζειν, a πούς, *pedis*.

Ibid. Μόθωνα] Scholiaſtes: Φορτικὸν εἶδος ὀρχήσεως' *turpe ſaltationis genus*.

Ibid. Περιεκόκκυσα] Scholiaſtes: περιεῤῥίχασα, *rhonchum edidi*; nempe vocem aliquam abſonam, ad indicandum contemtum.

„ vſ. 695. Ἐκφάγω] Verbum, ut Grammatici lo-
„ quuntur, *praegnans*; pro duobus ponitur: *Niſi te ca-*
„ *cedero*, pro, *comeſum ejecero*. Caſaub.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ή.

ΧΟΡ. Πάντα δὴ πέπραχας, οἷα χρὴ τ' εὐτυχοῦντα·
Εὗρε δ' ὁ πανοῦργος ἕτερον, πολὺ πανουργίαις
Μείζοσι κεκασμένον,
Καὶ δόλοισι ποικίλοις,
Ῥήμασί θ' αἱμύλοις.
ἀλλ' ὅπως ἀγωνεῖ φρόντιζε τὰ πίλοιπ' ἄειρε· ξυμμάχους δ' ἡμᾶς ἔχων θύνους ὀπίσασαι πάλαι.

Ἰαμβικοὶ Τρίμετροι.

ΑΛΛ. Καὶ μὴν ὁ Παφλαγὼν ἔτοιμος ἐστὶν ἤδη,
Ὠθῶν κολόκυμα, καὶ παρᾴδων, καὶ κυκῶν,
Ὡς δὴ καταπίομαί με. Μορμὼ δ' ἄρασον.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΚΛ. Εἰ μή σ' ἀπολέσαιμ', εἴ τι τῶν αὐτῶν ἐμοὶ
Ψευδῶν ἐνείη, ἀμφέσοιμι πανταχῆ.
ΑΛΛ. Ἥδιον ἀπειλαῖς, ἐγέλασα ψολοκομπίαις,
Ἀπεπυδάρισα μόθωνα, παρεκόκκυσα.
ΚΛ. Οὔτοι, μὰ τὴν Δήμητρ', ἐὰν μή σ' ἐκφάγω

Ἐκ

vs. 681. Εὗρε δ' ὁ πανοῦργος ἕτερον] Homerus Hymno in Mercurium, vs. 319. Λυτὰς ἐπεὶ πολύμητις ἐὼν πολυμήχανον εὗρεν.

„ vs. 682. Κεκασμένον] Poëticum verbum κάζειν pro „ ornare. Apud Pind. ἀγαθαῖς πραπίσι κεκασμένος id „ est: *Bona mente instructus.* Casaubonus."

vs. 689. Ὠθῶν κολόκυμα] Potamios ὠθεῖ κῦμα, Metagenes apud Athenaeum VI. p. 269. Comparat Cleonem cum fluvio.

„ vs. 690. Μορμὼ τὴ θράσει] Deest in hoc loquendi genere ἵνεκα. Μορμὼ autem fingebatur Dea, quae „ infantes devoraret. Apud Theocritum in Adoniaz. „ mater plorantem infantem sic alloquitur: Μορμώ· „ δάκοι ἵππος· *Vae tibi, mordet equus.* Ex Notis Casaubonus.

ANTISTROPHE VERSUUM VIII.

CHOR. Ita omnino rem geſſiſti, uti decebat hominem fortunatum:
Invenit autem nequam ille alium nequitiis multo
Majoribus ornatum,
Et omnigenis dolis,
Et verbis blandis.
Sed meditare, ut quam optime perficias reliquam partem certaminis: adjutores autem nos te habere benevolos ſcis dudum.

Jambici Senarii.

BOT. Quin Paphlago iſte accedit,
Propellens fluctus abruptos, & turbans, & miſcens,
Non ſecus ac ſi me deglutire velit. vah confidentiam!

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS.

CL. Niſi te interimam, ſi quid veterum mihi
Mendaciorum ineſt, omnibus modis intercidam.
BOT. Suave eſt mihi audire tuas minas, rideo fumos tuae jactantiae,
Saltito mothonem, ronchiſſo.
CL. Ita me Ceres amet, niſi te exedam

Ex

„ ſauboni."

vſ. 692. Διαπίσσιμι] Gloſſae: διαπίπτῃ, *intercidit*. Heſychius; διάπτασιν, διάβασιν.

vſ. 694. Ἀπεπυδάρισα] Scholiaſtes: πυδαρίζειν, ἐπὶ τῇ ἄλλεσθαι, *de ſaltatione*. Quaſi πεδαρίζειν, a πούς, *pedis*.

Ibid. Μόθωνα] Scholiaſtes: Φορτικὸν εἶδος ὀρχήσεως' *turpe ſaltationis genus*.

Ibid. Περιεκόκκυσα] Scholiaſtes: περιεῤῥίχασα, *rhonchum edidi*; nempe vocem aliquam abſonam, ad indicandum contemtum.

„ vſ. 695. Ἐκφάγω] Verbum, ut Grammatici lo-
„ quuntur, *praegnans*; pro duobus ponitur: *Niſi te ca-*
„ *cedero*, pro, *comeſum ejecero*. Caſaub.

Ἐκ τῆσδε τ' γῆς, ὠδέποτε βιώσομαι.
ΑΛΛ. Ἦν μὴ 'κφάγῃς; ἐγὼ δέ σ' ἢν μή γ' ἐκπίω,
Κἀπεκροφήσας, αὐτὸς ὑπὸ διαῤῥαγῶ.
ΚΛ. Ἀπολῶ σε, νὴ τ' ᾠσεδείαν τ' ἐκ Πύλου.
ΑΛΛ. Ἰδὺ ᾠσεδείαν· οἷον ὄψομαί σ' ἐγὼ
Ἐκ τ' ᾠσεδείας ἔσχατον θεώμενον.
ΚΛ. Ἐν τῷ ξύλῳ δήσω σε, νὴ τ' ὀρχανόν.
ΑΛΛ. Ὡς ὀξύθυμος. Φέρε τί σοι δῶ καταφαγεῖν;
Ἐπὶ τῷ φάγοις ἥδιστ' ἄν; ὑπὲρ βαλλαντίῳ;
ΚΛ. Ἐξαρπάσομαί σου τοῖς ὄνυξι τὰ 'ντερα.
ΑΛΛ. Ἀπονυχιῶ σου τὰ 'ν Πυτανείῳ σπία.
ΚΛ. Ἕλξω σε πρὸς τ' δῆμον, ἵνα δῷς μοι δίκην.
ΑΛΛ. Κἀγὼ δέ σ' ἕλξω, κἀφαλῶ πλείονα.
ΚΛ. Ἀλλ' ὦ πάτερ, σοὶ μὴ ὀδὲν πείθομαι·
Ἐγὼ δ' ἐκείνῳ καταγελῶ γ', ὅσον θέλω.
ΑΛΛ. Ὡς σφόδρα σὺ τ' δῆμον σεαυτῷ νενόμικας;
ΚΛ. Ἐπίσταμαι γὰρ αὐτόν, οἷς ψωμίζεται.
ΑΛΛ. Καθάπερ αἱ πίτθαι γε σπίζεις κακῶς.
Μασώμενος γὰρ, τῷ μὲ ὀλίγον ἐμπεθεῖς·
Αὐτὸς δ' ἐκείνῳ τειπλάσιον κατέσπακας.
ΚΛ. Καὶ νὴ Δί', ὑπό γε δεξιότητος τ' ἐμῆς,
Δυνάμαι ποιεῖν τ' δῆμον θὠρωὺ κἀγένου.
ΑΛΛ. Χὠ πρωκλὸς οὑμὸς τυτοὶ σοφίζεται.
ΚΛ. Οὐκ, ὦ 'γάθ', ἀλλὰ βυλῇ με δόξεις καθυβρίσαι.
Ἴωμεν εἰς τ' δῆμον. ΑΛΛ. Οὐδὲν κωλύω.
Ἰδὺ βάδιζε, μηδὲν ἡμᾶς ἰσχέτω.
ΚΛ. Ὦ δῆμε, δεῦρ' ἔξελθε, νὴ Δί', ὦ πάτερ.
ΑΛΛ. Ἔξελθε δῆτ', ὦ δημίδιον φίλτατον.
ΔΗΜ. Τίνες οἱ βοῶντες; οὐκ ἄπιτ' ἀπὸ τ' θύρας;
Τίνι εἰρεσιώνῃ με κατεσπαρέξατε.
ΚΛ. Ἔξελθ', ἵν' εἰδῇς, οἱάτερ γ' ὑβρίζομαι.
ΔΗΜ. Τίς, ὦ Παφλαγὼν, ἀδικεῖ σε; ΚΛ. Διὰ σὲ τύπτομαι
Ὑπὸ τυτυί, κἀ τ' νεανίσκω. ΔΗΜ. Τίνι;
ΚΛ. Ὅτι σὲ φιλῶ σ', ὦ δῆμ', ἐραστής τ' εἰμὶ σός.
ΔΗΜ. Σύ δ' εἶ τίς ἐτέον; ΑΛΛ. Ἀντεραστὴς τυτυί,

Ἐραῖ

vs. 711. Τὸν δῆμον σεαυτῷ νενόμικας] Ovidius: Art. Am. II. 250.
Fac plebem, mihi crede, tuam.
vs. 713. Καθάπερ αἱ πίτθαι] Aristoteles III. Rhet. c. 4. Ὁ Δημοκράτης εἴκασε τοὺς ῥήτορας ταῖς πίτθαις, αἱ τὸ ψώμισμα καταπίνουσαι, τῷ σιάλῳ τὰ παιδία παραλείφουσι· *Democrates comparavit Oratores cum nutricibus, quae mansum deglutientes, saliva pueris os unguunt.*
vs. 714. Κατέσπακας] Antiphanes Comicus apud Athenaeum III. p. 104. —— ἀλλ' ὅταν τὴν ἐνθεσιν Ἐπῖς
ῥᾷ

Ex hac terra, non amplius vivam.
Bot. Niſi me exedas, inquis? ego vero niſi te ebibam, (*idem opto*)
Et exſorbto te, disrumpar.
Cl. Per meum primum locum juro, quem propter Pylum adeptus ſum,
ut ego te perdam.
Bot. Ecce vero primum locum: vah! ut ego te videbo
Ex primo loco ultimum in theatro ſedentem.
Cl. In nervo te conſtringam, per coelum juro.
Bot. Quam iracundus! age quid tibi dem edere?
Super quanam re ederes libentiſſime? an ſuper crumena?
Cl. Evellam tibi unguibus inteſtina.
Bot. Praecidam tibi, quaſi ungues, cibos, quos ex Prytaneo capis.
Cl. Ad populum te traham, ut mihi poenas des.
Bot. Et ego te traham, & plurium criminum accuſabo.
Cl. At, ô improbe, tibi non credit:
Ego vero ipſum derideo, quantum volo.
Bot. Quam valde exiſtimas tuum eſſe populum?
Cl. Nam ſcio quibus ferculis capiatur.
Bot. Quemadmodum nutrices ſolent, perperam ipſum cibas,
Nam praemandens, pauxillo ei in os indito,
Ipſe triplo plus deglutis.
Cl. Et profecto, quae mea eſt ſolertia,
Poſſum & anguſtum & amplum reddere populum.
Bot. Meus etiam podex hoc ſatagit.
Cl. ô Bone, ne putes te in Senatu mihi illudere:
Ad populum eamus. Bot. Nihil impedit:
En perge, ne nos quicquam remoretur.
Cl. ô Populе huc egredere: ita profecto exi, mi pater.
Bot. Egredere ſane, popelle chariſſime.
Pop. Quinam ſunt iſti, qui hic clamant? nonne abibitis ab oſtio?
Ireſionem meam convulſiſtis.
Cl. Egredere ut videas, quas patiar injurias.
Pop. Quisnam, ô Paphlago, te afficit injuriis? Cl. Propter te verberor
Ab iſto, & ab his adoleſcentibus. Pop. Cur?
Cl. Quia te colo & ſum amator tuus.
Pop. Tu vero quis es? dic verum. Bot. Rivalis ſum hujuſce,
Qui

ἥδη δ' ὀδόντων τυγχάνεις κεκτημένος, Τοῦτ' ἐν ἀσφαλεῖ νόμιζε δ' ὑπαρχόντων μόνον· Sed cum bucceam intra dentes deglutieris; id ſolum omnium bonorum puta eſſe in tuto.

vſ. 717. Εὖρον καὶ σιτεῖ] Infra, vſ. 134. dicit Allantopola ad Populi perſonam: τὰ δ' ἄλλα γάρ σε νὴ Δί', ἐξεπεπάνυσλο ἄσπερ σκαλίδιον, καὶ σπάκιν ξυνήγαλο.

vſ. 725. Τὴν εἰρεσιόνην] Vide ad Plutum vſ. 1055. Egreditur autem jam populi perſona.

Ἐρῶν πάλαι σε, βουλόμενός τέ σ' εὖ ποιεῖν,
Ἄλλοι τε πολλοί, καὶ καλοί τε κἀγαθοί·
Ἀλλ' οὐχ οἷοίτ' ἐσμὲν ἁμὰ τυτωί. σὺ γὰρ
Ὅμοιος εἶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐρωμένοις·
Τοὺς μὲν καλούς τε κἀγαθοὺς ὑποδέχῃ,
Σαυτὸν δὲ λυχνοπώλῃσι, καὶ νεθυροῤῥάφοις,
Καὶ σκυτοτόμοις, καὶ βυρσοπώλῃσιν δίδως.
ΚΛ. Εὖ γὰρ ποιῶ τὸ δῆμον. ΑΛΛ. Εἰπέ νυν, τί δρᾶν,
ΚΛ. Ὅτι τὸ στρατηγὸν ὑπεκθραμὼν τὸ ἐκ Πύλου,
Πλεύσας ἐκεῖσε, τοὺς Λάκωνας ἤγαγον.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ πεντάτων γ' ἀπ' ἐργαστηρίου,
Ἕλοντος ἑτέρου, τὴν χύτραν ὑφειλόμην
ΚΛ. Καὶ μιὼ ποιήσας αὐτίκα μάλ' ἐκκλησίαν,
Ὦ δῆμ', ἵν' εἰδῇς, ὁπότερος νᾶΐν ἐστί σοι
Εὐνούστερος, ἀφάκεινον, ἵν' ἐκεῖνον φιλῇς.
ΑΛΛ. Ναὶ ναὶ ἀφάκεινον δῆτα, πλὴν μὴ 'ν τῇ Πυκνί.
ΔΗΜ. Οὐκ ἂν καθιζοίμην ἐν ἄλλῳ χωρίῳ·
Ἀλλ' εἰς τὸ πρόσθε χρὴν παρεῖν' εἰς τὴν Πύκα.
ΑΛΛ. Οἴ μοι κακοδαίμων, ὡς διόλωλ'. ὁ γὰρ γέρων
Οἴκοι μὲν ἀνδρῶν ἐστὶ δεξιώτατος·
Ὅταν δ' ὀπὴ ταυτησὶ κάθηται πέτρας,
Κέχλωκεν, ὥσπερ ἐμποδίζων ἰχθάς.

ACTUS SECUNDI

ΧΟΡΟΣ, ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΧΟΡ. Νῦν δεῖ σε πάντα δὴ καλῶν ἐξιέναι σαυτοῦ,
Καὶ λῆμα θυμοῦ φορεῖν, καὶ λόγους ἀφύκτους,
Ὅτοισι τοῦδ' ὑπερβαλεῖ. ποικίλος γὰρ ἀνὴρ,
Κἀκ τῶν ἀμηχάνων πόρους βυμηχάνους πορίζων.

Πρὸς

vſ. 736. Λυχνοπώλησι] Hyperbolum indicat, ut monet Scholiaſtes; ille vendebat lucernas, de quo infra vſ. 298. & 1309.

vſ. 737. Νευροῤῥάφοις καὶ σκυτοτόμοις] Lyſiclem dicit, qui erat προβατοπώλης (vid. ſupra ad vſ. 132.), & Cleonem, qui erat Coriarius. *ex Scholiis.*

vſ. 739. Ἐκ Πύλου] Proprie ex Sphacteria inſula; ſed quia in obſidione Pyli ſunt capti Lacones illi, propterea ſemper Comicus Pylum nominat. Vide initium Notarum.

vſ. 748. Εἰς τὸ πρόσθε χρὴν παρεῖναι] In Acharn. vſ. 43. & in Eccleſ. vſ. 129. πάριτ' εἰς τὸ πρόσθεν.

vſ. 750. Ὅταν δ' ὀπὴ ταυτησὶ κάθηται τὴν πέτρας κίχλος] vſ. 780. ἐπὶ ταῖς πέτραις ἁλισκόμενος σκληρῶς σε καθήμενον, loquitur autem ad Populi perſonam.

vſ. 752. Ἐμποδίζων ἰχθάς] Πόδιον eſt petiolus, ſive pediculus, ut eſt in Gloſſis, nempe pomorum, a πὲς ποδὸς: unde ποδίζειν, & ἐμποδίζειν, *pedem impiicare laqueo*: ἐμποδιζούσης ἰχθάς, *laqueum pediculo ſive petiolo ſtituens*

Qui te dudum amo, cupiens tibi bene facere,
Uti & alii multi, boni & probi viri:
Sed non possumus propter huncce. Tu enim
Similis es pueris illis, qui amatores habent,
Bonos & probos non admittis:
Sed teipsum venditoribus lucernarum, iisque qui corium consuunt,
Aut secant, aut vendunt, dedis.
CL. *Merito*, nam ei benefacio. BOT. Dic ergo quid facis?
CL. Illum in Pylo ducem exercitus circumveniens,
Cum illuc navigassem, Laconas huc adduxi.
BOT. Ego vero circuiens ex taberna
Ollam surripui cum cibo, quem alius coxerat.
CL. Sed ocyus conventum age,
Mi populе, &, ut cognoscas uter nostrum sit tibi
Benevolentior, dijudica, ut illum ames.
BOT. Quaeso inquam, dijudica, modo ne in Pnyce.
POP. Nolim in alio loco sedere:
Sed in Pnycem oportet quam primum adesse.
BOT. Hei mihi misero, quam perii; nam senex iste
Domi est vir sapientissimus,
Cum vero sedet super hac petra
Os ei hiat, quasi caricas captaret.

SCENA TERTIA.

CHORUS, CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS.

CHOR. Nunc tibi movere omnes funes oportet,
Et animum praesentem afferre fortemque, & orationem captiosam,
Ut istis hunc superes. est enim iste homo versipellis,
Quique impedita expedire facile potest.

Qua-

ficuum aptantes, Scholiastes: περιτιθέντες ταῖς συκαῖς βόχον· nam ita legendum ibi pro παρατιθέντες. Erat autem ludi puerilis genus, quo ficus filo suspensas impellebant, ut in aëre librarentur & huc illuc ferrentur, quas pueri ore hiante captabant; ut ex Scholiaste colligere licet: quod ἐμποδίζειν ἰχθύας inde dictum fuit, quia pediculo, ut dixi, ficuum alligarent filum; per metonymiam antecedentis pro consequente.

„ vs. 753. Πάντα δὴ κάλων ἐξίεται] Proverbium a navigantibus; Euripides in Medea vs. 278. ἰχθροὶ γὰρ „ ἐξιᾶσι πάντα δὴ κάλων. Idem in Troadibus vs. 94. „ Ὅταν στρατευμ' Ἀργεῖον ἐξίῃ κάλως. & in Hercule „ Furente vs. 837. φόνον ἐξίη κάλων. alias etiam: πάντα κινεῖν κάλων dicitur. *Ex Notis Kusteri.*"

vs. 756. Κἀκ τ' ἀμηχάνων] Ex Aeschyli Prometheo vs. 59. Δεινὸς γὰρ εὑρεῖν κἀξ ἀμηχάνων πόρον· *Peritus est enim inveniendi viam etiam ex rebus desperatissimis.* Locum citavit Scholiastes etiam.

Ἐρῶν πάλαι σε, βουλόμενός τέ σ' εὖ ποιεῖν,
Ἄλλοι τε πολλοί, καὶ καλοί τε κἀγαθοί·
Ἀλλ' οὐχ οἷοίτ' ἐσμὲν ἁμὰ τυτωί. σὺ γὰρ
Ὅμοιος εἶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐρωμένοις·
Τοὺς μὲν καλούς τε κἀγαθοὺς ὑποδέχῃ,
Σαυτὸν δὲ λυχνοπώλῃσι, καὶ νεθυροῤῥάφοις,
Καὶ σκυτοτόμοις, καὶ βυρσοπώλῃσιν δίδως.
ΚΛ. Εὖ γὰρ ποιῶ τὸ δῆμον. ΑΛΛ. Εἰπέ νυν, τί δρᾶν,
ΚΛ. Ὅτι τὸ στρατηγὸν ὑπεκθραμὼν τὸ ἐκ Πύλου,
Πλεύσας ἐκεῖσε, τοὺς Λάκωνας ἤγαγον.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ πεντάτων γ' ἀπ' ἐργαστηρίου,
Ἕλοντος ἑτέρου, τὴν χύτραν ὑφειλόμην
ΚΛ. Καὶ μιὼ ποιήσας αὐτίκα μάλ' ἐκκλησίαν,
Ὦ δῆμ', ἵν' εἰδῇς, ὁπότερος νᾶΐν ἐστί σοι
Εὐνούστερος, ἀφάκεινον, ἵν' ἐκεῖνον φιλῇς.
ΑΛΛ. Ναὶ ναὶ ἀφάκεινον δῆτα, πλὴν μὴ 'ν τῇ Πυκνί.
ΔΗΜ. Οὐκ ἂν καθιζοίμην ἐν ἄλλῳ χωρίῳ·
Ἀλλ' εἰς τὸ πρόσθε χρὴν παρεῖν' εἰς τὴν Πύκα.
ΑΛΛ. Οἴ μοι κακοδαίμων, ὡς διόλωλ'. ὁ γὰρ γέρων
Οἴκοι μὲν ἀνδρῶν ἐστὶ δεξιώτατος·
Ὅταν δ' ὀπὴ ταυτησὶ κάθηται πέτρας,
Κέχλωκεν, ὥσπερ ἐμποδίζων ἰχθάς.

ACTUS SECUNDI

ΧΟΡΟΣ, ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΧΟΡ. Νῦν δεῖ σε πάντα δὴ καλῶν ἐξιέναι σαυτοῦ,
Καὶ λῆμα θυμοῦ φορεῖν, καὶ λόγους ἀφύκτους,
Ὅτοισι τοῦδ' ὑπερβαλεῖ. ποικίλος γὰρ ἀνὴρ,
Κἀκ τῶν ἀμηχάνων πόρους βυμηχάνους πορίζων.

Πρὸς

vſ. 736. Λυχνοπώλησι] Hyperbolum indicat, ut monet Scholiaſtes; ille vendebat lucernas, de quo infra vſ. 298. & 1309.

vſ. 737. Νευροῤῥάφοις καὶ σκυτοτόμοις] Lyſiclem dicit, qui erat προβατοπώλης (vid. ſupra ad vſ. 132.), & Cleonem, qui erat Coriarius. *ex Scholiis.*

vſ. 739. Ἐκ Πύλου] Proprie ex Sphacteria inſula; ſed quia in obſidione Pyli ſunt capti Lacones illi, propterea ſemper Comicus Pylum nominat. Vide initium Notarum.

vſ. 748. Εἰς τὸ πρόσθε χρὴν παρεῖναι] In Acharn. vſ. 43. & in Eccleſ. vſ. 129. πάριτ' εἰς τὸ πρόσθεν.

vſ. 750. Ὅταν δ' ὀπὴ ταυτησὶ κάθηται τὴν πέτρας κίχλος] vſ. 780. ἐπὶ ταῖς πέτραις ἁλισκόμενος σκληρῶς σε καθήμενον, loquitur autem ad Populi perſonam.

vſ. 752. Ἐμποδίζων ἰχθάς] Πόδιον eſt petiolus, ſive pediculus, ut eſt in Gloſſis, nempe pomorum, a πὲς ποδὸς: unde ποδίζειν, & ἐμποδίζειν, *pedem impiicare laqueo*: ἐμποδιζούσης ἰχθάς, *laqueum pediculo ſive petiolo ſtituens*

Qui te dudum amo, cupiens tibi bene facere,
Uti & alii multi, boni & probi viri:
Sed non possumus propter huncce. Tu enim
Similis es pueris illis, qui amatores habent,
Bonos & probos non admittis:
Sed teipsum venditoribus lucernarum, iisque qui corium consuunt,
Aut secant, aut vendunt, dedis.
CL. *Merito*, nam ei benefacio. BOT. Dic ergo quid facis?
CL. Illum in Pylo ducem exercitus circumveniens,
Cum illuc navigassem, Laconas huc adduxi.
BOT. Ego vero circuiens ex taberna
Ollam surripui cum cibo, quem alius coxerat.
CL. Sed ocyus conventum age,
Mi populе, &, ut cognoscas uter nostrum sit tibi
Benevolentior, dijudica, ut illum ames.
BOT. Quaeso inquam, dijudica, modo ne in Pnyce.
POP. Nolim in alio loco sedere:
Sed in Pnycem oportet quam primum adesse.
BOT. Hei mihi misero, quam perii; nam senex iste
Domi est vir sapientissimus,
Cum vero sedet super hac petra
Os ei hiat, quasi caricas captaret.

SCENA TERTIA.

CHORUS, CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS.

CHOR. Nunc tibi movere omnes funes oportet,
Et animum praesentem afferre fortemque, & orationem captiosam,
Ut istis hunc superes. est enim iste homo versipellis,
Quique impedita expedire facile potest.

Qua-

ficuum aptantes, Scholiastes: περιτιθέντες ταῖς συκαῖς βόχον· nam ita legendum ibi pro παρατιθέντες. Erat autem ludi puerilis genus, quo ficus filo suspensas impellebant, ut in aëre librarentur & huc illuc ferrentur, quas pueri ore hiante captabant; ut ex Scholiaste colligere licet: quod ἐμποδίζειν ἰχθύας inde dictum fuit, quia pediculo, ut dixi, ficuum alligarent filum; per metonymiam antecedentis pro consequente.

„ vs. 753. Πάντα δὴ κάλων ἐξίεται] Proverbium a navigantibus; Euripides in Medea vs. 278. ἰχθροὶ γὰρ „ ἐξιᾶσι πάντα δὴ κάλων. Idem in Troadibus vs. 94. „ Ὅταν στρατευμ' Ἀργεῖον ἐξίῃ κάλως. & in Hercule „ Furente vs. 837. φόνον ἐξίη κάλων. alias etiam: πάντα κινεῖν κάλων dicitur. *Ex Notis Kusteri.*"

vs. 756. Κἀκ τ' ἀμηχάνων] Ex Aeschyli Prometheo vs. 59. Δεινὸς γὰρ εὑρεῖν κἀξ ἀμηχάνων πόρον· *Peritus est enim inveniendi viam etiam ex rebus desperatissimis.* Locum citavit Scholiastes etiam.

Πρὸς ταῦθ' ὅπως ἔσῃ πολὺς καὶ λαμπρὸς ἐς τὴν ἄνδρα.
Ἀλλὰ φυλάττου, καὶ πάλιν ἐκεῖνον θορυβεῖσθαί σοι, θοὔτερον οὐ
Τὰς δελφῖνας μετοχλίζω, καὶ τἄλλ' ἄκατον καταβάλλω.

Ἀναπαιστικοί.

ΚΛ. Τὴν μὲν δεσποίνην Ἀθηναίην, τὴν τοῦ πόλεως μεδέουσαν,
Εὔχομαι, εἰ μὲν θεῖ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων γενέσθαι
Βέλτιον ἀνῆς μὲν Λυσικλέα, καὶ Κύνναν, καὶ Σαλαβάκχαν,
Ὥσπερ νυνὶ μηδὲν φράσας, δειπνεῖν δ' ἐν τῷ Πρυτανείῳ.
Εἰ δέ σε μισῶ, καὶ μὴ θεὶ σοὶ μάχεσθαι μόνον ἀντιβεβληκώς,
Ἀπολοίμαν, καὶ διαπεφθείμην, διατμηθείην τε λέπαδνα.
ΑΛΛ. Κἀγώ', ὦ δῆμ', εἰ μή σε φιλῶ, καὶ μὴ θέρομαι, καταπυθοίμην
Ἐφοίμιον δ' ἐκκομματίοις· κἄτι μὴ τούτοισι πέποιθας,
Ἐπὶ ταυτησὶ κατακνηθείην δ' ἐν μυττωτῷ μετὰ τυρῷ,
Καὶ τὴν κρέαγρα τὸν ὀρχιπέδων ἑλκοίμην ἐς Κεραμεικόν.
ΚΛ. Καὶ πῶς ἂν ἐμοῦ μᾶλλον σε φιλῶν, ὦ δῆμε, γένοιτο πολίτης,
Ὅς σῷζω μὲν νῦν ἐβόλιθόν σοι, ζημίαν πλεῖστ' ἀπέδειξα
Ἐν τῇ κοινῇ, τοὺς μὲν φεύγων, τοὺς δ' ἄγχων, τοὺς δὲ μεταίτων;
Οὐ φροντίζων τῶν ἰδιωτῶν ὠδῆς, εἰ σοὶ χαριζοίμην.
ΑΛΛ. Τοῦτο μέν, ὦ δῆμ', οὐδὲν σεμνόν. κἀγὼ γοῦν τοῦτό σε φράσω.
Ἀεπάζων γοῦν τοὺς ἄρτους σοὶ τοὺς ἀλλοτρίους παραθήσω.
Ὡς δ' οὐχὶ φιλεῖ σ', οὐδ' ἐστ' οὔνυς, τοῦτ' αὐτό σε σῷζα διδάξω,
Ἀλλ' ἢ φῇ τοῦτ' αὖθ', ὁπή σου τὸν ἀνθρακιᾶς ἀπολοῖτο.

Σὲ

vs. 757. Ὅπως ἔσῃ πολὺς καὶ λαμπρὸς] Hoc loco vehemens, (quasi, de vento) item, ingens, admirabilis. Demosthenes contra Aristogitonem: ὡς πολὺς παρ' ὑμῖν ἔπνει, καὶ λαμπρὸς ἦν· Quam magnum is apud vos spiraverit & clarus fuerit. Comicus hic in Equitibus vs. 428. ἔξειμι γάρ σοι λαμπρὸς ἦδη καὶ μέγας. ubi vide Notam. conjunxit μέγας & πολὺς in Avibus vs. 489. ὥστ' ἰσχυρά τε καὶ μέγας ἦν τότε καὶ πολύς. ubi vide Notam. Euripides in Hippolyto vs. 1. Πολλὰ μὲν ἐν βροτοῖσι, κοὐκ ἀνώνυμ' Θεὰ κέκλημαι Κύπρις —— Magna quidem & non obscuri nominis habeor Dea, Venus ego. ubi Scholia: δυνατὴ, θαυμαστὴ, μεγίστη· Potens, admiranda, maxima. Demosthenes contra Boeotum Orat. II. μὴ καταπλαγῆτε ὑπὸ τοῦ κραυγοῦς τοῦ τούτου. πολὺς γάρ, πολὺς καὶ τελμηρός ἐστιν ἀνθρωπος· Ne terreamini istius clamore; vehemens enim, vehemens, & audax est homo.

vs. 759. Τὰς δελφῖνας μετοχλίζω] Scholiastes: Δελφὶς, σιδηροῦν κατασκεύασμα ἢ μολύβδινον, εἰς δελφῖνα ἐσχηματισμένον &c. Instrumentum (nauticum) ex ferro aut plumbo paratum in formam delphini. Scholiastes Thucydidis ad Lib. VII. c. 41. ἐκ τῶν κεραιῶν δελφῖνες ἦσαν κρεμάμενοι μολίβδινοι, ὥστε ἐμβάλλεσθαι ταῖς προσπλεούσαις ναυσὶν, εἰ ἐμπίπλοιντες αὐταῖς διέκοπτον τάλαντα αὐτῶν καὶ κατέδυον· Ex antennis navium erant suspensi delphines plumbei, ut injici possent navibus hostilibus accedentibus; qui delphines perrumpebant eas & submergebant. Hunc locum citavit Cl. Kusterus; eadem autem fere leguntur apud Scholiastem Comici.

Ibid. Τὴν ἄκατον παραβάλλω] Vide ad Ranas vs. 182.

vs. 761. Εὔχομαι] Scholiastes: ἐντεῦθεν δοκεῖ μοι καὶ Δημοσθένης ἀπειλῆσαι τὸ προοίμιον εἰληφέναι ἐν τῷ περὶ στεφάνου λόγῳ. φησὶ γὰρ ὅτας· πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις, ὅσην εὔνοιαν ἔχων τυγχάνω διατελῶ τῇ τε πόλει· —— Haec mihi videtur etiam Demosthenes in suos usus adhibuisse, in exordio orationis de Corona; sic enim dicit: Primum Deos & Deas precor, ut, quantam benevolentiam ego constanter habeo, & erga Remp. & erga vos omnes. Cetera videantur apud Oratorem.

vs. 762. Μᾶλλον Λυσικλέα καὶ Κύνναν καὶ Σαλαβάκχαν.] Est jocus. Optime de Rep. se meritum dicit; ita tamen ut postponendus sit Lysicli, qui erat homo nihili: postponendus etiam Salabacchae atque Cynnae, duabus mere-

Quapropter opera danda tibi est, ut ingentem & illustrem te conrra illum praebeas.
Sed cave tibi, & priusquam ille te adoriatur, tu prior
Delphinas erige & lembum habe paratum.

Anapaestici.

760 Cl. Deam Minervam urbis hujus Praesidem
Precor, si erga populum Athenienſem sum
Optime post Lysidem & Cynnam & Salabaccham affectus,
Ut, quemadmodum nunc, nihil agendo cibum capiam in Prytaneo;
Si autem te, *ô populе*, odi, & non pro te pugno, opponens me solum,
765 Peream & serra dissecer, & discindar in lora jugalia.
Bot. Et ego mi populе, si te non amo & magni facio, dissectus
Coquar inter minutalia: atque si his verbis non credis,
Radula comminuar cum caseo in moreto,
Et harpagine correptis testiculis trahar in Ceramicum.
770 Cl. At, ô populе, quomodo existere possit civis, qui te magis amet quam ego?
Praecipue cum tibi meis consiliis utenti conlocupletaverim
Aerarium, alios torquendo, alios angendo, ab aliis petendo:
Non curans privatos homines, dum tibi gratificarer.
Bot. Istud quidem non nimis praeclarum factum est, ô populе; nam idem praestabo & ego:
775 Alienos enim panes rapiens tibi anteponam.
Primum autem id te docebo, hunc te non amare, nec tibi esse benevolum,
Nisi propter id ipsum, quod pruna tua perfruitur:

Etenim

meretriculis; quarum nulla extare potuerunt merita in Remp. De Lysicle vide supra ad vs. 132. Sic in Thesmoph. vs. 825. cum Cleophontem vellet dicere hominem multo pessimum, pejorem dicit hac Salabaccha: καὶ μὴν δὴ Κλεοφῶν χείραν πάνυ δύπτε Σαλαβακχᾶς. (Obs. utrumque dici & Σαλαβακχά & Σαλαβακχώ.) De Cynna vide in Vespis vs. 1028. & in Pace vs. 753. ubi eidem isti Cleoni tribuit Cynnae oculos, id est pudoris expertes.

vs. 165. Λέπαδνα] Scholiastes: λείπει δὲ ἡ εἰς· ἵν' ᾖ, εἰς λέπαδνα· *Deficit praepositio* εἰς, *ut sit* εἰς λέπαδνα, *in lora.* ut isto Alexidis: Τὸ δ' ἄλλο σῶμα κατατεμὼν πολλὰς κύβους· *reliquum vero corpus in quadrata frusta multa discindens.* quem locum citavit Cl. Kusterus ex Athenaei Lib. VII. c. 21. p. 324. Λέπαδνα autem sunt crassa lora, quibus ligabantur colla equorum ad jugum, ut est in Scholiis ad Aeschyl. in Persis vs. 191. & apud Hesychium in λεπάδια; ubi λέπαδνα legendum esse jam monuerunt Viri docti. Ceterum Coriarius Cleo hic de Loris loquitur; ut mox Fartor & Coquus, de re culinaria.

vs. 768. Κατακτησθείην] In Vespis vs. 966. ἀνάζηθι τυρέκτησι καὶ λίζον μίγα —— εἰ μὴ κατέκτησας.

vs. 769. Τὼν ὀρχιπίδων ἐλκοίμην] In Pluto vs. 956. ἕλξῃ θύραζ αὐτόν, λαβὼν τῆ ὀρχιπίδων. In Lysistr. vs. 365. κἄ μήποτ' ἄλλη σε κύων τ ὀρχεων λάβοιμι.

vs. 771. Χρήματα πλεῖς' ἀπέδειξα] Hoc loco ἀποδεικνύω ita accipitur, ut ἀποφαίνω quandoque; Glossae: ἀποφαίνω, *exhibeo, revelo.* Demosthenes adversus Leptinem: πλείω ἢ δέκα καὶ ἑκατὸν τάλαντα ἀπέφηνεν ἀπὸ τῶ πολεμίων· *Plusquam centum & decem talenta exhibuit ab hostibus.* Vide infra ad vs. 814. ubi ἀποφαίνω significat *reddo, efficio*; ut etiam ἀποδεικνύω, alias, ut Ranis vs. 1043. ἐκ χρεῶν —— μοχθηρατάτους ἀπέδειξας.

vs. 775. Ἁρπάζων γάρ] Idem iste supra, vs. 742. dicebat: ἔξεστ]ιν ἑτέρῳ τὴν χύτραν ὑφελόμην. Infra etiam vs. 1196. scite admodum surripit leporinam, quam Cleo destinaverat Populi personae, & quasi suam apponit.

vs. 777. Ἀλλ' ἤ] Nihil deest hic ad plenam sententiam, quamvis id Casaubonus putet; conjungendum antecedenti: οὐχὶ φιλεῖ σε, ἀλλ' ἢ διὰ τοῦτο, *Non amat*

te,

Σὲ γ', ὃς Μήδοισι διεξιφίσω φέρ' ἐς χώρας ἐν Μαραθῶνι,
Καὶ νικήσας ἡμῖν μεγάλως ἐγλωττοτυπεῖν παρέδωκας,
Ἐπὶ ταῖς πέτραις ὦ φρεντίζ' σκληρῶς σε καθήμενον ἔπως·
Οὐχ ὥσπερ ἐγὼ ῥαψάμενός σοι τυτὶ φέρω. ἀλλ' ἐπαναίρε,
Κᾆτα καθίζου μαλακῶς, ἵνα μὴ τριβῇς ἐν Σαλαμῖνι.
ΔΗΜ. Ἀνδρωπε τίς εἶ; μῶν ἔγγον' εἶ τῆ Ἁρμοδίᾳ τις ἐκείνων;
Τοῦτό γε τοὔργον ἀληθῶς ἔστιν γενναῖον, ὦ φιλόδημον.
ΚΛ. Ὡς ἀπὸ μικρῶν βύνις αὐτῷ θωπευμάτων γεγένησαι;
ΑΛΛ. Καὶ σὺ γ' αὐτὸν πολὺ μικροτέροις τύπτων δελεάσμασιν εἶλες.
ΚΛ. Καὶ μὴν εἴπω τις ἀνὴρ ἐφάνη τῷ δήμῳ μᾶλλον ἀμείνων,
Ἢ μᾶλλον ἐμοῦ σε φιλῶν, ἐθέλω δεῖν' ἐς κεφαλὴν δεδόσθαι.
ΑΛΛ. Καὶ πῶς σὺ φιλεῖς, ὃς τοῦτον ὁρῶν οἰκοῦντ' ἐν ταῖσι πθάκναις,
Καὶ γυναίοις, ὦ πυγιδίοις ἔτ' ὄγδοον, οὐκ ἐλεαίρεις·
Ἀλλὰ καθείξας αὐτὸν βλίτηεις. Ἀρχεπολέμου δὲ φέροντος
Τὴν εἰρήνην ἐξεσκέδασας, τὰς πρεσβείας τ' ἀπελαύνεις
Ἐκ τῆ πόλεως, ῥαθαπυγίζων, ἀφ' ταὶς σπονδαῖς προκαλοῦσ'.
ΚΛ. Ἵνα γ' Ἑλλήνων ἄρξῃ πάντων. ἔστι γὰρ ἐν τοῖς λογίοισιν,
Ὡς τοῦτον δεῖ ποτ' ἐν Ἀρκαδίᾳ πεντώβολον ἡλιάσαι,
Ἢν ἀναμείνῃ. πάντως δ' αὐτὸν θρέψω γὰρ ὦ θεραπθίσω,
Ἐξθυείσκων εὖ ὦ μικρῶς, ὁπόθεν τὸ τριώβολον ἕξῃ.
ΑΛΛ. Οὐχ ἵνα γ' ἄρξῃ, μὰ Δί', Ἀρκαδίας προνοούμενος, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον
Σὺ μὲν ἁρπάσῃς ὦ δωροδοκῇς ταῦθ' τῆ πόλεων· ὁ δὲ δῆμος
Ὑπὸ τῆ πολέμου ὦ τῆ ὁμίχλης, ἃ πανουργεῖς, μὴ καθορᾷ σε,
Ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης ἅμα, ὦ ῥᾳδίας, ὦ μισθῆ προς σὲ κεχυμένη.
Εἰ δέ ποτ' εἰς ἀγρὸν ἔτος ἀπελθὼν εἰρωναῖος ἁβατείπῃ,
Καὶ χίφια φαγὼν ἀναθαῤῥήσῃ, ὦ τεμφύλων εἰς λόγον ἔλθῃ,

Γνά-

te, nisi propterea tantum. Illam enim vim habet istud ἀλλ' ἢ in negatione; in Ranis vs. 1115. ἀλλ' οὐδὲ πάλαι ταῦτά γ' ἦν· ἀλλ' ἢ τρίτῳ. In Pace vs. 475. οὐ· εἰ δ' γ' εἶλκον οὐδὲν Ἀρχίλοι πάλαι ἀλλ' ἢ κατηγίλων. Etiam in interrogationibus idem valet; ut in Ranis vs. 437. τυτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμ' ἀλλ' ἢ Διὸς Κόρινθον ἐν τοῖς σφῶμασι; Aliud est ἀλλ' ἤ, de quo alibi.

Ibid. Ἀπολαύῃ] Ita Edd. priscinae; non διαλαύῃ.

vs. 782. Ἵνα μὴ τριβῇς τὴν ἐν Σαλαμῖνι] Scholiastes: ἵνα μὴ ἐντρίψῃς, μηδὲ διαθείρῃς τὴν ἐν Σαλαμῖνι καθεῖσαν πυγὴν ἐν ναυμαχίᾳ. Sede in pulvinari, *ne podicem illum atteras & corrumpas, qui in praelio navali apud Salaminem laboravit.* Sic apud Aeschylum in Agamemnone Clytaemnestra, Agamemnonem ex Troja reducem excipiens, dicit vs. 914. —— νῦν δ' ἐμοὶ φίλον κἄρτα Ἑκοῦσι' ἀτίνης τ' δι μὴ χαμαὶ τιθεῖς Τὸν σὸν ΠΟΔ', ἄναξ, Ἰλιᾶς ΠΟΡΘΗΤΟΡΑ. Δμωαὶ τί μέλλετ' αἵς ἐπέσκηψα τέλη, Πέδον καλύπτειν σφαντόναις πετάσμασι; *Sed jam, ebarum mihi caput, egredere ex curru isto, non humi ponens* PEDEM *tuum, o Rex,* ILII VASTATORUM. *Famulae quid cunctamini, quibus injunctum est negotium, sternere solum & viam tapetibus?*

vs. 783. Ἁρμοδίᾳ] Iste fautor Popularis Statûs fuit, magnamque laudem & decus est consecutus cum Socio suo Aristogitone, quod Hipparchum Hippiae Tyranni fratrem occidisset.

vs. 785. Ὡς ἀπὸ μικρῶν [Vide ad Plutum vs. 377.

vs. 788. Περιδόσθαι] Vide ad Nubes vs. 644.

vs. 789. & 790. Τοῦτον ὁρῶν οἰκοῦντ' ἐν ταῖσι πιθάκναις καὶ γυναίοις καὶ πυγιδίοις] Initio belli Peloponnesiaci Athenienses, qui plerique ruri habitare solebant, omnes in urbem commigrabant; hinc ita erat oppleta hominibus urbs, ut domicilia non caperent omnes. Thucydides Lib. II. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες, ἀνεστίθεντό τε, καὶ ἐσεκομίζοντο ἐκ τῆ ἀγρῶν παῖδας καὶ γυναῖκας, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευήν, ἣ κατ' οἶκον ἐχρῶντο. deinde mox: χαλεπῶς δὲ αὐτοῖς, διὰ τὸ ἀεὶ εἰωθέναι τὰς πολλὰς ἐν τοῖς ἀγροῖς διαιτᾶσθαι, ἡ ἀνακομιδὴ ἐγίγνετο. paulo post: ἐπειδὴ δὲ ἀφίκοντο ἐς τὸ ἄστυ, ὀλίγοις μέν τισιν ὑπῆρχον οἰκήσεις, καὶ παρὰ φίλων τινὰς, ἢ οἰκιῶν

Etenim te, qui cum Perſis digladiatus es pro patria in Marathone,
Et victo hoſte feciſti, ut poſſimus noſtras res geſtas magnifice crepare,
Non reſpicit tam duriter ſedentem ſuper his lapidibus,
Sicut ego, qui hoc *pulvinar* conſui & tibi fero: ſed ſurge,
Deinde ſede molliter, ne atteras Salaminiam *victoriam*.
Pop. Mi homo, quis tu es? num aliquis e proſapia Harmodii?
Nam revera hoc facinus praeclarum eſt, & valde populare.
Cl. Quam parvis a blandimentis ei benevolus factus es!
Bot. Nam tu quoque rebus multo levioribus eum ineſcaſti.
Cl. Imo ſi quisquam viſus eſt unquam, qui magis pugnet pro populo,
Aut qui te magis amet, quam ego, capitis certamen inire volo.
Bot. Et quomodo tu amas, qui, cum iſtum videas habitare in doliis
Et caveis & turriculis, octavo jam anno, eum non miſeraris,
Sed ante incluſum fumo enecas: & Archeptolemo offerente
Pacem, eam diſſipaſti: legatosque abigis
Ex urbe, explodens eos, pede nates eorum verberans, cum ad foedera invitant.
Cl. Nempe ut Graecis omnibus imperet; extat enim in vaticiniis
Fore, ut iſte in Arcadia quinos obolos colligat pro jure dicundo,
Si expectaverit: utique alam ego hunc & curabo,
Idque inventum dabo qua jure quave injuria, ut triobolum habeat.
Bot. Non ideo profecto, ut hic imperet Arcadiae, tu ſatagis, ſed ut magis
Rapias & plura dona captes ab urbibus. Populus enim
Propter belli caliginem tuas fraudes non videt.
Sed neceſſitate & inopia, quodque ſtipendia perſolvenda ſunt, te ſpectat ore hiante;
Quod ſi aliquando iſte in agrum rediens vixerit in pace,
Et eſu granorum recentis frumenti ſe recrearit & olivas convenerit,
Cogno-

εἰκείαν κατοφυγή. οἱ δὲ πολλοὶ τάττε ῥῆμα τῆς φύλακος φάσκει, καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ Ἡρῶα. mox: κατεσκευάσαντο δὲ καὶ ἐν τοῖς ΠΥΡΓΟΙΣ τῶν τειχῶν πολλοὶ, καὶ ὡς ἕκαστός τις ἠδύνατο· ἐ γὰρ ἐχώρησε ξυπελθόντας αὐτὸς ἡ πόλις.

vſ. 791. Ἀρχεπτολέμῳ] Iſte aut unus fuit ex Legatis Lacedaemoniorum ad Athenienſes de Pace facienda: aut ponitur iſtud nomen tanquam hominis nomen Proprium, ſed alluditur ad etymologiam vocis, quae ſignificat *inceptorem belli*. Scholiaſtes: εἶπε δὲ τὸν Ἀρχεπτολέμῳ μεμνησθαι, ἵνα μᾶλλον ἐξάρχειν ἐπιδείξῃ τῷ πολέμῳ τὸ Κλέωνα, καὶ Ἀρχεπτολέμῳ εἰρῆνην διδόντων· *Verosimile eſt eum Archeptolemi (auctoris belli) hic mentionem feciſſe, ut oſtendat Cleonem potius eſſe auctorem belli; etiam Archeptolemo, id eſt, vero auctore belli pacem offerente.* Fuerunt autem Lacedaemonii, qui bellum Peloponneſiacum inchoarunt: atque iidem hoc tempore legatos miſerunt ad Athenienſes de Pace, qui re infecta reverſi ſunt. Vide ad Pacem vſ. 664.

vſ. 794. Ἔστ γὰρ ἐν τοῖς λεγίοισι] Cleo aſſidue jactabat Oracula de futura Athenienſium potentia; ſupra, vſ. 61. de illo: ἄλλ᾽ ἐκ χρησμῶν. infra, vſ. 815.

vſ. 795. Πεντώβολον ἁλιάσασθαι] Judicia exercendo quinos obolos, non tres tantum, ut nunc Athenis, meriturum dicit Populum Athenienſem in Arcadia, victis nempe Arcadibus. Infra vſ. 1085. Allantopola comminiſcitur oraculum, etiam de futura juris dictione Athenienſium in Media: χ᾽ ὅτι γ᾽ ἐν Ἐκβατάνοις δικάσει, λείχων ἰσίασγα.

vſ. 797. Εὖ καὶ μιαρῶς] Alludit ad illud Proverbiale: καὶ δικαίως κἀδίκως· Scholiaſtes: ἐ σπουδαζόμενον ἔτε εἰ ἀπὸ δικαίε, ἔτε εἰ ἀπὸ ἀδίκε περιγένηται τὰ πράγματα· *Non anxie laborans, nec ſi ex juſto, nec ſi ex injuſto res conficiatur.* Supra, vſ. 256. Cleo dicebat: ὡς ἐγὼ βόσκω κακραγῶς, καὶ δίκαια κἄδικα. ubi vide Notam.

vſ. 802. Εἰς ἀγρόν] Dixi ad vſ. 789. Athenienſes ex agris in urbem convenisse.

„ vſ. 803. Χίδρα] Frumenti recentis grana, quae „ meris erat torrere, iisque uti. Fuiſſe hoc genus de- „ licia-

Γνώσε) οἵων ἀγαθῶν αὐτὸν τῇ μαθοφορᾷ παρεκόπθ·
Εἶθ' ἥξῃ σοι δεμυὸς ἄγροικος, καζά σε τ' ψῆφον ἰχνεύων.
Ἃ σὺ γιγνώσκων τόνδ' ἐξαπατᾷς, ᾗ ὀνειροπολεῖς ᾠδὶ σεαυτῦ.
ΚΛ. Οὔκουν δεινὸν ταυτί σε λέγειν δῆτ' ἔτ' ἐμὲ, ᾗ ᾀβάλλειν
Πρὸς Ἀθωναίους ᾗ τ' δῆμον, πεποιηκόζα πλείονα ζημιὰ,
Νὴ τ' Δήμητρα, Θεμιστοκλέους πολλῷ ᾠδὶ τ' πόλιν ἤδη.
ΑΛΛ. Ὦ πόλις Ἄργους, κλύεθ' οἷα λέγῃ; σὺ Θεμιστοκλεῖ ἀνπφερίζεις;
Ὃς ἐποίησε τ' πόλιν ἡμῶν μεζὼ, θύρων ὀπχειλῆ·
Καὶ ᾠδὶ τούτοις ἀειφώση τ' Πειραιᾶ ᾠδσέμαζεν,
Ἀφελών τ' ᾠδὲν τ' ᾀχαίων ἰχθῦς καινὸς παρέθηκε.
Σὺ δ' Ἀθηναίους ἐζήτησας μικροπολίζας ἀποφιῶαι,
Διατειχίζων, ᾗ ζημιωδῶν, ὁ Θεμιστοκλεῖ ἀνπφερίζων.
Κἀκεῖνῳ μὲ φθύγῃ τὼ γῆν· σὺ δ' Ἀχιλλείων ἀπομάτῃ.
ΚΛ. Οὔκουν ταυτὶ δεινὸν ἀκούειν, ὦ δῆμε, ἐστίν μ' τοῦτο τούτῳ,
Ὁπή σε φιλῶ; ΔΗΜ. Παῦ ᾠτοσὶ, ᾗ μὴ σκέρβολλε πονηρά.
Πολλῷ δὲ πολιὼ με ζέοντ ᾗ νῦν ἐλελήθεις ἐγκρυφιάζων.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιβ'.

ΑΛΛ. Μιαρώτατε, ὦ δημακίδιον, ᾗ πλεῖζα πανῦργα δεδρακώς,
Ὁπόζαν χασμᾶ, ᾗ τὺς καυλὺς
Τῶν βύθιων ἐγκαυλίζων,
Καταβροχθίζῃ, κἀμφοὶν χεροῖν
Μυσιλλᾶτα τ' δημοσίων.
ΚΛ. Οὐ χαιρήσεις, ἀλλά σε κλέψον-
Θ' αἱρήσω γὼ τρεῖς μυριάδας.

ΑΛΛ.

„ ficiarum in pretio, praefertim apud ruſticos, appa-
„ ret ex hoc loco. *Caſaubonus.* Etiam in Pace vſ.
„ 594. πεῖς ἀγρίκοισι γὰς ἦσθα χίδρα καὶ σωτηρία.
„ vſ. 810. Ὦ πόλις Ἄργος κλύεθ' οἷα λέγῃ] Hemiſti-
„ chium hoc legitur etiam in Pluto vſ. 310. *Kuſterus.*
ubi vide Notam.

vſ. 812. Ἀριστώσῃ] Ἄριστον *prandium*, ἀριστᾶν *prandere*; alludit autem ad ἄριστ' *optimus*, ut ſignificet, tunc civitatem in *optimo* ſtatu fuiſſe.

Ibid. Περισίμαξε] Allegorice, quaſi de opere piſtorio. Senſus: *Ad beneficia cetera, extructionem Piraeei addidit.*

vſ. 814. Ἀθήναις —— μικροπολίτας ἀποφαίνων] Lyſias Orat. Fun. μεγάλην ἀντὶ μικρᾶς ἀπέδειξαν τὴν πόλιν, ὁμονοοῦσαν δὲ ἀντὶ στασιαζούσης ἀπέφηναν· *Magnam ex parva, & concordem ex ſeditioſa reddiderunt urbem.* Vide ſupra vſ. 771. & ad Ranas vſ. 1043.

vſ. 816. Ἀχιλλείων ἀπομάτῃ] Attice, pro ἀπομάττῃ. Scholiaſtes: Σὺ δὲ τ' ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως μετέχεις. ἐκαλοῦντο γὰς Ἀχίλλειοί τινες κριθαί, ἃς εὐγενεῖς δὲ αὗται· *Tu vero cibum unâ capis in Prytaneo. Vocabatur enim hordeum quoddam Achilleum, quaſi excellens.* Nimirum in Prytaneo coenantibus, ex illo genere hordei paratus videtur appoſitus eſſe cibus. Athenaeus commemorat μᾶζαν Ἀχίλλειον, Lib. III. p. 114. & addit: καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξ Ἀχιλλείων κριθῶν γινομένη. Videtur autem Comicus verbo ἀπομάττεσθαι ad μᾶζαν alludere: quaſi Cleo illo hordeo ſibi *pinſat* mazam. Et opponitur verbum ἀπομάττῃ, quo utitur ad *Cleonem*, verbo περισίμαξεν, quod de *Themiſtocle* loquens uſurpabat: manetque eadem metaphora; ut dicat Themiſtoclem pinſendo addidiſſe aliquid urbi; Cleonem autem de Publico ſib ipſi pinſere. Aut hoc verbum

Cognoscet cujusmodi bona ei praecideris propter stipendia.
Deinde tibi redibit exacerbatus & ferus, calculum contra te quaerens.
Quae cum tu scias, hunc decipis & somnia tua jactas.
Cl. Annon vero grave & intolerabile est te haec in me dicere & me calumniari
Apud Athenienses & Populum, qui praeclarius meritus sum
Multo jam de Rep. quam Themistocles, ita me Ceres amet.
Bot. ô Cives Argivi, auditisne quid dicat? tune Themistocli te aequiparas?
Qui reddidit urbem nostram plenam, cum eam inveniisset semiplenam.
Praeterea ei prandenti Piraeeum insuper pinsuit,
Et nihil de pristinis tollens novos pisces apposuit.
At tu studuisti urbem Athenienstum parvam facere
Interseptam, oracula canens, & teipsum Themistocli aequiparans.
Et ille quidem abit in exilium: tu vero hordeaceis Achilleis vesceris.
Cl. Annon acerbum est, ô Populе, haec me ab isto audire,
Quia te amo? Pop. Heus tu, quiesce, neve conviciis eum pete.
Nam sat longo tempore me clam defraudasti.

SYSTEMA VERSUUM XII.

Bot. Impurissimus est, ô Popelle, & multa nequiter egit
Te oscitante, caulesque
Repetundarum succidens
Deglutit, & ambabus manibus *inferciens*
Haurit Reip. bona.
Cl. Faxo ego, ut non gaudeas; nam te furatum esse tres myriadas convincam.

Bot.

verbum significat *abstergere* manus; ut Cleo dicatur propter luxum pane uti, ex ejusmodi hordeo facto, ad abstergendas manus, pro μαζδαλιὰ· quae ad hos usus alias fiebat ex vilissima farina, aut potius ex furfuribus. Hesychius *Spongias Achilleas* quasdam dici ab aliquibus ait, quibus abstergeantur oculi.

vs. 818. Σκιρρόλλας] Eustathius: σκιρρόλλειν, ἐς κίχρ Cάλλειν, ἀποδολῆ τῦ ε τ' ἐς προθέσεως· nempe ut in σκαραλίζειν, quod est ab ἐς κόραλλας. aut forte σ assumitur, ut in σμικρός. Secundum has etymologias σκιρρόλλειν erit κερτομεῖν.

vs. 819. Πολλὰ] Hoc loco *Nimium*, ut in Nubibus vs. 915. Θράσυς εἶ πολλᾶ· *Nimium es audax.*

Ibid. Ἐγκυφιδίζων] Formavit hoc verbum a voce ἐγκυφίας, quae ab ἐγκύπτω, *occulto*, descendit, & *panem* significat *subcineritium*, ut est in Glossis, qui sub cineribus torrebatur; hic *occultis fraudibus uti*, est ἐγκυφιδίζειν. Mansit autem in metaphora ab arte pistoria; nam primo dixit, προσίμαξεν, deinde ἀπομάττῃ, & nunc ἐγκυφιδίζων.

vs. 821. Ὁπόταν χατμᾷ] Secundae personae. Infra vs. 1028. Ὅταν σύ πᾳ ἄλλοσε χάσκῃς.

„ Ibid. Κανλὸς] Loquendi genus petitum e re olitoria. In multis oleribus, caulem maxime proba-
„ mus. Ideo Poëta obiicit Cleoni, quod populo Athenienti caules repetundarum succiderit, id est, reos
„ repetundarum pretio dimiserit, facta Publico injuria; cum Populus Athenienstis talibus judiciis non
„ minus oblectetur, quam ganeo aliquis aut lurco caulibus. *Ex Notis Casaub.*

ΑΛΛ. Τί θαλαττοκοπεῖς ἢ πλατυγίζεις,
Μιαρώτατος ὢν τοῦ τ' δήμου
Τῶν Ἀθηναίων; ἢ σ' ὑπιδείξω,
Νὴ τὼ Δήμητρ', ἢ μὴ ζῴω,
Δωροδοκήσαντ' ἐκ Μιτυλήνης πλεῖν ἢ μνᾶς τετρακοσίας.

ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Ἰαμβικοὶ Καταληκτικοί.

Ταυτὶ τοσόσπα.

ΧΟΡ. Ὦ πᾶσιν ἀνθρώποις φανεὶς μέγιστον ὠφέλημα,
Ζηλῶ σε τὴν θυγατρίας· εἰ γὰρ ὧδ' ἐποίεις,
Μέγιστ' Ἑλλήνων ἔσῃ, καὶ νῦν μοι καθέξεις
Τὰν τῇ πόλει, τὴν ξυμμάχων τ' ἄρξεις ἔχων τριαίναν,
Ἢ, πολλὰ χρήματ' ἐργάσῃ, σείων τε καὶ ταράττων·
Καὶ μὴ μεθῇς τὴν ἄνδρ', ἐπειδή σοι λαβεῖν δέδωκεν.
Κατεργάσῃ γὰρ ῥᾳδίως, πλουτεῖς ἔχων τοιαύτας.
ΚΛ. Οὔκ, ὦ γαθοί, ταῦτ' ἐστί πω ταύτῃ, μὰ τὸν Ποσειδῶ.
Ἐμοὶ γάρ ἐστ' εἰργασμένον τοιοῦτον ἔργον, ὥς τε
Ἀπαξάπαντας τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς ὑπορρίζειν,
Ἕως ἂν ἢ τὰ ἀσπίδων τὸ ἐν Πύλῳ π λοιπόν.
ΑΛΛ. Ἐπίσχες αὐτὴν ταῖς ἀσπίσιν· λαβὴν γὰρ οὐδέδωκας.
Οὐ γὰρ σ' ἐχεῖν, εἴπερ φιλεῖς τὸν δῆμον, ἐκ τοιούτου
Ταύτας ἐᾶν αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν ἀνατεθῆναι,
Ἀλλ' ἔστι τοῦτ', ὦ δῆμε, μηχάνημ', ἵν', ἢν σὺ βάλῃ
Τὸν ἄνδρα κολάσαι τοῦτον, σοὶ τοῦτο μὴ 'κγένηται.
Ὁρᾷς γὰρ αὐτὴν σῖφον οἷόν ἐστι βυρσοπωλῶν
Νεανιῶν· τούτους δὲ τοιοῦσδε μελιτοπῶλαι,
Καὶ τυροπῶλαι· τοῦτο δ' εἰς ἓν ἐστι συγκεκυφός.
Ὡς εἰ σὺ βεβιήσαιο, καὶ βλέψειας ὀξυκίνδα,

Νύκλως

vs. 827. Τί θαλαττοκοπεῖς] Athenienſes obtinebant illo tempore imperium maris.

„ Ibid. Πλατυγίζεις] Proprie πλατυγίζειν eſt, extremo remo, quae pars illius lata eſt, ferire mare & „ ſtrepitum edere. *Caſaub.* ex Scholiaſte.

vs. 832. Ὦ πᾶσιν ἀνθρώποις φανεὶς μέγιστον ὠφέλημα] Aeſchylus in Prometheo vs. 614. ὦ κοινὸν ὠφέλημα θνητοῖσι φανείς.

vs. 833. Ἐποίεις] In Avibus vs. 344. ἔπαγ', ἐπίεισο πολίμιον ὁρμάν.

vs. 835. Τριαίναν] Joco tribuit Fartori Tridentem Neptuni; quia Athenienſium tunc erat imperium maris. *ex Scholiis.*

vs. 837. Λαβὴν δέδωκεν] In Nubibus vs. 551. ὡς ἅπαξ παρὼν

Bot. Quid jactas maris imperium, quid crepas,
Qui peſſimus es erga Populum
Athenienſem? nam te oſtendam,
Ita me Ceres amet, aut ne vivam,
Ex Mitylene plus quam quadraginta minas dono accepiſſe.

SCENA QUARTA.

Octonarii Jambici Catalectici.

Eaedem Perſonae.

Chor. ô Qui omnibus hominibus maximo emolumento exortus es,
Admiror tuam eloquentiam, & te beatum judico; ſi enim ita perrexeris,
Maximus inter Graecos eris, & nunc ſolus tenebis
Remp. & ſociis noſtris imperabis tridentem *in manu* habens,
Quo multum pecuniae conficies, calumniis terrens & turbans *homines:*
Sed ne dimittas hominem, poſtquam tibi anſam praebuit;
Facile enim ipſum vinces, ejusmodi habens latera.
Cl. ô Boni, nondum eo rediit res, ita me Neptunus amet,
Extat enim meum quoddam facinus adeo praeclarum,
Ut omnibus meis inimicis os obturare poſſim,
Quamdiu aliquid fuerit reliquum de clypeis, quos ex Pylo allatos dedicavi.
Bot. Subſiſte in mentione clypeorum; nam mihi anſam dediſti.
Non enim debueras, ſi Populum amas, data opera
Permittere, ut illi *clypei* una cum anſis dedicarentur.
Sed eſt haec, ô Populе, molitio quaedam, ut, ſi tu velis
Hunc hominem caſtigare, tibi non liceat.
Vides enim ut ſit conſtipata iſta caterva coria vendentium,
Juvenum; circa iſtos habitant venditores mellis,
Et caſeorum; qui omnes in unum conſpirant.
Itaque, ſi tu frendeas iratus, & cogites de hoc homine in exilium pellendo,

Noctu

παρέδωκεν λαζὸν Ὑπερβολῶ. Hic paulo poſt: λαζὸν γὰς ἐδίδαξας. In Lyſiſtr. vſ. 675. εἰ γὰς ἐδώσ τις ἡμῶν ταῖδε κἀν σμικραν λαζόν.

vſ. 851. Ὀστρακίνδα] Scholiaſtes: ἔστι μὲν ὄνομα παιδιᾶς· ἔσικ δὲ εἰπεῖν· [εἰ] θελήσεις αὐτὸν ἐξοστρακισθῆναι. *Eſt quidem* ὀστρακίνδα *nomen ludi; hoc tamen vult dicere: Si volueris ipſum per oſtracismum ejicere.* Jul. Pollux IX. ἰρῶ δὲ καὶ ἄλλων παιδιῶν ὀνόματα, ταὐτὸν ἰχνεύων χῆμα τῇ καταλήξ τῶν ὀνομάτων. βασιλίνδα, ὀστρακίνδα, διελκυσίνδα, μυίνδα, χυτρίνδα &c. *Dicam & aliorum ludorum nomina, eandem habentia formam reſpectu terminationis:* βασιλίνδα, ὀστρακίνδα &c. Eſt autem βάλλειν ὀστρακίνδα hoc loco, *vultu minari oſtracismum*, & dicitur ut βάλλειν Παλλάδα in Acharn. vſ. 233.

ΑΛΛ. Τί θαλαττοκοπεῖς ἢ πλατυγίζεις,
Μιαρώτατος ὢν τοῦ τ' δήμου
Τῶν Ἀθηναίων; ἢ σ' ὑπιδείξω,
Νὴ τὼ Δήμητρ', ἢ μὴ ζῴω,
Δωροδοκήσαντ' ἐκ Μιτυλήνης πλεῖν ἢ μνᾶς τετρακοσίας.

ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Ἰαμβικοὶ Καταληκτικοί.

Ταυτὶ τοσόσπα.

ΧΟΡ. Ὦ πᾶσιν ἀνθρώποις φανεὶς μέγιστον ὠφέλημα,
Ζηλῶ σε τὴν θυγατρίας· εἰ γὰρ ὧδ' ἐποίεις,
Μέγιστ' Ἑλλήνων ἔσῃ, καὶ νῦν μοι καθέξεις
Τὰν τῇ πόλει, τὴν ξυμμάχων τ' ἄρξεις ἔχων τριαίναν,
Ἢ, πολλὰ χρήματ' ἐργάσῃ, σείων τε καὶ ταράττων·
Καὶ μὴ μεθῇς τὴν ἄνδρ', ἐπειδή σοι λαβεῖν δέδωκεν.
Κατεργάσῃ γὰρ ῥᾳδίως, πλουτεῖς ἔχων τοιαύτας.
ΚΛ. Οὔκ, ὦ γαθοί, ταῦτ' ἐστί πω ταύτῃ, μὰ τὸν Ποσειδῶ.
Ἐμοὶ γάρ ἐστ' εἰργασμένον τοιοῦτον ἔργον, ὥς τε
Ἀπαξάπαντας τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς ὑπορρίζειν,
Ἕως ἂν ἢ τὰ ἀσπίδων τὸ ἐν Πύλῳ π λοιπόν.
ΑΛΛ. Ἐπίσχες αὐτὴν ταῖς ἀσπίσιν· λαβὴν γὰρ οὐδέδωκας.
Οὐ γὰρ σ' ἐχεῖν, εἴπερ φιλεῖς τὸν δῆμον, ἐκ τοιούτου
Ταύτας ἐᾶν αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν ἀνατεθῆναι,
Ἀλλ' ἔστι τοῦτ', ὦ δῆμε, μηχάνημ', ἵν', ἢν σὺ βάλῃ
Τὸν ἄνδρα κολάσαι τοῦτον, σοὶ τοῦτο μὴ 'κγένηται.
Ὁρᾷς γὰρ αὐτὴν σῖφον οἷόν ἐστι βυρσοπωλῶν
Νεανιῶν· τούτους δὲ τοιοῦσδε μελιτοπῶλαι,
Καὶ τυροπῶλαι· τοῦτο δ' εἰς ἓν ἐστι συγκεκυφός.
Ὡς εἰ σὺ βεβιήσαιο, καὶ βλέψειας ὀξυκίνδα,

Νύκλως

vs. 827. Τί θαλαττοκοπεῖς] Athenienſes obtinebant illo tempore imperium maris.

„ Ibid. Πλατυγίζεις] Proprie πλατυγίζειν eſt, extremo remo, quae pars illius lata eſt, ferire mare & „ ſtrepitum edere. *Caſaub.* ex Scholiaſte.

vs. 832. Ὦ πᾶσιν ἀνθρώποις φανεὶς μέγιστον ὠφέλημα] Aeſchylus in Prometheo vs. 614. ὦ κοινὸν ὠφέλημα θνητοῖσι φανείς.

vs. 833. Ἐποίεις] In Avibus vs. 344. ἔπαγ', ἐπίεισο πολίμιον ὁρμάν.

vs. 835. Τριαίναν] Joco tribuit Fartori Tridentem Neptuni; quia Athenienſium tunc erat imperium maris. *ex Scholiis.*

vs. 837. Λαβὴν δέδωκεν] In Nubibus vs. 551. ὡς ἅπαξ παρὼν

Bot. Quid jactas maris imperium, quid crepas,
Qui peſſimus es erga Populum
Athenienſem? nam te oſtendam,
Ita me Ceres amet, aut ne vivam,
Ex Mitylene plus quam quadraginta minas dono accepiſſe.

SCENA QUARTA.

Octonarii Jambici Catalectici.

Eaedem Perſonae.

Chor. ô Qui omnibus hominibus maximo emolumento exortus es,
Admiror tuam eloquentiam, & te beatum judico; ſi enim ita perrexeris,
Maximus inter Graecos eris, & nunc ſolus tenebis
Remp. & ſociis noſtris imperabis tridentem *in manu* habens,
Quo multum pecuniae conficies, calumniis terrens & turbans *homines:*
Sed ne dimittas hominem, poſtquam tibi anſam praebuit;
Facile enim ipſum vinces, ejusmodi habens latera.
Cl. ô Boni, nondum eo rediit res, ita me Neptunus amet,
Extat enim meum quoddam facinus adeo praeclarum,
Ut omnibus meis inimicis os obturare poſſim,
Quamdiu aliquid fuerit reliquum de clypeis, quos ex Pylo allatos dedicavi.
Bot. Subſiſte in mentione clypeorum; nam mihi anſam dediſti.
Non enim debueras, ſi Populum amas, data opera
Permittere, ut illi *clypei* una cum anſis dedicarentur.
Sed eſt haec, ô Populе, molitio quaedam, ut, ſi tu velis
Hunc hominem caſtigare, tibi non liceat.
Vides enim ut ſit conſtipata iſta caterva coria vendentium,
Juvenum; circa iſtos habitant venditores mellis,
Et caſeorum; qui omnes in unum conſpirant.
Itaque, ſi tu frendeas iratus, & cogites de hoc homine in exilium pellendo,

Noctu

παρέδωκεν λαζὸν Ὑπερβολῶ. Hic paulo poſt: λαζὸν γὰς ἐδίδαξας. In Lyſiſtr. vſ. 675. εἰ γὰς ἐδώσ τις ἡμῶν ταῖδε κἀν σμικραν λαζόν.

vſ. 851. Ὀστρακίνδα] Scholiaſtes: ἔστι μὲν ὄνομα παιδιᾶς· ἔσικ δὲ εἰπεῖν· [εἰ] θελήσεις αὐτὸν ἐξοστρακισθῆναι. *Eſt quidem* ὀστρακίνδα *nomen ludi; hoc tamen vult dicere: Si volueris ipſum per oſtracismum ejicere.* Jul. Pollux IX. ἰρῶ δὲ καὶ ἄλλων παιδιῶν ὀνόματα, ταὐτὸν ἰχνεύων χῆμα τῇ καταλήξ τῶν ὀνομάτων. βασιλίνδα, ὀστρακίνδα, διελκυσίνδα, μυίνδα, χυτρίνδα &c. *Dicam & aliorum ludorum nomina, eandem habentia formam reſpectu terminationis:* βασιλίνδα, ὀστρακίνδα &c. Eſt autem βάλλειν ὀστρακίνδα hoc loco, *vultu minari oſtracismum*, & dicitur ut βάλλειν Παλλάδα in Acharn. vſ. 233.

Νύκλως καθαρπάσαντες ἀν τὰς ἀσπίδας, θέοντες
Τὰς εἰσβολὰς τ᾽ ἀλφίτων ἀν καταλάβοιεν ἡμῶν.
ΔΗΜ. Οἴμοι τάλας! ἔχυσι γὰρ πόρπακας; ὦ πόνηρε!
Ὅσον με παρεκόπτω χρόνον τοιαῦτα χρυσιδημῶν.
ΚΛ. Ὦ δαιμόνιε, μὴ δῆτ᾽ λέγοντος ἴσθι, μηδ᾽ οἰηθῇς
Ἐμοῦ ποθ᾽ εὑρήσειν φίλον βελτίον᾽· ὅς τις εἶς ὢν
Ἔπαυσα τὰς συνωμότας· καί μ᾽ ἐλέληθεν ἐνδὺς
Ἐν τῇ πόλει συνιζάμενον· ἀλλ᾽ εὐθέως κέκραγα.
ΑΛΛ. Ὅταν γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπωθας.
Ὅταν μὲν ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδέν·
Ἐὰν δ᾽ ἄνω τε κἀκάτω τὸ βόρβορον κυκῶσιν,
Αἱροῦσι· κἀγὼ σὺ λαμβάνεις, ἣν τὴν πόλιν παράσχῃς.
Ἀλλ᾽ εἰπέ μοι τοσουτονί. σκύτη τοσαῦτα πωλῶν,
Ἐδωκας ἤδη τωπαί γε κἀπύμα σαυτῷ
Ταῖς ἐμβάσι, φάσκων φιλεῖν; ΔΗΜ. Οὐ δῆτα, μὰ τὸν Ἀπόλλω.
ΑΛΛ. Ἐγνωκας οὖν δῆτ᾽ αὐτὸν οἷός ἐστιν; ἀλλ᾽ ἐγώ σοι
Ζεῦγος περάμου ἐμβάδων, τωτὶ φορεῖν δίδωμι.
ΔΗΜ. Κείνω σ᾽, ὅσον γ᾽ ἐγ᾽ οἶδα, πρὸς τὸ δῆμον ὄντ᾽ ἄριστον,
Εὐνόστατόν τε τῇ πόλει, κἀ τοῖσι δικηλύταισιν.
ΚΛ. Οὐ δεινὸν οὖν δῆτ᾽ ἐμβάδας τοσουτονὶ δύνασθαι,
Ἐμοῦ δὲ μὴ μνείαν ἔχειν ὅσων πέπονθας, ὅς τις
Ἔπαυσα τὰς κινησμούς, τὸ Γρύπιον ἐξαλείψας;
ΑΛΛ. Οὔκουν σε δῆτα ταῦτα δεινὸν ὄντ᾽ ὠφελοτηρεῖν,
Παῦσαί τε τὰς κινησμούς; κἀκ ἔσθ᾽ ὅπως ἐκείνους
Οὐχὶ φθονῶν ἔπαυσας, ἵνα μὴ ῥήτορες γένωνται.
Τοῦτον δ᾽ ὁρῶν ἄνθ᾽ ἁπάντων ὄντα τηλικουτονί,
Οὐ πώποτ᾽ ἀμφιμαχάλου τὸ δῆμον ἠξίωσας,
Χειμῶνος ὄντος· ἀλλ᾽ ἐγώ σοι τουτονὶ δίδωμι.
ΔΗΜ. Τοιουτονὶ Θεμιστοκλῆς ὁ πώποτ᾽ ἐπενόησεν·
Καί τοι σοφὸν κἀκεῖνο Πειραιοῦς· ἔμοιγε μέν τοι
Οὐ μεῖζον εἶναι φαίνετ᾽ ἐξεύρημα τοῦ χυτρῶνος.
ΚΛ. Οἴμοι τάλας, οἵοις πιθηκισμοῖς με φενακίζεις.

ΑΛΛ.

vs. 855. Παρεκόπτω] Supra, vs. 804. οἷον ἀγαθὸν αὐτὸν τῇ μισθοφορᾷ παρεκόπτω. est autem idem quod παρακρούεσθαι, quod in Glossis exponitur: *Defraudare*; proprie in mensuris: & quod hic sequitur, χρυσιδημῶν, est τὸ δῆμον ἀπατᾶν καὶ παρακρούεσθαι, ut Scholiastes loquitur.

vs. 856. Μὴ τῷ λέγοντι ἴσθι] Sophocles in Oedipo vs. 927. Ἀλλ᾽ ἴσι τῷ λέγοντι, εἰ φόβος λέγει· *Sed detur est loquenti, si is metuenda nunciet.*

vs. 862. Ἐὰν δ᾽ ἄνω τε καὶ κάτω τὸ βόρβορον κυκῶσι] Procopius Epist. 38. καταμαθόντες τὸν τύχην ἄνω καὶ κάτω κυκῶσαν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα· *Cum animadverterent Fortunam humanas res sursum deorsum turbare.* Aeschylus apud Athenaeum IX. p. 375. τὸ αὐτῆς δόξ᾽, Ἣ πολλὰ᾽ ἐν δόμοισιν εἰργάσω κακὰ, Δοῦσα καὶ πρίσασα τύχῃ᾽ ἄνω κάτω· — *ejusdem suis, quae multa in aedibus fecit mala, quatiens & evertens turbulenter omnia sursum deorsum.* Demosthenes Philippica III. τῶν δ᾽ ἀπολωλότων ἅπαντα λελύμανται, καὶ ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα· *Nunc autem postquam illud periit,*

Noctu diripientes clypeos isti currerent
Ad occupanda granaria nostra.
Pop. Hei mihi misero! habentne ergo ansas *illi clypei?* ô sceleste!
Quanto tempore me decepisti & fraudasti.
Cl. ô Bone, ne dedas te huic Oratori, neve putes
Me ipso unquam te inventurum amicum meliorem: qui solus
Conjuratos compescui: neque me latet ulla
Conspiratio in urbe; sed statim vociferari soleo.
Bot. Idem enim facis quod illi, qui captant anguillas:
Si enim lacus sit sedatus, nihil accipiunt,
Cum autem sursum deorsum caenum perturbaverint,
Capiunt: tu quoque accipis, quando urbem turbas.
Unum hoc dic mihi: cum tot coria vendas,
Dedistine unquam huic de tuo soleam
Ad calceos, tu qui te amare eum dicis? Pop. Non sane, ita me Apollo amet.
Bot. Ergone cognoscis eum qualis sit *homo?* at ego tibi
Hocce par calceorum emi & do gestandum.
Pop. Judico te omnium, quod sciam, optime de Populo meritum esse,
Et reip. te esse benevolentissimum, atque digitis pedum.
Cl. Annon ergo acerbum est calceos quidem *apud te* tantum valere;
Meorum autem erga te meritorum te obliviscì, qui
Compescui cinaedos, deleto Grytto.
Bot. Annon ergo acerbum est, te culos quidem inspectare,
Et cinaedos compescere? (quamvis omnino
Ex invidia compescueris, metuens ne Rhetores fiant:)
Hunc autem ista aetate cum videas carere tunica,
Nunquam tunica dignatus es utrinque manicata,
Hyberno tempore; at ego tibi istam do.
Pop. Tale quid nec Themistocles unquam excogitavit:
Quamvis illud etiam inventum sapiens fuerit, Piraeeus inquam munitus; mihi tamen
Non majus illud videtur, quam hocce tunicae inventum.
Cl. Hei mihi misero, qualibus me adulationibus exagitas.

Bot.

perìit, labefecit omnia, & ima summis miscuit apud Graecos. Vide ad Aves vs. 3.

vs. 870. Εὐνέστατον — τοῖσι δικλίδιοισι] Alexis apud Athenaeum XV. p. 700. Ὁ πρῶτ' ἐφεῦρε μᾶλα λυχνέχ περιπατεῖν ἐν ὑκλίς, ἵν τις κλέψειεν ἢ δικλίδιον. *Qui primus excogitavit deambulare cum laterna noctu, digitorum pedis patronus ipse fuit.*

vs. 873. Τὸν Γρύλλον] Cinaedum quemdam ita dictum. ex *Scholiis.*

vs. 876. Ἵνα μὴ ῥήτορες γένωνται] Acerbe in Rhetores illius temporis. Quasi, qui pueri, cinaedi fuere, illi Rhetores plerumque fiant. Supra, vs. 423. ἐκ ἰσθ' ὅτως ὁ παῖς ὁ δ' ἐ ἐ δίκαιον ἐπιτροπεύσ{. deinde alter: ὅτιὴ — κίνας ὁ πρωκτὸς εἶχεν. ubi vide Notam.

vs. 881. Ὁ Πειραιεύς] Supra, vs. 211. ἐ Πειραιᾶ προσέμηξεν. Constat autem Themistoclis consilio extructum fuisse Piraeeum.

vs. 883. Πυθοκτισμοῖς] In Vespis vs. 1288. ὑπό τι μικρὸν ἐπιθύκισα.

Ibid. Περιπλαύσεις] Eurip. in Oreste vs. 412. οἵ μοι διωγμῶν,

ΑΛΛ. Οὐκ, ἀλλ' ὅσῳ πίνων ἀνὴρ πέπονθ', ὅταν χρείᾳ·
Τοῖσι τρόποις τοῖς σοῖσιν, ὥσῳ βλαυτίοισι, χρῶμαι.
ΚΛ. Ἀλλ' οὐχ ὑπερβαλεῖς με θωπείαις· ἐγὼ γὰρ αὐτὸν
Προσαμφιῶ τοδί· σὺ δ' οἴμωζ', ὦ πόνηρε. ΔΗΜ. Αἰβοῖ·
Οὐκ ἐς κόραξας ἀποφθερεῖ, βύρσης κάκιστον ὄζων;
ΑΛΛ. Καὶ τοῦτ' ὀπίτηδές σε θεὶς ἔπιμπλ', ἵνα σ' ἀποπίξῃ.
Καὶ θοὐτερον ἐπεβάλθυσέ σοι. τὸ καυλὸν οἶσθ' ἐκεῖνον,
Τῷ σιλφίῳ τὸ ἄξιον γενόμενον; ΔΗΜ. Οἶδα μὰ τοι.
ΑΛΛ. Ἐπίτηδες ὅτῳ αὐτὸν ἔσπασθ' ἄξιον γενέσθαι,
Ἵν' ἐσθίοιτ' ὠνήμενοι, κἄπειτ' ὀφ' Ἡλιαίᾳ
Βδέοντες ἀλλήλους ἀποκλείειαν οἱ δικασταί.
ΔΗΜ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, ᾗ θεὸς ἐμὲ τυπί γ' εἶπ' ἀνὴρ κόρυμβον.
ΑΛΛ. Οὐ γὰρ τόθ' ὑμεῖς βδεόμενοι δῆπου 'γένεσθε πυρροί;
Καὶ Νὴ Δί' ἦν γὰ τοῦτο Πυρράνθου τὸ μηχάνημα.
ΚΛ. Οἵοισί μ', ὦ πόνηρε, βωμολοχεύμασιν παράγεις;
ΑΛΛ. Ἦ γὰρ θεὸς μ' ἐκέλευσε νικῆσαί σ' ἀλαζονείᾳ.
ΚΛ. Ἀλλ' εἴ με νικήσεις. ἐγὼ γὰρ φημί σοι παρέξειν
Ὦ δῆμε, μηδὲν δρῶντι, μισθὸν πύβλιον ῥοφῆσαι.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ κυλίχνιόν τέ σοι, γᾶ φάρμακον δίδωμι,
Τὰ 'ν τοῖσιν ἀντικνημίοις ἑλκύδρια θεραλείφειν.
ΚΛ. Ἐγὼ δὲ τὰς πολιάς γέ σου κλέγων, νέον ποιήσω.
ΑΛΛ. Ἰδοὺ δέχου κέρκον λαγῶ, τῷ φθαλμιδίῳ θερίψῃν.
ΚΛ. Ἀπομυξάμενον, ὦ δῆμ', ἐμοῦ θὲς τὸ κεφαλίῳ ἀποψῶ.

Δίμετροι Ἰαμβικοί.

ΑΛΛ. Ἐμοῦ μὲν ἦν, ἐμοῦ μὲν ἦν.
ΚΛ. Ἐγὼ σε ποιήσω τριηρεσχεῖν, ἀναλίσκοντα τὴ

Σαω-

διωγμῶν, οἷς γ' ἑαυτόμαι τλας· *Heu quantis, miser, exagitor persecutionibus.*

vs. 884. Χεσεῖν] Verba in σίω sunt desiderativa, ut ἀπαλλαξείω, apud Thucyd. Lib I. ἀπαλλαξείοντες δὲ καὶ τῶ Μηδικῶ πολέμω. Ubi Scholia: ἀπαλλαξείωσι ἔχοντες, τετίσιν ἐπιθυμοῦντες ἀπαλλαγῆναι. Sic, παραδωσείω apud eundem Lib.IV. γνοὺς δὲ παραδωσείοντα, ubi Scholia: ἐφιέμενον παραδώσειν· *cupientem tradere.* item πολεμησείω. apud eundem Lib. I. Vide ad Vespas vs. 168. alia forma verborum desiderandi est contractorum ex αω, ut χεζοτιᾶν, de quibus hic in Equit. vs. 61. & vs. 994.

vs. 885. Τοῖσι τρόποις τοῖς σοῖσι —— χρῶμαι] Eurip. in Oreste vs. 751. ἐχὶ Μενέλεω τρόποισι χρώμεθα.

Ibid. Ὥσπερ βλαυτίοισι] In conviviis discumbentes exuebant soleas; ut hodienum Graeci & Turcae, si alicubi in collegio consideant (sedent autem humi super tapetibus, non exporrectis pedibus, sed ad se contractis, ut tibiae tranversim positae formam crucis referant, quibus insident, more Sartorum in Hollandia) soleas in propinquo deponunt. Fiebat autem saepe, ut qui plusculum adbibisset, & subito vellet surgere, cogente aliqua necessitate, vicini soleas pro suis acciperet; nam ebrii non nimis acute cernunt. Quin etiam illud contigit, ut aliquis in convivio soleas plane amitteret; Athenaeus VII. p. 338. Δωρίωνος τὸ κρεμαστοῖς κυλλοποδίου ὄντος, ἀπώλετο ἐν συμποσίῳ τὸ χαλὲ ποδὸς τὸ βλαυτίον· καὶ ὃς, οὐδὲν, ἔτι πλεῖον καταράσασθαι τῶ κλέψαντι, ἢ ἀρᾶσαι αὐτῷ τὸ σανδάλιον· *Dorioni Tibicini, qui erat loripes, perierat in*

Bot. Imo id facio quod poti ſolent, cum cacaturiunt,
Nam ut illi ſoleis alienis, ita ego tuis moribus utor.
Cl. Sed non ſuperabis me aſſentationibus; nam ego
Super tuum munus ei amiciam hancce *tunicam*; at tu plora improbe. Pop. Au!
Nonne hinc in malam rem ibis, qui peſſime corium oles?
Bot. Et iſtam data opera tibi amixit, ut te ſuffocaret.
Antehac etiam tibi inſidiatus eſt. Meminiſtine cum caulis
Laſerpitii vili pretio veniret? Pop. Equidem memini.
Bot. Data opera iſte voluit eum vili venire,
Ut ementes edatis, deinde in Heliaea
Judices pedendo ſeſe invicem occidant.
Pop. Ita me Neptunus amet, idem mihi ſtercorarius quidam dixit.
Bot. Annon tunc vos erubeſcebatis pedentes?
Et profecto fuit hoc Pyrrhandri commentum.
Cl. Qualibus me, ô improbe, ſcurramentis turbas.
Bot. Minerva enim juſſit, ut te vincerem arrogantia.
Cl. Sed non vinces me: ego enim ajo me tibi daturum
ô Populе, nihil agenti, ſorbere catinum mercedis *judiciariae*.
Bot. Ego vero tibi pyxidem & medicamentum do,
Ut tibiarum ulcera tibi circumungas.
Cl. Ego vero canos tuos legens juvenem te faciam.
Bot. Hem cape caudam leporis, ut tibi ocellos circumtergeas.
Cl. Cum te emunxeris, ô Populе, in caput meum te abſterge.

Dimetri Jambici.

Bot. Imo in meum, imo in meum.
Cl. Ego te faciam triremis curatorem, ut ſumtus facias de

Tuo

in convivio ſolea illius pedis, qui ei claudus ac debilis erat; tum is, nihil, inquit, majus imprecabor furi, quam ut ejus pedi ſandalium meum conveniat.

vſ. 895. Ἀνὴρ κόπριος] Per Proſopopoeiam intelligit τὴν κόπρον, & vult dicere: ſibi etiam, poſtquam ſilphium comediſſet, commotam fuiſſe alvum, ut pederet. In Eccleſiaz. vſ. 313. & 316. ἐγὼ δὲ καπάκειμαι πάλαι χεζοτιῶν· —— ὁ δ' ἤδη τὴν θύραν ἐπῆλθε κρέων ὁ κοπρεαῖος.

vſ. 896. Πυῤῥοί] Aut erubuiſſe eos dicit, ex pudore, quia pepediſſent: aut eos alvo cita commaculaſſe veſtem. In Eccleſiaz. vſ. 330. τί τοῦτό τοι τὸ πυῤῥὸν ἐστίν; ἢ τί πω Κινησίας σὲ καταστίλβει;

vſ. 897. Πυῤῥάνδρου] Alludit ad proxime antecedens πυῤῥοί. erat autem Pyrrhander iſte improbus aliquis & Sycophanta. *Ex Scholiis.*

vſ. 902. Μισθὸς τριῶβολον ῥοφῆσαι] Metaphorice. In Veſpis vſ. 508. δικαίου συκοῦν φάγοιμ' ἂν ἢ λοπάδι πεπυγμένον. Hoc loco intelligit τὸ δικαστικὸν μισθόν, ut Scholiaſtes ait. Supra, vſ. 51. Cleonis ad Populum verba referuntur: ἴσθι, ῥόφησον, ἔντραγ', ἔχε τριώβολον.

vſ. 903. Τὰ 'ν τοῖσιν] Vide ad Plutum vſ. 784.

„ vſ. 908. Τριηραρχεῖν] Tangitur hic calumnia Athe„ nis uſitata. Erant in ea urbe publica quaedam mu„ nera, privato ſumtu curanda, quod proprie λειτουρ„ γεῖν dicitur. Ejusmodi fuit Editio Ludorum, & Prae„ bitio triremis. Illud vocatur χορηγεῖν, hoc τριηραρ„ χεῖν. Saepe autem non ditiſſimus quisque, ut erat „ aequum, ſed optimus quis iis oneribus premebatur. „ *Caſaubonus.*

Σαυτῷ, παλαιὰν ναυῖ ἔχν-
τ', εἰς ἣν ἁναλῶν οὐκ ἐφέ-
ξεις, οὐδὲ ναυπηγήμν@.
Διαμηχανήσομαί θ' ὅπως
Ἂν ἱστίον σαθρὸν λάβῃς.
ΧΟΡ. Ἀνὴρ παφλάζῃ, παῦε, παῦ
Ὑπερζέων· ὑφελκίεον
Δὲ τ̃ ξύλων· ἀπαρυτέον
Τὲ τ̃ ἀπειλ̃ν ταυτηί.
ΚΛ. Δώσεις ἐμοὶ καλὴν δίκην,
Ἰπήμν@ ταῖς εἰσφοραῖς.
Ἐγὼ γ' εἰς τὰς πλησίας
Σπεύσω σ' ὅπως ἂν ἐγγραφῇς.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δ' ἀπειλήσω μὲ ὑ-
δὲν, θὔχομαι δέ σοι ταδί.
Τὸ μὴ τάχιστον τευθίδων
Ἐφεψάναι σίζον· σὲ δὲ
Γνώμ̃ ἐρεῖν μέλλοντα πρὲ
Μιλησίων, ἢ κερδανεῖν
Τάλαντον, ἢν κατεργάσῃ,
Σπεύδειν, ὅπως τ̃ τευθίδων
Ἐμπλήμν@ φθαίης ἔτ' εἰς
Ἐκκλησίαν ἐλθεῖν· ἔπει-
τα πεὶν φαγεῖν, ἀνὴρ μεθύ-
κοι, ἢ σὺ τὸ τάλαντον λαβεῖν
Βυλόμν@ ἐ-
θίων ὀπτιγείης.
ΧΟΡ. Εὖ νή γε τ̃ Δία ἢ τ̃ Ἀπόλλω,
Καὶ τὼ Δήμητρα.
ΔΗΜ. Καί μοι δοκεῖ ἢ τἄλλα γ' εἶναι καταφανῶς
Ἀγαθὸς πολίτης, οἷ@ οὐδεὶς πω ξένῳ

Ἀνὴρ

„ vſ. 910. Παλαιὰν ναῦν] Eſt apud Plautum, *finem „ nullum eſſe ſumtuum, ſi quis navem ſartam tectam eſſe „ velit; aut mulierem comtam:* quod Ariſtophanes hic „ ſpectatum judicat ab iis, qui viros bonos ſumtibus „ vellent atterere, quibus de induſtria committebatur „ vetus navis. *Caſaub.*

vſ. 915. Ἀνὴρ παφλάζῃ] Per metaphoram ab ollis ebullientibus, ſignificat Cleonis animum incitatum, & fremitum verborum. Eubulus Comicus apud Athenaeum VI. p. 229. Λοπὰς παφλάζῃ βαρβάρῳ καλήματι· *Patina bullit barbaro ſonitu.* ab iſto verbo παφλάζειν indidit Comicus Cleoni nomen Παφλαγών.

vſ. 919. Δώσεις ἐμοὶ καλὴν δίκην] In Veſpis vſ. 451. ἀλλὰ τάττων μὲν τάχ' ὑμῖν δώσετον καλὴν δίκην.

vſ. 920. Ἰπήμν@ ταῖς εἰσφοραῖς] Scholiaſtes Aeſchyli a Stanlejo editus, pro εἰσφοραῖς legit apud Comicum noſtrum συμφοραῖς, ad Prometheum, vſ. 365. & ita legi etiam in Suida & Etymologo annotavit Cl. Kuſterus. ἰπήμν@ autem eſt ab ἴπ@, quod *Preſſorium* ſignificat, ut ex Vet. Gloſſis conjicere licet, ſive *Praelum.*

vſ. 925. & 930. ſeq. Τὸ μὴν τάχιστον τευθίδων ἐφεψάναι σίζον· σὲ δὲ — σπεύδειν] Similis imprecatio eſt in Acharnenſ. vſ. 1155. ὃν γ' ἔτ' ἐπίδοιμι τευθίδ@ δειμαν@

Tuo navem veterem habens, in quam tibi ſumtuum nullus erit
Finis, nec fabricationis.
Comminiſcar etiam ut
Velum putrefactum accipias.
CHOR. Homo iſte ebullit: deſine, deſine
Efferveſcere: ſubducendum
Nonnihil de lignis: deſpumandum
De minis aliquid iſto *cochleari*.
CL. Dabis mihi pulchre poenas;
Nam tributo conferendo premeris.
Ego enim inter divites
Ut cenſearis allaborabo.
BOT. Ego vero minabor quidem nihil, opto autem tibi haec:
Ut ſartago quidem cum ſepiis
Super igne ſtet ſtridens; tu autem
Sententiam pronunciaturus de
Mileſiis, & lucraturus
Talentum, ſi rem perfeceris,
Properes ſepiis
Te implere, priusquam in
Concionem eas: deinde antequam ederis, homo *aliquis te in concionem* arceſſat, & tu talentum accipere
Volens vorando ſuffoceris.
CHOR. Belle ita me Jupiter & Apollo
Et Ceres ament.
POP. Et ſane videtur mihi cetera etiam eſſe perſpicue
Bonus civis, qualis nemo ad hoc tempus

Vir

νον, ἅδ' ἀπλιμίνη σίζεται πάραλφ ἐπὶ τραπέζης κιμίνη ἐκέλλει· κἄπα μέλλοντ' καζεῖν αὐτῷ, κύων ἀφπάσασα φεύγει. Dicitur autem τάχιστον πυθέσθαι, ut χύτρα ἀθέρισε in Pluto vſ. 673.

vſ. 933. Μιθύσει] In Eccleſ. vſ. 533. ἠδεῖτο δὲ, ὅπερ μεθύσκει μ', ἐξείναι πάση σπουδῇ· *Rogabat autem, illa quae me accerſebat, ut exirem omnino.* Euripides in Troadibus vſ. 1270. Ἕπου, μεθέξεις σ' Ὀδυσσέως πάρα Οἵδ', ἅ σε δέλεαρ κλῆρος ἐκπέμπει πάτρας· *Sequere; nam ad te accerſendam veniunt ab Ulyſſe Iſti, cui te ſervam ſors mittit ex Patria.* Vide hic in Equitibus ad vſ. 602.

vſ. 936. Ἐσθίων ἀκπνιγείης] Optat, ut Cleo vorando ſuffocetur, dum in Concionem properans, ſe prius cibum celeriter vult conſumere. Archeſtratus Poëta facetiſſimus, apud Athenaeum VII. p. 327. — κἀγὼ ἐπείγω Οὕτως, ἐς πνιγεσθαι ὑπὸ σπουδῆς καταπίνων· *& feſtina ſic, ut ſuffocerit prae nimio deglutiendi ſtudio.*

vſ. 940. Οἷος ἐθέλει — τοῖσι πολλοῖς τῶ Ὁλῶ] Hominibus viliſſimis, a rebus venalibus; ſupra, vſ. 646. ἵνα τὰς ἀρύας ὠνοῦντο πολλὰς τῶ Ὁλῶ. & vſ. 659. αἱ περιχύδες εἰ γένοιτ' ἐκπὸν τῶ Ὁλῶ. Caſaubonus opportune ad praeſentem locum facit mentionem proverbii: *Sardi venales.*

Ἀνὴρ γεγένηϑ' τοῖσι πολλοῖς τ' ἄολῦ.
Σὺ δ', ὦ Παφλαγὼν, φάσκων φιλεῖν μ', ἐσκορόδισας.
Καὶ νῦν ἀπόδος τ' δακτύλιον, ὡς οὐκ ἔλῃ
Ἐμοὶ ταμιεύσεις. ΚΛ. Ἔχε. τοσοῦτον δ' ἴσθ' ὅτι,
Εἰ μή μ' ἐάσεις ὀπτροπολεῖν, ἕτερόν σοι
Ἐμοῦ πανουργότερός τις ἀναφανήσεϑ'.
ΔΗΜ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ δακτύλιός τ' ἔσθ' ὅτοσὶ
Οὑμός· τὸ γοῦν σημεῖον ἕτερον φαίνεϑ',
Ἀλλ' ἡ ὀ καθορῶ. ΑΛΛ. Φέρ' ἴδω, τί σοι σημεῖον ἦν.
ΔΗΜ. Δημοῦ βοείᾳ ϑεῖον ἐξωπλισμένον.
ΑΛΛ. Οὐ τοῦτό γ' ἐστὶν ὀ τὸ ϑεῖον. ΔΗΜ. Ἀλλὰ τί;
ΑΛΛ. Λαρός κεχλιωὼς ὀπὶ πέτρας δημοχορῶν.
ΔΗΜ. Αἰβοῖ τάλας. ΑΛΛ. Τί ἐστιν. ΔΗΜ. Ἀπόφερ' ὀπποδών,
Οὐ τ' ἐμὸν εἶχεν, ἀλλὰ τ' Κλεωνύμου.
Παρ' ἐμοῦ δὲ τοῦτον λαβὼν, ταμίευέ μοι.
ΚΛ. Μὴ δῆτα πώ γ', ὦ δέσποτ', ἀντιβολῶ σ' ἐγὼ,
Πρὶν ἄν γε τ' χρησμῶν ἀκούσῃς τ' ἐμῶν.
ΑΛΛ. Καὶ τ' ἐμῶν νῦν. ΚΛ. Ἀλλ' ἐὰν τούτῳ πιθῇ,
Μολγὸν γενέσθ' δεῖ σε. ΑΛΛ. Κἄν γε τούτῳ,
Ψωλὸν γενέσθ' δεῖ σε μέχρι τ' μυρρίνου.
ΚΛ. Ἀλλ' οἵγ' ἐμοὶ λέγουσιν, ὡς ἄρξει σε δεῖ
Χώρας ἁπάσης, ἐστεφανωμένον ῥόδοις.
ΑΛΛ. Οἵ 'μοὶ δέ γ' αὖ λέγουσιν, ὡς ἀλφιγίδα
Ἔχων κατάπαστον, ὀ τεφάνιον, ἐφ' ἅρματος
Χρυσοῦ διώξεις Σμικύθιον, ὀ Κύζικον.
ΚΛ. Καὶ μὴν ἔνεγκ' αὐτοὺς ἰών, ἵν' ὅτοσὶ
Αὐτῶν ἀκούσῃ. ΑΛΛ. Πάνυ γε. ΔΗΜ. Καὶ σὺ δὴ φέρε.
ΚΛ. Ἰδού. ΑΛΛ. Ἰδού. ΔΗΜ. Νὴ τ' Δί' ὀδὲν κωλύει.

ΣΤΡΟΦΗ

„ vſ. 942. *Φάσκων φιλεῖν μ' ἐσκορόδισας*] *Φιλεῖν* vel „ *amare* vel *oſculari* poteſt verti, *σκορόδιζειν* eſt, eſu „ allii alienare aliquem a ſe. *Caſaubonus.*" Et ſane non inepte pro *oſculari* accipietur; nam hic Populus quaſi *ἐρώμενος* amaſius ſupponitur, cujus ſe Cleo fatebatur eſſe *ἐραστὴν* ſupra vſ. 728. qui autem comederit allium, illius oſculum non eſt ſuave. Hinc Horatius Epod. III. Maecenati, ſi is allium velit comedere, talia imprecatur mala: *At ſiquid unquam tale concupiveris, Jocoſa Maecenas, precor Manum puella ſuavio opponat tuo, Extrema & in ſponda cubet.* Alludit autem ſimul ad *σκορόδαλμον* Coriariorum, qualis erat Cleo; ſupra vſ. 199. *δι' ἀστὶ Παφλαγόνων ἀπόλλυται ὁ σκορόδαλμος*· utebantur ea ad coria elaboranda.

vſ. 943. *Τὸν δακτύλιον*] Scholiaſtes ad vſ. 946. *ὁ δακτύλιος δὲ, ὃν ἐφόρει, τὴν ἀρχὴν ἦν σημεῖον· Annulus autem, quem gerebat, erat ſignum imperii*, nempe quod Cleo obtinebat. Sed forte per *δακτύλιον* talem annulum intelligit, quo utebantur non tantum pro ſignaculo, ſed etiam pro clave: & de Rep. loquitur quaſi de domo privata, in qua Cleo hactenus, tanquam promus condus, clavem habuerit: quam Herus, id eſt Populus, ab eo nunc repetit, eumque ab officio removet. Erant autem annuli apud veteres, qui praeſtabant uſum Clavium; in Theſmoph. vſ. 431. *Πρῶτα μὲν ἦν ἦν ἀλλ' ὑποῖξαι τὴν θύραν Πασσαμένοισι δακτύλιον τριωβόλου.* ubi vide Notam.

„ vſ. 950. *Δημοῦ βοείᾳ ϑεῖον ἐξωπλισμένον*] Solent in„ ſignia armorum & annulorum convenienter cujusque „ voluntati aut naturae uſurpari. Sic fingit Poëta „ annulum Populi Athenienſium plane ex natura in„ conſulti illius populi. Ludit autem in vocibus *δῆμος* „ *populus* & *δημὸς pinguedo.* In plerorumque ciborum „ paratu adhibetur pinguedo. Veteres autem Athe„ nienſes multos cibos parabant foliis ficuineis involventes, quae Graeci *ϑρῖα* vocant. *Caſaub.*" Simili-

ter

Vir extitit ejusmodi hominibus, quorum plures veneunt obolo.
Tu vero Paphlago, qui te mei amantem esse dicis, me exacerbasti.
Et nunc redde mihi annulum; nam non amplius
Mihi quaestor eris. CL. Habe tibi. hoc tamen scio,
Si me non fines procurare Remp. alium denuo
Meipso nequiorem aliquem exoriturum.
POP. Fieri nequit ut annulus iste sit
Meus: sane signum aliud videtur esse;
Nisi forte parum cernunt oculi. BOT. Fac sciam quid signi tibi fuerit.
POP. Bubulae adipis thrium assatum.
BOT. Non illud est, non thrium inquam. POP. Quid vero?
BOT. Mergus hians super petra verba faciens pro concione.
POP. Au! miser ego! BOT. Quid est? POP. Aufer hinc procul;
Non meum habuit sed Cleonymi:
Hunc autem accipe a me, & mihi quaestorem age.
CL. Nondum etiam, ô Here mi, obsecro te,
Priusquam oracula mea audias.
BOT. Et mea ergo. CL. Sed si huic credideris,
Molgum te fieri necesse est. BOT. Et, si huic *credideris*
Verpum te fieri necesse est usque ad myrtum.
CL. Imo mea oracula dicunt, fore ut imperes
Omni terrae, coronatus rosis.
BOT. Mea vero dicunt, fore ut purpura
Indutus versicolore & casside, in curru
Aureo persequaris Smicythen & Cyrium.
CL. Quin abi & affer illa, ut iste
Audiat ea. BOT. Maxime. POP. Tu etiam affer.
CL. Ecce eo. BOT. Ecce eo. POP. Nihil sane impedit.

STROPHE

ter autem in Vespis vs. 40. Iudit in vocibus δῆμος & δῆμ@· ubi cum unus dixisset: ἴση βοεῖον δημίν· alter inquit: εἶμαι δείλαι@ τ' ἄρμεν ἡμῶν βάλεσθαι διῖσάνιν· locum citavit Scholiastes. In Acharn. vs. 1101. κἀμοὶ δὲ δὴ σὺ παῖ θρῖον [ῖσθι], ὁπλίσω σ]' ἐκεῖ.

vs. 932. Λάρ@ κιχηνάς] Cleo habet in annulo signum *avis voracis*; quia avide rapiens civium bona consumat. in Nubibus vs. 590. Κλέωνα τ' λάρον δάρων ἐλόντας καὶ κλοπῆς. ubi vide Notam.

Ibid. Ἐπὶ πίτυας δημηγερῶν] Scholiastes: τὴν δὲ πίτυραν [λέγ], διὰ τὸ βῆμα ἐν τῇ Πυκνί· *Petram autem dicit propter suggestum in comitio.* nempe ille suggestus fuit *lapideus*, in quem Rhetores concionaturi ascendebant; in Pace vs. 679. ὅστις κρατεῖ νῦν τῶν λίθων τῶν 'ν τῇ Πυκνί.

vs. 954. Κλεωνύμᾳ] Quasi iste ejusdem cum Cleone fuerit ingenii, & *rapax*, qui etiam consumat & quasi *voret* civium bona; sane de isto infra vs. 1286. διὰ ζήτης ὁπόθεν ποτὲ φαύλως ἐσθίει Κλεώνυμ@· φασὶ γὰρ αὐτὸν ἐρεπλίμενον τὰ τ' ἐχίνων ἀνίων ἐκ ἂν ἐξελθεῖν ἀπὸ τ' στόμος.

vs. 959. Μολγὸν γενέσθαι] Unus ex Scholiastis: Πένητα· παρὰ τὸ ἀμέλγεσθαι καὶ ζημιοῦσθαι· *Pauperem.* ab ἀμέλγεσθαι, *mulgeri*, & (per metaphoram) *detrimentum capere.* Dicit ergo, si pareat Populus oraculis Cleonis & eum Reip. sinat praeesse, fore ut bona publica ab ipso quasi emulgeantur.

vs. 960. Μίχει μυρσίνης] Partem veretri aliquam ita vocat. Alias vocant μύρτον, *Pudendum muliebre.* ut in Lysistrata, vs. 1003. ταὶ γὰρ γυναῖκες ἁδὺ τῶν μύρτων ὄζουσιν ἑαυτῶν.

vs. 965. Σμικύθην καὶ Κύριον] Unus ex Scholiastis: ὁ δὲ Σμικύθης Θρᾳκῶν βασιλεύς. Κύρι@ δὲ ἀντὶ τῶ Κύρε τῶ Ἀρταξέρξε τῶ Περσῶν βασιλέως, ὃς κατ' ἐκείνης τὰς χρόνους τ' Λυδίας περιφθεὶς σατραπεύων Λακεδαιμονίοις πρεσβείμι@, εἰς πόλεμον τὰ πρὸς Ἀθηναίους ἐχερήγησε

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ κδ'.

ΧΟΡΟΣ.

Ἡδιστον φάος ἡμέρας
Ἔσαι τοῖσι παροῦσι, καὶ
Τοῖσιν ἀφικνουμένοισιν,
Ἢν Κλέων ἁλῷ.
Καί τοι πρεσβυτέρων πυθοῦ,
Οἵων ἀγαλεωτάτων,
Ἐν τῷ Δείγματι τῶν δικῶν,
Ἤκουσ' ἀνηλεγόντων,
Ὡς εἰ μὴ γένοιτ' ἔτος οὗ
Τῇ πόλει μέγας, οὐκ ἂν ἔ-
τι νιν σκυτίνη δύω χρησίμω,
Δοῖδυξ, οὐδὲ τορώνη.
Ἀλλὰ καὶ τόδ' ἔγωγε θαυ-
μάζω τὴν ὑμνσίας
Αὐτοῦ. φασὶ γοῦν αὐτὸν οἱ
Παῖδες, οἱ ξυνεφοίτων,
Τὴν δωτινὴ μόνην ἂν ἁρ-
μόττειν θαμά τιν λύραν,
Ἄλλην δ' οὐκ ἐθέλειν μαθεῖν·
Κἄτα τὴν κιθαριστίν
Ὀργισθέντ' ἀπάγειν κελεύ-
ειν, ὡς ἁρμονίαν ὁ παῖς
Οὕτω γ' ἂν δυνατὸς μαθεῖν,
Ἢν μὴ δωροδοκῇ.

χρήματα· *Smicythes est Thracum Rex. Cyrius autem dicitur pro Cyro, filio Artaxerxis Regis Persarum, qui Cyrus illis temporibus, in Lydiam Satrapa missus, cum faveret partibus Lacedaemoniorum, pecuniam bis praebuit in bellum contra Athenienses.*

vſ. 975. Ἐν τῷ Δείγματι τῶν δικῶν] Δεῖγμα est *specimen* rerum venalium: & nomen loci Athenis, quo rerum venalium specimina ferebantur: Ibi etiam ad confabulandum convenlebant; addidit autem δικῶν ut notet τὸ φιλόδικον Athenienſium. *Haec omnia ex Suida & Scholiaſte.* Illius Digmatis mentionem facit Demoſthenes in Orat. contra Lacritum: ἔτοι δὲ περιεπάτουν ἐν τῷ Δείγματι τῷ ὑμετέρῳ. & contra Polyclem: περσέχειμι αὐτῷ ἐν τῷ Δείγματι.

vſ. 979. & 980. Σκυτίνη δύω χρησίμω, δοῖδυξ καὶ τορώνη] Non erunt, inquit, ſi Cleo pereat, *piſtillum & trua*, quorum

ACTUS

STROPHE VERSUUM XXIV.

CHORUS.

Jucundiſſima lux hujus diei
Erit praeſentibus, &
Adventantibus,
Si Cleo perierit.
Quanquam ſeniores quosdam
Moroſiſſimos,
In Digmate litium,
Audivi contra dicere:
Si iſte non evaſiſſet magnus in
Rep. non extitura
Fuiſſe duo iſta utilia vaſa,
Piſtillum inquam & truam.
Sed hanc etiam ego demi-
ror eruditionem ejus, quae talis eſt qualis porci.
Nam eum ajunt
Pueri, qui cum ipſo ſcholam frequentarunt,
Solam Doricam Har-
moniam lyrae exercuiſſe;
Aliam vero noluiſſe diſcere:
Deinde Citharoedum
Iratum abduci eum jus-
ſiſſe: nam, dicentem, Harmoniam puer
Iſte non poteſt addiſcere
Niſi Doricam. (*donis cognominem.*)

rum inſtrumentorum vicem Cleo praeſtet in *turbanda* Rep. In Pace vſ. 269. de eodem Cleone: τὸ δεῖνα γὰρ Ἀπολλ' Ἀθηναίοις ἀλεκτριόνα, ὁρᾶς, ὁ Βυρσοπώλης. In Acharnenſibus vſ. 934 de Sycophanta, qualis & Cleo erat: παίζοιμεν ἡμῖν ἴσα, κμᾶτις κακοὶ, τρῖπτρις δικαὶ — καὶ κύλιξ τὰ τράγματ' ἐγκυκάσθω.

„ vſ. 982. Τομυσίας] Alludit ad proverbium. Sus „ *Minervam*; ἀ ὗς τὰν Ἀθανᾶν· quod de indocto & „ indocili dicitur. Inde ὑομυσία eruditio qualis porci. „ *Caſaubonus.*"

vſ. 985. Δωρισὶ] Erat harmonia apud veteres *Dorica* dicta; hic autem alludit ad δωροδοκεῖν *dona accipere*, & *corrumpi muneribus*; hinc infra vſ. 992. pro Δωρισὶ dicit: δωροδοκισὶ.

SCENA

ACTUS TERTII

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΚΛ. Ἰδὲ, θέασαι, κὐχ ἅπαντας ἐνφέρω.
ΑΛΛ. Οἴμ', ὡς χεσείω, κὐχ ἅπαντας ἐνφέρω.
ΔΗΜ. Ταυτὶ τί ἐστι; ΚΛ. Λόγια. ΔΗΜ. Πάντ'; ΚΛ. Ἐθαύμασας;
Καὶ νὴ Δί', ἓν γ' ἐμοῦ 'τι κιβωτὸς πλέα.
ΑΛΛ. Ἐμοὶ δ' ὑπερῴδον, ἡ ξυνοικία δύω.
ΔΗΜ. Φέρ' ἴδω, πίνες γάρ εἰσιν οἱ χρησμοὶ ποτε;
ΚΛ. Οὑμοὶ μὰ εἰσι Βάκιδες. ΔΗΜ. Οἱ δὲ σοὶ πίνες;
ΑΛΛ. Γλάνιδες, ἀδελφοῦ ἦ Βάκιδος γεγενέσθ.
ΔΗΜ. Εἰσὶ δὲ φεῦ ἦ; ΚΛ. Περὶ Ἀθηνῶν, φεῦ Πύθι,
Περὶ σοῦ, φεῦ ἐμοῦ, φεῦ ἁπάντων πραγμάτων.
ΔΗΜ. Οἱ σοὶ φεῦ ἦ; ΑΛΛ. Περὶ Ἀθηνῶν, φεῦ φακῆς,
Περὶ Λακεδαιμονίων, περὶ σκόμβρων νέων,
Περὶ ἢ μετρέντων παλφιτ' οὐ ἀγορᾷ κακῶς,
Περὶ σοῦ, περὶ ἐμοῦ, περὶ ἁπάντων πραγμάτων.
Τὸ πέος ἂν ὑστοὶ δάκοι.
ΔΗΜ. Ἄγε νῦν, ὅπως αὐτὼς ἀναγνώσεσθέ μοι,
Καὶ ἢ περὶ ἐμοῦ κεῖνον, ὥσπερ ἥδομαι,
Ὡς οὐ νεφέλησιν αἰετὸς γενήσομαι.
ΚΛ. Ἄκουε δὴ νῦν, ἡ προσέχε ἢ νοῦν ἐμοί.
Φεύξῃ Ἐρεχθείδαι λοιμὸν ὁδὸν, ἣν σοι Ἀπόλλων
Ἴαχεν ἐξ ἀδύτοιο μάχαι πριπόδων ἐριπόμων·
Σώζεσθαί σ' ἐκέλευσ' ἱερὸν κύνα καρχαρόδοντα,

Ὅς

vs. 994. Ὡς χεσείω] Gravatus onere & multitudine oraculorum, quae adportat, hoc dicit; ut in Ranis vs. 8. μεταβαλλόμενος τ' ἀνάσχεσον ὅτι χέζοντος. In his locis eodem verbo in eadem significatione utitur, sed aliter atque aliter formato. Vide supra ad vs. 61.

„ vs. 1000. Γλάνιδες] Bacis notus est inter veteres „ fatidicos, quorum oracula jactabantur Athenis; Gla„ nis vero, qui hic dicitur illius frater, nullus fuit in „ rerum natura, sed fingitur ab Allantopola ad simi„ litudinem vocis Bacis. Est autem γλάνις piscis no„ men." *Casaubonus.*

„ vs. 1003. Φακῆς] Ut commendet oracula sua, esse „ scripta ait de variis edulibus." *Ex ejusdem Notis.*

vs. 1010. Ὡς οὐ νεφέλησιν αἰετὸς] Extitit revera tale oraculum de Atheniensium potentia; quod Scholiastes adducit: Εὐδαίμων πολυήβητος Ἀθηναίοις ἀγγελεῖσι· Πολλὰ ἰδὲν καὶ πολλὰ παθὼν καὶ πολλὰ μογήσας, Αἰετὸς ὡς νεφέλῃσι γενέσθαι ἅμαλα πάλα· *O felix civitas Minervae praedatricis! Postquam multa videris, & multa tuleris, & multa feceris; Aquila in Nubibus fies in omnem aetatem.* Aristides Panathenaico circa finem, de hac urbe loquens, dicit: αἰετὸν τε ὡς νεφέλαις αὐτὴν ὁ Διὸς καλεῖ,

πρὸς

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS, CHORUS.

CL. En, ſpecta, nec omnia effero.
BOT. Hei mihi quam valde cacaturio, nec omnia effero.
POP. Quid haec ſunt? CL. Vaticinia. POP. Omnia? CL. Miraris?
Et profecto adhuc eſt mihi una arca plena.
BOT. Mihi autem coenaculum, & duo conclavia.
POP. Fac ſciam, cujusnam ſint haec oracula.
CL. Mea quidem ſunt Bacidis. POP. Tua vero cujus?
BOT. Glanidis, qui fuit frater Bacidis major natu.
POP. De qua re ſunt *edita*? CL. De Athenis, de Pylo,
De te, de me, de omnibus rebus.
POP. Tua vero de qua re? BOT. De Athenis, de lente,
De Lacedaemoniis, de ſcombris novis,
De his, qui frumenta in foro male metiuntur,
De te, de me, de omnibus rebus.
Iſtud penem facile momorderit.
POP. Facite nunc, ut ea mihi legatis,
Et illud, quod de me eſt editum, quo delector:
Nempe, ut aquila fiam in nubibus.
CL. Audi nunc jam, & huc adverte mentem:
Attende Erechthides, ut ſcias, quae ſit ratio oraculorum, quae Apollo tibi
Profatus eſt e penetrali per tripodas venerandos:
Obſervare te juſſit ſacrum canem ferratos dentes habentem,

Qui

πρὸς πᾶλλα πολίσματα· *Aquilamque in nubibus ipſam Deus* (nempe *Apollo*) *vocat ad alias urbes comparatam.* Vide Comicum hic in Equit. vſ. 1085. & in Avibus vſ. 979.

vſ. 1012. Φράζου] Facete imitatur ſtylum oraculorum. Apud Herodotum in Urania exſtat oraculum ejusdem Bacidis, ad quem ſua etiam oracula referebat Cleo, quod ab eodem iſto verbo incipit; ubi Herodotus iſtud praefatus, Βακίδι γὰρ ἅδε ἐχρήσθη περὶ τυτέων ὁ χρησμός· affert oraculum: Φράζεο βαζεμόρωνον ὅταν ζυγὸν εἰς ἅλα βάλλῃ &c. Etiam illud oraculum, quod Cadmo datum eſt, ita incipit: Φράζεο δήμοι μῦθον Ἀγήνορος ἔκγονε Κάδμε· *Conſidera mihi orationem meam.* apud Scholiaſtem Comici, & Euripidis.

Ibid. Ἐρεχθείδη] Ita vocat Populum Athenienſem, ab Erechtheo rege antiquo; ſic vſ. 1052. Cecropiden eum vocat a Cecrope rege, & Aegiden vſ. 1063. ab Aegeo rege.

„ Ibid. Λοχίου ὀδόν] Apud Euripidem in Phoeniſſis „ vſ. 918. Tireſias Vates inquit: Ἀκμὰς δὴ νῦν στείχω „ τοῦ ἐμοῦ ὀδόν.“ *Ex Notis Kuſteri.*

vſ. 1014. Καρχαρόδοντα] Ita vocat Cleonem in Veſpis vſ. 1034. & in Pace vſ. 754.

Ὃς πρόσθεν δάκνων, ᾗ ὑπὲς σῦ δεινὰ κεκραγὼς,
Σοὶ μισθὸν ποιεῖ· κἂν μὴ δρᾷ ταῦτ', ἀπολεῖται.
Πολλοὶ γὰ μισῇ σφὲ κατακεράζωσι κολοιοί.
ΔΗΜ. Ταυτὶ μὰ τ' Δήμητ' ἐγὼ οὐκ οἶδ' ὅ, τι λέγῃς.
Τί γάς ἐστ' Ἐρεχθεῖ, ᾗ κολοιοῖς, ᾗ κωΐ;
ΚΛ. Ἐγὼ μὸ εἰμ' ὁ κύων· πρὸ σῦ γὰ ἀπύω.
Σοὶ δ' εἶπε σώζεσθαί μ' ὁ Φοῖβος τὸν κωΐα.
ΑΛΛ. Οὐ τᾶτο φήσ' ὁ χρησμὸς, ἀλλ' ὁ κύων ὁδί,
Ὥσπερ θύρας σε τῶ λογίων παρεθίς·
Ἐμοὶ γάς ἐστ' ὀρθῶς περὶ τούτου ᾧ κωΐος.
ΔΗΜ. Λέγε δή· ἐγὼ δὲ πρῶτα λήψομαι λίθον,
Ἵνα μή μ' ὁ χρησμὸς ὁ περὶ ᾧ κωΐος δάκῃ.
ΑΛΛ. Φράζει Ἐρεχθείδη κυΐα Κέρβερον ἀνδραποδιστὰ,
Ὃς κέρκῳ σαίνων ὁπόταν δειπνῇς, ὀπιτηρῶν,
Ἐξέδεται σε τεῦθον, ὅταν σύ πᾳ ἄλλοσε χάσκῃς·
Ἐσφοιτᾶν δ' ἐς τὠπάνιον λήσῃ σε κωνῳδὸν,
Νύκλως τὰς λοπάδας, ᾗ τὰς νήσους ἀφαλείχων.
ΔΗΜ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, πολύ γ' ἄμεινον, ὦ Γλάπι.
ΚΛ. Ὦ τᾶν, ἄκουσον, εἶτα ἀφάκελον τότε.
Ἔστι γυνὴ, τέξῃ δὲ λέοντ' ἱερὰς ὐ Ἀθηνάας·
Ὃς περὶ ᾧ δήμῳ πολλοῖς κώνωψι μαχεῖται,
Ὥστε περὶ σκύμνοισι βεβηκὼς· ὃν σὺ φύλαξαι,
Τεῖχος ποιήσας ξύλινον, πύργους τε σιδηρᾶς.
ΔΗΜ. Ταῦτ' οἶδ' ὅ, τι λέγῃς; ΑΛΛ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω γὼ μὲ ᾗ.
ΚΛ. Ἔφρασεν ὁ θεός σοι σαφῶς σώζειν ἐμέ.
Ἐγὼ γὰ ἀντὶ ᾧ λέοντος εἰμί σοι.
ΔΗΜ. Καὶ πῶς μ' ἐλελήθεις Ἀνυπλέων γεγεμυδός;
ΛΛΛ. Ἔν οὐκ ἀναδιδάσκῃ σε τῶ λογίων ἑκών,

Ὃ

vſ. 1015. Ὃ πρόσθεν δάκνων] Infra vſ. 1028. ὃς κέρκῳ σαίνων.

vſ. 1017. Μισῇ σφὲ κατακράζωσι κολοιοί] Pindarus Nemeorum II. κραγέται δὲ κολοιοὶ ταπεινὰ νέμοντες· *Vociferantes autem graculi humilia paſcuntur.* ut autem hic μισῇ κατακράζωσι κολοιοὶ, ita infra, vſ. 1048. φθονερὰ γὰς ἐπικράζωσι κορῶναι.

vſ. 1020. Ἐγὼ μὸν εἰμ' ὁ κύων] Sic apud Aeſchylum Clytaemneſtra ſe ipſam dicit canem, fidelem domus cuſtodem, in Agamemnone vſ. 616. Οἷαν πεφ ἔλιπε δωμάτων κύνα Ἑσθλὴν ἐκείνῳ, πολεμίαν τοῖς δύσφροσι· *Qualem me reliquit aedium canem ipſi benignam, malevolentibus infeſtam.*

vſ. 1023. Ὥσπερ θύρας] In Genitivo. Ut canis arrodit januam, ſi ſolus alicubi concludatur, exitum ſibi patefacere volens; ita iſte Cleo arrodit oracula, id eſt, non integra profert.

vſ. 1026. ὁ χρησμὸς ὁ περὶ τῦ κυνός] Sic dicit, oratione inverſa, pro: ὁ κύων περὶ ᾧ ὁ χρησμός.

vſ. 1027. Φράζει — κύνα Κέρβερον] In Pace vſ. 313. de eodem Cleone: εὐλαβεῖσθ' ἐκεῖνον τ' Κέρβερον, καὶ διϊστᾶσθε, μὴ παφλάζων καὶ κεκραγὼς ἐμπεδὰν ἡμῖν γένηται.

vſ. 1028. Ὃς κέρκῳ σαίνων] Alludit ad Proverbium: σαίνειν δάκνουσα, καὶ κύων λαίθαργος εἶ· *Adulans mordes & canis es latenter nocens.* ex Scholiis.

vſ. 1029. Χάσκῃς] In Veſpis vſ. 702. σὺ δὲ χασκάζεις τ' κωλακρέτην, τὸ δὲ πραττόμενον σε λέληθεν.

vſ. 1030. Κωνῳδὸν] In Nubibus vſ. 491. κωνῳδὸν τὴν σοφίαν σιτήσομαι.

vſ. 1031. Τὰς νήσους διαλείχων] Scholiaſtes: ὅτι ἀντὶ τῦ εἰπεῖν χύτρας, παρ' ὑπόνοιαν εἶπε τὰς νήσους· τυττίζει, τὰς τ' πόλεως πόρους διαπάζων, καὶ τὰς νησιώτας διασείων· *Tenendum eſt, Poëtam, pro eo quod debuiſſet dicere, Ollas; ex inopinato dixiſſe Inſulas. Hoc ſenſu: turbis*

Qui prius mordens, & pro te acerrime vociferans,
Mercedem tibi acquiret: & nisi hoc fecerit, peribit.
Multi enim ex odio contra ipsum clamitant graculi.
Pop. Ego, ita me Ceres amet, non intelligo, quid haec sibi velint.
Quid enim est Erechtheo cum graculis & cane?
Cl. Ego sum canis ille; nam pro te latro:
Tibi autem dixit Apollo, ut hunc canem servares.
Bot. Non hoc dicit oraculum, verum iste canis
Oracula tua arrodit, ut canes ostia:
Mihi enim est *oraculum*, quod perspicue dicit de hoc cane.
Pop. Dic ergo: ego autem prius lapidem capiam,
Ne me illud de cane oraculum mordeat.
Bot. Observa, ô Erechthides, canem Cerberum mangonem (*plagiarium*,)
Qui adulans cauda & te coenantem observans
Exedet tuum cibum, quando tu ore hiante aliorsum spectas:
Clam autem ingredietur in culinam more canum
Noctu patinas & insulas delambens.
Pop. Multo melius, ita me Neptunus amet, ô Glani *dixisti*.
Cl. Audi, ô bone, tum demum dijudica.
Est mulier, parietque leonem sacris in Athenis,
Qui pro Populo contra multos culices pugnabit,
Tanquam pro catulis suis stans: quem tu observa
Muro exstructo ligneo & turribus ferreis.
Pop. Scisne quid haec significent? Bot. Non certe.
Cl. Perspicue Deus dixit, ut me servares.
Ego enim tibi sum quasi leo.
Pop. Et quomodo me inscio factus es Antileon (*quasi leo?*)
Bot. Unum ex vaticiniis te non edocet (*data opera*) volens:

Quod

urbis reditus diripiens, & Insulanos (Athenienſibus subjectos) bonis suis exuentes. In Vespis vſ. 908. ἀγαθός γ' ὑλακτῆσιν καὶ διαλείχειν τὰς χύτρας.

vſ. 1037. Τεῖχ@' ποιήσας ξύλινον] Alludit ad hunc versum: Τεῖχ@' Τριτογενεῖ ξύλινον δίδοῖ εὐρύοπα Ζεύς, qui est ex Oraculo, quod Athenienſibus datum est, cum Xerxes veniſſet in Graeciam cum numeroso illo exercitu. Oraculum integrum extat apud Herodotum in Polymnia.

vſ. 1039. Ἔσι γυνὴ, τέξ[ε]ι δὲ λέοντ' ἱρατῖς ἐν Ἀθήναις] Sine dubio alludit ad Oraculum illud, quod olim de Cypſelo futuro Corinthi tyranno editum fuerat, & extat apud Herodotum in Terpſichore; Λίσσες ἐν Πίτρῃσι κύη, τέξ[ε]ι δὲ λέοντα Καρτερόν, ἀμιχθήν· πολλῶν δ' ὑπὸ γυῖα λύσει. Ταῦτά νυν ἐῦ φράζεσθε Κερίνθιοι —— *Aquila in Petris parturit; pariet autem Leonem validum, crudiverum, qui vitam adimet multis: haec igitur bene animadvertite, Corinthii.* Etiam in Oraculo illo, quod datum fuit Acriſio, Perſeus dicitur *Leo*, apud Eurip. in Danaë vſ. 15. quod tale est: Ἔσται μὲν, ἔσται παιδὸς ἄρσεν@' τόκ@'· Οὐκ ἐξ ἐκείνε· πρῶτα γὰρ θῆλυν σπορὰν Φύσει δεδοκ[ε]. κἄπειτ' πως κεῖνη ποτὲ Εὖτιν κρυφαίαν γνοῦσα, καὶ μὴ γνοῦσα δὲ Τὸ πρῶτον λέοντα τέξεται πατρὶ &c. *Erit quidem, erit masculae prolis partus: non tamen ex ipso (Acriſio); prius enim procreare oportebit foemineum foetum: deinde illa foemina olim, clandeſtinum concubitum cognoſcens quodammodo & non agnoſcens, alatum leonem pariet patri.* In quo loco bene ὑπόπτερον legit Cl. Barneſius, pro ὑπότερον. Nam reſpicitur ad Perſei Pegaſum, qui erat alatus.

vſ. 1040. Ἀντὶ τε λέοντ@' εἶμί σοι] Xenophon Apomn. II. ἀντὶ κυνὸς εἶ φύλαξ· *Pro cane es cuſtos.*

vſ. 1041. Ἀντιλέων] Nomen proprium hominis facit ex illo, quod Cleo dicebat: ἀντὶ τε λέοντ@'.

Ὃ μόνον σιδηρᾶν τεῖχός ἐστι, καὶ ξύλον,
Ἐν ᾧ σε σώζειν πάνθ' ἑκέλευσ' ὁ Λοξίας.
ΔΗΜ. Πῶς δῆτα τοῦτ' ἔφραζεν ὁ θεός; ΑΛΛ. Τετανὶ
Δῆσαι σ' ἑκέλευε πεντεσυρίγγῳ ξύλῳ.
ΔΗΜ. Ταυτὶ τελεῖσθαι τἀμὰ λόγι' ἤδη μοι δοκεῖ.
ΚΛ. Μὴ πείθου· φθονεραὶ γὰρ ἐπικρώζουσι κορῶναι·
Ἀλλ' ἴεραξ ἁνὴρ φίλος, μεμνημένος ἃ φρονεῖ, ὅς σοι
Ἦγε συνδήσας Λακεδαιμονίων κορακίνους.
ΑΛΛ. Τοῦτό γέ τοι Παφλαγὼν παρεκινδύνευσε μεθυσθείς,
Κεχροπίδη κακόβουλε, πῖ τῦθ' ἡγεῖ μέγα τέρας;
Καί κε γυνὴ φέροι ἄχθος, ἐπεί κεν ἀνὴρ ἀναβείη·
Ἀλλ' οὐκ ἂν μαχέσαιτο· χέσαιτο γὰρ, εἰ μαχέσαιτο.
ΚΛ. Ἀλλὰ τόδε φράζου, τοῦ Πύλου Πύλον ἵν' σοι ἔφραζεν.
Ἐπὶ Πύλῳ τοῦ Πύλοιο. ΔΗΜ. Τί τοῦτο λέγεις τοῦ Πύλοιο;
ΑΛΛ. Τὰς πύλας φησὶν καταλῆψεσθ' ὦ βαλανείῳ.
ΔΗΜ. Ἐγὼ δ' ἄλυτος τήμερον γενήσομαι
ΑΛΛ. Αὐτὸς γὰρ ἡμῶν τὰς πύλας ἀφῆπασεν.
Ἀλλ' ὑτοσὶ γάρ ἐστι τοῦ ναυτικοῦ
Ὁ λῃσμὸς, ᾧ σε δεῖ τοῦσέχειν τὸν νοῦν πάνυ.
ΔΗΜ. Προσέχω· σὺ δ' ἀναγίγνωσκε, τοῖς ναύταισί μου
Ὅπως ὁ μισθὸς τοῦτον ἀποδοθήσεται.
ΑΛΛ. Αἰγείδη, φρᾶσαι κυναλώπεκα, μή σε δολώσῃ,
Λαίθαργοι, ταχύπτην, δολίαν κερδὼ πολυϊδρίν.
Οἶσθ' ὅτι τοῦτο τί ἐστι; ΔΗΜ. Φιλόστρατος, ἡ κυναλώπηξ.
ΑΛΛ. Οὐ τοῦτό φησιν, ἀλλὰ ναῦς ἑκάστοτε
Λίτει ταχείας ἀργυρολόγους ὑτοσί·
Ταύτας ἀπαυδᾷ μὴ διδόναι σ' ὁ Λοξίας.
ΔΗΜ. Πῶς δὴ τριήρης ἐστὶ κυναλώπηξ; ΑΛΛ. Ὅπως;
Ὅπὴ τριήρης ἐστὶ, χῷ κύων, ταχύ.

ΔΗΜ.

vs. 1046. Δῆσαι —— πεντεσυρίγγῳ ξύλῳ] Scholiastes: πέντε ὀπὰς ἔχοντι, δι' ὧν εἴτε πόδας, καὶ αἱ χεῖρες καὶ ἡ τράχηλος συνδέλλετο· *Quinque foramina habente, per quae pedes & manus & collum trajiciuntur.* Eleganti metaphora homo attonitus & insanus, qui quasi captus est sensibus illis *quinque*, quibus utimur, dicitur ὁ πεντεσυρίγγου νόσου δεδιὼς apud Aristotelem in Rhetoricis Lib. III. c. 10.

vs. 1047. Ταυτὶ τελεῖσθαι] Euripides in Phoenissis vs. 1697. Νῦν χρησμὸς, ὦ παῖ, Λοξίου περαίνεται· *Nunc oraculum Apollinis, o filia, perficitur.*

vs. 1048. Ἐπικράζουσι κορῶναι] Hostes suos Cleo vocat cornices; seipsum accipitrem, contra quam iliae crocitent. Videtur autem Comicus imitari Pindari locum Olymp. II. σοφὸς, ὁ πολλὰ εἰδὼς φυᾷ· μαθόντες δὲ λάβροι παγγλωσσίᾳ κόρακες ὣς, ἄκραντα γαρύετον Διὸς πρὸς ὀρνιχα θεῖον *Ille est sapiens, qui ex ingenio multa scit; qui vero ex doctrina, illi nimium utentes immoderata lingua, tanquam corvi inania vociferantur contra Jovis alitem divinam.* Locum hunc indicavit *Bisetus.*

vs. 1050. Κορακίνους] Scholiastes ait, κορακῖνος esse piscis nomen, & alludi ad vocem κόρος *filius.* Intelliguntur autem captivi ex Sphacteria.

vs. 1051. Τοῦτο γέ τοι] Cum Athenas nunciaretur difficilem esse expugnationem Sphacteriae, Cleo in Praefectos militiae culpam conjiciens dixit, si ipse eo mittatur, se intra viginti dies Lacedaemonios illos, qui obsidebantur, aut vivos adducturum aut occisurum: id quod ille etiam fecit; & quidem praeter omnium exspecta-

Quod ſolum ferreus murus eſt, & lignum,
In quo te aſſervare hunc juſſit Loxias *Apollo*.
Pop. Quomodo ergo illud dixit Deus? Bot. Iſtum
Ut conſtringas in ligno, quod quinque habet foramina.
Pop. Haec vaticinia nunc impleri mihi videntur.
Cl. Ne credas; nam invidae quaedam cornices crocitant:
At tu accipitrem amare memento, qui tibi
Adduxit vinctos Lacedaemoniorum coracinos.
Bot. Equidem iſtud Paphlago auſus eſt ebrius.
Cur id, ô Cecropides malorum conſiliorum auctor, habes pro egregio facinore?
Nam mulier etiam facile ferat onus, ſi vir aliquis id ſublatum ei imponat.
Non tamen pugnaverit: nam cacaverit, ſi pugnaverit.
Cl. Sed iſtud obſerva, Pylum, inquam, ante Pylum, de qua ſic dixit:
Eſt Pylus ante Pylum. Pop. Quid illud, ante Pylum, ſibi vult?
Bot. Ait ſe ante pyelos, (*id eſt*, *alveos*, ſive, *ſolia*) in balneis occupaturum.
Pop. Ego autem illotus hodie ero.
Bot. Ipſe enim alveos (*ſolia*) vobis praeripuit.
Sed iſtud de claſſe dicit
Meum oraculum, ad quod animum te advertere oportet omnino.
Pop. Adverto; tu vero lege, nautis meis
Quomodo merces primum dabitur.
Bot. ô Aegides, obſerva cynalopecem beſtiam canis naturam & vulpis habentem, ne te decipiat,
Clam mordentem, velocem, doloſam, aſtutam, callidam.
Scis quid hoc ſit? Pop. Philoſtratus eſt Cynalopex.
Bot. Non hoc dicit, ſed quas naves identidem
Iſte petit veloces ad colligendam ab inſulanis pecuniam,
Has vetat ei dare Loxias.
Pop. Quomodo triremis eſt cynalopex? Bot. Quomodo?
Nempe & triremis & canis eſt res velox.

Pop.

ſpectationem; nam plerique ipſum primo deridebant, & pro inſano habebant, qui auderet tanta promittere, ut teſtatur Thucydides Lib. III. qui inter alia ſcribit: τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἐκίνησε μέν τι καὶ γέλωτ@ τῇ κακολογίᾳ αὐτοῦ· *Athenienſibus autem riſus ſubortus eſt ob ejus vaniloquentiam.* & poſtea in eodem Libro: καὶ τὸ Κλέων@, καίπερ μανιώδης ἔσα, ἠ ὑπόσχεσις ἀπέβη· ἐντὸς γὰρ εἴκοσιν ἡμερῶν ἤγαγε τοὺς ἄνδρας, ὥσπερ ὑπέσχη· *Et Cleonis promiſſio, quamvis fuiſſet inſana, effectum eſt conſequta; nam intra viginti dies illos adduxit, ut promiſerat.* Hinc apparet cur Comicus id *ebrium fuiſſe auſum* dicat Cleonem.

vſ. 1052. Κακίζεις] In Nubibus vſ. 587. Φασὶ γὰρ ἐυσζηλίαν τῇδε τῇ πόλει προσεῖναι. ubi vide Notam. In Eccleſ. vſ. 137. τὰ γᾶν βεβεύμαθ' αὐτῶν, ὅσ' ἂν πράξωσι, ἐθυμαμίητις ὥσπερ μεθύοντ' ἐσὶ καὶ παραπεπλεγμένα. Vide & in Lyſiſtr. vſ. 514.

vſ. 1056. Ἐσι Πύλ@] Scholia: τέτο χρησμός· Ἐσι Πύλ@ πρὸ Πύλοιο, Πύλ@ γε μέν ἐσι καὶ ἄλλη. Erant autem tres urbes hujus nominis. Vide Steph. Byzant. in Κυρυσάσιον. quem locum indicavit Cl. Kuſterus.

vſ. 1066. Φιλόστρα]@ ὁ κυναλώπηξ] Scholiaſtes ad hunc locum, & ad Lyſiſtratam vſ. 956. dicit hunc Philoſtratum fuiſſe περιοζοσκὸν *Lenonem*; in Lyſiſtrata autem a Comico κυναλώπηξ· ſed χηναλώπηξ, ut Lyſiſtratus etiam, in Scholiis ad Acharnenſ. vſ. 855. vocatus fuiſſe dicitur, & Theagenes ab ipſo Comico in Avibus vſ. 1295.

ΔΗΜ. Πῶς ἂν ἀλώπηξ προσετέθη πρὸς τῷ κυνί;
ΑΛΛ. Ἀλωπεκίοισι τὰς γραπτώτας ἤκασεν,
Ὅπη βόπτευς πρώγυσιν ἐν τοῖς χωρίοις.
ΔΗΜ. Εἶεν.
Τούτοις ὁ μαθὼς τοῖς ἀλωπεκίοισι πῶς;
ΑΛΛ. Ἐγὼ ποιῶ γὰ τοῦτον ἡμερῶν τελῶ.
Ἀλλ' ἴθι τόνδ' ἐπάκουσον, ὃν εἶπέ σοι, ἐξαλέασθ,
Χρησμὸν Λητοΐδης, Κυλλήνιε, μή σε δολώσῃ.
ΔΗΜ. Ποίαν Κυλλήνιε; ΑΛΛ. Τίν' τούτῳ χεῖρ' ἐποίησε
Κυλλήνιε, ὀρθῶς· ὅπη φήσ', ἔμβαλε κυλλῆ.
ΚΛ. Οὐκ ὀρθῶς φράζεις· ἡ Κυλλήνιε γὰ ὁ Φοῖβος
Ἐς ἡ χεῖρ' ὀρθῶς ἠνίξατο ἡ Διοπείθης.
Ἀλλὰ γάρ ἐστι μοι χρησμὸς περὶ σοῦ πάνυ γνωτός·
Αἰετὸς ὡς γίνῃ, γὰ πάσης γῆς βασιλεύσεις.
ΑΛΛ. Καὶ γὰ ἐμοὶ γὰ γῆς, γὰ ἢ Ἐρυθρᾶς γε θαλάττης,
Χὤπη γ' ἐν Ἐκβατάνοις δικάσεις, λέγων ὅπτιπαξα.
ΚΛ. Ἀλλ' ἐγὼ εἶδον ὄναρ, καί μοι δόκει ἡ θεὸς αὐτὴ
Τῇ δήμῳ καταχεῖν ἀρυταίνῃ πλουτηγέταν.
ΑΛΛ. Νὴ Δία γὰ γὰ ἐγὼ, καί μοι δόκῃ ἡ θεὸς αὐτὴ
Ἐκ πόλεως ἐλθεῖν, γὰ γλαυξ αὐτῇ ἐπικαθῆσθ'.
Εἶτα κατασπένδειν χτ' ἡ κεφαλῆς ἀρυβάλλῳ,
Ἀμβροσίαν χτ' σοῦ· χτ' τότε δὲ σκοροδάλμιον.
ΔΗΜ. Ἰὲ, ἰέ. Οὐκ ἦν ἄρ' ἐδεὶς γ' Γλάνιδος σοφώτερος.
Καὶ μὴν ἐμαυτὸν ἐπιτρέπω σοι τοῦτοι
Γερονταγωγεῖν, καὶ ναπαιδεύειν πάλιν.
ΚΛ. Μήπω γ', ἱκετεύω σ', ἀλλ' ἀνάμεινον, ὡς ἐγὼ
Κελεύσω ποιῶ σοι γὰ βίον καθ' ἡμέραν.
ΔΗΜ. Οὐκ ἀνέχομαι κελεῦν ἀκούων· πολλάκις
Ἐξηπατήθην κἀπό τε σοῦ γὰ Θεωρίνου.
ΚΛ. Ἀλλ' ἄλφιτ' ἤδη σοι ποιῶ ἐσκευασμένα.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ μαζίσκας γε ξυμμεμαγμένας,

Καὶ

vſ. 1079. Κυλλήνιον] Fingit oraculum de hac urbe eſſe, quia paronomaſiam facturus eſt; ἐμβαλε κυλλῇ, ubi ſubauditur χειρὶ, & ſignificat manum curvam, ad munera accipienda paratam.

vſ. 1083. Διοπείθης] Hunc mancum & debilem fuiſſe manibus ait Scholiaſtes, obiterque perſtringi tanquam furem.

vſ. 1085. Αἰετὸς] Vide ſupra ad vſ. 1010.

vſ. 1088. Ἀλλ' ἐγὼ εἶδον ὄναρ] Cleo ad decipiendum Populum inſomnia fingebat; ut ſupra vſ. 806. ad eum dicit Allantopola: τοῦτ' ἐξαπατᾷς καὶ ὀνειροπολεῖς περὶ σεαυτῆ· ob eandem cauſam etiam oracula quaedam jactabat; ut ſupra, vſ. 61. de eo dicebat Demoſthones: ἀεὶ δὲ χρᾷσμός. Hinc data eſt occaſio Poëtae, ut inſtitueret certamen inter Cleonem & eius Adverſarium, de Oraculis & Inſomniis.

„ vſ. 1049. Ἰὲ, ἰέ] Hae duae voces extra verſum „ legendae ſunt: ne quis putet aliquid in hoc verſu „ redundare." *Kuſterus.* Sic etiam apud Euripidem in Hippolyto vſ. 345. Φεῦ· πῶς ἂν σύ μοι λέξειας ἃ 'μ' ἐχρῆν λέγειν; in hoc, inquam, verſu Φεῦ ſimiliter extra verſum eſt.

vſ. 1094.

Pop. Quomodo igitur vox ἀλώπηξ *vulpes*, addita est voci κύων *canis*?
Bot. Vulpeculis assimulavit milites,
Quoniam uvas comedunt ruri.
Pop. Esto:
Istis autem vulpeculis merces quae detur, ubi est?
Bot. Ego praebebo eam in tres dies.
Sed hoc adhuc audi, quod te vitare jussit
Oraculum Latoides *Apollo*, quod de Cyllene dicit, ne illa te decipiat.
Pop. De qua Cyllene? Bot. Hujus manum finxit
Cyllenen esse merito, quia, ut ille ait, indidit in cyllen, *id est*, *curvam in manum dedit ei aliquis munus.*
Cl. Non recte dicis; per Cyllenen enim Phoebus
Recte innuit manum Diopithis.
Sed est mihi oraculum de te alis instructum:
Ut aquila fias, & omni terrae imperes.
Bot. Mihi etiam *est oraculum*, ut & *omni* terrae imperes & rubro mari,
Et ut in Ecbatanis jus dicturus sis lambens conditos cibos.
Cl. At ego insomnium vidi, & mihi videbatur ipsa Minerva
Populum perfundere opibus & sanitate e situla.
Bot. Ego etiam, ita me Jupiter amet; nam & mihi videbatur ipsa Minerva
Ex arce descendere, eique noctua insidere:
Deinde mihi e marsupio *videbatur* perfundere caput *utriusque*;
Tuum quidem ambrosia, *Populo*; hujus autem *Cleonis* muria alliata.
Pop. Ju! ju! Nemo ergo erat Glanide sapientior.
Quin meipsum tibi commendo, (*committo*,)
Quamvis senem educandum, & ut olim puerum denuo docendum.
Cl. Nondum, obsecro, sed exspecta, nam ego
Grana hordeacea tibi praebebo & victum quotidie.
Pop. Non libenter audio de granis hordeaceis; saepe
Deceptus sum a te & a Theophane.
Cl. Imo farinam tibi praebebo praeparatam.
Bot. Ego vero mazas parvas jam pistas.

Et

vs. 1094. Τῇ Γλαυκίδῃ] Placent Populo insomnia Allantopolae, & Oracula; hinc neminem esse sapientiorem ait Glanide, ad quem ille oracula sua referebat. Vult autem Comicus significare, Bacidem, cujus oraculis Cleo utebatur, esse inferiorem Glanide. id est: illa oracula, quae Cleo jactet, esse minus nihilo; nullus enim unquam fuit Vates Glanis. sed hoc est Piscis nomen, ut ait Scholiastes supra ad vs. 1000.

vs. 1096. Γερονταγωγεῖν] Scholiastes dicit Comicum alludere ad istum Sophoclis ex Peleo locum: Παλαιὸν οἰκῶ μῶν γεροντα γωγῶ κἀναπαιδεύω· πάλιν γὰρ αὖθις παῖς ὁ γηράσκων ἀνήρ· *Peleum Aeaci filium ego sola domum custodiens curo senem, & quasi puerum educo; nam iterum est puer, senex homo.*

vs. 1100. Θεοφάνης] Hunc Thuphanem tanquam adulatorem notari dicit Scholiastes, & impostorem.

vs. 1102. Μαζισκας διαμεμαγμένας] Infra, vs. 1163. μαζίσκων — μεμαγμένων. Metagenes apud Athenaeum VI. p. 269. Μάζας μεγίστας αὐτομάτας μεμαγμένας· *Mazas maximas quae se ultro pinsuerunt.*

Καὶ τεῦφον ὀπίσω· μηδὲν ἀλλ' εἰ μὴ ἴδιε.
ΔΗΜ. Ἀνύσατε νῦν, ὦ, πᾶρ ποιήσεθ'· ὡς ἐγὼ
Ὁπότερ' ἂν σφῶϊν εὖ με μᾶλλον ἂν ποιῇ,
Τούτῳ ᾠδὰς ὁ Πυκνὸς ταὶς ἡνίας.
ΑΛΛ. Τρέχιμ' ἂν ἤδη θατέρω. ΚΛ. Οὐ δῆτ', ἀλλ' ἐγώ.

ACTUS TERTII

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡΟΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΧΟΡ. Ὦ Δῆμε, καλιὰ γ' ἔχεις
Ἀρχιὰ, ὅτε πάντες ἄν-
θρωποι δεδίασί σ', ὥσ-
περ ἄνδρα τύραννον.
Ἀλλ' εὐπαράγωγός εἶ,
Θωπευόμενός τε χαί-
ρεις, κἀξαπατώμενος,
Πρὸς τόν τε λέγοντ' ἀεὶ
Κέχιωας· ὁ νοῦς δέ σου
Παρὼν ἀποδημεῖ.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ, ΚΩΛΩΝ ι'.

ΔΗΜ. Νῆς οὐκ ἔνι ταῖς κόμαις
Ὑμῶν, ὅτι μ' ὑ φρονεῖν
Νομίζετ'· ἐγὼ δ' ἑκὰν
Ταῦτ' ἠλιθιάζω.
Αὐτός τε γὰρ ἥδομαι
Βρύλλων τὸ καθ' ἡμέραν·

Κλέπτον-

vs. 1113. Θωπευόμενός τε χαίρεις] In Acharn. vs. 632. dicit Poëta ad Populum: φησὶ δ' εἶναι πολλῶν ἀγαθῶν ἄξιον ὑμῖν τὸν Ποιητὴν ταύσας ὑμᾶς ξενικοῖσι λόγοις μᾶλλον ἐξαπατᾶσθαι, μᾶλλ' ἤδεσθαι θωπευομένους.

vs. 1118. Νῆς οὐκ ἔνι ἐν ταῖς κόμαις] Scholiastes: Οἷον ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ· ὅτι ἐκόμων οἱ ἱππεῖς· *Quasi dicat: in cerebro; quoniam comam alebant Equites*, quos hic alloquitur.

vs. 1123

Et piſces toſtos; nihil aliud reſtat niſi ut edas.
Pop. Properate igitur perficere, quod vultis; nam ego
Uter veſtrum mihi plus benefecerit,
Huic tradam habenas Pnycis (*concionis.*)
Bot. Curram itaque jam prior. Cl. Non ſane tu, ſed ego *prior ero.*

SCENA SECUNDA.

STROPHE VERSUUM X.

Chorus, Populus.

Chor. ô Populе praeclarum utique habes
Imperium, quandoquidem omnes homines metuunt te, tanquam tyrannum.
Sed mobilis es:
Et ſi quis tibi aduletur, delectaris, teque decipiat:
Tum etiam oratorem ſemper
Ore hiante ſpectas; mens autem tua
Praeſens eſt abſens.

SYSTEMA PER PERICOPEN, VERSUUM X.

Pop. Mens non ineſt comis
Veſtris, quando me non ſapere
Putatis; at ego volens
Stolidus ſum inſtar infantis.
Nam ipſi mihi volupe eſt
Pitiſſare more infantum in dies:

Et

vſ. 1123. Βούλλων] Verbum formatum a βῦν, quae eſt vox infantium bibere petentium; in Nubibus vſ. 1386. εἰ μέν γε βῦν ἔλεγες, ἐγὼ γνοὺς ἂν πιεῖν ἐπέσχον.

Ibid. Τὸ καθ' ἡμέραν] Eurip. in Ione vſ. 123. καπρεύων τὸ κατ' ἦμαρ' *ſerviens quotidie.* Idem Electra vſ. 183. δακρύων δέ μοι μέλῃ δειλαίᾳ τὸ κατ' ἦμαρ' *lacrymis exerceor quotidie.*

Καὶ τεῦφον ὀπίσω· μηδὲν ἀλλ' εἰ μὴ ἴδιε.
ΔΗΜ. Ἀνύσατε νῦν, ὦ, πᾶρ ποιήσεθ'· ὡς ἐγὼ
Ὁπότερ' ἂν σφῶϊν εὖ με μᾶλλον ἂν ποιῇ,
Τούτῳ ᾠδὰς ὁ Πυκνὸς ταὶς ἡνίας.
ΑΛΛ. Τρέχιμ' ἂν ἤδη θατέρω. ΚΛ. Οὐ δῆτ', ἀλλ' ἐγώ.

ACTUS TERTII

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡΟΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΧΟΡ. Ὦ Δῆμε, καλιὰ γ' ἔχεις
Ἀρχιὰ, ὅτε πάντες ἄν-
θρωποι δεδίασί σ', ὥσ-
περ ἄνδρα τύραννον.
Ἀλλ' εὐπαράγωγός εἶ,
Θωπευόμενός τε χαί-
ρεις, κἀξαπατώμενος,
Πρὸς τόν τε λέγοντ' ἀεὶ
Κέχιωας· ὁ νοῦς δέ σου
Παρὼν ἀποδημεῖ.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ, ΚΩΛΩΝ ι'.

ΔΗΜ. Νῆς οὐκ ἔνι ταῖς κόμαις
Ὑμῶν, ὅτι μ' ὑ φρονεῖν
Νομίζετ'· ἐγὼ δ' ἑκὰν
Ταῦτ' ἠλιθιάζω.
Αὐτός τε γὰρ ἥδομαι
Βρύλλων τὸ καθ' ἡμέραν·

Κλέπτον-

vs. 1113. Θωπευόμενός τε χαίρεις] In Acharn. vs. 632. dicit Poëta ad Populum: φησὶ δ' εἶναι πολλῶν ἀγαθῶν ἄξιον ὑμῖν τὸν Ποιητὴν ταύσας ὑμᾶς ξενικοῖσι λόγοις μᾶλλον ἐξαπατᾶσθαι, μᾶλλ' ἤδεσθαι θωπευομένους.

vs. 1118. Νῆς οὐκ ἔνι ἐν ταῖς κόμαις] Scholiastes: Οἷον ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ· ὅτι ἐκόμων οἱ ἱππεῖς· *Quasi dicat: in cerebro; quoniam comam alebant Equites*, quos hic alloquitur.

vs. 1123

Et piſces toſtos; nihil aliud reſtat niſi ut edas.
Pop. Properate igitur perficere, quod vultis; nam ego
Uter veſtrum mihi plus benefecerit,
Huic tradam habenas Pnycis (*concionis.*)
Bot. Curram itaque jam prior. Cl. Non ſane tu, ſed ego *prior ero.*

SCENA SECUNDA.

STROPHE VERSUUM X.

Chorus, Populus.

Chor. ô Populе praeclarum utique habes
Imperium, quandoquidem omnes homines metuunt te, tanquam tyrannum.
Sed mobilis es:
Et ſi quis tibi aduletur, delectaris, teque decipiat:
Tum etiam oratorem ſemper
Ore hiante ſpectas; mens autem tua
Praeſens eſt abſens.

SYSTEMA PER PERICOPEN, VERSUUM X.

Pop. Mens non ineſt comis
Veſtris, quando me non ſapere
Putatis; at ego volens
Stolidus ſum inſtar infantis.
Nam ipſi mihi volupe eſt
Pitiſſare more infantum in dies:

Et

vſ. 1123. Βούλλων] Verbum formatum a βῦν, quae eſt vox infantium bibere petentium; in Nubibus vſ. 1386. εἰ μέν γε βῦν ἔλεγες, ἐγὼ γνοὺς ἂν πιεῖν ἐπέσχον.

Ibid. Τὸ καθ' ἡμέραν] Eurip. in Ione vſ. 123. καπρεύων τὸ κατ' ἦμαρ' *ſerviens quotidie.* Idem Electra vſ. 183. δακρύων δέ μοι μέλῃ δειλαίᾳ τὸ κατ' ἦμαρ' *lacrymis exerceor quotidie.*

Κλέπουζά τε βύλομαι
Τρέφειν ἕνα ᾠδτάτῳ.
Τῶτον δ', ὅταν ἡ πλέως,
Ἄρας ἐπάταξα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Οὕτω μὰ ἂν εὖ ποιῇς,
Εἴ σοι πυκνότης ἔνε-
ρ' ὂν τῷ τρόπῳ, ὡς λέγεις,
Τύτῳ πάνυ πολλή·
Εἰ τύδ' ὀπίτηδες ὥσ-
περ δημοσίοις τρέφεις
Ἐν τῇ Πνυκί· καὐτ', ὅταν
Μή σοι τύχῃ ὄψον ὄν,
Τύτων ὅς ἂν ἡ παχύς,
Θύσας ὀπιδειπνεῖς.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΕΡΟΝ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΔΗΜ. Σκέψαθε δέ μ', εἰ σοφῶς
Αὐτοὺς ᾠδιέρχομαι,
Τοὺς οἰομένους φρονεῖν,
Καὶ μ' ἐξαπατύλλειν.
Τηρῶ γὰρ ἑκάστ' αὐ-
τούς, ὁδὲ δοκῶν ὁρᾷν,
Κλέπουτας· ἔπειτ' ἀναγ-
καίζω πάλιν ἐξεμεῖν,
Ἅτ' ἂν κεκλόφωσί μυ,
Κἠμὸν καταμηλῶν.

ACTUS

vs. 1129. Εἴ σοι] Quamvis & Scholiastes ita legerit, omnesque Edd. consentiant; tamen Καί σοι lego.

„ vs. 1133. Δημοσίοις] Alludit ad morem Tribuum, „ quae inter se certabant, ecquae opimiorem victimam „ die festo exhiberent. Unde non solum alebantur a „ victimariis magna cura hostiae, sed etiam illis ma- „ctatis artem adhibebant, quo pinguiores viderentur, „ spiritu per tubos quosdam immisso; quod patet ex „ Aristotele in *Sophisticis Elenchis* in principio, ubi est „ φυλετικὰς φυτὰν ἑαυτοῦ· quod proverbialiter dictum „ de falsa probatione, cum persuademus nobis recte „ aliquid habere falso." *Casaubonus.*

vs. 1145. Ἐξεμεῖν] In Acharnensibus vs. 6. τοῖς πέντε ταλάντοις οἷς Κλέων ἐξήμεσεν. Similis metaphora hic in

Et furacem volo
Alere unum praetorem (*praesidem:*)
Hunc autem, quando plenus fuerit factus,
Sublatum dejicere soleo.

ANTISTROPHE VERSUUM X.

Chor. Recte quidem sic feceris,
Si tibi prudentia in-
est, ut dicis, in more
Isto tam multa:
Si hos data opera tam-
quam publicas victimas alis
In Pnyce: deinde si quando
Tibi non sit obsonium,
Horum aliquem, qui pinguis fuerit,
Sacrificas (*mactas*) & deinde comedis.

SYSTEMA ALTERUM VERSUUM X.

Pop. Spectate, an sapienter
Istos circumveniam,
Qui se sapere putant,
Et me fallere.
Observo enim semper i-
psos, licet videre illos non videar,
Cum furantur: deinde co-
go, ut rursus evomant
Quaecunque furati fuerint de meis,
Camum *judiciarium eis in os* pro specillo immittens.

SCENA

in Equit. vs. 403. ubi ad eundem Cleonem Chorus dicit: εἶθε φαύλως ἅπαντες ὦρτο ἐκδίκοις τὴν ἔμετον.

vs. 1147. Κημὸν καταμηλῶν] Pergit in metaphora de vomitu; καταμηλῶν est *specillum aliquo demittere*, ut hic in os ad vomitum ciendum: μῆλα *specillum*, est instrumentum Chirurgorum. Voce autem κημὸς indicat, quid per vomitum sit intelligendum: nempe cum aliquis furti condemnatus in judicio, rem amotam reddere cogitur; κημὸς enim erat quasi infundibulum, per quod calculos immittebant judices in urnam, quae erat oris angusti: & hoc loco κημὸς ponitur pro ipsa urna; per urnam autem intelligitur judicium.

ACTUS QUARTI

Ἰαμβικοὶ Τρίμετροι.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΚΛ. Ἄπαγ' ἐς Μακελείαν ἐκποδών. ΑΛΛ. Σύγ', ὦ φθόρε.
ΚΛ. Ὦ δῆμ', ἐγὼ μὲν τοι παρεσκευασμένος
Τείπαλαι κάθημαι, βυλόμενός σ' εὐεργετεῖν.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ δεκάπαλαί γε, κἀ δωδεκάπαλαι,
Καὶ χιλιόπαλαι, κἀ τρισπάλαι, πάλαι, πάλαι.
ΔΗΜ. Ἐγὼ δὲ τριακοσιοδοκῶν γε τεισμυριόπαλαι
Βδελύττομαί σφω, κἀ τρισπάλαι, πάλαι, πάλαι.
ΑΛΛ. Οἶσθ' ἔνθ' ἂν ᾖ ὁ δρᾶσον; ΔΗΜ. Εἴ γε μὴ φράσεις γε σύ.
ΑΛΛ. Ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ τε κἀ τὸν τέττονα,
Ἵνα σ' εὖ ποιῶμεν ἐξίσου. ΔΗΜ. Δρᾶν ταῦτα χρή.
Ἄπιτον. ΑΛΛ. Ἰδού. ΔΗΜ. Θέοιτ' ἄν. ΚΛ. Ὑποθεῖν οὐκ ἐῶ.
ΔΗΜ. Ἀλλ' ἢ μεγάλως βὐδαμινήσω τήμερον
Ὑπὸ τ' ἐραστῶν, νὴ Δί', ἢ 'γὼ ἀρύομαι.
ΚΛ. Ὁρᾷς, ἐγώ σοι τρίτερον ἐκφέρω δίφρον.
ΑΛΛ. Ἀλλ' ἀ τράπεζαν· ἀλλ' ἐγὼ τετράτερον.
ΚΛ. Ἰδού φέρω σοι τήνδε μαζίσκιν ἐγὼ,
Ἐκ τ' ὀλῶν τ' ἐκ Πύλου μεμαγμένην.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ μυτίλας μεμυτιλημένας
Ὑπὸ τ' ἀγορᾶς, τῇ χειρὶ τῇ λεφαντίνῃ.
ΔΗΜ. Ὡς μέγαν ἄρ' εἶχες, ὦ πότνια, τὸ δάκτυλον.
ΚΛ. Ἐγὼ δ' ἔτνος γε πίσινον, βὔχνων κἀ καλόν·
Ἐπόρνυε δ' αὖθ' ἡ Παλλὰς, ἡ Πυλαμάχος.
ΑΛΛ. Ὦ δῆμ', ἀναγκαίως ἡ θεός σ' ὠπίσκοπεῖ,
Καὶ νῦν ὑπερέχει σε χύτραν, ζωμῷ πλέαν,
ΔΗΜ. Οἵᾳ γὰρ οἰκεῖθ' ἂν εἷς τῶνδε τ' πόλιν,

Εἰ

vſ. 1151. Δεκάπαλαι] Philonides Comicus apud Athenaeum I. p. 23. κατάκειμαι, ὡς ὁρᾶτε, δεκάπαλαι· *Jam dudum admodum accumbo, ut videtis.* Eſt autem vox Comico more compoſita, ut & τρίπαλαι &c.

vſ. 1155. Οἶσθ' ἔνθ' ὁ δρᾶσον] Analogice ſic: δρᾶσον ἔνθ, εἶσθ' ὅ; *Fac itaque ſcivne quid?* ὅ pro ὅτι. In Avibus vſ. 79. οἶσθ' ἔνθ' ὁ δρᾶσον, ὦ προχίλε; & alibi aliquoties. Vide Cl. Barneſii indicem II. in Euripidem, in voce δρᾶσον.

vſ. 1164. Ἐκ τ' ὀλῶν] Alias dicuntur ἑλαί, Ionice. Jactat autem rurſus Cleo res apud Pylum a ſe geſtas.

vſ. 1168. Ἔτνος γε πίσινον] Antiphanes Comicus apud Athenaeum IX. p. 370. Καὶ μὴν ῥαφάνους γ' ἕψουσι λιπαράς; ὦ θεοί, Ἔτνος δ' ἅμ' αὐταῖς πίσινον —— *Quin & braſſicam coquunt, bene unctam, o Dii! Pultemque ſimul ex piſi.* Sic κνάμπτειν ἔτνος Heniochus Comicus apud

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS, CHORUS.

CL. Abi hinc in malam rem. BOT. Tu, ô perdite, abi.
CL. ô Populе, equidem paratus
Ter dudum ſedeo, cupiens tibi bene facere.
BOT. Ego vero decies dudum & duodecies dudum,
Et millies dudum, & antea dudum, dudum, dudum.
POP. Ego vero expectans tricies millies dudum
Execror vos, & antea dudum, dudum, dudum.
BOT. Scisne ergo quid facias? POP. Siquidem tu id mihi non dixeris.
BOT. Dimitte a carceribus me & iſtum, ut *curramus &*
Ut ex aequo tibi bene faciamus. POP. Faciendum hoc eſt:
Abite. BOT. Ecce. POP. Currite jam. CL. Impediri me non ſinam.
POP. At ego aut valde beatus ero hodie
Propter iſtos amatores, aut profecto obtundar.
CL. Vides? ego tibi prior extuli ſellam hanc.
BOT. At non menſam tu, ſed ego multo prior extuli.
CL. Ecce ego fero tibi hanc parvam mazam,
Ex farre illo piſtam, quod ex Pylo *attuli.*
BOT. Ego vero excavatas offas panis, quas paravit
Minerva manu illa eburnea.
POP. Quam magnum, ô veneranda, digitum habes.
CL. Ego vero e piſis pultem boni coloris & bonam,
Quam tudiculavit Pallas, cujus auſpiciis Pylum expugnavi.
BOT. ô Populе, Minerva manifeſte te reſpicit:
Nunc etiam tenet ollam ſupra te jure plenam,
POP. Putasne hanc urbem habitari potuiſſe tam diu,

Niſi

apud eundem X. p. 408. Ἐτνῶ κυάμινον, διότι τὴν μὲν γαστέρα Φυσᾷ —— *Puls fabacea, quia ventrem inflet.*

„ vſ. 1169. Ἐτόρυνε] Quod *Feſtus* notat de voce „ *trua*, τορύνη convenit: inſtrumentum eſſe quo mo„ veantur quae coquuntur." *Caſaub.*

vſ. 1171. Ὑπερίχε σε τὴν χύτραν] Scholiaſtes: *dixit* τὴ ὑπερῆν χεῖρα. *Dixit* χύτραν *pro* χεῖρα. Lucianus in Timone: ὑπερίσχε γὰρ αὐτῷ τὴν χεῖρα Περικλῆς. *Nam obtenſa manu eum Pericles protexit.*

vſ. 1172. Οἱ γὰρ οἰκεῖσθ' ἂν ὅτι πόνδε τὴν πόλιν] Euripides in Aeolo: Δοκεῖτ' ἂν οἰκεῖν γαῖαν, εἰ πένης ἅπας λαὸς πολιτευοιτο πλουσίαν ἄτερ; *Putatisne civilem ſocietatem in terris conſiſtere poſſe, ſi omnes eſſent pauperes ſine ullis divitibus?*

Εἰ μὴ φανερῶς ἡμῶν ὑπερεῖχε τὼ χήραν.
ΚΛ. Τυτὶ τέμαχός σοι δῶκεν ἡ Φοβεσιτεράτη.
ΑΛΛ. Ἡ δ' Ὀμβριμοπάτρα γ', ἐφθὸν ἐκ ζωμοῦ κρέας,
Καὶ χόλικα, νὴ Ὕδρα τε, καὶ γαστρὸς τόμον.
ΔΗΜ. Καλῶς γ' ἐποίησε, ὃ πέπλω μεμνημένη.
ΚΛ. Ἡ Γοργολόφα σ' ἐκέλευε τυτὶ φαγεῖν
Ἐλατῆρα, ἵνα τὰς ναῦς ἐλαυνώμεθ' καλῶς.
ΑΛΛ. Λαβὲ καὶ ταδὶ νῦν. ΔΗΜ. Καὶ πὶ τούτοις λέξομαι
Τοῖς σίτοις; ΑΛΛ. Ἐπίτηδες αὖτ' ἔπεμψέ σοι
Εἰς τὰς τριήρεις σιτερονείαν ἡ θεός.
Ἐπισκοπεῖ γὰρ σαφῶς τὸ ναυτικόν.
Ἔχε καὶ πεῖν κεκραμμένον τεία καὶ δύο.
ΔΗΜ. Ὡς ἡδύς, ὦ Ζεῦ, καὶ τὰ τεία φέρων καλῶς.
ΑΛΛ. Ἡ Τεισογενὴς γὰρ αὐτὸν ἐστεπτώνισε.
ΚΛ. Λαβὲ νῦν πλακοῦντα πίονα παρ' ἐμοῦ τόμον.
ΑΛΛ. Παρ' ἐμοῦ δ' ὅλον γε τ' πλακοῦντα τυτονί.
ΚΛ. Ἀλλ' ἃ λαγῶ ἔξεις ὁπόθεν δῷς, ἀλλ' ἐγώ.
ΑΛΛ. Οἴμοι, πόθεν λαγῶά μοι γενήσεται;
Ὦ θυμὲ, πρὸ βωμολόχον ἔξθορέ π.
ΚΛ. Ὁρᾷς· ταῦτ', ὦ κακόδαιμον; ΑΛΛ. Ὀλίγον μοι μέλει.
Ἀλλὰ γὰ ἐκεῖνοί γ' ὡς ἔμ' ἔρχονται. ΚΛ. Τίνες;
ΑΛΛ. Πρέσβεις, ἔχοντες δεῖγμα βαλάνπα.
ΚΛ. Πῦ, πῦ; ΑΛΛ. Τί δέ σοι τοῦτ'; Οὐκ ἐάσεις τοὺς ξένους;
Ὦ δημίδιον, ὁρᾷς τὰ λαγῶ, ἃ σοὶ φέρω;
ΚΛ. Οἵ μοι τάλας, ἀδίκως γε τἀμὰ ὑφήρπασας.
ΑΛΛ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, καὶ σὺ γὰ τοὺς ἐκ Πύλου.
ΔΗΜ. Εἶπ', ἀντιβολῶ, πῶς ἐπενόησας ἁρπάσαι;
ΑΛΛ. Τὸ μὲν νόημα τοῦ θεοῦ· τὸ δὲ κλέμμ' ἐμόν.
ΚΛ. Ἐγὼ δ' ἐκινδύνευσα. ΑΛΛ. Ἐγὼ δ' ὤπησά γε.
ΔΗΜ. Ἄπελθ'· ἃ γὰ ἀλλὰ ὃ δαιθέντα ἡ χάρις.
ΚΛ. Οἴμοι κακοδαίμων, ὑπεραπολοῦμαι.
ΑΛΛ. Τί ἃ ἀφικνεῖσθε, δῆμ', ὁπότερος ἔστι ναῦν

Ἀνὴρ

vs. 1175. Ὀμβριμοπάτρα] Hoc epitheto insignitur Minerva apud Homerum, apud quem tamen legitur ὀβριμοπάτρη absque μ. Ceterum hunc versum & sequentem adducit Athenaeus Lib. III. cap. XIV. p. 94." *Kusterus.*

vs. 1179. Ἐλατῆρα] Ἐλατὴς placentae genus, cujus mentio in Acharn. vs. 245. ἐν ἑτνῷ καταχέαι τελάτην τινά. Ludit autem in vocibus ἐλατὴς & ἐλαύνειν· ut mox, in vocibus ἔντερα & ἐντερίνια. & paulo post in τρία & τριτογενὴς, & ἐστριταιίζω.

vs. 1184. Τρία καὶ δύο] Scholiastes: τρία μέρη ὕδατος ἐπιδεχόμενον, οἶνος δὲ δύο· *Quod constat ex tribus aquae portionibus, vini autem duabus.* Athenaeus tamen Lib. X. p. 430. aliter; qui istud Philetaeri, καλὰ δύο καὶ τρεῖς ἀκράτου, sic accepit; δύο ὕδατος, καὶ τρεῖς ἀκράτου.

vs. 1185. Ὡς ἡδύς —— καὶ τὰ τρία φέρων καλῶς] Similis locus Cratini apud Athenaeum l. p. 29. Οἴμ' ὡς ἀπαλὸς

Niſi ollam ſupra nos tenuiſſet?
CL. Hoc fruſtum piſcis tibi dedit Pallas fugatrix exercituum.
BOT. At Virgo patrima carnem elixam jurulentam,
Item inteſtini & omaſi & ventriculi fruſtum.
POP. Bene factum, quod pepli recordata eſt.
CL. Pallas Gorgonophora & criſtata te comedere jubet de hac
Placenta in longum ducta, ut remos ducamus & navigemus commode.
BOT. Cape haec etiam. POP. Et quid iſtis faciam
Inteſtinis? BOT. Data opera tibi ea miſit
Dea ad ſtatuminandas intus coſtis naves;
Nam manifeſto reſpicit claſſem *noſtram*.
Cape & potum duabus menſuris vini, tribus aquae temperatum.
POP. ô Jupiter! quam ſuave vinum: cujus binae menſurae facile ferunt aquae ternas.
BOT. Etenim Tritonia ei tres admiſcuit.
CL. Cape nunc a me placentae pinguis fruſtum.
BOT. A me autem totam placentam hancce.
CL. Sed leporinam non habebis unde ei des, at ego *habeo*.
BOT. Hei mihi, unde leporinam accipiam?
Mi anime, nunc tale quid inveni, quale faciunt ſcurrae, qui aris inſidiantur, ut carnes rapiant.
CL. Vides hancce, o perdite? BOT. Parum id curo;
At vero illi ad me veniunt. CL. Quinam?
BOT. Legati, qui crumenas habent cum pecunia.
CL. Ubi nam, ubi? BOT. Quid hoc ad te? nonne miſſos facies hoſpites?
ô Popelle, videsne leporinam, quam tibi fero?
CL. Hei mihi miſero, injuſte ſurripuiſti meam *leporinam*.
BOT. Etenim tu quoque *Laconas* illos ex Pylo.
POP. Dic quaeſo quo commento eam rapuiſti?
BOT. Commentum quidem eſt Minervae; furtum vero meum.
CL. Et ego periclitatus ſum. BOT. At ego eam aſſaveram.
POP. Abi, nam non niſi apponenti gratia debetur.
CL. Hei mihi, vincar impudentia, perditus.
BOT. Cur non dijudicas, ô Populе, uter noſtrum

Sit

ἁπαλὸς καὶ λευκός· ἆρ' εἰσὶ τρία; *Heu quam lene & album! Anne perferet tres* aquae menſuras?

vſ. 1196. Ὁρᾷς τὰ λαγῷα] Dum Cleo aliorſum ſpectat, interea leporinam ei ſurripit Allantopola, & offert Populo. Idem iſte Allantopola dicit ſupra, vſ. 743. ἰδοὺ δ' ἕτερα τὴν χύτραν ὑφειλόμην. Vide Notam ſequentem.

vſ. 1198. Τὼς ἐκ Πύλης] Nempe illos trecentos Lacedaemonios, de quibus initio Notarum in hanc Fabulam. Quod autem hic apertis verbis dicit de Cleone, id de eo Demoſthenes allegorice dicebat ſupra, vſ. 55. ἐμοῦ μᾶζαν μεμαχότος τὸ Πύλῳ λακωνικὴν, πανηγύρεως τε ποιήσαντος, αὐτὸς παιδιὰν τὴν ὑπ' ἐμοῦ μεμαγμένην.

vſ. 1200. Τὸ μὲν πόημα τῆς θεοῦ] Supra, vſ. 108 ὦ δαίμων ἀγαθὲ, σὸν τὸ βούλευμ' ἐκ ἐμοῦ.

Ἀνὴρ ἀμείνων ἆρ' εἶ σὺ, κἀν τῷ γαστέρα;
ΔΗΜ. Τῷ δῆτ' ἂν ὑμᾶς ξησαίμην τεκμηρίῳ
Δόξαιμι κρείττων εἶναι τοῖς θεαταῖσιν σοφῶς;

ΑΛΛ. Ἐγὼ φράσω σοι· τῷ ἐμῷ κίχλῳ ἰὼν
Ξύλλαβε σιωπῇ, κἀβασάνισον ἅπαν ἔνι,
Καὶ τῷ Παφλαγόνι· κἀμέλει κρείττων καλῶς.
ΔΗΜ. Φέρ' ἴδω, τί ἐστιν. ΑΛΛ. Ἀλλά γ' οὐχ ὁρᾷς κενήν,
Ὦ παπίδιον; ἅπαντα γάρ σοι παρεφόρουν.
ΔΗΜ. Αὕτη μὲν ἡ κίχλη τὰ δ' ἄλλα φρονεῖ.
ΑΛΛ. Βάδιζε γᾶν κἀδεῦρο πρὸς τὸν Παφλαγόνα.
Ὁρᾷς νῦν; ΔΗΜ. Οἴμοι τῶν ἀγαθῶν ὅσον πλέα·
Ὅσον τὸ ξῆμα τὴν πλακοῦν ἀπέθετο,
Ἐμοὶ δ' ἔδωκεν ἀποτεμὼν τυνὶ τονί.
ΑΛΛ. Τοιαῦτα μὴ τοι κἀπέρου εἰργάζετο·
Σοὶ μὲν πρωτεδίδου μικρὸν, ὧν ἐλάμβανεν·
Αὐτὸς δ' ἑαυτῷ παρεπίθη τὰ μείζονα.
ΔΗΜ. Ὦ μιαρὲ, κλέπτων δή με ταῦτ' ἐξηπάτας;
Ἐγὼ δέ τ' ἐστεφάνιξα κἀδωρησάμην.
ΚΛ. Ἐγὼ δ' ἔκλεπτον ἐπ' ἀγαθῷ γε τῇ πόλει.
ΔΗΜ. Κατάθες ταχέως τὸ στέφανον, ἵν' ἐγὼ τυτωΐ
Αὐτὸν πρίωμαι. ΑΛΛ. Κατάθες ταχέως, μασιγία.
ΚΛ. Οὐ δῆτ', ἐπεί μοι ξησμός ἐστι Πυθικὸς,
Φράζων, ὑφ' ᾧ δεήσῃ μ' ἡ πάλαι μόνη.
ΑΛΛ. Τὴμόν γε φράζων ὄνομα κἀλίαν σαφῶς.
ΚΛ. Καὶ μὰ σ' ἐλέγξω βύλομαι τεκμηρίῳ,
Εἰ πρὸς ξυνοίσεις θεῷ τοῖς θεσπέτοις.
Καί σε τοσοῦτο πρῶτον ἐκπειράσομαι.
Παῖς ὢν ἐφοίτας ἐς τίνα διδασκάλου;
ΑΛΛ. Ἐν ταῖσιν οὔτε κονδύλοις ἠμοιβόμην.
ΚΛ. Πῶς εἶπας; ὡς μὲ ξησμὸς ἅπεδ' φρενῶν.
Εἶεν.

Ἐν

vſ. 1215. Ὅσον πλέα] Legendum ὅσων πλέα.
vſ. 1216. Ὅσον τὸ ξῆμα] Vide ad Nubes vſ. 2.
vſ. 1222. Ἐγὼ δέ τ' ἐστεφάνιξα κἀδωρησάμην] Supra, vſ. 985. & 991. alluſione vocis Δωρεὰ ad δωροδοκεῖν perſtringebat Cleonem tanquam munerum captatorem, dicebatque eum non niſi Doricam potuiſſe addiſcere Muſicam. Hic etiam verbo δωρησάσθαι alludit ad Δωριίζειν, & Dorice ad eum dicit τὸ pro σὸ· item ἐστεφάνιξα pro ἐστεφάνισα a στεφανίζω, quod eſt στεφανῶ· Ex Scholiis.
vſ. 1228. Τὴμόν γε φράζων ὄνομα] Scit hoc Allantopola ex praelectione Demoſthenis ſupra, vſ. 197.
vſ. 1230. Εἶτι ξυνοίσεις] Scholia: εἰ συμφωνήσεις, εἰ μεθέξεις· *Si congrues, ſi participabis.* Sophocles in Ajace vſ. 430. ubi Ajax loquitur: Αἰ αἰ. τίς ἂν ποτ' ᾠέθ' ὧδ' ἐπώνυμον Τέμὸν ξυνοίσειν ὄνομα τοῖς ἐμοῖς κακοῖς; Αἰ,

Sit vir melior erga te & erga ventrem?
Pop. Quonam ergo documento usus, inter vos
Sapienter dijudicasse videri possim spectatoribus?

Bot. Ego dicam tibi: vade, & cistam meam
Tacite comprehende, & explora ecquid insit;
Hujus itidem Paphlagonis; sic sine dubio recte judicabis.
Pop. Age videam, quid insit? Bot. Sed nonne meam vides vacuam,
Mi Ave (*Pater?*) omnia enim tibi attuli.
Pop. Haec quidem cista reip. bene cupit.
Bot. Accede nunc ad istam Paphlagonis:
Jamne vides? Pop. Hei mihi, quantis bonis repleta est!
Quantum placentarum in ea reposuit!
Mihi autem tantillum praecidens dedit.
Bot. Idem fecit antehac etiam:
Ex illis quae acceperat pauxillum tibi dabat.
Ipse autem sibi majora *frusta* anteponebat.
Pop. ô Impure, itane me decipiebas furtum faciens?
At ego te coronavi & dona dedi.
Cl. At ego furabar bono reip.
Pop. Depone ocyus coronam, ut isti
Eam imponam. Bot. Depone ocyus, mastigia.
Cl. Minime vero, nam mihi oraculum est Pythicum,
Quod indicat, a quo *homine* solo vinci me necesse sit.
Bot. Nempe meum nomen id *oraculum* aperte indicat.
Cl. Equidem volo documento quodam te arguere & explorare,
An tu congruas cum oraculo.
Hoc tantum experiar primum:
Quam scholam frequentasti puer?
Bot. In culinis exercebar pugnis.
Cl. Quomodo dicis? nam oraculum perculit animum meum.
Esto.

Apud

Ai, ai! quis unquam putasset, sic concinnum meum fuisse concursurum nomen meis miseriis? Ubi Scholia: *συνῳδὸν ἐσεσθαι· Conveniens futurum.*

vs. 1232. Ἐρείτας ἐς τιν' διδασκάλων;] Ellipsis. Sic in Nubibus vs. 964. βαδίζειν εἰς κιθαριστάς. Mox hic: ἐς παιδοτρίβου.

vs. 1233. Κονδύλοις ἠμυστίλωμαι] In Vespis vs. 254. κονδύλοις νυθετήσῃ' ἡμᾶς. Verbum autem ἠμυστιλώσειν sumsit ab arte Musica; supra, vs. 985. ἀρμόσασθαι τὴν λύραν.

vs. 1234. Ὡς μὲ ὁ χρησμὸς ἀπόλοιτο φρενῶν] Eurip. in Rheso vs. 916. Φιλάμμωνος παῖ, τί ἡμᾶς ἄφω φρενός· *Fili Philammonis, cruciasti animum meum.* Aliter in Avibus Comici vs. 467. ἐπί τι, ὅτι τὸν πάππον θρύπτει ψυχήν.

Ἐν παιδοτρίβου δὲ τίνα πάλιν ἐμάνθανες;
ΑΛΛ. Κλέπτειν, ὀπίσχειν, ἢ βλέπειν ἐναντίον.
ΚΛ. Ὦ φοῖβ' Ἄπολλον Λύκιε, τί ποτέ μ' ἐργάσῃ;
Τέχνίῳ δὲ τίνα ποτ' εἶχες ἐξανδρύμενος;
ΑΛΛ. Ἠλιαντοπώλην. ΚΛ. Καὶ τί. ΑΛΛ. Καὶ βινεσκόμην.
ΚΛ. Οἴμοι κακοδαίμων! ὑκέτ' ὀδὴν εἰμ' ἐγώ.
Λεπίς τις ἐλπὶς ἐστ', ἐφ' ἧς ὀχούμεθα.
Καί μοι τοσοῦτον εἰπέ· πότερον ἐν ἀγορᾷ
Ἠλιαντοπώλεις ἐπὶν, ἢ 'πὶ ταῖς Πύλαις;
ΑΛΛ. Ἐπὶ ταῖς Πύλαισιν, ᾗ τὸ τείχος ὤνιον.
ΚΛ. Οἴμοι· πέπραγά γ' ὑπὸ θεῶν τὸ θέσφατον.
Κυλίνδετ' εἴσω τόνδε τὸν δυσδαίμονα.
Ὦ σέφανε, χαίρων ἄπιθι· καί σ' ἄκων ἐγὼ
Λείπω· σὲ δ' ἄλλος τις λαβὼν κεκλήσεται,
Κλέπτης μὲν οὐκ ἂν μᾶλλον, δύτυχὴς δ' ἴσως.
ΑΛΛ. Ἑλλάνιε Ζεῦ, σὸν τὸ νικητήριον.

ΧΟΡ. Ὦ χαῖρε καλλίνικε, καὶ μέμνησ' ὅτι
Ἀνὴρ γεγένησαι δι' ἐμέ· καί σ' αἰτῶ βραχύ,
Ὅπως γένωμαί σοι φανὸς ἐποχραφὴς δικῶν.
ΔΗΜ. Ἐμοὶ δέ γ', ὅ, τι σοι τύνομ', εἰπ'. ΑΛΛ. Ἀγοράκριτος·
Ἐν τῇ ἀγορᾷ γὰρ κεινόμην ἐβοσκόμην.
ΔΗΜ. Ἀγοράκριτος τοίνυν γ' ἐμαυτὸν ὀπιτρέπω,
Καὶ τὴν Παφλαγόνα τοῦτον δίδωμι τυτνί.
ΑΛΛ. Καὶ μὴν ἐγώ σ', ὦ δῆμε, θεραπεύσω καλῶς·
Ὥστ' ὁμολογεῖν σε, μηδένʼ ἀνθρώπων ἐμοῦ
Ἰδεῖν ἀμείνω τὴν Κεχηναίων πόλιν.

vſ. 1236. Βλέπειν ἐναντίον] Euripides in Medea, vſ. 469. Οὗτοι θράσος τοῦτ' ἐστὶν, οὐδ' εὐτολμία, Φίλους κακῶς δράσαντ' ἐναντίον βλέπειν. Ἀλλ' ἢ μεγίστη τῶν ἐν ἀνθρώποις νόσων παρῶν ἀναίδεια — *Non audacia haec eſt, nec fortitudo, amicos obtueri, quos injuria affeceris; ſed gravisſimus inter homines omnium morborum, impudentia.* Vide ſupra, vſ. 292.

vſ. 1239. Καὶ βινεσκόμην] Quod Scholiaſtes annotavit ſupra ad vſ. 426. id huc magis convenit: διαβάλλειν εἰς ἀσέλγειαν αὐτὸν θέλῃ, ὡς δὴ παρ' ἡλικίαν τὰ τῶν γυναικῶν παθοῦσα· *Notare vult ejus impudicitiam, ut qui praeter aetatem muliebria ſit paſſus.* loquitur autem ibi de eodem iſto Allantopola.

vſ. 1241. Λεπίς τις ἐλπὶς ἐσ' ἐφ' ἧς ὀχούμεθα] Ariſtophanes apud Athenaeum XII. p. 551. ὡς σφόδ' ἐπὶ λεπίδων ἐλπίδων ὀχεῖσθ' ἄρα· *Quam nimis tenui ſuper ſpe vehimini ergo.* Euripides in Oreſte vſ. 68. — ὡς τά γ' ἄλλ' ἐπ' ἀσθενοῦς Ῥώμης ὀχούμεθ', ἤν τι μὴ κεῖνα πάρα Σωθῶμεν — *Nam ceteroqui infirma ope vehimur, niſi forte ab illo ſervemur.*

vſ. 1243. Ἐπὶ ταῖς πύλαις] Infra, 1395. ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀλλαντοπωλήσῃ μόνῳ.

vſ. 1246. Τόνδε] Seipſum dicit; Scholiaſtes dicit eſſe ex Bellerophonte Euripid.

Apud paedotribam quidnam didiciſti?
Bot. Furari, pejerare, & *audacter quemlibet* in oculos intueri.
Cl. ô Phoebe Apollo Lycie, quid me fiet?
Quamnam vero artem obtinuiſti jam adultior?
Bot. Botulos vendebam. Cl. Quid praeterea? Bot. Futuebar.
Cl. Hei mihi miſero! nullus jam ſum.
Tenuis quaedam eſt ſpes, quae nos ſuſtinet.
Et mihi hoc tantum dic: utrum in foro
Vendebas botulos, an in portis?
Bot. In portis inquam, ubi ſalſamenta ſunt venalia.
Cl. Hei mihi: oraculum perfectum eſt.
Volutate intro hucce infortunatum.
ô Corona, vale: equidem invitus te
Relinquo: alius quidam te habebit
Fur quidem non major, forte tamen fortunatior.
Bot. Jupiter Graecanice, tuum eſt victoriae praemium.

Chor. ô Salve victor & memor eſto
Te virum evaſiſſe mea opera: modicum autem hoc a te peto,
Ut fiam tibi ſcriba in judiciis uti nunc Phanus eſt.
Pop. Dic autem mihi quodnam ſit nomen tuum. Bot. Agoracritus:
Nam in *ἀγορᾷ in foro* litigando paſtus ſum.
Pop. Agoracrito igitur me ipſum committo,
Eique Paphlagonem hunc trado.
Bot. Equidem te, ô Populе, curabo ſedulo:
Ut fatearis neminem hominum meipſo eſſe
Meliorem erga Athenienſium *ſemper* oſcitantium urbem.

vſ. 1248. Σὲ σ' ἄλλ@ τις] Scholiaſtes dicit parodiam eſſe loci Euripidei in Alceſtide vſ. 179. — σὲ σ' ἄλλη τις γυνὴ κεκλῆσθαι, Σώφρων μὲν ἐκ ἂν μᾶλλον, εὐτυχὴς σ' ἴσως· *te vero alia quaedam mulier habebit, non quidem caſtior, ſed forte felicior.*

vſ. 1250. Σὸν τὸ νικητήριον] Supra, vſ. 108. ὦ Δαῖμον ἀγαθὲ, σὸν τὸ βέλτιστ', ἐκ ἐμοῦ.

vſ. 1252. Ἀνὴρ γεγένησαι] Supra, vſ. 178. εἰπέ μοι, καὶ πῶς ἐγὼ ἀλλαντοπάλας ὢν ἀνὴρ γενήσομαι;

vſ. 1253. Φανέτ] Symmachus apud Scholiaſtem: φαίνεταί τις γεγραμματεὺς ἔτ@ τ' πάνυ σπανίως. *Videtur iſte fuiſſe Scriba aliquis; eſt autem unus ex illis, quorum raro admodum fit mentio.* In Veſpis vſ. 1215. nominatur aliquis Phanus, qui videtur paraſitus fuiſſe. Vide ibi Notam. Alludit autem ad verbum φαίνειν, quod pro συκοφαντεῖν uſurpatur; ut in Acharn. vſ. 826. τίνι μαθὼν φαίνεις ἄνευ θρυαλλίδ@; Sic etiam in Avibus vſ. 1693. finxit vocem Φανὼ quaſi nomen propium loci alicujus, eodem ſenſu.

vſ. 1260. Κεχηνόσιν] Quaſi Ἀθηναίων, a χάσκω, quod eſt a χαίνω, & ſignificat ſaepe apud Comicum ſupino animo eſſe in rebus ſeriis & aliud agere.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Τί κάλλιον δεχομένοισιν,
Ἢ καταπαυομένοισιν,
Ἢ θοᾶν ἵππων ἐλατῆρας ἀείδειν;
Μηδὲν ἐς Λυσίστρατον,
Μηδὲ Θύμαντιν ἀνέστιον αὖ
Λυπεῖν ἐκθύσῃ καρδίαν.
Καὶ γὰρ ὑτοσὶ, φιλ' Ἄπολλον,
Πεινῇ, θαλεροῖσι δακρύοις
Σᾶς ἀπόμυγ' φαρέτρας
Πυθῶνι σὺν, ἀφ' τὸ κακῶς πένεσθ'.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΕΚ ΣΤΙΧΩΝ ιε'.

Τετράμετροι Τροχαϊκοὶ Καταληκτικοί.

Λοιδορῆσαι τὰς πονηρὰς, ὡδέ ἐστ' ὀπίφθονον,
Ἀλλὰ πρὸς τοῖσι ξένοισι, ὅς τις εὖ λογίζεται.
Εἰ μὲν ἦν ἄνθρωπος, ὃν δεῖ πόλλ' ἀκοῦσαι κἀκά,
Οὕτως ἦν ἔνδηλος, οὐκ ἂν ἀνδρὸς ἐμνήσθην φίλου.
Νῦν δ' Ἀρίγνωτον γὰρ ᾄδεις ὅς τις οὐκ ὀπίσω,
Ὅς τις ἦ τὸ λευκὸν οἶδεν, ἢ τ' ὄρθιον νόμον.
Ἔστιν ἦν ἀδελφὸς αὐτῷ τὰς τρόπους ὁ συγγενὴς,
Ἀριφράδης πονηρός· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐᾶν χρεών.
Ἔστι δ' ὁ μόνον πονηρὸς, (ὁ γὰρ ἂν ἠθόμην.)
Οὐ δὲ παμπόνηρος, ἀλλὰ κεχρηστεύσατό π.

Τῶν

vſ. 1261. Τί κάλλιον δεχομένοισι] Scholiaſtes monet eſſe ex Pindaro, qui ſic: Τί κάλλιον δεχομένοισιν ἢ καταπαυομένοισιν, ἢ βαθύζωνόν τε Λατὼ καὶ θοᾶν ἵππων ἐλάτειραν ἀείσαι;

vſ. 1263. Ἵππων ἐλατῆρας] Aeſchylus in Perſis vſ. 32. ἵππων τ' ἐλατὴς Σωσθάνης.

vſ. 1264. Λυσίστρατον] Hic fuit pauper; in Acharn. 855. & 857. Λυσίστρατός τε —— ῥηγῶν καὶ πτωχῶν ἀεί, πλὴν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας μηνὸς ἑκάστου.

vſ. 1265. Θύμαντιν] Et iſte Pauper erat, Fatidicus, ut ait Scholiaſtes. Macrum eum etiam fuiſſe patet; Athenaeus XII. p. 551. citat Hermippi Comici locum: —— βοῦδια Λεωτροφίδα λεπτότερα καὶ Θυμάντιδος. *Boves Leotrophidae exiliores & Thumantidae.*

vſ. 1275. Ἀρίγνωτον] Hunc fuiſſe Citharoedum ait Scholiaſtes. Comicus hic fratrem Ariphradis dicit eſſe. Eorum pater fuit Automenes, cui Comicus in Veſpis vſ. 1273. dicit tres fuiſſe filios, unum Citharoedum, qui ſine dubio eſt iſte Arignotus, alterum Hiſtrionem, tertium Ariphradem. Ceterum hunc *Arignotum*, notum omni-

ODE ET STROPHE VERSUUM X.

CHOR. Quid pulcrius incipientem *opus aliquod*
Aut finientem
Quam velocium equorum agitatores cantare?
Nullâque Lysistratum,
Aut Thumantin domo carentem
Afficere molestia sponte, *eos perstringendo:*
Etenim iste, ô bone Apollo,
Esurit, & uberrimas lacrymas fundens
Supplex tuam tangit pharetram
In Pythone, quia summa inopia laborat.

EPIRRHEMA VERSUUM XVI.

Octonarii Trochaïci Catalectici.

Maledicere improbis licet sine invidia:
Quin id laudi bonis dabit, qui recte judicat.
Quod si autem homo *ille*, quem decet *ex me* multa maledicta audire,
Esset notus *plerisque*, *ejus describendi causa* non fecissem mentionem amici mei.
Nunc itaque Arignotum *amicum meum* qui ignoret, nemo est,
Qui quidem sciverit quid sit album, aut quid sit modulamen altum.
Huic itaque est frater moribus ei haud germanus,
Ariphrades improbus: sed id quidem vult ille esse etiam.
Est autem non tantum malus, nec enim hoc sensissem,
Neque pessimus tantum; verum etiam insuper excogitavit quiddam:

Linguam

omnibus esse dicit, alludens ad significationem vocis ἀρίγνωτος, id est, *valde notus*, aut *notabilis*.

vs. 1276. Ὅστις ἢ τὸ λευκὸν εἶδεν] Proverbium est de rebus notis, ut ait Scholiastes: ὅστις οἶδε τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν. Matron apud Athenaeum IV. p. 135. de Sepia: ἡ μὲν ἰχθὺς ἐστὶ τὸ λευκὸν καὶ μέλαν οἶδεν. Sepia, *quae sola inter pisces album & atrum novit.*

Ibid. Ἢ τὸ ὄρθιον νόμον] Erat modulatio quaedam, quasi dicas *suscitatoria*. Facit autem ejus mentionem, quia etiam erat res nota, & quia de Musico loquitur.

vs. 1278. Ἀριφράδης] Vide paulo ante ad vs. 1275.

Ibid. Ποιητής· ἀλλὰ τοῦτο καὶ βούλεται.] Andocides de Mysteriis: ὁ πάντων ποιητὴς, καὶ βουλόμενος τοιοῦτος εἶναι.

vs. 1280 & seq. Πρεσβευόμενός τι· τὴν γὰρ αὐτὸς γλῶτταν] In Vespis vs. 1278. Ἀριφράδην —— ὦμοσε, μαθόντα παρὰ μηδενός, ἀλλ' ἀπὸ σοφῆς φύσεως αὐτόματον ἐκμαθεῖν γλωττοποιεῖν, εἰς τὰ πρεσβεῖ' εἰσιὼν ἐκάστοτε.

Τίμ' γ' αὐτῆ γλῶτταν αἰσχραῖς ἡδοναῖς λυμαίνεσθ',
Ἐν κασαυρίοισι λείχων τ' ἀπόπυστον ῥόσον,
Καὶ μολιώαν τ' ὑπίνιω, καὶ κυκῶν τὰς ἐσχάρας,
Καὶ Πολυμνήστεια ποιῶν, καὶ ξυνὼν Οἰωνίχῳ.
Ὅς τις ἦν τοιοῦτον ἄνδρα μὴ σφόδρα βδελύττεται,
Οὔτε ποτ' ἐν ταυτῆ μεθ' ἡμῶν πίεται ποτηρίου.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Ἡ πολλάκις ὀνυχάσαι
Φροντίσι συγγεγεμμένη,
Καὶ διεζήτηκ', ὁπόθεν ποτὲ Φαύλως
Ἐδίδη Κλεώνυμος.
Φασὶ γὰρ αὐτὸν ἐσπλύμβον
Τὰ τ' ἐχόντων ἀνέρων,
Οὐκ ἂν ἐξελθεῖν ἀπὸ σιπύης·
Τοὺς δ' ἀντιβολεῖν ἀνομοίως·
Ἰὼ, ὦ ἄνα, σοῖς γονάτων,
Ἔξελθε, καὶ σύγγνωθι τῇ τραπέζῃ.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΕΚ ΣΤΙΧΩΝ ις'.

Τετράμετροι Τροχαϊκοί.

Φασὶν ἀλλήλαις ξυνελθεῖν τὰς τεκούσας εἰς λόγον,
Καὶ μίαν λέξαι τιν' αὐτῶν, ἥτις ἦν γεραιτέρα·
Οὐδὲ πυθέσθαι ταῦτ', ὦ παῖδες, τὰ 'ν τῇ πόλει;
Φασὶν αἰτεῖσθαί τιν' ἡμῶν ἑκατὸν ἐς Καρχηδόνα

Ἄνδρα

vs. 1282. Κασαυρίοισι] Aliam etiam lectionem annotat Scholiastes, nempe: κασαλλίοις. & exponit: ἀντὶ τοῦ, ὦ τοιγαροῦν. Hesychius: κασαλλὰς, πέρνη αἰσχροποιός. dicitur αἰσχροποιὸς de foeda illa obscoenitate, ut & λεσβιάζειν.

Ibid. Λείχων τὸν ἀπόπυστον ῥόσον] De eodem isto Ariphrade in Pace vs. 886. ἐ ζωμὸν αὐτῆς προσπιτὼν ἐκλάψεται.

vs. 1284. Πολυμνήστεια] Scholiastes: μέλη Πολυμνήστεια Κολοφωνίοις· *Carmina Polymnesti Colophonii*. de eodem affert locum Cratini: Καὶ Πολυμνήστ' ἀείδῃ, μυστικὸν τε μανθάνῃ· *Et Polymnestea canit, Musicamque discit*. Et *Polymnestus* & *Oconichus* ob eandem obscoenitatem hic notantur, ut ait Scholiastes.

vs. 1287.

Linguam enim ſuam polluit turpibus voluptatibus,
In ganeis lambens deſpuendum illum rorem,
Et inquinans barbam, & turbans labra pudendorum,
Polymneſtea carmina faciens, & conſuetudinem habens cum Oeonicho.
Quicunque igitur hunc hominem non valde exſecratur,
Nunquam ex eodem poculo nobiſcum bibet.

ANTODE ET ANTISTROPHE VERSUUM X.

CHOR. Saepe nocturnis
Cogitationibus occupatus fui,
Et quaeſivi, qua de cauſa tam improbe
Comedat Cleonymus;
Ajunt enim ipſum more pecudum vorantem
Bona divitum hominum,
Vix abire a panario;
At illos eum orare variis modis:
Age, ô praeclare, per genua te obſecro,
Exi, & ignoſce menſae; *ne quaſi iratus eam devores.*

ANTEPIRRHEMA VERSUUM XVI.

Octonarii Trochaïci.

Ajunt conveniſſe triremes ad colloquendum inter ſe,
Et unam aliquam earum, quae erat natu maxima, dixiſſe:
Nec auditis, ô virgines, illa, quae in urbe fiunt?
Ajunt quendam petiiſſe centum e noſtro numero ad expeditionem in Carthaginem,

Civem

vſ. 1287. Πολλάκις ἐννυχίαισι φροντίσι συζυγέντμαι] Aeſchylus in Perſis vſ. 176. Πολλοῖς μὲν αἰεὶ νυκλέροις ὀνείρασι Ξύνειμι — *Cum multis ſemper inſomniis nocturnis mihi res eſt.* Vide ad Ranas vſ. 962.

vſ. 1289 & 1290. Φαύλως ἐσθίει Κλεώνυμον] Hunc tamquam *voracem* notat in Avibus vſ. 290. ἴσι γὰρ καταγᾶς τις ἄλλος ἢ Κλεώνυμος; Sed hoc in Equitibus loco allegorice per voracitatem ſignificatur, quam avide rapiat civium bona. Vide ſupra ad vſ. 954.

vſ. 1296. Φασιν] Per Proſopopoeiam quandam finguntur triremes Athenienſium detrectaſſe imperium Hyperboli.

Ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, ὀξίνην Ὑπέρβολον·
Ταῖς δὲ δόξαις δεινὸν εἶναι τοῦτο, κοὐκ ἀναχετόν·
Καί τιν' εἰπεῖν, ἥτις ἀνδρῶν ἄσπον οὐκ ἐλήλυθεν,
Ἀποτρόπαι', ὦ δῆτ' ἐμοῦ γ' ἄρξῃ πότ'· ἀλλ' ἐάν με λέγῃ,
Ὑπὸ περηδόνων σαπεῖσ' οἰταῦθα καταγηράσομαι.
Οὐδὲ Ναυφάντης γε τῶν Ναύσωνος, ὦ δῆτ', ὦ θεοί,
Εἴτ' ἐκ πεύκης γε κἀγὼ ᾠ ξύλων ἐπηγνύμην.
Εἰ δ' ἄρεσκοι ταῦτ' Ἀθηναίοισι, καθῆσθαί μοι δοκῶ
Εἰς τὸ Θησεῖον πλεύσαις, ἢ 'πὶ τῶν σεμνῶν θεῶν.
Οὐ γὼ ἡμῶν γε στρατηγῶν ἐγχανεῖται τῇ πόλει·
Ἀλλὰ πλείτω χωρὶς αὐτὸς ἐς κόρακας εἰ βούλει,
Τὰς σκάφας, ἐν αἷς ἐπώλει τὼς λύχνους, καθελκύσας.

ACTUS QUINTI

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΑΛΛ. Εὐφημεῖν χρὴ καὶ τόμα κλείειν, καὶ μαρτυρεῖν ἀπέχεσθ',
Καὶ τὰ δικαστήρια συγκλείειν, οἷς ἡ πόλις ἥδε γέγηθεν·
Ἐπὶ καιναῖσιν δ' εὐτυχίαισιν παιωνίζειν τὸ θέατρον.
ΧΟΡ. Ὦ ταῖς ἱεραῖς νήσοις ἐπίκουρε, καὶ φέριστον ἐν Ἀθήναις·
Τίν' ἔχων φήμην ἀγαθὴν ἥκεις, ἐφ' ὅτῳ κνισῶμεν ἀγυιάς;
ΑΛΛ. Τὸν δῆμον ἀφεψήσας ὑμῖν, καλὸν ἐξ αἰσχροῦ πεποίηκα.
ΧΟΡ. Καὶ πῶ 'τι νῦν, ὦ θαυμασία ἐξευρίσκων ἐπινοίας;
ΑΛΛ. Ἐν ταῖσιν ἰσχυφάνοις οἰκεῖ ταῖς δεξαίαισιν Ἀθήναις.
ΧΟΡ. Πῶς ἂν ἴδοιμι, ποίαν ἔχει σκευήν, καὶ ποῖός γεγένηται;
ΑΛΛ. Οἷός περ Ἀριστείδη πρέσβυς, καὶ Μιλτιάδῃ ξυνεσίτει.
Ὄψεσθε δέ· καὶ γὰρ ἀνοιγομένων ψόφος ἤδη τῶν πυλαίων.

Ἀλλ'

vſ. 1301. Ἄνδρα μοχθηρὸν —— Ὑπέρβολον] Thucydides VIII. καὶ Ὑπέρβολόν τι τινα τῶν Ἀθηναίων, μοχθηρὸν ἄνθρωπον.

„ Ibid. Ὀξίνην] Elegans jocus. Nam videtur dicere *vappam excellentem*; & tamen ipſum nomen ejus, „ quem traducit, ponit. Hyperbolum enim intelligit. „ Hunc vocat ὀξίνην, id eſt, aſperum, truculentum, „ durum; metaphora ducta a vino. Nam vinum acescens Graeci vocant ὀξινον, Latini, *vappam.*" Caſaubonus.

vſ. 1303. Ἤ τις ἀνδρῶν ἄσπον οὐκ ἐλήλυθεν] Quaſi de Virgine intacta loquitur; contra, Plato de foemina, primos toros experta, loquitur quaſi de navi, dum eam dicit πρωτόπλουν, in Epigrammate apud Laërt. Lib. III. Sect. 31. *Ex Notis Kuſteri.*

vſ. 1306. Ναυφάντης] Finxit navis nomen quaſi hominis, & ejus patris, a voce ναῦς.

vſ. 1307. Εἴτε γε πεύκης γε κἀγώ] Ut affecti aliqua injuria dicunt: *Et ego tam homo ſum quam alius*, ita navis convenienter ſuae naturae dicit, ſe non eſſe deteriorem aliis, nec magis injuriae idoneam. Simul autem reſpicit ad aliam ſignificationem vocis πεύκη, quae in compoſitis quibusdam *amaritudinem* ſignificat, ut in ἐχετλικὸς· quod Heſychius exponit ἔχον πικρίαν. Itaque

Civem improbum, (*acerbum*) vappam Hyperbolum.
Triremibus autem ajunt id visum esse grave & intolerabile:
Et quandam earum, quae ad viros nunquam propius accesserat, dixisse:
Averrunce! meus certe nauarchus ille nunquam erit; sed si necesse est
A cossis corrosa & putrefacta hic conseneſcam,
Nec Nauphantae Nausonis *filiae* nauarchus ille sit: ne sit, inquam, ô Dii!
Siquidem ex piceis & lignis sum ego etiam compacta, *nec vilipendenda*.
Si autem illa sententia placet Athenienſibus, constitui sedere supplex
In Theseum, aut in templum Eumenidum pro navigantibus.
Non enim nobis imperans irridebit urbem:
Sed naviget seorsim solus in malam rem si vult,
Alveos illos, In quibus lucernas vendebat, *in mare* deducens.

SCENA PRIMA.

ALLANTOPOLA, CHORUS.

BOT. Linguis favere oportet & os claudere, & a testibus citandis abstinere,
Et judicia occlaudere, quibus ista urbs gaudet,
Et propter novas prosperitates oportet, ut theatrum Paeanem canat.
CHOR. ô Qui auxiliator sacris es insulis, & lumen Athenis,
Quamnam ferens bonam famam venisti, ut plateas repleamus nidore?
BOT. Populum postquam decoxi, ex turpi pulchrum eum feci.
CHOR. Et ubi nunc is est, ô auctor commenti admirandi?
BOT. Antiquas incolit violis coronatas Athenas.
CHOR. Quo pacto videre illum possemus, quem habeat ornatum, & quis sit factus?
BOT. Qualis antehac fuit, quando cum Aristide & Miltiade cibum una cepit.
Jam autem videbitis; nunc enim aperiuntur vestibula, ut strepitus indicat.

Sed

que idem est ac si Navis illa dixisset: εἰπὲ ἔχω χολήν. ut in Lysistrata, vs. 467. γυναιξὶν ἐκ οἵᾳ χολὴν ἐστίν; Haec fere ex Scholiis.

vs. 1312. Ἐν αἷς ἱππάλῃ τὰς λύχνας] In Nubibus de eodem isto, vs. 1064. Τπιεβολ@ δ' ἐκ ἐκ λύχναν πλεῖν ἢ τάλαντα πολλὰ εἴλκυσε διὰ πονηρίαν; ubi vide Notam.

vs. 1316. Ὦ ταῖς ἱερᾶις] Callimachus Hymno in Delum vs. 3. Κυκλάδες, αἳ νήσων ἱερὸν πόλον εἰν ἁλὶ κεῖσθε.

vs. 1317. Τίν' ἔχων φήμην ἀγαθὴν ἥκεις;] Sophocles in Oedipo Tyranno vs. 861. Τίν' ἡμῖν ἥκεις τὸ θεῶ φήμην φέρων; ubi alter: ἐσθλήν. In Oedipo Coloneo vs. 349. Νῦν δ' αὖ τίν' ἥκεις μῦθον, Ἰσμήνη, πατρὶ Φέρουσα;

Ibid. Κνισᾶμεν Ἀγυιάς] Scholiastes videtur Ἀγυιὰς legisse, ab Ἀγυιεύς, non ab ἀγυιὰ, unde ἀγυιάς· sed illius verba corrupte hodie leguntur, quae emendata citabo: Ἀγυιὰς δὲ, τὰς Ἀγυιαίους θεάς. Vide ad Aves vs. 1233.

vs. 1318. Τὸν δῆμον ἀναψήσας] Convenienter arti suae hoc fecit Agoracritus, erat enim Fartor & Coquus. Alluditur autem ad fabulam de Medea & Aesone, quem illa recoxit.

vs. 1322. Ξυνεστίᾳ] „ Respicit ad convivia in Pry-„ taneo agitari solita. " *Casaub.*

Ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, ὀξίνην Ὑπέρβολον·
Ταῖς δὲ δόξαις δεινὸν εἶναι τοῦτο, κοὐκ ἀναχετόν·
Καί τιν' εἰπεῖν, ἥτις ἀνδρῶν ἄσπον οὐκ ἐλήλυθεν,
Ἀποτρόπαι', ὦ δῆτ' ἐμοῦ γ' ἄρξῃ πότ'· ἀλλ' ἐάν με λέγῃ,
Ὑπὸ περηδόνων σαπεῖσ' οἰταῦθα καταγηράσομαι.
Οὐδὲ Ναυφάντης γε τῶν Ναύσωνος, ὦ δῆτ', ὦ θεοί,
Εἴτ' ἐκ πεύκης γε κἀγὼ ᾠ ξύλων ἐπηγνύμην.
Εἰ δ' ἄρεσκοι ταῦτ' Ἀθηναίοισι, καθῆσθαί μοι δοκῶ
Εἰς τὸ Θησεῖον πλεύσαις, ἢ 'πὶ τῶν σεμνῶν θεῶν.
Οὐ γὼ ἡμῶν γε στρατηγῶν ἐγχανεῖται τῇ πόλει·
Ἀλλὰ πλείτω χωρὶς αὐτὸς ἐς κόρακας εἰ βούλει,
Τὰς σκάφας, ἐν αἷς ἐπώλει τὼς λύχνους, καθελκύσας.

ACTUS QUINTI

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΑΛΛ. Εὐφημεῖν χρὴ καὶ τόμα κλείειν, καὶ μαρτυρεῖν ἀπέχεσθ',
Καὶ τὰ δικαστήρια συγκλείειν, οἷς ἡ πόλις ἥδε γέγηθεν·
Ἐπὶ καιναῖσιν δ' εὐτυχίαισιν παιωνίζειν τὸ θέατρον.
ΧΟΡ. Ὦ ταῖς ἱεραῖς νήσοις ἐπίκουρε, καὶ φέριστον ἐν Ἀθήναις·
Τίν' ἔχων φήμην ἀγαθὴν ἥκεις, ἐφ' ὅτῳ κνισῶμεν ἀγυιάς;
ΑΛΛ. Τὸν δῆμον ἀφεψήσας ὑμῖν, καλὸν ἐξ αἰσχροῦ πεποίηκα.
ΧΟΡ. Καὶ πῶ 'τι νῦν, ὦ θαυμασία ἐξευρίσκων ἐπινοίας;
ΑΛΛ. Ἐν ταῖσιν ἰσχυφάνοις οἰκεῖ ταῖς δεξαίαισιν Ἀθήναις.
ΧΟΡ. Πῶς ἂν ἴδοιμι, ποίαν ἔχει σκευήν, καὶ ποῖός γεγένηται;
ΑΛΛ. Οἷός περ Ἀριστείδη πρέσβυς, καὶ Μιλτιάδῃ ξυνεσίτει.
Ὄψεσθε δέ· καὶ γὰρ ἀνοιγομένων ψόφος ἤδη τῶν πυλαίων.

Ἀλλ'

vſ. 1301. Ἄνδρα μοχθηρὸν —— Ὑπέρβολον] Thucydides VIII. καὶ Ὑπέρβολόν τι τινα τῶν Ἀθηναίων, μοχθηρὸν ἄνθρωπον.

„ Ibid. Ὀξίνην] Elegans jocus. Nam videtur dicere *vappam excellentem*; & tamen ipſum nomen ejus, „ quem traducit, ponit. Hyperbolum enim intelligit. „ Hunc vocat ὀξίνην, id eſt, aſperum, truculentum, „ durum; metaphora ducta a vino. Nam vinum acescens Graeci vocant ὀξινον, Latini, *vappam.*" Caſaubonus.

vſ. 1303. Ἤ τις ἀνδρῶν ἄσπον οὐκ ἐλήλυθεν] Quaſi de Virgine intacta loquitur; contra, Plato de foemina, primos toros experta, loquitur quaſi de navi, dum eam dicit πρωτόπλουν, in Epigrammate apud Laërt. Lib. III. Sect. 31. *Ex Notis Kuſteri.*

vſ. 1306. Ναυφάντης] Finxit navis nomen quaſi hominis, & ejus patris, a voce ναῦς.

vſ. 1307. Εἴτε γε πεύκης γε κἀγώ] Ut affecti aliqua injuria dicunt: *Et ego tam homo ſum quam alius*, ita navis convenienter ſuae naturae dicit, ſe non eſſe deteriorem aliis, nec magis injuriae idoneam. Simul autem reſpicit ad aliam ſignificationem vocis πεύκη, quae in compoſitis quibusdam *amaritudinem* ſignificat, ut in ἐχετλικὸς· quod Heſychius exponit ἔχον πικρίαν. Itaque

Civem improbum, (*acerbum*) vappam Hyperbolum.
Triremibus autem ajunt id visum esse grave & intolerabile:
Et quandam earum, quae ad viros nunquam propius accesserat, dixisse:
Averrunce! meus certe nauarchus ille nunquam erit; sed si necesse est
A cossis corrosa & putrefacta hic conseneſcam,
Nec Nauphantae Nausonis *filiae* nauarchus ille sit: ne sit, inquam, ô Dii!
Siquidem ex piceis & lignis sum ego etiam compacta, *nec vilipendenda*.
Si autem illa sententia placet Athenienſibus, constitui sedere supplex
In Theseum, aut in templum Eumenidum pro navigantibus.
Non enim nobis imperans irridebit urbem:
Sed naviget seorsim solus in malam rem si vult,
Alveos illos, In quibus lucernas vendebat, *in mare* deducens.

SCENA PRIMA.

ALLANTOPOLA, CHORUS.

BOT. Linguis favere oportet & os claudere, & a testibus citandis abstinere,
Et judicia occlaudere, quibus ista urbs gaudet,
Et propter novas prosperitates oportet, ut theatrum Paeanem canat.
CHOR. ô Qui auxiliator sacris es insulis, & lumen Athenis,
Quamnam ferens bonam famam venisti, ut plateas repleamus nidore?
BOT. Populum postquam decoxi, ex turpi pulchrum eum feci.
CHOR. Et ubi nunc is est, ô auctor commenti admirandi?
BOT. Antiquas incolit violis coronatas Athenas.
CHOR. Quo pacto videre illum possemus, quem habeat ornatum, & quis sit factus?
BOT. Qualis antehac fuit, quando cum Aristide & Miltiade cibum una cepit.
Jam autem videbitis; nunc enim aperiuntur vestibula, ut strepitus indicat.

Sed

que idem est ac si Navis illa dixisset: εἰπὲ ἔχω χολήν. ut in Lysistrata, vs. 467. γυναιξὶν ἐκ οἵᾳ χολὴν ἐστίν; Haec fere ex Scholiis.

vs. 1312. Ἐν αἷς ἱππάλῃ τὰς λύχνας] In Nubibus de eodem isto, vs. 1064. Τπιεβολ@ δ' ἐκ ἐκ λύχναν πλεῖν ἢ τάλαντα πολλὰ εἴλκυσε διὰ πονηρίαν; ubi vide Notam.

vs. 1316. Ὦ ταῖς ἱερᾶις] Callimachus Hymno in Delum vs. 3. Κυκλάδες, αἳ νήσων ἱερὸν πόλον εἰν ἁλὶ κεῖσθε.

vs. 1317. Τίν' ἔχων φήμην ἀγαθὴν ἥκεις;] Sophocles in Oedipo Tyranno vs. 861. Τίν' ἡμῖν ἥκεις τὸ θεῶ φήμην φέρων; ubi alter: ἐσθλήν. In Oedipo Coloneo vs. 349. Νῦν δ' αὖ τίν' ἥκεις μῦθον, Ἰσμήνη, πατρὶ Φέρουσα;

Ibid. Κνισᾶμεν Ἀγυιάς] Scholiastes videtur Ἀγυιὰς legisse, ab Ἀγυιεύς, non ab ἀγυιὰ, unde ἀγυιάς· sed illius verba corrupte hodie leguntur, quae emendata citabo: Ἀγυιὰς δὲ, τὰς Ἀγυιαίους θεάς. Vide ad Aves vs. 1233.

vs. 1318. Τὸν δῆμον ἀναψήσας] Convenienter arti suae hoc fecit Agoracritus, erat enim Fartor & Coquus. Alluditur autem ad fabulam de Medea & Aesone, quem illa recoxit.

vs. 1322. Ξυνεστίᾳ] „ Respicit ad convivia in Pry-„ taneo agitari solita. " *Casaub.*

Ἀλλ' ὀλολύξατε φαινομήναις ταῖς ἀρχαίαισιν Ἀθήναις,
Καὶ θαυμαζαῖς, ᾗ πολυύμνοις, ἵν' ὁ κλεινὸς δῆμος οἰκεῖ.
ΧΟΡ. Ὦ ταὶ λιπαραὶ, ᾗ ἰοστέφανοι, ᾗ ἀειζήλωτοι Ἀθῆναι·
Δείξατε τὴν τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν ᾗ τῆς γῆς τῆσδε μόναρχοι.
ΑΛΛ. Ὅδ' ἐκεῖνος ὁρᾷ τετλιγοφόρος, ἀρχαίῳ κήμαπι λαμπρῷ,
Οὐ χιείνων ὄζων, ἀλλὰ σπονδῶν, σμύρνῃ κατάλειπτος.
ΧΟΡ. Χαῖρ', ὦ βασιλεῦ τῆς Ἑλλάδος, καί σοι ξυγχαίρομεν ἡμεῖς.
Τῆς γὰ πόλεως ἄξια πράττεις, ᾗ τῷ Μαραθῶνι προπαίς.

ACTUS QUINTI

ΔΗΜΟΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΔΗΜ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, ἐλθὲ δεῦρ', Ἀγοράκριτε·
Ὅσα με δέδρακας ἀγάθ' ἀφεψήσας; ΑΛΛ. Ἐγώ;
Ἀλλ', ὦ μέλ', οὐκ οἶδ' οἵῳ ἦδ' αὐτὸς πάρος,
Οὐδ' οἷον ἔδρας· ἐμὲ γὰ νομίζοις ἂν θεόν.
ΔΗΜ. Τί δ' ἔδρων, κάτειπέ μοι, πρώτῃ; ποῖός τις ἦν;
ΑΛΛ. Πρῶτον μέ, ὁπότ' εἶπόι τις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,
Ὦ δῆμ', ἐραστής εἰμι σὸς, φιλῶ τέ σε,
Καὶ κήδομαί σου, ᾗ προβουλεύω μόνος·
Τούτοις ὁπότε λέξαιτό τις προοιμίοις,
Ἀνεταλίζες, κἀκερτόμας. ΔΗΜ. Ἐγώ;
ΑΛΛ. Εἶτ' ἐξαπατήσας σ' ἀντὶ τύπων, ᾤχετο.
ΔΗΜ. Τί φῄς; τοιαῦτα μ' ἔδρων, ἐγὼ δ' οὐκ ἠθόμην.
ΑΛΛ. Τὰ δ' ὦτα γάρ σου, νὴ Δί', ἐξεπετάννυτο

Ὥστ'

vs. 1324. Ὀλολύξαῖς] De re laeta. vide supra ad vs. 613. Sic Aeschylus in Agamemnone vs. 596. Ἀνωλόλυξα μὲν πάλαι χαρᾶς ὕπο. Tenendum tamen est, istud verbum etiam in contraria significatione occurrere; ut apud Sophoclem in Electra, vs. 752. —— ἀνωλολυξε τὴν νεανίαν, Οἵ' ἔργα δράσας, οἷα λαγχάνει κακά. *Lamentis prosecutus est adolescentem, quod tam praeclara faciens, tales calamitates experiretur.*

vs. 1326. Ὦ ταὶ λιπαραὶ καὶ ἰοσίφανοι] Valde delectabantur Athenienses, si quis his Epithetis eos insigniret; in Acharn. vs. 637. πρῶτον μὲν ἰοστεφάνους ἐκάλουν· κἄπειδὴ τοῦτό τις εἶπεν, εὐθὺς διὰ τὰς σιφάνους, ἐπ' ἄκρων τῶν πυγιδίων ἐκάθησθε· εἰ δέ τις ὑμᾶς ὑποθωπεύσας, λιπαρὰς καλέσειεν Ἀθήνας, εὖρε τὸ πᾶν ἄν. Ceterum Scholiastes ad hunc in Equit. locum monet illa verba esse Parodiam ex Pindaro; cujus verba adducuntur in Scholiis ad Nubes vs. 298. λιπαρὰ καὶ ἀοίδιμοι Ἑλλάδος ἕρεισμα, κλεινὰ Ἀθῆναι. Aeschines Epist. IV. ἐν γὰρ ταῖς ἐκκλησίαις Μελανίππου ἀκούσῃς ἀκούεις λέγοντος· Λῖτε λιπαραὶ καὶ ἀοίδιμοι Ἑλλάδος ἕρεισμα Ἀθῆναι· καὶ ὅτι Πινδάρου τὰ Θηβαίοις τὸ ἔπος τοῦτό ἐστι, λέγοντος, καὶ ὅτι ἐζημίωσαν αὐτὸν Θηβαῖοι τοῦτο ποιήσαντα τὸ ἔπος· εἰ δὲ ἡμέτεροι πρόγονοι διπλῆν αὐτῷ τὴν ζημίαν ἀπέδοσαν, μετὰ τοῦ, εἰκότι χαλκῇ τιμῆσαι. &c. *Menalippum utique audis identidem in Concione dicentem: Illaeque nitidae & celebres Athenae, quae sunt Graeciae columen. Et illud etiam dicentem audis eum, istud carmen esse Pindari Thebani: & ob id Thebanos eum mulctasse, nostros autem Majores ei mulctam restituisse duplicem, & ad hoc, imagine aerea eum honorasse.*

vs. 1328. Τετλιγοφόρος, ἀρχαίῳ κήμαλι λαμπρὸς] Procopius Epist. 13. σὲ νῦν ἐπιθυμῶν ἀρχαίῳ κήμαλι τετλιγοφόρῳ

Sed gratulamini Athenis antiquam ſpeciem recipientibus,
Admirandis, celebrandis hymnorum cantu, in quibus habitat inclytus ille Populus.
Chor. ô Pingues & nitidae, violis coronatae, praeclarae Athenae,
Oſtendite nobis monarcham illum Graeciae & hujus ſoli.
Bot. Hic ille eſt cicadifer, conſpiciendus (*ſplendens*) antiqua ſpecie,
Non calculos redolens, ſed pacem: myrrha delibutus. *perfuſus.*
Chor. Salve, ô Graecorum Rex, tibi nos gratulamur.
Nam bona tibi evenerunt, qualia urbs noſtra & illud in Marathone tropaeum meretur.

SCENA SECUNDA.

Populus, Allantopola, Chorus.

Pop. ô Chariſſime hominum, accede huc, Agoracrite.
Quantis me decoquens bonis affeciſti? Bot. Egone?
Sed, ô bone, nec ſcis tu, qualis antehac fueris,
Neque quid feceris; nam me pro Deo haberes.
Pop. Quid ergo feci antehac, dic mihi, qualis eram?
Bot. Principio, ſi quis diceret in concione,
ô Populе, amator ſum tuus, teque colo,
Et curam tui gero & conſultum tibi ſolus volo:
His inquam ſi quis uteretur exordiis,
Levabas te quaſi volaturus, & cornua ſumebas. Pop. Egone?
Bot. Deinde his te decipiens abibat.
Pop. Quid ais? haeccine mihi fecerunt, nec ego id ſenſi?
Bot. Nam profecto aures tuae diducebantur

Inſtar

φόρον ἰδεῖν. Prodit autem populi perſona, illo cultu ornata, quo priſci Athenienſes uſi fuerunt, de quibus inter alia Thucydides Lib. I. ſub initium: καὶ χρυσᾶν ταττίγων ἐς τρόπον κρωβύλου ἀναδέσεως τῆ ἐν τῆ κεφαλῆ τριχῶν. *Et aurearum cicadarum inſertione ſive implicatione religantes nodum capillorum in capite.* i. e. aureas cicadas inſerendo ligantes nodum capillorum.

vſ. 1329. Χοιρίναις] Scholia: ὅτι χοιρίναις ἐχρῶντο πρότερον πρὸ τῶ ψήφων· εἰσὶ δέ τινες κόγχαι θαλάσσιαι· *Quia choerinis utebantur olim (ad ferenda ſuffragia) ante uſum calculorum. Sunt autem conchae quaedam marinae.*

vſ. 1341. Ἀναρτάλιζες] Ab ὀρω *excito*, eſt verbale ἔρτος, unde ἐρτίζω & per pleonasmum ſyllabae αλ, ἐρταλίζω, ut Scholiaſtes ait; qui addit: ἐρταλίζειν δὲ λέγεται ἐπὶ τῶ ἀρχομένων ἀναπτερύσσεσθαι ὀρνίθων· *Hoc verbum dicitur de avibus, quae ſe alis ſublevare incipiunt.* unde ὀρτάλιχοι in Acharn. vſ. 871. Heſychius: ὀρτάλιχοι, οἱ μήπω πετόμενοι νεοσοί, καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες· *Ortalichi ſunt pulli nondum volantes, item galli.* Dicit ergo Comicus: Populum ſe extollere, ſi quis Rhetor ei aduletur. Sic in Acharn. vſ. 638. dicit Athenienſes extolli, ſi quis eos laudet: ἐπ' ἄκρων τῶ πυγιδίων ἀκάθητε. ubi vide Notam.

Ibid. Κλαυστίας] Pro καὶ ἱλαυστίας, a κερκτίζη· Scholiaſtes: ὡς ἔλαφος, φησιν, ὀγκᾶται τοῖς κέρασιν· *tanquam cervus, inquit, ſuperbiebas cornibus.* nempe cervi erectam cervicem ferunt, & caput alte extollunt: tranſit autem ab *alis* ad *cornua*, ut notat Scholiaſtes. Puto potius metaphoram eſſe a Scarabaeis & bruchis quibusdam, qui *volaturi*, exporrigunt *cornua* ſive brachia illa, quae fere ſunt ſimilia chelis cancrorum & ſcorpionum. Et ſic rectius conjunguntur, ἀναρτάλιζες & ἱλαυστίας.

Ἀλλ' ὀλολύξατε φαινομήναις ταῖς ἀρχαίαισιν Ἀθήναις,
Καὶ θαυμαζαῖς, ᾗ πολυύμνοις, ἵν' ὁ κλεινὸς δῆμος οἰκεῖ.
ΧΟΡ. Ὦ ταὶ λιπαραὶ, ᾗ ἰοστέφανοι, ᾗ ἀειζήλωτοι Ἀθῆναι·
Δείξατε τὴν τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν ᾗ τῆς γῆς τῆσδε μόναρχοι.
ΑΛΛ. Ὅδ' ἐκεῖνος ὁρᾷ τετλιγοφόρος, ἀρχαίῳ κήμαπι λαμπρῷ,
Οὐ χιείνων ὄζων, ἀλλὰ σπονδῶν, σμύρνῃ κατάλειπτος.
ΧΟΡ. Χαῖρ', ὦ βασιλεῦ τῆς Ἑλλάδος, καί σοι ξυγχαίρομεν ἡμεῖς.
Τῆς γὰ πόλεως ἄξια πράττεις, ᾗ τῷ Μαραθῶνι προπαίς.

ACTUS QUINTI

ΔΗΜΟΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΔΗΜ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, ἐλθὲ δεῦρ', Ἀγοράκριτε·
Ὅσα με δέδρακας ἀγάθ' ἀφεψήσας; ΑΛΛ. Ἐγώ;
Ἀλλ', ὦ μέλ', οὐκ οἶδ' οἵῳ ἦδ' αὐτὸς πάρος,
Οὐδ' οἷον ἔδρας· ἐμὲ γὰ νομίζοις ἂν θεόν.
ΔΗΜ. Τί δ' ἔδρων, κάτειπέ μοι, πρώτῃ; ποῖός τις ἦν;
ΑΛΛ. Πρῶτον μέ, ὁπότ' εἶπόι τις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,
Ὦ δῆμ', ἐραστής εἰμι σὸς, φιλῶ τέ σε,
Καὶ κήδομαί σου, ᾗ προβουλεύω μόνος·
Τούτοις ὁπότε λέξαιτό τις προοιμίοις,
Ἀνεταλίζες, κἀκερτόμας. ΔΗΜ. Ἐγώ;
ΑΛΛ. Εἶτ' ἐξαπατήσας σ' ἀντὶ τύπων, ᾤχετο.
ΔΗΜ. Τί φῄς; τοιαῦτα μ' ἔδρων, ἐγὼ δ' οὐκ ἠθόμην.
ΑΛΛ. Τὰ δ' ὦτα γάρ σου, νὴ Δί', ἐξεπετάννυτο

Ὥστ'

vs. 1324. Ὀλολύξαῖς] De re laeta. vide supra ad vs. 613. Sic Aeschylus in Agamemnone vs. 596. Ἀνωλόλυξα μὲν πάλαι χαρᾶς ὕπο. Tenendum tamen est, istud verbum etiam in contraria significatione occurrere; ut apud Sophoclem in Electra, vs. 752. —— ἀνωλολυξε τὴν νεανίαν, Οἵ' ἔργα δράσας, οἷα λαγχάνει κακά. *Lamentis prosecutus est adolescentem, quod tam praeclara faciens, tales calamitates experiretur.*

vs. 1326. Ὦ ταὶ λιπαραὶ καὶ ἰοσίφανοι] Valde delectabantur Athenienses, si quis his Epithetis eos insigniret; in Acharn. vs. 637. πρῶτον μὲν ἰοστεφάνους ἐκάλουν· κἄπειδὴ τοῦτό τις εἶπεν, εὐθὺς διὰ τὰς σιφάνους, ἐπ' ἄκρων τῶν πυγιδίων ἐκάθησθε· εἰ δέ τις ὑμᾶς ὑποθωπεύσας, λιπαρὰς καλέσειεν Ἀθήνας, εὖρε τὸ πᾶν ἄν. Ceterum Scholiastes ad hunc in Equit. locum monet illa verba esse Parodiam ex Pindaro; cujus verba adducuntur in Scholiis ad Nubes vs. 298. λιπαρὰ καὶ ἀοίδιμοι Ἑλλάδος ἕρεισμα, κλεινὰ Ἀθῆναι. Aeschines Epist. IV. ἐν γὰρ ταῖς ἐκκλησίαις Μελανίππου ἀκούσῃς ἀκούεις λέγοντος· Λῖτε λιπαραὶ καὶ ἀοίδιμοι Ἑλλάδος ἕρεισμα Ἀθῆναι· καὶ ὅτι Πινδάρου τὰ Θηβαίοις τὸ ἔπος τοῦτό ἐστι, λέγοντος, καὶ ὅτι ἐζημίωσαν αὐτὸν Θηβαῖοι τοῦτο ποιήσαντα τὸ ἔπος· εἰ δὲ ἡμέτεροι πρόγονοι διπλῆν αὐτῷ τὴν ζημίαν ἀπέδοσαν, μετὰ τοῦ, εἰκότι χαλκῇ τιμῆσαι. &c. *Menalippum utique audis identidem in Concione dicentem: Illaeque nitidae & celebres Athenae, quae sunt Graeciae columen. Et illud etiam dicentem audis eum, istud carmen esse Pindari Thebani: & ob id Thebanos eum mulctasse, nostros autem Majores ei mulctam restituisse duplicem, & ad hoc, imagine aerea eum honorasse.*

vs. 1328. Τετλιγοφόρος, ἀρχαίῳ κήμαλι λαμπρὸς] Procopius Epist. 13. σὲ νῦν ἐπιθυμῶν ἀρχαίῳ κήμαλι τετλιγοφόρῳ

Sed gratulamini Athenis antiquam ſpeciem recipientibus,
Admirandis, celebrandis hymnorum cantu, in quibus habitat inclytus ille Populus.
Chor. ô Pingues & nitidae, violis coronatae, praeclarae Athenae,
Oſtendite nobis monarcham illum Graeciae & hujus ſoli.
Bot. Hic ille eſt cicadifer, conſpiciendus (*ſplendens*) antiqua ſpecie,
Non calculos redolens, ſed pacem: myrrha delibutus. *perfuſus.*
Chor. Salve, ô Graecorum Rex, tibi nos gratulamur.
Nam bona tibi evenerunt, qualia urbs noſtra & illud in Marathone tropaeum meretur.

SCENA SECUNDA.

Populus, Allantopola, Chorus.

Pop. ô Chariſſime hominum, accede huc, Agoracrite.
Quantis me decoquens bonis affeciſti? Bot. Egone?
Sed, ô bone, nec ſcis tu, qualis antehac fueris,
Neque quid feceris; nam me pro Deo haberes.
Pop. Quid ergo feci antehac, dic mihi, qualis eram?
Bot. Principio, ſi quis diceret in concione,
ô Populе, amator ſum tuus, teque colo,
Et curam tui gero & conſultum tibi ſolus volo:
His inquam ſi quis uteretur exordiis,
Levabas te quaſi volaturus, & cornua ſumebas. Pop. Egone?
Bot. Deinde his te decipiens abibat.
Pop. Quid ais? haeccine mihi fecerunt, nec ego id ſenſi?
Bot. Nam profecto aures tuae diducebantur

Inſtar

φόρον ἰδεῖν. Prodit autem populi perſona, illo cultu ornata, quo priſci Athenienſes uſi fuerunt, de quibus inter alia Thucydides Lib. I. ſub initium: καὶ χρυσᾶν ταττίγων ἐς τρόπον κρωβύλου ἀναδέσεως τῆ ἐν τῆ κεφαλῆ τριχῶν. *Et aurearum cicadarum inſertione ſive implicatione religantes nodum capillorum in capite.* i. e. aureas cicadas inſerendo ligantes nodum capillorum.

vſ. 1329. Χοιρίναις] Scholia: ὅτι χοιρίναις ἐχρῶντο πρότερον πρὸ τῶ ψήφων· εἰσὶ δέ τινες κόγχαι θαλάσσιαι· *Quia choerinis utebantur olim (ad ferenda ſuffragia) ante uſum calculorum. Sunt autem conchae quaedam marinae.*

vſ. 1341. Ἀναρτάλιζες] Ab ὀρω *excito*, eſt verbale ἔρτος, unde ἐρτίζω & per pleonasmum ſyllabae αλ, ἐρταλίζω, ut Scholiaſtes ait; qui addit: ἐρταλίζειν δὲ λέγεται ἐπὶ τῶ ἀρχομένων ἀναπτερύσσεσθαι ὀρνίθων· *Hoc verbum dicitur de avibus, quae ſe alis ſublevare incipiunt.* unde ὀρτάλιχοι in Acharn. vſ. 871. Heſychius: ὀρτάλιχοι, οἱ μήπω πετόμενοι νεοσοί, καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες· *Ortalichi ſunt pulli nondum volantes, item galli.* Dicit ergo Comicus: Populum ſe extollere, ſi quis Rhetor ei aduletur. Sic in Acharn. vſ. 638. dicit Athenienſes extolli, ſi quis eos laudet: ἐπ' ἄκρων τῶ πυγιδίων ἀκάθητε. ubi vide Notam.

Ibid. Κλαυστίας] Pro καὶ ἱλαυστίας, a κερκτίζη· Scholiaſtes: ὡς ἔλαφος, φησιν, ὀγκᾶται τοῖς κέρασιν· *tanquam cervus, inquit, ſuperbiebas cornibus.* nempe cervi erectam cervicem ferunt, & caput alte extollunt: tranſit autem ab *alis* ad *cornua*, ut notat Scholiaſtes. Puto potius metaphoram eſſe a Scarabaeis & bruchis quibusdam, qui *volaturi*, exporrigunt *cornua* ſive brachia illa, quae fere ſunt ſimilia chelis cancrorum & ſcorpionum. Et ſic rectius conjunguntur, ἀναρτάλιζες & ἱλαυστίας.

1345 Ὥσωρ σκιάδιον, ᾧ πάλιν ξυνήγετο.
ΔΗΜ. Οὕτως ἀνόητ@ ἐγεγενήμην ᾧ γέρων;
ΑΛΛ. Καὶ νὴ Δία γ', εἰ δύω λεγοίτην ῥήτορε,
Ὁ μὲν, ποιεῖσθαι ναῦς λέγων· ὁ δ' ἕτερ@ αὖ
Καταμισθοφορῆσαι· τοῦτον ὁ τὸ μισθὸν λέγων,
1350 Τὸν τὰς τριήρεις παραδραμὼν ἂν ᾤχετο·
Οὗτ@ τί κύπτεις; μὴ κατ' χώραν μένεις;
ΔΗΜ. Αἰσχύνομαί τοι ταῖς πρώτερον ἁμαρτίαις.
ΑΛΛ. Ἀλλ' ἀ σὺ τοῦτον ἄπι@, μὴ φρονπίσῃς·
Ἀλλ' οἵ σε ταῦτ' ἐξηπάτων. νῦν δὲ φεύσονται,
1355 Ἐάν τις εἴπῃ βωμολόχ@ ξυνήγορ@,
Οὐκ ἔστιν ὑμῖν τοῖς δικασταῖς ἄλφιτα,
Εἰ μὴ καταγνώσεσθε ταύτην τὴν δίκην·
Τοῦτον τί φράσεις εἰπὲ τὸ ξυνήγορον;
ΔΗΜ. Ἄρας μετέωρον, εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ,
1360 Ἐκ τῆς λάρυγγος ἐκκρεμάσας Ὑπέρβολον.
ΑΛΛ. Τοῦτ' μὲν ὀρθῶς ᾧ φρονίμως ἤδη λέγεις.
Τὰ δ' ἄλλα, φέρ' ἴδω, πῶς πολιτεύσῃ, φράσον.
ΔΗΜ Πρῶτον μὲν, ὁπόσοι ναῦς ἐλαύνουσιν μακράς,
Καταγομένοις τὸ μισθὸν ἀποδώσω ἐντελῆ.
1365 ΑΛΛ. Πολλοῖς γ' ὑπολίσποις πυγιδίοισιν ἐλαείσῃ.
ΔΗΜ. Ἔπειθ' ὁ πολίτης ὑπευθύνοις ὢν καταλόγῳ,
Οὐδεὶς σπυδὰς μεταγραφήσεται,
Ἀλλ' ὥσωρ ἦν τὸ πρῶτον, ἐγγεγράψεται.
ΑΛΛ. Τοῦτ' ἔδακε τὴν πόρπακα τὴν Κλεωνύμου.
1370 ΔΗΜ. Οὐδ' ἀγοράσῃ γ' ἀγένειος οὐδεὶς ὢν ἀγορᾷ.
ΑΛΛ. Πῇ δῆτα Κλειοθένης ἀγοράσῃ, ᾧ Σπάπαν;
Τὰ μειράκια ταυτὶ λέγω, τὰ 'ν τῷ μύρῳ,
Ἃ φωμυλεῖται τοιαδὶ καθήμενα·
Σοφός γ' ὁ Φάαξ, δεξιῶς τ' οὐκ ἀπέθανε.
1375 Σωφρονικὸς γάρ ἐστι, ᾧ πεπαιπικὸς,

Καὶ

vs. 1346. Ἀνόητ@ —— καὶ γέρων] Sophocles in Antigona vs. 287. μὴ 'φυρεθῇς ἅνκς τε καὶ γέρων ἅμα· *Ne deprehendaris amens & senex simul.* Idem in Oedipo Coloneo vs. 924. —— καὶ σ' ὁ πλεθύων χρόν@ Γέροντ' ἀμᾷ τίθησι καὶ τὸ νῷ κενόν· *Teque longa aetas simul senem facit & dementem.*

vs. 1349. Καταμισθοφορῆσαι] Scholiastes: εἰς μισθὸν ἀναλῶσαι, μισθὸν διδόναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τοῖς δικασπρίοις, καὶ δικαστικὸν καὶ τὸ ἐκκλησιαστικόν· *In mercedem consumere: mercedem dare in comitiis & judiciis, judiciariam & comitiariam.*

Ibid. Τοῦτον ὁ] Ordo est: ὁ τὸ μισθὸν λέγων ᾤχετο, παραδραμὼν τοῦτον, τὸ τὰς τριήρεις, subintellige λέγοντα.

vs. 1350. Παραδραμὼν] „ Metaphora a curforibus. " Ex Notis *Kusteri.*

vs. 1352 Αἰσχύνομαί τοι ταῖς πρώτερον ἁμαρτίαις] In Pluto vs. 774. αἰσχύνομαι δὲ τὰς ἐμαυτῦ ξυμφοράς.

vs. 1365. Ὑπολίσποις πυγιδίοις] Ita vocat remiges, quia

Instar umbellae, & rursus contrahebantur.
Pop. Adeone ineptus ego fui & senex?
Bot. Quin etiam, cum duo rhetores verba facerent,
Quorum alter classem esse parandam dicebat, alter autem
Pecuniam esse impendendam mercedi judiciariae: tunc iste, qui de mercede dicebat, illo
Superato, qui de classe monuerat, abibat.
Heus tu, quid te cernuus inclinas? nonne loco manebis?
Pop. Pudet me priorum peccatorum.
Bot. At culpa non est tua, ne sis solicitus,
Sed eorum, qui te sic deceperunt. Nunc autem dic *mihi*,
Si quis advocatus scurra dicat:
Non est vobis judicibus panis,
Nisi hanc causam condemnaveritis;
Huic, inquam, advocato quid facies, dic mihi?
Pop. Tollam sublimem, & in barathrum injiciam,
E collo ei suspendens Hyperbolum.
Bot. Istud quidem recte & prudenter jam dicis.
Sed in ceteris quomodo remp. ordinabis, dic mihi?
Pop. Primum remigibus longarum navium,
Cum reduces facti fuerint, mercedem dabo integram.
Bot. Multis natibus attritis gratum fecisti.
Pop. Deinde civis in catalogum *militum* insertus
Nullus transcribetur studiis fautorum.
Sed sicut initio erat, ita erit inscriptus.
Bot. Istud momordit clypeum Cleonymi.
Pop. Nec imberbis ullus in foro versabitur.
Bot. Ubi ergo forum habebit Clisthenes & Strato?
Adolescentuli, inquam, isti, in myropoliis
Qui sedentes haec garriunt:
Sane sapiens homo est Phaeax, callide mortem effugit;
Est enim orator talis, ut auditorem quasi constrictum teneat, & quodlibet oratione assequatur,

Sen-

quia illis sedendo quasi atterantur nates & exiliores fiant. Erant ceteroqui Athenienses plerique λεπτέπυγοι fato quodam.

vs. 1369. Πέρπακα] *Manubrium clypei:* sed hic pro ipso clypeo; per Clypeum autem intelligitur abjectio Clypei. In Nub. vs. 352. Κλεώνυμον τ' ἀπέβαλεν.

vs. 1371. Κλεισθένης — καὶ Στράτων] Istos duos, quos hic dicit imberbes fuisse, etiam conjungit in Acharn. vs. 118. & seq. ubi eos dicit sibi ipsis barbas alienas aptasse. Perstringit autem ambos tanquam molles & effoeminatos: & quod locutulejt sint, aut studeant esse.

vs. 1372. Τὰ 'ν μύῳ] „ Pro ἐν μυροπωλίῳ: ut in „ Vespis vs. 785. ἐν τοῖς ἰχθύσι." Ex Notis *Kusteri.*

vs. 1373. Ἃ ξαμυκεῖται τοιαδὶ καθήμενα] In Ranis vs. 1097. τῶν μειρακίων ξαμυλλομένων.

vs. 1374. Φαίαξ] Rhetor aliquis, ut ait Scholiastes.

Καὶ γναμοτυπικὸς, ᾗ σαφὴς, ᾗ ῥητικὸς,
Καταληπτικός τ' ἄειςα ᾧ θορυβητικῷ.
ΧΟΡ. Οὐκῶν καταδακλυλικὸς σὺ ᾧ λαληπικῷ.
ΔΗΜ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀναγκάσω κινηγετεῖν ἐγὼ
Τύτυς ἅπανζας παυσαμένυς ψηφισμάτων.
ΑΛΛ. Ἔχε νῦν ὅπῃ τύτοις τυτονὶ τ' ὀκλαδίαν,
Καὶ παῖδ' ὑπόχλιν, ὅσῳ οἷσ' τόνδε σοι·
Κἄν πυ δοκῇ σοι, τῶτον ὀκλαδίαν ποίᾳ.
ΔΗΜ. Μακάριος, ἐς τὰ ἔγχεια δὴ καθίζαμαι.
ΑΛΛ. Φήσεις γ' ἐπειδὰν τὰς τριακοντόπδας
Σπονδὰς ᾠδαδῶ σοι. Δεῦρ' ἴθ' αἱ σπονδαὶ ταχύ.
ΔΗΜ. Ὦ Ζεῦ πολυτίμητ', ὡς καλαὶ, ᾗς τ' θεῶν!
Ἔξεσιν αὐτῶν κατατελακοντυτίσαι;
Πῶς ἔλαβε ταύτας ἐπεόν; ΑΛΛ. Οὐ γὰ ὁ Παφλαγὼν
Ἀπέκρυπτε ταύτας ἔνδον, ἵνα μὴ σὺ λάβῃς.
Νῦν ἐν ἐγώ σοι ᾠδαδίδωμ' εἰς τὺς ἀγρύς
Αὐτὰς ἰέναι λαβόνζα. ΔΗΜ. Τὸν δὲ Παφλαγόνα,
Ὃς ταῦτ' ἔδρασεν, εἶφ' ὅ, τι ποιήσεις κακόν;
ΑΛΛ. Οὐδὲν μέγ', ἀλλ' ἢ τ' ἐμοὶ ἔξᾳ τέχνῃ·
Ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀλλαντοπωλήσᾳ μόνᾳ,
Τὰ κύνεια μιγνὺς τοῖς ὀνείοις ῥάγμασιν,
Μεθύων τε ταῖς πόρναισι λοιδορήσεᾳ,
Κἀκ τ' βαλανείων αὖ τὸ λῦτρον πίεᾳ.
ΔΗΜ. Εὖ γ' ἐπενόησας ᾗπέρ ἐστιν ἄξιᾳ,
Πόρναισι ᾗ βαλανεῦσι ᾠδακεκραγέναι·
Κἀ σ' ἀντὶ τύπων εἰς τὸ Πρυτανεῖον καλῶ,
Ἐς τἀμὰ ἔδρα θ', ἵν' ἐκεῖνᾳ ἦν ὁ φαρμακός.
Ἔπυ δὲ ταυτηνὶ λαβὼν τ' βατραχίδα·
Κἀκεῖνον ἐκφερέτω τις ὡς ὅπῃ τ' τέχνῃ,
Ἵν' ἴδωσιν αὐτὸν, ὃς ἐλωβᾶθ', οἱ ξένοι.

vſ. 1376. ſeq. Κρητικὸς, καταληπτικός τ'] Ad dicendi artem referuntur κρῆσις καὶ κατάληψις, in Nubibus vſ. 317.

vſ. 1378. Καταδακλυλικὸς] Scholia: ἀντὶ τῦ, συνεσταλμένος καὶ τῇ δακτυλίᾳ τῇ πρωκτῇ· τὸ λαλητικὸν δέ, τ' λαλέντων ταῦτα. Quae verba interpretationem non merentur. In Gloſſis, δακτύλιος ἴδιος eſt *anus*. τὸ λαλητικὸν accipit pro ipſis *Garrientibus*. Vult autem iſtos tanquam cinaedos perſtringere; ut ſaepe ſolet rhetorus. Ceterum Chorus ſine dubio praecedentem verſum iſto riſit, ut recte putat Caſaubonus.

vſ. 1383. Τῶτον ὀκλαδίαν ποίᾳ] Quaſi dicat: *jube eum ingeniculare*. Latet aliquid obſcoeni, ut ait Scholiaſtes.

vſ. 1385. Τριακοντόπδας] Scholia: πόρνας εἰσφέρᾳ· διὰ καὶ φησὶν· ἔξεσιν αὐτῶν καταπριακοντυτίσαι· τυτίσιν γὰρ εἰς συγκ-

Sententias etiam cudit, & est perspicuus, facileque affectus movet,
Optime compescens tumultuantes.
CHOR. Ergo tu es paedico istorum locutulejorum.
POP. Non profecto; sed cogam venatum ire
Istos omnes, ut decreta facere desinant.
BOT. Accipe ergo hac conditione sellam hanc plicatilem,
Et puerum coleatum, qui eam tibi gestet:
Et, si quando videbitur, hunc fac tibi sellam.
POP. ô Me beatum! qui in pristinum statum reducor.
BOT. Tu demum id dices, cum tricennales
Inducias tradidero tibi. Adeste ocyus vos Induciae.
POP. ô Magne Jupiter, quam pulchrae sunt, obsecro per Deos!
Licetne illas pro scortis ducere?
Quomodo *iste* has cepit amabo? BOT. Nonne Paphlago
Eas intus absconderat, ne tu eas acciperes?
Nunc itaque tibi eas do, ut rus
Abeas, tecum eas abducens. POP. Paphlagonem autem,
Qui talia fecit, dic quo malo mactabis?
BOT. Non magno, nisi ut artem meam obtineat:
Et apud portas botulos vendat solus,
Canina *stercora* miscens asininis:
Ebriusque scortis convitia dicat:
Et ex balnearum foliis petitam aquam bibat.
POP. Bene excogitasti id, quo dignus est,
Nimirum ut cum scortis & balneatoribus vociferetur.
Et pro his te in Prytaneum invito,
Et in illam sedem, ubi ille erat impurissimus:
Sequere autem sumta viridi hac veste:
Et illum producat aliquis ad exercendam artem suam,
Ut videant ipsum hospites, quos contumeliis affecerat.

συνουσίαν λαβεῖν· *Meretrices introducit; hinc etiam dicit:* ἔξεστιν αὐτῶν καταπιακυντισαι i. e. *ad coïtum accipere?* Sic & in Pace vs. 706. & 713. Oporam & Theoriam quasi meretrices introducit.

vs. 1395. Ἐπὶ ταῖς πύλαις] Supra vs. 1242.

vs. 1400. Διακικραγήναι] „ *Conviciando certare.* Hanc „ enim praepositio διὰ in compositione aliquando vim „ habet. Sic in Epigr. Hedyli apud Athenaeum XI. „ p. 488. διαπινομένη ἀνδράσι· *bibendo certans cum viris,* „ Comicus in Vespis vs. 1490. ἐμοὶ διεχρήσατο. " Ex Notis *Kusteri.*

vs. 1402. Φαρμακός] Vide in Ranis vs. 740.

vs. 1404. Ὡς ἐπὶ] Solet ὡς cum praepositionibus quibusdam conjungi. In Avibus vs. 1567. ὡς ἐπὶ δεξιά. Sophocles in Philoctete vs. 58. πλεῖν ὡς πρὸς οἶκον· *domum navigare.* & cum adverbiis; ut, ὡς ἀληθῶς.

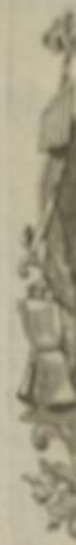

Grauskala #13
C
Y
M
B.I.G.
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

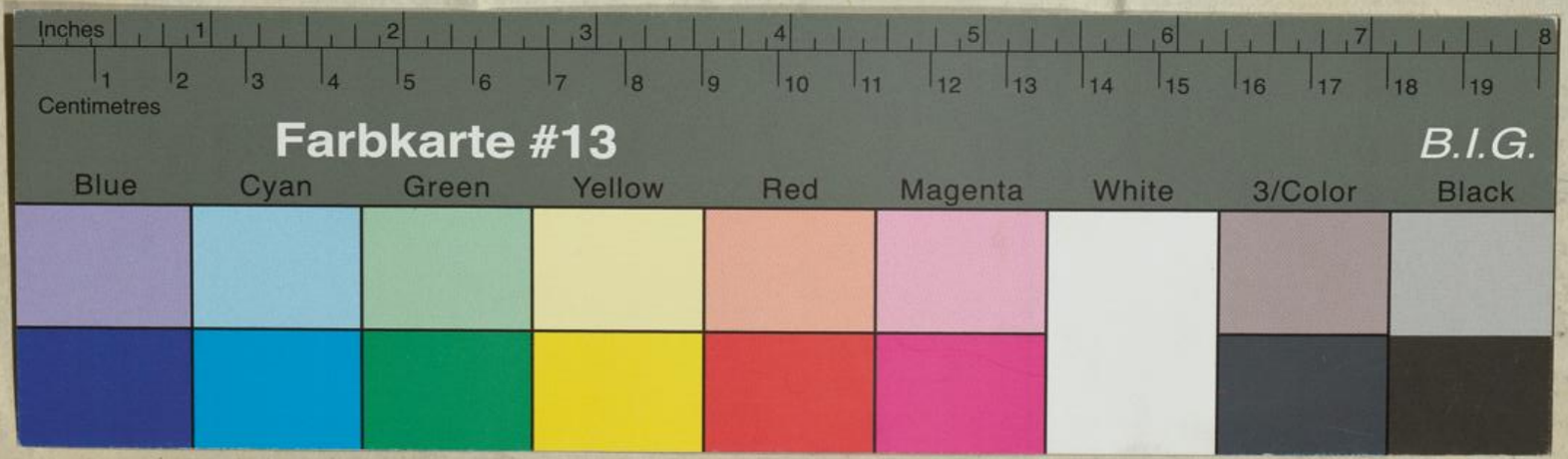
Inches
1 2 3 4 5 6 7 8
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Centimetres
Farbkarte #13
B.I.G.
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black